Ч. 267 и 268. Львовъ, Второкъ 1(13) Грудня 1898 Рѣчникъ XIX.

ДѢЛО

Виходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, а въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Кадинь ского 2.; — въ Ярославі Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надсилкитбор за инсерати :ашній у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженя. — Реклямація неопечатаній вольній вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звичай принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсераторой або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надсилано“ по 25 кр. а. в.

Поднин и инший домоседа приватій числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

«Енергічна и интезивна політика.»

Коли въ роцѣ 1890 нашій послы соймовій завернули на політику угодову т. зв. новои еры, тогдѣ було першимъ ихъ постулятомъ: *змѣна системы въ трактованю Русинѣвъ*. Розумѣло ся се не такъ, щобы правительство мало наразъ пестити Русинѣвъ та засыпувати ихъ всякими ласками и дарунками; але жадано, щобы скѣнчила ся система кривдженя Русинѣвъ на кождѣмъ кроцѣ. Жадане се було цѣлкомъ оправдане, такъ що навѣть коли-бы не було выразно высказане и зъ другои стороны признане и приняте, то и въ такѣмъ разѣ мусѣло бы було розумѣти ся само собою; бо инакше неможлива рѣчь и подумати о якѣй-небудь угодѣ чи якѣмсь помиреню або компромісѣ мѣжь гнобленымъ а гнобителемъ; могла бы бути хиба лише капитуляція зъ одной стороны, а побѣда, хочь-бы навѣть великодушна, въ другои, але не угода, не компромісъ. Жадане змѣны системы було оправдане ще и тымъ, що рускій послы мали ступити на дорогу угодовои політыки ачейже не у власнѣмъ имени, а именемъ руского народу, котрого були заступниками. Всякій посолъ, а тымъ самымъ и его дѣяльность, має значѣне и вагу лишь тогдѣ, коли за нимъ стоять тѣ, кого вѣнъ заступае. Рускій посолъ про себе може и потурчитись, коли ему и пійшовъ бы до того смакъ; але не може се мати ваги для руского народу, коли вѣнъ не згоджуесь зъ поведенемъ свого заступника. Отже годѣ було надѣятись, щобы рускій народъ пѣдперъ угодову акцію своихъ заступникѣвъ-послѣвъ, коли-бъ и дальше все мало остатись по давному та лише мрѣли бы десь тамъ высоко и далеко и невыразно... грушки на вербѣ.

Розумѣло се дуже добре и правительство, тымъ то оно признало и приняло той першій головный постулятъ рускихъ послѣвъ. Якъ оно дотримало той обѣтницѣ и якъ скѣнчила ся нова ера, не потребуемо пригадувати. Не входимо також и въ те, чи правительство не заспокоило того постуляту, бо не хотѣло, чи длятого, бо не могло, — бо се занадто може було великою уступкою для Русинѣвъ на користь *beati possidentis*, хочь для Русинѣвъ така уступка, въ прирѣвнаню до дѣйстного стану рѣчей, у всякѣмъ разѣ важна, въ прирѣвнаню до правъ, конституцією имъ запоручених, скорѣйше була аж занадто мала нѣжь за велика. Пѣйшовъ „новый курсъ“ — „реальна політика“, новій выборы до сойму, новій выборы до рады державной, Чернѣвъ, Холоѣвъ, и т. д. — але пѣйшли також и бурѣ та громы въ радѣ державнѣй, котрій довели до краху „зелѣзного“ спасителя державы.

Сконфісковано.

Сконфісковано.

За те послы, що назвали себе въ послѣдных часахъ послами-угодовцями, въ своѣй „енергічнѣй и интензивнѣй але мирнѣй політыцѣ для добра руского народа“ анѣ пары въ устъ не пускають, а тѣлько по за кулісами добиваютъ ся своихъ „тайныхъ“ постулятѣвъ, зъ котрыхъ лишь деякій зволили въ секретѣ выявити, якъ пр. жадане новои катедры церковного языка и літературы, лекторѣвъ рускои мовы въ университетахъ краевыхъ, розпорядженя міністерского, щобы въ Галичинѣ урядники зволили выконувати давній розпорядженя міністерскій, выданій на користь рускои мовы, — ну, и зреалізоване вже жадане рускихъ паралельокъ въ Тернополи.

Що-до самои тайности постулятѣвъ мы не мали бы нѣчого сказати; політика неразъ справдѣ може вымагати тайны. Тѣлько повторимо то, що разъ вже сказали, — що вести тайну політыку уходить посламъ, котрій маютъ у народу довѣре, а не тымъ, що не смѣютъ навѣть зважати ся станути передъ своими выборцями, а довѣрочно, въ тѣснѣмъ кругѣ своихъ нечисленныхъ прихильникѣвъ, въ радыгоды — и то не часто вѣдсепнять де-що зѣ своихъ тайнъ. Мы певно послѣдній зъ тыхъ, що нетерпляючо цѣкавій на выявленя тайны, котре бы може навѣть могло справу попсувати. Але скоро разъ выявлено деякій тайны, то мимохѣть насуває ся питане: чи тѣ выявленій постуляты належать до найскромнѣйшихъ чи до найсмѣлѣйшихъ? Зъ частыхъ, зъ притискомъ высказуваныхъ натякѣвъ „угодового“ орґану, що „послы-угодовцѣ“ не богато жадають, але за те енергічно, и маютъ запевнене заспокоене своихъ постулятѣвъ, треба вгадувати, що тѣ выявленій постуляты належать до найсмѣлѣйшихъ. Про ихъ вартѣсть мы высказали ся онодги; отже яка-жь то буде вартѣсть тыхъ скромнѣйшихъ „тайныхъ“ постулятѣвъ? Чи не выйде зъ того „parturiunt montes, nascitur ridiculus mus“? Бо-жь звѣстна рѣчь: чимъ бѣльше хто возить ся зъ тайною, тымъ бѣльшій розбуджуе надѣѣ, хочьбы и якъ зъ притискомъ, а все-таки таемничо натякуванъ, що въ тѣй тайнѣ не такъ то вновъ и богато. Те саме вгадувати треба и по нишихъ знакахъ небесныхъ. Иншій делеґаціи, коли торгуютъ ся зъ правительствомъ о якій концесіи, то неразъ тежь держать языкъ за зубами; але коли тѣ концесіи вже запевненій, то мимо тайны покаже ся десь якась познака, вѣщуюча вже заздалегѣдь таку а таку концесію.

Сконфісковано.

Але до того посламъ — чи угодовцямъ чи не угодовцямъ — треба доконечно розумѣти те добро народу, о котре мають дбати, треба держати палецъ на живчику не власнои руки, а всего народу, якѣнци треба вести політыку справдѣ енергічну и интензивну, тымъ бѣльше коли лучаесь до сего зручна нагода, а не лише таемничо нею чванити ся. Особливо въ такѣй зручнѣй порѣ треба бы сказати енергічно: „Змѣна системы передовсѣмъ и сейчасъ! А дальше побачимо; дальше буде досыть часу говорити ще опбеля“.

Сконфісковано.

А въ радѣ державнѣй, некомпетентнѣй очевидно до рѣшаня краевыхъ справъ, набираютъ воды въ ротъ та лише въ „ядыгоды вѣдзывають ся, коли треба заманіфестувати вѣрну згоду съ коломъ польскимъ, хочь-бы прийшлось соромити ся передъ свѣтомъ або таки и въ самѣй палатѣ набрати ганьбы, якъ се недавно довело ся п. Каратницкому, коли станувъ въ оборонѣ вымикового стану въ Галичинѣ.

Не маемо найменшои причины тѣшити ся тымъ, коли ганьблять передъ свѣтомъ послѣвъ, котрій уходятъ за рускихъ; але не можемо тутъ — хочь-бы для вѣдстрашаючого прикладу — помянути тои науки, яку давъ рускимъ „посламъ-угодовцямъ“ п. Дашиньскій зъ нагоды згаданого выступу п. Каратницкого. „А коли мы — говорилъ п. Дашиньскій — наводимо тутъ факты, выступаютъ панове зъ руского клюбу, тѣ панове, котрій забули, де они належать. Якъ они смѣютъ голосувати за выимковымъ станомъ або боронити гр. Туна передъ нашими докорами? Щѣ вы значите, панове правительственій Русины? Щѣ вы в въ краю? Вы забули, вѣдки прийшли. Вы стоите по сторонѣ шляхты, гнобителѣвъ вашого народу не тѣлько въ соціяльнѣмъ але и въ національнѣмъ взглядѣ. Тѣ оказяній люде смѣютъ тутъ ще выступати и щось говорити, замѣсть тихо сидѣти та ждати, чи имъ не капне ще зъ одна паралелька зъ ласки правительства?“

Ба, кобы то бодай паралелька! Коли-жь бо, якъ знаемо, ходитъ имъ о ще мізернѣйшій медяничокъ, о катедру для церковного языка, — а властиво о катедру ...für eine Coalitionsnichte.

А може нашъ судъ передчасный и тымъ самымъ несправедливый? Може мѣжь „тайными“ постулятами, котрыхъ заспокоене має вже бути запевнене, и таки и справдѣ змѣна системы супротивъ Русинѣвъ? Нехай тѣлько такъ буде, а мы певно не засоромимо ся вернути честь „посламъ-угодовцямъ“ и перепросити ихъ за нашъ передчасный и несправедливый судъ. Тѣлько-жь на жаль въ те положене мабуть не прийдемо. Такій рѣчи, якъ обѣцина чи навѣть запевнена змѣна системы, не дадуть ся ослонити нѣякою тайною; они продираютъ ся крѣзь найгрубшу заслону; ихъ заздалегѣдь чути немовь у воздусѣ. А сего поки-що нема!

Тымъ то кличемо и до правительства центрального и до краевого и до послѣвъ-угодовцѣвъ и до всѣхъ, кому справдѣ залежить на згодѣ и спокою въ краю: „Передовсѣмъ — змѣна системы!“

Свято Ивана Котляревского въ Перемышли.

[Письмо зъ Перемышля.]

Мабуть передъ пятнацяти ще лѣтами нѣкому тутъ и на гадку було бы не прийшло устроювати хоть-бы и найменчу маніфестацію въ дусѣ народно-рускѣмъ, взглядно въ дусѣ народовцѣвъ. Кождый, хто знае Перемышль зъ тыхъ часѣвъ, мусить признати, що народовцѣвъ въ тыхъ часахъ майже якъ-бы не було въ Перемышли. — А нинѣ? Якъ же змѣнили ся часы! Тіи т. зв. „сепаратисты“ стали панами ситуаціи, надали Перемышлеви тонъ, а рѣчь склала ся такъ давно, що сепаратистами стали якъ-разъ тѣ, що народовцѣвъ сепаратистами прозывали. Досыть згадати, що въ рукахъ народовцѣвъ есть въ Перемышли ажь вѣсѣмь товариствъ, и то такихъ, що для справы народнои мають первостепенну вагу. Всѣ тѣ товариства роботою своею, на здогоны одно передъ другимъ, стараютъ ся пѣднести стягъ народно-рускій на высоту и причиняютъ ся до звеличаня идеѣ народно-рускои. Тая идея домінуе у всѣхъ дѣланяхъ нашихъ товариствъ, а плекае ся також и наймолодше наше товариство, засноване передъ пару лѣтами, остаюче теперь пѣдъ проводомъ панѣ Пріймовои — Товариство рускихъ женщинъ.

Они то — тѣ нашій женщины — рѣшили за всяку цѣну устроити въ Перемышли велику и величаву маніфестацію народнои идеѣ, до котрои давали нагоду столѣтній роковины появы „Енеиды“ Ивана Котляревского. Тожь скоро лишь появила ся въ „Дѣлѣ“ згадка, що Львовъ готовить ся до святкованя тыхъ вели-

ВЖЕ ВЫЙШОВЪ МАЛОГО ФОРМАТУ **Молитвеникъ для женщинъ** въ прехорошихъ переплетахъ изъ шкѣры, аксаміту, костя, шільдкрету и пр. по цѣнѣ 1·60, 2·00 2·25, 2·50, 3·00, 4 и 5 зр. — Набути можь лише въ склепѣ **М. СПОЖАРСКОГО и СЫНА у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.**
434 40 –49

кихъ роковинъ, порѣшили нашѣ женщины здѣлати те саме въ Перемышли. Въ тѣй цѣли запросили они всѣ прочѣ народнѣ товариства до спѣвучасти и головно при спѣвдѣланю Перемыского Бояна та его невтомимого дирігента, композитора о. Кишакевича, приготовлено намъ на день 8-ого грудня справдѣшну артистичну розкѣшь. Коштувало се труду чимало, а хоть и часу и силъ нерѣзъ нестаивало, все-таки перемогла тая живуча идея, для котрои се роблено, и люде довели дѣло щасливо до кѣнця.

Однакъ побоювано ся не сего, щобъ не удали ся перевести и выконати оголошену свѣтови програму, — а побоювано ся того, чи заповнить ся простора сала перемыского Сокола по береги публикою. Ану-жь народовцѣ не зъѣдуть ся — що тогды? На польску публику числити не можна, бо Поляки вже зъ давна оголосили стрейкъ на нашихъ торжествахъ и вечеркахъ. Рѣвно-жь на сторонникѣвъ т. зв. твердои партіи числити годѣ, бо-жь они поступлять по примѣру своихъ матадорѣвъ зъ Львова. Се-жь прецѣнь не „нихъ“ свято, а наше — народовцѣвъ, — яке жь имъ дѣло до того? У нихъ література народоруска „не розпочинае ся вѣдъ Котляревского“, але вѣдъ кого иншого, то зъ якои-жь рациі мали-бъ они причинятн ся своимъ присутствіемъ до звеличання свята чисто-народного, та своимъ грошемъ, якій за вступъ оплатити бы мусѣли, причиняючись до покрытя великаньскихъ выдатковъ! Оставались отже самѣ народовцѣ, и то не лише зъ мѣста Перемышля, але и зъ охрестности. О Русинѣвъ зъ Перемышля не було чого бояти ся, але чи загалъ замѣсцевыхъ Русинѣвъ приѣде? чи случайно якась часть не злегковажить собѣ сего свята?... Отже яка радѣсть запанувала въ Перемышли, коли на кѣлька дньвъ передъ вечеркомъ управитель Народнои Торговлѣ въ Перемышли п. Липецкій давъ знати, що білеты вже всѣ розкупленѣ, а замовлена до него надходять ще дальше! Духъ вступивъ въ Перемышлянъ, бо 1500 особъ [якъ-разъ стілько людей помѣстить сала Сокола] вже запевнило свою участь, отже торжество мусить выпасти величаво! Білетовъ не стало — и навѣть дуже поважнѣ особы зъ провінціи, не могучи дбстати крѣселъ, покупили мѣсця стоячѣ въ партерѣ, абы лишь бути на величнѣмъ народнѣмъ празднику!

Точно по 7 годинѣ прибувъ на салю нашъ владика Чеховичь зѣ всѣми своими крилошанами и занявъ разомъ зъ ними мѣсце въ першихъ рядахъ. Поява руского владики на нашѣмъ святѣ разомъ зъ крилошанами зробила якъ найлучше вражѣне на присутнѣй публицѣ и додала блеску торжеству. Мѣжь прибувшими гостями були проф. університету д-ръ Колесса зѣ Львова, композиторъ о. В. Матюкъ зъ Карова, патріоты зъ Калуша, зъ-пѣдъ Турки, Самбора, Городка, Чешанова, Рашева и т. д., словомъ: народовцѣ порозумѣли вагу и значѣне сего нашого торжества и тымъ чиномъ стало ся, що простора сала була биткомъ заповнена. Партеръ залягла люба наша молодѣжь гімназіяльна, що то своимъ молодечимъ порывамъ давала волю и оплескуючи кожду точку програмы, причиняласъ немало до душевлення загального. Миле вражѣне, о выликнували также дѣвчата Руского института, котрѣ пѣдъ проводомъ и надзоромъ своихъ учительокъ заняли кѣлька рядѣвъ крѣселъ. Въ тыхъ молоденькихъ дѣвочихъ серцяхъ лишить ся на завсѣгды мила згадка на сесю величну хвилю! Годать ся згадати и те, що одну зъ львожь занявъ тутешный староста радникъ Лянкевичь вразъ зъ родиною. Прочѣ достойники зъ мѣста не уважали за указане показати ся мѣжь Русинѣвъ.

Скоро лишь владика занявъ свое мѣсце, пѣдсѣла ся зававѣса — и очемъ видцѣвъ представивъ ся численный хоръ мѣшаный вразъ изъ орхестрою 45-ого полку. На передъ хору выступила панѣ Стахура и зъ повнымъ врозумѣнемъ та перенятемъ выголосила трудный дуже, на сесю хвилю умысне написаный прольогъ д-ра В. Щурата. Якъ декляматорку, такъ и присутного на вечерку автора оплескувано довго, а автора кромѣ того выклыкувано кѣлька разѣвъ.

По прольозѣ вѣдспѣвавъ хоръ пѣдъ проводомъ о. Кишакевича написану имъ до словъ В Маслякa кантату, уложену въ дуже коротконъ часѣ и также умысне на перемыске торжество. Якъ сама кантата, такъ и бездоганне концертове выконане ей дуже сподобали ся и о. композиторъ ставъ предметомъ щиронъ, довготревалои овациі.

По кантатѣ выголосивъ проф. Масляк вѣдчитъ о Котляревскомъ; сей вѣдчитъ принято грѣмкими оплесками.

П. Модестъ Менцинський, нинѣшный нашъ феноменальный теноръ, вѣдспѣвавъ тутъ ще незвѣстну пѣсню Лисенка „Менѣ однаково.“ Чудно выпало се незрѣвнане сольо въ интерпретаціи спѣвака такои мѣры, якъ п. Менцинській. Мабуть самъ Лисенко пригорнувъ бы по дружньому такого спѣвака до своеи груди, коли-бъ мавъ бувъ нагоду почути, зъ якимъ чувствомъ та піетизмомъ спѣвае вѣнъ Шевченкове „менѣ однаково“. Що п. Менцинській мусѣвъ заспѣвати ще разъ, о тѣмъ зайвно и згадувати.

Теперь прийшла черга на сему „Наталку Полтавку“. Найлучша музика въ Перемышли мала нелегку задачу. Бѣ першѣй въ Галичинѣ припало грати „Наталку“ пѣсли партитуры Лисенка — и треба признати, що сейчасъ по вѣдограню увертуры дала она доказъ, що имѣе вглянути въ душу руского композитора и то такого, якъ Лисенко. А що-до самои гармонізациі, треба признати, що ими Лисенкове разомъ зъ „Наталкою“ перейде и до грядучихъ поколѣнь. Така се чудна рѣчь и така мила! Звѣстий у насъ вѣдъ тѣлько лѣтъ аріи унявъ Лисенко въ правила науковои музики — и нинѣ, щобы вѣдспѣвати н. пр. „Полюбила Петруся“ пѣсли Лисенковои гармонізациі, треба вже доброи рутины, абы выкликати ефектъ. Тои задачѣ пѣдняли ся аматоры и члены Перемыского Бояна, а першою мѣжь ними вызначила ся панѣ Нѣмцева въ роли Наталки. Була такъ певною себе, грала и спѣвала такъ красно, що мабуть не промахнувъ ся той зъ публики, хто не хотѣвъ вѣрити, що панѣ Нѣмцева по разъ першій въ житю выступила на сцену. Бѣ гарно вторувала въ трохи меншѣй роли Терпелиха, панна Лобазѣвна, котра рѣвно-жь першій разъ въ такѣй роли выступила. Ролю свою она поняла и вѣддала зъ повнымъ артизмомъ. Пп. Добрянській въ роли Выборного и Липецкій въ роли Возьного грали якъ правдивѣ акторы-артисты, безъ найменшои догани. Ихъ гру оплескувала публика по кѣлька разѣвъ. Миколу гравъ академикъ Куцѣль, а Петра академикъ Ключникъ поправно, хоть у нихъ, яко молодыхъ, невправныхъ аматорѣвъ, видно було доволѣ тремы. Цѣлѣсть що-до выконання, спѣвѣвъ, музики, характеризациі — выпала знаменито; жите на сценѣ удѣляло ся также авдіторіи, а зъ-вѣдси вертало на сцену — и сѣй то обставинѣ належить приписати що у насъ „Наталка“ Лисенковои композиціи удала ся якъ найкраще, мимо того, що сеся композиція зовсѣмъ нелегка. Присутный на вечерку композиторъ о. Матюкъ признававъ сѣй композиціи бѣльшу стійность нѣжь голосивѣй свого часу „Рѣздвяной ночи“. По чудномъ секстетѣ въ послѣднѣмъ актѣ рознеслась буря оплесковъ по сали. Артисты мусѣли являтись кѣлька разѣвъ передъ публикою и вдоволенѣ, що причинились до такъ свѣтлои удачѣ торжества, дякували сердечно за овацію.

Потѣмъ вѣдспѣвано „Калину“ о. Кишакевича, другій разъ въ сѣмъ роцѣ. Сеся нова композиція талановитого и модного теперь у насъ композитора, уложена рѣвно жь на хоры мѣшанѣ зъ орхестрою. Головна однакъ вага, спочивае на сопрановѣмъ солю, котре дуже красно выконала панна Германъ. Твѣръ се бѣльшій и заслугуе на фахову оцѣнку знатока музики. О. В. Матюкъ бувъ бы тутъ найкомпетентнѣйшій забрати слово.

Теперь выступивъ на естраду довго и нетерпеливо дожиданый проф. Романчукъ. Въ одной хвили зрывае ся ураганъ оплесковъ и тревае довгу хвилю, закимъ заслуженый сей провѣдникъ народу змогъ прийти до слова. Симпатична постава, олімпійській спокѣй, солодкозвучна щира мова знаменують сего нашого колишного речника въ соймѣ и въ парляментѣ. Такъ и бачишь та розумѣешь, що такій чоловѣкъ не в способный до антішамброваня по передпокоихъ польского кола... Проф. Романчукъ, безъ найменшои зарозумѣлости и претенсіональности, умѣе такъ промовляти, що приковуе слухателя до себе — такого бесѣдника ты слухавъ бы и не знать якъ довго, а не наякучилось бы. Слова надѣѣ, высказаний проф. Романчукомъ въ теперѣшнѣй незавидной для насъ добѣ, були тымъ цѣлющимъ бальсамомъ, за якимъ тужить теперь наша зболѣла душа. „При такѣй успѣшнѣй праци, якъ дотеперь — сказавъ вѣнъ — дасть Богъ за сто лѣтъ мы не будемо потребували встыдати ся!“

Напослѣдокъ — попись нашого артиста-маляря п. Скрутка. Въ чудовомъ бенгальскомъ освѣтленю представивъ вѣнъ намъ зъ живыхъ особъ образъ — апотеозу украиньскои пѣсни. Коло лѣрника згрупувала ся цѣла пѣсня — и колыскова, и дѣточа, и любовна, и розпуки, и весѣля и т. д., а надъ всѣми уносивъ ся геній народный, що дае вдохновенѣ. Артиста за его образъ сердечно вынагороджено и оплесками и выкликуваньемъ.

Такъ вѣдбули ся у насъ на пограничю Руси-Украины великій роковины вѣдродженя нашои літературы. Кобы то ще на пограничю Кавказскомъ могли Украинцѣ такъ вѣдсвяткувати сесе свято, а тогдѣ могли бы мы сказати, що цѣла Русь — вѣдъ Сяну ажь по Кавказъ — звеличила сына, котрый звернувъ ей идею на новѣ шляхи. Але поки-що нехай хочь у насъ въ Галичинѣ народовцѣ [и по всѣхъ другихъ мѣстахъ возьмуть ся такъ до роботы, якъ у насъ въ Перемышли, то помалу пядь за пядію пѣйдемъ що-разъ дальше и зайдемо ажь по Кавказъ. Чимъ скорше и енергічнѣйше пѣйде наша робота, тымъ певнѣйшій успѣхи!

Участникъ.

Переглядъ політичный.

Осѣнна сесія рады державнои буде въ кѣнцемъ сего тыждня вѣдрочена до половины сѣчня. До сеи поры мають бути полагоджені: проектъ закона о платни державнои служвы и предложене о льокальныхъ зелѣзницяхъ.

Зъ полудньово-славяньского клюбу выступили окрѣмъ п. Баякінього также послы Перічь и Трумбічь.

Сторонництва христіянъско-соціяльне [Люегера] и соціяльно-демократичне не возьмуть участи въ обструкціи.

Въ парляментарныхъ кругахъ говорять, що на случай, якъ бы не дало ся подагодити угоды въ парляментарнѣй дорозѣ, правительство не буде робити ужитку зъ §. 14-ого, але постарае ся о те, що палата ухвалить внесене анальогічне до внесеня п. Тіссы [гляди низше] и дасть правительству повновласть продовжити угоду на пѣдставѣ status quo.

Въ угодовѣй комісіи закѣнчено вчера дискусію надъ арт. XII. о продажи соли и податковѣй реституціи. П. Козловскій промовлявъ за зниженемъ цѣнъ соли, що було бы дуже важнымъ соціяльно політичнымъ дѣломъ. За для дуже довгои границѣ Галичины высока цѣна соли просто пре надграничне населене до контрабанды. Окрѣмъ того порѣвнане тутешныхъ цѣнъ соли зъ цѣнами въ Конгресовцѣ служить до політичнои агітациі. — Въ справѣ податковои реституціи промовлявъ п. Рутовскій и вказувавъ, що обчисленѣ, становляче вѣдъ самого початку дуже важный чынникъ въ білансѣ угоды, зроблене въ некорысть Австріи. Отже домагавъ ся компензаты на иншомъ полю, именно, щобы пѣдвышене угорскои квоты удѣловои стало ся интегральною частію складовою цѣлои угоды. — Остаточно арт. XII. принято, вѣдкинувши всѣ внесеня змагаючѣ до змѣны поодинокихъ его постановъ.

Ситуація на Угорщинѣ дуже поважна. Положене Банфіого порѣвнують зъ положенемъ Баденього, котрый такъ само мавъ за собою бѣльшѣсть и довѣре короны, а мимо того уступивъ передъ революціею меншости. На засѣданю палаты послѣвъ вѣдчитано въ пятницю листъ Шіляніого, въ котрѣмъ вѣнъ рѣшучо обстае при своѣй димісіи. Палата ухвалила приступити на инѣшнѣмъ засѣданю до выбору нового президента. Опозиція буде старати ся обструкційными средствами не допустити до выбору нового президента въ особѣ гр. Тіссы. Віцепрезідентъ Лянъ заявивъ, що на случай, якъ бы обструкція ударемнила выборъ, вѣнъ также подасть ся до димісіи. Тогдѣ уступивъ бы также другій віцепрезідентъ и стане ся правосильный приписъ регуляміну, цѣлѣя кот ого, въ огляду на цѣлковитый бракъ президіи, выборъ президента мусить наступити безусловно до трехъ днѣвъ. Зъ ліберальнои [правительственнои] партіи выступило вже 21 послѣвъ и засѣли на лавкахъ найкрайнѣйшои опозиціи.

Ситуацію заострило и довело до такои крізы апробоване Банфімъ внесене п. Кольомана Тіссы. Они звучать: 1) На случай, якъ бы буджетова провізорія до дня 31 грудня с. р. не стала ся закономъ, уповажнае ся правительство зарядити въ рамахъ истнуючихъ законовъ все те, що потрѣбне въ интересѣ державного буджету. 2) На случай якъ бы уложеныхъ австрійскимъ и угорскимъ правительствомъ урядовыхъ законовъ не полагоджено въ парляментарнѣй дорозѣ до сѣчня 1899 року, правительство мае право задержати инѣшный ставъ при запевненю взаимности зъ стороны Австріи. — Сесе внесене пѣдписало вже бѣльше, якъ 200 членовъ ліберальнои партіи. Хорватскій послы сего внесеня не пѣдпишуть, але въ палатѣ пѣдуть солідарно зъ ліберальною партією — Въ найблизшихъ дняхъ правительство мае внести въ палатѣ предложеня о шестимѣсячнѣмъ продовженю status quo въ цлово-торговельныхъ справахъ и банкового статута. Се предложене буде вѣдповѣдати предложеню внесеному въ австрійскѣй радѣ державнѣй.

Подяка цѣсаря.

Цѣсарь выдавъ таке вѣдручне письмо:

Любый графе Туне!

Ласка Всевышнього дозволила менѣ дожити пятьдесятого повороту дня, въ котрѣмъ я вступивъ на престолъ моихъ предкѣвъ. Зъ горѣ до Бога пѣднятымъ серцемъ приймаю сей рѣдкій даръ неба и споглядаючи зъ повагомъ на довгій, богатый въ подѣи кругъ часу, дякую Провидѣню за то, що дозволило зрости державѣ въ силу и повагу, за всѣ поступы моихъ народовъ въ добробыть и культурѣ, чимъ нагороджена печаливѣсть мого панованя.

Коли-жь сей день згадки мусѣвъ проминути безъ голосноп радости и торжественнои выставности, то все-таки не позбавивъ вѣнъ безъ тихои радости и чувства чистого вдоволеня. Я одержавъ знову безчисленнѣй доказы найщирѣйшого привязаня и скрѣпила ся наново связь, яка сполучае мене и мѣй домъ зъ моими народами. Безчисленными, повными повагы и трогаючими маніфестаціями, що вылились зъ власного рѣшеня люблячои душѣ народнои, вѣдсвятковано той день у всѣхъ краяхъ, а попереду всѣмъ въ моѣй улюбленѣй столицѣ и резиденціи Вѣдни.

Однакожь за найкрасшу почесть уважаю такъ величаво проявлену дѣлами любовь ближнього; яко найбільше трогаюче и моему серцю найминѣйше звеличане повитавъ я то, що въ инжабомъ увзглядненю мого бажаня и далеко по надъ мое сподѣване вѣдсвятковали той день безчисленнѣй рады публичныхъ тѣтъ, приватныхъ стоварышень и поодинокихъ особъ великодушными дѣлами добродѣйности, котрѣ навѣть въ найдальшихъ часахъ пр іесуть безомѣчнымъ и знуждаинымъ обильне благословенѣ.

Всѣмъ, що такимъ способомъ, дѣло а и словомъ, въ любови и вѣрности дѣлали спѣльно, складаю зъ глубоко тронутого серця мою цѣсарску подяку.

Молю Бога Всемогучого, щобы благословивъ мои вѣрнѣ народы и вынагородивъ ихъ за всю ту вѣдрадну любовь, зъ якою мене въ сихъ дняхъ торжественнои згадки окружили и прошу Небесного о ласку, щобы дозволивъ менѣ побачати вечеръ мого жыня осѣненый незакаламученымъ щастемъ всѣхъ моихъ народовъ.

Уповажнюю Васъ подати отсю мою подяку до публичнои вѣдомости.

Вѣдень 8 грудня 1898.

Францъ Іосифъ в. р.

☛ При нагодѣ послѣдного въ сѣмъ роцѣ мѣсяца вѣдзываемось до нашихъ Р. Т. Передплатниковъ: Зъ причины *значныхъ залежностій* передплаты наше *Выдавництво мусѣло вадовжити ся* въ друкарни и въ Фабрицѣ паперу, а теперь мусить довги выровнати. Мусимо отже звернути ся до нашихъ Передплатниковъ зъ умильною просьбою, щобы *залежности яко найскорше присылали!* Тымъ заощадять и собѣ непріятности, бо мы були бы приневолені нашимъ довжникамъ высылку „Дѣла“ вѣдъ д. 1 (13) с. м. застановити.

НОВИНКИ.

— **Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новомъ-Санчи!**

— **Зъ Наукового товариства им. Шевченка.** Въ середу дня 14 н. ст. с. м. вѣдбудуть ся въ канцелярии товариства засѣдання въ такомъ порядку: о годинѣ 5½ засѣдане выдѣлу, о год. 6 спѣльне засѣдане членовъ всѣхъ трехъ секцій разомъ зъ выдѣломъ, а потѣмъ засѣдання поодинокихъ секцій — зъ початку исторично-фільософічнои, а потѣмъ фільольогічнои.

— **Комітетъ украиньско руски выдавничои спѣлки** подае до вѣдомости, що на нарадѣ 8-ого н. ст. с. м. принято меритерично статутъ товариства, а для формального принятя и выбору членовъ надзирающои рады и контрольнои комісіи скликанѣ будуть пп. участники пѣдчасъ латиньскихъ Рѣздвяныхъ святъ [часъ и мѣсце будуть оголошенѣ особно]; право голосу на сѣмъ зборѣ будуть мати тѣ, що найпізнѣйше въ день збору зложать вписового 1 зр. и якусь частину удѣлу. Зъ днемъ 10 с. м. оголошено до спѣлки 128 удѣловъ. Взываемо всѣхъ интересованыхъ розвоемъ нашои літературы, абы далѣ заголошували ся и заохочували иншихъ, щобъ спѣлка могла вѣдъ разу розвинути ширшу дѣяльность. Зголошеня и грошѣ [вписове 1 зр., удѣлъ 25 зр.] посылати на адресу Адміністрациі „Літературно-наукового Вѣстника“ у Львовѣ, ул. Чарнецкого ч. 26.

— **Літературнѣ сходины** вѣдбудуть ся завтра [въ второкъ] въ „Рускѣй Бесѣдѣ“ о год. 7½ вечеромъ. П. Осипъ Маковей буде читати творы Ольги Кобилянъскои.

— **Изъ Станиславова** пишуть намъ: Комітетъ устроюючій ювілейный обходъ вѣдродженя украиньско-рускои літературы повѣдомляе, що всенародне вѣче и святочный вечеръ вѣдбудуть ся въ понедѣлокъ 19 ого н. ст. грудня. Програма буде оголошена въ найблизшихъ дняхъ [завтра].

— **Загальнѣ зборы Рускои Бесѣды** въ Перемышли вѣдбудуть ся дня 31 н. ст. грудня о 5 годинѣ вечеромъ въ порядкомъ дневнымъ приписанымъ 26 §-омъ статута. Коли-бъ на тую годину не явило ся приписане 22 §-ого статута число членовъ, то зборы вѣдбудуть ся того самого дня о годинѣ 6 вечеромъ, а въ разѣ браку комплету о годинѣ 7.

Дня 17 н. ст. грудня въ навечеріе св. о. Николая вѣдбуде ся въ Рускѣй Бесѣдѣ въ Перемышли вечеръ св. О. Николая. На се торжество упрошено св. О. Николая, щобы явивъ ся до дѣтій молодшихъ и старшихъ та переспѣвчивъ ся, чи тѣ дѣти молять ся и жнють зъ собою въ згодѣ. Тымъ, що поправивчи ся, роздасть нагороды, а непоправивній не дѣстануть нѣчого. Хто зъ перемыскихъ або доохреетныхъ Русинѣвъ схоче въ тыхъ вечерницяхъ взяти участь, зволить ласкаво зголосити ся и выказати свои бажаня возьному Бесѣды, а вѣнъ маѣ припоручене тѣ бажаня предложити ангеламъ св. О. Николая. Початокъ вечерниць о годинѣ 7 вечеромъ. — *Вѣдъ Выдѣлу.*

— **Станъ выимковый** знесено зъ днемъ вчерашнымъ вже и въ прочихъ повѣтахъ захѣдно-галицкихъ. Тымъ привернено въ цѣлѣй половинѣ Галичины, що була пѣдъ станомъ выимковымъ, права конституційно-горожанськѣ.

— **Свято Андрея** обходжено у насъ вчера [въ недѣлю] дуже гарно и весело заходами „Клюбу Русинокъ“ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“. Хочь нашь Андрей трохи „розлакавъ ся“ снѣговымъ капусничкомъ, мимо того просторѣ комнаты „Бесѣды“ биткомъ запонились веселою молодежію, котра жадна була почути „цітійскои вѣщбы“, кому суджевый „вѣночокъ“ по Рѣздвянѣмъ постѣ... Выбрана вчера „Цітія“ — чорна, велика собака новофундлянска, видко терпѣла якусь „недиспозицію“ чи може бути зъ якоись куртоазіи анѣ рушь не хотѣла проковтнути балабушка зъ карточкою рѣшаючою судьбу... Зъ такого нетактовного поведеня „Цітіи“ пѣшли заразъ рѣзни толки: одни уважали се за пескій гороскопъ, що весѣль сего року не буде, инши толкували се такъ, що всѣ нащѣ красавички выйдуть за-мужъ, а хлопцѣ-молодцѣ зложать свою нарубочу волю на жертвенникъ роднього щастя. О скѣлько се все правда, покаже недалека будучибсть... Дальшу частину вечера заповнили товариськѣ забавы, якъ „цташокъ“, оріґінальна новѣсть „забава краваткова“ и т. д. Пѣдчасъ забавы и въ перервахъ спѣвавъ хоръ „Бояна“. Такожь уряджено фантову льотерію на дохѣдъ „Шкѣльнои Помочи“ Весела забава протягласъ ажь до „пѣвнѣвъ“ — до 3-ои ранку, а якъ-бы не старшѣ, то хто знае, чи молодѣжь не була бы до бѣлого дня веселила ся забавами и милою розмовою. Певно, що хто вчера бувъ на тѣмъ обходѣ св. Андрея не пожалувавъ сего, бо якъ сама забава такъ и буфетъ могли и найвыбагливѣйшого вдоволити. Теперь тѣлько дожидаймо: що кому присудить св. Андрей...

— **Великій огонь** навѣстивъ вчера [11-ого с. м.] село Братковцѣ пѣдъ Станиславовомъ. Згорѣло кѣлькадесять господаретвъ. Розширеню огню помагавъ шаленый вѣтеръ, а и ратунокъ бувъ взагалѣ слабый, бо станиславѣвска огнева сторожа не могла прибути на мѣсце катастрофы.

— **Загальнѣ зобры членѣвъ Сокола** вѣдбули ся вчера вечеромъ въ комнатахъ товариства пѣдъ проводомъ головы а при участи 24 членѣвъ. За-для недостачи мѣсця въ сѣмъ чеслѣ мусимо ширше справоздане зъ сихъ зборѣвъ вѣдложити до завтра, а нинѣ занотуемо лише, що головою товариства выбрано однодушно наново п. Василя Нагѣрного а заступниками головы пп. Льва Кочоровского и д-ра Ясеницкого.

— **На памятникъ Тараса Шевченка у Львовѣ** зложивъ на руки нашои Адміністрациі п. В. Бойко, выслужевый урядникъ, щедру жертву 10 зр.

— **Д. А. Мордовцѣвъ** скликавъ основателѣвъ заснованого въ Петербурзѣ „Товариства Тараса Шевченка для запомоги потребующимъ родимцямъ зъ Полудневои Руси, що учать ся въ высшихъ школахъ петербургскихъ“ на вчера на перший загальнѣй зборы для уконституованя товариства т. в. для выбору управы.

— **Ставропігійскій Институтъ** жертвувавъ въ початкомъ сего року шкѣльного 15 зр на шкѣльнѣй книжки для убогои молодежи рускои школы им. М. Шашкевича. За сей величный даръ складае Дирекція згаданои школы въ имени обдарованыхъ книжками дѣтей Свѣтлѣй Радѣ Института сердечне спаси-Бѣгъ!

— **Зъ Городка** пишуть намъ: Перший дикѣвскій зборины вѣдбули ся у насъ дня 1-ого с. м., скликаній зъ поручена послѣдного соборчика деканального черезъ о. Є. Монцѣбовича, мѣсцевого сотрудника. Статутъ товариства дикѣвского пояснивъ въ довшѣй промовѣ о. Царь, парохъ Мавковичъ, загрѣваючи пѣвцѣвъ церковныхъ городецкого деканату до організациі и вступленя до сего хосенного товариства. Агентомъ выбрано Стефана Мельника зъ Городка, а его заступцемъ Мих. Фостяка въ Дроздовичъ. Въ кѣнци розданѣ участникамъ зборинъ по кѣлька брошурокъ библіотеки „Прапора“ яко даръ „Хлопскои Рады“.

— **Зъ Залѣщицкого** пишуть намъ: Дня 6. с. м. забравъ въ Иваню золотѣмъ Банкъ рустикальный хату и грунтъ бѣдного заробника Михайла Иванюка за довгъ, котрый ще его отецъ Савка затягнувъ. Зъ великого жалю, щобъ не дивитись, якъ другій буде займати его рѣдну хатину и садокъ, выбравъ ся Михайло Иванюкъ заразъ по ліцитациі передъ кѣлькома мѣсяцями до Вѣдня на заробокъ, зробивъ въ-вѣдти рекурсъ, а коли не помогло, закликавъ до Вѣдня ще женку и двоя дѣтій, а на грунтѣ лишивъ одного хлопця, котрый теперь опинивъ ся на улици вразъ зъ своими манатками. Отожь и ему выпадае тягнути до Вѣдня, лишь бѣда, що при выношеню рѣчей якійсь бездушникъ укравъ у него 3 зр. 50 кр. — послѣдный его маетокъ. Отъ яка бѣдного доля!

— **Сецесіоністы-артисты** зъ руско народного театру, котрѣ торбкъ выступили зъ нашои театральнои дружины и за короткій часъ выѣхали до Россіи, выступали въ часѣ вѣдъ 23 жовтня до 26 падолиста с. р. въ Полтавѣ. Управу веде п. Кость Пѣдвысоцкій. Въ складъ дружины входять мѣжь иншими: оба браты Пѣдвысоцкій, Яновичь, панѣ Пѣдвысоцка, Морозова [Фіцнерѣвна] и инша Репертуаръ складае ся изъ знаныхъ у насъ штукъ. Полтавцѣ громадно вѣдвѣдували сей театръ.

— **Испыты кваліфікаційнѣ** на учителѣвъ шкѣлъ народныхъ и выдѣловыхъ передъ комісіею у Львовѣ вѣдбудуть ся дня 3 лютого для учителѣвъ, а 15 лютого 1899 р. для учительокъ. Речинець для вношеня подань на руки окружныхъ радъ шкѣльныхъ до 15 сѣчня 1899.

— **Зъ Тернополя** пишуть намъ: Цукорня Мих. Домбровского перенесла ся зъ днемъ 1 падолиста до готелю Подѣльского. Мѣсцевѣ Русины, котрѣ довгѣ лѣта ходили до цукорнѣ п. Домбровского, хочь зазнавали непріятностій черезъ ігнорованя ба и зневажаня рускои мовы, зажадали вѣдъ него, щобы умѣстивъ на своѣй фірмѣ також вывѣску руску на знакъ пошановання рускихъ гостій и ихъ мовы. А позаякъ сей панъ не зробивъ того и ще въ способѣ нечемный аргументувавъ, н. пр. „Niechaj Rusini złożą mi kaucyę, że nie zbankrotuję“ абo просто: „Albo ja proszę pana, abyś pan przychodził?“ и т. п., то тернопѣльскій Русины а зъ ними и провінціяльна публика руска постановили цукорню п. Домбровского бойкотувати, то значить, що нѣхто зъ Русинѣвъ не буде туда заходити анѣ тамъ замовляти.

— **Директоръ** зелѣзничого округа въ Краковѣ радникъ двора Кольошварі уступае зъ днемъ 1 сѣчня 1809 р., выслуживши приписану скѣлькѣсть лѣтъ. Міністеръ зелѣзницъ державныхъ Вітекъ предложивъ цѣсареви на его мѣсце таке терно: Гр. Ромеръ, секціёный радникъ въ зелѣзничѣмъ міністерствѣ, Волод. Кемпнеръ правительственный радникъ и міністерскій директоръ и Кароль Шукевичь, старшій инжинѣръ и заступникъ директора руху въ Станиславовѣ.

— **О продукціи золота и срѣбла** на свѣтѣ подають Annales des mines такій даній пѣсля послѣднихъ выказѣвъ урядовыхъ: Загальна вартѣсть добуваного на кули земнѣй що року золота представляе вартѣсть 658 міліонѣвъ франкѣвъ, а срѣбла 934 міл. фр. Одинъ кільограмъ золота вартуе 3188 фр. а срѣбла 209 фр. Золота даютъ найбѣльше Сполученѣ державы пѣвн. Америки, бо на 165 міл., вѣдтакъ иде Австралія 121 міл., Россія 117 міл., а найменше копальнѣ Америки полудневои, бо лише 5—7 міл. Срѣбла такожь даютъ найбѣльше Сполученѣ держави — на 390 міл., а найменше Хіны, бо лишь 9 міліонѣвъ.

— **Вѣдозва** до жителѣвъ повѣта рогатиньского. Дня 29 н. ст. грудня с. р. [въ четверъ по латиньскѣмъ Рѣздвѣ] вѣдбуде ся въ Рогатинѣ въ сали рады повѣтовои о годинѣ 11-ѣй рано вѣче *„Пѣдгѣрскои Спѣлки для торговлѣ безрогами“*. Незвычайно важна отся институція въ житю економічнѣмъ Русинѣвъ розпочала вже перший кроки своеи дѣяльности, котра поки що проявила ся лише въ кѣлькохъ повѣтахъ. Нашь повѣтъ рогатиньскій не може остати позаду другихъ, за-для того просимо всѣхъ тямучихъ Русинѣвъ, щобы прибували якъ найчисленнѣйше и щобы заохочували иншихъ, особливо селянъ-господарѣвъ до такои жь участи въ вѣчу, на котрѣмъ вѣдпоручника „Спѣлка“ пояснювати будуть дотепершню дѣяльнѣсть, дѣловодство и евентуальній користи, якій впадуть кождому, що приступить зъ удѣломъ до товариства. Тому жь не годить ся прибувати на вѣче голѣруч; рогатиньскій повѣтъ повиненъ показати, що де ходить о добро народу, тамъ вѣнъ все напередѣ. Отже ждемо Васъ, Дорогій братя: прибувайте зъ удѣлами до Рогатина на день 29 н. ст. грудня с. р. — Вѣдъ Выдѣлу філіи „Просвѣты“ въ Рогатинѣ. *Іосифъ Макогоньскій* голова. *Павло Кудрикъ* секретарь.

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Онодгы выдобуто зъ одной криницѣ въ Станиславовѣ трупа жовнѣра, котрый тамъ лежавъ вѣдъ кѣлькохъ днѣвъ. — Въ Дрогобичи померъ онодгы звѣстный нафтовый промысловець Ґартенберґъ. — Завтра [вѣ-второкъ] уряджують професоры львѣвскои політехники товариськѣй бенкетъ въ честь 25-лѣтнои працѣ професорѣвъ пп. Маріконього, д-ра Медведского [нашого земляка] и Захарієвича. — Въ Коломыи застрейкували жидѣвскѣй роббтники въ фабрицѣ „талесѣвъ“. — Въ Краковѣ померъ нагло въ суботу рано урядникъ почтовый Даніло Сальо.

Посмертнѣ — ∓ — оповѣстки.

Олена изъ Згорянковичѣвъ Литиньска, жена о. Мирона Литиньского въ Мужиловичахъ, упокоила ся вчера въ 32 роцѣ житя, по довгѣй а тяжкѣй недузѣ. Покѣйна вѣзначувала ся рѣдкими честнотами и щирою любовію свого народу. Похороны вѣдбуде ся завтра [вѣ второкъ] въ Мужиловичахъ. В. ѣ. п.!

Господарство промыслъ и торговля.

— **Заслуга Пѣдгѣрскои Спѣлки.** Зъ Бурштина пишуть намъ: Въ „Дѣлѣ“ зъ 6 грудня с. р. вычитавъ я допись изъ Станиславова пана К. пѣдъ заголовкомъ: „Пѣдгѣрска Спѣлка въ руху“. Не можу здержатись, щобы вѣдъ себе дечого не додати.

Почувши, що Пѣдгѣрска Спѣлка выступае на торзѣ въ Бурштинѣ, займивъ я чотири своихъ безрогъ. Въ мѣстѣ далеко ще було до торговицѣ а вже приступило якихсь двохъ Мазурѣвъ и стали годити. Они давали менѣ зъ-разу 85 зр. а чимъ бѣльше зближали-сьмо ся до торговицѣ, пѣдступали и вже було 100 зр. Но я хотѣвъ приставити ихъ таки нашѣй рускѣй спѣлцѣ и пѣгнавъ до нея. Тамъ отакусували ихъ якъ найвысше могли, и давали 95 зр. кажучи: „Сли вамъ тамтѣ бѣльше дадуть, то такъ якъ бы-сьте выграли на льотеріи“. Ледви я опинивъ ся за воротами, вже якійсь въ зеленѣмъ капелюшку каже гонити до Зайончка на цѣну 105 зр. „Менѣ ту дають бѣльше!“ сказавъ я. „Маете 110 зр., гонѣть!“ Я займивъ. Принципалъ не хотѣвъ дати, але коли той сказавъ, що вѣнъ ихъ выдеръ зъ рукъ Пѣдгѣрскѣй Спѣлцѣ, заплативъ 110 зр. Такъ я дѣставъ 15 зр. бѣльше, а семь певный, що якъ бы не було на торзѣ Пѣдгѣрскои Спѣлки, не бувъ бы-мь дѣставъ бѣльше якъ 90 зр.

По сѣй продажи здибавъ ся я зъ моимъ сусѣдомъ Василемъ Мач. „А вы продали свого?“ пытаю. „Продавъ! Я займивъ бувъ найперше до Пѣдгѣрскои Спѣлки. Тамъ давали 20 зр. Я хотѣвъ 22 зр. и не мысливъ-емь инакше якъ за 22 зр. продати, але и о бѣльше не гадавъ-емь. Приступили инши купцѣ и давали 19 зр. Але коли я сказавъ, що менѣ Спѣлка давала 22 зр., пѣдступили вѣдъ разу на 23 зр. а вкѣнци на 24 зр. и такъ заплатили. То я дѣставъ 2 зр. бѣльше нѣжь сподѣвавъ ся“. А дальше ставъ менѣ казати: „Знаете, то дуже добра рѣчь отсеся Спѣлка. Я до нея приступивъ тому два мѣсяцѣ. Тогды зложивъ-емь 10 зр. и нинѣ маю вже 2 зр. проценту. Правда, що красный процентъ?“

Того дня чувъ-емь ще богато бесѣдъ про Пѣдгѣрску Спѣлку и самъ бравъ-емь въ кѣлькохъ участь. Декотрѣ казали: „Якъ же-жь тѣ выходять, що они бѣльше даютъ?“ „Они дають, сказавъ я, але на утрату. Треба знати, що даній купцѣ вѣдложила 10 тысячь а якъ треба буде, то ще другихъ 10 тысячь доложать, абы Пѣдгѣрску Спѣлку все пѣдгаяти въ цѣнѣ, щобы такъ привести ин разъ, другій и бѣльше до страты, абы она всю стративши упала. Тогды тѣ купцѣ свою страту найшли бы на кѣльканацяти торгахъ и дальше купували бы такъ, якъ бы самѣ хотѣли. — „Такъ оно?“ озвали ся многѣ... Коли такъ, то треба пѣдпомагати Спѣлку, щобы она намъ здорова по вѣки служила! А якъ то приступае ся въ члены? Я имъ поясниливъ и освѣдчивъ готовбсть переслати ихъ удѣлы. И тогды зложило 6 людей на мои руки удѣлы, котрѣ я вѣдославъ епѣлцѣ до Станиславова“.

А годить ся пѣднести яко заслугу „Пѣдгѣрскои Спѣлки“ ще и то, що теперь на торгахъ обходять ся даній купцѣ такъ якъ зъ людьми. Вже теперь не беруть на палицю болота и не кидають чоловѣкови на голову. Вже теперь заваливши собѣ руки коло безрогъ не обтирають ихъ женкамъ у хустки, и т. п. Отже изъ всѣхъ взглядѣвъ заслугуе Пѣдгѣрска Спѣлка на те, щобы ей пѣдперти. А она не жадае богато. На одинъ удѣлъ [10 зр.] и той 1 зр. вписового чей бѣльшу половину кождого села стати. Пѣдпомагаймо, щобы она тую спасительну чинѣбсть, якою насъ въ Бурштинѣ обдарила, всюды по краю розширила! — *М. Р.*

Вѣсти зъ Станиславѣвскои Епархіи.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 15 сѣчня розписаній приходы: 1) Кричка дек. богородчаньского, 2) Стѣнка бучацкого, 3) Дубки городеньского, 4) Самолуски гусятиньского, 5) Росохачь жукѣвского, Угриньковцѣ залѣщицкого, 7) Рыбно и 8) Тюдѣвъ косѣвского, 9) Высѣчка кудринецкого, 10) Акришоры пѣстиньского, 11) Новоселиця снятиньского, 12) Окнины городеньского, 13) Кімполюнгъ и 14) Путилѣвъ сучавского, 15) Бонны черновецкого. — О. Ник. Теодоровичь зъ Трибуховець именованый ордин. шкѣльнымъ комісаремъ и ордин. делеґатомъ до гусятиньскои окружнои шкѣльнои рады — О. Кар. Харкевичь зъ Кривотулъ дѣставъ въ нагоды 50-лѣтного священичого ювілеи титулъ совѣтника еп. консисторіи. — Канон. иституцію на Олѣеву коло Городенки дѣставъ о. Сим. Бурнадзъ. — До иституціи на Перескулю вѣзваный о. Кор. Дрогомирецкій зъ Ясенова польного. — Консисторія вѣднесла ся до намѣстництва о згоду на канон. институцію о. Волод. Левицкого яко приходника въ Ляцкѣмъ дек. устецкого. — Вѣдъ конкурсового испыту на 6 лѣтъ увольненый о. Онуфрій Лелетъ изъ Задубровець. — Конкурсовый испытъ зложили оо: Діон. Вѣлиньскій, Амвр. Бородайкевичь, Онуфрій Вергунъ, Порф. Гордѣевскій, Вас. Демянчикъ, Юр. Жолкевичь, Петро Коцюба, Миронъ Лѣщиньскій, Вас. Нанецкій, Лонг. Порубальскій, Петро Саврѣй, І. Сѣменовичь, І. Ульваньскій и І. Федюкъ. — Завѣдательство приходѣвъ дѣстали оо. Ник. Кейванъ въ Акрашорахъ, Євг. Дутковичь въ Самолускахъ, Діон. Балицкій въ Росохачи, Петро Коцюба въ Высѣчцѣ, Волод. Нанассій въ Угриньковцяхъ и Діом. Вѣлиньскій въ Дубкахъ. — Сотрудництва дѣстали оо.: Ник. Ярошевичь въ Косовѣ старѣмъ, І. Лушпиньскій [прив. сотр.] въ Кривчи, Ант. Кордовскій [прив.] въ Залучу надъ Прутомъ, Павло Петрицкій [експонов.] въ Новосѣлцѣ коло Яблѣвця, Конст. Куниньскій [прив.] въ Пѣдлужи, Кароль Любовичь [експон.] въ Дупляскахъ и Мих. Дейницкій [систем.] въ Серафинцяхъ. — О. І. Войнаровскій увольненый вѣдъ прив. сотрудництва въ Росохачи. — До дух. семинаріи принятѣ: Ив. Лотоцкій [условно] и І. Станецкій на І. рѣкъ, Ив. Луцкій на ІІ. рѣкъ, Дим. Лысый на ІІІ. рѣкъ и Еман. Кнѣгиницкій на IV. рѣкъ. — Цертифікатъ на богословскѣ выклады дѣставъ Павло Хома. — Намѣстництво вызначило дотацію въ реліг. фонду для прив. сотрудниковъ въ Мышинѣ и Ворвулинцяхъ. — Вѣдпустку для покрѣпленя здоровля дѣстали оо.: Вен. Дзюбановскій зъ Гвѣздця на два мѣсяцѣ и І. Палагицкій зъ Олексинець на двѣ недѣлѣ.

Наука, штука и література.

— **Вѣденьского тыжденника „Die Zeit“** появивъ ся 219-ый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ:

Antidualistische Taktik. Von K. — Baron Desider Banffy. — Von Arpad. — Die politische Krise in Ungarn. Von Dr. Hugo Ganz. — Industrie und Verwaltung. Von Dr. Emil Loew. Hermann Jellinek. Von Professor Dr. Georg Jellinek. — Beiram. Eine Reise-Reminiscenz von der Sinai-Halbinsel. Von Professor Dr. Max Verworn. — Mozart. Von Edward Grieg. — Theaterabende in London. Von Siegfried Trebisch. — Die Lumpen. Von Hermann Bahr. Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Verbrecher. Von Karl Federn.

Передплату на сей тыжденникъ чвертьрѣчно 3 зр. приймають почта, всѣ книгарнѣ и адміністрація: Wien, IX/3, Günthergasse 1. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 12 грудня. Новый міністеръ для Хорватіи Ервинъ Чехъ зложивъ тутъ присягу. — Банфі бувъ вчера на авдіенціи у цѣсаря и здававъ справу зъ політичнои ситуаціи. Цѣсарь мавъ принятн Банфіого дуже ласкаво

Прага 12 грудня. Нѣмцѣ грозять обструкціею въ ческѣмъ сеймѣ.

Еденбурґъ 12 грудня. Ученики евангелицкого ліцеи не взяли участи въ богослуженю въ дни цѣсарского ювілеа. На приказъ міністерства кѣлькохъ ученикѣвъ выгнано.

Парижъ 12 грудня. Часописи доносять, що кождои хвилѣ можна надѣятись повороту Дрейфуса; до Парижа прибуде пѣдъ ескортою 150 драґонѣвъ.

Атены 12 грудня. Грецкій князь Юрій маѣ въ четверъ выѣхати на Крету.

Лондонъ 12 грудня. Дневники обговорюючи прихильну до Нѣмеччины промову Шамберлена пѣдносять, що Анґлія и Нѣмеччина можуть поступати згѣдно, а коли-бы показало ся, що ихъ интересы суперечать собѣ, можуть въ кождѣй хвили урядити ся самостійно. — Кретеньскій магомеданцѣ выслали до анґлійскои королевои просьбу о принятѣ надъ ними протекторату и полишене анґлійского гарнізона на Кретѣ для ихъ безпеченьства.

Вашинґтонъ 12 грудня. Тутъ померъ на запаленя легкихъ голосный начальникъ кубаньскихъ повстанцѣвъ Каліксть Ґарція.

Пекінъ 12 грудня. Россійскій амбасадоръ бувъ на авдіенціи у цѣсаря, котрый принявъ его въ неприсутности цѣсаревои реґентки, своеи тѣтки Сеся вѣсть заперечуе поголоски о замордованю цѣсаря.

Оповіщене.

Головний Виділ Товариства „Просьвіта“ у Львові розписує отсим конкурс на розвідку „про будову хат селяньских а в подрібности хат для Читалень з крамницями і шинкліґрами по селах і місточках, до котрої мають бути долучені плани і кошториси. Розвідка сама має увзглядняти проект нового закона будівляного для сел, коли такий буде ухвалений.“ Речинець до кінця марта 1899. Премія за сю розвідку установлено на 100 зр. Розвідку належить прислати до головного Виділу у Львові (ринок ч. 10.)

За Головний Виділ Товариства „Просьвіта“ у Львові 23 падолиста 1898.

Ю. Романчук. *О. Танячкевич.*

Товариство «Просвіта»
у Львові, ринок ч. 10
видало своїм коштом і заходом:
„Панщина і єї скасоване в 1848 році“. Написав д-р Іван Франко, ціна 30 кр.
„У пятьдесяту річницю знесеня панщини і відродженя Галицкої Руси. Написав Любомир Селяньский. Ціна 25 кр.

Инструктора домового
потребуе сейчасъ на цѣлый рѣкъ, до 30/8 1899, до двохъ хлопчакѣвъ зъ народныхъ шкѣлъ. Пожаданый е семинаристъ або рутиновапый гімназіястъ. Зголошеня упрашае ся зъ условями на адресу: О. Александеръ Осадца гр. к. парохъ въ Окнѣ п. Городенка.
465 3—3

СЦИЗОРИКИ власного выробу, анґлійскій и Генкельса припоручае Иванъ Ляврукъ, кождѣникъ у Львовѣ ул. Галицка 6.



ПАСАЖЬ ГАВСМАНА
І. ЛЬВѢВСКЕ
Photo-Plasticon
46 разѣвъ преміоване.
Въ сѣмъ тыждни е до побаченя:
Босна и Герцоговина.
Вступъ 10 кр. 278

Кухарь здѣбный
шукае служебы; на бажане выѣджае на кѣлька днѣвъ до варення пѣдчасъ весѣль, хрестинъ и т. п. Адреса: Антоній Хшонщь въ Угрѣбній почта Коросно. 472 1—4

Глядаю инструктора
для ученика высшои ґімназіи зъ выкладомъ рускимъ на цѣлый рѣкъ. Близша вѣсть въ Адміністрациі „Дѣла“.
410 3—3

Надѣслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на пляцѣ площи Галицкой



поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокль, далековиды, баронетры, термометры, рѣзній ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайки, тамыье мірничій, піоны, лібель, манометры и т. п.

Уряджене дивників електричных.

Всякій направки позагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185

ЛИПЕ

-ъ реставрацік НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улица Трибунальска ч. 12. домъ вдасный, можна дістати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣдання.

ЦѢННИКЪ

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Смажаній легки	12 „
Фляки	12 „
Ніжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походить зъ мочи реставрацік, даю вѣдбиравчимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ. почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ страв и напитковъ взосмотрена кухня.

79 163—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

Подяка.

Невымовно тяжкого смутку приѣшлось зазнати нашій роднѣ на днях сих. Утратили-смо найдорожшого вѣтця бл. п. Льва Глѣбовицкого, пароха въ Тюдевѣ. Въ горести тій дізнали-сьмо потѣхи и сочуства вѣдъ щирыхъ сердець людскихъ и за те имъ щиро и сердечно дякуемо.

Передовсѣмъ дякуемо Впр. о. крилошанину и деканьу Лѣсевичу за величаве ведене обряду похоронного и надгробно прощальне слово. Немяше дякуемо Впр. о. Попелю, Ковбляньскому и Гоповатюку за вѣдслужене св. литургіи а послѣдному въ-особах за щирй и трогаючій слова посвячені памяти покійного а выголошеній въ церквѣ. Впр. о. Абрасовскому, Добраньскому, Бѣлоусови, Окуневскому, Бобикевичеви, Стефановичу, Воднарукови, Яросевичеви и Березовскому за трудъ и участь у вѣдправленю чина погребенія. Вп. п. Григоровичеви, Левицкому, панямъ Ковбляньскій, Ковальскій, Волиньскій за помочь, участь и трудъ жертвованый въ такъ прикрій хвили. Приймѣть, Впр. Отцѣ и всѣ Вп. Добродѣї слова нашои щиров подяки! Най Всевышній вынагородить Вамъ за щиру любовь и прислугу оказану дорогому намъ покійникови, якъ такожь за співчуте оказане нашій опечаленій роднѣ.

Тюдевъ въ грудни 1898.

Теофіля Глѣбовицка вдова, *Теофіль, Софронъ, Кипріянъ* и *Антонъ* сыны, *Иванъ* братъ покійного. 471

МАШИНЫ ДО ШИТЯ ЗІНГЕРА

членковой и обручковой (Ringschiff) зъ перворядныхъ фабрикъ найдокладнѣйше урегульованій приручає ИВАНЪ ЯЯВРУНЪ (передтымъ І. Гардолиньскій) Львовъ Галицка 6. 848



Выстава загальна

всходимыхъ и инших чужих и краевых диванівъ, портіеръ, фіранокъ, хѣдниковъ и дерґъ на конѣ.

Отворена цѣлый день и въ ночи при електричномъ осьвѣтленю. Вступъ вольный. Зачудовуючо дешевій цѣны указаній докладно на всѣхъ товарахъ. Подекій въ сплатахъ пѣсля умовы.

Упрашае ся кождого, хто бажае щось закупити, абы впередъ оглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы адресувати належить: Складъ диванівъ „Au Louvre", Львовъ, ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана) 190

МАШИНКИ АМЕРИКАНЬСКІЙ до сѣкана мясо по зр. 4. Сила водосѣкній почибрій до паштетівъ по зр. 1, 1.30 и 1.60.

поручає ПЕТРО ХИОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (противъ катедры.)

Також и на раты

безъ вѣдвышки цѣнъ

диваны, портіеры, хѣдники, ковдры ватованій, капы на столы и лѣжка, коцы, дерги на конѣ, якъ такожь всякій артикулы потрѣбній до уряджения домового въ складѣ диванівъ „Teppichhaus au Louvre", Львовъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высылае ся цѣнники даромъ и оплатно. 190

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.



До П. Т. Властителівъ коней.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маете намѣръ купити собѣ добрій и дешевій дерги на конѣ — зволѣть, Впов. Пане удати ся до Складу диванівъ „Au Louvre" у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Тамъ знайдете Впов. Пане, великаньскій выборъ дерґъ, по зачудовуючо низькихъ цѣнахъ. На провінцію высылаемо на жаданє наший богато илюстрований цѣнникъ даромъ и оплатно 190

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ, блюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудуючо низькихъ цѣнахъ.

MAISON de Nouveautes Madame Bertha Fiedler.

Львовъ, пл. Капітульна ч. 3.

190 71—?

Запрошене до передплаты на ДѢЛО:

ПРИКАРПАТСКА РУСЬ

въ XIX-ѣмъ вѣцѣ

въ біографіяхъ и портретахъ

си дѣятелей

съ увѣковѣченьемъ замѣчательныхъ людей, котрыхъ 1772 р. заставъ при жизни,

написавъ на вѣдставѣ автобіографичныхъ записокъ и архівально-библіотечныхъ матеріяловъ

ИВАНЪ Е. ЛЕВИЦКІЙ.

„Прикарпатска Русь" буде появлятись, почавши ѣтъ падолиста 1898 р. правильно кождого другого мѣсяца выпусками по 7 листовъ печати зъ портретами замѣчательныхъ дѣятелѣвъ. Кождыхъ 10 выпусковъ буде становити томъ, а всѣхъ томовъ буде шѣсть.

Пренумерата на 10 выпусковъ выносить 10 коронъ; на 5 выпусковъ 6 коронъ. Выпуски поодинокій не будутъ продаватись.

Пренумерату належить присылати выключно на адресу: п. Антонъ Хойнацкій, управитель книгарнѣ Ставропігійского Института у Львовѣ, Руска улиця число 3.

Першій выпускъ вже появився а вторый печатаесь.

МУЖЕСКУ 344 **Безсильность**

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поученя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ P. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Biercy's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Диваны перскій и портіеры

прадівій (старинний)

продае, купуе и выпозичае, а также приймае на переховокъ. Складъ диванівъ „Au Louvre", Львовъ ул. Сикстуска 6. — Пѣльги въ сплатахъ пѣсля умовы.

На жадане высилаемо нашій богато илюстрований цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

Особи недомагаючі або уломні, 467 2—3 потребуючи все щиро-дбалої опіки жіночої, можуть знайти сердечну опіку, заголошуючи ся: „MIGNON, poste restante, Львів".

Рештки хѣдниковъ и высортованій диваны, портіеры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, гобеліны и рѣзній предметы декораційній по цѣнахъ баечно дешевыхъ. Складъ диванівъ „Au Louvre" Львовъ ул. Сикстуска 6 (Пасажъ Гавсмана). Також на раты безъ вѣдвышеня цѣнъ. Для провінціи цѣнники даромъ и оплатно. 190

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика руму, лікерівъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручає старій горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bongout" на наливки, такожь правдивый оцетъ спіритусовый. 366 20—?

Склады для мѣстъ: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

Музика!!! Новость!!!

Устна гармоніка трубна!!!

[Найновѣйшій и найвеличавѣйшій винахѣдъ]

Черезъ знамениту конструкцію трубну тонъ чудовый, незвычайно голосный и дуже ефектовный!! Перевышае все дотеперѣшне. Кождый грачь на гармоніцѣ незвычайно радуесь сею новинною. Особливій голосы, подвійній звукъ, найбільша тривкость. Окрѣмъ того додаю до сего пышного инструменту нову школу, пѣсля котрои дѣйстно кождый може сейчасъ выгравати найдѣвшій танцъ, маршъ и т. п. Пышна розрывка пѣдчасъ довгихъ, зимовыхъ вечерівъ!! Особливо поручае ся на найкрасшій Різдвяный даруновъ!! Цѣна зъ школою, опакованемъ и портомъ лише 2·85 зр. Высилая ся за попереднымъ надѣсланемъ цѣны або за послѣплатою. Просить ся о выразну адресу замовляючихъ.

OSCAR EISENSCHMIDT, Musikinstr.-Versand & Export.

462 **Prag**. Goldschmiedgasse 4. 2—6

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко

по **9** зр. **20** кр., **10** зр. **20** кр., **10** зр. **70** кр. и **11** зр. **20** кр.

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко

по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожшій вина фляшками)

высилае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІИ.

92 82—?

По низькихъ цѣнахъ

выготовляе

РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ М. ЧЕРНАВСКОГО



Львовъ, ул. Каролі-Людвика ч. 3

всякій церковній роботы:

Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 119—?

До Всечестнѣйшого Духовеньства!

Зъ особливою охотою удѣляемо Всечестнѣйшимъ Священникамъ пільгъ въ сплатахъ пѣсля умовы.

Поручаемо нашъ складъ богато заосмотреный въ диваны церковній и передъ престолы, якъ такожь сальоновій и настѣнній, хѣдники, фіранки, портіеры, коцы, ковдры, капы на столы и лѣжка, дерги на конѣ и коцы до подорожи.

Спеціяльный вѣддѣлъ для конфекціи дамскои и дѣточои, бѣлья мужескаго и дамскаго, парасолѣвъ и парасольокъ, капелюховъ, рукавичокъ, панчохъ, коронокъ и стяжокъ.

На жадане высилае ся въ приятностію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы и замовленя належить адресувати: Магазинъ „Au Louvre," Львовъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautes пл. Капітульна ч. 3. 190

МАҒАЗИНЪ и РОБОТНЯ ФУТЕРЪ

ФЕЛИКСА и ЮЛІЯНА ЛЮБЕЛЬСКИХЪ

при ул. Валовій ч. 3 у Львовѣ.

Поручають свій богато заосмотреный Магазинъ на сезонъ — — всякій можливій въ обязъ кушѣрства входячій артикулы, а такожь готовій футра мужескій и дамскій.

На складѣ держимо матерія на покрыта футеръ мужескихъ и дамскихъ.

Старій футра перерабляемо на новій фасоны, числячи по можливо низькихъ цѣнахъ. 378 6—6

Зъ поважанемъ *Феликсъ и Юліянъ Любельскій.*

ВСѢЛЯКІЙ КУПОНЫ

и

ВЫЛЬОСОВАНІЙ ЦѢННІЙ ПАПЕРЫ

выплачуе

безъ потрученя провізіи або коштовъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и вѣддѣлъ депозитовый перенесенї до льокалю партерового въ будынку банковомъ. 374 [1]

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1898

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу віденского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова
приходить о			відхо	дить о	
	6.45	з Ісцкан	6.09		до Підволочиск з головн. двірця
	7.40	„ Ямова	6.05		„ Ісцкан
	7.50	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	7.55	„ Сокаля	8.55		„ Кракова
	8.05	„ Лавочного		8.50	„ Кракова
	8.15	„ Тернополя на головний дворець		9.15	„ Сколього
	9.05	„ Кракова		8.45	„ Янова
	10.35	„ Ісцкан		9.35	„ Підволочиск з головного двірця
	10.45	„ Ярослава		9.58	„ „ „ Підзамча
	1.01	„ Янова		9.55	„ Белзця
1.30	—	„ Кракова		10.55	„ Ісцкан
	1.40	„ Сколього	1.55		„ Підволочиск з головн. двірця
1.50	—	„ Ісцкан	2.08		„ „ „ Підзамча
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	2.40		„ Ісцкан
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.50		„ Кракова
	5.00	„ Підволочиск на Підзамче		8.—	„ Ст ня
	5.35	„ „ „ голов. дворець		4.55	„ Ярослава
	5.40	„ Ісцкан			
	5.55	„ Сокаля			

ніч

	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.10	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.30	„ Ісцкан
	6.10	„ „		6.40	„ Кракова
8.45		„ Кракова		6.55	„ Тернополя з голов. двірця
	9.10	„ Кракова		7.—	„ Лавочного
9.39		„ Підволочиск на Підзамче		7.10	„ Сокаля
9.45		„ Ісцкан		7.15	„ Тернополя з Підзамча
9.55		„ Підволочиск на головн. дворець		7.44	„ Янова
	10.30	„ Лавочного		10.05	„ Ісцкан
	12.15	„ Сколього	10.40		„ Кракова
				11.00	„ Підволочиск з головного двірця
				11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальный редактор Иванъ Белей, Друкарня въ фабр. Черлянівскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниловича

Справы парляментарнѝ.

Палата послóвъ вóдбуде нинѣ и въ четверъ по два засѣдання, бо правительство бажае собѣ скорого закóнчення дискусіи надъ предложеньмъ о регуляціи платнѣ державнои служби и льокальныхъ желѣзниць. Вечѣрне засѣдане въ четверъ буде послѣдне передъ святами. Вѣсть о выступленю пп. Періча и Трумбіча зъ полуднево-славяньского клюбу була фальшива; за те цѣлый сей клюбъ горожить ся и грозить, що перейде до опозиціи. Полудневи Славяне невдоволеній головно зъ міністра просвѣты, котрый особливо въ полудневѝй Стирін не ставить перепонъ германізаціи Славянъ.

На вчерашнóмъ засѣданю кола польского въ недѣлю п. Яворскій вóдчитавъ письмо, въ котрóмъ Вол. Гивошь повѣдомляе, що вóнъ за повединок зъ Вельфомъ вóдбувъ уже всю приписану церквою покуту и одержавъ розгрѣшене яко вѣрный сынъ церкви. Послы кс. Фішеръ, кс. Пасторъ и Юрій Горковскій домагали ся выдання окремого офіціяльного комунікату кола польского до всѣхъ дневникóвъ о тóмъ, що п. Гивошь по повединку упокоривъ ся передъ церквою. Надъ тою справою вывязала ся незвычайно бурлива и роздражена дискусія, а вкóнци коло польске офіціяльного комунікату [якъ каже „Ruch katolicki“: „niestety“] не ухвалило. Позволено лише членамъ кола приватно повѣдомити дневники о деклараціи Гивошя. Таку саму декларацію вручивъ Гивошь суфраганови вѣденьскои діецезіи, епископови Шнайдерови.

Переглядъ політичный.

Испаньско-американьска мирова комісія въ Парижи закóнчила свою роботу. Въ четверъ уложено до кóнця мирový договóръ, въ котрóмъ нѣчо не сказано о тóмъ, щобы Америка брала на себе кубанськѝ довги анѣ о выкупнѣ Каролиньскихъ островóвъ. Яко цѣну купна за Филіпіны установлено 20 міліонóвъ долярóвъ и шести мѣсячный речинець для ратифікаціи договору парляментами обохъ державъ. На кóнци послѣдного засѣдання испаньскій комісарѣ запротестували противъ таньбы, якъ Испанія завдала вóдозва Мекъ-Кінлія, и противъ знасилуваня мѣжнародныхъ правъ, котрого жертвою упала Испанія. Договóръ пóдписано въ суботу рано. — Въ Брукселя говорять, що бельгійскій король подае Испанія 25 міліонóвъ франкóвъ въ золотѣ яко цѣну купна за Канарійскі острови.

Два внесеня п. Танячкевича.

На 26 засѣданю палаты послóвъ дня 9 с. м. поставивъ посолъ о. Танячкевичь отсѣ два внесеня:

I.

Въ справѣ платнѣ для сотрудникóвъ.

Майже по всѣхъ повѣтовыхъ мѣстахъ поустановляно системізованѝ посады катихитóвъ для школъ выдѣловыхъ (мужескихъ и женьскихъ) и народныхъ. При обсадѣ тыхъ посадъ завсѣгды уважано на услóвя, щобы нихъ не надавати кандидатамъ, котрѝ суть сотрудниками при мѣсковѝй парохіи. А що тѣ посады катихитóвъ давнѣйше завсѣгды лучено зъ посадою сотрудника, то платня за катихитуру була мовь бы доповненьмъ конгруи, такъ що при тóмъ можна було якось вóдъ бѣды истнувати. Отже теперь положене сотрудникóвъ зменшилось и стало ся справдѣ нужденне. Нарóдъ вбѣдненъ и черезъ те добровóльнѝ датки незвычайно зменшили ся, такъ що сотрудники обмежени в лише на свою конгруу, котра выносить въ повѣтовыхъ мѣстахъ 350 зр., отже далеко менше, нѣжь платня урядовыхъ слугъ пбсля нового закону. При теперѣшнѣй дорóжнѣ по мѣстахъ зовсѣмъ не можливо выжити священникови въ 350 зр., особливо рускому, котрый маe родину.

Щобы те гóрке положене сотрудникóвъ бодай троха злагодати, подаютъ пóдписанѝ внесеня: „Высока палата зволить принятѝ долученый тутъ проектъ закона.“ Зъ формального взгляду маe се внесеня бути придѣлене комісіи буджетовѝй.

У Вѣдни, дня 9 грудня 1898.

Заданый проектъ закона звучить: §. 1. Законъ зъ дня 19 вересня 1898, котрымъ выдано постановы о дотаціи католицкого духовенъства, осягаючого въ душпастирствѣ, маe въ §. 1. злiн. 3. одержати таке доповненя: Сотрудники дóстануть додатокъ десятилѣтный въ высотѣ 100 зр. а. в. — §. 2. Законъ маe силу такожъ за минувшій часъ. — §. 3. Выконанe сего закону припоручae ся міністрови просвѣты и вѣроисповѣдань и міністрови скарбу.

II.

Въ справѣ священникóвъ, выручаючихъ вóйсковыхъ душпастирѣвъ.

Пóсля §. 30. службовыхъ приписовъ для войскового духовенъства, призволеныхъ найвысшою постановою зъ д. 20. червня 1887 р., въ разѣ потребы цивільнѝ священники выручають войсковыхъ душпастирѣвъ, а ихъ дѣяльность буваe така сама, якъ и войсковыхъ капеланóвъ, настановленыхъ по за мѣсцемъ урядованя войскового пароха. Ихъ обовязкомъ e: 1) хрестити, ex delegatione вѣнчати, хоронити помершихъ; 2) кождои недѣлѣ и свята вóдправляти богослуженя; 3) въ великóмъ постѣ говорити проповѣди для приготовленя до св. сповѣди; 4) всѣхъ жовнѣрѣвъ сповѣдати и причащати; 5) хорыхъ надѣляти св. тайнами; 6) що мѣсяца навѣдувати ся до хорыхъ въ гарнізоновóмъ шпиталю; 7) въ осени що четверга мати науку для рекрутóвъ; 8) приготовляти ихъ до присяги. И за таку службу дóстаютъ тѣ помóчнѝ священники 40 зр. а. в. рóчного павшалю, нагороду, котра понижае достойньство такъ державы якъ и духовного стану.

Зъ уваги на те пóдписанѝ подаютъ внесене: Высока палата зволить ухвалити: „Взываe ся правительство порозумѣти ся зъ державнымъ міністерствомъ вóйны и запорядити, що треба, щобы тымъ помóчнымъ священникамъ признано павшаль, котрый рóвнавъ бы ся третѝй части платнѣ войсковыхъ капеланóвъ.“ Зъ формального взгляду внесене семае бути придѣлене комісіи буджетовѝй.

У Вѣдни, д. 9. грудня 1898.

Якъ у насъ вывласнюють и вóдшкодовують селяньскѝ грунты?

Пос. Д. Танячкевичь внѣсъ на 26 засѣданю палаты послóвъ дня 9 с. м. ось таку интерпеляцію до міністрóвъ: желѣзниць, справъ внутрѣшныхъ, судóвництва, рóльництва и до міністра для Галичины:

Вывласненя, взглядно вóдшкодованя за грунты потрѣбнѝ пóдъ будову ц. к. державной желѣзниць Стрый-Ходорóвъ, заряджену на основѣ закона зъ 17 лютого 1897 [В. з. д. зъ 11 марта 1897 ч. 64], переводить ся на передмѣстю Стрыя званóмъ Лану въ такій способъ, що властителѣ тратять не лишь свою землю, але и ся вартóсть, отже свое майно.

Ось намъ фактъ: Зъ Львова приѣхавъ инжінеръ Яніщевскій, закликавъ кóлькохъ властителѣвъ грунтóвъ зъ передмѣстя, розложивъ передъ ними катастральну мапу и заявивъ коротко, що за квадратовый сяжень земль вóдрѣзаной пóдъ желѣзницю заплатить по 75 кр., а за такѝй, котрый желѣзница перетне, по одному гульденови. На се люде выявили свое невдоволене, бо ихъ земля e найлучшои якости, въ цѣнѣ стоить высоко, а що мѣсто разъ у-разъ розширюe ся, то и кождый кусень грунту треба оцѣновувати яко парцелю будовляну мѣску. Инжінеръ зъяпорувавъ невдоволенѝ властителѣвъ и волѣвъ переговорити зъ громадскимъ начальствомъ, взглядно зъ громадскими делегатами. А въ результатѣ експропріяційна комісія рѣшила, що за квадратовый сяжень заплатить по 38 кр., а за грунты пол женѝ надъ рѣкою по 10 кр. вóдшкодованя. Таке рѣшене довело людей до розпуки. Они плачуть и нарѣкають, що ихъ обрабовано. Такои смѣшно малои суммы не хотять принять. Кажуть: „Коли вóдбирають намъ землю за таку цѣну, то радше най собѣ беруть цѣлкомъ за дармо!“ Може бути, що теперь приняли бы перше предложену имъ цѣну, але нема нѣкого, хто бы хотѣвъ ихъ выслухати та помочи.

Становище властителѣвъ грунтóвъ e цѣлкомъ розумѣле и оправдане. То якъ-разъ тѣ грунты, котрыхъ частины властитель мусять вóдступити пóдъ лiнiю Стрый-Ходорóвъ, якъ давнѣйше мусѣли вóдступити пóдъ лiнiю Стрый-Львóвъ. При вывласненю въ 1874 роцѣ сесѝ властителѣ одержали по 2 зр. за сяжень. А нинѣ, по 24 лѣтахъ, коли вартóсть тыхъ грунтóвъ такъ дуже пóйшла въ гору, они дóстають за тую саму землю по 38 кр.! Кождый зъ тыхъ властителѣвъ може свое поле въ кождóй хвили, коли тóлько схоче, продати приватнымъ особамъ по цѣнѣ богато высшóй, якъ тота, яку имъ признае експропріяційна комісія. Такъ примѣромъ господарь Сольманъ одержавъ за свое о много гóрше поле за желѣзничимъ шляхомъ по 2 зр. за сяжень. Другій господарь Лембрукъ доказавъ свѣдками, що свое поле продае за таку саму цѣну. За квадр. сяжень грунту надъ рѣкою установила експропріяційна комісія 10 кр. вóдшкодованя. Той грунтъ e насовискомъ громады, одиноким насовискомъ, якимъ люде розпоряджаютъ. А черезъ таке цѣнованe тратить громада рѣчь вартости кóлькохъ тысячь зр.!

З огляду на тѣ факты, пóдписанѝ запытуютъ В. Ексцеленціи:

Чи Ексцеленціи знаютъ о поступованю органóвъ, котрымъ припоручено вывласненe взглядно вóдшкодованe селяньскихъ грунтóвъ пóдъ желѣзничу лiнiю Стрый-Ходорóвъ, особливо на стрыйскóмъ передмѣстю Лану, котре то вывласненe и вóдшкодованe рóвнае ся обрабованю властителѣвъ?

Чи В. Ексцеленціи не уважають за безусловно конечну рѣчь: таку процедуру и такій актъ вывласненя, що певно не вóдповѣдае постановамъ закона зъ 18 лютого 1878 [В. з. д. ч. 30] „о поступованю при вывласненю“, вóдъ взглядомъ его правныхъ наслѣдкóвъ що до цѣны вóдшкодованя уневажнити и безпроволочно зарядити нове оцѣненe, котре бы довело бы до нового, справедливого, вдоволяючого вóдшкодованя?

Вкóнци зваживши, що въ часто рóльничихъ краяхъ, взглядно мѣсцевостяхъ безъ промыслу особливо при низькóмъ станѣ рóльництва, якъ се именно есть въ Галичинѣ, желѣзницѣ не e нѣякимъ добродѣйствомъ для селянъ, а радше нещастемъ, бо не лишь вóдимая ся людямъ землю за дуже низьку цѣну, але черезъ желѣзницю мусять ще терпѣти рóзнѝ господарскѝ перепоны и утрудненя, тратять звычайнѝ жерела заробку, якъ доставъ збóжа, и въ наслѣдокъ того мають шкоду матеріяльну, а въ деякихъ случаяхъ доходять просто до руины —

Зъ огляду на се, що въ усѣхъ мѣсцевостяхъ, де желѣзницѣ будують ся, чути голосѝ жалѣ народу на поступованe при вывласненю и вóдшкодованю — чи В. Ексцеленціи загадують постарати ся на будуче якъ найенергічнѣйше обмежити таке поступованe и не допустити, абы народови дѣяла ся кривда, абы ему вóдбирали землю за безцѣнь, абы новѝ желѣзницѣ будували ся при слезахъ и проклонахъ народу?!

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Позавчера у вечеръ вóдбули ся загальнѝ зборы членóвъ Сокола въ комнатахъ товариства при участи 24 членóвъ.

Голова товариства В. Нагóрный отворивъ зборы а вóдтакъ, пóсля денного порядку справи кс. Я. Рудницкій вóдчитавъ справоздане зъ дѣяльности выдѣлу за послѣдный рóкъ адміністраційный, а касіеръ Анг. Хойнацкій справоздани зó стану касового. Зъ тыхъ справоздань наводимо що важнѣйше:

„Сокóлъ“ числивъ членóвъ: 174 звычайныхъ, 10 спомагаючихъ и 4 основателѣвъ, разомъ 188; зъ того 36 въ строяхъ сокольныхъ. [Въ сѣмъ роцѣ прибуло 22 членóвъ а 1 умеръ.] — Засѣдань старшины було 17, а засѣдань

Значѣне Ивана Котляревского въ рускóй літературѣ.

Вóдчитъ проф. Вол. Масляка на святѣ Котляревского въ Перемышли.

Ви не любивъ нѣхто. Она, що зацвила раннею, чудовою квѣткою на духовóй нивѣ народу, потурана и погорджена выйшла зъ запланованымъ лицемъ и въ жалемъ безмежнымъ найперше зъ князѣвскихъ теремóвъ, вóдтакъ, побувши якiйсь часъ пóдъ сволоками боярскихъ дворищъ и вóдступивши ще въ бóльшимъ жалемъ вóдъ духовникóвъ свого народу, пóйшла шукати прихоту въ козацкихъ хуторахъ, пóдъ стрѣхами бѣдного, робучого люду, у хатахъ хлопóвъ. А въ давну старовину такъ она, та погорджена, звеважена любка радо хотѣла послужити и князѣвскóй управѣ и церковнóй власти и всѣмъ вольнымъ людямъ руского міра. Не принято ей, не звеличано, бо она, на горе и жаль кажучи, була не тѣлесною, а духовою красою, бо она була лишень бѣдною рускою мовою. За часткя христіянства, сама вѣра и наука Христова вкорѣнювали ся мѣжь рускимъ народомъ безъ ей помоги; церковна служба строила ся въ рамы чужого, бо грецкого промыслу, церковне слово красило ся въ устахъ духовникóвъ не своими живыми, а мертвыми звуками панонщины; власть свѣтска, що брала освѣту свою зъ устъ духовникóвъ, цурала ся такожъ живого слова. На рускóй земли, на обшарѣ двацятьохъ тысячѣвъ квадратовыхъ миль, ставлено по всѣхъ закуткахъ просвѣтныхъ памятники не своѣй рóднóй бесѣдѣ, а мовѣ дано загибшого племени.

Сумно й дивоглядно! Сумно, бо жаль страченыхъ лѣтъ, бо жаль тои минувшости, що прецѣнь, якъ по татарске лихолѣте числячи, вызначила ся чималою ролею въ культурѣ всхóдныхъ земель Европы, — дивоглядно, бо выходить зъ порядку рѣчи, щобы нарóдъ послугувавъ ся своимъ лише тазаномъ, та ще такимъ, що выходить найяркѣйшимъ доказомъ его духового истнованя. Дивоглядно отже ще и тому, бо Русь нѣбы маe тысячлѣтну литературу, а кажучи по правдѣ не маe ей. Тотѝ останки и здобутки рускои освѣты и науки, що вычисленѝ по всѣхъ збóрникахъ и хрестоматіяхъ, а плѣснѣють по музеяхъ и бібліотекахъ, саме такъ пригодѝ для Россіи, якъ и для насъ; саме такъ нашѝ повнóчнѝ сусѣды загарбують ихъ для себе, якъ и мы, а що на свѣтѣ такъ водить ся, що сильнѣйшому воля, отже передъ лицемъ нинѣшныхъ матеріялізованыхъ обставинъ присудъ выпаде скорше на корысть крѣпшого, чимъ слабшого.

А що-жъ еще вышло зъ такого дивоглядного легковаженя своеи рóднои мовы? Якъ кожда пустка, такъ и порожня въ душѣ высшихъ веретъ народу мусѣла чимось выповнити ся. Спадковизнѣ князѣвскихъ корунъ, спадковизнѣ боярскихъ областій, ба навѣть наше духовенъство въ XIV, XV, XVI, XVII. и XVIII. вѣцѣ заповнюють сю порожню або польскою та латинською мовою, або, коли згодомъ перегодомъ въ земляхъ надъ жерелами Дѣпра и Волги стала на грунтѣ первобытнои, рускои цивілізаціи витворювати ся нова держава, тогдѣ князьки и бояре а радше князѣвскѝ и боярскѝ недобитки стали и собѣ хилити ся туда.

Соромно сказати, що нѣякій нарóдъ не выдавъ въ себе тóлько перевертнѣвъ або по нашому перекинчикóвъ, нóлько ихъ выдала Русь. Въ лѣтописахъ рускихъ зъ XVII. вѣку чи разъ можна прочитати скорбну, але дуже много говорячу нотатку: „князь сей началомъ Рускѣ бѣ, послѣ пойде въ Ляхи або въ Москву“. Субекгивнѝ, стороньскѝ историки называють сю прояву на організмѣ рускóмъ вилывомъ „сильнѣйшои, ассимілюючои цивілізаціи“. Зъ точки нашого погляду мы называемъ сю прояву справедливѣйше: моральнымъ самоубійствомъ. Доконувано его доти, поки на народнóмъ пни не остала лишень темна маса. Демократично-вóйскова організація, сливуча въ исторіи рускóй пóдъ назвою Козаччины, не вывела зъ себе такожъ тривкихъ наслѣдкóвъ. Не устаткила державныхъ порядкóвъ, а упавши пóдъ натискомъ стороньскихъ обставинъ великою руиною, привела на свѣтъ друге выдане давныхъ боярскихъ перевертнѣвъ, се-бъ-то козацке дворяньство, а оно, не въ тривкихъ и не въ постóйныхъ выховане порядкахъ, ще красше и скорше потягло въ Москву, чимъ его предтечѣ перли мѣжь Литву и Ляхóвъ. Саме собою розумѣe ся, що середъ такихъ обставинъ мусѣло прийти до політичнои смерти народу. Тамта доба першихъ девятьохъ вѣкóвъ замкнула ся сумнѣйшимъ кóнцемъ, чимъ бувъ ей починъ; въ X, XI, XII, XIII. вѣцѣ духовенъство руске було бодай шановане и поважане за-для своеи, правдѣ не рóднои, але чужои, но все-таки великои освѣты. Пóдъ конець XVIII вѣку на митрополичихъ и епископскихъ рускихъ престолахъ сидать люде зовсѣмъ чужѝ, єрархія духово спольщена або зрossійщена, загалъ духовенъства и свѣтского и чорного безпримѣрно темный, невченый, свѣтоглядомъ своимъ мало що вищій надъ звычайного мужика. И щастемъ було, що сей мужикъ лишивъ ся черствымъ и кремезнымъ, а живымъ пнемъ народу свого; вóнъ не спроневѣривъ ся нѣ своѣй вѣрѣ, нѣ своимъ звычаямъ, середъ страшныхъ невзгодинъ неволѣ и пониженя горнувъ ся вóнъ лишь до тои, якъ вóнъ, бо разъ зъ нимъ, погорджени и осмѣяни любки. Вóнъ и его рóдна мова — се пара нерозлучныхъ, горячою любóвю сповитыхъ супругóвъ, а вѣрнóсть ихъ взаимна була такъ могуча и такъ звязка, що одно безъ другого було немыслиме, а одно другому платило найщирѣйшими взаемнинами. Обое разомъ ставили собѣ свóй окремый пантеонъ, памятникъ своеи вѣрности и любовы. Були тымъ памятникомъ простонародни пѣснѣ, повѣрки, казки, була — однымъ словомъ кажучи — цѣла устна література. Зъ окремымъ свѣтоглядомъ, що увѣковѣчнивъ въ собѣ всѣ фазы простонародного житя, лучили ся всѣ святощѣ народнѝ въ формѣ загадокъ про бувальщину, а все разомъ творило величезну святиню, що дожидала лишень святця. Вóнъ мавъ до сен святынѣ увóйти, а набравши звóдамъ, зъ вѣковѣчного огнища, блискучого жару „запалити [якъ каже Шевченко] новый свѣтъ и обновити рай.“ Тымъ святцемъ булъ Котляревскій Иванъ. Вóнъ першій до творóвъ своихъ уживъ своего матеріялу, своихъ рóдныхъ елементóвъ, а вложивши свои творы въ строй народнеи мовы, выявивъ на тóй дорозѣ перший условны свого значѣня въ нашóй літературѣ.

Не часъ и не мѣсце тутка розводити ся широко и подрóбно надъ біографічнымъ образомъ творця Енеиды. Имя родоначальника нашои теперѣшнои літературы, житe и самѝ его творы звѣстнѝ нашóй интеліґенціи, звѣст

комісій: вечерковом 8, для збирани складокъ 3, для основуваня сторожѣ огневом 2, вкбица для строю сокольного 3. — Вправы вбдбувало: въ гімнастицѣ 286 членбвъ и 105 дѣтей, а въ борбинцтвѣ 71 членбвъ. — Товариство черезъ делеґатбвъ взяло участь въ похоронѣ пок. кардинала Сембратовича, здложило конделенцію зъ причины смерти цѣсаревои и благожеланя въ день цѣсарского ювілея.

Станъ касы представляе ся въ кбнцемъ падолиста с. р. такъ: Въ адмін. роцѣ було *приходу*: а) вкладки членбвъ 336 зр. 81 кр., б) на будову дому Сокола 19 зр. 72 кр., в) на прапоръ Сокола 29 зр. 73 кр., г) на стрбй 144 зр. 68 кр.; д) рбзнѣ датки 113 зр. 87 кр., разомъ 644 зр. 81 кр.; — а *розходу* було: а) чинш за льокаль 358 зр. 70 кр., б) прибори гімнастичні 2 зр. 29 кр., в) стрбй 128 зр. 23 кр., ґ) свѣтло и опалъ 28 зр. 41 кр. д) услуга 83 зр. 85 кр., е) рбзнѣ выдатки 81 зр. 04 кр., разомъ 682 зр. 52 кр. — Перебиваши розхбдъ зъ доходомъ показуе ся зъ кбнцемъ падолиста недобборъ 37 зр. 71 кр.

Станъ фондбвъ товариства представляе ся зъ кбнцемъ падолиста с. р. ось-якъ: *фондъ на будову дому* Сокола 207 зр. 88 кр., и фондъ на прапоръ Сокола 38 зр. 77½ кр. [обѣ позиції пбсля обчисленя вбдъ 1 цвня 1896 хо 30 падолиста 1898].

Якъ вѣдомо, бувшій справникъ Сокола п. Вол. Лавровскій внѣсъ був зб своими товаришами до ц. к. намѣстництва замѣты противъ деякихъ рѣшень старшины Сокола и подане о розвязане товариства, бо нѣбы товариство переступило статутомъ означеный кругъ своеи дѣяльности, ухвалюючи выслати делеґатбвъ Сокола до комітету для обходу ювілеа знесеня панщины и розбудженя народного житя Русинбвъ. Отже ц. к. намѣстництво рескриптомъ зъ дня 23 липня 1898 ч. 58036 выдало рѣшене въ користь Сокола, вбдказавши пбдставу замѣтамъ и жаданю жалббникбвъ.

По удѣленю уступаючбй старшинѣ абсолюторія приступлено до выбору новои старшины. Головою выбраный одноду шно наново Василь Нагбрный [хотяй выпрошуваvъ ся]; — заступниками головы Левъ Кочоровскій и д-ръ Ясеницкій; — членами старшины: Анг. Хойнацкій, Вас. Шевчукъ. Вол. Крижановскій, Ал. Ильчишинъ, Ов. Пашакъ, Юл. Сьокало, Ник. Мельникъ, Иги. Гошовскій, Мих. Голейко, Андр. Кінкъ, Ив. Завадовскій, Илар. Свѣнцицкій, Як. Рудницкій, Ив. Белей, Мих. Павлишакъ, Дим. Вайцовичъ, Григ. Врецьона и д-ръ Заяць; — заступниками членбвъ старшины: Анг. Котлярчукъ. Мар. Глушкевичъ, Анг. Добряньскій и Ив. Калинъ; — настоятелями вправъ: Дим. Вайцовичъ, Иги. Гошовскій и Анг. Добряньскій. — Вкбицю до шконструючои комісіи увбйшли: Хлопецкій, Мончаловскій и Коломыецъ.

НОВИНКИ.

— Вчерашне число „Дѣла“ знов сконфіскувала намъ ц. к. прокураторія — не знати за що. Нинѣ выдаемо два числа разомъ въ збільшенбмъ обемѣ — пбвтора аркуша друку.

— Святочный обхбдъ сотыхъ роковинъ вбдродженя украинъско-руского літературы, устроюваный въ Станиславовѣ дня 19 н. ст. грудня с. р. заходомъ станиславбскихъ украинъско-рускихъ товариствъ: Рускихъ жѣнокъ, Руска Бесѣда, Рускій клюбъ, Боянъ, філія „Просвѣты“ и Шкбльна Помбчь, вбдбуде ся пбсля такои програмы: I) О годинѣ 12 въ полудне [въ сали товариства им. Монюшка] *вѣче народне* зъ слѣдуючимъ порядкомъ: 1) Вступне слово д-ра Михайла Коцюбы. 2) Оглядъ нашои економічнои дѣяльности вбдъ часу народного вбдродженя, рефератъ о. Николы Бачинъского. 3) Програма нашои працѣ економічнои на будуче, рефератъ д-ра Евгена Левицкого. — II) О 7 годинѣ вечеромъ [въ тбй самбй сали] *святочный вечеръ* зъ слѣдуючою програмою: 1) „Про Котляревского та вбдродженя украинъско-рускои літературы“, рѣчь професора университету д-ра Олександра Колессы. 2) „На вѣчну память Котляревскому Т. Шевченка, деклямація. 3) „Наталка Полтавка“ Ивана Котляревского, вбдограе дружина аматорбвъ въ супроводѣ орхестры вбйсковои. 4) „Де Русь живе“ В. Матюка, вбдспѣвае мѣшаный хоръ „Станиславбвского Бояна“. 5) Живый образъ. — III) *Комерсъ* зъ концертомъ музики вбйсковои. — Вступъ на всенародне вѣче вбльный. — Цѣны мѣсць на святочный вечеръ: ложа ч. I. и X. по 5 зр. прочі ложѣ по 4 зр., фотелѣ по 1 зр. 20 кр., крѣсла першорядні по 1 зр., другорядні по 80 кр., третьорядні по 50 кр., крѣсла балконовѣ по 1 зр., партеръ по 30 кр. а для вбйска, ученикбвъ и селянъ по 20 кр., галерія по 15 кр. Білетбвъ дбстати можна въ торговли п. Стахевича а въ день вечера вбдъ годины 6-ои въ касѣ театральнбй. Початокъ вечера точно о годинѣ 7½ вечеромъ. Вступъ на комерсъ тблько за запрошеннями. Стрбй на святочный вечеръ и комерсъ вечерковый. — За Комітетъ: *Клавдія Чорненькова, д-ръ Мелитонъ Бучинъскій, д-ръ Михайло Коцюба, Теодоръ Стахевичъ, о. Иванъ Порайко, Ромуальдъ Зарицкій.*

— На дохбдъ погорѣльцѣвъ Дѣдушиць великихъ устроюе *„Стрыйскій Боянъ“* дня 15 н. ст. грудня въ льокали „пбдъ Чорнымъ ордомъ“ *концертъ* сполученый зъ предстаменъ аматорскимъ. Програма: 1) Кантата въ сотій роковины І. Котляревского, слова Т. Шевченка, музика Н. Кишакевича, хоръ мѣшаный въ супроводѣ фортепіана. 2) Лисенко: а) „Ой пущу я кониченька“ б) „Ой Сѣчь мати“, хоръ мужескій въ супр. форт. 3) Фортепіанъ: а) Варламовъ: „Люблю тебе“ и в) Ашеръ: валецъ концертовый. 4) Бортнянъскій: „Вскую...“ de moll, псаломъ на хоръ мѣшаный. 5) Сика: „Нек душманъ види“ пѣсень сербска, хоръ муж. — 6) „Дай приятелька“ комедія въ І. актѣ І. Коржеиьовского. — Цѣны мѣсць: крѣсло 80 кр., вступъ на салю 50 кр., для ученикбвъ, мѣщанъ и селянъ 25 кр. Приймують ся зъ подякою добродѣйні датки. Білеты въ Нар Торговли, вечеромъ при касѣ. Початокъ о годинѣ 7½. — Зъ огляду на благородну цѣль сего концерту повинні Русины, ба и не лишь Русины зб Стрыя и околицѣ збиратись якъ найчисленнѣйше, абы своею лептою отерти слезы нещастнымъ погорѣльцамъ, а хто не може прибути на концертъ, нехай не залишить выслати на руки Стрыйского Бояна добровбльный датокъ.

— Зъ Наукового Товариства имени Шевченка одержуемо въ послѣднбй хвили повѣдомленя о змѣнѣ въ засѣданяхъ завтра [въ середу]. Засѣдани выдѣлу не буде; спбльне засѣдане членбвъ всѣхъ трехъ секцій и выдѣлу почне ся о год. 7-бй, а потбмъ засѣдани поодинокихъ секцій: перше исторично-фільософічнои а вбдтакъ фільольоґічнои.

— Зъ Руского товариства педаґоґічного. Засѣдане выдѣлу вбдбуде ся въ пятницю 16 ого с. м. о годинѣ 6 вечеромъ, де звычайно.

— Выдѣлъ Бурсы имени св. Онуфрія въ Ярославѣ запрошуе всѣхъ Р. Т. членбвъ на загальні зборы дня 22 н. ст. студня с. р. о 2 годинѣ зъ полудня зб слѣдуючимъ дневнымъ порядкомъ: 1) вбдчитане протоколу зъ послѣдныхъ заг. зборбвъ; 2) справоздане выдѣлу за рбкъ минувшій; 3) выборъ контрольнои комісіи; 4) выборъ нового выдѣлу; 5) справы бѣжучій, внески членбвъ. — За Выдѣлъ *І. Хотинецкій* предсѣдатель, *К. Хотинецкій*.

— Въ Ременовѣ, повѣту львбвского, заходомъ мѣсцевого пароха о. Іосифа Иванця отворена читальню „Просвѣты“ дня 6 с. м. Головою выбраный о. Иванець а заступникомъ Антбнъ Мельникъ.

— Вытрискъ нафты въ Гумнискахъ. На дабрекбмъ обшарѣ въ Гумнискахъ [березбвского повѣту] другій уже разъ въ сѣмъ роцѣ вытрисла нафта такъ сильно, що приготованій великанъскій резервоары вбдъ разу наповнили ся ропою, а кблька сотъ бочокъ роны утѣкло ровами. Вытрискъ бувъ такъ наглый, що одинъ зъ робітникбвъ, котрый сидить звычайно на шпилю вежѣ и кермуе верченямъ, спасъ ся вбдъ смерти лише завдяки линвѣ, по котрбй швидко у низъ спустивъ ся.

— Фальшивій грошѣ. Въ торговли кружать пбдроблюваный банкноты, а именно десятки. Фабрикують ся они, здаеть ся, въ Хорватіи. Пбзнати ихъ можна по злыхъ написяхъ въ текстѣ нѣмецкбмъ, якъ „Wuhrung“ або „Wahnung“ замѣсть „Währung“, а въ угорскбмъ текстѣ „Tiz Forinni“ замѣсть „Tiz Forint“. До недавна курсувало также много фальшивыхъ срѣбныхъ гульденбвъ, але лишь у Вѣдни. Фальшбвникбвъ выкрыто. Були ними якіись комнатный маляръ и вбзникъ безъ заняту. Они пустили въ обігъ кблька сотъ гульденбвъ выроблюваныхъ головно зъ цины и вбдлитыхъ въ цементовыхъ формахъ.

— Театральній вагоны — со найсовѣжѣйша новбсть, яку невдовзѣ мають впровадити въ житя — очевидно Американцѣ, насампередъ на лініяхъ зелѣзничихъ, котрі лучать Нью-Іоркъ зб всходомъ и заходомъ Сполученыхъ Державъ. Постановлено урядити въ тыхъ вагенахъ театръ, котрый буде вбдповѣдати всякимъ сценічнымъ вымогамъ. Сала помѣстить въ собѣ не ббльше якъ 60 особъ, орхестру будуть заступати: піяніно, пістонъ и флетъ. Представлена будуть розпочинатись о 10 годинѣ рано и тревати зъ короткими перервами до пбвночи. На пбвъ годины передъ кождымъ представленямъ служба буде роздавати въ вагоновыхъ передѣлахъ програмы и продавати білеты тымъ, що ихъ ще не купили разомъ зъ білетами вѣды. Въ недѣлѣ передъ полуднемъ сцена перемѣнить ся на престолъ въ амвономъ и протестантскій духовники будуть вбдправляти богослужене, въ часѣ котрого, органісты будуть грати на органахъ уставленыхъ на мѣсце театральнои „орхестры“. По американъскы!

— Товариство „Лютня“ просить насъ оповѣстити, що завтра [14 с. м.] дае въ сали Народного Дому о 8 год. концертъ зъ орхестрою въ честь памяти Адама Мицкевича. Програма выключно зъ польскихъ композицій до слбвъ Мицкевича. Вступъ на салю 1 зр. 50 кр., галерія 40 кр.

— Цѣсарь въ думахъ. Саме въ день цѣсарского ювілея, 2-ого грудня, привела въ одній малій мѣсцевости въ Чехіи жѣнка ткача, Марія Ріхтеръ, ажь трое дѣтей на свѣтъ. Трбйнятка були самій хлопцѣ. Позаякъ въ тбй родинѣ було вже й такъ ажь четверо дѣтей, въ котрыхъ найстаршому пять лѣтъ, то ся подня, збільшаюча громадку дѣтей до семеро, перепудила родичѣвъ настала обава, що нужда ще збільшить ся, бо жѣнка не зможе разомъ зъ чоловѣкомъ займати ся ткацтвомъ. Знакомій порадили имъ, щоби они вбднесли ся телеґрафічно до цѣсаря, котрый тогдѣ перебувавъ въ Вальсе, и попросили его въ кумы до ювілейныхъ трбйнятъ. На превелику радбсть родичѣвъ насшла до кольскохъ годинъ телеґрафічна вбдповѣдь, що цѣсарь сповнить ихъ просьбу. Дня 4-ого с. м. вбдбули ся хрестины, на котрі цѣсарь вызначивъ свого заступника за кума. Першій хлопець, що прийшовъ на свѣтъ, дбстанъ имя Францъ Іосифъ, другій имя Рудольфъ, а третій имя Альбрехтъ. Трбйнята суть здоровій и сильно розвинені, та й станъ здоровля матери есть зовсѣмъ добрый.

— Дрббні вѣсти. Намѣстникъ гр. Пінінъскій повернувъ зъ Вѣдня до Львова. — Віцепрезідентъ краевои дирекціи скарбу Коратовскій повер увъ зъ Познаньщины и обнявъ урядованя. — Цѣсарь удѣлинъ зъ приватныхъ своихъ фондбвъ погорѣльцимъ Дѣдушичъ великихъ [въ Стрыйщинѣ] 2000 зр. запомоги. — Ювілейныхъ медалѣвъ роздано дотеперь львбвскій магістратъ 3915 штукъ; а ще мае роздати знижъ 9000. — На островѣ Кубѣ американъске правительство заборонило борбу быкбвъ та когутбвъ и позамикало всѣ домы газардовои гры; кубанъскій Испанецъ дуже тымъ олючений. — Зъ краковскои вязницѣ утѣкъ онодгы небезпечный злочинець Володиславъ Пашковскій. — Выдѣлъ рады повѣтовои въ Бобрцѣ розписавъ конкурсъ на посаду секретаря; речинець подавати ся до 10 сѣчня 1899 р. — Колишня артистка рускои сцены а теперь польскои у Львовѣ панъ Клѣшевска вывихнула ногу на сценѣ пбдчасъ недѣльного представленя. — Мѣсто Городенка надало своему бурмістрови Альбінови Арцішевскому почестне горожанъство[!]. — Аптикарь въ Товмачи Вник. Шанковскій обходивъ онодгы 50-ту рбчницю свого аптикарованя.

Господарство, промыслъ и торговля.

— Въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“ прибуло въ мѣсяци падолистѣ с. р. 6703 важныхъ полісъ на 3,456.869 зр. обезпеченои вартости зъ премією 30.681 зр. 17 кр. Вбдъ 1 сѣчня отже до кбнця падолиста с. р. выдано 60.785 важныхъ полісъ на суму 31,712.896 зр. зъ премією 273.744 зр. 31 кр. Попереднього року за той самъ часъ выдано 48.298 важныхъ полісъ на суму 26,875.991 зр. зъ премією 221.153 зр. 32 кр. — Шкбдъ було въ падолистѣ 34 случаѣвъ. Разомъ всѣхъ вбдъ початку року по кінець падолиста 1898 було 687 шкбдъ, зъ котрыхъ 682 уже выплачено, 1 шкода, що приключила ся въ остатныхъ дняхъ падолиста, находить ся въ ліквідаціи, а 4 вбдшкодованя [въ сумѣ загальнбй 631 зр. 14 кр.] на разъ здержано до докбнчення дохожденъ судовыхъ. Сума тыхъ шкбдъ разомъ зъ коштами ліквідаціи выносить brutto 182.760 зр. 51 кр., зъ чого вбдтрутняши часть реасекуровану, остае на власный рахунокъ 100 580 зр. 36 кр. — Фондъ резервовый зъ днемъ 30 падолиста с. р. выносить 94.442 зр. 25 кр.

— Рахунокъ Товариства взаимного кредиту „Днѣстеръ“ у Львовѣ, стоваришеня зареестрованого зъ обмеж. поруков за мѣсяць падолистъ 1898. *І. Станъ довжный*: Удѣлы членбвъ 53.944 кор. 36 сот.; Фондъ резервовый 3.433 кор. 30 с. Вкладки *а)* станъ на початку падолиста 383.358 к. 02 с.; *б)* вложено въ падолистѣ 21.462 к. 85 с., разомъ 404.820 к. 87 с., *в)* выпато въ падолистѣ 10 644 к. 61 с., позбстае зъ кбнцемъ падолиста 394.176 к. 26 с. Сальдо процентбвъ [побраныхъ] 23.415 к., 65 с. Непбднята дівіденда за 1897 рбкъ 651 к. 26 с. Кошты спору 151 к. 42 с. На рахунку бѣжучбмъ 384 к. 12 с. На На льокація Товариства обезп. „Днѣстеръ“ и „Краевого Союза кредитового“ 7.590 к. 40 с. Сума 484.064 кор. 64 сот. — *ІІ. Станъ чинный*: Позички удѣленій: *а)* станъ на початку мѣсяця 425.263 кор. 99 сот., *б)* удѣлено въ падолистѣ 33.520 к., разомъ 458.783 к. 99 с., *в)* сплачено въ падолистѣ 15.666 к. 25 с. Станъ зъ кбнцемъ падолиста 443 117 к. 74 с. Готбвка въ касѣ зъ днемъ 30 падолиста 13.897 к. 51 с. Цѣнні папиры фонду резервового 3.197 к. Цѣнні папиры инші 400 к. Въ щадници почтовій [оборотъ чековый] 7.882 к. 75 с. Въ инпихъ товариствахъ и банкахъ 12.100 к. 82 с. Сальдо коштбвъ адміністрації 3.468 к. 78 с. Сума 484 064 к. 64 сот. — *Членбвъ* прибуло 47, убуло 5, остало зъ кбнцемъ падолиста 1.333 членбвъ въ 1.379 декляроваными удѣлами на сумѣ 68.950 кор, — *Стопа процентова* вбдъ вкладбвъ 4½%, процентъ вбдъ позичокъ удѣлованыхъ зъ додаткомъ на кошты адміністрації 6½%.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

ІІІ-ій Выказъ жертвъ на Народный Дбмъ въ Равѣ рускбй: о. Т. Савойка (зъ приговбркою vivat sequens) 3 зр.; о. А. Колначкевичъ 1 зр., зъ превераня въ Годбвъ 2 зр. 75 кр., громада Вербица 15 зр., оо. Ант. Паславскій зъ акасвсту 1 зр., І. Гисовскій зъ Журавець 10 зр., процентъ дописаный по конецъ червня с. р. 1 зр. 69 кр. и 3 зр. 22 кр., о. Ант. Паславскій зббравъ на соборчику въ Равѣ рускбй 6 зр. (дали: по 50 кр. оо. Гавришкевичъ, Федоровичъ, Паславскій, Сиротиньскій, Демчукъ, Гисовскій, Ломницкій, Лазоръ, Решетило, Двудѣтъ, Манастирскій и Леонтовичъ); п. Лукъ Томашевскій доручивъ 9 зр. 19 кр. (а то вбдъ п. Льва Скулимовского дѣдича зъ Диниськъ 5 зр., складку на хрестинахъ у ч. Цалковского въ Диниськахъ 1 зр. 26 кр. и збраныхъ въ пушку 2 зр. 93 кр.), о. Сам. Дутковичъ вбдъ братства въ Поддубцяхъ 5 зр., о. Евг. Горницкій збравъ въ дни цѣсарского ювілея въ Равѣ рускбй 23 зр. 71 кр. а о. Ніль Ломницкій въ церкви въ Гребенновъ 3 зр. 55 кр., о. Н. Ломницкій вбдъ оо. Іос. Москалика зъ Сянока и Кипр. Ясеницкого зъ Балигорода 1 зр. 50 кр. — Всего до сеи поры 279 зр. 7 кр. умѣщеныхъ на книжочцѣ вкладковбй. Складаючи прилюдну подяку всѣмъ жертводанцямъ, просимо Вп. Родимцѣвъ о дальшій щедрій дары а Всч. оо. духовныхъ о заряджене, щобы въ радбстній день Рбздва Хр. молодѣжь въ кождбй парохіи колядувала въ хосенъ повѣтового Народного Дому и бурсы для бѣдныхъ школярѣвъ, а не (якъ на жаль нераз бувае) на піятку.] — *Выдѣлъ „Рускои Рускои Рады“.*

Для товариства „Шкбльна Помбчь“ у Львовѣ жертвували въ 1898 р. черезъ Редакцію „Дѣла“ слѣдуючій Р. Т. Добродѣѣ: п. Левъ Герасимовичъ нач. суд. въ Новомъ селѣ 2 зр., п. Іос. Мишкевичъ радн. скарб. въ Краковѣ, 2 зр., д-ръ М. Кочиркевичъ радн. скарб. въ Новомъ Санчи, 3 зр., о. Н. Гриньовскій зб Снятина 2 зр., о. П. Шанковскій въ Коничинець 2 зр., п. І. Павлиньскій учитель въ Грусятичъ 1 зр. 70 кр., о. Т. Березовскій въ Дубрянки 1 зр. 50 кр., о. Л. Стругиньскій въ Космачи 1 зр., п. Ив. Заринкій у Львовѣ 1 зр. — Всѣмъ щедрымъ Добродѣямъ, памятаючимъ о добродѣйнбй „Шкбльнбй Помочи“ у Львовѣ, складаемъ отсимъ прилюдно щире спасп-Ббгъ! — За Выдѣлъ товариства „Шкбльна Помбчь“ о. *Алекс. Стефановичъ* и *Григ. Врецьона.*

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 13 грудня. Зъ Лондона доносять, що въ причины нещенной ситуаціи політичной, мирову конференцію, котра мала вбдбути ся въ Петербурзѣ вже въ початкомъ сѣчня, вбдрочено на май 1899. Царь мавъ заявити, що вбнъ бажае лично отворити наради. — На весну заповѣджено привбдъ царя до Вѣдня. Въ наслѣдокъ того приспорено роботы коло нового бурґу, такъ що галеві апартаменты будуть до весны выкбнчені.

Будапештъ 13 грудня. Цѣсарь мавъ принати Банфіого на авдіенціи дуже ласкаво. Банфі вручивъ подане о димісію, але цѣсарь димісіи не принявъ, кажучи: „Вытрезайте лише, а я при васъ вытрезаю“. — Справа президентуры въ соймѣ здаеть ся вже порѣшена. Гр. Стефанъ Тіса заголосивъ, що выступае зб усѣхъ фінансовыхъ институцій. Зъ того заключають, що вбнъ згодивъ ся вже обняти президентуру, палаты. Зъ инпихъ жерелъ доносять, що кандидатура Тіссы вже вбдпала, а найповажнѣйшимъ кандидатомъ е Борзевічи. Коли бы сей не принявъ кандидатуры, то о гбдность президента буде старати ся одинъ зъ міністрбвъ: Перчель або Дарані.

Франкфуртъ 13 грудня. Заповѣджене прибуте до Царгорода россійского вел. князя Николая Николаевича выкликало деякі етикетальній перепоны. Россійскій посолъ домагае ся для вел. князя, яко представителя царя, такого самого принятя, яке уряджено цѣсареви Вільгельмови, а султанъскій двбръ тои гадки, що жадають за богато.

Царгородъ 13 грудня. Всѣ дневники дуже симпатично пишуть о візитѣ вел. князя Николая, бо добачують въ тбмъ познаку добрыхъ вбдносинъ мѣжь Россією и Туреччиною.

Парижъ 13 грудня. Щобы запобѣгти маніфестаціямъ „патріотичної ліґи“, розмѣщено въ многихъ точкахъ мѣста кблька тысячъ вбйска. Всѣ зелѣзничій двбрцѣ обсаджено сильно поліціею.

Римъ 13 грудня. Противанархістична конференція перерве наради въ суботу, а зачне ихъ наново по 15-бмъ сѣчни.

Кандія 13 грудня. Адмірали опѣкунчихъ державъ выдали проклямацію, котра доносить о запсненю охороны для турецкои хоругви и о именованю кн. Юрія трилѣтнымъ комісаремъ Креты.

Новый Іоркъ 13 грудня. Першій полкъ американъского охотничого вбйска увбйшовъ вчера до Гаваны а зъ-вбдги вбдъѣхавъ до Піналь дель Ріо. Правильне американъске вбйско займе Гавану доперва по новбмъ роцѣ. Ґенералъ Бланко передавъ уже власть своему наслѣдникови и вбдъѣхавъ до Испаніи.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дбстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ Ринокъ ч. 10.

ній також тымъ селянамъ нашимъ, що читають пильно популярній выдання нашихъ просвѣтныхъ товариствъ. Зазначимо лишень, що творець нашои першои епопеи, першого драматичного твору, мусѣвъ бути не абы-якимъ труженикомъ и выявити ся не абы-якимъ письменникомъ, коли про его працѣ списано чимало осудбвъ и критикъ. Хто знае, чи зъ именемъ Ивана Котляревского не лучать ся ббльша критична література, чимъ зъ имена ми всѣхъ другихъ письменникбвъ нашихъ, выявши, розумѣеть, Шевченка. Вбнъ и его творы займали собою критикбвъ россійскихъ, рускихъ и польскихъ, що ббльше, декотрій зъ его критикбвъ писали инакше про него раньше, а инакше знов пбзнѣйше. Мѣжь критиками его праць видимо такихъ сынбвъ науки и знавцѣвъ естетики, якъ Срезневскій, Микола Костомарбвъ, Якбвъ Головацкій, Пантелеймонъ Кулѣшъ, Пыпінъ, Онишкевичъ, Петровъ, Конисскій, д-ръ Омелянъ Огоновскій, професоръ петербургского университету Дашкевичъ, професоры Смаль-Стоцкій, Грушевскій, Олекс. Колесса и многій другій. Поббчь Великороссбвъ стоять мѣжь тыми именами имена своихъ труженикбвъ, а всѣ они одинъ вбдъ другого незалежно здаютъ ся въ похвальныхъ вимахъ на честь творця переяцьованои Енеиды, Наталки Полтавки и Москаля Чарбвника. Нема мѣжь тыми критиками ни одного, хто бы выступавъ зъ запереченемъ стбйности тыхъ творбвъ.

(*Конецъ буде.*)

Ч. 269. Львовъ, Середа 2 (14) Грудня 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитших повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Ваторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кнайзного 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: H. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и наложитбов за инсераты у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Ваторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Реклямація неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поодинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звычай принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератового або по мѣсяцѣ а въ рубрицѣ „Надсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші денесенє приватній числить ся по 10 кр. вѣдъ сотни.

Процесы о розруха въ Старѣмъ Санчи.

Д. 5. с. м. розпочавъ ся въ Новѣмъ Санчи перший громадный процесъ о рабованє жидѣвъ въ Старѣмъ Санчи мазурскими селянами. Обжалованыхъ було 69 особъ. Розправа скѣнчила ся въ суботу д. 10 с. м. пѣзнымъ вечеромъ; а въ понедѣлокъ почавъ ся въ тій самій справѣ другій процесъ противъ 70 обжалованыхъ, мѣжь котрыми є 20 жѣнокъ. Ся друга розправа потревае тежь 5 днѣвъ, а опѣсля ще сего мѣсяца вѣдбудуть ся ще два громадні процесы о розруси въ Старѣмъ Санчи, почѣмъ вынмковый станъ буде внесеный такожь и въ Сандеччинѣ.

Процесы тѣ мають для насъ двоякій интересъ: они дають намъ образъ того часто хваленого культурного высшости мазурского селянина надъ нашимъ, а крѣмъ того насувають на гадку ще инше порѣвнанє, котрого въ уваги на найсвѣжшій курсъ нового курсу не можна перевести въ голосъ, — числами.

Фактъ, котрый є предметомъ тыхъ процесѣвъ, розказано въ актѣ обжалованя такъ: По розрухахъ въ Новѣмъ Санчи и въ корчмѣ пѣдъ Старымъ Санчемъ, котру дня 24 червня с. р. пущено зъ дымомъ, розійшла ся по Старѣмъ Санчи поголоска, що на другій день, въ суботу дня 25 червня, приходитъ черга на жидѣвъ въ Старѣмъ Санчи. Вже въ пятницю дня 24 червня порѣзано въ мѣстѣ приготовленя для спаленя заповѣданых розрухѣвъ. Въ суботу вже вѣдъ самого рана видно було въ мѣстѣ незвычайный рухъ. Зъ околичных сѣлъ приходили до мѣста селяне зъ палицями а разомъ зъ нима жѣнки зъ кошами и плахтами. Цѣлый день крутили ся тій люде по рынку якъ бы въ торговый день. По полудни выбубнено въ мѣстѣ, щобы сторонни люде найпѣзнѣйше о 8 год. вечеромъ забрали ся зъ мѣста, бо инакше выдалять ся ихъ на силу. Але громада селянъ нѣчого собѣ зъ того не робила, а навѣть отверто вѣдповѣдали: „Сегодня мають бити жидѣвъ“. Людей збирало ся въ рынку чимъ разъ бѣльше и спокѣйно засѣдали на лавкахъ довкола рынку. Ажь зъ ударомъ 8 годины одинъ селянинъ пѣдпивъ палицю въ гору, вѣдчисливъ удары вежового годинника вѣдъ „раза“ до 8 и кликнувъ: „Теперь до роботы! Я васъ поведу“. И почало ся гуляне. Войско старало ся спинити грабѣжникѣвъ, та самі мѣщане заступили ему дорогу зъ крикомъ: „Не вѣльно бити!“

Не будемо розказувати дальшихъ подробицъ; досыть, що збурено и розграблено надъ 30 жидѣвскихъ склепѣвъ, при чѣмъ нароблено шкоды на 80.000 зр. — пѣсля обчисленя пошкодованыхъ, такъ що дѣйстнов шкоды у всякѣмъ разѣ могло бути на якихъ 20.000 зр. Забирано все, що можна було забрати: муку, збѣже, шкѣру, сукно, полотно, зелѣзну посуду кухонну, каву, цукоръ, чай, крохмаль, мыло и т. п. Були и такі, що возами вывозили на грабленє добро домѣвъ и по кѣлька разѣвъ навертали кѣньми назадъ. Христіяне освѣчували свои вѣкна и выставляли образы святых, щобы обезпечити ся вѣдъ напасти. Жиды утѣкали до христіяньскихъ хатъ, вылазили на дахи и вѣдтамъ придивляли ся, якъ граблять ихъ добро. Таке гуляне тревало майже до пѣвночи; конецъ поклало войско, що тымъ часомъ надѣйшло зъ Нового Санча.

Опѣсля жандармерія почала по селахъ слѣдити за винуватыми та за розграблеными рѣчами. При ревізіяхъ познаходжено богато рѣчей, поукрываных по стодолахъ, подахъ, по корчахъ, въ збѣжу, або и позакопуваных въ земли.

Увязнені не выпирали ся, только оправдувались, що були певній, що є „wolnica“ — значить позволенє на рабунокъ. При розправѣ одинъ обжалованый оправдувавъ ся тымъ, що чувъ про „плякаты, розлѣпленій въ Новѣмъ Санчи, що жидѣвъ вѣльно грабити“ и що до села ажь по грабежахъ прийшовъ вѣдъ старосты обѣжникъ, що невѣльно. Иншій обжалованый говорывъ, що чувъ, мовь то до вѣйта прийшло письмо зъ дозволомъ грабити жидѣвъ въ Старѣмъ Санчи и обтинати имъ руки и ноги. Ще иншій обжалованый зізнавъ, що якійсь незнакомый хлопъ давъ ему на рынку шкѣры, котрі вѣнъ забравъ, бо мѣщане кликали до людей: „Вѣльно грабити. Возьмѣть собѣ до помочи св. Кунегунду, то дверѣ вѣдъ склепѣвъ будуть трѣскати. Идѣть, бийте жидѣвъ; мы вамъ поможемо“. Мѣжь участниками грабежи бувъ такожь одинъ гімназіяльный ученикъ въ мундурѣ, селянскій сынъ, и цѣлкомъ собѣ спокѣйно укладавъ на уліци блишану посуду, котру повыносивъ въ одного жидѣвского склепу.

Въ другѣмъ процесѣ, що розпочавъ ся въ понедѣлокъ, одинъ обжалованый каже мѣжь нищимъ, то по селѣ голошено, мовь то вѣльно грабити и мовь то мѣскій поліціянты ходили по селу зъ картками и голосили, що 25 червня буде въ Старѣмъ Санчи великій рабунокъ. Вѣнъ розказуе такожь, що по селу оповѣдають, мовь то трехъ вѣйтѣвъ поѣхали до Вѣдня до цѣсаря зъ жалобою, що людей арештуютъ, хочь позволено було грабити, и мовь то тій вѣйты забрали зъ собою тій картки, що на нихъ бувъ дозвѣлъ на рабунокъ, та що тій вѣйты ще зъ Вѣдня не вернули. Одна зъ обжалованых розказуе, що бачила, якъ двѣ жѣнки выносили зъ склепу всѣлякій матерій, кѣлько могли унести, якѣсь двѣ панѣ казали до нихъ: „Сегодня грабите, а завтра уберете ся въ капелюхи та прийдете до костела“; на те тамтій вѣдповѣли: „Що намъ до того? Вѣльно брати!“

Зъ усего того видно, якъ высоко стоить просвѣта мѣжь мазурскимъ селянствомъ, якъ ясне є у него понятє моральности, понятє особистого майна, понятє о тѣмъ, що може бути дозволене, а що нѣ. Рускій селянинъ, тежь въ значній части темный, може повѣрити такъ само якъ мазурскій, що пр. бл. п. архикнязь Рудольфъ жие; може повѣрити ворожцѣ (вѣрять же ворожкамъ часто навѣть и т. зв. интелігентні люде), градовникамъ и т. п.; часто не уважае за крадѣжъ вывезти чи вынести зъ лѣса „пятыкъ“, особливо коли и самъ лѣсъ уважае за хлопскій а не за панскій: але не повѣрить, що можна дати дозвѣлъ на розбій, анѣ не буде себе уважати за невинного, коли допустить ся розбою, — не буде оправдувати ся тымъ, що вѣнъ гадавъ, що то вѣльно.

Не пишемо сего длятого, щобы тѣшити ся моральною низкостею мазурского селянина або такою-жь высшостію нашого. Нѣ до тон нѣ до сеи радости не маемо найменшон причины. Хочемо лише указати на се: Въ котру сторону повинній панове Поляки передовсѣмъ звернути свою просвѣтну роботу? Котрому народови, рускому чи польскому, бѣльше бракуе першихъ, найголовнѣйшихъ елементѣвъ просвѣты, або понятя моральности, якс дае вже саме релігійне выхованє? Котре-жь духовенство, польске чи наше, лѣпше сповняе свѣй обовязокъ дбати про моральне и релігійне выхованє своеи паствы?

А кѣлько-жь то напастей и клеветъ зазнае неразъ наше духовенство за те, що нѣбы то не дбае о свою паству! Гляньте-жь и соромѣть ся!

А треба знати, що въ тыхъ грабежахъ въ Старѣмъ Санчи не брали участи самі може піяки, налоговій ледащицѣ або злодѣе, але якъ разъ люде бездоганній. Якъ же выглядати тамъ мусять ніші, небездоганній! Отъ тымъ то и судъ въ першѣмъ процесѣ, зъ уваги на обаламучене людей, станъ пѣдпитку, по-части признанє вины, бездоганне житє давнѣйше и довше перебуванє въ слѣдчѣй вязници, засудивъ: 3 обжалованых на 5-мѣсячну вязницю, 5 на 4-мѣсячну, 12 на 3-мѣсячну, 16 на 2-мѣсячну, 7 на 6-тыжневу, 6 на одинъ мѣсяць, 1 на 14 днѣвъ вязницѣ, 1 на тыждень арешту, а 1 на 5 днѣвъ арешту. Прочихъ 17 увѣльнено.

Зъ рады державної.

Вчерашне засѣданє палаты послѣвъ розпочало ся вѣдповѣдями міністрѣвъ Туна, Діпавлього, Вітека и Кайцля на рѣзні интерпеляціи внесені пѣдчасъ давнѣйшихъ засѣдань палаты. П. Лемішъ поставивъ въ имени нѣмецкої людової партіи внесене, щобы на найблизшѣмъ засѣданю отворити дискусію надъ кѣлькома вѣдповѣдями міністрѣвъ на интерпеляціи. Въ поіменнѣмъ голосованю внесене вѣдкинено 142 противъ 84.

Палата приступила до дальшої дискусіи надъ предложенемъ о пѣдвысщеню платъ державної служби. — П. Стояловскій, критикуючи предложене, мовивъ, що регуляція платъ урядникѣвъ не наступила зъ соціяльно-політичного становиска. Правительству не розходилось о те, щобы урядникамъ помогти, але щобы зробити ихъ своимъ послушнымъ орудемъ. Те саме вѣдносить ся до державної служби, котру правительство хоче для себе приднати. Регуляцію державної служби правительство хоче представити яко ласку. Въ тій справѣ найсумнѣйше то, що тягары, якій выйдуть изъ сего закона, знову будуть звалені на бѣдныхъ черезъ податокъ вѣдъ цукру. — П. Гецъ [ліберальъ] борониъ опозицію вѣдъ закиду, що нѣбы зъ ей вины платнѣ державної служби доси не пѣдвышено.

По сій промовѣ дискусію перервано,

Значѣне Ивана Котляревского въ рускій літературѣ.

Вѣдчитъ проф. Вол. Масляка на святѣ Котляревского въ Перемышли.

(Докѣнченє.)

Число тыхъ творѣвъ невелике: одна поема, одна трактова оперета и одноактовый воденіль.

Въ поемѣ, що ей хистъ занятый зъ латиньскої поемы Вергілія, описавъ Котляревскій блуканину трояньского героя Енея пѣсля знищеня Троѣ. Але те саме описавъ и Вергілій! въ чѣмъ отже рѣзница? Слово „переліцьована“ поясніе намъ все. Котляревскій, вѣдшукавши и пѣзнавши схожѣсть мѣжь судьбою Енея и его товаришѣвъ, а судьбою розбігныхъ по знищеню Сѣчи Козакѣвъ, увѣнъ до своеи поемы пѣдъ видомъ Троянцѣвъ живыхъ Козакѣвъ-Запорожцѣвъ. Треба було добре знати житя-бутя, давный звычай и обычай старыхъ незабутныхъ Сѣчовикѣвъ „чубатыхъ Славянъ“, щобы перомъ вѣддати описы того, чимъ вже очи автора натѣшитись не могли. Котляревскій вывязавъ ся зъ того обовязку спіка якъ не можь лѣпше. За часъ своеи вѣйсковои службы мавъ вѣнъ нагоду почути доволѣ переказѣвъ про те буйне, сѣчове лицарство: вѣнъ зналъ козацкій пѣснѣ, знавъ ся зъ людьми, що и бачили Сѣчь и жили въ нѣй; въ его поетичній уявѣ ставало всьо въ авторскій реестръ; зъ поодинокихъ переказѣвъ, оповѣдань, пригадокъ вырвнали цѣлій величній образы до его споиен; въ нѣй бачимо справдѣ всьо, чимъ Сѣчь запорожска жива була: безприкладну вѣдвагу провѣдника и товаришѣвъ, отчайдушность въ найпрекрѣйшихъ обставинахъ, проворность въ хвилях рѣшучои небезпеки, а по-надъ все той своєрѣдный, свѣй питомый гуморъ и вдачу Ся точка найважнѣйша изъ всѣхъ пріймет Енеиды. Якъ запорожске Козацтво пишло чи на гарматы, чи на списы, чи чайками черезъ пороги на гремучій филѣ Чорного моря, чи въ ясиръ або у каторгу, або врешті на смерть, зъ людскою въ зубахъ а зъ усмѣхомъ на устахъ, середъ загального реготу изъ летючою пѣдъ облаки пѣснею, — такъ и „слово або пѣсня про сынѣвъ матѣри-Сѣчи“ не могла выйти инакшою, якъ веселою злукою гумору и дотепу.

Хто такъ знавъ бувальщину, той мусѣвъ знати и времена та людей сучасных. Позитивною вѣдповѣдію на се „Наталка Полтавка“, бо ся оперета то вѣрна фотографія, вѣрный малюнокъ одног лишень приключки не зъ святочного, а зъ буденного житя украньского простонароду. Справедливо отже робить одинъ зъ критикѣвъ автора „Наталки“ А. А. Котляревскій таку замѣтку: „Нехто бачить въ Наталцѣ Полтавцѣ застарѣлый сентименталізмъ минувшого вѣку. На нашу думку оно инакше и якъ-разъ противно. Въ нѣй повно житя, простоты и драматизму, въ нѣй все толково и ясне, хочь свободне вѣдъ всякихъ завязокъ и розвязокъ“. И справдѣ невыгадочна и невыбаглива завязка и розвязка сеи драмы свѣдчить найкраще про естетичай погляды творця украньско-рускої літературы. Патріярхальне житє простолюдина, живучого зъ-далека вѣдъ свѣтовои суматохи, вѣдъ запутаных интригъ и свѣтового выражованя, є нѣчимъ другимъ, якъ тихимъ, супокѣйнымъ *краєвидомъ* зъ нашого *пѣдсоня*. До незвычайных ефектѣвъ образъ такій неспособный, найлѣпше вызирае въ свѣтлѣ и въ тѣняхъ тыхъ, що ему найбѣльше до лиця по вымогамъ той природы, середъ котрои вѣнъ являе ся. Чи мъ бѣльша гармонія на тлѣ краєвидѣ, тымъ милѣйшій вѣнъ для ока, саме такъ, якъ природность въ Наталцѣ Полтавцѣ. Такъ могло бути, якъ въ тій оперетцѣ, и такъ могло скѣнчити ся, а въ тѣмъ случаю схожѣсть авторскои выдумки зъ правдою житевою неоспорима, ясна и толкова. Въ своихъ отже творахъ выявивъ ся Иванъ Котляревскій найперше святцемъ, що умѣвъ знайти дорогу до народного пантеону а вѣдтакъ, якъ годять ся на те всѣ его критики, выявивъ ся великимъ знатокомъ народнои бувальщины и народного сучасного житя. Яко такій мусѣвъ вѣнъ такожь выявити ся великимъ знатокомъ складу народнои мовы, а всьо разомъ взявши уважаемо за другу точку его значѣня въ нашій вѣдродженій літературѣ.

За того самого, що Котляревскій вѣдъ разу умѣвъ пошукати сюжету до своихъ праць мѣжь народомъ и для народу, лежить его значѣня яко романтика. Пѣдъ тымъ взглядомъ мавъ Котляревскій поле дуже легке: ему не треба було бороти ся зъ таборомъ т. зв. клясикѣвъ чи псевдо-клясикѣвъ, що по всѣхъ европейскихъ літературахъ були подвижниками староклясичного свѣтогляду и староклясичныхъ формъ въ творахъ письменныхъ XVIII вѣку. Наколи въ літературѣ польскій треба було звыжь 50 лѣтъ, а въ літературахъ західно-европейскихъ рѣвножь тѣльки або и бѣльше, ажь высказано нестѣйкость тыхъ застарѣлыхъ понять и формъ, — въ нашій літературѣ тота борба була злишня; нѣкчемний стишнлища буреацкій чисто схоластичнои вдачѣ, вѣршѣ и письма людей недоученыхъ не могли входити въ рахунокъ: ихъ нѣхто не читавъ, а сли суспѣльность тогдѣшна радо витала писаня а радше етеричній, вандруючій рефлексіи, складаній въ живій мовѣ Гриць-комъ Савичемъ Сковородою, то о скѣлько-жь радше повитала она въ чотири роки по его смерти перший пѣснѣ Енеиды Котляревского! Вѣдписы тыхъ пѣсень розносили ся вѣдъ хаты до хаты, вытверджувано ихъ на изусть, деклямовано зъ памяти, голублено и тулено вже тогдѣ, закимъ ще Котляревскому и не снило ся тыхъ пѣсень печатати. Зъ того боку судячи, о скѣлько Котляревскій клавъ вагу на вѣдносины свого народу, займае вѣнъ ще виднѣйше мѣсце и мае ще бѣльше значѣня не лишь для літературы нашои, але и для літературы россійскои.

Політичній вѣдносины народу рускаго, що вѣдъ часу угоды переяславскои ставали чимъразъ тяжшій и прикрѣйшій, погоршили ся далеко бѣльше найперше пѣсля полтавского погрому, а вѣдтакъ пѣсля знесеня Сѣчи въ р. 1775. Завѣщаня Петра Великого кликало Россію оперти свои границѣ о береги Чорного моря, а Петрови и его попередникамъ показали дорогу на Русь перевертнѣ такій якъ Славенецкій, Симеонъ Полоцкій и другій учені руски люде, що хлѣба рада пѣйшли просвѣщати тогдѣшне, твердою темрявою обложене царство московске, а за цѣну тыхъ почестій, що сыпали на нихъ, наустили молоде царство шукати меты свого значѣня на украньскихъ шляхахъ и въ украньскихъ земляхъ. Поволи отже, але постепенно доконувано догасаючи гетьманщины; пѣдступна політика царѣвъ умѣла розъединувати мѣжь собою гетьманѣвъ

Торговлю ризъ и сосудѣвъ церковныхъ
рукодѣльню бронзовничу, котра приймае всякого рода рѣчи изъ бронзу до золочена и срѣблена и СКЛАДЪ СРѢБЛА ХІНЬСЬКОГО (столового) 461 4—40
припоручае фірму:
Свг. Спожарского и Вол. Устеньского
при ул. Руской ч. 1. (въ каменица тов. „Просвѣты“ у Львовѣ

до слова зголосивъ ся п. Вольфъ зъ интерпеляцією до президія палаты. Бесѣдникъ звернувъ увагу на поголоски о намѣрѣ правительства: наново ужити §. 14-ого, котрый є яркимъ поминенемъ правъ народу. Давнѣйше бодай высылано парляментъ до дому, а нинѣ его тѣлько вѣдрочує ся. Пѣдчасъ ферій, якъ говорять, правительство хоче полагодити принятє провізорій угодовои и буджетовои на пѣдставѣ §. 14-ого, бо въ иншѣй дорозѣ не може того перевести. Якъ противъ чумы, такъ и противъ подѣбныхъ замысловъ правительства треба ужывати средствъ профілактичныхъ. Отже бесѣдникъ, спускаючись „на льояльность и парляментарный змыслъ высокои президія", ставить питанє: „Чи наша президія маѣ намѣръ хоронити парлементарнѣ праза передъ що-разъ зухвалѣйшими атентатами и внести застереженє противъ выконанія намѣру правительства? Чи президія маѣ охоту звернути увагу правительства на се, що подѣбне прамѣненє §. 14-ого було бы наругою, зухвалыми кпинами зъ усѣхъ парляментарныхъ правъ, зломанемъ конституції и въ наслѣдокъ того безвстыдным поступкомъ?" Президентъ приклинавъ бесѣдника за послѣдній слова до порядку дневного и при тѣмъ заявивъ, що вѣнъ поставивъ на порядку дненѣмъ буджетову и угодову провізорію. Слы тыхъ справъ не буде можна перевести въ парляментарнѣй дорозѣ, опозиція буде тымъ виновникомъ, котрый правительство провокувавъ до примѣненія §. 14-ого. — На се вѣдповѣвъ президентови п. Вольфъ: „Чи и вы, пане президенте, належите до правительства? Я гадавъ, що вы президентъ палаты послѣвъ, а не членъ правительства! Вы тымчасомъ по кѣрный, слухняный паробокъ Туна!" — Президентъ вѣзвавъ Вольфа ще разъ до порядку и запытавъ палату: чи годить ся на скликанє надзвычайного вечѣрного засѣданя для обговорения справы льокальныхъ зелѣзниць? — П. Шенереръ, забравши слово, назвавъ се безправствомъ. Доказувавъ, що тутъ розходить ся о ще бѣльше упокореня Нѣмцѣвъ, котрымъ за языковѣ розпорядженя хотять заплатити кѣлькома кільометрами льокальныхъ зелѣзниць. Отже поставивъ внесенє, щобы слѣдуюче засѣданє вѣдбуло ся на другій день передъ полудньомъ. — По промовѣ п. Ґроса [ліберала] ухвалено згодитись на вечѣрне засѣданє. Противъ внесеня голосували одни шенерерійцѣ.

Передъ замкненемъ засѣданя п. Станиславскій поставивъ внесенє зъ жаданемъ признанія дѣтъ присяглымъ судьямъ. Окрѣмъ того внѣсъ интерпеляцію въ справѣ надъужить державныхъ прокураторій въ Сяноцѣ и Тернополи.

На вечѣрнѣмъ засѣданю палаты п. Шенереръ предложивъ внесенє о обжалованє гр. Туна, б. міністра Бернрайтера, міністрѣвъ Дінавлього и Рубера зъ причины обѣжникѣвъ до почтовыхъ урядѣвъ, заряджуючихъ конфіскату запросивъ до передилаты часописи Unverfälschte deutsche Worte. — Вѣдтакъ палата приступила до дискусія надъ закономъ о льокальныхъ зелѣзницяхъ загальнои довжины 821 кільометрѣвъ, на котрыхъ будову потрѣбный капіталъ въ сумѣ 51·5 міліонѣвъ зр. Міністеръ Вітекъ поясниvъ предложенє и просивъ палату о принятє закона. По промовахъ кѣлькохъ послѣвъ засѣданя замкнено.

Слѣдуюче засѣданє нинѣ.

Юзілей Котляревского въ Кіевѣ.

Дня 7 н. ст. грудня вѣдбули Кіяне — якъ доносять до „Буковины" — въ клюбѣ Літер.-Артист. товариства свято столѣтного ювілея вѣдродженя украиньскои літературы. Велика сала клюбу товариства ще заранѣ почала заповнятись публикою и къ початку свята значна частина публики вже не могла дѣстати сидячихъ мѣсць та мусѣла стоятн въ проходахъ и вздовжь стѣны.

Свято почало ся читанемъ телеґрамъ зъ привитанемъ, надѣсланыхъ зъ рѣзныхъ мѣстъ Россія и зъ-за кордону, вѣдъ поодинокихъ людей и товариствъ. Кожду телеґраму громада витала щырыми оплесками.

Пѣсля перечитаня телеґрамъ выступивъ В. Науменко и прочитавъ свѣй вступъ до свята, въ котрѣмъ, пѣсля коротенького огляду розвою украиньскои літературы вѣдъ часовъ князѣвъ указавъ на те велике значѣня, яке маѣ для нашои літературы Котляревскій, яко авторъ першого друкованого украиньского твору. Красномовность и глыбина думокъ референта зробили сильне вражѣня на слухачѣвъ и выкликали гучнѣ оплески.

Пѣсля Науменка прочитала свою вступову промову до свята Людмила Старицка, де подала характеристику Котляревского яко людины и поета.

Пѣсля сього начались спѣвы и деклямаціи.

Перша спѣвала Олександровска: „Вѣють вѣтры" и „Ой не свѣти мѣсяченьку"; потѣмъ Старицкій деклямувавъ „На память Котляревскому", „Поетъ" и „Потайнѣ ученики", Гулакъ проспѣвавъ „Сонце низенько", Багровъ деклямувавъ „Слово" Олены Пчѣлки та „Кобзарь" Старицкого и нарештѣ перша половина вечера закѣнчилась кантатою М. Лисенка на 100-лѣтный ювілей Котляревского, скомпонованою нимъ до слѣвъ Шевченка „На вѣчну память Котляревскому".

Пѣсля невеликого перерыву почала ся друга частина вечера, котра складала ся зѣ спѣвѣвъ та деклямацій, а то: Польовый деклямувавъ „На вѣчну память Котляревскому" Шевченка и „Пекло" зъ Енеиды; Зотова проспѣвала „Чого вода каламутна" и „Ой одна я, одна, якъ былиночка въ полѣ"; Старицкій деклямувавъ поезію Лесѣ Украинки и деякѣ мѣсця зъ Котляревского; Гриневичъ проспѣвавъ „Гомѣнъ, гомѣнъ по дѣбровѣ и „Та немае въ свѣтѣ гѣрше нѣкому"; Багровъ деклямувавъ зъ рѣзныхъ авторѣвъ; закѣнчивъ ся святочный вечѣръ деклямацією Олены Пчѣлки власного твору „Ивану Котляревскому вѣдъ украиньскихъ жѣнокъ", пронятого глыбокимъ правдивымъ чутемъ.

Подякувавши всѣмъ приймавшимъ участь въ святѣ, Кіяне о глухѣй пѣвночи покинули салю клюбу, несучи до дому вѣру въ велику будучность украиньскои літературы.

НОВИНКИ.

— Въ суботу 17-ого с. м. устроює „Клюбъ Русинокъ" вечеръ св. Николая въ комнатахъ „Рускои Бесѣды" [Ринокъ ч. 10.]. Початокъ о год. 5-ій вечеромъ. Въ проґраму обходу входять: забавы дѣтей пѣдъ проводомъ пань учительокъ, цѣкавѣ образы поучаючѣ и розвеселаючѣ, выкликаній сціоптікономъ, поява св. Николая зъ дарунками для дѣтей. Въ тѣй цѣли належить дарунки добре оминути и выписати на опаковану выразно имя дѣтины, для котрои они призначенѣ. Такъ приладженѣ дарунки треба вручити въ суботу передъ 6-ою годиною предсѣдательцѣ Клюбу пани Г. Шухевичевѣй. Буфетъ достатчить за низькою оплатою зимныхъ перекусокъ и гербаты. Вступъ вѣдъ особы [якъ старшихъ такъ и дѣтей] 25 кр. Увесь дохѣдъ призначеный въ корысть V-ои класы выдѣловои, заснованои и удержуваной Рускимъ товариствомъ педаґоґічнымъ. Сподѣваємо ся, що не лишь обходъ самъ, якій що року Клюбъ такъ гарно устроюе, але надто и цѣль, на яку увесь дохѣдъ призначеный, зґромадить въ суботу „и малыхъ и старыхъ", котрымъ не тѣлько мило свято, а и дорогій розвѣй нашои зъ пожертвованемъ удержуваной школы, и що кождый скористае зъ нагоды, абы зложити малу ленту [25 кр.] на жертвенныку народнѣмъ.

— Перше засѣданє Рады надзираючои Краєвого Союза кредитового, выбраной на загальныхъ зборахъ дня 8 с. м., вѣдбуде ся въ пятницю 16-ого грудня с. р. о годинѣ 4-ій пополудни въ бюрахъ „Днѣстра". На порядку дненѣмъ есть уконституованє Рады, т. є. выборъ предсѣдателя, его заступника и секретаря та его заступника, вѣдтакъ именованє директорѣвъ.

— Дирекція товариства взаимного кредиту „Днѣстеръ" пригадуе своимъ членамъ и нашимъ интересованымъ, що почавши вѣдъ 15-ого грудня с. р. не буде полагоджувати новыхъ зголошень о позички ажь до 13-ого сѣчня 1899. Всякѣ выплаты будуть здержаній вѣдъ 20-ого грудня ажь до 3-ого сѣчня 1899 и въ тѣмъ часѣ не будуть принимати ся анѣ выплачувати ся вкладки щадничѣ.

— Въ день св. Николая [18 с. м.] вѣдбуде ся въ сали „Товариства музичного" въ Бродахъ вечерокъ святочный въ честь 100-лѣтныхъ рокованъ выступу Ивана Котляревского. Проґрама: 1) Вѣдчитъ о значѣню и заслугахъ Котляревского. 2) Деклямація Шевченка „На вѣчну память Котляревскому"; 3) Спѣвы: а) Привѣтъ Украинѣ, б) Тарасова нѣч, в) имнъ народный. — Часть друга: представленє „Наталки Полтавки", а часть третя: „Гостина св. Николая", сцемічне представленє для дѣтей. Св. Николай роздасть дѣтямъ дарунки. — Цѣны мѣсць: крѣсла въ двохъ першихъ рядахъ 80 кр., въ трехъ дальшихъ 60 кр., въ послѣдныхъ рядахъ 40 кр., ґалерія 40 кр., партеръ 20 кр. Чистый дохѣдъ на фондъ запомоговый для убогои шкѣльнои молодежи имени о. Теодосія Ефиновича при церкви въ Бродахъ. Початокъ точно о год. 6½ вечеромъ.

— Для звеличанія цѣсарского ювілея уряджуе читальня у Винникахъ въ Жовкви въ сали „Жовкѣвскои Рускои Рады" въ недѣлю [18-ого с. м.] вечерокъ. Проґрама: 1) „Имнъ австрійскій", мѣшаный хоръ въ супроводѣ орхестры; 2) „Капралъ Тимко", народна мелодрама въ 5 актахъ изъ спѣвами И. Мидловского, музыка В. Матюка; 3) образъ изъ живыхъ особъ. — Цѣны мѣсць: крѣсло 60 кр., лавка 40 кр., мѣсце стоячe 20 кр. Білетѣвъ дѣстати можна у председателя читальнѣ д-ра Дрималика а вечеромъ при касѣ. Початокъ точно о год. 6 вечеромъ.

— Заходомъ „Руского жѣночого кружка въ Коломыи вѣдбудесь въ суботу 17-ого с. м. въ сали Сокола забава св. Николаѣвска изъ слѣдуючою проґрамою: 1) „Лѣнюхъ" комедія зъ спѣвами и танцями. 2) Св. Николай мѣжь рускими дѣтьми 1898 р. 3) Роздане дарункѣвъ дѣтямъ. 4) Живый образъ. 5) Забава для дѣтей и для старшихъ. Буфетъ у власнѣмъ зарядѣ. Початокъ о год. 5 по полудни. Вступъ для старшихъ 30 кр., для молодежи 20 кр., ґалерія 15 кр.

— Великій огонь въ Братковцяхъ пѣдъ Станиславовомъ — о котрѣмъ онодгы коротко мы доносили — знищивъ до тла 66 селянскихъ господарствъ, а загаломъ 180 будынкѣвъ, зъ котрыхъ лише 5 было обезпеченыхъ. Огонь повставъ мабуть зъ искоръ переѣжаючои льокомотывы, котрѣ мусѣли упасти на стайню зелѣзничого будынка, а при сильнѣмъ вѣтрѣ огонь до 20 мінутъ обгорнувъ цѣле село.

— Зъ Бѣбрки одержуемо отсе письмо зъ просьбою о уміщенє: На днихъ опускаю Бѣбрку и переношусь до Стрыя. Не могучи за-для браку часу попращатись лично зъ численными моими знакомыми въ тутешнѣмъ повѣтѣ, котрыхъ прихильностію и довѣрямъ тѣшивъ ся я въ часѣ мого бѣльше якъ шестилѣтного побуту въ Бѣбрцѣ, пращаю ся зъ ними въ отсей способъ и, дякуючи за оказувану менѣ все а особливо въ послѣдныхъ часахъ симпатію, желаю всѣмъ моимъ дорогимъ Родимцамъ, абы въ дальшѣй згоды и вытревалости працювали, кождый въ своѣмъ кругу дѣлання, надъ пѣддвигненемъ нашого бѣдного народу. — Бѣбрка 12 грудня 1898. *Романъ Сосновскій.*

— Справа Вавеля, котрый передъ пару лѣтами ухвалою сойму край подарувавъ цѣсареви на королѣвску резиденцію, стоить въ теперѣшнѣй хвили ось-якъ: Вѣдомо, що на Вавели є теперь вѣйсковѣ касарнѣ и вѣйсковый шпиталь та арештъ, отже край попередъ всего маѣ выбудувати своимъ коштомъ касарнѣ и все инше, щобы туды выпровадило ся вѣйско зъ Вавеля. Отже въ тѣй справѣ — якъ запевняють зъ жерелъ урядовыхъ — наступила вже згода межи міністерствомъ вѣйны а выдѣломъ краевымъ що-до ґрунтѣвъ, де маютъ станути касарнѣ и проче. Вѣйсковѣ власти заняти теперь выготовленемъ планѣвъ, а коли се скѣнчить ся, краевый выдѣлъ увійде въ переговоры зъ вѣйсковымъ скарбомъ дотычно высоты квоты, яку край мусить заплатити на будову касарень и иншихъ будынкѣвъ для вѣйска умѣщеного теперь на Вавели. Кажуть, що умова переведе ся въ найблизшихъ кѣлькохъ мѣсяцихъ. Опѣсля въ мѣру того, якъ буд ть готовѣ новѣ будынки, вѣйско буде переводити ся зъ Вавеля. Польскій мѣродатній кругн радѣ бы, щобы се стало ся якъ найскорше. Розумѣе ся, по вѣдходѣ вѣйска зъ Вавеля треба б де взяти ся до реставрація Вавеля, а то выдатокъ не въ порѣвнаню бѣльшій, нѣжь побудова касарень. Пѣсля оцѣнки знатокѣвъ цѣле се дѣло буде коштувати пять міліонѣвъ.

— „Краковска Панама", Такъ называють не-станьчикѣвскій ґазеты краковскій справу спѣлки нафтовои „Потокъ" [теперь „Гваранцтво краковске"] основаной компанією вызначныхъ Поляковъ у спѣлцѣ зъ звѣстнымъ злодѣемъ Чеславомъ Кешковскимъ, котрый бувъ и головнымъ махеромъ спѣлковымъ. Те-

---

лѣво и правобережнои Украины, умѣла козацкихъ полковникѣвъ вѣдводити вѣдъ консолідаціи, умѣла противъ усѣхъ згѣдныхъ зъ нею и незгѣдныхъ дворянъ и всю старшину народну, звытворену въ давнои козацкои старшины, вести такъ, що мѣжь ними а простымъ народомъ не стало нѣякихъ взаемынъ. Домашнѣ незгоды отже, неполаднане козацкими вѣйнами економічне питанє були въ своѣмъ родѣ такими-жь обставинами, якъ въ заходнѣй Европѣ страшнѣ а для робучого темного люду невыносимѣ наслѣдки правъ феодальныхъ. Въ тѣмъ лишень заходнла рѣзница, що тѣ неполаднанѣ питаня выкликали у всходнѣй Европѣ скорше цѣлу серію вѣйнъ оружныхъ, а до тыхъ зачисленю вѣйны гатьмана Косиньского зъ польскими властниками, такѣ-жь вѣйны Хмельницкого, Палѣя и другихъ організаторѣвъ суспѣльно-економічного руху.

Въ заходнѣй Европѣ сей рухъ противъ властниковъ, спадкоемцѣвъ правъ и привілеѣвъ середновѣчного рицарского стану зачавъ ся найперше протестомъ літературнымъ. Вже Данте въ своѣй „Божественнѣй комедіи" зобразивъ неодного панка и суверена въ рѣзныхъ притворахъ пекла за ихъ діяволоугодній вчинки зъ бѣднымъ закрѣпощенымъ людомъ. Пѣзнѣйше испанській поетъ Сервантесъ высмѣявъ на початку XVII вѣку тыхъ вертиголовъ, що имъ тужило ся ще за давными рицарскими часами. Права чоловѣка, голошеній чимъ-разъ частѣйше по численныхъ творахъ заходнои Европы, кристалізують ся ще красше въ літературѣ анґлійскѣй. Протестантизмъ и реформація, що выступили противъ повагъ церковныхъ, звернули вѣдтакъ мыслячій умы противъ всѣляканъ кастъ и привілеѣвъ. Въ XVIII вѣцѣ выступае въ анґлійскѣй літературѣ головнымъ речникомъ тои идеѣ Александеръ Попе и цѣла отара т. зв. „моральныхъ" часописій; въ літературѣ французскѣй появила ся знова въ другѣй половинѣ XVIII вѣку цѣла зѣбрка людей свѣтлыхъ и быстроумныхъ т. зв. енцикльопедистѣвъ, що смѣло и вѣднажно вступили ся за верствы погорджены хъ міліонѣвъ и зажадали вѣдъ узаконеныхъ того, що они уважали усвяченымъ традицією а для себе невѣдлучнымъ. Якѣ були наслѣдки акціи Вольтера, Русса, Монтескія, д' Алемберта, Дідерота, се кристалізу ало ся въ страшенномъ суспѣльно-економічномъ руху, слинучѣмъ въ исторіи цивілізованого свѣта пѣдъ назвою французскои революціи. Правда, що гомѣнъ результатѣвъ доконаныхъ симъ рухомъ ишовъ широкою, голосною луною и на всходъ. Щастемъ було для тогдѣшнои Польщѣ и Россіи, що въ тыхъ сусѣдскихъ державахъ не було стану середнього. Польща хотѣла перевести асанацію своихъ домашныхъ клопотѣвъ конституцією 3-ого мая, але скорше попала въ чуже ярмо, чимъ того надѣяла ся. У скрѣпленѣй пайкою Польщѣ Россіи не було такожь кромѣ дворянства, дворянскои бюрократіи и спорѣдненои зъ нею свѣтоглядомъ духовнои ерархіи, нѣякого другого стану кромѣ хлопа, а въ тѣй масѣ закрѣпощеного Козацтва. И склало ся, що якъ-разъ письменникъ зъ роду козацкого — першій на россійску державу выголосивъ суровый протестъ противъ тыхъ привілеѣвъ, противъ вдарства, противъ обманьства и ограбованя простого люду зъ всѣляканъ правъ чоловѣка; а выголосивъ сей протестъ не въ формѣ фільософічного трактату, не въ формѣ дидактично-етычнои розвѣдки. Форма его речи була далеко не така.

Вже Фридрихъ Великій прускій сказавъ, що найсильнѣйшимъ вѣщуномъ перевороту суспѣльного и найгѣршимъ ворогомъ автократичнои власти є смѣхъ зъ розпуки. Выходить зъ того, що такій знавець и орґанізаторъ вѣйсковои силы, якимъ вѣнъ бувъ, бувъ такожь добрымъ психольоґомъ. Котляревскій засмѣявъ ся и зашуткувавъ въ своѣй Енеидѣ смѣхомъ розпуки. Вѣнъ бачивъ те нещасте, яке принесло Украину въ формѣ царскихъ ухъ, царскихъ рукъ, отже обрусителѣвъ; вѣнъ бачивъ ту деморалізацію, що якорѣнила ся межи его земляками. Они, замѣсть пѣдмогти нарѣдъ въ его недолѣ, йшли цѣлыми отарами въ царску прислугу; они выкрадали свои характеры, запродавали свои серця за цѣну спроможности закрѣпощування народнои масы. Они вырѣкли ся рѣдноі мовы, звычаѣвъ и обычаѣвъ въ корысть принципу „однои недѣлимои Россіи". Для нихъ, якъ и для внутрѣшныхъ порядкѣвъ царства, въ котрѣмъ такій писатель, якъ Державінъ, Карамзінъ и другій называли власть царску властію божою на земли, для тыхъ порядкѣвъ, що сусѣдскимъ народамъ несли въ сумовитѣмъ дарунку найперше оковы и неволю, а вѣдтакъ деморалізацію, не мѣгъ Котляревскій выявити нѣчого бѣльше, якъ лишь шутку, епиковане и сатиру. Его описъ пекла въ Енеидѣ то правдива картина Гольбайна, мертвецкій сцены, що на нихъ артистична рука кинула не личевный снѣпъ сатиричного освѣченя. Одинъ зъ критикѣвъ чи обсерваторѣвъ россійскихъ державныхъ порядкѣвъ уважае московску цензуру „неперехитреною хитрощами". Я бы сказавъ инакше. Она якъ-разъ невидюща, бо часомъ не добачуе того, що треба бы було бачити, конфіскуе найважнѣйшій твѣръ, що въ нѣмъ написане слово „свобода", а перепускае неразъ далеко драстичнѣйшѣ рѣчи, отъ хочь-бы Енеиду Котляревского, або, якъ пѣзнѣйше, такій творы Гоголя, якъ „Ревізоръ зъ Петербурґа" або „Мертвій душѣ".

Повѣдае казка, що люде правдиво артистичнои вдачѣ мають неразъ богато щастя до такихъ рѣчей, що до нихъ другимъ не брати ся. И Котляревскій мавъ щастє. Знаменитою формою своѣи епопеи перехитривъ московску цензуру, московску управу, перехитривъ чиновниковъ, а землякамъ своимъ пѣднѣсъ вѣнъ въ тѣй поемѣ таке въ дарунокъ або ралець, що вѣдъ него, якъ каже Кулѣшъ, дуже въ носѣ закрутило. На тѣй его поемѣ однакъ ховала ся и въ гадками ся выростала цѣла фаланґа молодои ґенерація, молодшихъ письменниковъ. Они були его наслѣдниками. Зъ помѣжь нихъ найвидніѣйшій Никола Гоголь звытворивъ свою окрему школу; за нимъ цѣлый рядъ россійскихъ писателѣвъ ставъ гримѣти тараномъ сатиры въ закостенѣлій порядки сеґодньчнои Россіи. Лѣкъ показавъ ся добрымъ, въ Россіи прочищено атмосферу, доведено до выволеня крепакѣвъ, велено красше слѣдити за вчинками бюрократіи. Першу дорогу туда показавъ зъ любови до свого народу Котляревскій, а исторія россійскои культуры буде мусѣла колись за те чоломъ вѣку ударити. Ту часть заслугъ Котляревского зъ охотою вѣдступаємо Россіи; вѣнъ тымъ бѣльша слава нашого народу. Если днесь святкуемо его память, то творимо се для всѣхъ повыше наведеныхъ причинъ; вѣнъ бувъ родоначальникомъ нашои літературы, вѣнъ бувъ апостоломъ нашого живого слова, вѣнъ бувъ першимъ літературнымъ правительникомъ, бо мораль его письменства свѣтюча и ясна; вѣнъ бувъ гуманнымъ чоло-

Высокоповажаный Пане! Мого выробу Наливки овочевѣ, Горѣвки, Розолісы и Лікеры такъ добрѣ и такъ дешевѣ та взагалѣ такъ совѣсно и чисто выроблюваній, що лишь на тѣй основѣ осмѣляю ся просити, абы Вы Вп. Пане, скоштували мои выробы въ моѣй торговли безплатно и безъ жадныхъ зобовязань, а мою фірму зволили справедливо уважати за ретельну и на довѣрѣ заслугуючу.

474 1—4

Иванъ Мушиньскій, Львѣвъ, Ринокъ 40.

перь выходять на яву огидні рѣчи. Бѣдні люде — возьмі зъ бюръ Краковского товариства обезпечень плачуть, абы имъ звернено грошѣ, сиромѣцъ вѣдтягани зъ ихъ платнѣ за накинені имъ акціи „Потока“. Справа се дуже погана и всѣ дуже цѣкавѣ, чи ц. к. прокураторія вгляне въ ню, чи нѣ...

— **Зъ Ярослава доносять намъ**: Міністеръ скарбу перенѣсъ старшого радника скарбу и директора скарбового округа Франца Мишкевича зъ Ярослава до Самбора, а рѣвночасно занменувавъ радника скарбу д ра Михайла Кочиркевича директоромъ скарбового округа въ Ярославѣ.

— **Зъ обходу ювілея Котляревского** въ Чернѣвцяхъ дня 3 с. м. було 852 зр. 22 кр. доходу, а позаякъ выдатку було аже 668 зр. 80 кр., то чистого доходу остало ся всего 163 зр. 42 кр. Тоту суму передано черновецкому „Народному Домови“ зъ обовязкомъ справити на памятку портретъ Котляревского.

— **Що чувати зъ воздухоплавцемъ Андрѣ?** — Все одно: доси о нѣмъ нѣ слыху нѣ дыху. Шведска выправа Stadling-a, выслана глядати смѣлого воздухоплавця, продерла ся вѣдъ дельты Лены до Енисея и нѣчого не вѣдкрыла. — Такъ само не знайшла нѣякого слѣду выправа Wellmann a, котра при кѣнци липня добила ся полудневого берега землѣ Франца-Іосифа. — Выправа Американця Peary знаходила ся 13 ого серпня [то послѣдна вѣстка вѣдъ нен] при вливѣ до Smith Sund. Peary, кромѣ кѣлькохъ товаришѣвъ-Американцѣвъ, мавъ въ тѣмъ часѣ на покладѣ корабля десять Ескімосѣвъ зъ шатрами, посудемъ и каяками [родъ човнѣвъ]. Тѣ Ескімосы мають на найдальшѣмъ на пѣвнѣчь пунктѣ Ґренляндія, якого лишь дасть ся досягнути, утворити кольонію яко точку опоры для Peary-ого до его санной подорожи на пѣвнѣчный бѣгунъ въ товариствѣ одного абѣ двохъ товаришѣвъ. Значѣня кольонії Ескімосѣвъ стане кождому ясне, коли скажемо, що Peary, якъ повѣдае, такъ довго буде повтаряти санну подорожь до бѣгуна, ажь досягне его, отже тая кольонія въ суседствѣ потрѣбна ему на зимовлю. Дня 13 серпня Peary мавъ на покладѣ шѣсть десять псѣвъ ескімоскихъ. Про Андре ого нѣчого не чувавъ та й нѣякои вѣсти не мавъ про свого конкурента Норвежця Свердрупа, котрый на Нансеновѣмъ кораблѣ звѣстнѣмъ Fram'ѣ пустивъ ся до пѣвнѣчного бѣгуна вздовжь заходного побережя Ґренляндія.

— **Трупъ жовнѣра въ кирници**. Онодысмо донесли коротко, що зъ однои кирницѣ въ Станиславовѣ выдобуто збисованого трупа утопленого жовнѣра. Теперь дослѣджено, що трупъ сей лежавъ ажь 28 днѣвъ у кирници. Бувъ се Іосифъ Грицакъ, родомъ зъ Надвѣрной, вонкъ 58 полку пѣхоты. Чи погибъ вонъ случайно, чи закончивъ самоубійствомъ, се остало ся недослѣдженою тайною. Цѣлый часъ, якъ трупъ лежавъ у кирници, брали люде воду, та ажь вода почала задыхати, взято ся до вычищеня кирницѣ и на ти днѣ знайдено трупа.

— **Розбій на гладкѣй дорозѣ**.. Онодысь вертавъ Ицко Шварцвальдъ зъ Львова до Радехова и вѣзъ зъ собою кѣлька пакъ тютюну и цигаръ. На дорозѣ межи Збоиськами а Знесѣнемъ выскочивъ зъ лѣса якійсь чоловѣкъ и хопивъ одну паку тютюну вартости 300 зр. и драпнувъ до лѣса. Всякій слѣды за злодюгою пропали.

— **Радости и печали біциклістѣвъ**. Великa утѣха була недавно въ Римѣ, коли передъ церковь св. Петра заѣхала компанія двинадцяти біциклістѣвъ зъ дѣвчинкою до хресту въ колысочцѣ умѣщенѣй такожь на біцикли сполученѣмъ зъ иншимъ біциклемъ, а за біциклістами множество повозокъ, бо дитина була панського ложа. Коли тоту веселу „оказію“ оповѣли папѣ, старенькій сердечно усмѣявъ ся. — Але звѣстно: половина свѣта скаче, половина плаче. У Фльоренціи недавно судивъ судъ присяглыхъ біциклиста Баліллю Сера

вѣколюбцемъ, и то не лишь въ вѣдносинахъ до свого, але и до чужого, хочь якъ намъ неприхильного народу.

А на закѣнчене щэ слѣвъ кѣлька. Въ монхъ подорожахъ по Украинѣ довелось менѣ чи разъ ѣхати т. зв. миколаѣвскими шляхами. Серединою двохъ рядѣвъ деревъ, яворѣвъ або липъ, иде шляхъ возовый, обома краями, по за ряды деревъ идуть шляхи пѣшоходцѣвъ. Обштуркованe и обламуване корѣня тыхъ деревъ не запомагае, якъ треба, ихъ росту, але и на тыхъ деревахъ зеленѣе листе и гѣле, сѣдають птахи рѣдной землѣ и спѣвають свои пѣснѣ и голосять ихъ мимоѣдучимъ. Такимъ деревомъ наша Русь-Украина. И хто бы не хотѣвъ, обчѣмхуе у неи гѣле, обчѣмхуе условины ей жытя, але голосній пѣснѣ и зазивы спѣвакѣвъ божихъ, поетѣвъ, письменникѣвъ, мужѣвъ науки спѣвають цѣлѣй семьи рускѣй пѣснѣ заохоты, голосять слово правды. И що-жь они творить? Идуть лише слѣдомъ свого предтечѣ Ивана Котляревского; вонъ же-жь у своѣй Енеидѣ якъ не можь яснѣйше скристалізувавъ патріотичнѣй обовязки кождого Русина словами:

Де общое добро въ упадку,
Забудь вѣтця, забудь и матку —
Лети повинность исправлять!
Любовь къ отчизнѣ де горѣть,
Тамъ сила вража не устоить,
Тамъ грудь сильнѣйша вѣдъ армать.

фѣнього, котрый на смерть переѣхавъ одну особу. Достависъ же за те неборачище шѣсть лѣтъ, вѣсѣмъ мѣсяцѣвъ и пять днѣвъ вязниць.

— **Найденый скарбъ**. Зъ Кіева доносять: У великѣй церкви Лавры св. Антонія на хорахъ другого поверха знайдено пѣдъ засклепленымъ помостомъ скарбъ. Пѣдъ зелѣзною дошкою вѣдкрыто чотири старинні сосуды металевѣ и стару бочѣвку, наповнену золотыми и срѣбными монетами. Монеты зъ бѣльшѣй части зъ польскихъ часѣвъ Жигмонта III., а одна велика золота монета зъ часѣвъ царя Петра Великого зъ 1702 р. При тѣмъ найдено документы, котрѣ свѣдчать, що скарбъ сей перехованo въ роцѣ 1731 за архимандрита Романа Копін. Скарбъ сей пѣсля документу складае ся зъ 1.100 червоныхъ золотыхъ и зъ 10.000 талярѣвъ срѣбломъ. Теперь перейняла его управа церковна.

— **Дрѣбні вѣсти**. Маршалокъ краевый гр. Стан. Бадені выѣхавъ до Вѣдня, де въ четверъ буде на авдіенціи у цѣсаря; маршалокъ перебуде у Вѣдни кѣлька днѣвъ. — Презесомъ головного заряду „кулокъ рѣльничихъ“ выбраный онодысь соймовый посолъ Артуръ Заремба Цалецкій, той самъ, що минувшого року въ соймѣ першій выступивъ противъ удѣленя „Просвѣтѣ“ запомоги. — Злодѣѣ львовскій стараютъ ся де-що придбати на свята; онодысь обокрали адвоката д ра Ивн. Чемеринського, забравши рѣчи зѣ стрыху вартости 1000 зр., а у одного шинкаря украли три бочки пива.

Господина Платона Павликевича взывае дати о собѣ вѣсть до пять днѣвъ — „Чорногора“.

Наука, штука и література.

— **Выдавництво Oesterreich in Wort und Bild** [основане пок. архикнязѣмъ Рудольфомъ а теперь остаючe пѣдъ протекторатомъ архикнягинѣ-вдовы Стефанія] скѣнчивши „Галичину“, почало выдавати „Буковину“. Першій выпускъ появивъ ся вже 1 ого грудня, а всѣхъ выпускѣвъ буде сѣмнадцять; послѣдный выпускъ выйде зъ кѣнцемъ 1899 року. [Одинъ выпускъ коштуе 30 кр.] Цѣкаво буде нашимъ читателямъ знати: кого взято на сотрудниковъ книги „Буковина“. Отже: описъ видѣвъ краю написавъ проф. Людвікъ Адольфъ Семиѓиновичъ-Штавфе зъ Чернѣвцѣвъ; — часы передисторичнѣй кустосъ Іосифъ Schombathy зъ Вѣдня; — исторію краю: до 1775 р. унів. проф. д ръ Димитрій Ончіулъ зъ Букарешту, занятe Буковины Австрією кустосъ д ръ Ив. Полекъ зъ Черн., а исторію ажь до теперѣшного часу правит. радникъ д-ръ Ферд. Цѣляверъ v. Блюменталь зъ Черн; — православно-исходный религійный фондъ проф. черновиц. унів. д-ръ Исидоръ v. Ончіулъ; — народознавство: фізичнѣй прикметы населеня правит. радникъ д ръ Василь Ключенко зъ Черн., народне житe Румунѣвъ проф. черн. унів. д-ръ Ив. Сбіера и проф. зъ Сучавы С. Фл. Маріянъ, народне житe Русинѣвъ парохъ Алекс. Манастирскій зъ Дорошовець, народне житe Гуцулѣвъ и Полякѣвъ проф. черн. унів. д ръ Раймундъ Фридрихъ Кайндль, народне житe Липованъ, Вѣрменъ и Цыганѣвъ парохъ Дамитрій Данъ зѣ Стражи коло Радѣвцѣвъ, народне житe Нѣмцѣвъ, Угрѣвъ и Словакѣвъ кустосъ д-ръ Ив. Полекъ; — осады и мешкана директоръ Каролъ А. Ромсторферъ зъ Черн.; — домашный промыслъ проф. Ернхъ Кольбенгаеръ зъ Черн.; — музику проф. Исидоръ Воробкевичъ зъ Черн.; — літературу: румунську проф. унів. д ръ Ив. Сбіера, руску проф. черн. унів. д-ръ Емилій Калужняцкій, нѣмецку амануенсъ д-ръ Руд. Волкавъ зъ Черн.; — штуки красній директоръ Ромсторферъ; — економічне житe: хлѣборобство и хонъ худобы радникъ правительства Ант. Захаръ, лѣсництво краевый радникъ лѣсництва Вінк. Екль, гірництво радникъ гірничій д ръ Фридр. Клайнвехтеръ, промыслъ, индустрію, торговлю и комунікацію секретарь торговельной комнаты д-ръ Губертъ Вітліцкій зъ Черн. — Книга буде прикрашена илюстраціями, котрѣ выготовить десять артистѣвъ [мѣжь иншими Поляки Жигм. Айдукевичъ и Юл. Зуберъ]. — Перечитуючи имена сотрудниковъ „Буковины“, кождому Русинови мусѣло впасти въ око одно: до написаня літературы руской не покликано професора руской літературы въ черновецкѣмъ университетѣ д ра Смаля Стоцкого! Що ее за „закавика“?

— **Штука зъ исторіи Украины на сценѣ въ Парижи**. Дня 3. с. м. въ парискѣмъ Théatre de la Republique выставлено премѣяру — драму въ пяти актахъ „Les Kosaks“ писателѣвъ Silvestre-a и Morand a [авторѣвъ драмъ стихомъ „Izeyl“ и „Griséldis“] грачыхъ въ Comédie française и въ Renaissance. Тематъ до драмы „Les Kosaks“ взяли автори зъ класичнои новелѣ Гоголя „Тарасъ Бульба“. Драму приняла парискa публика дуже прихильно, бо — якъ пѣдносять часописи — она мае чимало ефектовныхъ сценъ, а такожь велике вражѣне додатне выкликуе въ нинѣшну пору у Французѣвъ жестоке покараня зрадника вѣтчины. Авто ы и додали де-що, чого у Гоголя нема, а рецензенты кажуть, що се выйшло тѣлько на користь штуки. Мѣжь иншимъ ефектовня, кажуть, сцена, якъ гетьманъ козакѣвъ молить ся — нагле нападае на него кѣлькохъ Поляковъ на коняхъ — вонъ зрывае ся, одного вздца застрѣлюе, прочихъ проганяе — и знову вертаесь до молитвы...

Вѣдзнаки ювілейнѣ.

Срѣбнѣ хресты заслуги зъ короною достали [мѣжь иншими]: Старшій учитель въ Равѣ рускѣй Ив. Адамчикъ, лѣсничій зъ Косова Оскаръ Альсъ, вѣйтъ въ Новосѣлцѣ Ив. Бадрунъ, респіціентъ скарб. сторожи у Львовѣ Володиславъ Балицкій, бувшій вѣйтъ въ Бѣрвихъ малыхъ Федько Басанъ, начальникъ гром. въ Лѣську Іос. Бѣлякъ, верхмайстеръ держ. зелѣзниць у Львовѣ Тома Блажекъ, ревізоръ поѣздѣвъ держ. зел. у Львовѣ Адольфъ Бемъ, банмайстеръ держ. зел. у Львовѣ Теодоръ Бойко, управитель дѣбръ въ Хоростковѣ Ант. Бжушкевичъ, вѣйтъ въ Артищевѣ Ив. Бурда, вѣйтъ въ Улицку-Середковичъ Илько Бычокъ, вѣйтъ въ Завишши Павло Царикъ, вѣйтъ въ Щарци Францъ Хмѣлевскій, вѣйтъ въ Библѣ Ант. Чайковскій, старшій учитель въ Бурштынѣ Францъ Чарнецкій, вѣйтъ въ Княждворѣ Ив. Дикѣвъ, вѣйтъ въ Лубинкахъ выжныхъ Кирило Добрыдень, респіціентъ скарб. сторожи въ Тернополи Людв. Добрянькій, старша учителька въ Сяноцѣ Теодосія Дженяньска, старшій учитель въ Яворовѣ Ив. Дикѣвъ, вѣйтъ у Возиловѣ Мих. Дженжь, старшій учитель въ Белзцѣ Валентъ Давдзіцъ, бувшій вѣйтъ въ Новосѣлцѣ грималѣвскѣй Вавро Ганчарь, учитель въ Кобѣльници рускѣй Іос. Гоцко, машиністъ держ. зелѣзниць въ Перемышли Як. Газъ, старшій учитель въ Яцмирѣ Стан. Гадухъ, вѣйтъ въ Посадѣ Хирѣвскѣй Ив. Галевичъ, вѣйтъ въ Свидовѣй Филипъ Гандюкъ, вѣйтъ въ Габадци старѣмъ Ив. Григорчукъ, вѣйтъ въ Воскресенцяхъ Якимъ Григорчукъ, старшій учитель въ Грималовѣ Стан. Гулевичъ, бувшій вѣйтъ въ Калиновѣ Ив. Гупенталь, вѣйтъ у Вербянахъ Петро Гура, старшій учитель въ Камѣнцѣ струмиловѣй Мельхіоръ Ильницкій, вѣйтъ въ Половѣмъ Филипъ Иванець, вольный рады высш. суду кр. у Львовѣ Кар. Яхневичъ, вѣйтъ въ Живачевѣ Левъ Искуловскій, вѣйтъ въ Нижневѣ Ник. Ѣчь, вѣйтъ въ Сулковицинѣ Касперъ Ѣадрухъ, начальникъ гром. въ Камѣнцѣ струмиловѣй Фридр. Юхумъ, гром. касіеръ въ Грималовѣ Ив. Юра, старшій учитель въ Зѣраже Стан. Юзьва, почтовый конд у Львовѣ Волод. Кашубскій, учитель въ Кобакахъ Емил. Кавіевичъ, лѣсничій въ Мушинѣ Ив. Клямчакъ, канцелістъ держ. зелѣзниць у Львовѣ Ант. Кліментъ, вѣйтъ въ Гладишетѣ Мойсей Ковальчикъ, вѣйтъ въ Станиславѣвцѣ Андрей Козаръ, вѣйтъ въ Налужу Адамъ Кожушко, вѣйтъ въ Монастырчанахъ Олекса Крицакъ, дозорець нафѣвъ держ. зел. у Львовѣ Фр Кшаковскій, вѣйтъ въ Слупкахъ Теодоръ Куба, вѣйтъ въ Кальнѣмъ Стеф. Курцеба, старша учителька въ Дрогобычи Ольга Лаьцуцка, лѣсничій въ Добромили Кар. Лянгъ, вѣйтъ въ Порохонику Андр. Ледвожавъ, лѣсничій въ Уторопахъ Емил Лѣнертъ, старшій учитель въ Наконечнѣмъ Корн. Лѣщиньскій, старша учителька въ Надвѣрнѣй Вільг. Левицка, вѣйтъ въ Каплинцяхъ Данило Лѣсевичъ, старшій учитель въ Мостискахъ Волод. Іопушаньскій, вѣйтъ въ Увислѣ Ив. Любый, верхмайстеръ держ. зелѣзн. въ Станиславовѣ Ив. Лушпакъ recte Лузбахъ, вѣйтъ въ Будиловѣ Ник. Майданьскій, старшій дозорець карного заведеня у Львовѣ Ив. Мазвскій, вѣйтъ въ Черлянахъ Ив. Мартинишинъ, вѣйтъ въ Грабовци Павло Мазуръ, старшій учитель въ Звенигородѣ Мих. Мекелита, експедіентъ почт. уряду у Львовѣ Вас. Михаличъ, старшій учитель въ Мѣзуни Григ. Михаловскій, старшій вольный галиц. кред. банку у Львовѣ Тома Міхна, нач. гром. въ Хлопахъ Петро Мигулка, старша учителька въ Болеховѣ Адели Монсенова, бувшій вѣйтъ въ Павлосовѣ Тома Наленя, технічный управитель друкарнѣ Gazety lwowsk ой Иванъ Недопадъ, вѣйтъ въ Нагорянахъ Михаилъ Новакъ, секретарь громады въ Болеховѣ Каролъ Окурницкій, вѣйтъ въ Поздячи Мих. Олешко, вѣйтъ въ Коцуровѣ Мих. Опеля, старшій учитель въ Радеховѣ Ив. Оришкевичъ, старшій учитель въ Ягольници Александ. Оржеховскій, старшій учитель въ Вѣльшаници Іос. Оржеховскій, верхмайстеръ держ. зелѣзн. въ Станиславовѣ Ив. Палішекъ, вѣйтъ въ Смѣльнѣ Самуилъ Панкевичъ, управитель громады въ Будановѣ Емиль Паславскій, старшій учитель въ Чешановѣ Якѣвъ Петришакъ, вѣйтъ въ Сасовѣ Вікт. Почекалевичъ, респіціентъ скарб. сторожи въ Самборѣ Юстинъ Подолиньскій, учитель въ Волцневѣ Іосифъ Прокоповичъ, вѣйтъ въ Шишкѣвцяхъ Семенъ Пудякъ, старшій учитель въ Кутахъ Дим. Пуканъ, учитель въ Дорожевѣ Мих. Пикъ, респіціентъ скарб. сторожи в Станиславовѣ Якѣвъ Пикошъ, надворець телеграф. проводѣвъ у Львовѣ Ант. Раганкевичъ, старшій учитель въ Настасовѣ Ив. Рогальскій, старшій дозорець карного заведеня въ Вискичи Мих. Романишинъ, канцелістъ держ. зелѣзн. у Львовѣ Петро Романкевичъ, учитель въ Хотимири Брониславъ Саковскій, старшій жупникъ въ Косовѣ Ив. Шікертъ, лѣсничій въ Дорѣ Кар. Швайнеръ, вѣйтъ въ Гуменци Гнатъ Сенишинъ, начальникъ гром. въ Щирци Филипъ Симонъ, вѣйтъ въ Зубри Ив. Смольницкій, верхмайстры держ. зелѣзн. у Львовѣ Каэтанъ Спалекъ и Богуминъ Шнайдель, старшій учитель въ Колодѣвцѣ Ник. Стеткевичъ, учителька въ Миновичахъ Наталія Шеманьска, вѣйтъ въ Головахъ Дмитро Шикерикъ, вѣйтъ въ Беньковцахъ Ив. Телишевскій, вѣйтъ въ Берестѣ Максимъ Ткачикъ, вѣйтъ въ Майданѣ середнѣмъ Ив. Траникъ, вѣйтъ въ Рудинци Ив. Турчикъ, вѣйтъ въ Зарѣчу Іос. Турокъ, вѣйтъ въ Томашѣвцяхъ Федь Тимкѣвъ, вѣйтъ въ Брусторахъ Мик. Тимофійчукъ, вѣйтъ въ Журавици Стеф. Вардига, вѣйтъ въ Ясеневѣ Вас. Василиюкъ, учитель въ Станиславовѣ Маеръ Вайсбергъ, бувшій вѣйтъ въ Старѣмъ-мѣстѣ Войт. Висньовскій, вѣйтъ въ Березовици малѣй Андр. Висньовскій, вѣйтъ въ Перунцѣ Іос. Витикъ, начальникъ гром. въ Старѣй соли Андр. Войтасевичъ, вѣйтъ въ Сухостави Стахъ Волошинъ, старшій дозорець карн. заведеня въ Станиславовѣ Якѣвъ Цішь, дозорець будовлѣ солінарного заряду въ Лицкѣмъ Іос. Цімлеръ, вѣйтъ въ Слободцѣ Стеф. Зварич старшій учитель у Львовѣ Лука Зверковскій.

Телеґрамы „Дѣла“.

Прага 14 грудня. Роббтники безъ занятя ударили вчера на ратушь и хотѣли вдерти ся до бюра президента. Поліція розбгнала демонстрантѣвъ. Вѣдтакъ президентъ принявъ депутацію роббтникѣвъ и приречъ старатись о то щобы одержали працю.

Вѣдень 14 грудня. Уважають тутъ за рѣчь певну, що пѣдчасъ парляментарныхъ ферій буде задекретована угодова провізорія на пѣдставѣ §. 14. — Полуднево-славяньскій клюбъ мавъ заявити, що зъ кѣнцемъ року выступить зъ бѣльшости, если не одержить вѣдъ Туна запевненя, що будуть сповнені певні жадання Словѣнцѣвъ, Хорватѣвъ и Русинѣвъ. — Въ мѣскѣй радѣ прийшло до такихъ бурливыхъ сценъ, що Люегеръ выключивъ изъ засѣдания трехъ радныхъ зъ опозиціи. Одинъ выйшовъ добровѣльно, другого выпровадила служба, а третього таки вынесла на рукахъ.

Опава 14 грудня. Silesia заперечуе погомоску, що правительство намѣрне выдати языковѣй розпорядженя для Шлеска.

Градецъ 14. грудня. Студенты урадили ректорови котячу музыку зъ причины забороны урядженя комерсу. Поліція розбгнала маніфестантѣвъ.

Трієстъ 14 грудня. Кѣлька громадъ запротестувало противъ засновання хорватскои гімназіи въ Рісіно.

Любляна 14. грудня. Slovenski Narod доказуе, що абстіненція словѣньскихъ послѣвъ въ соймѣ въ Ґорициі не доведе до нѣчого. Дневникъ домагае ся скликаня вѣча мужѣвъ довѣря, котре рѣшило бы, чи абстиненцію дальше вести, чи ей залишити.

Будапештъ 14 грудня. Ліберальна партія постановила президентомъ палаты выбрати міністра Перчеля. Въ такѣмъ случаю міністерство справъ внутрѣшныхъ обнявъ бы самъ Банфі. — Католицке сторонництво выдало маніфестъ, въ котрѣмъ признае ся до становиска прочихъ сторонництвъ опозиційныхъ противъ правительства и теперѣшнои бѣльшости.

Кандія 14 грудня. Кн. Юрій прибуде на Крету 21-ого с. м. Пять днѣвъ пѣзнѣйше вѣдплывуть зъ-вѣдси амбасадоры державъ.

Парижъ 14 грудня. На зборахъ стоварышення христіяньскои молодежи англійскій амбасадоръ высказувавъ перекоманя, що Франція получила ся зъ Англією и Америкою Унію для забезпеченя поступѣвъ цивілізаціи Амбасадоръ запевнивъ о своихъ симпатіяхъ до Франціи и высказавъ гадку, що всѣ военній поголоски затихнуть ще передъ Рѣздвомъ

Мадритъ 14 грудня. Сагаста намѣряе передъ ратифікованемъ мирового договору зъ Америкою розвязати кортезы и розписати новій выборы.

Лондонъ 14 грудня. Бесѣда Вільова въ нѣмецкѣмъ парляментѣ, въ котрѣй була згадка о можливости згоды и сповѣдлання зъ Англією, зробила такъ въ Англіи, якъ и въ Америцѣ найлѣпше вражѣня. — Мекъ-Кінлі мае на ново покликати до житя комісію для уложеня торговельного договору зъ Нѣмеччиною.

Вашингтонъ 14 грудня. Ґубернаторомъ Гаваны именованый генералъ Ле. Вѣйсковымъ губернаторомъ Кубы именованый генералъ Брокъ. Чотиі и военній кораблѣ одержали наказъ вѣдѣйти до Гаваны.

Надѣслане.

Родимцѣ!

Въ гаразді народу будучность. До гаразду веде лишень наука, торговля и промыслъ. Однакъ якъ наука на одиниці обмежена, безъ сповѣдлана другихъ, до нѣчого не доведе, такъ само торговля и промыслъ безъ поперта ширшихъ кругѣвъ змарнѣють. Се розумѣли дуже добре щирѣ руски патріоты и поклали собѣ за задачу двигнене торговлѣ и промыслу середъ русюв суспѣльности. Вона не щадить нѣ труду, нѣ гроша на се. Але безъ пѣдмоги суспѣльности нѣчого не вдѣють. Тожь святымъ обовязкомъ суспѣльности тои, если ѣй добро народу и его свободна будучность лежить на серцю, морально и матеріально ихъ въ тыхъ змаганяхъ пѣддержувати.

Нинѣ вже частѣйше появляють ся то ту, то тамъ руски склепы, заведена и аґенды торговельнѣ, що, хотячи плекати патріотичнѣ чувства и не тайкомъ, але публично маніфестуватись яко щирѣ Русины, мусѣли бы за для невѣдрадныхъ вѣдносинъ народно-політичныхъ зникнѣти, если ихъ не пѣддержить руска суспѣльность. Числячи отже на руску суспѣльность, вѣдважила ся я смѣло заглянути непевнѣй судьбѣ въ очи, принимаючи въ посѣданe молочарню и реставрацію при улици Сикстускѣй ч. 31. и замѣнила ей на першу руску молочарню и реставрацію у Львовѣ

Отже кличу до Вась, Родимцѣ: Сюдѣтъ до мои молочарнѣ на снѣдання, обѣды и вечерѣ! тутъ чекае Вась правдивый щиро рускій оравѣтъ, тутъ знайдете домашну здорову ѣду. Най грѣшь Ваш тяжко запрацьованый не потапае въ жидовскихъ кашенях, але въ христіяньскихъ и то р у с к и х ъ! Сподѣю ся, що голосъ мѣй не промине безъ слѣду, що руска громада такъ мѣсцева якъ и замѣсцева не махне на мои слова рукою, а лишь держачи ся засады „с в о ѣ й д о с в о г о“ вѣдвѣдувати буде мою гостинницю.

Цѣна стравъ: кава зъ булкою 12 кр., въ абонаментѣ 3 зр.; обѣдъ денно 22—40 кр., въ абонаментѣ 6·50—15 зр.; вечеря денно 12—30 кр., въ абонаментѣ 3·50—6 зр.

Зъ поважанемъ: **ТЕОФІЯ ОГЛѢ** при улици Сикстускѣй ч. 31.



На Рождво и Новый Рокъ

поручае свой спеціяльный и богато заосмотреный магазинъ всякихъ музичныхъ инструментовъ

І. КАПРАЛИКЪ у ЛЬВОВѢ.

ЦѢННИКИ НА ЖАДАНЄ GRATIS. 470 2—104

Надосланє.

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ Маріянъ Долиньскій

асистентъ клініки тимчасово-положничої проф. Іордана, унів. Ягайлонъского, и б. практикантъ шпиталя св. Людвика для недугъ дитинячихъ,

осѣвъ и практикує въ Перемышли.

Мешкає при улици Францишканьскій ч. 26

487 *входъ вдоль ул. Владиче (коло вежі.)* 5—5

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на кам'яницѣ площи Галицкой



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвіперы, лѣорнеты, бінокля, далековиды, барометры, термометры, рѣзній ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайги, тамыце мѣрничій, піоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвонковъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ най скорше и найдешевше. 4185

МАҐАЗИНЪ и РОБОТНЯ ФУТЕРЪ

ФЕЛІКСА и ЮЛІЯНА ЛЮБЕЛЬСКИХЪ

при ул. Валовій ч. 3 у Львовѣ.

Поручають свій богато заосмотреный Магазинъ на сезонъ — — всякій можливий въ обсягъ кушнѣрства входячій артикулы, а такожъ готовій футра мужескій и дамскій.

На складѣ держимо матерій на покрыти футеръ мужескихъ и дамскихъ.

Старій футра перерабляемо на нові фасоны, числячи по можливо низькихъ цѣнахъ. 878 6—6

Зъ поважанемъ *Фелікса и Юліяна Любельскі.*



До П. Т. Властителѣвъ коней.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маєте намѣръ купити собѣ добрій и дешевій дерги на конѣ — звольтѣ, Впов. Пане удати ся до Складу диванівъ „Au Louvre“ у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Тамъ знайдете Впов. Пане, великаньскій выборъ дергъ, по замудовано низькихъ цѣнахъ. На провінцію высилаємо на жадане нашій богато ілюстрований цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

Також и на раты

безъ підвышки цѣнъ

диваны, портіэры, хѣдники, ковдры ватованій, капы на столы и лѣжка, коцы, дерги на конѣ, якъ також всякій артикулы потрѣбній до уряджени домового въ складѣ диванівъ „Teppichhaus au Louvre“, Львовъ ул. Сикстуска 6. (Насажъ Гавсмана). На провінцію высилає ся цѣнники даромъ и оплатно. 190

Маю честь повѣдомити Впов. Р. Т. Публіку, що я отворивъ у Львовѣ

при ул. Сикстускій подъ ч. 26

Цвѣтный Базаръ

и що всякій замовленя, входячій въ кругъ огородництва въ мѣсци, якъ и на провінціи, а то

ВѢНЦѢ и т. п.

выконую по найнизшихъ цѣнахъ

Я заосмотривъ ся у вѣдповѣдній выконавчій силы и думаю, що буду мѣгъ вдоволити всякимъ вымогамъ Впов. П. Т. Публики.

Зъ найвысшимъ поважанемъ

Д-ръ Евгеній Польовьчикъ и С-ка.

Адреса: Цвѣтный Базаръ Сикстуска ч. 26. 456 4—4

---

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть заробити особы всякого стану въ каждій мѣсцевости певно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ папервъ державныхъ и льосовъ. Зголошеня до: **LUDWIG OESTERREICHER, VIII Deutsch-206 gasse 8, BUDAPEST.** 4—10

Потребую концепіента

по можности управленого до субституції

475 1—3 **Адвокатъ Федакъ.**

Рештки хѣдниковъ и высортованій диваны, портіэры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, тобеліны и рѣзній предметы декораційній по цѣнахъ баєчно дешевыхъ. Складъ диванівъ „Au Louvre“ Львовъ ул. Сикстуска 6 (Насажъ Гавсмана). Також на раты безъ підвышеня цѣнъ. Для провінція цѣнники даромъ и оплатно. 190

Вѣдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четверга (на мѣсця популярныхъ газетокъ „Батьківщина“ и „Читальня“) тыжднева популярна газетка

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вѣдповѣдае д-ръ **Кость Левицкій.** Редакторъ просвѣтно-господарскои части **Василь Король,** учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на пів року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львовъ, ринокъ ч. 10 въ домѣ „Просвѣты“).

„СВОБОДА“ мѣстить: 1) передовій статьѣ звычайно політичного змѣсту; 2) статьѣ информаційній політичного змѣсту (н. пр. о сегорѣчній сесіи соймовій, о выборахъ, вѣдозвы Краевого руского комітету выборчого, о нарадахъ рады державной); 3) статьѣ фаховій переважно економічного або господарского змѣсту (н. пр. д-ра Кости Левицкого, О громадахъ окружныхъ, О заводовыхъ стоваришеняхъ господарскихъ, д-ра Дам. Савчака О новімъ законѣ дороговімъ, О краевій продажи соли, О краевій акцизѣ вѣдъ напитковъ, Вас. Нагірного Вѣсть зъ Народнои Торговлѣ, о. Пеленьского Торговля бевргами, Гр. Врецьоны О пасѣчництвѣ; 4) дописи зо всѣхъ сторонъ краю; 5) порады, питаня и вѣдповѣди въ справахъ просвѣтно-господарскихъ и суспільно-політичныхъ; 6) рухъ селянъства руского; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваги въ свѣтѣ; 9) новины; 10) господарство промысль и торговля.

ЛѢЖКА зелѣзній складаній по зр. 5·50, зъ бокани, орѣхово лакированій по зр. 12·—, 14·—, 16·—, 18·—, 20·— Матерацы спружиновій по зр. 12·50 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (противъ катедры.)

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ, блюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудуючо низькихъ цѣнахъ. **MAISON de Nouveautes Madame Bertha Fiedler.** *Львовъ, пл. Капітульна ч. 3.* 190 72—7

Ученикъ зъ укінченою І. клясою гімнав. въ вѣцѣ до 14 лѣтъ знайде користне помѣщене въ первороднои торговлѣ Ив. Бориса въ Перемышли. 473 1—6

АРТИСТИЧНО-ЛІТОҐРАФІЧНЕ ЗАВЕДЕНЄ

А. ЗІ'МАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

доставляє и выконує якъ найдешевше и найстаранѣйше.

ДРУКАРНЯ зъ кавчуковыми черенками для кождого легко надаюча ся, почавши вѣдъ 1 зр. и высше. Стампіля металевій и кавчуковій, гербы, монограмы, стампільній марки, станцы, табличѣ литій и ґравіровий и проче.

Замовленя зъ провінціи полагоджують ся вѣдворотною почтою. 290 80—52

НАПРАВЫ машинъ до шитя приймае Ив. Лявруть, кожевникъ у Львовѣ, ул. Галицка ч. 6

ОДИНОКЕ РУСКЕ

Артистично-літоґрафічне

ЗАВЕДЕНЄ

Андрея Андрейчина

у Львовѣ ул. БАТОРОГО ч. 11

виготовляє

всякій літоґрафічній выробы

звычайні візитовій білєты

вѣдъ 1 зр. за 100 штукъ, а новопоявившій ся візитовій білєты зъ гербомъ Галицкои Руси въ краскахъ по 1 зр. 60 кр. за 100 штукъ зъ касетков 188 51—51

Диваны перскій и портіэры

прадівій (старинній)

продае, вимуе и выпозичае, а також приймае на переховокъ. Складъ диванівъ „Au Louvre“, Львовъ ул. Сикстуска 6. — Пільги въ сплатахъ посля умовы.

На жадане высилаємо нашій богато ілюстрований цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

Лишь тогдѣ правдивый, если тритранна фляшка есть замкнена иначе поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтомъ папери).

Доси неперевысшеный!!!

В. Мааґера

правдивый, очищенный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ



(въ важнои обезпеченомъ опакованю)

зъ фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА

у Вѣдни

Розелѣдженый першорядными новагами медичными и за-для своеи легкои страшности порученый також дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ которыхъ лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ, збѣльшеня ваги тѣла, полѣпшеня соковъ, а також взагалѣ прочищеня крови. — Фляшку по 1 зр. можна купити въ складѣ фабричномъ Wien, III/3., Heumarkt Nr. 3., а також майже у всѣхъ аптикахъ австро-угор. державы.

У Львовѣ у пп. аптикарѣвъ: Петра Миколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, Симеона Гая та у пп. купцѣвъ: Ст. Маркевича и Алоізія Гібнера.

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы. 427 5—18



W. MAAGER, WIEN

III./3., Heumarkt 3.

Противъ наслѣдувань заряджує ся судове слѣдство.



Выстава загальна

всякіхъ и инших чужихъ и краєвыхъ диванівъ, портіэръ, фіранокъ, хѣдниковъ и дергъ на конѣ.

Отверена цѣлый день а въ ночи при електричнѣмъ освѣтленю. Вступъ вольный. Зачудовуючо дешевій цѣны указаній докладно на всѣхъ товарахъ. Полекшій въ сплатахъ посля умовы.

Упрашае ся кождого, хто бажае щось закупити, абы впередъ оглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы адресувати належить: Складъ диванівъ „Au Louvre“, Львовъ, ул. Сикстуска 6. (Насажъ Гавсмана) 190

ЮЛІЯНЪ СОЛИКЪ

передъ тымъ

ФР. МРОЗИНЬСКІЙ

у Львовѣ, улиця Собѣского число 7

поручае всякій роды

ФУТЕРЪ

а именно:

Футра до подорожи, палєтоты мужескій и дамскій посля найновѣйшихъ фасонівъ, Ротонды, Дольманики, Катанки, Ковнѣры, Пелєрины, Зарукавки, Шапочки дамскій, Ковпаки, Шапки мужескій, Шкóры у всѣхъ родахъ поодиноко и гуртовно, а також Верхи готовій до футеръ мужескихъ и дамскихъ. 325 20—20

Матерій найновѣйшій на верхи въ найбольшомъ выборѣ.

Цѣны умѣренй сталій.

Высше наведенй товары знаходять ся на складѣ.

Також на раты безъ підвышки.

Розклад їзди поїздів зелізничних

важний від 1 жовтня 1898

посля часу середно-европейского [пів'нічного о 36 мінут від часу віденского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова	ПОЇЗД посп. відход.	ПОЇЗД особ.	зі Львова
приходить о					
6.45		з Іцкан	6.09		до Підволочиск з головн. двірця
7.40		„ Янова	6.05		„ Іцкан
7.50		„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
7.55		„ Сокаля	6.35		„ Кракова
8.06		„ Лавочного		8.50	„ Кракова
8.15		„ Тернополя на головний дворець		9.15	„ Сколього
9.05		„ Кракова		8.45	„ Янова
10.35		„ Іцкан		9.35	„ Підволочиск з головного двірця
10.45		„ Ярослава		5.53	„ „ „ Підзамча
1.01		„ Янова		9.55	„ Белзця
1.30	—	„ Кракова		10.55	„ Іцкан
	1.40	„ Сколього	1.55		„ Підволочиск з головн. двірця
1.50	—	„ Іцкан	2.08		„ „ „ Підзамча
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	2.40		„ Іцкан
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.50		„ Кракова
	5.00	„ Підволочиск на Підзамче		5.—	„ Сок. на
	5.25	„ „ „ голов. дворець		4.55	„ Ярослава
	5.40	„ Іцкан			
	5.55	„ Сокаля			
Нічні					**Нічні**
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.10	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.30	„ Іцкан
	6.10	„ „		6.40	„ Кракова
8.45		„ Кракова		6.55	„ Тернополя з голов. двірця
	9.10	„ Кракова		7.—	„ Лавочного
9.39		„ Підволочиск на Підзамче		7.10	„ Сокаля
9.45		„ Іцкан		7.15	„ Тернополя з Підзамча
9.55		„ Підволочиск на головн. дворець		7.44	„ Янова
	10.30	„ Лавочного		10.05	„ Іцкан
	12.15	„ Сколього	10.40		„ Кракова
				11.00	„ Підволочиск з головного двірця
				11.27	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 мінут рано. 5

До Всечестнѣйшого Духовеньства!

Зъ особливою охотою удѣляємо Всечестнѣйшимъ Священникамъ пільгъ въ сплатахъ посля умовы.

Поручаємо нашъ складъ богато заосмотреный въ диваны церковній и передъ престолы, якъ також сальоновій и настѣлній, хѣдники, фіранки, портіэры, коцы, ковдры, капы на столы и лѣжка, дерги на конѣ и коцы до подорожи.

Спеціяльный вѣддѣлъ для конфекціи дамскои и дѣточои, бѣла мужескаго и дамскаго, парасолѣвъ и парасольокъ, капелюховъ, рукавичокъ, панчохъ, коронокъ и стяжокъ.

На жадане высилає ся зъ принятностію цѣнникъ даромъ и оплатно.

Листы и замовленя належить адресувати: Магазинъ „Au Louvre,“ Львовъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautes пл. Капітульна ч. 3. 190

ТУТКИ 893 **зъ найлучшои бібулки французкои, египетскои и Abadie, всюды жадати только зъ фабрики „POLONIA“ Каролины Недзвецкои у Львовѣ, ул. Сокола ч. 1. Наслѣдоване взборонене, марка охоронна.**

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣвчальный редакторъ Иванъ Белей, Друкъ зъ друк. Черлянъского. З друкарнѣ Института Ставропиґійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниловича

Ч. 270. Львовъ, Четверъ 3 (15) Грудня 1898 Рѣчникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзамѣчательнѣйшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Кржижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надсилкобокъ за инсераты и квиты у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ въ літер. допистом

въ Австрії:		на границѣ:	
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на цѣлый рѣкъ	14 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	7 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 зр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Реклямація неопечатаний вольный вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 зр. а. в.

Оголошеня иныхъ принимаютъ ся по цѣнѣ 10 зр. вѣдъ одного стрѣчки инсерацовой або ей мѣсце в рубрицѣ „Надсѣяне“ по 25 зр. а. в.

Поднин и инший довозна приватий числить ся по 15 зр. вѣдъ сотника.

Въ справѣ помилуваня засудженых рускихъ селянъ за торѣчний выборы.

При нагодѣ недавного цѣсарского ювілея и выданого цѣсаремъ а контрасигнованого міністромъ судовництва Рубе|омъ акту помилуваня засудженых на кары вязниць — пѣднесли дневники фактъ, що міністеръ судовництва не предложивъ цѣсареви до помилуваня рускихъ селянъ засудженых за торѣчний баденѣвскій выборы. Розумѣе ся — галицкій прокураторіи, львѣвска и краковска, поконфіскували часописи, хотяй віденьска прокураторія тамошныхъ часописей навѣть за дуже острый тонъ въ обговорюваню тои справы не сконфіскувала.

Отже на 26 засѣданю палаты послѣвъ въ дни 9 с. м. внесли послы двѣ интерпеляції до міністра судовництва въ наведеномъ двохъ такихъ сконфіскованыхъ голосѣвъ, а именно Kurjera lwowsk-ого у Львовѣ и Naprzód-а въ Краковѣ.

Kurjer lwowski написавъ:

„Актъ монаршои ласки контрасигнувавъ міністеръ судовництва Руберъ, отже вѣнъ є одвѣчальнымъ за его змѣстъ, за предложенє цѣсареви въ справахъ помилуваня, а въ дальшѣмъ рядѣ одвѣчають галицкій власти, намѣстникъ краю, а може найбѣльше тѣ, що въ парламентѣ граютъ ролю сторонництва правительственного, тѣ, що вѣдъ конституція повинні правительствомъ кермувати, т. є. парламентарна вѣльшѣсть, а середъ тои вѣльшо ти польске коло!

„Ювілейна амнестія памятае лишь о вѣйсковыхъ дезертирахъ и о тыхъ, що допустились обиды цѣсаря, а цѣлкомъ омиває політичныхъ „злочинцѣвъ“, наколи взагалѣ годить ся назвати ихъ злочинцями. Що правда, — въ означными межи злочинцями пораджено собѣ въ инши способъ : на примѣръ такій Давидъ Абрагамовичъ — котрый передъ рокомъ допустивъ ся безсумнѣвного злочину, зн лумавши конституцію впровадженымъ до арламенту поліціи — вѣнъ, якъ вставили ся нимъ правительство, намѣстництво и ьске коло, помилуваный на... тайного радн а... За те нѣхто зъ людцѣвъ покликаныхъ о информованя цѣсаря не згадавъ о тыхъ, що не мали щастя славѣть конституцію знеслювувати, а тѣлько пѣдчасъ выборѣвъ, на примѣръ, вѣдважили ся кинути терпке слово головусому пану комісареви — нѣхто не згадавъ о множестнѣ нашихъ нещасливыхъ хлопѣвъ, засудженых на сотки лѣтъ вязниць за торѣчний выборы! А справдѣ шкода — бо чи-жъ не було бы се найгарнѣйшимъ звеличанемъ цѣсарского ювілея: отерти сльозы стѣлько людямъ, що стогнуть по вязничныхъ льохахъ за вины несповнений — лишь за те, що вѣдважили ся голосувати инакше, нѣжь жадавъ сей або той ет роста... Впрочѣмъ се повинень бувъ и. Руберъ зробити хочь бы въ простого почутя людскости, котре кождому мусить проникати кожду амнестію. И наконецъ п. міністровн судовництва залежало на обудженю якои-небудь здячности для кого-небудь, то предъ всѣмъ повинень бувъ ширше вѣдчинити брамы вязниць въ день цѣсарского ювілея. Замѣсть того посыпались на бѣдну Галичину титулы, ордеры, хресты, вѣдзнаки, а найсвѣжѣйшій вѣсти голосять, що то ще не конецъ, отже можемо мати блаженну надѣю, що и въ тѣмъ новѣмъ рядѣ вѣдзнакъ не поминуть нашого краю. Нѣ, справдѣ, на бракъ ласки не можемо жалуватись...“

По вѣдчитаню тыхъ голосѣвъ въ палатѣ стали они вже истыкальными супротивъ прокураторѣвъ и мы подаемо ихъ нашимъ читателямъ. При нынѣшнѣмъ положеню прасы въ Австрію, особливо жь въ Галичинѣ, а ще зъокрема у Львовѣ — парляментъ есть единымъ азилемъ, въ-вѣдки може вѣдозвати ся смѣлѣйше слово...

Справы краєвѣ.

[*Мировѣ суды. — Школа для сѣльскихъ господынь.*]

На послѣдней сесіи ухвалилъ соймъ: внесенє п. Поточка, щобы внести въ житє законъ о громадскихъ судахъ мировыхъ, передатн краевому выдѣлови до розслѣдженя и справозданя. Мировѣ суды заснованно закономъ зъ д. 21. вересня 1869 р., а въ Галичинѣ заведено ихъ краевымъ закономъ зъ д. 6. марта 1875. Въ переведеного краевымъ выдѣломъ доходжени показало ся, що по введеню въ житє краевого закону установлено мировѣ суды по селахъ и мѣстахъ въ 21 повѣтахъ, однако въ 80 заведеныхъ судѣвъ урядувало дѣйстно лише три: въ Роздолю въ повѣтѣ жидачѣвскѣмъ, въ Глубокѣмъ пов. самѣцкого и въ Цѣнцинѣ пов. живецкого. Показуе ся зъ того, що институція мировыхъ судѣвъ не вспѣла розвинути ся въ нашѣмъ краю. Выдѣлъ краевый, зѣ разви гадки рѣзныхъ компетентныхъ сторѣнъ, прийшовъ до переконаня, що мировѣ суды треба уважати за институцію дуже бажану, бо може она причинити ся не тѣлько до обмеженя виливу покутныхъ писарѣвъ, до зменшеня коштѣвъ споровъ и до заощадженя часу и труду на подорожѣ до судѣвъ, але такожь мусить причинити ся до образованя людей та пѣднесеня свѣдомости права, а заразомъ такожь спинить похопнѣсть селянина до процесѣвъ о дрѣбницѣ, черезъ що судамъ облегчить ся працю. Для того краевый выдѣлъ постановивъ заявити ся за введенемъ мировыхъ судѣвъ.

Въ р 1894. внесло правительство въ радѣ державнѣй проектъ закона въ цѣли розширеня дотепершихъ атендъ мировыхъ судѣвъ, признаныхъ имъ закономъ зъ р. 1869. Выдѣлъ краевый попирае той проектъ и постановивъ передати соймови таке внесенє: Причину, що мировѣ суды по селахъ не розвинули ся досѣ, треба бачити въ невѣдповѣднѣмъ ихъ уладженю, длятого треба передовсѣмъ змѣнити дотычнѣ приписы, доси обовязуючѣ. Проектъ правительства, внесеный въ радѣ державнѣй, котрый має розширити компетенцію громадскихъ урядѣвъ мировыхъ и на стороны наложити обовязокъ, щобы удавали ся до того уряду, вѣдповѣдае интересамъ и потребамъ краю. Длятого взываетъ ся правительство, щобы згаданый проектъ наново внесло въ радѣ державнѣй и щобы въ тѣмъ проектѣ приписы о стемплевыхъ належитостяхъ заступило постановою, що вѣдъ стемпля вѣльнѣ є не тѣлько протоколы, списуваній въ мировѣмъ урядѣ, и взякій подани, якошей до того уряду якъ и перше выготовленє урядового документу, але такожь и записы угоды до урядовои книжки крѣмъ такихъ записѣвъ угоды, котрѣ є потрѣбнѣ для узысканя екзекуціи въ судѣ.

—

На послѣдней сесіи соймовѣй внесено петицію о заложенє школы для сѣльскихъ господынь. Соймова комісія краевого господарства, котрѣй тую петицію передано, узнала заложенє такои школы за дуже бажане и указала при тѣмъ, що можна бы ю заложити або при заведеню сестеръ Феліціянокъ въ Ивоничи або въ Дрогобичи або при рѣльничѣй школѣ въ Суходолѣ. Справу сю передавъ соймъ краевому выдѣлови до розслѣдженя и припоручивъ ему выладити на найблизшу сесію соймову проектъ заложеня школы для сѣльскихъ господынь и выедитати

Хто винуватый?

Семітъ.

И що-жь мы вини, що ведемо родъ нашъ вѣдъ Сема? Чи-жь нема и другихъ семітскихъ народѣвъ на свѣтѣ, а таки проти нихъ не зрывае ся дика буря антісемітизму, не проголошуе ся культурнои вѣйны варварскими вѣруями, не веде ся завзятои агітаціи всѣми средствами можливыми... И сѣ люде говорять о поступѣ, чванять ся культурными здобутками?!... Мы одни зѣ всѣхъ старинныхъ народѣвъ найвѣльше причинились до загального поступу, мы одни найвѣльше натерпѣлись безвинно за-для сего поступу. И нинѣ терпимо тому, що устояли передъ ураганами цѣлого историчного часу, що тѣлько разѣвъ упадаючи пѣдъ навалою дичи людскои не упали трупомъ на завсѣгды, а двигалисъ и двигаемо ся все нашою культурою народною. Мы, втративши вѣтчину и богатство, не втратили вѣры въ зборну силу одиниць, не втратили вѣры въ нашу будучнѣсть. И за те ненависть до насъ! Хиба-жь для насъ одныхъ нема мѣсця на свѣтѣй земли? Хиба-жь намъ одинокимъ не жити своею думкою? Хиба-жь саме жите и думка лякае нашихъ ворогѣвъ?

Антісемітъ.

Воно справдѣ прозвище дурне. Юдаизмъ було-бъ и докладнѣйше и розумнѣйше. А коли не чѣпаемо другихъ народѣвъ семітскихъ, то очевидячки вина по сторонѣ юдаизму. Всьо, що є, мае свою причину бутя, бо є, — отже и антісемітизмъ есть природнымъ обявомъ, прикликанымъ до житя черезъ выродность змагань семітизму. И другій народы живутъ своимъ житемъ и своими думками, та не дають причины до всесвѣтного гуртованя проти нихъ. Чи-жь мы перший встали проти насъ? Се чинили вже въ Єгиптѣ, Асирія, Вавилонѣ, въ Римѣ старомъ и стѣлько въ новыхъ часахъ, — чому-жь по всѣ часы и у всѣхъ сихъ народѣвъ бувъ рухъ и завзятя проти насъ?

Семітъ.

Справдѣ чудно воно! Мы не займали нѣкого и не мѣшали чужого дѣла. Нашъ батько Авраамъ выйшовъ зъ Арабіи добровѣльно по приказу божому, а живъ вѣдтакъ въ Палестинѣ теперѣшнѣй щасливо и въ згодѣ зѣ всѣма, не минаючи и первосвященника тамошныхъ жителѣвъ, котрѣ були инчои вѣри, не праведнои. До Єгипту не пхали ся мы самѣй. Доля чи божа воля завела тамъ Іосифа для добра чужого краю. Насъ запросили у Гесень, а вѣдтакъ незлюбили и мучили. За що? Чи-жь Іосифъ не навчивъ Єгиптянъ ощадности, заводячи спратокъ хлѣба на лѣтъ богато? Чи-жь ощадность не принесла богатство и розцвѣтъ Єгиптови? Чому-жь насъ ненавидѣли и утискали акъ до останнои хвилѣ, коли мы опускали зненавидженый край? Не була-жь се чорна невдяка за нашѣй добрѣй вчинки?

Антісемітъ.

А може ощадность ваша була кравдою народу тамошного, бо вы мабуть прийшли туда пастушою родиною, а выходили зъ краю немалымъ народомъ и не зъ милыми богатствами. А скѣлько то вы не могли забрати зъ собою! Може та ваша ощадность зъ вызыску и лихвы не була така покорлива, а зодягнувшись въ буту богатства доскуливала самымъ Єгиптянамъ?

Семітъ.

Се пустѣй выдумки! Антісемітизмъ сей бувъ династичный и державный, народъ не мавъ въ тѣмъ нѣякого дѣла.

Антісемітъ.

Якъ же воно?

Семітъ.

Цѣлкомъ ясно! Память и вдячность для Іосифа не могла забути ся въ краю. Та й родина Іосифа мусѣла займати видне мѣсце въ державѣ — може були и споровднена зъ найвысшими достойниками — за для того побоювали ся Фараоны о свою династію, бо дѣти чи праправнуки Іосифа въ тыхъ часахъ змогли бы при добрѣй нагодѣ посѣсти престолъ царскій, — отъ чому ненавидѣли насъ Фараоны! Така самѣська причина була и у державнои управы. Тамъ вела ладъ каста священича, котра не дорѣвнювала нѣ силою вѣры нѣ енергіею дѣла нашому народови, и въ нея страхъ заволодѣвъ розумомъ... Всѣ боялись ся выбраного Богомъ народа и томили его безвинно.

Антісемітъ.

Чому-жь безвинно?

Семітъ.

Бо нема нашои вины нѣгде записано.

Антісемітъ.

А зъ вѣдки жь взялось у васъ оружя и золото на пущи, и худоба, и величина друга, коли не зъ Єгипту? На що було оружя и гетьманѣвъ мирному народови? Чи Єгиптяне дали мечѣ и стрѣлы для охороны вѣдъ дикого звѣря? У васъ було сотки тысячъ оружя!

Семітъ.

А хоть-бы и такъ, — догадки можливѣ, але де дѣла, котрыми мы провинили ся?

Антісемітъ.

Вы напали чужій край Ханаанъ оружно та умертвляли безоружныхъ и худобу, хоть було у волю мѣсця на пущѣ. Ставало намъ де жити сорокъ лѣтъ, то було тамъ и осѣсти.

Семітъ.

Чого мы мали бѣдити въ пущѣ, коли Ханаанъ бувъ намъ обѣцяный? А умертвляли пѣсля нашого закона, караючи грѣшникѣвъ за грѣхи ихъ. Наша вѣра намъ приказувала, мы вѣры слухали и вѣра насъ перемогла живыхъ кровь всѣ злидне часу. Може лѣпше роблять зневажаючи вѣру?

Антісемітъ.

На що намъ розбирати вѣру, коли вы и по пятьдесять лѣтъ обходились безъ нѣякои вѣры... Не объ тѣмъ рѣчь. Юдита у васъ чиста якъ всѣ Естеры, хотя законъ инакше приказуе. Але чому то вы сѣмдесять пять тысячъ вѣсѣмсотъ народу вымордували за панованя Артаксеркса? Чи також по закону вѣры? Чи и въ сѣмъ вы не винуватѣ?

Семітъ.

Ну, якъ винуватѣ? Тажь царь позволивъ намъ убивати всѣхъ, що завинили проти насъ; на те були листы царскій и печатка. Або Амапъ не хотѣвъ насъ згладити и загребити наше майно? Мы зъ милосердя убили лише сихъ 75.800 люда. Мы не робили жадноі революціи, якъ поганѣ гоѣ, а служили царю и боронили себе Се стоить и въ законѣ. Мы не мстивѣ, а милосердни.

Антісемітъ.

Въ законѣ є „не убивай“ — а вы убивали за те, що хотѣли насъ убивати, бо нема записано, скѣлько жидѣвъ пропало у тои рѣзни. Отже нѣодинъ не загинувъ, а ворогѣвъ нашихъ погибло 75.800. Коли въ Суѣ забито першого дня 500 народа по радѣ Мардохея, спитавъ царь Естеру, чого ще бажае, — а вона милосердна сказала: „Позволь, царю, жидкамъ погулити такъ завтра, якъ днесь приказавъ“. Царь притакнувъ и другого дня цѣло безвинныхъ замордувавъ Израель 300 люда. Хто-жь другого дня винуватый?

Семітъ.

Нѣхто, цѣло нѣхто! Царь позволивъ пѣм-

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ

ВІСТНИК

Приймаєть ся передплата на 1899 рік [2-ий рік виданнѣ]. під редакцією М. Грушевського, О. Маковея й І. Франка виходить що місяця книжками коло 12 аркушів [белетристика, оригінальна й переклади найзначнійших утворів чужих літератур, розвідки й огляди літератури, культури, критика й хроніка культурного життя]. Передплата 8 зр. річно, може бути сплачена ратами.

Адреса Адміністрації: Львів, Академічна 6.

у правительства на сю цѣль субвенцію. Отже краевый выдѣлъ уважае, що згадана школа найлѣпше заспокоить потребу цѣлого краю, коли буде выучувати сѣльскій дѣвчата на способныхъ и практичныхъ ключницѣ; такимъ способомъ сѣльскій дѣвчата, що теперь идуть на службу хиба тѣлько до низшихъ роботъ, будуть могли найти собѣ лѣпшій мѣсця. Краевый выдѣлъ надѣе ся такожь, що въ такій школѣ вже по кѣлькохъ рокахъ будуть могли вывчити ся не тѣлько практичнй ключниць, але такожь такій, котрѣ опѣсля будуть могли стати учительками, такъ, що при ихъ помочи можна буде подумати дальше о заходахъ для пѣднесеня сѣльского господарства жѣночого чи то черезъ зимовій школы для сѣльскихъ господинь чи черезъ вандрѣвнй инспекторки домашного господарства. Кошты заложеня такои школы обчисляе краевый выдѣлъ на 45.000 зр. Пѣсля гадки краевого выдѣлу не надае ся на заложене такои школы анѣ закладъ сестеръ Феліціянокъ въ Ивоничи, бо сестры Феліціянки не є тамъ властительками грунту, анѣ въ Суходолѣ, бо кошты були бы значній, а получене двохъ шкѣлъ не було бы користне. На гадку краевого выдѣлу найкористнѣйше було бы заложити школу для сѣльскихъ господинь десь близько бѣльшого мѣста, де можна бы легко збувати кухонній продукты учениць бодай по власныхъ коштахъ, коли не зъ зыскомъ. Для того краевый выдѣлъ постановивъ таке внесене, щобы сеймъ признавъ потребу заложеня школы для сѣльского господарства и щобы припоручивъ краевому выдѣлови докладно розслѣдити, въ котрѣмъ мѣсци така школа могла бы повстати, та выготовити проектъ орґанізаційного статуту, обчислене кошторъ заложеня и удержаня школы.

Якъ працює нашь селянинъ?

——

Въ тѣй справѣ одержуемо вѣдъ нашого передплатника господаря Іосифа Пашука зѣ Скорикъ отсе письмо:

Въ справѣ згаданон въ „Дѣлѣ“ польскон статьѣ пана Солтана-Абґаровича о тѣмъ, якъ працює нашь селянинъ, прошу приймити мое письмо и дати ему мѣсце въ „Дѣлѣ“, тымъ бѣльше, що я зъ роду хлопъ, отже може и я засуженый паномъ Абґаровичемъ на неробу и піяка. Я господарь на сорокъ моргахъ; хоть самъ працюю надмѣрно, ще й потребую наймати на поденну роботу. Отже не досыть того, що знаходжу ся межи робучимъ населенемъ, и зъ нимъ разомъ працюю, знаю всѣ его обставины, длятого смѣло можу стати въ оборонѣ того нещастного працюючого населеня, котре є вѣддане на ласку и неласку капіталістамъ та обшарникамъ.

Не буду спорити зъ паномъ Абґаровичемъ, що нашь руснй роботникъ не хотѣвъ робити у фабрицѣ; може бути, що нашь роботникъ, свѣжо приведеный, не призвычаеный до фабричной роботы. Але нехай панъ Абґаровичъ спытае: хто обробляе тѣ широченій ланы? Чи може Мазуры? чи Канадійцѣ? Правда, тому кѣлька лѣтъ пробовали паны и спроваджували сюда Мазурбвъ та Гуцулбвъ, ну и що стало ся? Ото одни повтѣкали, а другихъ самѣ паны понаганяли, бо показали ся нездѣбными до роботы. Отже анѣ паны ними не доробили ся, анѣ тѣ нѣчого не заробили.

Покѣйный Сигурдъ Вісньовскій радивъ пану Абґаровичеви, що Руснна треба [каже] кѣлька поколѣнь учити, якъ працювати, то ажь тогды буде мѣгъ заробити честный шматокъ хлѣба. А я запытаю: а зъ котрого то поколѣня походить галицкій руснй роботникъ? Чи не зъ того, що вамъ, панове, вѣками вѣдроблявъ панщину? Чи може нашій дѣды за часбвъ панщины мали ажь надто досыть свободы тѣй розледащѣли и те лѣнивство нинѣ до насъ вкрало ся? Воно якось дуже дивно выглядае, що за часбвъ Польщины, ще й пѣдъ австрійскимъ панованемъ, ажь надто ревно вчили руского хлопа працювати, и то при помочи канчукбвъ, а про те нинѣ его внукъ ажь до 1848 року лядацъ, мездара! А теперь его чей-же вже не навчите!

Гей, пане Абґаровичу! кобы вы душею подивили ся на той нужденный народъ, якъ вѣнъ працюе въ часѣ жнивъ, хочь вѣнъ выголодиѣлый, змарнѣлый, зъ тугою на твари — вѣнъ косить на день моргъ вѣвса або ячменю, жѣе двѣ копѣ и то доброго снопа — а треба знати, що вѣнъ робить на голѣмъ борщи и на сухѣмъ хлѣбѣ. Кобы вы побачили, якъ та нещасна его жѣнка йде въ поле жати, хочь яка голодна, безсильна, збирае всѣ послѣдній силы, въ додатку забирае ще зъ собою дѣти — одно маленьке бере на руки а двое або трое лѣзуть якъ муравлѣ пѣшки — вона вже прийшла на ланъ, кладе ту нещасну дитинку зъ рештою дѣтьми пѣдъ пѣвкопы, а хочь плачь тои дитины рве ей материньске серце, вона працюе неустанно, бо знае добре, що сего заробку не буде вже цѣлый рѣкъ, а пропустить его, то доведе ся гинути.

Вы кажете, що нашь роботникъ пропиває свѣй заробокъ. Тажь то зъ всѣмъ не дасть ся погодити зъ правдою, бо такій заробникъ, якъ заробить на день 20 або 30 крейцарѣвъ, то на мая за що пити! тажь ему треба хочь сякои такои одежѣ, тажь якъ мае пятеро або шестеро дѣтей маленькихъ, то вони ему не приносять найменшого хѣсна, а годувати и прикрыти мусить! Тожь и не диво, що вѣнъ вѣдкладае свѣй заробокъ, а самъ живить ся бульбою. Кажете: Руснинъ пропиває — а вже Мазуръ дуже тверезый чоловѣкъ? А чого мазурскій послы хотѣли вносити внесокъ, щобы завести монополь горѣлки? А що выказали антісемітскій розрухи на Мазурахъ? чи въ процесахъ о тѣ розрухи не выщукали піянства найбѣльшого калібру? Я не хочу зобидити мазурского народу, бо знаю, що воно походить бѣльше зъ темноты та розпуки або зъ намовы. Може то само и у насъ повторило бы ся — не знати тѣлько, чи противъ корышемъ, чи противъ дворбвъ — але нашь роботникъ рускій ажь нагто льояльный, можна сказати: Руснинъ у всякѣй бѣдѣ вытревалый.

Вы, пане, даете „замѣтну пробу“, що галицкій руснй роботникъ не устоить конкуренціи иншимъ народамъ. Отже на вашу пробу я вамъ скажу ось що: Я бувавъ по дворахъ, але, що правда, не видѣвъ-емъ, абы вѣсѣмь хлопбвъ зъ-пѣдъ молотѣльнои машины забирали солому, бо паны або спекуланты посессоры роблять инакше: вѣнъ замѣсть вѣсѣмь хлопбвъ бере вѣсѣмь або десять дѣвчатъ, платить по 15 крейцарѣвъ и тѣ носять солому! Потому вы переходите до фольваркового роботника и кажете, що такій роботникъ побирае десять кѣрцѣвъ вориарію. Але жь хто знае добре „польску мѣру“, то нѣколи вамъ не повѣрить. Я разъ бувъ при вымѣрѣ такои ворнарію и на переконане зважилъ-емъ корець пшеницѣ та корець жита — и що-жь показало ся? Пшеницѣ було 90 кільо а жита лише 86 кільо. Про ячмѣнь та гречку вже й не говорити! Теперь же ще зважати, що се збоже роботникъ мусить высушити, отже знов вѣдпаде 3 кільо, — завезе до млына, то мусить за мливо лишити 6 кільо, — въ додатку ще 1 кільо мусить пѣйти марно, — то вывезе зъ млына найбѣльше 80 кільо готовои муки. И чимъ ту жити? Правда, кажете: форналь, якъ пильный, може мати до 30 зр. на рѣкъ готѣвки. Але-жь якъ оно по дворахъ бувае? якъ що зломить ся въ рѣльничѣмъ знарядю, чи панъ зразъ не пише форналеви шкоду? або якъ кѣнь скалѣчѣе або старый згине, те чи панъ не вѣдправляе форналя зъ року и не арештуе заслуженныхъ? А до того въ якій то грубый способъ обходить ся зъ форналями! И при такѣмъ станѣ панъ Абґаровичъ кличе до князя Пузины: „Вѣдкличте, князю, свѣй безпѣдставный докѣръ!“

Іосифъ Пашукъ зѣ Скорикъ.

Галицкій Поляки жидоватѣють.

——

Ruch katolicki умѣстивъ у вчерашнѣмъ (285) числѣ пѣдъ заг. „Polonizacya żydów czy zżydzenie Polaków“ ось-таке письмо зъ Калуша:

„Для историкбвъ, психіятрбвъ и всякихъ иншихъ слѣдителѣвъ мѣсто Калушъ представляло бы справдѣ цѣкаве и загадочне мѣсце, коли-бъ тѣлько схотѣли сюда потрудити ся и розслѣдити тутешне населене, але не цѣле, тѣлько польску интелігенцію и жидбвъ. Жидбвъ тутъ подостатокомъ, якъ усе по галицкихъ рынкахъ, але спора пачка є и интелігенціи польскои, бо прецѣнь Калушъ — то повѣтове мѣсто: є прецѣнь всякій уряды, ба навѣть зарядъ салінъ и зарядъ лѣсбвъ. Отже тутъ въ Калуши дѣють ся якісь дивнй рѣчи. Говорять тихцемъ, що польска интелігенція хоче жидбвъ доконче зъасимілювати, тому то она при народовыхъ обходахъ замовляе „богослуженя“ [sic!] въ божницяхъ, прикрашая божницѣ вѣнцами, польскими гербами и хоругвами, на тѣ богослуженя ходить пильно и точно, слухаючи жидбвскихъ проповѣдій и молитвъ зъ перенятемъ и примѣрною побожностію. Такожь бере она участь, и то охотно, у весѣляхъ хасидбвъ жидбвскихъ, якъ отъ у пропінатора Шпіндля et Comp., щобы тамъ помалу заправити Израиля до польскихъ забавъ и танцѣвъ. Дня 8 с. м. въ торжественне свято Непор. Зачат. Богор. въ костелѣ на службѣ Божѣй нема нѣкого зъ „высшихъ“ панбвъ... Въ касинѣ даютъ представленя аматорске въ честь памяти листопадового повстаня, отже панове Поляки не мають часу, они прецѣнь мусять выѣхати на селѣванчій дворець, абы привѣзджаючихъ изъ Станиславова скрипака и фортепяніста, віртуозбвъ „мойжешовего вызнання“, запрошеныхъ на вечерокъ чисто польскій, повитати и торжественно спровадити до мѣста. О годинѣ 8-бй вечеромъ розпочало ся представленя. Сметанка явила ся въ комплетѣ. Найважнѣйшй части вечера були: вѣдчитъ, гра на фортепянѣ, гра на скрипцѣ и живый образъ представляючій алеґорично вѣру, надѣю и любовь. Вѣдчитъ п. заг. „Исторія листопадового повстаня“ выголосивъ п. В. — жидъ. Гра на фортепянѣ жида п. Х. и гра на скрипцѣ жида п. Г. сдушевила и отуманила панбвъ такъ, що по скѣнченбмъ вечерѣ забули вѣдвести свои жѣнки до дому, а за те въ великимъ тріюмфомъ вѣдпровадили славныхъ музикбвъ на селѣванцю. Образъ живыхъ особъ бувъ кореною вечерка. Выконали его три панны бѣло вбраній. Одна зъ нихъ зъ чорнымъ хрестомъ у руцѣ, а двѣ инши пѣдъ хрестомъ зъ очима вперлеными въ хрестъ, але — слухайте народы! — одна зъ нихъ жидбвка, панна Ф. Не знаю, тому й не пишу, яку чесноту представляла тая жидбвка: чи надѣю асиміляціи, чи любовь до Полякбвъ, бо вѣры певно нѣ! Я и говорю и пишу, що асиміляція жидбвъ то утопія, але тутъ въ Калуши она близька до осущена — тѣлько не жидбвъ на Полякбвъ, але Полякбвъ на жидбвъ.“

Свята правда!

Мы додамо ще вѣдъ себе, що такъ дѣе ся не лише въ однѣмъ Калуши. Скрѣзь на галицкій Руси польска интелігенція хватае ся жидбвъ и пѣдлещуе имъ ажь до упокорени — абы тѣлько помагали Польщу будувати на Руси. Правду сказавши — навѣть партія Ruchu katolick-ого не инакша въ практицѣ. Чи разъ то польскій келендзы-каноніки по мѣсточкахъ и мѣстахъ на провінціи голосуютъ при всякихъ выборахъ на жидбвъ, абы лишь не допустити Руснибвъ. Та й у польскѣмъ колѣ ксьондзы-каноніки сидять любенько вкупѣ зъ жидами и вкупѣ радять надъ „добромъ краю“.. „Płeć chrześciańska i płeć żydowska“ живуть тамъ въ найкрасшій гармоніи. [Двонка „płeć“ — то недавный выпадъ одного радного зъ мѣста Городка. Промавляючи въ радѣ за давателя зъ громадского лѣса дровъ на опалъ бѣднымъ, закѣнчивъ: „Мѣсто наше усе было щедре для убогихъ płci obojga, бо заровно обдаровувало płeć chrześcijańska, jak i żydowską“...]

стигнись за наший кривды... Такъ вчиняв бы кождый, колу неволя надоѣла и знущане. Гоѣ зробили насъ лютыми, гоѣ винуватѣ! Законъ позваляе месть — око за око, голову за голову.

Антісемітъ.

Вы-жь за одну жѣнку мало не высѣкли цѣле поколѣне Беняминъ — де-жь тамъ було голова за голову? И тутка прийшло васъ 10.000, а вернуло въ Палестину 42.000 — кѣлько-жь то трупбвъ чужихъ припадало на вашу живу голову? — бо о вашихъ неббщикахъ не згадуесь; а вже-жь записали бы були историки царскій, щобы бодай сякъ-такъ выправдати сесь може найпоганѣйшій вчинокъ перского царя на перскѣмъ народѣ.

Семітъ.

Воно правда, що не одинъ володарь и гетьманъ бувъ ласкавый для нашихъ красныхъ Естеръ, та краса нашихъ жѣнокъ наша честь, бо они неразъ спасли красою народъ вѣдъ загибелѣ. Се не грѣхъ ратувати ближнього! Або-жь и у другихъ народбвъ въ поконѣку ажь до нинѣ не водить ся такъ само? Тѣлько выбраный народъ по всѣ часы мавъ и мае найкрасшихъ жѣнокъ, — чи и въ тѣмъ его вина? Може и всѣ революціи такожь наша вина — за те, що служимо вѣрно царямъ?

Антісемітъ.

А революція въ Єгиптѣ и вымордоване 250.000 Римлянъ? Чи се вѣдплата за дружку опѣку цесарбвъ? Цѣлій десятки лѣтъ жиды стягали золото у цѣлбй державѣ римскій, довели до подвійнои цѣны золота, — ось уже въ той часъ вели довгу грошеву вѣйну, щобы повалити имперію крайнымъ вызыскомъ цѣлого знаного свѣта. Чи-жь се не була най страшнѣйша и найпоганѣйша революція?

Семітъ.

Такъ, то була може одинока наша революція, хоть не послѣдна. Однакъ мы учинили такъ, якъ кождый другій народъ учинивъ бы, коли прийде до певнои силы безъ повнои свободы. Може мы на римскій неволи выходили лѣпше нѣжь цѣла имперія, — се друга рѣчь, — але оно не наша вина. Кождый чоловѣкъ и народъ ратуесь якъ мога, а мы выжидали и выжидаемо месіи, нашого освободителя и царя на всю землю. Римскій гоѣ дурній розкидали золото, а розумній жидки згортали и ховали до приходу месіи. Мы, месіяністы праздникбвъ, пѣсля нашого закона чинимо всьо для вашои великои идеѣ, походячои зъ найяснѣйшого жерела вѣры нашои; чи се дае причину до антісемітизму? Та-жь Поляки борють ся такожь идеею месіянською за свою Польщу, а ихъ нѣхто не зове семітами, анѣ свѣтъ не кричить на нихъ за те. Тажь польскій найбѣльшій письменники навчають, що народъ польскій есть выбраный Богомъ для вѣдноваленя правдивои культуры, есть офѣрою месіянською, есть народомъ, вѣдъ котрого всѣ люде мають учитись дѣла и житя, що найлѣпшій чужинець не рѣвня ще найгоршому Полякови. Те стоить въ книжкахъ, а таки воно нѣкому не лѣзе въ очи, а таки тѣлькы семітбвъ бачать у всѣмъ злѣмъ дѣлѣ.

Антісемітъ.

Лишѣмъ мы Польщу и Полякбвъ! не про нихъ рѣчь! Але розбери ласкаво, чому то вы робили революцію проти Римлянъ, хотя чванитесь, що вѣрно служили кождѣй власти ажь до шпѣгунъства Мардохея.

Семітъ.

Чому? Дивна бесѣда! Цѣлый свѣтъ тогдѣшный повиненъ бувъ робити революціи що дня вѣдъ вступлена на тронъ того кровавого комедіянта Нерона. Або-жь не збитковавъ ся вѣнъ надъ всѣмъ, що хоть крихту мало признаку гѣдности чоловѣка? Або-жь не уподобливъ вѣнъ цѣлу людскѣсть до своихъ худобячихъ, безглуздыхъ инстинктбвъ? Власть перестала бути властію, коли римскій цесары самѣ зневажали всѣ законы духовѣ и мирскій, коли на мѣсце права щоденна грабѣжь, розбѣй и наслуване самои природы запанували безвстыдно! Чи се нечесть для насъ, що самѣ одни на цѣлый свѣтъ стали въ оборонѣ правъ природныхъ чоловѣчества, тогдѣ, якъ Римъ весь, вдопганый въ калужу ганьбы, стогнавъ и гинувъ?

Антісемітъ.

Та не объ тѣмъ дѣло! Лихій бы боронивъ гнилу та нелюдску управу римску! Але що-жь вамъ завинили римскій горожане въ Єгиптѣ, що вы завзялись вырѣзати ажь 250.000 людей? Не лучче було звернути всю силу и завзяте проти вѣйска римского, котрого и сто тысячъ не бувало на цѣлбмъ Сходѣ державы? Чи не назвати се кровавою местію въ пригѣдный часъ за те, що вы не годнй були боротись зъ державою?

Семітъ.

А хто-жь сказавъ вамъ, що мы не годнй були боротись проти римскои держави? Чому-жь наше дѣло месть погана? Тажь народъ жидбвскій малый, а три роки боривавъ ся зъ Римомъ цѣлымъ и цѣлымъ свѣтомъ тогдѣшнымъ дурнымъ! А за що? За свободу и правду! Чи за наше тѣлькы добро? Нѣ, за добро всѣхъ. Що-жь чинили другій утисненій народы? чи лучили ся зъ нами? чи пѣдняли оружѣ въ оборонѣ питомыхъ правъ? И не ворухнулись! Всѣ, послушній тиранамъ малымъ та великимъ, помагали безглуздо вояовати насъ. Зъ вѣдки-жь мало ся набрати милосердя для сеи худобы? У всѣхъ вѣйнахъ и революціяхъ мордують ся и катують ся, заедно чи въ давнину чи въ новѣмъ часѣ. Исторія переповнена огидами рѣзни людскои — се называють: геройство, лицарство народне и т. д. Однихъ Жидбвъ лають за все, за що величали бы всѣхъ другихъ народбвъ. Сицилійска вечѣрня не кривдить Італійцѣвъ — рѣзня Гугенотбвъ, не ганьбить Французбвъ — вынищене Индіянъ оружемъ и алькоголемъ се поступъ Европы, а вѣйна зъ Хінами про опіюмъ такожь прикраса для вѣнцѣвъ Англіи. Высвобожене Швайцарии то славна карта людскости. А коли мы хотѣли себе высвободити и свѣтъ, то ганьба! Нашій вчинки рахують ся и трупы нашого оружя — чому-жь не рахують злочинбвъ другихъ народбвъ та ихъ провинъ? Испанія забивала мілионы людей такожь безвинно въ Америцѣ, въ Нідерляндахъ та въ дома, а Испанцѣвъ ще й жалують. Тридцятлѣтна вѣйна проковтнула кругло около десять мілионбвъ душъ — та й гаразд! А великій Наполеонъ не малу силу зъѣвъ людей, непорахованыхъ, такожь міліоны — за те Великій! Чимъ же наший дѣла горшій вѣдъ другихъ великихъ дѣлъ? Вырѣзали 250.000 Римлянъ въ Єгиптѣ! Най и такъ буде! Се вѣйна! а вѣйна не знае помилуваня. И насъ мордували, а мы убивали другихъ, нашихъ ворогбвъ. Єгиптъ бувъ комороюдержавы и однымъ зъ найбѣльшихъ збѣрныхъ осередкбвъ оружной силы Римлянъ, а для насъ найбезпечнѣйшою сусѣдкою у вѣйнѣ. Нашь вчинокъ обезсиливъ ворогбвъ въ того боку не тѣлько мілітарно, але такожь економічно до того степеня, що змогли ся вѣдтакъ тримати три роки проти свѣтовои державы и були бы повалили трупомъ гнилого великана, кобы не слѣпій та дурній гоѣ, прихильники неволѣ вѣчнои...

(*Конецъ буде.*)

Мого выробу Деренбвка и Ратафія перевышае добротою и чистотою всѣ до теперь знаній Деренбвки и Ратафій а кошуе бутилька літрова тѣлько 1 зр. 25 кр. є отже безъ порбвнання дешевша и лучша вѣдъ выроббвъ иншихъ фабрикъ.

Фірма: Иванъ Мушиньскій — Львбвъ — Рынокъ ч. 40. 474 1—4

НОВИНКИ.

— **Руске Касино въ Стрыю** устроює зъ огляду, щобы и охрестиботь могла взяти участь, свато-Николаївскій вечеринцѣ въ недѣлю 18-го грудня. На сценѣ, нарочно въ сѣй цѣли построенѣй, св. **Николай** держати-ме судъ надъ дѣтворою а крѣмъ того сама дѣтвора вѣдограе комедійку „Дотепный Левко“. Въ програму входять такожь дѣточій гры и забавы, въ котрыхъ можуть взяти участь и старшій. Дѣти будуть угощенй комітетомъ. Буфетъ въ власнѣмъ зарядѣ. Вступъ вѣдъ дѣтей по 20 кр., вѣдъ старшихъ по 30 кр. вѣдъ особы. Початокъ точно о годинѣ $6^1/_2$.

— **Зъ Самбора.** Дня 17 н. ст. грудня въ навечерія св. Николая вѣдбуде ся въ сали Руской Бесѣды въ Самборѣ о 7 годинѣ вечеромъ представленя „Гостина св. О. Николая для рускихъ дѣточокъ“, на котре всѣхъ мѣсцевыхъ и доохрестныхъ Русинѣвъ запрашае — *Выдѣлъ „Шкѣльной Помочи“* въ Самборѣ.

— **Радуй ся Галилее!** Урядова Gazeta lwowska приносить народови галилейскому таку радѣстну вѣсть: „Якъ довѣдуемо ся въ компетентного жерела, внески намѣстника гр. Шіпіньского що до помноженя персоналу въ кругѣ державной службы політичной въ Галичинѣ знайшли о стѣлько увзгляднене, що до буджету на 1899 рѣкъ вставлено позиція на покрытє выдаткѣвъ сполученыхъ зъ утвореньмъ слѣдуючихъ новыхъ посадъ: одной посады радника двору и двохъ посадъ радникѣвъ намѣстництва въ ц. к. намѣстництвѣ у Львовѣ; двинадцять стабілізованыхъ посадъ радникѣвъ намѣстництва по повѣтахъ, на мѣсцѣ двинадцяти посадъ староствъ. въ котрыхъ десять мають теперь титулъ та характеръ радникѣвъ намѣстництва и побирають особистый додатокъ; двохъ посадъ секретарѣвъ намѣстництва; вѣсѣмь посадъ повѣтовыхъ комісарѣвъ. Позиція на покрытє выдаткѣвъ, сполученыхъ зъ утвореньмъ тыхъ посадъ, вставленй до буджету на часъ вѣдъ 1-ого линня 1899 р. Кромѣ того вставлено до буджету покрытє на утворене одного нового староства въ Галичинѣ вѣдъ дня 1 жовтня 1899 р.“

— **Медвѣдь**, колишня власность Кардинала Сильвестра Сембратовича, уставленый теперь яко зоольоґічный оказъ въ природничѣмъ кабінетѣ рускон ґімназіи въ Перемышли. По смерти Кардинала заголосивъ ся директоръ ґімназіи п. Цеглиньскій до заряду дѣбръ метрополичихъ зъ прошеньмъ о вѣдступленє ему медвѣдя, а коли се наступило, волѣвъ спрепарувати его яко зоольоґічный оказъ до кабінету. Препарату довершивъ І. Загурскій у Львовѣ и справдѣ оказъ выйшовъ дуже красный, импонуючій своєю величиною и поставою. Натуралісты кажуть, що зъ подѣбнымъ оказомъ не легко подыбатись и въ найбогатшихъ нашихъ музеахъ.

— **Товариство св. Могорія.** Словѣньске товариство чи то братство (družba ali bratoščina) св. Могорія, що мае свѣй осѣдокъ въ Целовци, а товариствомъ просвѣтнымъ, якъ наша „Просвѣта“, а рѣзнить ся лише тою дрѣбничкою, що число членѣвъ выносить тамъ сего року 77.131, мѣжь нима 1232 членѣвъ досмертныхъ. Въ сѣмъ роцѣ збѣльшило ся число членѣвъ о 5591; але власть во прибуло членѣвъ 10.490, — значить, що рѣвночасно 4.899 членѣвъ убуло въ части черезъ смерть, въ части зъ иншихъ причинъ (не поплатили може членьскихъ вкладокъ). Вѣдъ початку свого истнованя, вѣдъ р. 1860, дѣйшло доси число членѣвъ товариства св. Могорія до 200, 221. Члены звычайнй, що платять рѣчнй вкладки, и досмертнй. Звычайнй члены платять 1 зр. рѣчно, а досмертнй або 15 зр. наразъ або 8 зр. въ двохъ рагахъ того самого року. Товариство св. Могорія рѣзнить ся вѣдъ „Просвѣты“ ще деякими дрѣбницями. И такъ въ часѣ вѣдъ 1 серпня 1897 до 1 серпня 1898 мало оно приходу 84.357 зр. 88 кр., въ тѣмъ зъ самыхъ членьскихъ вкладокъ 75.899 зр. Субвенцій не побирае товариство жадныхъ; а що выдатки за той самъ часъ выносили 91.256 зр. 64 кр. то товариство покрыло недоббръ въ высотѣ 6.898 зр. 76 кр. зъ доходѣвъ своихъ друкарнѣ. Всѣ выдатки идуть, якъ и въ „Просвѣтѣ“, майже на саме выдавництво книжокъ. Ладъ заведеный въ товариствѣ такій, що всѣ члены, такъ давнй якъ и вперше вступаючій, платять свои вкладки найдальше до кѣнця лютого кождого року. Хто пропѣзнить ся зъ вкладкою, дѣстае за приписанй грошѣ книжки по значно высшѣй книгарскѣй цѣнѣ. Хто зовсѣмъ не прише вкладки, той не уважае ся за члена и очевидно не дѣстае книжокъ. Збираньмъ вкладокъ (якъ и приднуваньмъ нових членѣвъ) занимають ся переважно священики. Кождый въ своѣй парафіи збираючи грошѣ вѣдъ давныхъ и вѣдъ новыхъ членѣвъ и найдальше до 5 марта вѣдсылае ихъ головнѣй управѣ до Целовца. Коли то у насъ дѣйде до того?... А могло бы дѣйти и заразъ; тѣлько взяти бы ся ревно до роботы, особливо сѣльскѣй интеліґенціи, передовсѣмъ священикамъ! Выбрати 1 зр. хочь бы крайцарами черезъ цѣлый рѣкъ вѣдъ марта до марта, а опѣсля выслати грошѣ до Львова — не була бы така велика рѣчь; а можна бы приднѣчати „Просвѣтѣ“ члена зъ кождой хаты. Коли сего дѣждемо ся?

— **Просьба о ювілейну амнестію для свѣтила галицкихъ дефраудантѣвъ.** Вѣденьскій дописуватель Kurjera lwowsk-ого доносить: „Довѣдую ся, що за вставленемъ архикняжнѣ Стефанія була на авдіенціи до цѣсаря Ядвига Кешковска просячи о амнестію для свого мужа Чеслава Кешковского, бувшого шефа житевого вѣддѣлу „Фльоріянки“. Петентка вѣдѣйшла зъ нѣчимъ“.

— **Зъ Єзуполя** пишуть намъ: Недавно подавъ я Вамъ звѣстку о згорѣвшѣмъ хлопци Яковѣ Магунѣ, а теперь доношу про три новѣ пригоды въ нашѣмъ мѣсточку. И такъ: Дня 3 с. м. 9-лѣтня дѣвчина Настася Ивана Шандяка пѣгнала худобу на пасовиско „за водою“ [за рѣкою Быстрицею]. Коли переходила въ брѣдъ выхопивъ ся ѣй зъ руки чобѣтъ. Она хотѣла зловити его, забѣгла въ глубѣнь и бѣдна утопила ся. — Знова же 7-ого с. м. господарь Якѣвъ Кудла, пригнавши конѣ вѣдъ воды, упавъ на оборѣ и умеръ скоропостижно. — Вчѣра 10-ого с. м. Марія жѣнка Олексы Вовка схопила ся зъ лѣжка десь около 4-ой годины въ ночи, побѣгла боса огородами до млынѣвки, якихъ 300 метрѣвъ, забѣгла въ воду до пояса и тамъ утопила ся; ажь у кѣлька годинъ знайдено ей неживу. Догадують ся, що мусѣла слабувати на меланхолію. — *М. К.*

— **Зъ Буцнева** [въ Тернопільщинѣ] дѣстаемо отсе письмо: Вѣсти поданй дневниками о пригодахъ въ нашѣмъ селѣ вымагають деякихъ поправокъ. И такъ: Скаженый кѣтъ въ домѣ учителя п. Любѣнця пораниввъ дня 3 с. м. бѣльше або менше не шѣсть, але чотири особы. А знова фактъ о удушеню Совы [жебручого дѣда] поданый о стѣлько невѣрно, що ставъ ся вѣнъ не коло церкви, але коло костела; а що заходили сумнѣвы, чи вѣнъ сповнивъ самоубійство [черезъ вложеня шнѣ межи розверцей конарѣ], то мѣсцевый священникъ латиньскій погребавъ его въ захованемъ звычайныхъ церемоній.

— **Дрѣбнй вѣсти.** Въ Рязѣ [въ Россіи] арештовано передъ двома тыжднями кѣлькохъ польскихъ студентѣвъ політехніки и 150 роботникѣвъ католикѣвъ за соціялістичнй аґітацію.

Надѣслане.

Braut-Seide 65 kr.

bis 14·65 p. Met. — sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 45 kr. bis fl. 14·65 p Met. — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private** porto- und steuerfrei ins Haus. **Muster umgehend.** 7 [6]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Наука, штука и література.

— **„Ruthenisches Sprachbuch“** Омеляна Поповича запровадило ц. к. міністерство просвѣты розпорядженемъ зъ дня 17 вересня с. р. ч. 24.346 въ черновецкѣй реальнѣй школѣ, а розпорядженемъ зъ дня 5 листопада с. р. ч. 27.952 въ обохъ ґімназіяхъ и учительскихъ семинаріяхъ въ Чернѣвцяхъ.

— **Мала карта Буковины**, вѣрне зменшене стѣнной карты шкѣльной, красками въ текстомъ рускимъ выйшла накладомъ книгарнѣ Г. Пардінього въ Чернѣвцяхъ по цѣнѣ 10 кр. Сеся карта призначена въ першій лініи для ученикѣвъ и выйшла такожь въ мовахъ волоскѣй и нѣмецкѣй. Такъ отже Буковина выпередила Галичину, де доси нема шкѣльныхъ картъ рускихъ.

Вѣдзнаки ювілейнй.

Срѣбнй хресты заслуги дѣстали [мѣжь иншими]: довореце вязнѣвъ карного заведеня въ Станиславовѣ Алекс. Баразущакъ, судов. возный въ Дрогобичи Никола Березовскій, стражникъ при блъоковыхъ сиґналахъ зелѣзн. держ. въ Медицѣ Петро Борода, листоносъ у Львовѣ Мих. Цьорохъ, дозорець вязнѣвъ карн. завед. у Львовѣ Ив. Цюпа, побережникъ въ Уторопахъ Вас. Федорчукъ, побережникъ въ Полянице Дмитро Фликъ, побережникъ въ Рѣпинцѣ Петро Гебура, поліц. аґентъ у Львовѣ Ив. Гнилянській, стражникъ шляху зелѣзн. держ. въ Коломыѣ Якѣвъ Голота, возный прокураторіи скарбу у Львовѣ Стеф. Грицай, возный судовый у Львовѣ Іосифъ Игнатъ, побережникъ въ Уторопахъ Юр. Кашевко, возный въ Рогатинѣ Ив. Конопада, дозорець вязнѣвъ въ Н. Санчи Мих. Колистиньскій, дозорець вязнѣвъ у Львовѣ Анг. Кузьминьскій, возный прокураторіи скарбу у Львовѣ Дмитро Ловчиньскій, дорожникъ въ Рогатинѣ Францъ Льохшмідъ, возный краєв. дирекціи скарбу у Львовѣ Ив. Лучкѣвъ и Севаст. Мамчура, писарь громадскій въ Надѣтичахъ Юр. Мельничинъ, побережникъ въ Косовѣ Юр. Мерунякъ, побережникъ въ Илемню Ив. Микитинъ млынарскій роботникъ въ Камѣнцѣ струмиловѣй К. Пешль, возный под. урядѣвъ въ Старѣмъмѣстѣ Кар. Сарка, а въ Долинѣ Теоф. Зелітъ, побережникъ въ Рафаловѣй Дм. Смеречукъ, поліц. аґентъ у Львовѣ Петро Шпанѣ, судов. возный въ Золочевѣ Мат. Станкевичъ, возный податк. уряду въ Перемышли Ив. Толпа, роботники въ паровѣмъ млынѣ въ Камѣнцѣ струмиловѣй Стеф. Тулачокъ и Іос. Валента, возный: въ Самборѣ Карн. Войцицкій, въ Мостискахъ Ив. Зьобро и у Львовѣ Яцко Жукъ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 15. грудня. Fremdenblatt довѣдуе ся зъ парламентарныхъ кругѣвъ, що вѣсти, мовь бы краєвй соймы мали бути скликанй межи рѣздвяными святами а Новымъ рокомъ, не мають нѣякои пѣдставы. — Екзекутивный комітетъ правицѣ уложивъ вчера програму дальшои роботы парламентарнои. Палата послѣвъ буде ще мати на другій тыждень два засѣдання, вѣ второкъ и четверъ.

Въ христіяньско-славяньскѣмъ союзѣ, якъ доносять чески дневники, дуже незадоволень въ правительства. Причиною мае бути становиско правительства въ двохъ справахъ, котрыми союзъ жаво займае ся: въ справѣ именованя нового митрополита у Львовѣ и въ справѣ постулятѣвъ союза, котрй правительственна комісія правицѣ приняла, п. Яворскій поперъ ихъ у гр. Туна, гр. Тунъ обѣцавъ ихъ заспокоити, а доси не заспокоивъ. На вчерашнѣмъ засѣданю союза ухвалено пригадати тй справы правительству и домагати ся заспокоеня постулятѣвъ ще передъ полювнымъ скликанемъ рады державнои.

Градецъ 15. грудня. Slovenski Narod заявляе на пѣдставѣ уповажненя въ найкомпетентнѣйшои сторони, що правительство не гадае уступити домаганямъ Італійцѣвъ, щобы словѣньску ґімназію заложити въ Кастуи, а обстае при тѣмъ, щобы заложити его въ Пізіні.

Трієстъ 15. грудня. Подеста выславъ именемъ краєвого выдѣлу протестъ до Вѣдня противъ заложени словѣньскои ґімназіи въ Пізіні.

Будапештъ 15. грудня. Въ суботу буде въ соймѣ проводити найстаршій вѣкомъ 84-лѣтный посолъ Мадарасъ. Выбѣръ президента покладе вѣнъ на порядокъ дневный понедѣлкового засѣдання, але не буде спинати дебаты, яка могла бы розвинути ся передъ выборомъ. Такимъ чиномъ статись може, що президія не буде могла бути выбрана передъ святами.

Амстердамъ 15. грудня. Естергази оповѣщуе въ Handelsblatt-ѣ, що выѣде до Нового Йорку и Гаваны; однако передъ тымъ дожидае вѣдповѣди касаційного трибуналу на свою просьбу о переслухане, щобы въ разѣ потребы удати ся до Парижа.

Мадритъ 15. грудня. Повстанцѣ на Филіпінахъ жадають за испаньскихъ бранцѣвъ 20 міліонѣвъ долярѣвъ выкупу.

Гавана 15. грудня. Мѣжь Кубанцями а испаньскими жовнѣрами прийшло до стычки черезъ те, що Испанцѣ не хотѣли знимати капелюховъ передъ похорономъ Кубанця. Богато особъ ранено.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. М. Ко. въ Су. Одержали. — *Вп. А. Пе. въ Пѣ.* Прийде намъ ще за грудень. — *Вп. Б. Ку. въ Зе.* Тежь заплачено все. — *Вп. М. Го. въ Шл.* До кѣнця грудня ще 60 кр. — *Вп. А. Ле. въ Ск.* Заплачено за сей рѣкъ все. — *Вп. Я. Ян. въ Щ.* Теперь за падолистъ. — *Вп. И. Те. въ Бе.* Такъ.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. Дирекція залѣзницъ державныхъ оповѣщуе:

Захѣдно-нѣмецкій-австро-угорскій звязокъ зелѣзничій. Тарифа часть II., зшитокъ 1 и 2 додатокъ додатокъ до зшиткѣвъ 1 и 2. Зъ днемъ 1 грудня 1898. входять въ житє додатки ч. 19 18 и 8.

Додатокъ XI. до тарифы особовои для зелѣзницъ льокальныхъ. — Зъ днемъ отворенья руху на зелѣзници льокальнѣй Ґштадтъ-Ибсіцъ (зелѣзница долины Ибсу) згляднo зъ днемъ 1 сѣчня 1899 увѣйде въ житє додатокъ XI. до обовязуючихъ вѣдъ 1 сѣчня 1897 тарифъ для перевозу особъ и пакункѣвъ подорожныхъ на зелѣзницяхъ льокальныхъ, позостаючихъ въ зарядѣ державнѣмъ (зъ выимкою зелѣзницъ льокальныхъ), до котрыхъ не примѣнюе ся тарифы льокальнои зъ дня 1 сѣчня 1898. Цѣна 10 сотикѣвъ.

Дотеперѣшню назву перестанку „Улерсдорѣ“ лежачого при шляху Цвігавъ-Скучь змѣнено зъ днемъ 1 грудня с. р. на „Бавмґартенъ-Улерсдорѣ“.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктѣвъ.

13 н. ст. грудня 1897.

Львѣвъ: Пшениця стара 9·10 до 9·30, пшениця нова 9·10 до 9·30, жито старе 7·50 до 8·—, жито нове 7·50 до 8·—, овесъ старый —·— до —·—, овесъ новый 6·60 до 6·80, ячмѣнь пашнетый 5·75 до 6·10, ячмѣнь броварный 6·50 до 7·50, горохъ гот. 6·75 до 9·—, вика —·— до —·—, насѣня льняне —·— до —·—, касѣне конопне —·— до —·—, бѣбъ —·— до —·—, бобикъ —·— до —·—, гречка —·— до —·—, конюшина червона 48·— до 55·—, конюшина бѣла 38·— до 46·—, конюшина шведска —·— до —·—, тымотка 17·50 до 20·—, аниэкъ —·— до —·—, кукурудза стара 5·— до 6·—, кукурудза нова 5·20 до 5·50, рѣпакъ 11·— до 11·25, хмѣль 65·— до 100·—, за 56 кіло у Львовѣ, оковита за 10.000 літрѣвъ 16·— до 16·40 зр.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та заєднувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Малый фейлєтонъ.

Хрущѣ маєвй въ грудню.

Сего року у насъ зазимки незвычайно мягкй, а те и причиною, що декотрй комахи, именно мухи и хрущѣ, можь було бачити въ теплѣйшій днь листопадня, а навѣть и теперь въ першихъ дняхъ грудня тутъ и тамъ помѣчано хрущѣ маєвй.

Проявъ хрущѣвъ маєвыхъ въ грудню есть въ кождѣмъ разѣ случаемъ рѣдкимъ и вынимковымъ, однакожь не есть „чудомъ“, якъ се неоднимъ може зъ необзнакомленыхъ зъ способомъ житя тыхъ комахъ думае. Рѣчь мае ся такъ: При кѣнци весны зносять самочки хруща маєвого або такъ званого хрусталя (Melolontha vulgaris) кѣлькадесять яець въ земли. Зъ тыхъ яець по кѣлькохъ тыжняхъ вылягають ся личинки (larvae), такъ званй борознякы, котрй въ першѣмъ роцѣ свого естованя живуть разомъ поѣдаючи здружнѣлй частинки ростинъ, гнѣй и т. п. На другій рѣкъ розлазять ся на всѣ стороны и пѣдгрызують корѣня ростинъ, чимъ заподѣвають значній шкоды. Той шкѣдный способъ житя ведуть борознякы и третій рѣкъ, а иногдѣ ще и четвертый. На третѣмъ або четвертѣмъ лѣтѣ ладять собѣ одвѣтнй заглубки въ земли, де переображають въ куклы. Зъ тыхъ куколъ вылягають ся по 4—8 тыжняхъ хрущѣ вже въ вереснѣ. Тѣ новй хрусталѣ суть — якъ загаломъ свѣжовыляглій хрущѣ — ще жовтавобѣлй и мягкй, але вскорѣ узыскують одвѣтну туготу и барву та не вылазять въ землѣ, ажь доперва нарѣкъ на весну, у насъ звычайно при кѣнци цвѣтня и въ маю. Коли однакожь лучить ся въ зимѣ вѣдлига и время хвилево теплѣйше, то иногдѣ бувае, що пѣзденъ въ хрущѣвъ знадженый улудным, передчаснымъ теплом вылажае зъ темного своего гроба, щобы подивитись на свѣтъ для него новый. Коли постудненѣ, то такй хрущѣ, коли завгодѣ не скрыли ся знова у землю, непремѣнно гинуть. Тутъ то и причина, чому иногдѣ пѣдъ часъ вѣдлиги навѣть середъ зимы тутъ и тамъ попадають ся хрущѣ. *Не дивота, що хрущѣ сй суть цѣлкомъ розвитй, бо такими вже були* — якъ въ горѣ сказано — *въ осени, именно въ вереснѣ. Хрущѣ проте перебувають осѣнь и зиму въ совершенѣмъ станѣ укрытй въ земли*, зъ котрои громадно выходять доперва нарѣкъ на весну — а лише въ выимковыхъ случаяхъ и лише поединци являть ся иногдѣ въ пѣзнѣй осени и въ зимѣ при лагѣдненѣйшѣмъ воздусѣ. Впрочѣмъ проявъ въ зимовѣй порѣ при нагодныхъ обставинахъ хрущѣвъ и другихъ комахъ зимуючихъ частѣйше бувае, нѣжь се звычайно думають, а зовсѣмъ не дае познаки на будущу погоду. Неразъ бувае, по лагѣднѣмъ, мовь бы веснянѣмъ леготѣ, вываблюючѣмъ зимуючій комахи зъ укрывокъ, студеный борвѣй навѣе снѣгъ пластчастый позиваючи лѣсы и поля бѣлою опоною а лютый морозъ довго ще подержить землю въ цѣпкихъ своихъ обѣймахъ.

И. В.

Вѣдозва.

Въ 1889 р. страшный огонь навѣстивъ село Деревляны. Крѣмъ 40 заможнѣйшихъ господарѣвъ згорѣли: церковь, всѣ будынки еректіональній и школа. Въ рокахъ 1893 и 1895 заледво въ дорозѣ конкуренційнѣй вѣдбудували мы всѣ будынки еренційнй и школу и знова въ 1897 р. впавъ на насъ свѣжій тягаръ, бо мусѣли-сьмо реставрувати коштомъ 700 зр. плѣбанію зъ причины гриба, а и школа зъ тои самои причины стоить безъ ужитку и чекае реперацій, на котру вѣдели кошторису будемо мусѣли дати 1500 зр. Мимо того, не могучи довше обходитись безъ дому Божого, въ тѣмъ роцѣ приступили мы до будовы того-жь, покладаючи надѣю, що якъ мы потребуючимъ помочи нѣколи не вѣдказали, такъ и намъ потребуючимъ не вѣдкажуть. Тожь памятнй на слова св. Письма „Просите а дасть ся вамъ, ищате а обрящете, толцате а отверзется вамъ“ просимо, молимъ, благаємъ сею дорогою милосердныхъ Добродѣѣвъ о найменшу лепту на нашъ дѣмъ Божій, бо того мимо найщирѣйшои волѣ не въ силѣ мы самй до кѣнця довести. А передовсѣмъ Впреч. Отцѣвъ просимъ о увзгляднене нашого положеня.

Найменшй датки просимо присылати до гр. кат. Уряду парохіяльного въ Деревлянахъ, почта Милятинъ новый.

Євг. Чубатый парохъ.

Надѣслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКИЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Ґіпотечного на шляхетскихъ площи Галицкои



поручае въ великѣмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвіжеры, льорнеты, бінокля, далекознды. барометры, термометры, рѣзнй ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райцайґы, таємные мѣрничѣ, піоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвонивъ електричныхъ.

Всякй направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185)

Оповіщене.

Головнй Видѣл Товариства „Просьвіта“ у Львові розписує отсим конкурс на розвідку „про будову хат селянських а в подрібности хат для Читалень з крамницями і шинкарями по селах і місточках, до котрої мають бути долучені плани і кошториси. Розвідка сама має увзглядняти проект нового закона будівляного для сел, коли такий буде ухвалений.“ Речинець до кінця марта 1899. Премія за сю розвідку установлено на 100 зр. Розвідку належить прислати до головного Видѣлу у Львові (ринок ч 10.)

За Головнай Видѣл Товариства „Просьвіта“ у Львові 23 падолиста 1898.

Ю. Романчук. *О. Таничкевич.*

Диваны перскій и портіеры

прадней (старинний)

продае, купуе и выпозичае, а також приймае на переховок. Складъ диванівъ „Au Louvre", Львівъ ул. Сикстуска 6. — Пільги въ сплатахъ після умовы.

На жадане высилаемо вашій богато илюстрований цінникъ даромъ и оплатно. 190

МАШИНИ американьскій до робленя мороженого повмности 1, 2, 3 літры по зр. 5·50, 6·50 и 7·50. Рондель до масяний до смажена конфітурь по зр. 2·40, 2·80, 3·—. Кльощі дротяний до прикрывана полумысковъ штука вудъ кр. 35 до 1 зр.

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ торговля зелізака у Львові, площа Капітульна 1 (противъ катедры.)

Рештки хідниковъ и высортованій диваны, портіеры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, гобелины и рѣзній предметы декораційній по цінахъ дешево дешевыхъ. Складъ диванівъ „Au Louvre" Львівъ ул. Сикстуска 6 (Пасажъ Гавсмана). Також на раты безъ підвысшеня цінъ. Для провінцій цінники даромъ и оплатно. 190

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ

ВЫКЛЮЧНЫЙ СКЛАДЪ И РОБОТНЯ

ковдеръ и матерацівъ

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Пониже въ многихъ склепахъ продають ковдры и матерацы яко мои выробы, заявляю, що тутъ у Львові не выробляю для жадного чужого склепу, але продаю власного выробу ковдры и матерацы тілько у себе, у власнімъ склепі при ул. Коперника ч. 5. — Ковдры великій и на ватѣ вовняній відъ 3·50 зр. въ кождій цінѣ до 14 зр. Ковдры атласовій, шовковій великій и на ватѣ вовняній відъ 10·50 зр. почавши — Матерацы чисто волосяний відъ 12·50 зр. въ кождій цінѣ до 30 зр. — Подушки волосяний и зъ пѣра, простирада, пішвы и т. п. Хто отже на зиму потребуе доброй, теплой ковдры або матераца, дістане се найдешевше просто у моїй роботни у Львові ул. Коперника ч. 5, у фірмы ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ. 338 15—15

(*Львів, Бюро „Импресса"*)

Церковь Теребовельска

потребуе постояннаго управителя хору, розумѣючого основно нотный співъ. Удержане около 300 зр. Убѣгаючій ся о тую посаду зволять зголоситись письменно, долучаючи одвѣтній свѣдоцтва и марку на 10 кр. до гр. к. Уряду парохіяльного въ Теребовли

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ, блюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудово низькихъ цінахъ. **MAISON de Nouveautes Madame Bertha Fiedler.**

Львівъ, пл. Капітульна ч. 3.

190 78—1



До П. Т. Властителівъ коней.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маете намѣръ купити собѣ добрій и дешевій дерги на конѣ — зволѣть, Впов. Пане удати ся до Складу диванівъ **„Au Louvre"** у Львові ул. Сикстуска ч. 6. Тамъ знайдете Впов. Пане, великаньскій выборъ дергъ, по вичудово низькихъ цінахъ. На провінцію высилаемо на жадане нашій богато илюстрований цінникъ даромъ и оплатно 190

Також и на раты

безъ підвышня цѣнъ

диваны, портіеры, хідники, ковдры ватований, капы на столы и лѣжка, коцы, дерги на конѣ, яко також всякій артикулы потрѣбній до уряджена домового въ складѣ диванівъ „Teppichhaus au Louvre", Львівъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высилае ся цінники даромъ и оплатно. 19

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКИЙ

АРТИСТЪ-МАЛЯРЪ

звѣстный вѣдъ кількинацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всходнімъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и иншій рѣчи. Принимае рѣзьбарскій роботы після вдасныхъ плянівъ. Выготовлюе всякои величины церковній образы до иконостасівъ, престолівъ, плащениць — одвѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побільшуе зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторія реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ праць малярства по найумѣренійшихъ цінахъ. Підписаный просить Вел. Духовенство запотувати собѣ его кідресу. 205

Т. Копистиньскій

у Львові, улиця Краковска число 20.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. зкц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всякій паперы цѣнній и МОНЕТЫ

по найдешевшімъ курсѣ деннімъ не числячи нѣякои провізіи.

Контора вымѣны и вѣддѣлъ депозитовый перенесеній до льокалю партерового въ будынку банковімъ.

374 [2]

АДОЛЬФЪ КАМПЕЛЬ

Львівъ, ул. Подлѣвского ч. 5.

выключне заступництво на Львівъ Австрійского товариства акційного фабрики Портляндъ-цементу въ Щаковій.

Продае дешевше нѣжь всюды

портляндъ цементъ, вапно скалисте и гидравлѣчне, выробы цементовій и штайнгутовій, огнетревалу папу дахову, асфальтовій плыты изоляційній, дестильованну смолу вугльову карболінеумъ, якъ також взагалѣ **всякій матеріялы будівляний** — заручуючи за нихъ доброту.

Предприемство роботъ бетоновыхъ и крыта дахівъ дахівкою, лупкомъ и папою огнетревалою по цінахъ умѣреныхъ. — Телефонъ ч-ръ 460. 121 80—?

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львівск. університету

поручае

свое переплетничне и галантерійне заведене

у Львові, ул. Академична ч. 3. 366

Підоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету: Служебниківъ, Евангелій, Молитовниківъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумівъ, Манъ, Дипломівъ и. т. ин. по умѣреныхъ цінахъ.

Рѣкъ заснованя 1892

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ"

перше и єдиноке руске товариство асекураційне, приперучене Вел. Духовенству и всѣмъ вѣрнымъ Впреосв. Митроп. и Преосв. Еп. Ординаріятами всѣхъ трехъ епархій, обезпечае будынки, уряджена домашне, скотъ, господарскій знаряды, збіжже въ зернѣ и соломѣ, сіно въ стогахъ и будынкахъ противъ шкодъ огневыхъ.

„Дністеръ" вступивъ въ 6-ый рѣкъ своеи дѣяльности зъ збільшеными фондами гарантійными, котрыхъ станъ зъ днемъ 31 грудня 1897 выносить:

Фондъ резервовый	73.874·47 зр.	}	176.143·87 зр.
Резерва премій	52.269·40 „		
Фондъ основный	50.000·— „		

Выплачений шкоды до кінця 1897 року 480.100 зр. 42 кр.

Тарифы „Дністра" дуже умѣркований, условія обезпеченя користній, а шкоды ліквідуютъ ся безпроволочно. — Полісы „Дністра" приймае Банкъ краёвый при пожичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечатись черезъ „Дністеръ" въ Товаристві взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае найкористнійшій условія, представляе своими значными фондами найбільшу гарантію, и выдае полісы и квіты въ рускімъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Дністеръ" стоваришене зъ обмеженою порукою удѣляе пожички за *оплатою 5⅓% и 1% додатку на кошты адміністраційні* за интабуляцію або порукою двохъ вѣдповѣдныхъ ручителівъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймае вкладки до опроцентованя вѣдъ членівъ и третихъ особъ по 4⅓%. Удѣлъ членьскій выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и пожичку дістати може тілько членъ обезпеченый въ „Дністрѣ". Информаціи удѣляе Дирекція листовно. 84 43—25

Зголошеня удѣлене агенцій въ охрестностяхъ, де нема бізнь агентівъ „Дністра", приймають ся.

Информаціи о послідствіяхъ обезпеченя житевыхъ и найкористнійшихъ комбінаціяхъ.

Львівъ, ринокъ ч. 10. (ДІМЪ „Просвѣты".)

Поминай тутъ членівъ Тов. взаим. обезп. и взаим. кредиту „Дністеръ" на 5⅓% и 1% додатку на кошты адм.

До Всечестнѣйшого Духовеньства!

Зъ особливою охотою удѣляемо Всечестнѣйшимъ Священикамъ пільгы въ сплатахъ після умовы.

Поручаемо нашъ складъ богато заосмотреный въ диваны церковній и передъ престолы, якъ також сальонові и настѣнній, хідники, фіранки, портіеры, коцы, ковдры, капы на столы и лѣжка, дерги на конѣ и коцы до подорожи.

Спеціяльный вѣддѣлъ для конфекція дамскои и дѣточои, бѣля мужескаго и дамскаго, парасолівъ и парасольокъ, капелюховъ, рукавичокъ, памучокъ, коронокъ и стяжокъ.

На жадане высилае ся зъ приятностію цінники даромъ и оплатно.

Листы и замовленя належыть адресувати: Магазинъ „Au Louvre," Львівъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautes пл. Капітульна ч. 3. 190



По низькихъ цінахъ

выготовляе

РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ М. ЧЕРНАВСКОГО

Львівъ, ул. Короля-Людвика ч. 3

всякій церковній роботы:

Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 11⁹—?



ТУТКИ зъ найлучшои бібулки французкои, египетскои и Abadie, всюды жадати только зъ фабрики „POLONIA" Каролины Недзвецкои у Львовѣ, ул. Сокола ч. 1. Наслѣдоване взборонене, марка охоронна.

393

НАПРАВЫ машинъ до шитя приймае Ив. Ляврукъ, ножовникъ у Львові, ул. Галицка ч. 6.



Выстава загальна

всходныхъ и иншихъ чужихъ и краёвыхъ диванівъ, портіеръ, фіранокъ, хідниківъ и дерг на конѣ.

Отверена цѣлый день а въ ночи при електричнімъ осьвѣтленю. Вступъ вільный. Зачудовуючо дешевій цѣны вказаній докладно на всѣхъ товарахъ. Полекшій въ сплатахъ після умовы.

Упрашае ся кождого, хто бажае щось закупити, абы напередъ оглянувъ тую выставу.

На провінцію цінники даромъ и оплатно.

Листы адресувати належыть: Складъ диванівъ „Au Louvre", Львівъ, ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана) 190

ТКАЦКЕ ТОВАРИСТВО въ Глинянахъ

оголошуе, що мае на складѣ великій засобы

КИЛИМІВЪ

СВОГО ВЫРОБУ 318 11—36

въ розмантыхъ десеняхъ

Цѣна по 6 зр. за 1 метеръ квадрат.

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика рому, лікерівъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниківъ

Якова Шпрехера и С-ки у ЛЬВОВѢ

поручае старій горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bonbout" на наливки, також правдивый оцетъ спіритусовый. 866 21—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

Розклад їзди поїздів залізничих

важний від 1 жовтня 1893

після часу середньо-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова приходить о	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова відхо дить о
	6.45	з Іцкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.40	„ Янова	6.05		„ Іцкан
	7.50	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	7.55	„ Сокаля	6.35		„ Кракова
	8.05	„ Лавочного		8.50	„ Кракова
	8.15	„ Тернополя на головний дворець		9.15	„ Сколього
	9.05	„ Кракова		8.45	„ Янова
	10.35	„ Іцкан		9.35	„ Підволочиск з головного двірця
	10.45	„ Ярослава		9.53	„ „ з Підзамча
	1.01	„ Янова		9.55	„ Белзця
1.30	—	„ Кракова		10.55	„ Іцкан
	1.40	„ Сколього	1.55		„ Підволочиск з головн. двірця
1.50	—	„ Іцкан	2.08		„ „ „ Підзамча
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	2.40		„ Іцкан
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.50		„ Кракова
	5.00	„ Підволочиск на Підзамче		3.—	„ Ст ни
	5.25	„ „ „ голов. дворець		4.55	„ Ярослава
	5.40	„ Іцкан			
	5.55	„ Сокаля			
					ніч
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.10	до Кракова
	5.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.30	„ Іцкан
	6.10	„ „		6.40	„ Кракова
8.45		„ Кракова		6.55	„ Тернополя з голов. дворця
	9.10	„ Кракова		7.—	„ Лавочного
9.39		„ Підволочиск на Підзамче		7.10	„ Сокаля
9.45		„ Іцкан		7.15	„ Тернополя з Підзамча
9.55		„ Підволочиск на головн. дворець		7.44	„ Янова
	10.30	„ Лавочного		10.05	„ Іцкан
	12.15	„ Сколього	10.40		„ Кракова
				11.00	„ Підволочиск з головного двірця
				11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годины вечером до 5 годины 59 мінут рано. 8

При закупнѣ товарівъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей, Накладомъ зъ друк. Черлянського, З друкарнѣ Института Ставропигійского, підъ зарядомъ Іосифа Даниляка

Ч. 271. Львовъ, Пятница 4 (16) Грудня 1898 Рѣчникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитших повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Карола Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кнлинського 2.; — въ Ярославю Л. Кржижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надсилкабез за инсерати у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатком

въ Австрії:		за границю:	
на цѣлий рѣкъ	18 зр.	на цѣлий рѣкъ	24 зр.
на пів року	9 зр.	на пів року	12 зр.

у Львовѣ:
на цѣлий рѣкъ . . 16 зр. на пів року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Гуртовики звертаютъ ся листовно на попереднє застереженя. — Рекламаціи неопечатаній вільній відъ порта.

Неодинокє число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звичай приймаютъ ся по цѣнѣ 10 відъ одного стрічки инсератового або ся мѣсце в рубрицѣ „Надсилане“ по 25 кр. а. в.

Недвижимі и инші довгосрочні приватні оголошеня по 15 кр. відъ стрічки.

Нинѣшній кары шкільній.

Въ фейлетонѣ 336 ч. Dziennik-a polsk ого въ дня 4 с. м. читаємо межь иншимъ: „Декотрій дневники принесли веселу новину, що др Бобжиньскій зістане ексцелєнцією. Радість моя не мала границь. Я погадавъ собѣ: ексц лєнція а віцепрезідентура рады шкільнои — се двѣ рѣчи, що не ходять зъ собою въ парѣ; за велике достойньство на почестне, але у всякомъ разѣ не домінуюче становище. Я бодай, коли бы зістанъ ексцелєнцією, зрѣкъ бы ся всякои віцепрезідентуры. И длятого тѣшивъ ся и надѣю, що Ѳ. Ексц. Бобжиньскій покине урядъ, на котрѣмъ сидѣвъ такъ довго, дуже довго, за довго. Я гадавъ собѣ въ покорѣ духа: а нужь прийде на его мѣсце чоловѣкъ, що сердечно и зъ жаромъ возьме ся до ширеня просвѣты. Може добрій духи підшепчуть (такъ я собѣ дальше гадавъ) гр. Пінінському, щобы на се мѣсце покликавъ чоловѣка, розумѣючого покликъ: „черезъ просвѣту до волі!“ Може новый начальникъ народного выхованя не буде зістати до міністерского фотелю, але доложить всѣхъ силъ, щобы бодай за кількинадцять лѣтъ не було въ краю анї одной громады безъ школы. Може той новый зверхникъ зрозумѣе, що интелігенція въ краю нѣколи не може бути за богато. Въ моїй уяві являвъ ся менѣ на становищи начальника просвѣты чоловѣкъ трудящій, лагідный, приступный, приятель молодѣжи, котрый бажати буде улегчити ѣй набуване знаня, котрый кровь пальцѣ гладѣти буде на ся дробній провины, бо жь и вінъ бувъ колись молодый и ему колись неодно пробачуване. Я бачивъ передъ собою (очевидно все таки въ мрѣхъ) опѣкуна народныхъ учителѣвъ“ и т. д.

Отсей фейлетонъ краківского гумориста и вызначного критика, К. Бартошевича, прийшовъ намъ на гадку, коли дійшла насъ вѣсть, що въ одній провінціональній гімназіи выключено недавно кількохъ учениківъ Русинівъ ажь зъ чотирохъ гімназій за читане заборонених руских книжокъ. Мимоходомъ кажучи, мѣжь книжками, що спровадили на тыхъ учениківъ закидъ соціялізму и тяжку кару, мала бути чи не на першомъ мѣсци Будзиновского книжка про панщизну, ци початокъ и скасованє.

Справа выключеня тыхъ учениківъ має въ кількохъ оглядівъ такъ вагу загальну якъ окремо для Русинівъ.

Що послухъ и карность є конечній такъ въ суспільнімъ житю якъ и въ выхованю та въ школѣ, котра є приготовленемъ до житя, про се нема що и говорити. Що и въ житю и въ выхованю не обійде ся безъ каръ, се рѣчь досвѣдчена, хочь и не конечна. Все-жь таки заходить въ тімъ одна дуже важна різниця: чимъ досконалша суспільность, чимъ лѣпшій єи члены, тымъ менше лучае ся провинъ, а тымъ самымъ и каръ; противно у выхованю, чи домашнімъ чи публичнімъ, школьнімъ, послухъ, провины и кары не до порівнаня въ більшій мѣрѣ залежать відъ тыхъ, що выхованемъ правлять, нѣжь відъ самыхъ выхованківъ. Тымъ то поучае досвѣдъ, що та сама молодѣжь школьна, котра підъ управою одного учителя поводать ся такъ гарно, що нѣколи собѣ жаденъ ученикъ не заслужить на кару, неразъ зі змѣною учителя стає ся такъ розпущаною, що кары сыплять ся мовь зъ рукава. Заходить такожь нескінчено велика різниця такъ мѣжь самыми карами, якихъ уживають суды въ суспільнімъ житю, а знову керманичъ выхованя дома чи въ школѣ, якъ такожь и въ способѣ уживаня каръ тутъ и тамъ. Коли суды цінують провину и вызначують кару майже лише підъ зимныхъ параграфівъ, то у выхованю найвышшимъ параграфомъ є — розумъ и серце того керманича выхованя, котрый прийде въ прикре положенє, що мусить выхованка карати. У всякомъ разѣ кара повинна відповідати цѣлямъ выхованя, а тымъ самымъ конечно бути справедливою. Але о тімъ очевидно годѣ тутъ широко розписувати ся. Якъ выхованє взагалѣ є великою штукою, хочь не такою, щобы ся не можна научити ся, такъ зновъ люде безъ серця нѣколи не способній ся научити ся.

Отже відъ часу, коли въ школьній управѣ понаставали нові люде, зъ котрыхъ дехто зістає до міністерского фотелю, а де хто, нѣ зъ пѣра нѣ зъ маса, самъ не знає, якимъ способомъ опанував ся такъ высоко, — зъ того часу повѣяло въ школьнімъ выхованю иншимъ духомъ, зовсѣмъ не выховуючимъ. Перемѣшано карность школьну зъ карностію „народовою“, а карность народову зъ войсковою. Пійшовъ окликъ, не знати чимъ оправданый, мовь то карность школьна упадає, и нуже заводити въ школѣ карность „народову“, а властиво войскову. Незабуто цѣлкомъ на те, що въ такомъ разѣ не треба въ школѣ учителѣвъ педагогівъ, а цѣлкомъ добре могли бы ихъ мѣсце заступити „підофіцыры“. И сыплють ся на цѣлій лінії кары мовь зъ рога обылыности, почавши відъ всетѣлющихъ карцерівъ, скінчивши на выключеняхъ.

Выгнали ученика зі школы! Значить: або его власне добро вымагає того, щобы собѣ пішовъ деинде, бо тутъ звѣръ бы ся нѣ на що, — або добро остатнои молодѣжи вымагає того, бо вінъ своимъ прикладомъ поспуваєъ бы другихъ, — або вкінци вінъ, хочь впрочімъ бездоганный, такъ нездалый до школы, що мимо всякихъ найрозумнѣйшихъ и найщирѣйшихъ заходівъ школы вінъ лише завадждавъ бы въ нѣй. За хибы и провины, котрій не мають такого значѣня, въ котрыхъ може ученикъ поправити ся иншими, лагіднѣйшими заходами школы, кара выключеня розминає ся зъ цѣлею выхованя. Такъ давнѣйше понимано въ школахъ сю кару. Подібне розумѣне карі взагалѣ починає проявляти ся навѣть въ судівництві декотрыхъ державъ, де навѣть засудженому на кару дають часъ до поправы и опѣля въ разѣ поправы призначену вже кару опускають.

Теперь въ школахъ инакше. Намъ вѣдомый пр. выпадокъ, що за провину, яку давнѣйше покарано бы острымъ батьківскимъ упімненемъ, збіръ учительскій більшостію одного голосу высказавъ ся за выключенемъ ученика зі школы. Рівночасно зачали здогадувати ся, хто бы такій мігъ бути моральнымъ виновникомъ провины того ученика. И безъ жадныхъ доказівъ, безъ жадного навѣть слѣдства, цѣлкомъ лише на здогадъ выйдено на почеканю того морального виновника та меншостію одного голосу ухвалено и йому експульсію. Справа пішла до рады школьнои. Поки відтамъ надійшло рѣшене, мавъ директоръ школы нагоду бачити ся зъ чоловѣкомъ, котрый въ сій справѣ мігъ мати рѣшаючій голосъ. И той чоловѣкъ — не дармо прозвали его колись Скоробрешенкомъ — сказавъ директорови: „Das ist ein Justizmord“ (оба тій ученики були Русины) та дававъ до пізнаня, що рада школьна такои ухвалы затвердити не може. Тымчасомъ же, якъ незадовго показало ся, ухвала тогдѣ вже була затверджена!

Мы далекій відъ того, щобы безъ докладного розслѣду справы уважати и сей выпадокъ выключеня, о котрімъ згадали на початку, за „Justizmord“. Але хочемо звернути увагу на иншу важну рѣчь.

Ученикові выдалено за читане недозволеных руских книжок. Не можемо сего нѣякъ похвалити, коли ученики не слухають властей, отже такожь, коли читають те, що не є дозволене. Только жь трудно не запитати ся: А що жь ученики Русины мають читати? Чи самій только школьній читанки руській? Въ польскихъ бібліотекахъ школьныхъ містить ся майже вся література польска; ученики мають не только що читати, але можуть навѣть и перебирати. А що находить ся въ руских бібліотекахъ? Неразъ цѣлу бібліотеку можна забрати підъ паху, а те, що въ нѣй є, ученикови шкода навѣть часу читати. Література наша, пригожа для молодѣжи до читаня, що правда, не така дуже богата; все-жь таки найшлось бы не до порівнаня більше, нѣжь те, що бувае по школьныхъ бібліотекахъ. Коли-жь бо и того, що є, школьна цензура не пускає до бібліотекъ. Що только більше патріотичне, те вже въ бібліотецѣ не має мѣсця. Нехай только для прикладу скажемо: Сѣнкевича Ogniem i mieczem, що на кождій сторінці обиджає и дразнить національній чувства Русина, не только находить ся въ кождій бібліотецѣ школьній, але належить навѣть до обовязковои приватнои лектуры, зъ котрои кождый ученикъ мусить здавати справу въ школѣ, а навѣть при испытѣ зрѣлости. Але Кулѣша „Чорна рада“ належить до книжокъ недозволеных! Нехай бы у ученика найдено „Чорну раду“, то готовій его выключити зі школы. Дайте руській молодѣжи достаточну руску лектуру, тогдѣ ученики не будуть потребували рвати ся до книжокъ недозволеных.

Отсе закладае такожь и на Русинівъ, особливо на руский товариства, обовязокъ дбати о те більше, нѣжь досі, щобы школьна молодѣжь мала що читати, не выставляючи ся на небезпеченьство выключеня зі школы за читане недозволеных книжокъ.

Зъ рады державної.

На початку вечірного засѣданя палаты послівъ въ середу п. Тірк [шенерезнець] «аинтерпелювавъ президента: коли буде відповідь на интерпеляцію п. Гохенбургера въ справѣ принятых правительственомъ 26 чеських постулятівъ, бо президентъ міністрівъ хоче здавать ся цѣлковито зъігнорувати сесію интерпеляцію. — Президентъ Фукс відповівъ, що ему нѣчо не звѣстно о якихъ 26 постулятах. Впрочім зъ повѣдомить президента міністрівъ о бажаню высказанѣмъ интерпе-

Хто винуватый?

(Докінченє.)

Антісемітъ.

Ажь теперь не розберу всього. Відъ єгипетскихъ часівъ вы служили власти до укріпленя неволѣ — значить ся доки були слабосильными, вы віддавались на найпоганѣйше оруде тиранамъ для знущаня надъ правдою, щобы запопасти ласки и пороети въ пѣре, а відтакъ, запанувавши маєткомъ та обставинами, забажали запанувати свѣтомъ. Бо не йде-жь и дневськи весь семітизмъ на послугу неволеня поступу у цѣломъ свѣтѣ? не лучать ся и нині семіты, для всякого зыску, зі своими питомыми ворогами тільки за-для того, щобы низькомъ верствамъ народнымъ не дати змоги двигнутись зъ морального и матеріяльного невольництва? Чи жь народы боронять намъ вашои Палестины або завязку сіонськихъ програмъ до відбудованя юдайскои державы?

Семітъ.

Що тутъ богато розбирати? Всюда побиває сила силу. Де не годенъ перескочити, треба підлѣзти — се друга рѣчь! Мы робимо розумно. Нѣхто головою не розбиває муровъ, але головою можна здобути свѣтъ, то здобуваємо — се не встыдъ! На що намъ Палестины? Що робили бы въ Палестиною жидки? Хіба-жь бы Свята земля помѣстила всѣхъ жидівъ або выгодувала? То мрѣя, модна мрѣя!

Антісемітъ.

Якъ же воно?

Семітъ.

Мрѣя, бо се більше коштувало бы гроша и заходівъ, а може и вілінъ кровавыхъ — але не жидівскихъ, въ котрыхъ мусѣли-бъ жиды таки себе настановляти — нѣжь найлѣпше увѣнчаный конець відплативъ бы ся намъ. Модна мрѣя! — бо теперь національный шовінізмъ въ модѣ, а намъ вінъ на руку... Але-жь на що намъ державного калѣцтва, та ще въ Палестинѣ, коли мы панувамо въ цѣломъ свѣтѣ!

Антісемітъ.

Отъ за те люблю! сказавъ разъ правду!

Семітъ.

Яку правду?

Антісемітъ.

Що панувате..

Семітъ.

Я помыливъ ся, языкъ запутавъ ся... Якъ панувамо? Запануємо, якъ бы...

Антісемітъ.

Якъ бы годній?

Семітъ.

Чому не годній? Всьо годній розумній людзе! Не объ тімъ дѣло, але коли обставинны зложать ся пригодній. Яке въ насъ панство? Чи-жь бѣдноты не найбільше у насъ при всѣхъ маєткахъ, а тоѣ кричать все на свою тільки бѣду. Зачнемо и мы кричати на нашу, а побачимо!

Антісемітъ.

Чи бѣда настрашить ся?

Семітъ.

Хто знає?! А може покаже ся, хто винень жидівскій бѣдѣ?

Антісемітъ.

Хто-жь бы мавъ бути винень?

Семітъ.

А вже-жь тоѣ! У насъ кождый заробляє якъ може, дороблює ся, а тоѣ ворушать ся, нападають насъ, нищать наше добро — не дають жити и заробляти.

Антісемітъ.

Кажуть, що розрухи — то кручка жидівска; самі выкликують и заробляють на тімъ, а не тратять...

Семітъ.

За що мають тратити? Яка кручка? Тѣсно, що годѣ жити, отъ и вся бѣда!

Антісемітъ.

Чому-жь не еміґруєте? Тажь Гірш хотівъ въ Аргентинѣ посадити васъ, а всѣ ваши Ротшільды також помогли бы міліонами на нове гнздівство, а може и на нову державу — та мабуть жиды не хотять працювати якъ другій народы, а тільки заробляти... А заробокъ одного все буває кривдою другого... На тѣсноту нема кромѣ еміґрації другого лѣку. Такъ робила пѣла Европа — и найбільші доматоры Русины, котрій перше не важили ся зъ села на село перенестись.

Семітъ.

Мы не боронимо нѣкому еміґрувати, але намъ не хоче ся! У насъ сила въ числѣ народу... така наша вѣра! Ну, що Аргентина намъ не до вподобы, то не грѣхъ, а що не привыкли до чорной праці, то хто жь винень? Нѣгде не обходилось безъ насъ: мы стали народомъ торговельнымъ, бо були розумнѣйшій, а тоѣ працювали для нашихъ заробківъ. На що намъ еміґрація теперь? Колись, колись, якъ уладнаєсь всюда за моремъ, може будемо еміґрувати обдумано для заробку, та теперь намъ нѣяково — най другій йдуть, коли чия воля; мы выжидувати, пробѣдувати, доки не настане лекшій часъ...

Антісемітъ.

Красно! Самій вычікуєте лекшого часу, а другихъ до еміґрація намовляєте... ось якъ мудро! — забрати за марницю чуже добро, а ближнього пустити на неминучу смерть за моремъ. Сего жь не відопретесь! воно чимъ разъ яркіше выходить наше змаганє: загарбати нашу землю. Недавно тому сказавъ семітъ въ Коломыи при суперечці до тамошныхъ панківъ: „Мате кількa вашихъ костелівъ, возьмѣть же собѣ ихъ на плечѣ та шуруйте въ-відси, бо всьо проче наше...“ Ще и друга обставина промовляє проти васъ — кількa день проминуло, якъ голосили сіонській дневники заклывъ до жидівъ такій: „Купуйте, браття, въ Галичинѣ всю землю, чи то хлопску грядку и хатку чи то пальскій добра и палаты, выкупѣмъ всьо, що можна и якъ можна, бо ту буде наша друга батьківщина, а всѣхъ тоѣвъ выкинемо або зробимо нашими слугами“. Може се ложь?

Семітъ.

Не горячѣть ся, прошу! Не такій чортъ страшный! Що жидкамъ до вашои еміґрація? А якъ хлопъ ихавъ ся на силу втікати и нѣхто не купував поля, то жидъ купуючи

ВЖЕ ВЫЙШОВЪ МАЛОГО ФОРМАТУ **Молитвеникъ для женщинъ** въ прехорошних переплетахъ изъ шкіры, аксаміту, коетя, шільдкрету и пр. по цѣнѣ 1·60, 2·00 2·25, 2·50, 3·00, 4 и 5 зр. — Набути можь лише въ склепѣ **М. СПОЖАРСКОГО и СЫНА** у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.

684 11—40

ляптомъ. — П. Функе интерпелювавъ въ справѣ заряджения праскон поліціи, заборонюючого студентамъ показувати ся въ буршовскими вѣдзнаками на улицяхъ въ бѣльшомъ числѣ, якъ по три. — П. Барвѣньскій заинтерпелювавъ въ справѣ обманьствъ докомунальныхъ емігрантійными агентами въ Галичинѣ.

Вѣдтакъ палата приступила до дискусіи надъ закономъ о льокальныхъ желѣзницяхъ. Міністеръ Вітекъ полемізувавъ зъ виводами п. Пфершого, выголошеными на попереднѣмъ засѣданю, и старавъ ся доказати, що выдатки, якій державный скарбъ поробивъ на желѣзницѣ на пѣдставѣ §. 14-ого, були оправданій державною конечностію. Правительство мусѣло заспокоити нагалу потребу въ границяхъ основныхъ законовъ державныхъ. — По перервѣ, котра тревала до 12 ½ годины въ ночи, тягла ся дальша дискусія о тѣмъ предметѣ. При §. 14-бмъ, де мова о галицкій лінін Перевориск-Розвадовъ [котра мае мати 71 клм. довжины а коштувати 5 міліонѣвъ зр., зъ чого правительство бере на себе четверту часть] промовлявъ п. Вольфъ и, якъ звычайно, накинувъ ся на Поляковъ. Старавъ ся выказати, що сеся лінія е нѣчимъ иншимъ, якъ новымъ даруикомъ для Галичины, она цѣлкомъ непотрѣбна и принесе лише страты. Для военныхъ цѣлей она не мае нѣякои вартости; може хиба служити на те, щобы на случай потребы россійскій козаки скорѣйше ѣхали. Якъ у всѣмъ, що вѣдносить ся до Галичины, такъ и тутъ иде лишь о интересы галицкихъ шляхтичѣвъ и властителѣвъ горалень. Отже остерѣгае палату и правительство, щобъ не марнували державныхъ грошей на такій непродуктивній дарунки для Галичины. — Вольфовн вѣдповѣдавъ п. Рутовскій, доказуючи, що о будовѣ згаданои лінін рѣшили загальнодержавній взгляды, бо край же на виший, богато потрѣбнѣйшій лініи, котрымъ польске коло певно було бы радшѣше нѣжь лінін Перевориск-Розвадовъ. — О годинѣ 2½ въ ночи, п. Феркавъ [соціялістъ] предложивъ до §. 23 додати осьтакій двѣ точки: а) щобы установити спеціальній желѣзничій инспекторатъ на взоръ инспекторатовъ промисловыхъ; б) щобы въ условіяхъ будовы желѣзниць були увзгляднені соціяльно-політичній вымоги що до мешкань, выплатъ робѣтникамъ и гігієнічныхъ вѣдносинъ. — Въ имени польского кола п. Козловскій заявивъ, що годить ся на се внесене, але що-до формальнои его стороны ставить внесене: вѣдослати справу до желѣзничои комісіи зъ припорученемъ, абы якъ найскорше здала справу въ палатѣ. Внесеня Козловского принято. — О третѣй годинѣ принято въ другѣмъ и третѣмъ читаню законъ о льокальныхъ желѣзницяхъ и на тѣмъ засѣданю скѣнчило ся.

На вчерашнѣмъ засѣданю прибыло до великои бучѣ. Въ хвили, коли міністры вѣдповѣдали на интерпеляціи, п. Вольфъ принесъ цѣлу пачку сконфіскованого числа дневника Cstdeutsche Rundschau и роздавъ мѣжь опозиційныхъ послѣвъ, абы побачили, якъ прокураторъ секуе той опозиційный дневникъ. Коли промовляли міністеръ Руберъ, одні послы вѣдчитувавъ голосно сконфіскованы статью и высказуютъ свое обурене на прокуратора, а другій зъ числомъ тои часописи въ руцѣ кидаютъ ся до міністерского стола и кричатъ: То лайдацтво! Пане міністре судѣвництва! така конфіската е лайдацтвомъ!" Цѣла праиція здурѣла, бо не знала, о що ходить. „Вашъ Бобісъ [вѣденьскій прокураторъ] е лайдакъ!" кричить Вольфъ. „То не выконуване закона, а брутальность!" Міи Руберъ, зметушеный, сказавъ, що се мусить бути якась помылка. Пп. Дебернігъ и Песлеръ кидаютъ нумеры Ostdeutsche-Rundschau на пультъ міністра. Середъ гамору и крику нѣхто не розумѣе промовы міністра и вонъ бѣдный сѣдае. Зъ правицѣ крикнувъ хтось, що въ такій способѣ не полагоджуе ся подобныхъ справъ, Вольфъ повиненъ внести интерпеляцію. На се Вольфъ вѣдповѣдае: „Интерпеляціи не доводить до нѣчого. Мы мусимо поступати въ такій способѣ! Подивѣть ся, пане міністре, до Ostdeutsche Rundschau!"

Въ тѣй хвили забирае слово гр. Тунъ и каже: „Нинѣ силою нарушено право правительства вѣдповѣдати на интерпеляціи „троха надто голосными замѣтами", тому я позволю собѣ просити президію, щобы вѣдповѣди на на интерпеляціи, котрій маю тутъ при собѣ, долучено до стенографічного протоколу". — Опозиція вѣдповѣла на се протестомъ, бо таке поступоване е нарушеньмъ регуляміну. — П. Гросъ заявляе, що то есть безпримѣрнымъ легковаженемъ парляменту! Правительство мае обовязокъ або вѣдповѣсти на интерпеляцію, або вѣдмовити вѣдповѣди, але нема права втягати вѣдповѣди въ палатѣ невѣдчитаній до стенографічного протоколу. Вѣдъ президента палаты — мовивъ бесѣдникъ — домагаемось, щобы зъ цѣлою рѣшучостію вѣдперъ сей атентатъ на годность парляменту и вѣдмовивъ жаданю Туна. — П. Гофманъ-Веденгофъ называе выступъ Туна провокацією и грозить, що не позволить міністрови справедливости промовляти такъ довго, доки сеся справа не буде полагоджена. — П. Целлеръ [соціялістъ] въ дуже драстичный способъ обговорювавъ поступоване вѣденьского прокуратора Бобіса. — П. Бельоглявекъ [антісемітъ] назвавъ конфіскаційну практику Бобіса „пѣдлою". Въ антісемітскихъ дневникахъ не дае друкувати навѣть того, якихъ злочинѣвъ жидова допускаютъ ся. — П. Вольфъ, зачинаючи свою промову заявляе, що президентъ палаты хоче позволити ему промовляти, але „коли буде въ своѣй промовѣ уживати нецензурныхъ слівъ, то вонъ вѣдбере ему голосъ". — П. Шенереръ: Се безстыдность, зухвальство! — П. Иро: Безличный злочинець державный! Ось стоить тамъ на горѣ и ще смѣе ся! — П. Вельовейскій перерывае Вольфовн. — Вольфъ до Вельовейского: Чи и вы пане, дѣстали хрестикъ на 2-ого грудня? Такого правительства не можна трактувати въ шовковыхъ рукавичкахъ. Его треба нищити! Признаю, що форма, въ якій я справу Ostdeutsche Rundschau пѣдняѣсъ, була невѣдповѣдна. Але поставте ся, панове, въ положеню дневникаря, котрого прокураторія старае ся въ такій способъ знищити. Коли въ сѣй справѣ не пѣйдуть разомъ всѣ сторонництва, то тогдѣ нашъ парламентъ заслуживъ собѣ, щобъ его якъ найскорше чорты взяли! Тогдѣ нам приходить Тунъ зъ § 14 нмъ! Мы и безъ того знаемо, що въ Туиѣ маемо найлѣпшого агітатора радикально національнои справы. А теперь, пане президенте, веди свій урядъ, але не въ той способъ, абы перетинати нитку бесѣды, котрои тонъ зачѣпный. Веди свій урядъ такъ, щобы ты, яко выбраный бѣльшостію сего парляменту, шануваръ парляментарній права а не понижувавъ ся до годности невѣльника президента міністровъ, человѣка, котрого великаньску незручибсть въ роли державного мужа нинѣ высмѣвае цѣла Европа и котрымъ цѣла прилична часть Европы погорджуе!"

Президентъ Фукесъ заявивъ, що невѣдчитаныхъ вѣдповѣдей міністерскихъ на интерпеляціи не може допустити до стенографічного протоколу и попросивъ президента міністровъ, щобы свои вѣдповѣди на интерпеляціи предложивъ въ часѣ засѣданя. — Що-до выступу Вольфа президентъ высказавъ свій жаль, що регуляминъ палаты не мае острѣйшихъ средствъ. Поступокъ Вольфа понижае годность палаты. Се взагалѣ нечувана рѣчь, щобы посолъ такъ малого значѣня, якъ Вольфъ, позволявъ собѣ въ такій способъ понижувати годность парляменту. По заявѣ президента успокоило ся въ палатѣ и міністеръ Руберъ могъ докончити свою вѣдповѣдь на интерпеляцію — Гр. Тунъ, вѣдповѣдаючи на интерпеляціи Яворского, въ справѣ елементарныхъ шкодъ въ Галичинѣ, сказавъ, що доходженя вже закончені и правительство постарасъ о кредитъ, котрымъ можна буде притти зъ помочію потерпѣвшимъ. — Президентъ Фукесъ заявивъ, що всѣ внесена въ справѣ запомогъ передасть буджетовій комісіи безъ першого читаня.

Вѣдтакъ палата приступила до дальшои дискусіи надъ законемъ о пѣдвышеню платнѣ державнои службы. По промовѣ референта п. Пентака ухвалено приступити до спеціальнои дискусіи и нараду надъ тою справою перервано.

П. Крамаржъ поставивъ внесеня, щобы правительственне предложене о картелевѣмъ законѣ передати спеціальній комісіи. — П. Шенереръ назвавъ всѣ теперѣшній нарады въ палатѣ простымъ швіндлемъ, котрымъ правительство хоче лишь пѣдготовити собѣ панованя за помочію §. 14-ого. Бесѣдникъ поставивъ внесеня, щобы слѣдуюче засѣдання въ дальшою дискусією надъ платнею державнои службы вѣдбуло ся нинѣ — П. Данилякъ внесъ интерпеляцію длячого въ свмъ роцѣ здержано святочній дарунки для урядниковъ и службы державныхъ желѣзниць. — П. Кубікъ интерпелювавъ въ справѣ надъужить п-и выставлюваню промисловыхъ картъ въ Галичинѣ.— П. Стапіньскій поставивъ внесеня въ справѣ обезпеченя на случай недуги и нещасливыхъ пригодъ робѣтниковъ занятыхъ при державныхъ предпріемствахъ и въ справѣ увольненя вѣдъ стемпля дрѣбныхъ промысловцѣвъ занятыхъ достанами для армін.

Слѣдуюче засѣдание вѣдбуде ся дня 20 с. м.

Переглядъ політичный.

Справу выганянь австрійскихъ пѣддаиыхъ въ Прусъ обговорювано дуже обширно въ нѣмецкѣмъ парляментѣ. Вѣдповѣдаючи на замѣты деякихъ послѣвъ, державный секретарь Більовъ заявивъ, що сеся справа не належить властиво передъ форумъ пруского сойму. Але коли де-хто побоюе ся, що черезъ те можуть захитатись признаній вѣдносины мѣжь поодинокими державами, то въ тѣмъ напрямѣ Більовъ може палату цѣлковито успокоити. Выганяня — мовивъ вонъ — не можуть потсувати мѣжнародныхъ вѣдносинъ, бо они е актомъ нашого права зверхництва, котрого мы не дамо собѣ нѣкому нарушити! Що-до поодинокихъ случаѣвъ ведуть ся мѣжь нашими а австрійскими дипльоматичными органами довѣрочній переговоры вповнѣ приязно. Для тридержанного союза нема тутъ нѣякои небезпечности. Вонъ збудованый на сильнѣй и тривкѣй пѣдставѣ, опертый на ясныхъ и дѣйстныхъ интересахъ союзныхъ державъ; вонъ е результатомъ историчного розвою сихъ державъ.

Політину выганянь найострѣйше критикували соціялістичній послы. П. Фольмаръ доказувавъ, що выганяня то найневѣдповѣднѣйше средство для удержаня нѣмецкого характеру Прусъ Що славяньскій елементы напливають до нѣмецкихъ краѣвъ, винній нѣмецкій юнкры. Они, абы мати дешевыхъ роббтниковъ, стягають славяньскихъ бѣдаковъ въ Австрін и Россін, щобы обнизати платню мѣсцевымъ роббтникамъ а вѣдтакъ безпардонно выкинути ихъ на брукъ.

НОВИНКИ.

— Товариство руснихъ ремѣсниковъ „Зоря" [при улици Краковскій ч. 17] пригадуе своимъ членамъ якъ такожь прихильникамъ товариства, що въ недѣлю 18-ого с. м. устроюе *вечерю св. Николая*. Въ тѣй цѣли належить дарунки для дѣтей добре обвинути, выписати на опаковаию выразно имя дитины, для котрои дарунокъ призначеный, и вручити найдальше въ недѣлю въ Товариствѣ до годины 12 он передъ полуднемъ. Початокъ вечера о годинѣ 7-бй.

— Зъ Петербурга доносять, що перший конституюючій Загальный зборы товариства имени Т. Г. Шевченка для запомагаия земляковъ въ полудневои Руси студентовъ высшихъ заведень школьныхъ въ Петербургѣ вѣдбули ся въ недѣлю пѣдъ проводомъ звѣстного писателя Д. Л. Мордовцева. [Товариство мае давати таку помочь студентамъ: платити за нихъ оплаты школьній, безплатно достатчати имъ книжокъ и приборовъ науковыхъ або продавати имъ по зниженій цѣнѣ, запомагати убогихъ студентовъ одежію, харчемъ и мешканемъ, доставляти имъ лѣкарску помочь, помагати незасобнымъ знайти занятя, а въ выимковыхъ случаяхъ давати и грошеву запомогу.] Въ складъ членовъ управы товариства увійшли зъ выбору: Д. Л. Мордовцевъ, И. С. Иващенко, сенаторъ А. Н. Марковичъ, генералъ-майоръ Я. П. Забилло, П. П. Катериичъ и П. М. Савадиловъ, а заступниками: И. Е. Рѣпинъ [славнозвѣстный маляръ], В. В. Лесевичъ [писатель-фільософъ], Е. Н. Ганейзеръ и В. Г. Короленко [голосный повѣстеписатель]. Въ складъ управы товариства, кромѣ шести особъ зъ выбору, будуть входити ще завсѣгды чотири представителѣ заведень школьныхъ.

— Вчера минуло пятьдесять лѣтъ, якъ померъ [3 (15) грудня 1848 року] звѣстный въ украиньскій и въ россійскій літературѣ пи-

---

пѣдтримавъ цѣну землѣ, а то прийшло бы бѣдакамъ загибати зъ голоду на батькѣвщинѣ. Коли-жь де-хто въ насъ заробивъ, то чи не заробляла и ваша вѣра, де ѣно попало? То звычайный торгъ житя людского, нѣщо бѣльше, нѣ крихту! За вашу Коломыю не гнѣвайтесь, се таки правду сказавъ необачный жидокъ. Коломыя жидовска, крѣмъ кількохъ марныхъ мурбвъ; за правду нѣчого гнѣватись... Що вже писали горячій сіоністы про выкупно цѣлои Галичины, воно дурне, бѣгме! Хто горлае про те, що робить ся у тайнѣ? — такихъ нѣчого боятись. Та й выкупно цѣлого краю не така легка рѣчь и не такъ скоро можлива, якъ думають сіоністы. Воно и дурне собѣ! На що намъ выкуповувати цѣлый край. Выстане третина краю, а пожитокъ буде бѣльшій нѣжь зъ всього, бо и такъ вже будуть всѣ на насъ працювати, яко слуги безплатній; у вѣдворотнѣмъ случаю мусѣли-бъ мы робучу силу годувати. Чи зрозумѣли? Ну, а коли вы догадливій, то и второпаете сю рѣчь: на якого намъ лиха хлопського грунту? воно жива напасть для хлопа, а що бѣльше для жида. На що клопоту на здорову голову? Або-жь мы не вылапаемо скорше панъскій маетки? Вже якъ бы намъ не ставало до интересу, то хиба по кількa посѣлостій мужицкихъ придало-бъ ся намъ въ кождѣмъ селѣ, але не бѣльше!

Антісемітъ.

Ось якій вы дотепній! Кричите на бѣду, скликуете анкеты на розслѣдженя причинъ антісемітизму, заповѣдаете свѣтъ войкотемъ нещастя та утиску, а самій идете сполученою силою на загладу народовъ и краѣвъ, самій плянуете всѣ можливій плины, котрій не мають нѣчого спільного зъ поняттями блажного, йдете на войну страшну вынищеня расового — и ще маете чоло мѣдяне докорями намъ варварствомъ за славу а конечну самооборону? Чи-жь лихва, розпоюваня, обманьство, космополітизмъ та всѣ другій „ізмы" не е вашою збруею на загладу поступу та людскости? Чи-жь не втискаете ся всюды и письмомъ и факторствомъ, щобъ тѣлькн розъединувати нерозумныхъ, выссати легковѣрныхъ, затуманити просвѣту и на руинахъ запанувати?

Семітъ.

Коли вы кричите на бѣду, мы не дорѣкаемо за те вамъ; чого-жь вы гнѣваетесь, коли мы робимо те, що вы? За що? Вы дуже красно деклямуете, а чому-жь не дѣлаете розумно, наколи знаете нашій гадки задушевній? Або-жь мы вамъ выдираемо землю чи намовляемо до продажи? Самій маруюють свою працю и самій просять ся, абы выкуплювати ихъ! А ваша вѣра не купила бы, коби було за що?... Мы маемо ясне знане про ближнього — се кождый жидъ, що слухае свого закону, тому мы ратуемось и тримаемо ся проти всѣхъ. А у васъ? У васъ всѣ люде ближній, а своя вѣра лупить свою вѣру до самои шкуры, не слухаючи нѣ свого закону, нѣ своихъ властій религійныхъ. Хто-жь винень тутечки? скажѣть! жиды? Чи крикъ та лайка або розруха — то самооборона? Де-жь найбѣльше розпинають ся нашій просвѣченій, якъ не у вашихъ шинкахъ? а темный народъ вѣдки бере прикладъ піяньства — чи вѣдъ жидовъ, чи вѣдъ интеліґенціи власной? А коли кричите на лихву, то взагалѣ фінансовій дѣла е лихвою, и то для неукбвъ часто страшнѣйшою вѣдъ лихвы жидовскои. Якій поступъ у насъ, де ладу нема нѣякого? де захланность и маротравство, примусова наука та независть просвѣты, де покликъ любови-згоды и загальне розъединане звѣряче запанували надъ вами моиь найстрашнѣйшій тираны?

Антісемітъ.

Воно богато въ сѣмъ правды, не перечу! Може мы нашими дѣлами стаемо на рѣвнѣ зъ ворогами нашими. Одна рѣзница у тѣмъ всѣмъ. Коли-бъ мы и хотѣли пѣднести ся въ упадку, вы якъ велитъ-гора налягаете всею силою нашу грудь, щобъ мы не пѣдняли ся, бо у нашій гнили знаходите одинокій кормъ для своего животѣня - не було-бъ нашои гнили, не було-бъ вамъ будучого житя!

Семітъ.

То тѣлькн ненависть вѣкова говорить въ васъ! Обставины житя бувають завсѣгды найсердечнѣйшою ему пѣступкою. Якій обставины народу, такій стае народъ — зъ обставинъ народы зростають або загибають, коли нема у нихъ вкорѣненои идеи вѣчно животворной, якъ-бы наша месіянська идея. Мы заровно можемо нарѣкати на годѣвъ, що черезъ ихъ гнилъ заказавъ ся нашъ первѣстный характеръ чистый, — що ихъ худобача вдача примушувала насъ користуватись высшою культурою и заробляти на ихъ шкорѣ... Якъ бы не тее, то може и жидовскій народъ не бувъ бы зневаженый, а просто обожаный всѣма.

Антісемітъ.

На таке — треба вовкови нарѣкати на вбицѣ а лисови на кури, що черезъ нихъ не пасуть ся супокбйно наче вблъ та конь! Все то выкруты макіявельскій!

Семітъ.

У васъ заедно „выкруты", коли хто не пѣдхлѣбле вашбй слѣпотѣ. Всьо, що маете доброго, се наше и вѣдъ насъ. Культуру мы дали вамъ и вѣру — и за тую вашу вѣру гоннвъ насъ Рамъ, мѣркуючи въ христіянствѣ упадокъ законного ладу та переворотъ суспільности — и справедливо! Тому ненавидимо христіянъ, бо черезъ нихъ мы багато зазнали лиха... Нинѣ такъ якъ нема христіанъ, бо не держать ся свого закону. Чого-жь вдуть проти насъ? — бо слѣпій самій копають собѣ гробъ, а насъ прозывають грабарями живыхъ людей! Чи то вѣдъ насъ пбйшла горѣвка? чи то мы запровадили шиночки? чи мы неволимо панбвъ вашихъ шукати долг въ горальни та препінаціи? чи мы силуемо державы шукати міліонбвъ у алькоголю? чи мы всплували-бъ и просвѣченого и мужика запиватись на смерть? А коли вже конче щось пити — бо свѣтъ усе пивъ — то чому не садите винограду, овочевъ, якъ другій люде? чому вѣрите, що ваша земля тѣлькн для брага? Вѣдновѣть напитокъ и страву, а вѣдновите народъ. Але треба працѣ, а вы лѣнивій, слѣпій. Хто васъ знасилюе до негоды въ хатѣ? до сварнѣ братнои? до драчь народныхъ? Вы знасилюете самій себе до всього злого и вы за кожде лихо винуватій, бо васъ бѣльше!

Антісемітъ.

Може и справдѣ мы таки самій винуватій?!

Марко Мурава.

Найлѣпшій наливки овочевій, Горѣвки, Розолісы, Лікеры *виробляе и продае по фабричныхъ цѣнахъ* 474 1—3

Фірма: Иванъ Мушиньскій — Львбвъ — Ринокъ ч. 40.

сатель Евгеній Павловичъ Гребѣнка. Зъ сей нагоды помѣстивъ О. Вересай симпатичну статью о. Є. П. Гребѣнцѣ въ додатку до 8174 ч-ру „Нового Времени“ п. заг. „Е. П. Гребенка. Къ 50 тій лѣтію со дня смерти“.

— **Для вдовъ и сиротъ по священникахъ.** Якъ вѣдомо, на запомоги для вдовъ и сиротъ по священникахъ призначило правительство 150.000 зр. Зъ сей суммы припадаэ [вболя найновѣйшого обчисленя] на 1899 рѣкъ на запомоги для вдовъ и сиротъ, котрій на основѣ побирания дотеперѣшнього датку зъ ласки управленій до запомоги, кругла сума 90.000 зр., отже полишае ся ще 60.000 зр. для тыхъ вдовъ и сиротъ, котрій доперва повносили прошени о запомогу, а дотеперь дѣстали би одезъ разъ або и зовсѣмъ не дѣстали. Вболя обчисленя сума 60.000 зр. выстатчае на запомоги для непобиравшихъ до теперь вдовъ и сиротъ; впрочѣмъ правительство не буде зважати на кѣлька тысячь выдатку по-надъ 150.000 зр. При тѣмъ звертае ся увагу вдовъ, що старають ся о запомогу, щобы у власнѣмъ интересѣ уругували свои подання по старостахъ свого замешкання, бо тамъ можуть они залагати кѣлька мѣсяцѣвъ, коли въ намѣстництвѣ и въ міністерствѣ просѣбы полагоджують ся въ кѣлькохъ днехъ.

— Дня 18. с. м. въ недѣлю вѣдбуде ся торжественне отвореня церкви св. Николая при улици Жовкѣвскій у Львовѣ. Церковь сеся вѣдъ довшого часу була замкнена для вѣрныхъ за для переходженого ей вѣдновлена. И належить признати, що церковь сесю приведено до такого ладу, якого она давно не зазнала. Мѣжь иншимъ на мѣсце порохнявѣлого гонтового даху покрыто ей блахою; бани на церковь, збисовани вѣдъ старости, поправлено и въ головнѣй бани пробито вѣкна, що дае теперь бѣльше свѣтла у внутрь. Почорнѣлій и мѣсцями попуканій стѣны потинковано и побѣлено на природно, задержавши старинный видъ муру. Довкола церкви уряджено хѣдникъ зъ теребовельскихъ плытъ. Се зверхній змѣны церкви. У внутрѣ переведено ще бѣльше змѣнъ и прикрасъ. Закристію перебудовано цѣлкомъ, вставлено новій дверь и вѣкна. Давный головный престолъ якъ и бочній олтарики усунено; до теперь уставлено лише головный престолъ, а побочній будуть уряджені въ зимѣ. Головный престолъ якъ и тет аподъ представляють ся величаво и вызначають ся задержанѣмъ руско-візантійского стилю. Новостію въ церкви е красный висячій хоръ, котрого до теперь тутъ не було. Дальше вѣдновлено и позолочено царскій врата и проповѣданицю [амвонъ]. Зъ церкви усунено всѣ старій безвартостній образы и рѣзьбы, а замѣнено ихъ новыми. Церковь цѣлу у внутрь побѣлено, а зъ весною буде помальована. Взагалѣ она представляе ся теперь якъ въ перха такъ и у внутрь дуже хорошо. Треба бы бажати, щобы магістратъ занявъ ся справою уставленя вѣдповѣднѣйшихъ штакетѣвъ довкола церкви на мѣсце теперѣшныхъ деревиныхъ и дуже дратавыхъ, котрымъ конецъ не яло ся стоятн у Львовѣ, и думаемо, що навѣть въ малѣмъ мѣсточку не почислено бы ихъ за окрасу церкви, а не то у столици. Ще бѣльше некучою справою для гѣдного выгляду вѣдновленої церкви есть — коли вже не замкненя, то бодай точне очищене пару-десять крокѣвъ довгов, але дуже нехарной жидѣвскої уличкы притыкаючої до одного боку церкви. Чей голосъ нашь не буде голосомъ вопіющого на пустини!

— **Громада Вербѣжь коло Белза,** прилучена до парохіи Себечева, закупила дѣмъ и основала въ нѣмъ читальню и крамницю. Торжество вѣдкрытя читальнѣ вѣдбуло ся дня 11 с. м.

— **Звертаемо увагу** на оголошене въ анонсахъ выдавництва „Артистично-літературні Новини“, котре поклало собѣ метою ширити въ нашѣй літературѣ взоры справдѣ артистичныхъ творбъ літературъ захѣдно-европейскихъ и оріґінальныхъ руско-українскихъ.

— **Дарованє зимы.** До Kurjera lwowsk-ого пишуть: Мовь людовъ кружить поголоска, що цѣсарь дарувавъ сего року зиму. Женка, що приносить менѣ зъ села молоко, оповѣдае, що цѣсарь дарувавъ зъ нагоды ювілен вѣдсиджуване каръ, медалѣвъ — бѣдному селянскому людови зиму! И дивуй же ся тутъ, що людъ вѣрить въ цѣсарске позволене „рабувати жидѣвъ“, коли знаходять ся вѣрующѣ, що и зиму можна дарувати...

— **Въ Жегестовѣ** згорѣло въ ночи зъ 13 на 14-ого с. м. 38 загородъ селянскихъ зъ цѣлымъ добуткомъ. 220 людей стало безъ даху и хлѣба.

— **Староста зъ Мостиськъ Ив. Дембовскій** придѣленый до служебы въ намѣстництвѣ.

— **Головный зарядъ кулокъ рѣльничихъ** внесъ до сойму нѣдчасъ торбчныхъ засѣдань кѣлькаарку шеву петицію о нѣдвышку удѣлюваної запомоги краевої зъ 25.000 зр. ажь на 100.000 зр. Соймъ передавъ сесю петицію до розслѣду выдѣловы краевому, а выдѣлъ краевый, хочь якъ щедрый на запомоги въ подѣбныхъ разахъ, а тымъ бѣльше для такої „народової“ институціи, якъ польско-патріотичній кулка, не прихилывъ ся въ цѣлости до петиціи. Вонъ предложивъ соймови нѣдвышити запомогу кулкамъ о 15.000 зр. платну въ трехъ ратахъ по 5.000 зр. Въ сей способъ фондъ позичокъ для кулокъ буде выносити поки-що 40.000 зр.

— **Вѣдгомоны по дощи орденовѣмъ.** Кромѣ посла д-ра Макса Менґера, котрый, якъ вѣдомо, не принявъ ордера зелѣзной корони, не принявъ такожь Антонъ Пецъ ордеръ, бурмістръ зъ Кіндберґа ордера золотого хреста заслуги, и то въ такои самои причины якъ д-ръ Менґеръ. Одинъ нѣмецкій дневникъ такъ описуе справу Менґерового ордера: „Д-ра Менґера запытували дѣ особы [одинъ высшій урядникъ а другій ексцеленція], чи прийме ордеръ? Вонъ вѣдповѣвъ рѣшучо, що не прийме, и думавъ, що на тѣмъ рѣчь скѣнчила ся. Тымчасомъ усе-таки надѣслано его ордеромъ, мабуть думаючи, що се неможлива рѣчь, абы въ Австріи, де такъ любить ся ордеры, мѣгъ хто даный ему ордеръ вѣдкинути. Менґеръ, нѣчого не подозрѣваючи, явивъ ся дня 2 грудня на засѣданю угодовои комісіи. Ледви увѣйшовъ, заразъ пѣдѣйшовъ гр. Тунъ до него и заговоривъ: „Чи вы вже читали Wiener Ztg.? Ґратулюю вамъ сердечно!“ Менґеръ подякувавъ президентови міністрѣвъ за его признанѣть, але заразъ и заявивъ, що ордера не прийме, и попросивъ, щобы въ найблизшѣмъ числѣ Wiener Ztg. вѣдкликати надане ему ордера, спростувати. Гр. Тунъ запытавъ, чому-жь то вонъ такъ анѣ-рушь не хоче ордера? На то Менґеръ высказавъ ширше свои погляды. „Свободолюбный посолъ [мовивъ вонъ] мусить уникати всего, що могло бы оказувати, немовь-бы вонъ буяъ доступный того рода вилывамъ. Я недавно въ юридичнѣмъ товариствѣ мавъ вѣдчитъ, и тамъ назвавъ я державными злочинцями виновникѣвъ насильства сповненого рѣкъ тому на парляментѣ. Нинѣ Абрагамовичъ ставъ тайнымъ радникомъ, ексцеляниѣю а Поточекъ et consortes дѣстали ордеры. Яка-жь по-при нихъ моя роля? Нинѣшна внутрѣшна політика Австріи, коли ей не закине ся, мусить довести до катастрофы. Противъ Нѣмцѣвъ управляти годѣ. Нинѣ опорою правительства е польска шляхта, а тая опора провалить ся черезъ одну нѣчь. Въ Галичинѣ готовить ся сильный переворотъ. Зруйнована шляхта навѣть не спостереже ся, коли ей наразъ усунуть вѣдъ верховодства въ краю великій промысловцѣ, жиды и Нѣмцѣ — тѣ три елементы, що усе бѣльше забираютъ земскій посѣлости. Взагалѣ такому правительству я не хочу дякувати за вѣдзнаку и ще разъ прошу о спростоване въ „Wien. Ztg.“ Коли-жь таке спростоване не появило ся, Менґеръ выславъ гр. Туновн свое вречене письменно въ повнѣй формѣ. Зъ того то письма оголошено де-що въ часописяхъ, але не все; було тамъ бѣльше, и то дуже цѣкавого.“

Кромѣ тыхъ двохъ выпадковъ непринятя вѣдзнакъ зайшли ще деякій иншого рода пригоды. Одинъ урядникъ Полякъ дѣставъ теперь такій ордеръ, якій уже мае вѣдъ рокѣвъ. Такъ само Бранкович изъ Задара дѣставъ ордеръ зелѣзной корони третьои класы, хочь мавъ его вже вѣдъ 1887 року. Цѣкава рѣчь стала ся въ д-ромъ Шеблемъ въ Праги. Вонъ дѣставъ наразъ ажь два вѣдзначеня: ордеръ зелѣзной корони третьои класы яко „професоръ ческого університету въ Празѣ д-ръ Іосифъ Schöbel“, и титулъ радника двору яко „краевый лѣкарь очный въ Празѣ д-ръ Іосифъ Schöbl“. А „Schöbel“ и „Schöbl“ не двѣ особы, але одна: Schöbl.

— **Горѣвочка** — лакома рѣчь. На станціи Пр...страненкъ на шляху австрійскои Полудневои зелѣзницѣ дня 26 м. м. о 7 годинѣ рано при пересуваню поѣздовъ выскочили изъ шинъ два возы тягаровѣ, наладованѣ бочками горѣвки, що везла ся въ Горицыи до Вѣдня. При тѣмъ одна бочка пукла и горѣвка почала течи зъ вагона. О тѣмъ розвѣйшла ся блискавицею вѣсть мѣжь людьми и збѣгла ся юрба, мужчины и женщины зъ судинемъ — ловити горѣвку. Зелѣзнича служба вѣдганяла, але напоръ бувъ такій, що она не могла дати собѣ рады, отже зателеґрафовано до найблизшого мѣсточка по жандармерію. О 10 годинѣ рано прибули жандармы поспѣшнымъ поѣздомъ, але — за пѣзно. Цѣла громада була вже запита, а чотири особы померли.

— **Крайне слово „Свободы“ — „Русскому Слову“.** На безпастанній напасти „Русского Слова“ на „Просвѣту“ дала ему „Свобода“ въ остатнѣмъ числѣ таку вѣдправу:

„Хто добра хоче для народу, той не буде юдити однихъ людей противъ другихъ; хто хоче свѣтла, не буде ширити брехнѣ. Але хто брехнею воюе и незгоду сѣе на радѣсть ворогамъ, хто безъ найменшои пѣдставы чорнить и плюгавить найбѣльше заслуженыхъ людей або товариства, той не е нѣчимъ иншимъ якъ темнымъ духомъ, плюгавымъ брехуномъ.

„Честный и розумный Русинъ не буде напастувати анѣ тыхъ, що пишуть фонетикою, анѣ тыхъ, що пишуть етимольоґією, але скаже: нехай пише, якъ ему лучше подобае ся, кобы лише писавъ добре, розумно и пожиточно. Котра правопись лѣпша, се нехай выказують ученій письменники, и то въ способъ спокѣйный, науковый, бо се не е справа до спору не то для хлопбвъ, але навѣть для тыхъ интеліґентныхъ людей, котрій правописею и ґраматикою не займають ся науково. Зъ часомъ очевидно тота сторона возьме верхъ, за котрою заявить ся бѣльше и лѣпшихъ писателѣвъ. Але хто зъ такои причины нападае и юдить, той сѣе роздоръ и робить такъ, якъ коли бы его хто до того найминъ и ему хто за тое плативъ.

„Русское Слово“ до давнѣйшихъ брехень додало нову: що „паны въ соймѣ минувшого року пріобѣцяли пѣднести Просвѣтѣ запомогу, если она буде писати свои книжечки фонетикою“, и що „соймъ въ 16 днѣвъ“ по ухваленю загальныхъ зборбвъ Просвѣты „пѣднѣсъ запомогу на три тысячѣ гульденбвъ рѣчно“. Анѣ не було такои обѣцянки анѣ соймъ не пѣднѣсъ запомоги.

„Наша статья о темныхъ духахъ видко допекла „Русскому Слову.“ Мы того и хотѣли, бо треба разъ конецъ положити лихѣй та шкѣдливѣй роботѣ. Якъ бы „Русское Слово“ було лише воювало противъ фонетики, то мы не були бы ему за те зовсѣмъ дорѣкали; але якъ хто каже, що Просвѣта за паньску ласку продае руски буквы, якъ хто отже Просвѣтѣ и тымъ людямъ, що въ нѣй працюють, закидае зраду народну, якъ хто зъ найщирѣйшихъ людей, зъ найлѣпшихъ рускихъ патріотбвъ робить паньскихъ лизунбвъ або за проданцѣвъ, той не вартъ того, щобы зъ нимъ обходити ся якъ зъ честнымъ чоловѣкомъ.

„Такій же люде, що въ подѣбній дурній клеветы вѣрять, то темній люде. На щасте, ихъ вже не багато е; на мѣсце збаламученыхъ хвилево 4 читалень Просвѣты е 168 новыхъ, котрій помимо фонетики на статутахъ Просвѣты завязали ся и що-разъ новій завязують ся, а звышъ 1.000 новыхъ членбвъ приступили и щоразъ новій приступають. Отже робота темныхъ духбвъ показуе ся пѣдъ тымъ взглядомъ даремною.

— **Лицеміры.** Зъ Тернополя пишуть намъ:

„Подай же руку козакови
И серце чистее подай!
А именемъ Христовымъ знову
Возобновымъ нашъ тихій рай!

кличе Тарасъ до Ляхбвъ. Але коли замѣсть дружнои руки — нраждa, що все на верхъ вылазять, замѣсть чистого серца — брутальне право сильнѣйшого мае бути пѣдставою нашихъ вѣдносинъ и згоды нашои, — о, справдѣ, чудовый „рай“ сотворимо зъ братами Ляхами!

Мы вимѣме вповнѣ вѣдрѣзнити робучій людъ польскій вѣдъ тыхъ станьчикбвъ, що выключно собѣ привоюють право репрезентованя польского народу, и тому въ тымъ сильнѣйшимъ обуренемъ мусимо напятнувати поступоване тыхъ панбвъ! Въ устахъ чудовій слова любови „poczciwego ludku“, а въ серцю гадина станьчикбвскои ѣди; рука сердечно стискае dłoń brata Rusina, а око блищить зрадливымъ блескомъ, шукаючи де впити бы кѣгтѣ. Се тѣ фальшивій демократы, що не знаютъ нѣ справедливости, нѣ правдивого характеру; се тѣ шовіністы, що не годні нѣякихъ аргументбвъ въ своихъ тупыхъ головахъ гомѣстити, лишь користуючись правомъ beati possidentes держать сторожу на „kresach ojczyzny!“ Яркимъ доказомъ на се и заслужене свѣтло кидаючимъ на героѣвъ своихъ есть крайно обурюючій фактъ, що лучивъ ся передъ кѣлькома днями въ Тернополи.

На улици Мицкевича пышаесь великій „готель Подольскій“ збудованый коштомъ и заходомъ кліки, въ котрѣй найвидніѣйшій мѣсця занимають ординанеъ Чарковскій-Голѣвскій и высокодостойный панъ Меценасъ Glogier. Хорошій покоѣ, модерне уладжене, у входовыхъ дверехъ умундурованій церберы, а ясне електричне свѣтло такъ и кидае вѣнець авреолѣ довкола многозаслуженои голови высокодостойного пана Glogiera, коли вонъ тамтуды вечеромъ переходить. Въ партерѣ мѣстить ся цукорня п. Домбровского и закладъ фризіерскій п. Койчима. Одымъ словомъ, чудова гармонія! Ажь тутъ одного разу — страшна рѣчь! — появилась надъ закладомъ фризіерскбмъ вывѣска въ языцѣ — ой не хіньскбмъ та не готентотскбмъ, — а вымовить годѣ, бо злѣсть бере — въ языцѣ рускбмъ [вобочь польскои вывѣски]. Що тогды дѣялось въ патріотичнѣмъ серденьку высокодостойного пана Glogiera, годѣ напевно сказать. Закипѣло оно сердешне святымъ обуренемъ на тутхлопску мову, на тыхъ Русинбвъ, що про нихъ нихъ важивъ ся памятати п. Койчимъ. Коли-бъ грѣмъ упавъ зъ ясного неба въ самого [цуръ-пекъ маро!] п. Glogiera, не булобъ сего его такъ поравило, якъ та напись въ рускбмъ языцѣ. Тоже тащить ся *πάσας ἀχές* Glogerius на мѣсце катастрофы и приказуе сейчасъ здерти руску вывѣску. [Зачуваемо, що мавъ страшенно злостити ся, що не пѣдрѣсъ такъ высоко, шобы мѣгъ самъ власноручно стерти сесю пляму зъ тѣла ojczyzny — такъ, якъ вонъ ей розумѣе]. И п. Койчима змушуе до усуненя рускои написи, ставляючи такъ ему, якъ и п. Домбровскому услбва въ котрактѣ, що напись може бути *тѣлькы въ языцѣ польскѣм*.

Якъ назвати фактъ сей? Зъ становища рускаго не можемо въ огляду на ц. к. прокураторію державну назвати его по имени, скажемо лишень те, що фактъ сей, носячи на собѣ знамена обиды другои народности и дальше могучи выгликати ненависть и ворожованє одной народности [рускои] противъ другои [польскои] въ §. 302 з. к. повиненъ властиво зустрѣнути ся въ интервенціею речника законбвъ державныхъ, але що сказати зъ становища загально людского про поступокъ чоловѣка, котрый диктуючи промысловцеви услбва змушуе его до утраты великои части гостей, а тымъ способомъ приносить ему матеріяльну шкоду?

А що такъ есть, то знае п. Домбровскій, котрого покинули всѣ Русины, що були его щоденными гостьми. А утвердить ся вонъ въ тѣмъ переконаню и дальше, коли тѣ Русины, памятаючи добре его поступованя, не вернуть до него такъ довго, якъ довго не буде мати рускои написи, а може и зовсѣмъ не вернуть, — коли нѣякій Русинъ зъ провінціи до него не зайде, знаючи, що стрѣтивъ бы ся въ закидомъ зрады солідарности народнои, — коли часъ весѣлъ, котрый силу тортбвъ и цукорокбвъ вѣдъ п. Домбровского славъ у рускій хаты, промине для него безъ гомону грошенятъ, бо всѣ Русины звернули ся до цукорнѣ п. Пецшака, котрый сповнить ихъ жаданя. За свои грошѣ, на своѣй земли, въ рускбмъ мѣстѣ мы мусимо мати те, що намъ належить ся, безъ взгляду на те, якъ хотять лицеміры!...

— **Дрѣбній вѣсти.** Въ Будапештѣ застрѣливъ ся посолъ зъ либерально-правительственного сторонництва Галяші. Причиною самоубійства була нервна недуга.

Телеґрамы „Дѣла“.

— Вѣдень 16 грудня. Президія опозиційныхъ нѣмецкихъ клюббвъ вѣдбули вчера конференцію, на котрѣй обговорювано справу тактики супротивъ правительства. Розходить ся тутъ о вѣдновлене розбитои конференціи президій клюббвъ лѣвиць. — Австрійского амбасадора въ Петербурзѣ кн. Ліхтенштайна вѣдкликано. — Выдѣлъ мѣскои рады ухваливъ приймати въ Австріи выключно нѣмецкій письма. — Говорять, що намѣстництво вышле на слѣдуюче засѣдане мѣскои рады комісара, щобы придививъ ся панующимъ тамъ вѣдноснинамъ.

Будапештъ 16 грудня. Кабінетова нарада прийняла до вѣдомости справоздане Банфіого зъ его авдіенціи у цѣсаря и згодилась на кандидатуру міністра Перчеля на президента палаты послбвъ.

Загребъ 16 падолиста. Нинѣ въ ночи померъ президентъ хорватского сойму Скалковичъ.

Парижъ 16 падолиста. Палата ухвалила позичку 200 міліонбвъ на будову индо-хіньскихъ зелѣзниць. — Адвокатъ Ляборі внѣсъ подане о выпущеня Пікарта на волю. Справа мусить бути полагоджена до 24 годинъ. Міністеръ вѣйны вѣдославъ подане ґенералови Цурлінденови въ припорученемъ скликати военный судъ.

Римъ 16 падолиста. На засѣданю парляменту міністеръ заграничныхъ справъ, вѣдповѣдаючи на интерпеляцію въ справѣ погромбвъ Італійцѣвъ въ Австіи, заявивъ, що австрійске правительство поступало въ тбй справѣ льояльно, и виновникбвъ примѣрно покарало.

Лондонъ 16 грудня. Англія кажуть мае намѣръ черезъ довшій часъ задержати простбръ окупованый на Кретѣ.

Царгородъ 16 грудня. Рада адміралбвъ на Кретѣ ухвалила предложити кн. Юріеви до помилуваня 18 засужденыхъ на смерть бунтбвникбвъ. Кара смерти мае бути перемѣнена на вязницю. Адміралы покидають Кресу дня 11 с. м.

Оповістка.

Товариство „Шкільна Поміч“ в Коломиї приме з початком другого півроку шкільного 5—6 учеників рускої ґімназиї [кляс: приготовляючої і I—VI-ої] до свого Інститута. Своїм питомцям дае Інститут ціле удержане, ліжко з сінником, надзір і провід домовий, а також меншу поміч в науці. Оплата виносить на рік 2 зр. на інвентар, 1·20 зр. річну вкладку членьску і місячно 17 зр., а за пране біля 50 кр. — платних кождого місяця з гори. Питомці мусять при принятю виказати ся, що мають три рази змінити біле на постіль, 6 пар біля, 6 ручників, 6 хусточок до носа і 2 пари обуви. Кождий принятий дістае карту принятя, без котрої не сьмів стровадитись до Інститута. Зголошувати ся треба до Товариства „Шкільна Поміч в Коломиї“ на руки управителя рускої ґімназиї С. Неділського до 25 сїчня 1899. [Инші рускі часописи просить ся о ласкаве повторене сего конкурсу.]

Надѣслане.

ЗМѢНА ПОМЕШКАНЯ

ЛѢКАРЬ НЕДУГЪ ВНУТРѢШНЫХЪ

Д-ръ Евгеній Озаркевичъ

мешкае

въ каменици „Народного Дому“

улиця Краковска ч-ръ 17, I. поверхъ. Ординуе вѣдъ 3—5 годины. 849 23—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицина ч. 1., противъ Банку Ґіпотечного на памятникѣ пошви Галицкои

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ:



окуляры, цвікеры, лѣорнеты, бінокля, далековиды, барометры, термометры, рѣзній ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райецайґи, таншье мѣрничѣ, піены, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвонкбвъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185)

ЛИПІЦЬ

въ ресторациі **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12. дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣдання.

ЦѢННИКЪ

Печена вепрова зъ капустою	15 кр.
Смѣжаній легки	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ зъ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи ресторациі, даю вѣдбиратись марки. — Найлѣпшій пивко по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборѣ страв и напитковъ звосмотрена кухня.

79 164—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

„Артист.-літературних Новин“

вийшли:

Книжка I. „МОІ ЛИСТИ“ поезиї Д-ра В. Шурата.

„ II. „НОВЕЛІ ЕДҐАРА ПО“ переклад з англійского Івана Петрушевича.

Ціна книжки 1 корона, гарно оправної 2 корони. Замовлять можна у видавця М. ЗАЯЧКІВСКОГО, Львів ул. Пекарська ч. 1.

Сцизорики власного выробу, англійскій и Генкельса припоручае Иванъ Ляврукъ, пожбанникъ у Львовѣ ул. Галицка 6.

ВЫШИВКИ
исходнои Галичины

вбсяя колекція зобранон Товариствомъ „Клюб Русинок у Львові" появилась накладомъ Антона И. Хойнацкого зъ літографічного заведенія Андрея Андрейчина по цѣнѣ

3 зр. 30 кр. а. в.

за примѣрникъ складаючій ся зъ 20 таблиць въ 4° королевского формату въ хорошо выдѣланой теці.

Выдане сихъ „Вышивокъ" перевышае значно подобного роду выданя, що появились въ Кіевѣ Одесси и Москвѣ и то не лише подъ взглядомъ технічного выкончѣня, але также и подъ взглядомъ самого зместу, понеже выдане се заключае въ собѣ точну репродукцію численныхъ взорбвъ народныхъ вышивокъ зъ повѣтбвъ Борщѣвъ, Городенка, Калушъ, Надворна, Снятинъ, Товмачъ и иншихъ о вѣрнбмъ наслѣдуваню красокъ, уживаныхъ народомъ въ дотычнбй окрестности

☞ Зъ замовленями належить звертатись до Антона И. Хойнацкого, управителя *Книгарні Ставропігійского Института у Львові, улиця Руска ч. 3.*

365 11—0

ОДИНОКЕ РУСКЕ
Артистично-літографічне
ЗАВЕДЕНЄ
Андрея Андрейчина
у Львові ул. БАТОРОГО ч. 11
виготовляе
всякій літографічній выробы
звычайнй візитовій білеты
вбдъ 1 зр. за 100 штукъ, а ново появивший ся візитовій білеты въ гербомъ Галицкои Руси въ краскахъ по 1 зр. 60 кр. за 100 штукъ зъ касеткою 188 51—51

ПІГУЛКИ до ратованя худобы въ случаяхъ давленя, вздуття и т. п. въ формѣ руры зъ дроту стальевого, по зр. 6·—, Трокары спущала и т. п. поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (противъ катедры.)

Решткы хбдниковъ и высортованй диваны, портіэры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, гобелины и рбзнй предметы декорацийнй по цѣнахъ баечно дешевыхъ. Складъ диванбвъ „Au Louvre" Львбвъ ул. Сикстуска 6 (Пасажъ Гавсмана). Такожъ на раты безъ пбдвышеня цѣнъ. Для провінцій цѣнники даромъ и оплатно. 190

Вбдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходитъ у Львовѣ що четверга (на мѣсци популярныхъ газетокъ „Батьківщина" и „Читальня") тыждневa популярна газетка

СВОБОДА
письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдав и за редакцію вбдповѣдае д-ръ Костъ Левицкій. Редакторъ просвѣтно-господарскои части Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорбчна передплата выносить 2 зр., на пбвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львбвъ, ринокъ ч. 10 въ домѣ „Просвѣты").

„СВОБОДА" мѣстить: 1) передовій статьѣ звычайно політичного змѣсту; 2) статьѣ информацийнй політичного змѣсту (н. пр. о сегорбчнбй сесіи соймовбй, о выборахъ, вбдозвы Краевого рускаго комітету выборчого, о нарадахъ рады державнои); 3) статьѣ фаховій переважно економічного або господарского змѣсту (н. пр. д-ра Кости Левицкого, О громадахъ окружныхъ, О заводовыхъ стоварышеняхъ господарскихъ, д-ра Дам. Савчака О новбмъ законѣ дороговбмъ, О краевбй продажи соли, О краевбй акцизѣ вбдъ напиткбвъ, Вас. Нагбрного Вѣсть зъ Народнои Торговлѣ, о. Пеленьского Торговля безрогами, Гр. Врецьоны О пасѣчництвѣ; 4) допись зо всѣхъ сторбнъ краю; 5) порады, пытаня и вбдповѣди въ справахъ просвѣтно-господарскихъ и суспбльно-політичныхъ; 6) рухъ селянъства рускаго; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваги въ свѣтѣ; 9) новины; 10) господарство промысль и торговля.

Linimet. Capsici comp.
въ аптики Ріхтера въ Правѣ.
При купнѣ сего загальнознаменитого, ббль усмирюючого втираня, котрый е до набути у всѣхъ аптикахъ, треба все уважати на марку: „Якбръ".

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львбвъ ул. Галицкая ч. 12

Зъ огляду на Свята дуже важне!
Цукорня львбвска
пбдъ зарядомъ Е. РОСЕВИЧА въ Перемышли ул. *Дворского ч. 2* выконуе всякій цукорничій выробы по дуже дешевыхъ цѣнахъ. Замовленя зъ провінціи вбдворотною почтою. — 100% вбдъ домового печива дешевше!
470 1—3

Також и на раты
безъ пбдвышки цѣнъ
диваны, портіэры, хбдники, ковдры ватованй, капы на столы и лбжка, коцы, дерги на конѣ, якъ также всякій артикулы потрѣбнй до уряджена домового въ складѣ диванбвъ „Teppichhaus zu Louvre", Львбвъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высылае ся цѣнники даромъ и оплатно. 19

Инструктора домового
потребуе сейчасъ на цѣлый рбкъ, до 30/8 1899, до двохъ хлопчиковъ зъ народныхъ шкблъ. Пожаданый е семинарістъ або рутинованый гімназіястъ. Зголошеня упрашае ся зъ условями на адресу: О. Александеръ Осадца гр. к. парохъ въ Окнѣ п. Городенка.
466 3—3

Особи недомагаючі або уломні, 467 3—3
потребуючи все щиро-дбалої опіки жіночої, можуть знайти сердечну опіку, зголошуючи ся: „MIGNON, poste restante, Львів".

Кухарь здобный
шукае службы; на бажане выѣджае на кблька днівъ до варена пбдчасъ весѣль, хрестинъ и т. п. Адреса: Антоній Хшонщь въ Угрѣбній почта Коросно. 472 2—4

Потребую концепіента
по можности управненого до субституція
475 2 3 Адвокатъ Федакъ.

Диваны перскій и портіэры
праднй (старинскій)
продае, и) уе и выпозичае, а также приймае на переховокъ. Складъ диванбвъ „Au Louvre", Львбвъ ул. Сикстуска 6. — Пбльги въ сплатахъ пбсля умовы.
На жадане высылаемо нашій богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

ЛЯРНЯ ДЗВОНБВЪ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
ВЪ КАЛУШИ
вбдзначена двома срѣбными медалями
выконуе **дзвоны** рбзнои ваги и приймае ушкоджеи дзвоны до переливання въ найкоротшбмъ часѣ, а такожъ маз на складѣ готовій дзвоны рбзнои ваги.
Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнй замовленя, прошу о ласкавій замовленя такъ на поодинокій новій дзвоны якъ и на цѣлій групы. За тревалбсть матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонбвъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.
Зъ глубокимъ поважаненъ
3783 **АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.**

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
приймае заповленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ
☞ просто зъ фабрики ☜
Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кільограмбвъ loco фабрика.

Вино
въ барилкахъ 5кільограмовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило
мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільограмъ. 4038

Вже выйшовъ
Илюстрованый Календарь „Просвѣты"
на рбкъ 1899.
Дбстати можна по цѣнѣ 35 кр., а въ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта", Ринокъ ч. 10.

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ, блюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудово низькихъ цѣнахъ. **MAISON de Nouveautés Madame Bertha Fiedler.**
Львбвъ, пл. Капітульна ч. 3.
190 73—?

Ученикъ зъ укбнченою І. клясою гімназ. въ вѣцѣ до 14 лѣтъ знайде користне помѣщене въ первороднбй торговли Ив. Бориса въ Перемышли. 473 1—6



До П. Т. Властителевъ коней.
Коли Вы, Вповажаный Пане, маете намѣръ купити собѣ добрій и дешевій дерги на конѣ — зводѣть, Впов. Пане удати ся до Складу диванбвъ **„Au Louvre"** у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Тамъ знайдете Впов. Пане, великанській выббръ дергъ, по хвалудуючо низькихъ цѣнахъ. На провінцію высылаемо на жадане нашій богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно 190

Проф. Д-ра Олександра Огоновского **„СИСТЕМ АВСТРИЙСКОГО ПРАВА ПРИВАТНОГО"** виданій Д-ромъ Петромъ Стобельскимъ: том I. Загальні науки і право річеве; том II. Право облігаційне і право спадкове — появив ся вже в книгарскій торговлі і можна его набути в книгарні Наук. товариства ім. Шевченка і в Ставропігійскій. Кождий том по 3 зр. 50 кр.



Выстава загальна
вехбдныхъ и иншихъ чужихъ и краевыхъ диванбвъ, портіэръ, фіранокъ, хбдниковъ и дергъ на конѣ.
Отворена цѣлый день а въ ночи при електричнбмъ освѣтленю. Вступъ вбльный. Зачудовуючо дешевій цѣны указаній докладно на всѣхъ товарахъ. Полекшій въ сплатахъ пбсля умовы.
Упрашае ся кождого, хто бажае щось закупити, абы впередъ оглянувъ тую выставу.
На провінцію цѣнники даромъ и оплатно.
Листы адресувати належить: Складъ диванбвъ „Au Louvre", Львбвъ, ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана) 190

ТОВАРИСТВО
ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОЙ ШТУКИ
стоварышене зареестроване зъ ограниченою порукою
у Львовѣ, ул. Пбдвалє ч. 7,
выконуе всякій працѣ въ обсягу артистичного малярства, рѣзьбарства и золотарства пбсля композицій своихъ членбвъ, а именно: образы религійнй до иконостасбвъ, олтарбвъ, хоругвъ, на тетраподъ, плащаницѣ и пр. и такійжъ образы до комнатъ; образы свѣтскій: историчній, портреты зъ натуры и фотографій, краевиды, побутовій и пр.; зъ дерева: кивоты, иконостасы, олтарѣ, образы и кресты процесійнй, сповѣдальницѣ и т. д. и всякій працѣ золотарскій; рбвножъ украшае внутра церковь, выготовляе пляны церковь, каплиць и пр. и утримуе на складѣ фотографічній репродукція образбвъ рускихъ артистбвъ.
☞ Товариство ручить за стильове, старанне и совѣстне выконанє. ☜
Цѣлемъ Товариства е: пбднести нашу штуку и вытворити руску школу штукъ красныхъ. Поручаючи прото се чисто руске Товариство патріотичнбй опѣцѣ нашои П. Т. Публики духовной и свѣтскои надѣемо ся, що зволить Она причинити ся до осягнення сеи цѣли численными замовленями, котрій приймае выключно лишь Дирекція Товариства. 460 3—?
Зъ глубокимъ поважаненъ *ДИРЕКЦІЯ.*
Товариство не послугуе ся агентами.

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ
принимае вкладки на
КНИЖОЧКИ
2319 **и опроцентовуе ихъ по**
4½% на рбкъ.

Пракседа з Созаньских Штенґель
мае честь завідомити Пов. Р. Т. Публику, що
записи на курс науки
☞ ТАНЬЦІВ ☜
розпочинають ся в сих днях.
Уділяє найвійших товариских і сольо танців, а на жадане також лекцій в приватних домах і в пансіонах. Принимає рівнож відрубні Кружки в особних годинах в своїм сальоні.
Ближша відомість в Ринку ч. 8, I. поверх (через ганок). 422

Музика!!! Новбсть!!!
Устна гармоніка трубна!!!
[Найновѣйшій и найвеличавѣйшій вынахбдъ]
Черезъ знамениту конструкцію трубну тонъ чудовый, незвычайно голосный и дуже ефектовный!! Перевышае все дотеперѣшне. Кождый грачъ на гармоніцѣ незвычайно радуесь сею новинною. Особливій голосы, подвбйній звуки, найббльша тривбсть. Окрбмъ того додаю до сего пышного инструменту нову школу, пбсля котрои дѣйстно кождый може сейчасъ выгравати найдѣвній танцъ, маршѣ и т. п. Пышна розрышка пбдчасъ довгихъ, зимовыхъ вечербвъ!! Особливо поручае ся на найкрасшій Рбздвяный дарунокъ!! Цѣна зо школою, опаковаенъмъ и портомъ лише 2·85 зр. Высылае ся за попереднимъ надѣсланемъ цѣны або за послѣдатою. Просить ся о выразну адресу замовляючихъ.
OSCAR EISENSCHMIDT, Musikinstr.-Versand & Export.
462 **Prag**. Goldschmiedgasse 4. 4—5

До Всечестнѣйшого Духовеньства!
Зъ особливою охотою удѣляемо Всечестнѣйшимъ Священникамъ пбльгъ въ сплатахъ пбсля умовы.
Поручаемо нашъ складъ богато заосмотреный въ диваны церковній и передъ престолы, якъ также сальоновій и настѣнній, хбдники, фіранки, портіэры, коцы, ковдры, капы на столы и лбжка, дерги на конѣ и коцы до подорожи.
Спеціальный вбддѣлъ для конфекцій дамскои и дѣточои, бѣли мужескаго и дамскаго, парасолѣвъ и на парасольокъ, капелюхбвъ, рукавичокъ, панчбхъ, коронокъ и стяжокъ.
На жадане высилае ся зъ приятностію цѣнники даромъ и оплатно.
Листы и замовленя належить адресувати: Магазинъ „Au Louvre," Львбвъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautés пл. Капітульна ч. 3. 190

Розклад їзди поїздів зелізничих
важний від 1 жовтня 1898
після часу середно-европейского [цісарського о 36 минут від часу ґлівіцкого].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова	ПОЇЗД посп. відхо	ПОЇЗД особ.	зі Львова
приходить о					
	6.45	з Іцкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.40	„ Янова	6.05		„ Іцкан
	7.50	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	7.55	„ Сокаля	8.35		„ Кракова
	8.05	„ Лавочного		8.50	„ Кракова
	8.15	„ Тернополя на головний дворець		9.15	„ Сколього
	9.05	„ Кракова		8.45	„ Янова
	10.35	„ Іцкан		9.35	„ Підволочиск з головного двірця
	10.45	„ Ярослава		5.58	„ „ „ Підзамча
	1.01	„ Янова		9.55	„ Белзця
1.30	—	„ Кракова		10.55	„ Іцкан
	1.40	„ Сколього	1.55		„ Підволочиск з головн. двірця
1.50	—	„ Іцкан	2.08		„ „ „ Підзамча
2.18	—	„ Підволочиск на Підзамче	2.40		„ Іцкан
3.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.50		„ Кракова
	5.00	„ Підволочиск на Підзамче		3.—	„ Ст. ка
	5.25	„ „ „ голов. дворець		4.55	„ Ярослава
	5.40	„ Іцкан			
	5.55	„ Сокаля			
		НІЧ.			**НІЧ.**
	3.04	„ Підволочиск на Підзамче		4.10	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.30	„ Іцкан
	6.10	„ „		6.40	„ Кракова
8.45		„ Кракова		6.55	„ Тернополя з голов. дворця
	9.10	„ Кракова		7.—	„ Лавочного
9.39		„ Підволочиск на Підзамче		7.10	„ Сокаля
9.45		„ Іцкан		7.15	„ Тернополя з Підзамча
9.55		„ Підволочиск на головн. дворець		7.44	„ Янова
	10.30	„ Лавочного		10.05	„ Ицкан
	12.15	„ Сколього	10.40		„ Кракова
				11.00	„ Підволочиск з головного двірця
				11.27	„ „ „ Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечором до 5 годин 59 минут рано. 5

☞ При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись. ☜

Видавець и одвѣчальний редакторъ Иванъ Белей, Папѣръ зъ фабр. Черлянськои. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пбдъ зарядомъ Іосифа Даниловця

Ч. 272. Львовъ, Субота 5 (17) Грудня 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзначнѣйшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Княжого 2; — въ Ярославѣ Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: H. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитости за инсераты у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатками

въ Австрії:		за границы:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пів рону	9 зр.	на пів рону	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пів рону	8 зр.
на чверть рону	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Реклямації неопечатаній вольній вѣдъ порта.

Поединче число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звичайні принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчкы инсератового або ся мѣсце в 3-ій рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подякы и иншій доносеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

Касы сиротиньскій а нашій суды.

Президія высшого суду краевого у Львовѣ розослала до всѣхдно-галицкихъ судовъ важный обѣжникъ въ справѣ сиротиньскихъ касъ. Покликуючись на свій обѣжникъ въ тій справѣ зъ дня 28 липня 1896 р., въ котрѣмъ припоручено судамъ оживити дѣяльность спѣльныхъ сиротиньскихъ касъ, президія завважуе, що хоч вѣдъ тогдѣ уплыло вже звыжь два роки и хоч за той часъ персоналъ судѣйскихъ и канцелярійныхъ урядниковъ значно помножено, мимо того дотеперѣшный выслѣдъ пѣднятя въ тѣмъ напрямѣ акціи зовсѣмъ не вдоволюючій, бо на 79 судовъ у всѣхдній Галичинѣ, обовязаныхъ до вѣдновленя спѣльной касы сиротиньской, розмѣрно лишь незначне число, бо лишь 20 повѣтовыхъ судовъ покликало сесю институцію до жытя.

Сей уемный результатъ толкуютъ суды тымъ, що опѣкуны переслухань не згодились на улькованя пупілярныхъ грошей въ сиротиньскихъ касахъ, а волять мати фонды умѣщень въ касахъ щадничихъ або иншихъ кредитовыхъ заведеняхъ; що довжники не точно платятъ раты и тымъ подѣбными выводами, повторюваными въ часѣ послѣдныхъ десятокъ лѣтъ на выправданя тои обставины, що *институція, котра всюды инде осягнула незвычайный розвій, лише въ нашимъ краю ледво животѣе.*

„Въ виду сего — пише президія — треба зазначити, що згадане припорученя выдано також и до судовъ на Буковинѣ, де кредитовій и соціяльній вѣдносины въ тѣмъ взглядѣ, о якій тутъ идеться, чей-же дуже мало можуть рѣзнитись вѣдъ тутешныхъ. И начальства буковиньскихъ судовъ повѣтовыхъ наводили въ своихъ справозданяхъ зовсѣмъ такій самій якъ у всѣхдній Галичинѣ обставины, що нѣбы стоять на перешкодѣ покликаню до жытя институцій сиротиньскихъ касъ, а декотрій буковиньскій суды мали вже навѣть готовій літографованій протоколы и донесеня, стверджуючій, що опѣка малолѣтныхъ не годить ся на улькованя пупілярныхъ грошей въ сиротиньскій касѣ.

„Противъ такъ поверховного трактованя сеи справы, намѣряючого шаблёновымъ переступленемъ опѣки полагодити неминучу конечность предложити зверхничій президіи справозданя и на дѣлѣ ухвалити ся вѣдъ всякои меритор[illegible]ной акціи, котра вымагала бы дѣйственои працѣ, выступивъ енергічно президентъ краевого суду въ Чернѣвцихъ, котрый — служивши попередъ въ Моравѣ и знаючи зъ вѣдтамъ дѣяльность судовъ въ справѣ сиротиньскихъ касъ — не допустивъ, щобы сесю справу въ окрузѣ его колегіяльного суду трактовано въ дотеперѣшный способъ, легковажучій зарѣдно припорученя высшого суду краевого, якъ и интересъ населеня. Выслѣдъ тыхъ заходовъ перешовъ всякій ожиданя и выказавъ неоспоримо, що попереднії трудности, указуваній начальствами буковиньскихъ судовъ, були лишь позорій, безъ вѣлкои реальной пѣдставы. А на скѣлько институція спѣльныхъ сиротиньскихъ касъ може розвиватись и для сѣльского населеня статись спасенною, коли тѣлько судѣйскій урядники займуть ся сею справою не лише шаблёново, але щиро и енергічно, найлѣпшимъ доказомъ є справозданя повѣтового суду въ Чернѣвцихъ зъ дня 12 серпня с. р. Сѣльске населеня обляга тамошній судъ, высказуючи судьямъ горячо вдячность за утворенє сиротиньскои касы, котра розпочавши свою дѣяльность въ днемъ 1 сѣчня 1898, выпозичила дотеперь на гіпотеки по-надъ 170.000 зр., а домагаѣ ся на сесю цѣль дальшихъ 200.000 зр.

„Въ виду сего результату думаю, що *судѣйскій урядники всѣхдної Галичины прецѣнь не схотятъ допустити до справданого заводу, що лишь недбалость ихъ и бракъ почути горожаньскихъ обовязковъ не позвалле розвинутись у всѣхдній Галичинѣ акціи так важної для сѣльского населеня, терпячого вѣдъ тягаромъ загальной депресіи аграрной и розгѣдаючои его хижы.* Думаю дальше, що також президія колегіяльныхъ судовъ всѣхдної Галичины не схотятъ допустити до здогаду, що *лишь президенты походячій въ чужихъ провінцій потрафлятъ впхнути на вѣдвластный персоналъ додатно въ хосень краю.* А прецѣнь не може бути сумнѣву, що якъ на Буковинѣ, такъ и у всѣхдній Галичинѣ є дуже много селянъ, котрій посѣдаютъ господарства гіпотечно незадовженій, а при нынѣшнѣмъ теперь загальнѣмъ недостатку бажали бы користати зъ добродѣйства сиротиньскихъ касъ и затягати тамъ позычки на гіпотеку своихъ грунтовъ.“

Президія стверджуе, що загальна сума капіталовъ спѣльныхъ касъ сиротиньскихъ всѣхдної Галичины, улькованыхъ въ касахъ щадничихъ, выросла въ послѣдныхъ мѣсяцяхъ до розмѣрно дуже значної цифры, бо по-надъ 139.000, и высказуе жаль, що „*коли зъ иніціятивы президіи высшого суду краевого сторонны, поучоній ва посередництвомъ політичныхъ властій, що въ касы сиротиньскои можуть дѣстати позычки на 4%, взголосили ся до судѣвъ зъ жаданемъ удѣлени имъ такои позычки, стрѣтили ся въ деякихъ судахъ зъ шерсткою вѣдправою, компромітуючою заразъ справедливости въ очахъ політичныхъ властій и въ очахъ людности.* Институція спѣльныхъ сиротиньскихъ касъ маѣ на цѣли не лишь користне улькованє пупілярныхъ и курательныхъ грошей, але маѣ статись заразомъ хосенною для реального кредиту, особливо малыхъ посѣлостій сѣльскихъ черезъ удѣлюванє дешевыхъ позычокъ гіпотечныхъ. Трудности, якій въ минувшихъ рокахъ стояли на перешкодѣ, рѣшучо усунені, бо лѣгкы, якій починено старанючимъ ся о гіпотечній позычки изъ спѣльныхъ сиротиньскихъ касъ, а именно: установленя дуже низькои стопы процентовои вѣдъ позычокъ гіпотечныхъ, якъ такожь безплатного зъ уряду оцѣненя гіпотекъ, а вкѣнци дозволъ сплачувати выпозичені капіталы въ звычайныхъ повѣрочныхъ ратахъ або въ ратахъ гуртовныхъ т. зв. аннуітетахъ — позналяють институціи спѣльныхъ сиротиньскихъ касъ конкурувати зъ богато иншими фінансовыми институціями, истнуючими на провінціи“.

Обѣжникъ кѣнчить ся горячимъ вѣзванемъ до судовъ, щобы сею справою заняли ся зъ цѣлою ревностію, дав указки, якъ треба поступати при переслухуваню опѣкунѣвъ, и заявляе, що президія „якъ зъ одной стороны не поскупить уваги для тыхъ начальствъ, котрій выкажуть ся зъ припорученои имъ задачѣ розширеня дѣяльности истнуючихъ, евентуально имъ введеня въ жытя сиротиньскихъ касъ тамъ, де они ще не истнують, — такъ зъ другои стороны не залишить ужыти принусовыхъ способовъ противъ тыхъ начальствъ, котрій хотѣли бы и дальше отягатись вѣдъ роботы въ тѣмъ дѣлѣ“.

Справы парляментарній.

На засѣданю палаты пословъ, котре маѣ вѣдбути ся во второкъ, сконсигновано цѣлу правницю. Зъ того заключаютъ, що правительство приготовляе якусь несподѣванку. На порядку дневнѣмъ того засѣданя поставлено спеціяльну дискусію надъ закономъ о пѣдвышеню платнѣ державной служвы. Окрѣмъ того президентъ Фуксъ умѣстивъ кѣлька иншихъ справъ. Що на порядку дневнѣмъ не умѣщують провізорій буджетовои и угодовои, мимо того, що они вѣдъ давна вже готовій до нарады, то доказуе, що само правительство хоче не допустити до парляментарного полагодженя сихъ справъ а лишити ихъ на ласку выгѣдного §. 14-ого.

Вѣчно невдоволеный зъ правительства, а мимо того все послушный клюбъ хрестіяньско-славяньскихъословъ, зновъ грозивъ опозиціею. Але якъ вже не разъ и не два, такъ и теперъ удало ся Тунови дешевыми обѣцянками за посередництвомъ парляментарного меклера Яворского утихомирити невдоволеныхъ Славянъ, бо якъ намъ доносять, мѣжь Словѣнцями з Хорватами а гр. Туномъ прийшло вже до цѣлковитого порозумѣня. Доси не полагоджено лишь [якъ звычайно] справы Русинѣвъ. Коли правительству взагалѣ залежить на членахъ славяньского клюбу, то хиба лишь на Словѣнцяхъ и Хорватахъ, а не на Русинахъ. Коли Тунови и Яворскому дѣйстно повелось укоськати тамтыхъ, то они певно не будуть уже журити ся Русинами. Навѣть ревный опѣкунъ нашихъ инкамератовъ махнувъ уже на нихъ рукою, бо якъ намъ доносять, Яворскій вже не хоче посередничити мѣжь славяньскимъ клюбомъ а правительствомъ, бо „дальше посередництво не мало на метѣ чисто національныхъ и культурныхъ интересовъ, але справы особистій“...

—

Провѣдники нѣмецкихъ сторонництвъ роблять заходы въ цѣли сконсолідованя нѣмецкихъ силъ, абы тымъ крѣпше ставити чоло правительству и славяньскѣй бѣльшости въ парляментѣ. Поки-що ведуть ся въ тѣмъ напрямѣ переговоры мѣжь президіями поодинокихъ опозиційныхъ клюбовъ нѣмецкихъ. Окрѣмъ того веде ся сильна агіта-

Поглядъ на нашъ языковый и правописный спѣръ.

Сегорѣчне святковане ювілея Ивана Котляревского було свѣтлымъ, всенароднымъ торжествомъ. Оно показало великій зрѣстъ украиньско-руского вдеи въ Галичинѣ и на Буковинѣ. Се посвѣдчивъ такъ численный зъѣздъ руской интеліґенціи зъ всѣхъ сторонъ руской землѣ. Жалуватн треба лише, що участь селянъ въ тѣмъ торжествѣ була незначна. Та можна надѣяти ся, що на будучій часъ и пѣдъ тымъ взглядомъ прийде поправа. Руска интеліґенція повинна ще бѣльше доложити працѣ и труду, щобы селяньскій та мѣщаньскій масы брали громадну участь у всѣм род ныхъ торжествахъ. Можна деякого изъ селянъ оправдати незасѣбностію, але въ богато выпадкахъ винна интеліґенція, що селянъ не тягне на всякій вечерки, на театральній выставы и т. д. Коли-бы свѣтлѣйшій селяне пѣзнали те все, то бы радо ишли. Чувъ я, якъ повѣдали селяне: „Кобы дарували оплату на зелѣзници, то бы можна ѣхати“, а другій просто высмѣяли ихъ. Неоденъ таки на дурницю пустить показну суму, а подумаймо, колько то селяньскихъ грошей лишить ся що року на Кальварін, Кохавинѣ, Пѣдкамени, Милятинѣ и т. д.?

Та наше торжество деякихъ людей таки на добре засмутило; „историчесскій начальники“ заломили руки и почали проливати крокодильній слезы, що буцѣмъ-то Русь пропадае, гине, бо „Просвѣта“ продала Полякамъ азбуку, черезъ що пѣсля нихъ розумѣня свѣтъ оберне ся до горы ногами, въ день буде свѣтити мѣсяць, а въ ночи сонце. Они радій бы, щобы всѣ Русины приняли ихъ мерзке язычіе и такъ поволи зближали ся до батюшки та стали справдѣшными Москалями... Але повѣдае народна пословыця; „Коли-сь не пирогъ, не пирожки ся.“ Про що мы маемо вдѣвати на себе чужу одѣжь, коли маемо свою гарну и милу? Здоровый змыслъ нашого народу побѣдивъ, а я надѣя, що цѣлковито побѣдить.

Берѣмъ рѣчь изъ практичного боку: До чого мы дойдемо зъ россійскою мовою въ Австрія, коли нею нѣхто тутъ не бесѣдуе? Не маючи споры въ масахъ, хто поважить ся нею все и всюды промовляти, не выставляючи себе на посмѣховиско загалу? Заводячи сесю мову въ школахъ — чи не сотворимо таку языкову трудность для молодежи, якъ бы мы завели чеську, сербску чи словѣньску, бо польска мова була бы зрозумѣлѣйша черезъ те, що тутъ и Поляки живуть? У насъ знають въ россійскои мовы хиба слова „водка“, „напольъ“, „дуракъ“ та ще по-трохи „да“, а бѣльше дѣять Бѣгъ! Такимъ чиномъ и не думати намъ про введеня россійскои мовы въ жытя. Се бачали ясно и борцѣ за россійщину, тому выступили зъ своимъ проектомъ тогды, коли думали, що прийшовъ конецъ Австрія, т. в. 1866 року. Однакъ ихъ ворожба не сповнила ся, а хоть-бы колись и мала сповнити ся, то мы не покинемо нашои дорогои бесѣды, а будемо ей таки розвивати.

Перший пок. Иванъ Наумовичъ вѣдкликавъ ся до народныхъ масъ, щобы они рѣшали въ правописныхъ справахъ. Разумѣе ся, що ему не ходило о розъясненє справы бесѣды и правописи, а радше хотѣвъ свои врачій поняти прищепити масамъ. Будучи способнымъ пропагаторомъ своихъ гадокъ, умѣвъ збаламутити богато селянъ та пѣвграмотноі интеліґенціи. Его дѣло ведуть дальше его наслѣдники и приклонники. Прихильники мертвеччины зъ конечности числять ся въ двома може навѣть рѣвными напрямами що до языкового и правописного питаня. Одній радій бы бачити въ Галичинѣ и Буковинѣ лишь россійску мову. Другій о те такъ дуже не побиваютъ ся, а не подобае ся имъ руска мова въ теперѣшнѣмъ выглядѣ, бо пѣсля ихъ гадки она проста хлопска та й вѣдходить вѣдъ церковщины, а они бы радѣ бачити щось mixtum compositum, щось трохи церковного, россійского, польского, сербского, отъ такъ пѣ[illegible]есь въ баранъ, абы лишь вѣдгородити ся вѣдъ сѣрои масы, показати свѣту, що маемо також паньску мову, далеку вѣдъ хлопскои. Сей другій напрямъ, церковно-консервативный, выискуютъ літературній розбишаки и баламутятъ людей всѣхъ въ сумѣшь, що черезъ принятя чисто-руской мовы упаде церковь, народъ не буде умѣти читати церковныхъ книгъ и т. д. Все то, взявши на купу, нѣсенѣтниця — и сему вѣрять хиба недоуки, якъ теперь ще лучае ся, що неоденъ зъ тои категоріи скаже „хай дуфая Сруль на пана“ або „янголъ забавѣкавъ Дѣвцѣ“, и твердить въ святѣмъ переконѣдченю, що такъ Украинцѣ перекладали святе письмо, а то пускали колись у свѣтъ такій „віцы“ редакторы „Страхопуда“. Що мае спѣльного россійска мова зъ церковною въ теперѣшныхъ часахъ? Только, що и другій бесѣды славяньскій, споріднені зъ нею. Тажь не вѣдъ теперь, але вже вѣдъ Ломоносова почали Москалѣ розвивати свою бесѣду на народнѣй, своѣй питомѣй основѣ. Коли-бы Русины приняли россійску мову, то не була бы се моя церковная; а коли бы писали церковною, то се не було бы по россійски.

Около Рождества Христа були лишь двѣ мовы панующій: грецка и латиньска; они зъ часомъ стали ся зъ малыми вынимками такожь літурґічными — перша на всходѣ, друга на заходѣ — и були зрозумѣлій свого часу для тыхъ лише, що ними бесѣдували. Зъ часомъ повявила ся и славяньска церковна бесѣда, ужита въ церковныхъ книгахъ, яко жива для живыхъ, бо Славяне по грецки не розумѣли, та зъ часомъ кожда зъ тыхъ бесѣдъ заскорупла, замкнула ся въ певній границѣ и вже не замѣняла ся та й не стало людей, щобы ихъ розумѣли безъ особныхъ студій. Въ середныхъ вѣкахъ не уживано въ письмѣ иншои мовы, якъ церковной — на заходѣ латиньскои, на всходѣ грецкои, побѣчъ арабскои та другихъ поменшихъ, а у насъ на Руси церковно-славяньскои. Та прийшла реформація и она надала новый напрямъ жытю людскои суспѣльности въ Европѣ. Противъ принятого звычаю Лютеръ перекладае Біблію на нѣмецку мову, пише розправы духовній по нѣмецки, а въ слѣдъ за нимъ идуть его ученики. Живій мовы поодинокихъ народовъ приходять до своихъ правъ, втискають ся до публичного жытя, а мертвій мовы лишають ся и дальше літурґічными. Сей процесъ наступленя мертвыхъ мовъ живыми вѣдбуваѣ ся поволи, у одного народа борше, у другого пѣвнѣйше. Отъ у нашихъ сусѣдовъ ще при кѣнци минулого вѣку була значна примѣшка латины въ польскѣй мовѣ. Теперь нѣхто зъ Поляковъ не скаже: „qui kobyłkam non habet, piechotare debet“ — а одинъ бесѣдуваѣ такъ давнѣйше квестарь Бернадынъ, якъ се читаемо въ „образкахъ зъ Литвы“ Игната Ходыки. Москалѣ, Поляки, Сербы и другій народы вже давно те перебули що мы теперь переживаемо. У насъ же о стѣлько труднѣйша языкова борба, що наши сусѣды зъ пѣвночи „пособіями“ пѣддержують ретроґрадный елементъ, абы намъ бузроздивъ и не давъ роз-

Торговлю рызъ и сосудовъ церковныхъ рукодѣльно бронзованыхъ, котра приняла всякого рода роботы зъ бронзу до золочня и срѣбленя и СКЛАДъ СРѢБЛА ХИНЬСКОГО (столового) 441 5—10

припоручае ся фірму:



Евг. Спожарского и Вол. Устеньского при ул. Руской ч. 1. (въ каменици тов. „Просвѣты“ у Львовѣ

ція межь нѣмецкимъ населеніемъ, щобы за помочію выборцѣвъ присилувати нѣмецкихъ послѣвъ до солідарного поступованя. На зборахъ товариства Deutscher Verein выголосивъ п. Штайнвендеръ вѣдчитъ о ситуаціи, въ котрѣмъ головный натискъ поклавъ на конечность вѣдновленя нѣмецкои Gemeinbürgschaft. Сталою хоробою Нѣмцѣвъ є се, що они подѣлились на фракціи и стратили всякій вплывъ на політику, такъ що теперь правительство може рядити безъ и противъ Нѣмцѣвъ. Правдива борба зачне ся доперва тогдѣ, коли будуть языковій розпорядженя. Мы повинній злучати ся вѣдъ окликомъ: „Не стерпимо правленя противъ Нѣмцѣвъ! Пѣдпертій Мадярами зъ тамтого боку Литавы, разомъ въ ними мусимо побѣдити!“ Пѣдъ напоромъ выборцѣвъ Нѣмцѣ готовій розпочати наново серіозну обструкцію, особливо тогдѣ, коли на порядку дневномъ появить ся угода. Конференція мужѣвъ довѣря нѣмецко-людовои партіи на Моравѣ ухвалила вѣзвати своихъ послѣвъ, щобы старали ся хочь-бы средствами найостръйшои обструкціи не допустити до ухвалы угоды зъ Угорщиною и повалити вороже Нѣмцямъ правительство.

——

Деякій нѣмецкій часописи донесли були въ своѣмъ часѣ о навязаню угодовыхъ чеško-нѣмецкихъ переговорбвъ. Молодоческій дневники заперечили тій вѣсти и справа на якійсь часъ утихла. Теперь пѣднѣсъ сесю справу на ново старый Ріґеръ въ промовѣ на своѣмъ ювілейнѣмъ торжествѣ, а за нимъ стараческій дневникъ Hlas naroda. Вступна статья сего дневника доказуе ковечность такого порозумѣня, щобъ усунути теперѣшій неможливій вѣдносины. Заняціованє угоды повинно выйти вѣдъ Чехбвъ и опертись на обопѣльнѣмъ пошановню языковыхъ, культурныхъ и національныхъ правъ обохъ народбвъ и на цѣлковитѣмъ рѣвноуправненю.

——

На вчерашнѣмъ засѣданю угодовои комісіи — при 15-ѣмъ артикулѣ цлово торговельного договору о похатнѣй торговли п. Менґеръ поставивъ внесенє, щобы справу похатнои торговлѣ кожде въ обохъ правительствъ управильнило самостѣйно и щобы концесія на похатництво одержана въ однѣй половинѣ монархіи управнювала до ведення тои торговлѣ такожь въ другѣй половинѣ. — Представитель правительства выступивъ противъ того и комісія, розумѣе ся, вѣдкинула внесенє Менґера, а приняла артикулъ безъ змѣны. Окрѣмъ того комісія приняла, такожь безъ змѣны, артикулы 16 до 20 о патентахъ, охоронныхъ маркахъ, почтахъ и телеґрафахъ, о обсязѣ и дѣяльности товариствъ акційныхъ, асекураційныхъ, заробковыхъ и господарскихъ. Артикулъ 19 о охоронѣ літературнои и артистичнои власности лишивъ ся въ завѣшеню.

——

Зъ вѣсень посла о. Танчкевича, поставленыхъ въ палатѣ послѣвъ, передано до комісій внесеня: 1) въ справѣ загального асекураційного примусу на всякій елементарній нещастя и 2) въ справѣ державныхъ збожевыхъ магазинѣвъ до господарскои комісіи; — 3) въ справѣ амортизаціи селяньскихъ довгѣвъ державою до банкового субкомітету угодовои комісіи; — 4) въ справѣ дотаціи сотрудникѣвъ и 5) въ справѣ павшалю помѣчникѣвъ войсковыхъ душпастырѣвъ до буджетовои комісіи.

Переглядъ часописей.

[*Справа именованя митрополита галицкого.*]

Въ послѣднихъ часахъ зачали по дневникахъ появлятя ся вже нѣбы то певній вѣсти про именованє нового митрополита. Тамтого тыжня „Галичанинъ“ дбставъ вѣдомбсть, що митрополитомъ вже именовано станиславбвского епископа Куиловского; на его мѣсце мавъ бы пѣйти перемыскій митратъ о. Кароль Волошиньскій, а игуменъ ч. св. Василія о. Шептицкій мавъ бы стати львбвскимъ суфраґаномъ. Теперь польскій дневники львбвскій доносять, що митрополитомъ мае стати еп. Куиловскій, его суфраґаномъ львбвскій крилошанинъ о. Чапельскій, а до Станиславова пѣйде о. Шептицкій.

Въ сѣй справѣ помѣстивъ „Руслан“ д. 3 с. м. листъ зъ Вѣдня, въ котрѣмъ пише ся: „Слухи, акій выринули въ поодиноких дневникахъ галицкихъ, мовь-то станиславбвскій епископъ мавъ бы засѣсти на престолѣ митрополичѣмъ, суть доказомъ, що питанє именованя висить у воздусѣ та що деякій сферы радѣ бы на тѣмъ становищи бачити епископа Куиловского. Що ся справа обходить всѣ рускій круги, — се не потребую вамъ казати. Галицкій митрополиты були доси завсѣгды не лише репрезентантами галицкои Руси, але и політичными та народными ея вождями. Въ митрополитахъ кристалізували ся змагання галицкихъ Русинбвъ, а зъ другого боку вѣдъ меншои або бѣльшои патріотичнои дѣяльности митрополитбвъ зависѣла и хвилева доля руско-католицкои церкви и національного розвою рускаго народа. Личность, котра бы мала удостоитись высокого, бо першого достоинства на галицкѣй Руси, мусить проте посѣдати повне довѣре у всѣхъ верствъ сея Руси и въ цѣлости вѣдчувати ея духовѣ, релиґійній та національній потребы. Руска душа и тѣлько руска душа въ повнѣмъ значѣню сего слова повинна бы обняти керму найдорожшихъ тѣй Руси интересбвъ въ нинѣшнѣй, повсѣй хвили. Галицкій митрополитъ мусѣвъ бы мати енерґію, вести народъ рускій и его духовеньство тою природною дорогою, на котру вступивъ пок. Кардиналъ для добра рускои католицкои церкви, рускаго народу, спокѣйного розвою рускихъ силъ, добра краю и державы. Дорога та проста. Церковь руско католицка якъ и рускій народъ змагають до обезпеченя своихъ правъ, паралельно зъ розвоемъ латиньскои церкви и народу польскаго. Въ тѣмъ паралельнѣмъ, спокѣйнѣмъ розвою лежить порука добра обохъ народбвъ, заселяючихъ Галичину. Зѣйти зъ сего шляху або пѣйти нимъ дальше, станути вѣдъ сихъ змагань на боцѣ або не интересуватись ними — значить одно, що власноручь знищити щасливо почате, розумне дѣло вырозумѣня и порозумѣня обохъ церковъ и обохъ народбвъ. Не диво проте, що питанемъ именованя митрополита галицкои Руси интересуть ся нинѣ всѣ компетентній круги и найвысшій сферы. Кандидатуры вырисовують ся одна по другѣй, але думаемо, що въ рѣшучѣй хвили та кандидатура удержить ся, зъ которою буде подана певность, що она всесторонно вѣдповѣсть вымогамъ, якій рускій народъ навыкъ вважати зъ особою митрополита, въ котрѣмъ вѣнъ хоче бачити воплощену суть своихъ змагань, до котрого всѣ сторонництва звернулись бы зъ повнымъ довѣремъ и любовю, — кандидатура, котра всею душею полюбила руску церковь и рускій народъ и подала вже доказы своеи успѣшнои дѣяльности для добра порученои собѣ пастыы“.

Рѣчь ясна, якъ на долони, за которою кандидатурою промовляе вѣденьскій дописувателъ „Руслана“, — очевидно „посолъ-угодовецъ“, — а противъ чиеи кандидатуры вѣнъ выступае. И мы рѣвно-жь промовляли бы за кандидатурою Преосв. Чеховича супротивъ кандидатуры Преосв. Куиловского, — хочь, що правда, не умѣли бы аргументувати такъ медовыми словами.

Слова вѣденьского дописувателя „Руслана“ про задачу митрополита: „Зѣйти зъ сего шляху або не нти нимъ дальше, станути вѣдъ сихъ змагань на боцѣ“ и т. д. вѣдносять ся очевидно до кандидатуры Преосв. Куиловского. Се стае ще яснѣйшимъ зъ новинки, яку помѣстивъ „Руслан“ дня 29 падолиста п. заг. „Неправдоподобне а правдиве“, въ котрѣй подае ся вѣсть, що священики станиславбвскои дієцезіи дбстають вѣдъ своеи церковнои власти нагану за уживане фонетичнои правописи не лишь въ письмахъ до властей духовныхъ але и свѣтскихъ.

Але ще яснѣйше вѣдслонюе аргументы противъ кандидатуры Преосв. Куиловского львбвскій [мабуть таки краковскій, въ близькихъ зносинахъ зъ послами угодовцями остатчій] дописуватель до краковского Głos-у narodu. Вѣнъ пише межь иншимъ:

„Фактомъ е, що нѣденьскій круги не е прихильній именованю о. Куиловского. За те знаю рѣшучо, що рѣшаючій круги львбвскій радій бы еп. Куиловского бачити митрополитомъ львбвскимъ. Намѣстникъ ґр. Пінінській зовсѣмъ недвозначно пѣдпирае сю кандидатуру зъ уваги, що не хотѣвъ бы, щобы найстаршого вѣкомъ епископа рускаго покривджено черезъ помишене при тѣмъ именованю. Ґр. Пінінському ходить тутъ не о саму рѣчь, а о особу. Пѣсля гадки значнои части Русинбвъ увага на особу, а не на рѣчь саму, є шкѣдлива. Шанують они о. Куиловского, человѣка поважного вѣкомъ и общадного, котрый зъ грошей, заощадженыхъ зъ невеликихъ своихъ доходбвъ, призначивъ сп авдѣ королѣвскій даръ 15.000 зр. на вѣднову рускои катедры въ Станиславовѣ. Але на жаль не можна высказати такои похвалы о. Куиловскому яко зверхникови дієцезіи. До тои несхоты до его особы въ рѣшаючихъ кругахъ вѣденьскихъ може найбѣльше причинивъ ся такі самъ о. Куиловскій. Преосв. Куиловскій часто любивъ демонструвати тамъ, де демонстрація була не на мѣсци. Коли бл. п. Кардиналъ скликувавъ коли-небудь яку конференцію епископбвъ и высшого руского духовеньства въ справахъ рускои церкви, о. Куиловскій удававъ хорого и ѣхавъ до Ненадовои. Коли вѣдбувало ся у Львовѣ католицке вѣче, о. Куиловскій зновъ пересиджувавъ въ Ненадовѣй. Коли бл. п. Кардиналъ уладивъ руску процу до Риму на памятку трехсотнои унїи рускои церкви зъ Рымомъ, о. Куиловскій выѣхавъ до Ненадовои. Одинъ зъ участникбвъ тои процѣ, що бувъ при урочистѣй авдіенціи у папы, розказувавъ менѣ, що папа звернувъ свою увагу на бракъ о. Куиловского и запытавъ: Ubinam est Episcopus Stanislaopolensis? На те архіпресвитеръ станиславбвскои капітулы о. Фаціевичъ вѣдповѣвъ: Vestra Sanctitas, Episcopus aegrotat. Папа зъ усмѣхомъ, не укрываючи, вѣдповѣвъ: Aegrotat, aegrotat... Коли недавно пріѣхавъ до Станиславова вѣрменьскій архіепископъ Исаковичъ, о. Куиловскій задемонструвавъ зновъ и выѣхавъ до Ненадовои. О. Куиловскій демонструе противъ всего и гнѣвае ся на всѣхъ. Гнѣвае ся на ґр. Каз. Баденього за те, що по смерти бл. п. д-ра Пелеша не признавъ его кандидатуры на перемыске епископство за вѣдповѣдну; гнѣвае ся на его брата ґр. Станислава и демонструе противъ него наглымъ выѣздомъ „въ важныхъ справахъ“ до Ненадовои, коли краевый маршалокъ пріѣхавъ на посвячене новои выдѣловои школы; гнѣвае ся мабуть такожь на власну дієцезію, скоро всю управу зложивъ въ руки двохъ крилошанъ, а самъ цѣлыми мѣсяцями сидить въ Ненадовѣй. Не можна бы нѣчого мати противъ того, коли бы управа дієцезіи на старѣ лѣта епископа була въ рукахъ капітулы; але рѣшучо треба застерегти ся противъ того духа, якій пануе въ станиславбвскѣй дієцезіи“.

Дальше повтаря „львбвскій“ дописувателъ згадану вже позыске новинку зъ „Руслана“, а вѣдтакъ запытуе: „Чи зъ именованемъ о. Куиловского не повторить ся у Львовѣ исторія управы дієцезіи станиславбвскои? На се годѣ дати вѣдповѣдь. Вѣдъ кождого епископа мусимо жадати, щобы занимавъ ся дієцезією; инакше нѣколи ладу не буде“.

Навѣвши опѣсля вѣденьску допись „Руслана“, котру мы подали на початку, такъ пише дальше: „До слбвъ „Руслана“ додамъ хиба те, що силъ до ведення рускаго народу у еп. Куиловского трудно вже найти. Вѣденьскій круги докладно розбирали сю справу, застановляли ся надъ значною частію указаныхъ въ сѣй дописи фактбвъ и радѣ бы бачити на становищи рускаго митрополита перемыского владыку Чеховича, котрому найбѣльшій прихильники кандидатуры еп. Куиловского не годнѣ нѣчого закинути. Маемо такожь надѣю, що и ґр. Пінінській не буде въ сѣй справѣ перешкаджати, тымъ бѣльше, що для особы Чеховича мае велику честь. Въ найближшихъ мѣсацяхъ справа порѣшить ся. Кобы се порѣшене вышло на добро уніятскои церкви, рускому народови и на користь вырозумѣня и порозумѣня обохъ народбвъ и обрядбвъ.“

Редакція Głosu narodu додае до сеи дописи вѣдъ себе такій слова: „Письмо се, о скѣлько знаемо, подае вѣрно змѣстъ поступлятбвъ и жалѣвъ, зъ якими католицкій послы рускій выступили передъ ґр. Туномъ въ справѣ обсады митрополіи. Бажати бы треба, щобы тій постуляты стрѣлись у правительства зъ якъ найлѣпшимъ увзглядненемъ“.

Тымчасомъ нинѣшній телеґрамы доносять, що справа Русинбвъ [нзъ христ.-слав. клюбу] доси ще не полагоджена зъ ґр. Тупомъ, а п. Яворскій вѣдказавъ ся вѣдъ дальшого посередниченя, бо „не ходить вже о справы народній и культурній, тѣлько о часто особистій“. Розумѣти тутъ можна тѣлько знѣстну справу рускои катедры для д-ра Студиньского и справу митрополіи. Зъ усего видно, що митрополитомъ зостане таки Преосв. Куиловскій, якъ сего хотять „львбвскій рѣшаючій круги“ зъ ґр. Пінінськимъ, а не Преосв. Чеховичь. А выходить зъ сего, що навѣть въ такій справѣ послы угодовцѣ є цѣлкомъ безсильній супротивъ „рѣшаючихъ кругбвъ львбвскихъ“ и не поможуть имъ нѣякій медовій аргументаціи на тематъ „вырозумѣня и порозумѣня обохъ народбвъ и обрядбвъ“ по рецептѣ пок. кард. Сембратовича. И до чого-жь они властиво здали? До чого придала ся имъ такъ сфатично зазначувана протекція екселенціи Яворского?...

Свято Котляревского въ Самборѣ.

——

Животворна струя, що выплыла зъ Львова и розлилась вѣдтакъ по Украинѣ-Руси, пробудила и самбрскихъ Русинбвъ зъ байдужности. Заходомъ головного Выдѣлу тутешнои філіи „Просвѣты“, що не щадивъ трудбвъ и не давъ ся знеохотити байдужностію тутешнои интеліґенціи, уряджено въ минувшу недѣлю [11-ого с. м.] святочный вечѣръ въ честь 100-ого ювілею вѣдродженя національнои літературы. На покликъ Выдѣлу лучила частяна самбрскои Руси, мѣсцевои и замѣсцевои [вѣдрадно було бачити на тѣмъ святѣ кѣлькохъ селянъ зъ околицѣ] та горстка „твердыхъ“ и Полякбвъ заповнили биткомъ доволѣ простору салю „Народного Дому“. На лицихъ громады пробивавъ ся поважный, справдѣ святочній настрбй. Знать вѣдчула она великость хвилѣ, въ котрѣй живѣйше забило ся серце 30-міліонового вѣдродженого народу. Середъ глубокого спокою першій роббтникъ на нивѣ народнѣй гладѣвъ зъ потрету на потомкбвъ Енея, що вѣбрались, разъ повдиваний на хвилю, щобы вѣддати честь его заслузѣ. Громада въ напруженю дождала початку свята.

Пѣднеслась куртина и на естрадѣ появивъ ся проф. Бѣленькій. Въ довшѣмъ вѣдчитѣ подавъ удачный поглядъ на давнѣйшу нашу літературу, а почавъ ся въ XI. и XII. вѣцѣ; розказавъ, якъ потѣмъ руске слово, прогнане зъ дворбвъ князѣвъ и панбвъ, мусѣло хоронитись пѣдъ сѣльску стрѣху; якби-ци змалювавъ обставины, середъ якихъ зродилось наше народне письменьство въ появѣ на свѣтъ „Енеиды“ та представивъ величезне значѣне ея въ розвою рѣдной літературы, вѣщуючи ѣй вравъ красну будучность. Вѣдчиту выслухано зъ напруженою увагою, а прелеґента нагороджено заслужеными оплесками.

Вѣдтакъ выступивъ на естраду славнозвѣстный артистъ-малярь и поетъ Корнило Устіяновичь. Громада привитала свого любимця гучными оплесками. Деклямувавъ власну поезію пѣдъ заг. „Рѣдна мова“, друковану въ „Дѣлѣ“ а вѣдтакъ передруковану въ американьскѣй „Свободѣ“ — а деклямувавъ такъ чудово и зъ такимъ одушевленемъ, що здавалось душа, пережившн въ однѣй хвили цѣлу исторію давнои славы та давныхъ и новыхъ злиднѣвъ, встала зъ гробу до нового, красчого житя. Ледви прогомонѣли останній слова вѣщуючій побѣду живого слова, зірвалась буря оплесковъ, а середъ того залунавъ грѣмко въ однѣй половинѣ салѣ имнъ „Ще *не* вмерла Украина“. Громада встала; встала — але не цѣла. Вы цѣкавій, хто не вставъ? Не гадайте, що Поляки — нѣ, хтось другій. Парто було бачити ихъ комічне положене, коли заклопотанй оглядали ся...

Послѣдну точку святочного вечера выповнило представленє „Наталки Полтавки“. Се було перше представленє вѣдгране власными силами мѣсцевои интеліґенціи, тожь не диво, що оно не могло вѣдповѣсти цѣлковито всѣмъ артистичнымъ вымогамъ. Одначъ гра, якъ на першій разъ, була доволѣ удачна завдяки трудамъ режісера п. Бачиньского та щирѣй охотѣ дружины аматорскои. Найлучше вѣддала ролю свою панѣ Бачиньска [Терпилиха] колишня артистка рускаго театру. Красно грала п-на Чайковска [Наталка], у неи гарный, дзвінкій голосъ и коли-бъ въ ея рухахъ и словахъ бѣльше було чуття а менше холоду, гра ея була бы зовсѣмъ бездоганна. П. Гладиловичь вѣддавъ знаменито ролю вы-

Незвычайнои доброты натуральнй Вина угорскй *бутелька по крайцарѣвъ 50, 60, 70, 80 и высше поручае*

Фірма: Иванъ Мушиньскій — Львбвъ — Рынокъ ч. 40. 474 1—8

борного, а п. Будзиновскій комізмомъ своимъ въ роли возьного збиравъ гучні оплески. Не згорше грали пп. Голубѣнка и Гукевичъ — першій въ роли Петра, другій въ роли Миколы.

Свято закінчилось комерсомъ, на котрімъ участники середъ горячихъ промовъ [особливо патріотичнымъ змістомъ відзначалась деклямація п. Корнила Устіяновича] бавились до пізнои ночи. Хто пришовъ на сей святочный вечѣръ, певно не пожалувавъ; на лицяхъ участниківъ видко було одушевленє, немовь знаходились у красшімъ свѣтѣ. Громада розійшлась въ тімъ сильнімъ переконаченю, що разъ воскресше наше слово не вмре, бо въ нѣмъ сила жива!

Провѣвшій изъ незрячихъ.

Переглядъ політичный.

На нинѣшнімъ засіданю угорского сойму має бути выбрана нова президія. Президентомъ зъ вѣку буде посолъ зъ партіи независимыхъ Мадарашь, нашъ 70 лѣтный старець. Опозиція, коли такчи зъ того, що самъ президентъ належить до опозиціи, намѣряє розпочати дискусію надъ кількома важными справами, щобы бодай на кілька днівъ проволѣчи выборъ. Ліберальне сторонництво постановило одноголосно : оставити кандидатуру міністра справъ внутрѣшныхъ Перчела на президента палаты, а послівъ Талінна и Гавріла Даніеля на віцепрезидентівъ. Сторонництво независимости остановило не допустити, абы на мѣсця президента засівъ членъ правительства, противъ котрого бувшій президентъ підніесъ закидъ що старавъ ся обкроити независимість президента.

НОВИНКИ.

— **Молодѣжь академічнои** [рускои] гімназіи у Львовѣ устроює вѣ второкъ 20-ого грудня въ великій сали „Народного Дому“ святочный вечеръ въ память сотыхъ роковинъ відродженя украиньско-рускои літературы. Програма: I. — 1) Відчитъ про відродженє украиньско-рускои літературы, выголосить проф. І. К. 2) *Матюкъ*: „До рускои пѣснѣ“, хоръ мужескій. 3) *Шевченко*: „На вѣчну память Котляревскому“ — віддеклямує Я. К. 4) *Бортнянскій*: Псаломъ „Господи Боже Израилевъ“, хоръ мѣшаный при акомп. фортепіяна. 5) *Лістъ*: Reminiscences de Lucia de Lammermoor, фортеп. соло, відграє Б. Г. — П. — 6) *Котляревскій*: уступъ зъ І. пѣснѣ „Енеиды“, віддеклямує С. Н. 7) *Лисенко*: а) „Ой у полѣ три криниченьки“, б) „Ой пущу я коничка“, пѣснѣ народній на хоръ мужескій при акомп. фортепіяна. 8) Пѣснѣ зъ „Наталки Полтавки“, укладу Лисенка и Едлічки: а) Вѣють вѣтры и б) Чого вода каламутна, сопран., в) Сонце низенько, теноръ, г) Де згода въ семействѣ, терцетъ 9) *Лисенко*: Різдвяна псальма, хоръ мѣшаный при акомп. фортеп. 10) *Матюкъ*: Колиды. — Початокъ точно о год. 6 вечеромъ. — Добровольній датки на товариство „Русланъ“ принимають ся при касѣ.

— **Въ 100-ну рочницю відродженя рускои** літературы устроюють товариства „Руске Касино“ и „Зоря“ въ Дрогобичи дня 21 грудня с. р. въ сали Сокола концертъ. Програма: 1) І. Франко: Великій роковины, прольогъ. 2) Дм. Бортнянській: Концертъ Nr. XXIX., хоръ мѣшаный. 3) Фр. Лістъ: Rhapsodie hongroise Nr. 12., фортепіянъ. 4) А. І Козловъ: Серенада, хоръ мужескій. 5) М. Лисенко: Різдвяна нѣчь, тріо. 6) Т. Шевченко: На вѣчну память Котляревскому, деклямація. 7) М. Вербицкій: Жовнѣръ, хоръ мужескій. 8) М. Вербицкій: Заповѣданє, басове соло въ супроводѣ двохъ хорівъ и фортепіяна. — Доходъ призначеный на бурсу св. Іоана Крестителя въ Дрогобичи. Цѣны мѣсць: крѣсло перворядне 80 кр., крѣсло другорядне 50 кр., партеръ 25 кр., для учениківъ и мѣщанъ 15 кр — Початокъ точно о год. 7½ вечеромъ.

— **Письма признанія для посла о. Танячевича** за его заходы въ цѣли выеднанія державныхъ запомогъ для вдовицъ и сиротъ по священникахъ выслали дальше: товариство „Пріютъ“ въ Самборѣ, комітетъ вдовичо сиротиньского фонду станиславівскои епархіи и клиръ деканатівъ снятиньского и заушльского.

— **Зъ гімнастичного товариства „Соколъ“.** Перше засіданє нового выділу відбулось дня 3 (15) с. м. въ сали товариства [при ул. Підвале ч. 7] підъ проводомъ головы В. Нагірного. На тімъ засіданю уконституувавъ ся выділъ, выбираючи справника, писаря, скарбника, двохъ кинговодцівъ, господаря, комісіи: а) для збиранія складокъ на дімъ товариства, б) строєву, 3) забавову и 4) огневыхъ сторожей [статуты и регуляминъ, уже затвердженій намѣстництвомъ]. По уконституованю обговорювано широко и докладно дѣла товариства и способы выдвигненя его зъ дотеперѣшнои анемін. — Въ виду більшого заінтересованя дѣлами товариства такъ членівъ выділу якъ и постороннихъ осібъ есть надія, що товариство „Соколъ“ розпустить крила и зібе ся высоко въ гору, де оно и повинно бути.

— **Утраквізмъ въ практицѣ.** Учительска семінарія въ Самборѣ підля закона має бути утраквістична [а підля умовы въ бувшимъ намѣстникомъ гр. Каз. Баденімъ мала мати навѣть характеръ рускій]. А якій тамъ нинѣ утраквізмъ — якимъ духомъ тамъ вѣє, на се найлучшимъ доказомъ есть ось такій фактъ: Въ недѣлю дня 18 с. м. уряджує „grono nauczycieli“ семінарія въ сали Сокола попись орхестры учениківъ семінарія. О тімъ попись до послѣднои хвилѣ нѣчого не знали учителѣ-Русины. Запросины на той попись и програму уложено лише въ польскій мовѣ, а директоръ [Rusin] Керекарто прибивъ на запросинахъ урядову [польску] печатку дирекціи семінарія. Сли семінарія утраквістична, чому-жь програма и запросины надруковани тілько по польски? Ба не досыть того! Якъ бы на глумъ — зъ десять точокъ програмы, на котрій зложились різни вальсы, мазуры и польки, ледви на кінци яко 10-ту точку зволило „grono nauczycielskie“ умѣстити характеристичну коломыйку Тимольского „Naj bude jak buwało“. Ну, мы думаемо, що вже не довго „буде, якъ бувало“ — прийде конець тій шовіністичній ляцкій політицѣ въ школахъ!

— **Староста зъ Мостискъ Ігнатій Дембовскій** — що то о покликаню его до намѣстництва мы вчера згадували — обійме ново утворену по ваду третього референта для адміністраційныхъ и економічныхъ справъ краевои рады школьнои.

— **Ицка Израиля Модлінгера**, родомъ зъ Бібрки, котрый фальшованемъ векслівъ нашкодивъ своимъ одновѣрцямъ-капіталістамъ на 40.000 зр., засудивъ львівскій судъ присяглыхъ на чотири роки тяжкои вязниці и на зворотъ пошкодованымъ ихъ утраты. Ну, не зробивъ „Ицко“ доброго гешефту!

— **Нове староство въ Галичинѣ**, на котре вже вставлено въ буджетъ на 1899 рокъ відповѣдну суму, буде відкрыте въ Буську або въ Залѣщихъ.

— **Збаражске населенє** изъ околицъ, зібране въ четверъ на вѣчу, ухвалило старатись о зелѣзницю зъ Збаража до Тернополя.

— **Щедрый записъ.** Передъ кількома днями померъ въ Коломыи нотаръ д-ръ Титъ Пшесмицкій. Цѣлый маетокъ въ сумѣ 60.000 зр. записавъ вінъ на добродѣйній цѣли, якъ на стіпендія для убогои молодежи и т. п. Управу фундаціи поручивъ въ завѣщаню радѣ міста Львова.

— **Зъ ц. к. Дирекціи почтъ.** Зъ нагоды наближаючихъ ся святъ Рождества Христового стає рухъ почтовый значно більшимъ, нѣжь въ иншій порѣ. Въ виду того есть пожадане такъ въ интересѣ самои публики якъ и заведеня почтового, щобы посылки почтовій можь було безъ опізненя дотычнымъ адресатамъ доставляти. Въ тій цѣли поручає ся, щобы посылки зъ рибою або иншими предметами выдѣляючими вогкость або тонщь містили кромѣ належито притвердженои або на самій посылцѣ написанои адресы зъ точнымъ поданемъ змісту ще другу таку саму адресу, котру треба або вложити до середины або на окремій текторцѣ до дотычнои посылки тревало прикрѣпити. Неменше пожадане есть, щобы при посылкахъ до більшихъ містъ, якъ пр. до Львова, Кракова, Відня, Праги, Будапешту и т. д, підлягаючихъ податкови акцизовому, подавати ихъ змістъ такъ на самій посылцѣ, якъ и на листѣ пересылковімъ, и то въ літрахъ, взглядно кільограмахъ, щобы тымъ способомъ улекшити означенє оплаты акцизовои безъ отворюваня дотычныхъ посылокъ.

— **Зновъ одинъ костелъ** більше у Львовѣ! Місто набуло відъ правительства площу на „Солярни“ [рогъ улицъ Сапѣги и Городецкои] за 10.000 зр. на будову костела изъ складокъ. Дня 20 с. м. має закуплену площу посвятити абп. Моравскій и поки-що поставить ся тамъ хрестъ.

— **Автоматичный шиночокъ** мае невдовзѣ отворитись у Львовѣ въ пасажи Гавсмана. По вкиненю певнои грошевои квоты до отвору машины, апаратъ подасть пиво и перекуску. Львівскій магістратъ, даючи концесію на сей „интересъ“, застерігъ, що написи на автоматахъ мають бути польскій, а апараты кромѣ пільзненьского пива мають шинкувати також краевій напитки. Поступъ на гвалтъ!

— **Наслѣдникъ Якова Поруна.** Свого часу выкликавъ бувъ загальный перестрахъ въ Лондонѣ своими звѣрскими убійствами дівчатъ Яковъ Порунъ. Помордувавъ вінъ много дівчатъ, а его така не выслѣджено. Теперь найшовъ ся его наслѣдокъ, що своими вчинками не менше вславивъ ся якъ тамтой. Справою его убійствъ займав ся судъ въ Штрасбурзѣ. Дня 28 червня с. р. надъ ранкомъ спѣшили фабричній роботники изъ Штрасбурга до Кроненбурга и доглядѣли при одномъ стовпѣ лѣхтарнѣ коло кладовища слѣдъ крови. Слѣдъ тягнувъ ся аж на поля, де въ одномъ мѣсци була скопана земля. Землю розкинено и тутъ найдено звѣрско-покалѣченого трупа 19-лѣтнои дівчины Леотины Лявбахерівнои зъ Кроненбурга. Тѣло ся було страшно зъогидженое, порѣзане а внутрѣшности выдобутій. Власти зарядили енергічне слѣдство и вынайшли звѣрюку-убійника — Якова Гіра, Штрасбужанина. Вінъ відъ довшого часу переслѣдувавъ Лявбахерівну любовными предложеняни. Дня 28 червня Лявбахерівна, не прочуваючи нещастя, пійшла на одно весѣля до Штрасбурга, а коли зъ-відти вертала, Гіръ, засівши коло кладовища, кинувъ ся на ню зъ ножемъ, перетявъ ій горло, заволівъ трупа на сусѣдне поле и тамъ цѣлу нічь знущавъ ся надъ трупомъ запиваючи виномъ. У Гіра найденого кількa рѣчей зъ жіночого одѣня, а дальше енергічне слѣдство выкрыло, що вінъ крімъ убійства Лявбахерівнои допустивъ ся ще такого звѣрства на двохъ дівчатахъ въ Цирихъ и въ Мільгузѣ. Звѣрюка!

— **100-лѣтній люде.** Переведена недавно въ Россіи загальна конскрипція выказала незвычайну скількість людей, що дожили глубокои старости. Кожда губернія выказала ся около 400 особами въ вѣцѣ по-надъ 100 лѣтъ, а лучали ся навѣть 160-лѣтній старики. Отже тій метузалемы достають листы зъ запытаними: якъ они жили, що дожили такъ підного вѣку?

— **Дрібній вѣсти.** Оперовый співакъ п. Алекс. Мишуга перебуває у Львовѣ. — Въ Краковѣ посвячено вчера жоржественно новый будынокъ повѣтовои касы щадничои. — Буджетъ міста Львова на 1899 рокъ выносить 2,146.561 зр. — Маршалокъ краевый гр. Стан. Бадені вертає завтра зъ Відня до Львова.

Leipziger Illustrierte Zeitung писала въ ч. 2578 зъ 26 падолиста 1892 о Ріхтера терпеливыхъ забавахъ: „Вища потреба образованя нинѣшного поколѣня выявилась особливо докладно въ способѣ въ якій выбирають ся дарунки для дітей, коли навѣть въ ширшихъ кругахъ народу є стремленє вынайти для тои цѣли предметы якій служать не лишь для переведеня часу, но лишь тѣшать и бавлять, але и дѣлають поучаючо. Въ такімъ дусѣ довше якъ десять лѣтъ фірма F. Ad. Richter & Cie у Відни веде продукцію т. зв. якорныхъ скринокъ камѣнцівъ будівельныхъ, котрій въ року въ рокъ усовершувана, теперь продає ся въ 35 нумерахъ по цѣнахъ відъ 40 кр. до 70 зр На сій підля Фребѣвскои системы выготовлений скринки будівельній, котрій замість довільно сформованыхъ деревець містять дуже докладно выробленій камѣнцѣ будівельній зъ правдивои камѣнной массы въ неділяючихъ и кольныхъ відъ отруй фарбазъ [цегластій, жовтавій и синявій] а для трудныхъ задачъ потрібній планы и поперечній перерѣзы, було вже сказано въ ч. 2214 „Illustr. Zeitung“ зъ 5 грудня 1885. Ихъ властива выховуюча вартість спочивае на вынайденыхъ д-ромъ Ріхтеромъ доповняючихъ порядкахъ, при помочи которыхъ скринки будівельній підля вѣку и духовыхъ способностій дѣтей систематично можна поббільшати и на відповѣдно підля старинныхъ рисунківъ напечатаныхъ красками, выконаныхъ взірцяхъ. — Також для розширеня Фребѣвскихъ забавъ и для выобразування змыслу до формъ знаменито надають ся продукованій фірмою Ріхтера, и такъ само якъ якоровій скринки будівельныхъ камѣнцівъ продаваній терпеливій забавы: сушильникъ головы, гра хрестова, загадка кола, Пітагорасъ, духъ мучачій и т. д Сій забавы то камѣнній таблички [сѣмь до десять], при помочи которыхъ можна зложити велике число всякихъ фігуръ. До того служать сшитки задачъ, уложеній въ великою технічною и артистичною зручностію, а найновѣшій зъ нихъ містять також задачѣ для забавъ подвійныхъ. Різнородність можливыхъ тутъ повныхъ змыслу комбінацій справдѣ зачудовує и т. д.

Добрый якъ домовый. Межи лѣками домовыми, уживаными до усмиряючого натирани, займає *Liniment. Capsici comp.*, приряджений въ лабораторіи Ріхтера въ Празѣ, безперечно перше мѣсце. Цѣна его низька: 40 кр., 70 кр. и 1 зр. за бутильку, котру розпізнати можна по червонімъ якорѣ (котвици). 4 5 8—40

Посмертній — ∓ — оповѣстки.

О. Левъ Сѣлецкій, священникъ ювілатъ, парохъ въ Полянахъ дуклянського деканата, перемыскои епархіи, упокоивъ ся въ 83 році жита а въ 52-імъ священства. В. е. п.!

О. Іосифъ Юрчакевичъ, парохъ въ Святковій, бѣцкого деканата, перемыскои епархіи, упокоивъ ся дня 14 с. м. въ 63 році жита а въ 33-імъ священства. В. е. п.!

Наука, штука и література.

— **„Бібліотеки для рускои молодежи“** выдаваной проф. Юл. Насальскимъ въ Коломыи, выйшовъ XX-ый выпускъ, що містить въ собѣ два томы. Въ томѣ XXXIII. надруковане біблійне оповѣданє Стефана Шоребуры „Два приятелѣ“ [присвячене авторомъ п. И. Лешеві, окружному инспекторови школьному, зверхникови автора] — а въ томѣ XXXIV містить ся кількa меншихъ утворівъ, а то: „Гуцульска доля“, образокъ зъ жита, и „Одисея напугая“, оба Данила Млаки, а въ додатку „Проклятій братчикъ“ [на основѣ легенды Семеньского] написавъ Теодоръ Нницкій. При кінци сего тому Редакція подала списокъ всѣхъ повѣстій, що выйшли за пять лѣтъ выдавництва, відъ 1894 до теперь. — „Бібліотека для рускои молодежи буде выходити и въ 1899 році. Річна передплата [на 4 томы, кождій по 5 аркушівъ друку] 1 зр. або 2 корони.

Телеґрамы „Дѣла“.

Відень 17 грудня. Wiener Ztg. оголошує розпорядженє цілого міністерства зъ дня 13 с. м. такого змісту: Цѣле міністерство уважаючи за відповѣдне зарядити: *Кабінетовымъ розпорядженемъ зъ д. 19 серпня 1898 зарядженє застановленя судівъ присяжныхъ въ судовыхъ округахъ Ясло, Тарновъ, вносить ся въ днемъ оголошеня нинѣшного розпорядженя*“. N. W. Tagblatt доносить, що австрійскимъ амбасадоромъ въ Петербургѣ именованый теперѣшный посолъ въ Букарештѣ бар. Еренталь. — Вчера бувъ на авдіенціи у цісаря нѣмецкій амбасадоръ гр. Айленбургъ. Уважають се за знакъ цілковитого полагодженя немилои справы выганяня зъ Прусъ. — Зъ причины тяжкои жалобы не буде сего року новорічныхъ ґратуляцій у цісаря.

Прага 17 грудня. Увязнено тутъ якогось Кербера, котрый выдавъ анархістичну ґазетку и мавъ бути провідникомъ місцевыхъ анархістівъ.

Парижъ 17 грудня. Испаньскій делеґаты мировои конференціи відъѣхали вже вчера до Мадрида. — Міністеръ війны скликавъ анкету для перестудіованя реформы карнои процедуры військовои.

Мадритъ 17 грудня. Въ палатѣ президента міністрівъ знайдемо спячого пінного коняка, котрый недавно вернувъ зъ Кубы. При нѣмъ знайдено штилетъ.

Римъ 17 грудня. Донъ Карльосъ хотівъ приѣхати до Риму и відбути зъ папою конференцію. Приятелѣ претендента відвели его відъ того намѣру, бо папа въ теперѣшну пору не принявъ бы его.

Берлинъ 17 грудня. Пруске правительство рѣшило ся зъ цілою енергіею боронити въ соймѣ поступованя президента Шлезка Келера въ справѣ выганяня чужихъ підданыхъ славяньского походженя.

Царгородъ 17 грудня. Прибувъ сюды бувшій міністеръ французкій Буржуа и мавъ вчера підгодинну авдіенцію у султана. Буржуа бувъ також на авдіенціи у вел. князя Николая. Хочь говорять, що поѣздка Буржуа не має нѣякои офіціяльнои місіи, то зъ обставины, що вінъ є великимъ приятелемъ Декляса, приписують его побутови въ Царгородѣ більше значінє. — Зъ генуеньскою корабельною фабрикою заключено контрактъ о реконструкцію военныхъ кораблівъ.

Надісłане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на площи Галицкои

поручає въ великімъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, лькнеты, бінокля, далекознды, барометры, термометры, рѣзні ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райцайґы, таниые мірничій, піоны, лібелѣ, манометры и т. п.



Уряджене дзвінківъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185)

ЛИПІЦЬ

въ реставраціи **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12. (Домъ власный, можна дістати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣдани.

ЦѢННИКЪ.

Печенки вепрова зъ капустою	15	кр.
Сѣчкій легки	12	„
Фляки	12	„
Вѣжка телича зъ хріномъ	10	„
Ковбаска зъ хріномъ	5	„
Кавіяръ	15	„
Обѣдъ въ абонаментѣ	40	„

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять въ моихъ реставрацій, даю відбираючимъ марки. — Найлѣпшій пиво по найдешевшихъ цѣнахъ. почавши відъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитківъ заосмотрена кухня.

79 164—? Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.



природна алькалічна

ЩАВА

яко лѣчниче жерело відъ сотокъ лѣтъ у всѣхъ недугахъ **віддыховыхъ и органахъ травленя**, підчасъ ревматизму, катару жолудка и мѣхура. Знамените средство для дѣтей, реконвалесцентівъ и підчасъ поважного стану.

Найлѣпшій напитокъ дієтетичный и покрѣпляючій.

Генрикъ Маттоні въ Giesshübl Sauerbrunn.

ЛОЖКИ столовій зъ Альпаки зр. 650 зъ хінського срібла зр. 14·—, Ложочки до кавы зъ Альпаки зр. 3·25, зъ хінського срібла зр. 7·— за тузинъ

поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (противъ катедры.)

Також и на раты

безъ підвышки цѣнъ

диваны, портіэры, хідники, ковдры натованій, капы на столы и лѣжка, коцы, дерги на конѣ, якъ також всякій артикулы потрібній до уряджена домового въ складѣ дивановъ „Teppichhaus au Louvre“, Львовъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высилає ся цѣнники даромъ и оплатно. 190

Е. ЗВІТЕКА

въ Найштіфтѣ (Neustift) коло Оломуца



Вырѣбъ мозаиковъ въ склѣ св. гробы, олтарь Божого Тѣла и гробы з Люрдъ відзначеній св. Отцемъ Львомъ XIII

Признаня католицко-теологічнои академіи въ Петербургѣ, нѣмецкои місіи въ Царгородѣ. — Ілюстрованій цѣнники franco. 477 Достава підъ ґаранціею. 1—5

Потребую конципіента

по можности управненого до субституціи

475 3—3 **Адвокатъ Федакъ.**

Ученикъ зъ укінченою I. клясою гімназ. въ вѣцѣ до 14 лѣтъ знайде користне помѣщене въ первороднѣй торговлі Ив. Бориса въ Перемышлю. 473 2—6

Диваны перскій и портіэры

праднай (старинний)

продає, в·уе и выпозичає, а також приймає на переховокъ. Складъ диванівъ „Au Louvre“, Львовъ ул. Сикстуска 6. — **Пільги въ сплатахъ підля умовы.**

На жадане высилаємо нашій богато ілюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно. 190



На Рôздво и Новый Рôкъ

поручае свôй спеціяльный и богато заосмотреный магазинъ всякихъ музичныхъ инструментôвъ

І. КАПРАЛИКЪ у ЛЬВОВѢ.

ЦѢННИКИ НА ЖАДАНЄ GRATIS. 470 3—104

Найлѣпшій бритвы швайцарскій (Арбенза) и Генкельса зъ Зелінґенъ припоручае Иванъ Ляврукъ ножôвникъ у Львовѣ, ул. Галицка 6.

Отворенє готелю.

Завѣдомляе ся вѣжливо подорожуючу Впов. Р. Т. Публіку, що у Львовѣ ул. Казимирôвска ч. 3 отворено готель нôдъ фірмою

ГОТЕЛЬ нôдъ **ЗОЛОТЫМЪ МЕДВЕДЕМЪ**

котрый зъ огляду, що находить ся въ середмѣстю при принципальнôй и головнôй улици, для подорожуючôн Р. Т. Публики є дуже догôднымъ.

Покоѣ просторй и опрятни, уряджений зъ всякимъ комфортомъ, въ цѣлости вôдповѣдають навѣть найвыбагливѣйшимъ вымогамъ Р. Т. Подорожныхъ.

Цѣна покоѣвъ вôдъ 60 кр. и высше.

Зъ повáжанемъ

Зарядъ Готелю нôдъ Золотымъ медведемъ.

377 10—12

ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ

ВЫКЛЮЧНЫЙ СКЛАДЪ И РОБôТНЯ

ковдеръ и матерацôвъ

у Львовѣ, ул. Коперника ч. 5.

Понеже въ многихъ склепахъ продають ковдры и матерацы яко мои выробы, заявляю, що тутъ у Львовѣ не выробляю для жадного чужого склепу, але продаю власного выробу ковдры и матерацы тôлько у себе, у власнôмъ склепѣ при ул. Коперника ч. 5. — Ковдры великій и на ватѣ вовняной вôдъ 3·50 зр. въ кождôй цѣнѣ до 14 зр. Ковдры атласовій, шовковій великій и на ватѣ вовняной вôдъ 10·50 зр. почавши — Матерацы чисто волосѣний вôдъ 12·50 зр. въ кождôй цѣнѣ до 30 зр. — Подушки волосѣний и зъ пѣрй, простирала, пôшвы и т. п. Хто отже на зиму потребуе доброй, теплой ковдры або матераца, дôстане се найлепше просто у моѣй робôтни у Львовѣ ул. Коперника ч. 5. у фірмы ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ. 338 15—15

(Львôв, Бюро „Имперія")

Маю честь повѣдомити Впов. Р. Т. Публіку, що я отворивъ у Львовѣ

при ул. Сикстускôй пôдъ ч. 26

Цвѣтный Базаръ

и що всякй замовленя, входячй въ кругъ огородництва въ мѣсци, якъ и на провінціи, а то

ВѢНЦѢ и т. п.

выконую по найнизшихъ цѣнахъ

Я заосмотривъ ся у вôдповѣдній выконавчй силы и думаю, що буду мôгъ вдоволити всякимъ вымогамъ Впов. П. Т. Публіки.

Зъ найвышшимъ поважанемъ

Д-ръ Евгеній Польовьчикъ и С-ка.

Адреса: Цвѣтный Базаръ Сикстуска ч. 26. 459 5—[illegible]

Решти хôдникôвъ и высортованй диваны, портіеры, фіранки, кацы, коцы, дерги на конѣ, гобелины и рôжнй предметы декораційкй по цѣнахъ дôвчно дешевыхъ. Складъ дивановъ „Au Louvre" Львовъ ул. Сикстуска 6 (Насажъ Гавсмана). Такожъ на раты безъ сôдвышшеня цѣнъ. Для провінціи цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ, блюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудôвно низькихъ цѣнахъ. MAISON de Nouveautes Madame Bertha Fiedler.

Львовъ, пл. Капітульна ч. 3. 190 74—?

ПЕЧЕНЄ ТѢСТЪ

святочныхъ

вже выйшло зъ друку

въ языцѣ рускôмъ

и обнимае:

Знаменитй струцлѣ на маслѣ, парений, пôстий, смачний булки дорôбнуючій бабамъ и т. п.

Пляцокъ дактелевый, крухій, чоколядовый, незрбаный орѣховый. Нугатъ и т. п. Мазурки бакадіевй макаронникôвй, марципановй, лінцкій торть и т. п. Торть прованскій, хлѣбный, испаньскій, знаменитый сырный и т. п.

Всѣлякй тѣста до кавы, чаю и чоколянды.

Знаменитй приписы на Медôвники и т. п. 459 3—5

Цѣна 70 кр.

По пересланю почтовымъ переказомъ 75 кр. высылае franco

ДРУКАРНЯ НАРОДОВА

Ст. Манецкого и Спôлки

Львовъ, Готель Жоржа.



До П. Т. Властителевъ коней.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маете намѣръ купити собѣ добрй и дешевй дерги на конѣ — зволѣть, Впов. Пане удати ся до Складу диванôвъ **„Au Louvre"** у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Тамъ знайдете Впов. Пане, медикальсній выбôръ дергъ, по зачудôвно низькихъ цѣнахъ. На провінцію высилаемо на жадане наший богато илюстрованый цѣнникъ даромъ и оплатно. 190



ПАСАЖЪ ГАВСМАНА

І. ЛЬВôВСКЕ

Photo-Plasticon

46 разôвъ преміоване.

Въ сѣмъ тыждни в до побачення:

ПАРИЖЪ.

Вступъ 10 кр. 278



Выстава загальна

вôходныхъ и книжихъ чужихъ и краевыхъ диванôвъ, портіеръ, фіранокъ, хôдникôвъ и дергъ на конѣ.

Отворона цѣлый день а въ ночи при електричнôмъ освѣтленю. Вступъ вôльный. Зачудôвую дешевй цѣны оказаний докладно на всѣхъ товарахъ. Полекший въ оплатахъ вôдни умовы.

Упрашае ся кождого, хто бажае щось закупити, абы наперед оглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнникъ даромъ и оплатно.

Листы адресувати належитъ: Складъ диванôвъ „Au Louvre", Львôвъ, ул. Сикстуске 6. (Насажъ Гавсмана) 190

МАШИНЫ ДО ШИТЯ ЗИҐЕРА

човенковй и обручковй, зъ первôрядныхъ фабрикъ заграничныхъ и вѣденьскихъ, уреґульований якъ найточнѣйше, зъ пятилѣтнюю гарантіею

Зінґера ручнй вôдъ **25 до 48 зр.**



Зінґера ножнй вôдъ **27 до 65 зр.**

На раты мѣсячній по 4 зр., або готôвкою 10% дешевше. Замовленя зъ провінціи полагоджую даромъ. Цѣнники зъ точными илюстраціями пересылаю на жадане даромъ и оплатно.

297 18—? Зъ повáжанемъ **Иванъ Ляврукъ** механикъ *Львôвъ, улиця Галицка ч. 6.*

Якъ загально вѣдомо, Ріхтера

скринки зъ камѣнцями до будовы

заосмотрений котвою, є найминѣйшою забавкою дѣтей.

Они є одинокою забавкою, якою дѣти тревало цѣкавить ся и не кидають ся по кôлькох днихъ.

Тому є они найдешевшимъ подарункомъ а заразомъ и найкаменитшимъ для ихъ великои вартости у выховаю дѣтей и досконалого выконаня.

Они є взагалѣ найлѣпшою рѣчею, яку дѣтямъ можна подарувати до забавы и занятя. Нова скринка Нр. 28 мѣстача въ собѣ 258! камѣнцѣвъ до будовы зъ котвою, 14 зошитôвъ зъ взорами, 11 зошитôвъ зъ вытинанными взорами, 10 картинъ, 11 взорôвъ опакованя, 2 плины и т. п., за цѣну 177 коронъ, є безперечно найгарнѣйшимъ подарункомъ, якій дѣтямъ можна зробити.

Ріхтера скринки зъ камѣнцями до будовы, заосмотрений котвою можна дôстати у всѣхъ лѣпшихъ торговлях забавокъ по цѣнахъ вôдъ 40, 75, 90 кр. до 6 зр. и высше, а на доказъ, що є правдивй, мають фабричну марку „котву". Всѣ скринки зъ камѣнцями до будовы безъ котвы є вôдробленя меншои вартости, котрыхъ рѣшучо не треба приймати. Новый богато илюстрованый цѣнникъ розсылае ся на жадане даромъ и оранко



Новина! Штука терпеливости и забава товариска зъ „котвою" Вляше подае цѣнникъ.

Ф. Ад. Ріхтеръ и С-ка.

Перша австр.-угорска ц. и к. прив. фабрика скринокъ зъ камѣнцями до будовы.

КОНТОРА и СКЛАДЪ: I. **Operng. 16 Вѣдень.** Фабрика: XIII/1 (Hietzing) **Rudolfstadt** (Thuringen), **Olten, Rotterdam, London, New-York** 215 Pearl-Street. 447 5—6

Артистично-ритовниче ЗАВЕДЕНЄ

А. ЗІҐМАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

доставляе и выконуе якъ найдешевше и найстаранѣйше.

ДРУКАРНЯ зъ кавчуковыми черешками для кождого легко надаючи ся, почавши вôдъ 1 зр. и высше. Стампілѣ металевй и кавчуковй, гербы, монограмы, стампільній марки, стампцы, таблицѣ литй и граврованй и проче.

Замовленя зъ провінціи полагоджують ся вôдворотною почтою. 290 31—52



¼ натуральной величины

Оріґинальный англійскій бритвы зъ найпершои діямантовои стали, досконалй, вглублено шлюфованй, выстренй, готовй до ужитку. Цѣна въ etui ¾ вглублено шлюфована зр. 1.50 а ½ вглублено шлюфованй зр. 1·80, порто 20 кр.

Бритвы безпеченства якъ здôймаючимъ ся патентованымъ охоронымъ гребенемъ. Покалѣчене лица пôдчасъ голеня такожъ у недосвѣдныхъ цѣлкомъ выключене. Безъ охоронного гребеня надае ся до ужитку лèо звычайна бритва. Вôстре найделікатнѣйше ¾ вглублене вышлюфоване. Цѣна зъ etui 2·50 зр.

Практичный дарунокъ Рôздвяный!

Ручить за кожду штуку. Коли не до вподобы звертае ся грошѣ. Высылка за послѣплатою, або за попередною заплатою.

Вытягъ зъ многихъ подякъ зъ 23/10 1898.

Прошу прислати ще 5 оріґ. англійскихъ бритвъ зъ діямантовои стали; попередно прислаными я вповнѣ вдоволеный. Людвикъ Загради къ парохъ въ Купновичахъ.

2 англ. бритвы одержавъ; дуже добрй. Въ интересѣ правды поручаю Вашу фірму найсовѣстнѣйше. Теофіль Глушкевичъ парохъ въ Малновѣ.

Подôбно пишуть Всч. Отцѣ:

Левъ Шанковскій, деканъ стрыйскій.

І. Юрчакевичъ, парохъ Святковои.

О. Полянъскій, парохъ Юровець.

Кипр. Дурбакъ, парохъ Ладичина и много инших особъ зъ рôзныхъ кругôвъ.

Патентованй прилады до ѣды. Англійска марка „Sheffield". Prima якôсть зъ колодками зъ рога, або кости, вôстря шлюфованй. Вôстря не выпадають анѣ не розхвстують ся навѣть въ кипятку. Тузинъ одной пары (12 ножѣвъ и 12 видокъ) 6 зр. Такожъ продае ся по ⅓ тузина пары. D. 54 5—?

Фабричный складъ

Sheffield-скихъ Англія бритвъ

HEINRICH LADEN

Wien VIII. Feldgasse 10.

Голляндско-Амерыканьска лінія



зносины пароходами разъ або два на тыждень

зъ Роттердаму до Нью-Іорку

Бюро для каютъ: Wien, I. Kolowratring 9.

Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр. до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Вôдля довжини и величини каюти якъ и вôдля скорости и оплавцкіи напередъ.



По низькихъ цѣнахъ

выготовляе

РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ М. ЧЕРНАВСКОГО

Львôвъ, ул. Кароля-Людвика ч. 3

всякй церковнй роботы:

Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 120—?

До Всечестнѣйшого Духовеньства!

Зъ особливою охотою удѣляемо Всечестнѣйшимъ Священикамъ пôльгъ въ оплатахъ вôдля умовы.

Поручаемо нашъ складъ богато заосмотреный въ диваны церковнй и передъ престолы, якъ также сальоновй и настѣнний, хôдники, фіранки, портіеры, коцы, ковдры, капы на столы и лôжка, дерги на конѣ и коцы до подорожи.

Спеціяльный вôддѣлъ для конфекцін дамскои и дѣточои, бѣля мужеского и дамского, парасолѣвъ и парасольокъ, капелюхôвъ, рукавичокъ, панчôхъ, коронокъ и стяжокъ.

На жадане высилае ся въ принагностію цѣнника даромъ и оплатно.

Листы и замовленя належить адресувати: Магазинъ „Au Louvre," Львôвъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautes пл. Капітульна ч. 3. 190

Охоронна марка: ЯКОРЪ.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

зъ аптики РІХТЕРА въ Празѣ,

признане за знамените, утихомирюче бôль натираня; по цѣнѣ 40 кр., 70 кр. и 1 зр. на складѣ у всѣхъ аптикахъ.

Просимо жадати того 405 11—40

загально любимого средства домового

все дашь въ оріґинальныхъ фляшкахъ зъ нашою маркою охоронною „ЯКОРЪ" зъ аптики Ріхтера и для осторожности приймати лише фляшки зъ тôю маркою охоронною яко выробъ оріґинальный.

Ріхтера аптика пôдъ Золотымъ Львомъ въ Празѣ

За певну и добру льокацію

поручаемо

- 4½% листы ипотечнй
- 4% листы ипотечнй короновй
- 5% листы ипотечнй преміованй
- 4% листы товариства кредитового земского
- 4½% листы Банку краевого
- 5% обліґаціи Банку краевого
- 4% позичку краеву
- 4% обліґаціи пропінаційнй

и всякй ренты державнй

Тй паперы продаемо и купуемо по найточнѣйшôмъ курсѣ деннôмъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и вôддѣлъ депозитовый перенесенй до льокалю партерового въ будынку банковôмъ. 374 [3]

Илюстрованый Календарь „Просвѣты"

на рôкъ 1899.

Дôстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за приномъ въ тов. „Просвѣта", Ринокъ ч. 10.



ТУТКИ

зъ найлучшои бібулки французкои, египетскои и Abadie, всюды жадати тôлько зъ фабрики „POLONIA" Каролины Недзвецкои у Львовѣ, ул. Сокола ч. 1. Наслѣдоване взборонене, марка охоронна.

393

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣвчальний редактôръ Иванъ Белей. Пашеръ въ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропиґійского, пôдъ зарядомъ Іосифа Даниловича.

Ч. 273. Львовъ, Понедѣлокъ 7 (19) Грудня 1898 Рѣчникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на переміну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кілинского 9; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: K. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитости за инсераты у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлий рѣкъ	18 зр.	на цѣлий рѣкъ	24 зр.
на пів року	9 зр.	на пів року	12 зр.

У Львовѣ:

на цѣлий рѣкъ	16 зр.	на пів року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатаній вільній вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 5 кр. а. в.

Оголошенія малій приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрічки инсерованого або ся мѣсяць в рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Кождий и кождій дальшій приватій оголошень ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Лицемірство кола польского.

Хто вѣдъ черги лѣтъ придивляє ся польскій політицѣ въ краю и въ радѣ державній, тому не можуть бути незнані отей очевидні факты: коло польске и бѣльшість соймова держать ся все солідарно, — чого хоче одно, того хоче и друга, и на вѣдворотъ; коло польске завсѣгды стоить по сторонѣ правительства, котре особливо въ справахъ галицкихъ [польскихъ] нѣчого не зробить противъ волѣ кола, а тымъ самымъ нѣби то противъ волѣ краю; въ сего выходить також фактъ, що и краєве правительство въ одной стороны бувае костею въ кости кола польского, а въ другой стороны въ своїй дѣяльности солідарнуе ся въ коломъ и въ бѣльшостею соймовою. Тымъ то поясняе ся мѣжь нашимъ такій фактъ, що при всякихъ выборахъ акцію выборчу въ цѣлѣмъ краю веде центральный комітетъ польскій, котрый выломивъ ся въ соймовои бѣльшости, и що акцію того комітету завсѣгды якъ найусильнѣйше поперае краєве правительство. Се суть факты, котрыхъ не може не бачити нѣхто врачій. Зъ сими фактами мусять числити ся також Русины взагалѣ, а передовсѣмъ тій, що хотять чи мусять вести політику.

Давнього то мы дуже недовѣряючи приймали завсѣгды всякій вѣсти, мовь-бы то руській послы-угодовцѣ при помочи ексцеленціи Яворского и кола польского мають надѣю чи навѣть певнѣсть здобути у правительства деякій права чи крышки правъ для добра руского народу, — права, котрыхъ мы вѣдъ давна домагаемо ся єдино черезъ те надаремно, бо они не згеджують ся зъ польскою політикою. Зъ тыхъ вѣстей выходило бы по простуткаже для насъ незрозумѣле, бо зъ повыше указаными фактами суперечне диво, що нѣбыто руській послы-угодовцѣ въ своїй „енергічній політицѣ для добра руского народу“ стрѣчають ся зъ перешкодами єдино у центрального правительства, котре нѣби-то нѣякъ не хоче нарушати стану посѣдання Поляковъ у всходній Галичинѣ, хочь навѣть само коло польске попирае постуляты руских послововъ-угодовцѣвъ — очевидно на некористь дуже добре знаной намъ польской політики. И такъ пр. соймъ ухваливъ отворенє руских паралелькъ въ Тернополи, — правительство не хоче тои ухвалы выконати (!), аж заходамъ послововъ-угодовцѣвъ при помочи польского кола пощастило змусити правительство вже середъ року шкільного до выконанія соймовои ухвалы. [Намъ, противно, вѣдомо, що причиною невыконанія соймовои ухвалы вже зъ початкомъ сего року шкільного було не правительство центральне, тѣлько галицка краєва рада шкільна чи то, лѣпше сказати, п. Бобжинський, — значить те саме, що бѣльшість соймова, що коло польске.] Такъ само въ справѣ руского языка въ судахъ и урядахъ соймъ ухваливъ мовь-бы на иронію звѣстне „нехай буде, якъ бувало“, — правительство центральне знову нѣби-то глухе на ся ухвалу, такъ що и въ сѣй справѣ треба аж помочи ексц. Яворского! [Якъ коли-бы тутъ, сли бъ ухвала сойму була серіозна а не тѣлько мовь-бы на кпины, чогось бѣльше треба було, якъ самого тѣлько выконуванія давнѣйшихъ розпоряджень міністерскихъ; се-жъ можна бы зробити и безъ центрального правительства, коли-бы лишь правительство краєве, котре солідарнуесь у всѣхъ справахъ краєвыхъ, а особливо рускихъ, въ бѣльшостію соймовою и зъ коломъ польскимъ, хотѣло сповнити свій обовязокъ и слухати давнѣйшихъ, доси обовязуючихъ розпоряджень высшихъ властей.]

Хто бы не тямивъ фактовъ, на котрій мы указали на початку, той мусить счудувати ся також и на се: Нашій священники не приймають польскихъ писемъ вѣдъ урядовъ та вѣдсылають ихъ до деканатовъ, сій до ординаріятовъ, сій знову до намѣстництва, такъ що въ намѣстництвѣ лежать уже цѣлій пѣвлатерки тыхъ писемъ и оно не знае нѣби-то, що зъ ними дѣяти. Нашій независимій послы вносять въ радѣ державній интерпеляціи въ сѣй справѣ, а правительство мовчить, хочь вѣдповѣдае на всѣлякій интерпеляціи далеко меншои ваги. Въ тѣмъ часѣ їздить и галицкій намѣстникъ до Вѣдня, та годѣ позбути ся здогаду, що центральне правительство мовчить въ сѣй справѣ за порозумѣнемъ зъ галицкимъ правительствомъ [выходить на одно, що за порозумѣнемъ зъ коломъ польскимъ]. Але соймъ ухваливъ: „нехай буде, якъ бувало“, а рускій послы-угодовцѣ толкували собѣ те на свою користь!

Ще бѣльше треба бы счудуватись на тій вѣсти, якій теперь надходять зъ Вѣдня: „Правительство постановило подати до имени вани львівскимъ митрополитомъ Преосв. Куиловского. Рускій послы [угодовцѣ] попирали Преосв. Чеховича, а еп. Куиловского запропонувавъ намѣстникъ гр. Пініньскій, *хочь коло польске попирало також еп. Чеховича*“. Отже знову краєве правительство чи то гр. Пініньскій нѣби-то въ незгодѣ зъ коломъ польскимъ и его голосъ переважае! Або дальше: „Русины (значить, послы угодовцѣ) домагають ся, щобы ще передъ святами правительство выдало язиковій розпорядженя для Галичины въ справѣ уживанія руского языка въ урядахъ. Мали бы они бути лише пригадкою давныхъ розпоряджень и ухвалъ галицкого сойму що-до увиглядненя руского языка въ судахъ и адміністрації. Однако справа ся стрѣчаесь зъ перешкодами въ краю“. Значить: соймъ ухваливъ „нехай буде, якъ бувало“; послы угодовцѣ домагають ся вѣдъ правительства аж такъ великои ласки, якъ пригадки давныхъ розпоряджень; ексцеленціи Яворскій попирае се домаганє послововъ, якъ се мы чували давнѣйше; але справа стрѣчае ся зъ перешкодами въ краю — значить у всѣхъ тыхъ чинникѣвъ, котрѣ ексцеленціи Яворскій мае въ кишени.

Чи не выглядае се на чисту комедію! Треба справдѣ слѣпымъ бути, щобы не бачити якъ на долони лицемірства кола польского, котре лише „веловодить“ рускихъ послововъ-угодовцѣвъ та зъ одной стороны удае, нѣбыто ихъ попирае, а зъ другой стороны робить те, що ему велить крайно шовіністична політика супротивъ Русиновъ.

Коло польске попирало кандидатуру Преосв. Чеховича на львівску митрополію, а гр. Пініньскій поставивъ нѣби-то на своѣмъ! Але-жъ не на своѣмъ поставивъ вѣнъ, а на тѣмъ, чого вѣдъ давна бажало и бажае коло польске, бѣльшість соймова и взагалѣ всѣ Поляки, котрымъ сниться про ополяченя Руси. Всѣмъ тымъ кругамъ бажалось и бажае ся бачити на рускій митрополіи, якъ за давныхъ часовъ, польского шляхтича; такого кандидата мають теперь въ игуменѣ Ч. св. Василія графѣ Шептицкѣмъ. О. Шептицкій, якъ говорено, боронить ся руками и ногами не то вѣдъ митрополіи, але взагалѣ вѣдъ владичои митры. Але таки видно, що сю перешкоду усунено, бо на мѣсце Преосв. Куиловского мае якъ-разъ вѣнъ бути усмотреный. Найгарнѣйше склалось бы пѣсля ихъ бажаня, коли-бы о. Шептицкій таки вѣдъ разу ставъ митрополитомъ. Але се могло бы може стрѣнутись зъ поважными перешкодами: якось може не легко прийшлось бы перенести звычайного собѣ монаха безъ нѣякихъ видніѣйшихъ заслугъ просто зъ монашои келіи на митрополичій престолъ. Отже нехай впередъ буде владикою. А Преосв. Куиловскій — старенькій вже собѣ, не то, що Преосв. Чеховичъ, котрый и въ силѣ вѣку... Престолъ митрополичій опорожнить ся а тогдѣ вже смѣло можна вывести кандидатуру гр. Шептицкого.

Оттакій планы кола польского, а все инше — чиста комедія. Годѣ намъ теперь згадати, чи тѣ планы удадуть ся; годѣ згадати, чи, коли-бъ удали ся, не заведуть ся Поляки колись въ своихъ обчисленяхъ и надѣяхъ такъ, якъ свого часу тяжко завели ся на пок. еп. Ступницкѣмъ, котрый аж на владичѣмъ престолѣ ставъ щирымъ Русиномъ. У всякѣмъ разѣ планы кола польского и всѣхъ солідаризуючихъ ся зъ нимъ круговъ не вызначають ся такою прихильностію до Русиновъ, яку коло польске удае передъ рускими поселами-угодовцями, а зъ другой стороны той, на котрѣмъ тѣ планы будують, для Русиновъ и поки-що знакомъ запытаня, хочь найшлись бы мѣжь ними кандидаты заслужений для добра руского народу.

А правительство центральне?...

Що коло польске такъ поступае, а не инакше, то зовсѣмъ намъ не дивно. Аспірація Поляковъ до Русиновъ и Руси, ихъ неприхильность до рускои народности и церкви, ихъ лицемірна и вѣроломна політика супротивъ Русиновъ — се традиція польскои исторіи и політики. Зъ того всего вылѣчить ихъ колись, хочь и не зразъ, аж сила Руси. Але правительство? Чи оно вже въ Австрій такъ супротивъ кола польского и Поляковъ безсильне, що анѣ кроку не годно зробити нѣчого противъ ихъ волѣ? Чи оно безъ позволенія кола польского не смѣе вже навѣть до своихъ підвластныхъ властій и урядовъ вѣдозвати ся: „Слухайте насъ и робѣть такъ, якъ вамъ велять нашій р зпорядженя, доси ще не знесенѣ“?!

Дуже було бы сумно, коли-бъ справдѣ такъ було! Исторія всѣхъ народовъ и державъ учить, що въ такѣмъ разѣ звыкло наступати....

Якъ працює нашь селянинъ?

[На польску статью п. Солтана-Абгаровича.]

Я жию вѣдъ 1851 року на селѣ. Мій отець бувъ сѣльскій учитель, а дѣдо селянинъ-хлѣборобъ. Дитиною ще подружився ся я зъ моими ровесниками-селюхами и мало не весь хлопячій вѣкъ пережывъ по мужицкихъ хатахъ та загородахъ; вони ставали менѣ другою рѣднею наймилѣйшою: я смакувавъ ихъ чорный хлѣбъ, ихъ пбсній стравы, я придивлявъ ся ихъ роботѣ и самъ трѣбувавъ зъ мужицкими дѣтьми брати ся за господарске дѣло, хотя се всью сповняло смуткомъ моихъ родичѣвъ, котрій про те не надѣяли ся зъ малого волоцюги нѣчого доброго, бо книжка не припадала до вподобы. Отъ и надививъ ся я надъ сорокъ лѣтъ по всѣляких закутках нашого краю власными очима на працю селянина.

Не зъ охотою беру за перо, бо думавъ: знайдуть ся дотепнѣйшій у насъ и зъ засобами статистичныхъ датъ, а я йду голѣруч, — та коли люде, маючій и науку потрѣбну и досвѣдъ и оружя наукове, маловажать сю рѣчь ганьблячу нашь народъ, то выбачте, що неукъ боронить его. Приступаю просто до рѣчи.

У вѣдповѣди п. Солтана-Абгаровича замѣтнѣ двѣ рѣчи: 1) Русинъ селянинъ роботникъ взагалѣ. 2) Русинъ яко фольварочна челядина. — Въ першій лініи выказуе ся, що праця одного мазура стоить за двохъ Русиновъ, а одного Украинця [якого? Русина?] за двохъ и половину Русина галицкого.

Не буду самъ панамъ перечити дословно, може въ ихъ селахъ таке водить ся. Але я бачу весь мій вѣкъ инакше. Заперечуванемъ такихъ ще не ставлю працю нашого селянина зъ працею заводового роботника другихъ народовъ на рѣвнѣ, бо въ сѣмъ и рѣзниця справедлива; але вона, панове, не выходить нѣ зъ лѣнивства нѣ зъ деморалізаціи, тѣльки зъ жерелъ глубшихъ, до котрыхъ намъ не ласка заглянути.

У всходній Галичинѣ не було и нема до нинѣ Русиновъ роботниковъ заводовыхъ чи то роботниковъ зъ ремесла. Русинъ уважае заробокъ за додатокъ при газдовствѣ, хоть-бы воно було найменче; чи то халупникъ чи комірникъ бодай найме собѣ у сусѣда чи кільканадцять грядокъ чи кавалчикъ поля та не пускае ся на самъ заробокъ. Ось тому дѣлять ся у насъ мужики на грядки вже, бо Русинъ найлюбѣйше ходить коло хлѣборобства. Се прикмета особистои самостійности, глубоко закорѣнена у насъ въ цѣлѣмъ краю, выходить може и непожиточно для цѣлого загалу народа, бо роздроблений газдовства слабше бувають загосподарований та дають менчій загально доходы, — по друге: не выховують ся заводовій роботники. Малій доходы и причиною недостаточного вижывленя, отже причиною менчои силы робучои.

Чи такій станъ рѣчи и неприродный? чи людямъ шкідный? Нѣ! Се мушу рѣшуче заявити. Чому? Прошу роздумати!

У насъ у східній Галичинѣ нема нѣ сталого заробку, нѣ то сталои цѣны за працю. Поступове газдовство не то не уложило ся щасливо для роботника, а підрывае его заробокъ и платню такъ самовѣльно, [illegible] о роботнику заводовѣмъ теперь и бесѣды не ма! Прикладъ поясинть найдосадніѣше. Давне були роботники „змлоцки“ — теперь хіба мужикъ собѣ цѣпомъ выбивае; такъ само до окоповыхъ ростинъ, де копаня городовъ сетки йшли робучихъ рукъ, а нинѣ новій знаряды те заступаютъ. Тѣлько въ прикрый часъ запотребуе ся робучихъ рукъ, а вѣдтакъ супокій, — було бы добре, кобы могли зимовый сонъ роботничій спати. Що-жь дѣяти? Кождый найбѣднѣшій селянинъ старае ся якъ-будь забезпечити вѣдъ голоду найдрібнѣйшою господаркою. Воно не все помагае, голодъ и звычайный гість, але другого выходу немае при нинѣшныхъ обставинахъ. Що-жь то за лихо було бы тогдѣ, коли-бъ у насъ вытворила ся верства роботника безъ заробку? Чи-жь третина народу бездомного не мусѣла бы буквально гинути въ голоду, выликувати що разъ голодовій революціи? Тому у всходній Галичинѣ нинѣшный станъ рѣчи — хоть не цѣло вдоволяючій въ багато напрямахъ, а таки ще найприроднѣйшій и найменче шкідливый для населенія. Що дальше буде, се тяжко згадати, але панове шляхта господарѣ не мають чого нарѣкати на народъ, коли вѣнъ не нарѣкае на погану и вылюскуючу господарку панівъ. Панове! вы пануете, крадячи працю селянина, а селянинъ працює за марницю, бо нѣгде добути и того заробку, котрый не вертае и самого зѣдженого хлѣба!

Чи нашь селянинъ справдѣ такъ лихо робить? — Най говорять факты!

Передъ тридцять кільска роками въ Золотникахъ [въ Підгаєччинѣ] и въ околиці жнець ставивъ на ланѣ по три копы пшениці снопа господарского, бо дѣдичѣ платили по 60 крейцарѣвъ вѣдъ копы, отже жнець, въ бѣльшій части жѣнки заробляли денно по 1 зр. 80 кр.; — одинъ косарь косивъ морґъ = 1600 □ сажень, плачено ему до 1 зр. 50 кр.; — за однымъ косаремъ дня жѣнки звязали 10—15 кіпъ; плачено вѣдъ 12—15 кр. за копу, отже 1 зр. 20 кр. до 2 зр. 25 кр., выходить заплата вязальницѣ вѣдъ 60 кр. до 1 зр. 12½ кр. денно. — Передъ двацять лѣтами въ околиці Гусятина жнець ставивъ на ланѣ 2½ копы пшениці, плачено по 50 кр. вѣдъ копы; — косарь за морґъ 1 зр., вязальницѣ 10 кр. вѣдъ копы. Се бачивъ я на власній очи и на моѣмъ господарствѣ поставили, заробокъ и шѣстьдесятлѣтня жѣнка по три копы пшениці розумѣесь великого снопа! Чи-жь така праця не дорівнуе вже загранічнымъ вымогамъ? Не кажу, щобы кождый такъ працювавъ, але роботящій такъ працюють у всходній Галичинѣ. Трохи инакше дѣе ся въ сусѣдствѣ мѣстъ и въ лѣсистыхъ околицяхъ; тамъ може и є деморалізація, але не така, якъ паны розумѣють; тамъ мужикъ не рештае ся надъ силу, бо знайде лекшій заробокъ, отже шануе силу, — тота деморалізація есть тѣлька простымъ рахункомъ економічнымъ: „повѣльнѣйше, дальше зайде“.

Теперь бачу платять женцеви вѣдъ копы пшениці 40 и 30 кр., але не нижше и двохъ кіпъ. Чому? бо нема такого збожа дорѣдного, хоть паны поступово господарять. Такъ за тридцять и вѣсѣмъ лѣтъ до нинѣ не підскочила цѣна працѣ, а обнизила ся зъ 60 на 30 кр. на копѣ, отже паны мають о полевину таншого роботника, коли тымчасомъ всью подорожало мало не въ четверо. Додавши и те, що збожа гірше, отже жнець менче нажне, то теперь заробникъ заробляе тѣлька третину давного заробку. Порахуймо протягъ часу для заробку! Давнѣйше барабель и десятои частины не саджено а пашѣ не сѣяно отже выходить: заробникъ при жнивѣ спиняв ся теперь на однѣй шестѣй части давного за-

ВЖЕ ВЫЙШОВЪ МАЛОГО ФОРМАТУ **Молитвеникъ для женщинъ** въ прехорошихъ переплетахъ изъ шкіры, аксаміту, кости, шільдкрету и пр. по цѣнѣ 1·60, 2·00 2·25, 2·50, 3·00, 4 и 5 зр. — Набути можь лише въ склепѣ **М. СПОЖАРСКОГО и СЫНА у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.**

ґѵ 11—40

робку! О чого и за що кричати на селянина роббтника! Лѣнивый...

Се не фразы кинеій зъ высокого трону шляхотского, а рѣчи, котрій варта бы провѣрити реестрами господарскими и свѣдками паочными таки зъ-помѣжь шляхты самои, котра ще жие, а господарила безъ т. зв. „ржонцѣвъ". И не зле выходили на тбмъ великій посѣлости! Бувшій намѣстникъ Агеноръ Голуховскій збогатѣвъ дуже Его ровесникъ Суходольскій изъ Соснова такъ само. Корииль Городиеій зъ посесій Тлустенького ставъ міліоновымъ паномъ. Не говорю о Иванѣ Тишковскбмъ зъ Кального, що зъ горальиянного писаря дбйшовъ до двохъ сблъ а шѣсть братбвъ и сестры зъ ходачковои шляхты вывѣвъ у паны-шляхту. Всѣ вони въ давныхъ снхъ часахъ господарили до педантентерін и люксусу, вже поступово, зъ иевычайными зысками при высокбй цѣнѣ роббтника. Я бувавъ въ нхъ товариствѣ, и нѣколи не гарѣкали на працю нашого мужика, але на вбдворбтъ — шанували за працю и величали, бодай публично... Яка худоба була расова и якій конѣ робучій, прошу поии формуватись у жерела. Додамь, що декуда мыло ся пбдлоги у стайняхъ, а поруче було політуровано, дамы заходили, для досвѣду до стаенъ безъ обавы о свои дорогій сукиѣ...

Мушу тутъ навести слова бл. п. Томы Городиского, колишнього дѣдича въ Крегульци — а бувъ вбнъ поббчь Грохольского головою и серцемъ кола польского. При нагодѣ такъ сказавъ до мене: „По-надъ нашого мужика не бачивъ я нѣ здббнѣйшои нѣ спритнѣйшои людины, а до того такъ мало вымагаючои и ще дуже совѣстноп по-надъ нашь часъ! На всѣхъ подорожахъ одній Чорногорцѣ представляють ся высшими якоюсь блискучою интеліґенцією невысловленою, а чи сеся холярична вдача есть высшою вбдъ задумчивости Русина, сего не вгадаю. У мене всѣ роботы — и водній, и на фбльваркахъ и въ дома, крбмъ цѣло артистичныхъ, робить мужикъ; не лучило ся, щобы спартачивъ, а неразъ мбй тесля-селяиинъ перераблнвъ и направлявъ невдалу роботу ученыхъ майстрбвъ заводовыхъ"... То найкрасче безсторонне свѣдоцтво, якъ працює нашь селяиинъ!

Не перечу, що можна ще форсовнѣйше працювати. Чувъ я вбдъ емігрантбвъ, що въ Америцѣ та Австралін нашій люде жали по 5 кбпъ денно, але се заводовій роббтники, котрій за-для сеи працѣ проѣдали денно по-надъ 3 зр. а. в.! Та на тбмъ не конець — до такои роботы е и нашій серпы и и нашій косы, якъ у насъ, отже и способбъ роботы нашій, спритнѣйшій.

(Дальша буде.)

Справы парляментарнѣ.

Поголоски о новыхъ пробахъ погодженя Чехбвъ зъ Нѣмцями не утихли, мимо заперечеия молодочеекихъ дневникбвъ. По староческбмъ дневнику Hlas Naroda забравъ въ тбй справѣ голосъ Prager Tagblattu пише, що порозумѣне е можливе въ дусѣ льояльнои обороны интересбвъ обохъ націй, въ напрямѣ національнои и культурнои самоуправы. Переговоры розпочатій на такихъ основахъ певно довели бъ до порозумѣня. Що така метода може бути успѣшна, доказали вже факты, именно у вбднесинахъ истнуючихъ въ краевбй радѣ шкбльнбй и радѣ краевои культуры. Коли-бъ на такбй пбдставѣ розпочато переговоры, Нѣмцѣ дуже радо взяли бы въ нихъ участь. Проектъ языкового закона предложеный въ липни с. р. бувъ можливый до дискусін и давъ ся ще поправити, але то не вина Нѣмцѣвъ, що его занедбано и нѣчого доси въ тбмъ напрямѣ не зроблено.

Справа нѣмецко-чеекои згоды зъ фазы дневникарскои дискусіи увбйшла здаеть ся вже въ стадію практичныхъ заходбвъ. Доносять намъ, що правительство розпочало вже въ сѣй справѣ довѣрочній переговоры зъ правицею. Розходить ся поки що о се, щобы обѣ стороны помирити въ языковбй справѣ. Переговоры идуть въ тбмъ напрямѣ, щобы рѣчь управильнити въ законодатнбй дорозѣ. За такимъ полагодженемъ справы мало заявити ся такожь коло польске, котре доси въ языковыхъ справахъ стояло на становиску автономіи краевого законодавства и центральному парляментови заперечувало право рѣшати о языковыхъ або взагалѣ національныхъ справахъ. Але тутъ иде не о Галичину и Русинбвъ, лишь о Чехію и Нѣмцѣвъ. Польскому пановаию въ Галичинѣ не грозить черезъ те нѣяка безпосередна небезпечабсть, тожь они, для святого супокою, можуть въ тбмъ случаю сказати собѣ: grau ist jede Theorie...

Молодочеекій дневники въ телеґрамахъ зъ Вѣдня доносять о новыхъ непорозумѣняхъ мѣжь правительствомъ а Чехами. Чехи домагають ся, щобы цѣсарскій рескриптъ зъ вычисленямъ чеекихъ постулятбвъ появивъ ся вже на першбй тридневнбй сесіи сойму передъ новымъ рокомъ, а правительство загадує зробити се доперва въ маевбй сесіи. Снхъ поголоскъ не можна брати серіозно, бо они е здаеть ся чеекимъ маневромъ, щобы въ здобутю рбзныхъ концесій выпередити инший сторонництва правицѣ.

Рада державна буде имовѣрно скликана дня 12 або 17-ого сѣчня. До сего часу цѣсарскій розпоряджена введуть на пбдставѣ § 14-ого угодову и буджетову провізорію.

Угодова комісія полагодила въ суботу 19 ый артикулъ цлово торговельного договору о обопбльнбй охоронѣ літературнои власности. Принят. внесене п. Швеґля, котре признае кождбй половинѣ монархіи право самостбйного управильненя справъ літературнои власности, якъ такожь власности фотографій и артистичныхъ репродукцій. — Въ дискусіи надъ арт. 21 о ветеринарекихъ приписахъ п. Ковловскій звернувъ увагу на те, що ветеринарска конвенція зъ Нѣмеччиною и приписы о торговли худобою зъ Угорщиною выконують ся въ практицѣ дуже лагбдно, на чбмъ Галичина тратить рбчно 15 міліонбвъ зр. Торговельный договбръ признавъ нѣмецкому промыслови значній концесіи, але Австрія не дбстала въ замѣну вбдповѣдного еквівалеиту. Нѣмеччина дбстала такожь вбдъ Россіи поважній концесіи въ збжеиыхъ цлахъ. Вартбсть ветеринарскои конвенціи обмежила ся ще бблыпе численными заборонами ввозу худобы до Нѣмеччины. Арт. 21 буде можливый до принята тбльке тогды коли власти будуть инакше выконувати ветеринарскій приписы въ зносинахъ зъ Нѣмеччиною та Угорщиною и на Угорщинѣ буде въ тбй справѣ переведена вбдповѣдна реформа. — Заступникъ правительства міністерскій радникъ Шварценавъ заявивъ, що правительство свѣдоме того, яке велике значѣне мае годбвля безрогъ особливо для властителѣвъ меншихъ посѣлостій. Правительство доказало се предложеиемъ закона о пошести безрогъ. Державна ветеринарска адміністрація стремить до скрѣплеия економічнои силы населеия, а особливо рбльництва. Новій постановы обговорюваного артикулу запевняють Австрію, яко державѣ импортуючбй, великій корысти. Впрочбмъ правительство розслѣдить докладно всѣ пбднесеній замѣты. — Вбдтакъ ухвалено ще дальшій артикулы аж до кбицевого 25-ого о штучнбмъ винѣ, о фальшованю рбльничихъ продуктбвъ и о цлово-торговельнбй конференціи.

Письма зъ краю.

Зъ Тернополя пишуть намъ:

Тихо и глухо у насъ въ Тернополи! Не говорю про тишину въ природѣ. Противно, на дворѣ дуе и свище, але тихо й глухо мѣжь нашими людьми. Потиснувъ морозъ, люде повтягали на себе медвежій шубы та й самій змедвежѣли, заснули.

Якъ тблько возьму въ руки „Дѣло", зараз и зобачу щось нового. Аж серце радуе ся, якъ то люде живуть по иншихъ мѣстахъ! По великбмъ народнбмъ святѣ у Львовѣ и иншій провінціальній мѣста — отъ якъ Перемишль, Станиславбвъ, Стрый, Коломыя, Броды и иншій обходять величаво свято вбдродженя нашои народнои літературы. Що день чекаю я зъ нетерпеливостію, чи вже коли й Тернопбль не подасть якихъ оголошень, але якъ зема такъ и нема чутки! Тернопбль „благоденьствуе".

Яка-жь въ тбмъ причина? Чи тутъ нема людей, чи нема силы до дѣла? Сего не вгадаю! Може подумае хто, що Тернопбль дѣйстно вже лишь „руска кольонія" — якъ то свого часу написавъ славный Głos podolski? Однакъ сего годѣ припустити. Тернопбль не „кольонія руска", але столица Подбльскои Руси. О тутъ много людей нашихъ, и то людей на высокихъ становискахъ, котрѣ могли бы навѣть много зробити. Та що зъ того? Людей ту много, много головъ, и то великихъ та не пустыхъ, але серця въ тыхъ людей не палкій до свого, рбднього.

Чи то вже Тернопбльцѣ не змогли бы ся на вечериицѣ хотяй въ тбмъ часѣ, коли иншій, навѣть менший мѣста на щось навѣть великого здобуваютъ ся? Чому! Можна бы, абы лишь добра воля, абы почутя того святого обовязку. При такбмъ святѣ треба бы показати, що мы дѣйстно Русинами, а то такъ трудно!... Отъ коли у Львовѣ вбдкривали памятникъ Собѣского, той Тернопбль не застыдавъ ся, бо выделегувавъ на те свято — якъ се вѣдомо читателямъ „Дѣла" — аж двохъ представителѣвъ Русинбвъ, — ну, але у себе, въ дома показати, що мы Русинами, се трудно... А прецѣнь тымъ чесже не наражено бы ся такъ дуже пану старостѣ та иншимъ великимъ рыбамъ... Отъ якъ то нашій живуть!

Але сказавъ бы хтось, що ще й Тернопбль такъ зовсѣмъ не спить, бо-жь всѣ знаютъ, що вбнъ теперь розпочавъ навѣть велике, радикальне дѣло — збойкотувавъ п. Домбровского. Справдѣ такъ. Такій паны, якъ Домбровскій, Ґльоґеръ et consortes обидили наше чувство національне. Але що-жь зъ того? Якъ поступая въ виду того факту наша интеліґенція? Консеквентно! Збойкотували Домбровского, а ходять до Пашшака, котрый въ своѣмъ часѣ запѣавъ бувъ имъ такъ, якъ и п. Домбровскій, а и дотеперь рускои написи не мае; коли буде мати, то рѣчь инша, — дасть Богъ побачимо.

Отъ такъ то представляе ся народне житѣ мѣжь нашими людьми въ Тернополи, столици Подбльскои Руси! Тбльке що збйдуть ся часомъ до „Бесѣды", побалякають, послухають вбдчиту, сли хто ласкавъ зробити, та й по всѣмъ. Сумно и невбдрадно!

Коли-бы такъ було въ цѣлбй Тернопбльщинѣ, то страшно й пог. дати. Думаю однакъ, що по селахъ середъ люду е трошки бблыпе житя, а певно бблыпе почутя до свого, рбднього...

Переглядъ політичный.

Въ суботу вбдбуло ся засѣдане угорского сойму. Президію обнявъ найстаршій посолъ Мадарашъ и выголосивъ довшу промову, въ котрій просивъ всѣ партіи, шобы старалнсь удержати конституцію и придержували ся законбвъ. Бесѣдникъ покликавъ ся на минувшбсть Угорщины и сказавъ, що конституція повинна бути для всѣхъ рѣчею ненарушимою. Пануючій також придержуваввъ ся того погляду, бо зная вдачу и характеръ Мадярбвъ. Закбичивъ внесенямъ, щобы выббръ президія вбдбувъ ся въ понедѣлокъ.

По промовѣ Мадараша вбдчитано письмо Банфіого о димісіи міністра для Хорватіи Іосиповича и о именованю Чеха. Вбдтакъ приступлено до вбдчитаня спорого числа петицій, найбблыпе противъ Iex Tisza. П. Раковскій въ напастливбмъ тонѣ критикувавъ поступоване міністра внутрѣшныхъ справъ Перчели, кандидата на президента палаты. Закинувъ Перчелеви, що вбнъ свѣдомо пбдписавъ фальшбваицтво фабрикантбвъ вина. На се Перчель крикнувъ: „Знаменита клевета!" а дбставъ вбдповѣдь „Вы самій клеветникъ!" За сей дияьогъ Мадарашъ вбзвавъ обохъ до порядку.

Хорватскій сойм радивъ надъ угодовою провізорією зъ Угорщиною и въ генеральнбй дискусіи принято ев. П. Мазура поставивъ при §. 1-бмъ внесеня, щобы провізорія увбйшла въ житѣ тогдѣ, коли такожь на Угорщинѣ подббиі законы увбйдуть въ житѣ въ конституційнбй дорозѣ. Внесеня се вбдкинено.

— —

Грецкій князь Юрій сѣдае завтра на корабель — вбдъѣхати на Крету и обняти тамъ становиско генерального комісаря. На запросины кн. Юрія прибуде до Атенъ кретеньскій митрополитъ, щобы князеви товаришити въ подорожи до Кандіи. По урядовбмъ введеню князя на становиско генерального комісаря Креты грецкій король дасть командантамъ фльотъ чотирохъ державъ ордеры Спасителя.

НОВИНКИ.

— **Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новбмъ-Санчи!**

— **Рада надзираюча Краєвого Союза кредитового уконституувала ся на засѣданю въ дня 16 с. м. въ той способбъ, що председателемъ выбрала п. Григорія Кузьму совѣтника ц. к. высшого суду краевого, заступникомъ председателя д-ра Дамяна Савчака члена Выдѣлу краевого и директора „Дньстра", секретаремъ д-ра Ярослава Кулачковского директора „Дньстра", а заступникомъ секретаря п. Володимира Левицкого ц. к. нотаря зъ Винник. Вбдтакъ именувала Рада надзираюча дирекцію „Союза": начальнымъ директоромъ д ра Костя Ле ицкого адвоката краевого у Львовѣ, заступникомъ директора д ра Лонгина Озаркевича адвоката краевого въ Городку, а членами дирекція о. Ивана Чапельского, крылошанина у Львовѣ, Григорія Врецьону учителя школы справъ у Львовѣ и Костя Панькбвского, директора института педаґоґічного и урядника Наукового товариства имени Шевченка.**

— **Дальше ухвалила Рада стопу процентову для вкладокъ щадничихъ на 4½% а для удѣлюваного кредиту товариствамъ задатковымъ 5½%, для приватныхъ же лицъ на 7%. Союзъ мае однакъ порозумѣти ся зъ товариствомъ взаимного кредиту „Дньстеръ" и зъ Народною Торговлею що-до зниженя стопы процентовои вбдъ вкладокъ щадничихъ зъ 4½% на 4%, а тогдѣ зниженъ ся и процентъ вбдъ удѣлюваного кредиту. — Наконець дала Рада дирекціи директиву, щобы зъ Новымъ роковъ розпочала дѣяльность и ввела товариство въ житѣ. Небавомъ оголосить дирекція годины урядовій и льокаль, де дирекція буде урядувати.**

— **Сотій роковины вбдродженя руеког літературы вбдсвятуе отходомъ Руекій дѣвочій институтъ въ Перемышли у власнбмъ домѣ дня 20 н ст. грудня ббеля такои програмы: I. 1) Наше вбдродженя, драматична дума В. Щурата. [Особы: Украина, Слава, Боянъ, Геній]. 2) Лисенко: Увертура зъ „Наталки Полтавки", фортепіянова гра на двѣ руки 3) Вахнянинъ: Хоръ Норманбвъ зъ оперы „Ирополкъ". 4) Шевченко: „На вѣчну память Котляревскому", деклямація. 5) Лисенко: Сольовій спѣвы зъ „Наталки Полтавки" а) Вѣють вѣтры; б) Видно шляхи полтавскій; в) Ой я дѣвчина Полтавка. — II. 6) Кромъ: „Весняика", скрипкове сольо въ супроводѣ фортепіяна. 7) Херубіні: Серенада, хоръ въ супроводѣ фортепіяна. 8) Завадскій: Украинська рапсодія, фортепіянова гра на двѣ руки. 9) Лисенко: Два хоры зъ „Наталки Полтавки". 10) Гюго-Щуратъ: Епільогъ. — Початокъ о 6 годинѣ вечеромъ.**

— **Першій загальный зборъ новозасновуючого ся товариства „Руска Бурса ремѣсничаи промыслова" — якъ уже заповѣджено — вбдбуде ся 26-ого н. ст. грудня, о чбмъ теперь пригадуемо. До сего часу, якъ довѣдуемось, приступило дуже много членбвъ до сего товариства, а вкладка рбчна выносить лише 2 зр. Членьскій вкладки и заголошеня въ члены сего товариства приймае п. Василь Нагбрный у Львовѣ, Ринокъ 36.**

— **Зъ Вѣдня пишуть намъ:** Въ суботу 10-ого с. м. устроило академічне товариство „Січ" у Вѣдни вечериицѣ по поводу столѣтного ювілея вбдродженя украиньско-руеког літературы. Се було одиноке свято, на котре збйшли ся всѣ вѣденьскій Украинцѣ Русины безъ рбзницѣ поглядбвъ політичныхъ та одушевлялись одною гадкою. Зъ братныхъ славяньскихъ народбвъ були найсильнѣйше заступлені Россіяне и Словѣнцѣ, послѣдній яко представителѣ академічныхъ товариствъ „Slovenija" і „Triglav". [Зъ польскимъ товариствомъ „Ognisko" збрвала „Січ" всякій зносины]. Одній тбльке руеки послы сторонять вбдъ всякихъ народныхъ святъ, устроюваныхъ украиньско-рускими товариствами у Вѣдни. — Вечериицѣ розпочавъ голова „Січи". Вбнъ перейшовъ исторію нашого письменства аж до Котляревского, представивъ заслуги сего письменника а вбдтакъ исторію новѣйшого нашого письменства за послѣдныхъ сто лѣтъ. Вбдтакъ наступили деклямаціи Франкового „Пролбгу" та Шевченковои поемы „До Котляревского" и спѣвы. Пбдъ конець забирали слово и. гостѣ, якъ д ръ Кулачковскій, два Словѣнцѣ и т. д. Всѣ вынесли зъ вечериицѣ вельми гарне вражѣне. — *B. X.*

Въ середу о год. 7½ вечеромъ буде мати въ комнатахъ „Руеког Бесѣди" п. Цегельскій участникъ сегорбчног прогулькн „Львбвского Боана" по Угорщинѣ, вбдчитъ про вбдносины посередъ угорскихъ Русинбвъ. Вступъ 20 кр. вбдъ особы. Весь доходъ призначеный на коляду ученикбвъ школы им. Шашкевича у Львовѣ. Надѣемось, що такъ самъ тематъ якъ и цѣль, на яку доходъ призначеный, згромадить въ середу якъ найбблыпе слухачбвъ.

— **Св. О. Николай мѣжь львбвскою русною дѣтворою.** Якъ що року, такъ и сего, въ навечерія свята Николая [въ суботу] появивъ ся опѣкунъ малои дѣтворы, святитель Николай, въ Руекій Бесѣдѣ, а въ самъ день свята въ ремѣсничбй „Зорѣ". Комнаты Бесѣды заповнились родичами зъ дѣточками и гбстьми. Весело було дивитись на тото любе найменодше руеке поколѣне, що мае колись станути до борбы о житѣ а за разомъ перенати на себе дальшу борбу за права свого угнетеного народа. Члены товариства радо витали малыхъ гостій, старались уприятнити хвилѣ ихъ побуту. Мѣжь иншимъ уряджено веселу забаву дѣтямъ, а пбдчасъ неи зъявивъ ся сивый якъ голубъ св. Николай въ патріяршбмъ одѣню въ товариствѣ ангела и „чортика". Св. Николай въ поважнбмъ настрою промовивъ до всего товариства:

Миръ най буде дому сему!
Миръ всѣмъ, що присутий тутъ;
Миръ приношу роду всему,
Въ мирѣ умий лишь живуть.
Зъ Мирликійскихъ днесь приходжу,
Миромъ всѣхъ благословлю,
Миромъ певно всѣмъ догоджу —
О миръ Господа молю.
Прошу о миръ мѣжь хатами,
О миръ для всѣхъ Русинбвъ;
Миръ и згода мѣжь братами —
Се мечь противъ ворогбвъ!
Не зраджайте-жь блудбвъ Руси
У ворожихъ ѣй письмахъ!
Ворогъ блуды ве на вусы,
Бе розъѣдиеныхъ на прахъ!
Досвѣдъ — Русинамъ порада,
А терплять вже довгій вѣкъ...
Звѣстно, досвѣдна громада —
Се великій человѣкъ.
Тожь и згоды и любови
Молить для васъ Николай —
Жийте мирно для обновы!
Миръ и вамъ дасть силу, рай!

Св. Николай, выголосивши сей красный привѣтъ роздавъ мѣжь дѣтвору рбзні дарунки, а вбдтакъ старшимъ патріотамъ и патріоткамъ роздавъ въ сѣмъ роцѣ ювілейні — медалѣ [изъ зображенемъ св. Николая]. По торжественній роздачи дарбвъ гощено урадуваній дѣти, а вбдтакъ пбйшли загальні забавы зб спѣвами. Всѣ дуже вдоволені мило перебутымъ вечеромъ, розбйшли ся по пбднбчя домбвъ. — О св. Николаю въ „Зорѣ" подамо и завтрѣшнбмъ числѣ.

— **Выдѣлъ філіи „Просвѣты"** въ Самборѣ просить Вел. Отцѣвъ и Вп. Панбвъ, що зволили принять бльока на дбмъ „Просвѣты" въ

Знаменитый въ смаку КОНЯКЪ ВОЛОСКІЙ натуральный продуктъ зъ в лоского вина, велику фляшку по 1 зр. 25 кр. поручае выключно Иванъ Мушиньскій, Львбвъ, Ринокъ 40. (2 бутельки на посылку 5-кільоґрамову.) 374 1—8

Самборѣ въ розпродажъ, о присланѣ вибраныхъ грошей на руки п. Петра Будзаньского, учителя школы вправъ въ Самборѣ, скарбника товариства. — Вѣдъ Выдѣлу філіи „Просвѣта“ въ Самборѣ дня 17 грудня 1898.

— Зъ Бучача: Въ четверъ дня 29 н. ст. грудня с. р. вѣдбуде ся въ Бучачи въ сали „Сокола“ торжественный вечеръ въ память сотыхъ роковинъ вѣдродинъ рускои літературы зъ слѣдующою програмою: 1) Прольогъ. 2) Кантата, слова Шевченка, музика: Кишакевича, выконае мѣшаный хоръ въ супроводѣ фортепияна, 3) Вѣдчитъ. 4) „Наталка Полтавка“, опера въ 2 дѣяхъ а 3 вѣделонахъ Ив. Котляревского, вѣдограютъ силы аматорскій. — Початокъ точно о годинѣ 7 вечеромъ. Вступъ: на крѣсло 1 зр., на салю 40 кр., для студентѣвъ вступъ на салю 25 кр. — Чисты доходъ призначеный для товариства „Шкѣльна Помочь въ Бучачи“.

— Товариство Бурса им. св. О. Николая въ Перемышли запрошуе Р. Т. членѣвъ на надзвычайнѣ загальнѣ зборы въ четверъ 29-ого с. м. о 6 год. вечером, а на выпадокъ некомплету того самого дня о 7 год. вечеромъ въ комнатахъ Рускои Бесѣды. На порядку дневанѣмъ: ухваленѣ затягненя гіпотечной позыки 13.000 зр. и выборъ повновластника въ тѣй цѣли. — *Григ. Цегляньскій* голова, *Т. Кормошь* секретарь.

— Посолъ д-ръ Окуневскій выбраный овогды бурмістромъ мѣста Городенки. Середъ мѣщаньства небувала радѣсть. Противники скопстернованій и придумуютъ надъ способами, якъ бы выборъ повалити.

— Соймъ галицкій уже скликаный на 28. н. ст. грудня. Потревае вѣнъ тѣлько три днѣ. Вчерашна Wiener Ztg. оголосила цѣсарскій патентъ скликуючій кромъ галицкого сойму ще тринацять иншихъ краевыхъ соймѣвъ въ Долитавщинѣ. У всѣхъ соймахъ буде вѣдчитане однозвучне письмо цѣсарске зъ подякою за адресу выслану до цѣсаря при нагодѣ 50-лѣтного ювілея. Галицкій соймъ на своихъ засѣданяхъ въ дняхъ 28, 29 и 30 с. м. выбере комісію и полагодитъ буджетову провізорію. Опѣсля зберется соймъ знову въ цвѣтни або въ маю; буде се залежати вѣдъ поступу роботы парляментарнои.

— Зъ Наукового товариства имени Шевченка: Засѣдання будутъ дня 9 (21) с. м. въ новѣмъ льокали товариства [улиця Чарнецкого ч. 26] въ такѣмъ порядку: о годинѣ 5-ій засѣданѣ археографічнои комісіи. — О годинѣ 5¼ засѣданѣ исторично фільософічнои секціи: реферати о. М. Зубрицкого „Голодъ въ Галичинѣ при кѣнци 1840-ыхъ и въ 50-ыхъ рокахъ“ и С. Рудницкого „Напады турецко-татарскій и волоскій на рускій земль польскои корони и організація обороны въ нихъ при кѣнци XV вѣку. — О годинѣ 6½ точно засѣданѣ выдѣлу.

— Зъ Перемышля: На доходъ Бурсы св. О. Николая въ Перемышли вѣдбуде ся дня *24 сѣчня 1899 великій вечеръ въ танцями*, о чѣмъ заздалегѣдь маѣ честь повѣдомити охочу молодѣжь та жертволюбивыхъ родичѣвъ Перемыскои Руси — Комітетъ балевый. Запрошени розбійлютъ ся въ своѣмъ часѣ, а се ся [впрочѣмъ зовсѣмъ певна и невѣдклична] телеграма най паслужитъ нашимъ достойнымъ и малымъ гостямъ на вѣдповѣдне и завчасне приготованѣ.

— До вѣдомости Дирекціи почтъ у Львовѣ. Вѣдъ якогось часу урадуе на почтѣ въ Самборѣ у вѣддѣлѣ, де надае ся рекомандованій листы, одна панѣ, котра зъ причины, що не вмѣе по руски нѣ читати нѣ писатя, справляе велику недогоду для сторонъ рускихъ. Примѣромъ прийде хто на почту, щобы надати листъ адресованый по руски, то мусить тѣй панѣ диктувати адресу по польски, щобъ она могла ся написати на рецепісѣ, бо инакше не знала бы навѣть, де листъ маѣ йти! Цѣкавый се фактъ, а на жаль таке не лише въ однѣмъ Самборѣ т афлие ся! Стремить се немовь до того, щобы Русинѣвъ змусити до адресованя листѣвъ по польски! Коли згадана панѣ не вмѣе по руски, то ний высша власть постарае ся перше, щобы она навчила ся, а доперва вѣдтакъ ний именуе ся урядникомъ почты! Бувъ бы вже разъ часъ, щобы Дирекція почтъ заняла ся блише того рода фактами и постарала ся у вѣдповѣдный способъ зарадити „безголовю“, яке пануе по урядахъ почтовыхъ блаженной Галилеѣ! — *Русинъ.*

— Акты обжалованя Буйновского, бувшого касіера краевого выдѣлу о спроневѣреня зъ касы сольной въ краевѣмъ выдѣлѣ 12.000 зр. вже выготовленій. Карна розправа вѣдбуде ся доперва въ слѣдующій каденціи присяглыхъ судѣвъ.

— Зновъ одно непринятє вѣдзнаки ювілейнои. Glos narodu [ч. 287] оголосивъ таке надѣслане ему письмо: „Власти, котра представила мене до вѣдзначеня, складаю публичну и сердечну подяку, але призначеной вѣдзнаки принять не можу. 1) Всѣ станы понижаютъ народного учителя, нехай-же бодай ц. к. правительство маѣ его въ своѣй опѣцѣ. — 2) Пѣдъ володѣнемъ Его Вел. Франца Іосифа I. вѣдъ року 1848 до 1898 пережили мы въ Австріи часы паперовій, мѣдяній и срѣбній, а теперь настали золотій. — 3) Наслѣдкомъ призн ня товаришѣвъ въ 1885 році и вѣдзначеня мене ними одѣтою адресою та дорученемъ менѣ золотого перстеня на памятку, я срѣбного хреста [вѣдзнаки ювілейнои] принять не можу, бо сей для учителѣвъ не є одѣтный, поза-якъ они належатъ до интелігентнои верствы, хочь они низько вынагороджуванй. — 4) Учитель, котрый кѣнчитъ 40 лѣтъ службы въ званю, рѣвняе ся генералови, котрый выгравъ 40 битвъ. Той тѣлько се розумѣе, хто є справедливымъ учителемъ, кѣльо непріятностій вѣнъ знести и кѣлько противностій поборотя мусить. — Бычина [пов. хщанѣвского] дня 8 грудня 1898. *Иванъ Бѣлецкій*, управитель школы.

— На кару смерти на шибеници засуджено въ суботу въ Краковѣ роботника Томка Гацуся, чоловѣка 30-лѣтнего и жонатого, вѣтця двохъ дѣтей. Дня 3 серпня 1897 року въ ночи убивъ вѣнъ за-для простого рабунку 80-лѣтного старця Казимира Шостака въ Кроводрѣ пѣдъ Краковомъ. Зрабувавъ у него кѣлька тысячъ зр. [точно не дослѣджено, кѣлько] и за тѣй грошѣ купивъ собѣ парцелю будовлину, позичавъ своимъ приятелямъ и т. и. Вкѣнци справа выкрыла ся, а пятиднева розправа выказала его вину.

— Выдѣлъ філіи „Просвѣты“ въ Самборѣ складае прилюдно подяку Вп. панамъ и панямъ, котрѣ взяли дѣяльну участь въ выповненю програмы святочного вечера въ сотѣ роковины выступу І. Котляревского и вѣдродженя рускои літературы Въ першѣй мѣрѣ дякуемо Вп. пани Бачиньскѣй, що гарною гроою пѣднесла стѣйность представленя; п-ѣ Чайкѣвскѣй за старанне вѣдграня Наталки; Вп. п. Кери. Устіяновичеви за деклямацію, котрою пѣднѣсъ духа и зворушивъ Русинѣвъ самборскихъ, а кромъ сего бравъ живу участь и радою своею допомогъ до звершеня свята; Вп. п. Бачиньскому за труды около приготованя и за режисерію; Вп. пп. Гладиловичевн, Т. Будзановскому, Гукевичеви и Будзиньскому за занятє хорами и дириґентуру. Выступленемъ симъ дали Вы Вп. панове доказъ почуття народного, а заразомъ доказали, що при щирѣй волѣ и охотѣ мы невеличкими силами неодно довершити могли бы. — Вѣдъ Выдѣлу філіи „Просвѣта“ въ Самборѣ, дня 17 грудня 1898. *Бѣленькій.*

— Правдиве мѣсце уродженя пок. цѣсаревои Єлисаветы. Довгій лѣта за мѣсце уродженя заштилетованои Люккенімъ цѣсаревои Єлисаветы подавано мѣсцевѣсть Поссенгоффенъ въ Баварії. Теперь королѣвско-баварска газета „Reichsherold“ подае до вѣдомости, що пок. цѣса ева побачила свѣтъ дня 24 грудня 1837 р. въ княжѣвскѣй палатѣ въ Монахіюмъ. Наслѣдкомъ сего поправлено таблицю надъ саркофагомъ цѣсаревои въ криптѣ Капуцинѣвъ зъ надписію „nata in villa Possenhofen“, выписавши властиве мѣсце уродженя.

— Вѣдъ Кристинополя пишуть намъ: Въ селѣ Пархачи покусавъ скаженый песъ невѣсту въ ногу, кѣлька свинь и псѣвъ. Зъ обавы передъ наслѣдками выстрѣляно всѣ псы въ селѣ. Покусана невѣста не послухала доброи рады, щобы ся вѣдвезено до шпиталя, але удала ся на лѣки до знахорѣвъ, що знають „примовляти вѣдъ стеклизны“. Чи вылѣчить ся тота примова, покаже ся. Скаженого песа застрѣлено въ сусѣдньомъ селѣ. — *Х.*

— Мощѣ Колюмба спроваджують Испанцѣ зъ утраченои Кубы до Испанії. Президентъ міністрѣвъ Сагаста а зъ нимъ и всѣ члены кабінету бажаютъ устроити се зъ величавою маніфестацією. Домовину маютъ нести высшій офіцеры фльоты, котрій брали участь въ остатній вѣйнѣ, а цѣлый обходъ маѣ мати такій характеръ, якъ свого часу перенесеня мощей Наполеона I его до Парижа. Величавость обходу маѣ мати значѣне протесту противъ вѣднятя Испанії Кубы.

— Штучну шовкову пряжу фабриковано досѣ зъ кольодіюма; теперь же англійскій хемікъ проф. Hummel вынайшовъ способъ продукціи штучного шовку зъ желятины. Яке значѣне буде мати сей вынахѣдъ, можна пѣзнати зъ порѣвнання цѣнъ. Кѣло правдивого шовку сырого коштуе 55 марокъ [марка = 60 крейцарѣвъ], кѣло фабрикату зъ кольодіюма 20—25 марокъ, а кѣло зъ желятины буде коштувати лише 10 марокъ. Ново-вынайденому фабрикатови дано назву „Vanduora“.

— Університетъ въ Берлинѣ числитъ сего зимового курсу 10.992 слѣхачѣвъ, а то: 6151 имматрикульованыхъ студентѣвъ, а 4841 неимматрикульованыхъ, мѣжь тыми 234 женщинъ. Зъ имматрикульованыхъ було: на выдѣлѣ богословскѣмъ 412, на правничѣмъ 2107, на лѣкарскѣмъ 1311 а на фільософічнѣмъ 2321. [Зъ чужихъ частей свѣта имматрикулювало ся: 147 зъ Америки, 31 зъ Азіи и 6 зъ Африки.]

— Въ Брукселі внѣсъ міністеръ судовництва въ палатѣ такій проектъ закона: Хто при дѣтяхъ низше 16 лѣтъ ужие поганыхъ соблазняючихъ слѣвъ, буде караный вязницею вѣдъ 1 до 3 мѣсяцѣвъ або гривною вѣдъ 100 до тысячъ франкѣвъ.

— Цивілізація въ Японѣ. Въ 1902 році устроюе Японъ першу выставу всесвѣтну Правительство починило вже широкій пѣдготованя до сеи выставы.

— Хитрый соособъ вымушеня. Въ Більбао [столичнѣмъ мѣстѣ испаньскои провінціи Біская] прийшла до старого, дуже поважного священника пара молодятъ на батькѣвску пораду, бо хотѣли побрати ся. Священникъ радо послуживъ имъ радою, навѣть завдавъ имъ кѣлька питань зъ катихизму. На вѣдходѣмъ молодый пѣйшовъ до крѣсла при дверехъ, на котре поставивъ бувъ капелюхъ, паличку и маленьку скринку, а молода прилишивши ся почала млѣти и захитала ся. Священникъ пѣдхопивъ ѣи въ обѣйми, подержавъ хвильку и она прийшла до себе. Молодята подякували священникови и вѣдѣйшли. На другій день молодый приходитъ до священника и показуе ему фотографію, якъ вѣнъ держитъ въ обѣймахъ его суджену, и загрозивъ, що коли священникъ не дасть ему стѣлько а стѣлько грошей, вѣнъ зробитъ ужитокъ зъ тои фотографіи и выйде скандалъ Священникъ, перелякный, давъ жадану суму грошей але опѣсля, розважившы рѣчь, донѣсъ до поліціи. Однакъ молодята пропали якъ камѣнь у воду — певно пѣхали кудась дальше повторити тоту саму хитру штуку при помочи скриночки для моментного фотографованя.

— Сплетня о цѣсарю. Паріскій дневники пустили за Gil Blas'омъ въ свѣтъ поголоску, нѣбы австрійскій цѣсарь носить ся зъ думкою подружитись зъ кн. Изабелею, сестрою князя Орлеаньского.

— Дурному радѣсть. Въ Мамаѣвцяхъ старыхъ пѣдъ Черновцями на Буковинѣ породила селянка Калина Лагадинова трѣйняки-дѣвчата. Батько тыхъ дѣтей, одинъ зъ найбѣднѣйшихъ въ селѣ заробникѣвъ, дуже утѣшивъ ся такимъ „даромъ божимъ“ и — якъ пишуть — мало-що волося не рвавъ собѣ на головѣ зъ великого — щастя.

— Вінярскій, знаный убійца кс. Бесядского и своѣи жѣнки, вже увольненый вѣдъ всякои вины и кары. Се найсвѣжѣйша новина, яку приносять телеграмы изъ Сянока. Лѣкарскій выдѣлъ Ягайлоньского університету орѣкъ его не зъ ореченямъ проф. Жулавского и Вахгольца [судовыхъ знатокѣвъ, котрѣ обсервували Вінярского], що Вінярскій кваліфікуе ся до заведеня для божевольныхъ. Отже выпущено его зъ вязницѣ, а сянѣцке староство зарядило вѣдставити его до Кульпаркова. Якъ довго вѣнъ тамъ забавитъ, не знати.

— Дотанцювася ся бѣда! Въ Лапшинѣ коло Бережанъ — якъ зъвѣдтамъ доносять — лучила ся недавно страшна пригода. Девятьлѣтна дѣвчинка Настуня пасла въ поли овечки, а що було доволѣ холодно, отже она розложила собѣ огонь и грѣла ся въ той способѣ, що разъ-по-разъ перескакувала въ танци по-надъ огонь. Нагле занялa ся на нѣй спѣдничка и она зъ страшнымъ крикомъ почала ще бѣльше бѣгати и скакати, поки вкѣнци стала стовпомъ огню. Прибули на ратунокъ люде, та вже за пѣзно — нещасливе дѣвча лежало коло огнища на-пѣвъ спалене, а по кѣлькохъ годинахъ сконало въ страшныхъ мукахъ.

— Дрѣбній вѣсти. На маршалка ярославскои рады повѣтовои затвержденый цѣсаремъ кн. Витолдъ Чарторыйскій. — Вѣдъ Нового року буде вѣльно на кореспонденційныхъ картахъ на адресовѣй сторонѣ умѣщувати довѣльній картины и рисунки. — Въ Лондонѣ померъ онегды баронъ Фердинандъ Ротшільдъ, банкиръ и членъ англійского парляменту. — Въ Петербурзѣ померъ въ пятницю въ ночи петербургскій митрополитъ Палладій — Жидѣвско-польскій центральный комітетъ выборчій затвердивъ кандидатуру кс. Альбіна изъ Щавницѣ на посла до сойму зъ округа Новый Торгъ. — Філіи товариства вчинныхъ обезпечень въ Краковѣ мають бути заведенѣ въ Перемышли зъ днемъ 1 цвѣтня, а въ Станиславовѣ и въ Тернополи дня 1 липня 1899 року. Въ кождѣй філіи буде занятыхъ около 30 урядниковъ.

— Звертаємо увагу на оголошену въ нинѣшнѣмъ числѣ Дѣла „Партитуру: Пѣсни церковній. Квартеты на голосы мѣшаны“ Семена Дорундяка.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Ординаріятскими комісарями шкѣльныма именованій оо: Нав. Винницкій деканъ нижанковскій для того-жь деканата и Андр. Прухницкій парохъ въ Ляшкахъ залиганыхъ для деканата комарняньского. — Завѣдательства дѣстали оо. Никол. Феленчакъ въ Полянахъ дек. дуклянськаго и Орестъ Конистяньскій въ въ Войтковѣй дек. добромильского. — Канон. иституцію на Ляшки дек. ярославского дѣставъ о. Теодосій Лихницкій, а бувшій завѣдатель въ Ляшкахъ о. Ром. Крушиньскій дѣставъ завѣдательство въ Высоцку дек. ярославского. — До канон. иституціи на Багноватѣ вѣзваный о. Ем. Гомза.

Наука, штука и література.

— Вѣденьского тыжденника „Die Zeit“ появивъ ся 220-ый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ: Die Tisza-Clique. Von Arpad. — Picquart. Von Pollex. — Die Eisenzölle in Oesterreich-Ungarn. Von einem Maschinenfabrikanten. — Twardowski, der slavische Faust. Von A. N. Harzen-Müller. — Künstlermappen. Von Dr. Moritz Dreger. — Die Secession. Von Hermann Bahr. — Donna Diana. Von Richard Wallaschek. — Das Erbe. Von Max Burckkard. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Verbrecher. Von Karl Federn.

Передплату на сей тыжденникъ чвертьрѣчно 3 зр. приймають почта, всѣ книгарнѣ и адміністрація: Wien, IX/3, Günthergasse 1. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 19 грудня. Польска ґімназія въ Тѣшинѣ буде въ слѣдующомъ роцѣ удержавнена. — Цѣсарь вѣдправивъ россійского амбасадора, щобы лично зложити благожелання зъ нагоды уродинъ царя. Візита цѣсаря тревала чверть годины.

Прага 19 грудня. Зъ огляду на вѣльше не значѣне французского и нѣмецкого консулату въ Празѣ, повстала въ деякихъ кругахъ гадка заснованя въ тѣмъ мѣстѣ россійского консулату.

Хебъ [Егерь] 19 грудня. Мѣска рада ухвалила приймати на урядниковъ и до служби выключно Нѣмцѣвъ.

Софія 19 грудня. Зъ нагоды двацатыхъ роковинъ высвобожденя Болгарії вѣдбули ся въ цѣлѣмъ краю торжественній богослуженя. Въ деякихъ мѣсцевостяхъ вѣдслонено памятники. Щобы не дразнити султана, залишено проектъ ґреміяльнои прогульки на посвящене памятконои церкви въ Санъ-Стефано.

Царгородъ 19 грудня. Вчера прибувъ сюда великій князь Николай и привѣзъ султанови вѣдъ царя въ дарунку четверо коней. Султанъ зъ міністрами приймавъ вел. князя въ вѣйсковыми почестями и надавъ ему высокій орденъ. — Зъ Болгарії наспѣло множество телеґрамъ высказуючихъ россійскому цареви и народови за высвобожденє Болгарії.

Парижъ 19 грудня. Арештовано тутъ чотири цивільній особы и одного капраля за шпіґунъство; знайдено доказы, що бельґійскому правительству спродавали складовій части нового карабіна чи гарматы. — Пікартъ не хоче пѣдписати поданя о помилуване бо, каже, не хоче нѣкому бути зобовязаный до вдячности. Касаційный трибуналъ вѣзвавъ до переслуханя дуже много высшихъ офіцирѣвъ и бувшихъ міністрѣвъ. — Позиція кабінету въ палатѣ послѣвъ ослаблена; дае ся замѣчати зворотъ президента кабінету Дішні на лѣво. — Дневники доносять, що касаційный трибуналъ хоче Дрейфуса переслухати лично; Дрейфусъ маѣ 3-ого сѣчня выѣхати до Европы. — Россія намѣрне затягнути тутъ позичку 300 міліонѣвъ франкѣвъ на реорґанізацію своѣи артилерії.

Петербургъ 19 грудня. Царскій указъ до міністра фінансѣвъ заряджуе рѣзнѣ улекшеня для селянъ, клієнтѣвъ селяньского банку. Стопу процентову обниженo для нихъ зъ 4½ на 4 процентъ. Боголѣповъ именованый міністромъ просвѣты, а кн. Чавчавадзе ґенеральнымъ адъютантомъ царя.

Лондонъ 19 грудня. Въ Берлинѣ маѣ бути сими днями оголошена англійско-нѣмецка конвенція, на пѣдставѣ котрои Англія вѣдступае Нѣмеччинѣ одинъ заливъ въ сусѣдствѣ нѣмецкихъ посѣлостій въ пѣвнѣчно-захѣдньѣй Африцѣ.

Берлинъ 19 грудня. Міністеръ справъ внутрѣшныхъ внѣсъ розпорядженє ландрата [старосты] въ Альтонѣ, забороняюче держати австрійскихъ и россійскихъ роботниковъ въ тамошныхъ фабрикахъ.

Мадритъ 19 грудня. Англія скрѣпляе и такъ вже сильну ґібральтарску крѣпость. Испаньске правительство выслало въ тои причины до Лондона острый протестъ. — Сагаста маѣ кинѣ вручити королевѣй димісію цѣлого кабінету.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зъединувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. Дирекція зелѣзниць державныхъ оповѣщуе:

Застановленє обмежень дотычно принимания товарѣвъ якъ такожь речницѣвъ за-и выладоване тыхже. — За дозволомъ ц. к. Міністерства зелѣзниць заведенє тут. оповѣщенемъ зъ дня 27 жовтня с. р. ч. 69520/VI. на пѣдставѣ §. 55 (1 и 2) и §. 69 (7) реґуляміну руху обмежене дотычно принимания товарѣвъ якъ такожь речницѣвъ за-и выладованя тыхже знесено зъ днемъ 15 грудня с. р.

Дня 17 грудня 1898 передае ся до прилюдного ужитку зелѣзницю Маріенбадъ-Карльсбадъ (головный дворецъ) зъ стаціями въ Вітковіцъ, Габаклядравъ, Тепл. Павтенъ, Петишавъ, Теполя, Айхъ-Піркенгаммеръ, Карсбадъ (головный дворецъ) и перестанками Просавъ и Айхъ. — Стаціи отворено для загального руху, а перестанки тѣлько для руху накунковаго.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На будову рускои церкви въ Новѣмъ Санчи зложили въ надолистѣ с. р. Р. Т.: на руки о. Качмарчика п. Вікторъ Тустановскій ц. к. староста въ Грибовѣ 5 зр.; о. Яѣщиньскій деканъ яслискій 2 зр.; о. Данило Танячевичъ, посолъ до рады державной 1 зр.; о. І. Чирняньскій парохъ Королевои рускои на соборчику въ Фльоринцѣ 5 зр., о. Игн. Вислоцкій парохъ зъ Лелюхова 2 зр. 50 кр.; на руки о. Кирила Пасѣчиньского зложило Вел. Духовенство на соборѣ синодальномъ въ Перемышли 14 зр 50 кр.; на руки о. Гр. Конистяньского декана мушиньского и пароха Сянѣцкѣ зложили оо. Іосифъ Мохнацкій парохъ] Лабовои вѣдъ себе и вѣдъ своихъ парохіянъ 20 зр.; Ник. Бѣлиньскій парохъ Камянои 5 зр.; Волод. Мохнацкій сотрудникъ въ Чирнои, Ал. Гукевичъ парохъ Жегестова и братство церковне въ Жегестовѣ по 1 зр., а о. деканъ Гр. Конистяньскій 2 зр., разомъ 30 зр.; І. Бачиньскій, урядникъ „Днѣстра“ у Львовѣ 70 кр.; на руки о. Мих. Лопатиньского пароха въ Небылова зложили оо. Лопатиньскій 1 зр., Несторъ Рудницкій 50 кр. а Ник. Левицкій и Волод. Левицкій по 25 кр., разомъ 2 зр.; Илія Ткачуякъ емер. учитель въ Сяниславовѣ 1 зр.; о. Яцинякъ парохъ въ Ворцовѣ 2 зр.; о. Вас. Небыловець парохъ Перегиньска и посолъ до сойму 3 зр.; о. І. Дрималикъ парохъ Волицѣ 3 зр.; громада Усте руске 2 зр.; о. Вас. Небыловець зббраныхъ въ церкви 6 зр; Василь Войко зъ Львова 5 зр.; о. А. С. Федоровичъ парохъ въ Баховѣ 1 зр.; о. Вікт. Саламонъ парохъ въ Вороблику 5 зр.; о. Григ. Дякѣвъ парохъ въ Романовцѣ зъ акафисту на тую цѣль вѣдправленого 2 зр. — Всѣмъ Дателямъ спаси Бѣгъ! — За Выдѣлъ Товариства *П. Лѣтиньскій* предсѣдатель, *І. Черкавскій* заст. предсѣдателя и секретарь, *В. Яворскій* скарбникъ.

РУКАВИЧКИ горсеты, портмонетки и шлийки въ великомъ выборѣ поручае на свята **П. Черницкій и М. Ольшевскій** рукавичники и бандажисты Львовъ, Ринокъ 21. 484 1—0

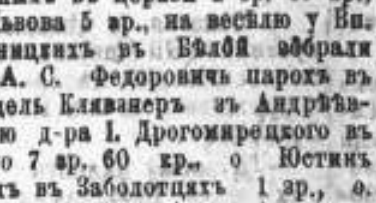
На фонд будови новых и обнови старых руских церквей зібравъ дальше о. крил. Теофіль Павликовъ и доставивъ въ касу „Народного Дому“ 191 зр. 56 кр. Именно пожертвували на ту цѣль Р. Т.: п. Александеръ Нижанковскій, урядникъ магістрату у Львовѣ 1 зр.; п. Ант. Бржеговскій сирота по урядніку 20 кр.; п. Григ. Васѣка столярскій майстеръ у Львовѣ 50 кр.; п. Іоаннъ Гамота директоръ нар. школы у Львовѣ 1 зр.; о. Іоаннъ Мишковскій зъ Перегриники зібраній въ день цѣсарского ювілея 5 зр.; о Емил. Бѣлецкій зъ Ясенева зібраній того-жъ дня 7 зр. 75 кр.; изъ скарбонки ad hoc въ Успеньскій церкви винято 2 зр. 91 кр.; д-ръ О. Лопатиньскій зъ Петрограда вѣдъ Анны П. Чувалдиновои 127 зр. 80 кр., вѣдъ Ф. Г. Бажанова 41 зр. 96 кр., вѣдъ себе 3 зр. 64 кр. Всего зібрано до нинѣшного дня 3170 зр. 97 кр.

На руску Бурсу въ Новомъ Санчи зволили въ мѣсяци падолистѣ с. р. зложити Р. Т.: Товариство задаткове „Надія“ въ Бережанахъ ухвалило для Бурсы жертву 25 зр., на руки о. Іоана Лѣщиньского декана яслиского зложили оо. Вол. Полошиновичь, І. Марковъ, Ром. Чайковскій, Дим. Габда, Нилія Маковей, Сим. Колодѣй и Валерій Ольшаньскій по 1 зр., І. Лѣщиньскій деканъ 2 зр. 50 кр. и Генр. Полянскій 50 кр. разомъ 10 зр., на руки о. Кирила Пасѣчиньского зложило Всч. Духовеньство на соборѣ синодальномъ въ Перемышли 14 зр. 50 кр., д-ръ Отеф. Федакъ адвокатъ зъ Львова 10 зр., прот. І. Черкавскій въ Новомъ Санчи 1 зр., Исид. Ваньо респіціентъ скарб. сторожи въ Мшанѣ дольнѣй 2 зр., Келестинъ Менциньскій секретарь суду въ Тарновѣ 5 зр., газда Лукачикъ зъ Смерековца 1 зр., П. Витошиньскій офіціялъ почтовый въ Н. Санчи 1 зр., на весѣлю у п. Ленартовича въ Лонцку зложили на руки І. Иванишева ц. к. офіціяла суду въ Н. Санчи: Ром. Ленартовичь зъ Варшавы и кс. Вол. Канеавъ пробощь въ Мухарка по 1 зр., Корн. Левицкій почтмайстеръ въ Лонцка 30 кр. разомъ 2 зр. 30 кр., Альшілеръ реставраторъ въ Н. Санча 3 зр., о. І. Яворскій парохъ въ Стрѣльбичахъ 3 зр., на руки о. Гр. Копистяньского декана мушиньского пароха въ Снѣтницѣ зложили оо. Копистяньскій 2 зр., М. Черлюнчакевичь 1 зр., Ник. Бѣлиньскій 1 зр., Волод. Мохнацкій 1 зр., Діон. Мохнацкій 50 кр., разомъ 5 зр. 50 кр., д-ръ М. Кочиркевичь радникъ скарбу въ Бродахъ замѣсть вѣнця на домовину А. Тарнавского секретаря скарбового 5 зр., газди Мих. Гойникъ и Тимко Єдинакъ газди зъ Мохначки по 50 кр., Теодоръ Мохнацкій кожѣщикъ зъ Мохначки зібравъ на празнику у о. Діон. Мохнацкого 5 зр. 21 кр., на руки о. Мих. Лопатиньского пароха зъ Небылова зложили оо. Лопатиньскій 1 зр., Н. Рудницкій парохъ зъ Яблонки 50 кр., а Волод. Левицкій и Ник. Левицкій по 25 кр., разомъ 2 зр., Илія Ткачуникъ емер. учитель въ Станиславовѣ 1 зр., Ерон. Калитовскій канд. адвок. въ Ворщевѣ 2 зр., о. Мих. Яцишинъ парохъ въ Воронцовѣ 2 зр., о. Василь Небыловець парохъ въ Перегиньску и посолъ до сойму 2 зр., о. Теод. Лисякъ приходникъ въ Должневѣ 2 зр., д-ръ Емил. Гладишовскій посолъ до рады державной 2 зр., газда Пирогъ зъ Ганчовои 1 зр. 50 кр., о. І. Дрималикъ парохъ Волощѣ 2 зр., громада Усте руске 3 зр. 56 кр., о. В. Небыловець парохъ зъ Перегиньска зібраныхъ въ церкви 2 зр. 40 кр., Василь Войко зъ Львова 5 зр., на весѣлю у Вп. паньства Крушельницкихъ въ Бѣлой зібрали дружки 21 зр., о. А. С. Федоровичь парохъ въ Баховѣ 1 зр., Мендель Кливанеръ зъ Андрѣевки 1 зр., на весѣлю д-ра І. Дрогомирецкого въ Переволоцѣ зібрано 7 зр. 60 кр., о Юстинъ Сухаровскій парохъ въ Заболотцихъ 1 зр., о. Григ. Дяковъ парохъ въ Романовцѣ 3 зр., о. Ант. Бачиньскій парохъ въ Клѣцку вѣдъ себе 1 зр. а въ акафисту 2 зр. 63 кр., разомъ 3 зр. 63 кр., на руки І. Иванишева офіціяла суду въ Н. Санчи зложили урядники: Ст. Перацкій 1 зр., Шпоня, Ляденбергеръ и Юркевичь по 50 кр., разомъ 2 зр. 50 кр., при забавѣ у Волод. Левицкого почтмайстра въ Лонцку зібрано 5 зр., І. Богачикъ учитель зъ Бортного 1 зр., о. Данило Таничкевичь посолъ до рады державной 1 зр., о. Алекс Стефановичь катихитъ въ учительскій семинаріи у Львовѣ 1 зр., Ант. Хойнацкій управитель книгарнѣ Ставроп. института у Львовѣ 1 зр., Петро Лѣниньскій радникъ суду въ Санчи 1 зр., о. І. Чиряньскій парохъ Королевои руском на соборчику въ Фльоримцѣ 5 зр., о. Игн. Вислоцкій парохъ въ Лелюховѣ на соборчику въ Фльоримцѣ 2 зр. 50 кр.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на памятникѣ площи Галицкои

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, лєрнеты, бінокѣ, далекозвиды, барометры, термометры, рѣзній ареометры, мікроскопы, лупы, помнасы, райсцайґи, таниые кѣрничѣ, піоны, лібелѣ, мапометры и т. п.



Уряджене двобнівок електричных.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друковъ

I. Друки правничѣ:

1.	Позовъ въ справахъ дробныхъ лібра	по 25	кр.
2.	Контрактъ купна и продажа I. лібр.	по 40	„
3.	„ „ „ II. „	по 40	„
4.	„ „ „ III. „	по 40	„
5.	Полномочія	по 40	„
6.	Подання о екс- и интабуляціѲ, взборъ а) б) в) г) лібра	по 40	„
7.	Написы до поданъ о интабуляцію лібр.	по 20	„

II Друки для касъ позичковыхъ:

8.	Дневникъ касовый лібра	по 40	„
9.	Книга довжниковъ „	„ 40	„
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„ 2·—	„
11.	Скрипт довжный „ „	„ 1·20	„
12.	Книжочка вкладкова (щадн.) „ „	„ 3·—	„

III. Друки для крамницъ:

13.	Книжка товарова лібра	по 40	„
14.	Книжка касова „	„ 40	„

IV. Друки для читалень и касъ позичковыхъ:

15.	Спис членовъ лібра	по 40	„
16.	Грамоты членьскій читалень „Просвѣты“ примѣрникъ	по 2	„

За опаковане и опнату почты дочислює ся належитость особно.

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, фабрика руму, лікерѣвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручае старѣ горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bonbout“ на наливки, такожъ правдивый оцетъ спіритусовый. 866 22—9

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

„СЛАВІЯ“

Банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ

(основаный въ 1868 р., въ Галичинѣ вѣдъ 1874 р.)

скончивъ зъ кінцемъ 1897 р. 28-мий рѣкъ своои дѣяльности и зросли въ всѣхъ вѣдѣлахъ „Славіи“

	въ кінцемъ 1897 р.	
Фонды резервовый и ручаючій	зр. 8,754.709·53	кр.
Премія належитости побочній и вѣдсотки за рѣкъ 1896	„ 2,310.036·85	„
Обезпечені сумы въ секціяхъ на жите	„ 29,356.814·12	„
Обезпечені сумы въ секціи вѣдъ огню	„ 289,794.649·—	„
Выплачені капіталы, ренты и вѣдшкодованя въ 1897 р.	„ 1,229.173·80	„
За часъ свого истнованя выплативъ банкъ „Славія“ своимъ членамъ капіталы и вѣдшкодованя въ загальній сумѣ до кінца р. 1897	„ 28,422.896·90	„

„Славія“ принимае въ секціяхъ I и II обезпеченя на дожите або на случай смерти, якъ и обезпеченя вѣна для дѣтей, въ секціи IV. обезпеченя вѣдъ шкодъ огневыхъ будынковъ, движимостій, збожа, товаровъ, запасовъ, скота и пр.

Тарифы „Славіи“ вельми умѣренѣ, а условя обезпеченя вельми користнѣ.

Тарифъ и друксортовъ вислень всякого рода, якъ и всѣхъ потрѣбныхъ пояснень удѣляе якъ найохотнѣйше головне Заступництво „Славіи“ для Галичины и Буковины у Львовѣ при улици Словацкого ч. 3. 21 22—24

„Славія“ принимае зголошенія о удѣленє аґенціи въ мѣсцевостяхъ де нема ще заступника и вельми радо удѣляе аґенціи письменнымъ селянамъ.

Диваны перекѣ и портіеры

праныя (старинный)

продае, купуе и выповнчае, а такожъ приймае на переховокъ. Складъ диванѣвъ „Au Louvre“, Львовъ ул. Сикстуска 6. — Пѣльги въ сплатахъ пѣсля умовы.

На жадане высылаемо нашій богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

Такожь и на раты

безъ пѣдвышня цѣнъ

диваны, портіеры, хѣдники, ковдры ватованій, капы на столы и лѣжка, коцы, дерги на конѣ, якъ такожъ всякій артикулы потрѣбній до уряджения домового въ складѣ диванѣвъ „Teppichhaus au Louvre“, Львовъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высылаемо ся цѣнникъ даромъ и оплатно. 190



До П. Т. Властителѣвъ коней.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маете намѣръ купити собѣ добрій и дешевій дерги на конѣ — зволѣть, Впов. Пане удати ся до Складу диванѣвъ „Au Louvre“ у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Тамъ знайдете Впов. Пане, великаньскій выборъ дергъ, по зачудовчо низькихъ цѣнахъ. На провінцію высылаемо на жадане нашій богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно 190

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичь, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

Найвѣдповѣднѣйшимъ дарункомъ на Рѳздво и Новый Рѳкъ

Илюстрованый Календарь „Просвѣты“

на рѳкъ 1899.

Дѳстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

До Всечестнѣйшого Духовеньства!

Зъ особливою охотою удѣляемо Всечестнѣйшимъ Священникамъ пільгъ въ сплатахъ пѣсля умовы.

Поручаемо нашъ складъ богато заосмотреный въ диваны церковній и передъ престолы, якъ такожъ сальоновій и настѣнній, хѣдники, фіранки, портіеры, коцы, ковдры, капы на столы и лѣжка, дерги на конѣ и коцы до подорожи.

Спеціяльный вѣддѣлъ для конфекцій дамскои и дѣточои, бѣля мужескаго и дамскаго, парасолѣвъ и на парасольокъ, капелюховъ, рукавичокъ, панчѳхъ, кореноκъ и стяжокъ.

На жадане высылае ся въ принтностію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы и замовленя належить адресувати: Магазинъ „Au Louvre,“ Львовъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautés пл. Капітульна ч. 3. 190



Выстава загальна

выходныхъ и инших чужихъ и краевыхъ диванѣвъ, портіеръ, фіранокъ, хѣдниковъ и дергъ на конѣ.

Отверена цѣлый день а въ ночи при електричнѣмъ освѣтленю.

Вступъ вѣльный. Зачудовчо дешевій цѣны вказаній докладно на всѣхъ товарахъ. Понижій въ сплатахъ пѣсля умовы.

Упрашае ся кождого, хто бажае щось закупити, абы впередъ оглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы адресувати належить: Складъ диванѣвъ „Au Louvre“, Львовъ, ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана) 190

ПОДЯКА.

В тяжкім горю, котрим судьба мене навістила, Со несподіяно люта смерть забрала мені найдорожшого мужа, найбільшу відраду, о казали мені словом і ділом так в слабости покійного як і похороні місцевий душпастир Всч. О. Дольницкій, за що складаю Єму прилюдну подяку. Рівнож дякую Всч. ОО. пароxам Зельскому з Милятина за надгробне слово, Кульчицкому з Задвіря, Захарясевичу з Желехова, Чубатому з Деревлян, Бричковскому лат. сотр. з Милятина нов. за безкористовну участь в проводі похорону, вспменше товаришам і товаришкам покійного і всім прочанам, що віддали послідну прислугу покійному.

Антонина Крит, вдова по учителю в Рівневі. 482

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ бѣюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и короникахъ по чудовчо низькихъ цѣнахъ. MAISON de Nouveautés Madame Bertha Fiedler. *Львовъ, пл. Капітульне ч. 3.* 190 75—7

Рѣшетки хѳдниковъ и высортованій диваны, портіеры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, гобелїны и рѳзній предметы декораційній по цѣнахъ бачно дешевыхъ. Складъ диванѣвъ „Au Louvre“ Львовъ ул. Сикстуска 6 (Пасажъ Гавсмана). Також на раты безъ пѣдвышеня цѣнъ. Для провінціи цѣнники даромъ и оплатно. 190

ВАННЫ довгій лякированій по зр. 15 и 16, цинковій по зр. 24., насѣдовіпо зр. 6·—, и 7·50. Кльосеты комнатній по зр. 8·50, 17 и 30 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля желѣзна у Львовѣ, площа Кашітульна 1 (напротивъ катедры.)

МАШИНЫ ДО ШИТЯ ЗІНҐЕРА и човенковій и обручковій (Ringschiff) въ первороднихъ фабрикъ, найдокладнѣйше урегульованій поручае ИВАНЪ ДЯВРУКЪ (передтымъ І. Гардолицкій) Львовъ Галицка 6. 343

КУКУРУДЗУ

цѣлыми вагонами доставляе

Народна Торговля.

Замовленя приймае Дирекція у Львовѣ. 479 1—

ВИНА куращійній,
МЕДЫ чистого домашнього выробу,
КОНЯКИ правдивій французскій.

продае 480 1—10

Народна Торговля.

Потребую конциніента

по можности управненого до субституціи

475 3—3 Адвокатъ Федакъ.

Дуже пожадане на Роздвяній свята!

На разѣ тѣлько въ гандлю

П. Климентія Рогозиньского въ Бучачи

продаютъ ся за 2 зр. а. в. за пересылкою почтовою нашій

„Пѣсни церковній“ (32 коляды+5),

котрій на чотири голосы мѣшаній зъ вытягомъ фортепіяновымъ уложивъ и выдавъ Семенъ Дорундякъ, а выдрукувавъ Ц. Г. Редеръ въ Липоку. Укладъ пѣсень новѣтный, легонькій, поправный и цѣкавый, тому було бы грѣхомъ сказати „найко собѣ“ та й — хорони Боже — не купити, а тымъ самымъ не пѳддержати, розпочатого, въ церквѣ и школѣ дуже потрѣбного выдавництва. 478 1—10

НА СВЯТА!

Знаменитій Горѣвки и Румы

а такожъ

„F“ спіритусъ ректифікованый 37½, Bonbout на наливки поручае

Перша Брідська Рафінерія Спіритусу *фабрика Руму и Ліжерѣвъ* 471 1—10

Братовъ Капелюшь въ Старыхъ Бродахъ

Складъ фабричный Львовъ Знесѣнє.

Експедиція почавши вѣдъ 5-кільовыхъ посылокъ.

Розклад їзди поїздів зелїзничих

важний від 1 жовтня 1898

після часу середньо-европейского (північного о 38 мінут від часу ві ґеского).

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова	ПОЇЗД посп. відхо	ПОЇЗД особ.	зі Львова
	6.45	з Іцкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.40	„ Янова	6.05		„ Іцкан
	7.50	„ Тернополя на Підзамче	6.1·		„ Підволочиск з Підзамча
	7.55	„ Сокаля	8.35		„ Кракова
	8.06	„ Лавочного		8.50	„ Кракова
	8.15	„ Тернополя на головний дворець		9.15	„ Сколього
	9.05	„ Кракова		8.45	„ Янова
	10.35	„ Іцкан		9.35	„ Підволочиск з головного двірця
	10.45	„ Ярослава		5.53	„ „ „ Підзамча
	1.01	„ Янова		9.55	„ Белзця
1.30	—	„ Кракова		10.55	„ Іцкан
	1.40	„ Сколього	1.55		„ Підволочиск з головн. двірця
1.50	—	„ Іцкан	2.08		„ „ „ Підзамча
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	2.40		„ Іцкан
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.50		„ Кракова
	5.00	„ Підволочиск на Підзамче		8.—	„ Ст. на
	5.25	„ „ „ головн. дворець		4.55	„ Ярослава
	5.40	„ Іцкан			
	5.56	„ Сокаля			
	3.04	„ Підволочиск на Підзамче		4.10	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.30	„ Іцкан
	6.10	„ „		6.40	„ Кракова
6.45		„ Кракова		6.55	„ Тернополя з голов. дв.рця
	9.10	„ Кракова		7.—	„ Лавочного
9.30		„ Підволочиск на Підзамче		7.10	„ Сокаля
9.45		„ Іцкан		7.15	„ Тернополя з Підзамча
9.55		„ Підволочиск на головн. дворець		7.44	„ Янова
	10.30	„ Лавочного	10.40	10.05	„ Іцкан
	12.15	„ Сколього			„ Кракова
				11.00	„ Підволочиск з головного двірця
				11.37	„ „ з Підзамча

ЗАВІТКА: Пера ночна числить ся від 6 годины вечером до 5 годины 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпѣчальній редакторъ Иванъ Белей. Напѣчатано въ фабр. Черлянського. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского, пѳдъ зарядомъ Іосифа Даниловича.

Ч. 274. Львовъ, Второкъ 8 (20) Грудня 1898 Рѣчникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходитъ въ второкъ, а въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Карола Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Книжницкого 2.; — въ Ярославю Л. Кришановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и наложенѣ за инсераты и готівкій у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" съ літер. додатком

въ Австрії:	за границею:
на цѣлий рѣкъ . . 16 зр.	на цѣлий рѣкъ . . 24 зр.
на півъ року . . 9 зр.	на півъ року . . 12 зр.

У Львовѣ:

на цѣлий рѣкъ . . 16 зр.	на півъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.	на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неоспечатаній вільній відъ порта.

Поєдинче число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звичайні принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. відъ одного стрічки инсератового або ся мѣсяць а въ рубрицѣ „Надісланє" по 25 кр. а. в.

Кедики и инші довершені приватні числятъ ся по 15 кр. відъ стрічки.

ВАЖНИЙ РУСКИЙ ПРАЦѢ

на поли науки.

Сей рѣкъ, замѣтный для насъ такими историчными и культурными споминами, якъ 250-лѣтна рѣчниця повстаня всеи Украины-Руси противъ релігійного и соціального гнету въ Польщѣ, 100-лѣтна рѣчниця відродженя народного украиньско руского письменства и 50-лѣтна рѣчниця внесеня панщины въ Галичинѣ, зазначивъ ся въ нашомъ на однѣмъ житю не тілько величавыми всенародными обходами, именно двохъ послѣдныхъ рѣчниць, але такожь незвычайно важными працами на поли науки.

Коли маніфестаціи, котрій все ще проявляютъ ся скрізь по краю въ дѣйстве поважнымъ и урочистымъ настроемъ, дають зъ одной стороны доказъ, що національна идея въ своїй непорочной силѣ взяла у насъ шировко верхъ надъ всякими баламутными теоріями, а зъ другой стороны причиняе ся богато до скрѣпленя и дальшого ширеня сеи идеѣ, — то працѣ науковій, про якій хочемо отсе згадати, крѣмъ указаного а немаловажного значѣня сегорѣчныхъ нашихъ маніфестацій народныхъ мають ще більшу вагу тымъ, що розъясняютъ нашу бувальщину и намъ самымъ на науку и сторонамъ народамъ дають про насъ знати або а простуютъ хибній про насъ вѣсти та підносять повагу нашого народу въ науковомъ свѣтѣ, даючи доказъ, що и мы працюемо, що и мы способній посувати науку напередъ.

На першомъ мѣсци годить ся указати на наукову дѣяльность Наукового товариства им. Шевченка, котре безперечно завдяки проводови свого головы професора Михайла Грушевского горше чимъ-разъ більшій кругъ и старшихъ и молодшихъ ученыхъ Русиновъ та на всѣхъ поляхъ науки розвиває чимъ разъ жвавѣйшу, чимъ разъ гарнѣйшу працю. Не маемо теперь на гадцѣ вдавати ся хочь-бы тілько въ коротків и поверховный оглядъ тои працѣ; всякій може ся врешті оцѣнити навѣть зъ тыхъ оповѣщень, якій звычайно подаемо про новій выдавництва товариства, выписуючи заразомъ и имѣстъ кождои новои книжки. Але и зъ радостію и зъ вдячностію витаемо найновѣйшу книгу, яка появила ся відъ заг. „Історія Украіни-Руси. Написав М. Грушевський. Том І. До початку XI. віка". Стороиъ 495. Зъ двома мапами. Цѣна 4 корони.

Історія Украины-Руси проф. М. Грушевского починае ся відъ часовъ передисторичныхъ оглядомъ земель, занятыхъ теперь украиньско-рускою людностію въ Европѣ, а ихъ переславяньскои кольонізаціи. Авторъ выходитъ справедливо зъ того погляду, що въ часы передисторичній интересуе насъ не тілько нашъ народъ, але и наша теперѣшна територія и ся давнѣйша кольонізація, котра не могла остати безъ вплыву на культуру нашого народу. Пишучи історію тыхъ давныхъ часовъ, авторъ користуесь такожь здобутками археольогіи, антропольогіи та порівнуючого языкознавства. Про напрямъ своеи працѣ пише авторъ: „Головный имѣстъ исторіи кождого народа становить его культурный розвій и тѣсно сполученый зъ нимъ — економічный, що становить ґрунтъ всякои культурноі еволюціи и незвычайно на нею вплывае. Зверхня, політична исторія мае більшь формальный характеръ и набирае більшого значѣня тамъ, де прибирае суспільный, соціальный характеръ, але свого вплыву на економічну и культурну еволюцію не тратить, можна сказати, нѣколи. Тымъ то політична исторія не стратила правъ на увагу и пѣсля того, якъ остатными часами въ историчній науцѣ головна вага перенесена на соціальне, економічне и культурне житя народа".

Що-до методы своеи працѣ пише авторъ у вступномъ словѣ: „Я зъ початку мавъ замѣръ дати книжку більшь популярну, приступну для якъ найширшихъ кругівъ нашои суспільности. Приглянувшись близше, я перемѣнивъ намѣръ: въ сучасномъ станѣ нашои науки менѣ здавъ ся далеко потрѣбнѣйшимъ строгого науковый курсъ, що мігъ бы вводити въ науку и знайомити зъ сучасными станомъ питань нашои исторіи; се и мавъ я на оцѣ. Але при тімъ менѣ хотѣло ся зробити свою працю, не ухиблаючи ей науковости, скілько можна приступною и для ширшои публики: длятого все спеціальнѣйше выносивъ я въ нотки, а ихъ подавъ у кінци, зістававши відъ текстомъ тілько часто инструктивній поясненя; рівно-жь на конецъ выпісъ я спеціальне обговорене двохъ справъ: нашои найдавнѣйшои лѣтописи и норманьскои теоріи початку Руси."

На кінци вступного слова читаемо: „Менѣ мило, що выходъ сеи книги припадае на столѣте нашого національного відродженя; нехай она буде ему привѣтомъ. Невеселый справдѣ образъ переважно дае намъ наша исторія, сумнѣйшій може часомъ нѣжь инший; але суспільность, що мае вѣру въ себе, мусить мати и відвагу глянути на неприкрашеную правду свого минулого, щобы зачерпнути въ нѣй не зневѣру, а силу. Увѣсте истину, а истина свободить вы! Сю девізу дѣячівъ нашого національного відродженя можемо повторити и по пятьдесятьохъ лѣтахъ, додавши тілько „волю и працю", якъ немінучихъ спутниковъ знаня въ походѣ до забезпеченя лѣпшои будучности своему народови."

Дякуючи высоко поважаному Авторови за сей першій томъ, выжидаемо нете неливо дальшихъ, котрій вийде, якъ каже въ передмовѣ словѣ, надѣясь выдати въ короткомъ часѣ. А народови рускому, „другому въ Славянщинѣ що-до великости, теперь подѣленому и пониженому, але не знищеному и не повбавленому богатого, оригінального змѣсту", бажаемо, щобы якъ найскорѣйше мігъ въ проф. М. Грушевскомъ повитати свого Палацкого.

Другою такожь дуже важною, хочь заложеною въ меншихъ межахъ мѣсця и часу, е „Прикарпатска Русь въ XIX вѣцѣ въ біографіяхъ и портретахъ ей дѣятелівъ", котру ставъ выдавати нестружденый авторъ „Галицко-руской бібліографіи XIX столѣтя" Иванъ Ем. Левицкій. Буде се докладна исторія нашого культурного житя відъ часу прилученя Червоной Руси до Австрія, розказана въ біографіяхъ головнѣйшихъ дѣятелівъ въ повибучномъ порядку ихъ имень, при чімъ навязуесь такожь и исторія політична, якъ се пр, въ першомъ выпуску при біографіи митрополита Антонія Ангелловича читаемо про подѣі зъ 1809 року. Праця ся заложена на великій розмѣръ, бо на шѣсть томівъ, зъ которыхъ кождый обіймати буде по 10 выпусковъ.

Надѣяти ся треба, що руска суспільность обомъ авторамъ сихъ такъ важныхъ працъ прийде зъ помочею такою, на яку ихъ працѣ заслугують. Такъ „Історія Украины-Руси" якъ „Прикарпатска Русь" повинній находити ся въ хатѣ кождого интелігентного Русина.

Якъ працює нашъ селянинъ?

[На польску статью п. Солтана-Абґаровича.]

(Дальше.)

Чи справдѣ нашъ селянинъ такъ зле робить?

Коли-бъ се була правда, то якимъ дѣломъ заблять нашого Русина на заробки на Угорщину, до Румуніи, на Подоле до Россіи, де — якъ кажете — одинъ робітникъ стоить за нашихъ повтретя? Не вже-жь тому, що танній и роботящій? На початку червня и часомъ и въ кінцемъ мая тягнуть щорічно нашій Бойки на сѣнокосы аже въ низины коло Дебрецина, а вертаютъ що-року зъ добрымъ заробкомъ на косьбу полониць; такъ само йдуть тамъ на жниво и вертаютъ зъ грішми до прятаня свого воза. Все воно можна бы наглядніше довести статистичными датами, коли-бъ се зібрано: скілько народу та въ якій сторони и на якій часъ выходить на заробокъ, бо — въ дома годѣ заробити! Я бачивъ цѣлі возы веселыхъ муляровъ перевожаючихъ на літній роботы заводови зъ Бережанъ до Россіи черезъ Гусятинъ, а чувъ відъ Поляковъ закордоньскихъ, що фаховый робітникъ въ Россіи недалеко фабрикъ заробляе надъ 50 зр. мѣсячно! Въ самій Північній Америцѣ за часовъ о. Воляньского наши руски емігранты були пошуковані робітники, чи одиначно чи акордовою роботою; здавсь вони до днеська не втратили тамъ доброи славы робітничои, бо тримаютъ ся добре. Бачить ся тількы въ дома Русинови вся бѣда въ очи лізе — вже лѣнивый, вже здеморалізованый, вже не знае працювати и негоденъ працювати, — але то не зъ давна! То теперь таке щось зайшло на тыхъ проклятыхъ Русиновъ — може буде имъ аже теперь кінецъ?!

Лучають ся и справедливій нарѣкана, але не безъ причины. Еміграція до Канады та Бразилія багато занимила у всѣмъ, бо відъ сего часу кричать на Русина и свои и чужій — та не мають рацій.

До Північної Америки йшла еміграція Лемковъ більше природнымъ русломъ, тихимъ — одиниць йшли до знакомыхъ въ Америцѣ и привыкли до нового ладу. Вертаючій до краю вірно познакомлювали охочихъ до працѣ зъ ладомъ за моремъ, а се приносило краини и народови тількы зыскъ. Причины громадної еміграції до Бразилія и Канады поки що невсній. Бачить ся тутечка те, що въ Ірландіи: гнетъ моральный тяжчій матеріяльного... Тутъ може дивили ся троха крізь пальцѣ, щобы відвернути еміграцію до Россіи, а може забажано позбутись голодного пролетаріяту сею дорогою — все здогады и матеріялъ для колишнього историка. Одно видно ясно: народъ, зорушеный обѣщанками агентовъ, кинувъ ся нагло тысячами на ослѣпъ за море, куда дійшовъ обрабованый зо всього, въ розпуцъ, отуманеный, на жертву тамошныхъ шукачовъ... Се змѣнае образъ рѣчи! а гулюкане и обсмѣяване ще поганѣйшій тутъ відъ безглузди нещасливыхъ емігрантовъ.

Те-жь саме можна сказати о нашій одежѣ. Народный стрій чужій — се добре, а свое погане! Бѣда у кождомъ строю погана, се запамятаймо всѣ, а народній прикметы хотьбы въ одежѣ богато боронять индівідуальность. Не одежа поганить народы, а нужда. „Покинь свое!" — кричать и наши провідники зъ-за моря, а емігранты пишуть до краю за одягомъ, шматемъ, бо тамъ въ докупити ся, анѣ воно придатне при роботѣ. Зъ Параны взываютъ: „Безъ кожухівъ та сѣряківъ не пускайтесь, бо тутъ ночи такъ холодній, що намъ годѣ вгадати". Де-жь теперь правда?

Еміграція громадна нагадуе вандрівку народівъ — зъ неи годѣ выгадати внески рѣчевій, — а черезъ ню пішла лайка на Русина! Инакше представляютъ ся Русины выходячій на заробки. Вони выбираютъ ся въ одягахъ святочныхъ ѣдучи звычайно возами до стацій и співаючи весело, — дуже похоже се на образы зъ Тиролю або другихъ обожаныхъ краівъ.

Але вернімъ ся до роботы. Колько-жь ся у насъ? Звычайно 14 день жниво, а акордовій робітники выходять на три мѣсяцѣ — а відтакъ чимъ жити? — бо роботы такъ якъ нѣякои. Підъ зиму и въ зимѣ цѣна денного заробника спадае до 10 крейцарівъ, а ще треба часомъ барышівного дати відъ одиниць 1 крейцаря, отже 9 крейцарівъ. Выжили ся за се и роби! Та бо и таку роботу достають выбраній-протегованій, нѣбы ласку. На весни на довгомъ дни платять 12 крейцарівъ, рѣдко коли відходить цѣна до 15 крейцарівъ — и богато-жь сей роботы? Колька день! — нѣ зъ нею жити, нѣ вмерти!

Не відъ нині проявляе ся гадка кольонізованя Руси мазурами; паны практиковали ей відъ пятдесять лѣтъ. Зъ якимъ пожиткомъ? Здесь въ нѣякимъ, бо у исходній Галичинѣ робить ся польій роботы таки мало не выключно домашными людьми. Не хочу цѣлому народови мазурскому відмовляти силы до роботы та спрыту въ нѣй; народы собѣ подібній, але земля та обставины підносять вдачу народу або понижають, а се промовляе також за Русинами.

Підгоряне и верховинцѣ мазурскій, якъ тій зъ околиць Кракова та декотрыхъ другихъ мѣстъ, похожій на Гуцуловъ або людей відъ Станиславова, та вони не ходять громадно на заробітки и не підуть въ наймиты дворскій! За те бачивъ я 700 робітниковъ на дворци у Львовѣ въ трескучій морозы, они выглядали страшенно, були зъ родинами, на-півъ голій, чорній, въ лахманахъ, мало подобній до людей. У цѣлій товпѣ не бачивъ я нѣ одного хлопа, нѣ одной жінки хоть-бы середного росту, всьо карловате, кошляве, у крайній нуждѣ, понижене ажь до запущеной худобы, зъ пятномъ голоду на чолѣ и въ очахъ. Се були мазурскій робітники. Чи годній такій люде робити? Тяжко!

Тому и нині відъ прислуги дворскои до челядины робучои у насъ всюды рекрутуесь зъ Русиновъ. А що нашъ селянинъ годенъ працювати форсовнѣйше при господарствахъ нового закрою, то свѣдчить платня. Въ Рогозовальци платятъ паробковъ на три мѣсяцѣ почавши відъ жнивъ, мѣсячно по 9—10 зр. и даютъ хату та страву; подібне и въ Славутинѣ, де акордуютъ ся зъ Жукова коло Бережанъ завдно тій самій родины. На фольварку Замость-Бережаны посессоръ Кришановскій передъ двома роками попробувавъ спровадити Мазурівъ на жнива одинъ разъ. И що-жь? Канувъ ся луже! неодно переробляли відтакъ наши люде за ними и не забагавъ уже мазурского робітника. Чому? — бо и дорожшій и гірше робить. Такій досвѣдъ дали и мазурскій кольоністи на обшарахъ дворскихъ — страшно выробовувались неохайностію и бѣдностію аже до понижена... Роботѣ при фабрикахъ я не приглядавъ ся, а на самій книжки не спускаю ся; при врѣлій розвазѣ все думаю: чи не переборщено?!

Заверну ще до фольварочної челяди за рѣчною згодою. Розберѣмъ пана Абґаровича у платни: 24 зр. грішми, 10 кірцівъ ординарія = 60 зр. [чому не 50 зр.? часомъ и того не варта!], чверть морґа спрацованого зъораного огорода = 7 зр. 50 кр. [се значило бы дохідъ зъ одного морґа 30 зр. — нечуваный катастеръ въ Галичинѣ! чи и після того платить ся тамъ податки? що значить огородъ? то лишь выдумка катастрально-фіскальна; поле добре и конецъ! вартість найвысша може бути 2 зр.], опалъ = 10 зр. Разомъ 131 зр. 50 кр. Нагороды — се цифры умны, отже и безъ вартости строго рахункови. И якій выслѣдокъ? Платня паробка = 24 зр., бо все проче йде на хату и страве. У всѣдній Галичинѣ платить ся паробокъ 40—50 зр. на рѣкъ; такъ само платять и мужики челядину, а намъ, пане, и за половичку ще дорого? Передъ сорокъ роками плачено: грішми 30 зр., ординарія 12 кірцівъ и додатокъ въ послѣдѣ на пацятко, опалъ, удержаня коровы и теляти, відъ морґа або морґъ огорода и святочній дарунки, також рѣдъ нагороды. Чи-жь не за мало платите? Заплаты на кождый способъ и тілько 24 зр., а одежа и шмата на рѣкъ при тяжкій роботѣ більше вартій, отже що? — бѣлый невольникъ та ще сильовуваный всѣми! Зъ того выходить: не все правда, що співають на весѣлю, пане Абґаровичу!

Друга рѣчь: Вамъ суетить ся тілько за доброю челядиною а дешевою, якъ у байцѣ жидови за кандюгою робучою, але щобы не ѣла; про народъ вамъ байдуже! не дивую ся — а до вашои педагогіи желаю вамъ щастя. Однакъ и се не завадить запамятати: яке дѣло вже такъ бѣдькати ся князеви [Пузинѣ] над нашимъ мужикомъ? Та-жь воно и не модно, а може й не здорово... А коли самъ князь промовивъ, то якъ не за мало, то за богато нѣколи! А промовивъ для вашого добра, щобы покаялись, бо хлопска нужда не все буває добра служба.

Стілько у відповѣди панамъ Сигурдови Вісньовскому и Абґаровичеви. Та що-до причинъ нужды здало бы ся заглянути ще глубше.

(Конецъ буде.)

Торговлю ризъ и сосудівъ церковныхъ рукодѣльню бронзовничу, котра приймае всякого рода рѣчи изъ бронзу до золочена и срібленя и СКЛАДЪ СРІБЛА ХІНЬСЬКОГО (столового) 461 5—10

припоручае ся фірму:



Свг. Спожарского и Вол. Устеньского

при ул. Руской ч. 1. (въ каменици тов. „Просвѣта" у Львовѣ

Справы парляментарнї.

Нинїшне засїданє послїбъ мае бути послїдне передъ святами. Въ парляментарныхъ кругахъ говорять, що на нинїшнїмъ засїданю президентъ Фуксъ, абы успокоити опозицію, заявить, що правительство не мае намїру пробовати введеня буджетовои провізорії дорогою правительственного розпорядженя. Д-ръ Фуксъ надїе ся, що по такїй заявї опозиція не буде противлятись ухвалы въ справї підвышеня платнї державнои служебы.

Вчера відбула ся конференція провідниківъ сторонництвъ більшости, въ которій взяла участь також президія парляменту. Говорять, що більшість хоче на нинїшнїмъ засїданю зробити пробу въ цїли закінчени нарадъ надъ закономъ регуляції платнї державнои служебы. — Підчасъ конференціи зявивъ ся краевый маршалокъ чеський і говоривъ зъ консервативными и молодочеськими послами.

Въ колї польскімъ відбула ся въ недїлю и вчера драстична дискусія на тему: „Що робить коло польске?“ Въ тій дискусіи стерли ся зъ собою два таборы въ колї: консервативна більшість, котра „ратуе ситуацію“, и ліберальна меншість, що групуе ся около дневника Słowo Polskie а добивае ся якоись живїйшои акціи и въ супротивности до феодально-консервативнои більшости кола хотїли бы довести до порозумїня польскихъ послівъ зъ Нїмцями.

Цїлу дискусію выкликала програма дїяльности, зъ которою въ польскімъ колї выступивъ ліберальный членъ д-ръ В. Левицкій, и критика дїяльности польского кола въ Polsk-імъ słow-ї въ статьї „Що робить коло польске?“ Дискусія надъ програмою Левицкого и надъ політичною ситуацією була довірочна; дискусія надъ „напастями“ Słowa polsk-ого на коло була явна. Першимъ бесїдникомъ противъ Słowa, бувъ п. Яворскій. Вінъ высказавъ обурене, що Słowo обжаловае польске коло и его провідниківъ о недбальство, незадарность, о те, що оно не памятае о краю, а цїла его дїяльность полягае на ратованю ситуації“. Тымчасомъ мы — мовивъ Яворскій працюемо для краю, лишь не робили зъ того реклямы. Мы становимо одиноку перешкоду, що не можуть вернути часы давнои всемогучости нїмецкого елементу. Мы ратуемо ситуацію, але політичну ситуацію краеву. — П. Левицкій выголосивъ програму, котра дасть ся выконати выключно въ законодатній дорозї. Тымчасомъ парляментарна ситуація така, що о законодатній дорозї не можна думати, бо нїхто зъ насъ не знае, чи нинїшне засїданє палаты не е послїдне. Мы живемо зъ дня на день.

Бесїдникъ закінчивъ загальною увагою: Вірте менї, що коли буде полагоджена справа угоды, тогдї коло потрафить все осягнути. — Пп. Козловскій и Рошковскій говорили дуже много о „здобуткахъ“ Галичины. — Въ оборонї поглядівъ высказаныхъ въ „Slow-ї polsk-імъ выступивъ п. Рутовскій, заявляючи, що вінъ солідаризуе ся зъ тыми поглядами. Цїлый край — мовивъ Рутовскій — пытае: що робить коло польске? Нї на що не придасть ся обурене, не поможе брошура п. Козловского въ оборонї кола, край хоче бачити результаты. Выголошенї тутъ промовы не выказали нїякихъ результатівъ, дають лише цїлый рядъ надій и обітниць, которыми „край“ не пожывить ся. Конкретнї цифры доказують, що насъ не узгляднено рівнорядно въ иншими краями и народами. На підставї мінімальныхъ жертвъ державы на регуляцію рікъ въ Галичинї нема що тріюмфувати, тымъ більше, що на Дунай зновъ ухвалено свіжихъ 20 мілионівъ. Порівнане галицкого буджету въ ческимъ выходить дуже сумно. Жадань краю не повинно ся лучити зъ справою угоды. Коло польске выслугуе ся державї, правительствамъ, одній більшости по другій, союзникамъ, мае въ оборонї чужихъ справъ за богато енергіи, а въ оборонї власныхъ за мало. [Въ оборонї справъ шляхты коло польске нїколи не выказало браку енергіи! — *Ред.*]. Автономія безъ средствъ е фразою. Проектъ допущеня краевъ до участи въ консумційныхъ податкахъ за дорогій. Давати пять мілионівъ, щобъ одержати вісїмъ сотъ тысячъ, то не интересъ. Звалюване вины за стагнацію на парляментарну ситуацію, не дасть ся выправдати. Тутъ иде о се, щобы правительство, для котрого мы робимо все, зробило для насъ, що намъ належить ся. Край потребуе результатівъ. Коло мусить принести краеви дїла, а не обіцянки. — П. Гурскій выступивъ въ оборонї кола. На пытане: „що робить коло?“ відповівъ, що оно дїйстно „ратуе ситуацію“, бо по упадку Баденього обняло дуже тяжку спадщину. Ледви чи на якій инший кабінетъ коло мало такій малый вплывъ, якъ на кабінетъ Баденього. Але що се було польске правительство, всї его блуды и его упадокъ приписано Полякамъ. Коло мусїло ратувати скомпромітовану ситуацію. „Вірнй національнымъ традиціямъ ратуемо автономічну політаку и рівноуправнене“. — П. Валявскій представивши станъ въ краю, признавъ, що тамъ росте загальне невдоволене. Край чуе о услугахъ и выслугахъ кола, а о нїякихъ результатахъ для краю. Публична опінія була по сторонї Słowa polsk-ого. Бесїдникъ чувъ зъ найповажнїйшои стороны о грізной небезпечности для кола польского на будуще. А яку жь на все те позитивну раду подавъ п. Валявскій? Ото домагавъ ся побільшеня числа урядниківъ Поляківъ у Відни, представивши такій статистичный выказъ: Въ міністерствї справъ внутрішныхъ е урядниківъ 97, зъ того Поляківъ 7; въ мін. просвіты 94, Поляківъ 4; въ мін. судівництва 64, Поляківъ 3; въ мін. скарбу 99, Поляківъ 7; въ мін. торговлї 77, Поляківъ 2; въ мін. рільництва 29, Поляківъ 4; въ мін. желїзниць 172, Поляківъ 10, а въ мін. оборони краевои анї одного Полякa.

На вчерашнімъ засїданю кола, першій промовлявъ п. Коліщеръ. Вінъ домагавъ ся нижшихъ тарифъ для угля, бо условемъ промыслу е уголь. Ремесло треба підносити більшою участію въ доставахъ. Селянина треба ратувати аграрными реформами, обниженемъ належитостій, особливо спадковыхъ, зниженемъ цінъ соли и рільничого кредиту въ австро-угорскімъ банку. — П. Давидъ Абрагамовичъ, бувъ очевидно обуреный цїлою критикою дїяльности польского кола. „Або маете довіре до правительства и до парляментарной комісіи, то віддайте ій журу о край, або не маете, то йдіть въ опозицію!“ не дурїть себе, що здобутками зъ Відня потрафите успокоити опозицію въ краю. Она переходить такъ само до порядку дневного надъ панами зъ лївиці, якъ надъ нами. Мы всї маемо спільнй цїли, длятого не розумію політики Романовича. Коли не було тутъ Дашиньского, Стапіньского, то его акція була бы може оправдана. Але нинї разомъ зъ нами ударяти на кого, того не розумію!“. — П. Поточекъ домагавъ ся, щобы свобода торговлї селяньскои не стрічала перепонъ въ пересадныхъ ветеринарійныхъ приписахъ. Войсковість повинна закуповувати конї прямо відъ господарівъ, а не доперва відъ гандлярівъ. Галичина повинна достанати більшій меліораційнй фонды. Вкінци коло повинно постаратись о помилуване засудженыхъ за розруху. — П. Козловскій вказувавъ на олібдність нинїшнои еры політичнои и домагае ся, щобы Тунъ відповівъ на напасти радикалівъ на адміністрацію въ Галичинї. — Такъ само невдоволеный зъ опозиціи въ колї п. Мілевскій. — Кн. Сапїга признавъ рацію критики, бо инакше польске коло було бы „стоварншенемъ взаимнои адорації“. — Вкінци п. Чечь нарікавъ на критику дневниківъ и на опозицію въ колї.

П. Левицкій, резумуючи цїлу дискусію, схарактеризувавъ більшість кола польского. „Коли мы выступили въ критикою, — мовивъ бесїдникъ, — высказали намъ, що критикувати легко, але скажіть намъ: що и якъ треба робата? Мы поставили рядъ конкретныхъ постулатівъ, а вы намъ відповідаете, що се е баламученемъ суспільности, бо „акція кола не на те, щобы выборцямъ привозити пачки цукерківъ и ваґоны приватныхъ добродійствъ“ [слова п. Мілевского]. Бесїдникъ закінчивъ промову внесенемъ, щобы всї высказаній и на письмї предложеній внесена відослати до парляментарнои комісіи, а она нехай по святахъ здасть справу. Внесене ухвалено одноголосно — бо се нїчо не коштуе — тымъ більше, що дискусія надъ сими справами може відбути ся підъ покровою тайности.

Въ антісеміткімъ сторонництвї у Відни настала здаеть ся якась кріза, що могла бы розбити сторонництво. Вчера відбула ся конференція провідниківъ сторонництва и мужівъ довіря; запрошено навіть начальниківъ антісеміткихъ громадъ. Зъ-разу говорено, що предметомъ нарады мае бути участь сторонництва въ парляментарній обструкції; відтакъ розійшла ся поголоска о уступленю Люегера зъ бурмістрівства та о відступленю антісемітівъ відъ опозиціи и обструкції. На самій конференціи Люегеръ, здаючи справу зъ своеи авдіенціи у намістника въ справї послїдныхъ авантуръ въ мескій радї, спытавъ: чи може належно числити на признане и підпору? Відтакъ жалувавъ ся на кількохъ фрондерівъ въ сторонництвї и на прасу; антісеміткску, головно на Верґанього [Deutsches Volksblatt]. Вкінци загрозивъ заступленемъ, коли сторонництво и праса не будуть его безвзглядне підпирати. У Відни говорять, що сесю кризу выкликали не лише справы мескаго заряду, але також загально-політичнй комбінаціи. Кріза мае стояти въ связи зъ становискомъ сторонництва въ парляментї.

Зъ нашихъ заморскихъ кольоній.

Сумна вістка дійшла дорогою Vancouver В. С. до Русинівъ въ Сполученыхъ державахъ північнои Америки про долю галицкорускихъ робітниківъ на островахъ Гавайскихъ. Наші, що недавно заіхали до Гонолюлю яко контрактовій робітники, збунтували ся и не хотіли робити на цукровыхъ плянтаціяхъ підъ дозоромъ муринівъ. Отже властитель плянтацій позамикали людей до арешту, позбирали ихъ въ арештантску одіжь и підъ доглядомъ поліціи гонять ихъ що-дня черезъ місто до роботы. Мешканцї Гонолюлю обурені тымъ и е надія, що силою увільнять нашихъ робітниківъ відъ такого невільничого нелюдского трактованя.

*

Изъ Сполученыхъ державъ наводимо зъ тамошнои „Свободы“ кількa цїкавыхъ фактівъ:

На Руску бурсу въ Новімъ-Санчи зложили Русины зъ Джерзі-Сіті 53 долярівъ 20 центівъ, значить на нашй грошї сто и кількадесять гульденівъ. Въ складцї [підъ проводомъ о. Ник. Підгорецкого] взяли участь по-найбільше люде зъ околиць Ново-сандецкихъ.

Руска громада въ Пітсбураї [въ Пенсильвенію] на парохіяльномъ вітингу ухвалила статутъ, котрого мають держати ся парохіяне и священникъ, а той статутъ дано до друку. Редакція „Свободы“ справедливо радить, абы кожда руска громада въ Америцї завела у себе такій установы, а певно не було бы нераз тыхъ непотрібныхъ сварокъ и непорозумінь, котрі повстають звычайно зъ того, що нїхто не знае, чого держати ся, а найважнїйше, що кождый хоче розказувати.

Денисъ Пярчь зъ Оліфанта [въ Пенсильвенію] здавъ въ Скрентонї учительскій испытъ и сейчасъ обнявъ посаду учителя въ публичній школї въ Оліфантї [розумїе ся зъ выкладовою мовою англійскою] Се першій выпадокъ, що Русинъ ставъ учителемъ публичнои школы въ Америцї.

Для познакомленя нашихъ людей зъ державнымъ устроемъ, зъ правами и судами Сполученыхъ державъ выйшла вже въ рускій мовї книжочка „Конституція Сполученыхъ державъ“, а друкуе ся друга: „Де-що про права и суды въ Сполученыхъ державахъ а особенно въ державї Пенсильвенія“ [бо въ Пенсильвенію найбільше Русинівъ]. Книжочки, обчисленй на найбільше розповсюдненя, дешевї! одна коштуе 10 центівъ.

Въ Канадї — якъ доносять канадійскій дневники — правительство закладае школу для еміґрантівъ Русинівъ въ окрузї Dauphin близько стациі Сифтонъ. Се вже друга школа, бо першу школу для рускихъ колоністівъ заложило правительство передъ двома роками въ Еднї. [Выкладъ очевидно англійскій.] Пишуть також, що два молодій рускій хлопцї учать ся въ Віннипеґу въ Manitoba College и мають опісля стати місіонерами.

Въ справї еміґрациі до Канады надіславъ намъ повернувшій недавно зъ-відтамъ церковный півець зъ Бурдяковець Емилій Блюсъ письмо, котрымъ остерігае нашихъ людей передъ еміґрацією до Канады. Каже не вірити не то агентамъ, але навіть своимъ кревнымъ въ Канадї, бо кревній радій бы стягнути туда своихъ, абы имъ не було такъ прикро и нудно, абы мали зъ кимъ розмовити ся, [бо Англикъ не вміе зъ нашимъ розмоватись, а навіть гордить нимъ и не хоче его приймати на роботу.]

„Ширить ся — паше Е. Блюсъ — неправдивій вісти, нібы въ Канадї денный робітникъ заробить 2 - 3 доляры, що земля дуже плодородна и т. н. Все то баїка.

Англикъ, що мову знае, заробить у лїтї 50—75 центівъ за день, а въ зимї служить у фармера за страву. А хто не розумїе по англійски, то заробить въ жнива 40 центівъ коло сїна, а 75 центівъ може заробити коло желїзничои дороги, але въ Галичинї не наробить ся тілько, за тыждень що тамъ за одинъ день.

Що-до землї — тая земля не така плідна якъ у насъ. А чому? бо на нїй не знайде ся більше якъ на чотири цалї чорноземсковатои землї, а на споді рінь або глина зъ крейдою така тверда, що рискалемъ не годенъ вкопати. Тамъ якъ посїе збоже рукою, то зерно до кількa день сперхне черезъ посуху; мусить засївати за помочію машины, абы его якъ найглубше всадити у вохку землю. Отже якъ трафить на землю, то выросте найвыше на півъ лїктя въ гору, и то такъ рідке, що тяжко машиною зібрати, коли не змерзне або суслики не сторочать. Правда, що кождый дістае 160 акрівъ, нашихъ 113 моргівъ поля, але що-жь, коли зъ того поля не може добре жити.

А знаряды господарскій дуже дорогій. Хто хоче купити возъ, мусить заплатити 70 долярівъ, и то зъ самого дерева дубового [а той матеріялъ спроваджують зъ чужого краю, бо тамъ сама осичина], плугъ коштуе 35 дол., косарка 113 дол., грабарка 30 дол., сівачка 170 дол. и вище. Побудувати ся нема зъ чого, то треба гей у нихъ сидїти.

Наші люде тамъ уже не знають жадного свята святкувати, тілько одну недїлю...“

„Защита землї“.

Достаемо отсе письмо зъ просьбою о умішщене:

Малоземельность нашихъ селянъ есть причиною нужды и всесторонного упадку. Грунты здробнїли такъ, що на нихъ порядне господарство не есть можливе и хлїборобы нашій зъ кождымъ рокомъ що-разъ більше, тратять грунтъ зъ-підъ ногъ. Надто дробній господарства нерозмірно обтяжені и мусять скінчити банкрутствомъ. Що нинї біднїйшимъ, то буде завтра богатшимъ. Однакъ нема положеня такъ прикрого, абы зъ него усильною працею и розумнымъ сполученемъ силъ для спільного добра подвигнути не можна.

„Защита землї“, общество зареестроване зъ обмеженою [однократною] порукою у Львовї, взяло собі за задачу працювати надъ удержанемъ землї въ рукахъ своихъ членівъ, помагати имъ въ набуваню землї для заокруглена господарства, переводити на нихъ интересї всякій земельній интересы, якъ парцеляцію більшихъ посілостій, закликуване державы [посесій] и т. н. Кому на серци ложить удержане землї въ своихъ рукахъ, повинень приступати яко членъ до „Защиты землї“.

Одинъ уділь виносить 25 ар., записове 1 ар. Уділь можна сплачувати рочными ратами по 5 ар. „Защита землї“ приймае відъ своихъ членівъ вкладки щадничі. Фондъ резервовый, обезпечуючій вкладаючихъ відъ страты, выносить по-надъ 2000 ар.

Статуты и декларациі приступленя высылае Дирекція відворотною почтою. Канцелярія „Защиты землї“ знаходить ся у Львовї, улиця Краківска ч. 17.

НОВИНКИ.

— Товмацка філія „Просвіты“ устроюе відторокъ 27-ого грудня о годинї 11 ій въ сали театральній *въ Товмачи ювілейне вічє въ память столітныхъ роковинъ відродженя рускаго письменства* зъ слідуючою програмою: 1) Про значінє ювілея. 2) Наші здобутки на полї просвітнімъ и економічнімъ за послїдне столїтя. 3) Якъ намъ дальше провадити просвітну и економічну роботу? Въ перестанкахъ межи рефератами сполучені хоры селяньскі будуть співати патріотичні пісни. — На тімъ ювілейнімъ вічу маемо зробити переглядъ нашои дотеперішнои роботы народнои и заохотитись взаимно до дальшого невсипущого труду. Тожь запрашаемо всіхъ: селянъ, мїщанъ и духовенство до численнои участи. — *Выділ.* [Прочій часописи рускі просимо, абы зволили перепечатати сесю відозву.]

— Бурса ремісничa и промысловa. Відъ п. В. Нагірного достаемо отсе письмо: У вчерашнімъ числї „Дїла“ помістили Вы пане редакторе, кількa слівъ про ювілейну Бурсу ремісничу та межи иншимъ сказали, що — якъ довідуете ся — приступило до сего товариства много членівъ. Святили бы ся наші слова, якъ бы се дійство була правда, та не одинъ зъ нашихъ Вп. патріотівъ на провінціи, прочитавши ся, зрадівъ бы такою новиною. Та на жаль оно не такъ, бо власне до сего часу зголосило ся въ члены сего товариства *дуже мало*, а тутъ вже 26 ого н. ст. грудня перший конституючій зборъ. Декотрі гадають приступити до товариства по новімъ роцї, бо имовірно думають собі, що за тыхъ пару днівъ сего року шкода дати 2 зр. Однакъ се хибне було бы зрозумінє річи. Я думаю, що управа товариства вкладки членьскій, якій хто уплатить теперь, зачислить ему на рокъ 1899, и така була бесїда въ комітетї основателівъ.

Дуже пожадано було бы, щобы нашій товариства просвітній, економічній, фінансовій та касиновій якъ такожь громады вписали ся въ члены сего товариства кожде хочь зъ кількома членьскими вкладками. Кількa або кільканадцять зр. для товариства або для громады е нїчимъ а для ново засновуючого ся товариства великій поратунокъ. Не гайте ся, бо въ часахъ телеґрафівъ и телефонівъ кожда хвиля важна! Хто вложивъ жертву на цїли сего нового товариства, нехай лишить се жертвою, а въ члены зъ такъ маленькою вкладкою може крімъ того приступити. Часъ то грошъ! — *Василь Нагірный.*

— Св. Николай въ ремісничій „Зорї“ у Львовї. Въ недїлю о 7 годинї вечеромъ почали нашій мїщане-ремісники наплывати до скромныхъ, але гостинныхъ комнатъ „Зорї“ такою филею, що ани чверть годины выповнили ихъ по самій береги. Хто пізнїйше прийшовъ, мусївъ або въ кутику тиснути ся, або таки верчутне домівъ. Дітвори було мабуть більше якъ старшихъ, а все гарно, святочно поприбиране, маленькій дівчатка въ більшій

Просто на Угорщинї у одного зъ найретельнїйшихъ продуцентівъ закупивъ я особисто знамепитї кількалїтнї вина угорскї и продаю ихъ: Столове по 50 кр., Neszmelyer по 60 кр., Геґеляйске по 70 кр. за бутильку, ґарантуючи за найвышшу доброту ихъ и натуральность. Фірма **Иванъ Мушиньскій** Львівъ, Ринокъ ч. 40. [474 1—4

части въ народній строй. Всѣ цѣкаво и нетерпеливо споглядають на синьо-жовту занавѣсу, коли она пѣднесе ся и коли покажесь приятель дѣтей — св. Николай. Роздавъ ся дзвѣнокъ, дѣтвора утихомирилась и звернула очи-нята и думки въ сторону импровізованои сцены. Занавѣса пѣднеслась, а на сцену выступила грѣмкими оплесками повитана мала Анулька Нагѣрна та дѣточимъ але сильнымъ и певнымъ голосомъ вѣдделямувала стихъ Дубеньского „Передъ молитвою“. Публика нагородила малу декляматорку оплесками. Потѣмъ наступило аматорске представленє пѣсля утвору Брон. Калитовского „Св. Николай“ приложене до львѣвскихъ обставинъ. Мужики съ Сокѣльникъ, а чортикъ зъ пекла, але львѣвского. Коли чортикъ приневоливъ рѣзными погрозами та штучками селянъ до того, що подали свои руки до обмотаня ланцушкомъ и оденъ зъ нихъ пѣдписавъ ся въ чортовѣй книзѣ, являсь ангелъ Хранитель, стае въ оборонѣ нещасливыхъ, витае дѣтей и заповѣдае, що небавки прибуде св. Николай.

И дѣйстно за хвильку появивъ ся въ супроводѣ другого ангела приятель дѣтей св. Николай. Львовяне мають типового Николая, котрого вся львѣвска руска дѣтвора знае; одинъкъ „Зоря“ сей разъ мала свого Николая и справдѣ може нимъ похвалити ся. Стать, голосъ, мова и рухи его були такъ вѣдповѣдній, що лучшихъ годѣ собѣ и погадати. Навѣть деякій его товаришъ — зъ сего свѣта — поклонились ему. По вѣдповѣднѣй патріотичнѣй поважнѣй промовѣ св. Николая, ангелъ читавъ списъ дѣтей а Николай роздававъ дары. Мѣжь дѣтворою зробивъ ся рухъ, кождо тѣшить ся дарункомъ, а старшій радѣють, що могли своимъ маленькимъ зробити таку утѣху та до того ще въ свято руского св. Николая! По розданю даровъ наступивъ образъ живыхъ особъ вѣдповѣдно до свята уложеный. Образъ вышъ дуже удачный, бо зѣбраній аж три разы велѣли его собѣ показувати. Вечерокъ закончила п-а Л. Мандыковска деклямацією „До рускихъ жѣнокъ“, котру вѣддала зъ чутемъ, вервою и повнымъ зрозумѣнемъ. Зѣбраній нагородили ся грѣмкими оплесками. Опѣсля упрятано салю и пѣйшли дѣточій забавы.

Старшій придавляли ся сему та думали надъ тымъ, якъ бы то на будуще розширити львокалѣ „Зорѣ“. Чому то мы ва нашѣй святѣй земляци не маемо де помѣститись, а у ремѣсничихъ товариствъ нишихъ народностій сальоны? — погадавъ собѣ и сказавъ неодинъ. — Заждѣть братчики! — каже другій, — троха гроша у насъ на будову власного дому вже призбирало ся, та й ще люде де-що дадуть. А отъ збираемо теперь на „Руску бурсу ремѣсничу и промыслову“, колись побудуемо дѣмъ для тои бурсы, а мы нашимъ грошикомъ до сего причинимось та въ тѣмъ домѣ збудуемо салю бѣзыну и всѣ ремѣсники, старѣ и молодѣ, будемо разомъ всѣ свята народній обходити. Розумне слово сказавъ! — погадавъ я собѣ, — та кобы тота гадка чимъ скорше здѣйснила ся! А тогдѣ зберемо всю львѣвску мѣщаньско-ремѣсничу громаду на велике-велике свято — свято нашого воскресеня! А тымчасомъ молоде наше поколѣне, котрого обдарувавъ нинѣ св. Николай, пѣдросте та благословити буде насъ за те, що завели его до „Зорѣ“, и навчили его своє пѣдюбити цѣлою душею. — *Зоряникъ*.

— „Літературно-наукового Вістника“ вышла остання [XII.] книжка першого рѣчника. За сей рѣкъ подавъ „Вістник“, якъ бачимо зъ его проспекту, по надъ 50 бѣльшихъ и меншихъ оповѣдань, звыжъ 70 поезій, 5 драматичныхъ штукъ, 11 детальныхъ характеристикъ своихъ и чужихъ письменникѣвъ, 16 критичныхъ розборѣвъ новинокъ нашои літературы, 10 науковыхъ статей и цѣлый рядъ кореспонденцій, замѣтокъ и новинокъ зѣ свого и чужого культурного житя. Въ сѣмъ рѣчнику взяло участь звыжъ 40 нашихъ письменникѣвъ, майже всѣ вызначнѣйшій нашій літературній имена бачимо въ нѣмъ. По закѣнченю першого тому можна тѣлько повторити надѣю и заразомъ бажане редакційного комітету, що въ 1899 роцѣ передплата буде щеченнѣйша нѣжь въ сѣмъ роцѣ, що нашъ одинокій літературный журналъ знайде ся въ кождѣй интелігентнѣй родинѣ, яка може здобути ся на сей невеликій выдатокъ. Вѣсѣмъ ар. рѣчнои передплаты [котру можна доволѣ сплачувати й ратами] за звыжъ 140 аркушѣвъ друку, справдѣ невеликій выдатокъ, на который може стати и пересѣчного нашого галицкого Русина!

— Стіпендіи. Ставропігійскій институтъ розписуе конкурсъ на шесть стіпендій для рускои шкѣльнои молодежи, а именно на чотири зъ фонду Кар. Глинецкои для слухачѣвъ правъ, на одну зъ фонду Конст. Кмицикевича и одну для дѣвчатъ. Речинець подань до 13 н. ст. сѣчня 1899 року.

— Студентскій эбытки — а жестока кара. Пѣдчасъ обходу цѣсарского юзѣлеля въ Стрыю два ученики-гімназіасты зъ VI. класы заду мали наполохати переходячій вечеромъ похѣдъ зѣ смолоскипами и поставили въ однѣмъ освѣченѣмъ вѣкнѣ людскій кѣстякъ, що служить до науки анатомія. За се выключено ихъ зъ гімназія! На всякій способѣ засудъ за студентскій „вицъ“ выпавъ за жестоко.

— Имматрикуляція въ львѣвскѣмъ університетѣ вѣдбула ся въ суботу 17-ого с. м. По промовѣ ректора д-ра Кадія складали новозаписаній на університетъ приречення. До имматрикуляція зголосило ся 63 слухачѣвъ богословія, 445 права, 33 слухачѣвъ медицины и 61 фільософіи; взагалъ приступило до имматрикуляція 602 слухачѣвъ. Всѣхъ же слухачѣвъ числить львѣвскій університетъ въ сѣмъ курсѣ по-надъ 1.800.

— Змѣны на почтѣ. Вѣдъ Нового року мають увѣйти въ почтовѣмъ руху деякій улучшеня и полекшѣ. Візитовій картки можна буде посылати яко дарунки въ отвертѣй куверть, коли число писачыхъ слѣвъ не буде бѣльше якъ 5. За друки буде уважатись такожъ карты зъ новорѣчными желанями. До всѣхъ державъ, зъ выимкою Болгарія, Греція, Испанія, Туреччины и Венецуелѣ, вѣльно буде высылати почтовій пачки до ваги 5 клґр. безъ пѣдвышеня тарифы. Переказомъ за границю можна буде высылати до 1.000 франкѣвъ [досѣ можна було лишь до 500]. Годины урядованя будуть: вѣдъ 8 до 12 передъ полуднемъ и вѣдъ 2 до 6 пополудни, а въ недѣлѣ о половину менше. Въ свята буде урядованє скорочене вѣдповѣдно до почтового руху.

— Пригоды зелѣзничій. Въ ночи зъ суботы на недѣлю на стаціи Лужачы выйшовъ изъ шинъ особовый поѣздъ ч. 314, ѣдучи зъ Чернѣвцѣвъ до Львова, и три вагоны розбили ся. Робѣтники, ѣдучій тымъ поѣздомъ, помѣтивши небезпеченьство, выскакували вѣкнами и въ наступѣдокъ чого 8 богато покараныхъ. — Тои самои ночи выскочила зъ шинъ локомотива поѣзду особового ч. 313 въ хвили, коли въѣздила на стацію въ Станиславовѣ. — Щось подѣбного лучило ся такожъ и коло Бучача.

— Доходы рабіна. Въ ярославскѣмъ повѣтѣ въ мѣсточку Сѣнявѣ резидуе жидѣвскій рабінъ „чудотворець“. Сему-то рабінови вымѣрила скарбова комісія особисто-доходовый податокъ вѣдъ 40.000 зр. чистого рѣчного доходу. И се не секатура, бо урядово стверджено, що „вѣрній“ посылають почтою свому рабінови за рѣзній рады и „чудеса“ рѣчно сорокъ тысячъ зр. Кѣлько дѣстае той рабінъ вѣдъ своихъ одновѣрцѣвъ, коли удѣляе имъ „авдіенцій“, сего вже комісія не могла дослѣдити.

— Шкарлятина въ Тернополи прибрала значній розмѣры. Досѣ було чотириста и кѣлькадесять случаѣвъ недуги а 67 дѣтей померло. Много родинъ выѣхало зъ мѣста.

— Зъ Ясла доносять о двохъ цѣкавыхъ пригодахъ: Дня 14 с. м. на ловахъ стрѣливъ до себе зъ дубельтѣвки генералъ Мецгеръ и зранивъ себе смертельно. 6 вѣнъ братомъ бурмістра Мецгера зъ Ясла. — Друга пригода лучила ся въ селѣ Глинячку пѣдъ Ясломъ. Найдено тутъ 30-лѣтного мужчину, порядно одѣтого, зъ прострѣлеными грудьми. Коло него лежала фотографія якоись брунетки зъ написію [по польски]: „Мому Юзеви любяча его Юзя. 28/11 1898“. Выглядъ самоубійника интелігентный, волосе довге, бѣляве. Хто се, невѣдомо; однакъ нѣжній руки и ноги вказують, що походять зъ „лучшои верстви“. Въ сурдутѣ мавъ картку такого змѣсту [по польски]: „Гину зъ власной волѣ, родина моя нехай запѣкуе ся моимъ малымъ сынкомъ и нехай добрый Богъ дозволить, абы бувъ щасливѣйшій, якъ его отець, що цѣле житя, окрѣмъ противностій и слезъ, мимо найлучшои волѣ нѣчого не зазнавъ. Юзя Р. нехай менѣ простить, фотографію прошу дати менѣ въ могилу“. — Коли его найдено, показувавъ ще признаки житя, але станъ его безвыхѣдный.

— Фатальна похибка. Передъ кѣлькома доями лучивъ ся у Львовѣ фактъ, якій чей не часто лучае ся записати въ новинкахъ. Въ однѣй каменици на другѣмъ поверсѣ померъ якійсь панъ, що займавъ кавалерску комнату. О тѣмъ завѣдомлено похоронне заведеня и оно выслало каваланярѣвъ зъ катафальномъ и всякими похоронными приборами. Каваланярь, поінформованій дозорцемъ, де мають „роботу“, входять на гору, вѣдчиняють дверь до комнаты, виносять рѣзнородну похоронну потрѣбь укладають опѣсля зъ олімпійскимъ спокоемъ беруть ся до тѣла небѣщика. Одинъ бере его за ноги, другій за руки, третій вже и привязуе платкомъ долѣшну щоку до горѣшнои, абы лише було приличнѣйше — аж тутъ „небѣщикъ“ зрывае ся на рѣвній ноги! Каваланярѣ въ крикъ! — и пляцкомъ на пѣдлогу. Тогдѣ мнимый небѣщикъ ловить въ руки прилагоджений для себе свѣчки и зачинае ними перѣщити що силы тыхъ „поліцаѣвъ смерти“, котрѣ посмѣли ему перервати смачный сонъ. Очевидно — каваланярѣ помылили ся въ адресѣ и замѣсть на другій поверхъ зайшли на першій. Дѣставши здорову прочуханку, певно будуть на будуще осторожнѣйшій!

— Нападъ жидѣвъ на христіяньску коршму. Въ Новоторжскѣмъ напали жидки о-ногды изъ зависти на христіяньску коршму въ Гроньковѣ и спалили ю. Виновникѣвъ уязвено.

— Цѣкавый бенькетъ. Одинъ изъ львѣвскихъ спортовыхъ клюбѣвъ урядивъ сими днями бенькетъ въ честь прабувшого изъ заграницѣ товарища по спортѣ и — що найцѣкавѣйше — забувъ запросити голѣвну особу, т. з. того заграничного гостя! Помѣчено се аж тогдѣ, коли вже бенькетъ почавъ ся. Сейчасъ выслано кѣлькохъ „членѣвъ клюбу“, абы на гвалтъ пошукали и притягнули героя вечера.

— Рѣдка операція. Недавно вѣдбула ся въ Ліні у Франціи вельми трудна операція на однѣмъ гѣранку, который лыкнувъ пятифранкову монету. При помочи лучѣвъ Ре тґена означили лѣкарѣ мѣсце, де находила ся монета. Вѣдтакъ розпороли живѣтъ, вытягнули при помочи гоненького шнурка жолудокъ и зробили въ нѣмъ дѣрку та й нею выняли монету. Операція зовсѣмъ пощастила ся. Рана гоить ся, а пацієнтъ мае ся добре.

— Страшна пригода. На шляху Катеринославскои зелѣзницѣ було при роботѣ дня 13. грудня с. р. около 8 ои годины рано при направѣ дорога 60 робѣтниковъ. Цѣлу нѣчь и рано того дня була така густа мрака, що на вѣддалена кѣлькохъ крокѣвъ не можна було нѣчого бачити. Наразъ увидѣли робѣтники о кѣлька крокѣвъ передъ собою товаровый поѣздъ и розбѣгли ся въ рѣзни стороны; одна часть перескочила на другій шляхъ. Тымчасомъ коли уважали на поѣздъ товаровый, надѣѣхавъ зъ другои стороны поспѣшный поѣздъ особовый и заки ще нещастнй вспѣли опамятати ся, наѣхавъ на нихъ и шѣстьохъ убивъ на мѣсци, а кѣлькохъ покалѣчивъ. На мѣсце катастрофы зѣѣхали власти судовій и зелѣзничій.

— Дрѣбні вѣсти. Намѣстникъ гр. Пініньскій выѣздить завтра до Грималова, де перебуде свята. — Кароль Роль, знаный у Львовѣ композиторъ и капельмайстеръ 30 полку пѣхоты, дѣставъ золотый хрестъ заслуги. — Въ селѣ Деліокъ пѣдъ Могачемъ на Угорщинѣ арештувано 25 фальшѣвникѣвъ грошей, котрій пустили въ рухъ звыжъ 30.000 зр. фальшованои монеты. — Въ Краковѣ увязнено рѣзника Пашковского, засудженого на три роки тяжкои вязницѣ, а котрый недавно утѣкъ бувъ зъ арештѣвъ. — Львѣвска поліція увязнила вчера небезпечного злодѣюгу Іосифа Дереня; спеціяльностію его було красти готѣвку; мѣжь иншими у одного властителя реальности н. Замарстиновѣ укравъ 600 зр. — Нова каденція судѣвъ присяглыхъ у Львовѣ розпочинае ся дня 6 лютого 1899 року. — Громада Поршна коло Наварія купила вѣдъ ки. Пузины коршму и оберне ю на дѣмъ громадскій або на школу. — Въ Тернополи застрѣливъ ся жовнѣръ 55 полку пѣхоты Пилипъ Юкимѣвъ. — Петро Попѣдюкъ зъ Ремезовець коло Золочева, везучи оногды фѣру дровъ, перевернувъ ся зъ нею на камѣне и забивъ ся на мѣсця. — Православный львѣвскій парохъ о. Е. Воробкевичъ именованый катихитомъ мѣскихъ школъ народныхъ въ Чернѣвцахъ.

Посмертній — † — оповѣстки.

— Емиліянъ Чичиловичъ, руско кат. парохъ и ювілятъ въ Войтковѣй, епархіи перемыскои, упокоивъ ся дня 5 грудня с. р. въ 79 роцѣ житя и въ 52 рѣмъ священьства. В. в. п.!

Господарство промыслъ и торговля.

— Годовцѣ безрогъ мають теперь отворену дорогу до доброи продажи. „Підгѣрска Сѣлька“ приймае всякій посылки и платить вѣдворотною почтою належитость, а то пѣсля тарифы, якъ того тыждня, коли посылка прийшла, платить на торзѣ. При высылцѣ мають посылаючій уважляднити слѣдуюче: 1) Посылати можна 30 - 50 и бѣльше штукъ. 2) Передъ высылкою треба штуки зважити, а коли тій штуки належать до бѣльше властителѣвъ, треба докладно записати, кѣлько кождого зъ нихъ штука важила 3) Штуки мають важити вѣдъ 60 клґ. до 120 клґ. и мають бути бѣльше масній нѣжь зъ солониною. 4) Дуже важна рѣчь, щобы не выслати якои штуки зъ решетиною, бо пѣдъ жаднымъ условемъ не приме ся. 5) Ладувати можна до першого-лѣпшого вагона на найблизшѣй собѣ стаціи зелѣзничѣй. 6) Въ вагонѣ треба пѣдстелити и розсыпати по вагонѣ 30 - 50 клґ. гороху або кукурузы, вѣдповѣдно до числа безрогъ и вѣддаленя. 7) Рѣвночасно, якъ заладовуе ся, треба зателеграфувати до заряду Сѣлки до Станиславова, що зъ вѣдти а звѣдти высылае ся тѣлько а тѣлько штукъ. 8) Напередъ кѣлька днѣвъ, передъ высылкою, треба порозумѣти ся изъ зарадомъ листовно, по якѣй цѣнѣ буде принято, на чию адресу мають бути гроши вѣдосланій и пр. 9) Посылку посылати треба до Галича пѣдъ адресою. Стація Пѣдгѣрскои Сѣлки въ Галичи, бо тамъ Сѣлка мае свою стайню уряджену пѣсля вымогѣвъ поліційно-санітарныхъ и зъ вѣдтамъ дальше въ свѣтъ ладуе. 10) Высылати треба такъ, щобы посылка прийшла до Галича найпѣзнѣйше въ четверъ. Пѣдгѣрска Сѣлка высылае зъ Галича правильно що тыждня въ пятницю рано, а коли бы на той день припало свято, то днемъ напередъ т. з. въ четверъ, и посылка зъ провінціи мусѣла бы въ сѣмъ разѣ прийти въ середу. Пѣдгѣрска Сѣлка розвиває ся дуже красно. Вже теперь мае кѣлька сотокъ зароблениихъ и есть надѣя, що члены ся дѣстануть вѣдъ вложеныхъ удѣлѣвъ що-найменше 10% дівіденды.

☞ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зѣединувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 20 грудня. Посолъ кн. Ліхтенштайнъ [зѣ сторонництва Люегера] мавъ авдіенцію у цѣсаря. Сѣй авдіенція приписують політичне значѣне.

Вѣдень 20 грудня. Міністеръ просвѣты Біляндтъ вѣдповѣдаючи нинѣ на одну интерпеляцію въ справѣ семинарій учительскихъ въ Галичинѣ, заявивъ, що роблять ся пѣдготовання до помноженя семинарій. Передовсѣмъ буде основана учительска семинарія въ Залѣщикахъ.

Вѣдень 20 грудня. Выконуваный доси цѣсаревою протекторатъ надъ товариствомъ Червоного Хреста цѣсарь перенѣсъ на архикнягиню Стефанію.

Трієстъ 20 грудня. Італіянцѣ урядили народне вѣче, щобы запротестувати противъ заснованя хорватскои гімназіи въ Пізіно. Соціальні демократы розбили вѣче.

Будапештъ 20 грудня. Тымчасовый президентъ сойму заявивъ, що регуляміновый выборъ президія мусить вѣдбути ся въ протягу тыжня. П. Кошутъ заявивъ, що не буде ставити перепонъ, бо уконституоване палаты е условемъ конституційного житя. Вѣнъ домагае ся лишь того, щобы президентъ не бувъ орудемъ правительства. Опозиція выступае противъ кандидатуры міністра Перчеля.

Берлинъ 20 грудня. Reichsanzeiger оголошуе залишене блькады Креты зъ выимкомъ транспортѣвъ оружя и амуніціи.

Гамбургъ 20 грудня. Hamb. Neueste Nachrichten пишуть, що недавне вѣдручне письмо цѣсаря Вільгельма австрійскому цѣсареви мало на цѣли подати въ короткѣй и вѣдповѣднѣй формѣ опінію, яку собѣ о звѣстнѣй енунціяціи гр. Туна выробивъ берлинській дворъ.

Царгородъ 20 грудня. Вел. кн. Николай вѣдвѣдавъ вчера міністра справъ заграничныхъ. На бажане султана россійскій гѣсть лишить ся въ Царгородѣ до четверга. Султанъ выславъ до царя телеґраму зъ подякою за гостину вел. князя и за привезеній запевнея дружыхъ вѣдносинъ мѣжь обома державами.

Конкурс.

Головний видѣл Товариства „Просьвіта“ у Львові оголошуе на підставі акту фундаційного з дата Стрий 27 серпня імени Стефана Дубравского конкурс на чотири премії по 90 зр. за написане чотирох розвідок в рускій язиці з отсих предметів:

а) „о новім закові ловецкім“;

б) „о спілках“, т. є. яким способом можна би двигнути добробит нашого народу;

в) „о плодах природи і домашних виробах нашого краю“;

г) „який стан мають родичі вибирати своїм дітям і до чого їх способити“.

Праці належить надсилати до Головного Видїлу Товариства „Просьвіта“ у Львові (ринок ч. 10 І. поверх) найдальше до кінця марта 1899 р.

Преміовані праці переходять на власність Товариства „Просьвіта“, а праці непринятї будуть звернені авторам.

За Головний Видїл Товариства „Просьвіта“.

У Львові дня 17 грудня 1898.

Юлїян Романчук. *Олекса Танячкевич.*

Надѣслане.

Супроти того, що въ Тернополи я розповсюднене переконѣдчене, немовь-бы я бувъ авторомъ новинки п. з. „Лицемѣры“ въ 271 числѣ „Дѣла“ с. р. [справа руском написи въ канцляріи Домбровского], заявляю, що я жаднои дописи въ порушенѣй справѣ не писавъ, а навѣть особисто не годжу ся анѣ зѣ способомъ писаня анѣ зъ выхѣдною точкою погляду згаданои статьѣ. Я думаю, що взагалѣ нѣхто вѣдъ нѣкого не мае права par force жадати такои написи, якои властителеви не хоче ся дати на своѣй власнѣй хатѣ, бо „въ своѣй хатѣ своя правда и сила и воля“. На мою думку фактъ контрактового заборонена руском написи у вѣднаймуваномъ льокали канцляріи мавъ заслугувавъ лишь на зовсѣмъ спокѣйне и лякончае занотоване яко примѣръ для иллюстрація, якъ далеко поступила вже въ схѣднѣй Галичинѣ любовь Полякѣвъ до Русинѣвъ. — *Івана Колачь* въ Тернополи.

Товариство «Просвіта»

у Львові, ринок ч. 10

видало своїм коштом і заходом:

„Панщина і єї скасоване в 1848 році“. Написав д-р Іван Франко, ціна 30 кр.

„У пятьдесяту річницю знесеня панщини і відродженя Галицкої Руси. Написав Любомир Селянський. Ціна 25 кр.

Вже выйшовъ

новый накладъ

МОЛИТВЕННИКА

выданого „Просвѣтою“

въ народнѣй мовѣ, великій и догѣдного формату обѣймаючій 757 сторѣнъ друку, найповнѣйшій зѣ всѣхъ такихъ Молитвенникѣвъ.

Молитвенникъ сей мѣститъ въ собѣ: I.) Молитвы щоденій ранній и вечѣрній. II.) Зъ Богослуженя церковного, именно: а) зъ Вечерні, б) зъ Повечерниці малои, в) зъ Повечерниці великои, г) зъ Утрені, д) Литургія св. Іоана Золотоустого, е) молене за св. Церковь, ж) Молитвы въ часѣ св. Литургіи. III.) Тайны покаяня и преев. Евхаристіи. IV.) Молитвы для рѣзного вѣку, стану и въ рѣзныхъ потребахъ. V.) Молитвы въ часѣ Великого посту. VI.) Молитвы на празники а) Господскій, б) Богородичній, в) Святыхъ. VII.) Молитвы споручній зъ вѣдпустами. VIII.) Акаѳисть до а) Ісуса Христа, б) Преев. Богородиці, в) св. Отця Николая. IX.) Зъ Молебна до преев. Богородиці X.) Тропарѣ, кондаки, богородичній и прокимены а) недѣльній, б) щоденій, в) на празники Господскій, Богородичній и Святыхъ, г) на деякій потребы. XI.) Колѣды и иншій пѣсни церковній. XII.) Таблицю пасхалную.

Сей Молитвенникъ дѣстати можна въ канцеляріи товариства „Просвѣта“ и въ книгарни Ставропігійскій по такихъ цѣнахъ:

I. На звичайнѣмъ папері:

1) Молитвенникъ брошурованый . . . 60 кр.
2) оправленый цѣло въ полотно зъ золоченими и вѣдтисками зѣ шабатурковою 90 кр.
3) оправленый цѣло въ шкѣру зъ золоченими и вѣдтисками зѣ шабатурковою 1·20 кр.

II. На великомъ папері:

4) брошурованый . . . . . 70 кр
5) оправленый якъ пѣдъ 3) зъ додаткомъ золоченыхъ берегѣвъ . . . 1·60 кр.

Замовляючій поодиноко Молитвенники звольнять приславати 20 кр. на оплату почты.



На Рождво и Новый Рокъ

поручае свой спеціяльный и богато заосмотреный магазинъ всякихъ музичныхъ инструментовъ

І. КАПРАЛИКЪ у ЛЬВОВѢ.

ЦѢННИКИ НА ЖАДАНЄ GRATIS. 470 4—104

Надосланє.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на плятацѣ площи Галицкой



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далековиды, барометры, термометры, рѣчні проекторы, мікроскопы, лупы, компасы, райцайґи, таниє мѣрничѣ, піоны, лібеле, манометры и т. п.

Уряджене дзвинковъ електричныхъ.

Всякі направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 418 5

Цѣна збожа и другихъ продуктовъ.

20 н. ст. грудня 1897.

Львовъ: Пшениця стара 9·10 до 9·30, пшениця нова 9·10 до 9·30, жито старе 7·50 до 8·—, жито нове 7·50 до 8·—, овесъ старый —·— до —·—, овесъ новый 6·60 до 6·80, ячмѣнь пашнистый 5·75 до 6·10, ячмѣнь броварный 6·50 до 7·50, горохъ гот. 6·75 до 9·—, вика —·— до —·—, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·—, бобъ —·— до —·—, бобикъ —·— до —·—, гречка —·— до —·—, конюшина червона 48·— до 55·—, конюшина бѣла 38·— до 46·—, конюшина шведска —·— до —·—, тымотка 17·50 до 20·—, анижъ —·— до —·—, кукурудза стара 5·— до 6·—, кукурудза нова 5·20 до 5·50, рѣпакъ 11·— до 11·25, хмѣль 65·— до 100·—, за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літровъ 16·— до 16·40 зр.

Курсъ Львовскій

въ дня 20 н. ст. грудня 1898.

Акції за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Зелѣзн. гал. Кар.-Люд. по 200 зр. м. к.	210 —	213 —
Зелѣзн. Львов.-Черновц.-Ясси по 200 зр.	294 —	297 —
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	375 —	385 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	200 —	210 —
Банку для торговлѣ и промыслу 200 зр.	205 —	212 —
Листы застав на 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. въ 10% прем.	110 —	110 70
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 50	97 20
„ краевого 4½% а. в. льос. въ 51	100 90	101 60
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	98 —	98 70
Товарыства кредит. 4% (I емісія)	97 70	98 —
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 80	98 —
„ „ 4% льос. въ 56 л.	94 90	95 60
Облиги по 100 зр.		
Галиц. фонду проінвакційного 4% а. в.	97 80	98 50
Буков. фонду проінвакційного 5% а. в.	102 50	— —
Комунальні Банку краев. 5% (II. емісія)	102 80	— —
„ „ „ 4½% (III. емісія)	100 50	101 20
Позички краєвої въ 1873 по 6% а. в.	104 —	— —
Позички краєвої въ 1893 по 4% а. в.	96 90	97 60
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	94 50	95 20
Льосы:		
Мѣста Кракова	27 75	28 5
Мѣста Станиславова	51 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 67	5 77
Наполеондоръ	9 54	9 64
Повъімперіялъ	9 52	9 62
Рубель срѣбный	1 20	1 25
Рубель папировый	1 27	1 28
100 марокъ нѣмецкихъ	58 80	59 20

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ товарыствѣ „Просвѣта" у Львовѣ Рынокъ ч. 10.

Кухарь здобный

шукае службы; на бажане выѣзджае на кілька днівъ до варенья подчасъ весѣль, хрестинъ и т. п. Адреса: Антоній Хшонщь въ Угрѣбцѣ почта Коросно. 472 3—4

Зъ огляду на Свята дуже важне!

Цукорня львовска

подъ зарядомъ Е. РОСЕВИЧА въ Перемышли *ул. Дворского ч. 2* выконуе всякі цукорничі выробы по дуже дешевыхъ цѣнахъ. Замовленя зъ провінціи вдворотною почтою. — 100% вдъ домового печива дешевше! 470 2—3

Також и на раты

безъ вдвышки для

диваны, портіэры, хдбники, ковдры ватованій, капы на столы и лбжка, коцы, дерги на конѣ, для також всякій артикулы потрѣбній до уряджена домового въ складѣ диванбвъ „Terpichhaus au Louvre", Львовъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высылае ся цѣнники даромъ и оплатно. 190

Музика!!! Новость!!!

Устна гармоніка трубна!!!

[Найновѣйшій и найвеличавѣйшій вынахбдъ]

Черезъ знамениту конструкцію трубну тонъ чудовый, незвычайно голосный и дуже ефектовный!! Перевысшов все дотеперѣшне. Кождый грачь на гармоніцѣ незвычайно радуесь сею новинкою. Особлівій голосы, подвбйній звуки, найбільша тривкість. Окрбмъ того додаю до сего пышного инструменту нову школу, бдсля котрои дѣетно кождый може сейчасъ выгравати найдѣшній танцѣ, маршѣ и т. п. Пышна розрывка подчасъ довгихъ, замовыхъ вечербвъ!! Особлівно поручае ся на найкрасшій Роздвяный дарунокъ!! Цѣна зъ школою, опакованемъ и портомъ лише 2·85 зр. Высилае ся за попередныма надсиланемъ цѣны або за послѣдлатою. Просить ся о выразну адресу замовлячихъ.

OSCAR EISENSCHMIDT, Musikinstr.-Versand & Export. 462 **Prag**, Goldschmiedgasse 4. 5—5

По низкихъ цѣнахъ

выготовляе

РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ

М. ЧЕРНАВСКОГО

Львовъ, ул. Кароли-Людвика ч. 3

всякій церковній роботы:

Ікопостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 121—?



До Всечестнѣйшого Духовеньства!

Зъ особливою охотою удѣляемо Всечестнѣйшимъ Священникамъ пбльгъ въ сплатахъ пбсля умовы.

Поручаемо нашъ складъ богато заосмотреный въ диваны церковній и передъ престолы, якъ також сальоновій и настѣльній, хбдники, фіранки, портіэры, коцы, ковдры, капы на столы и лбжка, дерги на конѣ и коцы до подорожи.

Спеціяльный вбддѣлъ для конфекцій дамскои и дѣточои, бѣля мужескаго и дамскаго, парасолѣвъ и парасольокъ, капелюховъ, рукавичокъ, панчбхъ, коронокъ и стяжокъ.

На жадане высилае ся въ принятностію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы и замовлена належать адресувати: Магазинъ „Au Louvre," Львовъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautes пл. Капітульна ч. 3. 190

До П. Т. Властителевъ коней.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маете намѣръ купити собѣ добрѣ и дешевій дерги на конѣ — зволѣть, Впов. Пане удати ся до Складу диванбвъ „Au Louvre" у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Там знайдете Впов. Пане, великанскій выббръ дергъ, по зачудовчо низькихъ цѣнахъ. На провінцію высылаемо на жадане нашій богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

Выстава загальна

всходныхъ и инших чужих и краєвых диванбвъ, портіэръ, фіранокъ, хбдникбвъ и дергъ на конѣ.

Отворена цѣлый день а въ ночи при електричнбмъ освѣтленю.

Вступъ вбльный. Зачудовчо дешевій цѣны вказаній докладно на всѣхъ товарахъ. Полекшій въ сплатахъ пбсля умовы.

Упрашае ся кождого, хто бажае щось закупити, абы наперед оглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы адресувати належить: Складъ диванбвъ „Au Louvre", Львовъ, ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана) 190



Выстава загальна

всходныхъ и инших чужих и краєвых диванбвъ, портіэръ, фіранокъ, хбдникбвъ и дергъ на конѣ.

Отворена цѣлый день а въ ночи при електричнбмъ освѣтленю.

Вступъ вбльный. Зачудовчо дешевій цѣны вказаній докладно на всѣхъ товарахъ. Полекшій въ сплатахъ пбсля умовы.

Упрашае ся кождого, хто бажае щось закупити, абы наперед оглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы адресувати належить: Складъ диванбвъ „Au Louvre", Львовъ, ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана) 190

ЛѢХТАРНЄ господарскій на нафту и оливу по зр. 1·50, 1·85, 2·— и 2·50. Смодоскины нафтовій, знаменитій по зр. 2·50

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзива у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры.)

ОДИНОКЕ РУСКЕ

Артистично-літоґрафічне

ЗАВЕДЕНЄ

Андрея Андрейчина

у Львовѣ ул. БАТОРОГО ч. 11

выготовляе

всякій літоґрафічній выробы

звычайній візитовій білеты вбдъ 1 зр. за 100 штукъ, а новопоявившій ся візитовій білеты въ гербомъ Галицкои Руси въ краскахъ по 1 зр. 60 кр. за 100 штукъ въ касетцѣ. 188 51—51

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНОСТЬ 344

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхбвъ молодости и розпусты, усуне надвно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданихъ илюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужеский силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣчена. По одержаню франко належитости, высилае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Biercy's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Ученикъ

VIII кл. гімназ. прийме зараз лекцію на селѣ. Може удѣляти лекцій ученикамъ гімназіяльнымъ и инших школъ. Ласкавій зголошеня просить надсилати вбдъ **А. Г. Терномбль** post. rest. 463 1—3

Ученикъ зъ укбнченою 1. класою гімназ. въ вѣцѣ до 14 лѣтъ знайде користне помѣщене въ первороднбй торговлѣ Ив. Бориса въ Перемышли. 473 3—6

Артистично-ритовничє Заведенє

А. ЗІ'МАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

доставляе и выконуе якъ найдешевше и найстаранѣйше.

ДРУКАРНЯ зъ кавчуковыми черенками для кождого легко надаюча ся, почавши вбдъ 1 зр. и высше. Стампіді металевій и кавчуковій, гербы, монограмы, стампільній марки, станцы, табличѣ литій и гравіровани и проче.

Замовленя зъ провінціи полагоджують ся вбдворотною почтою. 290 32—52

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ блюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудовчо низькихъ цѣнахъ. MAISON de Nouveautes Madame Bertha Fiedler. *Львовъ, пл. Капітульна ч. 3.* 190 76—?

Дуже пожадане на Роздвяній свята!

На разъ тбльке въ гандлю

П. Климентія Рогозиньского въ Бучачи

продаютъ ся за 2 зр. а. в. за пересылкою почтовою нашій

„Пѣсни церковній" (32 коляды+5),

котрій на четыри голосы мѣшанѣ зъ вытягомъ фортепіяновымъ уложивъ и выдавъ Семенъ Дорундякъ, а выдрукувавъ Ц. Ґ. Редеръ въ Липску. Укладъ пѣсень новбтный, легонькій, поправный и цѣкавый, тому було бы грѣхомъ сказати „найко собѣ" та й — хорони Боже — не купити, а тымъ самымъ не пбддержати, розпочатого, въ церквѣ и школѣ дуже потрѣбного выдавництва. 478 2—10

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вбдъ дня 12 лютого 1888 выдае

АСИҐНАТЫ КАСОВІ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженемъ

а всѣ находячій ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовій зъ** 90-дневнымъ выповѣдженемъ будутъ **опроцентованій по 4½% вбдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **ДИРЕКЦІЯ.**

Диваны перекі и портіэры

праднай (старинный)

продае, ку е и выпозичае, а также приймае на переховокъ. Складъ диванбвъ „Au Louvre", Львовъ ул. Сикстуска 6. — Пбльги въ сплатахъ пбсля умовы. На жадане высилаемо нашій богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

Решткы хбдниковъ и высортованій диваны, портіэры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, тобеліны и рѣжній предметы декорацій по цѣнахъ баечно дешевыхъ. Складъ диванбвъ „Au Louvre" Львовъ ул. Сикстуска 6 (Пасажъ Гавсмана). Також на раты безъ содышшеня цѣнъ. Для провінціи цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

ДЯКЪ испитованый глядае мѣсця. Ласкавій зголошеня вбдъ адресою Никита Скеданъ въ Поздичи, почта Медика. 489 1—3

Диваны перекі и портіэры

праднай (старинный)

продае, ку е и выпозичае, а также приймае на переховокъ. Складъ диванбвъ „Au Louvre", Львовъ ул. Сикстуска 6. — Пбльги въ сплатахъ пбсля умовы. На жадане высилаемо нашій богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1898

пасля часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу ві ліського].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова
приходять о			відхо	дять о	
	6.45	з Іцкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.40	„ Янова	6.05		„ Іцкан
	7.50	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	7.55	„ Сокаля	8.30		„ Кракова
	8.30	„ Лавочного		8.50	„ Кракова
	8.15	„ Тернополя на головний дворець		9.15	„ Сколього
	9.05	„ Кракова		8.45	„ Янова
	10.35	„ Іцкан		9.35	„ Підволочиск з головного двірця
	10.45	„ Ярославя		9.58	„ „ „ Підзамча
	1.01	„ Янова		9.35	„ Белзця
1.30	—	„ Кракова		10.55	„ Іцкан
	1.40	„ Сколього	1.55		„ Підволочиск з головн. двірця
1.50	—	„ Іцкан	2.08		„ „ „ Підзамча
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	2.40		„ Іцкан
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.50		„ Кракова
	5.00	„ Підволочиск на Підзамче		3.—	„ Ст на
	5.25	„ „ „ голов. дворець		4.55	„ Ярослава
	5.40	„ Іцкан			
	5.55	„ Сокаля			
		ВЕЧІР			
	5.50	„ Підволочиск на Підзамче		4.10	до Кракова
	5.50	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.30	„ Іцкан
	6.10	„ „		6.40	„ Кракова
6.45		„ Кракова		6.55	„ Тернополя з голов. дв рця
	9.10	„ Кракова		7.—	„ Лавочного
9.39		„ Підволочиск на Підзамче		7.10	„ Сокаля
9.45		„ Іцкан		7.15	„ Тернополя з Підзамча
9.55		„ Підволочиск на головн. дворець		7.44	„ Янова
	10.30	„ Лавочного		10.05	„ Іцкан
	12.15	„ Сколього	10.40		„ Кракова
				11.00	„ Підволочиск з головного двірця
				11.27	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пера нічна числить ся від 6 години вечором до 5 години 59 мінут рано. 5



ТУТКІ зъ найлучшои бібулки французкои, египетскои и Abadie, всюды жадати тбльке зъ фабрики „POLONIA" Каролины Недзвецкои у Львовѣ, ул. Сокола ч. 1. Наслѣдоване взборонене, марка охоронна. 393

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпівчальний редактор Иванъ Белей. Накладъ зъ друк. Черлянського. Зъ друкарни Института Ставропигійского, вбдъ зарядомъ Іосифа Даниловича.

Ч. 275. Львовъ, Четверъ 10 (22) Грудня 1898 Рѣчникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзначнѣйшихъ новѣйшей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Відні: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надсилкитвор за инсерати уплатний у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатком

въ Австрії:		за границы:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пѣвъ року . .	9 зр.	на пѣвъ року . .	12 зр.

у Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Реклямація неопечатанй вольнй вѣдъ порта.

Неодинокє число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звычайнй принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣлчастого инсерату або ся мѣсце в рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Недокладне и инакше доносженє приватнй часопись ся не 10 кр. вѣдъ стрічки.

Смирне запытанє до Є. Е. намѣстника Галичины гр. Льва Пінїньского.

Въ часѣ намѣстниковання В. Ексцеленціи увѣйшовъ въ практику дуже оригінальный способъ ставленя ц. к. намѣстництвомъ перешкодъ заложуванню руских товариствъ. А на примѣръ наводимо отсе письмо въ дословнѣмъ вѣдписѣ:

„До Преподобного Отця Юлияна Гладиловича гр.-кат. пароха яко заложителя політичного Товариства „Руска Рада“ в Любачевѣ.

Высокоє ц. к. Намістничество рескриптом з дня 9 б. м. Ч. 103997 *заказало* на підставі §. 6. закона з дня 15 падолиста 1867 г. (В. з. д. А. 134) *завязанє товариства „Руска Рада“* після основи долученого ⅞ статуту, понеже той не відповідає вимогом §. 4. літ. а) покликаного закона. — Именно зараховано в §. 2. статуту під ж) до средств, якіми товариство буде ся послуговало, щоби осягнути ціль в §. 1. окресленій, також ширенє просвіти в рускім народі і піднесенє его добробиту. — Загально стилізація вспімненого уступу ж) §. 2. статуту допускає однак ріжні толкованя і отверає поле найріжнороднійшим силованіямъ, понеже не вскazано в якій спосіб назначене средство „ширенє просвити і піднесенє до добробиту“ має бути перепроваджене. — Після того предложенній статут не відповідає §. 4. літ. а) закона з 15 падолиста 1867 р. — Против тому заказови вільно внести рекурс до высокої ц. к. Міністерії справ внутренних до 60 днів від доручення через высоке ц. к. Намістничество.

О тім повідомляю Преподобного Отця.

Ціпанів 10 грудня 1898.

Ц. к. Староста — *Кархеры.*“

Попередъ всего зазначуємо, що той статутъ — хотяй бувъ дословнымъ вѣдписомъ затвердженого ц. к. намѣстництвомъ статута истнуючого товариства політичного „Руска Рада въ Равѣ рускій“ — *вже разъ ц. к. намѣстництво вѣдкинуло* за инший параґрафы. Въ §. 2-имъ тогдѣ не добачено нѣякого ґанчу — бувъ вонъ въ очехъ ц. к. намѣстництва зовсѣмъ comme il faut

Члены основателѣ товариства *переробили статутъ по мысли указокъ ц. к. намѣстництва*, наново внесли его — и вже мали право бути певнымы, що *теперь* ц. к. намѣстництво прийме его до вѣдомости.

Тымчасомъ мовь грѣмъ зъ ясного неба спадає *нова заборона*! Ц. к. намѣстництво снимъ другимъ разомъ *вѣдкрываєт ґанчь за инчшмъ параґрафѣ* — въ 2-имъ, въ котрѣмъ, якъ сказано, першимъ разомъ не добачило нѣчого противного закономъ!

Судячи цѣля тои практики — рѣчь не неможлива, що ц. к. намѣстництво готово въ поправленѣмъ третѣмъ статутѣ знайти ґанчь знова въ якѣмсь новѣмъ параґрафѣ — и дойшло бы якѣнци до того, що треба бы вносити тѣлько статутовъ, колько въ нѣмъ 6 параґрафовъ...

Основатели товариства въ письмѣ писанѣмъ до насъ питаютъ: „Чи не есть же се секатура? и коли буде вже разъ тому конець?“ А що до дальшого свого поступованя кажуть: „Тымъ насъ ц. к. намѣстництво не знеохотить, а тѣлько огорчує насъ. Рекурсу подавати не будемо, бо знаємо: що то значить! — але будемо разъ за разомъ змѣняти статутъ по указахъ ц. к. намѣстництва доти, доки ему не сприкрить ся вѣдкидати! У насъ вытревалости стане.. Але най и свѣтъ знає, якій рѣчи у насъ дѣють ся“ — и. т. д.

Отже въ виду всего того мы смѣємо запытати В. Ексцеленцію: Чи не можна бы що-до рускихъ товариствъ завести якійсь такій ладъ въ ц. к. намѣстництвѣ, абы статуты, коли вже конче ихъ вѣдкидати, вѣдкинути лишь разъ, а коли его вже поправить ся пѣсля указокъ ц. к. намѣстництва, то не вышукувати въ нѣмъ знова чогось нового, противъ чого перше не вроблено замѣту? Бо дотеперѣшнє поступованя ц. к. намѣстництва справдѣ выходить на секатуру.

Краєвый буджетъ на р. 1899

выказує въ выдаткахъ суму 9,643.816 зр., а въ доходахъ 3,032.741 зр., такъ що выходить 6,611.075 зр. недобору, котрый мусить бути покрытый додатками до податковъ безпосередныхъ. Однакъ выдатность одного крейцара краєвыхъ додатковъ, якій треба наложити для покрыта того недобору, можна обчислити лише въ приближеню, бо законъ зъ дня 25 жовтня 1896 змѣнивъ податкову пѣдставу, яка до кѣнця 1897 року служила за норму до обчисленя высоты прелімінованого доходу зъ краєвыхъ додатковъ до податковъ. А що законъ той вѣйшовъ въ житє що-йно зъ днемъ 1 свѣчня сего року, и регуляція податковъ пѣсля него не є ще выкѣнчена, то и нема ще нѣякои певнои пѣдстави до обчисленя выдатности одного крейцара додатковъ до податковъ. Такъ само не вѣдомій ще и наслѣдки доконаной ревізіи катастру, котрій такожъ вплынуть на змѣну ґрунтового податку.

Длятого краєвый выдѣлъ, перевѣривши всякій можливій обчисленя, принимає за пѣдставу до обчисленя выдатности одного крейцара краєвыхъ додатковъ приближену суму безпосередныхъ податковъ въ высотѣ 11,000.000 зр., такъ що выдатность одного крейцара додатковъ рѣвналась бы квотѣ 110.000 зр. На тій пѣдставѣ выготовивъ краєвый выдѣлъ для сойму таке внесенє що-до наложенія краєвыхъ додатковъ до безпосередныхъ податковъ державныхъ: 1) 60 кр. вѣдъ кождого гульдена державного податку ґрунтового, домово-чиншового, домово-класового и 5-типроцентового податку вѣдъ домовъ вѣльныхъ; — 2) 66 кр. вѣдъ кождого гульдена державныхъ безпосередныхъ податковъ особовыхъ установленыхъ закономъ зъ дня 25 жовтня 1896, выняшши податокъ особисто-доходовый. [Оподатковани въ мѣстѣ Краковѣ и въ повѣтахъ краковскѣмъ та хшанівскѣмъ платити мають додатокъ до податковъ, пѣдъ 1 указаныхъ, въ высотѣ 49 кр., а до податковъ, пѣдъ 2) зазначеныхъ, въ высотѣ 55 кр. вѣдъ кождого гульдена.] Дохѣдъ зъ тыхъ краєвыхъ податковъ обчисленъ краєвый выдѣлъ на 6,655.394 зр., такъ що остане ся надвышка въ сумѣ 44.3.9 зр.

Якъ працює нашъ селянинъ?

[На польску статью п. Солтана-Абґаровича.]

(Докінченє.)

Если причинъ нужды суспільнои у народѣ прійдесь шукати по-при всѣ другій обставины, то мусимо се чинити на пѣдставѣ науки, признанои свѣтомъ цивілізованымъ. Се наука досвѣду и природознавства.

Тѣло у человѣка — се святиня душѣ; вѣдъ него мало не вся вѣде культура людска. Якъ разъ изъ симъ не числить ся новый свѣтъ и тому стоить надъ пропастію упадку.

Найважнѣйше дѣлають на житє тѣла отсій рѣчи: 1) пожива, 2) напитокъ [чи то вода чи напитокъ другій], 3) праця. Всѣ вони склали ся нинѣ ворожо для нашого народу и дѣлають забиваючо. И такъ:

1) Пожива мае задачу удержувати не тѣльки рѣвновагу мѣжь утраченою матерією организму а доконечнымъ здобуткомъ новои матерій; вона мусить творити ще засобы материй высшого строю — для пѣдтриманя нервового руху, котрымъ знова вытворює ся всѣ змоги интеліґенціи чи руху духового. Недостаточна пожива убиває житє тѣла и духа. Такою поживою не дорѣвнюючою вымогамъ уже тѣлеснымъ уважаю страву нашого селянина теперь. Вона переважно складає ся зъ бараболь, безъ потрѣбнои омасты, коли даннѣйше народъ жививъ ся переважно ячменемъ и струковыми ростинами. Змѣна пожывы вышла зъ кривдою организму тѣлесного и мусить вытворювати занепадъ силы, а зъ тымъ и занепадъ поступу. Хто хоче розумно ратувати народъ, сесь мусить доконче старатись о змѣну теперѣшнього способу господарованя и харчованя людей. Бараболю бѣльше обернути на годівлю худобы и птицѣ, а розширити управу ростинъ струковыхъ на страву, що улекшує и управу землѣ и богатство доходу зъ нея, а надто пѣднесе и силу и здоровле человѣка. Безперечно, незвычайне дороженє поживы у народѣ є зъ многихъ причинъ національною надою, хочь нѣхто не жадає того.

2) Напитки. Вже рѣзнй роды води — або пѣдносять зробокъ и розвитокъ тѣла, або бунають ему шкѣдній. Що-жь уже казати о напиткахъ у насъ? Вони трують народъ! Хороба алькоголізму найбѣльше проявляє ся въ цѣлій Галичинѣ — она робить неприступною просвѣту, она спиняє поступъ въ господарствѣ, она есть ракомъ моральнымъ. Воно дивно, — скаже неодинъ — такъ нинѣ Русины не пють и половины горѣлки, що передъ сорокъ лѣтами. Сего не перечу, то правда велика и потѣшаюча дуже; але упослѣдженя затроеного тѣла алькоголемъ есть такъ очевидне, що на тысячахъ родинъ можна бы довести всѣми можливыми експеріментами. При нормальныхъ обставинахъ помогла бы вже богато сама природа, та при ненормальныхъ не вдѣе нѣчого и оживляюча сила свѣта! То-

Въ справѣ науки нотного хорального спѣву у насъ по селахъ и мѣстахъ.

Знаменита статья о. Ивана Гарматія въ 255 и 256 чч. „Дѣла“ въ сій справѣ спонукала и мене сказати слово въ тѣмъ важнѣмъ предметѣ.

Першій разъ стрѣчаю допись о нашій рускій музицѣ, котра трактує рѣчь серіозно, представляючи намъ наочно вагу розвою музикального нотного спѣву фактично у насъ. Дѣйстно, той божественный даръ сильно вилывае на розвій и розбужденє всѣхъ благородныхъ прикметъ духа людского и є сильнымъ чинникомъ при образованю и выхованю молодежи. Тое пѣзнали вже старинній Греки. На поли музики высоко культурно станули и другій народы, якъ Нѣмцѣ, Італіяне, Французы, Чехи, та й инший народы пѣзнали силу музикального образованя, а ихъ народна музика стала ихъ народнымъ достояніємъ. Черезъ плеканє музики и спѣву они высоко станули и розвинули ся въ культурнѣмъ свѣтѣ. Все тое осягнули они черезъ неутомиму працю и фахову систематичну школу музичну. Тымъ способомъ плекаючи музику и спѣвъ въ школѣ и въ товариствахъ музычныхъ выдали они зъ-межи себе великихъ и знаменитыхъ композиторовъ, великихъ людей и патріотовъ. Все, що о. И. Гарматѣй въ своѣй статьѣ сказавъ, есть довершенымъ фактомъ, а именно: 1) що наука спѣву музикального релігійного пѣднесить духа побожности; — 2) що народна пѣсня щиро руска, плекана систематично будь-то въ спѣвѣ сольновѣмъ, будь-то хоральнѣмъ, есть сильнымъ моторомъ до пробудженя патріотичного чувства и самосвѣдомости національной; — 3) що наука спѣву хорального и взагалѣ плеканя рускои музики и спѣву есть крѣпкою тамою всякій деморалізаціи охаючій ся изъ всѣхъ сторонъ пѣдъ сѣльску стрѣху. Се есть фактъ, котрого нѣхто зъ людей свѣдомыхъ рѣчи и досвѣдченыхъ въ плеканю музики заперечити не може.

На жаль однакъ у насъ серіозно и систематично плеканемъ спѣву майже нѣхто не занимаєсь. Причина лежить въ тѣмъ, що не знають у насъ ваги раціонального и систематичного плеканя спѣву, а по друге — нема у насъ до того школъ музичныхъ, фаховыхъ учителѣвъ и вѣдповѣдныхъ пѣдручниковъ. Нѣмецкій и инший пѣдручники спѣву то, якъ то кажуть, кафтанъ не для насъ уштый. Нашій славный спѣваки, одарені хорошимъ голосомъ, якъ Мишуга, Крушельницка, Закревскій, Волошко, Борковскій, Гушалевичъ тѣлько школою осягнули свѣтову славу, але тои мусѣли шукати за границями нашого краю. Такихъ талантовъ музычныхъ крые ся множество въ нашѣмъ народѣ; они безъ свѣтла науки спѣву и музики якъ тѣ цвѣты безъ свѣтла сонѣчного марно у насъ пропадають. Ихъ выдобути на свѣтъ Божій може тѣлько систематична наука спѣву и музики. Безъ музичной школы спѣву годѣ того доказати. Милою у насъ повинною есть, що на кождѣмъ кроцѣ народъ нашъ культурно двигае ся. Много повстало у насъ по мѣстахъ товариствъ спѣвацкихъ, „Боянѣвъ“, и по селахъ хорѣвъ. Систематично однакъ науки спѣву нѣгде не завожать. По найбѣльшій части наука опирає ся на тѣмъ, що молодежь охоча до спѣву сходить ся и механічно выучує ся майже на память колька а навѣть кільканацять пѣсень релігійныхъ и свѣтскихъ та спѣвае ихъ пѣдъ управою умѣетного дириґенса неразъ и дуже добре, — але коли прійдесь якусь пѣсень пріма віста [вѣдъ разу] спѣвати зъ письма, то о тѣмъ и бесѣды неразъ бути не може. Трафляти интерваллы музичній, лучити реґістры тонівъ, пѣзнати духа композиціи — то рѣчи незнанй нашимъ спѣвакамъ. Чи жь можна такъ трактовану науку спѣву назвати доброю и чи она хосень принесе? Чи дивота, що въ сей способѣ позакладанй хоры по селахъ а навѣть по мѣстахъ поупадали? Не стало дириґенса, або котрый изъ выученыхъ въ той способѣ спѣвакивъ опустивъ хоръ — та й хоръ упавъ, лишала ся зъ него лиха самолѣпка, котра выглядае далеко лихше, якъ звычайный у насъ спѣвъ народно-церковный.

Друга ще причина лихого успѣванья спѣву у насъ есть тая, що наша молодежь за пѣзно бере ся до науки спѣву. Звычайно буває такъ, що молодежь уже доросла, коли голосъ змѣняє ся, заохочена слуханемъ хоральныхъ пѣсней, бере ся до науки спѣву въ тѣмъ часѣ, коли будить ся въ нѣй чувство естетичне. Тожь музикальне А, В, С иде тупо, тымъ бѣльше, що охота стати ся пѣдъ разу спѣвакомъ и выучитись на память колька пѣсень перемагає и припаде спѣвакови скорше до вподобы хороша але трудна пѣсень, нѣжь нудна теорія и зъ нею сполучений необходимій практичній вправы скалѣ, секунды, т рціи, кварты и н. Тожь рѣчь природна и звѣстна, що старша молодежь нерадо учить ся вправы до спѣву або такъ знану школу спѣву. Справа плеканя науки спѣву зовсѣмъ подѣбна до справы плеканя саду Хто хоче розвести садъ, засѣвае зернята въ шкѣлцѣ, тіи ростуть постепенно, щеплять ся, пересаджують ся, по тѣмъ выростають въ садѣ у великій плодоносній овочевій дерева. Тую процедуру сѣяня въ шкѣлцѣ зеренъ повторяє огородникъ що року. Изъ щепленымъ старшихъ деревъ уже справа йде труднѣйше, коли зъ молоденькими деревцями все складно удаєсь и рана скоро заливае ся. Такъ само рѣчь мае ся зъ плеканемъ спѣву, если наука спѣву мае хосень принести. Въ молоденькій серця дитинячій треба вщеплювати перший зразы до красного, любовь до спѣву и музики, а при примѣненю певной системы и постепенности въ науцѣ цѣль осягне ся легко и якъ найлучше. Тожь переведене сеи справы найлекше бы було въ школахъ. Такъ дѣе ся у всѣхъ культурныхъ народовъ, то и не дивно, що музика и спѣвъ у ни въ высоко цѣнить ся и музикальне образованє молодежи такъ высоко стоить.

На жаль въ нашихъ школахъ спѣвъ и музику уважають за рѣчь пѣдрядну. До того всего нема у насъ фаховыхъ учителѣвъ и вѣдповѣдныхъ учебниковъ та пѣдручниковъ спѣву. Учительскій семинарій мають правдѣ испытованыхъ професоровъ спѣву та музики и бѣльшу вагу кладуть тамъ на науку спѣву, однакъ я не стрѣтивъ ще учителя сѣльского и мѣского [абітурієнта учительскои семинарія], котрый бы знавъ систематично научати дѣтей спѣву и музики. Не згадуючи про инший причины неприяznій розвою руского спѣву въ школахъ нашихъ, на плеканє спѣву по школахъ и на успѣванє его подѣбно, якъ у инших культурныхъ народовъ, много надѣй мати не можна, тожь и оглядати ся на саму школу було бы сполучене зъ нашою школою. Надѣя наша въ сѣмъ разѣ — то инший товариства „Бояны“ и позакладанй сѣльскій и мѣщаньскій хоры, котрій въ послѣднихъ лѣтахъ на славу Бога и Руси якъ грибы по дощи повыростали и розносять славу рускои народнои пѣсни по свѣтѣ и пѣдъ нашу сѣль-

ВЖЕ ВЫЙШОВЪ МАЛОГО ФОРМАТУ **Молитвеникъ для женщинъ** въ прехорошихъ переплетахъ изъ шкѣры, аксаміту, кости, шільдкрету и пр. по цѣнѣ 1·60, 2·00 2·25, 2·50, 3·00, 4 и 5 зр. — Набути можь лише въ склепѣ **М. СПОЖАРСКОГО и СЫНА у Львовѣ, улица Руска ч. 1.**
694 12—40

му и другій найважнѣйшій лѣкъ народу — ѣдиный: горѣвку замѣнити другимъ напиткомъ. Насилу заводяти виноградники вчасныхъ родовъ зъ дробнымъ овочемъ, шарити ихъ культуру, бо вони освободять насъ вѣдъ найбольшои напасти въ свѣтѣ! Галичина всходна мало не цѣла дуже добре надаесь до того а пѣсля моеи практики у Галичинѣ за 27 лѣтъ одинъ разъ не дописавъ виноградъ, — отже найпевнѣйша галузь господарки краевои.

3) Праця. Помѣрна праця рѣвнае ся розумнѣй гімнастицѣ. Нашъ селянинъ працюе понадъ силу. Тому де-де въ горахъ при лекшѣй праци удержавъ ся сильный типъ народу. На Подлю будучи въ жнива, пытаю господаря: „Коли кладете ся спати?“ — „Въ жнива нѣколи! — вѣдповѣдае, — нема часу, мусить ся запопадати коло хлѣба“. — „А якъ же годенъ вытримати?“ — „Отъ, здрѣмае ся чоловѣкъ везучи снопы або надъ снопомъ, занязуючи, та й знову до дѣла!“ Оттака праця селянина проти всѣхъ правъ природы е убійча. Давнѣйше молодѣжь пастушила довго и запопала силы крихту; отъ бачимо зъ давнѣйшихъ десильнѣйше збудованыхъ. Нинѣ, при заведеню примусовои науки, а зъ нею и примусовои працѣ черезъ нужду, заводить ся цѣле поколѣне нѣ на що — праця зъѣдае его вѣдъ пяти лѣтъ житя. Третій лѣкъ: то навчити розумно працювати проти силъ, а дѣти хоронити що-могa вѣдъ всеи убійчои роботы, чи вона йде зъ працѣ рукъ чи зъ працѣ головою.

Ось се нашій найблизшій и найстрашнѣйшій вороги! Упораймо ся зъ ними, а упораемо ся зъ нуждою нашою.

14. XII. 1898. *Марко Мурава.*

Зъ рады державнои.

Вѣ второкъ вѣдбуло ся послѣдне передъ святами засѣдане палаты послѣвъ. На початку президентъ вѣдчитавъ письмо міністра судовництва о привернено дѣяльности судовъ присяглыхъ въ Ялѣ и Тарновѣ.

По вѣдчитаню кількохъ интерпеляцій міністеръ просвѣты вѣдповѣвъ на интерпеляцію въ справѣ розпорядженя вѣденьскои окружнои рады шкѣльнои, на пѣдставѣ котрого въ деякихъ вѣденьскихъ школахъ утворено окремѣ вѣддѣлы для жидовскихъ школярѣвъ, а краева рада шкѣльна узнала такій роздѣлъ за невѣдповѣдный. Отже міністерство згодило бы ся на такій роздѣлъ лишь тогдѣ, коли бы за нимъ промовляли рѣчевѣ причины, котрыхъ въ сѣмъ случаю не було. — Вѣдповѣдаючи на интерпеляцію п. Бойка въ справѣ обмежень при приниманю учениковъ до учительскихъ семинарій въ Галичинѣ, міністеръ заявивъ, що въ многихъ семинаріяхъ утворено на першѣмъ роцѣ паралѣльки, а щобы усунути бракъ учителѣвъ, правительство намѣряе побѣльшити число семинарій и поробило вже въ тѣмъ напрямѣ приготовляючи кроки. Семинарія въ Залѣщикахъ буде имовѣрно отворена вже въ 1899/1900 шкѣльнѣмъ роцѣ.

Міністеръ торговлѣ бр. Діналлі вѣдповѣдаючи на интерпеляцію п. Рігера въ справѣ недѣльного вѣдпочинку заявивъ, що безусловне заведене недѣльного вѣдпочинку въ ремеслѣ було бы нераціональне, особливо на селахъ, де населене користае головно зъ недѣлѣ, если хоче щось у мѣстѣ купити. Міністеръ высказавъ при тѣмъ надѣю, що зъ часомъ дасть ся перевести цѣлковите святковане недѣлѣ.

П Шенерер поставивъ до президента палаты запытане, чи фоне свѣй зъ попереднього засѣдання высказъ о послѣ Вольфѣ? Президентъ вѣдповѣвъ, що высказу того не замѣнить анѣ на йоту. Внесене Шенерера о отворенѣ дискусіи надъ вѣдповѣдію президента упало.

Зъ черги палата приступила до дальшои дискусіи надъ пѣдвысшенемъ платнѣ державнои службы. По промовѣ референта меншости п. Феркавфа [соціяліста] замкнено дискусію. Вѣдтакъ по промовѣ чеха Бжезновского за закономъ, палата приняла законъ въ другѣмъ и третѣмъ читаню пѣсля референту комісіи, а вѣдкинула всѣ поправки и додатковѣ внесеня соціяльныхъ демократовъ и нѣмецкои опозиціи. Внесене Гофмана-Велензофа, щобы законъ увѣйшовъ въ житѣ вже зъ днемъ 1 сѣчня 1899, принято 160 голосами противъ 157. Мимо того законъ въ тѣмъ речанци не може увѣйти въ житѣ, бо не полагодила его ще палата панѣвъ и въ наслѣдокъ вѣдроченя парляменту не скоро полагодить.

Президентъ міністрѣвъ прислав до президій обохъ палатъ письмо зъ дня 21 с. м. зъ повѣдомленемъ, що на пѣдставѣ найвысшого зарядженя парляментъ вѣдрочено. Впрочѣмъ въ наслѣдокъ ухваленя поправки Гофмана-Велензофа готовъ цѣлый законъ ще разъ вернути до палаты послѣвъ, бо правительство не хоче ввести закона въ житѣ такъ довго, якъ довго палата на покрытѣ выдатковъ не дасть державному скарбови новыхъ якихсь доходовъ.

На сѣмъ засѣданю внѣсъ нашъ посолъ о. Данило Танячкевичъ двѣ интерпеляціи: одну въ справѣ спольщеня львѣвского университету а другу въ справѣ конфіскованя „Дѣла“ львѣвскимъ прокуратомъ п. Гайдереромъ. Обѣ интерпеляціи подамо въ повнѣй основѣ.

Обходъ ювілейный въ Станиславовѣ.

I.

Ювілейный обходъ вѣдродженя украиньско рускои літературы выпавъ въ Станиславовѣ — якъ зъ-вѣдтамъ доносить намъ нашъ кореспондентъ — дуже величаво. Вже вѣдъ рана снували ся по мѣстѣ групы селянъ и замѣсцевои интеліґенціи, а число участниковъ обходу можна безъ пересады подати на щонайменше 1500 осѣбъ. Тымъ способомъ бувъ обходъ станиславовскій справжною украиньско-рускою маніфестаціею цѣлого Пѣдгорья.

Пѣсля програмы розпочавъ ся обходъ *всенародным вѣчем* у великѣй сали товариства имени Монюшка. Вже о 11 годинѣ сала заповнила ся по береги селянствомъ, що прибуло навѣть зъ подальшихъ повѣтовъ, а пѣсля селянства явилось на вѣче много представителѣ мѣсцевои и замѣсцевои интеліґенціи, особливо-жь импонувало числомъ наше, якъ все, патріотичне духовенство и жѣноцтво. Вѣче вѣдкрывъ вѣдповѣдною промовою голова комітету вѣчевого д-ръ Мих. Коцюба, привитавъ наспѣвшихъ участниковъ, а зъ-окрема прибувшого именемъ мѣста президента д-ра Артура Нѣмгіна, и покликавъ на свого заступника б. посла п. Іосифа Гурика. Опѣсля наступили референты.

Першій референтъ выголосивъ д-ръ Мих. Коцюба *про житя и значѣня Котляревского въ исторіи украиньско рускои літературы.* Въ своѣй дуже прихильно принятѣй промовѣ подавъ д-ръ Коцюба важнѣйшій моменты зъ житя автора „Енеиды“, вѣдтакъ популярно характеризувавъ его писаня, особливо мужицкихъ типовъ, що ихъ вывѣвъ Котляревскій въ своихъ драматичныхъ творахъ, перший спровадивши наше письменство на властивый шляхъ вѣрного малюваня житя и побуту широкихъ масъ украиньско рускаго люду. Референтъ бѣльшу увагу звернувъ на змѣстъ „Наталки Полтавки“, а то зъ огляду на вечѣрне представленя тои штуки. Свою займаючу промову закѣнчивъ замѣткою, що рядомъ зъ розвоемъ нашои літературы йшла такожь постепенно еманципація украиньско-рускаго народу на поли культурнѣмъ, політичнѣмъ и економічнѣмъ, а власне завдяки фактови, що наша література перша причинила ся до національного освѣдомленя интеліґенціи и звернувши своею демократичною тенденціею симпатіи интеліґентныхъ верствъ нашои суспѣльности до широкихъ масъ украиньско-рускаго люду, повела нашу роботу на шляхъ економічно-просвѣтнои працѣ и черезъ те власне була товчкомъ до интензивнои дѣяльности на всѣхъ поляхъ народного житя.

Про еманципаційну працю на поли культурнѣмъ, а особливо економічнѣмъ въ галицкѣй частинѣ Украины-Руси говоривъ другій референтъ о. Ник. Бачиньскій. Въ своѣй знаменитѣй промовѣ представивъ вѣнъ передовсѣмъ той невѣдрадный станъ, въ якѣмъ була Галичина пѣсля розбору Польщѣ, въ хвили, коли перейшла пѣдъ австрійске правлѣне. Подавъ коротку характеристику кѣнца XVIII-ого и початку XIX-ого вѣку, замалювавъ на сѣмъ темнѣмъ тлѣ геройскій подвигъ звѣстнои трійцѣ Шашкевича, Вагилевича и Головацкого, задержавъ ся коротко на 1848 р., опѣсля представивъ повѣльный занепадъ народного руху въ антрактѣ до 1860-ыхъ роковъ и вкѣнци перейшовъ до свѣтлѣйшои, новои фазы нашого національного розвою вѣдъ часу грудневои конституціи та могучихъ виливовъ украиньского письменства и хлопоманьского руху на украиньско-руску інтеліґенцію въ Галичинѣ. Вѣдъ того моменту числить бесѣдникъ періодъ интензивнои працѣ на нашѣмъ поли економічнѣмъ и культурнѣмъ. Вказавъ на першѣ пробы популяризаціи науки въ выданяхъ Наумовича, на заснованѣ товариствъ Просвѣты а потѣмъ Качковского, выказавъ статистичными датами постѣйный розвѣй сихъ просвѣтныхъ товариствъ, особливо „Просвѣты“, що въ 1892 роцѣ, т. е. зъ перемѣною статутовъ стае найвидшѣйшою а навѣть одинокою институцією просвѣтно-економічною. Дальше вычисливъ нашѣ институціи кредитовѣ, подавъ ихъ число, капіталъ основный и оборотовый, скѣлькѣсть удѣленыхъ позичокъ и высокѣсть стопы процентовои, подавъ статистичнѣ даны щодо нашихъ касъ громадскихъ, а вкѣнци подавъ даты що-до нашихъ институцій торговельныхъ, передовсѣмъ „Народнои Торговлѣ“, и склеповъ крамарскихъ. А яко найновѣйшій нашъ здобутокъ на поли економічнѣмъ подавъ товариство „Дѣстеръ“, що завдяки умѣлѣй и енергічнѣй управѣ ставъ ся въ короткѣмъ часѣ першимъ асекураційнымъ товариствомъ у всходнѣй части краю. Свою промову закѣнчивъ о. Бачиньскій кѣлькома замѣтками критичными, порѣвнавши нашѣ товариства просвѣтнѣ зъ словѣньскимъ товариствомъ „Моторія“, а економічнѣ зъ подѣбными товариствами въ Данїи.

Третій зъ черги промовлявъ д-ръ Евгенъ Левицкій. Въ близько пѣвтора годинѣй, глыбоко обдуманѣй промовѣ выкладавъ вѣнъ *програму національнои політики економічнои для украиньско-рускаго елемента въ Австріи.* Змѣсту сеи промовы не подаемо, бо появить ся окремою брошурою.

Вѣче закрывъ вѣдповѣдною промовою д-ръ Мих. Коцюба, а вѣчевики розбѣйшли ся въ пѣдтѣсненѣмъ настрою духа зъ пѣснею на устахъ „Ще не вмерла Украина“.

На вѣче наспѣли отсѣй телеграмы зъ Львова: 1) Щирый привѣтъ святкуючимъ веселый празникъ сотныхъ роковинъ нашого народного письменства. Напередъ зъ народомъ! — Головный выдѣлъ „Просвѣты“. 2) Братній привѣтъ Станиславовцямъ, що святочно обходять такъ важну хвилю вѣдроджени украиньско-рускои літературы. — Наукове товариство им. Шевченка. 3) „Академічна Громада“ шле Станиславовцямъ зъ великимъ святомъ сердечный привѣтъ 4) Святкуючимъ память творця „Наталки“ сердечный привѣтъ засылае „Руска Бесѣда“. 5) Святкуючимъ память творця „Видно шляхи полтавскіи“ засылае поклонъ „Львовскій Боянъ“. 6) Нехай народне свято сотыхъ роковинъ нашого письменства єднае всѣхъ Русиновъ до працѣ для народу. — Романчукъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданяхъ Головного выдѣлу товариства „Просвѣта“ въ днехъ 23 и 30 падолиста та 6 и 13 грудня с. р. полагоджено слѣдуючій важнѣйшій справы:

1. Календарь „Просвѣты“ на рѣкъ 1899 рѣшено высылати лишь тымъ членамъ, що заплатили вкладку за рѣкъ 1898.

2. Рукопись „Кривоприсяга“ вѣддано до першои рецензіи.

3. Книжочку про Хмельницкого, призначену на грудень 1898, рѣшено друкувати въ 8000 примѣрникахъ.

4. Рѣшено принята предложене комітету будовы рускаго народного театру, щобы призбиранѣ черезъ той комітетъ фонды въ квотѣ 10.300 зр. 25 кр. злучити зъ фондомъ на ту саму цѣль призбираным „Просвѣтою“ до спѣльнои адміністрациі.

5. Уложено програму выдавництвъ на рѣкъ 1899.

6. Рѣшено розписати: 1) конкурсъ на чотыри преміи по 90 зр. зъ фундациі Стефана Дубравского на книжочки: а) про новый законъ ловецкій, б) про спѣлки, в) про плоды природы и домашній выробы нашого краю г) про те, якій станъ мають родичѣ выбрати для своихъ дѣтей; — 2) конкурсъ за пре ію по 15—25 зр. за аркушъ на повѣсть изъ успѣльного народного житя, призначе у въ рѣшѣмъ рядѣ для жѣнокъ; — 3) конкурсъ зъ премію 100 зр. за написаня розвѣдки про будову хатъ селянскихъ а въ подрѣбности хатъ для читалень въ крамницями и шпихлѣрами.

7. Ухвалено предложити краевѣй Радѣ шкѣльнѣй книжочки „Добра порада“, „Опирѣ“ и „Образъ тьмы и свѣтла“ до одобреня на преміи шкѣльній, а книжочку „Пасѣка“ до одобреня для читалень шкѣльныхъ. — Вѣддано до друку рукопись „Пѣсни про житя св. Николая“ призначену на премію шкѣльній.

8. Принято до вѣдомости справоздане читалень въ Сухоставѣ, Петриловѣ, Черчи, Новици, Гозѣвѣ и Лавриковѣ та подяки читалень въ Лисовичахъ, Завадцѣ и Голыни за высланя учителя господарства.

9. Рѣшено вѣзвати всѣ читальнѣ, щобы зъ кѣнцемъ року предложили справозданя вѣ своеи дѣяльности въ роцѣ 1898. — Принято до вѣдомости, що выслано даромъ книжочки до читалень „Просвѣты“ въ Дулибахъ, Залужи, Жеребкахъ шляхоцкихъ, Соколовѣ, Незавизовѣ, Лавриковѣ, Розгадовѣ, Королѣвцѣ, Снятинѣ, Корничу и самостѣйнѣй читальни им. Франца Іосифа въ Коцюбинцяхъ.

10. Принято до вѣдомости справоздане зъ дѣяльности філіи „Просвѣт.“ въ Самборѣ и удѣлено тѣй філіи вѣдповѣдній вказѣвки. — Принято до вѣдомости, що філія въ Бѣбрцѣ устроюе дня 2 грудня 1898 въ честь ювілея цѣсарского просвѣтне вѣче.

11. На отворене читальнѣ въ Дмитровичахъ д. 25 грудня 1898 дельеговано п. Врецёну, а на отворене читальнѣ въ Вербицѣ д. 21 грудня .. р. и на загальнѣ зборы читальнѣ въ Мшанѣ д. 26 грудня с. р. рѣшено выслати яко вѣдпоручника п. Короля.

12. Опорожнену стіпендію им. Франца Фронца 90 зр. рѣчно рѣшено надати Иванови Жданови, ученикови III. клясы гімназіи въ Перемышли.

13. Принято 74 новыхъ членовъ.

НОВИНКИ.

— **Посолъ о. Танячкевичъ** выславъ зъ Вѣдня до галицкого намѣстника гр. Пінінського осьтаку телеграму: „Якъ вже не зъ вашого взгляду, то вже зъ погляду на рѣкъ ювілейный Его Вел., щобы вѣнъ не проминувъ для народу безъ памятки, прошу вѣднести ся въ жаданемъ до Екселенціи міністра-президента о выеднане у Найсвѣтшого Пана помилуваня для засудженого за выборы народу, для селянъ рускихъ Они вже досыть намучили ся, нехай бы мали якійсь трохи щасливій свята. Прошу о вѣдповѣдь“. — Коли намѣстникъ гр. Пінінський давъ яку вѣдповѣдь, то посолъ о. Танячкевичъ певно удѣлить намъ ся до оголошеня.

— **Два засуджени за выборы селяне**, зъ Баличъ пов. мостиского и зъ Плешевичъ пов. перемыского — Иванъ Деревляный и Стахъ Томкивъ [засуджени по пять мѣсяцѣвъ вязницѣ] выѣхали сердеги до Вѣдня просити о помилуване. Вносили просьбы о ювілейну амнестію цѣсарску до президія перемыского окружного суду, а хоть тая президія вѣдсылаючи ихъ просьбы до львовского высшого суду краевого дала прихильну опінію, то однакъ высшій судъ не згодивъ ся навѣть на предложенѣ ихъ просьбы цѣсареви. Тогдѣ они поѣхали до Вѣдня просити о помилуване... Бѣдный народъ!

— **Посолъ Дмитро Остапчукъ** повѣдомляе своихъ выборцѣвъ и правыборцѣвъ, що стане передъ ними дня 26 н. ст. с. м. о 12 годинѣ въ полудне въ будынку магістратскѣмъ въ

Высокоповажаный Панe! Мого выробу Наливки овочевѣ, Горѣвки, Розолісы и Ліквры такъ добрѣ и такъ дешевѣ та взагалѣ такъ совѣстно и чисто выроблюваны, що лишь на тѣй основѣ осмѣляю ся просити, абы Вы Вп. Паве, скоштували мои выробы въ моѣй торговли безплатно и безъ жадныхъ зобовязань, а мою фірму зволили справедливо уважати за ретельну и на довѣре заслугуючу.

Иванъ Мушиньскій, Львовъ, Ринокъ 40. 474 2—4

Збараж и здасть справу зъ своєи посольскои дѣяльности.

— **Нинѣшна рада мѣста Львова**, выбрана въ сѣчни 1896 року, кончить уже свое урадованє и повинна бы вже теперь вѣдбути ся выборы новои рады — пѣсля нового статута вже не на три роки, але на шѣсть лѣтъ [президентъ и вѣцепрезиденты мають выбирати ся на шѣсть лѣтъ, а изъ 100 радныхъ що три роки мае выльосовувати ся половину т. з. 50 радныхъ]. Однакожь выборови новои рады стоить въ дорозѣ дуже важна перепона. Черезъ торбчну реформу податкову выйшло так, що зъ дотеперѣшныхъ выборцѣвъ утратило бы пѣсля выборчои ординаціи бѣльше-менше 1 200 выборцѣвъ свое право голосованя, а то ремѣсники, дрѣбнѣи промыслови та куниѣ, котрѣ давнѣйше платили потрѣбне на выборче право minimum 8 зр. податку заробкового взглядно 12 зр. доходового, а теперь платять 6 взглядно 8 зр. податку [розумѣе ся, якъ тогдѣ, такъ и теперь безъ додатковъ краевыхъ та мѣскихъ]. Впрочѣмъ вже передъ трема лѣтами комісія выбрана для змѣны статута мѣста Львова згодила ся була на розширенє права выбору на всѣхъ оподаткованыхъ мешканцѣвъ, а теперь знову выринувъ у радѣ мѣскѣй проектъ, щобы голосованє на радныхъ мѣста вѣдбувало ся кругами [колами] выборчими и дѣльницями, якъ се бувае по великихъ мѣстахъ, бо [якъ кажуть внескодавцѣ] трудно выборцеви знати ажь сто кандидатовъ. Якъ тамъ оно и буде, одно е рѣчію ясною, що годѣ допустити, абы утратили право голосованя тѣ, що вже доси мали. Зарадити тому може соймъ черезъ ухваленє вѣдповѣднои новелѣ. Соймъ збирае ся правдѣ 28-ого с. м., але лишь на три днѣ и головно за-для буджетовои провізорія. Отже згадану новелю змогъ бы ухвалити ажь коли зберe ся пѣдъ весну по замовкѣ сесіи рады державнои. Заки то стане ся, а вѣдтакъ заки новеля дѣстане санкцію цѣсарску, може минути зо пять мѣсяцѣвъ, отже до выбору новои рады мѣста Львова можемо ждати ще мабуть и пѣвъ року.

— **Изъ Стрыйщины пишуть намъ**: Въ Верчанахъ коло Стрыя занятѣ при будовѣ зелѣзницѣ барабы або [якъ ихъ ту называють] мазуры пѣбили дня 27 падолиста с. р. одну свою жѣнку такъ, що другого дня въ шпиталю умерла. Выновникѣвъ арештовано. — Зновъ же въ ночи на 18 грудня около пѣвночи вдерли ся барабы силою до барака, де мѣстить ся шинкъ и трактѣрня жида Іося Фрідлендера. Тутъ почалась межи ними а жидами бійка, при котрѣй барабы троха потурбували жидѣвъ. Жиды повтѣкали а барабы кинулись нищити все, що було въ бараку. Порозбивали вѣкна, дверѣ, поломили столы и лавки, выпустили горѣлку и пиво, кухонну посуду пѣбили, тютюнъ порозсыпали, словомъ, знищили все, що було. Богато тамъ не могло бути, но все шкода значна. При сѣй нагодѣ мало пропасти, якъ кажуть жиды, 80 зр. готового грошa. Чи дѣйстно барабы зграбували грошѣ, годѣ знати; селяне, що збѣгли ся були, кажуть, що барабы не рабували нѣчого, лише нищили, а вкѣнци годѣ порозумѣти, якъ можна було таку силу грошей тримати въ бараку. Заарештовано до десять барабовъ, а кількохъ утѣкло. Все те мало скончити ся, якъ кажуть барабы, черезъ вызискъ жидовъ, котрѣ немилосердно мали ихъ обдирати.

— **Який то бувають у насъ Вѣтры?** Пишуть намъ: Сей осени посвящувано нову школу въ Тисьменичанахъ ad Станиславовъ. Богато вже писано о тѣмъ актѣ и въ Słom-ѣ polsk-ѣй и въ Monitor-ѣ, але нѣгде не пѣднесено, що учитель тамошный — Вѣтеръ, Русинъ [за печею], вельми умаѣвъ бувъ новый будынокъ школьный и убравъ густо у польскѣ фаны, а русскои не давъ ани одного, хотяй въ тѣй великѣй громадѣ найшовъ бы Поляковъ хиба на лѣкарство. Таке то лизуньство у нашихъ Русинѣвъ, до того безпѣдставне заячесердіе „страха ради юдейска“! Сесе до вѣдомости колегамъ-Русинамъ славетного Вѣтра. Най знають, якъ то руськѣй Вѣтеръ вѣе-повѣвае, крутить, вертить, спокою не мае... Просити бы Нептуна-дѣда, най бы того Вѣтра тримавъ у мѣху ажь до лѣпшихъ часовъ, и выпустивъ его, коли вже не буде потребувати Поляковъ бояться! — *Патріотъ.*

— **Краєвый соймъ галицкій** пѣсля ухваленого выдѣломъ краевымъ проекту змѣны статута соймового складавъ бы ся зъ 161 особъ. А именно: а) зъ 12 членовъ: 8 епископы [3 зъ Львова, 2 зъ Перемышля, 1 зъ Станиславова, 1 зъ Кракова и 1 зъ Тарнова], 2 ректоры університетовъ, 1 ректоръ політехніки и 1 пресесъ краковскои академіи наукъ — и б) зъ 149 послѣвъ, а то: 44 зъ бѣльшои посѣлости, 31 зъ мѣстъ та комнатъ торговельныхъ и 74 зъ громадъ сѣльскихъ.

— Въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ выголосивъ вчера вечеромъ акад. п. Цегельскій вѣдчитъ о „Угорскѣй Руси“. Вѣдчитъ, на тлѣ споминовъ зъ вѣдбутои сего року прогулькы „Бонна“ на Угорщину, бувъ взагалѣ цѣкавый. Пролегентъ въ деякихъ описовъ цѣлу подорожъ, вражѣня въ подорожи, гостинне принятє угорскими Русинами та Мадярами. Народъ рускій на Угорщинѣ загально дуже вбогій, духовенство змадярщене, тѣлько одиницѣ чують ся Русинами. Вѣльше модерного націоналіму можна було достерегти у свѣтскои интеліґенціи, а загально жѣнцтво поступовѣйше и літературно бѣльше образоване, якъ мужчины. Духовенство руске не мае ширшого погляду не тѣлько въ квестіяхъ рускихъ, але навѣть въ угорскихъ. Рускій народъ чує ся свѣдомо рускимъ, нарѣкае на духовенство, котре йде въ мадярску службу, а деякій заможнѣйшій селяне удержують приватныхъ учителѣвъ для своихъ дѣтей, щобы ихъ навчили руского письма. Мѣжь молодежію школьною прокинувъ ся духъ рускости и она бере ся радо до читана рускихъ книжокъ, котрыхъ на жаль на Угорщинѣ дуже мало. Товариство св. Василія Великого въ Ужгородѣ найбѣльше пѣддержуе духа руского мѣжь своими членами, священиками и свѣтскими Русинами, выдаючи двотыжденникъ „Науку“ для народу въ дусѣ народнѣмъ Згадане товариство набуло сего року на власность друкарню за складковѣ грошѣ. Взагалѣ народный рухъ на Угорщинѣ крѣпшае, а належить его пѣддержати заснованемъ великои бібліотеки въ Ужгородѣ и частыми зносинами Галичанъ зъ угорскою Русію — переписком, прогульками и т. п.

Якъ бачимо, рѣчи цѣкавѣ. Тѣлько пролегентъ не приготовивъ собѣ вѣдчиту якъ слѣдъ, длятого вѣдчитъ выглядавъ бѣльше на оповѣданє подорожи — а тревавъ довго, бо звыжъ двѣ годины. А оно чей-же не встыдъ обробити вѣдчитъ на письмѣ и выголосити его — коли такъ зробивъ недавно у Львовѣ навѣть славно-звѣстный критикъ Брандесъ. Добре бы було, щобы п. Цегельскій обробивъ сей свѣй вѣдчитъ на письмѣ и подавъ его до публичнои вѣдомости друкомъ чи то въ якѣй часописи чи брошурою. Публика подякувала пролегентови оплесками.

— **При доповняючѣмъ выборѣ до сойму** зъ повѣту **Новый-Торгъ** [зъ громадъ сѣльскихъ] выбраный позавчера посломъ фізикъ д-ръ Иванъ Беднарскій, пѣдпираный правительствомъ. Зъ трехъ кандидатовъ дѣстали голосовъ: д-ръ Бедарскій 149, д-ръ Ив. Шафлярскій [людовець] 22, а кс. Альбинъ проголошеный кандидатъ центрального польского комітету, всего лишь 9 голосовъ.

— **Погорѣльцямъ села Братковцѣ** [повѣту станиславовского] удѣливъ цѣсарь зъ приватныхъ своихъ фондовъ 1000 зр. запомоги.

— **Дня 24 с. м. вѣдбуде ся въ Варшавѣ вѣдслоненє Адама Мицкевича**, поставленого зъ добровѣльныхъ складокъ. При сѣй нагодѣ россійске правительство въ послѣдній хвили дозволило промовляти пѣдчасъ торжества вѣдслоны памятника не лишь кн. Радзивилови, але и писателеви Генрикови Сенкевичеви. Крѣмъ промовъ нѣякихъ иншихъ політичныхъ маніфестацій не буде. Ювілей Мицкевича стрѣчае середъ Россіянъ велику симпатію. Въ Петербурзѣ россійскій писатель устроюють вечеръ въ честь Мицкевича, а въ Одесѣ зъ ініціятивы голови мѣста мае умѣстити ся памятькова таблиця на домѣ, де колись мешкавъ Мицкевичъ.

— **Голодъ въ деякихъ губерніяхъ Россіи** зъ причины неурожаю въ сѣмъ роцѣ спонукавъ и суспільность россійску приходити въ помочь голодуючимъ. Жертвы плывуть щедро и высылають ся головно до Перми, Симбирска, Сизрана, Мезеплинска и Саратова.

— **Споживанє конины въ Нѣмеччинѣ** зросло незвычайно. Въ 44 бѣльшихъ мѣстахъ забито 37 680 коней, а зъ того лишь 800 не зужито на ѣду. Торговли кониною найбѣльша въ Гамбурзѣ, вѣдтакъ въ Берлинѣ, Вроцлавѣ, Бремѣ, Галлѣ, Монахіи, Дрезнѣ и т. д. Остатными часами убогій веретвы въ Саксонии почали споживати також мясо зъ псѣвъ.

— **Справа бібліотекъ публичныхъ** нѣгде не стоить нинѣ такъ высоко, якъ въ Сполученыхъ державахъ пѣвн. Америки. Европѣ ще далеко до того! Въ Сполученыхъ державахъ е и богато бібліотекъ, а они дуже богатѣ, а вступъ до нихъ улекшеный. Доси е тамъ около 2.000 бібліотекъ, а всѣ разомъ роздають рѣчно до читання 30 міліонѣвъ томѣвъ. Розумѣе ся, бібліотеки бувають навѣть въ зовсѣмъ малыхъ мѣстахъ, а вже въ бѣльшихъ они дуже пышнѣ. Н. пр. въ Чікаго бібліотека справдѣшна палата, що коштувала два міліоны долярѣвъ, а въ Бостонѣ, тѣмъ огнищи американьскои интеліґенціи Сполученыхъ державъ, палата публичнои бібліотеки збудована коштомъ звыжъ трехъ міліонѣвъ долярѣвъ, мѣстить въ собѣ до 700.000 томѣвъ, а служба складае ся зъ 250 урядниковъ бібліотечныхъ.

Посмертнѣ — ∓ — оповѣстки.

Ольга зъ Демчукѣвъ Кмицикевичева, дочка-одиначка о. Василя Демчука, упокоила ся онодгы въ Рудѣ манастирскѣй коло Равы рускои. В. ѣ. п.!

Александра зъ Королѣвъ Левицка, жена о. Тадея Левицкого, пароха въ Манявѣ, упокоила ся въ суботу 17-ого с. м. въ 38 роцѣ житя, осиротивши двоє дѣтей. В. ѣ. п.! Покѣйна, женщина рѣдкихъ честноть, есть сестрою д-ра Михайла Короля зъ Жовкви, котрый въ короткѣмъ часѣ тратить черезъ смерть другу сестру.

Вѣсти зъ Епархіи Львѣвскои.

Консисторія вставила ся до президіи намѣстництва о згоду на канон. инстигуцію оо.: Евг. Герасимовича на Пнѣвцѣ и Петра Минка на Гребенѣвъ. — Въ пропозицію на Голосковичѣ принятѣ оо.: Іос. Цегельскій, Як. Гутковскій, Ив. Чировскій, Ив. Мартинюкъ Лотоцкій, Ник. Клубокъ, Пав. Дудикъ, Андр. Одѣжиньскій и Теод. Пандусъ. — На конкурсъ зъ речинцемъ до 16 н. ст. лютого 1899 розписано парохію Стрѣтковъ дек. стрыйского. — Презенту на Середопѣльцѣ дѣставъ о. Дмит. Іосифовичъ сотрудникъ зъ Ярычева. — Консисторія вставилась до намѣстництва о плату зъ религ. фонду для приват. сотрудника въ Мѣсткахъ — Сотрудництво въ Пѣдкамени дѣставъ о. Григ. Панчишинъ сотрудникъ зъ Козьовои. — Грамоту принятя въ канон. связь а хіепархіи львѣвскои дѣставъ Діон. Коцюба укѣнченый богословъ зъ епархіи станиславѣвскои. — Въ дѣмъ пресвитерскій до рукоположенія принятѣ: Мих. Абрагамовскій, Лука Демчукъ, Іос. Дубановичъ, Юл. Дикій, Теоф. Мечисл. Кордуба, Плятонъ Карпиньскій, Діон. Коцюба, Юл. Сидоній Левицкій, Макс. Панасюкъ, Дан. Роздольскій, Свят. Володиславъ Скоморовскій, Вас. Терлецкій и Ив. Юркѣвъ. — Консисторія вставилась до намѣстництва о даръ милости для сироты по священику Олены Скоморовскои и для вдовы Юлія Левицкои.

Надѣслане.

„Henneberg-Seide“

von 45 kr. bis fl. 14·65 p. Meter — nur ächt, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen — schwarz, weiss und farbig, in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private** porto- und steuerfrei ins Haus. **Muster umgehend.** 7 [1]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Наука, штука и література.

— Тѣлькы-що выйшла зъ друку нова книжка шкѣльна: „Мінеральсгія на низші кляси шкіл середних. Учебник А. М. Ломницкого переложив і подекуди доповнив *Іван Верхратский*. З 66 ритовинами. Видане друге. Ціна примірника оправленого в полотно 70 ц. в. а. або 1 кор. 40 г. У Львові, 1898. З печатні В. А. Шийковского.“ [Сторѣнъ 92 бѣльшои VIII-ки.]. — Якъ видко изъ заголовку, есть то друге, майже незмѣнене выдане Мінерали, уживанои въ рускихъ школахъ середныхъ. Тутъ и тамъ можна стрѣтити деякѣ новѣ терміны, именно хорошѣ людовѣ слова, н. пр. угорско-руске „квесть“=напнякъ, „текучка“=кафта, або новѣ щасливо утворенѣ выразы, н. пр. „злудень“=апатитъ, „смоличь“=Pechstein, „земновбскъ“=озокеритъ и т. п. Зверхня форма книжки дуже гарна, друкъ чистый и выразный, корректа старанна. Хочь се лишень шкѣльна книжка, однакожь выдане такъ хороше, що може бути окрасою кождои бібліотеки. Тому поручаемо сю книжку нашѣй интеліґенціи, тымъ бѣльше, що въ тѣй книжцѣ знайдесь неодно цѣкаве и для ширшои публики. Книжку можна дѣстати въ Ставропіґійскѣй книгарни, або у Автора [професора рускои ґімназіи у Львовѣ].

— Святочный обходъ ювілея вѣдроджена рускои літературы въ Перемышли полишивъ по собѣ днѣ памятки літературнѣ. Одна — то В. Щурата „Соті роковини. Прольот виголошенѣй на святочнім вечері руських товариств в Перемишли в соті роковини відродженя руського народа 8. XII. 1898“ [10 сторѣнъ друку] — а друга, бѣльше обемиста: „На Великі Роковини в память Івана Котляревского. Перемишль 1898. Видавець В. І. Масляк“ [56 сторѣнъ]. То т. зв. „однодневка“, уся зложена зъ статейокъ, якѣ вѣдносять ся до свята въ память Ив. Котляревского. Маемо тутъ насампередъ гарный портретикъ поета, роботы І. Скрутка, зъ короткою біографію, потѣмъ строфку вѣдспѣванои кантаты въ нотахъ зъ милымъ русачочкомъ І. Скрутка — вѣдтакъ идуть: слова В. Масляка до кантаты І. Кишакевича; уступъ зъ прольога В Щурата; Шевченкова поезія „На вічну память Котляревскому“; „До рідної мови“ К. Н. Устияновича; „З прольога Ивана Франка“; „Україні в день ювилею Енеіда“ К. Н. Устияновича; „У великі роковини“ Марка Муравы; „Ів. Котляревский в свѣтлі россійскої і рускої критики“; „Пошанованє Котляревского за житія; по смерти“; „З житя Івана Котляревского“; „Золоті гадки І. Котляревского въ его Енеіді“; „З Наталки Полтавки“; „Чарка у рук. Тоасти на комерсі“, музика І. Кишакевича, слова В. Щурата; вкѣнци програма вечера въ честь Котляревского въ Перемышли. — Сесю роскошно выдану „однодневку“ В. І. Масляка, що дуже над е ся на столъ въ сальонѣ, можна дѣстати по 50 кр. за примѣрникъ у Автора [професора рускои ґімназіи въ Перемышли].

— Графъ Левъ Н. Толстой, свѣтославный писатель россійскій, написавъ новый романъ изъ сучасного россійского житя п. заг. „Воскресеніе“. Есть се по романахъ „Вѣйна и миръ“ та „Анна Каренина“ найобширнѣйшій утворъ Л. Н. Толстого. Друкуватись вѣнъ буде въ 1899 роцѣ въ петербургскѣй „Нивѣ“.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 22 грудня. Wiener Ztg. оголосила вчера внесене бльокады Креты, въ вынимкомъ транспортовъ оружя и амуніціи. — Говорять, що гр. Тунъ мае уступити. За причину одинъ подають знеохочене, а другій хоробу жѣнки.

Опава 22 грудня. Розбѣйшла ся тутъ погоголоска, що президентъ краевого суду вже одержавъ языковѣ розпорядженя призначенѣ для судовъ на Шлеску.

Градецъ 22 грудня. Ювілейнѣ медалѣ роздавали тутъ також у вязницяхъ арештантамъ, котрѣ колись служили у вѣйску. Вѣйсковѣ круги внесли противъ того протестъ и просьбу, щобы зъ роздаванемъ медалѣвъ здержувано ся аж арештанты вѣдбудуть кары.

Будапештъ 22 грудня. Урядовый дневникъ оголосивъ цѣсарске розпорядженє увольняюче Банфіого вѣдъ провізоричнои управы міністерства a latere. Дневникъ оголосивъ рѣвночасно именованє міністромъ a latere секретаря державного Шехенього, котрый одержавъ гѣдность тайного радника. — Палата ще не выбрала президента. Мадарашъ, хочь поступае пѣсля регуляміну, пѣдпирае опозицію. Здаеть ся, що вѣдрочить палату ажь до новото року.

Римъ 22 грудня. Палата послѣвъ ухвалила приступити до мѣжнароднои конвенціи почтовои, пѣдписаной д. 15 червня въ Вашингтонѣ. — Противоархістична конференція закѣнчила наради. Ѣи результатомъ буде здаеть ся основанє мѣжнародного бюра поліційного противъ анархістовъ.

Стефані-Суда 22 грудня. Вчера прибувъ сюда грецкій князь Юрій. Вѣдтакъ вѣдѣхавъ до Канадіи и тамъ торжественно введено его на урядъ ґенерального комісаря Креты.

Парижъ 22 грудня. Естергази заявивъ готовность ставути передъ касаційнымъ судомъ яко свѣдокъ, коли ему дадуть зелѣзный листъ. Кількохъ членовъ кримінальнои палаты годить ся на сей проектъ.

КОНКУРС.

Головнѣй Видѣл Товариства „Просьвіта“ у Львовѣ оголошуе отсим конкурс за звичайною премією 15 до 25 зр. вѣд аркуша друку на „повість з суспільного житя, призначену для жінок“.

Працю сю належить надсилати до Головного Видѣлу Товариства „Просьвіта“ у Львовѣ (ринок ч. 10 I. поверх) найдальше до кінца марта 1899. Премійована праця стаесь власностію Товариства „Просьвіта“, а праці непринятѣ будуть звернені авторам.

За Головнѣй Видѣл Товариства „Просьвіта“.

У Львовѣ дня 19 грудня 1898.

Юліян Романчук. *Олекса Танячкевич.*

Надѣслане.

Адвокатъ Король въ Жовкви

потребуе

конципіента. 1—3

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Ґіпотечного на пляцовцѣ площи Галицкои

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля, далекозиды, барометры, термометры, рѣвнѣ ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайґы, тамыре мѣричѣ, піоны, лібеля, манометры и т. п.



Уряджена дневників електричных.

Всякѣ направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185

Бюро Ф. Заґурскои Хорущина 7

поручае економовъ, управителѣвъ добръ, лѣсничихъ, огородниковъ, всяку мужескую и женьскую службу. 426 1—1

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ

ВЫКЛЮЧНЫЙ СКЛАДЪ И РОБОТНЯ

ковдеръ и матерацовъ

у Львовѣ, ул. Коперника ч. 5.

Понеже въ многихъ склепахъ продають ковдры и матерацы яко мои выробы, заявляю, що тутъ у Львовѣ не выробляю для жадного чужого склепу, але продаю власного выробу ковдры и матерацы тѣлько у себе, у власнѣмъ склепѣ при ул. Коперника ч. 5. — Ковдры великій и на затѣ вовняной вѣдъ 3·50 зр. въ кождѣй цѣнѣ до 14 зр. Ковдры атласовѣ, шовковѣ великій и на затѣ вовняной вѣдъ 10·50 зр. почавши — Матерацы чисто волосѣяный вѣдъ 12·50 зр. въ кождѣй цѣнѣ до 30 зр. — Подушки волосѣяный и зъ пѣра, простирадла, пѣшвы и т. п. Хто отже на замовленє потребуе доброи, теплои ковдры або матерацъ, дѣстане се найлепшше просто у моѣй роботни у Львовѣ ул. Коперника ч. 5. у фірмы ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ. 838 15—15

(Львовъ, Бюро „Иммресса“).

ЛѢЖКА зелѣзнѣ складанѣ по зр. 5·50, зъ боками, орѣхово лякированѣ по зр. 12·—, 14·—, 16·—, 18·—, 20·— Матерацы сперживновѣ по зр. 12·50 поручае ПЕТРО ХИЛОНСТОВСКИЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры.)

МАШИНЫ ДО ШИТЯ ЗІНҐЕРА членковѣй и обручковѣй (Ringschiff) зъ первороднихъ фабрикъ, найдокладнѣйше уреґульованѣ приторучае **ИВАНЪ АЯВРУКЪ** (передъ тымъ І. Гардолиньскій) **Львовъ Галицка 6.** 348

Диваны перскѣ и портіеры

традиѣй (старинный)

продае, купуе и выпозичае, а також приймае на переховокъ. Складъ диванбвъ „Au Louvre“, Львовъ ул. Сикстуска 6. — Пѣльги въ сплатахъ пѣсля умовы.

На жадане высылаемо нашѣ богато илюстрованѣ цѣнники даромъ и оплатно. 190

Також и на раты

безъ пѣдвышки цѣнъ

диваны, портіеры, хѣдники, ковдры ватованѣ, капы на столы и лѣжка, коцы, дерги на конѣ, якъ також всякѣ артикулы потрѣбнѣ до уряджена домового въ складѣ диванбвъ „Teppichhaus au Louvre“, Львовъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высылае ся цѣнники даромъ и оплатно. 190

Реставрація уряджена зъ комфортомъ.

!! НА СВЯТА !!

Петро Кольоньскій давнѣйше Брайтмаеръ

Готель „пѣдъ трема коронами“

Львовъ, ул. Трибунальска 10

поручае знанѣ зъ доброты вина рѣзного рода, шампаны, румъ, конякъ, горѣлки, лікеры краевѣ и заграничнѣ. Цѣны умѣренѣ. Замовленя выконуе ся вѣдворотною почтою не числячи опаковання. Портеръ англійскій. 487 1—7

Готель цѣликомъ вѣдновленый, цѣны низькѣ.



До П. Т. Властителевъ коней.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маете намѣръ купити собѣ добрѣ и дешевѣ дерги на конѣ — зволѣть, Впов. Пане удати ся до Складу диванівъ „Au Louvre“ у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Тамъ знайдете Впов. Пане, величаньскій выборъ дергъ, по зачудовано низькихъ цѣнахъ. На провінцію высилаємо на жаданя нашій богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно 190

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ, блюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудовано низькихъ цѣнахъ. MAISON de Nouveautes Madame Bertha Fiedler.

Львовъ, вл. Капітульна ч. 3.

190 77—?

Решткы хѣдниковъ и высортованій диваны, портіэры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, гобеліны и рѣзній предметы декораційнѣ по цѣнахъ баснословно дешевыхъ. Складъ диванівъ „Au Louvre“ Львовъ ул. Сикстуска 6 (Пасажъ Гавсмана). Такожъ на раты безъ сѣдвысшеня цѣнъ. Для провінціи цѣнникы даромъ и оплатно. 190

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету

поручае

своє переплетниче и галантерійне заведенє

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8. 366

Подоймае ся всякихъ роботъ, особливо перепляту: Служебниковъ, Евангелій, Молитовниковъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумовъ, Мапъ, Дипльомовъ и. т. пн. по умѣреныхъ цѣнахъ.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКИЙ

артыстъ-маляръ

звѣстный вѣдъ кількадесятъ лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церквы въ стилю всходнѣмъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и иншій рѣчи. Принимае рѣзьбарскій роботы вѣдъ власныхъ плянівъ. Выготовлюе всякои величины церковній образы до иконостасівъ, престолівъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побольшуе зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторія реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. пн. входячій въ кругъ праць малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Підписаный просить Вел. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 205

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

За певну и добру льокацію

поручаемо

4½% листы ипотечнѣ
4% листы ипотечнѣ коронові
5% листы ипотечнѣ премійованѣ
4% листы товариства кредитового земского
4½% листы Банку краєвого
5% обліґаціи Банку краєвого
4% позичку краєву
4% обліґаціи пропінаційнѣ

и всякѣ ренты державнѣ

Тѣ паперы продаємо и купуемо по найточнѣйшомъ курсѣ деннѣмъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и вѣддѣлъ депозитовый перенесенѣ до льокалю партерового въ будынку банковѣмъ. 374 [3]

До Всечестнѣйшого Духовеньства!

Зъ особливою охотою удѣляемо Всечестнѣйшимъ Священникамъ пільгъ въ сплатахъ пѣсля умовы.

Поручаемо нашъ складъ богато засмотреный въ диваны церковній а передъ престолы, якъ такожъ сальоновій и настѣнній, хѣдники, фіранки, портіэры, коцы, ковдры, капы на столы и лѣжка, дерги на конѣ и коцы до подорожя.

Спеціяльный вѣддѣлъ для конфекцін дамскои и дѣточои, бѣла мужескаго и дамскаго, парасолѣвъ и парасольокъ, капелюховъ, рукавичокъ, панчѣхъ, кореноkъ и стяжокъ.

На жадане высилае ся въ принятностію цѣнникъ даромъ и оплатно.

Листы и замовленя належать адресувати: Магазинъ „Au Louvre,“ Львовъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautes пл. Капітульна ч. 3. 190



Brady-ого

КАПЛѢ ЖОЛУДКОВІЙ

(давнѣйше Маріяцельскій капль жолудковій)

праспособленій въ аптицѣ „пѣдъ королемъ Угорщины“ Кароля Браді у Вѣдни I. Fleischmarkt 1.

загально досвѣдне и знане средство лѣчнице зъ побуджуючого дѣланя на жолудокъ при забуреняхъ трававня и иншихъ недомаганяхъ жолудка.

Цѣна за фляшку . . . . . 40 кр.
Подвійна фляшка . . . . . 70 кр.

Не можу не звернути ще разъ увагы на те, що мои капле жолудковій часто бувають фальшованій. Тому при купнѣ треба уважати на новѣшу охоронну марку **зъ пѣдписомъ C. Brady** а вѣдкинути яко неправдивій всякій фабрикаты, котрій не заосмотрений тою маркою охоронною и пѣдписомъ **C. Brady.** 412 7—22

Капле жолудковій аптикаря К. Браді

(давнѣйше Маріяцельскій капле жолудковій)

опаковани въ червоныхъ складистыхъ коробкахъ зъ образомъ св. Матери Божои зъ Маріяцель [яко марки охоронной]. Пѣдъ маркою охоронною мусить находитись стоича пѣдпись Складовій части подань.

Капле жолудковій правдивій можна набути у всѣхъ аптикахъ.

Найвѣдповѣдньйшимъ дарункомъ на Рѣздво и Новый Рѣкъ есть

Илюстрованый Календарь „Просвѣты“

на рѣкъ 1899.

Дѣстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за предплатничокъ въ тов. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

Рѣкъ заснованя 1892

Пожички для членівъ Тов. взаим. обезп. и взаим. кредиту „Днѣстеръ“ на 5½% и 1% додатку на кошты адм.

Информація и посередництво до заключеня обезпечень житевыхъ въ найкористнѣйшихъ комбінаціяхъ.

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ“

перше и единоке руске товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ Вирооѳ. Митроп. и Преосв. Еп. Ординаріятами всѣхъ трехъ епархій, обезпечуе будынки, уряджена домашне, скоть, господарскій запасы, збоже въ зерни и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ противъ шкодъ огневыхъ.

„Днѣстеръ“ вступивъ въ 6-ый рѣкъ своои дѣяльности зъ збольшеными фондами гарантійными, котрыхъ станъ зъ днемъ 31 грудня 1897 выносить:

Фондъ резервовый	73.874·47 зр.		
Резерва премій	52.269·40 „	}	176.143·87 зр.
Фондъ основный	50.000·— „		

Выплачені шкоды до кѣнця 1897 року 430 100 зр. 42 кр.

Тарифы „Днѣстра“ дуже умѣркованій, услѣвя обезпеченъ користнѣ, а шкоды ліквідують ся безпроволочно. — Полісы „Днѣстра“ принимае Банкъ краєвый при пожичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ“ въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае найкористнѣйшій услѣвя, представляе своими значными фондами найбѣльшу гарантію, и выдае полісы и квіты въ рускомъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“ стоваришене въ обмеженою порукою удѣляе пожички за *оплатою 5½% и 1% додатку на кошты адміністраційнѣ* за интабуляцію або порукою двохъ вѣдповѣдныхъ ручителѣвъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймае вкладки до опроцентованя вѣдъ членівъ и третихъ особъ по 4½%. Удѣлъ членьскій выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и пожичку дѣстати може тѣлько членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ“. Информаціи удѣляе Дирекція листовно. 34 44—25

Зголошеня удѣлене агенцій въ охрестностяхъ, де нема агентівъ „Днѣстра“, приймають ся.

Львовъ, ринокъ ч. 10. (ДІМЪ „Просвѣты“.)

АДОЛЬФЪ КАМИНЬ

Львовъ, ул. Подлѣвского ч. 5.

выключне заступництво на Львовъ Австрійского товариства акційного фабрики Портляндъ-цементу въ Щаковѣй.

Продае дешевше нѣжь всюды

портляндъ цементъ, вапно скалисте и гидравлѣчне, выробы цементовій и штайнґутовій, огнетревалу цеглу духову, асфальтовій плыты изоляційній, дестильованну смолу вуглеву карболінеумъ, якъ такожъ взагалѣ всякій матеріялы будѣвляный — заручуючи за ихъ доброту.

Предпринятство роботъ бетоновыхъ и крытя дахівъ дахівкою, лупкомъ и папою огнетревалою по цѣнахъ умѣреныхъ. — Телефонъ ч-ръ 460. 121 81—?

Якъ загально вѣдомо, Ріхтера

СКРИНКИ ЗЪ КАМѢНЦЯМИ ДО БУДОВЫ

заосмотрений котвою, є найкрасшою забавкою дѣтей.

Они є одинокою забавкою, якою дѣти тревалє цѣкавлять ся и не кидають ся по кількохъ дняхъ.

Тому є они найдешевшимъ подарункомъ а заразомъ и найзаменитшимъ для нихъ великои вартости у выкованю дѣтей и досконалого выконаня.

Они є взагалѣ найлѣпшою рѣчою, яку дѣтямъ можна подарувати до забавы и занятя. Нова скринка Нр. 28 мѣстача въ собѣ 2581 камѣнцѣвъ до будовы зъ котвою, 14 зошитівъ зъ взорами, 11 зошитівъ зъ вытинанными взорами, 10 картинъ, 11 взорівъ опаковання, 2 плякаты и т. п., за цѣну 177 коронъ, є безперечно найгарнѣйшимъ подарункомъ, якій дѣтямъ можна зробити.

Ріхтера скринки зъ камѣнцями до будовы, заосмотрений котвою можна дѣстати у всѣхъ лѣпшихъ торговляхъ забавокъ по цѣнахъ вѣдъ 40, 75, 90 кр., 6 зр. и высше, а на доказъ, що є праздній, мають фабричну марку „котву“. Всѣ скринки зъ камѣнцями до будовы безъ котвы є подробени меншои вартости, котрыхъ рѣшучо не треба принимати. Новый богато илюстрованый цѣнникъ розсылае ся на жаданя даромъ и франко



Новина! Штука терпеливости и забава товариска зъ „котвою“. Близше подае цѣнникъ.

Ф. Ад. Ріхтеръ и С-ка.

Перша австр.-угорска ц. и к. прив. фабрика скринокъ зъ камѣнцями до будовы.

КОНТОРА и СКЛАДЪ: I. Operng. 16 Вѣдень. Фабрика: XIII/1 (Hietzing) **Rudolfstadt** (Thuringen), **Olten, Rotterdam, London, New-York** 215 Pearl-Street. 447 6—6

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика руму, лікерівъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у ЛЬВОВѢ

поручае старій горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bongout“ на наливки, такожъ правдивый оцетъ спіритусовый. 366 23—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

Розклад їзди поїздів зелїзничих

важний від 1 жовтня 1898

часа часу середно-европейского [пів годины о 36 минут від часу дївеского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова приходить о	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова відхо дить о
	6.45	з Іцкан	6.09		до Підволочиск з головн. двірця
	7.40	„ Янова	6.05		„ Іцкан
	7.50	„ Тернополя на Підзамче	6.1		„ Підволочиск з Підзамча
	7.50	„ Сокаля	6.38		„ Кракова
	8.05	„ Лавочного		8.50	„ Кракова
	8.15	„ Тернополя на головний дворець		9.15	„ Сколього
	9.05	„ Кракова		8.45	„ Янова
	10.35	„ Іцкан		9.35	„ Підволочиск з головного двірця
	10.45	„ Ярослава		9.58	„ „ „ Підзамча
	1.01	„ Янова		9.55	„ Белзця
1.30	—	„ Кракова		10.55	„ Іцкан
	1.40	„ Сколього	1.55		„ Підволочиск з головн. двірця
1.50	—	„ Іцкан	2.08		„ „ „ Підзамча
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	2.40		„ Іцкан
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.50		„ Кракова
	5.00	„ Підволочиск на Підзамче		8.—	„ Сяніка
	5.25	„ „ „ головн. дворець		4.55	„ Ярослава
	5.40	„ Іцкан			
	5.55	„ Сокаля			
		нїчна			
	3.02	з Підволочиск на Підзамче		4.10	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.30	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.30	„ Іцкан
	6.10	„ „		6.40	„ Кракова
6.45		„ Кракова		6.55	„ Тернополя з голов. двірця
	9.10	„ Кракова		7.—	„ Лавочного
9.39		„ Підволочиск на Підзамче		7.10	„ Сокаля
9.45		„ Іцкан		7.15	„ Тернополя з Підзамча
9.55		„ Підволочиск на головн. дворець		7.44	„ Янова
	10.30	„ Лавочного		10.05	„ Іцкан
	12.15	„ Сколього	10.40		„ Кракова
				11.00	„ Підволочиск з головного двірця
				11.27	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. 5

СЦИЗОРИКИ новійшій въ образомъ Найсвѣтѣйшого Пана припоручае Иванъ Ливрукъ, ножовникъ у Львовѣ ул. Галицка 6.



Выстава загальна

всходныхъ и иныхъ чужихъ и краёвыхъ диванівъ, портіэръ, фіранокъ, хѣдниковъ и дерґъ на конѣ.

Отворена цѣлый день а въ ночи при електричномъ освѣтленю.

Вступъ вольный. Зачудовано дешевій цѣны вказаній докладно на всѣхъ товарахъ. Полекшій въ сплатахъ пѣсля умовы.

Упрашае ся кождого, хто бажае щось закупити, абы напередъ оглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнникы даромъ и оплатно.

Листы адресувати належать: Складъ диванівъ „Au Louvre“, Львовъ, ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана) 190



ТУТКИ зъ найлучшои бібулки французкои, египетскои и Abadie, всюды жадати только зъ фабрики „POLONIA“ Каролины Недзвецкои у Львовѣ, ул. Сокола ч. 1. Наслѣдоване взборонене, марка охоронна. 393

При закупнѣ товарівъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

ч. 276. Львовъ, Пятница 11 (23) Грудня 1898 Рѣчникъ XIX.

Виходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературне додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ новѣйшихъ“ выходить що второкъ, и що второкъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пів рóку	9 зр.	на пів рóку	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пів рóку	8 зр.
на чверть рóку	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лишь на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатаній вільный вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звичайній принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератового або ей мѣсце в въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Поданя и инші довершенія приватні платить ся по 14 кр. вѣдъ стрічки.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24, Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9, и А. Одьшовского ул. Княжого 2.; — въ Ярославю Л. Кшижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: H. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и выдавництво инсератів у Львовѣ.

Выборы посла въ Новóмъ Торзѣ.

Незвычайно цѣкаво и заразомъ поучаючо вѣдбули ся доповняючі выборы посла до сойму въ округѣ сѣльскихъ громадъ въ Новóмъ Торзѣ. Выборамъ симъ варто придивити ся блише. Розкажемо насамперед сю исторію коротко пѣсля допису зъ Нового Торгу, помѣщеного въ Now-ій Reform-ѣ.

Селяне въ повѣтѣ Новоторжскóмъ мають ся переважно добре, але про громаданьскій права не мають понятя и въ справѣ выборóвъ мае у них рѣшаючій голосъ духовеньство и староство. Посолъ на них гадку повиненъ боронить правительства, отже и при выборѣ посла треба слухати пана старосты. Але при тóмъ всѣмъ польскій людовцѣ взяли ся до аґітаціи и, хоць справа була тымъ ще труднѣйша, що при не знесенóмъ ще нынѣшнóмъ станѣ нема свободы зборóвъ, умѣли выборцівъ настроити на сторону свого кандидата, краківского адвоката д-ра Яна Шафлярского. Повѣтовый комітетъ выборчій, до котрого очевидно селянъ не допущено, не мóгъ згодити ся на кандидата: бóльшість була за міністерскимъ радникомъ Струшкевичемъ, а меншість за кс. Альбіномъ, парохомъ въ Щавницѣ. Центральный комітетъ выборчій для західнóй Галичины затвердивъ кандидатуру кс. Альбіна.

Прийшовъ день выборóвъ. Зѣхали ся селяне и майже всѣ мали на гадцѣ голосувати за д-ромъ Яномъ Шафлярскимъ. Выборы назначено на 9 годину. Пóвтора годины ждали ще выборцѣ, поки ихъ припущено до голосованя. Тымъ часомъ урядники староства и священники обрабляли ихъ за цѣлкомъ новою кандидатурою д-ра Яна Беднарского, мѣсцевого фізіка. Одній выборцѣ дали ся наполохати и наклонати до голосованя, инші голосували на др Яна, а урядники и священники самі вже додавали: „Беднарского“, хоть не знати було, чи въ усть выборця не паде назвиско „Шафлярского“, котрый такъ само е д-ромъ и называе ся Янъ. Конець кóнцóвъ д-ръ Шафлярскій дбставъ 22 голосóвъ, а кандидатъ центрального комітету кс. Альбінъ 9 голосóвъ, а кандидатъ староства д-ръ Беднарскій 149 голосóвъ на 180 голосуючихъ. И выйшовъ кандидатъ, котрый нѣгде не зголошувавъ своєи кандидатуры, нѣгде не стававъ передъ выборцями, не выступавъ нѣгде зъ жадною політичною програмою, а навѣть просто заявивъ, що нѣ до чого не зобовязуе ся. Навѣть тѣ самі, котрѣ въ повѣтовóмъ комітетѣ побивали ся за кандидатурою кс. Альбіна и выстарали ся для нéи затвержене центрального комітету, опѣсля вѣддали всѣ до одного свои голосы д-рови Беднарскому.

Декотрѣ польскі дневники кидають громы и на центральный комітетъ выборчій и на староство Новоторжске. Особливо Przegląd бачить въ результатѣ выбору компромітацію центрального комітету и докоряе ему, що не знае мѣсцевыхъ вѣдносинъ въ сторонахъ, де мае стояти на сторожи „суспільного ладу и народовои солідарности.“ Зъ другои стороны бе на старосту и весь персоналъ старостна, що аґітували за д-ромъ Беднарскимъ. „Аґітація політичныхъ урядникóвъ при выборахъ заслугуе вже сама про себе на догану; можна ей оправдати потроха лише тогдѣ, коли мае на цѣли охоронити селяньске населене вѣдъ очевидного збаламученя и зведеня на манівцѣ. Але аґітувати явно за кандидатомъ противставленымъ кандидатурѣ центрального комітету, а тымъ самымъ выступати противъ засадъ ладу и солідарности народовои е по просту неморально“.

Отже староству и взагалѣ політичнымъ урядникамъ вѣльно аґітувати противъ кандидатамъ кс. Стояловского, польскихъ людовцівъ, — само собою розумѣе ся — противъ рускихъ кандидатóвъ, не затвержденыхъ польскимъ центральнымъ комітетомъ; тóлько аґітувати противъ кандидатóвъ центрального комітету — се неморально!

Przegląd очевидно не вызнавъ ся въ ситуаціи. Але и Kurjer lwowski, хочь на справу гляде зъ иншои стороны, такъ само ей не порозумѣвъ якъ слѣдъ. Дневникъ той каже, що комітетъ центральный выставивъ ся на такій деспектъ черезъ те, що забувъ для своєи кандидатуры постарати ся о марку зъ высокого ц. к. намѣстництва; а Przegląd — каже — не длятого такъ падькае, що не перейшовъ кандидатъ центрального комітету, а тымъ, що не выйшовъ жаденъ шляхтичъ анѣ пралатъ, тóлько простый собѣ лѣкарь.

Одна тóлько Gazeta narodowa въ простодушній отвертости пояснюе справу такъ, якъ ей розумѣти треба, — якъ и мы ей розумѣемо. Не було — каже — доси выпадку, выславши за часóвъ гр. Каз. Баденього зъ кандидатурами инкамерованыхъ Русинóвъ, щобы краєве правительство мало свого кандидата иншого, нѣжь комітетъ центральный. Кождый намѣстникъ солідарнуе ся завсѣгды зъ сеймомъ, а тымъ самымъ зъ центральнымъ комітетомъ, выбираным изъ соймового кола польского. Але скоро кандидатура кс. Альбіна, затверджена центральнымъ комітетомъ, оказала ся неможливою, тогдѣ власть політична мусѣла ратувати ситуацію, щобы не выйшовъ кандидатъ людовцівъ д-ръ Шафлярскій.

Отже выходить цѣлкомъ ясно на те, якъ мы неразъ вже писали, що правительство краєве, а соймова бóльшість, а польскій комітетъ центральный, а коло польске у Вѣдни, — те все одна рука. Тымъ поясняють ся також такій факты, якъ свого часу несподѣваный выборъ старосты Ляпкевича въ Жовкви, якъ выборъ д-ра Гладишовского въ Тернополи. Се повинно бути також наукою якъ для Русинóвъ взагалѣ, такъ особливо для тыхъ, котрій хотять ся мусять вести політику. Якъ же смѣшнымъ мусить супротивъ сего выглядати уживане посередництва екселенціи Яворского до гр. Туна!

Въ справѣ касъ Райфайзена

выдѣлъ краєвый уже выготовивъ и предложить соймови внесеня о закладане тыхъ касъ въ краю. Внесеня свои опереъ выдѣлъ краєвый головно на дослѣдахъ свого делегата д-ра Д. Савчака — знаныхъ нашимъ читателямъ зъ цѣлои серіи статей сего лѣта.

Выдѣлъ краєвый, уznаючи стоваришеня системы Райфайзена за найвѣдповѣднѣйшу форму орґанізаціи кредиту для селянъ, а опираючись при тóмъ на результаты осягненій въ иншихъ краяхъ, предкладае соймови „завести такій институціи въ цѣлóмъ краю и запевнити имъ опѣку та помóчь краю“.

Въ рядѣ средствъ, якими мае ся придти зъ помочію справѣ орґанізаціи тыхъ стоваришень, предкладае выдѣлъ краєвый выготовленe взбрцевого статута враз изъ вѣдповѣднымъ поученемъ и такій проектъ статута предкладае соймови; дальше — удѣлюване запомогъ на потребы першого урядженя въ высотѣ около 200 зр., маючихъ звернути ся въ часѣ, коли стоваришеня буде вже фінансово доволѣ сильне; вкінци достатчене касамъ потрѣбныхъ фондóвъ оборотовыхъ.

Въ тóй цѣли предкладае выдѣлъ краєвый утворене особного фонду и призначуе на утворене того фонду суму 1,000.000 зр., маючу повстати изъ щорóчнои, почавши вѣдъ 1899 року черезъ 50 лѣтъ дотациі на сей фондъ по 20.000 зр. Тымъ фондомъ буде розпоряджувати выдѣлъ краєвый, удѣляючи изъ него позичокъ Райфайзенóвскимъ касамъ, за вѣдповѣдною забезпекою, на недовгій речинецѣ, найвыше десятилѣтній, и за оплатою вѣдсотокъ, теперь по 4%. Затягненій въ тóмъ фондѣ позички будуть касы розпозичувати мѣжь своихъ членóвъ за опроцентованемъ не высшимъ якъ 6%.

Передвиджуючи, що на заспокоене кредитовыхъ потребъ Райффайзенóвскихъ касъ не выстатчить рóчна дотація позичкового фонду, а не хотячи наражувати рóвновагы краєвого буджету высшимъ рóчнымъ обтяженемъ, анѣ також обтяжувати кредиту краю черезъ затягнене позички на цѣль утворенія згаданого позичкового фонду, предкладае выдѣлъ краєвый соймови внесене: вбавати Банкъ краєвый, абы въ разѣ потребы зачисливъ краєвому выдѣлови на конто ухваленои соймомъ пятьдесятьлѣтнои дотациі сего фонду вѣдповѣдну кождоразовѣ потребѣ квоту въ границяхъ тои дотациі, за оплатою проценту все о 1% нашого, нѣжь принята въ краєвóмъ Банку кождочасна процентова стопа есконту.

А щобы жертвы краю не пóйшли на марне, выдѣлъ краєвый обóймае начальный патронатъ надъ тыми стоваришеннями, розтягаючи черезъ свои орґаны контролю надъ уживанемъ даныхъ зъ краєвого скарбу фондóвъ, а також надъ дѣяльностію институціи.

Внесеня, якій выдѣлъ краєвый предкладае соймови, стремлять до того, щобы:

I. Соймъ принявъ до вѣдомости проектъ взбрцевого статута „Спóлокъ для ощадностій и позичокъ“, стоваришень зъ необмеженою порукою.

II. Уповажнивъ выдѣлъ краєвый до выконуваня патронату и контролѣ надъ „Спóлкама“, основаными на основѣ того статута, по засягненю гадки выдѣлóвъ повѣтовыхъ що-до потребы и пожитку такихъ стоваришень въ даныхъ мѣсцевостяхъ.

Патронатъ и контроля выдѣлу краєвого мають полягати:

1) На выконуваню черезъ орґаны выдѣлу краєвого начального надзору и контролѣ, чи Спóлка береже начерченій ѣй цѣли и чи ей завѣдуючій орґаны выконують строго постановы статута, особливо що-до веденя книгъ и рахункóвъ.

2) На удѣлюваню Спóлкамъ фаховои и безплатнои помочи орґанóвъ выдѣлу краєвого при закладаню спóлки, въ веденю интересóвъ, ей рахунковости и книгъ.

3) На удѣлюваню запомогъ изъ фонду краєвого на кошты заложеня и веденя Спóлки въ житѣ.

4) На удѣлюваню позичокъ изъ утвореного позичкового фонду для тыхъ Спóлокъ въ цѣли заосмотреня ихъ въ оборотовый капіталъ.

III. Щобы уповажнивъ выдѣлъ краєвый до выданя друкомъ взбрцевого статута, враз изъ поученемъ о закладаню и веденю касъ, також до заряджена накладу друкóвъ и рахунковыхъ книгъ потрѣбныхъ для тыхъ Спóлокъ, якъ и до удѣлюваня ново-повстаючимъ Спóлкамъ звороты запомогъ на покрытє коштóвъ основаня и веденя въ житѣ, а то по засягненю гадки дотычныхъ выдѣлóвъ повѣтовыхъ що-до потребы и хосенности тыхъ стоваришень въ даныхъ мѣсцевостяхъ. — Дальше жадае Выдѣлъ краєвый:

IV. Щобы Соймъ вызначивъ на повысшій цѣли кредитъ въ квотѣ 10.000 на рóкъ 1899 р. — а також

V. щобы уповажнивъ до уряджуваня практичныхъ курсóвъ для рахмайстрóвъ касіерóвъ Спóлокъ, якъ и до орґанізованя при выдѣлѣ краєвóмъ центрального бюра, котрого задачею буде выконувати надзóръ и контролю надъ тыми стоваришеннями.

На покрытє орґанізаціи тыхъ курсóвъ и центрального бюра въ выдѣлѣ краєвóмъ вносить выдѣлъ на 1899 рóкъ гуртóвну квоту 10.000 зр.

Дальше идуть внесеня:

VI. Установити сталый позичковый фондъ для „Спóлокъ для ощадностій и позичокъ“, остаючихъ пѣдъ патронатомъ выдѣлу краєвого, въ сумѣ 1,000.000 зр., дотуючи его черезъ 50 лѣтъ почавши вѣдъ 1 сѣчня 1899 по 20.000 зр. рóчно.

VII. Вóзвати Банкъ краєвый, щобы на основѣ ухваленои для позичкового фонду для „Спóлокъ для ощадностій и позичокъ“ 50-лѣтнои дотациі, начислявъ выдѣлови краєвому въ разѣ зажадання вѣдповѣдній квоты за оплатою проценту все о 1% нашого, нѣжь принята въ Банку кождоразова процентова стопа есконту.

VIII. Вкінци вóзвати краєвый Банкъ, щобы безплатно выконувавъ чинности касы патронату Спóлокъ, а також, абы сповнявъ всякій банковій чинности въ користь Спóлокъ, також не побираючи за се вѣдъ нихъ нѣякихъ оплатъ або провізій.

Выборъ посла д-ра Т. Окуневского бурмістромъ мѣста Городенки.

[Письмо въ Городенки.]

Додатково до поданои вже вами звѣстки о побѣдѣ нашои святои справы при выборѣ зверхности громадскои въ Городенцѣ хочу ще подѣлити ся зъ вами близшими вѣстями е сѣй у насъ радостнóй подѣи, тымъ бóльше, що зайшли тутъ вельми цѣкавій и нашій галицкій вѣдносины дуже характеризуючій факты. Отже такъ було:

Ще тамтого року въ лѣтѣ вѣдбули ся въ Городенцѣ новій выборы до рады громадскои. Акцію зъ рускои стороны вѣвъ д-ръ Окуневскій и до него зголосили ся бѣдній ремѣсники-жиды, що хотять держати разомъ зъ рускими селянами и мѣщанами. Результатъ бувъ такій, що и въ III и въ II кругѣ выборчóмъ побѣдила наша сторона, выбравши всѣхъ своихъ 24 кандидатóвъ радными, мѣжь тыми д-ра Окуневского, трехъ мѣщанъ, директора школы народнои Кашицкого [Русина] и шесть жидóвъ зъ партіи бѣдныхъ.

Прийшло до выбору въ I круга и тутъ предложила наша сторона польско-правительственнóй партіи компроміс: 4 навѣть 3 Русинóвъ, а аж 8 бо навѣть 9 Полякóвъ. Поляки вже годили ся — а хто не допустивъ до такои угоды? Ц. к. староста! Сей панъ, репрезентантъ ц. к. правительства, волѣвъ валити на свою лісту 9 банкирóвъ-жидóвъ и лишь 3 Полякóвъ, абы тóлько, не дай Боже, при якій згодѣ не выйшла на верхъ руска партія а въ нею Окуневскій. „Wszak to na kresach... ojczyzna zagrożona!“ И розпочалась борба, въ котрій наша ліста перепала. Выбрано зъ панъско-правительственнои а радше пропінаційно-правительственнои партіи 9 жидóвъ и 3 Полякóвъ, нѣ одного Русина! Та при нормальныхъ вѣдносинахъ побѣда ся въ однóмъ на три круги не мала бы значѣня на выборъ зверхности громадскои. Прецѣнь 12 голосóвъ не переголосуе 24. Такъ при нормальныхъ вѣдносинахъ! Але дежь въ Галичинѣ нормальній вѣдносины? Прецѣнь же за тыми 12 голосами стоить pan starosta, стоить панъ баронъ Ромашканъ зъ всѣми интересами пропінаціи, стоить цѣлый „польскій бецирк“, стоить — ojczyzna! Хиба-жь се все не мае переважити 24 голосóвъ дурныхъ рускихъ хлопóвъ зъ бѣдными жидами?

Ну и розпочалась „patryotyczna robota!“ Найперше загрожено бѣднымъ жидамъ аркушками, податками, Богъ знае ще чимъ. Цѣлый кагалъ ажь затрѣщавъ. Та бѣдні жиды держать ся! Пущено въ рухъ грошѣ — 1000 зр. давано имъ въ хатѣ В. Одинъ уже вѣдпавъ — взявъ для себе 200 зр., другихъ 200 для бѣдного свого товариша, рóдного.

Вóдтакъ панъ староста ужива свого „лѣгального виплыву“. Заклинавъ до себе п. директора Кашицкого и по конференціи п. Кашицкій зрозумѣвъ сей „виплывъ“ такъ, що сли-бы вóнъ важивъ ся вóддати свóй голосъ на Окуневского, то готовъ „розлучити ся“ зъ жѣнкою, котра есть також учителькою въ Городенцѣ, а можуть ей перенести куда инде. Дальше п. староста вступивъ въ звязь зъ радным З. и „лѣгальный виплывъ“ п. старосты объявивъ ся такъ, що радный З. перенавъ мѣжь рускими радными ролю Ефіяльта. Завѣвъ найперше одного, вóдтакъ двохъ, ба навѣть трехъ радныхъ до шиночку Фроимка Наймана. Бачите, ажь заглушити треба було со ѣсть рускаго хлопа, абы пóддавъ ся тому отичному „виплывови“!... И чотирохъ хлопóвъ-радныхъ вѣдпало! Панъ д-ръ Рошко, кандидатъ пропінаційно-правительственнои партіи на бурмістра, тріюмфуе — вóнъ „ma wybór już w kieszeni ...ojczyzna uratowana!“

Приѣхавъ д-ръ Окуневскій зъ Вѣдня, почисливъ свои вѣрній головы — и его! слѣдъ загибъ по бóльшости! Та трафило ся въ Городенцѣ маленьке вѣче по причинѣ грозячои еміґрациі. „Гей, хлопы! а вы що робите? Одній зраду кують, а другій землю свою святу лишають, за море утѣкають, а ты, Свѣтле староство, такъ опѣкуешь ся людьми?“ - загуло на вѣчу. Рушились, метнулись наши люде помѣжь себе: „Люде! що робите? За горѣвку

Торговлю рѣзь и сосудóвъ церковныхъ рукодѣльню бронзóвничу, котра приймае всякого рода рѣчи изъ бронзу до золочена и срѣбленя и СКЛАДЪ СРѢБЛА ХІНЬСКОГО (столового) 461 6—10

припоручае ся фірму:

Евг. Спожарского и Вол. Устеньского при ул. Рускій ч. 1. (въ каменици тов. „Просвѣты“ у Львовѣ

у Фронма честь народну продаете? Такъ васъ колись небощикъ Польовый учивъ? Схаменѣть ся! Юрбами пбѣшли люде по хатахъ вбдъ радного до радного; сынъ паде до ногъ збаламученому вбтцеви: „тату! яке ты менѣ имя лишишь!“ — „Двѣста пятьдесять дѣтей и вдовиць приведемъ до васъ, газдо, на пбдвбре, най плачуть тутъ, най сльозами обливають зраду вашу!“ — „Геть вбдъ мене!“ кричить той „не ѣджте менѣ печѣнки... Я давъ уже слово старостѣ... Люде, я вже не годенъ... серце крбвавить ся...“

А панъ староста тай панъ комісарь кажуть, що се „терорнамъ“ та й для оборони „свободы выборчои“ ставять коло хаты газды перетягненого на свбй ббкъ — кого? — очевидно жандарма. Другого такого радного конвоюе жандармъ въ коршмы до дому...

Настався день выбору 14-ого с. м. Павъ Рошко такъ певный свого выбору на бурмістра, що вже потѣшае бѣдныхъ Русинбвъ, абы не журили ся, бо вбнъ „дуже для нихъ прихильный“! Уже и панъ комісарь засѣвъ, и всѣ радні явились — всѣ 36, а властиво 37, бо и панъ баронъ Ромашканъ вірильный мае голосъ. Читають лісту, а тутъ: „Окуневскій... Окуневскій“, вже 10 Окуневскихъ, а Рошка анѣ одного! Вкбнци одинъ перетягненый жидъ: „д-ръ Рошко“... Уже 18-ий голосъ упавъ на Окуневского... ще одинъ, а бблышбсть по нашбй сторонѣ. Теперь встае панъ баронъ, за нимъ д-ръ Рошко и всѣ банкиры-жиды, такожь панъ Кашицкій — выходять до сусѣдной комнаты, абы здекомплетувати раду. Тымчасомъ иде голосованѣ дальше: 19, 20, 21, 22 голосбвъ паде на д-ра Окуневского, на д-ра Рошку 2. Найстаршій вікомъ оголошуе выббръ д-ра Окуневского. Шарахнуло въ „польскбмъ бецирку“, дѣти бѣдныхъ сплеснули въ долонѣ, радный бѣдный жидъ, котрому вже вручили були 200 зр. за голосъ, вбднесить въ посередъ голодной дѣтвори назадъ „нечистй грошѣ“, а панъ староста — поѣхавъ до Львова.

Яку панъ намѣстникъ Пінінський дасть информацію на дальше — побачимо незабавки по фактахъ!

Що буде, то буде — а честный загалъ мѣщаньства безконечно радуе ся тріюмфомъ правды надъ ложію та деморалізацію и въ повнбмъ почутю своѣи святои правды смѣло глядить въ будучность!

Обходъ ювілейный въ Станиславовѣ.

II.

О годинѣ 7½ вечеромъ розпочала ся друга часть обходу — *святочный вечеръ* при биткомъ заповненбй сали театральнбй товариства им. Монюшка. Здвигъ публики и загальне заинтересованѣ були такъ великй, що не стало мѣсць и надъ 60 особъ вбдбйшло безъ білетбвъ. Мѣжь участниками бачили мы всѣхъ видиѣйшихъ патріотбвъ мѣсцевои и замѣсцевои интеліґенціи, а такожь богато селяньства.

Святочный вечеръ розпочавъ д-ръ Олександеръ Колесса промовою про Котляревского та вбдродженѣ украньско-рускои літературы. Зб знаменитои тои промовы, богатои змѣстомъ а прегарнои формою, вбднесимо важнѣйшй моменты. Д-ръ Колесса подавъ передовсѣмъ образъ того сумного стану, въ якбмъ находило ся наше народне жите та письменство въ давнѣйшй часы а особливо при кбнци XVIII. вѣку. При такбй традиціи літературнбй и середъ того рода умовъ культурного и суспбльного життя зъявляеть ся „Ґнеида“ Котляревского, а зъ тымъ и першй початки нашои новои украньско-рускои літературы. Література сеся стае вбдъ разу на здоровыхъ основахъ, ставши вѣрнымъ вбдбитком народного життя та вызначуючись двома основными прикметами: демократизмомъ и глубокимъ почутемъ національнымъ. Особливо-жь демократизмъ, вѣрне мальованѣ життя та побуту широкихъ масъ люду надае ѣй цѣлкомъ оригінальне пятно а заразомъ незвычайну вагу у всеевропейскбй літературѣ. Вже давно передъ Авербахомъ и иншими того рода письменниками появляють ся у насъ пречудовй картины и оповѣдання зъ народного жита, а поета такого, якъ нашъ Шевченко, не мае нѣ одна европейска література. Наколи скандинавска література въ послѣдній часы вбдограла такъ велику ролю, то безперечно такъ само звернуло бы на себе загальну увагу и наше письменство, коли-бъ его вбдкрыто передъ Европою. — Вбдтакъ д-ръ Колесса перейшовъ поодинокй фазы украньско-руского письменства пбсля Котляревского на Украинѣ и въ Галичинѣ, схарактеризувавши короткими, але ядернымы словами всѣхъ замѣтнѣйшихъ писателѣвъ. При тбмъ вказавъ зъ признаниемъ на наймолодшу школу письменникбвъ въ Галичинѣ, що грунуе ся коло „Літературно-Наукового Вістника“. Свою прегарну рѣчь закбнчивъ горячими словами про будучность украньско-руского народу. Виправдѣ Украина закована кайданами неволѣ та зложена до гробу важкою рукою пбвнбчного деспота, але въ тбмъ доказъ ей жити и запорука ей будучности, що лютый гнобитель все тремтить та въ остраху, щобъ не встала, все накладае на нен новй пута.. Въ сѣмъ кбнцевбмъ уступѣ своѣи промовы зазначивъ д-ръ Колесса яко нашу остаточну мету: повну независимбсть украньско-руского народу, а публика повставши въ мѣсць зъ горячимъ одушевленемъ вбдспѣвала нашъ народный имнъ „Ще не вмерла Украина“. — Промову д-ра Колессы нагороджено довгими грбмкими оплесками.

Опбсля вбдделямувала зъ великимъ розумѣнемъ поезію Шевченка „На вѣчну память Котляревскому“ панна Софія Струтинська зъ Яновиць, звѣстна вже въ давнѣйшихъ выступбвъ яко знаменита декляматорка. Панна Струтинська вмѣла вложити въ свою деклямацію богато щирого чутя а при тбмъ хапае за серце своею незвычайною скромностію.

Пбсля деклямацій наступила аматорска выстава „Наталки Полтавки“, котру попередала прегарна увертюра Лисенка, вбдограна музикою вбйсковою. Саме вбдогране опереты выпало дуже свѣтло. Загальну увагу звертало на себе знамените вывчене ролѣ и умѣетна интерпретація характербвъ, а деякй аматоры грали справдѣ такъ, неначе-бъ мали за собою театральну рутину. Знаменитй були передъ усего: въ ролѣ Терпилихи панѣ Кульчицка зъ Вбдпечарь [звѣстна вже зъ давнѣйшихъ выступбвъ въ „Наталцѣ Полтавцѣ“], панна Ольга Проскурницка въ ролѣ Наталки и п. Никола Боярскій въ ролѣ Выборного. Дострояились до нихъ п. Франкевичъ яко Петро, п. Г. Будзиновскій яко Возный и п. Тимнкбвъ яко Никола. Дуже добре выпали также спѣвы, а особливо чарувала всѣхъ своимъ милымъ и сильнымъ голосомъ та вышколенымъ спѣвомъ панна Ольга Проскурницка; за те и збирала она грбмкй а заслуженй оплески та мусѣла деякй партій на жадане публики повторяти. Зъ мужчинъ звернувъ на себе увагу сильнымъ барітоновымъ голосомъ п. Франкевичъ.

По Матюковбмъ „Де Русь живе“, котре удачно вбдспѣвавъ хоръ „Станиславбвского Болна“, закбнчивъ святочный обрахъ наъ живыхъ особъ, представляючій у стбпъ увѣнчаного Котляревского всѣ верствы украньско-руского народу.

Святочный вечеръ закбнчивъ ся по 12-бй годинѣ въ ночи, а участники опустили салю въ вбдпесенбмъ настрою зъ пѣснею на устахъ „Ще не вмерла Украина“.

По „Святочнбмъ вечери“ вбдбувъ ся въ великбй, гарно освѣтленбй сали мѣщаньского касина *комерсъ* зъ *концертомъ музики вбйсковои*, що протягнувъ ся до 4 годины рано.

Обходъ ювілейный въ Станиславовѣ вынавъ надсподѣвано добре и бувъ импозантною маніфестацію нашои украньско-рускои идеѣ. Вбнъ е и на все буде непохитнымъ доказомъ, що и въ тбй части краю по всѣхъ усюдахъ запанувало та нѣколи не завмре почуте нашои народнои самостбйности, а слѣды того обходу полишать ся довго-довго на станиславбвскбй Украинѣ-Руси свѣтлымъ и незатертымъ спомиюмъ.

М.

Переглядъ політичный.

Поголоски о языковыхъ розпорядженяхъ для Шлеска справдили ся. Зъ нагоды якогось конкретного случаю міністеръ судовництва д-ръ Руберъ выдавъ до всѣхъ судбвъ краевыхъ на Шлеску рескриптъ котрымъ поручае, щобы всѣ выданяй судами повѣдомлена сторбнъ редагованѣ въ тбй мовѣ, въ якбй внесено подане. Яко наслѣдокъ того въ цивільнбй процедурѣ зарядивъ міністеръ, щобы всякй устнй розправы переводити въ мовѣ сторбнъ. Рбвночасно съ тымъ рескриптомъ выдавъ и президентъ міністербвъ гр. Тунъ яко управитель міністерства справъ внутрѣшныхъ до всѣхъ політичныхъ властій на Шлеску розпорядженя, щобы они при устныхъ розправахъ уживали кождои зъ трехъ краевыхъ мовъ, вбдповѣдно до того, якои уживае сторона. Такожь всяка експедиція призначена для сторбнъ мае выготовляти ся въ мовѣ стороны.

Slovensky Narod, нарѣкаючи, що правниця не хоче пбдирати словѣньскихъ и хорватскихъ жадань, толкуючись тымъ, що тутъ иде о личнй справы, пише, що політичнй и національнй справы дуже тѣсно вяжуть ся зъ личными, а кбнчить апострофою: „Коли союзники не хотять насъ пбдпирати, вбдлучѣмъ ся вбдъ нихъ“!

И Чехи начинають бути невдоволенй зъ правительства та зъ політики своихъ послбвъ. Narodni Listy докоряють гр. Тунови, що поступае нерѣшучо въ справѣ ческихъ поступлятбвъ. Ческй дневники нотують такожь поголовску, що становиско президента міністрбвъ не е таке вже певне, якъ давнѣйше. Захитали его не внутрѣшній вбдносины, але вбдповѣдь на интерпеляцію въ справѣ выганяня зъ Пруе.

Въ угорскбмъ соймѣ опозиція атакувала вчера правительство за „неправильности“, якихъ правительственній органы допускали ся при выборахъ.

Въ давно вже заповѣдженбй интерпеляціи п. Шіхлеръ запытувавъ президента міністрбвъ: чи ему вѣдомо, що угорскй Румуны въ Вілягошъ хотѣли выслати адресу до цѣсаря, але коли заборонено имъ зборы, они звернули ся до вѣденьского бурмістра Люегера зъ просьбою о посередництво и о доручене ихъ адресы цѣсареви. Интерпелянтъ запытуе Банфіого, якъ вбнъ намѣряе выступити противъ Румунбвъ и противъ Люегера, того нѣмчемного чоловѣка? Самому Банфіому сесѣдникъ закинувъ бракъ енергіи.

По тбй громовѣ засѣдане замкнено. На порядку дневнбмъ нинѣшного засѣдання дальша дискусія надъ речницемъ выбору президента. Въ суботу, недѣлю и понедѣлокъ не буде засѣдань.

Дневники доносять, що мѣжь опозицію и ліберальною партію ведуть ся переговоры щобы ухвалити буджетову провізорію бодай на одинъ мѣсяць. Здаесь опозиція згодить ся на таке уступство. — Въ Будапештѣ кружить поголоска, що дня 1 сѣчня появить ся королѣвскій рескриптъ, взываючій людибсть, щобы платила податки и дала рекрута. Загально думають, що коли не перейде посередне внесене и продовженѣ буджетовои провізорія на одинъ мѣсяць, то по першбмъ сѣчни буде мусѣло выйти королѣвске розпорядженя. Говорять такожь о тбмъ, що цѣсарскимъ розпорядженемъ буде установленый на пбвъ року status quo що-до квоты.

На мурахъ домбвъ въ Кандіи розклѣпано проклямацію кн. Юрія. Проклямація высказуе надѣю, що розпочате на Критѣ дѣло мира напевно принесе добрй результаты. Князь обѣцюе зробити все, що буде въ его силѣ, абы привернути на островѣ спокбй и довести вбднесины до доброго стану, хочь признае, що довершене дѣла успокоения острова, за-для чого вбнъ прибувъ сюда, стрѣтить ся въ великими перепонами. Въ четверь князь объѣздивъ мѣсто. Людибсть витала его оваційно. Мѣсто було илюмінованѣ; лишь улицѣ, де живуть самй Турки, замкнуло було вбйско. Князь принявъ у себе епископа, рабіна, представителя вѣроисповѣднои магомеданьскои громады, и вбдвѣдавъ магомеданьску святиню.

Зъ судовои салѣ.

[Ц. к. урядникъ податковый передъ судомъ за висвагу священика въ урядѣ податковѣмъ.]

Зъ Дрогобицкого пишуть намъ:

Саля суду повѣтового въ Дрогобичи дня 17 грудня с. р. пополудни мала незвычайный видъ. Передъ судьею п. Ганчаковскимъ станувъ яко обжалованый о §§. 331, 491. и 496. зак. карн надконтролёръ уряду податкового въ Дрогобичи п. Вільгельмъ Соѣ; обжалувучимъ бувъ заступецъ прокуратора публичного п. Ядя д-ръ Гумецкій въ заступствѣ покривдженого о. Рудавского, а обжалуваного боронивъ д-ръ Шайна. Яко авдіторія явились численно священики деканата дрогобицкого, заявляючи тымъ, що солідарно стоять за честію свого стану, тымъ бблше, що той самъ надконтролёръ уже зъ двома священниками за од нъ рбкъ свого урядованя знайшовъ ся въ конфліктѣ.

Розправа выказала, що коли дня 21 жовтня с. р. до бюра п. Вільгельма Соѣ, надконтролёра уряду податкового въ Дрогобичи, прийшовъ о. Рудавскій вбдбирати грошѣ школьного буджету и жаждавъ рускою мовою выдачѣ ихъ, руска бесѣда впровадила п. надконтролёра [родомъ зъ Бжеска] въ станъ такого подразненя, що вбнъ, подаючи картку зъ написаною квотою грошей школьныхъ, удержавъ у себе о. Рудавского такъ, що тому аж кровь пустила ся зъ носа, по чбмъ наступила острѣйша вымѣна словъ и п. надконтролёръ сказавъ о. Рудавскому: „ксьондзъ не маешь выховання!“ О. Рудавскій дѣйчи жалувавъ ся на такe трактоване передъ п. поборцемъ Вальтенбергеромъ, яко шефомъ п. Соѣ, однакъ п. поборець свѣдчивъ, що не чувъ сего, хоть чувъ, якъ о. Рудавскій сказавъ пану Соѣ: „вы мене выховання не будете учити!“ Взагалѣ свѣдоцтво функціонарѣвъ уряду податкового було таке, що чули все, що говорившъ о. Рудавскій до п. надконтролёра, н. пр.: „ѣдь на заходъ; ты згинешь, и не згину [?]“ и т. п., а нѣчого не чули, що говорившъ п. Соя о. Рудавскому, и высували на верхъ политичну сторону справы, а не рѣчь сему, — якъ се взято въ ц. к. старостве дрогобицкбмъ. Бо якъ обжалуваный, такъ и шефъ уряду податкового поборець п. Вальтенберґеръ зневаженого въ урядѣ о. Рудавского обжалували въ ц. к. старостве о переступство §. 12. патенту зъ 1854 року [непокоюня въ урядѣ], а староство сейчасъ засудило о. Рудавского на 25 зр. кары. Розумѣе ся, що противъ того засуду староства вавсь о. Рудавскій вбдкликъ до высшои власти. Акты той розправы въ староствѣ вбдчитано при розправѣ судовбй, а по выводахъ д-ра Гумецкого, котрый въ ясныхъ свѣтлахъ представивъ цѣлу справу и пбднѣсъ карыгбднбсть обиды священника зъ огляду на загально поважаный станъ духовный, и по оборонѣ выдавъ судья выроки, котрымъ *узнавъ* п. *Вільгельма Соя винным переступства §§. 331. и 496. и засудивъ его на всѣмъ днѣвъ аресту замѣненого на 40 зр. кары.*

Сей засудъ повиненъ спамятати всѣхъ тыхъ панбвъ урядниковъ, котрыхъ дразнить руске слово на рускбй земли, та й повиненъ научити кождого, щобы поступавъ зъ сторонами чемно — якъ то урядникамъ податковымъ припоручавъ віцепрезидентъ д-ръ Корытовскій звѣстнымъ своимъ окружникомъ. Сей засудъ нехай розважить и ц. к. старостве дрогобицке, котре засудило о. Рудавского. Занесценована бувшимъ сумнои памяти намѣстникомъ гр. Казимиромъ Баденімъ огидна система переслѣдуваня рускаго духовенства — котрои чей-же нинѣшный намѣстникъ гр. Пінінський не похваляе — повинна провалитись такъ само соромно, якъ соромно провалився ся разъ на все ин творець — гр. Казимиръ. На погибель баденізмови на галицкбй Руси!

НОВИНКИ.

— Въ справѣ конфіскаты 267 числа „Дѣла“ одержуемо отсе письмо: Pr. 130/98/2. В Імени Его Величества Цѣсаря! Ц. к. Суд краевий для справъ карныхъ у Львові рішивъ на підставі §§. 489 і 493 зак. кар. і §. 37. зак. пр., що зміст артикулу уміщеного в числі 267 часописи „Дѣло“ з дня 30. падолиста (12 грудня) 1898 під написею „Енергічна і інтензивна політика“ від слів: „здавало ся на хвилю“ до слів „що удосконаленій“ містить в собі знамена провини в §. 300 з. к. і прото управедливлена есть зараджена через ц. к. прокуратора державного конфіскаты сеї часописи. В наслідок того рішеня заборонене есть дальше ширене того артикулу а забраний наклад мае бути знищений. *Дальшому внесенно прокуратора державы на затвердженѣ конфіскаты* артикулу від слів: „і що-ж на се“ до слів „в раді державній“ і уступу від слів „що-ж би у нас“ до „злочинну“ і від слів: „замість сего“ до „в урядах“ *відмовлено.* — Поводы: В означенім уступі під написею „Енергічна і інтензивна політика“ від слів „здавало ся на хвилю“ до слів „що удосконаленій“ старае ся автор через перекрученѣ стану дѣл і через худеня побудити до погорды і ненависти против намістникови Галичини з взгляду на его урядованѣ, против видимі суть знамена провини з §. 300 з. к. В дальших уступах не досмотрив ся Суд покликаних через прокуратора державы знамен злочинну з §. 65 а., арт. II. закона з 17|XII. 1862. Н. 8. Д. з. п. і провини з §. 300 з. к. — Львів дня 16 грудня 1898. *Zmiukowski.*

— **Отворенѣ сойму.** До послбвъ розбсланo вже повѣдомлене о скликаню сойму на день 28 с. м. Того дня вбдбудуть ся богослужения: о 9 год. рано въ церкви с. Юра а о 10-бй въ катедрѣ латиньскбй. Торжественне отворене сойму о 11-бй передъ полуднемъ. На порядку дневнбмъ поставлено перше читане 94 справозданъ краевого выдѣлу.

— **Білеты на I. засѣданѣ сойму** буде выдавати канцеля із соймова [въ будынку соймовбмъ на I. поверсѣ] вб второкъ 27-ого грудня межи годинами 11 а 12 въ полудне, а на слѣдуючй засѣдани вбдъ 6 до 7 годины вечеромъ день передъ засѣданемъ.

— Вб второкъ 20-ого с. м. о годинѣ 6 вечеромъ въ сали Народного Дому урядила молодѣжь академічнои [рускои] гімназіи у Львовѣ святочный вечеръ въ память сотыхъ роковинъ нашого літературного вбдродженя. Въ програму вечерка входили спѣвы, музика и деклямація. Вечеръ вбдкрывъ проф. Ил. Кокорудзъ дуже цѣкавымъ вбдчитомъ про вбдроджене украньско-рускои літературы. Опбсля наступили продукціи. Хоры выпали вбдъ кождымъ взглядомъ дуже добре; натомѣсть за трудна була для молодого музыка гра на фортепянѣ музычного твору Ліста „Reminiscences de Lucia de Lammermoor“. Деклямаціи були загально добрй. Дуже припала всѣмъ до вподобы богатотомъ музыка „Рбдзяна псальма“ Лисенка, котру вбдспѣвавъ мѣшаный хоръ въ акомпаниаментѣ фортепияна. Вечеръ вбдбувъ ся дуже поважно при участи цѣлого тѣла учительского, вызначайшихъ Русинбвъ и родичѣвъ учениковъ. Гостѣ зложили добровбльнй датки на товариство „Русланъ“.

— Онегды [въ середу] вбдбувъ ся такій святочный вечеръ и въ заведеню дѣвочбмъ Василіянокъ у Львовѣ. Програма вечера складала ся зъ девять точокъ: зб спѣвбвъ, гры на фортепянѣ и деклямацій. Вступне слово выголосила п-на Будзиновска зъ точнымъ зрозумѣнемъ рѣчи. Дуже оригінально выглядавъ хоръ малыхъ дѣтей, що вбдспѣвали пѣсню „Рбдна мова“. Хоры и гры на фортепянѣ вызначали ся старанностію и певностію. Деклямаціи були добрй. Взагалѣ вечерокъ робивъ дуже мило вражене. Институтки выступили въ хорошихъ народныхъ строяхъ, естрада була прибрана зеленію, а середъ неи красувавъ ся портретъ Котляревского. На ве-

Мого выробу Дереновка и Ратафія перевышае добротою и чистотою всѣ до теперь знаній Дереновки и Ратафій а коштуе бутилька літрова тблько 1 зр. 25 кр. є отже безъ порбвнання дешевша и лучша вбдъ выроб бвъ иншихъ фабрикъ.
474 2—4
Фірма: Иванъ Мупиньскій — Львбвъ — Ринокъ ч. 40.

оеръ прибуло досыть рускои интелігенціи, особливо панъ, а бачили мы такожъ оо. крил. Бѣлецкого и Туркевича, д-ра Ис. Шараневича и н. Вечеръ закінчивъ гарный образъ изъ живыхъ особъ: апотеоза Руси зъ хрестомъ въ рукахъ въ товариствѣ ангела-хоронителя, а побічъ знамя працѣ — двѣ рускій дѣвчата приняли кужѣль. Нашій молоденькій патріотки въ доказъ загального признанія оплескувано и хвалено.

Честь молодежи, котра своими слабыми силами старае ся въ такъ патріотичный способъ дати выразъ своимъ чувствамъ! Смѣло можемо глядѣти въ нашу будучность!

— **Загальнй зборы Рогатиньскои філіи Товариства Педагогічного** відбудуть ся дня 27 н. ст. студня с. р. о годинѣ 11½ передъ полуднемъ въ школѣ мужескій въ Рогатинѣ зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ: 1) Справоздане въ дѣяльности Выдѣлу; 2) справоздане касове и выборъ контрольной комісіи; — 3) выборъ головы и членівъ выдѣлу та ихъ заступниківъ; — 4) відчитъ; — 5) внесеня членівъ. — Подаючи отсе оповѣщене до приходнои відомости, звертаемо ся передъ всѣмъ до учительства повѣту Рогатиньского зъ запывомъ, щобы численнымъ участемъ заявило свою солідарность зъ нашимъ Товариствомъ а вступаючи въ члены сповнило свій обовязокъ. — *Відъ Выдѣлу Рогатиньскои філіи Товариства Педагогічного.*

— **Загальнй зборы членівъ Товариства філія „Просвѣты“ въ Бродахъ** відбудуть ся въ середу 16 (28) грудня о. р. зъ слѣдуючою програмою: 1) о год. 9 рано богослужене за покійныхъ членівъ; — 2) о 10½ відкрыте зборівъ въ комнатахъ Рускои Бесѣды въ Бродахъ и справоздане выдѣлу; — 3) відчитъ про значѣня Котляревского; — 4) квестіи економічній; — 5) внески членівъ; — 6) выборъ нового выдѣлу. — До численнои участи запрошуе Вп. членівъ и прихильниківъ Товариства — *Выдѣлъ.*

— **Зъ Бобреччины.** Дня 29 н. ст. грудня відбудуть ся въ Бобрцѣ передъ полуднемъ зборы членівъ тамошнои „Рускои Рады“ (на тімъ зборѣ мають бути реферати о теперѣшнімъ положеню галицко-руского народу и економічный), а при тій нагодѣ намѣряе о. І. В. полагодити одну важну справу крамниць въ бобрецкімъ повѣтѣ и въ тімъ дѣлѣ просить насъ о помѣщене отсего письма:

„Майже въ кождімъ селѣ нашого повѣта есть крамниця, але не може добре розвивати ся, бо товаръ по мѣстахъ дають таньше, якъ въ крамницяхъ. Длятого ухвалено запросити на день 29 грудня всѣхъ властителівъ крамниць до Бобрки, де відпоручникъ „Народнои Торговлѣ „вкаже жерела, зъ котрыхъ бы всѣ крамниці разомъ могли гуртомъ спроваджувати потрѣбній имъ товары. Пояснене тов дасть ся на зборѣ Рускои Рады о годинѣ 10½ рано. Потімъ умовлять ся спільно всѣ властителѣ крамниць и означать собѣ мѣсце, де бы був складъ ихъ товарівъ. Вел. оо. душпастирѣвъ и Вп. учителівъ упрашае ся ласкаво повѣдомити крамарѣвъ о сій відозвѣ въ интересѣ розвою крамниць. — *І. В.*

— **Огнѣ.** Дня 14 с. м. згорѣло въ *Лужку дольнімъ* [пов. дрогобицкого] 51 господарствъ селянськихъ вартости звыжъ 33 тысячъ зр. а обезпеченыхъ на 19 тысячъ зр. — Онодгы въ *Дичковѣ* коло Тернополя згорѣвъ паровый млынъ фірмы Райтманъ-Бурштинъ вартости 90.000 зр. — Въ *Косовѣ* згорѣло недавно кільканацять жидівскихъ домівъ.

— **Побільшене числа посадъ при урядахъ податковыхъ.** Наслѣдкомъ збільшеныхъ чинностій при урядахъ податковыхъ, именно черезъ заведене податку особово-доходового, побільшило міністерство скарбу статъ адъюнктівъ податковыхъ XI. клясы рангя о 109 посадъ, а число адъютівъ для практикантівъ о 85. Нагода сеся, якъ такожъ переведена регуляція платнѣ державныхъ урядниківъ, отвирае для молодыхъ людей безъ університетскихъ студій дуже корыстну будучность. До принятя до уряду податкового на практику вымагае ся окінченого 17-ого року житя, свѣдоцтва изъ окінченои зъ добрымъ поступомъ IV. клясы школъ середныхъ и відповѣдного здоровля.

— Въ Тернополи на Загробели померла дня 21 с. м. въ ночи Климентина зъ Рудницкихъ Чарковска-Голѣвска, жена ордината Тадея Чарковского-Голѣвского.

— **Поганый злочинъ въ Станиславовѣ.** Въ ночи зъ недѣлѣ на понедѣлокъ спізненою порою вертавъ професоръ Левицкій зъ женою въ касина до дому. Наразъ зачули войкъ и приглушеный кликъ о помочь. Голосъ той завівъ ихъ до кирниці. Въ кирници був якійсь чоловікъ и кликавъ зъ роспукою о ратунокъ. Проф. Левицкій сейчасъ побудивъ жовнірівъ у сусѣдімъ домѣ и жертвувавъ высоку нагороду за добуте чоловѣка зъ кирниці, але жовніры не мали відваги Проф Левицкій пославъ зразъ по сторожу огневу. Прийшли два стражники, але и они не мали відваги спустити ся до кирниці. Тогдѣ проф. Левицкій спустивъ ведро потопаючому и кликавъ до него, абы вчепивъ ся ведра, однакъ нещастный, обезсиленый, мусѣвъ уже ограти сѣдомість и певно не чувъ. Вкінци прибула поліція и добула топѣльника, але вже безъ житя. Всякій заходы принести его до житя, показали ся безуспѣшными. Мѣскій лѣкарь сконстатувавъ смерть. Заряджене зразъ слѣдство выкрыло, що утопленый був помічникомъ у комінарского майстра Гаммера, мавъ около 30 лѣтъ и называвъ ся Ламиковскій. Дальше выкрыто, що Ламиковскій був тои ночи въ товариствѣ якихсь грехъ молодыхъ людей и одной дѣвчины, они всѣ весело забавляли ся и він був сильно пяный. Зъ того зродило ся підозрѣне, що тутъ могуть бути злочинъ, тымъ більше, що кирниця, въ котрій Ламиковскій утопивъ ся, лежить мѣжъ двома домами и въ значінімъ віддаленю відъ улицѣ. Спершу не можна було выслѣдити товаришівъ забавы Ламиковского и ажъ въ середу удало ся поліціи відгайти ихъ. То товаришъ комінарскій Габасевичъ, Гавалюкъ и Рубертъ, всѣ три занятій у комінарского майстра Твардовского. Габасевичъ, якъ показуе ся, мавъ злобсть до небіжчика. Не був ще вызволеный, а Ламиковскій мавъ зъ нимъ поводити ся згірдно. Згаданои ночи бачила ихъ всѣхъ чотирохъ одна гарфіністка, якъ выходили около 12-ои годины зъ одного шинку. Въ годину пізнѣйше, отже більше-менше въ часѣ, коли допущено ся злочину, видѣла одна дѣвчина, що вертала улицею Собѣского, якъ два мужчины тягнули пяного Ламиковского въ напрямѣ реальности Вайнгартена, т. є. туда, де допущено ся злочину. Всѣ три увязнені комінарѣ стараються выказати, що були того вечера въ театрѣ и передъ 11-ою годиною спали вже дома. Однакъ тій звізнання показують ся ложными супротивъ того, що гарфіністка знае дуже добре Габасевича, а друга дѣвчина пізнае въ Габасевичу одного зъ тыхъ, що около 1-ои годины въ ночи тягнули Ламиковского улицею. — Противъ стражниківъ, що відмовили по ночи жидівскому ще Ламиковскому и лишили его въ кирници, зарядивъ бурмістръ слѣдство.

— Зъ огляду на сегорічну осѣнь розказуе одинъ старенькій выслуженый инспекторъ шкільный, що въ 1843 була така красна осѣнь, якъ теперь, и въ зимѣ не було снѣгу; люде майже все босо ходили, въ першій половинѣ марта за великого тепла овесъ сѣяли — и рікъ був добрый. Коли въ Чернівцяхъ выйшли на Богоявленіе святити воду, зачало гремѣти, якъ у лѣтѣ, лискати и дощемъ лляти такъ, що всѣ повтѣкали домівъ. Ажъ у Великімъ тыждни пійшовъ черезъ три днѣ дощъ зъ снѣгомъ, відтакъ выпогодилось и перейшло до весны. Отже можна надѣяти ся, що и теперь дожимо такого скону въ природѣ, бо и селяне зауважали, що якій грудень, така й зима. Що дай Боже для старыхъ и молодыхъ дѣтей, для пчілъ та для худібки, бо для тои однаково небогато е пашѣ. — *А. С.*

— **Дрібній вѣсти.** Д-ръ Вас. Волянъ зъ Чернівцівъ занедужавъ небезпечно; дня 20 с. м. піддавъ ся операціи, котру выконавъ д-ръ Гуссенбаверъ зъ Вѣдня. — П. Олекса Венгриновичъ, урядникъ выдѣлу краевого, членъ-основатель „Сокола“, відъ довшого вже часу перебувае тяжку недугу запаленя легкихъ. — За Жовківскою рогачкою у Львовѣ набиравъ селянинъ Руд. Сливиньскій зъ Пикуловичъ [пов. львівского] воду зъ кирниці, похилянувъ ся и упавши на дно кирниці утопивъ ся; помочь прибула за пізно. — Въ Заболотовѣ кинула ся до Прута жидівка Блиме Ліберъ и утонула. — Въ Ярославѣ утонувъ въ ровѣ по пяному богатый селянинъ Михайло Місьонгъ зъ Тивонія. — Цѣлковите затьмѣне місяця припадае 27-ого с. м. о год. 10 мін. 48; его буде можна бачити въ Европѣ, Африцѣ и на океанахъ Индійскімъ и Атлантицкімъ. — Въ Глиняхъ два хлопцѣ совгали ся на ставѣ, лѣдъ заломивъ ся и они пійшли підъ кригу; на щасте надбѣгъ фризіерскій челядникъ Ляйдеръ, скочивъ за ними и выратувавъ ихъ. — Домовина Колюмба прибуде въ суботу зъ Гаваны до Кадикса, куда прибудуть всѣ міністры. — Слуга Петро Дмуховскій зъ редакціи Gazet y lwowsk-oи, высланый онодгы на почту зъ квотою 60 зр., десь „дмухнувъ“ на свята; пытае за нимъ поліція. — Въ Прибівцѣ [пов. стрижівского] відобравъ собѣ житя выстрѣломъ зъ фльоберта въ голову начальникъ зелѣзничовъ стацій Ант. Шіндлеръ, отецъ трохъ дѣтей; причиною самоубійства мали бути невідрадній відносины фінансовій к первова недуга.

Наука, штука и література.

— **„Перша Служба Божа на чотири голоси хору мішаного“** выдавъ Філяретъ Колесса у Львовѣ. Се справдѣ перше въ Галичинѣ выданє пѣсень літургічныхъ, р записаныхъ на чотири голосы хору, и мѣстить въ собѣ: 1) „Слава“ Бортнянського [кіівскій напівъ]. 2) „Святый Боже“ [зъ парт. Киприяна]. 3) „Аллилуя“ [зъ парт. Киприяна]. 4) „Иже Херувимы“ и „Яко да Царя“ Римского-Корсакова. 5) „Вѣрую“ Рафаловича. 6) „Милость мира“ Римского-Корсакова. 7) „Свять“ Римского-Корсакова. 8) „Тебе поемъ“ Бортнянського. 9) „Достойно есть“ Бортнянського. 10) „Отче нашъ“ Вербицкого. 11) „Да исполнять ся“ Бортнянського [кіівскій напівъ]. 12) „Буди имя Господне“ Вербицкого. 13) „Подъ Твою милость“ Бортнянського [стар. напівъ]. 14) Псаломъ „Дѣва днесь“ Лисенка.

Якъ бачимо, по при звѣстныхъ уже изъ оныхъ церковныхъ подае ся выдаництво пѣснѣ авторівъ у насъ майже зовсѣмъ незнаныхъ, якъ: Римского-Корсакова, Рафаловича, а такожъ деякій незвѣстній у насъ композиціи церковній Бортнянського [„Подъ Твою милость“] и Лисенка. Цѣлею выдаництва есть не лишь улекшити організацію и ведене церковныхъ хорівъ черезъ достатченя пѣсень поправно на чотири голосы розписаныхъ, не лишь подати нашимъ хорамъ новій, свѣжій пѣснѣ літургічній, але що-найважнѣйше — добирати для нашого богослужена такій пѣснѣ, що відповѣдали бы духови нашихъ питомыхъ напівівъ церковныхъ и нашого обряду взагалѣ, щобы тымъ способомъ елімінувати втискаючу ся до нашого співу церковного чужину. Длятого увзгляднено въ сімъ выданю передовсѣмъ такій пѣснѣ, що основують ся на нашихъ мелодічныхъ и родимыхъ напівахъ. Пѣснѣ добирано легкій, такъ що [кромѣ псальмы Лисенковои] може ихъ навѣть початкуючій хоръ выконувати.

Выдане се зовсѣмъ не дороге: всѣ чотири голосы, зъ котрыхъ кождый мѣстить въ собѣ 8 картокъ великои чвертки, коштують разомъ 1 зр. Накладъ невеликій: всего 200 примѣрниківъ [зъ котрыхъ велика часть уже замовлена], тому-жъ треба поспѣшати зъ передплатою. Коли кошты выданя будуть покривати ся, приступить накладникъ до выдання другои „Служби Божої на чотири голоси хору мішаного“. *Изъ замовленями треба звертати ся на адресу Філярета Колессы, суплента гімн. и учителя співу при ц. к. академічній гімназіи у Львовѣ* [будынокъ гімназіи въ „Народнімъ Домѣ“ II. поверхъ].

Именованя, перенесеня, відзначеня и пр.

— **Именованя.** Адъюнктами судовыми именовані авскультанты: д ръ Іос. Шидловскій для Болехова, Тороньскій для Козовы, Володисл. Дукетъ для Лѣська, Венантій Ференцъ для Тернополя, д ръ Едв. Краттеръ для львівского округа безъ мѣсца урядованя, кандидатъ адвокатскій д-ръ Гриневецкій для Ярослава, д-ръ Ив. Раф. Рутковскій для Мостискъ, Каз. Франковскій для Дубенцка, Алекс. Фединьскій для Заболотова, Стан. Володисл. Ковнацкій для Старого-мѣста, Володимиръ Федакъ для Богородчанъ, Емил. Гузаръ зъ Чорткова, Володисл. Лисовскій для Залѣщикъ, Філаретъ Грабовеньскій для Гвіздця, д-ръ Іос. Мержеьскій для Делятина, Стан. Хмѣлевскій для Турки, Мих. Шурко для Винникъ Кароль Абгаръ-Захаріасевичъ для Городка, д-ръ Лука Рогальскій для Скалата, Март. Калищакъ для Скалата, д-ръ Викторъ Слоневскій для Галича, Іосифъ Любінецкій для Буська, Іос. Дворжакъ для Сколього, д-ръ Стан. Вармскій для Дрогобича, Володисл. Ильницкій-Сенюшкевичъ для Косова, Володимиръ Іойко для Бурштина, Володисл. Козиньскій для Бучача, Кольскій для Угнова.

— **Перенесеня.** Перенесені адъюнкты судовій: д-ръ Мих. Конюшецкій зъ Добромиля до Сянокы, д-ръ Володисл. Циховцкій изъ Сколього до Судовои Вишнѣ, Авг. Гебультовскій изъ Старого-мѣста до Бобрки, Жигм. Рыбицкій изъ Гвіздця до Янова, Ив. Шіндлеръ изъ Заболотова до Тисьменицѣ; далыше дістали адъюнкты зъ львівского округа высшого суду краевого слѣдуючій системізованій посады адъюнктівъ: д-ръ Ив Мих. Бейнаровичъ въ Березовѣ, д ръ Викт. Ивановичъ въ Сторожинци и Ив. Ширацкій въ Добромили.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. Дирекція зелѣзницъ державныхъ о повѣщуе:

Въ цѣли прискоренія перевозу рогатои худобы зъ Галичины и Буковины на понедѣлковый торгъ у Вѣдни и Празѣ завели ц. к. зелѣзницѣ державній по порозумѣню зъ зелѣзницями беручими удѣлъ въ тімъ перевозѣ надзвычайній поѣзды товарово-поспѣшній. Користи и пільги, якій се уряджене подае торговли рогатою худобою суть превеликои ваги, позаякъ транспортъ есть значно коротшій, въ наслѣдокъ чого худоба не тратить стілько на вазѣ, якъ при перевозѣ поѣздами звычайными, а крімъ того відпадае не тілько коштовне але и утяжливе кормлене звѣрятъ підчасъ дороги. Симъ звертае ся проте увагу всѣхъ интересованыхъ на дотычній оповѣщеня зъ цѣтня и липня с. р. зъ того увагою, що близшихъ поясненъ, въ сій справѣ удѣлять начальники стацій надавчихъ.

Галицко-вѣденьскій звязокъ зелѣзничій. — Зъ днемъ 1 сѣчня 1899 входить въ житє новый додатокъ до тарифы часть II.

Полуднево-нѣмецкій-австро-угорскій звязокъ зелѣзничій. — Зъ днемъ 1 сѣчня 1899 увійде въ житє нова тарифа для перевозу худоби на приховокъ (бугаівъ и коровъ) изъ звычай посылки товарови.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На ювілейну Бурсу ремісничо-промислову зложили (дальше): о. Ив. Охримовичъ зъ Грабівця 1·17 зр.; о. І Фолисъ збірку въ церквѣ въ Скнилові 5·17 зр; черезъ „Дѣло“: Т. Коникъ въ Нижанковичахъ 3 зр.; о. П. Гіль въ Олексинцахъ 2·50 зр.; читальня въ Микулинцахъ 3 зр.; о. М. Миколаевичъ зъ Скоморохъ 2 зр.; д-ръ Т. Сембратовичъ зъ Вѣдня (після оповѣщена „Дѣла“ въ ч. 146) 115 зр. 75 кр. о. Ин. Погорецкій зъ Бродокъ 5 зр.; В. Чаплиньскій зъ Білобожницѣ 1 зр.; парохіяне Косова 2·50 зр.; мѣщане Перемышлянъ 3·80 зр.; М. Чапранъ відъ семинаристокъ у Львовѣ 5 зр.; І. Билинкевичъ зъ Звенигорода (друга збірка) 2·14 зр; за ініціятивою о Кобилянського зъ Гавриловки зібрано въ касинѣ въ Надвірній 11·10 зр.; читальна въ Выгнанцѣ коло Чорткова черезъ о. Добромильского 4.65 зр.; Іос. Кучика зъ Стрыя 9·23 зр. (въ складцѣ взяли участь: І. Кучика 1 зр., Ив. Машкевичъ 23 кр., Т. Одришко 20 кр., В. Гецевъ 50 кр., Т. А. 10 кр., І. Рудницкій 20 кр., А. Вайсъ 20 кр., И. Г. 50 кр., Чапельскій 20 кр., Глушкевичъ 50 кр., Чвартацкій 1 зр., Ив. Вахнянинъ 30 кр., В. Клосевичъ 25 кр., К. Лявренцій 30 кр., Устіяновичъ 5 кр., о. В. Нижанковскій 10 кр., М. Супакъ 50 кр., Л. Чабанъ 10 кр., Рудкевичъ 10 кр., Юл. Костецкій 50 кр., Т. Чабанъ 10 кр., К. Винярскій 10 кр., о Кордасевичъ 10 кр., Дригинычъ 10 кр., Ст. Дубравскій 1 зр., о П. Шаловскій зъ Завадова 50 кр., о. Голонкевичъ зъ Лукавицѣ 50 кр.); Підгородецкій зъ Журавна збірку на відчитѣ 2 зр.; члены тов. „Чорногора“ въ Лубнѣ 2·20 зр. (*Конецъ буде*).

☞ Просимо Вп. Читателівъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й валеглости — та зъєднувати „Дѣлу“ якъ найбільше новыхъ передплатниківъ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 28 грудня. Міністерство торговлѣ скличе небавомъ анкету въ справѣ терміновои торговлѣ збіжемъ. Приготовляють ся вже квестіонарѣ и будуть розсланій рільничимъ товариствамъ, торговельнымъ палатамъ и иншимъ подібнымъ институціямъ. — Зъ Опавы доносять, що мѣска рада ухвалила резолюцію, высказуючу невдоволене въ удержавленя приватной гімназіи ческой въ Опавѣ. — Цѣсарске письмо, котре яко подяка на ювілейну адресу галицкого сойму прийде на руки краевого маршалка, окрімъ кількохъ теплыхъ словъ подяки не буде мѣстити въ собѣ нѣчого політичного. N. W. Tagblatt доносить, що въ слѣдуючімъ роцѣ будуть утворені три новій полки краевои обороны.

Прага 28 грудня. Prager Tagblatt на підставѣ добрыхъ информацій заперечуе вѣсть, мовь-бы правительство намѣрало дати відповѣдь на адресу ческого сойму, въ котрій знаходивъ бы ся устугъ дотыкаючій правно-державныхъ аспірацій ческихъ — Соймового посла Партака, котрый заохочуесь резервістівъ відповѣдати „zde“ а не „hier“, засуджено на гривну 5 зр.

Будапештъ 28 грудня. Въ комітетѣ збираючімъ складки на памятникъ цѣсаревои Єлисаветы выкрыто дефравдацію кількохъ тысячівъ зр.

Царгородъ 28 грудня. Вел. князь Николай попращавъ ся зъ султаномъ и відъѣхавъ до Одесы. — Гафі-баша, высшій урядникъ префектуры, въ публичнімъ локалю застрѣливъ султаньского адъютанта Ґані-бея, звѣстного изъ жестокости.

Парижъ 28 грудня. Міністеръ війны заявивъ президентови касаційного трибуналу, що акты справы Дрейфуса буде могъ выдати трибуналови лишь тогдѣ, коли адвокатъ Морнардъ приймe на себе одвѣчальность за дискрецію панѣ Дрейфусъ, котрій яко заступникови интересівъ Дрейфуса, акты мусять предложити ся. Адвокатъ Морнардъ зложивъ торжественно таку заяву.

Берлинъ 28 грудня. Найважнѣйшій берлиньскій промысловцѣ и купцѣ скликали конференцію, щобы правительству предложити въ цифрахъ доказы, якій великій страты терпить нѣмецка торговля зъ причины політики выганянь. Комівояжеры зъ усѣхъ сторонъ доносять о шкідныхъ наслѣдкахъ тои політики.

Римъ 28 грудня. Члены противанархістичной конференціи зобовязали ся словомъ чести задержати въ тайнѣ хідъ нарадъ и ухвалы конференціи. Всѣ письма и протоколы спалять ся. Дня 1 сѣчня мае оголосити ся королівска амнестія засудженыхъ за послѣдній розруxи.

Парижъ 28 грудня. Палата приняла торговельный договоръ зъ Італією.

Вашингтонъ 28 грудня. Американській комендантъ на Филипінахъ генералъ Отісъ одержавъ якусь тайну инструкцію. Здаеть ся, що припоручено ему успокоити людность запевненемъ, що Америка буде руководити ся справедливостію, пошануе права горожанъ, знесе теперѣшній, до неможли ости высоко выпрубований податки и лишить урядниківъ на ихъ становискахъ. — Войскова комісія палаты послівъ ухвалила голосувати за побільшенемъ армій такъ, щобы она въ часѣ мира числила 100.000 вояківъ.

Пекінъ 28 грудня. Американській посолъ вніосъ протестъ противъ розширеня французскои кольонії въ Шангаю.

Надісланое.

ЗМѢНА ПОМЕШКАНЯ

ЛѢКАРЬ НЕДУГЪ ВНУТРѢШНЫХЪ

Д-ръ Евгеній Озаркевичъ

мешкае

въ каменици „Народного Дому“

улиця Краківска ч-ръ 17, І. поверхъ. Ординуе відъ 3—5 годины. 349 23—?

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ рынокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкówъ

І. Друки правничій:

1.	Позовъ въ справахъ дрібныхъ лібра	по 25	кр.
2.	Контрактъ купна и продажи І. лібъ.	по 40	„
3.	„ „ „ ІІ. „	по 40	„
4.	„ „ „ ІІІ. „	по 40	„
5.	Повномочія	по 40	„
6.	Подання о екс- и интабуляціФ, взбръ а) б) в) г) лібра	по 40	„
7.	Написы до подань о интабуляцію лібъ.	по 20	„

ІІ Друки для касъ позичковыхъ:

8.	Дневникъ касовый лібра	по 40	„
9.	Книга довжниківъ „	„ 40	„
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„ 2·—	„
11.	Скрипть довжный „ „	„ 1·20	„
12.	Книжочка вкладкова (щадн.) „ „	„ 3·—	„

ІІІ. Друки для крамниць—

13.	Книжка товарова лібра	по 40	„
14.	Книжка касова „	„ 40	„

ІѴ. Друки для читалень и касъ позичковыхъ:

15.	Списъ членівъ лібра	по 40	„
16.	Грамоты членьскій читалень „Просвѣты“ примѣрникъ	по 2	„

За опаковане и оплату почты дочисляе ся належитість особно.

Надѣслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на сполудневій сторонѣ площи Галицкой



поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекогляды, барометры, термометры, рѣзній ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайґи, тамыце мѣрничѣ, піоны, лібеле, манометры и т. п.

Уряджене двадзівок електричных.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185

ЛИПЕ

въ ресторації НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улица Трибунальска ч. 12. дѣмъ власный, можна дістати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣдання

ЦѢННИКЪ

Печеня вепрова въ капустою	15 кр
Сѣкалй легки	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка толча въ хрѣномъ	10 „
Ковбаска въ хрѣномъ	5 „
Кавіяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять въ моєи ресторації, даю вѣдбиравчимъ марки. — Найлѣпшій вино по найдешевшихъ цѣнахъ. почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 165—? З высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

Ресторація уряджена зъ комфортомъ.

!! НА СВЯТА !!

Петро Кольоньскій давнѣйше Брайтмаєръ

Готель „пѣдъ трема коронами"

Львовъ, ул. Трибунальска 10

поручає знаній зъ доброты вина рѣзного рода, шампаны, румъ, коняк, горѣвки, лікеры краєвй и заграничнѣ. Цѣны умѣрены. Замовленя выконує ся вѣдворотною почтою не числячи опаковання. Портеръ англійскій. 487 2—7

Готель цѣкомъ вѣдновлявный, цѣны низкій.

ПЕЧЕНЄ ТѢСТЪ

святочныхъ

вже вышло зъ друку

въ языцѣ рускѣмъ

и обнимає:

Знаменитій струдлѣ на маслѣ, царенй пѣетнй, смачній булки дорѣвнуючій бабамъ и т. п.

Пляцокъ дактелевый, крухій, чоколядовый, незрѣванный орѣховый. Нугать и т. п. Мазурки баквлівій макаронникові, марципановій, лінцкій торть и т. п. Торть провансскій, хлѣбный, іспаньскій, знаменитый сырный и т. п.

Всѣякій тѣста до кавы, чаю и чоколяды.

Знаменитй принисы на Медвяники и т. п. 459 4—5

Цѣна 70 кр.

По пересланю почтовымъ переказомъ 76 кр. высылає franco

ДРУКАРНЯ НАРОДОВА

Ст. Манецкого и Спѣлки

Львовъ, Готель Жоржа.

ПОДЯКА.

Выдѣлъ Товариства „Руска Бурса" въ Новѣмъ Санчи складає прилюдно найсердечнѣйшу подяку слѣдуючимъ Р. Т. Добродѣямъ, котрѣ ласкаво спомогли молоденьке наше Товариство дарами а именно: Заступникови бурмістра въ Новѣмъ Санчи Александрови, котрый жертвувавъ два кѣрцѣ картофель; громадѣ Войковѣй за шѣсть мѣхѣвъ бараболь; громадѣ Щавникъ коло Мушины за десять мѣхѣвъ бараболь; о. Константину Константиновичеви, пароховй въ Вѣрхомлянки великѣй, котрый збѣравъ въ громадѣ двацять мѣхѣвъ бараболь; Институтови Ставропігійскому у Львовѣ за Служебникъ, 20 примѣрниквъ Трепарѣвъ и 14 примѣрниквъ Молитвословѣвъ; Францішкови Пашекови, властителеви броварy въ Грибовѣ за два великій вантухи въ хмелю. Всѣмъ тымъ Добродѣямъ щире слово „Боже заплать!" — *Выдѣлъ Товариства „Руска Бурса въ Новѣмъ Санчи".*

ПОДЯКА.

Выдѣлъ Читальнѣ „Просвѣты" въ Томашовцяхъ складає прилюдну подяку Свѣтлому Выдѣлови „Просвѣты" за дарованій книжочки вартости 4 зр. 45 кр. и за друки касовій, якъ такожъ ч. Матѣеви Табачукови за вѣдступленє даромъ своєи хаты для Читальнѣ.

Томашовцѣ дня 16 грудня 1898 р.

Федо Ядвѣ голова. *Теодоръ Сверида* секретарь.

Також и на раты

без пѣдвышки цѣнъ

диваны, портіэры, хѣдники, ковдры ватованій, капы на столы и лѣжка, коцы, дерги на конѣ, якъ такожъ всякій артикулы потрѣбній до уряджена домового въ складѣ диванѣвъ „Teppichhaus au Louvre", Львовъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высилає ся цѣнники даромъ и оплатно. 190

Маю честь повѣдомити Впов. Р. Т. Публіку, що я отворивъ у Львовѣ

при ул. Сикстускѣй пѣдъ ч. 26

Цвѣтный Базаръ

и що всякій замовленя, входячій въ кругъ огородництва въ мѣсци, якъ и на провінціи, а то

ВѢНЦѢ и т. п.

выконую по найнизшихъ цѣнахъ

Я заосмотривъ ся у вѣдповѣдній выконавчій силы и думаю, що буду мѣгъ вдоволити всякимъ вымогамъ Впов. П. Т. Публики.

Зъ найвышшимъ поважанемъ

Д-ръ Евгеній Польоньчикъ и С-ка.

Адреса: Цвѣтный Базаръ Сикстуска ч. 26. 456 6—6

ОДИНОКЕ РУСКЕ

Артистично-літографічне

ЗАВЕДЕНЄ

Андрея Андрейчина

у Львовѣ ул. БАТОРОГО ч. 11

виготовляє

всякій літографічній выробы

звычайнй візитовй білєты вѣдъ 1 зр. за 100 штукъ, а ново появившій ся візитовй білєты зъ гербомъ Галицкой Руси въ красках по 1 зр. 60 кр. за 100 штукъ зъ касеткою. 188

КАСЕТКИ Вертгаймовскій на грошѣ и документа по зр. 4·—; 4·50, 5·50 6·50, 8·— и 11·—. Замки безпеченьства французскій по зр. 4·50

поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры.)

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ, блюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудуючо низькихъ цѣнахъ. **MAISON de Nouveautés Madame Bertha Fiedler.**

Львовъ, пл. Капітульна ч. 3. 190 78—?

Ученикъ зъ укѣнченою I. клясою гімназ. въ вѣцѣ до 14 лѣтъ знайде користне помѣщене въ первороднѣй торговлѣ Ив. Бориса въ Перемышлянахъ. 473 4—6

Решткы хѣдниквъ и высортованій диваны, портіэры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, тобеліны и рѣзній предметы декораційнй по цѣнахъ баєчно дешевыхъ. Складъ диванѣвъ „Au Louvre" Львовъ ул. Сикстуска 6 (Пасажъ Гавсмана). Такожъ на раты безъ пѣдвышшеня цѣнъ. Для провінціи цѣнникы даромъ и оплатно. 190

СОВГАНКА МОРСКЕ ОКО только для христіянъ. Вступъ 10 кр., въ недѣлю и свята зъ музыкою вѣйсковою 30 кр.

400 1—3 *Іосифъ Іваницкій.*

Диваны перскѣ и портіэры

прадѣвй (старинній)

продае, купує и выпозичає, а такожъ приймає на переховокъ. Складъ диванѣвъ „Au Louvre", Львовъ ул. Сикстуска 6. — **Пѣльги въ сплатахъ пѣсля умовы.**

На жадане высылаємо нашій богато илюстрованій цѣнникы даромъ и оплатно. 190

Ученикъ

VIII кл. гімназ. приймє зараз лекцію на селѣ. Може удѣляти лекцій ученикамъ гімназіяльнымъ и нашихъ школъ. Ласкавій зголошеня просить надсилати пѣдъ А. Г. Терноволь post. rest. 463 2—3

Молодий чоловік,

з доброго дому, купець, отворивши користну торговлю з вкладом 800 зр., шукає за-для браку часу сею дорогою подруги життя, панни або молодої вдови з посагом 2000 зр. Фотографії просить ся надсилати під адресою: „З нами Бог" poste restante Вигода ad Долина. **За дискрецію ручить ся словом чести, а надіслані письма звертає ся на жадане.**

489 1—0

МОЛИТВЕНИКЪ ДЛЯ ДІТЕЙ

виданій

коштом рускаго тов. педагогічнаго

В полотняній оправі з золоченим хрестом 20 кр.

Продає ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Академічна ч. 8.

ВИНА куращйний.
МЕДЫ чистого домашнього выробу,
КОНЯКИ правдивй французскій.

продає 480 2—10

Народна Торговля.

Linimet. Capsici comp.

въ аптики Ріхтера въ Празѣ.

При купнѣ сего загально знаменитого, бѣль усмиряючого втирания, котрый є до набутя у всѣхъ аптикахъ, треба все уважати на марку: „Якоръ".

Дуже пожадане на Рождвянй свята!

На равѣ тѣлько въ гандлю

П. Климентія Рогозиньскаго въ Бучачи

продають ся за 2 зр. а. в. за пересылкою почтовою нашій

„Пѣсни церковнй" (32 коляды+5),

котрій на чотири голосы мѣшанй зъ вытягомъ фортепіяновымъ уложивъ и выдавъ Семенъ Дорундякъ, а выдрукувавъ Ц. Г. Редеръ въ Липску. Укладъ пѣсень новѣтный, легонькій, поправный и цѣкавый, тому було бы грѣхомъ сказати „найко собѣ" та й — хорони Боже — не купити, а тымъ самымъ не пѣддержати, розпочатого, въ церквѣ и школѣ дуже потрѣбного выдавництва. 478 3—10

ТОВАРИСТВО

ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОЙ ШТУКИ

стоваришене заресстроване зъ ограниченою порукою

у Львовѣ, ул. Пѣдвалє ч. 7,

выконує всякій працѣ зъ обсягу артистичного малярства, рѣзьбарства и золотарства пѣсля композицій своихъ членовъ, а именно: образы релігійній до иконостасовъ, олтарѣвъ, хоругвъ, на тетраподъ, плащаницѣ и пр. и такійжъ образы до комнатъ; образы свѣтскій: историчній, портреты въ натуры и фотографій, краєвиды, побутовй и пр.; зъ дерева: кивоты, иконостасы, олтарѣ, образы и кресты процесійній, сповѣдальницѣ и т. д. и всякій працѣ золотарскій; рѣвножъ украшає внутра церковь, выготовляє пляны церковь, каплицъ и пр. и утримує на складѣ фотографічній репродукцій образовъ рускихъ артистовъ.

Товариство ручить за стильове, старанне и совѣстне выконанє.

Цѣлею Товариства є: пѣднести нашу штуку и вытворити руску школу штукъ красныхъ. Поручаючи прото ся чисто руске Товариство патріотичнѣй опѣцѣ нашои П. Т. Публики духовной и свѣтскои надѣємо ся, що зводить Она причинити ся до ослѣгненя сеи цѣли численными замовленями, котрій приймає выключно лишь Дирекція Товариства. 460 4—?

Зъ глубокимъ поважанемъ *ДИРЕКЦІЯ.*

Товариство не послугує ся аґентами.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЄ

просто зъ фабрики

Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кільограмовъ loco фабрика.

Вино

въ барилкахъ 5кільограмовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило

мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільограмъ. 4038



По нивьких цѣнах

выготовляє

РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ М. ЧЕРНАВСКОГО

Львовъ, ул. Каролля-Людвика ч. 3

всякій церковній роботы:

Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 122—?

До Всечестнѣйшого Духовеньства!

Зъ особливою охотою удѣляємо Всечестнѣйшимъ Священникамъ пѣльгъ въ сплатахъ пѣсля умовы.

Поручаємо нашъ складъ богато заосмотреный въ диваны церковній и передъ престолы, якъ такожъ сальоновй и настѣнній, хѣдники, фіранки, портіэры, коцы, ковдры, капы на столы и лѣжка, дерги на конѣ и коцы до подорожи.

Спеціяльный вѣддѣлъ для конфекцій дамскои и дѣточои, бѣля мужескаго и дамскаго, парасолѣвъ и парасольокъ, капелюховъ, рукавичокъ, панчѣхъ, коронокъ и стяжокъ.

На жадане высилає ся въ приятностію цѣнникы даромъ и оплатно.

Листы и замовленя належыть адресувати: Магазинъ „Au Louvre," Львовъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautés пл. Капітульна ч. 3. 190



До П. Т. Властителевъ конєй.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маєте намѣръ купити собѣ добрій и дешевій дерги на конѣ — звольтѣ, Впов. Пане удати ся до Складу диванѣвъ **„Au Louvre"** у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Тамъ знайдете Впов. Пане, великаньскій выборъ дергъ, по качудуючо низькихъ цѣнахъ. На провінцію высилаємо на жадане нашій богато илюстрованій цѣнникы даромъ и оплатно 190

ДЯКЪ испитованый глядає мѣсця. Ласкавй зголошеня пѣдъ адресою Никита Скедань въ Поздячи, почта Медика. 489 2—3



Выстава загальна

всходныхъ и нашихъ чужихъ и краєвыхъ диванѣвъ, портіэръ, фіранокъ, хѣдниквъ и дергъ на конѣ.

Отворена цѣлый день а въ ночи при електричнѣмъ освѣтленю.

Вступъ вѣльный. Замудовуючо дешевй цѣны всякаій докладно на всѣхъ товарахъ. Полекшй въ сплатахъ пѣсля умовы.

Упрашає ся кождого, хто бажає щось закупити, абы впередъ оглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнникы даромъ и оплатно.

Листы адресувати належыть: Складъ диванѣвъ „Au Louvre", Львовъ, ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана) 190

Розклад їзди поїздів залізничих

важний від 1 жовтня 1899

шина час середньо-европейського [цісарського о 36 мінут від часу ві ґіцкого].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова
приходить о			відхо	дить	
	6.45	з Ицкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.40	„ Янова	6.05		„ Ицкан
	7.50	„ Тернополя на Підзамче	6.1		„ Підволочиск з Підзамча
	7.55	„ Сокаля	8.35		„ Кракова
	8.05	„ Лавочного		8.50	„ Кракова
	8.15	„ Тернополя на головний дворець		9.15	„ Сколього
	9.05	„ Кракова		8.45	„ Янова
	10.35	„ Ицкан		9.35	„ Підволочиск з головного двірця
	10.45	„ Ярослава		3.58	„ „ „ Підзамча
	1.01	„ Янова		9.55	„ Бедиця
1.30	—	„ Кракова		10.55	„ Ицкан
	1.40	„ Сколього	1.55		„ Підволочиск з головн. двірця
1.50	—	„ Ицкан	2.08		„ „ „ Підзамча
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	2.40		„ Ицкан
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.50		„ Кракова
	5.00	„ Підволочиск на Підзамче		3.—	„ Сколього
	5.25	„ „ „ голов. дворець		4.55	„ Ярослава
	5.40	„ Ицкан			
	5.55	„ Сокаля			
					вечір
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.10	до Кракова
	8.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.30	„ Ицкан
	6.10	„ „		6.40	„ Кракова
8.45		„ Кракова		6.55	„ Тернополя з голов. двірця
	9.10	„ Кракова		7.—	„ Лавочного
9.39		„ Підволочиск на Підзамче		7.10	„ Сокаля
9.45		„ Ицкан		7.15	„ Тернополя з Підзамча
9.55		„ Підволочиск на головн. дворець		7.44	„ Янова
	10.20	„ Лавочного		10.05	„ Ицкан
	12.15	„ Сколього	10.40		„ Кракова
				11.00	„ Підволочиск з головного двірця
				11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальний редактоп Иван. Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянъсконъ. Зъ друкарнѣ Институту Ставропигійскаго, пѣдъ зарядомъ Іосифа Дашкевича.

Ч. 277. Львовъ, Субота 12 (24) Грудня 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских скатъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходитъ во второкъ, и во второкъ и пятницю на переміну разомъ съ Дѣломъ.

ДѢЛО

Передплату и инсераты приймаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Княжого 2.; — въ Ярославю Л. Кшижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Ribelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: H. Haasenstein & Vogler

Передплата на „ДѢЛО" и належитбот за инсерот з цѣнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО" съ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ . .	16 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пѣвъ року . .	8 зр.	на пѣвъ року . .	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ . .	16 зр.	на пѣвъ року . .	8 зр.
на чверть року . .	4 зр.	на мѣсяць 1 зр.	35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лишь на попередне застереженя. — Реклямація неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звычайні приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчка инсератовон або за мѣсяць в осубной рубрицѣ „Надѣслане" по 25 кр. а. в.

Подякы и инші доносеня приватні чинятъ ся по 15 кр. вѣдъ оголошка.

Въ оборонѣ свободы печати.

На 31 засѣданю палаты пословъ зъ дня 20 грудня поставивъ посолъ о. Данило Танячкевичъ до міністра судовництва ось-таку интерпеляцію:

Ц. к. державна прокураторія у Львовѣ сконфіскувала рускій дневникъ „Дѣло" два разы до четырохъ днѣвъ, а то ч. 264 зъ дня 8 грудня с. р. за допись зъ-пѣдъ Журавна и ч. 267 зъ дня 12 грудня за вступну статью „Енергічна и интензивна політика".

Инкріміноване мѣсце згаданон допись звучить въ рускѣмъ текстѣ такъ:

„Зняли зъ народу неволю „панщину", але вѣнъ нинѣ остае въ моральнѣй неволи, обкрученый сѣтями невидимыми, замотаный въ скомпліковану кабалу, змѣцнену темнотою и ненаситностію. Хто-жь уйме ся за покривджеными? Тѣ, що могли бы, бридять ся дѣткнути раны на хлопскѣмъ тѣлѣ, а знов тѣ, котрѣ бы хотѣли, не можуть! Маю на думцѣ наше духовенство. Лишь оно могло бы вырвати народъ зъ другон неволѣ, але на перешкодѣ тому стоить заѣстна система, тенденція: повагу священикѣвъ-народолюбцѣвъ пѣдкопувати середъ народу, — а доки політичнѣ власти не закинуть тую систему супротивъ сихъ одинокихъ оборонцѣвъ народу сѣльского, дотля всѣ змагання будуть безуспѣшнѣ. Пѣдъ стрѣху селянина нѣхто не заглядае, а вѣнъ самъ переконавъ ся, що жие „на бѣду та на нужду" — такъ уже втягнувъ ся въ си-е ярмо, що й не чуе: бють чи нѣ? чи досыть того, чи за богато? А хочь котрый и вѣдчувае свои права, то лишь въ глубшѣй потоне ненависти, що й того трохи довѣря, яке мавъ, затратить.

Всѣ народы вызволенѣ поступили на передъ, всѣ добиваютъ ся правъ своихъ — то рѣчь цѣлкомъ природна, — але жаденъ народъ не бувъ поставленый въ такъ фатальныхъ условяхъ, жаденъ не мавъ такъ пѣдлыхъ противниковъ, якъ нашъ. Не дивота, що нинѣ не знае, кому вѣрити, не пѣзнае, хто для него щирый, дае ся отуманити, звести зъ правои дороги. Зъ горы приходить деморалізація. Навчено народъ, що и честь можна продати добре, а за клевету можна удостоитись вѣдзначеня, — що-жь дивного, сли темный дасть ся въ дѣлъ потягнути?"

Коли державна власть боронить оголошувати и ширити такій тенденціи, хочь бы только зъ уваги на добро державы, то нема що о тѣмъ, хочь троха здорово, поважно правити и толкувати.

Друга сконфіскована статья повертае ся въ межахъ внутрѣшнои народнои політики, а взглядно критики правительственного рускаго становництва и поведена правительственныхъ рускихъ пословъ въ справѣ першого основного постуляту рускои народнои політики, якимъ е змѣна норожои системи правительственнои супротивъ рускаго народу.

Инкріміновані мѣсця звучать въ рускѣмъ текстѣ:

„Здавало ся на хвилю, що може — може и въ Галичинѣ змѣнить ся бодай троха система, котру „зелѣзный" чоловѣкъ давно обѣцявъ змѣнити, а тымчасомъ довѣвъ ся до небувалои рафінованои рутины, ба навѣть до явного цинізму. Особливо при змѣнѣ галицкого намѣстника де-хто ставъ маяти ся надѣями. Нового намѣстника попередила слава чоловѣка не только фахово ученого и товарисько гладкого, але и справедливого та совѣстного. Однакъ не довго треба було ждати Русинамъ, щобы вызнати ся въ новѣй ситуаціи. Свобода зборовъ осталась для нихъ та сама зъ усякими заразами, небезпеченьствами зъ причины льокалю зборовъ и т. п. Свободу печати потверджують конфіскаты рускихъ дневниковъ. Руска мова въ урядахъ въ зносинахъ зъ русскими сторонами взята справдѣ такои свободы, що духовенство побачилось спонуканымъ аж до явного страйку. Руска мова въ середныхъ школахъ удостоилась такои опѣки, що науку ся введено по просту нѣ на що. Удосконалена въ часѣ нового курсу система выборча повторилась при выборахъ, а особливо при правыборахъ въ Бучаччинѣ, Снятинщинѣ... Допись зъ Брѣдщины, помѣщена въ 262 ч. „Дѣла", дае намъ гарный образъ выборовъ до повѣтовои рады. Куды глянь, всюды осталось по давному при системѣ о стѣлько змѣненѣй, що удосконаленѣй.

И що жь на се наши послы?

Независимий мусять въ радѣ державнѣй обмежати свою дѣяльность головно на интерпеляціи. На нихъ нѣхто доси не вѣдповѣдае, але користь выходить тая, що свѣтъ дѣзнае ся про вартость нашои конституціи. Въ соймѣ наши послы неспособнѣй навѣть до интерпеляцій, котрѣ врештѣ не мають тутъ навѣть того значѣня, що въ радѣ державнѣй.

Що жь бы у насъ могло бути першою познакою якои небудь справдѣ важнои для насъ концесіи нишого, якъ не змѣна — бодай слѣдъ якоись змѣны тои системы, котра насъ такъ гнобить? А чей же хто якъ хто, а „угодовцѣ" повинни такъ для добра рускаго народу, о котре нѣбы то такъ „енергічно и интензивно" дбають, якъ для успѣшности своеи угодовои політики, якъ вкѣнци и въ интересѣ своеи власнои повагы мѣжъ рускимъ народомъ, передовсѣмъ дбати о змѣну системы въ трактованю Русинѣвъ правительственными [= польскими] властями, урядами и урядниками. Безъ змѣны тои системы ихъ політика не може бути успѣшна, бо не здобуде собѣ найголовнѣйшои пѣдставы и силы до успѣшности, якою е однодушна згода народу зъ політикою своихъ заступниковъ и довѣре до нихъ; безъ тои змѣны вкѣнци остануть „послы-угодовцѣ" до суду-вѣку лише предметомъ пѣдозрѣваня, посмѣховища и погорды, хочь-бы навѣть — припустѣмъ — несправедливо, а кружокъ ихъ прихильниковъ буде по кождыхъ „довѣрочныхъ зборахъ народовцѣвъ" лише малѣти. О скѣлько-жь бы то заразъ бѣльшій выгляды на успѣхъ мала ихъ політика, коли-бы подбали о змѣну тои системы! Бо довѣре рускаго народу, котрого теперь, якъ самій здоровій знають, зовсѣмъ не мають, мусѣло бы прихилити ся до нихъ, хочь може не череаъ нѣчь, такъ все въ недовгѣмъ часѣ.

Чи се така велика рѣчь — тота змѣна системы?... Такъ, дуже велика! Се перша пѣдстава всякого „добра рускаго народа", безъ котрои народна робота мусить ще тяжше поступати, мѣжъ корчованя бразилійскихъ лѣсовъ. Се перша, невѣдперто конечна пѣдстава до всякои дальшои угодовои акціи въ краю; безъ неи неможлива анѣ такъ бажана для добра краю и державы згода мѣжъ обома народами, заселяючими Галичину, але неможлива навѣть нѣяка акція угодова така, щобы мала бодай тѣнь выгляду на успѣхъ. Се не постулятъ закокурѣченыхъ Нѣмцѣвъ: „вѣдкликане языковыхъ розпоряджень", а такъ природне и самозрозумѣле условя, якъ те, що тѣ, котрѣ хотять помирити ся, мусять передовсѣмъ перестати бити ся. Такою великою рѣчею е змѣна системы для насъ. Але для „мирнои, угодовои політики „пословъ-угодовцѣвъ" не повинно бути зовсѣмъ великою рѣчею подбати о ею велику рѣчь для добра рускаго народа. Хто мае за собою христіянъско-славяньскій союзъ, парляментарну бѣльшѣсть разомъ зъ коломъ польскимъ и екселенціею Яворскимъ, хто мае вкѣнци за собою концесію, якои не здобувъ нѣхто зъ часовъ Бадени, хто мае за собою симпатію ц. к. державнои прокураторіи, хто мае за собою ласку и прихильность Его Величества, хто мае за собою ласку и прихильность ц. к. высшихъ властій, Коли екселенція Яворскій мѣгъ — якъ писано — екселенцію Пінінъского вробити намѣстникомъ, то зъ прихильности для пословъ-угодовцѣвъ мѣгъ бы тымъ лекше спонукати екселенцію Пінінъского, щобы пригадавъ своимъ пѣдвластнымъ урадамъ и урядникамъ, що они урядують не въ бл. п. Рѣчи посполитѣй, котра nierząd омъ стояла, а въ конституційнѣй Австрія, де законъ е закономъ, а навѣть міністры е одвѣчальній за нарушене его. Екселенція Яворскому прийшлось бы се тымъ лекше, що тутъ не ходить о новый здобутокъ Русинѣвъ, якимъ була бы нова руска катедра, вымагаючій або нового закона або нового розпорядженя, а лишь о выконуване давныхъ законѣвъ и розпоряджень, — не о концесію а о обовязокъ, не о ласку а о усунене конституційного злочину.

Замѣсть сего рускій послы-угодовцѣ що роблятъ? Въ соймѣ поводять ся не то мирно — угодовцямъ очевидно такъ и слѣдъ, — але смирненько, якъ мала дитина, котра хоче заслужити собѣ на меданичокъ. Голосуютъ за ягайлоньскою идеею, за королѣвскимъ замкомъ на Вавелю, за розширеномъ автономіи краю и компетенціи сойму, за скрѣпленемъ сего бука, що безнастанно бѣ Русинѣвъ, нѣ за що лаютъ „Просвѣту" — и побѣдоносно ликують та затирають руки, що вкѣнци за тѣ всѣ выслуги и чемности дѣстали меданичка: руску паралельку въ Тернополи и ухвалу „нехай буде, якъ бувало" въ рускою мовою въ урядахъ!"

И яка-жь е провѣдна гадка тои статьи? Яку мае она цѣль? Щобы довести до єдности, до спѣльного дѣлання правительственныхъ рускихъ пословъ зъ рускимъ народомъ бодай въ тыхъ основахъ актуальнои народнои політики, котрѣ невѣдперто потрѣбнѣ до бережена народныхъ правъ та до спроможности національного и політичного житя и розвою — тыхъ головныхъ пѣдставъ, що лежать въ самѣй конституціи и не вымагають жадного окремого здобуваня, а саме тѣлько прихильне правительству становище тыхъ пословъ повинно ихъ хоронити. Статья хоче промостити

Новины на поли нашои церковнои музики.

I.

Сими днями выйшла у Львовѣ „Перша Служба Божа на чотири голоси хору мішаного" выдана Філяретомъ Колессою.

Потреба такого выданництва вѣдчувалася у насъ вѣдъ давна, бо першою и найважнѣйшою перешкодою, яку стрѣчае ся у насъ при організованю и веденю хору церковного, есть цѣлковитый бракъ нотъ до пѣсень церковныхъ. Русь галицка здобула ся доси всего лишь на одну партитуру пѣсень літургічныхъ на хоръ мѣшаный, выдану Кипріяномъ. Пѣсень церковныхъ, розписаныхъ особно на чотири голосы хору у насъ нѣколи ще не выдавано; черезъ те назѣть пѣсенъ изъ партитуры Кипріяна кружать теперь у фальшивыхъ и недокладныхъ вѣдписахъ, що неразъ далеко вѣдбѣгають вѣдъ своихъ оріґіналѣвъ. Притѣмъ заходить ще й та недогѣдность, що коли примѣромъ хоръ складае ся изъ сорокъ людей, то звычайно по десять спѣваковъ въ кождѣмъ голосѣ товпить ся коло одной книжки и то фальшиво або недокладно написаной. Мѣжъ тымъ лише тамъ може бути бесѣда о поправнѣмъ спѣвѣ хоральнѣмъ, де кождый спѣвакъ мае ноты въ рукахъ, або докладно ихъ видить и читае

Та кромѣ сихъ формальныхъ технічныхъ трудностій заходить друга, ще важнѣйша причина, що выкликала потребу выдавництва нотъ церковныхъ. И такъ — одинокимъ жереломъ, зъ якого познакомлюють ся наши хоры церковнѣ съ пѣснями літургічными, есть згадана одинока у насъ партитура Кипріяна. Черезъ те изъ цѣлого богатства музики церковнои спадають нашимъ хорамъ лише маленькѣ капельки черезъ вузкій алембікъ партитуры Кипріяновои. Изъ кѣльканацять томовъ пѣсень церковныхъ Бортнянъского наши хоры знають ледво кѣльканацять пѣсень, котрѣ черезъ безнастанне спѣване на всѣ лады вже стратили свѣй чаръ, бо и найкраща композиція вкѣнци знудить ся, коли ю чуемо тысячь першій разъ. Коли-жь музика церковна постѣйно розвивае ся и збогачуе ся новыми, свѣжими струями, то мы все ще стоимо на Бортнянъскомъ, якъ передъ сто лѣтами. Вѣдчуваючи сей бракъ новыхъ пѣсень церковныхъ, деякій композиторы свои и чужій почали збогачувати музику церковну пѣснями свѣтского, нѣмецкого характеру, що зовсѣмъ не вѣдповѣдають духови нашихъ всходныхъ напѣвѣвъ церковныхъ и нашого обряду.

Теоретичнѣ працѣ рускихъ музикѣвъ [особливо монументальне дѣло проф. Сокальского про руску народну музику, що выйшло въ Харковѣ 1868 р.] выказали ясно, що наша пѣсня народна, якъ и музика церковна становить зовсѣмъ особный типъ, и зъ своимъ особнымъ характеромъ въ мельодіи и ритмѣ, и зъ особною системою гармонізованя, що творить цѣлу пропасть мѣжъ рускою оріґінальною и въ цѣлѣмъ того слова значѣню народною, а заходно-европейскою интернаціональною музикою. Представителями та знаменитыми интерпретами сего нового напряму уважають ся въ музицѣ великорускій Чайковскій и Римскій-Корсаковъ, а въ музицѣ украинъскій Микола Лисенко. Говоримо тутъ про двѣ особнѣй рускій музики, а радше школы, бо великоруска пѣсня народна вѣдрѣзнюе ся вѣдъ украинъскои своимъ строго діятонічнымъ складомъ: украинъскій пѣснѣ, якъ звѣстно, сильно закрашенѣ хроматизацію. Такъ примѣромъ, коли великоруска пѣсня записана въ тонаціи a-moll, то въ ей мельодіи не почуемо анѣ fis, анѣ gis [т. зв. Leitton], що въ нашихъ пѣснякъ такъ дуже часто приходить. Такъ само не почуемо въ великорускій пѣсни надмѣрнои секунды (c-dis въ тонаціи a-moll), що такожь дуже часто подыбуе ся въ нашихъ пѣснякъ народныхъ, коли мельодія пѣдносить ся на квінту (e), або зъ квінты спадае на тоніку (a). Кромѣ того цѣлый характеръ мельодіи и богато другихъ прикметъ вѣдрѣзняе великорускій пѣснѣ народній вѣдъ украинъскихъ. Та рѣзниця, яку замѣчаемо въ будовѣ и характерѣ народныхъ пѣсень, вѣдбивае ся такожь и на церковныхъ напѣвахъ великорускихъ и малорускихъ, хочь може не такъ ярко.

Ся нова школа въ музицѣ, що звертае найбѣльшу увагу на студіоване пѣсень народныхъ, уважаючи ихъ за пѣдставу и точку выхѣдну, обѣймае такожь музику церковну, той незвычайно цѣнный останокъ нашои старинной культуры.

За часовъ Бортнянъского народна музика не була ще предметомъ спеціяльныхъ дослѣдовъ такъ якъ нинѣ, а геніяльный сей композиторъ, перенятый музикою італійскою, творивъ въ ей дусѣ, и тому то его композиція у великѣй части не вѣдповѣдають строгому всходному характерови нашои церковной музики, що — якъ звѣстно — прийшла на Русь просто зъ Греціи и ще живѣйше, якъ народна пѣсня, заховала свѣй старинный всходный характеръ. Та великій сей творець прочувавъ душею властиву дорогу и богато пѣсень гармонізувавъ способомъ діятонічнымъ вѣдля старинныхъ нашихъ, грецкихъ и болгарскихъ напѣвѣвъ, однакожь сѣ утвори Бортнянъского у насъ, на жаль, найменше вѣдомій.

Щобы отже подати нашимъ хорамъ пѣснѣ церковнѣ поправно на чотири голосы розписанѣ, щобы достатчити имъ свѣжихъ пѣсень та запознати ихъ изъ сею новою струею въ музицѣ церковнѣй, про яку выше згадано, розпочавъ Філяретъ Колесса выдавництво пѣсень церковныхъ „Першою Службою Божою розписаною на чотири голоси хору мішаного", що по-при звѣстныхъ пѣснякъ мѣстить у собѣ сѣмъ пѣсень літургічныхъ зовсѣмъ у насъ незвѣстныхъ. [Гляди оповѣстку въ рубрицѣ „Наука, штука и література" у вчерашнѣмъ числѣ „Дѣла".] На особливу увагу заслугуе прекрасна псальма Лисенка „Дѣва днесь". Можна сподѣвати ся, що се нове выдавництво повитають радо всѣ любителѣ нашого спѣву церковного, всѣ покровителѣ и защитники чистоты нашого обряду, котрого интегральну часть становить прекрасный спѣвъ церковный.

Пилипъ Музика.

II.

Партитура. Пѣсни церковнѣ. Квартеты на голосы мѣшанѣ. Уложивъ и выдавъ Семенъ Дорундякъ.

Се выдане мѣстить въ собѣ 32 коляды, 2 пѣснѣ на Богоявленіе, пѣсню на Стрѣтеніе

РУКАВИЧКИ горсеты, портмонетки и шлийки въ великомъ выборѣ поручае на свята П. Черницкій и М. Ольшевскій 484 2—0 рукавичники и бандажисты Львовъ, Рынокъ 21.

дорогу, на котрій могли бы вдзыскати довѣрє народу тѣ послы, котрых махіявельска (Баденѣвска) політика вдчужила народови або, лѣпше сказати, позбавила их довѣрія народу, для котрого деякій зъ них давнѣйше справдѣ заслужили ся и близькими були его серцю. Отже тенденція статьѣ є мирна, законна и льояльна.

А що-жь державна прокураторія? Яку она має цѣль тою конфіскатою? Она-жь мусить заступати якусь державну идею, якусь державну максиму. Отже яка-жь тутъ идея, яка максима? Зъ тои практики конфіскатъ могла бы хиба одна максима пробивати: divide et impera, — и ся одна идея державна: що державѣ дуже залежить на удержаню сего стану роздвоєня мѣжь рускимъ народомъ, — що держава бажає тых послобъ бачити якъ найбольше позбавлеными прихильности народу, щобы их силы були аломаній и не выходили народови на пожитокъ, щобы ихъ лаяно и ними погорджувано, — противно, що держава не бажає и заборонює всѣ змагання, щобы довести до єдности и до згодного дѣлання въ рускомъ народѣ. Але-жь рѣчь неможлива, щобы се могло бути основою австрійскои идеи державнои. Се хиба тѣлько провідною гадкою пануючои польскои кліки, котра въ Галичинѣ має вплывъ на управу державну, на урядъ, отже и на державну прокураторію; на ся користь дѣя ся все: надужитя при выборахъ, доскулюваня рускому народови, замыкане рота рускому дневникареву такою, нѣчимъ неоправданою практикою конфіскатъ на глумъ навѣть здоровому розумови. Рускій народъ потребує свободы печати, бо его положеня є дуже тяжке. Таке положеня вымагає справдѣ основного свобѣдного обговорюваня, щобы найти способы скорои заради. Для рускаго народа свобода печати є головнымъ услѣвемъ правильного розвою.

Зъ уваги на се звертають ся пѣдписанѣ до В. Ексцеленціи зъ запытанемъ:

Чи В. Екс. знає о тѣй конфіскаційнѣй практицѣ львѣвскои державнои прокураторіи, взглядно державного прокуратора Гайдерера супротивъ рускои печати, — практики, котра певно противить ся добру державы, спокѣйному и нормальному уладнаню вѣдносинъ и положеня середъ рускаго народу, — практики, неоправданои нѣякою увагою на добро державы анѣ нѣякимъ закономъ, котра є глумомъ въ здорового розуму?

Чи В. Екєц. гадає выдати якъ найострѣйшій приказъ львѣвскѣй прокураторіи державнѣй, щобы спинити таку противдержавну, противзаконну и недорѣчну практику конфіскаційну?

У Вѣдни д. 20 грудня 1898.

Таничкевичъ. Д-ръ Окуневскій. Д-ръ Ярославичъ. Шаєрв. Бянкіні. Періцъ. Забуда. Кубікъ. Д-ръ Данилякъ. Шпондеръ. Д-ръ Вінковскій. Кремпа. Цена. Стояловскій. Д-ръ Гросъ.

Оповѣщене.

Дирекція „Краєвого Союза кредитового“, стоваришеня зареєстрованого зъ обмеженою порукою у Львовѣ подає отсимъ до прилюдноі вѣдомости, що льокаль стоваришеня примѣщеный теперь въ Товариствѣ „Дністеръ“ у Львовѣ (*Ринокъ ч. 10 на II. поверсѣ*). Дирекція буде урядувати для сторонъ интересованыхъ кождого дня (зъ выимкомъ недѣль и рускихъ свят) вѣдъ годины 12 въ полудне до 2-ои по полудни.

Приступаючи до впровадженя въ житє „Краєвого Союза кредитового“, завѣдомляє дирекція, що тымъ Вп. членамъ, котрѣ уплатили удѣлы членьскій, высылає до пѣдписаня заявленя до приступленя въ члены, та по одержаню тыхъ-же розѣшле имъ книжки удѣловѣ. Рѣвночасно вѣдзывае ся дирекція „Краєвого Союза кредитового“ до загалу рускаго народу въ краю зъ просьбою о *якъ найчисленѣйше приступленє въ члены стоваришеня*, понеже вѣдъ того залежить розвѣй стоваришеня, що поклало собѣ за цѣль: *сполучити економічні силы членовъ для добробыту*. До переведеня тои цѣли буде „Краєвый Союзъ кредитовый“ організувати стоваришеня, товариства и спѣлки економічні, якъ такожь старати ся о кредитъ для тыхъ-же, та до того конечною є рѣчію, щобы наше краєве стоваришеня найшло щирый привѣтъ въ найширшихъ кругахъ рускои суспѣльности и тымъ способомъ могло ся выказати довѣрємъ народу супротивъ своихъ и другихъ институцій кредитовыхъ.

„Краєвый Союзъ кредитовый“ приймає також до користного обороту капіталы за условленымъ опроцентованимъ ихъ, та на пѣдставѣ ухвалы Рады надзирающои *приймає дирекція вкладки щадничі на 4½%*, щобы капіталами придбаными удѣляти кредиту рускимъ товариствамъ задатковымъ по повѣтахъ, спѣлкамъ господарскимъ и промысловымъ, якъ такожь поодинокимъ особамъ до пѣднятя указаныхъ передприемствъ, та щобы такимъ чиномъ громадно зѣбраный грѣшь народный однымъ приносивъ свѣй безпечный дохѣдъ и другихъ добре заратувавъ середъ невѣдрадныхъ вѣдносинъ економічныхъ!

Въ одномъ и другѣмъ напрямѣ мусимо показати свою силу народну: єдности, довѣря и працѣ, щобы „Краєвый Союзъ кредитовый“ ставъ *дѣйстною сполукою нашихъ розкиненыхъ силъ економічныхъ для добробыту народу*. Коли на иншихъ областяхъ нашои дѣяльности суспѣльнои єдность силъ и спѣлне прямованє стають потрѣбнѣ, то на полѣ економічномъ є отсе неминучою конечностію. Коли народъ рускій выдвигнувъ першорядні институція економічні, якъ „Народну Торговлю“ и „Дністеръ“, то нема розумнои причины до зневѣры у власні силы, але зъ повнымъ зрозумѣнемъ своихъ меты до культурного поступу мусить ити у передъ. А рукъ намъ не закладати, поки часъ, тѣлько скоро и вытревало *ставати противъ тяжкихъ ворогівъ: малоземельности, браку промыслу и лихолѣтя народного*.

Одинъ удѣлъ членьскій въ „Краєвомъ Союзѣ кредитовомъ“ виносить 25 зр. а. в.; кождый членъ стоваришеня може мати бѣльше удѣловъ. Разомъ зъ квотами призначеными на удѣлы належить зложити вписове въ квотѣ: 1 зр. а. в. на резервовый фондъ стоваришеня. Удѣлы членьскій будуть приносити дівіденду въ мѣрѣ добутого зыску стоваришеня.

Вкладки щадничі на 4½% приймає дирекція „Краєвого Союза кредитового“ безъ обмеженя высоты.

Всякій письма и посылки грошевій належить адресувати: „Краєвый Союзъ кредитовый“ у Львовѣ (Ринокъ ч. 10, II. поверхъ).

На жаданя высылає ся статутъ „Краєвого Союза кредитового“ и заявленє до приступленя въ члены.

Дирекція „Краєвого Союза кредитового“, стоваришеня зареєстрованого зъ обмеженою порукою у Львовѣ, дня 23 н. ст. грудня 1898 р.
о. Иванъ Чапельскій. Д-ръ Кость Левицкій. Григорій Врецьона. Д-ръ Лонгинъ Озаркевичъ. Кость Паньківскій.

Письма зъ краю.

Зъ Коломыѣ пишуть намъ:

У насъ житє товариске, хоть у шестѣ, йде живо. Що-недѣльні вѣдчыты на дохѣдъ „Шкѣльнои помочи“ громадять у вѣдновленыхъ комнатахъ „Родины“ майже всю руску публику — и такъ має ити до кѣнца посту. Що тыждня зновъ два рази сходять ся бояністы та бояністкы на пробы спѣву — однакъ вѣдъ якогось часу чимъ-разъ менче, а годѣ найти причину сего. Тажъ предѣнь слава товариства повинна бути кождому членови дорожша, нѣжъ якісь личнѣ уподобаня, тожъ думаю, що се тѣлькы хвилева пояза, а невдовзѣ всѣ члены зберуть ся въ комплетѣ на пробы спѣву на концертъ въ честь сотыхъ рокованій вѣдродженя нашого письменства, котрый чей-же муснть удати ся, а соромъ бувъ бы Коломыѣцамъ, наколи-бъ его не устроили. Спору пайку заслуги при пѣддержаню житя товарискаго треба вѣддати о. Т. Курпякови, котрый не щадить нѣ часу, нѣ труду, щобы его пѣдтримати, а концерты „Бояна“ устроюваній на звеличаня рѣзныхъ святъ народныхъ се наглядный доказъ его працѣ въ тѣмъ товариствѣ.

Въ недѣлю 11-ого грудня вѣдбули ся загальні зборы Драматично-літературного-товариства, котре проспало собѣ смачненько вѣдъ 1895 року — що впрочѣмъ и на зборахъ сконстатувавъ самъ уступаючій выдѣлъ. Про господарку въ тѣмъ товариствѣ не стану писати, бо се могло бы бути декому дуже немило, коли-бъ може зъ часописи довѣдавъ ся, що зборы вѣдкрыли его имя... Новый выдѣлъ уконституувавъ ся дня 14 с. м. ось якъ: проф. Ю. Насальскій голова, О. Киселевска заступница головы, М. Рыбачекъ директоръ, Ю. Киселевскій касіръ, М. Березкій писарь, М. Гнатковскій господарь и Ст. Чубатовна, а заступники выдѣловыхъ М. Кульчицка и В. Стадниченко. О скѣльки довѣдую ся — Драматично-літературне товариство має въ снѣлцѣ зъ „Бояномъ“ и „Жѣночимъ кружкомъ“ устроити „Маланку“ зъ выставою якоись штуки драматичной и співами а потѣмъ на закѣнчене новорѣчну забаву.

„Жѣночій кружокъ“ устроивъ зъ нагоды св. Николая забаву для дѣтей на дохѣдъ убогои молодежи. Дѣти-аматоры грали „Тѣнюха“ знаменито; заслуга се панны Весоловскои, що була режісеркою цѣлои выставы. Панна Хоминьска була добрымъ Ангеломъ, незрѣвнаным Миколаємъ бувъ Д. Пелявецкій, а вже всѣмъ паннамъ мусѣвъ подобатись Антенко п. Кучуракъ, котрый обѣцявъ всѣхъ старыхъ кавалерѣвъ забрати на дно смоляного пекла... До устроеня тои рускои забавы для дѣтей причинили ся головно панѣ: Гузарева, Слюзарева, Киселевска, Савчиньска, Волчункова и др. Убогій дѣти будуть вдячні за передсвяточні дары, якій дбогануть, бо каса була „добра“.

Въ житю політичномъ у насъ застой, бо нема тутъ такого чоловѣка, котрый бы взумѣвъ згрупувати коло себе всѣхъ щирыхъ Русиновъ та робити свѣдому роботу. До такои працѣ треба свѣдомого чоловѣка, а не хитрого опортуніста...

Коломыя на-скрбзь руске мѣсто, а все-таки межи — Русинами и Русинками богато є такихъ, що говорять не тѣлькы дома, але и въ публичныхъ льокаляхъ по польски. Що се вже до ознаки лѣпшого тону не належить, се здаеть ся и они самі знають, але може не знають, що зъ нихъ таки самі властителѣ тыхъ льокалѣвъ смѣють ся... Також — особливо нашимъ панночкамъ радивъ бы я говорити въ „Родинѣ“ тѣлькы по руски, навѣть зъ панчами-Полянками, а ручу, що нѣкотрый за се не буде гнѣвати ся, тымъ бѣльше, що кождый зъ нихъ знає руску мову, а якъ не знає, то буде мусѣвъ навчити ся, хочьбы за-для гарного личка. Прошу лише стрѣбувати и вытревати до кѣнця!

Про тыхъ патріотовъ, що посылають свои дѣти до польскои гімназіи, поговорю хиба другимъ разомъ.

A. P.

Переглядъ політичный.

Въ справѣ языковыхъ розпоряджень для Шлеска доносять зъ Опавы, що згаданій розпорядженя выслано въ першомъ рядѣ до політичныхъ, а вѣдтакъ до судовыхъ властій Narodni Listy доносять зъ Вѣдня, що правительство строго приручило всѣмъ краєвымъ властямъ въ Чехіи, Моравѣ и Шлеску, щобы якъ найстрожше берегли языковаго рѣвноуправнена и якъ найстаранѣйше хоронили національні меншости вѣдъ всякихъ переслѣдованъ. Въ тѣмъ розпорядженю правительство звертає увагу властей, що повинній языковій розпорядженя шанувати цѣлкомъ такъ само, якъ законъ. Тымчасомъ Wiener Allg Ztg. пише, що вѣсть ческихъ дневниковъ о языковомъ „розпорядженю“ міністра судовництва для Шлеска є фальшива; міністеръ не выдавъ „розпорядженя“, а тѣлько рѣшене въ якѣмсь конкретномъ случаю. Сесе рѣшене предотавляє ся яко пояснене истнуючихъ уже приписовъ, а о якѣмсь новѣмъ розпорядженю нема бесѣды. — Таке суперечне пояснене справы можна дволько собѣ толкувати. Коли Wiener Allg. Ztg. має рацію и тутъ не розходить ся о якесь важнѣйше засадниче розпорядженя, то справу поменшо собѣ такъ, що ческій и польскій дневники умысно прибѣльшують справу, щобы передъ выборцями похвалитись новыми далекосяглыми „здобутками“ політики молодо Чеховъ и польского кола. Коли-жь дѣйстно выйшли розпорядженя такого змѣсту якъ представляють ческій дневники, то заперечене Wiener Allg. Ztg. треба розумѣти такъ, що правительство взагалѣ годі представляє справу дуже неминно, абы не дразнити нѣмецкои опозиціи.

Въ Віляхъ, головномъ мѣсци выборчомъ посла Штайнвендера [нѣмецкого народовця] вѣдбуло ся вчера нѣче выборцевъ, на котрѣмъ крайні націонали закидали Штайнвендерови мепостѣйность и хитрость політики. Бесѣдники по-найбѣльше домагали ся, щобы ихъ посолъ ишовъ въ парламентѣ рука въ руку зъ нѣмецкими радикалами [зъ Шенереромъ, Вольфомъ и др.]. Штайнвендеръ боронивъ тактики свого сторонництва и ударивъ остро на старійскій заразъ партій. Коли-жь бесѣдники ще острѣйше ударили на его тактику, вѣнъ заявивъ, що має вже по уха того нужденного житя посольского и готовъ зложити мандатъ, коли на найближшихъ зборахъ выборцевъ выступить противъ него хочь-бы поважна меншость. Коли закѣнчивъ словами: „Скорше пѣйду зъ соціальными демократами, якъ зъ нѣмецкими радикалами“, счинивъ ся такій крикъ, що Штайнвендеръ не могъ закѣнчити своєи промовы. Правительственны комісарь погодивъ усѣхъ, бо розвязавъ вѣче

Словѣньскій дневникъ Narod пише, що до найближшого засѣданя палаты послобъ, взглядно до хвилѣ, коли зачнуть ся угодовій нарады въ повнѣй палатѣ, мусить безусловно выяснити ся становиско правительства до жеданъ полудневыхъ Славянъ. Въ противномъ случаю словѣньскій народъ не може позволити своимъ посламъ, щобы довше выслугувались правительству. *Безвзглядна служба у правительства, котре одною рукою дає дрѣбницю, а другою хоче вѣдбирати богато, а політикою самоубійства.* — Що на се скажуть наши „никачераты“?!

На вчерашнѣмъ засѣданю угорского сойму бесѣдники говорили зновъ о всѣмъ иншомъ, лишь не о выборѣ новои президіи. П. Горанскій критикувавъ політичні вѣдносины на Угорщинѣ и дѣяльность президента міністрѣвъ Банфіого. На Угорщинѣ — казавъ — запанувала система личнои власти. Верхомъ тои системы було утворене институція старшихъ жупанѣвъ. Сеся система нищить публичне житє такъ, що край є нинѣ трупомъ и кождый шибеникъ кладе на нѣмъ свою руку, якъ тѣлько хоче осягти якусь цѣль. Хто того не робить, змушують его усунути ся зъ публичного житя такъ, якъ се зроблено зъ Шіладімъ. Бесѣдникъ критикувавъ вѣдтакъ безпощадно выборчу політику Банфіого, котра була вымѣрена выключно на знищене сторонництва независимости. Нѣякє касино, нѣ одна читальня — мовивъ бесѣдникъ — не повинна стерпѣти Банфіого, яко свого члена. По тѣй промовѣ, котра выповнила цѣле засѣданя, президентъ Мадарашъ оповѣстивъ вѣдроченє до вторка.

Противъ прускои політики взагалѣ запротестували не лишь представителѣ державъ, котрыхъ горожанами були безпідставно выгнаній. Противъ такого шовіністичного а негуманного поступованя прускаго правительства пѣднесли ся енергічні голосы протесту въ самѣй Нѣмеччинѣ. О протестѣ бер-

---

и 2 пѣснѣ на недѣлѣ Великого посту. Усе те пѣснѣ бѣльше або менче звѣстній, співаній вѣдъ давна по нашихъ церквахъ и хатахъ; оріґінальна есть лишень ихъ гармонізація, що заслугує на повну увагу и признане. Семенъ Дорундякъ есть у насъ третій зъ черги музикъ, що запанъ ся обробленемъ колядъ, котрій й становлять головный змѣстъ сего выпуска его Партитуры. [Коляды згармонізованій на мужескій хоръ выдавъ о. Остапъ Нижанковскій, а на мѣшаный хоръ о. Викторъ Матюкъ]. Збірка колядъ Дорундяка, дуже богата, подає намъ деякі мало звѣстній напѣвы колядъ та интересній варіянты звѣстныхъ мелодій, якихъ не подыбуємо у зборкахъ Матюка и Нижанковского. Гармонізація автора всюды добре обдумана, красива, живо та интересно переведена, подекуды навѣть майстерна. Однакъ въ уваги на те, що авторъ обѣцює выдати ще другій выпускъ Партитуры, пѣсень церковныхъ, то не безъ користи, думаємо, буде звернути его увагу на деякій хиби, котрій вже и въ сѣй Партитурѣ ярко выступають.

Наший простій, нехитрій мелодіи колядковій гармонізуе авторъ подекуды надто модерно, надто по нѣмецки, послугуючи ся часто хроматизацією, хроматизоваными интервалями та гармоніями, черезъ що псуе ся характеръ нашихъ напѣвовъ. Та не лишь въ гармонізаціи, але також въ мелодіи деякихъ колядъ [„Вселенная весели ся“, „Всѣмъ пожаданый“, „Даръ намъ нинѣ“, „Заспѣваймо согласно“, „Не плачь Рахиле“ и др.] авторъ намагає хрестниками, бемольками та касівниками, псуючи тымъ способомъ свойскій характеръ нашихъ колядъ. Наший народній пѣсни, а ще бѣльше церковній напѣвы и коляды не знають новѣтнои хроматизації [хиба лишь въ мольовыхъ мелодіяхъ вводный тонъ — н. пр. gis до a-moll, або коли мелодія повертає ся до якои-небудь другои покревнои тонації, н. пр. въ c-dur переходить въ g-dur и навѣдворотъ]. О скѣльки въ мелодіи коренить ся хроматизамъ, о стѣльки можна его увзгляднювати, але не бѣльше. Хроматизованій уступы въ высше наведеныхъ пѣсень поданій авторомъ невѣрно, поки межи народомъ такъ не співають ся; коли-жь може де-хто такъ ихъ співає, то — можемо сказати зъ цѣлою певностію — співає фальшиво.

Въ доборѣ варіянтовъ колядковыхъ треба бы першеньство давати такимъ, що кѣнчать ся на тоніцѣ; окѣнчена на терціи не народне. Коли-жь мелодія кѣнчить ся на квінтѣ, тогдѣ треба бы кѣнчати або унісономъ, або акордомъ побудованымъ на квінтѣ яко тоніцѣ; инакше тратить на тѣмъ народный характеръ пѣснѣ, якъ н. пр. въ колядкахъ: 2, 3, 14, 18, 21 и др.

Та мимо тыхъ хибъ Партитура Дорундяка представляє въ уваги на совѣстне оброблене пѣсень цѣнный вкладъ въ нашу музыку церковну. Можна лише щиро побажати авторови дальшихъ успѣховъ на сѣмъ полю. Збірка сеся заслугує на признаня також и черезъ те, що мова въ сихъ пѣсняхъ церковныхъ по можности народна.

Філярет Колесса.

Найлѣпшій наливки овочевій, Горѣвки, Розолісы, Лікеры *выробляє и продає по фабричныхъ цѣнахъ* 474 2—3

Фірма: Иванъ Мушинській — — инокъ ч. 10.

ляньскихъ купцѣвъ, зъ котрыми данський фірмы позрывали всякій зносины, мы вже згадували. Купцѣ заговорили въ интересѣ нѣмецкой торговлѣ, для котрой політика выганяня була чуткимъ ударомъ. Але противъ тои політики выступивъ и поважный ученый нѣмецкій, професоръ берлиньского университету Дельбрікъ. Въ своихъ Preussische Jahrbücher оголосивъ вонъ статью, въ котрій безпощадно скритикувавъ поступованя прускаго правительства зъ Данцями въ Шлезвику и Гольштинѣ. Выганяня спокойныхъ и невинныхъ роботниковъ и слугъ данськихъ назвавъ просто „брутальностію“. И стала ся нечувана рѣчь! Правительство поступило въ своѣй завислости консеквентно крокъ дальше и позволило ся подоптати право нѣмецкихъ университетовъ, право свободы высказуваня гадокъ, свободы науки. Професорови Дельбрікови выточено за згадану статью дисциплінарку. Вѣсть о сѣй дисциплінарцѣ порушила всѣ свѣтлѣйшій та свободолюбнѣйшій умы Нѣмеччины. Навѣть шовіністична молодѣжь берлиньского университету урядила Дельбрікови сердечну маніфестацію, бо тутъ розходить ся о найважнѣйше право университету и университетского професора, котрого нѣякій университетъ, нѣякій професоръ, нѣякій студентъ не повиненъ и не дасть собѣ вобобрати. Такъ само вся непописована праса ставула въ тій справѣ по сторонѣ Дельбріка а выступила противъ правительства, котре своимъ поступкомъ хоче университетови вобобрати право вольной науки и критики, а университетскихъ професоровъ звести на цензоровъ людскои мысли — на правительственныхъ капралѣвъ...

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Зъ Коломыйского:

Дня 3 грудня громадяне Кормича коло Коломыѣ при святѣ Воведенія Пресв. Богородицѣ и при обходѣ ювілея цѣсарского отворили читальню „Просвѣты“ заходомъ свого пароха о. Александра Русина.

О 4 годинѣ зъ полудня при великомъ зборѣ народу и при участи загостившихъ членовъ выдѣлу коломыйскои філіи „Просвѣты“ въ домѣ ч. начальника громады Григорія Павлюка отворивъ перший загальний збори о. Русинъ красною промовою и предложивъ на председателя зборовъ о. Шмериковского зъ Печенѣжина. Зъ одушевленнямъ покликаный на сесю годность о. Шмериковскій подѣвсь потребу лучити ся въ товариства, бо лише зъединеными силами, вобльною працею, просвѣтою та ощадностію зможемо дойти до добробыту, выборотя собѣ красшу будучность. — Вотакъ заступникъ головы коломыйскои філіи „Просвѣты“ проф. Остапъ Макарушка красноръчиво и популярно розповѣвъ о товариствѣ „Просвѣтѣ“ о ей ровою та заслугахъ для народу, о ей нинѣшнѣмъ просвѣтно-економічнѣмъ кругѣ дѣлання, а вотакъ зложивъ на читальню основану на статутахъ „Просвѣты“ и высказавъ, який така читальня мае користи и яке значѣне.

Потѣмъ приступлено до впису членовъ. Вписало ся 53 особъ [громадянъ старшихъ и молодыхъ, а також мѣсцевый управитель школы п. І. Ярмолович зъ родиною] и зложили на початокъ 8 зр. на передплату „Свободы“ и „Господаря“. [Иншій часопись обѣцявъ о. Русинъ вотступати читальни даромъ]. До выдѣлу читальнѣ выбрано однодушно: на голову о. Русина, заступникомъ головы Илька Маршалюка, секретаремъ Ивана Павлюка, касіромъ Петра Ганущака, бібліотекаремъ Василя Клапчука, а заступниками Михайла Ганущана и Іосифа Павлюка.

На заключене збо бвъ о. председатель пожелавъ читальникамъ щастя и заохотивъ ихъ горячими словами до праць.

Честь о. Русинови, що въ короткѣмъ часѣ зъединивши собѣ до 4ре прихожанъ постаравъ ся о заснованя читальнѣ; честь начальникови Григорію Павлюкови, що безкористовно вотступивъ хату для читальнѣ; честь п. учителеви, що давъ селянамъ гарный примѣръ. Щасть Боже дальше до праць! — *Очевидець*

НОВИНКИ.

— Першій загальный зборъ товариства „Руска Бурса ремѣсника и промыслова“ вотбуде ся *въ понедѣлокъ 26 н. ст. грудня* о 4 годинѣ зъ полудня въ сали товариства рускихъ ремѣсниковъ „Зоря“ у Львовѣ [при ул. Краковской ч. 17 въ партерѣ]. Порядокъ дневный: Вотворите зборовъ; 2) справоздане основательевъ; 3) выборъ 10 членовъ Рады товариства; 4) выборъ головы товариства; 5) внесеня членовъ. — Передъ розпочатѣмъ зборовъ а именно о 3 годинѣ зъ полудня вотбуде ся засѣданя членовъ основательевъ яко першои Рады товариства въ цѣли принятя членовъ. Зголошеня въ члены товариства и членьскій вкладки приймае п. Василь Нагорный.

— Зъ Бучача: Пригадуемо нашимъ земликамъ, що *вже въ четверъ вотбуде ся въ Бучачи святочный вечеръ въ память сотыхъ роковинъ вотродженя нашои літературы* въ богатою програмою, и просимо о найчисленнѣйшу участь. Білеты можна купувати въ Торговли п. Роговиньского, а въ день обходу вотъ годины 5½ при касѣ. Хто черезъ похибку або зъ инчои причины не одержавъ запрошеня, вволить ся оголошене принятя за запрошене. — *Комітетъ.*

— Зъ Украиньско-руского выдавничои-Спілки. Зборы членовъ для формального принятя статута Спілки и уконституованя будуть въ понедѣлокъ 26-ого с. м. о 4 годинѣ въ льокали Руского Бесѣды у Львовѣ. Право голосу на зборахъ будуть мати всѣ тѣ, хто зложивъ уже або передъ самыми зборами вложить вписове [1 зр.] и якусь частину удѣлу. Речинець для сплаты решты удѣловъ буде оголошеный невдовзѣ.

— На народный фондъ (взглядно членьскій вкладки для „Народнои Рады“) зложили Р. Т.: о. Тадей Галайчукъ зъ Микуличина 1 зр., д-ръ Дорундякъ зъ Борщева 5 зр., о. Д. Лойванюкъ зъ Винятинець 1 зр.; Иванъ Зарицкій зъ Львова 50 кр., Михайло Петрицкій зъ Жидачева 4 зр., Григ. Семенюкъ зъ Ліндентізе 4 зр., о. Теодоръ Ковальскій зъ Нова 1 зр., Л. Струтиньскій зъ Космача 2 зр., В. Чаплиньскій 50 кр., о. Иванъ Олесницкій зъ Перевлоки 1 зр., Н. Гриньовскій изъ Снятина 2 зр., А. Ярема зъ Перемышля 1 зр., В. Федоровичъ зъ Долины 1 зр., о. Стефанъ Городецкій зъ Вербиловець 2 зр., А. Ярема зъ Перемышля 1 зр., д-ръ Яновичъ зъ Вѣдня 2 зр., о. П. Шашкевскій зъ Копычинець 2 зр., о. П. Еліашевскій зъ Гуменця 2 зр., о. Никифоръ Лещишакъ зъ Волосатого 3 зр., о. Еронимъ Моравскій зъ Кривого 4 зр. 23 кр., о. Ал. Лукашевичъ зъ Бичковець 2 зр., о. Петро Гіль зъ Олексинець 2 зр. 50 кр., о. Ив. Куликій зъ Марконоля 1 зр., о. Ил. Курпякъ зъ Карлова 1 зр., д-ръ Куровець зъ Калуша 3 зр., о. Андрѣй Тимусъ зъ Гумниска 1 зр., д-ръ Савчакъ зъ Львова 2 зр., о. Анатоль Сѣнкевичъ зъ Кунина 3 зр 98 кр., панѣ Рудницка зъ Яблонки зобрану складку 4 зр. [а то вотъ себе 1 зр., вотъ о. В. Левицкого зъ Прислопа 1 зр., Н. Руденьского 1 зр. 50 кр. и вотъ д-ра Гологорского 50 кр.] — *Вотъ выдѣлу „Народнои Рады“ у Львовѣ*

— Петербургскій Кгај подавъ въ остатнѣмъ [49-бмъ] нумерѣ зъ 4 (16) грудня портретъ панны Саломеи Крушельницкои, называючи ю „звѣздою, що заясніла на сценѣ варшавскій — маючою первороднный талантъ вокальный и сценічный“.

— Вотслоненє памятника Мицкевича въ Варшавѣ, назначене сегодня на год. 10 зрана, стратило богато на своѣмъ торжествѣ черезъ змѣну програмы. На внесене міністра Горемикина затвердивъ царь вычеркненя промовы Генрика Сенкевича зъ програмы торжества. Мабуть чи не черезъ те вотказавъ ся такожь и кн. Радзивилъ вотъ инавгураційнои промовы, котру мавъ мати при вотслоненю памятника. Бесѣда его мала бути чисто урядова. Отже вонъ удавъ ся до губернатора кн. Имеретиньского и заявивъ, що, переконавши ся о браку симпатій для своеи особы у мѣсцевого населеня, боить ся, що его бесѣда могла бы выкликати обливы невдоволеня; а що въ бесѣдѣ своѣй вонъ мае высказати вдячность царевни, то боить ся дальше, щобы тѣ обливы невдоволеня не приписано якъ разъ сему высказови вдячности. Длятого — каже — уважая, що осторожность вымагае усуненя его бесѣды зъ програмы. Сѣ выводы кн. Радзивила узнано за слушній и бесѣду его також усунено зъ програмы. Такимъ чиномъ нинѣшне вотслоненя памятника вотбуде ся (чи то властиво вотбуло ся), такъ сказати бы, безъ всякои парады. — Доносять також зъ Петербурга, що комітетъ товариства літературного фонду оголосивъ въ дневникахъ, що вотказано заповѣдженый на нинѣшный день вечеръ, присвяченый памяти Мицкевича. Причинъ не подають.

— Зъ Журавна пишуть намъ: Руска читальня въ Журавнѣ обобшла ювілей цѣсарскій дня 2 с. м. въ одной зъ сали школьныхъ при численномъ зборѣ членовъ и народу. Управитель школы п. Подгородецкій мавъ вотчитъ о цѣсарскомъ ювілею, подѣвсь значѣня конституціи данои монархомъ и указавъ, яку въ нею по-при иншій народы повинній користата и Русины. Потѣмъ по трикратномъ оклику въ честь монарха-ювілата зобраній вотспѣвали кольска рускихъ пѣсень, а вкінци на внесене п. Подгородецкого зробили складку на мапчу заснувати ся ювілейну руску Бурсу ремѣснично-промыслову у Львовѣ. — *Членъ читальнѣ.*

— Про Николаѣвске свято въ Станиславовѣ одержали мы обширну допись. За-для недостачѣ мѣсця подаемо ся скорочено: Сегорѣшне Николаѣвске свято въ Станиславовѣ було бобльше домашне якъ публичне и вотбуло ся въ невеличкомъ льокали, котрый займають три [якъ называе авторъ:] „на пбвъ украиньско-рускій товариства“: Рускій Клюбъ, Товариство рускихъ женщинъ и Банкъ заставковый, лишь для мѣсцевыхъ дѣтей, бо Товариство рускихъ женщинъ, котре устроило сесе свято, не мало часу занятэ ся нимъ бобльше, бо брало такожь участь въ обходѣ сотыхъ роковинъ выходу „Енеиды“. Та мимо того се свято выпало о много гарнѣйше, якъ н. пр. тамтого року. Гостей, старшихъ и молодшихъ, зобшло ся доволѣ богато. Свято розпочавъ пароха крил. о. Богосовъ промовою: розповѣвъ дѣтямъ де-що про св. Николая, про честь, яку Русины вотдають сему святому, вкінци вотзивавъ дѣтей, щобы цѣле житя твердо стояли при своѣй церкви и народности. Заразъ потѣмъ зъявивъ ся Николай въ ангеломъ. Николай мавъ промовити до дѣтей стихомъ [що написавъ на се свято одинъ зъ станиславовскихъ початкуючихъ письменниковъ М. Л.], та мабуть за-для старости не дописала ему память и выголосивъ лишь урывки. По промовѣ роздавъ дѣтямъ дарунки, а коли вотбой шовъ, почала ся забава. И почавши вотъ забавы цѣле свято сего року мало украиньско-рускій характеръ. Почалась она вотспѣваненъ имну „Ще не вмерла Украина“ [и потѣмъ вотспѣвано его ще кольска разовъ]. Спѣвано и иншій пѣснѣ: „Де Дніпро наше“ Маслака, „Реве та стогне Дніпръ широкій“ и много народныхъ. Одинъ гімназіястъ вотдекламувавъ „Менѣ однаково“ Шевченка, а одна панночка Шевченкову „Розриту могилу“; обѣ деклямаціи були вдячній. Подчасъ забавъ панна Марія Чорненькова зобрала на фондъ для незасобныхъ літератовъ 3 зр. Шодъ конецъ забавы [около 1-ои годины въ ночи] акад. Ник. Ступницкій выголосивъ удачно два монольоґи [не знати чому по польски?!], акад. Ант. Крушельницкій вотчитавъ стихъ Франка „Наймитъ“ а акад. Юл. Олесницкій вотдекламувавъ „Розриту могилу“. На прошаня промовивъ одинъ зъ молодшихъ участниковъ и зазначивши, що се свято мало чисто украиньско-рускій характеръ, закончивъ словами зъ Франкового „Прольоґа“: „Довго насъ недоля жерла — доси насъ паруга жре — та мы крикнѣмъ: Ще не вмерла! — ще не вмерла и не вмре!“ По сихъ словахъ вотспѣвано при вотходѣ „Ще не вмерла Украина“.

— Ґазъ подешевѣе у Львовѣ. Комісія ґазовна ухвалила предложити мѣсскій радѣ, щобы вотъ нового року занизити цѣну ґазу: для приватныхъ особъ на 14 кр. за кубічный метръ [доси платимо ся 16–19¼ кр.], а для цѣлей промыслу на 9 кр.

— Організація польскихъ дневникарѣвъ у Львовѣ. Кромѣ истнуючого вже „товариства дневникарского“ завязує ся друге того рода товариство вотъ назвою „Самопомочь“. До сего товариства можуть належати лише сотрудники польскихъ дневниковъ львовскихъ. Членьска вкладка 20 кр. тыжднево. Цѣль товариства: матеріяльна помочь членамъ и взаимна помочь въ справахъ фаховыхъ.

— Дробній вѣсти. Д-ръ Ярославъ Окуневскій, ц. и к. лінійный лѣкарь корабельный зъ Полѣ, вѣнчався дня 10 н. ст. сѣчня 1899 р. въ Пістіанѣ въ Нижній Австріи зъ панною Отилією Зайзерівною [Seiser]. — Въ Херсонѣ померъ сими днями архіварь земского заряду Галченко, прожившій 119 лѣтъ, а що найцѣкавѣйше, старець сей до самого кінця жита повнивъ свои службовій обовязки въ вабрцевою точностію. — На памятникъ царевни Александровои III. въ Москвѣ зложено зъ добровольныхъ датковъ до 1-ого грудня с. р. 1,841.084 рублѣвъ.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

О. Андрѣй Волянській, совѣтникъ митрополичои консисторіи, чортковскій заступникъ декана, парохъ в. Бѣлой, ревный труженикъ на нивѣ церковно-народній, упокоивъ ся въ 67 роцѣ житя а въ 44-бмъ священьства. В. е. п.!

Людмила зъ Матковскихъ Савула, жена о. Теодора Савулы, пароха въ Дмитровичахъ коло Судовои Вишнѣ, упокоила ся дня 21 с. м. въ 45 роцѣ житя. Покойна вотзначувала ся великими честнотами религійными якъ и горячою любовію свого народу, котрому на кождомъ кроцѣ якъ радою такъ и дѣломъ помагала. В. ѣ. п.!

Наука, штука и література.

— Тольки-що выйшовъ зъ друку „Етноґрафічний збірник. Видае етноґрафічна комісія Наукового товариства імени Шевченка. Т. V. Виданий під редакциею д-ра Івана Франка“. Цѣна 4 корони. Стороиъ 267. Матеріялъ дуже богатый, рознородный, цѣнный, зобраный многими збирачами [въ Галичинѣ, Буковинѣ и на Украинѣ, але найбольше въ галицкой Руси] а упорядкованый умѣло и поясненый та порбнаный найлучшимъ у насъ знатокомъ фольклористичнои літературы д-ромъ Иваномъ Франкомъ.

— Партитура. Пѣсни церковній. Квартеты на голосы мѣшаній уложивъ и выдавъ Семенъ Дорундякъ. — Цѣна 2 зр. — Є се дуже гарне выдане, що выйшло зъ артистичного літоґрафічного заведеня Ц. Ґ. Редера въ Липску. Змѣстъ сего першого выпуску, за котрымъ вотде другій, е такій: І. *Пѣсни народженя Христове.* Ангелъ пастырямъ мовивъ. Богъ предвѣчный. Весела свѣту новина. Веселѣмъ ся нинѣ. Видѣвъ Господь. Вселенная весели ся. Всѣмъ пожаданый. Въ яслахъ лежить. Даръ намъ нинѣ. Дивная новина. Заспѣваймо согласно. Зорочка красна. Зъ охотою заспѣваймо. Небо и земля величають нинѣ. Небо и земля величне святкують. Не плачь Рахиле. Нова радость. Новая радость. Нинѣ Адаме. Нинѣ весела свѣту новина. О предвѣчный Боже. Предвѣчный прийшовъ. Радость намъ ся явила. Розвеселѣмъ ся сердечно. Сегодня радѣймо. Сіяючій понадъ сонце. Согласно спѣваймо (а.). Согласно спѣваймо (б). Стань Давиде. Той, котрый свѣтомъ володѣе Христосъ вродивъ ся. Цвѣтъ надъ цвѣты. — ІІ. *Пѣсни на Богоявленіе Господне.* Явилъ ся ecи днесь. Іордане, рѣко. — ІІІ. *Пѣснь на стрѣтенія Господне.* Предивное торжество. — IV. *Пѣсни на недѣлѣ великого посту.* Царю Христе милостивый (на 1. недѣлю великон.). Христе, Царю справедливый (на 2. недѣлю великон.). — До квартетовъ доданый також акомпаніяментъ фортепіяну.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На ювілейну Бурсу ремѣснично-промыслову зложили (дальше): І. Тисовецкій въ Коломыи 2·03 зр., парохія Мавковичѣ коло Черлянъ 2·15 зр.; о. Иги. Юхновичъ зъ Корчина вотъ себе и парохіянъ 5 зр.; черезъ „Галичанинъ“ Ал. Яковчикъ зъ Мысленицъ зборку 10·90 зр., Фр. Смеречиньскій зъ Мысленицъ 3 зр., о. Ник. Чайковскій зъ Берегбвъ зборку 5·50 зр.; общество „Другъ“ у Львовѣ замѣсть вѣнця пок. Буданновскому 2·50 зр.; о. Ник. Яросевичъ зъ Рѣчки зборку 2·80 зр.; о. Мир. Черняньскій зъ Новицѣ вотъ себе и парохіянъ 4 зр.; о. І. Н. Рыбакъ зъ Настасина зъ акафисту 1·60 зр.; о. Ксен. Дейницкій зъ Соколѣ 50 кр.; о. Богачевскій зъ Лопянки вотъ себе и вотъ парохіянъ 2 зр.; о. А. С. Теодоровичъ зъ Бачова зборку 2·69 кр.; зъ Чемеринець: Ст. Чанѣжакъ 50 кр., читальня 1 зр., И. Никитинъ 50 кр., Мац. Кренжель 20 кр., П. Грендишъ 15 кр., по 10 кр., Фр. Винярскій, Фр. Кренжель, Теод. Мичка, Мак. Корпанъ, Ис. Грендишъ, Волод. Винярскій, Ст. Штангретъ, Фил. Мичка, Вас. Штангретъ, Мих. Гейкайло, Теоф. Мичка, Вас. Завальницкій, П. Яцишинъ, а А. Завальницкій 5 кр.; о. Ант. Бескидъ вотъ громады Пулавы 1 зр., вотъ громады Тарнавка 1 зр.50 кр.; о. М. Ясеницкій зъ Кутковець 1 зр.; о. П. Козюкъ зъ Выспы 2 зр.; о. Вас. Долиньскій зъ Серафинець 1 зр.; читальня въ Павловѣ 2 зр., Народна Торговля 15 зр.; Врацтва церк. въ Острові и Нагоряпахъ черезъ о. дек. Тресньовского вотъ Щирця по 3 зр., разомъ 6 зр.; о. Т. Кинасевичъ зъ Волицева зборку вотъ себе богослуженя ювілея цѣсарского 4·80 зр., зъ „партійки“ и заощадженя при принятю гостей на празднику 3·20 зр.; о. Н. Кумановскій зъ Нѣмцина 5 зр.; о. Л. Любѣнецкій зъ Сорбкъ коло Щирця зборка 3·15 зр.; о. Ст. Комариньскій зъ Лисця 1 зр; парохіяне Лисця 2·07 зр.; о. Яворскій зъ Путятинець 1 зр.; парохіяне Путятинець 6·50 зр.; громада Ходачковъ малый черезъ о Волиньского 3 зр.; о. Іос. Шуховскій зъ Братковець коло Стрыя 5 зр. — Всего до теперь 1570 зр. 16 кр. *Василь Нагорный.*

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 24 грудня. Цѣсарь принявъ вчере на авдіенціи Банфіого. Банфі здавъ цѣсареви справу о ситуаціи, вотбтанъ конферувавъ зъ Туномъ, Голуховскимъ и Калаемъ. Вечеромъ вотъѣхавъ до Пешту. — Въ парламентарныхъ кругахъ говорить, що цѣсарскій розпорядженя въ справѣ угоды и буджетовои провізоріи появлять ся аж въ першихъ дняхъ 1899 року. — Нинѣ о 4 бй рано умерла жена президента міністровъ гр. Туна. — Вчера вотбула ся третя вотйскова нарада пбдъ проводомъ цѣсаря.

Градецъ 24 грудня. Новый намѣстникъ Клярі Альдрінґенъ обнявъ вчера урядованя.

Петербургъ 24 грудня. На вотвышене платнѣ лінійнымъ офіцирамъ вотъ 1899 року призначено 11 міліонбвъ рублѣвъ.

Кандія 24 грудня. Кольохъ христіянъ, котрій вотчасъ торжественного принятя кн. Юрія напали на Туркбвъ, позасуджувано на рбкъ вязниць. — Адміралы державъ покидають Крету дня 26 с. м.

Берлинъ 24 грудня. Цѣсарь прийшовъ неожидано на засѣдане державного міністерства и конферувавъ вотдтакъ зъ Більовомъ. — Начальникови громады Альзенъ наказано предложити особы, надаючій ся за опѣкуновъ дѣтей тыхъ данськимъ духомъ перенятыхъ прускихъ вотданыхъ, котрій не хотять своихъ дѣтей вотдобрати въ данськихъ школахъ. — Post ще разъ рѣшучо заявляе, що Нѣмеччина не мала нѣякого дѣла зъ Дрейфусомъ, а „небезпечній папіры“, котрій могли бы выкликати вотйну Франціи зъ Нѣмеччиною то хиба фальзифікаты.

Парижъ 24 грудня. Matin оголосивъ депешу о заявѣ якогось вѣлыкового політика въ Лондонѣ, що вотйны мѣжь Францією и Англією не дасть ся уникнути. Сеся вѣсть зробила мале вражѣне. — Соціялістъ Жоре хоче доказати въ судѣ, що листъ цѣсаря Вільгельма въ тайныхъ актахъ Дрейфуса е фальзифікатомъ.

Фльоренція 24 грудня Ґенералъ Озунтбвъ одержавъ звѣстку, що незадовго позволять Озунтамъ вернути до Нѣмеччины, бо центрумъ дуже енергічно того домагае ся.

Берно [швайцарске] 24 грудня. Уложеня тексту ухвалъ противанархістичної конференціи въ Римѣ стрѣчае великій трудности бо трудно знайти форму, на яку згодили бы ся ліберальній правительства. Анархістичній злочины ухвалено трактувати такъ, якъ звычайній злочины. Швайцарія и Англія не хотѣли згодитись на выданяня анархістбвъ.

Лондонъ 24 грудня. Россія переносить головну кватиру своихъ тайной поліціи зъ Парижа до Лондона, де она лекше и успѣшнѣйше може повнити свою службу. На сесю постанову мавъ вплынути хбдъ нарадъ противанархістичної конференціи.

Надбслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на плантаціяхъ площи Галицкои



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, лъорнеты, бінокля, калейдоскопы, барометры, термометры, рѣзні ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайга, тамыье мѣрничѣ, міоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвоникбвъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185

СОВГАНКА МОРСКЕ ОКО только для христіянъ. Вступъ 10 кр., въ недѣлю и свята зъ музикою вотйсковою 30 кр. 460



На Рождво и Новый Рокъ

поручае свой спеціяльный и богато заосмотреный магазинъ всякихъ музичныхъ инструментовъ

І. КАПРАЛИКЪ у ЛЬВОВѢ.

ЦѢННИКИ НА ЖАДАНЄ GRATIS. 470 5—104

ЛИПІЪ

въ реставрацїи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улица Трибунальска ч. 12. домъ власный, можна достати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣдання.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканий легки	12 »
Фляки	12 »
Ножка теляча зъ хрѣномъ	10 »
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 »
Кавяръ	15 »
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 »

Всякий напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походить въ моєи реставрацїи, даю вѣдбиваючимъ марки. — Найлѣпший пиво по найдешевшихъ цѣнахъ. почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все снѣжа, въ великій выборъ стравъ и напиткѣвъ заосмотрена кухня.

79 166—? Зъ высокимъ поважаненъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.



(IV.)

Уважати на той выпаленый знакъ на корку, якъ такожь на етікету зъ червонымъ орломъ припоручае яко охорону противъ частыхъ фальшованъ

МАТТОНОГО
Giesshübler Sauerbrunn.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ ЗИНҐЕРА

човенковій и обручковій, зъ первороднихъ фабрикъ заграничныхъ и вѣденьскихъ, урегульованій якъ найточнѣйше, зъ пятилѣтнюю гарантіею

Зінґера ручнѣ вѣдъ 25 до 48 зр.



Зінґера ножнѣ вѣдъ 27 до 65 зр.

На раты мѣсячній по 4 зр., або готівкою 10% дешевше. Заховлення зъ провінція полагоджую даромъ. Цѣнники зъ точными илюстрацїями пересылаю на жадане даромъ и оплатно.

Зъ поважаненъ **Иванъ Ляврукъ** механикъ

297 19—? *Львовъ, улиця Галицка ч. 6.*

Диваны перскѣ и портіеры

праднѣ (старинній)

продае, купуе и выпозичае, а такожь приймае на переховокъ. Складъ диванівъ „Au Louvre", Львовъ ул. Сикстуска 6. — Пільги въ сплатахъ пѣсля умовы.

На жадане высылаемо нашій богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

БРИТВЫ власного выробу зъ англійскои сталѣ припоручае Иванъ Лявукъ ножовникъ у Львовѣ ул. Галицка 6.

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ

ВЫКЛЮЧНЫЙ СКЛАДЪ И РОБОТНЯ

ковдеръ и матерацовъ

у Львовѣ, ул. Коперника ч. 5.

Понеже въ многихъ склепахъ продаютъ ковдры и матерацы яко мои выробы, заявляю, що тутъ у Львовѣ не выробляю для жадного чужого склепу, але продаю власного выробу ковдры и матерацы тылько у себе, у власномъ склепѣ при ул. Коперника ч. 5. — Ковдры великій и на ватѣ повинной вѣдъ 3·50 зр. въ кождой цѣнѣ до 14 зр. Ковдры атласовій, шовковій великій и на ватѣ повинной вѣдъ 10·50 зр. почавши — Матерацы чисто волосяный вѣдъ 12·50 зр. въ кождой цѣнѣ до 30 зр — Подушки волосяный и зъ пѣра, простирала, пошвы и т. п. Хто отже на зиму потребуе доброи, теплои ковдры або матерацъ, дастане се найлетше просто у моѣй роботни у Львовѣ ул. Коперника ч. 5. у фірмы ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ. 338 15—15

(Львовъ, Бюро „Импресса").

Дѣякъ

испитованый глядае мѣсця. Ласкавій заголошеня нѣдъ адресою Никита Скеданъ въ Поздячи, почта Медика. 459 3—3

Е. ЗВІТЕКА

въ Найштіфтъ (Neustift) коло Оломуца



Вырѣбъ мозаики въ склѣпѣ св. гробы, олтарь Божого Тѣла и гробы з Лурдъ нѣдзначений св. Отцемъ Львомъ XIII

Признана католицко-теольогічнои академіи въ Петербурзѣ, нѣмецкои місіи въ Царгородѣ. — Илюстрованій цѣнникъ franco. 477 Достава нѣдъ гарантію. 2—5

Такожь и на раты

безъ нѣдвышки якъ

диваны, портіеры, хѣдники, ковдры ватованій, капы на столы и лѣжка, коцы, дерги на конѣ, якъ такожь всякій артикулы потрѣбній до уряджена домового въ складѣ диванівъ „Teppichhaus au Louvre", Львовъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высылае се цѣнники даромъ и оплатно. 190

МАШИНКИ АМЕРИКАНЬСКІЙ

до сѣкана мяса по зр. 4. Сита волосѣнний почвбрий до паштетовъ по зр. 1, 1.30 и 1.60.

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры.)

Новости

въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ, блюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудуючо низькихъ цѣнахъ.

MAISON de Nouveautés Madame Bertha Fiedler.

Львовъ, пл. Капітульна ч. 3.

190 79—?

Кухарь здѣбный

шукае служѣбы; на бажане выѣджае на кѣлька днѣвъ до варена нѣдчасъ весѣль, хрестинъ и т. п. Адреса: Антоній Хшонщь въ Угрѣбнѣй почта Коросно. 472 4—4

Отворене готелю.

Завѣдомляе сл вѣжливо подорожуючу Вповажн. Р. Т. Публіку, що у Львовѣ ул. Казимирѣвска ч. 3 отворено готель нѣдъ фірмою

ГОТЕЛЬ нѣдъ ЗОЛОТЫМЪ МЕДВЕДЕМЪ

котрый зъ огляду, що находить ся въ середмѣстю при принципальнѣй и головнѣй улици, для подорожуючои Р. Т. Публики е дуже догѣднымъ.

Покоѣ просторій и опрятній, уряджений зъ всякимъ комфортомъ, въ цѣлости вѣдповѣдають навѣть найвыбагливѣйшимъ вымогамъ Р. Т. Подорожныхъ.

Цѣна покоѣвъ вѣдъ 60 кр. и высше.

Зъ поважаненъ

Зарядъ Готелю нѣдъ Золотымъ медведемъ.

377 11—12

Музика!!! Новѣсть!!!

Устна гармоніка трубна!!!

[Найновѣйшій и найвеличавѣйшій вынахѣдъ]

Черезъ знамениту конструкцію трубну тонъ чудовый, незвычайно голосный и дуже ефектовный!! Перевышае все дотеперѣшне. Кождый грачь на гармоніцѣ незвычайне радуесь сею новинною. Особлива голосна, подвѣйні звуки, найбѣльша тривкѣсть. Окрѣмъ того додаю до сего пышного инструменту нову школу, пѣсля котрои дѣйстно кождый може сейчасъ выгравати найлѣпшій танцъ, маршъ и т. п пышна розрывка нѣдчасъ довгихъ, замовыхъ вечерѣвъ!! Особливо поручае се на найкрасшій Рѣздвяный дарунокъ!! Цѣна зѣ школою, опакованимъ и портомъ лише 2·85 зр. Высылае се за попереднымъ надѣсланемъ цѣны або за послѣдатою. Просить ся о выразну адресу замовлячихъ.

OSCAR EISENSCHMIDT, Musikinstr.-Versand & Export.

462 **Prag**. Goldschmiedgasse 4. 5—5

Артистично. Ритовично.

ЗАВЕДЕНЄ А. ЗПҐМАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

доставляе и выконуе якъ найдешевше и найстаранѣйше.

ДРУКАРНЯ зъ кавчуковыми черенками для кождого легко надаюча ся, почавши вѣдъ 1 зр. и высше. Стампілѣ металевій и кавчуковій, гербы, монограмы, стамцільній марки, станцы, таблицѣ литій и травіровани и проче.

Замовлена зъ провінція полагоджують ся вѣдворотною почтою. 290 38—52

!! НА СВЯТА !!

Ресторація уряджена зъ комфортомъ.

Петро Кольоньскій давнѣйше Брайтмаеръ

Готель „нѣдъ трема коронами"

Львовѣ, ул. Трибунальска 10

Готель цѣкомъ вѣдновленый, цѣны низькій.

поручае знаній зъ доброты вина рѣзного рода, шампаны, румъ, конякъ, горѣвки, лікеры краєвій и заграничній. Цѣны умѣрений. Замовлена выконуе ся вѣдворотною почтою не числячи опакованя. Портеръ англійскій. 487 3—7

---

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть заробити особы всякого стану въ кождой мѣсцевости повно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ папервъ державныхъ и льосовъ. Зголошена до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII Deutschgasse 8, BUDAPEST. 6—10



¾ натуральной величины

Оріґінальній англійскій бритвы зъ найпершои діямантовои стали, досконалій, вглубленo шлюфованій, выострений, готовій до ужитку. Цѣна зъ etui ¾ вглублено шлюфована зр., 1.50 а ½ вглублено шлюфованій зр. 1·80, порто 20 кр.

Бритвы безпечеността изъ здѣймаючимъ ся патентованымъ охоронымъ гребенемъ. Покалѣчене лица нѣдчасъ голеня такожь у недосвѣдныхъ цѣлкомъ выключене. Безъ охоронного гребеня надае ся до ужитку яко звычайна бритва. Вѣстря найделікатнѣйше ¾ вглублене вышлюфоване. Цѣна зъ etui 2·50 зр.

Практичный дарунокъ Рѣздвяный!

Ручить за кожду штуку. Коли не до вподобы звертае ся грошѣ. Высылка за послѣплатою, або за попередною заплатою.

Вытягъ зъ многихъ подякъ зъ 29/10 1898.

Прошу прислати ще 5 оріґ. англійскихъ бритвъ зъ діямантовои стали; попередно прислаными я вповнѣ вдоволений. Людвикъ Заградникъ парохъ въ Купновичахъ.

2 англ. бритвы одержавъ; дуже добрѣ. Въ интересѣ правды поручаю Вашу фірму найсовѣстнѣйше. Теофиль Глушкевичъ парохъ въ Малновѣ.

Подѣбно пишуть Вел. Отцѣ:

Левъ Шанковскій, деканъ стрыйскій.

І. Юрчакевичъ, парохъ Святковои.

О. Полянъскій, парохъ Юровець.

Кипр. Дурбакъ, парохъ Ладичина и много иншихъ особъ зъ рѣзныхъ кругѣвъ.

Патентований прилады до ѣды.

Англійска марка „Sheffield". Prima якѣсть зъ колодками зъ рога, або кости, вѣстря шлюфованій. Вѣстря не выпадають анѣ не розховетуютъ ся навѣть въ кипятку. Тузинъ одной пары (12 ножѣвъ и 12 вилокъ) 6 зр. Такожь продае ся по ½ тузина пары. D. 54 6—?

Фабричный складъ

Sheffield-скихъ Англія бритвъ

HEINRICH LADEN

Wien VIII, Feldgasse 10.

Ц. к. упр. галиц. акційный

БАНКЪ ИПОТЕЧНЫЙ

перенѣсъ

Контору вымѣны

и

вѣддѣлъ депозитовый

котрыхъ бюра мѣстили ся дотеперь въ мезаннѣ власного, будынку до **льокалю фронтового** въ партерѣ.

Вѣддѣлъ депозитовый

принимае вклады и выплачуе завдатки на рахунокъ бѣжучій, принимае до переховання папери вартѣстнѣ и дае на нихъ завдатки.

Крѣмъ того впровадженo подѣбно якъ въ статутахъ заграничныхъ т. зв.

Депозиты сховковѣ (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. рѣчно, депозитарь дѣстае въ сталевѣй касѣ панцирнѣй сховокъ до выключного ужитку и нѣдъ власнымъ ключемъ, де **безпечно и дискретно** переховувати може свое майно або важнѣ документы. 374 [4]

Нѣдъ тымъ взглядомъ поробивъ Банкъ ипотечный якъ найдогѣднѣйшій заряджена.

Принесы дотычно того рода депозитовъ одержати можна безплатно у вѣддѣлѣ депозитовомъ.

Зъ огляду на Свята дуже важне!

Цукорня львѣвска

нѣдъ зарядомъ Е. РОСЕВИЧА въ Перемышли *ул. Дворского ч. 2* выконуе всякій цукорничій выробы по дуже дешевыхъ цѣнахъ. Замовлена зъ провінція вѣдворотною почтою. — 100% вѣдъ домового печива дешевше!

470 3—3

До Всечестнѣйшого Духовеньства!

Зъ особливою охотою уділяемо Всечестнѣйшимъ Священикамъ пільгъ въ сплатахъ пѣсля умовы.

Поручаемо нашъ складъ богато заосмотреный въ диваны церковнѣ и передъ престолы, якъ такожь сальоновій и настѣнній, хѣдники, фіранки, портіеры, коцы, ковдры, капы на столы и лѣжка, дерги на конѣ и коцы до подорожи.

Спеціяльный вѣддѣлъ для конфекцїи дамскои и дѣточои, бѣля мужескаго и дамскаго, парасолѣвъ и парасольокъ, капелюхѣвъ, рукавичокъ, панчѣхъ, коронокъ и стяжокъ.

На жадане высылае ся зъ приятностію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы и замовлена належыть адресувати: Магазинъ „Au Louvre," Львовъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautés пл. Капітульна ч. 3. 190





До П. Т. Властителѣвъ коней.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маете намѣръ купити собѣ доброй и дешевій дерги на конѣ — заводѣть, Впов. Пане удати ся до Складу диванівъ **„Au Louvre"** у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Там знайдете Впов. Пане, великанський выборъ дергъ, по зачудуючо низькихъ цѣнахъ. На провінцію высылаемо на жадане нашій богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно 190

Голляндско-Американьска лінія

вносины пароходами разъ або два на тыждень

зъ **Роттердаму** до **Ню-Іорку**

Бюро для каютъ: Wien, I. Kolowratring 9.

Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр. до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Цѣна дѣтскихъ и малячкихъ каютъ якъ и цѣна скорости и окликація пароходовъ.



Выстава загальна

всходныхъ и иншихъ чужихъ и краєвыхъ диванівъ, портіеръ, фіранокъ, хѣдниковъ и дерґъ на конѣ.

Отворена цѣлый день и въ ночи при електричнѣмъ освѣтленю. Вступъ вѣльный. Зачудовуючо дешевій цѣны указаній докладно на всѣхъ товарахъ. Положимъ въ сплатахъ пѣсля умовы.

Упрашае ся кождого, хто бажае щось закупити, абы впередъ оглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы адресувати належыть: Складъ диванівъ „Au Louvre", Львовъ, ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана) 190

Охоронна марка: ЯКОРЪ.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

зъ аптики РІХТЕРА въ Празѣ,

признане за знамените, утихомирюче бѣль натирание; по цѣнѣ 40 кр., 70 кр. и 1 зр. на складѣ у всѣхъ аптикахъ.

Просимо жадати того 405 12—40

загально любимого средства домового

все лишь въ оріґінальныхъ фляшкахъ зъ нашою маркою охоронною „ЯКОРЪ" зъ аптики Ріхтера и для осторожности приймати лише фляшки зъ тою маркою охоронною яко вырѣбъ оріґінальный.

Ріхтера аптика нѣдъ Золотымъ Львомъ въ Празѣ.



ТУТКИ

зъ найлучшои бібулки французкои, египетскои и Abadie, всюды жадати тылько зъ фабрики „POLONIA" Каролины Недзвецкои у Львовѣ, ул. Сокола ч. 1. Наслѣдоване взборонене, марка охоронна.

393

При закупнѣ товарѣвъ просимо поклыкуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣвчальный редактеръ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянъскои. Зъ друкарнѣ Институту Ставропиґійского, нѣдъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

Ч. 278. Львовъ, Понедѣлокъ 14 (26) Грудня 1898 Рочникъ XIX.

Виходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руських святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитших новѣстей" выходить що второкъ, а що второкъ и сятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

ДѢЛО

Передплата и инсераты приймають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Каролн Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кадинського 2; — въ Ярославю Л. Кржижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфурть и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитѣсть за инсераты и оголошенія у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границы:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пів рѣку	9 зр.	на пів року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пів року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція сѣдять ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лишь на попереднє застереженє. — Реклямації некопечатні вольні вѣдъ порта.

Поєдинокє число коштує 8 кр. в. в.

Оголошенки линій приймають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсерат. або на мѣсце в рубрицѣ „Надсланне" по 25 кр. в. в.

Подяки и иншій допесенія приватні платить ся з 15 кр. вѣдъ сотника.

О рускій університетъ у Львовѣ.

[Интерпеляція посла о. Данила Танячкевича до міністра просвѣты внесена на засѣданю палаты послівъ дня 20 с. м.]

Львовъ, колишня столиця рускихъ князівъ, бувъ черезъ цѣлихъ двѣста лѣтъ розсадникомъ просвѣты на Руси. Зъ близька и зъ далека горнули ся охочѣ до науки до школы, заложеной въ р. 1586 Ставропігійскимъ братствомъ, котру можна слушно звати академією въ змыслѣ тыхъ часовъ. Тамъ набували они вѣдомостей, вѣдповѣдныхъ потребамъ тогдѣшного часу и тогдѣшныхъ обставинъ, и выходили зъ нихъ люде науки и борцѣ за права народу пѣсля ихъ розумѣня въ тыхъ нещасныхъ часахъ польского панованя. Значінє и вплывъ тои школы, ей керманичівъ и опѣкунівъ сягали далеко по-за границѣ вѣтчины. Була она такожъ и черезъ те далеко знана, бо була получена зъ друкарнею, найранішою на цѣломъ всходѣ Европы.

Въ 12 лѣтъ пѣсля придученя (1772) колишнього рускаго князівства, вяглядно королівства галицкого и частины рускаго князівства володимирского пѣдъ назвою королівства Галичины и Володимиріи до австрійскои монархіи — значить въ р. 1784 — цѣсарь Іосифъ дипломомъ зъ д. 21 жовтня заложивъ у Львовѣ університетъ; приготовленя до того пороблено ще за панованя цѣсаревои Маріи Терезы. Пѣсля сеи грамоты мавъ се бути „правдивый університетъ и высока школа зъ выдѣлами теольогічнымъ, правничимъ, лѣкарскимъ и фильософічнымъ и зъ повною гімназією". Д. 16. падолиста того року університетъ отворено.

У звязи зъ тымъ університетомъ заложено декретомъ ц. к. надворнои канцелярии зъ д. 9. марта 1787 ліцей для всѣхъ наукъ фільософічного и богословского выдѣлу. На професоровъ тыхъ наукъ покликано Русинівъ зъ потрѣбными академічными способностями; они майже всѣ займали рѣвночасно катедры тыхъ самыхъ наукъ и на університетѣ и въ ліцею, такъ що звязь університету зъ ліцеємъ проявляла ся такожъ въ ихъ особахъ. Богато зъ тыхъ ученыхъ мало значѣня навѣть далеко по-за границями ихъ властивои дѣяльности, якъ пр. Лавровскій, Радкевичъ, Гарасевичъ, Гриневецкій и и.

Цѣлею того рускаго ліцея въ нашъ имъ выховуючѣмъ и науковѣмъ було пѣсля згаданого декрету надворнои канцелярии отсе: „щобы рускій кандидаты духовного стану черезъ науку головныхъ частей фильософіи, присвоюючи собѣ фильософічній засады и справляючи ся въ мысленю, приготовляли ся до наукъ теольогіи, которыми лише такъ пѣдготовленій можуть зъ пожиткомъ занимати ся", що знову лише при розумѣлѣй имъ мовѣ выкладовѣй, отже родивѣ рускѣй мовѣ є можливе.

Въ парѣ зъ тою цѣлею, котра мала на увазѣ сторону выховуючу и наукову, шла также практична, релігійно політична цѣль, рації державна: „щобы зарадити застрашуючому бракови душпастирівъ гр. кат. обряду, поки не вийде достаточне число рускихъ кандидатівъ, котрій бы знали латинській языкъ".

Хочь треба признати, що цѣль того рускаго ліцея була вяглядна, а характеръ его тымчасовый, що те заведенє наукове мало тѣсній межѣ, бо було обчисленє на користь одного, духовного, стану: все таки заложенє того заведеня, котре складомъ предметівъ науки не будо нѣчимъ иншимъ якъ рѣвнорядными выдѣлами львівского університету, е безперечнымъ доказомъ, що заложеный цѣсаремъ Іосифомъ II. університетъ львівскій бувъ призначеный для культурныхъ потребъ рускаго народу, рускои народности.

При тогдѣшныхъ заколотахъ правительство за мало дбало о те заведенє; а у Русинівъ самыхъ не було анѣ розбудженои свѣдомости власнои народности анѣ одушевленя для дальше сягаючихъ цѣлей, анѣ жита, енергіи и вытревалости, якъ се бувае природнымъ наслѣдкомъ довгои неволѣ. Те все, якъ певно и иншій ще вплывы були причиною, що той ліцей оставъ ся безъ видныхъ и тревалыхъ наслѣдкивъ для культурного розвою Русинівъ и згодомъ занедбавъ. Такъ стало ся зъ філософічнымъ вѣддѣломъ зъ кінцемъ школьного року 1804/5.

Наслѣдкомъ тогдѣшныхъ заколотівъ, а особливо грошевыхъ клопотівъ державы, якій настала черезъ безнастанну всесвѣтну вѣйну, сполучено львівскій університетъ зъ краківскою академією и богато катедръ перенесено до Кракова. Зъ рокомъ 1805 звинено львівскій університетъ; на его мѣсце станувъ ліцей. Хочь сей ліцей пѣсля цѣсарскои постановы зъ д. 8 серпня 1805 мавъ не выходить зъ національнымъ рускимъ характеромъ: то таки вже въ тѣмъ, що по-при університетѣ въ Краковѣ дальше лишено академічне заведенє науковѣ у Львовѣ, якимъ треба уважати львівскій ліцей навѣть у тѣмъ зменшенѣмъ видѣ, видно знакъ, ба навѣть доказъ, що правительство въ тѣмъ часѣ уважало за собій очевидный обовязокъ дбати у Львовѣ про окрему школу для высшихъ наукъ зъ увагы на культурній потребы рускаго народу. Скоро по вѣденьскомъ конгресѣ въ р. 1815 настали выгляды на довготревалый миръ, цѣсарь Францъ I. грамотою зъ д. 7 серпня 1817 вѣдновивъ назадъ університетъ у Львовѣ и назвавъ его своимъ именемъ, а имя се львівскій університетъ мае и доси.

И въ сій грамотѣ не видно жадной познаки, котра бы выразно указувала, що при закладаню того університету мало ся на умѣ національній потребы Русинівъ; мѣжъ поводами, котрій мали рѣшаючу вагу при заложеню університету у Львовѣ, зазначено лише „ширенє и досконаленє наукъ, ихъ важный вплывъ на добро народівъ, а также здвигненє тревалои памятки цѣсарскои дбалости о королівство Галичины". Все-жъ таки кілька разівъ зъ притиском зазначено въ грамотѣ мѣсце, де зак адае ся університетъ: головне мѣсто королівствъ (sic!) Галичины и Володимиріи, Львовъ. Дальше говорить ся въ тій грамотѣ, що зъ університетомъ, котрый обіймае науки богословскій, правничій, лѣкарскій и хірургічній та фільософічній, мае бути сполучена „гімназія перших класы", отже гімназія академічна. Ся постанова є цѣлкомъ така сама, якъ постанова цѣсаря Іосифа II., и она, коли приходить ся осудити правный характеръ національный львівского університету, може бути доказомъ ex posteriori, бо гімназією, котра выконувала и выконуе традиціи и права академічнои гімназіи въ правнѣй безперервности, е львівска руска (I) гімназія.

Вкінци ще на одно треба указати: Львівскій університетъ грамотою цѣсаря Франца I повставъ на ново ажь пѣсля покоманя всѣликихъ перешкодъ и пѣсля вѣдкиненя противныхъ внесень и намѣровъ дуже вплывовыхъ чинникивъ. Те все є непохитнымъ доказомъ, що при вѣдновленю того наукового заведеня рѣшивъ незаперечно важный для державы интересъ, щобы подбати о культурній потребы рускаго народу, хочь бы тѣлько въ тѣмъ напрямѣ, щобы розвивати и двигати крыючійся у нѣмъ душевній силы та образувати и спожитковувати способности и таланты, — щобы дѣлати безпосередно для загального добра, а все-жъ таки посередно для добра рускаго народу, котрого потребамъ держава почувалась обовязаною вдоволити заложенымъ окремого університету. Річь певна, що вѣдновленый цѣсаремъ Францомъ I. львівскій університетъ такъ само, якъ передъ тымъ заложеный цѣсаремъ Іосифомъ II., призначеный бувъ для культурныхъ потребъ Русинівъ. На жаль було се призначенє лише засадниче, теоретичне, безъ пѣзнѣйшого практичного значѣня.

Зъ катедръ того університету не чути було анѣ слова рускаго ажь до року 1848/9. Выкладова мова була для всѣхъ свѣтскихъ наукъ нѣмецка, на богословскѣмъ выдѣлѣ латиньска. А що рускій народъ мѣгъ выказати ся великими талантами, о тѣмъ свѣдчать имена такихъ людей, якъ Яремы, Нападієвича, Яхимовича, котрій въ тѣмъ часѣ займали університетскій катедры. Розумѣе ся, що они не могли зъ катедры причинити ся до утворення и розвитку рускои науки; не настали ще тогдѣ на се нѣ мѣсце нѣ часъ. Ся потреба мусѣла впередъ выродити ся въ душѣ народу, мусѣла перетворити ся въ струю, котра бы собѣ проломила дорогу ажь до університетскихъ катедръ. На такій пролѣмъ не довго прийшло ся ждати. Руска народна муза, руска народна пѣсня въ своѣмъ простѣмъ хлоискѣмъ строю середъ пѣтьмы злиднівъ, неволѣ и загибели мілионівъ душъ рускаго селянства выкликала у рускои академічнои молодѣжи вѣдъ одушевляючимъ проводомъ Маркіяна Шашкевича тоту струю, тоту потребу утворити національну культуру въ вѣдповѣднѣй, вѣдповѣдній духови часу формѣ на широкѣй народнѣй основѣ черезъ плеканє рускои науки. Сонце свободы, що заясніло въ р. 1848., огрѣло и проклюючій ся зерна до росту.

Въ тѣмъ роцѣ зібрали ся у Львовѣ ученій и заступники рускаго народу. Ходило зъ одной стороны о те, щобы розглянутись у великѣмъ матеріалѣ культурныхъ потребъ рускаго народу и вынайти способы та дороги до ихъ заспокоєня, и то — якъ сказано въ вѣдозвѣ — плеканемъ и розвиткомъ мовы черезъ выдавництво періодичныхъ писемъ, літературныхъ и науковыхъ творівъ та черезъ уведенє рускои мовы до низшихъ и высшихъ школъ, зъ другои стороны, щобы упомнути ся о національній и політичній права рускаго народу, а особливо щобы силы сынівъ рускаго народу зужиткувати для добра власного народу и власнои рускои культуры въ публичнѣмъ житю, въ урядѣ и школѣ.

Ся подвѣйна дѣяльность заступниковъ рускаго народу проявила ся въ двохъ осередкахъ: въ літературно-науковѣмъ товариствѣ, котре обіймало также програму народнои просвѣты, и въ товариствѣ політичнѣмъ; перше звалось „Матиця руска", пѣзнѣйше „Галицко-руска Матиця", друге „Головна руска Рада". Завдяки дѣяльности тыхъ товариствъ, а особливо ихъ головнымъ провѣдникамъ Яхимовичеви и Куземскому, заведено въ р. 1849 у всѣхъ гімназіяхъ рускои части краю обовязкову науку рускои мовы — розпорядженямъ міністерства просвѣты зъ д. 4 грудня 1848 ч. 7402, котре галицкій намѣстникъ оголосивъ д. 27 сѣчня 1849 въ Вѣстн. кр. зак. ч. 137 п. заг.: „Оголошенє намѣстництва зъ д. 27 сѣчня 1849, котре постановляе выкладову мову въ гімназіяхъ и высшихъ науковыхъ заведенихъ рускои части Галичины и подае сю постанову до загальнои вѣдомости".

Въ згаданѣмъ розпорядженю каже ся крѣмъ того въ артикулѣ 1: „Въ гімназіяхъ въ рускихъ частяхъ Галичины мае ся на разъ выкладати всѣ предметы науки въ нѣмецкѣй мовѣ, а то такъ довго, поки не будуть могли выкладати науку въ рускѣй мовѣ способній професоры и ученики, посѣдаючій потрѣбне языкове пѣдготовленє". А въ арт. 6 каже ся: „Що-до наукъ університетскихъ принимае ся такъ само за засаду, що выклады мають вѣдбуватися въ нѣмецкѣй мовѣ, поки не найдуть ся способній учителѣ и достаточно пѣдготовленій ученики до науки въ мовѣ краевѣй, котрій бы станули на мѣсце теперѣшныхъ професоровъ, не знаючихъ тои мовы".

Въ тѣмъ самѣмъ р. 1849 заложено также катедру рускои мовы и літературы и покликано на ню міністерскимъ декретомъ зъ д. 19. грудня 1848 о. Якова Головацкого, товариша Маркіяна Шашкевича. На богословскѣмъ выдѣлѣ отворено вже въ р. 1848 катедру пасторальнои теольогіи въ рускою мовою выкладовою, а въ р 1849 розпочато также выкладати догматы въ рускѣй мовѣ, а до тыхъ рускихъ выкладівъ прийшли ще выклады катехитики и методики. Всѣ иншій выклады на богословскѣмъ выдѣлѣ остали ся по давному латиньскій, а на иншихъ выдѣлахъ нѣмецкій.

(Дальше буде.)

Зъ руху украиньского.

Въ остатнѣй книжцѣ „Літературно-наукового Вістника" стрѣчаемо деякій цѣкавій вѣсти зъ руху украиньского. Годить ся подати ихъ и до вѣдомости круга тыхъ нашихъ читателівъ, котрій може не читали „Вістника".

Дня 10 н. ст. падолиста с. р. петербургскій Украинецъ святкували столѣтє вѣдродженя украиньскои літературы. Свято вѣдбулось обѣдомъ въ салі зелізно-дорожного клюбу, де зібрало ся зъ пѣвъ сотнѣ Украинцівъ и ихъ гостей — деякого зъ россійскихъ и польскихъ письменникивъ, прихильныхъ до украиньского слова. Середъ салѣ на высокѣй пѣдставѣ стоявъ великій портретъ творця „Енеиды", убраный вышиваными рушниками.

Якъ звычайно, свято вѣдкрывъ Д. Мордовець коротенькою промовою про значѣня Котляревского, а закінчивъ ѣй теплымъ привѣтомъ до присутныхъ Россіянъ и Полякивъ. За нимъ п. Ж. дрібнѣйше зупинивъ ся на змѣстѣ „Енеиды", показавши, якимъ правдивымъ народнымъ духомъ, людскостю и любовію до рѣдного краю тхне сей творъ, гумористичный по формѣ, але зовсѣмъ поважный по своѣму значѣню, якъ вѣдбитокъ національного побуту. Далѣ п. Ц. подавъ оглядъ праць наслѣдниковъ Котляревского, зъ яких велике тріо — Шевченко, Кулѣшъ и Костомаровъ — довели до высшого розцвѣту рѣдну літературу и разомъ въ тымъ зробивъ національнои самосвѣдомости. Нарештѣ п. Б., перечисливши головныхъ письменникивъ Украины и Галичины найновѣйшого періоду, показавъ, якимъ важнымъ тягаромъ лежать на украиньскій літературѣ сучасній цензурній умовы въ Россіи, хочь и не зможуть вони знищити самого жерела творчихъ силъ — украиньского народу. Вѣдомый письменникъ-фільософъ п. Л. въ гарній промовѣ давъ нове освѣтленє літературному обличчю Котляревского, показавши ознаки правдоподобного вплыву на нього філософіи Сковороды. Були ще деякій иншій промовы, а также прочитано зъ двайцять листівъ и телеграмъ зъ привѣтами зъ Украины, Галичины, Буковины и Угорщины, мѣжъ якими вѣдрѣзнялись листы вѣдъ „Наукового тов. им. Шевченка", товариства „Просвѣта", редакціи „Кіевской Старины", черниговскихъ Украинцівъ и Ол. Коницького.

Пѣсля обѣду товариство ще довго гомонѣло про украиньскій національній и літературій питаня, а тутъ-же зорганізованый охочій хоръ проспівавъ кілька украиньскихъ народныхъ пѣсень.

Повѣтове земство въ Борщѣ ухвалило подати петицію, щобы въ народныхъ школахъ на Украинѣ була введена, яко школьна, мова украиньска.

Въ Петербургѣ въ урядовыхъ сферахъ розбирають статутъ приватного товариства для выдаваня дешевыхъ книжокъ украиньскою мовою для украиньского народу.

Въ Кіевѣ подано до урядового затвержденя статутъ товариства „любителей малорусскаго слова" имени Михайла Максимовича.

Недавно въ Кіевѣ справляли 25 лѣтный ювілей літературной дѣяльности Володимира Науменка, заслуженого редактора журнала „Кіевская Старина".

Переглядъ політичный.

Дня 22 с. м. вѣдбули ся въ Краковѣ въ присутности многихъ польскихъ послівъ зборы „консервативного клюбу", на котрыхъ живо обговорювано польску політику въ Австрії и Россіи. Перший бесѣдникъ пос. д-ръ Гурскій пѣднѣсъ, що коло польске у Відни старась о перенесенє найважнѣйшихъ агендъ рады державной и політичной точки тяжести до краевыхъ соймивъ. — Д-ръ Адамъ Кшижановскій высказавъ поглядъ, що коло польске въ радѣ державнѣй повинно въ своѣй дѣяльности звертати бѣльшу увагу на интересы Галичины, нѣжъ интересы Австрії. — Пос. Мілевскій нарѣкавъ на бракъ політичного вышколеня въ масахъ выборцівъ цѣлого краю. Дневникъ, котрый кинувъ питанє: „Що робить коло польске?" здаеть ся не знае, якъ

ВЖЕ ВЫЙШОВЪ МАЛОГО ФОРМАТУ Молитвеникъ для женщинъ
494 3-40
въ прехорошихъ переплетахъ изъ шкіры, аксаміту, кости, шільдкрету и пр. по цѣнѣ 1·60, 2·00 2·25, 2·50, 3·00, 4 и 5 зр. — Набути можь лише въ склепѣ
М. СПОЖАРСКОГО и СЫНА у Львовѣ, улиця Руска ч. 1

тяжкою є ситуація польскои делеґаціи въ радѣ державнѣй, она знаходить ся тамъ въ положеню „толерованои анархіи“. Польске коло не може теперь повалити кабінетъ Туна черезъ одинъ якій постулятъ, бо ризикувало бы за богато. Для усуненя апатіи въ краю треба утворити вѣдповѣдну орґанізацію політичну. — Ґр. Рей вказавъ на се, що нѣмецка Gemeinbürgschaft розлѣтає ся, отже Поляки дѣждуть ся лѣпшихъ часовъ. Треба стремѣти до реформы політичнои програмы. — Д-ръ Валіґурскій вѣднѣсъ конечность політичного выхованя и образованя народныхъ масъ. — Ґр. Дембицкій, одинъ зъ выдавцѣвъ Czas-у, навязуючи свою рѣчь до справы вѣделоненя памятника Мицкевича въ Варшавѣ, сказавъ, що треба также позбути ся илюзій що-до успѣхѣвъ угодовои політики въ Россіи. У Вѣдни коло польске повинно все стояти на національнѣмъ становиску. Політика польского кола повинна бути внутрѣшною справою краю, длятого бесѣдникъ покладавъ великій надѣѣ на скликане краевого сойму. Консервативній польскій послы повинній збитою фалянґою боронити польске коло. — Адвокатъ д-ръ Ґунькевичъ и редакторъ Czas-у Хилінський заявили ся за переведенемъ новои выборчои орґанізаціи въ краю. — Зборы закѣнчили ся ажь о пѣвночи.

— —

Вѣдповѣдь гр. Туна на интерпеляцію въ справѣ прускихъ выганянь ще й доси не зѣйшла зъ порядку дневного; закиды нѣмецкои прасы на нельоальнѣсть австрійского правительства до союзнои державы и доси ще не утихли. Щобы утихомирити нѣмецкого союзника, появивъ ся въ Wiener Abendpost пѣвзурядовый комунікатъ „въ поясненемъ справы“, бо „праса нѣмецкои державы здаеть ся ще недокладно поінформована о значѣню далекосяглости слѣвъ Туна“. Отже Wien. Abendpost пояснае: Мимо острого тону вѣдповѣди Туна — не було непріязнои тенденціи противъ союзнои державы такъ само, якъ въ выганяняхъ Тунъ не добачувавъ ворожихъ союзови намѣровъ Нѣмеччины. На такъ на евентуальне примѣненя засады взаимности не могло мати ниішого значѣня анѣ ниішои тенденціи, якъ сконстатувати, що въ конкретнѣй справѣ обомъ правительствамъ служать однакій права. Коли нѣмецкій круги зрозумѣли сесю енунціяцію инакше и загальнѣйше, то се є лишь простымъ непорозумѣнемъ. Ґрафъ Тунъ такъ лично якъ и урядово є щирымъ и вѣрнымъ приклонникомъ не лише союзныхъ, але и дружныхъ вѣдносинъ мѣжь обома державами.

— —

Опозиційній дневники угорскій доносять, що мѣжь опозиціею а правительствомъ, на чолѣ котрого стоить Банфі, не можливе нѣяке порозумѣня. Опозиція не думае уступити. Надѣють ся, що бувшій президентъ палаты Шіляді сполучить всѣ опозиційні сторонництва. Поки-що утворить ся провізоричный кабінетъ вѣдъ проводомъ міністра гонведовъ Фесрварого, або міністра рѣльництва Даранього. До кабінету увѣйшовъ бы такожь представитель національного сторонництва. Такому кабінетови можна бы вѣрити, що буде шанувати закоиы и дасть гарантію безсторонныхъ выборовъ. Противъ Банфіого опозиція завзяла ся такъ тому, бо мимо приречея не внѣсъ такои реформы выборчои, яка унеможливила бы выборчу корупцію и пресію. Нове правительство розвязало бы по новѣмъ роцѣ парляментъ и рѣвночасно розписало бы новій выборы. — Многій послы выцофують свои пѣдпися въ пѣдъ lex Tisza. Се готово Банфіого повалити.

— —

Въ суботу вѣделонено у Варшавѣ памятникъ Мицкевича. Цѣле торжество вѣдбуло ся пѣсля програмы затвердженои централнымъ правительствомъ — вѣдбуло ся безъ шуму, безъ крику, безъ нѣякихъ демонстрацій; не було навѣть звычайныхъ при такихъ нагодахъ промовъ. Вступъ до памятника бувъ за білетами. Улицѣ обсадивъ кордонъ вѣйска. Публика уставилась мовчки довкола заслоненого ще памятника. По посвященю, котрого доконавъ епископъ-суфраґанъ Рушкевичъ и по вѣдспѣваню кантаты упала занавѣса — та й тѣлько всеи парады. Поляки дуже огѣрчені на центральне правительство, котре въ нагоды вѣделоненя памятника не допустило до маніфестацій польскои. Кажуть, що навѣть генеральный губернаторъ Имеретиньскій хотѣвъ позволити на ширшу и рѣзнороднѣйшу програму торжества, але въ Петербурзѣ оче кинули все до чиста. При тѣй нагодѣ польскій дневники доносять, що въ царскѣмъ окруженю наново запанувавъ духъ ворожій Полякамъ, такъ що кн. Имеретиньскій, котрый въ Поляками обходивъ ся въ рукавичкахъ, буде мусѣвъ уступити, а его наслѣдникомъ буде ворогъ всего, що польске, русснфікаторъ кн. Оболенскій. Нѣдъ напоромъ центрального правительства теперѣшный губернаторъ мусѣвъ цофнути неодну вже уступку зроблену Полякамъ.

— —

Испаньско-американьска вѣйна коштувала Испанію, пѣсля обчисленъ дневника New-York Journal: 21 военныхъ кораблѣвъ, дѣв полоненій армій, Кубу [3 500 англійскихъ квадр. миль зъ 1,600.000 мешканцѣвъ], Порторіко [3.500 квадр. миль зъ 800.000 мешканцѣвъ], Филіпіны [114.326 квадр. миль зъ 8,000.000 мешканцѣвъ] острови Сольо [950 квадр. миль зъ 79.000 мешканцѣвъ]. Передъ рокомъ мала Испанія въ своихъ кольоніяхъ десять міліонѣвъ пѣддаиыхъ, нынѣ лишило ся ѣй не бѣльше, якъ 200.000.

— —

Зъ нагоды Рѣздвяныхъ святъ папа выголосивъ на приватю кардинальскои колеґіи промову, пѣдносячи, що дуже добре стало ся, що Европа сполучила ся въ цѣли поборена дикихъ розмахѣвъ елементовъ перевороту [противанархістична конференція]. Въ справѣ вѣдносинъ церкви до Італіи папа примѣтивъ, що найновѣйші прояви не богато доброго вѣщують церквѣ въ найблизшомъ роцѣ. Тѣ, що въ своѣй руцѣ держать керму державы, не вдоволяють ся нарушенемъ гѣдности та правъ папы и прикрымъ его положенемъ, але ще переслѣдують и насу, котра боронить релігійныхъ интересовъ. Также и духовенъству доскулюють и переслѣдують его болючими зарядженями, хочь оно певно не має нѣчого спѣльного въ елементами перевороту. Духовенъству робить ся тяжкій закидъ зъ того, що оно послушне папскѣй столици. Але духовенъство лишить ся вѣрне своѣй місіи и нѣчимъ не дасть ся звести изъ своеи дороги. Сталѣсть его переконань знайде вѣдгомбнъ въ кругахъ людности, котра спѣльно зъ духовенъствомъ буде дѣлати для щастя и спасеня людскости.

— —

Въ сенатѣ Американьскои Унія обговорюваио предложене правительства въ справѣ будовы морского каналу черезъ Нікарагуу. Сеся справа мае для Европы велику вагу тому, бо передъ двома роками американьске правительство заключило було зъ Англією, Нікарагуою и Костарікою умову, силою котрои згаданый каналъ мавъ мати мѣжнародный характеръ. Причиною сеи умовы було те, що пять республикъ середущои Америки звязали ся були въ союзъ, щобы боронити ся вѣдъ перевагы Унія. Вѣдъ того часу вѣдносины змѣнили ся, бо згаданый союзъ якъ-разъ передъ кѣлькома недѣлями перестався истнувати. До того ще янкесы закупили 80% нікарагуаньскои земли и теперь мають въ тѣй республицѣ рѣшаючій голосъ. Мѣжь Нікарагуою а Унією запанувала такій вѣдносины, якъ мѣжь Бухарою а Россією. Очевидна рѣчь, що Американцѣ не хотятъ теперь вже й чути про умову зъ Англією що-до мѣжнародного характеру каналу. Уважано, що каналъ мае лишити ся власностію Америки и пѣдъ выключнымъ зарядомъ Американцѣвъ. Для захованя декорумъ, сенаторъ Гоаръ поставивъ внесене, щобы Америка старала ся розвязати умову въ дипльоматичнѣй дорозѣ. Мекъ-Кінлі супротививъ ся внесеню, бо: якъ бы мы — мовивъ — хотѣли ждати на довволъ Англіи, будова не розпочалась бы и за пять лѣтъ. Англія не буде задирати ся зъ Америкою, бо могла бы стратити Канаду, а мѣжнародного характеру каналу не выборола бы. — Не малый крикъ пѣднесли зъ тои причины французскій дневники и французскій фінансовій круги. Они представляють рѣчь такъ, що Американцѣ розходить ся о обниженя курсу акцій будовы Панамского каналу и о зруйноване властителѣвъ сихъ акцій. Ясна рѣчь, що коли Американцѣ возьмуть ся до будовы нового каналу, справа перекопаня Панамы зѣйде вже цѣлкомъ зъ дневного порядку, фінансова спѣлка, котра взяла на себе сесю будову, збанкротуе до решты, а ей акціи стратять всяку вартѣсть.

— —

Другій разъ обходила дня 20. грудня такій самый ювілей наша молода Русь — наша надѣя и запорука лучшои будучности: ученицѣ Руского института для дѣвчатъ въ Перемышли. И тутъ, якъ и на першѣмъ обходѣ здвигъ гостей бувъ величавый. И тутъ и тамъ манило Русь Перемыску не лишь саме торжество, але и та обставина, що при нагодѣ ювілея списували ся нашій молодій артысты, нашій свѣточѣ и любимцѣ.

Оба ювілеи ваннантурував нашъ поетъ и писатель д-ръ Василь Щуратъ, тамъ прольогомъ а тутъ историчною драматичною думою, уложеною на тую цѣль и присвяченою авторомъ „одушевленымъ любовію для рѣдного краю и рѣдного народу, для его живого слова и живои пѣсни, свѣдомымъ его сумнославнои минувшости и высокого звания въ будучности — выхованицямъ Руского Дѣвочого Института въ Перемышли“. Дума своимъ змѣстомъ и формою припала дуже до вподобы — дармѣ, що домисувателя „Руслана“ она соблазнила етімольоґією. [Мимоходомъ кажучи д-ръ Щуратъ не рѣшавъ тутъ о правописи, бо то є накладъ приватного человѣка, п. Матковского, господаря Института.] Перемыска громада пише фонетикою, але зовсѣмъ не вражае ся немило книжкою друкованою етімольоґічно, будучи тои думки, що якъ лыко друковане фонетикою нѣкому не принесе чести, такъ знова добра книжка надрукована етимольоґією нѣкого не понижить. Сеся-жъ книжка, хоть надрукована етімольоґією, дуже мило вразила всѣхъ участниковъ и кождый купивъ ей — не то одинъ, але и кѣлька примѣрниковъ, и она не лишь авторови, але и Институтови великую принесе честь, коли за дохѣдъ зъ неи стане въ огородѣ Института величавый памятникъ найбѣльшого нашого генія. Надъ змѣстомъ книжки розводити ся не буду, хотъ-бы зъ тои причины, що книжку можна набути за 25 кр. у п. комісаря Матковского, господаря Института, а маю надѣю, що она розбѣде ся до послѣдного примѣрника, бо-жъ дохѣдъ зъ неи призначеный на цѣль такъ красну. Що змѣстъ ей цѣкавый, бачимо по драматичныхъ особахъ, що въ думѣ выступають: Украина, молода дѣвчина въ народнѣмъ одязѣ зъ калиновымъ цвѣтомъ на головѣ [Мати Свѣтенькѣвна], Слава, молода дѣвчина зъ ясною зорею на чолѣ и зъ лавровымъ вѣнцемъ на головѣ [Геня Ясеницка], Боянъ, старый дѣдъ зъ довгамъ сивымъ волосемъ, въ одязѣ давного руского жреця, зъ лѣрою въ лѣвѣй руцѣ [Оля Ладижиньска], Геній, опѣкунчій духъ народу, въ подобѣ ангела [Маня Негребецка]. Рѣчь дѣе на Украини пѣдъ конець XVIII. столѣтя.

Другимъ артистомъ, що пописувавъ ся хоромъ зложеным зъ учениць Института — то нашъ композиторъ о. Іосифъ Кишакевичъ, учитель спѣву въ Институтѣ. Хто бувъ, одушевлявъ ся якъ спѣвомъ такъ и грою молодыхъ артисток, вивченыхъ пѣдъ проводомъ и наглядомъ о. дириґента. Геня Ясеницка вѣдограла вправно увертуру Лисенка зъ „Наталки Полтавки“ и миленькимъ краснымъ сопраномъ вѣдспѣвала Лисенка сольовій спѣвы зъ „Наталки Полтавки“: Вѣють вѣтры, Видно шлихи полтавскіи, Ой я дѣвчына Полтавка. Оля Оноферко деклямувала Шевченкове „На вѣчну память Котляревскому“ изъ зрозумѣнемъ рѣчи. Оля Павлюхівна вѣдограла Кроза „Весняику“, скрипкове сольо, при акомпаніяменті на фортепянѣ Маня Щуровскои. Ирена Матюкѣвна вѣдограла на фортепянѣ Украиньску рапсодію Завадского, а Геня Гошовска вѣддеклямувала дуже красно спѣльогъ: Гюго-Щурата. Хоры: Вахянина „хоръ Норманѣвъ“, серенада Херубінього и Лисенка два хоры зъ „Наталки Полтавки“ дали доказъ успѣшнои и совѣстнои працѣ о дириґента.

Торжество закѣнчивъ образъ изъ живыхъ особъ укладу нашого артиста-маляря п. А. Скрутка. Зъ повнымъ признанемъ треба пѣднести, що п. Скрутокъ не жалуе нѣ труду, нѣ часу, коли правдѣ звеличати яке народне свято. Вѣнъ своею готовостію и безинтересовною помочію зобовязуе собѣ Русь Перемыску до великои вдячности. Зъ охотою занявъ ся п. Скрутокъ не лишь укладомъ образа зъ живыхъ особъ, але намалювавъ красній декорацію до того образа. Образъ выйшовъ зъ фантазіи д-ра Щурата ось якій: На дунайскѣмъ березѣ, биля човнѣвъ, громадка людей рѣзного пола и вѣку въ украиньскихъ народныхъ одягахъ — хто зъ весломъ у руцѣ, хто зъ неводомъ — окружила чоловѣка середнього росту въ одязѣ россійского интеліґента въ початку XIX. столѣтя. Сей интеліґентъ — то Котляревскій, що дае ся громадѣ пѣзнати яко авторъ Енеиды. [То епізодъ зъ часу турецкои вѣйны въ 1806 роцѣ.]

Особы до драматичного представленя и до живого образа характерезувавъ нашъ землякъ фризіеръ п. Добрянъскій, за що ему также належить ся признаня вѣдъ перемыскихъ Русинѣвъ.

Всѣ гостѣ розбѣйшли ся зъ сего торжества зъ тымъ милымъ вражѣнемъ, що мы смѣло можемо глядѣти въ будучность. На ювілею була численно заступлена и старша партія.

Честь выхованицямъ Института за ихъ патріотичній серця та чувства и честь Зарядови, що ихъ выховуе въ народнѣмъ патріотичнѣмъ дусѣ!

О. П.

Подвѣйній сотій роковины нашого вѣдродженя літературного въ Перемышли.

Громада руска въ Перемышли була въ мѣсяци грудни свѣдкомъ подвѣйного ювілейного обходу нашого літературного вѣдродженя. Перший разъ 8-ого грудня взяла Русь перемыска и доохрестна загальну и живу участь въ обходѣ устроенѣмъ и родными товариствами въ сали Сокола. Кажу: загальну и живу участь, щобы спростувати трохи за острый закидъ справоздавця изъ того обходу, будь-то бы стара партія зновѣмъ вѣдтягнула ся вѣдъ того ювілея. Тымчасомъ она була досыть заступлена. Се додаемо мимоходомъ до обходу попереднього.

Замѣтки зъ переѣздки.

— —

Будучи у Львовѣ на такъ многолюдѣмъ обходѣ ювілея Котляревского, набравъ я переконѣдчення, що то вже не спорадичный або штучно выкликаный обявъ житя, але правдиво свѣдоме жите всего руского народу, котрого нѣякій перепоны вже не придушать, бо давна байдужность уступила, а выкликуваий ворогомъ домашній непорозумѣня вже перевеяли ся. Той щасливый эворотъ можна бачити не тѣлько у Львовѣ пѣдчасъ торжественныхъ обходѣвъ, але и въ щоденнѣмъ житю на галицкѣй Руси.

Въ Станиславовѣ — де нова система найсильнѣйше була закорѣнила ся — теперь зауважавъ я, що бувша апатія вже уступила и всѣ вѣдчувають потребу спѣльнои працѣ для народного подвигу, та лишень бракуе имъ выразумѣлости и терпимости яко клину до единости. Каже народна пословиця: „всего було, тѣлько причуки не було“ — та бѣда, що-до суспѣльнои працѣ треба инои причуки нѣжь до припрошуваня гостей, та що ще за мало маемо людей справныхъ и охочихъ до давання такои причуки. Давнѣйше, якъ що-до орґанізаціи такъ и що-до народнои працѣ бувъ Станиславовъ першимъ по Львовѣ, — такъ и опѣсля одиницѣ, не зрозумѣвши вѣдъ разу глубокого значѣня новои системы, дали ся львовскимъ проводирамъ тои системы надути и були также першими и одинокими по Львовѣ. Але теперь, переконавшись ся, що тая система есть для нашого народу погубою та що коли за пѣддержуване ей упаде людямъ сотому щось въ родѣ инспектуры народныхъ школъ, нѣбы-то въ ласки панъскои, та за те кажуть старыхъ Гуцуловъ учити безъ книжки „по панъски“ говорити, — вѣдпекують ся тои злощастнои системы и беруть ся щиро до працѣ для народного подвигу. Одиницѣ станиславовскихъ Русинѣвъ мають ще одну прикмету деякихъ львѣвскихъ Русинѣвъ, — имъ здаеть ся, що они самій собою є совершенній и одинокій по-надъ загалъ и черезъ те роблять ся смѣшными, ну а необзнакомленыхъ зъ обставинами знеохочують до рѣдноп справы. Що правда, въ Станиславовѣ лекше теперь Русинамъ працювати, мѣжь передъ кѣлькома лѣтами, а особливо вѣдъ часу осѣдку дирекціи ц. к. державнои зелѣзниці, бо жиды, хотячи заложити тамъ галилейске королевство, на котрого престолъ першій мае засѣсти „doktorz z czeci maj“, провадять сильну політичну роботу, абы Поляковъ у свою службу перенати, а черезъ те обѣ стороны сильно собою занятій и не звертають уваги на спорячихъ мѣжь собою Русинѣвъ. — Въ тѣмъ самѣмъ Станиславовѣ попало менѣ въ руки ось-таке письмо: „L. 86 Swiadectwo mocą którego podpisana Zwierzchność gminna i gr. kat. urząd parafialny stwierdza, że“ и. т. д. „Osławy białe. Urząd gminny 14 sierpnia 1898, [печатка: Громада Осавы бѣлй] пѣдписъ: *Mikołaj Kostiów* naczelnik gminy w białych Osławach — Urząd parafialny potwierdza. Białe Osławy 20 sierpnia 1898 [печатка: Гр. кат. Парохія Бѣлй Осавы] пѣдписъ *Horodyski.*“ Оба пѣдписы положеній одною рукою. Отче парохъ! чи вамъ не соромъ?! Вы жь отець духовный и провѣдникъ парохіянамъ! — Мушу также згадати о похоронѣ бл. п. Войтѣховского, станиславѣвского мѣщанина, на котрѣмъ бувъ я. Нетѣлько, що цѣла капітула провадила похѣдъ похоронный и множество народу вѣддавало покѣйному послѣдну прислугу, но всѣ братства церковній, навѣть сестрицѣ-служницѣ зложили вѣнцѣ на домовину покѣйного. Покѣйный, якъ довѣдавъ ся я, выховавъ зъ працѣ рукъ трое дѣтей на пожитокъ суспѣльности [гімназіальный катихитъ, инжинеръ и учителька], бувъ пятьдесять лѣтъ при станиславѣвскѣй церквѣ старшимъ братомъ, т. зв. сеніоромъ и бувъ членомъ-основателемъ Бурсы св. О. Николая въ Станиславовѣ, тожь и заслужено вѣддано покѣйному таку послѣдню прислугу.

Вступивши въ Калущину, довѣдавъ ся я зъ правдивымъ вдоволенемъ, що тамъ майже всѣ безъ рѣзницѣ поглядовъ працюють щиро, кождый въ своѣй мѣсцевости, а всѣ разомъ въ повѣтѣ для народного подвигу, вруючи въ успѣхъ працѣ сполучеными силами.

Незвычайнои доброты натуральній Вина угорскій *бутелька по крайцарѣвъ 50, 60, 70, 89 и высше поручае* 474 2-

Фірма: Иванъ Мупиньскій — Львовъ, Рынокъ ч. 40.

Приѣхавши до Стрия, не мавъ я на гадцѣ слѣдити працю тамошнихъ щирыхъ народныхъ роботниковъ, та мимоволѣ бачучи роботу, вѣдчувѣ-вмъ, що належить ся имъ назва „муравлѣ". Тотѣ люде по праци на хлѣбъ насущный вѣддають ся щиро праци для загального добра, а въ справахъ родинныхъ они е тѣлько дорадниками своихъ супругъ. Коли хто хоче, щобы тяжкою працею и жертвами, здобуте дѣло не скапарило ся та щобы кожде облогомъ стояче народне поле обробити, мусить ся зъ посвященемъ, напружеными силами такъ довго працювати, доки своимъ примѣромъ не придбае ся свѣжихъ силъ, абы опбеля хоть часомъ можна було вѣдпочити. У сихъ людей наша байдужна натура безслѣдно щезла. Дай Боже такъ всюда!

Въ Перемышли, колишнѣй княжѣй столицѣ, вдарило мене немило, що кромѣ на зелѣзничѣмъ дворци, на Народнѣй Торговли та на склепѣ Бориса не побачивъ я нѣгде рускон написи; за те бачивъ-вмъ на будынку, де помѣщена повѣтова дирекція скарбова та урядъ податковый, не тѣлько самѣ польскѣ написы на австрійскихъ орлахъ, але такожь и польского орла зъ бюстомъ Костюшка на шиѣ орла. Ну, та й не дивниця, „бо въ Польще одъ моржа до моржа" инакше й бути не може... Треба признати, що перемыскѣ Русины працюють щиро и сильно для загального добра, та шкода, що ще доси не выконують тои щирои працѣ сполучеными силами, бо-жь то рѣчь певна, що для загальнои працѣ кождои одиницѣ шкода. Якъ зъ розмовы одныхъ и другихъ мѣгъ бы я вносити, обѣ стороны е за найскоршимъ полученемъ для тои цѣли и одинъ вѣдъ другихъ вижидають першого слова...

Въ дальшѣмъ переѣздѣ бачивъ я въ Кракові, що тамъ загнанѣ зъ ласки „ржондзонцои гіерархіи" Русины тримають ся купы, не знаючи партійности. Вправдѣ громада краковскихъ Русиновъ не мае безпосередного поля до працѣ для народного подвигу галицкои Руси, але она своею щиростію для народнои справы може стати примѣромъ для байдужныхъ ще громадъ и повѣтовъ рускихъ. Будучи въ Краковѣ случайно на похоронахъ двохъ становищемъ рѣдныхъ Русиновъ, бачивъ я, що Русины безвзглядно обомъ належну послѣдну прислугу вѣддали; тѣлько така була рѣдница, що заслуги небѣщика ковдуктора яко правдивого христіянина Русина пѣдвѣсъ о. парохъ вѣдповѣдною промовою на кладовищи, а о другѣмъ небѣщику, докторѣ, лѣкарю вѣдъ божевѣльныхъ [забувъ я назвище], говорено тѣбы о польскѣмъ патріотѣ „należącym do gr. kat. rodziny, gęsto po naszym kraju rozsianej"...

Зъ цѣкавости поступивъ я до Живця, абы пересвѣдчитись, чи то можливо, щобы въ мѣстѣ, и то повѣтовѣмъ, анѣ одного жида не було. На свѣтове диво дѣйстно такъ есть. Ходжу по улицяхъ, бачу краснѣ каменицѣ и склепы, а жида таки не мѣгъ побачити. Правда, було менѣ якось маркотно, бо до такои чистоты и супокою въ мѣстѣ чоловѣкъ не призвычаеный, але по кѣлькохъ годинахъ освоивъ вмъ ся зъ симъ „дивацтвомъ" тамошныхъ мѣщанъ и поволи розвеселивъ вмъ ся, тымъ бѣльше, що и тамъ подыбавъ я Русиновъ заточниковъ, и то дуже ревныхъ Русиновъ. Дивувало мене такожь, що въ цѣлѣй захѣдній Галичинѣ кождый жандармъ на рускѣй пытаня вѣдповѣдавъ по руски, але опбеля довѣдавъ-вмъ ся, що то Русины та що такъ уряджено умысно, абы рускѣ жандармы навчили ся по польски а мазурскѣ по руски, бо инакше не можна бы утримати порядку въ краю и переводити т. зв. легальнѣ выборы.

(*Конецъ буде.*)

Справы церковнѣ.

Зъ Гусятиньского пишуть намъ:

Дня 21 грудня с. р. въ день Непорочного Зачатія Пресв. Богородицѣ вѣдбуло ся за помочію Божою и благословенемъ Преосв. Епископа вѣдновленє місіи въ селѣ Городници деканату гусятиньского, котре удало ся пѣдъ кождымъ взглядомъ. Народу було до 3 тысячъ, якъ парохіянъ, такъ и зъ поблизькихъ сѣлъ. Всѣ зъ напруженою увагою слухала слухали слова Божого, неодно серце сокрушило ся, склонило ся до покаяня, вернело ся до Бога. Тов покаяне показалось на дѣлѣ. Того самого и другого дня множество народу сповѣдалось и причащало ся, такъ що 14 священниковъ вже вѣдъ 6-ои годины зъ-рана до пѣзного вечера не могли ще всѣхъ высповѣдати. Що до самои Городницѣ признати мусить кождый, що о. Козоровскій здѣлавъ тамъ дуже много. Передъ двинадцяти роками трудно було спокѣйно у нѣцею перейти, на чотирохъ сторонахъ села видвѣли ся чотири твердынѣ діявола, переповненѣй народомъ, а теперь въ нихъ хиба вѣтеръ свище. Есть то результатъ неутомимои працѣ о. Козоровского, котрый не жалуе труду, не жалуе жертвъ для добра своего народу. И побѣдивъ, за що честь ему и его громадѣ! — *Участникъ.*

НОВИНКИ.

— **Русины! Памятайте на Русну Бурсу въ Новѣмъ-Санчи!**

— **Львѣвске Повѣтове товариство політичне „Селяньска Рада" у Львовѣ** завѣдомляе громады въ повѣту львѣвского, що на пѣдставѣ одержаныхъ информацій вносить до президія ц. к. намѣстництва *зажалене за справѣ незатвердженя ново-выбраныхъ радъ громадскихъ.* — Рѣвночасно „Селяньска Рада" упрашае всѣ уряды громадскѣ въ повѣту львѣвского, щобы до кѣнця сего року звѣдали донести на руки головы товарыства, адвоката д-ра Костя Левицкого у Львовѣ [ул. Корнякторъ ч. 1.]: чи *у себе запровадили урѣдованє въ языцѣ рускѣмъ*, а якъ бы сего не запровадили, то нехай повѣдомлять про перепоны, абы „Селяньска Рада" въ правнѣй дорозѣ могла имъ помочи до ухиленя тыхъ перепонъ. — Вкѣнци пригадуе ся всѣмъ членамъ „Селяньскои Рады", щобы звѣдили пѣдъ указаною адресою *выробнати залеглѣй рѣчнѣ вкладки членьскѣ по 1 коронѣ*, та щобы празднували товариству новыхъ членовъ и зголошували ихъ, надсылаючи вкладки членьскѣ. — За Повѣтове товариство політичне „Селяньска Рада" у Львовѣ. *Д-ръ Костя Левицкѣй, о. Грис. Гѣрняк.*

— **О. крил. д-ръ Іосифъ Левицкѣй**, катихитъ львѣвскои нѣмецкои гімназіи, послѣднымъ часомъ занепавъ на здоровлю и выѣхавъ до свого шурина о. Т. Дикого, пароха въ Мартиновѣ коло Букачовець. Дѣлячись зъ нашими читателями сею вѣстію, знаемо, що она выкличе середъ загалу загальне сочуство. О. д-ра Левицкого знають не тѣлько колишнѣ его ученики, але и загалъ рускои интеліѣнціи зъ его честного характеру и приязности. Дай Боже якъ найскорше побачити загально любленого о. д-ра Левицкого знова въ познѣмъ здоровлю у Львовѣ!

— **Д-ръ Тигъ Зарицкѣй**, властитель аптики при улици Жовкѣвскѣй у Львовѣ, нашъ землякъ, празнувавъ сими днями въ кружку родинѣмъ 50-лѣтный юзілей свого аптикарского звання. Д-ръ Зарицкѣй, звѣстный зъ свого трудолюбивого жита и честного характеру, вѣддавъ зарядъ аптики свому одинокому сынови Иванови, котрый стоячи при вѣрѣ и народности рускѣй, дае запоруку, що потрафить принести корысть свому народови.

— **Въ Коростенку** увязнено аптикаря Ем. Досковского пѣдъ закидомъ пѣджалу въ тамошнѣмъ арештѣ. Вѣнъ вѣдсѣдувавъ въ арештѣ свого брата Тадея, котрого увязнено за убійство Гурскои въ Крыници [о чѣмъ мы свого часу доносили] и мавъ пѣдложити пѣдъ арештантску келію кавалкѣ лахѣвъ, полити нафтою и опбеля пѣдпалити. Огонь, що мавъ улекшити утечу Досковского, вчасно догашено и загашено.

— **Скаженый кѣнь.** Дня 16 с. м. сказивъ ся въ Горбачахъ, повѣта щирецкого, кѣнь одного господаря и середъ страшного пароксизму скажености покусавъ свого властителя та его сына. Вырвавши ся зъ стайнѣ вылетѣвъ на село, кинувъ ся середъ темнои ночи на переходячихъ людей та покалѣчивъ кѣлька осѣбъ. Та хотяй селяне пустили ся за нимъ зъ другами, вѣнъ пѣдчасъ темнои ночи щезъ селянамъ зъ очей; въ темрявѣ зайшовъ до чужои стайнѣ и покусавъ кѣлькоро коней. Въ селѣ наставъ страшный переполохъ, бо доперва на другій день коло полудня убили скажену кандибу. Кѣльномъ покусанымъ удѣливъ першои помочи щирецкѣй лѣкарь д-ръ Акеръ.

— **Знищенє убійчого оружа Люккенього.** Въ Женевѣ вѣдбуде ся незабаромъ въ присутности урядниковъ австро-угорского посольства знищенє пильника, котрымъ Люккені убивъ бл. п. цѣсареву, та знарядовъ ужитыхъ лѣкаремъ въ готели Бо-Ріваж для сконстатованя ей смерти. Дѣя ся то звычайно зъ кождымъ убійчымъ оружемъ, ужитымъ противъ панючихъ, а то зъ подвійнои причины: Головно тому, що хочь бы таке оружє и добре укрыто, все-таки може лучити ся, що колись выставлено бы его на публичный видъ для вдоволеня загальнои цѣкавости. Такожь есть повѣра зъ XV столѣтя, що истнованє знарядовъ, якѣй послужили до убійства монарховъ, може бути грѣзнымъ для ихъ наслѣдниковъ. Аж до часу замаху на испаньску королеву Изабелю въ 1852 р. всѣ такѣ оружя нищено въ той способъ, що деревяный часть палено а металевѣ розбивано. Однакъ шталлтъ ужитый Моріномъ на испаньску монархиню бувъ такій твердый, що оперъ ся всѣмъ пробамъ знищеня и ажь хемічною дорогою при помочи грызучихъ квасовъ удало ся его знищити. Вѣдъ того часу нищать въ той способъ всѣ такѣ оружя, ужитѣ противъ коронованыхъ головъ. Послѣдный разъ знищено пістолетъ, въ котрого стрѣлянно передъ рокомъ до грецкого короля.

— **Зъ Тернополя.** Въ 273 числѣ „Дѣла" въ дописи зъ Тернополя було сказано, що коли у Львовѣ вѣдкривали памятникъ Собѣского, то и Тернопѣль не завстыдавъ ся, бо выделегувавъ на те свято, якъ се вѣдомо читателямъ „Дѣла", ажь двохъ представителѣвъ-Русиновъ, ну, але у себе дома показати, що мы Русинами, се трудно. А прецѣнь тымъ чей же не наражено бы ся такъ дуже пану старостѣ та нищимъ великимъ рыбамъ. — Позаякъ се вже другій разъ появляе ся згадка въ „Дѣлѣ" про мою нѣзадку на торжество Собѣского у Львовѣ, проте заявляю, що я на торжество вѣдкрыта памятника Собѣского не вѣдавъ и що того-жь дня мавъ вмъ службу Божу и до годины 11½ разо сповѣдавъ вмъ въ церквѣ парохіяльнѣй въ Тернополи. Правдою однакъ есть, що я другого дня въ понедѣлокъ бувъ у Львовѣ, щобы яко членъ и вѣдпоручникъ рады мѣсконъ вразъ зъ другими вручити Впресв. Архіепископови Исаковичеви грамоту почетного горожанства, котре надало Его Впреосвященьству мѣсто Тернопѣль. Безименный дописуватель, сидячи въ дома, не зная нѣчо про рухъ въ нашихъ рускихъ товариствахъ въ Тернополи: якъ обходила память Котляревского „Руска Бесѣда" та якѣ заходы робить тутешне товариство роботниче „Вѣра", щобы се народне свято звеличати. — Свящ. *Володимиръ Громницкѣй* пароxъ.

— Въ суботу — якъ мы вже донесли въ телеграмахъ — померла у Вѣдни жена президента міністровъ Анна Марія зъ князѣвъ Шварценбергѣвъ графиня Тунъ-Гогенштайнъ въ 44-вмъ роцѣ житя. Всѣ заходы найславнѣйшихъ лѣкарѣвъ вѣденьскихъ не могли ни снасти вѣдъ смерти. До всѣхъ клопотовъ політичныхъ, якихъ до сыта мае гр. Тунъ обнявши спадщину по „зелѣзномъ" гр. Баденѣмъ, причинила ся ще сеся родинна китастрофа. Повдовѣлый міністеръ дбстае зъ всѣхъ сторонъ заявы кондоленціѣнѣ.

— **Безпеченьство въ Перемышли.** Онодгы переходивъ вечеромъ Побережемъ Францъ-Іосифа властитель парѣ п. Пѣдляшецкѣй. На дорозѣ напавъ его якѣйсь опришокъ, хотячи обрабувати, злапавъ его за горло и почавъ душити. Однакъ п. Пѣдляшецкѣй не втративши пратомности, оборонивъ ся палицею такъ, що ажь поломивъ на головѣ напастника.

— **Фантазія нашого народу.** Разъ ѣхавъ инспекторъ школьный зъ Надвѣрнои до Гвозда на візитацію. А всюда спѣвала по лѣсахъ пташия, якъ звычайно на весну. Маленькій фѣрманъ видѣвъ, що инспекторъ задумавъ ся, не говорить нѣчого, тожь вѣнъ и каже до свого пана: „Чи чуете пане инспекторъ?" — „Та що?" той каже. — „Чи чуете, якъ соловей кричить?" — „Та де вѣнъ кричить, вѣнъ спѣвае." — „Нѣ, не спѣвае, але такой кричить, бо то видите, старѣ, дуже старѣ люде розказують, що разъ були у синицѣ хрестины, на кумбвъ запросили соловья и клѣща. По хрестинахъ дали гостямъ ѣсти и пити та стали забавлятись. Соловѣй закуривъ собѣ люльку та балакае. Опбеля каже клѣщь до соловья: „Куме! дай менѣ попакати троха!" — „На, каже соловѣй, оде ще е тютюнъ, наложи собѣ свѣжу люльку." Клѣщь собѣ закуривъ, а соловѣй здрѣманъ ся. Зъ того скориставъ клѣщь и утѣкъ зъ люлькою. Скоро жь соловѣй пробудивъ ся, гляне! а клѣща нема, и люлька пропала. Соловѣй наробивъ крику, гостѣ кинулись шукати клѣща, але не найшли. Тогдѣ злетѣвъ соловѣй, шибнувъ у свѣтъ и ставъ кричати: „утѣкъ, утѣкъ клѣщь, клѣщь, клѣщь! укравъ, укравъ... ловѣть, ловѣть, ловѣть!" И вѣдъ того часу розщибае ся соловѣй по свѣтѣ, кричить и шукае клѣща та люльки. Соловѣй навѣть не спить, якъ инши птахи, але завѣшуесь одною нѣжкою за гѣлячку, спускае голову на долину и такъ чуйно засыпляе, що за леда шелестомъ, за леда якимъ рухомъ кричить, що утѣкъ клѣщь, укравъ люльку — ловѣть! — *А. С.*

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** Въ Токахъ коло Збаража згорѣло онодгы кѣлька необезпеченыхъ селяньскихъ загородъ. — Мѣсто Перемышляны надало гр. Ром. Потоцкому, своему властителеви, почетне горожанство. — Въ Перемышли привѣзъ онодгы одинъ ученикъ народнои школы набѣй револьверовый до клясы и пробовавъ добути кулю ножикомъ; патронъ выстрѣливъ а куля вырвала хлопцеви одинъ палець правои руки. — Зъ днемъ 1 н. ст. сѣчня 1898 року мусить ся выставляти векслѣ на коронову валюту.

— (ОСТОРОГА ПЕРЕДЪ НАСЛѢДУВАНЄМЪ). W. Maager-а правдивый очищеный транъ зъ печѣнки дорша, щобы запобѣгти многымъ наслѣдуваниямъ его, розсылае ся теперь лишѣ въ такихъ трикутныхъ фляшкахъ, котрыхъ зверхна обвитка заосмотрена хороненымъ з конно пасномъ замикаючемъ, якъ то его видно зображенымъ въ анонсѣ умѣщенѣмъ въ нашѣмъ дневнику. — По тѣмъ замикаючѣмъ паску можна вже теперь Маагера транъ зъ печѣнки дорша легко зъ веска розрѣзнити вѣдъ инших сортовъ трану въ печѣнки у трикутныхъ, круглыхъ або овальныхъ фляшкахъ! Нехай же пацієнты, котрымъ лѣкарь записавъ Маагера правдивый очищеный транъ зъ печѣнки дорша, рѣшучо вѣдкидають пко наслѣдуване такѣ фляшки, котрѣ не замкнены урядово запротоколованымъ пасками, [червоный и чорный друкъ на бѣлѣмъ паперѣ], отже змѣстъ ихъ не е правдивый!

Наука, штука и література.

— **Богдан Хмельницкий.** Часть II. Полѣ 1648-го року. Переважно за М. Костомаровым написав Алекс. Борковскій. Коштом і заходом Товариства „Просьвіта". У Львові, 1898. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. — 6 се 223. книжочка Товариства „Просьвіта", призначена для членовъ за мѣсяць грудень с. р. Сторѣнъ 46, цѣна книгарска 12 кр.

— **„Літературно-наукового Вістника"** XII-та книжка, котрою кінчить ся томъ IV-ый [рѣчникъ першій], мѣстить въ собѣ: „Хоча б була постаті дожала!" етюдъ зъ сѣльского жита Олександра Конишского. — „З поезій засудженого на смерть [VI.—XVII]" Олександра Козловского. — „Для брата" оповѣдане Богдана Лепкого. — „На печа" украиньска патріотычна дума В. Сивенького. — „Землякам" поезія Бориса Грінченка. — „Перші проби: „Дві цегли" нарис Конет. Сроковского. — „На селі" повѣсть М. Шкоминенка [докѣнченя]. „Ліснет", новеля Редиярда Кіплінга. — „З новель Людвіка Якобовского: 1. І Сотона засьміявся; 2. Перфума". — „Американський претендент" повѣсть Марка Твайна [докѣнченя]. — „Столітя обновленої українсько-руської літератури" вѣдчитъ проф. д-ра Олекс. Колессы на науковѣй академіи дня 1 падолиста 1898 р. — Із чужих літератур: „Генрик Ібзен, его жите і твори" статья Орія Кміта [з портретом Ібзена]. — „З росийської України" Spectator-a. — „Хронѣка і бібліографія".

— **„Дзвінок"**, выдаване Рускимъ товариствомъ педагогічнымъ письмо [илюстроване] для науки и забавы рускихъ дѣтей и молодежи пѣдъ редакцією проф. Василя Бѣлецкого, скѣнчивши рѣчникъ девятый, запрошуе до передплаты на рѣкъ 1899-ый, отже „Дзвінок" буде выходити дальше якъ доси, а въ додатку ще товариство педагогічне по-при „Дзвінок" буде выдавати гарнѣ илюстрованѣ книжочки для дѣтей. Одна книжочка выйде зъ друкарнѣ вже сими днями, а друга найдальше за пѣвъ мѣсяця [обѣ мѣстити муть цѣкавѣ казки для дѣтей].

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— **Именованя.** Президія ц. к. краевои дирекціи скарбу именувала контрольорбвъ цловыхъ: Людв. Чалю и Вач. Захарієвича старшими цловыми офіціялами, офіціяла Ем. Куровского старшимъ контрольоромъ, офіціяла Петра Михалескула контрольоромъ; асистентовъ цловыхъ Жиги. Зарембу, Іос. Тушицкого и Казим. Рота та поборцѣвъ цловыхъ Руд. Гобергорфера и Мар. Добровольского офіціялами, а провізоричного асистента цлового Брон. Сею. и практикантовъ цловыхъ Ив. Дильского та Брон. Соколя асистентами цловыми. — Міністеръ вѣроисповѣдань и просвѣты именувавъ директора приватной школы женьскои въ Перемышли кс. Володисл. Маковця римо-кат. катихитомъ въ мужескѣй семинаріи учительскѣй въ Самборѣ.

Телеграмы „Дѣла".

Краковъ 26. грудня. На памятнику Мицкевича зложено тутъ вѣнцѣ вѣдъ польскихъ роботниковъ зъ Россіи. Поліція не допустила до промовъ. Пѣдчасъ походу зъ вѣнцями поліція вѣдрѣзала и сконфіскувала ленты вѣдъ двохъ вѣнцѣвъ. — На довѣрочныхъ зборахъ селянъ, на котрыхъ бувъ такожь пос. кс. Стояловскій, ухвалено высыпати Мицкевичеви могилу подѣбну до могилы Костюшка.

Прага 26. грудня. Hlas Naroda доносить, що утраквістичнѣ народнѣ школы на Шлезку будуть небавомъ перемѣненѣ на ческѣ и польскѣ.

Вѣдень 26 грудня. Нѣмецкѣ людовцѣ послы ческого сойму заявили, що не возьмуть участи въ засѣданяхъ сойму. Инши нѣмецкѣ послы рѣшили поки-що здержати ся зъ абстиненцію.

Будапештъ 26 грудня. Здаеть ся, що на завтрѣшнѣмъ засѣданю угорского сойму прийде до якогось закѣнченя кризы, бо всѣ сторонництва выдали своимъ членамъ наказъ, щобы кождый посолъ безусловно ставивъ ся на свое мѣсце.

Парижъ 26 грудня. Сенатъ принявъ двомѣсячну буджетову провізорію и кредитъ въ сумѣ 60 міліонбвъ франкбвъ на доповнене уоружень армія. — Дневники доносять, що не всѣ тайны акты справы Дрейфуса выдано его адвокатови.

Лондонъ 26 грудня. Вѣддѣлъ Сінмцевъ напавъ коло Банкоры на ескорту французскихъ урядниковъ, котрѣ по мысли договору зъ 1893 року домагали ся опорожненя кѣлькохъ мѣсцевостій.

ПОДЯКА.

Підписаний Комітет юзілейний вважае своїм милим обовязком подякувати Всім, що своєю участю причинили ся до звеличання станіславівского обходу роковин відродженя українсько-рускої літератури, а особливо: Вп. Пану Проф. Д-рови Олександрови Колессі за его знамениту промову, Вп. Панні З. Струтинській за ѣї прегарну деклямацчю і Вп. аматорам вистави „Наталки Полтавки": Панам Кульчицкій і Проскурницкій і Панам: Боярскому, Будзиновскому, Франкевичеви і Тимкову.

Станіславів дня 23 грудня 1898.

За Комітет юзілейний, делѐгований українсько-рускими Товариствами в Станіславові:
К. Чорненькова, председателька „Тов. Руских жінок". — *Т. Стахевич*, голова „Рускої Бесіди". *Д-р М. Бучинський*, голова „Руского Клюзу". — *Д-р Мих. Коброва*, голова філії тов. „Просьвіта". — *Р. Зарицкий*, голова „Станіславівского Бояна". — *о. І. Порайко*, голова „Шкільної Помочи". 493 (1—1)

Надѣслане.

Адвокатъ Король въ Жовквы потребуе концыпіента. 493 2—3

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на пляцѣ площа Галицкои



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, лорнеты, бінокля, далекозиды, барометры, термометры, рѣвнѣ ареометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, такыже мѣрничѣ, піоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвоникѣвъ електричныхъ.

Всякѣ направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 41 8

Всякій остреня и направы ножбничий приймае Иванъ Ливрукъ ножбникъ у Львовѣ ул. Галицка 6 [illegible] ножбникъ у Львовѣ, Галицка 6.

МѢДЬ I-а якости въ пушкахъ по 5 кл. розсилае за послѣплатою 2·50 зр. І. Менчеръ 492 въ Микулинцяхъ. 1—3

Ученикъ зъ укбиченою I. клясою гімназ. въ вѣцѣ до 14 лѣтъ знайде користне помѣщене въ первороднбй торговлѣ Ив. Бориса въ Перемышлю. 473 5—6

КУКУРУДЗУ

цѣлыми ваґонами доставляе

Народна Торговля.

Замовленя приймае Дирекція у Львовѣ. 479 2—

Диваны перскй и портіеры

працей (старинний)

продае, купуе и выпозичае, а такожъ приймае на переховокъ. Складъ диванбвъ „Au Louvre", Львбвъ ул. Сикстуска 6. — Пбльги въ сплатахъ пбсля умовы.

На жаданя высылаемо нашій богато илюстрований цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

СОВГАНКА МОРСКЕ ОКО тбльке для христіянъ. Вступъ 10 кр., въ недѣлю и свята зъ музикою войсковою 30 кр. 400

400 8—3 *Іосифъ Иванцкій.*

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ блюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудуючо низькихъ цѣнахъ. **MAISON de Nouveautes Madame Bertha Fiedler.**

Львбвъ, вл. Капітульна ч. 3.

190 80—1

Вбдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четверга (на мѣсця популярныхъ газетокъ „Батьківщина" и „Читальня") тыждневя популярна газетка

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вбдповѣдае д-ръ Костя Левицкій. Редакторъ просвѣтно-господарскои части Василь Корель, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на пбвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львбвъ, ринокъ ч. 10 въ домѣ „Просвѣты").

„СВОБОДА" мѣстить: 1) передовй статьѣ звычайно політичного вмѣсту; 2) статьѣ информаційнй політичного вмѣсту (н. пр. о сегорбчнбй сесіи соймовбй, о выборахъ, вбдозвы Краевого руского комітету выборчого, о нарадахъ рады державнои); 3) статьѣ фаховй переважно економічного абб господарского вмѣсту (н. пр. д-ра Костя Левицкого, О громадахъ окружныхъ, О заводовыхъ стоваришеняхъ господарскихъ, д-ра Дам. Савчака О новбмъ законѣ дороговбмъ, О краевбй продажи соля, О краевбй акциизѣ вбдъ напитковъ, Вас. Нагбрного Вѣсть зъ Народнои Торговлѣ, о. Пеленьского Торговля безрогами, Гр. Вредьоны О пасѣчництвѣ; 4) допися зо всѣхъ сторбнъ краю; 5) порады, питаня и вбдповѣди въ справахъ просвѣтно-господарскихъ и суспільно-політичныхъ; 6) рухъ сельиьства руского; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чуваги въ свѣтѣ; 9) новины; 10) господарство промысель и торговля.

Рештки хбдниковъ и высортованй диваны, портіеры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, гобелины и рбзнй предметы декораційнй по цѣнахъ бабчно дешевыхъ. Складъ диванбвъ „Au Louvre" Львбвъ ул. Сикстуска 6 (Пасажъ Гавсмана). Такожъ на раты безъ пбдвышеня цѣнъ. Для провінціи цѣнники даромъ и оплатно. 190

Ученикъ

VIII кл. гімназ. приймe зараз лекцію на селѣ. Може удѣляти лекціи ученикамъ гімназіяльнымъ и иншихъ школъ. Ласкавй зголошеня просить надсилати пбдъ А. Г. Тернополь post. rest. 463 8—3

Реставрація уряджена зъ комфортомъ.

!! НА СВЯТА !!

Петро Кольоньскій давнѣйше Брайтмаеръ

Готель „пбдъ трема коронами"

Львбвъ, ул. Трибунальска 10

поручае знанй зъ доброты вина рбзного рода, шампаны, румъ, конякъ, горѣлки, лікеры краевй и заграничнй. Цѣны умѣренй. Замовленя выкопуе ся вбдворотною почтою не числячи опаковання. Порторъ англійскій. 482 4—7

Готовъ цѣлякомъ вбдновлавный, цѣны низькй.

Подяка.

О смерти! чомъ ты така жестока? Тымъ воскликомъ повитавъ я тяжкій ударъ, що навѣстивъ мене дня 11 с. м. о 8½ вечеромъ. Безпощадна, люта, глуха на мои молитвы, нечула на мои слезы смерть вырвала по довгбй а дуже тяжкбй слабости зъ нашого маленького кружка роднинного менѣ найдорожшу жену Олену а сыновн найлѣпшу, незрбвнану, люблячу неньку въ молодбмъ ще вѣку, бо заледви 32 рбкъ числячу. Нѣчо кромѣ Бога не въ силѣ усмирити нашъ ббль, нашу печаль и насъ потѣшити. Одинокою вбдрадою для зболѣлого серця оставшихъ ся въ тяжкбмъ горю и печали було оказане намъ спбвчутя приятелѣвъ и знакомыхъ, що поспѣшали вбддати послѣдню прислугу покбйнбй, якъ и потѣшити насъ опечаленыхъ.

Тожъ уважаю своимъ довгомъ подякувати передовсѣмъ горячо и сердечно Декану о. Гр. Льву пароху зъ Бортянина за вѣдправу похоронного обряду, за трогаючу надгробну проповѣдь и за теплй та сердечнй слова потѣхи высказанй опечаленому. Зъ глубины душѣ дякую о. Дам. Горданьскому пароху зъ Шкла за горячу и зъ глубины серця плывучу проповѣдь въ церквѣ. Зъ цѣлого серця дякую оо. Петру Левицкому почет. крил. и пароховн въ Подлубахъ, Андрею Телепови поч. крил. и пароховн зъ Ожомлѣ, Іоанну Лисякови, Модесту Держковн, Льву Таховскому, Іосифу Круликовскому, Юліянови Яремкевичевн, Мих. Телепови, Сим. Чичи вичевн, Адамови Оберцови лат. пар. зъ Брухналя, Гр. Тимчишину, Ром. Чайковскому, Іосифу Негребецкому, Бров. Гоцкому, Вол. Чеховичевн и Миколѣ Паньковскому, котрй не жалували трудбвъ и прибули вбддати послѣдню прислугу и вбдправили въ день похорону помннальне богослуженя.

Щиро-сердечну подяку складаемо мѣсцевбй учительцѣ Вп. Пани Марін Ґрембовскбй, котра въ незвычайнымъ пожертвованемъ заняла ся всѣмъ, що въ такбмъ случаю було потреба. Сердечну подяку выражаемо дальше всѣмъ Вп. сусѣдкамъ, котрй зволили пробути на похоронъ. Дякую также всѣмъ кревнымъ котрй не зважаючи на значне вбддаленя, численно явились на похороны. Вкінци дякуемо щиро всѣмъ, що зложили вѣнки на домовинѣ покбйнон, що потѣшали насъ письменно, якъ также парохіянамъ зъ Мужиловичѣ, що такъ численно взяли участь въ похоронныхъ обрядахъ. Всевышній няй Вамъ Всѣмъ сторицею нагородить!

Мужиловичѣ 22 грудня 1898.

Миронъ Литинській мужъ, *Евгеній* сынъ, *Марія Згорлнксвичева* матн. 491

Дуже пожадане на Рбздвяний свята!

На разѣ тблько въ гандлю

П. Климентія Рогозиньского въ Бучачи

продаютъ ся за 2 зр. а. в. за пересылкою почтовою нашій

„Пѣсни церковнй"

(32 коляды+5)

котрй на чотири голосы мѣшанй зъ вытягомъ фортепіановымъ уложивъ и выдавъ Семенъ Дорундякъ, а выдрукувавъ Ц. Ґ. Редеръ въ Липску. Укладъ пѣсень нозбтный, легонькій, поправный и цѣкавый, тому було бы грѣхом сказати „найко собѣ" та й — хорони Боже — не купити, а тымъ самымъ не пбддержати, розпочатого, въ церквѣ и школѣ дуже потрѣбного выдавництва. 478 3—10

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика-руму, ліксровъ и оцту

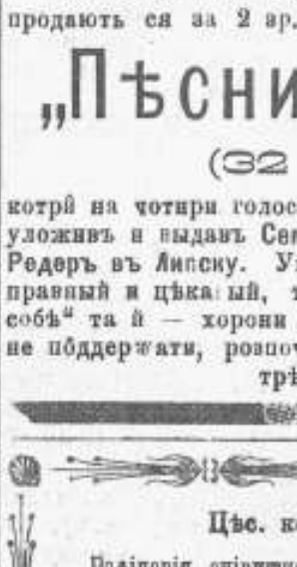
Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручае старй горѣвки польскй, розолісы, лікеры, румы правдивй зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bonbout" на наливки, такожъ правдивый оцетъ спіритусовый. 366 24—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.



По низькихъ цѣнахъ

выготовляе

РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ

М. ЧЕРНАВСКОГО

Львбвъ, ул. Короля-Людвика ч. 3

всякй церковнй роботы:

Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 123—?

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко

по 9 зр. 20 кр., 10 зр. 20 кр., 10 зр. 70 кр. и 11 зр. 20 кр.

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко

по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожшй вина фляшками)

высылае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІИ.

92 48—?

Лишь тогдѣ правдивый, коли триграннa фляшчина есть замкнена инаше поданою опаскою (червоный и чорный дрюкъ на жовтбмъ папери).

Доси неперевысшеный!!!

В. Мааґера

правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ



(въ инкогнито обезпеченбмъ опакованю)

зъ фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА

у Вадинѣ

Розслѣдженый першорядными новаґами медвчными и за-для своеи легкои стравности порученый также дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ которыхъ лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґанізму, иневно грудей и легкихъ, побѣльшеня ваги тѣла, полѣпшеня сокбвъ, а такожъ ваготвореня крови. — Фляшку по 1 зр. можна купити въ складѣ фабричнбмъ Wien, III/3., Heumarkt Nr. 3., а также майже у всѣхъ антикахъ австро-угор. державы.

У Львовѣ у пп. антикарѣвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байсра, Симеона Гая та у пп. купцѣвъ: Ст. Маркевича и Адольфа Гібнера.

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы 427 6—8



W. MAAGER, WIEN

III./3., Heumarkt 3.

Противъ наслѣдуванъ заряджуе ся судове слѣдство.

Также и на раты

без вбдвышки цѣнъ

диваны, портіеры, хбдники, ковдры ватованй, капы на столы и лбжка, коцы, дерги на конѣ, якъ также всякй артикулы потрѣбнй до уряджена домового въ складѣ диванбвъ „Teppichhaus au Louvre". Львбвъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высылаемо цѣнники даромъ и оплатно. 190

КОЛОДКИ свйонтницкй гарнітуровй (по 6 штукъ зъ ключемъ головнымъ, гарнітуръ по зр. 2·50, 3·—, 3·50, 4·— и 5·—. Колодки штучнй Вертгаймовскій и амерыканьскій по зр. 1·50, 2·—, 2·50, 3·— и 3·50

поручае ПЕТРО ХИПОНСТОВСКИЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры.)



До П. Т. Властителѣвъ коней.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маете намѣръ купити собѣ добрй и дешевй дерги на конѣ — наголовъ, Впов. Пане удати ся до Складу диванбвъ „Au Louvre" у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Тамъ знайдете Впов. Пане, великаньскій выборъ дергъ, по надзвычайно низькихъ цѣнахъ. На провінцію высылаемо на жаданя наш богато илюстрований цѣнникъ даромъ и оплатно 190

Linimet. Capsici comp.

зъ аптики Рѣхтера въ Правѣ.



Пры купнѣ сего загально знаменитого, бблъ усмирюючого втирання, котрый в до набутя у всѣхъ антикахъ, треба все уважати на марку: „Янбръ".



Выстава загальна

выходныхъ и иншихъ чужихъ и краевыхъ диванбвъ, портіеръ, фіранокъ, хбдниковъ и дергъ на конѣ.

Отворена цѣлый день а въ ночи при електричнбмъ освѣтленю. Вступъ вбльный. Зачудовуючо дешевй цѣны указаний докладно на всѣхъ товарахъ. Полекшй въ сплатахъ пбсля умовы.

Упрашае ся кождого, хто бажае щось закупити, абы впередъ оглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы адресувати належить: Складъ диванбвъ „Au Louvre", Львовъ, ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана) 190

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоічного двотыжденникъ педаґогічно-шкуковый, выходить вбдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вбрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рбкъ 3 зр. на пбвъ року 1·50 кр. на чверть року 1 зр

До Всечестнѣйшого Духовеньства!

Зъ особливою охотою удѣляемо Всечестнѣйшимъ Священикамъ пбльгъ въ сплатахъ пбсля умовы.

Поручаемо нашъ складъ богато заосмотреный въ диваны церковнй и передъ престолы, якъ также сальоновй и настѣнний, хбдники, фіранки, портіеры, коцы, ковдры, капы на столы и лбжка, дерги на конѣ и коцы до подорожи.

Спеціальный вбддѣлъ для конфекціи дамскои и дѣточои, бѣла мужеского и дамского, парасолѣвъ и парасольокъ, капелюховъ, рукавичокъ, памбхъ, корсетокъ и стяжокъ.

На жаданя высылае ся въ правтностію цѣнникъ даромъ и оплатно.

Листы и замовленя належить адресувати: Магазинъ „Au Louvre," Львбвъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautes пл. Капітульна ч. 3. 190

Выстава загальна

Розклад їзди поїздів залізничка

важний від 1 жовтня 1898

після часу середно-европейского [цілійшого о 36 мінут від часу ві-ньского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова приходить о	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова
	6.45	з Ізюмя	6.00		до Підволочиск з головн. двірц
	7.40	„ Янова	6.56		„ Ізюмя
	7.50	„ Тернополя на Підзамче	6.1		„ Підволочиск з Підзамча
	[illegible]	„ Сокаля	8.3		„ Кракова
	8.05	„ Лавочного		8.50	„ Кракова
	8.15	„ Тернополя на головний дворець		9.15	„ Сколього
	9.05	„ Кракова		8.45	„ Янова
	10.30	„ Ізюмя		9.25	„ Підволочиск з головного двірця
	10.45	„ Ярослава		8.58	„ „ „ Підзамча
	1.01	„ Янова		9.25	„ Белзця
1.30	—	„ Кракова		10.50	„ Ізюмя
	1.40	„ Сколього	1.55		„ Підволочиск з головн. двірця
1.50	—	„ Ізюмя	2.05		„ „ „ Підзамча
2.10	—	„ Підволочиск на Підзамче	2.40		„ Ізюмя
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.50		„ Кракова
	3.00	„ Підволочиск на Підзамче		3.—	„ Сокаля
	5.25	„ „ „ головн. дворець		4.55	„ Ярослава
	5.40	„ Ізюмя			
	5.55	„ Сокаля			
нічна			нічна		
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.10	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.30	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.30	„ Ізюмя
	6.10	„ „		6.40	„ Кракова
8.45		„ Кракова		6.50	„ Тернополя з головн. двірця
	9.10	„ Кракова		7.—	„ Лавочного
9.39		„ Підволочиск на Підзамче		7.15	„ Сокаля
9.45		„ Ізюмя		7.45	„ Тернополя з Підзамча
9.55		„ Підволочиск на головн. дворець		10.05	„ Янова
	10.30	„ Лавочного	10.40		„ Ізюмя
	12.15	„ Сколього		11.00	„ Кракова
				1.37	„ Підволочиск з головного двірця
					„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 8 години вечером до 5 години 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальнй редактор Иванъ Белей. Друкъ въ друк. Черлянського. З друкарнѣ Института Ставропигійского, вбдъ зарядомъ Іосифа Данилюка.

Ч. 279. Львовъ, Второкъ 15 (27) Грудня 1898 Річникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитших повѣстей" выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на переміну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Короля Людвика 2, и А. Ольшевского ул. Кадинь ского 2.; — въ Ярославю Л. Кришаковскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler L., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ; M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и наложенiобот за инсерати лишѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" съ літер. додатком

въ Австрії:		на границѣ:	
на цѣлий рѣкъ	18 зр.	на цѣлий рѣкъ	24 зр.
на пів року	9 зр.	на пів року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлий рѣкъ	16 зр.	на пів року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція відкрита щодня ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи оверлають ся лишѣ на попередне застереженя. — Реклямації неопечатані вільні відъ порта.

Неодинокe число коштуе 8 кр. в. в.

Оголошеня звичайні приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. відъ одного стрічки инсератового або ся місця а въ рубрицѣ „Надсѣяне" по 25 кр. а. в.

Недільні и инші денноски приватні числить ся по 15 кр. відъ стрічки.

О рускій університетъ у Львовѣ.

[Интерпеляція посла о. Данила Танячкевича до міністра просвѣты внесена на засѣданю палаты послівъ дня 20 с. м.]

(Дальше.)

Такій станъ посѣданя — зъ перемѣною въ 1858 роцѣ выкладу догматики зъ рускаго на латаньскій — тревавъ до 1860 року, т. є. аж до часу проголошеня конституціи. Теперь наступае звороть, именно выявуе ся завзята, горяча боротьба противъ тогочасного стану посѣданя, що був на ружу майже цѣло нѣмецкому елементови. Боротьба ведесь въ першій фазѣ відъ окликомъ: университет нехай буде краевый, національный! — се противъ онѣмеччена его; ведесь политичнымъ елементомъ, але и Русины беруть въ тѣмъ участь. Въ другомъ періодѣ борба шла о цѣлковите привласнене права до львовского университету въ користь лишь одной національной культуры — се Поляки ведуть боротьбу противъ Русинівъ яко правдиво управленыхъ до власности. Выслѣдъ боротьбы, въ котрій зъ польскои стороны взяли участь всѣ виливовій чинники, вышовъ такій, що польскій елементъ, по довершенѣмъ проломѣ 1871 року, втиснувъ ся въ цѣлковите посѣданє университету.

Рѣчь певна, боротьба ще не порѣшена. Власность львовского университету належать ся поки права державного и народного рускому народови — и вонъ не може зречи ся свого права, доки не увійде въ повне посѣданє.

Але-жь и теперѣшный успѣхъ польского елементу треба приписати только хитрому, податливому становищу правительства на перекоръ своимъ засадамъ.

Годѣ заперечити, що правительство засаднично за весь часъ стояло на становищи, що львовскій университет належить до культурной сферы рускаго народу. Се доказують наведені высше грамоты фундаційны, — се доказуе наведене міністерске розпорядженє язикове зъ 4 ого грудня 1848 р., оголошене 27-ого сѣчня 1849 р., — се доказують факты, въ якій способъ полагоджувано жадане приказуючого проголошеня польского языка выкладовымъ языкомъ у львовскомъ университетѣ, якъ то дальше буде выказано, — але въ практицѣ оно давало ся вести кождочасным политичнымъ вплывамъ польскои партіи. Класичнымъ взорцемъ такои хвиленои податливости, а все-таки обставаня при засадѣ есть въ сороковыхъ рокахъ міністерске розпорядженє зъ 29 ого вересня 1848 р. ч. 6117, котрымъ проголошено польску мову выкладовою въ гімназіяхъ и университетахъ Галичины, а въ несповна три мѣсяцѣ того жь самого року выдано, высше вже згадане міністерске розпорядженє зъ 4-ого грудня 1848 р. ч. 7402.

А теперь покажу здобутки Русинівъ у львовскомъ университетѣ за весь часъ конституційный відъ 1860 року.

Найвысшою постановою зъ 23-ого марта 1862 р. основано на правничомъ факультетѣ дві надзвичайні катедры зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ для предметівъ, котрі входять въ обсягъ теоретично судовыхъ испитівъ державныхъ. Въ дотычномъ міністерскомъ розпорядженю подано за мотивъ основаня тыхъ катедръ намѣръ: отворити для рускаго языка поле до образованя и розвою, а заразомъ подбати о практичну потребу.

Правительство поставило застороги, щобы тѣ посады замѣщено мужами, котрі поруч научного образованя також знають основно рускій языкъ и руску правничу термінольогію, дальше вымагало відъ нихъ, щобы при кандидованю предложати научну розвѣдку въ мовахъ нѣмецкій и рускій, а кромѣ того и выголосити пробный відчитъ въ обохъ тыхъ мовахъ. До осуду ихъ здобности въ рускомъ языцѣ мало ся до испытую чои комісіи добрати раду зложену изъ фаховыхъ знатоківъ рускои мовы. Вкінци правительство остерѣгало передъ надто поспѣшною обсадою.

Однакожь стало ся такъ, що міністерство само відступило відъ тыхъ формальныхъ вымагань и обсаду скоро довело до кінця. Дня 21 жовтня 1862 р. именовано телеграфічно концепіста прокураторіи скарбу у Львовѣ д-ра Е. Лопушаньского суплентомъ цивільной процедуры и практиканта прокураторіи скарбу д-ра В. Сроковского суплентомъ карного права и карной процеду ы.

Що-до дальшого кандидата на суплентуру цивільного права правительство прирекло згодитись на подане лише зъ застороги о спов нення всѣхъ условій поставленыхъ въ розпорядженю зъ 23 марта 1862 р., а при тій нагодѣ обіцяло навѣть розширати рускій катедры також на право торговельне и векслеве, — однакъ тогдѣ катедры цивільного права не обсаджено. Право цивільне почавъ выкладати аж відъ лѣтного курсу 1870/71 р. д-ръ Сроковскій, покинувши право карне. Для карного права явила ся відъ лѣтного курсу 1867/68 р. нова сила — габілітованый доценть д-ръ Ив. Добрянскій.

Відъ зимового курсу 1872/73 занявъ мѣсце д-ра Сроковского на рускій катедрѣ цивільного права суплентъ д-ръ Олександеръ Огоновскій. Рѣшенемъ зъ 27-ого падолиста 1877 р. именовано его надзвычайнымъ професоромъ, а рѣшенямъ зъ 27-ого марта 1882 р. звычайнымъ професоромъ того предмету.

На катедру карного права именовано рѣшенемъ зъ 13-ого цвѣтня 1892 р. д-ра П. Стебельского надзвычайнымъ а рѣшенямъ зъ 28-ого червня 1895 звычайнымъ професоромъ.

По опорожненю рускои катедры цивільного права черезъ смерть професора Олександра Огоновского, т. є. 1891 року, остала ся тая катедра необсаджено ю. Аж въ 1895/96 роцѣ Полякъ д-ръ Александеръ Долиньскій почавъ выклады, але зъ 1897/98 рокомъ занехавъ ихъ, щобы нѣби зробити мѣсце рускому суплентови д ру С. Дністрянскому.

На фільософічномъ факультетѣ по-при істнуючу одну катедру рускаго языка и рускои літературы, котру по відходѣ професора Головацкого занявъ бувъ д-ръ Ом. Огоновскій, прибула катедра исторіи зъ особливымъ увзглядненемъ исторіи Всходу Европы въ рускомъ языцѣ выкладовомъ; на сю катедру покликано професора Михайла Грушевского зъ Кіева и вонъ почавъ выклады відъ 1894/95 року.

Найвысшимъ рѣшенемъ зъ 25 ого жовтня 1891 р. основаный и 9-ого вересня 1894 р. отворены медичный выдѣлъ не може доси выказатись хочь-бы одною-однѣською катедрою зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ.

Коли до повысшого такъ дуже мізерного реєстру нашихъ національныхъ здобутківъ у львовскомъ университетѣ додамо: розпорядженя ц. к. міністерства державного зъ 31-ого мая 1864 р. ч. 3733, котрымъ дозволено здавати по руски теоретичні судові испыти державний тымъ кандидатамъ, котрі слухали дотычныхъ предметівъ въ рускомъ языцѣ, — далше постанову зъ 1869 року, відъ котрои можна на рускій подання відповѣдати по руски и ручній катальоги та свѣдоцтва зъ кольокій можуть бути руски, — вкінци міністерскимъ розпорядженемъ зъ 5 ого мая 1879 р. признаный факультативный дозволъ здавати ріторозы по руски, — то мы тымъ уже вповнѣ вычерпали листу нашихъ здобутківъ у нашомъ питомомъ университетѣ у Львовѣ за часъ блиско сорокольтнои добы конституційной, т. є. відъ 1860 року.

(Дальше буде.)

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Перший загальний збори товариства „Руска Бурса ремѣсничая промыслова у Львовѣ" відбудуть ся въ льокали „Зорѣ" о 4 годинѣ по полудни. Именемъ основателівъ промовивъ проф. Романчукъ, повитавши збораныхъ. Підносить, що потребу такои институціи для Русинівъ відчувано відъ давна, а теперь гадка сеся сталась довершенымъ дѣломъ. Членівъ до теперь и справдѣ мало, але надѣятись, що зъ малого выросте товариство у велику силу. За повожденє товариства відправивъ рано въ церкви св. Юра Вир. о крил. Пакажь літурію. Вкінци п. Романчукъ предложивъ выбрати предсѣдателя зборівъ аж до выбору головы товариства. — На внесене п. Качоровского выбрано одноголосно предсѣдателемъ проф. Романчука, а вонъ, обнявши провідъ, давъ голосъ п. Нагірному яко справоздавцеви въ имени членівъ основателівъ товариства.

П. Нагірный розказавъ початокъ основаня товариства „ремѣсничо промысловои Бурсы". Гадка заснованя такого товариства зродила ся підчасъ парадъ комітету для ювілейного обходу внесеня пам'ятки, а потребу ся відчували всѣ верстви рускои суспільности. До переведеня сеи гадки выбрано комітетъ, уложено статутъ и передано властямъ до затвердженя. За першимъ разомъ власти відкинули статутъ за-для якихсь неформальностій, а опісля принято его и затверджено рескриптомъ намѣстництва зъ 28 червня 1898 ч. 83.595. Оголошено складку на сесю цѣль. Добровільні датки зачали вплывати, навѣть відъ заточниківъ изъ заходнои Галичины, а взяли въ нихъ участь всѣ верстви. Найбільше зложило датківъ патріотичне наше духовенство, відтакъ братства церковні, свѣтскій Русины и селянство. Досі зібрано звыжъ 1500 зр. Межь першими жертводавцями були краковскій Русины зъ квотою 156 зр. Се доказъ, що наші заточники хоть відорвані відъ ниі народу, на чужинѣ відчувають рівно зъ нами наші потребы; честь имъ за се! Товариство має до теперь 64 членівъ, зъ всѣхъ верствъ безъ рівниці політичныхъ поглядівъ. Вкінци п. Нагірный просивъ принять справоздане до відомости. — Принято.

Теперь приступлено до выбору [карткамі] десять членівъ рады надзираючои. Межь тымъ яко скрутаційна комісія обчисляла голосы, приступлено до дальшои точки програмы — внесень членівъ.

Крил. о. Пакажь постановъ внесена: Порозумѣти ся зъ институтами Ставропігійскимъ и Народнымъ Домомъ, щобы місця у себе призначені для учениківъ ремѣсничихъ передали товариству „Руска Бурса ремѣсничая и промыслова. — П. Кочоровскій высказавъ бажане, щобы для добра и повожденя товариства взяли участь всѣ сторонництва и товариства руски и поставивъ внесене, щобы въ тѣмъ дѣлѣ відшести ся до нихъ письменно. — О. Кипшъ зъ Дѣдилова внісъ, щобы выстаратись о бльоки на цѣль Бурсы и розбеслати по провінціи, а тогдѣ скорше буде можна зібрати датки при всякихъ нагодахъ. — Д-ръ мед. Ганкевичъ попросивъ о пояснене статута: чи до Бурсы можна приймати и молодѣжь женьску? — П. Нагірный пояснивъ, що наразѣ розумѣе ся тілько молодѣжь мужеску. — П. Оприскъ зъ Львова радивъ, щобы до Бурсы приймано и молодѣжь старшу, котра вже має якусь практику ремѣсничу, а потребує ся допознити. Примѣромъ у Львовѣ відбувають ся курсы кутя коней, зимові курсы для мулярівъ та теслівъ и и. Для такихъ досыть було бы само мешкане. А выйшла бы зъ того така користь, що такій бурсаки, не дорого коштуючи зарадъ Бурсы, набирали бы огляды и рускаго духа. Голова зборівъ, уважаючи всѣ высше наведені внесеня за директиву будучої радѣ товариства, піддавъ ихъ поодиноко відъ голосованя. Внесеня принято, а выдѣлъ має надъ ними застановити ся.

Комісія скрутаційна оголосила результатъ выбору рады товариства. Голосовало 33, абсолютна більшість 17 голосівъ. Выбрані: Вас. Нагірный, крил. о, Пакажь, д-ръ К. Левицкій, д-ръ Левъ Павенцкій, Иванъ Бачинскій [касіеръ „Дністра"] и ремѣсники Дм. Козальскій, Андр. Андрейчинъ, Євг. Спожарскій, Петро Тиблючиньскій и Ант. Оприскъ. Опісля выбрано до комісіи контрольной: д-ра Ганкевича, о. Бобикевича и ремѣсника Григ. Васѣку.

Головою зъ помѣжь выбраныхъ членівъ рады товариства выбрано п. Василя Нагірного. Тогдѣ вонъ патріотичными и горячими словами подякувавъ за выборъ; підносивъ, що гадка основаня такои Бурсы займала его ще передъ двацять лѣтами, а осущества ся було его горячимъ бажанемъ — и въ тій справѣ вонъ часто писавъ изъ заграницѣ до тогдѣшного „Слова". Бурса ремѣснично-промыслова мая стати ся огнищемъ и заязкомъ для розширеня межь нашимъ народомъ власного ремѣсла и промыслу, а чей зъ часомъ вонъ освободить ся відъ плаченя даннъ чужинѣ за ся продукты. Тогдѣ не мы чужинцямъ, але они намъ будуть платити! Вкінци нововыбраный голова пожелавъ красного розвою новому товариству и замкнувъ збори о год. 6½ вечеромъ. — Всѣ приняли занову п. Нагірного оплесками и розбішли ся зъ надѣю на красшу будучність рускаго народу.

Нове сесе-преважне товариство промовляе само за собою, а рускій народъ своими лептами певно причинить ся, якъ вже не въ одній рѣчи, до введеня сего товариства якъ найскорше въ житя. Будучність наша въ нашихъ рукахъ — нѣхто другій намъ не поможе!

Вчера відбули ся въ комнатахъ Рускои Бесѣды при нотарю збори основателівъ а вразъ и перший загальний збори Выдавничои Спілки, зареєстрованои зъ обмеженою порукою.

Зібраныхъ привитавъ коротко промовою проф. Грушевскій и покликавъ на голову зборівъ д-ра Лонгина Озаркевича, адвоката зъ Городка, а на секретаря п. Володымира Гнатюка. Д-ръ И. Франко відчитавъ статутъ, зредагованый комісією выбраною онодгы на довірочныхъ зборахъ членів-основателівъ. Коли збораній приняли [зъ малыми поправками] предложеный статутъ, голова збору зарядивъ выборъ надзираючои рады. До рады увійшли: д-ръ Євг. Озаркевичъ, проф. Мих. Грушевскій, д-ръ Ив. Франко, Ос. Маковей, д-ръ Лонг. Озаркевичъ, Титъ Ревакевичъ, д-ръ Євг. Олесницкій, Вол. Шухевичъ и панѣ Наталія Кобринська, а яко заступники членів: д-ръ Алекс. Кульчицкій, Ост. Терлецкій и о. Стеф. Онишкевичъ. До контрольной комісіи увійшли: д-ръ Стеф. Федакъ, проф. Илья Кокорудзъ и Кость Паньковскій. — По сихъ выборахъ надзираюча рада відбула перше засѣдане и уконституувала ся въ той способъ, що проф. Грушевского выбрано головою радѣ, д ра Лонгина Озаркевича его заступникомъ а Ос. Маковея секретаремъ. На тѣмъ-же засѣданю именувала надзираюча рада дирекцію Спілки, а то: Вич. Будзановского, д-ра Мик. Шухевича, Вол. Гнатюка, Мик. Заячковского и д-ра Вол. Охримовича. На тѣмъ збори закінчили ся. По зборахъ уконституувала ся дирекція, ухвалила для себе регуляминъ и планъ выданнищтвъ. На тѣмъ засѣданю порѣшено не ждати на зареєстроване статута, але відъ разу приступити до роботы, такъ щобы рівночасно зъ днемъ, коли Спілка формально увійде въ житя, на книгарскихъ полицяхъ появили ся перші выданя Спілки.

Выдавнича Спілка основана на підставѣ закона о спілкахъ зъ 9 цвѣтня 1873 року. Ея цѣлею є: выдавати у власнѣмъ накладѣ книжки, часописи и брошуры змѣсту белетристичного, наукового и політичного и розширювати тій выдавничій зысків або страту. Членівскій удѣлъ выносить 50 коронъ, порука двораз ова. Поки Спілка не введена въ житя формально, належить відносити ся въ справахъ Спілки, надсылати грошѣ и скрипты на адресу: „Літературно-наукового Вістника" въ товариствѣ им. Шевченка.

НОВИНКИ.

— Въ нашій „Бібліотецѣ найзнаменитшихъ повѣстей" починаемо нинѣ печатати нову книжку: „*Ближня*", повный збірникъ оповѣдань о. Тимотея Бордулякa, пароха зъ Городища коло Тернополя, одного зъ найзначнѣйшихъ сучасныхъ белетристівъ галицко-рускихъ, з якого читателямъ „Дѣла" зъ мѣщеныхъ відъ 1891 року у фейлетонѣ оповѣдань зъ підписами Т. Бондарчишина а потімъ Т. Ветлины. Коли недавно о. Т. Бордулякъ ласкаво предложивъ намъ выданє его творівъ, давнѣйшихъ и новыхъ, книжкою въ „Бібліотецѣ найзнаменитшихъ повѣстій", мы дуже радо и зъ щирою подякою пристали на се, бо знаемо, що зробимо тымъ утѣху нашимъ читателямъ а прислугу рускій літературѣ. — Попередна повѣсть „Останнѣ днѣ Помпеѣвъ" Бульвера вже скінчена; оставшу ще неповну сторону тексту и нотки зъ поясненями тексту повѣсти не могли мы, зъ причинъ технічныхъ, вже нинѣ выслати нашимъ передплатникамъ, учинимо се незабавомъ.

— Зъ Бучача. Русинамъ бучацкого повѣта пригадуємо, що въ четверъ 29-ого с. м. маємо святкувати *ювілей сотыхъ роковинъ відродженя рускои літературы*. Дайте, браття, доказъ, що умѣете пошанувати свое рідне слово и генія рускаго народу, незабутного Котляревского. Спѣшѣть отже и провадьте дѣтей своихъ на се велике свято на земли рускій. — *Комітетъ.*

— Изъ Станиславова. Загальні збори членів „Рускои Бесѣды" відбудуть ся д. 29 грудня [въ четверъ] о год. 7 вечеромъ, а коли-бъ не зібрало ся достаточне число членівъ, то о год. 8 вечеромъ того самого дня.

— О посольскомъ справозданю п. Д. Остапчука въ Збаражи дня 26 с. м. наспѣла така вѣсть: Зібрало ся около 200 селянъ. Прово-

Знаменитый въ смаку КОНЯКЪ ВОЛОСКІЙ натуральный продуктъ зъ виноградного вина, велику фляшку по 1 зр. 25 кр. поручає выключно Иванъ Мушиньскій, Львовъ, Ринокъ 40. (2 бутельки на посылку 5-кільограмову.) 874 2—3

дивъ адвокатъ д-ръ Северинъ Даниловичъ [що недавно перенѣсъ ся зъ Кутовъ до Тернополя]. На справозданю були також о. Ал. Заячковскій, заступникъ маршалка рады повѣтовои, и староста Бродницкій Послови по выголошенѣмъ справозданю дано вотумъ довѣря, а вѣдтакъ зібраній ухвалили три резолюції, домагаючи ся: 1) загального безпосередного тайного права голосованя, 2) подѣлу Галичины на части руску и польску, 3) реорганізація громадъ и взагалѣ автономіи.

— **На Преображеньску церковь** [при „Народнѣмъ Домѣ“] у Львовѣ дозволивъ президентъ мѣста Львова збирати добровѣльни складки въ цѣлѣмъ мѣстѣ ажъ до 15-ого червня 1899 року. Колектанты почали вже ходити зъ пушками, а грошѣ зібраній кождого дня вѣддають до касы „Народного Дому“ — Внутрѣшне уряджене сеи церкви вѣдбуває ся дальше. Амвонъ и лавки въ роботѣ. Совѣтъ „Народного Дому“ закупивъ въ Самборѣ въ товариствѣ выробу ризъ церковныхъ два красни прапоры и двѣ хоругви; також будуче братство церковне передало для церкви двѣ хоругви и два прапоры. Зъ весною церковь напевно має вѣддати ся до публичного ужитку.

— **Церковь св. Николая у Львовѣ** [при Жовковскій улици] вже знова отворена и вѣдбуваютъ ся въ нѣй богослуженя. Дальше внутрѣшне украшене церкви зачне ся зъ весною 1899 року.

— **Изъ Старомѣского пишуть намъ:** Послѣдными днями появивъ ся въ Старомѣскѣмъ якійсь дурисвѣтъ, котрый себе называ „помѣчнымъ“. Каже, що служивъ у якогось богатого пана на Угорщинѣ и той записавъ ему передъ смертію весь свій маетокъ, але вѣдъ условѣмъ, що поѣде въ свѣтъ и пять лѣтъ буде за дармо лѣчити бѣдныхъ людей, бо переконавъ ся самъ на собѣ, що вонъ лѣпше розумѣє ся на лѣкахъ, якъ всѣ „доктори“. Отже вонъ теперь ѣздить и лѣчить за дармо, а грошѣ бере тѣлько за лѣки. Лѣки тій, розумѣє ся дуже дорогій, вѣдъ 10—20 зр. купуе въ аптицѣ. Въ Стрѣльбичахъ позабиравъ вѣдъ многихъ такій сумы а навѣть одинъ интелігентъ п. Т. давъ 10 зр., абы его вѣдъ кашлю вылѣчивъ. Вынисовъ взявъ вѣдъ громады лише 6 зр. за лѣчене одного калѣки, котрого громада отримуе. Дивна рѣчь, що ц. к. староство о всѣмъ знае, бо жандармерія була „помѣчного“ арештувала, але и выпустили его заразъ на волю, отже народъ теперь ще зъ бѣльшимъ довѣрямъ горне ся до него.

— **Польска культура на Галицкій Руси,** защѣплювана силомбцю, приносить ось такій плоды, якъ отсе свѣдоцтво вѣдъ громадскои зверхности въ Бобулинцяхъ [повѣта бучацкого] выдане громадяновн-погорѣлцеви, котрый ходить по селахъ за милостинею: Liczba 225 Swiadectwo Gmina Mocą kturego się Stwierdza ze strony Zwierchności Gminy zpołozena Gospodarz Danyło Olijnyk 15 Marca 1898. Spała ofiara ogeń i stał Bardzo Bidnyj swoją zonow i zdzycmi całą swoją Familiją i jescy Nie stałosie Natim jescy czo miał Napolu dotago i Wybił Grad i Niemogy zadnego Sobie Rady Dać czo dzyci i zona Puchno zšłodu. Zwierchność Gminy Bubulincy Nacalnik Gminy Franko Lipka“. [На долинѣ печатка зъ написію „Urząd gminny Bobulińce powiat Buczacz“].

— **О. А. Волянський** зъ Бѣлои коло Чорткова, о котрого смерти змістифікувавъ хтось недавно редакцію „Галичанина“ [а за „Галичаниномъ“ подали тую вѣсть другій дневники] — жив и самъ написавъ до „Галичанина“ спростоване: „Прочитавъ я свій некрольогъ; я ще живу и тѣшу ся добрымъ здоровлемъ“. Пѣсля народнои повѣрки оголошеный за житя небощикомъ поживе ще — многая лѣта!

— **Дрібній вѣсти.** Намѣстникъ гр. Пінінський повернувъ изъ святъ зъ Грималова до Львова. — У Львовѣ померли: Яковъ Казимиръ Рогала Левицкій, знаный купець, въ 49 роцѣ житя, и Володиславъ Сѣнкевичъ, старшій инжинеръ державныхъ зелѣзниць, повстанець зъ 1863 р. и сибѣракъ, въ 54 роцѣ житя. — Проф. львовскои политехніки и конзерваторъ Юліянъ Захарієвичъ тяжко занедужавъ. — Бурмістромъ Синока выбраный нашь землякъ п. Айталь Витошинський. — Дня 31 с. м. вѣдбуде ся въ Збаражи доповняючій выборъ шѣстьохъ членовъ зъ бѣльшои посѣлости до повѣтовои рады. — Въ Краковѣ основавъ инжинеръ Доманьскій фабрику штучного леду коштомъ 300.000 зр. а. в. — Въ Опавѣ на Шлеску хтось доси невыслѣдженый загадавъ бувъ замахъ на зелѣзничій поѣздъ, котрымъ новый президентъ краю гр. Тунъ вертавъ зъ візиты у кард. Коппа; на щасте удало ся завчасу скинути изъ шинъ накиданій дубовій пороги и старе зелѣзо. — Въ Москвѣ померъ недавно Павло М. Третяковъ, богатый горожанинъ Москвы, основатель великои галеріи образовъ артистовъ россійскихъ вартости кількохъ міліонівъ; сесю галерію дарувавъ вонъ мѣсту Москвѣ.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Крилошаньскій вѣданаки дістали оо. Из. Петрикъ зъ Стоянець и Вол. Ольховый зъ Добрянъ. — Завѣдательство въ Святковій дек. бѣцкого діставъ о. Алекс. Дуркотъ. — *Правительство призволило на дотацію для сотрудника у Вербѣжи на два роки.* — До пресвитерского дому принятій для рукоположаня въ вреѣ: Юрій Генсьорскій, Петро Гарасимчукъ и Ив. Ковальскій.

Наука, штука и література.

— „Американський претендент. Повість Марк-Твайна. З англійського переклав Іван Петрушевичъ“. Цѣна 70 кр. Сторонъ 182. [Передрукъ зъ „Літературно-наукового Вістника“.]

— **Россійска цензура** [„главное управленіе по дѣламъ печати“] *дозволила* друкувати: 1) першій томъ оповѣдань О. Конисского [до цензуры було подано 18 оповѣдань, але цензура 3 заборонила, отже остало ся 15; буде то книжка на 25 аркушѣвъ друку; авторъ хотѣвъ за-для бѣльшого розходу оповѣдань друкувати ихъ поодиноко, але цензура не дозволила, кажучи, що „разсказы эти розрѣшены для чтенія въ кабинетѣ а не на улицѣ“]; 2) перекладъ историчного оповѣданя Евгенія Гребѣнки „Іван Золотаренко“; 3) „Наймичку“ драму Карпенка-Карого [І. Тобилевича]; 4) „Як чоловік собі науку добуває“ О. Катренка. — Натомѣсть цензура *заборонила* друкувати: „Квітки з чужого поля“ збірникъ оповѣдань въ перекладѣ О. Конисского [„Хацун“ В. Короленка, „Ходім за Ним“ Г. Сенкевича, „Великий“ Ел. Орженцко, „Останні часи Юди Іскаріота“ и н.]; на сесю заборону подавъ Ол. Конисскій жалобу до міністра и не знать ще, що буде. — *Подано* до цензуры: 1) першу читанку для дѣтей п. заг. „Перший снопок“ [зъ Кіева]; 2) М. Комара историчну розвідку „Богдан Хмільницький“ и „Добрі бесіди“ [перерібка з брошури „Де-що про сьвіт Божий“]; 3) Ивана Франка: „Історія моєї січкарні“ і „Оловець“ та „Малій Мирон“, „Олимак“ и „Муляр“; 4) „Сьвяті Кирило і Методій“ и Оповіданія з святого писанія“ священика Опатовича. [Зъ „Наук.-літер. Вістника.]

— **Віденьского тыжденника „Die Zeit“** появивъ ся **221-ый зошитъ** зъ такимъ змѣстомъ:

Das §. 14-Parlament. Von K. — Picquart. Von Pollex. — Das Recht auf Jugend. Von Siegmund Kraus. — Nach Ajaccio. Von Professor Dr. Friedrich Ratzel. — Die Weltanschauung Fechners. Von Willy Pastor. — Bilmarck, der Künstler. Von Franz Servaes. — Die Secession. Von Hermann Bahr. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Verbrecher. Von Karl Federn.

Передплату на сей тыждневникъ чвертьрѣчно **3 зр.** приймають почта, всѣ книгарнѣ и **адміністрація: Wien, IX/3, Günthergasse I. Числа на показъ даромъ и оплатно.**

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 27 грудня. Кажуть, що въ суботу появлять ся у Wiener Ztg. цѣсарскій розпорядженя на пѣдставѣ §. 14 въ справахъ чвертьрѣчнои буджетовои провізорія, пѣврѣчнои угодовои провізорія и продовженя теперѣшнои квоты на пѣвъ року. — Вчера по полудни вѣдбувъ ся похоронъ жены президента міністрѣвъ гр. Туна; домовину вѣдвезено до Тѣшина. — Заступникомъ краевого маршалка въ Чехіи именованый Нѣмець д-ръ Войтѣхъ Верунски.

Прага 27 грудня. Послы нѣмецкихъ сторонництвъ людового и радикального не возьмуть участи въ ческѣмъ соймѣ.

Трієстъ 27 грудня. На зборахъ союза италійскихъ поступовцѣвъ ухвалено протестъ противъ основаня словѣньскои гімназіи въ Ізінѣ.

Пештъ 27 грудня. Банфі вызвавъ посла Горанского за звѣстну его промову на повдинокъ, але свѣдки орекли, що повдинокъ теперь ще не полагодивъ бы справы.

Петербургъ 27 грудня. Россійске правительство намѣрне вѣдплатити ся за выганяне россійскихъ пѣддаиыхъ зъ Нѣмеччины въ той способѣ, що выдасть такій самій розпорядженя противъ Нѣмцѣвъ осѣлыхъ въ Россіи, котрій тутъ не лишь добре заробляють, але навѣть збивають великій богатства.

Канеа 27 грудня. Вчера вѣдѣхали вже зъ Креты адмиралы чотирохъ опѣкунчихъ державъ.

Парижъ 27. грудня. Касаційный трибуналъ переслухувавъ въ справѣ Дрейфуса президента міністрѣвъ Дюпі.

Мадридъ 27. грудня. Занедужавъ славный испаньскій поетъ Кастеляръ. — Вступленю ген. Вайлера до кабінету противлять ся маршалки Сампосъ, Блянко и Льопезъ Рівера.

Пекінъ 27 грудня. Віцекороль въ Шечуанъ звернувъ ся до правительства въ просьбою о позволене выслати вѣйско противъ повстанцѣвъ, бо переговорами не дасть ся выдобути зъ ихъ рукъ французскихъ місіонарѣвъ.

Надѣслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ площа Галиция ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площи Галицкои

поручае въ великѣмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, лькрнеты, бінокли, далекозиды, барометуры, термометры, рѣвній ареометры, мікроскопы, лѣнзы, компасы, райсцайги, тапырье мѣрничій, піоны, лібели, планометры и т. п.



Уряджене дневниковъ електричныхъ.

Велій напливъ полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 418

Оголошене.

Смиренно низше пѣдписаный глядить мѣсця де мѣгъ бы выучити нотного спѣву за винагородою, а по Томиній Недѣли мѣгъ остатись пѣвцемъ. На жаданя може прислати похвальній свѣдоцтва. — *Михаил Хамула*, Борткѣвъ п. Красне. 494 1—3

Артистично. Ритовничо.

ЗАВЕДЕНЕ

А. ЗІ́МАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

доставляе и выконуе якъ найдешевше и найстаранійше.

ДРУКАРНЯ въ каучуковыми черенками для кождого легко надаюча ся, почавши вѣдъ 1 зр. и вышше. Стампіді металевій и каучуковій, гербы, монограмы, стампільній марки, станцы, таблицѣ литій и гравіованій и проче.

Замовленя зъ провінціи полагоджують ся вѣдворотною почтою. 290 84—89



ПАСАЖЪ ГАВСМАНА

І. ЛЬВѢВСКЕ

Photo-Plasticon

46 разовъ преміоване.

Въ сѣмъ тыждни е до побачена:

Зъ Берлина до Африки всходомъ.

Вступъ 10 кр. 278

Диваны перскій и портіеры

традиній (старинний)

продае, купуе и змѣнюе, а також приймае на переховокъ. Складъ диванѣвъ „Au Louvre“, Львовъ ул. Сикстуска 6. — Пѣльги въ сплатахъ пѣсля умовы.

На жаданя высылаемо нашій богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

ПЕЧЕНЕ ТѢСТЬ

святочныхъ

вже вышло зъ друку

въ языцѣ рускѣмъ

и обнимае:

Знаменитій струдль на маслѣ, паренй, пѣстій, смачній булки доровуючій бабамъ и т. п.

Плацокъ данцедевый, крухій, чоколядовый, незрѣвнаный орѣховый. Нугатъ и т. п. Мазурки бакалеій макаронниковій, марципановій, лінцкій торть и т. п. Торть провансскій, хлѣбный, испаньскій, знаменитый сырный и т. п.

Всѣякій тѣста до кавы, чаю и чоколяды.

Знаменитій приправы на Медовники и т. п. 459 5—5

Цѣна 70 кр.

По пересланю почтовымъ переказомъ 75 кр. высылае franco

ДРУКАРНЯ НАРОДОВА

Ст. Манецкого и Спѣлки

Львовъ, Готель Жоржа.

ОДИНОКЕ РУСКЕ

Артистично-літоґрафічне

ЗАВЕДЕНЕ

Андрея Андрейчина

у Львовѣ ул. БАТОРОГО ч. 11

виконуе

всякій літоґрафічній выробы

звычайній візитовій білєты

вѣдъ 1 зр. за 100 штукъ, а новопоявляющій ся візитовій білеты въ гербомъ **Галицкои Руси** въ краскахъ по 1 зр. 60 кр. за 100 штукъ зъ касетков. 188

ВИНА куращійній.

МЕДЫ чистого домашного выробу,

КОНЯКИ правдивій французскій.

продая 480 3—10

Народна Торговля.

Також и на раты

безъ пѣдвышки цѣнъ

диваны, портіеры, хѣдники, ковдры пятованій, капы на столы и лѣжка, коцы, дерги на конѣ, якъ також всякій артикулы потрѣбній до уряджеия домового въ складѣ диванѣвъ „Teppichhaus au Louvre“, Львовъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высылае ся цѣнники даромъ и оплатно. 190

КАТРАЙНЕРА патентованій замокъ на вѣддаленя припоручае Иванъ Лявруковъ, ножѣвникъ у Львовѣ ул. Галицка 6.

До Всечестнѣйшого Духовеньства!

Зъ особливою охотою удѣляемо Всечестнѣйшимъ Священикамъ пѣльгъ въ сплатахъ пѣсля умовы.

Поручаемо нашъ складъ богато заосмотреный въ диваны церковній и передъ престолы, якъ також сальоновій и настѣнній, хѣдники, фіранки, портіеры, коцы, ковдры, капы на столы и лѣжка, дерги на конѣ и коцы до подорожи.

Спеціяльный вѣддѣлъ для конфекціи дамскои и дѣточои, бѣла мужескаго и дамскаго, парасолѣвъ и парасольокъ, капелюховъ, рукавичокъ, панчохъ, коронокъ и стяжокъ.

На жаданя высылае ся въ принятностію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы и замовленя належыть адресувати: **Магазинъ „Au Louvre,“ Львовъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautés пл. Капітульна ч. 3.** 190

АѢХТАРНЄ господарскій на нафту и оливу по зр. 1·50, 1·80, 2·— и 2·50. Смолоскины нафтовій, знаменитій по зр. 2·50.

поручае ПЕТРО ХИНОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры.)

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ, блюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и короннахъ по чудуючо низькихъ цѣнахъ. **MAISON de Nouveautés Madame Bertha Fiedler.**

Львовъ, пл. Капітульна ч. 3. 193 81—7

Решетки хѣдниковъ и высортованій диваны, портіеры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, гобелины и рѣзній предметы декораційній по цѣнахъ баснословно дешевыхъ. Складъ диванѣвъ „Au Louvre“ Львовъ ул. Сикстуска ч. 6. Тамъ знайдете Вшов. Пане, великаньскій выборъ дерекъ, по надзвычайно низькихъ цѣнахъ. На провінцію высылаемо на жадане нашъ богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно 190

Ученикъ зъ укѣнченою I. клясою гімназ. въ вѣцъ до 14 лѣтъ знайде користне помѣщене въ первороднѣй торговлѣ Ив. Бориса въ Перемышли. 473 6—6



До П. Т. Властителевъ коней.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маете намѣръ купити собѣ добрій и дешевій дерги на конѣ — зволѣть, Вшов. Пане удати ся до Складу диванѣвъ **„Au Louvre“** у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Тамъ знайдете Вшов. Пане, великаньскій выборъ дерекъ, по надзвычайно низькихъ цѣнахъ. На провінцію высылаемо на жадане нашъ богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно 190



Выстава загальна

всѣхдныхъ и инныхъ чужихъ и краевыхъ диванѣвъ, портіеръ, фіранокъ, хѣдниковъ и дерг на конѣ.

Отверена цѣлый день и въ ночи при електричнѣмъ освѣтленю. Вступъ вѣдьный. Зачудовуючо дешевій цѣны указаній докладно на всѣхъ товарахъ. Полекшій зъ сплатахъ пѣсля умовы.

Упрашае ся кождого, хто бажае щось закупити, абы напередъ оглядавъ тую выставу.

На провінцію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы адресувати належыть: Складъ диванѣвъ „Au Louvre“, Львовъ, ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана) 190

ТУТКИ зъ найлучшои бібулки французкои, египетскои и Abadie, всюды жадати только зъ фабрики „POLONIA“ Каролины Недзвецкои у Львовѣ, ул. Сокола ч. 1. Наслѣдоване взборонене, марка охоронна. 393

Просимо Вп. Читателевъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зъединувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатниковъ.

„Артист.-літературних Новин“

вийшли:

Книжка I. „МОІ ЛИСТИ“ поезиї Д ра В. Шурата.

„ II. „НОВЕЛІ ЕДҐАРА ПО“ переклад з англійского Івана Петрушевича.

Ціна книжки 1 корона, гарно справленої 2 корони. Замовляти можна у видавця М. ЗАЯЧКІВСКОГО, Львів ул. Вольиньска ч. 1.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальний редактеръ Иванъ Белей. Напечатано зъ друкарни Ставропигійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Дашкевича.

Ч. 280. Львовъ, Середа 16 (28) Грудня 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзначнѣйшихъ повѣстей“ выходитъ що второкъ, и що второкъ и пятницю на переміну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Карола Людвика 9, и А. Опольского ул. Копинського 2.; — въ Ярославю Л. Кржижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и каледникъ на инсераты у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатком

въ Австрії:		за границю:	
на цѣлый рѣкъ	. 18 зр.	на цѣлый рѣкъ	. 24 зр.
на пѣвъ року	. 9 зр.	на пѣвъ року	. 12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	. 16 зр.	на пѣвъ року	. 8 зр.
на чвертъ року	. 4 зр.	на мѣсяць 1 зр.	35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне заторозумѣня. — Реклямації неопечатаній вольный вѣдъ порта.

Поєдиноке число почтує 5 кр. а. в.

Оголошеня звичай принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ся мѣсце а по рубрицѣ „Надісляне“ по 25 кр. а. в.

Кодяки и инші довозни приватні числятъ ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

О рускій університетъ у Львовѣ.

[Интерпеляція посла о. Даниля Танячкевича до міністра просвѣты внесена на засѣданю палаты послѣвъ дня 20 с. м.]

(Дальше.)

Звернѣмъ ся теперь до здобутковъ Поляковъ въ тѣмъ безперечно нашомъ університетѣ.

Коли Поляки почали заходити ся, щобы на катедрахъ львовского університету заводити польску мову выкладову, правительство въ початкахъ конституційной еры не тѣлько ихъ не попирало, але попросту спиняло. Въ р. 1863 внесъ зборъ професоровъ подане д-ра Чемериньского о позволене выкладати приватне право въ польскѣй мовѣ: міністерство вѣдказало тѣй просьбѣ. На подане проф. д-ра Зяльонацкого удѣлено ему лише деякій дрѣбній концессіи що-до уживаня польскихъ термінольогічныхъ выразовъ при нѣмецкихъ выкладахъ и позволено на окремій поббчній выклады зъ пандектовъ; але на здаване испытовъ зъ римского права въ польскѣй мовѣ не позволено. Треба було аж такъ великаньского вплыву, якій мавъ намѣстникъ Голуховскій, щобы справу допущеня польскои мовы до університетскихъ выкладовъ повести на передъ. Вонъ звернувъ ся д. 27. падолиста 1866 р. цѣлкомъ урядово до ректора університету зъ письмомъ, въ котрѣмъ высказавъ жадане, що не потрѣбно старати ся о заведене польскихъ выкладовъ въ тыхъ предметахъ, котрій обіймае програма судовыхъ испытовъ державныхъ, а заразъ треба приступити до заложеня тыхъ катедръ такъ якъ ихъ маютъ Русины. Однако справу сю полагоджено аж найвысшою постановою зъ д. 25. и 26 лютого 1867 на користь сего домагання.

Заходы тій, щобы польску мову завести въ університетскихъ выкладахъ, сильно поперъ галицкій соймъ. Въ р. 1867 выступивъ гр. Александеръ Борковскій зъ внесенемъ, щобы всѣ науки, якъ въ університетѣ ягайлоньскомъ, такъ и у львовскомъ выкладано по польски. Внесеня сего не полагоджено зразъ на тѣй сесіи, однако постановлено передати его краевому выдѣлови, щобы здавъ справу на найближшій сесіи. Тымчасомъ найвысшою постановою зъ д. 9. жовтня 1867 позволено вѣдъ початку школьного року 1867/8 здавати въ польскѣй мовѣ державній испыты судовій и зъ римского права. Въ р. 1868 ухвалено проектъ закону такого змѣсту, що въ краковскомъ и львовскомъ університетѣ маютъ ся выкладати всѣ науки на всѣхъ свѣтскихъ выдѣлахъ по польски, выимаючи тій, для котрыхъ е катедры зъ рускою мовою выкладовою. Прийшло ся ждати на санкціонованє того закона, але тымъ часомъ польскій выклады разъ въ разъ помножувано; и такъ міністерство позволило доцентови д ровн Бѣлиньскому выкладати по польски національну економію, такъ пшло дальше на правничомъ выдѣлѣ, а незадовго такъ само и на фільософічномъ.

Въ р. 1869. вѣзвало міністерство зборъ професоровъ о гадку въ справѣ намѣреного заснованя чотирохъ звычайныхъ катедръ зъ польскимъ выкладомъ на правничомъ выдѣлѣ. Академічній власти высказали ся въ великою резервою, полишаючи порѣшенє справы міністерству. Се наступило д. 11. червня 1870; тогдѣ установлено на правничомъ выдѣлѣ три звычайній и одну надзвычайну катедру. Въ тѣмъ напрямѣ поступовано дальше, аж найвысша постанова зъ д. 4. липня 1871. дала волю обсаджувати катедры краевыми силами, а по правдѣ лише польскими. Змѣстъ тои найвысшои постановы е, що не маютъ бути нѣякихъ обмежень що-до польскихъ и рускихъ выкладовъ у львовскомъ університетѣ и що на будуче можна на катедры покликувати лише такихъ людей, котрій е способній до выкладовъ въ одній зъ тыхъ мовъ.

Пбсля того остався въ університетѣ ще тѣлько одинъ Нѣмецъ, професоръ нѣмецкого права д-ръ Буль. Крѣмъ кѣлькохъ рускихъ катедръ всѣ иншій були въ дуже малыми выимками обсаджений Поляками, котрыхъ навѣть спроваджувано зъ заграницѣ. Коли найвысшою постановою зъ д 27. цвѣтня 1879. заведено польску мову въ урядованю академічныхъ властей такъ само, якъ се стало ся найвысшою постановою зъ д. 4. червня 1869. въ галицкихъ урядахъ, довершило ся спольщене університету и польскій елементъ вступивъ въ повне уживане права possidendi. Отже хочу ще выказати, якій вплывъ на культурный розвитокъ рускаго народу мавъ и маетъ тотъ здобутокъ, тое ius possidendi польскаго елементу у львовскомъ університетѣ.

Цѣлкомъ ясне свѣтло на се кидае поступоване академічныхъ властей, переповненыхъ шовіністичными польскими елементами, взгляднo збору професоровъ правничого выдѣлу при нагодѣ промованя надзвычайного професора для приватного права зъ рускою мовою выкладовою д-ра Александра Огоновского на професора звычайного.

Коли лѣта службы и знаменитій науковій працѣ д-ра Ал. Огоновского, котрій зъединали собѣ загальне признане, домагали ся того, щобы его зъ надзвычайного професора для приватного права именувати професоромъ звычайнымъ, и дотычне внесене выйшло вѣдъ проф. д-ра Зырудловского — Полякa, що справдѣ уважавъ на справедливость: найшлось зразъ множество всѣлякихъ перешкодъ пѣбы то правничои натуры, що станули сему въ дорозѣ. Говорено: якъ же можна жадати промованя того професора на професора звычайного для приватного права зъ рускою мовою выкладовою, скоро нема звычайной катедры, а тѣлько надзвычайна? Внесене змѣнено опбсля такъ, щобы жадати вѣдъ міністерства промованя д-ра Ал. Огоновского на звычайного професора, не подаючи выкладовои мовы. Але зборъ професоровъ не хотѣвъ пристати и на таке внесеня, бо — казали — для тои науки взагалѣ нема другои звычайной катедры, а тота, яка е, е занята. Отже постановлено жадати: а) щобы рускій катедры усунено; б) зъ фондовъ, призначеныхъ на тій катедры, утворити другу катедру для приватного права; в) д ра Алекс. Огоновского именувати звычайнымъ професоромъ на тѣй катедрѣ безъ означеня выкладовои мовы.

Бѣльше перфідіи и софістеріи, якъ найшлось у тыхъ заступниковъ науки, годѣ хиба зобрати до купы. Тымъ панамъ ходило лише о те, щобы всякими можливыми способами не допустити до звычайной рускои катедры, а домагати ся императивно, що выкладовою мовою може бути тѣлько польска и лише поббчній катедры можутъ бути зъ рускою мовою.

Однако міністерство таки занменувало д-ра Огоновского звычайнымъ професоромъ приватного права зъ рускою мовою выкладовою.

При сѣй нагодѣ треба розказати деякій давнѣйшій подѣй. На засѣданю академічного сенату дня 16 грудня 1878 р. подавъ д-ръ Бѣлиньскій внесеня, щобы жажадати вѣдъ міністерства такои змѣны найвысшои постановы зъ р. 1871, що польска мова мае бути заведена у выкладахъ всѣхъ наукъ правничого и фільософічного выдѣлу, а рѣвночасно мають бути заложений рѣвнорядній и рѣвно достойній катедры рускій. На те вѣдповѣвъ д-ръ Ом. Огоновскій внесеньмъ, щобы задержано status quo або, щобы обѣ мовы признано выкладовыми и заведено у выкладахъ. Внесеня д ра Бѣлиньского принято всѣми голосами противъ голосу д-ра Ом. Огоновского. Коли въ р. 1880 на засѣданю збору професоровъ дня 27 сѣчня обговорювано прелімінарь на р. 1881 и збйшла бесѣда на рускій катедры: по палкихъ высказахъ польскихъ професоровъ, особливо Кабата и Пентака, постановлено бѣльшостею голосовъ вчеркнути дотацію 1600 зр. на рускій катедры.

Придивѣмъ ся дальшій доли рускои катедры для приватного права. По смерти проф. д-ра Алекс. Огоновского довго не обсаджувано тои катедры анѣ навѣть не суплювано, — не черезъ те, щобы не можна було найти способбной силы, а попросту черезъ польскій шовініямъ. Кандидатъ, науково цѣлкомъ успособбненый, котрого науковій розвѣдки въ нѣмецкій мовѣ люде науки и фаховій письма дуже прихильно оцѣнювали, кѣлька разовъ вносивъ подання, выказуваючи ся науковыми працями, просивъ о суплентуру, але его просьбы не увзглядненo. Вонъ мусѣвъ звернути ся зъ просьбою до иншого університету и выкладае теперь въ університетѣ въ Загребѣ. Се не одинокій выпадокъ. Дуже способній руский кандидаты выказували ся вже давнѣйше своими працями и просили о venіam legendi, але имъ вѣдказувано. По довгомъ зволіканю рѣшивъ ся вкінци зборъ професоровъ вѣддати суплентуру приватного права зъ рускимъ выкладомъ Полякови д-рови Ал. Долиньскому. Але що на его выклады руский студенты не хотѣли записувати ся, то треба було именувати его аж членомъ екзамінаційной комісіи, щобы его выклады могли вѣдбувати ся.

До сего вѣрного опису, якъ то польскій елементъ у львовскомъ університетѣ вызискує въ практицѣ свое ius possidendi супротивъ Русиновъ, варто додати ще деякій факты. Вѣдъ часу т. зв. упародовленя університету въ р. 1871 не заложено доси анѣ на правничомъ анѣ на лѣкарскомъ выдѣлѣ нѣ одной рускои катедры крѣмъ тыхъ, якій були вѣдъ р. 1862; лише на фільософічномъ выдѣлѣ повстала нова руска катедра для исторіи. Вызначныхъ професоровъ зъ науковою славою, членовъ академій наукъ, найстаршихъ лѣтами службы, не выбирано ректорами університету лише черезъ те, що були зъ переконання щирыми Русинами, — якъ пр. д-ра Ом. Огоновского. Не було доси у львовскомъ університетѣ нѣ одной инавгурації въ рускій мовѣ. Молодый Русинъ не може навѣть дбстати мѣсця въ жаднбмъ університетскомъ заведеню. Коли се взажити, то на долони лежить выснокъ и судъ о справдѣ спиняючомъ и погубномъ значеню права possidendi польского елементу у львовскомъ університетѣ для культурныхъ потребъ и домагань рускаго народу.

Такому станови рѣчи головно винуватe правительство. Зъ своихъ обовязковъ що-до культурныхъ потребъ рускаго народу старалось оно вывязати ся лише заявами, котрій, хоть и засадничій, все-жь таки маютъ значѣне лише теоретичне. И такъ на засѣданю галицкого сойму дня 13 жовтня 1869 заявивъ заступникъ правительства: „Що-до краковского університету, то правительство запорядило все, щобы завести тамъ польскій выклады и тымъ способомъ вдоволити волѣ высокого сойму. Що-до університету львовского, то треба зважити, що удержанє двохъ польскихъ університетовъ въ Галичинѣ не е обовязкомъ правительства, не згадуючи вже за те, що и непольска народность може выступити зъ оправдаными домаганями.“

Друга, бодай по части прихильна заява выйшла вѣдъ міністерства при нагодѣ именованя д ра Алекс. Огоновского звычайнымъ професоромъ дня 3 цвѣтня 1882. ч. 5204. Заява находить ся мѣжь нормаліями въ зборнику законовъ и розпоряджень, обовязуючихъ въ австрійскихъ університетахъ, выданомъ зъ припорученя ц. к. міністерства исповѣдань и просвѣты у Вѣдни 1885. (Thun und Schweickhardt). Она звучить: „Що до дальшого истнованя рускихъ катедръ у львовскомъ університетѣ, зазначую, що.... въ тыхъ разахъ мае наступити выимка, коли правительство безъ змѣны обовязуючихъ кождого кандидата выможе, щобы досконало знавъ одну зъ обохъ краевыхъ мовъ, постановить або вже постановило, — якъ отсе власне мае ся рѣчь въ справѣ истнуючихъ зъ рускою выкладовою мовою катедръ, о котрій теперь ходить.“

Мы не забуваемо на вартость тыхъ заявъ. Они е для насъ доказомъ, що польска мова не е загальною мовою выкладовою у львовскомъ університетѣ; а заразомъ даютъ намъ пбдпору въ нашій боротьбѣ о національне право до повного посѣданя львовского університету, котрый повиненъ служити рускому народови, рускій культурѣ. Тымъ бѣльше мусять насъ чудувати и отбрчати хитке, здержане, ба навѣть неприхильне становище правительства въ иншихъ разахъ. Досыть указати на становище правительства, коли ходило о порѣшеня справы урядовои мовы; тогдѣ було обовязкомъ правительства якъ найострѣйше выступити противъ такого домагання, котре мусить ся уважати за провокацію Русиновъ. Мимоходомъ згадати бы ще за иншу провокацію.

Въ р. 1893 навѣдавъ тогдѣшный міністеръ просвѣты Мадейскій львовскій університетъ; було се дня 24 сѣчня. Зготовлено ему урочисте принятє въ авлѣ; промовлявъ такожъ одинъ студентъ-Полякъ. На тую промову вѣдповѣвъ міністеръ: „Дякую — каже — молодѣжи и упевнюю ся, що добре розумѣю и вѣдчуваю, яке е ся становище, ся положеня и задача, а заразомъ пригадую ѣй, що покликане Полякa на керманича просвѣты накладае обовязокъ такожъ и на молодѣжь.“ Въ промовѣ своѣй до професоровъ упевняе міністеръ, що въ нихъ силахъ и праци бачить найпевнѣйшу запоруку, що польска наука поступати буде якъ найкрасшимъ шляхомъ. Такъ позволивъ собѣ выразити ся ц. к. міністеръ у Львовѣ въ притомности рускои молодѣжи, якъ коли бы справдѣ львовскій університетъ мавъ служити лише польскѣй народности и польскѣй науцѣ. Але чого правительству нѣколи не можна выбачити, то се, що при закладаню лѣкарского выдѣлу у Львовѣ не подбало заразъ и о руску катедры та не заощадило рускому народови бодай сеи непотрѣбнои боротьбы. Є се просто обжалованє, зъ якимъ выступаемо противъ правительства.

Приступаемо до борбы о вѣдзыскане львовского університету, котрый безперечно належить ся рускому народови. Мы до тои борбы духово цѣлкомъ готовій, а вѣдъ правительства маемо право домагати ся, щобы насъ въ нашій борбѣ попирало, хочь певно, що така помбчь самыми засадничими заявами не е можлива. Коли бы правительство въ 1848 р. старалось було заспокоити насъ не надѣями, „що руска мова буде заведена въ гімназіяхъ, въ університетѣ и въ рускихъ школахъ, скоро пбдготовлять ся потрѣбній до сего силы“; коли бы правительство такожъ и въ р. 1862, закладаючи рускій катедры на правничомъ выдѣлѣ, не зацѣпкувало насъ приязною радою, „що потрѣбній силы мусять выховати ся впередъ на університетскихъ доцентурахъ и суплентурахъ“; коли бы насъ правительство поперло було чинно и енергічно стипендіями для молодѣжи, ремунераціями за науковій працѣ: то сотки вызначныхъ силъ, якими нашъ матеріяльно убогій, але душевно даровитый народъ може выказати ся, не були бы пропали для науки, для культуры нашого народу, а такожъ для славы и добра державы. Таку помбчь повинна намъ держава удѣлити бодай теперь и то заразъ.

Скажемо теперь про нашу зброю до нашои боротьбы. Кажуть, що Русины не маютъ анѣ потрѣбныхъ способбныхъ кандидатовъ, анѣ науковои літературы и термінольогіи, анѣ достаточного числа студентовъ для університету. На те нехай стане за вѣдповѣдь прикладъ, якихъ то приготовлень для університету потребували свого часу Поляки. Постановою зъ дня 4 падолиста 1807 р. цѣсарь Францъ I. основавъ на львовскомъ університетѣ катедру польскои мовы и літературы. Хочь конкурсъ розписано зразъ, то не найшовъ ся черезъ кѣлька лѣтъ нѣ одинъ кандидатъ Треба було аж въ р. 1822 окремои интервенціи правительства, щобы скликано конкурсову комісію, и тогдѣ найшли ся такій кандидаты: д-ръ правъ Ив. Мадуровичъ, бувшій адъюнктъ фільософічного выдѣлу; Францъ Себастіянъ Янушкевичъ, практикантъ въ ц. к. прокураторіи скарбу; Каэтанъ Матецкій, практикантъ въ губернію; Ив. Камѣньскій, директоръ театру; Францъ Швайцеръ, студентъ правъ въ університетѣ у Вѣдни; Николай Михалевскій, професоръ нормальныхъ школъ у Вѣдни; Францъ Трска, професоръ въ ліцею въ Градци; о. Ив. Рачиньскій, вбйсковый капеланъ. Вкінци призначено на тоту катедру професора нормальныхъ школъ „чоловѣка малои способности и мало образованого“, якъ про него каже хронистъ. Коли створено лѣкарскій выдѣлъ въ Краковѣ, не було анѣ науковыхъ компендіевъ анѣ термінольогіи, о скѣлько вѣдомо, записувано ся въ усѣхъ сторбнъ, навѣть рускими термінами. Не лѣпше дѣяло ся и на

Торговлю рѣзьбъ и сосудовъ церковныхъ
рукодѣльню бронзовничу, котра приймая всякого рода рѣчи изъ бронзу до золочена и срѣбленя и складъ срѣбла хінъского (столового) 491 6–40
припоручае ся фірму:
Евг. Спожарского и Вол. Устеньского
при ул. Рускій ч. 1. (въ каменици тов. „Просвѣты“ у Львовѣ

ишихъ выдѣлахъ. Що-до правничои термінольогіи, то свого часу навѣть Поляки признали у львовскомъ сеймѣ, що руска термінольогія є далеко лѣпша вѣдъ польскои.

(Конець буде.)

Письма зъ краю.

Зъ Коломыѣ пишуть намъ:

Будова зелѣзницѣ Делятинъ-Коломыя-Стефановка иде у насъ дальше, а зъ нею и выкупно грунтовъ. Часть ся: Делятинъ-Коломыя вже майже выкончена, такъ, що коли зъ весною заложать шины, поѣзды будуть могли зразъ ходити.

При будовѣ працюе також богато нашихъ людей мѣсцевыхъ, а мѣжь ними є й такій, що на власну руку беруть часть земныхъ роботъ та доставу матеріялу, особливо каменного. За се належить ся признане краевому Выдѣлови, що въ контрактѣ зъ предприемцями будовы застерѣгъ, абы они старали ся до роботы уживати якъ найбольше мѣсцевого населеня, а неменче и ц. к. старостѣ п. Баньковскому, котрый дививъ ся на выповнене того услова, и занятому при выкупнѣ грунтовъ д-рови Кульчицкому, що заохочувавъ селянъ до сеи працѣ.

Однакъ зъ другои стороны годѣ не замѣтити, що Выдѣлъ краевый, яко концесіонарь будовы, повызначуваъ неможливо низкій цѣны за грунты занятій вѣдъ будову, а кромѣ того умовивъ ся зъ комісарями выкупна, що наколи и зъ тои цѣны ще щось „урвуть“, то достануть зъ сего 25%, а решта йде до касы Выдѣлу краевого; впрочомъ за чинности при выкупнѣ платить Выдѣлъ краевый вѣдъ кільометра. То и не дивниця, що комісарѣ, маючи передъ собою нагороду 25%, рвуть, що тѣлько дасть ся, а якъ не дасть ся, то спроваджують комісію зъ п. Макаревичемъ, котра не признае и тои цѣны, що комісарѣ. Досе найвысшу цѣну достався Товмачикъ — 32 крейцарѣ за сяжень квадратовый, и то городовъ, котрыхъ вартость не вѣсля оцѣнки комісіи, але вѣсля того, якъ тамошній селяне платять, є въ трое бѣльша, бо земль тамъ дуже мало, а та, що є, то найлѣпше справлена въ цѣломъ повѣтѣ. Пересѣчна цѣна вѣдъ морга, яку платили пп. комісарѣ выкупна грунтовъ, то 250 зр. разомъ зъ полѣтками. Хто знае, яка власне въ тыхъ повѣтахъ дорога, земля, то цѣна 250 зр. за морґъ, котрого серединою йде насыпъ зелѣзничій, чи не надто мала?! Але и таке бувае — якъ се стало ся въ Городенцѣ, — що заключуе ся зъ селянами провізоричній умовы що-до цѣны купна, на т. зв. реверсахъ, а потомъ, коли бачить ся, що зъ жертвованыхъ цѣнъ можна ще щось „урвати“, зрывае ся умовы, заслонюючись тымъ, що п. Ск. „не мавъ права тѣлько давати“ и зачинае ся „рване“. Ну, а най но бы вѣрвавъ яку провізорычну умову мужикъ!...

На таке поступованье селяне жалують ся та „дісперують“, що такими цѣнами просто руйнуе ся ихъ. Зъ тыхъ повѣтовъ богато людя выйшло вже до Канады, а богато выбирае ся теперь, особливо зъ Городенки — а найвысша автономічна власть краева ще доливае оливы... Тутъ представивъ я тѣлько дрѣбку зъ того, що мѣстить ся за занавѣсою.

Най же всѣ дотычній громады, выготовлять до сейму петиціи зъ докладными выказами своихъ стратъ при выкупнѣ грунтовъ, а тогдѣ ширшій свѣтъ побачить, яке то „лихе щасте“ заготовивъ имъ Выдѣлъ краевый зъ своими цѣнами и 25%-овою нагородою за „урыване“. Тѣлько не засыпляти справы!

А. Р.

Переглядъ політичный.

Зъ Праги донесять, що міністеръ торговлѣ бар. Діпавлі выдавъ до всѣхъ почтовыхъ урядовъ въ Чехіи розпоряджене, щобы у внутрѣшній службѣ уживали ческои мовы. Въ справѣ того розпорядженя Wiener Abendpost заявляе, що сей реескрипть приложеный строго до §. 13 обовязуючихъ языковыхъ розпоряджень для почтъ, такъ що у внутрѣшній службѣ и въ почтовій манипуляціи нѣмецка мова лишить ся и на дальше мовою урядовою. Що-до персональныхъ справъ, економічныхъ аґендъ и т. п., то въ почтовыхъ и телеґрафічныхъ урядахъ Чехіи мають бути уживанй обѣ краевій мовы. Сесе вѣдповѣдае цѣлковито §. 7-ому языковыхъ розпоряджень. Отже реск,рипть міністра торговлѣ не може нѣкого чудувати, бо навѣть противники языковыхъ розпоряджень и теперѣшного правительства мусять признати, що истнуючій розпорядженя треба строго выконувати.

—

Вчера вѣдбула ся въ Празѣ конференція нѣмецко-поступовыхъ соймовыхъ послѣвъ. Въ тій конференціи взяли такожъучасть два хрестіяньсько-соціяльній послы Опіцъ и Клиценбаверъ. Ухвалено не брати участи въ нарадахъ ческого сейму. Ректоръ нѣмецкого університету въ Празѣ професоръ теольогіи Курцъ заявивъ, що вѣнъ також не явить ся на засѣданяхъ сейму.

—

П. Штайнвендеръ выступивъ зъ нѣмецкого либерального сторонництва. Свій проктъ Штайнвендеръ мотивуе такъ, що въ той способъ хоче зробити конецъ агітаціи ведений зъ Градця, котра вилива на парляментарній вѣдносины сторонництва. Теперь сторонництво, не вяжучи ся его особою, буде могло цѣлкомъ свобѣдно постановити, що уважать за вѣдповѣдне. — Дня 29 с. м. вѣдбуде ся въ Віллахъ вѣче выборцѣвъ Штайнвендера. Въ Градци говорять, що Штайнвендеръ одержить вотумъ недовѣря и зложить мандатъ.

—

Narodni Listy доносять, що польскій и ческій послы на Шлеску въ сій сесіи вступлять назадъ до шлеского сейму и що розпоряджене президента міністрѣвъ и міністра судівництва о уживаню польскои и ческои мовы вѣдповѣдными властями дѣйстно выдане. Сесе розпоряджене выслано вже урядовою дорогою.

—

На засѣданю угорского сейму передъ святами, п. Горанскій закинувъ бувъ Банфіому нечестне поступованье въ его політицѣ, особливо що-до способу переводженя выборовъ. Въ наслѣдокъ того Банфі вѣдославъ Горанскому свѣдковъ. Коли вызваный зазивъ, що поединокъ не закончить справы, бо вѣнъ наведе въ палатѣ доказы правды своихъ слювъ, свѣдки Банфіого не могли згодитись на поединокъ, бо вѣдсля правилъ поединокъ справу остаточно полагоджуе. Свѣдки Горанского вѣдповѣли протоколомъ, заявляючи, що въ огляду на се вѣдмовляють сатисфакціи и уважають справу за закончену. Свѣдки Банфіого вѣдповѣли такимъ самымъ протоколомъ. Мимо всего того справа не закончила ся, бо Горанскій вызвавъ на якусь обиду міністра Фебварого, однакъ сей заявивъ, що доки Горанскій не дасть сатисфакціи Банфіому, вѣнъ не буде мѣгъ дати ся Горанскому. Горанскій мусить самъ вызвати Банфіого, который теперь буде надумуватись, чи принята вѣзване, чи вѣдкинути. Сеся афера мала такій наслѣдокъ, що на вчерашнѣмъ засѣданю сейму опозиція троха утихла и Банфі не лише мѣгъ прийти до слова, але вспѣвъ навѣть докончити свою бесѣду. Вѣдповѣдаючи на интерпеляцію въ справѣ именованя Шехенього міністромъ a latere, Банфі заявивъ, що сеся справа вѣдпадае выключно компетенціи короны и правительство рѣшучо не може допустити до дискусіи надъ тою справою. По промовѣ двохъ бесѣдниковъ въ справѣ речниця выбору президія засѣдане замкнено, а слѣдуюче назначено на вчера. По замкненю засѣданя якійсь дотепный посолъ зробивъ увагу, що ледви чи засѣдане буде могло вѣдбути ся, бо всѣ послы повняють обовязки секундантовъ. У воздусѣ дѣйстно висить шѣсть поединковъ.

Фінансова комісія угорского сейму приняла безъ змѣны проектъ закона о провізоричнѣмъ управильненю участи въ коштахъ спільныхъ справъ монархіи и проектъ закона о угодовій провізорії. Вѣдчасъ дискусіи Банфі заявивъ, що самостійній заряджене були-бъ увійшли въ житє, якъ бы не внесено на часъ вѣдповѣдныхъ предложень, а се не стало ся анѣ въ Австрії, анѣ на Угорщинѣ. Лише въ наслѣдокъ прикрыхъ парляментарныхъ вѣдносинъ не можна було перевести нарадъ надъ предложенями. Зъ огляду на се правительство уважало за конечну рѣчь задержати дотеперѣшный станъ. Сли протягомъ вѣдъ року не поведе ся перевести парляментарныхъ нарадъ надъ квотовыми предложенями, то правительство буде мусѣло подумати о запевненю собѣ самостійныхъ заряджень.

—

Въ понедѣлокъ вѣдѣхали зъ Креты адмиралы чотирохъ опѣкунчихъ державъ. Зъ нагоды вѣдъѣзду адмиралѣвъ вѣдбувъ ся въ Кандіи прощальный бенькетъ, на котрый окромъ лишаючихъ ся на Кретѣ офіцировъ запрошено також всѣхъ консулѣвъ. Французкій адмиралъ вынесъ тоастъ въ честь грецкого короля и его родины, наслѣдника престола кн. Юрія и въ честь італійского адмирала Каневара. Часть европейскихъ вѣйскъ вѣдъѣде зъ Креты 1-ого сѣчня. — Petersb. Ztg. доносить, що россійскій офіцеры, знаючи мовы: турецку и новогрецку, одержали вѣзвания обняти становиска въ кретеньскій адміністрациі. — Чорногорске правит льотно рѣшило вѣдкликати воякѣвъ, котрій мали на Кретѣ увійти въ складъ мѣжнародноі жандармеріи. Дорадниками кн. Юрія будуть конзулѣ европейскихъ державъ. Россія намѣряе выконувати рѣдъ патронату надъ княземъ.

Буча въ кіевскомъ університетѣ.

Памятники Мицкевича въ Варшавѣ и Муравева въ Литвѣ дали причину до бучѣ въ університетѣ — не варшавскомъ, але кіевскомъ.

Сесю бучу описавъ якійсь В. Комаренко въ черновецкій „Буковинѣ“ ось-якъ:

„Въ россійскій державѣ здавна звыкли вважати студентеьку молодѣжь за опозиційный елементъ. Такъ досе и було, бо коли и истнували межи студентами люде зъ реакційными поглядами, то вони звычайно не приймали нѣякои участи анѣ въ студентьскомъ, анѣ въ громадьскомъ житю и нѣколи нѣчимъ не выявляли факту свого истнованя. Отже сегодня не подѣвано выявилось, що середъ кіевскихъ студентовъ реакція уже взяла собѣ кубло. Сталось се такъ:

3-ого (15) грудня на загальній зборѣ кіевськи студенты ухвалили вѣолати студентамъ варшавського університету привѣтъ, въ котромъ витали ихъ зъ близькимъ вѣдсловленемъ памятника Міцкевича и высловлювали имъ свое спвчуте зъ приводу грубои образы, яку зробивъ россійскій урядъ польскій націи, поставивши монументъ гр. Муравеву у Вильнѣ. При складаню сего привѣту якось було и почулось кѣлька голосовъ незадоволеня, але такихъ несмѣлыхъ и рѣденькихъ, що на нихъ не звернули нѣякои уваги, гадаючи, що вони належать поодинокимъ и не довѣдомленымъ въ справѣ лицямъ; але шандко выявилось, що се не такъ сій поодинокій людцѣ на другій день выросли вже въ цѣлый гуртъ Россіянъ, котрый енергічно агітували на корысть новыхъ зборовъ 5 (17) грудня, щобъ наново обговорити справу зъ привѣтомъ до Иоляковъ.

5 (17) грудня по вѣдчиненю зборовъ предсѣдателемъ, передъ единованымъ студентствомъ зъявилась купка кацаповъ, котрій зъ пѣною на устахъ и зъ очима налитыма кровю силкувались довести зборамъ, що Муравевъ есть не менше славный герой якъ Міцкевичъ, що вѣнъ заслугуе на таку-жъ пошану якъ и сей остатній, и що вони врешть — якъ „порядній“ люде и патріоты ображений такою непошаною до памяти Муравева и вымагають, щобъ зразъ-же листъ написаный до Варшавы бувъ наверненый назадъ. Одинъ зъ ораторовъ доводивъ навѣть, що Муравевъ не менше Міцкевича служивъ идеямъ вѣльности и братерства. Громада терпеливо слухала промовы 4-охъ чи 5-охъ заступниковъ послѣдувателѣвъ нового, ще не признаного друга людскости — Муравева; коли-жъ почали выступати зъ промовами прихильники „привѣтовъ“ а прихильники Муравева хотѣли свистомъ та лайкою не дати имъ говорити, у громады терпець увірвавъ ся и, не дивлячись на сторожѣне предсѣдателя, дѣло могло бы було скончитись дуже скандально, якъ бы Муравевцѣ не догадались и при першихъ крикахъ: „вонъ падлюки!“ и „бий ихъ!“ не покинули авдіторію.

Купа кацаповъ-студентовъ, що були выгручей студентами зъ зборовъ 5 (17) грудня за свою велику прихильность до Муравева, побачивши себе зовсѣмъ зднекредитоваными въ очахъ товаришѣвъ и не бачучи собѣ въ силохъ перемогти противниковъ власными силами, наважили очевидячки звернути на нихъ увагу уряду. Въ тій цѣли вони 7 (19) грудня въ силѣ 100 душъ зобравшись передъ дверми инспекціи університету, почали спѣвати въ якомусь дикому екстазѣ россійскій гимнъ „Боже царя храни!“ На се студентство, що стало збѣгатись, придивляло ся невиданому диву, а вѣдтакъ стало вѣдповѣдати свистомъ. Тодѣ кацапы, щобы примусити окружаючихъ вѣдноситись до нимну зъ повагою, закричали: „Шапки долой!“ А коли одинъ не скинувъ свого картуза, одъ гурту спѣвакѣвъ вѣддѣлились якійсь запаятець и збивъ йому самъ картузъ зъ головы. Сей остатній, якъ потомъ выявилось — Полякъ не забарився вѣдповѣсти напастникови и ударивъ його въ лице; бійка на сѣмъ и скончилась. Сей гармідеръ, якъ спѣвъ зъ одного и свистъ зъ другого боку протягнись ще якійсь часъ. По троху втихли завдяки пізній обѣдній порѣ.

Вѣсля манифестаціи Россіянъ вѣбравъ ся на другій день 8 (20) грудня великій студентскій сходъ, що мавъ бы дати безпристрастный осудъ товаришамъ, що перешкодили и высмѣяли москвофілѣвъ; але о спокойній дискусіи годѣ було й думати. Промовы були пересипій ненавистью до товаришѣвъ-реакціонерѣвъ, а се примусило Муравевцѣвъ робити перешкоды бесѣдникамъ вѣдчасъ промовы. То дало починъ, що громада студентовъ въ числѣ до 200 душъ охопили ся зъ мѣсць и стискаючи кулаки, якъ одинъ чоловѣкъ загукали: „Вонъ падлюка шибгуны!“ Муравевцѣ, зрозумѣвши свою небезпечность, забрали ся зъ авдіторія. Вѣсля сего постановила громада однодушно не признавати Муравевцѣвъ, своими товаришами-колеґами и на завсѣгды уважати ихъ за падлюкъ. Вѣдтакъ вийшли товаришѣ зъ авдіторія и рушили разомъ коридорами спѣваючи „революційній“ пѣсни, мѣжь иншими „Ще не вмерла Украина“. Голосній спѣвы змусили ректора університету выйти на коридоръ. Ректоръ ставъ вмовляти въ студентовъ, щобы залишили манифестацію На те вѣдповѣли ему докоромъ, що вѣнъ Муравевцамъ не казавъ занехати спѣвати „имнъ“, а имъ заказуе. Ректоръ ставъ оправдувати ся, говорячи, що его не було тогдѣ въ університетѣ, якъ Муравевцѣ спѣвали. Вѣдтакъ стали студенты кликати инспектора яко при хильника вчорашнои манифестаціи, але т о здесь винникъ. Зъ другою годиною въ полудне розбѣгшлась громада домовъ.

На другій день оголосила инспекція закончене професорскихъ выкладовъ и зачинене університету по поводу Різдвяныхъ святъ, бажаючи при тѣмъ не допустити студентовъ до дальшихъ розруховъ.“

Въ тій справѣ помѣстили навѣстку и два польскій львовскій дневники: Słowo polskie коротшу, а Kurjer lwowski о шириѣшу п. заг. „Mickiewicz a młodzież rosyjska“, — допись студента кіевского університету. Słowo polskie говорить о „авантурѣ“ мѣжь „кацапами“ а „Украинцями“ — натомѣсть дописуватель Kurjera говорить загаломъ о „Росіянахъ“.

Кіевска допись студента [очевидячки Полика] въ Kurjer-ѣ представляе бучу бѣльше-менше такъ, якъ Комаренко въ „Буковинѣ“. Допысуватель Kurjera подае число студентовъ зъ одной и другои стороны. „Муравевцѣвъ“ зобрало ся було д. 7 (19) въ кабінетѣ инспектора Карпиньского на контръ демонстрацію до 150 особъ, а коли выйшли зъ вѣдтамъ спѣваючи „Боже царя храни“, стрѣтили противника въ силѣ 70 - 100 особъ и тутъ студентъ-Полякъ побивъ якогось Муравевца. — На другій день зобрало ся до 400 студентовъ, а коли не вѣдомкнено имъ авдіторія, они дверѣ выламали. Замѣтна рѣчь, що студентъ-Полякъ въ допысѣ до Kurjera уважавъ за потрѣбне выразно зазначити: „Z Polaków nikt nie przemawiał. Mówili sami Rosyanie. Piszę o tem dlatego, że jest to szczegół nader ważny dla nas i świadczący o szlachetnych aspiracyach lepszej części rosyjskiej młodzieży“. Дальше говорить о спѣвѣ „марсельянки россійскои: Вставай, подымайся рабочій народъ“ а о „Ще не вмерла Украина“ не згадуе. Вѣдтакъ говорить о тѣмъ, якъ дехто зъ Муравевцевъ „oberwał po pysku“, якъ на промову ректора вѣдспѣвано „цѣлый революційный репертуаръ россійскій“ — о репертуарѣ польскѣмъ не згадуе, видко Поляки свого репертуару не выймали зъ кишенѣ... А кончить словами: „На всякій способъ россійска молодѣжь зробила великій крокъ на средъ. Прецѣнь до недавна не мала она — говорю лишь о кіевскій — нѣякихъ переконѣчень або задачъ“.

Редакція Kurjera lwowskiego, одушевленна бучею въ кіевскомъ університетѣ, каже: „Духъ революціонізмовъ, мордованыхъ вѣдъ трехъ поколѣнь царатомъ, духъ Рылѣева, Бестужева... ожившъ молодѣжь россійску“. Але потомъ Kurjer повиненъ бувъ запытати: „А що-жъ наша, польска молодѣжь? молодѣжь варшавского університету, або й Поляки кіевского університету, зъ которыхъ „nikt nie przemawia!“ ?!

Тожъ то и є, що Поляки въ Россіи — въ цѣлахъ своей політики — выдали собѣ окликъ: нѣякихъ демонстрацій! абы показати, що нинѣ нема въ Россіи елементу бѣльше врѣлого и спокойного, якъ Поляки...

Цѣла сеся пригода пригадуе намъ перше католицке вѣче въ Краковѣ передъ кількома лѣтами, де то пок. митрополитъ Сильвестеръ Сембратовичъ дуже остру мавъ мову противъ Россіи — але зъ польскихъ епископовъ та станьчиковъ нѣхто не промовивъ противъ Россіи... абы не давати тымъ причины до якихъ непріятностій для Поляковъ въ Россіи...

НОВИНКИ.

— До Рогатина приѣздить дружина народного рускаго театру и *вже 1-ого сѣчня* (н. ст.) 1899 розпочне цикль представлень. Се покищо звѣстка для охоты патріотовъ. Репертуаръ буде оголошеный усе на передъ. Представленя будуть на Майоровцѣ, а на представленя чей-же не треба буде аже принуки... Рогатинцямъ сего не треба.

— Ц. к. уряды продажи соли въ Ляцку, Дрогобичи, Стебнику, Болеховѣ, Калушы, Делятинѣ, Ланчинѣ и Косовѣ внесено найвысшою постановою въ днемъ 31 грудня с. р. а урядъ продажи соли въ Долинѣ въ днемъ 27 грудня с. р. Справы продажи соли внесеныхъ урядовъ будуть полагоджувати вѣдъ 1-ого сѣчня 1899 р. ц. к. заряды салінарній въ тыхъ мѣсцевостяхъ.

— Зъ пригодъ на зелѣзницяхъ. Дня 25 с. м. по 4 годинѣ рано коло стациі Найгайзель наѣхавъ тягаровый поѣздъ на поѣздъ особовый, котрый выѣхавъ зъ Вѣдня, и пять возовъ розбило ся а зъ людей 2 подорожній тяжко ранені а 15 подорожныхъ и 2 особы зъ зелѣзничои служоы ранені лекше.

— Генералъ-майоръ Августъ Темпісъ, командантъ въ мѣстѣ Львовѣ, перейшовъ на власну просьбу въ станъ спочинку и при сѣй нагодѣ цѣсарь надавъ ему характеръ фельдмаршалъ лейтнанта ad honores и вѣйсковый хрестъ заслуги. — Наслѣдникомъ ген. Темпіса именованый генералъ-майоръ Іосифъ Панатовскій, теперѣшный командантъ четвертои бриґады пѣхоты. Досе вѣнъ перебувавъ въ Ярославѣ, а обовязки своей служоы у Львовѣ обійме въ сѣчни.

Просто на Угорщинѣ у одного зъ найретельнѣйшихъ продуцентовъ закупивъ я особисто знамепитій кількалѣтній вина угорскій и продаю ихъ: Столове по 50 кр., Neszmelyer по 60 кр., Геґеляйске по 70 кр. за бутильку, ґарантуючи за найвысшу доброту ихъ и натуральность. Фірма **Иванъ Мушиньскій** Львовъ, Ринокъ ч. 40. 474 2—4

— **Юліянъ Захарієвичь**, професоръ будівництва и архітектуры на політехніцѣ львівскій, радникъ двору, кавалеръ ордера зелѣзной короны третьой класы, умеръ вчера майже скоропостижно [на недугу серця] въ 61 роцѣ життя. Покійный родився ся 1837 р. у Львовѣ. Скінчивши тутъ школу реальну и студія технічні у Львовѣ и на політехніцѣ у Вѣдни, вступивъ до служебы зелѣзничон, бувъ вѣдъ 1860 р. при зелѣзници Кароля-Людовика а вѣдъ 1860 при Черновецкій и дійшовъ до становища начальника руху на лініяхъ австрійскихъ и румуньскихъ зъ осѣдкомъ въ Черновцяхъ. Въ початкахъ 1870-ыхъ роковъ поселивъ ся у Львовѣ, покликаный сюда на професора архітектуры б. академіи технічной. Недавно обходивъ [вразъ зъ професорами Юл. Медвецкимъ и Марконімъ] юзилей 25-лѣтного професоровання на політехніцѣ львівскій, а двічи бувъ ректоромъ. Бувъ се чоловѣкъ дуже поважаный и дѣяльный: бувъ председателемъ екзамінаційнон комісіи, членомъ краевон рады шкільнон и краевон комісіи для справъ промысловыхъ, членомъ рады мѣсконъ, консерваторомъ археольогічныхъ памятокъ, директоромъ гал. каси щадничон и т. д. якійсь часъ бувъ посломъ до рады державнон. Его архітектонічными дѣлами є у Львовѣ: політехніка, галицка каса щадничa и костелъ та клашторъ Францискановъ при Курковій улиці, дальше синагога въ Черновцяхъ и костелъ въ Буцневѣ. Кромѣ того выготовивъ вонъ пляны многихъ костеловъ и церквей въ краю, замку въ Гусятинѣ, реставраціи катедры въ Тарновѣ и т. д. На знакъ жалобы повѣвають вѣдъ вчера на політехніцѣ и на ратуши жалобній хоругви. Похороны вѣдбуде ся завтра [въ четвергъ].

— **Національна церковь въ Америцѣ.** Тамошна „Свобода“ пише: „На підставѣ найновѣйшого розпорядженя папы можуть всѣ молодій католики, котрій розумѣють мову англійску, належати до тыхъ парохій, въ котрыхъ мова англійска есть урядовою, не пытаючись позволенія родичівъ. Зъ того розпорядженя бачимо, що політика архіепископа Айрленда, щобы въ Америцѣ зробити церковь одноцѣльною католицкою зъ англійскимъ языкомъ, принесла повный успѣхъ. На тѣмъ потерпить найбільше Нѣмцѣ католики, Поляки и Італіянцѣ, котрій причисляють ся до латиньского обряду. А хоть се розпорядженя дотыкає и насъ Русиновъ, то все-таки нашъ обрядъ буде довгій часы запорою противъ выпародовленя“.

— **П. Філяретъ Колесса** просить насъ оповѣстити отсе его письмо: „Супроти того, що на выдану мною *„Першу Службу Божу на чотири голоси мішаного хору“* надходять зо всѣхъ сторонъ численній замовленя зъ нерѣдко поданою оплатою на пересылку почтову, подаю отсимъ до вѣдомости всѣмъ, що хотѣли бы се выдавництво замовити, що сама „Служба Божа на чотири голоси мішаного хору“ коштує 1 зр., звычайна пересылка почтова вѣдъ одного екземпляра [чотири голосы] платить ся 10 кр., а рекомендована 20 кр. — Філяретъ Колесса, заступникъ учителя при ц. к. академічній [I] гімназіи у Львовѣ.

— **Зъ Товмаччины пишуть намъ:** Недавно писала одна польска газета, що Поляки въ Калуши жидовать. То само дѣесь и въ Томачи. Коли Банкъ взявъ за довги въ секвестръ цѣлый ключь товмацкій, зъ найплодороднѣйшою на цѣлу Галичину землею, мовь саранча кинулась жидова на тую землю, а установленый секвестромъ шляхтичъ польскій вѣддавъ зарядъ добръ въ руки жидовскій. Бухгальтеръ-жидъ, на кождомъ фальварку жидъ-халатовець, а коли ще зважити, що и куратором товмацкого дѣдича есть жидъ, станиславовскій адвокатъ, то можна мѣркувати, якъ въ Томачи „górą браця мойжешовего вызнання“. Товмацкій панове цѣлують жидовки по рукахъ... Зъ всего видко, що теперь чи въ четверъ „браця мойжешовего“ геть загорнуть бѣльшу посѣлость въ Галичинѣ.

— **Ц. к. краєва Дирекція скарбу у Львовѣ** оповѣщеномъ зъ дня 12 с. м. вызначує [на підставѣ розпорядженя міністерского] речинець до 15 н. ст. лютого 1899 року на предкладанє фасій до податку рентового и податку особисто-доходового за рѣкъ 1899. Звертаємъ на се увагу всѣхъ обовязаныхъ до предкладанія фасій.

— **За-для спадщины.** Сими днями вѣдбуло ся въ Амстердамѣ въ Голяндіи цѣкаве вѣнчане. Молодый, властитель гостинниць, вжь майже до часу вѣнчання одягавъ ся въ жѣночу одежу и за весь той часъ всѣ уважали его женщиною. А причина того була така: Мавъ вонъ дуже богату тѣтку, котра передъ двацять трема роками записала цѣлый свій маєтокъ его родичамъ, але підъ условіемъ, що уродить ся имъ дочка. Тымчасомъ на свѣтъ прийшовъ сынъ, отже не було иншон рады, якъ лише зробити зъ него дочку. Для того убрали его въ жѣночу одѣжь и доки жила тѣтка, вонъ двацять и три роки бувъ дѣвчиною. Сего року тѣтка померла, а фальшива дѣвчина вѣдкрыла свою тайну нефальшивій дѣвчинѣ и побрали ся.

— **Коли буде конець темноть?** В селѣ Шипотѣ коло Селятина на Буковинѣ закравъ ся хтось невыслѣдженый до православнон церкви и забравъ зъ чашѣ св. Дары та кусень оловянного хреста. Дорогоцѣнностій анѣ грошій не рушивъ, отже се наводить на здогадъ, що крадѣжъ сповнено за-для чарбовъ. Именно мѣжь темными Гуцулами доховавъ ся забобонъ, що ручниця набита частицею св. Дарбовъ и посвяченымъ оловомъ мѣколи не хибить.

— **Дрібній вѣсти.** Судовій маніпуланты въ Тернополя поѣхали на снята до економа въ Чистяловѣ и тамъ по вѣдпитку середъ сварки Карделя ударивъ 30-лѣтного Федуника въ лице, той упавъ и згинувъ на мѣсци; Карделю арештовано. — Въ Краковѣ померла въ 52 роцѣ життя Марія Стапиньска, жена професора університету [зъ роду Русина]. — Графиня Войтѣхова Дѣдушицка зъ Сяноля тяжко занедужала у Вѣдни. — Въ Збаражи померъ въ 59 роцѣ життя судовый лѣкарь Вільгельмъ Райзнеръ, полишивши великій маєтокъ зъ цитратнон практики. — Померший недавно въ Англіи бар. Фердинандъ Ротшільдъ [братъ вѣденьского Ротшільда] записавъ свою дуже богату галерію образовъ и рѣзьбъ британійскому музеови. — Въ Снятинѣ увязнено мѣщанини Івана Терлецкого, котрый утопивъ у Прутѣ служившу у него свою братанницю Олену. — Чума выбухла на островѣ Мадагаскарѣ; досѣ умерло 8 особъ. — Въ хіньскомъ таборѣ підъ Ганг-чау лучивъ ся недавно великій выбухъ стрѣльного пороху, зъ чого на просторѣ одной англійскон милѣ квадратовон всѣ домы повалили ся и его хіньскихъ воякбвъ стратило житє. — На часъ соймовон сесіи заведено въ будынку соймовомъ почтову філію.

Соймъ краєвый.

[1 засѣданє 4 сесіи VII. періоду зъ дня 28 н. ст. грудня.]

Нинѣшне отворене сойму попередило богослуженя въ церквахъ обохъ обрядовъ. Въ богослуженю взяли участь многій посли. Кількохъ послівъ на богослуженю и въ сали соймовій явили ся въ контушахъ.

О год. 11½ отворивъ маршалокъ краевый гр. Стан. Бадені засѣданє промовою. На початку привитивъ згадку пок. цѣсаревій и выразивъ по тій причинѣ въ имени сойму глубокій жаль. Вѣдтакъ перейшовъ до рѣчи. Сесію сесію скликано на коротенькій часъ, лишь на три днѣ. Самъ маршалокъ старавъ ся о скликанє сеи сесіи. Вѣдтакъ згадавъ о елементарныхъ нещастяхъ въ кількохъ повѣтахъ; выдѣлъ краевый удѣливъ помочи. Въ захѣдныхъ повѣтахъ зайшли сумній факты — противжидівскій розруси, — однакъ интелектуальныхъ виновниковъ розрухбвъ не выпайдено. Въ многихъ повѣтахъ уже внесено станъ выжковый, а въ прочихъ буде невдовзѣ внесеный Причины розрухбвъ дадуть ся вѣдвайти въ браку просвѣты и въ нуждѣ економічній. Такимъ екоцесамъ запобѣгнуть: підненсенє просвѣты не только середъ молодежи у вѣнцѣ шкільнбмъ, але и середъ старшихъ черезъ читальнѣ, кулка рѣльничій и т. н., черезъ справедливость и рѣшучість властій, а заразомъ черезъ основанє многихъ інституцій, котрій бы лучили всѣ верстви суспільній Основанє касъ Райфайзена, розширенє кредиту селянського и ухваленє на сю цѣль вѣдповѣдного кредиту, буде задачою сойму. — Дальше маршалокъ выказувавъ, якій справы буде мати до полагоды соймъ на сій сесіи. По руски сказавъ лише одно реченє, а именно, що вѣдѣлъ краевый предкладая законъ будівничій для сѣлъ и для меншихъ мѣстъ та мѣсточокъ. Промову свою закінчивъ заявою льояльности для цѣсаря и вивбъ окликъ: Niech żyje! Многая лѣта!“

Опбля намѣстникъ вѣдчитавъ вѣдручне письмо цѣсаря зъ подякою за звѣстну адресу вѣдъ сойму. Письмо вѣдчитавъ намѣстникъ насамперед по польска, по бмъ по руски.

Цѣсарь въ письмѣ, контрасигнованбмъ гр. Туномъ, приймає до вѣдомости ухвалу зъ тамтои сесіи сойму о высланю депутаціи зъ адресою въ день ювілеи и дякує за тую льояльну заяву та высказує свое пересвѣдченє о льояльности населенія Галичины: о его вѣрности династіи та непохитного тревання при звязи монархіи.

Вѣдтакъ сказано въ письмѣ: „Культура духова и матеріальна, оперта на запорученыхъ основными законами правахъ поодинокихъ складовыхъ частей монархіи и на рѣвноправности, зросла всюды успѣшно. Се только скрѣпити може печаливу дбалість о добро поодинокихъ частій, конечну для безнастанного поступу загалу, наколи репрезентаціямъ краевымъ, яко головно покликанымъ до дбання о интереси, вѣдъ котрыхъ зависить провадженє, дане буде при досконаленю інституцій публичныхъ вѣдповѣдне поле до выконуванія служачихъ имъ правъ конституційныхъ“.

По вѣдчитаню цѣсарского письма маршалокъ заявивъ: Соймъ зъ подякою приймає цѣсарске письмо до вѣдомости.

Потбмъ промовивъ намѣстникъ. Говорившъ бѣльше якъ годину, послугуючись записками. Бесѣда его була немовь програмою его дѣяльности. Мѣжь иншимъ казавъ, що народній школы, промысловій и торговельній є конечне підпирати. Въ шкільництвѣ народномъ є поступъ. Потреба полѣпшеня матеріального быту учителівъ не дасть ся заперечити. Звертаючись до послівъ народности руского, запевнивъ ихъ, що буде поводитись справедливостію; по-лы рускій, котрій разомъ зъ нимъ працювали въ соймѣ, могли найлучше пересвѣдчитись, що вонъ усе керувавъ ся справедливостію. Перейшовши на розруси въ захѣдній Галичинѣ, сказавъ, що на причину розрухбвъ складало ся: бракъ просвѣты, нужда матеріальна и легкодушность у вѣруваню рѣзнымъ вѣстямъ [Голосъ: „А пропінація?!“] Народъ нашъ склонный повѣрити окликамъ, якій кидає ся легкодушно мѣжь народъ, якъ сказованя податківъ, внесенє вбйска, подѣлъ земль и т. п. По заведенію стану выжкового розруси зразъ перестали. Анѣ станъ выжковый, анѣ суды не гляй не тревали довше, якъ сего вымагала конечность. Можна надѣяти ся, що по скінченю процесбвъ въ Новбмъ Санчи станъ выжковый буде внесеный. Вѣдтакъ намѣстникъ выразивъ признанє властимъ вбйсковымъ за ихъ тактовне поведенє підчасъ интервенціи въ розрухахъ и судамъ за справедливій и гуманній вырокъ при судженю екоцедентбвъ. Вкінцю намѣстникъ звернувъ ся до сойму и запевнивъ, що буде старатись сповнити бажанє сойму. [Промову намѣстника приняли полскій послы консервативній гучными оплесками].

Вѣдтакъ маршалокъ вѣдчитавъ удѣленє урльопбвъ деякимъ посламъ. Еп. Куиловскій заголосивъ, що за-для недуги не може взяти участи въ нарадахъ сойму. [Еп. Чеховичъ и прелатъ Бѣлецкій явили ся въ соймѣ.]

Зараз приступлено до порядку дневного, маршалокъ удѣливъ голосу п. Барвѣньскому. Сей дуже теплыми словами згадавъ про пок. кардинала Сембратовича и поставивъ внесенє, щобы коштомъ выдѣлу краевого постаратись о портретъ пок. кардинала и умѣстити его въ соймовій сали. Внесенє п. Барвѣньского підперъ пос. Яворскій, підносячи, що пок. кардиналъ богато потрудивъ ся для згоды обохъ народовъ. — Палата внесенє се ухвалила.

Потбмъ наступило вѣдчитуванє справозданя выдѣлу краевого. Передавано ихъ вѣдповѣднымъ комісіямъ.

Підъ конець наступили внесенія и интерпеляціи.

Пос. Окуневскій поставивъ внесенє на внесенє рогачокъ на краевыхъ дорогахъ — и кільна интерпеляцій: а) до выдѣлу краевого въ справѣ упорядкованя бібліотеки соймовон; г) до правительства въ справѣ вѣдкликаня зъ Глиняни правительственного комісаря и въ справѣ надужить урядниковъ політичныхъ.

Пос. гр. Кар. Дѣдушицкій поставивъ наглє внесенє на удѣленє запомоги 5000 зр. громадѣ Дѣдушицѣ великій [пов. стрыйского], котра сего року погорѣла.

Маршалокъ по промовѣ намѣстника привитивъ кільна дуже симпатичныхъ слівъ памяти пок. віцемаршалка сойму — кардинала Сембратовича. Палата выслухала стоячи и сесію заразъ записано до протоколу.

Интерпеляція посла Окуневского до правительственного комісаря звучить:

„Въ послѣдній парламентарній дискусіи у Вѣдни надъ галицкими справами, именно надъ станомъ выжковымъ въ Галичинѣ підненсенній були мѣжь иншимъ факты дуже компромітуючій нашихъ політичныхъ урядниковъ, именно старостівъ гр. Дѣдушицкого и гр. Старженьского, якъ такожь концепіста намѣстництва Казимира Пшибыславского изъ Залѣщикъ. Той послѣдный ганьбить а навѣть бе підчасъ урядованя людей, такъ якъ бы ц. к. урядъ бувъ его стайнею, а свобідни горожане его фірманами. Дня 2 грудня с. р. крикнувъ вбнъ до одного вбйта: „Тобѣ свинѣ пасти, а не вбйтомъ бути!“ А дня 20 жовтня с. р. въ часѣ слѣдства за покутне шинкарство противъ Мошка и Дунѣ Шпірерівъ закликавъ комісарь Пшибыславскій свѣдка Василя Шевчука въ другу комнату и тамъ ударивъ его два разы сильно въ лице говорячи: „Я тебе буду заприсягати!“ Той фактъ потвердивъ самъ Мошко Шпіреръ при свѣдкахъ Павлѣ Шевчуку и Семенѣ Павлишинбмъ.

Запитуємо п. комісаря правительственного: чи высше наведенй факты стали ся предметомъ розслѣдівъ ц. к. краевого правительства? — чи будуть, якъ и за попереднихъ намѣстниковъ, покриватись такъ разячій надужитя зо стороны повѣтовыхъ и політичныхъ властій мовчанемъ и навѣть уважатись въ якійсь мѣрѣ „легальными“?

На тѣмъ засѣданє закінчено; слѣдуюче засѣданя завтра о 10 год. рано.

Наука, штука и література.

— **Незабаромъ** зачне ся у Львовѣ друкувати VI-ый томъ Шевченкового „Кобзаря“. Сей томъ буде мѣстити Шевченковій листы, котрыхъ Ол. Конишкій зібравъ уже по-надъ 170, а в надѣю добути ще кільна неоголошеныхъ листівъ Тараса. — П. Конишкій доставивъ въ дарунку вѣдъ Суханова [ученика Шевченкового въ малярствѣ] другій портретъ Ольдріджа [мурина, славного драматичного артиста] намальованый Шевченкомъ [одинъ портретъ Ольдріджа Шевченкового пензля знаходить ся въ галерії Третякова въ Москвѣ]. Портретъ той вразъ зъ иншими малюнками и зъ однымъ листомъ Шевченка, одержаными вѣдъ Суханова, передасть п. Конис. въ Шевченковъ музей у Львовѣ.

— Въ журналѣ „Русскій Архивъ“ въ XII-ій книжцѣ за сей рбкъ находить ся статья: „Т. Г. Шевченко. Письмо о немъ К. И. Герна къ М. М. Лазаревскому“.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— **Именованя.** Міністеръ держ. зелѣзниць именувавъ міністерского концепіста д-ра Казимира Артвіньского віцесекретаремъ міністерскимъ, а старшого инжінера Бронислава Магеровского радникомъ будівництва, обохъ въ міністерствѣ державныхъ зелѣзниць.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. Дирекція зелѣзниць державныхъ оповѣщує:

Дня 19 грудня с. р отворено зелѣзницю льокальну Седліцъ-Тшішковіцъ зо стаціями Оберніцъ, Водоліцъ, Требніцъ и Тшішковіцъ для загального руху и зъ перестанками: Седліцъ, Требніцъ мѣсто, Шідвіцъ и Скирпіна для руху особового и обмеженого пакункового, стацію Семтинъ только для товарівъ въ цѣловозовыхъ наборахъ.

Въ окрузѣ ц. к. Дирекціи зелѣзниць держ. въ Оломуци отворено дня 14 грудня с. р. вузкоторову зелѣзницю Ревердорфъ-Гоцепляцъ зо стаціями: Ревердорфъ, Мор. Лібенталь, Росвальдъ, Фільштайнъ, Гоцепляцъ и зъ перестанками: Майдельбергъ, Павльовіцъ и Каварнъ.

— Стаціи отворено для загального руху, а перестанки только для руху особового и пакункового.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

Въ хосенъ товариства „Руслана“, що опѣкує ся бѣдными учениками рускон гімназіи у Львовѣ, жертвували вѣдъ липня с. р.: Вп. Д-ръ Ст. Федакъ адвокатъ у Львовѣ 100 зр.; Світлый Управл. Совѣтъ Народнои Торговлѣ 30 зр.; Впр. о. Архіпресвитеръ А. Бѣлецкій 10 зр.; пп. абітурієнты зъ 1873 року зъ нагоды товариского зѣзду въ Станиславовѣ на руки директора Едв. Харкевича 10 зр.; Вп. Ольга Барвѣньска зо складки дѣтей черезъ „Дзвінок“ 7 зр. 25 кр.; — по 6 зр. Вп. пп. апеляц. сов. Іос. Левицкій и проф. д-ръ Вол. Коцовскій; — по 5 зр. Впр. крилошане д-ръ І. Мѣльницкій и А. Тороньскій, пп. дир. Е. Харкевичъ, лѣкарь д-ръ В. Антоневичъ, проф. Вол. Шухевичъ и емерит. урядникъ Вас. Бойко у Львовѣ; — Впр. крил. Дим. Гузаръ зъ Завалова 4 зр. 50 кр.; — по 3 зр. Всч. о. Івановскій зъ Модрича, проф. унів. М. Грушевскій и д-ръ Ив. Куровець зъ Калуша; — по 2 зр. Вп. оо. І. Долошицкій зъ Добрусина, Н. Гриньовскій зо Снятина, Єрон. Алексевичъ зъ Заруда, пп. Вас. Нагірный, Ив. Левицкій; радникъ суд. Григ. Харакъ, секр. суд. Атан. Скобельскій, проф. С. Громницкій и Григ. Врецьона; — дальше жертвували Вп. пп.: Павлиньскій учитель въ Стрѣлискахъ новыхъ 1·70 зр., А. Хойнацкій книгарь 1.68 зр., Григ. Семенюкъ, д-ръ В. Шараневичъ и проф. Янівъ по 1·50 зр., о. П. Жолевичъ зъ Курникъ 1·20 зр.; — по 1 зр.: Впр. крил. д-ръ Ив. Бартошевскій, оо. Ст. Комариньскій зъ Лысця, Т. Ковальскій зъ Явча, Ив. Радецкій зъ Ременова, сов. Євг. Гузарь, Ив. Туркевичъ Д. Лопатиньскій, д-ръ Юрикъ и сов. А. Стефановичъ зо Львова, Ат. Юркевичъ зъ Роздолу, Ил. Крайчикъ, Дим. Гординьскій зо Шкла, Ап. Гриневецкій зъ Мельнича, Б. Еліяшевскій зъ Гуменця и Коцикъ; Вп. панѣ: Е. Харкевича, М. Грушевска, В. Лѣтиньска и О. Барвѣньска; професоры рускон гімназіи: Ил. Огоновскій д-ръ Ом. Савицкій, Юл. Левицкій, Ил. Кокорудзъ, Ром. Цеглиньскій, д-ръ Т. Мандибуръ, Ив. Верхратскій, д-ръ М. Начовскій, П. Огоновскій, д-ръ Ом. Калитовскій, Вас. Бѣлецкій, П. Мостовичъ професоры рускон гімназіи; проф. політехніки Юл. Медвецкій д-ръ Дам. Савчакъ, д-ръ Кость Левицкій, Палладій Турчмановичъ, Раф. Стеблецкій, Дим. Ковальскій, Сев. Куровецкій, Ат. Заячковскій, д-ръ Євг. Барвѣньскій, В. Потелицкій и Ив. Калинъ зо Львова; Брон. Левицкій радникъ суд. зъ Вишнѣвчика, С. Гницкій нар. учитель въ Устя еп.., Вол. Левицкій нотарь зъ Винникъ, Ив. Коначъ проф. гім. зъ Тернополя; — крѣмъ того Вп. о. Сев. Ступницкій зъ Гостова 97 кр., проф. Врецьона зъ пушки въ Ставроп. книгарни 86 кр., о. Бобикевичъ зо Львова 70 кр., а по 50 кр. Вп. оо. В. Чаплиньскій зъ Бѣлобожницѣ, Т. Березовскій зъ Дубравки и пп. Вол. Дикій и Ив. Зарицкій у Львовѣ. — Всѣмъ великодушнымъ Добродѣямъ складає сердечну подяку — *Выдѣлъ „Руслана“.*

На руску Бурсу ремѣсничо-промыслову надѣслали на руки нашои Адміністрации Р. Т.: о. Павло Вачиньскій парохъ зъ Глинянъ 3 зр. 12 кр. а пп. С. и Г. зъ Чорнокінцѣвъ великихъ въ партійки 2 зр. 51 кр.

☛ **Просимо Вп. Читателівъ** нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зъєднувати „Дѣлу“ якъ найбільше новыхъ передплатниковъ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 28 грудня. Зъ Берлина доносять, що повъурядовый комунікатъ въ Wiener Abendpost въ справѣ прускихъ выганянь принято въ Нѣмеччинѣ якъ найлѣпше. Справу уважають тамъ за закінчену.

Любляна 28 грудня. Slovenec оголосивъ пастирскій листъ князя епископа Теліера до духовенства любляньскон епархіи, въ котрбмъ заповѣдає отворенє епископскон гімназіи.

Будапештъ 28 грудня. Кружить поголоска, що опозиція намѣрає чинно инсультувати Банфіого, щобы его въ той способъ приневолювати до уступленя.

Петербургъ 28 грудня. Въ полудневій Россіи збирають складки для бѣдныхъ Кретенцівъ. Грошѣ завезе на Кресту выбрана въ тій цѣли депутація.

Берлинъ 28 грудня. Ґданьскій судъ засудивъ редактора Gdańsk-on Gazet-ы за обиду Бісмарка на шість тыжднівъ вязниць. Засудженого сейчасъ увязнено.

Парижъ 28 грудня. Тайній акты справы Дрейфуса буде приносити на кожде засѣданє касаційного трибуналу капітанъ а по засѣданю буде вѣднести назадъ до міністерства войны. Підчасъ засѣдання дотычный капітанъ буде сидѣти въ сусѣднѣй комнатѣ, щобы евентуально давати трибуналови вынесенія. — Констансъ именованый амбасадоромъ въ Царгородѣ.

Франкфуртъ 28 грудня. Нѣмецкій амбасадоръ просивъ султана о дозвілъ будовы пристани въ Гайдарбаша, мѣсцевости закупленій цѣсаремъ Вільгельмомъ. Мимо протесту Франціи и концесіонарівъ анатольскихъ зелѣзниць султанъ мавъ позволити на будову сеи пристани.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Др. въ Го. Цѣлкомъ такъ. — *Вп. Г. Гу. въ Ус. ру.* До кѣнца року. — *Вп. А. Б. въ Ам. Амер.* Заплачено черезъ книгарню Ставропігіи до кѣнца року. — *Вп. В. Пл. въ Ве.* Заплачено до кѣнца серпня 1899. — *Вп. С. Яц. въ Хм.* Одержали. — *Вп. В. Мо. въ Сс.* 7·50 зр. — *Вп. Д. Мо. въ Мо.* 1 зр.

ПОДЯКА.

Отямивши ся по страшнѣй пожежи, яка навѣстила наше село и знищила до тла 47 газдовствъ и школу, уважаемо за свѣй обовязокъ зложити отсимъ сердечну подяку: Вп. п. Григорію Ґлуховскому властителю добръ въ Камѣннон, Людвикови Абґаровичеви въ Камѣннон, Едвардови Гаарѣ банмайстрови тутешиому, Каролеви и Іосифови Луцкимъ въ Ляцкого и Чч. Громадянамъ сусѣдныхъ селъ Камѣннон и Ляцкого за щирый ихъ ратунокъ пѣдчасъ огню. Они бо, прибувши на мѣсце зъ сикавками, своимъ успѣшнымъ ратункомъ не допустили до того, щобы пожаръ знищивъ усе село, що при страшнѣй бурѣ, яка тогды шалѣла, дуже легко могло статись. — Заразомъ складаемо сердечне спаси-Бѣгъ тымъ Вп. Добродѣямъ, що поспѣшили изъ скорыми датками для бѣдныхъ голодныхъ и бездомныхъ погорѣльцѣвъ. А именно пожертвували: Хв. Магістратъ м. Станиславова 500 бохонцѣвъ хлѣба, Вп. п. Н. Н. урядникъ въ Хрипляна 100 клґ. муки кукурудзяной П. Богосевичъ власт. села 30 зр., Кс. Вілѣмскій ректоръ инт. Воскр. 20 зр., о. Мардаровичъ парохъ въ Радчи зѣбраній въ церквѣ 15·52½ зр. Иванъ Костюкъ вѣйтъ зъ Марковець вѣдъ громады 10 зр. и 3 кѣрцѣ збѣжа, Євгенъ Кишштофовичъ 10 зр., Зенекъ сов. суду зъ Надвѣрнои 10 зр., І. Ґерманъ 5 зр., Г. Германъ 10 зр., Н. Н. зъ Падвы 2 зр., Якбнъ Пушкарь зъ Камѣннои 2 зр., Олімпія Левицка зъ Хомякова 2 зр., О. Велигорскій зъ Олешѣ 50 кр., А. Запалило зъ Кривотулъ 50 кр., І. Н. У. въ Братковцахъ 1 зр. — *Мих. Валицкій* парохъ въ Братковцахъ [п. Станиславовъ] въ имени погорѣльцѣвъ и всѣхъ уратованыхъ громадянъ.

Надѣслане.

Адвокатъ Король въ Жовкви

потребуе

конципіента. 488 3—3

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на плантаціяхъ площи Галицкои

поручае въ великѣмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ:



окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокѣ, далекозиды, барометры, термометры, рѣзни ареометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тамыце мѣрничѣ, пѣоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дивникѣвъ електричныхъ.

Всякѣ направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185

Диваны перскѣ и портіеры

правдивѣ (старинни)

продае, купуе и выпозичае, а такожъ приймае на переховокъ. Складъ диванѣвъ „Au Louvre", Львѣвъ ул. Сикстуска 6. — Пѣльги въ сплатахъ пѣсля умовы. На жадане высылаемо нашѣ богато илюстрованѣ цѣнникы даромъ и оплатно. 190

Вдова по священику або учителю

найде мѣсце до заряду малого господарства у старшого вдѣвця-священика въ Перемышльщинѣ. *Листы пѣдъ* O. B poste restante Новый Санчъ. 495 1—3

Також и на раты

безъ пѣдвышки цѣнъ

диваны, портіеры, хѣдники, ковдры ватованѣ, капы на столы и лѣжка, коцы, дерги на конѣ, якъ також всякѣ артикулы потрѣбнѣ до уряджена домового въ складѣ диванѣвъ „Teppichhaus au Louvre", Львѣвъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высылае ся цѣнникы даромъ и оплатно. 190

ТУТКИ цигаретовѣ 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львѣвъ ул. Ґалицка ч. 12.

КАМЕНЬ оливнѣ и пожски до обтыганя брытовъ припоручае Иванъ Ляврукъ ножбовникъ у Львовѣ, Галицка 6.

МѢДЪ І-а якости въ пушкахъ по 5 кл. розсылае за попереднѣ сплатою 2·50 зр. І. Менчеръ 492 въ Микулинцяхъ. 2—3

Молодый чоловік,

з доброго дому, купець, отворивши коректну торговлю з складом 800 зр., шукае за-для брaку часу сею дорогою подруги житя, панни або молодої вдови з посагом 2000 зр. Фотографіі просить ся надсилати під адресою: „З нами Бог" poste restante Вигода ad Долина. За дискрецію ручить ся словом честя, а надіслані письма звертав ся на жадання. 489 2—0

Проф. Д-ра Олександра Огомовского „СИСТЕМ АВСТРИЙСКОГО ПРАВА ПРИВАТНОГО" виданий Д-ром Петром Стебельским: том І. Загальні науки і право річеве; том ІІ. Право облігаційне і право спадкове — появив ся вже в книгарскій торговлі і можна его набути в книгарні Наук. товариства ім. Шевченка і в Ставропігійскій. Кождий том по 3 зр. 50 кр.

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ блюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудовичо нивыкихъ цѣнахъ. **MAISON de Nouveautés Madame Bertha Fiedler.** *Львѣвъ, пл. Капітульна ч. 3.* 190 82—1

ЛѢЖКА зелѣзнѣ складанѣ по зр. 5·50, въ бокани, орѣхово лякированѣ по зр. 12·—, 14·—, 16·—, 18·—, 20·—, Матерацы спружиновѣ по зр. 12·50 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры.)



До П. Т. Властителѣвъ коней.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маете намѣръ купити собѣ добрѣй и дешевѣй дерги на конѣ — зволѣть, Впов. Пане удати ся до Складу диванѣвъ „Au Louvre" у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Тамъ знайдете Впов. Пане, великаньскій выборъ дергъ, по зачудовичо нивыкихъ цѣнахъ. На провінцію высылаемо на жадання нашій богато илюстрованій цѣнникы даромъ и оплатно 190

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА"

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкѣвъ

І. Друки правничѣ:

1.	Позовъ въ справахъ дрібныхъ лібра	по 25	кр.
2.	Контрактъ купна и продажи І. лібр.	по 40	„
3.	„ „ „ ІІ. „	по 40	„
4.	„ „ „ ІІІ. „	по 40	„
5.	Повномочія	по 40	„
6.	Подани о екс- и интабуляцію, вабръ а) б) в) г) лібра	по 40	„
7.	Пашесы до подань о интабуляцію лібр.	по 20	„

ІІ Друки для касъ позичковыхъ:

8.	Дневникъ касовый лібра	по 40	„
9.	Книга довжниковъ „	„ 40	„
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„ 2·—	„
11.	Скринтъ довжный „	„ 1·20	„
12.	Книжочка вкладкова (щадн.) „	„ 3·—	„

ІІІ. Друки для крамницъ:

13.	Книжка товарова лібра	по 40	„
14.	Книжка касова „	„ 40	„

IV. Друки для читалень и касъ позичковыхъ:

15.	Списъ членовъ лібра	по 40	„
16.	Грамоты членьскій читалень „Просвѣты" примѣрникъ	по 2	„

За опаковане и оплату почты дочисляе ся належитбсть особно.

На подарунки!

В КАНЦЕЛЯРІЇ

„Руского Товариства Педагогічного"

при улици Академічній ч. 8.

можна купити слідуючі видання:

І) Образкові видання.

Звіринець	10	кр.
Гостинець	10	„
Забавки	10	„
Менажерия	10	„
Робінзон	40	„
Квіточка	20	„
Віночок	20	„
Кобзар Тараса Шевченка	20	„
Франко: Лис Микита, 2-ге цілком перер. вид.	50	„
Мирон: Пригоди Дон Кіхота	40	„
Наші звірята	40	„
Діточі загадки ч. І.	30	„
„ „ ч. ІІ.	30	„
Забавки для дітий	40	„
Мала менажерия	35	„
Велика менажерия	40	„
Нашим дітям ч. І.	40	„
„ „ ч. ІІ.	40	„

2) Видани без образків.

Читанка ч. І. ІІ. ІІІ. IV. в оправі 20 кр. без опр.	10	„
Китиця желань, 2-ге розширене видане	20	„
Ів. Франко: Абу Каземові канці	20	„
Учитель на рр. 1890—1896	2	зр.
Давінок на рр. 1892—1896	3	зр.
Ів. Левицкий: Понались, Різдвяні сценки	10	кр.
Вол. Шухевич: Записки школиря	20	„
„ Від Бескида до Анділ	10	„
О. Нижанковский: Батько і мати, двоспів для дітий з фортепіяном	10	„
Леонида Глібова: Байки	5	„
В. Чайченка: Олеся; Байки; Комарь; Два оповіданя, по	5	„
В. Чайченка: Дума про книгиню Кобзаря	5	„
Дніпрова Чайка: Казка про сонце та его сина; Писанка по	5	„
М. Лисенко: Тече вода з під явора. Двосьпів з фортепіяном	10	„
Мапа етнографічна України-Руси	20	„
Гордіянка: Картагенці і Римляни	20	„
Юлій Верне: Подорож довкола землі	60	„
Барановский: Приписи до іспитів	20	„
Молитвенник народний, в полотно оправлен.	20	„
Д-р. Л. Кельнер: Коротка істория педатогії	60	„
Василь В—р: Джонатан Свіст. Подорож Гуліверa до краю великанів	25	„
Остап Макарушка: Коротний огляд руско-українського письменства	15	„

Всякі замовленя виконують ся скоро і точно.

Дуже пожадане на Роздвяній свята!

На разѣ только въ гандлю

П. Климентія Рогозиньского въ Бучачи

продаютъ ся за 2 зр. а. в. за пересылкою почтовою нашій

„Пѣсни церковнѣ"

(32 коляды+5)

котрѣ на чотири голосы мѣшанѣ зъ вытягомъ фортепіяновымъ уложивъ и выдавъ Семенъ Дорундякъ, а выдрукувавъ Ц. Ґ. Редеръ въ Липску. Укладъ пѣсень новѣтный, легонькій, поправный и цѣкавый, тому було бы грѣхомъ сказати „найко собѣ" та й — хорони Боже — не купити, а тымъ самымъ не пѣддержати, розпочатого, въ церквѣ и школѣ дуже потрѣбного выдавництва. 478 4—10

ТКАЦКЕ ТОВАРИСТВО

въ Глинянахъ

оголошуе, що маe на складѣ великѣ засобы

КИЛИМОВЪ

свого выробу 318 13—36

въ розманитыхъ десенѣхъ

Цѣна по 6 зр. за 1 метеръ квадрат.

По низькихъ цѣнахъ

выготовляе



РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ М. ЧЕРНАВСКОГО

Львовъ, ул. Короля-Людвика ч. 3

всякій церковній роботы:

Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 124—7

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педагогічного двотыжневникъ педагогічно-науковый, выходитъ вѣдъ 1 червня 1883 у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 2 Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр. на пѣвроку 1·60 кр. на чверть року 1 зр

До Всечестнѣйшого Духовеньства!

Зъ особливою охотою удѣляемо Всечестнѣйшимъ Священникамъ пѣльгъ въ сплатахъ пѣсля умовы.

Поручаемо нашъ складъ богато заосмотреный въ диваны церковній и передъ престолы, якъ такожъ сальоновѣ и настѣнній, хѣдники, фіранки, портіеры, коцы, ковдры, капы на столы и лѣжка, дерги на конѣ и коцы до подорожи.

Спеціяльный вѣддѣлъ для конфекцій дамскои и дѣточои, бѣля мужескаго и дамскаго, парасолѣвъ и парасольокъ, капелюховъ, рукавичокъ, панчохъ, коронокъ и стяжокъ.

На жадане высылае ся зъ принятностію цѣнникы даромъ и оплатно.

Листы и замовленя належить адресувати: **Магазинъ „Au Louvre," Львовъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautés пл. Капітульна ч. 3.** 190

Решткы хѣдниковъ и высортованѣ диваны, портіеры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, гобеліны и рѣзнѣ предметы декораційнѣ по цѣнахъ бачно дешевыхъ. Складъ диванѣвъ „Au Louvre" Львовъ ул. Сикстуска 6 (Пасажъ Гавсмана). Також на раты безъ пѣдвышена цѣнъ. Для провінцій цѣнникы даромъ и оплатно. 190

Запрошене до передплаты на дѣло:

ПРИКАРПАТСКА РУСЬ

въ XIX-омъ вѣцѣ

въ біографіяхъ и портретахъ єи дѣятелей

съ увѣкѣчненьемъ замѣчательныхъ людей, котрыхъ 1772 р. застав ъ при жизни,

написавъ на пѣдставѣ автобіографичныхъ записокъ и архивально-библіотечныхъ матеріялівъ

ИВАНЪ Е. ЛЕВИЦКІЙ.

„Прикарпатска Русь" буде появлятись, почавши отъ падолиста 1898 р. правильно кождого другого мѣсяца выпусками по 7 листовъ печати зъ портретами замѣчательныхъ дѣятелѣвъ. Кождыхъ 10 выпусковъ буде становити томъ, а всѣхъ томовъ буде шѣсть.

Пренумерата на 10 выпусковъ выносить 10 коронъ; на 5 выпусковъ 6 коронъ. Выпуски поодинокій не будутъ продавались.

Пренумерату належитъ присылати выключно на адресу: п. Антонъ Хойнацкій, управитель книгарнѣ Ставропігійского Института у Львовѣ, Руска улиця число 3.

Першій выпускъ вже появився а вторый печатаесь.



Выстава загальна

зъ ходимыхъ и нищихъ чужихъ и краевыхъ диванѣвъ, портіеръ, фіранокъ, хѣдниковъ и дергъ на конѣ.

Отверена цѣлый день и въ ночи при електричномъ освѣтленю.

Вступъ вѣльный. Зачудовичо дешевѣй цѣны вживаный докладно на всѣхъ товарахъ. Полекшій въ сплатахъ пѣсля умовы.

Упрашае ся кождого, хто бажае щось закупити, абы впередъ оглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнникы даромъ и оплатно.

Листы адресувати належить: Складъ диванѣвъ „Au Louvre", Львовъ, ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана) 190

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1898

після час/ середно-европейского (цісарского о 36 мінут від часу ві ѣнского).

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова	ПОЇЗД посп. відхо	ПОЇЗД особ. ді о	зі Львова
	6.45	з Іцкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.40	„ Янова	6.05		„ Іцкан
	7.50	„ Термополя на Підзамче	6.10		„ Підволочиск з Підзамча
	7.55	„ Сокаля	6.35		„ Кракова
	8.35	„ Лавочного		8.50	„ Кракова
	8.15	„ Термополя на головний дворець		9.15	„ Сколього
	9.05	„ Кракова		6.45	„ Янова
	10.55	„ Іцкан		9.35	„ Підволочиск з головного двірця
	10.45	„ Ярослава		9.58	„ „ „ Підзамча
	1.01	„ Янова		9.55	„ Великя
1.30	—	„ Кракова		10.55	„ Іцкан
	1.40	„ Сколього	1.55		„ Підволочиск з головн. двірця
1.50	—	„ Іцкан	2.02		„ „ „ Підзамча
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	2.40		„ Іцкан
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.50		„ Кракова
	5.00	„ Підволочиск на Підзамче		3.—	„ Ст. ки
	5.25	„ „ „ голов. дворець		4.55	„ Ярослава
	5.40	„ Іцкан			
	5.55	„ Сокаля			
		нічна			**нічна**
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.10	до Кракова
	3.20	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.30	„ Іцкан
	6.10	„ „		6.40	„ Кракова
8.45		„ Кракова		6.55	„ Термополя з голов. двірця
	9.10	„ Кракова		7.—	„ Лавочного
19.39		„ Підволочиск на Підзамче		7.10	„ Сокаля
19.45		„ Іцкан		7.15	„ Термополя з Підзамча
9.55		„ Підволочиск на головн. дворець		7.44	„ Янова
	10.30	„ Лавочного		10.05	„ Іцкан
	12.15	„ Сколього	10.40		„ Кракова
				11.00	„ Підволочиск з головного двірця
				11.37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 8 години вечером до 5 години 59 мінут рано. 5



На Рѣздво и Новый Рѣкъ

поручае свѣй спеціяльный и богато заосмотреный магазинъ всякихъ музичныхъ инструментовъ

І. КАПРАЛИКЪ у Львовѣ.

ЦѢННИКИ НА ЖАДАНЕ GRATIS. 470 6—104

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Накладомъ Института Ставропігійского, вѣдъ заряду Іосифа Дачинюка. Друкарня Института Ставропігійского, вѣдъ заряду Іосифа Дачинюка.

. 281. Львовъ, Четверъ 17 (29) Грудня 1898 Рѣчникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що днѣ (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитших повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кілінського 2.; — въ Ярославѣ Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seligerstätte; F. A. Richter, Ribelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитбен за инсераты приймаютъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ въ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на рѣкъ року	9 зр.	на рѣкъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ 16 зр. на рѣкъ року 8 зр. на чверть року 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція рѣдко ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Реклямації неопечатаній рѣзнѣй вѣдъ порта.

Поєдинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звичай приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчкы инсератовой або на місцѣ а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 30 кр. а. в.

Надіски и инші дрібнійші приватні оголошеня по 15 кр. вѣдъ оголошеня.

Письмо посла о. Таначкевича.

Великій неудачѣ політичній нашихъ рускихъ правительственныхъ послѣвъ досягли свого вершка въ тѣмъ, що они не въ силѣ були переломити польско-шляхотского упору противъ выдѣланя амнестіи для нашихъ селянъ засужденыхъ за выборы. Не выказати правительственній партіи свого вилыву въ такій рѣчи, котра новѣйшъ не дотыкае навѣть до поля якихъ-будь концесій народныхъ, а мае тѣлько знати незаслуженый тягаръ кар звалены на народъ, до котрого и они допомагали, а котрый и ихъ самыхъ теперь привалює — се вже політичне банкротство.

Сеся одна неудача повинна була остаточно порѣшити о ихъ становищу — якъ въ радѣ державній, такъ и въ соймѣ. Зъ такою репрезентацією польскою, якъ теперѣшня, котра закостенѣла въ своихъ кастовыхъ интересахъ и не знае по-за тымъ нищого горизонту, — котра неспособна розбирати и лучити факты руху и жыття народного, добувати зъ нихъ консеквенцій, нормуючи пѣсля того свою політыку, а противъ признаня повнои цѣлковитои рѣвноправности рускому народови, веде ся тѣлько крайнымъ антаґонізмомъ, зъ котрого тѣлько пѣдъ рѣвно крайнымъ напоромъ опускае, — спѣльна акція є выключена. Се повинній були они сами вже докладно зрозумѣти. А врештѣ рѣчею ихъ найближшихъ прихильникѣвъ повинно бути — довести до того, щобы таке пѣзнане маніфестувало ся въ ихъ політицѣ.

Народъ нашъ вымагае нынѣ самосвѣдомои, одноцѣльнои, рѣшучои політыки. Така політика не може бути безъ выглядy. Нашій народній интересы не є безъ ваги та безъ вартости и для державы и для Славянщины, а вже певно, що и для цивілізацій.

Мы, независимій послы, кладемо основы пѣдъ таку політыку. Чи мы се робимо здало и умѣло — судъ надъ тымъ не належитъ до насъ, а до цѣлого народу нашого. Мы тѣлько се можемо собѣ признати, що робимо щиро, робимо зъ цѣлымъ пожертвованемъ. Се лежитъ вже и результатъ нашои політыки въ тѣмъ, що мы се робимо — навѣть хочь-бы мы наглядными добутками выказатись не могли, якъ въ наведенѣй справѣ выдѣланя амнестій. Кѣлько мы безперерывно, безъ упину — черезъ вже майже два роки — заходили ся, щобы увѣльнити народъ вѣдъ тыхъ кар за выборы, се трудно зреєструвати. Якій выселенія я самъ робивъ, кѣлько роблю теперь ще, коли се пишу, щобы моєму народови улекшити, бо вѣнъ и такъ сирота мученый на свѣтѣ, — се не надае ся до опубликованя.

Посолъ *Л. Таначкевичъ.*

О рускій університетъ у Львовѣ.

[Интерпеляція посла о. Данила Таначкевича до міністра просвѣты внесена на засѣданю палаты послѣвъ дня 20 с. м.]

(Конецъ.)

Для науковои літературы Русины працюютъ дуже трудящо и вытревало. Особливо Наукове Товариство им. Шевченка пѣдъ проводомъ свого енергічного, невтомимого и высоко ученого головы, професора університету Михайла Грушевского, славно дбае про розвитокъ науковои рускои літературы у всѣхъ напрямахъ. Товариство се въ своєю науковою програмою истнуе що йно вѣдъ р. 1893. А що оно за сей коротній часъ вдѣяло, нехай покаже отсей выказъ: 1) 25 томѣвъ „Записокъ“ про руску исторію, фільольогію, исторію літературы; 2) три томы „Жерелъ до рускои исторіи“; 3) одинъ томъ „Памятокъ украиньско-рускои мовы и літературы“; 4) пять томѣвъ „Етнографічного Збірника“; 5) одинъ томъ „Етнольогічныхъ матеріялѣвъ; 6) вѣсѣмъ томѣвъ „Часописи правничои“; 7) „Збірникъ математично-природописно-лѣкарскои секціи“ выходятъ періодично зошитами; 8) „Збірникъ фільольогічный“; 9) „Исторична бібліотека“. Накладомъ сего Товариства выйшли: 10) „Исторія рускои літературы“ д-ра Ом. Огоновского, въ 4 томахъ; 11) „Система австрійского права приватного“ д-ра Алекс. Огоновского; 12) „Соматольогія“ Ив. Верхратского, и 13) „Літературно-науковий Вістникъ“.

Яку повагу въєднало собѣ се Товариство въ науковыхъ кругахъ, доказуютъ дуже пріхильній рецензіи его выдавництва, якій появили ся въ нѣмецкихъ, французскихъ, россійскихъ, польскихъ и иншихъ науковыхъ часописахъ. Крѣмъ сего остае Товариство у знакомствѣ зъ академічными науковыми товариствами краевыми и заграничными, обмѣнюючи зъ ними свои выдавництва.

Що-до числа рускихъ ученыхъ зъ академічнымъ образованемъ, то є оно — легіонъ. Они є професорами въ університетахъ зъ Кіевѣ, Харковѣ, Одесѣ, Петербурзѣ, Москвѣ, Дорпатѣ, Томску, Варшавѣ. Але и въ австрійскихъ університетахъ мають Русины знаменитій силы, якъ окулістъ Борисикевичъ въ Градци, електрофізикъ Пулюй и хемікъ Горбачевскій въ Празѣ.

Що-до рускои молодѣжи, то она є дуже даровита, дуже даровита, способна и охоча до науки и чимъ разъ бѣльше горне ся до науки; а хочь и якъ незаможный є рускій народъ, то прирѣстъ способнои молодѣжи бѣльшае зъ кождымъ рокомъ. Зъ выкавѣвъ статистичныхъ видно, що за послѣдній четыри роки число рускои молодѣжи у львовскѣмъ університетѣ найбѣльше зросло, бо прирѣстъ сей выноситъ на правничѣмъ выдѣлѣ 56%, коли рѣвночасно жидовъ приросло 40%, а Полякѣвъ 15%.

Отже мы до обсады цѣлого університету цѣлкомъ приготовлены, а цѣлый університетъ є для руского народу неминучою потребою. Рускій народъ потребуе священикѣвъ зъ академічнымъ образованемъ, тихъ безпосредныхъ дорадникѣвъ, учителѣвъ и провѣдникѣвъ народу; потребуе своихъ урядникѣвъ, судьѣвъ, адвокатѣвъ, котрій умѣли бы и розумѣли боронити его справъ, полагоджувати рускій подання; потребуе своихъ лѣкарѣвъ, потребуе своихъ учителѣвъ и професорѣвъ, котрій бы могли учити въ рускихъ гімназіяхъ и въ університетѣ. Скоро маемо рускій гімназіи, то мусимо мати такожъ и рускій університетъ; бо науку побирае молодѣжь въ гімназіи не руски не на те, щобы она кѣнчала ся въ гімназіи, але щобы въ університетѣ доповнялась и довершала ся. Рѣчь се певно небувала, що повна академічна руска гімназія у Львовѣ не мае вѣдповѣднои ѣй повнои рускои академіи, — значитъ, університету.

Але конечна потреба університету не лише въ тѣмъ лежитъ, щобы зъ него выходили священики, правники, урядники, лѣкарѣ, учителѣ. Університетъ мае заспокоювати ще иншу потребу: вѣнъ же є вѣдпорою культуры; вѣнъ мае плекати и розвивати таланты, мае выховувати людей науки и помагати имъ до того, щобы могли лишь для науки жити и ѣй служити. Але и на сѣмъ ще не кѣнчитъ ся задача університету. Вѣнъ є розсадникомъ своеи питомои народнои культуры, высокою стражницею народного генія. Все, що народъ мае питомого, повинно тутъ найти оцѣнку и наукове спожитковане: вдача народу, его способности, его спосѣбъ мысленя, его свѣтоглядъ, мова, исторія; се все повинно тутъ найти спроможность, щобы статись цѣннымъ вкладомъ до загальнои скарбницѣ людскои культуры и цивілізацій. А зъ сего огляду рускій народъ є неоцѣненымъ, невычерпанымъ, безмежнымъ матеріяломъ культурнымъ для університету.

Народъ, що вѣдъ давна не мае самостойнои державы, не мае высшихъ верставъ, бо они цѣлкомъ вынародовили ся, — народъ хлопскій въ повнѣмъ значѣню сего слова, опущеный и гнобленый, въ собѣ замкненый и собѣ полишеный, вѣнъ въ тяжкихъ злиднихъ своеи минувшости выробивъ собѣ свій власный свѣтоглядъ, свою вдачу: змыслъ для добра суспѣльного и самостойности, твереный поглядъ и задумчивость, нѣжность и терпеливость, вѣру и людинность. Пребогата народна поезія, чудова народна пѣсня зъ ни сумовитыми тужными звуками, умный реально-фільософічій пословицѣ, нѣжна пребогата народна мова, — отсе дорога исторична спадщина, яку рускій народъ вносить въ нову культурну добу. Наша культурна мова є чиста мова народна, закрашена барвами народного жытя, наѣнна леготомъ народного духа. Наша література — се народна література; наша музика — се народна музика; наша исторія — се народна исторія. Мы вносимо до культуры новый елементъ, великій и щиро народный.

До сего потребуемо власного університету для культуры руского народу, що числитъ по-надъ 25 міліонѣвъ душъ. Въ Россіи надъ 20 міліонѣвъ Русинѣвъ не мають університету; вѣнъ муситъ найти ся въ Австрії и не може бути инший, якъ той, що его цѣсарь Іосифъ II. вѣложилъ для насъ у Львовѣ, а вѣдновивъ цѣсарь Францъ I. Вѣнъ мае стати першимъ повнымъ рускимъ університетомъ для всего руского народу, щобы служити его питомѣй народнѣй культурѣ. Університетъ утраквістичный не може вѣдповѣсти такѣй цѣли. Польскій професо ы у львовскѣмъ університетѣ дали при нагодѣ обсады рускихъ катедръ на правничѣмъ выдѣлѣ и у всѣмъ своѣмъ поступованю якъ найяснѣйшій доказъ, що они неспособній зъ Русинами поводити ся такъ, якъ сего вымагае ихъ повага, становище людей науки, безсторонно, признано и достойно. Они нѣякимъ чиномъ не дадуть ся наклонити, щобы права роздѣляти рѣвномѣрно мѣжь рускій и польскій елементъ; они и на дальше нѣколи не годній правити ся правдивою справедливостею, а хиба тѣлько шовіністичною сторонничостею. Тымъ то, якъ доси робили, такъ и на дальше будуть університетъ, се пристанище науки, перевертати на бонще пристрастнои політичнои боротьбы.

При такѣмъ станѣ рѣчей Русины безъ интервенціи правительства нѣякимъ чиномъ не здобудуть у львовскѣмъ університетѣ нѣколи хочь бы лише кѣлька новыхъ катедръ зъ рускою выкладовою мовою. Крѣмъ польского шовінізму професорѣвъ дае сю певность ще и прислугуюча університетскимъ властямъ автономія. Навѣть найцѣнѣйшій науковій розправы рускихъ кандидатѣвъ буде можна вѣдкидати нѣби нездалій, а убѣгаючихъ ся о venia legendi кандидатѣвъ можна буде не допускати до катедры. Се тій невѣдпертій причины, для котрыхъ Русины мусять домагати ся всѣма силами окремого власного університету. Мають Поляки свій університетъ въ Краковѣ, то Русины мусять мати свій у Львовѣ; а симъ ихъ університетомъ є теперѣшный університетъ Франца I. Врештѣ можна для Полякѣвъ заложити другій університетъ у Львовѣ и тамъ перенести теперѣшній ихъ катедры.

Зъ уваги на наведенѣ незбитій факты звертаютъ ся пѣдписаній до Вашои Ексцеленціи зъ запытанемъ:

Чи В. Ексц. знае цѣлу исторію польщеня львовского університету?

Чи не уважае В. Ексц., що тымъ польщенемъ львовского університету, котрому своимъ сторонничимъ поведенемъ винно также правительство, або лѣпше сказати, правительства, наближено ся на правный станъ и насильно нарушено права власности руского народу до львовского університету, котрый пѣсля державного и народного права повиненъ на завсѣгды належати до руского народу и его культуры?

Чи не уважае В. Ексц. за свій обовязокъ взяти ся заразъ до усуненя тои великои кривды, яку заподѣяно рускому народови, и внести розпорядженя въ дня 27 цвѣтня 1879, котрымъ у львовскѣмъ університетѣ заведено польску урядову мову, та выдати нове розпорядженя, що руску мову мае ся уважати также за урядову?

Чи В. Ексц. гадае непохитно стояти при правнѣмъ станѣ, що львовскій університетъ належавъ властиво и передовсѣмъ рускому народови, и держати ся постановъ зъ дня 4 грудня 1848 и зъ дня 1 цвѣтня 1882 та за послѣдну цѣль поступованя правительства уважати повну вѣддачу львовского університету Франца I. на користь культурного розвитку руского народу, до котрои то цѣли невинно належало бы простувати?

Чи гадае В. Ексц. постарати ся о те, щобы заразъ пороблено потрѣбній приготовленя до отвореня и обсады зъ рокомъ 1899/900 по двѣ катедры (взглядно доцентуры) зъ рускою мовою выкладовою на выдѣлахъ правничѣмъ, фільософічнѣмъ и лѣкарскѣмъ львовского університету? Щобы въ дорезѣ конкурсу заразъ на сей рѣкъ признано шѣсть запомогъ по 1000 зр., по двѣ для наукъ правничныхъ, фільософічныхъ и лѣкарскихъ, въ цѣли уможливленя габілітаціи способнымъ рускимъ кандидатамъ? Щобы що року выдавано по шѣсть стіпендій въ такій самій высотѣ для кандидатѣвъ до рускихъ катедръ? Щобы заразъ отворено рускій катедры, скоро найдуть ся чи то внесуть свои подання рускій кандидаты? Щобы такъ поступовано поти, поки не будуть заложенй и обсадженй всѣ рускій катедры на всѣхъ выдѣлахъ?

У Вѣдни дня 20 грудня 1898. *Таначкевичъ. Д-ръ Окуневскій. Д-ръ Ярошевичъ. Бянкіні. Д-ръ Трумбічъ. Перічъ. Гінтеръ. Карайсъ. Д-ръ Грось. Кіршнеръ. Пешка. Релінгъ. Д-ръ Лехеръ. Д' Ельвертъ. Праде. Д-ръ Шікеръ.*

Справы соймовій.

Вѣдчитане вчера намѣстникомъ по польски и по руски цѣсарске письмо до сойму звучитъ въ повнѣй основѣ:

„До краевого Сойму Мого королѣвства Галичины и Володимиріи!

Зъ нагоды наближавшихъ ся роковинъ Мого вступленя на Престолъ, ухваливъ краевый Соймъ Мого улюбленого королѣвства Галичины и Володимиріи выслати депутацію, щобы зложила Мині чолобитѣ въ имени Репрезентаціи краю и торжественно выповіла мені въ адресѣ бажаня, якій зъ нагоды того важного дня выкликала вѣрность и привязанность до Мене и до Моеи Родины, любовь до тѣснѣйшои вѣтчины и печалливость о добро Монархіи.

Зъ причины глубокои жалобы, якою покрывъ Мене и Мою Родину скѣнъ Моеи теперь въ Бозѣ почивающои Супруги, Найяснѣйшои Цѣсаревои и Королевои Єлисаветы, мусѣла депутація занехати прибути на Мій Двѣръ.

Однакъ Я радо приймаю до вѣдомости чолобитѣ Сойму краевого и складаю ему за сю заяву льояльности Мою цѣсарску подяку.

Мені звѣстно, що высказана въ нѣй вѣрность для Династіи вѣдповѣдае чувствамъ населеня репрезентованого въ краевѣмъ Соймѣ и що свѣдчитъ о непохитнѣмъ стоянню за звязію Монархіи, котру Боже Провидѣне за часъ многовѣкового, преславного историчного розвою тревало и крѣпко споило.

Середъ змѣнливости судьбы Мого пятьдесятьлѣтного панованя знаходивъ я въ выпробованѣй жертволюбивости и въ посвяченю Монхъ народовъ безпечну пѣдпору Престола. Що тамъ и крые будучность въ своѣмъ нѣдрѣ, вѣрность ихъ есть непохибною заперукою неущербленого тревання силы и позиціи Державы.

Культура духова и матеріяльна, оперта на запорученыхъ основными законами правахъ, служачихъ поодинокимъ складовымъ частямъ Монархіи, якъ и на рѣвноправности, зросла всюды успѣшно.

Се може тѣлько скрѣпити печалливу дбалость о добро поодинокихъ частій, необходиму для безупиннного поступу загалу, *наколи Репрезентаціямъ краевымъ, яко головно покликанымъ до дбаня о интересы, вѣдъ котрыхъ зависить щасливость, дане буде при усовершуваню институцій публичныхъ вѣдповѣдне поле до выконуваня служачихъ имъ правъ конституційныхъ.*

Дожидаю того и бажаю, щобы сильна воля: рѣчево осягнути пѣднесенє духового и матеріяльного добра, взносячи ся по-надъ всякій супротивности погладовъ и стремлѣнь, зродила спѣвдѣлане всѣхъ силъ, оперте на взаимнѣмъ пошановану правъ и на справедливости.

Всѣмъ чинностямъ краевого Сойму, задуманымъ въ тѣмъ дусѣ, не хибне нѣколи Моя вѣтцівскои печалливости.

ВЖЕ ВЫЙШОВЪ МАЛОГО ФОРМАТУ **Молитвеникъ для женщинъ** въ прехорошихъ переплетахъ изъ шкóры, аксамиту, кости, шільдкрету и пр. по цѣнѣ 1·60, 2·00 2·25, 2·50, 3·00, 4 и 5 зр. — Набути можь лише въ склепѣ **М. СПОЖАРСКОГО и СЫНА** у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.

454 14—40

Зъ тымъ пересылаю краевому Соймови Мое Цѣсарске поздоровленя.

Дано у Вѣдни 22 грудня 1898.

Франць Іосифъ.

Тунъ.

Въ цѣсарскѣмъ письмѣ попередъ всего замѣтна рѣчь, що говорить ся о „населенію“ репрезентованѣмъ въ соймѣ, а не о народахъ [Русинахъ и Полякахъ, якъ се було замарковане въ адресѣ сойму].

Уступъ, якій мы напечатали куранднымъ письмомъ, вставлено въ цѣсарскѣмъ письмѣ — якъ довѣдуєсь N. fr. Presse — на наляганє Чехѣвъ. Зазначено тамъ идею розширеня автономіи краевои, за якою побиваютъ ся пануючій въ краяхъ народности, абы могли тымъ дужше гнести народности слабшій... Противъ розширеня краевои автономіи въ Галичинѣ галицка Русь при теперѣшнѣмъ станѣ вѣдносинъ въ краю завсѣгды протестувала и не переста-не протестувати.

Короткій змѣстъ промовъ маршалка и намѣстника мы вже подали вчера а поговоримо о нихъ ще ширше. Нинѣ скажемо лишь де-що о промовѣ нового намѣстника.

Промова намѣстника була выголошена такъ млаво, що не выкликала вражѣня въ палатѣ. Середъ промовы звернувъ ся вѣнъ и до послѣвъ-Русинѣвъ съ запевняваньемъ о своѣй безсторонности та справедливости; покликавъ ся навѣть на свѣдоцтво тыхъ послѣвъ-Русинѣвъ, котрій знали его яко посла. — Та то слова! Русины-жъ словами не можуть бути сытій, а дѣлами п. намѣстникъ выказати ся не може! Противно — за часу его намѣстниковання не змѣнила ся політична система супротивъ Русинѣвъ. Впрочѣмъ самъ гр. Пінінъскій въ своѣй промовѣ величавъ своихъ попередниковъ-намѣстниковъ гр. Баденього и кн. Сапѣшка. Вкѣнци и то характеристичне, що гр. Пінінъскій за-для своеи „безсторонности и справедливости“ не сказавъ за часъ цѣлои своеи довгои промовы *ани слова по русски!*

На передодень отворена сойму спресивъ бувъ пос. Титъ Заичковскій всѣхъ послѣвъ-Русинѣвъ, якъ зѣ сойму, такъ и въ рады державнои на довѣрочну нараду, а радше на обговорку справъ стоячихъ на порядку дневнѣмъ. И справдѣ така нарада вѣдбула ся, але при дуже малѣй участи послѣвъ, бо явило ся ихъ всего сѣмохъ, а то соймовій посли: д-ръ Савчакъ, Барвѣньскій, Вахнянинъ, Каратницкій, Небыловець и д-ръ Окуневскій та й посолъ до рады держ. Гладишовскій. [Самъ пос. Заичковскій не мѣгъ прибути, перешкодженый своимъ судейскимъ урядомъ — не прибули и прочій послы, зъ котрыхъ пп. Кульчицкій и оо. Гаморакъ та Мандичевскій не були ще навѣть на вчерашнѣмъ засѣданю сойму.]

Нарада вела ся нѣдъ проводомъ д-ра Савчака, котрый заразъ на вступѣ застерѣгъ ся, що се не е нарада нѣякого клюбу.

Послы говорили о теперѣшнѣй ситуаціи, якъ у Вѣдни такъ и въ краю. Послы-угодовцѣ въ рады державнои розказували о своѣй роли въ христіяньско-католицкѣмъ союзѣ, о вѣдносинахъ до правицѣ и правительства, о дотеперѣшныхъ своихъ „здобуткахъ“ [sic!] и о выглядахъ на будуще. Рѣчь ясна, що своимъ exposé не могли одушевити невтаемничены-хъ въ ихъ політыку.

Заговорили послы и о положеню въ краю — та й вновъ мусѣли констатувати політичну систему непрязну Русинамъ въ кождѣмъ напрямѣ и на кождѣмъ полю...

Нѣдъ конецъ послы-угодовцѣ узнали за рѣчь потрѣбну, щобы пос. Барвѣньскій при розправѣ надъ буджетовою провізорією забравъ слово и „выявивъ *евентуальне* становиско, яке при дальшѣмъ треваню теперѣшнои системы мусѣли бы послы-угодовцѣ занятиякъ до бѣльшости соймовои, такъ и до краевого правительства“. — Не першій се разъ и мабуть... не послѣдный!

Вчера вечеромъ клюбъ руский радивъ надъ якимись „позитивными внесеньями“ въ сѣй сесіи.

Соймы краєвѣ.

Всѣ соймы отворено однаковымъ цѣсарскимъ рескриптомъ, всюды вставлено короткій уступъ о автономіи.

Въ ческѣмъ соймѣ Нѣмцѣ цѣлкомъ не явили ся. Маршалокъ Лобковіцъ высказавъ жаль, що сесія така коротка, але за причину подавъ фатальній вѣдносинъ політичній, черезъ котрій політичне житє завмерло майже въ цѣлѣй монархіи. Коли вѣдчитано цѣсарске письмо, п. Бакса [радикалъ] крикнувъ: „Але-жъ оно безъ найменшого змѣсту!“ — Бурмістръ Праги п. Подлішны поставивъ внесеня: безпроволочно завѣзвати правительство, щобы всѣ друки и акты выданій намѣстництвомъ носили напись: „Намѣстництво въ ческѣмъ королѣвствѣ“. Вѣдтакъ домагавъ ся скорои интервенціи у правительства, щобы знайти вѣдповѣдне мѣсце до переховання корони св. Вячеслава и иншихъ коронаційныхъ вѣдзнакъ, та щобы ихъ рѣкъ-рѣчно въ пенныхъ въ горы вызначеныхъ днихъ выставляти на публичный видъ. — П. Герольдъ звернувъ увагу на се, що краевій доходы не въ силѣ покрыти выдатковъ на автономічну адміністрацію, отже запытуе: чи правительство возьме нѣдъ розвагу справу побѣльш на краевыхъ доходовъ?

Narodni Listy обговорюючи цѣсарске письмо до сойму, пишуть, що оно выкликало загальне розчарованє и що въ такѣмъ настрою чески послы нѣколи ще не выходили зъ соймовои салѣ.

Нѣдчасъ першого засѣданя моравского сойму вѣдбули ся на улицяхъ демонстрацій роботниковъ за выборчою реформою до сойму. Сѣмь демонстрантовъ арештовано. Члены ческого клюбу соймового рѣшили не складати сего року візиты намѣстникови зъ причины его політичного становища.

Въ шлескѣмъ соймѣ п. Кс. Свежи зложивъ запыту того змѣсту: Коли славяньскій послы берутъ участь въ нарадахъ сойму зъ задержанемъ своего становища, то се дѣе ся въ тѣй патріотичнѣй мысли, щобъ не побѣльшувати трудностій выплываючихъ зъ теперѣшнои політичнои ситуаціи. — П. Міхейда интерпелювавъ въ справѣ введеня польскои и ческои мовы до школы и урядовъ. — П. Каролъ Тіркъ [нѣмецкій радикалъ] интерпелювавъ въ справѣ звѣстныхъ тайныхъ розпоряджень міністра справъ внутрѣшныхъ и міністра справедливости въ справѣ языковѣй на Шлеску. — П. Едвардъ Тіркъ заявивъ, що якъ довго вѣдносинъ невыяснений, Нѣмцѣ не можуть легкимъ серцемъ допустити на денный порядокъ предметовъ нарадъ.

Въ тріестинъскѣмъ соймѣ при входѣ словѣньскихъ послѣвъ на салю галерія приняла ихъ демонстративно грѣмкими оплесками. Італійскій послы вышли зъ салѣ. Коли маніфестаціи не переставали, галерію выпорожнено. Вѣдтакъ засѣданє замкнено, бо не було комплету потрѣбного до важности ухвалъ.

Соймъ краинъскій принявъ наглє внесеня, взываюче правительство уможливити введеня въ житє словѣньского університету въ Люблянѣ достатчуваньемъ фондовъ на выобразованє професорскихъ силъ. — Соймъ принявъ также наглє внесеня, щобы выслати до цѣсаря депутацію зъ предложеньемъ горячои просьбы словѣньского народу о утворенє університету въ Люблянѣ.

Въ долѣшно-австріяцкѣмъ соймѣ выдѣлъ краевый повѣдомивъ палату, що lex Kolisko не одержала цѣсарскои санкціи. Мимо того соймъ ухваливъ се внесеня другій разъ. Ходить тутъ о се, щобы выкладовою мовою у всѣхъ народныхъ и выдѣловыхъ школахъ Долѣшнои Австріи була выключно нѣмецка мова. — Мѣжъ вѣдчитаными внесеньями есть также внесокъ о внесенє языковыхъ розпоряджень.

Соймъ горѣшно-австріяцкій ухваливъ взяти нѣдъ нараду внесеня опозиціи. Змѣстомъ сихъ внесень е протестъ противъ угоды въ Угорщиною на нѣдставѣ §. 14 ого, протестъ противъ языковыхъ розпоряджень, жаданє цофненя угодовыхъ предложень и жаданє роздѣлу Чехіи на три части. Окремо внесеня до шагае ся заведеня нѣмецкои мовы яко выключно урадовои у всѣхъ автономічныхъ урядахъ Горѣшнои Австріи.

Письма зъ краю.

Зъ Сокальщины.

[*Сокаль спитъ! — Кристинопѣль засѣдаетъ ся! — Белзъ прочутивъ ся!*]

Сокальщина стала теперь глухимъ кутомъ, въ котрѣмъ хиба въ часѣ выборовъ проявля ся рухъ живѣйшій: бувае нѣкольки вѣчь зъ радикальною закраскою, часомъ загостить сюда театръ руснй, а потѣмъ знову „благодеяньствуемъ“. Колись-то за часовъ Рожанковского и о. Роздѣльского инакше ся тутъ жило, а днесь... ну, спимо! Такій ось загальный образъ нашого житя бути въ Сокальщинѣ, хотяй и тутъ находимо на выимки, лишь о тѣмъ пѣзнѣйше буде бесѣда. Теперь ad specialia.

Зачнемо нашу розвѣдку вѣдъ славетного мѣста Сокаля. Вже чверть столѣтя проминая, якъ тутешній патріоты стали заходитись около основаня Народного Дому. Закуплено хацѣсарске письмо, п. Бакса [радикалъ] крик-ту, котра стоить въ хорошѣй дѣльници мѣста и жде, коли переобразують ся на дѣмъ, въ котрѣмъ зъосередило бы ся все житя руске повѣтового населеня. Але настала распря межи братіею — справа будовы дому нольче ся in ifinitum, а въ тѣмъ часѣ повстають тутъ: kółka rolnicze, Sokoły, zakłady kredytowe, teatra amatorskie и т. д. А ты Русине не оглядай ся на такій марницѣ, тѣлько сварн ся, кѣльки тобѣ силъ стане, а нѣ, то пошній ся въ радикала и пѣднимай борбу противъ церкви и слугъ ея... Будова новои церкви въ Сокалю есть доконечностію, бо вже-жъ тая, що лежить въ середмѣстю, бѣльше подобая на капличцю, въ котрѣй ледви пару сотокъ людей примѣстить ся. А парохія сокальска, пѣсля Схизматизму, числить до четырн тысячѣ душъ!

А що жъ о Кристинополи сказати? Нема тутъ нѣ руху, нѣ жыва! Жидова все присѣла и сточуе послѣдній живленій сокъ зъ христіяньского населеня. Матеріяльна руина проявля ся всюды. — Въ школѣ, примѣщенѣй въ колишныхъ келіяхъ монастиря Бернардиньского, межи шкѣльною молодежію есть одна четверта часть дѣтей христіяньскихъ родичѣвъ; прочій три четвертины самій сынове и дочери Израиля! Ось на що звело ся старинне гнѣздо воєводовъ Потоцкихъ!

Натомѣсть Белзъ починае давати признаки житя. Передъ двайцать лѣтами вотыдали ся тутъ мѣщане-Русины говорити по руски. Молитвослова руского въ рукахъ мѣщанина чи мѣщанки ты не побачивъ. Ажъ за часовъ бл. п. о. Паславского, дуже поважаного нѣмци и любленого пароха, стало тутъ проявляти ся руске житє. Сотрудники, що слѣдували по собѣ въ безперерывнѣй черзѣ, положили тутъ — ний имъ се буде въ честь! — превеликій заслуги въ справѣ розбуджена народного духа. Нотарь п. Савчиньскій, якъ колись въ Жидачевѣ, такъ и теперь тутъ не опустивъ рукъ. Около него згуртувала ся вся Русь белска. „Убѣжденія“ всякого рода уступили на послѣдный планъ. Въ день 3 ого мая с. р. основано тутъ читальню, въ котрѣй вѣдъ часу до часу даютъ представленя аматорскій, на котрыхъ численно збирае ся мѣщево мѣщаньство. Намекомъ скажемо, що сынъ белского мѣщанина, ученикъ промысловои школы Лѣсецкій, уладивъ сцену и намалювавъ для нея безкорыстовно хорошій декорацій. — На одній зъ видныйшихъ улиць закуплено площу нѣдъ будову Народного Дому, котрый — надѣя въ Богѣ! — при ревній вѣдпомочи патріотичнои интелігенціи нашои и селянъства, невдовзѣ буде здвигненый и прычинить ся до украшеня старинного города руского. — До недавна опорожнена була тутъ посада мѣского лѣкаря. Семіты розпочули були сильну агітацію, щобы перепертн своего кандидата. Та симъ разомъ не удала ся имъ штука: бѣльшостію христіяньскихъ голосовъ одержавъ сю посаду нашъ земляк д-ръ Володимиръ Лаврѣвскій, котрый своимъ тактовнымъ поведеньемъ умѣвъ въ короткѣмъ часѣ заєднати собѣ симпатію всего христіяньского загалу.

Переглядъ політичный.

Позитивній успѣхи протизанархістичнои конференціи въ Римѣ полягають выключно на теоретичныхъ результатахъ нарадъ установленыхъ конференціею фаховыхъ комісій. Члены конференціи не були уповноважненій до вяжучихъ ухвалъ, тожъ залежить се вѣдъ дотычныхъ правительствъ: чи мають згодити ся на принятѣ конференціею ухвалы, чи нѣ. Въ якій способъ правительства порозумѣють ся о становиску занятѣмъ до ухвалъ конференціи, здаять ся не рѣшено. Не выключена можливость, що въ тѣй цѣли конференція зберо ся ще разъ.

Бонапартистичный претендентъ Вікторъ Наполеонъ надѣе ся прийти въ посѣданя власного агітаційного фонду. Именно его тѣтка, цѣсарева Евгенія, мала згодити ся на проетъ, пѣсля котрого кн. Вікторъ одержить спадщину въ квотѣ двохъ міліонѣвъ фунтѣвъ. Сеся квота походить изъ сумы выплаченои на пѣдставѣ асекураційного контракту на житє заключеного колись Наполеономъ III. зъ англійскими фірмами.

НОВИНКИ.

— Доносять намъ зъ достовѣрного жерела, що Перемыска руска Капітула рѣшила увѣковѣчнити память 50-лѣтнього цѣсарского ювілея тымъ, що вѣдступила домъ „на Цибулницѣ“ на „Пріютъ для убогихъ дѣтей“ тыхъ родичѣвъ-заробникѣвъ, котрій майже цѣлый день перебувають по-за домомъ. Зарядъ сего дому переняла бы руснй Служебницѣ.

— Ц. к. комісія испытуюча для учителѣвъ шкѣлъ народныхъ въ Сокалю повѣдомляе интересованыхъ, що испыты въ речницю лютовѣмъ 1899 р. розпочнуть ся дня 20 лютого. Подани заосмотрены належито свѣдоцтвами, разомъ зъ табелею кваліфікаціѣнною и переглядомъ вѣдбутыхъ студій, належать вносити черезъ свои ц. к. Рады шкѣльній окружній найпѣзнѣйше до 1-ого лютого 1899.

— Зъ Тернопѣльщины пишуть намъ: Въ Тернопѣльскѣмъ за-для довго тревающои посухи воды въ кирницяхъ дуже мало; навѣть въ глубокихъ есть лишь трохи на дни каламутнои. Такъ само мало тутъ паши для худобы а на весню дасть ся господаримъ браць ся дуже вѣдчути. Бараболю невыкопану особливо на добрскихъ ланахъ захопивъ морозъ, тожъ попсувала. Копали, перебирали, але и въ имахъ псуе ся. Ще котрый дѣдичъ або посесоръ мае горальню, то жене зъ неи горѣвку, а котрый не мае, то по поли мусить розвезти збѣсованну. Такожъ и много господарѣвъ, котрій не выкопали въ жовтни до морозу, мають значну страту въ тои-жъ причины.

— Нова звѣзда музикальна заясніла остатнимы часами въ Італіи — симъ разомъ на поли церковнои музыки. То 26-лѣтный священикъ Лаврo Перосі, директоръ-капельмайстеръ въ базиліцѣ св. Марка у Венеціи. Якъ славу молодого Масканього розвесла по всему свѣту его „Cavalleria rusticana“, такъ славу Перосіого розвесли двѣ его ораторіи: „Воскресеня Лазаря“ и „Воскресеня Христа“. Доси знано сесій его композиціи лишь по мѣстахъ вѣзвѣчнои Італіи — отже недавно постарано ся, щобы вѣбъ ораторіи почувъ и Римъ. Перѣвство бувъ рочитъ выказати сесій композиціи въ театрѣ, але показала ся одна перешкода. Дирігувати мавъ самъ Перосі, а можна було сподѣвати ся, що любителька музыки королева Маргарита певно не залишить нагоды зайти до театру послухати. Тогдѣ въ хвили входу королевои въ театръ мусѣвъ бы Перосі яко дирігентъ вѣдограти королѣвского марша, а се при ворогованю Ватикана зъ Кѣрналомъ е для священика рѣчію неможливою. Отже ораторія выконано въ костелѣ св. Апостолѣвъ. Явило ся чотырнацять кардиналѣвъ, тѣло дипльоматичне и кѣлька тысячъ публики; на ораторіи „Воскресеня Лазаря“ була и королева. Молодого композитора витано овацією. Перосі въ своихъ композиціяхъ вѣдѣйшовъ вѣдъ типу давныхъ ораторій о стѣлько, що въ словахъ св. письма гладить експресія чувства людского, драмату, а освѣтлюе уступами повными высокого вдохновеня релігійного. Текстъ ораторій латиньскій. По выконаню ораторій въ Римѣ папа именувавъ Перосіого директоромъ папской капелѣ въ каплицѣ Сикстиньскѣй [се радше титулъ, бо остався ся и дотеперѣшный старый директоръ]. — Якъ звѣщають берлиньскій часопись, ораторія Перосіого набула опера берлиньска и пѣдготовляе выконанє ихъ, може навѣть пѣдъ дирігентурою самого композитора.

— Фальшиву мѣру метра вѣдкрыто въ Галичинѣ по жидѣвскихъ склепахъ зъ полотнами и матеріями. Метръ такій е коротшій вѣдъ правдивого. Сконстатовано, що тѣ метры цеховані на Буковинѣ. Краковскій магістратъ выдавъ остерогу передъ того рода метрами и поручивъ своимъ органамъ конфіскувати ихъ, скоро до вѣдкрыють.

— Степень лѣкарѣвъ-ветеринарѣвъ въ львѣвскѣй ц. к. академіи ветеринарія дѣстали пп.: Юл. Валер. Фехтеръ зѣ Львова [зъ вѣдзн.], Макс. Кальтеръ зѣ Львова [зъ вѣдзн.], Иванъ Лайцикъ зъ Бедгешта на Моравѣ и Альфредъ Рамеръ изъ Сплока.

— Концесію на будову зелѣзницѣ Збараж-Тернопѣль дѣстався збараженій маршалокъ Нѣментовскій. Выдатки на роботы вступній обчислено на 5 до 6.000 зр.; на се выдѣлъ повѣтовый призначивъ уже 1000 зр. До будовы сеи зелѣзницѣ причиняють ся также многій властителѣ бѣльшихъ посѣлостій и громады.

— Борба зъ рысями. Въ митрополичныхъ лѣсахъ коло Перегиньска, въ т. зв. „Зеленѣй Яворинѣ“ розмножили ся дуже рысѣ. Недавно тому закрала ся одна рысь въ бѣлый день до курника доворци ставу въ Перегиньску, Аровича. Жѣнка доворци, спостерѣгши „злодѣя“, зачинила за нимъ дверѣ и дотя воювала костуромъ, доки смѣлу звѣрюку не убила на мѣсци. Другого такого любителя курячого мяса прогнавъ нишимъ разомъ также зъ курника самъ Аровичъ, выбивши ему букомъ зубы.

— Народне шкѣльництво въ Австріи. Въ 1848 роцѣ ходило въ Австріи до народныхъ шкѣлъ 1,425.000 дѣтей, въ 1875 роцѣ 2,150.000, а въ 1896 роцѣ 3,400,000 [1,700,000 хлопцѣвъ и 1,690.000 дѣвчатъ]. Кошты народного шкѣльництва выносили въ згаданыхъ лѣтахъ: 2,800.000—9,000.000—45,000.000 зр. Не ходило до школы въ тыхъ лѣтахъ: 32, 20 и 8%; зъ того въ Галичинѣ 85, 72 и 23%, а на Буковинѣ 86, 79 и 24%. Анальфабетовъ, що переступили 6-ый рѣкъ житя було въ вѣдношеню до загалу людности въ 1848 роцѣ: въ цѣлѣй Австріи 38%; въ Галичинѣ 83%, на Буковинѣ 90%. Въ 1896 роцѣ було ихъ въ цѣлѣй Австріи 21%; въ Галичинѣ 60, на Буковинѣ 70, а въ Чехіи 4%. Учительскій персоналъ въ цѣлѣй Австріи числивъ въ 1898 роцѣ 18.980 особъ а въ 1896 роцѣ 70.000 [межъ тымъ 19.040 учительокъ].

— Отроєнє штрудлемъ. Въ реставраціи Антона Гока у Вѣдни, вѣбрало ся онегды кѣлька-надцять особъ и казали собѣ подати захвалюваного господаремъ штрудля зъ яблокъ. Та невдовзѣ у всѣхъ тыхъ особъ обявили ся познаки отроєня. Поліційне слѣдство выкрыло, що реставраційна кухарка зъ недогляду посыпала штрудель — замѣсть цукромъ — арешникомъ, котрый переховувала въ шафѣ

Высокоповажаный Пане! Мого выробу Наливки овочевѣ, Горѣвки, Розолісы и Ліквды такъ добрѣ и такъ дешевѣ та взагалѣ такъ совѣстно и чисто выроблюваній, що лишь на тѣй основѣ осмѣляю ся просити, абы Вы Вп. Пане, скоштували мои выробы въ моѣй торговли безплатно и безъ жадныхъ зобовязань, а мою фірму зволили справедливо уважати за ретельну и на довѣрє заслугуючу.

Иванъ Мушиньскій, Львѣвъ, Рынокъ 40.

474 3—4

противъ шнаббъ. Одна изъ затровныхъ особъ померла. Кухарку арештовано, а реставрацію замкнено.

— Польскихъ ксьондзбвъ въ Сполученыхъ Державахъ Америки є дуже значне число, хочь не однаково въ поодинокихъ державахъ. Въ державѣ Иллінейсъ є ихъ аже 58, въ Пенсільванія 56, въ Мічігенъ 44, въ Ню-Іорку 39, въ Міннезотѣ 23, въ Огайо и въ Техасъ по 14, въ Ню Джерсей, въ Индіанѣ и въ Небраска по 10, въ Міссурѣ 9, въ Меріландѣ 7, въ Коннектікетъ 4, а въ прочихъ державахъ по 2 або лишь по одному. Всѣхъ польскихъ ксьондзбвъ въ Державахъ є 366.

— Порядки на почтѣ въ Лютовискахъ Пишуть намъ: Ц. к. Дирекція почтъ и телеграфбвъ у Львовѣ надала посаду по п. Фріпли, що застрѣлився ся за-для непорядку въ касѣ, его жѣнцѣ п. Фріплевбй. Сеся панѣ не вмѣє анѣ слова по руски прочитати и до сего часу ще не навчила ся, а вже часъ було, бо вже кблька лѣтъ веде почту. До сего часу були бодай експедиторы, що трохи знали сплябізувати по руски; однакъ зъ початкомъ грудня приняла п. Фріпльова експедитора, котрый такожь по руски не втне анѣ слова. А на почту въ Лютовискахъ приходить богато русскихъ письмъ и часописей и треба бы бачити клопбтъ п. Фріпльовои и ея експедитора, коли имъ приходить розобрати наспѣвшу почту, а вбдтакъ роздати все, якъ належить ся пбсланцямъ. Ще якъ хто прийде, що вмѣє по руски, то поможе; а якъ нема такого, тогдѣ на слѣпо розсилають письма и часописи до нашого села, нѣжь зазначено на адресѣ. Вже то мабуть нема нѣгде на свѣтѣ такъ поганыхъ вбдносинъ, якъ у насъ въ Галичинѣ! Може бы Свѣтла ц. к. Дирекція почтъ и телеграфбвъ у Львовѣ умилосердила ся надъ Русинами, що вбдбирають почту въ Лютовискахъ и приказала панѣ Фріплѣсѣ принятн експедитора, котрый умѣвъ бы читати по руски!

— Всесвѣтный рекордъ въ выдержаню пбдъ водою осягнула недавно въ Лондонѣ англійска плывачка місъ Elsie Wallanda, перебувши занурена пбдъ водою 4 мінуты и 45½ секундъ. Того доси не доказавъ ще при всесвѣтныхъ рекордахъ нѣякій мужчина, бо въ Мельбураѣ найбільше досягъ курець Бомонъ 4 мінуты 35½ секундъ.

— Австрійскій еміґранты на Новбй Зеландіи. Вѣденьскій дневникъ Polit. Corresp. доносить, що австро-угорскій конзуль въ Авкланду переговорювавъ зъ президентомъ міністрбвъ Новои Зеландіи въ справѣ австрійскихъ выселенцѣвъ. Конзуль высказавъ жаль, що звыжъ 400 душь, котрѣ прибули шукати на Новбй Зеландіи заробітку, живуть теперь въ крайнбй нуждѣ, а на поворотъ до рбднего краю не мають грошій. На то вбдповѣло тамошне правительство, що оно не є одвѣчальне за злу долю выселенцѣвъ, бо ихъ тамъ не спроваджувало.

— Дрббній вѣсти. Зъ Aivolo въ Швайцарія доносять, що дня 28 с. м. усунула ся тамъ гора и засыпала готель „Aivolo“ разомъ зъ кількома домами; зъ людей нѣхто не згинувъ; шкоду обчисляють на міліонъ зр. — Въ Апенінахъ въ Италіи упали такій снѣги, що позасыпали богато зелѣзничахъ повздбвъ; снѣги упали въ цѣлбй полудневбй Италіи, навѣть въ Сициліи. — Галицкій жиды выставили въ послѣднихъ двохъ тыжднях на ліцитацію 22 христіяньскихъ господаретвъ, а въ попередныхъ трехъ тыжднях выставили на ліцитацію христіяньскихъ господаретвъ на суму 55 357 зр.! — Въ Задарѣ посварився ся минувшои недѣлѣ капраль нѣх. полку Фіссіна зъ рбднымъ своимъ батькомъ, а коли сварка перейшла зъ ббйку, сынъ пбрвавъ багнетъ и заколовъ батька на смерть, а потбмъ самъ добровбльно вбддавъ ся въ руки поліціи. — Въ Корнабурѣ дня 26 с. м. выбухъ въ карнбмъ заведеню грбзный бунтъ вязнѣвъ, до усмиренія котрого мусѣли вбказати вбйска; головныхъ проводирѣвъ бунту повязано шнурами та зелѣзами и доперва тогдѣ успокоило ся; причиною бунту було жестоке и нелюдске трактованя вязнѣвъ дворцями.

Соймъ краєвый.

[2 засѣданя 4 сесіи VII. періоду зъ дня 29 н. ст. грудня.]

Нинѣшне засѣданє розпочало ся о годинѣ 10½. На сали дуже мало послбвъ. Маршалокъ подав до вѣдомости, що сп. Солецкій за-для занять въ епархіи участи въ соймовыхъ нарадахъ брати не може.

Наступило вбдчитуванє петицій. При петиціи Бурсы им. св. Николая въ Перемышли о запомогу Еп. Чеховичъ въ довшбй промовѣ пбдперъ петицію, представивши важну задачу, яку взяла на себе вгадана Бурса для помочи убогбй рускбй молодежи школьнбй.

Приступлено до дневного порядку.

Насамперед вбдбуло ся перше читанє предложенія краевого выдѣлу о справозданихъ краевои рады школьнои зб стану выхованя публичного въ 1897/8 роцѣ школьнбмъ — школы народній и учительскій семинарій; дальше школы середній; вчбници и школы промысловѣ. — Справозданя передано дотычнбй комісіи.

Кількомъ громадамъ и обшарамъ дозволено побберъ мыта и побберъ оплатъ громаденихъ вбдъ напоѣвъ спіритусовыхъ.

П. Козеброденій поставивъ внесенє, щобы побільшити числа членбвъ поодинокихъ комісій. — Палата ухвалила.

Почали ся выборы. Маршалокъ покликавъ комісію окрутацѣйну для вбдбраня картокъ голосованя. Мѣжь выними покликавъ посла о. Небыловця.

Секретарями выбрали послы: Каратницкій, Стан. Незабитовскій, Андр. Потоцкій и Урбанскій. — Квесторами: Коритовскій, Михальскій, Ем. Торосевичъ и Вахнянинъ. — Ревізентами выбрано зъ Русинбвъ: о. Небыловця и Т. Завчбвскаго.

До комісіи буджетовои 22 членбвъ, зъ Русинбвъ, пп. Барвѣньскій и Завчбвскій; до комісіи адміністраційнои 20 членбвъ, Окуневскій; до громадскои 15 членбвъ, не увзбйшовъ анѣ одинъ Русинъ; до шкбльнои 18, п. Вахнянинъ; до петиційнои 23 чл., о. Гаморакъ, Окуневскій, Новаковскій, Охримовичъ и Винничукъ; до правничои 15 чл., п. Каратницкій; до промысловои 11 чл., п. Остапчукъ; до банковои 13 чл., о. Мандичевскій; до сбльнои 9 чл., о. Мандичевскій и Винничукъ; до гбрничои 9 чл. Охримовичъ; до податковои зъ 13 чл., Окуневскій; до комісіи краевого господарства 18 чл., анѣ одинъ Русинъ; до дорогои зъ 19 чл. Охримовичъ; до санітарнои 10 чл., о. Мандичевскій; до комісіи реформы выборчои 15 чл., Окуневскій; до зелѣзничои 15 чл., анѣ одинъ Русинъ; до комісіи кредиту селянъского, Вахнянинъ.

По оголошеню выбору комісій маршалокъ вбдрочивъ засѣданє на 20 мінутъ, а за той часъ переведено уконституованє комісій.

По перервѣ и оголошеню уконституованя комісій приступлено до дальшого порядку дневного.

Справоздавець п. Хамецъ вбдчитавъ цѣлый рядъ дальшихъ справоздань краевого выдѣлу о удѣленю концесій громадамъ и деякимъ обшарамъ дворскимъ на побираня мыта вбдъ мостбвъ на рѣкахъ. — Соймъ ухваливъ.

Секретарь п. Каратницкій вбдчитавъ наглячє внесенє п. Винничука о запомогу погорѣльцямъ въ громадахъ повѣту станиславбвского: въ Братковцихъ 4000 зр. а въ Пацковѣ 3000 зр. — Маршалокъ удѣливъ голосу п. Винничукови для пбдпоры внесенія. Внесенє вбдослано до комісіи буджетовои, а она на слѣдующбмъ засѣданю мае здати справу.

Опбвля п. Малаховскій поставивъ наглячє внесенє о полѣпшенє платнѣ народныхъ учителѣвъ, а именно, щобы вставити до буджету краевого на сю цѣль 500.000 зр, а на одержанє сеи квоты наложити 5 кр. додатку до податкбвъ. Пбдъ взглядомъ формальнымъ зажадавъ, щобы се его внесенє передати комісіи буджетовбй. [*Славно!*]

П. Абрагамовичъ вбдповѣдае попереднымъ бесѣдникамъ.

Дальше забравъ слово п. Романовичъ: покликавъ ся на ухвалу парляменту, на основѣ котрои пбдвышено платню навѣть слугамъ державнымъ, а чей учительство за свою тяжку працю повинно бути лучше нагороджене. [*Славно на лѣвици*].

П. Вахнянинъ заявляе ся за внесенямъ п. Малаховского, за получшенямъ платнѣ учителямъ але зъ той способъ, щобы замѣсть грошa дати имъ землю, що є тревалѣйшою пбдпорою матеріяльною.

За наглостію внесенія промовлявъ що п. Ротеръ, а противъ наглости пп. Вівіянъ, Скалковскій, гр. Андрей Потоцкій, кн. Чарторыйскій.

На внесенє п. Окуневского голосованє въ сѣй справѣ вбдбуло ся поіменно. Наглбсть внесенія п. Малаховского вбдкинено 74 голосами противъ 41. — Въ наслѣдокъ того маршалокъ заявивъ, що завтра поставить внесенє яко звычайне [не наглячє] на порядокъ дневный.

[Для поясненя рѣчи додамо, що п. Малаховскій, президентъ мѣста Львова, есть теперь предсѣдателемъ польского Товариства педагогічного, отже зъ того титулу вбнъ, а не хто иншій, поставивъ наглячє внесенє въ справѣ полѣпшеня быту учителѣвъ.]

Трете нагле внесенє на нинѣшнбмъ засѣданю поставивъ п. Скалковскій, домагаючись увольненя заставничихъ листбвъ гіпотечныхъ, вкладбвъ необчисленыхъ на выски вбдъ податку рентового.

Година 2-га — засѣданє тревае дальше.

Интернатъ и курсъ приготовляючій для учениковъ рускои гімназіи у Львовѣ.

Моимъ интернатомъ, заложеным въ осени с. р., починають интересуватись ширшій круги Р. Т. Публики, проте упрашаю Свѣтлу Редакцію о ласкаве помѣщенє слѣдующихъ поясненъ:

I. Интернатъ мбй не мае характеру выключно родинного, бо мѣстить ся въ нѣмъ не лишень три братанки, але также три не-своякы. Вправдѣ не принявъ я въ початкомъ курсу трехъ хлопцѣвъ, але се стало ся зъ причины опбзненого зголошенія, наколи урядивъ емъ льокаль лишень для 5-охъ. Omne initium est difficile, тожь най буде менѣ вбльно сею пословицею оправдати ся, бо не хотѣвъ-емъ брати надто великого різика на свои барки. — Нинѣ, по 4-мѣсячнбй пробѣ, вбдважився-емъ ся розширити свбй институтъ на 15 особъ, що мило менѣ подати до вѣдомости Р. Т. Интересованыхъ, однакожь зъ застереженемъ, що першенство мають ученики курсу приготовляючого, а вбдтакъ доперва ученики 4-ои норм., I и III-ои гімн. кл.; ученикбвъ нишихъ клясъ и категорій приймати буду лишень вынятково въ мѣру мѣста.

II. Провінціональна Р. Т. Публика гбрко вбдчуває бракъ курсу приготовляючого при рускбй гімназіи, тожь рѣшився-емъ ся отворити приватный курсъ въ днемъ 1-ого лютого н. ст. 1899, однакожь — за-для короткости часу — лишень для ученикбвъ вбдповѣдно пбдготовленыхъ.

Подаючи се до публичнои вѣдомости, хочу бути переконанымъ, що зъ дѣла сего прийде хоснъ такъ для поодинокихъ Р. Т. Родинъ рускихъ, якъ — въ дальшихъ наслѣдкахъ — и для цѣлои Руси.

Стефанъ Петрицкій у Львовѣ, ул. Сикстуска 40.

Телеґрамы „Дѣла“.

Будапештъ 29. грудня. Вчера вбдбула ся рада міністрбвъ, на котрбй, якъ кажуть, запали важній рѣшенія що-до зариджень, якій мають увбйти въ житє зъ Новымъ рокомъ. — Загребскій вбйсковый судъ засудивъ на пять лѣтъ тяжкои вязниць поручника Матасічъ-Кеглевича за сфальшованє векслѣвъ на имя архикнягинѣ Стефаніи на суму пбвъ міліона зр. Засужденый признавъ ся до вины.

Берлинъ 29 грудня. Цѣла нѣмецка артилерія польна дбстане зъ початкомъ 1899 року новій канопы системы зъ 1896 року. То канопы скорострѣльній и легко передвижній. У вбйсковыхъ кругахъ говорять, що тѣ гарматы будуть у вбйнѣ мати незвычайно корыстне для Нѣмеччины значѣнє.

Петербургъ 29 грудня. На внесенє университету въ Москвѣ, щобы допустити женщины на становища лѣкарокъ повѣтовыхъ, вбдповѣло міністерство просвѣты, що о тбмъ не може бути мовы и медичный выдѣлъ не може допускати женщинъ до испыту на такій степень, анѣ выдавати имъ дотычныхъ дипльоматбвъ.

Берлинъ 29 грудня. Найзначнѣйшій берлинъскій промысловцѣ скликують зборы, щобы запротестувати противъ выганяня чужихъ пбдданыхъ зъ Прусъ. Они намѣряють выказати цифрами, що се выганяне шкодить промыслови и торговли.

Канадія 29 грудня. Президентъ выконуючого комітету Сфакіянакісъ предложивъ кн. Юріеви програму, пбвля котрои національный збборъ въ Акротірі мае бути скликаный до двохъ мѣсяцѣвъ, а се въ тбй цѣли, щобы радити надъ приготованымъ выконуючимъ комітетомъ проектами законбвъ. Сеся програма стрѣчае ся зъ сильною опозиціею. — Кн. Юрій приймавъ вчера конзулѣвъ, а мѣжь ними также управителя австрійского конзуляту д-ра Квятковского.

Парижъ 29 грудня. Буржуа буде именованый амбасадоромъ въ Петербурзѣ. — Деякій дневники доносять, що Дрейфусъ уже передъ трема днями выѣхавъ до Франціи.

Римъ 29 грудня. Новорбчна амнестія мае обймати 300 особъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На будову рускаго театру (вбсля выказу касіера „Просвѣты“) надбслали П. Т.: Ив. Дуткевичъ у Львовѣ зъ пушки 1·40 зр.; о. Вас. Чернецкій зъ Сѣлця белского за купоны 2·50 зр.; Каса ощадности въ Дрогобичи 10 зр.; Конст. Кузьма зъ Терезіенштадту 5 зр.; Питомцѣ духовн. семинарія у Львовѣ складку 3·40 зр.; Лукія Чемериньска зъ Будзанова 1·40 зр.; о. Назаръ Чабанъ зъ Перемышля 2 зр.; о. Олекс. Темницкій зб Львова складку 7·87 зр.; о. Стеф. Высочаньскій зъ Красного за купоны 2·20 зр. + 1 зр.; філія Народнои Торговлѣ въ Бродахъ зъ пушки 6 зр.; Як. Ковальчукъ зъ Берлина за купоны 2·24 зр; о. Омел. Левицкій зъ Ивановець за купоны 7·97 зр.; о. Ден. Рудницкій зъ вечерка въ Залѣщикахъ 20 зр.; Володим. Гладиловичъ зъ Перемышля 1 зр.; д-ръ Лонг. Озаркевичъ зъ Городка за купоны 4·30 + 1 зр.; Каса задаткова въ Лѣську 24·95 зр.; Шумпетеръ нотарь въ Буську за купоны 2 зр.; Теод. Богд. Дудиньскій за купоны 1·60 зр.; о. Мицьковскій въ Чорноконець 50 кр.; Питомцѣ духовнои семинарія у Львовѣ зъ пушки 2 зр.; о. Поповичъ зъ Павлова за купоны 8·47 зр.; Ив. Дольницкій зб Станиславова 10 зр.; о. Вол. Голинатый зъ Шельпакъ 5 зр.; Зеновія Пясецка зъ Вишенки 2 зр.; д-ръ Теофіль Ганкевичъ зб Львова 5 зр.; о. Володисл. Пасиновичъ зъ Жаба-Ильцѣ за купоны 3 зр., складку мѣжь гбстьми 10·36 зр.; філія Народнои Торговлѣ въ Коломыи зъ пушки 7·47 зр.; о. І. Домбчевскій зъ Викторова за купоны 3 зр.; Вас. Бойко емерит. урядникъ зб Львова 5 зр. + 10 зр. + 10 зр. + 5 зр. + 5 зр. +15 зр.

На Бурсу имени св. Іоанна Хрестителя въ Дрогобичи жертвували вбдъ 1 лютого до кбнца грудня 1898 р. Р. Т.: Каса задаткова въ Дрогобичи 50 зр., п-нѣ Куанкова 50 кр.; адъюнктъ суд. п. Лепкій 50 кр.; о. Стеф. Хилякъ деканъ зъ Стебника 3 зр., яко коляду вбдъ парохіянъ зъ Стебника 2 зр., зъ Колиця 2 зр.; п. Хмйолекъ проф. гімн. 20 кр., п. Куманець 50 кр.; наддатки по случаю вечерка въ касинѣ: о. Алексевичъ 50 кр., д-ръ Дольницкій 1 зр., п. Гайвановичъ 50 кр., п. Криско 50 кр., п. Заградникъ 1 зр., п-нѣ Марія Тиховечъ 1 зр.; Институтъ Народный Дбмъ рату зъ фонда Григорія Шашкевича 29 зр. 90 кр.; Рада громадска въ Схбдници 100 зр.; п-нѣ Марія Тиховичъ 3 зр. 63 кр.; о. Добровольскій 20 кр.; запомога Выс. Сойму краевого 200 зр.; п. Кубаля лѣсничій зъ Нагуевичъ 50 кр.; о. Іосифъ Скобельскій сотр. въ Дорожевѣ 1 зр.; о. Иги. Коссакъ 3 зр.; п. Мих. Кордасевичъ учитель зъ Доброгостова 2 зр.; п. Мукъ надинжінеръ зъ Схбдницѣ 5 зр.; п. Верберъ инжінеръ зъ Схбдницѣ 2 зр. 50 кр.; складка на руки п. Лепкого адъюнкта судового 1 зр. 50 кр.; складка на конференціи учительскбй въ Дрогобичи 1 зр. 20 кр.; о. Якбвъ Яхно 1 зр.; складка на приміщи о. Якова Яхна вбдъ гостей на руки п. Куньова 5 зр.; п. Полянъскій канцелістъ судовый 5 зр.; зъ вечерка при пращаню д-ра Антоневича и Рѣпнѣйского 6 зр.; оо. Василіане въ Дрогобичи 3 копы капусты, 2 кбрцѣ картофель и корець бураквбъ; вбдъ участниковъ Синоду въ Перемышли на руки о. Кмита складка 8 зр. 58 кр., именно: оо. Ясеницкій и Стрыйскій по 1 зр.; Салагубъ, Матковскій, Козаневичъ, Конистиньскій, Пасѣчиньскій, Щавиньскій, Менцѣньскій и Витошиньскій по 50 кр., прочій дрібнѣйшими датками; Рада мѣста Дрогобича 100 зр.; лѣкарь д-ръ Малишевскій, на весѣлю брата черезъ п. Мицавку 5 зр.; о. Венгриновичъ 1 зр.; гостѣ у о. Єдинакого въ Нагуевичахъ дрібными датками 50 кр.; Каса ощадности мѣста Дрогобича 25 зр.; о. Ант. Слоньскій зъ Грушова 1 зр.; д-ръ Куликъ адвокатъ въ Кутахъ 5 зр.; о. игуменъ по поводу юбілея цѣсарского 3 зр.; п. Мицавка и Тавбенфельдъ на руки п. Ганчаковского 17 зр. 33 кр.; о. Горницкій зъ Улична 4 кбрцѣ картофель; о. Гумовскій зъ Тинова корець картофель; о. Гр. Савицкій зъ Схбдницѣ по случаю юбілея цѣсарского 5 зр.; Дирекція Народнои Торговлѣ у Львовѣ пбдмогу 20 зр. — Складаючи Вп. жертводавцямъ сердечне спаси-Ббгъ поручаємо нашу Бурсу и на дальше ласкавбй опѣцѣ. — За Видѣлъ Бурси: *П. Кмитъ* предсѣдатель, *В. Паславскій* секретарь.

Надбслане.

Супротивъ тенденційно ширеныхъ фальшивыхъ вѣстій, що я переношу ся вб Стрѣлискъ новыхъ, подаю до прилюдної вѣдомости, що остаю ся на дальше въ Стрѣлисках новыхъ и якъ доси убогихъ хорыхъ лѣчити буду безплатно.

Всѣхъ наукъ лѣкарскихъ

Д-ръ Маріянъ Ясѣльковскій

496 1—1 лѣкарь мѣскій, судовый и касы хорыхъ.

ЗМѢНА ПОМЕШКАНЯ

ЛѢКАРЬ НЕДУГЪ ВНУТРѢШНЫХЪ

Д-ръ Евгеній Озаркевичъ

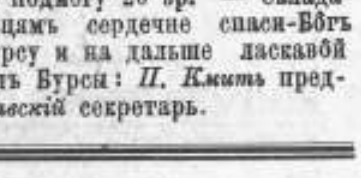
женаты

въ каменици „Народного Дому“

улиця Краковска ч-ръ 17, I. поверхъ. Ординуе вбдъ 8—5 годины. 349 29—?

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на плитацѣкихъ площи Галицкои



поручае въ великбмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокли, далековиды, барометры, термометры, рбзній ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайги, таміе мѣрничій, піоны, лібелі, манометры и т. п.

Уряджене двогликовъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185

Невести въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ, блюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудовно низькихъ цѣнахъ. **MAISON de Nouveautés Madame Bertha Fiedler.**

Львбвъ, пл. Капітульна ч. 3.

190 82—?

Оголошене.

Смиренно низше пбдписаный глядить мѣсця де мбгъ бы выучити нотного спѣву за вынагородою, а по Томиновѣ Недѣли мбгъ остатись пѣвцемъ. На жаданє може прислати похвальній свѣдоцтва. — *Михаилъ Хамула*, Борткбвъ п. Красне. 494 1—3



НА СВЯТА и НОВЫЙ РОКЪ

поручае найлѣпшій и найдешевшій инструменты музичній

цитры акордовій,

на котрыхъ въ одной годинѣ научує ся грати, и дѣточій забавки, одинокій выключный фабричный складъ музичныхъ инструментбвъ

З. Боденштайна

улиця Кароля Людвика ч. 29.

497 1—2

Также и на раты

безъ пбдвышки цѣны

дивановъ, портіеры, хбдники, кондры ватованій, капы на столы и лбжка, коцы, дерги на конѣ, якъ также всякій артикулы потрѣбній до уряджена домового въ складѣ дивановъ „Teppichhaus au Louvre“, Львбвъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высылае ся цѣники даромъ и оплатно. 190

ЛЯКЪ испытованый глядае мѣсця. Ласкавій заголошеня пбдъ адресою Никита Скеданъ въ Поздячи, почта Медика. 489 3—3

Диваны перскій и портіеры

праднѣй (старинний)

продае, купуе и выпозичае, а такожь приймае на переховокъ. Складъ диванівъ „Au Louvre", Львівъ ул. Сикстуска 6. — Пільги въ сплатахъ пôсля уповы.

На жадане высылаемо нашій богато илюстрований цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

КАСЕТКИ Вертгаймовскій на грошѣ и документа по зр. 4·—; 4·50, 5·50 6·50, 8·— и 11·—. Замки безпеченьства французскій по зр. 4·50

поручае ПЕТРО ХИНОНСТОВСКИЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры.)



До П. Т. Властителевъ воней.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маете намѣръ купити собѣ добрѣ и дешевѣ дерги на конѣ — зволѣть, Впов. Пане удати ся до Складу диванôвъ „Au Louvre" у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Тамъ знайдете Впов. Пане, великаньскій выбôръ дергъ, по начудовчо низькихъ цѣнахъ. На провінцію высылаемо на жадане нашій богато илюстрований цѣнникъ даромъ и оплатно 190

Рештки хôдниковъ и высортованій диванôвъ, портіеры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, тôбеліны и рôзній предметы декораційній по цѣнахъ баючо дешевыхъ. Складъ диванôвъ „Au Louvre" Львôвъ ул. Сикстуска 6 (Пасажъ Гавсмана). Таюжь на раты безъ пôдвышшеня цѣнъ. Для провінція цѣнники даромъ и оплатно. 190

МАШИНЫ ДО ШИТЯ ЗІНГЕРА, човенковій и обручковій (Ringschiff) въ первороднихъ фабрикъ, найдокладнѣйше уреґульованій приторучае ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ (передъ тымъ І. Гардзіньскій) Львôвъ Галиция 6. 343

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ

ВЫКЛЮЧНЫЙ СКЛАДЪ И РОБôТНІ

ковдеръ и матерацôвъ

у Львовѣ, ул. Коперника ч. 5.

Понеже въ многихъ склепахъ продаютъ ковдры и матерацы яко мои выроби, заявляю, що тутъ у Львовѣ не выроблюю для жадного чужого склепу, але продаю власного выробу ковдры и матерацы тôльо у себе, у власнôмъ склепѣ при ул. Коперника ч. 5. — Ковдры великій и на затѣ вовняній вôдъ 3·50 зр. въ кождôй цѣнѣ до 14 зр. Ковдры атласовій, шовковій великій и на ватѣ вовняній вôдъ 10·50 зр. почавши — Матерацы часто волосѣняні вôдъ 12·50 зр. въ кождôй цѣнѣ до 30 зр. — Подушки волосѣняній и зъ пôря, простирала, пôшвы и т. п. Хто отаже на зиму потребуе доброи, теплои ковдры або матераца, дôстане се найдешевше просто у моѣй робôтни у Львовѣ ул. Коперника ч. 5. у фірмы ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ. 336 16—15

(Львôвъ, Бюро „Интереса").

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

У ЛЬВОВѢ

поручае старѣ горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bongout" на наливки, такожь правдивый оцетъ спіритусовый. 366 25—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

АДОЛЬФЪ КАМИЕЛЬ

Львôвъ, ул. Подлѣвского ч. 5.

выключне заступництво на Львôвъ Австрійского товариства акційного фабрики Портляндъ-цементу въ Щаковôй.

Продае дешевше нѣжь всюды

портляндъ цементъ, вапно свалисте и гидравлѣчне, выробы цементовій и штайнбутовій, огнетревалу цеглу дахôвку, асфальтовій плыты ізоляційній, дестильованôму смолу вуглеву карболінеумъ, якъ такожъ взагалѣ **всякій матеріялы будôвляній** — заручуючи за ихъ доброту.

Предприемство робôтъ бетонôвыхъ и крыти дахôвъ дахôвкою, лунком и папою отвстревалою по цѣнахъ умѣреныхъ. — Телефонъ ч-ръ 460. 121 62—?

За певну и добру льокацію

поручаемо

4½% листы ипотечній
4% листы ипотечній короновій
5% листы ипотечній преміованій
4% листы товариства кредитового земского
4½% листы Банку краєвого
5% обліґаціи Банку краєвого
4% позичку краєву
4% обліґаціи пропінаційній

и всякій ренты державній

Тѣ паперы продаемо и купуемо по найточнѣйшôмъ курсѣ деннôмъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и вôддѣлъ депозитовый перенесенй до льокалю партерового въ будынку банковôмъ. 374 [3]

Рôкъ засновання 1892

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ"

перше и єдиноке руске товариство асекураційне, приторучене Вси. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ Впресов. Матроп. и Преосв. Еп. Ординаріятами всѣхъ трехъ епархій, обезпечае будынки, уряджене домашне, скоть, господарскій знаряды, збôже въ зерні и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ противъ шкôдъ огневыхъ.

„Днѣстеръ" вступивъ въ 6-ый рôкъ своеи дѣяльности зъ збôльшеными фондами ґарантійными, котрыхъ станъ зъ днемъ 31 грудня 1897 выносить:

Фондъ резервовый	73.874·47 зр.	176.143·87 зр.
Резерва премій	52.269·40 „	
Фондъ основный	50.000·— „	

Выплачений шкоды до кôнца 1897 року 430.100 зр. 42 кр.

Таріфы „Днѣстра" дуже умѣркованій, условія обезпеченьй користній, а шкоды ліквідуютъ ся безпроволочно. — Полісы „Днѣстра" приймае Банкъ краєвый при пожичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ" въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае найкористнѣйшій условія, представляе своими значными фондами найбôльшу ґарантію, и выдае полісы и квіты въ рускôмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ" стоваришене въ обмеженою порукою удѣляе пожички за *оплатою 5½% и 1% додатку на кошты адміністраційній* на интабуляцію або поруку двохъ вôдповѣдныхъ ручителевъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймае вкладки до опроцентованя вôдъ членôвъ и третихъ осôбъ по 4½%. Удѣлъ членьскій выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и пожичку дôстати може тôлько членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ". Информаціи удѣляе Дирекція листовно. 34 45—25

Зголошеня о удѣленя агенцій въ охрестностяхъ, де нема близько агентôвъ „Днѣстра", приймають ся.

Информаціи и посередництво житевыхъ въ найкористнѣйшихъ комбінаціяхъ.

Поминки для членôвъ Тов. взаим. обезп. и взаим. кредиту „Днѣстеръ" по 5½% и 1% додатку на кошты адм.

Львôвъ, ринокъ ч. 10. (ДОМЪ „ПРОСВѢТЫ".)

Найвôдповѣднѣйшимъ дарункомъ на Рôздво и Новый Рôкъ есть

Илюстрованый Календарь „Просвѣты" на рôкъ 1899.

Дôстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта", Ринокъ ч. 10.



Brady-ого

КАПЛѢ ЖОЛУДКОВЙ

(давнѣйше Маріацельскій капле жолудковй)

приспособлений въ аптицѣ „пôдъ королемъ Угорщины" Кароля Браді у Вѣдни I. Fleischmarkt 1.

загально досвѣдне и знане средство лѣчниче зъ побуджуючого дѣланя на жолудокъ при забуреняхъ травленя и инших недомаганяхъ жолудка.

Цѣна за фляшку	40 кр.
Подвôйна фляшка	70 кр.

Не можу не звернути ще разъ уваги на те, що мои капле жолудковй часто бувають фальшованій. Тому при купнѣ треба уважати на повышшу охоронну марку зъ пôдписомъ **C. Brady** а вôдкинути яко непрадравдий всякій фабрикаты, котрй не заосмотрений тою маркою охоронною и пôдписомъ **C. Brady.** 412 8—22

Капле жолудковй аптикаря К. Браді

(давнѣйше Маріацельскій капле жолудковй)

опаковавий въ червоныхъ складистыхъ коробкахъ зъ образомъ св. Матери Божои зъ Маріацель [яко марки охоронной]. Пôдъ маркою охоронною жустъ находитись стоячи пôбочь пôдпись Складовй части поданій.

Капле жолудковй правдивій можна набути у всѣхъ аптинахъ.



ТУТКИ зъ найлучшои бібулки французкои, египетскои и Abadie, всюды жадати тôлько зъ фабрики „POLONIA" Каролины Недзвецкои у Львовѣ, ул. Сокола ч. 1. Наслѣдоване взборонене, марка охоронна. 393

КОРКОТЯГИ рôзного рода приторучае Иванъ Ляврукъ кожôвникъ у Львовѣ, ул. Галицка 6.



Выстава загальна

всякôдныхъ и инших чужих и краевыхъ диванôвъ, портіеръ, фіранокъ, хôдниковъ и дергъ на конѣ.

Отворена цѣлый день а въ ночи при електричнôмъ освѣтленю. Вступъ вôльный. Зачудовуючо дешевй цѣны вказаній докладно на всѣхъ товарахъ. Полекший въ сплатахъ пôсля уповы.

Упрашае ся кождого, хто бажае щось закупити, абы передъ оглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы адресувати належить: Складъ диванôвъ „Au Louvre", Львôвъ, ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана) 190

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львôвск. університету

поручае

свое переплетничне и ґалантерійне заведенне

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8. 365

Пôдоймае ся всякихъ робôтъ, особливо переплету: Служебниковъ, Евангелій, Молитовниковъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумôвъ, Нотъ, Дипломôвъ и. т. ин. по умѣренихъ цѣнахъ.

До Всечестнѣйшого Духовеньства!

Зъ особливою охотою удѣляемо Всечестнѣйшимъ Священникамъ пôльгъ въ сплатахъ пôсля уповы.

Поручаемо нашъ складъ богато заосмотреный въ диваны церковній и передъ престолы, якъ такожъ сальонові и настѣнній, хôдники, фіранки, портіеры, коцы, ковдры, капы на столы и лôжка, дерги на конѣ и коцы до подорожи.

Спеціяльный вôддѣлъ для конфекцій дамскои и дѣточои, бѣля мужескаго и дамскаго, парасолевъ и парасольокъ, капелюхôвъ, рукавичокъ, памчôхъ, коронокъ и стяжокъ.

На жадане высылае ся зъ приятностію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы и замовлена належить адресувати: Магазинъ „Au Louvre," Львôвъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautés пл. Капітульна ч. 3. 190

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Розклад їзди поїздів залізничих

важний від 1 жовтня 1898

після часу середно-европейского [різнійшого о 38 мінут від часу ті зіского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ. приходить о	до Львова	ПОЇЗД посп. відхо	ПОЇЗД особ. дить о	зі Львова
	6.45	з Іцкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.40	„ Якова	6.05		„ Іцкан
	7.50	„ Тернополя на Підзамче	6.1·		„ Підволочиск з Підзамча
	7.50	„ Сокаля	8.25		„ Кракова
	8.05	„ Лавочного		8.50	„ Кракова
	8.15	„ Тернополя на головний дворець		9.15	„ Сколього
	9.05	„ Кракова		8.45	„ Якова
	10.35	„ Іцкан		9.25	„ Підволочиск з головного двірця
	10.45	„ Ярослава		9.53	„ „ „ Підзамча
	1.01	„ Якова		9.55	„ Белзця
1.30	—	„ Кракова		10.55	„ Іцкан
	1.40	„ Сколього	1.55		„ Підволочиск з головн. двірця
1.50	—	„ Іцкан	2.08		„ „ „ Підзамча
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	2.40		„ Іцкан
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.50		„ Кракова
	5.00	„ Підволочиск на Підзамче		3.—	„ Сяніи
	5.25	„ „ „ голов. дворець		4.55	„ Ярослава
	5.40	„ Іцкан			
	5.55	„ Сокаля			
		ЖИЧ			**ЖИЧ**
	5.04	з Підволочиск на Підзамче		4.10	до Кракова
	5.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.30	„ Іцкан
	6.10	„ „		6.40	„ Кракова
8.45		„ Кракова		6.55	„ Тернополя з голов. дв рця
	9.10	„ Кракова		7.—	„ Лавочного
9.30		„ Підволочиск на Підзамчи		7.10	„ Сокаля
9.45		„ Іцкан		7.15	„ Тернополя з Підзамча
9.55		„ Підволочиск на головн. дворець		7.44	„ Якова
	10.30	„ Лавочного		10.05	„ Іцкан
	12.15	„ Сколього	10.40		„ Кракова
				11.00	„ Підволочиск з головного двірця
				11.27	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пера нічни числить ся від 6 години вечером до 5 годин 59 мінут рано. 5

Видавець и одвѣчальный редактôръ Иванъ Белей. Накладъ въ фабр. Черлянського. За друкарнѣ Инстытуту Ставропигійского, пôдъ зарядомъ Іосифа Данилюка.

Ч. 282. Львовъ, Пятниця 18 (30) Грудня 1898 Рѣчникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що днѣ (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзамѣнитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Карола Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Кнайзлого 2.; — въ Ярославѣ Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ выносить 4 кор. 20 сот. на цѣлый рѣкъ, 2 кор. 10 сот. на пѣвъ року, 1 кор. 5 сот. на чверть року, 70 сот. на мѣсяць.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ въ літер. додатком

въ Австрії:		на границѣ:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлий рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць 1 зр.	35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Реклямація неопечатані кѣлькѣ кѣдъ порта.

— Неодинокє числа коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звычай принимаютъ ся по дрѣбъ 10 кр. кѣдъ одного стрѣчка квадратовой або єго мѣсця в ви рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подякы и инші доносеня приватні членівъ ся по 10 кр. кѣдъ стрѣчка.

Промовы маршалка краєвого и намѣстника при вѣдкрытю сойму.

I.

Подаємо отсе докладнѣйше змѣстъ промовы краєвого маршалка, выголошеной при отворенію соймовои сесіи.

По згаддѣ за пок. цѣсареву указавъ маршалокъ на короткѣсть сеи сесіи, котра за кѣлька днѣвъ мае бути вѣдрочена, а не знати, коли буде могла зѣбрати ся на ново. Причиною сего не є бракъ доброи волѣ правительства, а такъ важна справа, якою є конечность переведеня угоды въ Угорщиною. Черезъ те такъ буджетъ краєвый акъ и всякѣ инші важнѣ справы краєвѣ буде можна полагодити ажь колись пѣзнѣйше. Дальше згадавъ маршалокъ про елементарнѣ нещастя, якѣ потерпѣло сего року кѣльканадцять повѣтѣвъ краю. Краєвый выдѣлъ мѣгъ доси прийти напѣщеным повѣтамъ въ помѣчь лише незначными квотами; за те бѣльшу помѣчь дѣстали они вѣдъ правительства. Теперь краєвый выдѣлъ выготовивъ въ сѣй справѣ внесеня въ мѣру фінансового положеня краю. Кредитъ 50.000 зр. выстане хиба въ такѣмъ разѣ, коли правительство заразъ зъ весною удѣлить дальшои помочи, а краєвый выдѣлъ подасть напѣщеным повѣтамъ зарѣбкъ при дорогахъ и при регуляціи рѣкъ. Але сумнѣйше нещасте навѣстило сего року нашъ край; се розрухи въ захѣдныхъ повѣтахъ. Годѣ не высказати обурени на интелектуальныхъ виновникѣвъ тыхъ розрухѣвъ; на жаль, нхъ не выкрыто и не досягла ихъ рука справедливости. Правительство мусѣло завести станъ выимковый, котрый оказавъ ся конечнымъ; а въ досыть короткѣмъ часѣ можна було выимковый станъ знести. Хибно було бы осуджувати поведене правительства, бо оно лише сповнило свѣй обовязокъ въ хвили трудно и выимковѣй. Причинъ тыхъ сумныхъ выпадкѣвъ глядати треба въ рѣзныхъ обставинахъ, зъ котрыхъ не знати котрѣй дати першенство. У всякѣмъ разѣ сюды належать: бракъ розумѣня основъ релігіи, бракъ просвѣты, бракъ пошановання власти и законѣвъ, матеріяльна нужда, вызыскъ шинкарѣвъ, уподобане въ слуханю бесѣдъ аґітаційныхъ и пѣдбурюючихъ, бракъ вилыву на народъ и зѣ стороны тыхъ, котрымъ такій вилывъ могло бы улекшувати спѣльне жите на селѣ. Зъ сего выходить для всѣхъ обовязокъ зарадженати лихови. Треба дбати о просвѣту не тѣлько черезъ школы, але и пѣзнѣйше черезъ читальнѣ, кулка рѣльничѣ, и инші мѣсцевѣ товариства; треба народови давати пѣльги въ єго тягарахъ и не накладати новыхъ, дбати по громадахъ о дешевший кредитъ, о справедливѣсть и рѣшучѣсть властей, давати добрый прикладъ пошановани власти и законѣвъ, закладати институціи и товариства, въ котрыхъ бы всѣ додатнѣ чинники, що живуть на селѣ, лучили ся до спѣльнои працѣ економічнои и суспѣльнои. Щобы уможливити таку працю, а заразомъ заспокоити потребу селяньского кредиту, краєвый выдѣлъ складае проектъ Райфайзенѣвскихъ касъ пѣдъ опѣкою краю. Провѣдною гадкою при тѣмъ буде, щобы полагодити важну справу селяньского кредиту, а крѣмъ того утворити въ долинѣ сталу орґанізацію, оперту на добрѣй волѣ а сполучаючу всѣ чинники, живучѣ на селѣ; може она стане ся школою для сполученя тыхъ чинникѣвъ на будуче, для вытворени спѣльнои орґанізаціи громадскои, котрои трудность треба узнати и штучно ни приспѣшати не можна, але добро краю домагае ся ни рѣшучо.

Потому сказавъ маршалокъ по руски: „Выдѣлъ краєвый складае поновно проектъ будовничого закону для сѣлъ и мѣсточокъ, змѣненый по мысли ухвалъ анкеты и по части бажань правительства. Проектъ треба було примѣнити до матеріяльного положеня тыхъ верствъ, для котрыхъ вѣнъ призначеный; и длятого не у всѣхъ постановахъ вѣдповѣдае вѣнъ тому, що изъ становища будовлянои и санітарнои поліціи було бы бажане. При тѣмъ всѣмъ є вѣнъ рѣшучимъ улѣшеньемъ тепершѣшныхъ вѣдносинъ и значнымъ крокомъ на передъ.

Дальше, зновъ по польски, обговорювавъ маршалокъ инші працѣ, якѣ краєвый выдѣлъ приготовивъ для сойму. Для попиранъ розвитку охотничихъ сторожей огневыхъ выготовивъ краєвый выдѣлъ проектъ закону о оподаткованю асекураційныхъ товариствъ на користь тыхъ сторожей. Другій проектъ краєвого выдѣлу дотыкае уладжени практичныхъ курсѣвъ для громадскихъ писарѣвъ. Краєвый выдѣлъ бажае безъ якого-небудь примусу пѣдготовити що року по кѣлькадесять добрыхъ громадскихъ писарѣвъ и гадае, що они опѣсля тежь безъ жадного примусу найдуть легко користнѣйше примѣщене по громадахъ. Повѣтовѣ рады повинни у власнѣмъ интересѣ поперти тѣ заходы краєвого выдѣлу, вызначаючи дрѣбнѣ стипендіи для кандидатѣвъ, котрѣ въ тыхъ курсахъ хотятъ взяти участь.

Сегорѣчный буджетъ выглядае на око дуже корнстно, бо выказуе 40.000 зр. надвышки, хочь выдатки зѣбльшили ся о 700.000 зр., въ чѣмъ мѣстятъ ся о чверть мілiона зѣбльшенѣ выдатки на школы, о чверть мілiона зѣбльшенѣ выдатки на комунікаціи и о 150.000 зр. бѣльшѣ на меліораціи и рѣльничѣ цѣли. Але такій корнстный выглядъ буджету походитъ вѣден, що зъ минувшого року лишило ся 900.000 зр. надвышки. Длятого треба завчасу подумати о новыхъ жерелахъ доходѣвъ, бо инакше прийшлось бы незадовго або додатки до податкѣвъ, и такъ вже высокѣ, пѣднести, або розпочати нову серію позычокъ, до чого нѣякъ допустити не можна. Зважити ще треба и те, що выдатки не будуть стояти на мѣсци, а мусятъ зѣбльшуватн ся. И такъ самъ буджетъ школьный навѣть въ межахъ нинѣшныхъ законѣвъ мусить стало рости, коли схоче ся подбати о те, щобы кожда громада мала школу. Треба такожь подумати про змѣну закону о платняхъ учителѣвъ, хочь теперь ще ся рѣчь не є можлива, бо нема вѣдки покрыти сего нового а значного выдатку. Але скоро край буде розпоряджати новымъ жереломъ доходѣвъ, то и змѣна закону о платняхъ учителѣвъ стрѣне ся въ соймѣ зъ однодушнымъ протестомъ.

Вкѣнци складае краєвый выдѣлъ внесеня въ справѣ пѣзбльшеня числа послѣвъ зъ курій мѣстъ и признаня вірильного голосу ректорови політехніки и презесови академіи наукъ.

Промову свою закѣнчивъ маршалокъ окликомъ на честь цѣсаря.

Соймы краєвѣ.

Отворене ново-выбраного буковинського сойму вѣдбуло ся въ середу. Президентъ краю подавъ до вѣдомости палаты, що цѣсарь именувавъ п. Лупула [Волоха] маршалкомъ, а Роттера [Нѣмця] его заступникомъ. Маршалокъ зложивъ присягу и короткою промовою отворивъ сесію. По вѣдчитаню президентомъ цѣсарского письма [въ трехъ мовахъ: по руски, волоски и нѣмецки] засѣдане замкнено.

На вчерашнѣмъ засѣданю принявъ соймъ въ першѣмъ читаню буджетову провізорію, фундацію имени цѣсаревои Єлисаветы и новелю до закона о краєвыхъ консумціѣныхъ поборахъ. Вѣдтакъ выбрано комісіи и верифіковано кѣлька выборѣвъ.

Передъ вчерашнымъ засѣданемъ чеського сойму клюбы молодочеський и феодальнои великои посѣлости вѣдбули засѣдани въ справѣ цѣсарского письма. Въ молодо-чеськѣмъ клюбѣ сконстатовано одноголосно велике розчарованє и порѣшено передати справу соймовѣй комісіи. На засѣданю сойму п. д-ръ Енґель поставивъ внесеня о выборъ комісіи зъ 8 членѣвъ, а зложеня зъ репрезентантѣвъ всѣхъ курій, для спрaвоздана зъ цѣсарского письма. Радикальный посолъ Бакса, критикуючи остро цѣле письмо, мовивъ, що оно мѣстить въ собѣ явну ложь и мусить у Чехѣвъ выкликати смѣхъ, а скомпонованє такъ, якъ бы его писавъ наймолодшій концепістъ намѣстництва. Анѣ правительство, анѣ ческа делеґація у Вѣдни не увзглядняе достаточно бажань и потребъ ческого народу. Бесѣдникъ ударивъ на правительство и намѣстника, бо въ того боку не зроблено нѣчого для охороны ческои меншости. При кѣнци своеи промовы п. Бакса сказавъ: „Нѣмцѣ въ Австріи працюють пильно для династіи, але не для Габсбурґскои, а для великои панґерманьскои держави, котрѣй треба противставити сильну ческу державу. Але цѣсарь, на жаль, не мае розумныхъ дорадникѣвъ, котрѣ потрафили бы въ теперѣшнѣй борбѣ на ножѣ дати ему добру раду и показати, що тутъ розходить ся о истнованє ческого народу, о истнованє австрійскои монархіи и ей династіи. — П. Енґель говоривъ, що цѣсарске письмо не примѣнило ся до адресы ухваленои соймомъ и не дае пожаданои вѣдповѣди на высказанѣ въ тѣй адресѣ бажаня краю. Мѣжь сторонництвомъ бесѣдника а фракцією п. Баксы нема рѣзницѣ въ поглядахъ що-до гнету меншости и легковаженя ческои мовы. — П. Герольдъ доказувавъ, що нѣмецкѣ послы не мають найменшои причины до абстиненціи. Не Нѣмцѣ, але Чехи мають прямо домагати ся въ сѣмъ соймѣ охороны перъ знасилуваннмъ національныхъ правъ. Ло промовѣ п. Герольда намѣстникъ вѣдрочивъ соймову сесію.

Моравскій соймъ принявъ буджетову провізорію. Пѣдчасъ нарадъ чеськѣ бесѣдники заявили, що моравскій Чехи готовѣ до честнои згоды и мира въ дусѣ цѣсарского письма, пѣдносячого потребу взаимного пошанованя и рѣвноправности.

Долѣшно-австрійскій соймъ принявъ нагле внесене п. Шварца, взываюче правительство цофнути школьнѣ для Австріи угодовѣ предложеня и внести новѣ справедливѣйшѣ.

Въ стирійскѣмъ соймѣ п. Вальцъ выступивъ остро противъ міністерства гр. Туна. — П. Рокитаньскій ударивъ на феодалѣвъ, клерикалѣвъ, Поляковъ и Чехѣвъ, высказуючи бажане, щобы всѣ Нѣмцѣ сполучили ся для обороны конституціи передъ намѣренымн атентатами. Остаточно принято провізорію и соймъ вѣдрочено.

Письма зъ краю.

Зъ Косѣвщины пишуть намъ:

Сими днями одержали всѣ школьнѣ заряды въ косѣвскѣмъ повѣтѣ розпоряджене ц. к. окружнои рады школьнои зъ дня 12 липня 1898 ч. 2050, щобы *вѣдъ теперь ажь до вѣдкликаня у всѣхъ школахъ сѣльскихъ обходжено як руский так и польскѣ свята.*

Ну, оно дуже красна рѣчь тая утраквістичность десь въ пограничю, за Сяномъ, але по селахъ, де анѣ однои душѣ польскои нема, або якъ є, то може одна або двѣ, — се щось не абы-якій „здобутокъ“ на поли школьництва! Але може таку саму утраквістичность ухвалили ц. к. рады школьнѣ окружнѣ въ Тарновѣ, Рашевѣ або Ясловѣ за-для рускихъ заточенцѣвъ, шануючи и ихъ чувства релігійнѣ? Не знаємо, може... Але тутъ уже фактъ довершеный — въ повѣтѣ чисто-рускѣмъ [зъ выняткомъ трехъ мѣсточокъ: Косова, Кутъ и Пѣстина, де богато є braci mojżeszowego wyznania] зъ горы накидувати народови рускому польскѣ свята — то вже годѣ порозумѣти, quo iure? quo titulo? Бо инструкція школьна инакше говорить! Хиба може ц. к. рады школьнѣ окружнѣ обовязуе яка нища инструкція, о котрѣй свѣтъ ще не мавъ нагоды довѣдатись, ажь теперь довѣдуесь завдяки косѣвскѣй окружнѣй радѣ школьнѣй..

Дивуе насъ, що въ косѣвскѣй окружнѣй радѣ засѣдае двохъ руско-кат. священникѣвъ, а они не поінформували членѣвъ рады о статистицѣ дѣтей обохъ обрядѣвъ по селахъ, — могли чей-же покористуватись навѣть статистичными даными самои рады, а були бы переконали себе и другихъ членѣвъ, що въ повѣтѣ косѣвскѣмъ въ бѣльшѣй части сѣльскихъ школъ нема анѣ одного дитины римо-кат. обряду, а въ кѣлькохъ може є одна або двѣ — и для тыхъ двоє дѣтей мае ся въ цѣлѣмъ повѣтѣ обходити польскѣ свята?

А що-жь Вы, панове Барвѣньскій и Вахнянинъ, на се скажете? Чи и се може є новый здобудокъ на поли школьництва народного?

А теперь запытуемо Раду шк. краєву: Чи и въ захѣдньѣй Галичинѣ запала така сама ухвала за-для Русинѣвъ? Чи косѣвска рада була въ правѣ подѣбне розпоряджене зарядамъ школьнымъ надавати безъ попереднього порозумѣня зъ чинниками до того покликаными, т. є. зъ мѣсцевыми радами школьными, котрымъ бодай ще на тѣлько [а теперь хиба вже на паперѣ] прислугуе голосъ?... А вкѣнци може тое розпоряджене є даруночкомъ для бѣдныхъ Русинѣвъ на ялинку, щобы ихъ дѣточки запанували собѣ постолята, не потребуючи въ польскѣ свята ходити до школы, а мы на тѣй печалливости о добро „poczciwego ludku ruskiego“ не годнѣ пѣзнати ся?!...

Зъ Бережанщины надѣславъ намъ п. Тимотей Старухъ [знаный зъ выступу на посольскѣмъ справозданю п. Валевского въ Бережанахъ] вѣдъ читальнѣ въ Козовѣй отсе письмо:

Довго мы мовчали на напады „Русского Слова“ на наше многозаслужене товариство „Просвѣта“ а въ остатнѣмъ часѣ и на нашѣ народнѣ часописи, але дальше мы не можемо мовчати и для того просимо нашу допись въ Вашѣй часописи помѣстити.

Вамъ, панове писателѣ „Русского Слова“ и Вамъ, Иване Политко, мы хлѣборобы кажемо, що Ваша робота цѣлкомъ дарма и пуста. Мы хлопы смѣемъ запытати Васъ: вѣдки Вы маете право въ имени всѣхъ хлопѣвъ на наше многозаслужене товариство „Просвѣту“ за фонетику нападати? Тажь Вы мусите знати, що насъ хлопѣвъ найбѣльше до того товариства належить, бо-жь то наше народне товариство, котре насъ въ нашѣй живѣй, рѣднѣй хлопскѣй мовѣ просвѣщае и стереже нашихъ народныхъ святощей, котрѣ намъ дѣды и прадѣды заховали, вѣдъ ворогѣвъ ихъ боронили, той нашъ найдорожшій скарбъ: нашу рѣдну, красну и живу мову; отже мы Вамъ отверто кажемо, що намъ фонетика нѣчо не шкодить, бо она насъ о стѣлько забезпечуе, що Вы вже насъ зъ москалями не будете могли „яко адінъ народъ“ лучити. Ей, панове, опамятайтесь и не выкликуйте самѣй вовка зъ лѣса! То власне Вы робите тую незгоду, выкликуючи „puścić rusina na rusina“ и гадаете, що мы нинѣ, хоть и хлопы, такѣй дурнѣй, абы-сьмо вашимъ мораламъ повѣрили? Тажь мы вашу політику дуже добре розумѣемо: Вы хочете зъ насъ кацапѣвъ поробити. Та пуста и дарма Ваша робота! Коли за тѣлько сотокъ лѣтъ зъ насъ москалѣвъ не поробили, то нинѣ Вы своѣй роботѣ можете безпечно заспѣвати „вѣчная память“, бо завдяки нашимъ народнымъ геронмъ, якъ батько Котляревскій, кобзарь Шевченко и нашъ дорогій Маркіянъ Шашкевичъ и инші заслужени мужѣ на нашѣй літературнѣй нивѣ, наша рѣдна мова показала свѣту, яка она красна и якѣй великій богацтва посѣдае. Тажь и Вы, панове, хлопскій дѣти, тожь скажѣть отверто: чи Вамъ мама тымъ жаргономъ, якимъ Вы нинѣ въ своихъ письмахъ пишете, надъ колыскою спѣвала и до Васъ промавляла? чи Вашъ батько, коли Вамъ кусникъ хлѣба тяжко запрацьованого нѣсъ кѣлька миль до мѣста, коли Вы учили ся, такъ до Васъ промовлявъ, якъ нинѣ пишете?

Намъ, хлопамъ, Вы не можете своими москвофільскими ідеями позакручувати головъ. Вы-жь самѣй знаете, якѣй то мілiоны нашихъ братей за кордономъ, наша найдорожша Украина вѣдъ „батюшкою“, гѣркѣ часы зносить! якъ царскими указами нашимъ братямъ Украинцямъ уста замкнено, абы въ рѣднѣй нашѣй мовѣ не просвѣщали ся. Чи Вы, панове, гадаете, що мы хлопы о тѣмъ нѣчо не знаємъ и на вашу москвофільску ідею згодимо ся? Якъ свѣтъ нѣколи! Мы нинѣ свѣдомѣй хто мы є: мы свѣдомѣй, що мы є малорускій, украинській народъ, мы мали своихъ славныхъ князѣвъ та королѣвъ и на весь свѣтъ слав-

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ

ВІСТНИК

Приймаєть ся передплата на 1899 рік [2-ий рік видання]. під редакцією М. Грушевського, О. Маковея й І. Франка виходить що місяця книжками коло 12 аркушів [белетристика, оригінальна й переклади найвизначнійших утворів чужих літератур, розвідки й огляди літературні, культурні, критика й хроніка культурного життя]. Передплата 8 зр. рочно, може бути плачена ратами.

не Козацтво. Якъ же Вы смѣете нашого хлопского имени уживати и на нашихъ народныхъ патріотовъ и на нашій часописи нападати, що они хотять зъ насъ Украинцѣвъ поробити? Чи не соромъ Вамъ панове? Чи Вы тымъ не ображуете нашій найдорожшій народній чувства? То вы не знаете Украины?! И то власно важите ся писати въ ту хвилю, коли наша народна интеліґенція и мы хлопы зъ нею разомъ обходимо такъ дорогій намъ ювілей? Ого, панове! нинѣ не той часъ хлопа дурити!

Вы намъ плетете дурницѣ, що нѣбы-то Поляки фонетику намъ накидують, абы насъ спольщити, а о тѣмъ забуваете, що Вы насъ хочете змосковщити. Отже подумайте самі: яка то у насъ хлоповъ тверда вѣра въ будучность, що мимо того, що Вы насъ на одну а Поляки на другу сторону накручуете, мы тѣлько сотокъ лѣтъ не дали ся, то и нинѣ пусте Ваше балаканє. Самъ Ісусъ Христосъ мавъ вороговъ, то не диво, що и нашъ рускій народъ мае ихъ не мало, и то навѣть зъ такихъ, що покидають народній святощѣ а чужимъ Богамъ наймають ся въ службу.

А теперь звертаемо ся до Васъ, братя селяне, зъ горячою просьбою: Не слухайте такихъ нѣдшептовъ, бо то хиба нашій вороги щось такого можуть писати. Теперь коли наша народна интеліґенція и мы, хлопы, зъ нею разомъ обходимо дорогій намъ ювілей Котляревского, котрый першу книжку нашою рѣдною мовою написавъ, они выбрали ся зъ своими напастями. „Русское Слово“ анѣ слѣвцемъ не згадало о батьку Котляревскѣмъ, а хопило ся фонетики, мовь-бы умысне. абы вѣдвернути Вашу увагу вѣдъ такъ велнкого нашого свята. Бо-жь прецѣнь фонетикою писали и пишуть нашѣ найзнаменитшѣ народній писателѣ.

Вкінци заявляемо Поважанѣй Редакціи „Русского Слова“: если она не перестане дальше нападати на наше многозаслужене товариство „Просвѣту“ и на нашій народній часописи, то мы сейчасъ перестанемо его преиумерувати и нашу читальню выпишемо зъ общества Качковского. На-разѣ того не робимо зъ огляду на народну згоду. Впрочѣмъ добре то кажуть: „Господи, хорони насъ вѣдъ приятелѣвъ, бо зъ ворогами дамо собѣ самі раду!“

Слобода дня 13 грудня 1898.

Тимофтей Старухъ предсѣдатель читальнѣ. *Тома Гуцалъ* секретарь

Зъ Кристинополя.

[*Якъ можна выгѣдно собѣ жите ухаднати? — Зелѣзнича стація кристинопільска.*]

Нашъ панъ ґрафъ мае всего пять фільварковъ. Прийшовъ вѣнъ до голови по розумъ и думае собѣ: „По що менѣ голову собѣ сушити господаркою — зъ адміністрацією, зъ економами, зъ хлопскою та мѣщаньскою червею? — И все свое майно пустивъ у аренду жидамъ на шесть лѣтъ за кругляу суму 102.000 зр. За тѣ грошѣ закупивъ вѣнъ акцін банку кредитового — и теперь мае спокій: вѣдъ часу до часу вѣдтинае купоны, котрі наступають ему жито и пшеницю, що ихъ треба бы зъ трудомъ зъ поля зібрати, ба ще боятн ся то граіу, то повени... Теперь вже можна супокійно проживати въ своѣй палатѣ або гостити безжурно та весело у своякбвъ у Вѣдни. Заводити поступову господарку, побудувати якусь фабрику, въ котрій робучій людъ знайшовъ бы для себе заробокъ и удержане, а не потребувавъ перти ся вжь до Америки — то вже-жь за богато клопоту на ґрафску голову!...

На зелѣзничѣмъ шляху Ярославъ-Сокаль побільшено и розширено въ послѣдныхъ часахъ дворцѣ, а то: въ Любачевѣ, Равѣ рускій и Белзѣ. Тѣлько Кристинополь не може дождати ся, щобы на его стацін невеличку партерову хатину, бо инакше годѣ назвати тутешный дворець — перебудувати, хоть фреквенція тутъ вельми численна. Дѣ ждальнѣ, якій ту е, надто тѣсній, особливо ждальня третьои класы, де завсѣгды натовпъ превеликій, духота невыносима, а брудні жидівскі халаты заповняють воздухъ мінлами здоровлю шкідними. Може бы Дирекція зелѣзниць схотѣла звернути свою увагу и на сесю призабуту стацію та заосмотрала ей просторѣйшими ждальнями!...

Переглядъ політичный.

Молодо-Чехи конферували вчера зъ консервативною шляхтою, щобы наклонити ей до спільнои акціи противъ цѣсарского письма до сойму. Доси консервативна шляхта займае становище вѣдпорне. И часописи ческій высказали невдоволене въ цѣсарского письма. Narodni Listy въ статьѣ п. з. „Першій стрѣлъ до новои борбы“ пишуть: Ческій народъ тяжко завѣвъ ся Письмо не е властиво нѣякою вѣдповѣдію анѣ на адресу бѣльшости палаты послівъ, анѣ на адресу сойму. Чи гадають, що ческій народъ по вчерашнѣмъ письмѣ не получить ся въ одну цѣлість, щобъ оречи: чи не було бы лѣпше за примѣромъ Нѣмцѣвъ вести обструкцію? Ґр. Тунъ черезъ сесе письмо стративъ цѣлковито довѣрє ческого народу. Правительство дало въ той способъ Нѣмцямъ запоруку, що противъ ихъ волѣ нѣчо не стане ся. — Politik пише: Першимъ враженемъ е — враженє повного розчарованя. Вымиваючій або навѣть прихильно описаній и платонічній обѣтницѣ мають дуже проблематичну вартість для реальныхъ політикбвъ. Ческій послы не повинній пѣддати ся лихому враженію цѣсарского письма, але свое розчароване повинній зъужиткувати яко заохоту до нового напружена силъ. Ческій послы повинній въ радѣ державнѣй порозумѣти ся зъ союзными сторонництвами въ цѣли спільнои акціи.

На вчерашнѣмъ засѣданю угорского сойму п. Апоні критикувавъ дѣяльность правительства и закинувъ Банфіому, що вѣнъ пѣдъ взглядомъ політичнымъ не заслугує на вѣру. Банфі зломивъ слово въ 1896 и 1898 роцѣ. Черезъ те опозиція не може мати довѣря до его правительства и вдавати ся зъ нимъ въ переговоры. — Банфіому опозиція не давала довгій часъ прийти до слова, закидаючи ему що хвиля ложь. Вѣнъ закѣнчивъ свою промову заявою, що обовязкомъ правительства е: боронячи свое становиско, привернути парляментарный ладъ. Правительство не лише сповняе свій обовязокъ, але боронить такожь угорского парляментаризму, угорскои конституціи. По тѣй промовѣ мала наступити дискусія надъ выборомъ президія, але въ наслѣдокъ крику и заколоту президентъ мусѣвъ засѣдане замкнути. Соймъ зберс ся ще тѣлько нинѣ на одно засѣдане, бо вѣдъ завтра зачинають ся новорѣчній ферія. Въ політичныхъ кругахъ уважають за рѣчь цѣлкомъ уже певну, що станъ ex lege увійде въ житє зъ днемъ 1-ого сѣчня.

Царь мавъ позволити на заснованє въ Петербурзѣ папскои нунціятуры, щобы доповнити дипльоматичне спелучене мѣжь Россією а Ватиканомъ, де вѣдъ якогось часу знаходить ся вже россійскій посолъ. Першій папскій нунцій приѣшовъ бувъ до Петербурга за Катерины II. Ёи сынъ Павло I, въ наслѣдокъ конфлікту зъ тодѣшнымъ нунціемъ, наказавъ ему выѣхати зъ Петербурга до 24 годинъ. Вѣдъ того часу не було на петербургскомъ дворѣ папского нунція. Переговоры въ тѣй справѣ тягли ся дуже довго, бо россійске правительство не могло дати запоруки, що папскій нунцій въ Петербурзѣ буде мати такій самі права, якъ иншій нунціятуры въ католицкихъ столичныхъ мѣстахъ. Римскій куріи розходилось головно о те, щобы нунцій въ своихъ зносинахъ зъ католицкимъ духовенствомъ въ Россіи не бувъ вязаный нѣякими адміністративными обмеженями.

До всѣхъ Р. Т. рускихъ письменниковъ!

Щоденне житє выказуе наглядно, що неоціна нива лежить у насъ облогомъ; проте, щобы голодъ могучій приборкати, премось у чужину такъ за потребами тѣла, якъ и за потребами духа. Въ 277 числѣ „Дѣла“ зъ 12 (24) с. м. читаю въ новинцѣ про Николаѣвске свято въ Станиславовѣ: „Акад. Ник. Ступницкій выголосивъ удачно два монольоґи, не знати чому по польска“. Воно и нетяжко вѣдповѣсти! у насъ монольоґовъ такъ мало, якъ бы й не було, а коли комусь захоче ся вже монольоґа, то що-жь вдѣе? — йде до чужихъ позичати. На захотѣнки нема другои рады по-надъ вытворене бажаныхъ рѣчей! Отъ выходить проста рѣчь: у насъ матеріялъ для деклямацій и за малый и за мало рѣзнородный; се видимо заедно зъ щоденнѣмъ житю.

Деклямація и пѣсня — се по всѣ часы наймогутнѣйшій моторы морального розбудженя, а у насъ може одинокій натеперь живій рѣки духовои течіи у буденне товариство, у народъ. Если намагане кождои літературы старае ся найширшимъ русломъ потечи въ народній масы, то бажаня товариства и масъ народныхъ е важною директивою у творивѣ письменства. Моимъ высказомъ не вѣддаю и анѣ балвохвальчого поклону масѣ, котру безперечно неразъ треба вѣдносити до творива духа, а не понижатись, анѣ думаю звести літературу до послугъ утилітарно-дидактичныхъ, хоть я и не поклонникъ „штуки для штуки“.

Въ найновѣйшихъ часахъ праця закипѣла на всѣликихъ полѣхъ науки та белетристики небувалою силою и зазначуе ся що-разъ первостепеннымн творами. Поважній заходы працѣ прямують въ великимъ жаромъ за поступомъ всесвѣтнымъ, що выкохує и науку стилу и артизмъ модерный. Може и тому менче на будденщину.

Практика житя хоче таке: най буде вовкъ сытый и коза цѣла! Не стаючи на завадѣ нѣ то науцѣ нѣ артизмови, хоче товариство людске такожь справъ близше людскихъ по за святинею идеальнои штуки — се е популярній деклямаціи та співы. Такій творы назвавъ бы я медіяторами межи реальнымъ чоловѣкомъ, а чоловѣкомъ артистомъ. Здаесь менѣ, що за-для того вони великои ваги будуть такъ для образованя загалу, якъ за-для зближеня артизму и артистовъ до товариства и народу. Отъ чому я звертаю увагу на сю дрібницю въ дописи.

Не легко воно крилатому Пегазови запрягатись у такій плугъ — то ясне и понятне. Але таки мусить хтось сесю роботу зробити, коли хочемо охоронитись вѣдъ дальшихъ шкідъ народныхъ. Тому розписую конкурсъ на монольоґи:

1) Сатирично гумористичній на тему хлопскои нужды.

2) Сатирично гумористичній на тему вѣдносинъ мужицко-просвѣтныхъ.

3) Гумористичній на тему хрунѣвства и хрунѣвъ на сѣмъ и тѣмъ свѣтѣ.

4) Сатиричній о раю рускѣмъ.

5) Дуже пожаданій всѣ новости сего напряму.

Перша нагорода: популярність всенародна.

Друга нагорода: поплатність письменства.

Третя нагорода: значливість громады.

Крѣмъ сего засаджу деревця лавровій, щобы завдалегѣдь лагодити вѣнцѣ для безсмертныхъ...

Ж. 26. XII. 1898. *Марко Мурава.*

НОВИНКИ.

— Вѣдъ посла о. Д. Танячкевича. Подань до Его Вел. цѣсаря о дары ласки вѣдъ вдовъ [въ ихъ дѣтьми] и круглыхъ сиротъ священничихъ вплынуло на мои руки 105, [о пятьохъ инших, котрі выслано просто до кабінетовои канцелярии повѣдомили мене.] — *Танячкевичь.*

— Въ справѣ фантовои дяковскои льотерии. Справа переведеня фантовои льотерии поступила на стѣлько, що друкъ льосбвъ переняла на себе друкарня оо. Мехетаристовъ у Вѣдни, одна, котра богата у всѣ черенки. Дуже красну вінету [рисунокъ] до льосбвъ выготовило наше молоде Товариство для розвою рускои штуки. Льосы будуть готовѣ въ недовгѣмъ часѣ и за тымъ заразъ позволю собѣ спросити комітетъ, щобы зачати за Божою помочію цѣлу акцію розпродажи льосбвъ. Та поки се стане ся, осмѣляюсь въ имени комітету поновити нашу просьбу що-до заготовленя намъ фантовъ, ручной роботы. Зъ сею просьбою звертаю ся особливо до нашихъ Пань. Тутъ поле — хочь выключно церковне — для выбору предметовъ, для концепцій, артизму е необмежене. Не кажу вже вышивокъ, гафтовъ, ґарнітуръ бѣля церковного, окрасъ олтаревыхъ, цвѣтовъ штучныхъ, але утвори образовъ въ напизуваныхъ пацьорокъ, цѣлій ризы гафтований, якій менѣ доводило ся самому бачити чудной роботы. Тутъ при такій роботѣ схотять ласкаво въ помочь намъ прийти — я се на певно надѣю ся — нашій жѣночій товариства, хочь-бы се було позапрограмово, — програма чи статутъ мусять на сей разъ маленьку уступку зробити. Але вѣдъ кого въ першій лінии сей прислуга надѣю ся, то вѣдъ нашихъ дѣвочихъ институтовъ. Тамъ нашій панночки повинній зробити сей громадный попись зручности и артистичного смаку на такихъ выробахъ фантовъ. Не спускаю въ ока уряджени опбсля зъ тыхъ фантовъ кблька дневныхъ прилюдныхъ выставъ. — Прошу ще разъ, прошу врешті всѣхъ: прийти намъ въ помочь, конечно прийти! Не проектовъ, дѣлъ намъ потреба, а дѣлъ довершеныхъ! — *А. Танячкевичь.*

— Выборы до Рады мѣста Львова вѣдбудуть ся дня 28 н. ст. лютого 1899 р., а будуть переведеній на основѣ новои ординаціи на шесть лѣтъ. По трехъ лѣтахъ уступить половина [50] радныхъ черезъ выльосованє, а на ихъ мѣсце увібдуть новій выбраній. Президентъ и першій віцепрезидентъ будуть урядувати цѣлыхъ шесть лѣтъ; другого віцепрезидента буде ся выбирати по трехъ лѣтахъ. Делеґаты рады, котрыхъ досі выбирано на оденъ рѣкъ, пбсля новои ординаціи выборчои будуть выбирати ся на три роки. Найнизшій ценвиз податковый, управнюючій до голосованя, е 8 зр. Выборцѣвъ буде по-надъ 9000. Выборы будуть вѣдбувати ся тѣлько въ салях ратушевыхъ. Листы голосуючихъ вже укладають ся. — Русины львбвскій, котрыхъ число безперечно все зростае, повинній заздалегѣдь ворганізуватись и приготовляти ся до сихъ выборбвъ.

— Намѣстництво надало опорожнену гр.-кат. парохію regiae collationis въ Красновѣ о. Діонизію Хромовскому, пароховн зъ Глинокъ.

— Пѣдвысшена платня буковиньскихъ учителѣвъ народныхъ вже асигнована въ урядахъ податковыхъ и буде выплачувати ся зъ днемъ 1 сѣчня 1899 р.

— Посолъ Стапиньскій объѣздить теперь свій округъ выборчій и здасъ выборцямъ справу нзъ своеи дѣяльности въ радѣ державнѣй. Бувъ уже въ Старбмъ-мѣстѣ [де збіралось пару сотъ выборцѣвъ] и въ Щавномъ въ повѣтѣ сянбцкбмъ [де згромадилось 28 вѣйтбвъ и около сто выборцѣвъ], а мае явити ся ще: въ Сяноцѣ 30-ого с. м., въ Гачевѣ 31 ого, въ Березовѣ 2-ого сѣчня, въ Лѣську 3-ого, въ Устрѣкахъ 4 ого и въ Дановѣ 5-ого сѣчня.— Нашихъ Вп. читателѣвъ просимо подавати намъ вѣстки про сесй зборы, устроюваній п. Стапиньскимъ также въ рускихъ повѣтахъ и околицяхъ.

— Впр. о. Петро Я. Шанковскій парохъ въ Копичинець, котрого имя такъ часто стрѣчають нашій читателѣ межь жертводавцями на всякій народній цѣли, прислалъ на руки нашои Адміністрации: 3 зр. на Бурсу ремѣсничо-промыслову, 2 зр. на Бурсу въ Новбмъ-Санчи, 2 зр. на церковцю въ Новбмъ Санчи а 2 зр. для Шкбльнои Помочи у Львовѣ.

— „Чи потрѣбне на Буковинѣ руско-кат. духовеньство?“ Таке запытане ставить одинъ изъ нашихъ священикбвъ буковиньскихъ и пише ось-що: Дивне, скажете, пытане! А вже-жь до чогось тамъ потрѣбно, коли его тамъ держать. Та такъ бы оно й выходило, бѣда лише, що факты говорять щось инакшого. Бо прошу послухати! Недавно пбдвысшено галицкому духовеньству его дотацію, — правда, не о богато, але и 100 зр. „пѣхотою не ходить“ — а за насъ позабуто! Теперь знбвъ дбстало тутешне греко-всхбдне духовеньство пбдвысшене платнѣ, а именно: парохи рбчно по 900 и четири десятлѣтній додатки по 100 зр., а сотрудники по 650 зр. и 2 такій-жь додатки, — за насъ нема знбвъ загадки, бо-жь прецѣнь вѣдзначене нашого Впр. о. декана К—ого не дасть намъ хлѣба. А намъ его тутъ справдѣ не за богато...

Щасливій то були, правда, часы, коли цѣсарь Іосифъ II. призначивъ бувъ намъ платню повѣтовыхъ комісарѣвъ та додавъ ще „Grundrelutum“ 80 зр. м. к. — сумку на тогдѣшній часы бодай въ пятеро якъ не бѣльше перевышаючу нинѣшне свое внучатко „84 зр.“. Але „було, минуло ся“, та Богъ вѣсть, чи „верне ся“. 600 взглядно 700 зр. — то цѣла теперѣшна наша конґруа, а въ неи вбдтягають ще тыхъ 84 зр. релютумъ за ґрунтъ та кажуть платити подвбйній стемпль. Мѣжь тымъ якъ всѣ безъ выимку гр.-кат. пароси мають по 24 фалеші [48 морґбвъ] поля, наше поле — то тыхъ 84 зр. Тамтій мають 900—1300 зр. платнѣ, а ты „Hochwürdiger уніяте-pagán'e“ — бо й такій епітеты дбстають ся намъ неразъ! — нинѣ, рбвнай ся зъ ними изъ своими обкровными 600 „левами“ та благоденьствуй ще, якъ маешь мешкане въ натурѣ, бо якъ нѣ, то дбстанешъ въ рекомпензату 84—105 зр. та мешкай собѣ хоть въ жидбвскбй будѣ за рогачкою, а при тбмъ всѣмъ яко священникъ-місіонарь не забувай на „standesmässiges Auftreten“... Справдѣ difficile satyram non scribere!

Щасливій тій православній нашій братя по чину! Платня гбдна — деканы дбстають за ведення уряду 300 зр. рбчно, візитаційній и комісійній дієты по 4 зр. денно та 20 кр. кільометрового; вдовиць, побираючій до теперь около 300 зр. безъ мѣякихъ короводбвъ мають запенене вѣдъ нового року пбдвысшене; сироты — то не наша бѣдота, а е кому за нихъ пожуритись. А у насъ? абы не казати! Не журимо ся собою, не „толцемъ“, чекаючи лишь Божого змилуваня, абы насъ зъ-вѣдси забравъ, та сидячи тутъ мовь та перелетна птиця товчемъ брандзю десятками лѣтъ, а тымчасомъ „имущему“ дають, а за насъ и воронъ не кракне... Чи потрѣбній мы ту? Коли такъ, то дайте намъ чимъ выжити, — а коли не потрѣбнѣ, то скапітулюйте зъ тои горотки нашихъ переселенцѣвъ, бо готово ще прийти до того, що пбйдемъ зъ своими парохіянами рубати дрова тымъ, що за нихъ лѣпше, якъ за насъ памятають. — *Одинъ изъ двайцяти.*

— Якъ схарактеризувавъ одинъ польскій дѣдичь політику польскихъ верховодбвъ супротивъ Русинбвъ? Зъ Подбля пише намъ одинъ зъ нашихъ читателѣвъ: Разъ, передъ пару лѣтами, зачавъ польскій дѣдичь въ одномъ товариствѣ выливати свою злість на п. Романчука яко політика. На се я замѣтивъ, що не такъ ще давно чувъ я зъ устъ многихъ Поляковъ похвалы для п. Романчука; яка-жь то причина теперѣшнои злости? На се той панъ, досыть якъ бачило ся обзнакомленый зъ політикою дня, сказавъ ось-що: „Я вамъ, отче, дамъ вѣдповѣдь. Романчукъ, коли мы подали ему братну долоню, хапае за цѣлу руку, хоче цѣлои руки! А. Х. [„przyzwoity Rusin] контентуе ся лише однымъ пальцемъ“. — „А що-жь буде, — запытавъ я, якъ Х-овн пбдъ напоромъ епінін народу сприкрить ся лишь одинъ палець, замало буде ему братного пальця, а схоче братнои руки?“ — На се панъ: „Га, то за якійсь часъ подамо ему другій, але якъ намъ того буде за богато, то знайдемо другого, третього и т. д. Усе знайде ся якійсь, що буде вдоволеный и тымъ, що дамо...“ — Сй автентичній слова гбдній того, щобы новокуренники розважили ихъ и запамятали собѣ! — *Священникъ.*

— Зъ Вѣдня одержуемо въ просьбою о умѣщене отсе письмо: Въ недѣлю 18-ого с. м. припадавъ у нашбй церкви парохіяльнбй празникъ або храмъ св. Варвары. Я йдучи по-при церковь вступивъ власне, якъ вбдправлала ся торжественна вечѣрня. Якъ на Вѣдень въ церкви було досыть вѣрныхъ зъ молитвенниками въ рукахъ, але уже положене церкви св. Варвары есть того рода, що въ нѣй навѣть у день досыть темно, а о 4-бй годинѣ въ полудня въ такбй порѣ року вже цѣлкомъ темно. Отже чи не було бы добре, щобы церковь св. Варвары, котра мимоходомъ сказавши дбстае якъ и всѣ латиньскій церкви на свѣтло въ нашо-австрійского релігійного Фонду, засвѣчувала о темнбй порѣ бодай одного паука, абы вѣрній могли зъ молитвенника помолитн ся? — *Парохіянинъ.*

— Выдѣлъ товариства „Народный Дбмъ въ Сяноцѣ“ дякує всенародно жертвувателимъ на „Народный Дбмъ въ Сяноцѣ“. Именно зволили пожертвувати Вел.: о. Іоанъ Балтаровичъ парохъ Ладичина яко членъ-основатель 50 зр., о. Іоанъ Лѣщиньскій зъ Команчи 10 зр., о. Генрихъ Поляньскій зъ нагоды ювілейного торжества дня 2 н. ст. грудня вбдъ прихожанъ 2 зр. и о. Володимиръ Полошиновичъ изъ Щавного также зъ нагоды того тор-

Торговлю ризъ и сосудбвъ церковныхъ
Рукодѣльню бронзовничу, котра приймая всякого рода рѣчи изъ бронзу до золочена и срѣблена и Складъ срѣбла Хіньского (столового) 461 7—40
припоручае ся фірму:

Евг. Спожарского и Вол. Устеньского
при ул. Рускій ч. 1. (въ каменици тов. „Просвѣты“ у Львовѣ

жества вôдъ прихожанъ 2 зр. 50 кр. — На бѣдныхъ ученикôвъ самбôрскои гімназіи жертвували Всч.: о. Палагицкій 2 зр. и о. Михаилъ Шатиньскій въ Тирявы сольнои 1 зр. — Вôдъ Выдѣлу товариства „Народный Дôмъ въ Самборѣ“. *Іосифъ Москаликъ* предсѣдатель, *Генрихъ Полянскій* секретарь.

— **Дирекція львôвскои поліціи** оповѣщуе: Дня 3 вересня с. р. выйшла зъ Нового Санча 13-лѣтна глухонѣма, дѣвчина, бѣлява, высока около 130 цм., въ маломѣщаньскôй одежи — а натомѣсть появила ся тамъ при кôнци жовтня 1898 дѣвчинка незвѣстного походженя, нѣма, подôбна до попереднои. Тою справою займаеся ц. к. окружный судъ въ Новôмъ Санчи. Просить ся всѣ зверхности громадскій и власти безпечности, такожь добродѣйнй заведенья и приватнй особы о донесенье: чи не прибула до котрои громады яка чужа глухонѣма дѣвчина и у кого перебувае — а такожь чи не пропало де яке нѣме дѣвча? якъ оно называеся и де мешкають его родичѣ або свояки? Доносити треба чимъ скорше до ц. к. окружного суду въ Новôмъ Санчи.

— **Нападъ вовкôвъ.** Въ Водолагу пôдъ Харковомъ напали въ ночи въ лѣсѣ 12 лѣтного хлопчика Антона Сиповова вовки. Однако хлопчикъ, зрозумѣвши наперед, яка небезпечность грозить ему вôдъ пятьохъ сѣрыхъ вовкôвъ, выдрапавъ ся скоренько на поблизьке дерево и тамъ пересидѣвъ нѣ бôльше нѣ менше, лишь 20 годинъ, привязавши себе поясомъ до конара. Батько зъ сынами, що выбрали ся шукати пропавшого хлопчину, знайшли ело вже на-пôвъ закостенѣлого. Вôдморозивъ руки й ноги, але выдержавъ передъ вовками до кôнца.

— **За грошемъ.** У Варшавѣ прийшовъ до одного хірурга якійсь молодый чоловѣкъ и просивъ, щобы той зробивъ на нѣмъ операцію. Хірургъ, видячи зовсѣмъ здорового молодця, запытавъ, що ему хибуе. Молодець вôдповѣвъ: „Мене нѣчо не болить, лишь я хотѣвъ бы бути черевобесѣдникомъ, бо столярка дае лихе удержане, а менѣ казали, що по вытягненю кôлькохъ кишокъ можна говорити черевомъ такъ, якъ той, що я его бачивъ у цирку и за що бравъ дневно сто рублѣвъ. Я готовъ троха вытерпѣти, але пôзнѣйше дороблю ся майна.“ — Лѣкарь засмѣявъ ся и вôдправивъ пацієнта назадъ до столярки.

— **Населенє Єрусалима.** Пôсля одного французкои часописи населенє Єрусалима выносить 73.000 душь; зъ того: 55.000 жидôвъ, 5.020 православныхъ [мѣжь котрыми е Греки, Вôрмене, Копты, Сирійцѣ и н.], 2.470 католикôвъ, 400 протестантôвъ и 7.660 музулманъ.

— **Лѣкъ на сухоты.** Лѣкарь въ Штутгардѣ д-ръ Линдереръ поручае на основѣ довголѣтныхъ студій и досвѣдôвъ вприскувати недужимъ на сухоты цинамоновый квасъ, и то не пôдъ шкôру, але просто до артерій [головныхъ жилъ]. Однакъ передовсѣмъ поручае сухôтникамъ уживати якъ найбôльше свѣжого воздуха и дôбре живити ся. Взагалѣ всѣ досвѣды лѣкарскій доказують, що одинокимъ средствомъ на сухоты е свѣжій воздухъ и добра ѣда. Та не кождого на се стати...

— **Чудный актеръ.** У Вѣдни въ Карльстеатрѣ при Пратерштрассе продукуе ся актеръ Фреегелі своею небувалою грою и стягае великій тозпы народу. Вôнъ самъ одинъ вôдграе цѣлй сцены зъ оперетки, що хвиля е кимъ нашимъ, говорить або спѣвае нашимъ голосомъ, а часомъ е рôзночасне двома або трома особами на сценѣ, прибираючи раз-у-разъ инший позы. Взагалѣ гра его не дасть ся описати, а треба бачити очима. Вôнъ самъ заповнае цѣлый вечеръ своею грою на сценѣ, а обслугуе его по за сценою летомъ блискавицѣ 60 осôбъ. Отъ до якои усовершености доходять люде!

— **Дрôбнй вѣсти.** Въ Юшковичахъ, бобрецкого повѣту, всадивъ 14-лѣтный хлопець Н. Скрутъ пальцѣ помѣжь колеса прасы до товчена олѣю. Зубатй колеса поторощили ему всѣ пальцѣ правои руки; отець привѣзъ его до Львова до товариства ратункового, зъ-вôдки по заосмотренье вôдослано его до загального шпиталя. — У Вѣдни найдено оногды сороклѣтну робôтницю Франциску Гоферъ, женщину неморального поведеня, убиту въ ей мешканю въ дѣльниці Оттакрінгъ; злочинець лишивъ горѣшну часть тѣла ненарушену, натомѣсть долѣшна часть порѣзана въ страшный способъ на кусники: печѣнка вырѣзана зъ тѣла лежала на земли, такъ само и внутрѣшности; убійника доси не выслѣджено. — Въ Сербіи надъ Дунаемъ выбухъ недавно великаньскій пожаръ лѣсôвъ; лѣсы горѣли вже пять днѣвъ, ажь загасивъ ихъ дощь; шкоды обчисляють на сотки тысячь.

Соймъ краєвый.

[З засѣдане 4 сесіи VII. періоду зъ дня 30 н. ст. грудня.]

О год 12½ отворено засѣдане. Секретарь п. Урбаньскій вôдчитавъ цѣлый радъ петицій. — Вôдчитано такожь кôлька интерпеляцій: въ справѣ надужить въ справахъ громадскихъ въ выхôдній Галичинѣ, а дальше въ справѣ неточнои винагороды властями вôйсковыми за починень шкоды.

Опôля зъ порядку дневного наступило перше читане внесеня п. Малаховского въ справѣ пôдвышеня платнѣ учителямъ народнымъ, котре звучить: „1. Для получшеня быту матеріяльного народныхъ учителѣвъ призначуе соймъ на рôкъ 1899 по-надъ преліминовану въ рубр. VII. поз. 58 выдаткôвъ фонду краевого суму 2,393.634 зр. ще квоту 550.000 зр. — 2) Получшене платнѣ маe наступити вôдъ 1 сѣчня 1899 р. — 3) Для покрытя того выдатку соймъ ухвалить пôдвышити всѣ додатки до державныхъ податкôвъ безпосередныхъ поименованій въ уступѣ 2 а) б) предложеня выдѣлу краевого въ предметѣ провізорія буджетового о 5 [пять] крейцарѣвъ вôдъ кождого одного гульдена. — 4) Поручаеся выдѣлови краевому, щобы порозумѣвшись зъ краевою радою школьною предложивъ въ сѣй каденціи внесенн въ справѣ получшеня платнѣ учителѣвъ народныхъ школъ въ рамахъ повышеного кредиту.“

Внескодавець п. Малаховскій въ довшôй бесѣдѣ пôддержуванъ свое внесенье, представляючи лихе положенье матеріяльне учительства, а велику его задачу у выхованю публичнôмъ. Вкôнци поставивъ внесенн: щобы проектъ его передано выдѣлови краевому, а сей щобы пôдчасъ серій соймовыхъ скликавъ анкету, котра бы розслѣдила справу и на найблизшôй сесіи сойму предложила свое внесенье. — Въ справѣ того внесеня промовляли ще пп. Верещаньскій и Абрагамовичъ. Вкôнци внесеня п. Малаховского ухвалено.

Дальше приступлено до першого читаня внесеня п. Окуневского о знесенье мита [рогачокъ] на дорогахъ краевыхъ зъ днемъ 1 сѣчня 1899 року. Пос. Окуневскій для пôддержаня свого внесеня забравъ слово и въ довшôй, мѣсцями характеристичнôй формѣ, пôднесъ потребу ухваленя такого внесеня. Закôнчивъ жаданемъ, щобы внесенье его передати комісіи дорогôвій. Такъ и ухвалено.

Опôля приступивъ соймъ до доповняючого выбору одного члена надзираючои рады краевого банку. — Выбрано п. Стан. Єнджейовича.

Потôмъ наступило устне справоздане комісіи буджетовои о провізорію буджетовôй на I-ій пôврôкъ 1899 року. — Маршалокъ подавъ до вѣдомости палаты, що до голосу сопіта записавъ ся п. Окуневскій, а рго послы: Романовичъ, Барвѣньскій, Бернадзіковскій и Солескій.

Першій забравъ слово п. Окуневскій. [Бесѣдника обступили послы людовцѣ, денкй консерватисты; прислухуюсь такожь зъ цѣкавостію правительственный комісарь гр. Лось. На сали послôвъ мало и видко загальну апатію; сесія, хочь якъ коротка сесія соймова, вже нудить панôвъ.]

Пос. Окуневскій пôдносъ рôзнй кривды, якй терпить народъ, якъ рускій такъ и польскій, черезъ протегованье промыслу угорского. Опôля перейшовъ на розрухи въ захôднôй Галичинѣ и критикувавъ погляды высказаній въ промовахъ маршалка и намѣстника на причины розрухôвъ. Ударивъ на пропінацію яко на головный моторъ розрухôвъ — со признало навѣть Słowo Polskie. Опôля заговоривъ о політицѣ намѣстника гр. Пінінъского, до котрого вôнъ удававъ ся въ справѣ амнестіи селянъ рускихъ за выборы. Всѣ старанья щобы невинныхъ селянъ сихъ амнестовано, показали ся безуспѣшными. Тутъ знôвъ показала ся проклята „зелѣзна рука“. Дальше посолъ говорилъ про еміграцію селянъ до Америки. Концесія на отворенье бюра еміграційного, хочь и посолъ о те старавъ ся, Русинамъ не дано. Посолъ критикуе новозведеный способъ удѣлюваня науки рускои мовы у школахъ середныхъ. Законъ сей не тôлько не вôдповѣдае потребамъ науки рускои мовы, але ще й понижае сесю науку и народну нашу гôднôсть; выглядае оно все на поругу. Вôдтакъ посолъ переходить на надужитя властій пôдчасъ выборôвъ: згадуе про выборы въ Бучаччинѣ, при чôмъ покликуе ся на допись навѣть въ Kurjer-ѣ lwowsk-ôмъ о тыхъ выборахъ. Дальше згадуе про выборъ п. Мойсы въ Снятинщинѣ. Пôдносить нелеґальне поведене властій въ справѣ рôвноуправненя рускои мовы и письма; декотрй староства навѣть позажилисъ приказувати урядамъ парохіяльнымъ вживати польскои мовы въ урядованю, хочь сего урядамъ парохіяльнымъ наказувати не можна. Верховоды галицкй навѣть въ обсадѣ львôвскои митрополіи дають пôзнати свою власть. Якъ немилй заборони и гнобленя у Варшавѣ або політика Бісмарка въ Познаньщинѣ для Полякôвъ; такъ немила політика Полякôвъ намъ Русинамъ. Мы такожь дорожимо своимъ рôднымъ языкомъ и письмомъ, а кожда вневага сего запекуе ся глубоко въ нашихъ серцахъ. — Пôдчасъ своои бесѣды запротестувавъ п. Окуневскій противъ угоды зъ Угорщиною въ имена цѣлого руского народу. Сей протестъ приняли оплесками независимй рускій послы и людовцѣ.

Година 3 тя — говорить [рго] пос. Романовичъ.

— —

Посолъ д-ръ Окуневскій внесъ до комісаря правительственного таку интерпеляцію:

„Ц. к. рада школьна окружна въ Жидачевѣ розписала 19 жовтня с. р. [Dziennik urzędowy ч. 35] конкурсъ на посаду управителя 5 класовои школы въ Жидачевѣ зъ речницемъ по день 23 падолиста с. р. О ссю посаду убѣгались мѣжь иншими слѣдуючй учителѣ: 1) тымчасовый управитель тои-жь школы Семенець, маючій 22 роки служby, 2) старшій учитель тои-жь школы Чернявскій, зъ 17 лѣтъ служby и старшій учитель Гржебеньовскій, 13 лѣтъ служby. Всѣ они зъ кваліфікацію на учителѣвъ школъ выдѣловыхъ и зъ однаковою аплікацію.

Не переждавши приписаного 6 тыжневого речинця по уплывѣ конкурсового терміну, ц. к. рада школьна окружна въ Жидачевѣ, а взглядно ц. к. инспекторъ Станиславъ Токарскій предложивъ акты тыхъ компетентôвъ уже въ першихъ двохъ грудня радѣ школьнôй мѣсцевôй до оцѣнки и предложени своихъ внескôвъ. Рада школьна мѣсцева, оцѣнюючи заслуги и здôбности, якъ неменше родинній вôдносины кождого зъ тыхъ компетентôвъ, подѣлилась на два сторонництва, зъ котрыхъ одно, о меншій скôлькости голосôвъ, заявилось за Семенецомъ, яко найстаршимъ вѣкомъ и службою, а друге, о бôльшій скôлькости голосôвъ, за Чернявскимъ, маючи на взглядѣ его повне такту и незвычайно примѣрне поведене.

Вже дня 12 с. м. справа сеся прийшла на порядокъ дневный нарадъ ц. к. рады школьнои окружнои въ Жидачевѣ. Выходячи изъ слушнои засады, застереженои закономъ, що при рôвныхъ здôбностяхъ и аплікаціи кôлькохъ кандидатôвъ маютъ рѣшати лѣта служby, належало було поставити въ пропозиціи на першôмъ мѣсци Семенеца, але що сему кандидатови выточено послѣдными часами нѣбы-то якесь дисциплінарне доходженя за мнимe укараня прутикомъ дитины, длятого члены ц. к. рады школьнои окружнои ухвалили поставити на першôмъ мѣсци Черняского, а на другôмъ Семенеца. Гржебеньовского, яко наймолодшого и найменше заслуженого, принято на трете мѣсце бôльше для парады, якъ до серіозного трактованя.

Зъ дивнымъ — якъ на инспектора Станнелава Токарского — поспѣхомъ зреферовано сесію справу, а що неменше дивно ей зреферовано, се доказуе обставина, що Высока ц. к. рада школьна краева, на глумъ всякôй льогіцѣ и справедливости, на глумъ радамъ школьнымъ мѣсцевôй и окружнôй — занемнувала пôдъ днемъ 21 с. м. [Dziennik urzędowy ч. 43.] кандидата якъ вѣкомъ такъ и лѣтами служby наймолодшого, поставленого, якъ высше сказано, на третôмъ мѣсци бôльше для парады, якъ до серіозного трактованя.

Зваживши: що сесе именованe дôймило въ высокôмъ степени честь и повагу членôвъ якъ ц. к. рады школьнои окружнои, такъ и мѣсцевои, — що оно есть актомъ несправедливости и кривды для учителѣвъ старшихъ и заслуженыхъ, — що выключае всяку можность справедливого авансу въ тôмъ званю, — що врештѣ збуджуе оправдане пôдезрѣне якогось нездорового політикованя ц. к. рады школьнои краевои, — пôдписанй запытуютъ:

Якъ справдачи ц. к. рада школьна краева свое поступованя въ сѣмъ выпадку? Чи не було бы на часѣ дѣло именованъ и авансôвъ народныхъ учителѣвъ уняти въ якôсь певній правилъ, даючій лѣпшу нѣжь дотеперь запоруку безпарціяльного трактованя того рода дѣлъ?“

— —

На нинѣшнôмъ засѣданю рускій послы внесли чотири интерпеляціи до правительственного комісаря. А именно: 1) въ справѣ надужить вôйта Яна Глиньского у Вышатичахъ [пов. перемыского]; — 2) въ справѣ выборôвъ до рады громадскои въ Дорожовѣ [пов. самбôрского]; — 3) въ справѣ надання ордера вôйтови Мик. Майданьскому въ Будилова [въ пов. снятиньскôмъ] за выборъ п. Мойсы и 4) въ справѣ протесту выборцѣвъ противъ выбору рады громадскои въ Розношинцяхъ [пов. збаражского], де ще въ червни 1897 р. выбрано раду громадску, противъ выбору внесено протестъ, а власти адміністраційнй ще до теперь его не полагодили.

— —

Вчера поставили рускій послы [внескодавець пос. Барвѣньскій] таке внесенe:

„Зваживши, що у Львовѣ мимо значного числа школъ нема анѣ одной школы выдѣловои женьскои зъ рускимъ выкладовымъ языкомъ;

зваживши, що и въ цѣлôмъ краю нема анѣ одной школы выдѣловои женьскои зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ;

зважывши, що за-для того руска молодѣжь женьска не маe нагоды осягнути въ рôднôмъ языцѣ образованя, яке дае школа выдѣлова, — вносять пôдписанй:

Высокій Соймъ зволить ухвалити:

1) Коштомъ краевого фонду маe бути постепенно заснована у Львовѣ триклясова школа выдѣлова женьска зъ рускимъ выкладовымъ языкомъ.

2) Истнуюча у Львовѣ приватна школа выдѣлова женьска зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, заснована „Рускимъ Товариствомъ педаґоґічнымъ“, маe бути перенята на краевый фондъ.

3) Поки се буде переведене, ухвалить Выс. Соймъ для истнуючои I-ои клясы школы выдѣловои женьскои зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ на бѣжучій рôкъ школьный субвенцію въ квотѣ 1500 зр.

У Львовѣ дня 29 грудня 1898.

Барвѣньскій, Вахнянинъ, Чеховичъ, Бѣлецкій, Окуневскій, Заячкôвскій, Гаморакъ, Остапчукъ, Новаковскій, Небыловець, Винничукъ, Каратницкій, Мандичевскій, Клеменсевичъ, Ольпиньскій, Жардецкій.

Наука, штука и література.

— **12-а книжочка Просвѣты** за сей рôкъ пôдъ надписомъ: *„Богдан Хмельницкий. Часть II.* Подъ 1648-ого року. Переважно за М. Костомаровим написав Алекс. Борковскій“ [сторôнъ 48., цѣна 12 кр.] — мѣститъ: 1. Битва над Жовтими Водами. 2. Битва під Корсунем. 3. Після корсуньскої битви. 4. Смерть польского короля Володислава IV. 5. Ворохобня на Украіні-Руси. 6. Князь Ярема Вишневецкий. 7. Кривоніс. 8. Сойм у Варшаві. Козацкі депутати на соймі. 9. Поворот депутатів. Комісарі. 10. Польске войско. 11. Хмельницкий недалеко Константинова. 12. Рада в польскім таборі. 13. Переговори з козаками. 14. Битва під Пилявцями. 15. Побіг панів. 16. Дальші вчинки Хмельницкого. 17. Облога Львова. 18. Облога Замостя. 19. Рух на галицкій Руси. 20. Вибір короля. 21. Хмельницкий відступае від Замостя. 22. Нові посли від короля. 23. Візд Хмельницкого до Киева. 24. Посли сторонних держав. 25. Королівскі комісарі. — Се третя ювілейна книжочка „Просвѣты“ въ сѣмъ роцѣ: першу (властиво двѣ перші) выдала въ 50-лѣтный ювілей внесеня панщины, другу въ 100-лѣтный ювілей руско-народного письменства, а отсю третю въ 250-лѣтный ювілей повстаня Хмельницкого. Книжочка писана легко и займаючо, притôмъ же спокôйно та правдиво.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. Дирекція зелѣзниць державныхъ оповѣщуе:

Почавши вôдъ 1 сѣчня 1899 будуть Заряды зелѣзниць австрійскихъ, угорскихъ и боснійско-герцеговинскихъ обчисляти належитости перевозовій и повзятки, о скôлько дотеперь обчислене вôдбувало ся золотыми рейнскими и крейцарами австр. валюты, *выключно въ коронахъ и сотикахъ.* Вказуючи на обовязуючй вôдъ 1 сѣчня 1899 додатковй постановы VIII. и XII. до §. 51. регуляміну руху, пôсля котрыхъ вписъ на листахъ перевозовыхъ деклярацій дотычно терміну доставы, завдатковъ готôвкою и повзятковъ дозволеный тôлько въ коронахъ и сотикахъ — припоручае ся надавцямъ товарôвъ навѣть на старыхъ блянкетахъ листôвъ перевозовыхъ, котрыхъ уживане дозволене до кôнца цвѣтня 1899, вписувати вôдъ 1 сѣчня 1899 деклярацію терміну доставы, завдатки въ готôвцѣ и повзятки завсѣгды въ коронахъ и сотикахъ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 30. грудня. Вчера пополудни вôдбула ся пôдъ проводомъ цѣсаря кôлькогодинна нарада кабінету котрои предметомъ мало бути невдоволене выкликане въ Чехіи цѣсарскимъ письмомъ до сойму — Цѣсарь принявъ на спеціальнôй авдіенціи гр. Голуховского. — Справа пôдвышеня платнѣ офіцерамъ знаходить ся на „найлѣпшôй дорозѣ“; оно буде вставлене въ буджетъ на рôкъ 1900. — Зъ Рому доносять, що папа намѣрае, покликуючись на женевскій злочинъ, выдати енцыкліку противъ анархістôвъ.

Прага 30. грудня. Вчера вôдбули ся збори робôтникôвъ безъ занятя. По зборахъ устроено уличну демонстрацію; поліція розбігнала.

Відняхъ 30. грудня. На зборахъ выборцѣвъ ухвалено п. Штайнвендерови вотумъ довѣря 76 голосами противъ 68.

Берлинъ 30. грудня. Зъ причины выганяня данськихъ пôддаными зъ Нѣмеччины росте въ Данiи зъ дня на день аґітація противъ нѣмецкихъ фірмъ. Въ Копенгазѣ всѣ домы аж по другій поверхъ облѣплены вôдозвами: „Не купуйте нѣмецкихъ товарôвъ!“ Публика поступае пôсля того вôзванья и данськй фірмы замовляють теперь товары у англійскихъ промысловцѣвъ.

Римъ 30. грудня. Король пôдписавъ декретъ зъ амнестію для увязненыхъ за весняній розрухи. Помилуваныхъ буде 700 осôбъ засудженыхъ военными, а 2000 цивільными судами.

Парижъ 30 грудня. Дрейфусъ одержавъ дня 10 с. м. надôсланй касаційнымъ трибуналомъ акты свого процесу.

Роттердамъ 30 грудня. Естергази жие тутъ у великôй нуждѣ и грозить генеральному штабови страшною пôмстою. Признае ся до авторетва бордеро.

Мадридъ 30 грудня. Говорять о якôмсь таемничôмъ заговорѣ десяти генералôвъ. Правительство мало вже довѣдатись о тôмъ. Кабінетова кріза вôдрочена до сѣчня, бо МекъКінлі вôдрочивъ ратифікацію мирового договору.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. А. Лу. въ Бы. Одержали. — *Вп. К. Ро. въ Бу.* Теперь заплачено до кôнца цвѣтня 1899, бо за сей рôкъ належало ся намъ ще 2·40 зр. — *Вп. С. Гл. въ Го.* За сей рôкъ ще 40 кр. — *Хя. Чма. въ Вс.* За сей рôкъ ще 1·20 зр. — *Вп. С. Ле. въ Фи.* На 1899 зôстало 1·75 зр. — *Вп. І. За. въ Те.* Одержали.

Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зъединувати „Дѣлу“ якъ найбôльше новыхъ передплатникôвъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На „Дôмъ Просвѣты“ (пôсля выказу касіера „Просвѣты“) надôслали Р. Т.: Мих. Копровскій зъ Вадовиць 1 зр.; Мих. Голейко зô Львова 1 зр.; Исидоръ Ваньо-зъ Мушины 1 зр.; панѣ Н. Н. зъ Градца 2·50 зр.; д-ръ Ив. Куровець зъ Калуша 1 зр.; Вас. Бойко емеритованый урядникъ зô Львова 5 зр. + 10 зр. + 5 зр. + 10 зр. + 5 зр. + 5 зр. + 15 зр.

На памятникъ Маркіяна Шашкевича (пôсли выказу касіера „Просвѣты“) зложили Р. Т. Институтки Василіянокъ у Львовѣ 1·50 зр.; Ольга Барвѣньска зъ пушки 2 зр.; Теофіль Мрицъ зô Львова 2 зр.

На фондъ будовы новыхъ и обновы старыхъ рускихъ церквей зôбравъ дальше о. крил. Теофіль Павликôвъ и доставивъ въ касу „Народного Дому“ 37 зр, 68 кр. Именно пожертвували на ту цѣль: склярь Иванъ Сютракъ у Львовѣ 3 зр.; скарбонка ad hoc въ канцеляріи „Народного Дому“ 6 зр. 24 кр.; о. Игнатій Гарасевичъ изъ Козаръ вôдъ своихъ прихожанъ 2 зр.; о. Іоанъ Балтаровичъ зъ Ладычина, его приходскій сотрудникъ и его прихожане разомъ 25 зр.; скарбонка ad hoc въ Успеньскій церкви у Львовѣ 1 зр. 44 кр. Всего зôбрано до нинѣшного дня 3·208 зр. 65 кр.

Мого выробу Дереновка и Ратафія перевышае добротою и чистотою всѣ до теперь знанй Дереновки и Ратафій а коштуе бутилька літрова тôлько 1 зр. 25 кр. а отже безъ порôвнання дешевша и лучша вôдъ выроббôвъ иншихъ фабрикъ.

Иванъ Мушкиньскій, Львôвъ, Рынокъ 40. 474 2—4

Надослане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на кнайтацкихъ плацахъ Галицкихъ



поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвіперы, лѣрнеты, бінокле, калейдоскопы, барометры, термометры, рѣзній ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайги, таниъе мѣрничій, піоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дзвінківъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185

ЛИПІЕ

въ реставрацію НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА, улица Трибунальска ч. 12. дѣжъ власный, можна дістати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣдання

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкаій легки	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка телича зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походить зъ моєи реставрацію, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ. почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

7рц167—? Зъ высокимъ повазаненемъ

НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ.

„Артист.-літературних Новин"

видали:

Книжка I. „МОІ ЛИСТИ" поезиі Д-ра В. Щурата.

„ II. „НОВЕЛІ ЕДҐАРА ПО" переклад з англійского Івана Петрушевича.

Ціна книжки 1 корона, гарно оправної 2 корони. Замовлятн можна у видавця М. ЗАЯЧКІВСКОГО, Львів ул. Неминьска ч 1.

Родимцѣ!

Въ гаразді народу будучность. До гаразду веде лишень наука, торговля и промыслъ. Однакъ якъ наука на одиниця обмежена, безъ спѣвдѣлана другихъ, до нѣчого не доведе, такъ само торговля и промыслъ безъ попертя ширшихъ кругѣвъ змарнѣють. Се розумѣли дуже добре щирій рускій патріоты и поклали собѣ за задачу двигненє торговлѣ и промыслу середъ русковъ суспольности. Вона не щадять нѣ труду, нѣ гроша на се. Але безъ пѣдмоги суспольности нѣчого не вдѣють. Тожъ святымъ обовязкомъ суспольности тои, сли ѣй добро народу и его свобѣдна будучность лежить на серцю, морально и матеріяльно ихъ въ тыхъ змаганихъ пѣддержувати.

Нинѣ вже частѣйше появляють ся то ту, то тамъ рускій склепы, заведена и аґенды торговельній, що, хотячи плекати патріотичній чувства и не тайкомъ, але публично маніфестуватись яко щирій Русины, мусѣли бы за для невѣдрадныхъ вѣдносинъ народно-політичныхъ знидѣти, сли ихъ не пѣддержить руска суспольность. Числячи отже на руску суспольность, вѣдважила ся я смѣло заглянути невеснѣй судьбѣ въ очи, принимаючи въ посѣданє молочарню и реставрацію при улици Сикстускій ч. 31. и замѣнила ей на першу руску молочарню и реставрацію у Львовѣ

Отже кличу до Васъ, Родимцѣ: Спѣшѣть до моєи молочарнѣ на снѣдання, обѣды и вечерѣ! тутъ чекає Васъ правдивый щиро-рускій привѣтъ, тутъ знайдете домашну здорову ѣду. Най грѣшь Вашъ тяжко запрацьованый не потапає въ жидѣвскихъ кишенях, але въ христіяньскихъ и то рускихъ! Сподѣю ся, що голосъ мій не промине безъ слѣду, що руска громада такъ мѣсцева якъ и замѣсцева не махне на мои слова рукою, а лишь держачи ся засады „свій до свого" вѣдвѣдувати буде мою гостинницю.

Цѣна стравъ: кава зъ булкою 12 кр., въ абонаментѣ 3 зр.; обѣдъ денно 22—40 кр., въ абонаментѣ 6·50—15 зр.; вечеря денно 12—30 кр., въ абонаментѣ 3·50—6 зр.

Зъ повазаненемъ: **ТЕОФІЛЯ ОГЛЄ** при улици Сикстускій ч. 31.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дістати можна въ товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ Ринокъ ч. 10.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики

Ia по 70 зр., IIa по 64 зр. за 100 кільограмовъ loco фабрика.

Вино

въ баринкахъ 5кільограмовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило

мѣшане по 70 кр.; буршгинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільограмъ. 4038

Дуже пожадане на Роздвяній свята!

На разѣ только въ гандлю

П. Климентія Рогозиньского въ Бучачи

продають ся за 2 зр. а. в. за пересылкою почтовою наший

„Пѣсни церковнї"

(32 коляды+5)

котрій на чотири голосы мѣшанї зъ вытягомъ фортепіановымъ уложивъ и выдавъ Семенъ Дорундякъ, а выдрукувавъ Ц. Ґ. Редеръ въ Липску. Укладъ пѣсень новѣтный, легонькій, поправный и цѣкавый, тому було бы грѣхомъ сказати „найко собѣ" та й — хорони Боже — не купити, а тымъ самымъ не пѣддержати, розпочатого, въ церквѣ и школѣ дуже потрѣбного выдавництва. 478 5—10

Вдовець на внешѣмъ становиску пошукує старшои панны въ посагомъ. Интересованій зволять запытати ся пѣдъ адресою: „Вдовець" Граббівница poste restante. 498 1—1

Рештки хѣдниковъ и высортованій диваны, портіеры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, гобеліны и рѣзній предметы декораційній по цѣнахъ баєчно дешевыхъ. Складъ диванѣвъ „Au Louvre" Львовъ ул. Сикстуска 6 (Пасажъ Гавсмана). Такожъ на раты безъ пѣдвысшеня цѣнъ. Для провінціи цѣнники даромъ и оплатно. 190

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ, блюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудуючо нивьскихъ цѣнахъ. **MAISON de Nouveautes Madame Bertha Fiedler.**

Львовъ, пл. Капітульна ч. 3.

190 82—?





До П. Т. Властителевъ конюшень.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маєте намѣръ купити собѣ добрій и дешевій дерги на конѣ — зволѣть, Впов. Пане удати ся до Складу диванѣвъ **„Au Louvre"** у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Тамъ знайдете Впов. Пане, великаньскій выборъ дергъ, по **чудуючо нивьскихъ цѣнахъ.** На провінцію высилаємо на жадане нашій богато клюстрований цѣнникъ даромъ и оплатно 190



НА СВЯТА и НОВЫЙ РѢКЪ

поручає найлѣпшій и найдешевшій инструменты музичній

цитры акордовй,

на котрыхъ въ одній годинѣ научує ся грати, и дѣточй забавки, одинокій выключный фабричный складъ музичныхъ инструментѣвъ

З. Боденштайна

улиця Кароля Людвика ч. 29.

497 2—2

ЧИСЛА до выпалювани на рогахъ и топорцѣ лѣсовій до цѣхованя припоручає Иванъ Лаврукъ ножовникъ у Львовѣ ул. Галицка 6.

Оголошене.

Смиренно нижше пѣдписаный гладить мѣсця де мѣгъ бы выучити нотного спѣву за винагородою, а по Томиній Недѣли мѣгъ остатись пѣвцемъ. На жадане може прислати похвальній свѣдоцтва. — *Михайло Хамула*, Бортковъ п. Красне. 494 2—3

ОДИНОКЕ РУСКЕ

Артистично-літоґрафічне

ЗАВЕДЕНЄ

Андрея Андрейчина

у Львовѣ ул. БАТОРОГО ч. 11

виготовляє

всякій літоґрафічній выробы

звычайній візитовій білєты вѣдъ 1 зр. за 100 штукъ, а ново появивший ся візитовій білєты зъ гербомъ Галицкои Руси въ краскахъ по 1 зр. 60 кр. за 100 штукъ зъ касеткою. 188

ВИНА куращйний,
МЕДЫ чистого домашного выробу,
КОНЯКИ правдивій французкій.

продає 480 4—10

Народна Торговля.

ТОВАРИСТВО ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОЙ ШТУКИ

стоваришене заревестроване въ ограниченою порукою

у Львовѣ, ул. Пѣдвалє ч. 7,

выконує всякій працѣ въ обсягу артистичного малярства, рѣзьбарства и золотарства пѣсля композицій своихъ членѣвъ, а именно: образы реліґійній до иконостасѣвъ, олтарѣвъ, хоругвъ, на тетраподъ, плащеницѣ и пр. и такіжъ образы до комнатъ; образы свѣтскій: историчній, портреты въ натуры и фотоґрафій, краевиды, побутовій и пр.; въ дерева: киоты, иконостасы, олтарѣ, образы и кресты процесійній, споневѣдальницѣ и т. д. и всякій працѣ золотарскій; рѣзножъ украшає внутра церковъ, выготовляє цляны церковъ, каплицъ и пр. и утримує на складѣ фотоґрафічній репродукцій образѣвъ рускихъ артистѣвъ.

Товариство ручить за стильове, старанне и сонѣстне выконанє.

Цѣлею Товариства є: пѣднести нашу штуку и вытворити руску школу штукъ красныхъ Поручаючи прото се чисто руске Товариство патріотичнѣй опѣцѣ нашои П. Т. Публики духовной и свѣтскои надѣемо ся, що зводить Она причинити ся до осягненя сеи цѣли численными замовленями, котрій приймає выключно лишь Дирекція Товариства. 460 5—?

Зъ глубокимъ повазаненемъ *ДИРЕКЦІЯ.*

Товариство не послугує ся агентами.



Выстава загальна

всходныхъ и инших чужихъ и краевыхъ диванѣвъ, портіеръ, фіранокъ, хѣдниковъ и дергъ на конѣ.

Отворена цѣлый день а въ ночи при електричномъ освѣтленю. Вступъ вѣльный. Зачудовующо дешевій цѣны оказаний докладно на всѣхъ товарахъ. Полекший въ сплатахъ пѣсля умовы.

Упрашає ся кождого, хто бажає щось закупити, абы наперед оглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы адресувати належить: Складъ диванѣвъ „Au Louvre", Львовъ, ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана) 190

Найвѣдповѣднѣйшимъ дарункомъ на Рѣздво и Новый Рѣкъ есть

Илюстрованый Календарь „Просвѣты" на рѣкъ 1899.

Дістати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта", Ринокъ ч. 10.

Вдова по священику або учителю

найде мѣсце до заряду малого господарства у старшого вдѣвця-священика въ Перемышльщинѣ. *Листы пѣдъ* O. B. poste restante Новый Санчъ.

495 1—3

Диваны перскй и портіеры

предмет (старинний)

продає, купує и выпозичає, а также приймає на переховокъ. Складъ диванѣвъ „Au Louvre", Львовъ ул. Сикстуска 6. — Пѣльги въ сплатахъ пѣсля умовы. На жадане высилаємо нашій богато илюстрований цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

МАШИНКИ АМЕРИКАНЬСКЙ до сѣкания мяса по зр. 4. Сита возосѣнний почвѣрнй до пантофлѣвъ по зр. 1, 1.30 и 1.80.

поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКЙ, торговля желѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры.)

Такожъ и на раты

безъ пѣдвышки цѣнъ

диваны, портіеры, хѣдники, ковдры ватованй, капы на столы и лѣжка, коцы, дерги на конѣ, якъ такожъ всякій артикулы потрѣбній до уряджена домового въ складѣ диванѣвъ „Teppichhaus au Louvre", Львовъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высилає ся цѣнники даромъ и оплатно. 190

До Всечестнѣйшого Духовеньства!

Зъ особливою охотою удѣляємо Всечестнѣйшимъ Священикамъ пѣльгъ въ сплатахъ пѣсля умовы.

Поручаємо нашъ складъ богато выосмотреный въ диваны церковній и передъ престолы, якъ также сальоновій и настѣлній, хѣдники, фіранки, портіеры, коцы, ковдры, капы на столы и лѣжка, дерги на конѣ и коцы до подорожа.

Спеціяльный вѣддѣлъ для конфекціи дамскои и дѣточои, бѣля мужескаго и дамскаго, парасолѣвъ и парасольокъ, капелюхѣвъ, рушничокъ, панчѣхъ, коронокъ и стяжокъ.

На жадане высилає ся зъ принятностію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы и замовленя належить адресувати: Магазинъ „Au Louvre," Львовъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautes пл. Капітульна ч. 3. 190



По низкихъ цѣнахъ

выготовляє

РѢЗЬБАРСКЙ ВАРСТАТЪ М. ЧЕРНАВСКОГО

Львовъ, ул. Кароля-Людвика ч. 3

всякй церковнй роботы:

Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 126—?

Реклад їзди поїздів залізничних

важний від 1 жовтня 1898

після часу середно-европейского [північного о 36 мінут від часу ліського].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	До Львова	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	Зі Львова
приходить о			відходить о		
	6.45	з Іцкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.40	„ Яхова	6.05		„ Іцкан
	7.50	„ Тернополя на Підзамче	6.17		„ Підволочиск з Підзамча
	7.56	„ Сокаля	8.25		„ Кракова
	8.05	„ Лавочного		8.50	„ Кракова
	8.15	„ Тернополя на головний дворець		9.15	„ Сколього
	9.05	„ Кракова		8.45	„ Яхова
	10.35	„ Іцкан		9.35	„ Підволочиск з головного двірця
	10.45	„ Ярослава		9.58	„ „ „ Підзамча
	1.01	„ Яхова		9.55	„ Велиця
1.80	—	„ Кракова		10.55	„ Іцкан
	1.40	„ Сколього	1.55		„ Підволочиск з головн. двірця
1.60	—	„ Іцкан	3.03		„ „ „ Підзамча
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	2.40		„ Іцкан
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.50		„ Кракова
	5.00	„ Підволочиск на Підзамче		8.—	„ Сх ки
	5.35	„ „ „ голов. дворець		4.55	„ Ярослава
	5.40	„ Іцкан			
	5.55	„ Сокаля			
		ЖНІЧН			
	3.04	з Підволочиск на Підзамче			
	3.50	„ „ „ головн. дворець			
5.10		„ Кракова		4.10	до Кракова
	6.10	„ „		5.20	„ Лавочного
6.45		„ Кракова		6.30	„ Іцкан
	9.10	„ Кракова		6.40	„ Кракова
[9.39]		„ Підволочиск на Підзамче		6.55	„ Тернополя з голов. дв рця
[9.45]		„ Іцкан		7.—	„ Лавочного
9.55		„ Підволочиск на головн. дворець		7.10	„ Сокаля
	10.30	„ Лавочного		7.15	„ Тернополя з Підзамча
	12.15	„ Сколього		7.44	„ Яхова
				10.05	„ Іцкан
			10.40		„ Кракова
				11.00	„ Підволочиск з головного двірця
				11.27	„ „ „ Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 годинн 59 мінут рано. 8

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редактор Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянькомъ. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниловича.

РУКАВИЧКИ горсеты, портмонетки и шлийки въ великомъ выборѣ поручає на свята **И. Черницкій и М. Ольшевскій**

Ч. 283. Львовъ, Субота 19 (31) Грудня 1898 Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Карола Людвика 9, и А. Ольшовского ул. Кілинского 2.; — въ Ярославѣ Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надсилкобот за инсераты въ Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	. . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ	. . 24 зр.
на пѣвъ року	. . 9 зр.	на пѣвъ року	. . 12 зр.

у Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 55 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лишь на попередне застереженя. — Реченицѣ хосиечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 5 кр. а. в.

Оголошенія вильній приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсераторов або ея мѣсце а въ рубрицѣ „Надсѣлане“ по 25 кр. а. в.

Надсилки и книжки доменяни приватій тжеалть ся по 15 кр. вѣдъ сотни.

Промовы маршалка краевого и намѣстника при вѣдкрытю сойму.

II.

Зміст промовы намѣстника бувъ такій:

Приймаючи становище намѣстника, бувъ я свѣдомый тыхъ трудностей, якій зъ нимъ получений; знавъ я такожь добре, що досвѣдомъ я може не приготовленый до него достаточно. Стоячи отсе передъ Выс. соймомъ першій разъ въ характерѣ намѣстника, надѣю ся, що стрѣнусь тутъ до якоись мѣры зъ поблажливымъ судомъ и зичливостію. Будьте панове переконанй, що завсѣгды правитись буду доброю волею и старатись буду вѣрно и совѣстно служити Найяснѣйшому Панови, державѣ и краеви. Довѣре у власній силы троха у мене слабше, коли порѣвнаю себе зъ моими попередниками, вѣдъ котрыхъ въ неодномъ маю менше досвѣду. Дуже щасливый буду, коли бы мѣгъ здобути собѣ таке саме признане и поважане, якъ мій безпосередный попередникъ.

За оденъ зъ дуже важныхъ обовязкѣвъ буду собѣ уважати, щобы мѣжь правительственомъ а автономією пановала якъ найлѣпша згода. Гадаю, що се буде о столько легше, що на чолѣ краевои управы стоитъ маршалокъ, котрого знамениту дѣяльность всѣ цѣнять. Надѣю ся и числю на те, що згода мѣжь автономічными и правительственными властями остане и дальше така, якъ була доси.

Соймъ збирае ся сегодня на сесію имовѣрно дуже коротку; опѣля настане имовѣрно довша перерва. Однако можу заявити, що міністерство є тои гадки, що сесія повинна що року збирати ся въ зимовыхъ мѣсяцяхъ. Зъ якихъ причинъ сего року не могло такъ стати ся, поясниъ вже Его Екоц. маршалокъ. Нема въ тѣмъ певно злои волѣ правительства а єдиною причиною є се, що рада державна мусить дальше вести нарады надъ угорскою угодою. Черезъ се не знаходите, панове, теперь передъ собою анѣ одного проекту правительственного. Однако скоро соймъ збере ся знову, то правительство зложитъ тутъ, якъ се вже теперь можу заповѣсти, проектъ закону о орґанізаціи реальныхъ школъ и законъ що-до змѣны деякихъ постановъ о правительственомъ наглядѣ.

Уважаю за свій обовязокъ высказати деякій замѣтки що-до задачъ адміністрації въ краю. Коли тамъ и сямъ стрѣчаемо ся зъ критикою адміністрації, то будьте, панове, переконанй, що одною зъ дуже важныхъ причинъ сего є бракъ силъ. Длятого заразъ пѣсля обнятя уряду уважавъ и за свій обовязокъ старати ся о поббльшене силъ адміністраційныхъ и о поправу авансу для урядниковъ, и маю надѣю, що тій заходы не будутъ даремній. Такъ само старатись буду такожь о збольшене силъ въ службѣ безпеченьства, въ вѣдѣлѣ технічномъ, въ наглядѣ лѣсовомъ и т. д. Говорю о тѣмъ длятого, щобы высока палата була переконана, що не зла воля є причиною, коли въ дѣяльности адміністраційныхъ властей въ краю не все дѣе ся такъ, якъ бы бажало ся, анѣ довга бюрократична писанина на котру теперь урядники навѣть не можуть позвалятя собѣ; але не треба забувати, що въ послѣднихъ часахъ повстало богато новыхъ институцій, новыхъ законовъ, що накладаютъ на уряды новій и тяжкій обовязки, а силы адміністраційній не скрѣплено въ такій мѣрѣ, якъ сего вымагае потреба. Буду щасливый, коли въ сѣмъ взглядѣ настане змѣна бодай въ части; тогдѣ и самъ острѣйше буду осуджувати дѣяльность урядниковъ. Передовсѣмъ бажавъ бы я, щобы заразомъ всѣ урядники були перенятій глубокимъ почутемъ громадяньскимъ та докладно тримали ся духа и засадъ законодавства и правныхъ приписовъ. (*Оплески*). Урядникъ завсѣгды повиненъ памятити, що той, хто зъ обовязку и права може розказувати, тымъ бѣльше може числити на охочій послухъ, чимъ бѣльше его поважаютъ и цѣнятъ. Докладнымъ выповняваемъ обовязковъ може такожь въ урядничомъ станѣ дѣйти до того, щобы не оглядати ся на погляды тыхъ, що взагалѣ в рогами всякихъ законовъ и всякого суспѣльного ладу. (*Оплески*).

О скѣлько се буде можливе, буду уважати за свій обовязокъ, попирати всякій справы економічного розвитку краю такъ въ рѣльництвѣ якъ и въ промыслѣ. О нещастяхъ елементарныхъ, якій навѣстили нашъ край, згадавъ вже Его Екоц. маршалокъ. Держава пришла населенію въ помочь, а помочь тоту, якъ гадаю, ужито якъ слѣдъ, завсѣгды въ порозумѣню властей правительственныхъ зъ автономічными. Черезъ грады и сего року потрѣбна є помочь такъ зъ стороны краю якъ и державы. Якусь частину грошей, що лишила ся зъ торѣшної запомоги, роздѣлено заразъ по градобитю; врешть приготовлено внесеня, щобы узыскати дальшу помочь державну для сторбнъ, навѣщеныхъ градами.

До найважнѣйшихъ справъ адміністрації належитъ очевидно школьництво, на се-жь и буду завсѣгды звертати увагу. Хочу указати тутъ на школы середній, про котрыхъ реформу богато теперь говорить ся. Поминувши, чи тій реформы довели бы до цѣли, одного бажати бы треба, щобы всякій плины реформы не подрывали повагы и значѣня сего, що є, и щобы не зроджувала того переконаня, мовь то все можна змѣнити въ короткомъ часѣ. У выхованю, и то вѣдъ самого початку, треба въ значній части мати за увазѣ практичный напрямъ, до котрого наша молодѣжь не часто горне ся. Длятого бажалось бы, щобы поширано школы торговельній, промысловій, практичній уладженя науки рѣльництва въ учительскихъ семинаріяхъ и народныхъ школахъ. Въ сѣмъ напрямѣ выпада зазначити одинъ фактъ користный що-до высшои школы торговельнои у Львовѣ. Завдяки заходамъ краю, мѣста и торговельнои палаты п. міністеръ исповѣдавъ згодивъ ся отворити тую школу въ сѣмъ роцѣ, вѣддаючи на ту цѣль будынокъ женьскои учительскои семинаріи зъ тымъ лише, щобы кошты адаптації будынку понесли край, мѣсто и торговельна палата.

Въ народномъ школьництвѣ зазначити треба зворотъ до лѣпшого що-до браку учителѣвъ и числа нечинныхъ школъ. Одною зъ найважнѣйшихъ справъ є матеріяльный станъ нашихъ народныхъ учителѣвъ. Є вонъ дуже сумный и поправы его треба дуже бажати. Але не менѣ о тѣмъ судити, чи можна буде зробити якій крокъ въ тѣмъ напрямѣ, бо справа залежитъ передовсѣмъ вѣдъ матеріяльныхъ засобовъ краю. Именемъ краевои рады школьнои можу лише заявити, що рада школьна дуже того бажае, щобы се якъ найскорѣйше могло наступити.

Було се завсѣгды звычаемъ, що кождый намѣстникъ въ своѣй промовѣ звертавъ ся окремо до послова руского народности. И я се роблю такожь та прошу послова руского народности, щобы були переконанй о тѣмъ, що завсѣгды буду поступати у всѣхъ справахъ національныхъ зъ якъ найбольшою безсторонностею и справедливостею. Послы руского народности, котрій разомъ зъ мною засѣдали въ соймѣ, знаютъ мене и знаютъ о тѣмъ, що будучи соймовымъ посломъ не мавъ я нѣякихъ упереджень до Русинбвъ. Такъ само и на становищи намѣстника буду завсѣгды старати ся бути якъ найбольше справедливымъ, буду старати ся поширати спольну згодну дѣяльность обохъ народностей и всѣ слушни бажаня заступниковъ руского народности.

А теперь приступаю до сумныхъ выпадковъ, якій сего року позаходили въ західнѣй Галичинѣ. Розрухи мали зразу характеръ выбрыковъ; але коли ставали ся чимъ разъ грозньйшими, выпало конечно выступити противъ нихъ енергічно. На мою гадку причиною розрухбвъ не була анѣ якась обдумана орґанізація анѣ свѣдома цѣли робота якогось політичного сторонництва анѣ якійсь зорґанізованый тайный комітетъ. Склало ся на те — все: бракъ просвѣты, матеріяльна нужда и пристрастне розагітованя населеня. До розширеня розрухбвъ причинили ся богато легковѣрность нашого населеня. А до тои легковѣрности причинявся неразъ способъ політичнои аґітації. Люде неразъ чували, що чужій ґрунты роздѣлять ся мѣжь нихъ, що войскова служба и податки будутъ внесенй и т. п.; то не дивниця, коли опѣля повѣрили, що можна тому и сему забрати его майно або знищити. Енергічне и рѣшуче выступленя уряду стало ся невѣдмѣнно конечне; а що оно подѣлало на населене здорово и отверезжючо, выстане порѣвнати часъ передъ заведенемъ наглыхъ судбвъ и выимкового стану а по заведеню успокоеня народу наступило зразъ, а наглѣ суды и выимковый станъ не тревяли довше, якъ вымагала конечна потреба. Що еще сегодня выимковый станъ тревае въ вѣсьмохъ повѣтахъ, то причиною сего є непокбчений ще процесы; скоро они покбчать ся, буде и выимковый станъ до решты знесеный. А маю надѣю, що се стане ся незадовго. Выпадае высказати велике признане для войсковыхъ властей за ихъ рѣшуче, але заразомъ оглядне и тактовне поведеня въ часѣ розрухбвъ, такъ само и властямъ судовымъ за скоре, а лагѣдне и справедливе переведеня процесбвъ. Замѣтна при тѣмъ річь, що переведене всѣхъ тыхъ процесбвъ выкликало не роздразнене а успокоене населеня. Треба мати надѣю, що тій сумній подѣі переминуть безъ пагубныхъ и сумныхъ наслѣдкбвъ. Однако заразомъ треба зъ нихъ брати собѣ также науку на будуче. Треба старати ся о моральне и матеріяльне пѣдвигнене сѣльского населеня, памятаючи, що оно головною пѣдвалиною всеи суспѣльности.

На закбнчене прошу васъ, панове: будьте переконанй, що соймъ завсѣгды буду уважати за законну репрезентацію краю; воля сойму, указы сойму будутъ для мене выразомъ бажаня цѣлого краю. Въ сѣмъ переконаню и стараючи ся сповнять по можности совѣстно свои обовязки, може доведу до того, що згодомъ буду мѣгъ тѣшити ся живѣйшою симпатією зъ вашои стороны и живѣйшимъ довѣремъ.

Соймы краевй.

Засѣдане буковинського сойму въ четверъ було дуже бурливе. Два волоскій людовцѣ пп. д-ръ Поповичъ и д-ръ Фльондоръ ударили дуже остро на правительство за выборчу корупцію, ширену старостами. Поповичъ говорилъ, що лишь Галичина и Буковина маютъ старостбвъ, котрій за-для політики занедбують всѣ инши справы. Фльондоръ наводилъ драстичній надужитя правительственныхъ властій при выборахъ. Президентъ краю Бурґіньонъ въ двогодиннѣй промовѣ оправдувавъ старостбвъ на пѣдставѣ протоколбвъ, списаныхъ въ громадскими писарями та жандармами, и старавъ ся выказати безпѣдставность закидбвъ. Вчера верифіковано решту мандатбвъ. Слѣдуюче засѣдане вѣдбуде ся въ второкъ въ цѣли выбору членбвъ до выдѣлу краевого.

Соймъ долѣшної Австрії принявъ разъ уже ухвалене, але несанкціоноване внесене фінансовои комісіи въ справѣ высшого оподатковання акційныхъ товариствъ. Рбвночасно соймъ вѣдкинувъ внесене выдѣлу краевого о рбвномѣрныхъ податкахъ вѣдъ всѣхъ зарббкбвъ. Намѣстникъ заявивъ ся противъ нербвномѣрного оподатковання, а що до высшого оподатковання акційныхъ товариствъ, то пѣсля его гадки выйшло-бъ оно на користь заграници.

Горѣшно-австрійскій соймъ ухваливъ утворити фундацію посвячену памяти цѣсаревои Єлисаветы и регуляцію платнѣ краевыхъ урядниковъ.

Письма зъ краю.

Зъ Тернопільщины пишуть намъ:

Хто прочитавъ допись зъ Тернополя въ 273 ч. „Дѣла“, певно зрадѣвъ дуже, що въ особѣ дописувателя збйшла въ Тернополя ясна зорка, котра розсѣе всю темряву, въ якій спочиває Тернопіль — бо хоть столиця Подѣля має много людей, и то на высокихъ становищахъ и зъ головами, але серця у тыхъ людей не палкій до свого. Тому-то одинъ Тернопіль „благодѣнствуе“, его не може порушити навѣть найторжественнѣйша для цѣлои Руси хвили [ювілей вѣдродженя руско-украинськои літературы] — одинъ Тернопіль прибзнивъ ся и доперва вѣдъ сеи зорки стане историчнымъ. Для подальшихъ сеся допись справдѣ може выглядати въ такбмъ свѣтлѣ, но инакше для близькихъ. А хоть допись говорить о тернопільскихъ Русинахъ безъ выимки, то все-таки, хоть мѣбы ненароком, высунула она — двѣ личности: д-ра Володимира Лучакбвского и о. пароха Володимира Громницкого. А позаякъ тій двѣ личности уже вѣдъ довшого часу стали предметомъ особливыхъ атакбвъ зброкъ, то годить ся приглянутись рѣчи близше.

Хто знае близше обѣ тій личности, — то буде знати и те, що зъ ихъ именами вяже ся новѣйша исторія руска въ Тернополи. Д-ръ Лучакбвскій есть однымъ зъ тыхъ першихъ нашихъ дѣятелѣвъ въ Тернополи, що въ Тернополя зробили руске огнище Подѣля. Вбнъ бувъ однымъ зъ головныхъ дѣятелѣвъ и при заснованю „Руской Бесѣды“, и „Руской Бурсы“ и філіи „Просвѣты“; всѣхъ тыхъ товариствъ бувъ вбнъ довголѣтнымъ головою, а и доси есть вбнъ головою Руской Бурсы и найголовнѣйшимъ ея покровителемъ. Д-ръ Лучакбвскій положивъ также немалій заслуги около введеня въ житя фундації кн. Острогского при заведеню для старцѣвъ, котрого синдикомъ есть и доси. А що-до о. В. Громницкого — то попередъ всего зъ его личностію вяже ся исторія Руской Бурсы зъ новѣйшого часу — именно той величавый будынокъ, що дае примѣщене на сѣмдесять питомцѣвъ, и красный розвбй тои Бурсы. О. Громницкій, занявши ся нею, пѣдвисъ ея на степень взбрцевого института, и ще й теперь вбнъ есть ея душею — вбнъ то въ ея пасинахъ зводить всѣ кбнцѣ до купы на свій часъ, вбнъ, мимо слабои пѣдпоры вѣдъ публики, веде щасливо адміністрацію сего многолюдного института. Дальше о. В. Громницкому треба дякувати за вѣдновленя, розширене и украшене всѣхъ трехъ церквей тернопільскихъ, за введене Служебниць, котрій для церкви и для дѣтворы руской вѣддають немалій услуги. Вкбнци его дѣломъ есть заснованя робітничого товариства „Вѣра“, котре пѣдъ его проводомъ и розвивае ся хорошо. Хто умѣе оцѣнити вагу працѣ сихъ дѣятелѣвъ, той мусить вѣдносити ся до нихъ зъ признанемъ, бо ихъ праця поставила пѣдвалины до орґанізації и поступу. Ось коли бъ не було Руской Бурсы, питаю, чи и бути бы рускій ґімназіи въ Тернополи, котру ухвалено тѣлько на основѣ великои фреквенціи молодежи нашои. Коли-бъ не ревность нинѣшного о. пароха для церквей, ледви чи було бы нинѣ таке привязане парохіянъ до своеи церкви, якимъ теперь тѣшить ся руска парохія тернопільска.

Отсе тій люде — певно, що зъ головами, але чи безъ серця и такій, що оглядались бы на старосту и инший великій рыбы? И чи надъ ними свѣтъ має кінати головами? чи въ той способъ має мо тати ся дорога до лучшои руской долѣ?.. Рѣчь певна, що правда не дасть ся укрыти и такій люде обороны не потребують, а коли я вѣдношу заслуги ихъ, то лише сповняю довгъ, яко одиниця того загалу, для котрого йде ихъ праця. Але стаючи въ оборонѣ ихъ, мавъ я на оцѣ ще щось бѣльше — справу загальнои натуры. Є — „новій труженики“ для Руси, котрій славу свою закладають на оклику „наплювати!“ У нихъ засада: чорнити кождого, хто не належитъ до ихъ компаніи, мерзити имъ ихъ працю, розбивати всяку позитивну, орґанічну роботу, а на ея мѣсце вказувати рай, де все, немовь тая біблійна манна, само паде до рота... Тымъ „новымъ труженикамъ“ треба дякувати, що теперь уже видно застій въ роботѣ — усьо, надѣючись колачѣвъ безъ працѣ, починае „плювати“ на звычайну роботу. Черезъ те починаютъ терпѣти на участи народу всякій народній институціи и подвиги, терпить „Просвѣта“, терпіять читальнѣ, де рухъ починае усе бѣльше остигати, терпить навѣть тверe-

єдеть, бо навѣть и тутъ оклякъ „наплювати“ приносить овочѣ. И може отсе має значити не лишь голову, але и серце до свого?

Вкінци звертаю ся до фактичного закиду участи д-ра Лучаковского и о. Громницкого въ торжествѣ вѣдслонення памятника Собѣского у Львовѣ и невѣдсвятковання въ Тернополи ювілея вѣдродженя нашої літератури.

Отже що-до д-ра Лучаковского — вѣнъ, яко бурмістръ Тернополя, взявъ участь въ депутаціи на торжество львівске не въ характерѣ Русина, але яко выбраный представитель мѣскои рады. А о. Громницкій, хочь и его рада була выбрала, не взявъ участи въ торжествѣ львівскѣмъ, бувъ въ тѣмъ часѣ занятый въ церкви въ Тернополи, а выѣхавъ до Львова аж вѣдслужив яко одинъ зъ вѣдпоручникѣвъ мѣскои рады для дорученя [на другій день по вѣдслоненю памятника Мицкевича] ювілятови вѣрменьскому архіеп. Исаковичеви дипльому почестного горожанства мѣста Тернополя.

Також не є правдою, мовь-бы торжественна хвиля ювілея вѣдродженя руско-украинськои літературы перейшла въ Тернополи безъ вѣдгомону и мовь-бы нѣхто не думавъ о маніфестаціи. Для тернопільскихъ Русинѣвъ держали вѣдчиты проф. Копачь въ „Рускій Бесѣдѣ“ а о. Герасимовичь въ „Мѣщаньскѣмъ Брацтвѣ“. До святочного вечера роблять ся приготовання, але урядити такій вечеръ вѣдповѣдно — не все зависить вѣдъ волѣ аранжерѣвъ. Тутъ примѣромъ не було партитуры до представленя „Наталки Полтавки“. Я самъ писавъ до проф. Вол. Шухевича до Львова за партитурою; на жаль, вѣнъ не мѣгъ намъ ѣи прислати. Доперва теперь удало ся намъ случайно дѣстати партитуру вѣдъ розбитои трупы театральнои и переѣзжаючихъ сюда пп. Пѣдвысоцкого и Яновича. Дасть Богъ — хочь припѣзнено, а вѣдбуде ся вечеръ.

Такій то вопіющій провины тернопільскои интеліґенціи, вѣдъ якихъ автора допису аж сумъ бере. Не знаю, на що тутъ казати: б-р-р-ръ!

Є. Ц.

[Примѣтка Редакціи. Допись зъ Тернополя, котру илюструе Вп. Є. Ц. въ наведенѣмъ высше письмѣ, мала видъ щирости — щирого огорченя автора на те, що коли иншій бѣльшій мѣста провінціональній [Перемышль, Станиславѣвъ и другій] маніфестаційно святкують ювілей вѣдродженя руско-украинськои літературы, Тернопіль не давъ о собѣ чутки. Авторъ допису говоривъ о Русинахъ тернопільскихъ загально, а о д-рѣ Вол. Лучаковскѣмъ и о. Вол. Громницкѣмъ вѣнъ, не наводячи ихъ именъ, згадавъ лише стѣлько, що „коли у Львовѣ вѣдкривали памятникъ Собѣского, Тернопіль не завстыдъ въ ся, бо выделегувавъ на те свято ажь двохъ представителѣвъ-Русинѣвъ“.

Признаемо ся, що и намъ здавало ся ее рѣчію дивною, що Тернопіль не святкувавъ ювілея вѣдродженя нашої літературы [о заходахъ, про якій теперь оповѣдае Вп. Є. Ц., не було доси звѣстки], але щобы авторъ допису винивъ за те именно Вп. д-ра Лучаковского и о. В. Громницкого, мы такъ его допису не розумѣли. Таке свято не мусить устроювати именно бурмістръ або парохъ, — оно устроюе ся спѣльными силами руског громады. Тутъ мають право до ініціативы та голосу и професоры-Русины, и спѣвакы, и женщины рускій [якъ въ Перемышли] и т. д. Розумѣе ся само собою, що заслуги д-ра В. Лучаковского и о. В. Громницкого не тѣлько мы знаемо и шануемо, але знають ихъ и шанують широкій круги Русинѣвъ.]

Переглядъ політичный.

Wiener Ztg. оголошуе вѣдручне письмо цѣсарске до президента міністрѣвъ гр. Туна, постановляюче, що вѣдношене квотъ, оплачуваныхъ обома половинами монархіи на покрытє спѣльныхъ выдаткѣвъ лишае ся на 1899 рѣкъ безъ змѣны. Урядовый сей дневникъ оголошуе дальше цѣсарскій розпорядженя, выданій на пѣдставѣ § 14-ого, продовжуючій цлово-торговельну связь и вѣдносины до австроугорского банку по день 31-ого грудня 1899 и вѣдрочуючій на одинъ рѣкъ выконане постановъ умовы въ справѣ 80-міліонового довгу. Коли-бы въ протягу 1899 року помѣжь обома половинами монархіи увійшла въ житє угода въ справѣ цлово-торговельного договору, въ справѣ вѣдносинъ до австро-угорского банку и 80-міліонового довгу, або також якъ бы на Угорщинѣ не удержано безъ змѣны нинѣшнього стану рѣчи або вѣдносинъ взаимности, тогдѣ пороблений тутъ зарядженя стратять свое значѣне. Wiener Ztg. оголошуе дальше выданій на пѣдставѣ § 14-ого зарядженя въ справѣ контролѣ и рахункового замкненя австрійского буджету за 1898 рѣкъ и въ справѣ буджетовои провізорії по кѣнець марта 1899, якъ такожь въ справѣ удѣленя запомогъ зъ державныхъ фондѣвъ для околиць навѣщеныхъ елементарными нещастями до квоты 1,600.000 зр. *Всѣ тій розпорядженя входять въ житє въ днемъ 1 сѣчня 1899.* — Fremdenblatt вычисляючи тій розпорядженя пише, що они є наслѣдкомъ парляментарныхъ нарадъ, котрій лишили ся безъ успѣху.

——

На вчерашнѣмъ засѣданю угорского сойму здавало ся зъ-разу, що прийде до компромісу Банфіого зъ опозиціею на слѣдуючихъ пѣдставахъ: Провізорія и дефінітивній угодовій и буджетовій предложеня будуть принятій, регулямінъ палаты змѣнить ся, але Банфі по доконаню тыхъ справъ уступить. Тымчасомъ оно не такъ склало ся. Засѣдане було не менше бурливе, якъ попередній. Коли Банфі зачавъ говорити, цѣла опозиція кинула ся на него зъ пястуками такъ, що вѣнъ мѣгъ докѣнчити свою промову окруженый охоронным муромъ зъ ліберальныхъ словѣвъ. Крикъ бувъ такій, що бесѣдника могли чути хиба одній лишь стенографы. Всю одвѣчальнѣсть за ненормальній вѣдносины въ державѣ вѣнъ зваливъ на опозицію. Засѣдане замкнено середъ страшного крику. Слѣдуюче засѣдане Мадарашъ зарядивъ на вѣ второкъ.

Независиме и національне сторонництво рѣшили на случай, якъ бы правительство почавши вѣдъ першого сѣчня рядило на нелеґальній пѣдставѣ, унеможливити се всякими соймовымъ регуляміномъ дозволеными законными способами. Окрѣмъ того независиме сторонництво рѣшило поставити въ соймѣ внесене на поставленя правительства въ станъ обжалованя. — Правительство мало поробити вже всѣ зарядженя потрѣбній на случай, якъ бы зъ днемъ першого сѣчня застановлено дѣяльнѣсть конституційныхъ законѣвъ. Податки поки-що не будуть стягани, бо касовій запасы державного скарбу такъ великій, що выстачать на кѣлька мѣсяцѣвъ безъ стягана новыхъ податкѣвъ. Въ наслѣдокъ того вѣдпадае конечнѣсть неправильности, якои правительство допустило бы ся, коли-бы стягало податки безъ ухвалы парляменту. Черезъ те й вѣдпаде також аґітаційне средство, котре опозиція хотѣла перевести въ кѣлькохъ громадахъ, именно, щобы громады не платили податкѣвъ яко не наложеныхъ згѣдно въ закономъ. Побѣръ рекрута вѣдбувае ся звычайне доперва въ цвѣтни, тожь правительство маe досыть часу на полагодженя свого спору въ опозиціею.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Про вѣче въ Товмачи зъ нагоды ювілея руско-украинськои словесности пишуть намъ:

Стольтній роковины вѣдродженя національного — се важный моментъ въ житю нашого народу. Сея хвиля повинна бути використана въ цѣлѣй повни, а то въ той способѣ, щобы стала великимъ святомъ народныхъ масъ приходячихъ до самопѣзнання. Такъ порозумѣвъ сесю справу Выдѣлъ товмацкои філіи „Просвѣты“ и рѣшивъ устроити ювілейній вѣча въ кѣлькохъ мѣсцевостяхъ повѣту, именно въ Товмачи, Тисьменици и Отинію.

Перше таке вѣче вѣдбуло ся 27-ого грудня въ Товмачи. Хотяй декотрій часописи подали за пѣзно вѣдозву Выдѣлу а декотрій [якъ „Свобода“] зовсѣмъ не подали, все-таки явилось на вѣче около 250 участникѣвъ, мѣжь котрыми було 12 священникѣвъ. Точно о 12 год. вѣдкрывъ вѣче голова філіи о. Кадайскій и сердечными словами повитавъ вѣбраныхъ. Потѣмъ обнявъ провѣдъ товмацкій деканъ о. Ступницкій и удѣливъ голосу першому референтови о. Баришеви зъ Угринова, а той въ знаменитѣй и дуже приступнѣй бесѣдѣ представивъ невѣдрадный станъ рускаго народу передъ сто лѣтами, розказавъ про житє и писаня Котляревского, пояснивъ вплывъ его на розбудженя самосвѣдомости народу руского и подавъ переглядъ змаганъ та здобутковъ нашихъ на поли просвѣтнѣмъ и економічнѣмъ ажь до послѣдного часу. Поступъ и розвѣй нашого народу — мовивъ бесѣдникъ, що проявивъ ся на всѣхъ поляхъ и плыве що-разъ ширшою струею, вказуе на живучнѣсть нашого народа, на те, що передъ нами будучнѣсть, що мимо великои силы противниковъ нарѣдъ нашъ жие и жити буде! — Немовь на потвержене послѣдныхъ словъ симпатичного бесѣдника всѣ присутній повстали зъ мѣсць и зъ одушевленемъ вѣдспѣвали „Ще не вмерла Украина“.

Другій промовлявъ д-ръ Коцюба. Сей серіозный роботникъ на поли економічного вѣдродженя нашого Пѣдгѣря, котрому въ значній мѣрѣ свѣй розвѣй завдячуе товмацка філія „Просвѣты“, въ добре обдуманѣмъ референтѣ выложивъ програму просвѣтно-економічнои роботы на будуче. Зазначивши перворядне значѣне просвѣты для економічного поступу, обговоривъ справу школъ народныхъ, розказавъ обширно про школы промысловій истнуючій въ нашѣмъ краю, представивъ, якій користи выйшли бы для нашихъ селянъ, якби хотѣли зъ тыхъ школъ користати, порѣвнувавъ фреквенцію середныхъ школъ дѣтьми мазурскихъ селянъ а нашихъ, вкінци процентове число грамотныхъ у насъ и деинде, взиваючи присутныхъ селянъ, щобы пильно посылали дѣти свои до школъ, щобы щирѣйше горнулись до читалень, щобы анѣ одне село не було безъ читальнѣ „Просвѣты“, бо просвѣта — се першій поступъ економічного вѣдродженя. Дальше бесѣдникъ перейшовъ до господарства рѣльничого, а представивши дешеву продукцію и дешевый транспортъ американьского збожа, указавъ на конечну потребу переходу зъ господарки збожевои на ховане худобы, представивъ поплатнѣсть такои господарки, потребу спѣлокъ молочничихъ, вказавъ на можливій доходы зъ садовництва и другихъ побѣчныхъ галузей господарства. Поснивъ основно потребу орґанізациі торговлѣ продуктами рѣльничими и худобою. Вкінци пѣдвѣсъ доконечнѣсть управильнена хлѣборобского кредиту по примѣру нишихъ бѣльше культурныхъ народѣвъ. — Сей рефератъ выголошеный зъ основнымъ опанованемъ предмету, пѣдпертый примѣрами взятыми зъ житя, якъ нашого такъ и другихъ народѣвъ, зробивъ велике вражѣне на присутныхъ и певно принесе не малый хосенъ яко директива въ просвѣтно-економічній роботѣ.

Третій промавлявъ о. Н. Бачиньскій, а навязуючи свою бесѣду до выводѣвъ д-ра Коцюбы, представивъ въ яркихъ краскахъ нинѣшне положене рускихъ хлѣборобѣвъ, выказувавъ цифрами, якій страты поносять щорѣчно хлѣборобы йдучи особнякомъ, и вказавъ до скорои и рѣшучои орґанізациі стоваришень самопомочи.

По гарній и патріотичній промовѣ предсѣдателя зборѣвъ селяне, пѣднесений на дусѣ, розбѣгались домѣвъ, а интеліґенція збѣйшла ся въ гостинномъ домѣ о. декана Ступницкого, де порушено неодну справу народну и уложено планъ дальшои роботы въ повѣтѣ. — *П.*

Зъ Бережанщины пишуть намъ:

Дня 10 падолиста с. р. отворено читальню „Просвѣты“ въ Вербовѣ, бережаньского повѣту. Заки приступлю до опису отворена читальнѣ, впередъ опишу само село Вербовъ.

Село се велике и богате. Лежить оно въ глубокій кѣтлинѣ межи горами на дорозѣ зъ Бережанъ до Дунаева. Числить оно до 200 нумерѣвъ а до 2000 людности. Та вже мало що хибувало, щобы се красне село не збѣйшло було на остатню нужду. Селяне такъ були розпили ся, що оно мало славу на цѣлый повѣтъ яко перше піяцке село. Въ слѣдъ за піяньствомъ ишли и инши проступки: неморальнѣсть, крадѣжь, сварнѣ, бійки а навѣть убійства лучали ся тамъ досыть часто. Неббщикъ парохъ не мѣгъ злому запобѣчи, бо бувъ слабого здоровля. Парохъ слабый, дякъ старый, а 200 жидѣвъ увинае ся помѣжь миръ хрещеный та розпоюе, деморалізуе и на нужду вводить! Передъ трема роками трафило ся тамъ ще и одно убійство. Бувъ собѣ газда богатиръ, вѣчно пяный, а все хваливъ ся, що вѣнъ не умре своею смертію. И выпророкувавъ собѣ, бо его убили. Варта за него ще то згадати, що его жандармы кѣлька разъ пяного приводили до суду бережаньского и тамъ его карали за піяньство. Та вѣнъ такъ разъ въ судѣ промовивъ: „Свѣтлій судьѣ! Кажѣть собѣ заплатити разъ добру кару, але таку, щобы я вже мавъ право пити цѣле житє. Я вамъ заплачу на передъ грошеву кару, яку самій схочете, бо я пити не перестану!“ Та не довго живъ, марно згинувъ. Однакъ сего було вже за богато и о. Ивасечкови, хоть якій бувъ слабый. Згадавъ вѣнъ устроити въ Вербовѣ місію. Але самъ того не дожився. Умеръ въ передодень місій. А місія вѣдбула ся — и вѣдъ тогдѣ Вербовъ змѣнивъ ся не до пѣзнання. Піяньство перестало, завела ся строга моральнѣсть, про сварки, процесы и бійки анѣ чувати. Прийшовъ молодый, енергічный парохъ, що умѣвъ взяти въ свои руки провѣдъ парохіи и громады. Навѣть дякъ старый умеръ а наставъ молодый, живый и патріотъ. Жиды до половины забрали ся вже зъ Вербова. Одинъ газда заводить у себе крамницю, другій бере трафіку а дякъ обнявъ агентуру „Дністра“. Не довго потревало, выпали выборы до рады громадскои. Сюда увійшли самій честній громадане, що бажають добра громадѣ, а начальникъ громады то характеръ твердый якъ крица. Несповна въ два роки, а вже заложено читальню „Просвѣты“.

Стало ся то, якъ вже сказано, 10-ого падолиста с. р. На той день припавъ бувъ соборчикъ деканата параѣвского. О. парохъ выкориставъ хвилю и вечеромъ того дня устровивъ отворене читальнѣ. Щаслива гадка, бо на отворенню читальнѣ було ажь вѣсьмохъ священникѣвъ. Бѣльше не могло бути, бо дальшій мусѣли завчасу выѣхати; ночи тогдѣ були дуже темній а болота непроходимій.

Зборы вѣдкрывъ мѣсцевый парохъ о. Любѣнецкій. Провѣдъ зборѣвъ вѣддано въ руки досвѣдного патріота о. Лепкого зъ Жукова. Яко делеґатъ центрального выдѣлу „Просвѣты“ явивъ ся о. Мосора зъ Поручина. На секретарѣвъ упрошено о. Федюка зъ Курянъ и о. Лотоцкого зъ Рогачина. О. Танчановскій, деканъ параѣвскій, пояснивъ въ приступный способъ статутъ читальнѣ и заохочувавъ до спѣлокъ господарскихъ та захвалювавъ „Спѣлку Пѣдгѣрску“. О. Мосора остерѣгавъ селянъ, щобы не продавали збожа жидамъ-лихварямъ на мѣру, лишь на вагу, бо на старыхъ мѣрахъ жиды ошукують селянина найменше на 1 зр. на 100 кіло. Заохочувавъ також, щобы посылали дѣтей до школъ, а коли котрому не удасть ся за для бѣдноты покѣнчити высокій школы, то щобы бодай обнимали посады учителѣвъ народныхъ та писарѣвъ громадскихъ, бо на тыхъ становискахъ дуже браковъ своихъ людей.

Кромѣ наведеныхъ отцѣвъ були тамъ ще о. Макогоньскій изъ Стриганець и о. Дидикъ зъ Наранва. Всѣ священники вписали ся въ члены читальнѣ и заплатили зъ горы цѣлорѣчну вкладку членьску. По части урядовѣй приступлено до спѣльнои перекуски. Священники засѣли поруч изъ селянами и бавили ся всѣ разомъ мовь одна велика родина. Забава переплѣтана патріотичными спѣвами тягнула ся до пѣзна въ ночь.

До выдѣлу новоосноваои читальнѣ увійшли отсѣ патріоты: о. Любѣнецкій яко голова, Митро Походжай заступникъ головы, дякъ Иванъ Кѣндратъ секретарь, Стефанъ Шевцѣвъ касіеръ, Захарко Захаркѣвъ бібліотекарь.

Читальня числить уже доси звыжь 80 членѣвъ, а дасть Богъ буде бѣльше, бо тамъ много людей [особливо молодежи] письменныхъ и показують велику охоту до науки и працѣ для пѣддвигненя морального и економічного. Честь Вербовчанамъ, що зъ послѣднихъ стали первыми и що ратують свое село вѣдъ руины, яка имъ неминуче грозила! — *о. Мосора.*

Соймъ краєвый.

[3 засѣданя 4 сесіи VII. періоду въ дни 30 н. ст. грудня.]

Вчерашне засѣдане о дебатѣ надъ провізорію буджетовою мусѣли мы перервати по бесѣдѣ п. Окуневского.

Опѣсля забравъ слово п. Романовичь [pro]. Бесѣду свою почавъ вѣнъ вѣдъ оцѣнки письма цѣсарского, згадавъ про именованє намѣстника и про короткѣсть соймовои сесіи. Зъ причины, що цѣсарске письмо пѣдписавъ гр. Тунъ, можна его критикувати. Отже вѣдповѣдь въ цѣсарскѣмъ письмѣ на адресу соймову до трону є за блѣда и насувае гадку: ледви чи правительство опираесь на автономічній правици и на польскѣмъ колѣ. Правительство не мало вѣднаги выразно высказатись за автономію, але є надѣя, що оно наслѣдкомъ нѣмецкои опозиціи буде мусѣло кинутись въ обѣймы автономістѣвъ. Що до противажидѣвскихъ розрухѣвъ на Мазурщинѣ власти выказали нездарнѣсть, бракъ енергіи та позаги. Треба було ужити бѣльше вѣйска, а станъ выимковый конечно було завести лише въ кѣлькохъ найбѣльше загроженыхъ повѣтахъ. Сумно, що аґітаторѣвъ не выловлено. Станъ выимковый тревае за довго, то треба надѣятись, що пѣсля обѣцянки намѣстника его скоро знесуть. Праця адміністраційныхъ властій що-до якости не є выдатна: они занадто бавлять ся въ непотрѣбну писанину; се система бюрократична а безпожиточна. — Вѣдтакъ бесѣдникъ всѣвъ на „льояльного коника“ и почавъ выхваляти льояльну політику Поляковъ супротивъ австрійского правительства, а выводивъ се льоґічно такъ: Сли противъ правительства стоять централісты и нѣмецкій гегемоны, то Поляки мусять стояти за правительствомъ. Опѣсля перейшовъ до „рахунковъ“ зъ правительствомъ, котре дотеперь ще многихъ постулятѣвъ кола не залагодило. Не управильнено Дністра нѣ Полтвы, не заведено языка польского яко урядового въ жандармскихъ рапортахъ, не удержавлено гімназій въ Тышинѣ и т. п. обѣцянокъ. Галицке населенє, не маючи „намацальныхъ“ доказѣвъ корыстнои політики польскои у Вѣдни, вѣдносить ся до неи недовѣрчиво. Бесѣду свою закѣнчивъ „патріотичнымъ покликомъ“ до словѣвъ мазурскихъ, щобы у Вѣдни йшли рука въ руку зъ коломъ польскимъ. [*Оплески.*]

Потѣмъ промовивъ п. Солескій. Бесѣда его тревала майже годину а була звернена головно противъ властій скарбовыхъ, котрій такъ вже пришрубували податничѣвъ, що на нихъ ажь шкѣра трѣскае. Цѣла бесѣда выначалась сарказмомъ и выкликувала на сали частій смѣхи. Екзекуторѣвъ податковыхъ бесѣдникъ уважае страшнѣйшими вѣдъ соціялістѣвъ; многимъ податникамъ не остае вже иншои дороги, якъ ити таки въ — соціялісты. Треба иншого выховання урядниковъ податковыхъ, а тогдѣ не буде и надужить.

Теперь забравъ слово намѣстникъ гр. Пініньскій для вѣдповѣди на деякі замѣты що-до его урядованя. Головно вѣдповѣдавъ на замѣты п. Окуневского и по трохи п. Романовича. П. Романовичеви закинувъ, що информаціи его о поступованю властій пѣдчасъ розрухѣвъ походять зъ другои руки и не є правдивѣ. Коли закидуе ся властямъ нездарнѣсть и бракъ такту — мовивъ намѣстникъ — то треба мати певнѣ основы и факты, а я знаю, що п. Романовичь не бувъ пѣдчасъ розрухѣвъ на мѣсци и не слѣдивъ ихъ. П. Романовичь сказавъ, що розруси проявились лише въ кѣлькохъ повѣтахъ; тымчасомъ я мѣгъ бы вычислити звыжь двацять такихъ повѣтѣвъ. Що-до нездарности властій, то хиба тѣлько въ тѣмъ правды, що кѣлькохъ урядниковъ пѣдчасъ розрухѣвъ не поступало якъ слѣдъ, а чей-же они не ангелы, але люде и могли поблудити. — Опѣсля намѣстникъ покликуючись на законъ о заведженю стану выимкового и судѣвъ наглыхъ, обставъ при своѣмъ, що все було законно.

Опѣсля намѣстникъ довше вѣдповѣдавъ стеоритипною формою на замѣты п. Окуневского; пѣсля словъ намѣстника замѣты руского посла всѣ „безпѣдставнѣ“, бо все вѣдбуло ся „законно“. П. Окуневскій — мовивъ намѣстникъ порушивъ двѣ справы выборѣвъ: въ Бучаччинѣ и въ Коломыйщинѣ. Про выбѣръ въ Бучаччинѣ покликавъ ся п. Окуневскій на допись въ Kurjer'ѣ lwowskѣмъ о способѣ выборѣвъ и вѣдчитавъ въ палатѣ. Въ допису тѣй була мова о якѣмсь „стрѣлянню и выборчихъ бенькетахъ“. Я анѣ о одномъ анѣ

Найлѣпшій наливки овочевѣ, Горѣвки, Розолісы, Лікеры *выробляе и продае по фабричныхъ цѣнахъ* 474 3—3
Иванъ Мушиньскій, Львовъ, Рынокъ 40.

о другомъ нѣчого не знаю; пôдчасъ выборôвъ въ Бучачи не булó анѣ стрѣляния анѣ бенькетôвъ, а выбôръ вôдбувъ ся правильно и спокôйно. За те, що напише Kurjer lwowski, годѣ обжаловувати адміністрацію краю и мою особу. Що до выборôвъ въ Коломыйщинѣ въ V. курія, то п. Окуневскій згадавъ нѣбы о надужитяхъ комісаря Яворчиковского. Вже самъ фактъ, що въ тôмъ выборѣ брало участь яжь сѣмь повѣтôвъ, и Окуневскій, пильный и точный слѣдитель подôбныхъ справокъ, найшовъ тôлько одного комісаря Яворчиковского, котрый мавъ допускатись надужить выборчихъ, доказуе найлучше, що выборы вôдбули ся правильно и законно. — Въ тôй справѣ дôставъ я бувъ вôдъ п. Окуневского навѣть листъ, але п. посолъ мылить ся, коли каже, що сей листъ пôйшовъ до кошá; противно, листъ сей давъ початокъ слѣдству, а акты въ тôй справѣ пôйшли до Вѣдня. Я можу засвѣдчити, що власти пôдчасъ выборôвъ въ окрузѣ коломыйскôмъ вели ся законно. — П. Окуневскій закодувавъ дальше, що одинъ доцентъ университету не бувъ габілітованый, тому що бувъ Русиномъ. Не габілітовано его длятого, що науковй его вѣдомости не найшли признания, а не тому, що я Русиномъ. [Бесѣда о д-рѣ Зобковѣ, габілітованôмъ въ университетѣ загребскôмъ.] Однакъ запевняю, що вже въ короткôмъ часѣ катедра [по пок. Олександрѣ Огоновскôмъ] буде обсаджена. — Вôдтакъ п. Окуневскій пôднѣсъ, що мимо заходôвъ правительство не удѣлило одному Русинови концесіи на основане бюра еміграційного. Концесіи сеи не удѣлено зъ засады, власти не даютъ подôбныхъ концесій. — Що-до урядового языка въ переписцѣ зъ урядами парохіяльными, то рѣчь се дуже обємиста [?], а нинѣ можу лишь то сказати, що де старосты поступали незгôдно зъ розпорядженями, тамъ дôстали одвѣтну пригадку. Мушу однакъ заявити, що многй парохіяльнй уряды ставлять за далеко йдучй вымоги а незгôдний зъ дотычными розпорядками; вкôнци уважаю за рѣчь неодвѣтну и цѣлкомъ неоправдану, щобы гр. кат. уряды парохіяльнй звертали урядовй письма и то нероспечатанй, бо на нихъ адреса по польски". [*Консерватисты и декотрй послы зъ лѣвицѣ оплескуютъ.*]

Потôмъ промовивъ п. Барвѣньскій, заявляючи ся вкôнци за провізорією буджетовою. [Пос. Окуневскій въ имени своѣмъ и своихъ товаришôвъ заявивъ, що будуть голосувати противъ провізорія буджетового.] П. Барвѣньскій зачавъ свою промову, якъ звычайно, подъ окликомъ „згоды", а опôвши на невыповненй правительствомъ и краевыми властями постуляты, ставленй его клюбомъ. Однакъ бесѣдникъ мае надѣю [„*поки живе надія въ хатѣ, нехай живе, не выганяй!*], що жаданя рускаго народу будуть въ будучности сповненй. Жалуе ся, що нема рускихъ написôвъ на урядахъ та що неправильно трактуе ся руску мову взагалѣ. Подае до вѣдомости п. намѣстника, що староста Пѣтрускій зъ Перемышлянъ покликавъ до себе пôдъ загрозою кары трехъ рускихъ священикôвъ ad audiendum verbum и картавъ ихъ за уживанє рускои мовы. Сего старосту намѣстникъ нехай потягне до одвѣчальности. — Бесѣдникъ домагае ся установленя рускихъ лекторôвъ на университетѣ и на політехніцѣ и обсады катедры приватного права въ львôвскôмъ университетѣ. Пôдносить кривды рускихъ доцентôвъ, котрыхъ тугъ не габілітують. Рускй силы служать чужимъ краямъ и чужимъ народамъ. Дальше выказуе въ якій способѣ основано руску гімназію въ Тернополи: були ученики, були книжки, були учителѣ, запала ухвала соймова, а мимо того ставлено запоры отворенію паралельки. Рôвно жь порушуе справу чотиро-клясовои рускои школы народнои на передмѣстю Микулинецкôмъ въ Тернополи. Русины нараженй на переслѣдуванія: учителѣвъ, котрй беруть участь въ читальняхъ, переносить ся въ дорозѣ урядовôй. Опôвши бесѣдникъ попавъ въ патосъ льояльности и заявляе въ имени свого клюбу, що стоить за дружбою обохъ народôвъ и буде голосувати за провізорією буджетовою. [*Оплески вôдъ „рускаго клюбу".*]

П. Бернадзіковскій [людовець] звернувъ ся до завѣшеня конституціи въ 33 повѣтахъ захôднои Галичины. Правительство на свою оборону наводить рôзнй мотивы, але они е радше актомъ обжалованя правительства и его верховодôвъ. Вôдтакъ бесѣдникъ звертаюсь до дотычного уступу инавгураційнои промовы маршалка. Признае, що бракъ вѣры и пôдставъ релігійныхъ е также причиною противжидôвскихъ розрухôвъ; сли-бы духовенство було бôльше заняло ся народомъ, то не було бы прийшло до розрухôвъ. Такъ сама е причиною и бракъ школъ, але и тѣ школы, що е, стоять порожнй, позамыканй. До причинъ розрухôвъ годѣ числити и розполітикованє; замѣсть того треба поставити деморалізацію, шарену при выборахъ, и надужитя выборчй. Народъ зачавъ боротись о свои права; се взято за бунтъ. Страшне убожество могло пхнути народъ до розрухôвъ: все одно, чи гинути вôдъ голоду, чи инакше. Якъ бы власти були зъ самого першу проявили розумну енергію, а можна було обôйтись безъ укорочена правъ конституційныхъ. Чому внесено суды присягай? — сего маршалокъ не пôднѣсъ въ своѣй бесѣдѣ. „Swięta karczma" то головный розсадникъ и причина розрухôвъ. Що-до пôднесеного п. Романовичемъ бажана, щобы послы людового сторонництва у Вѣдни вступили до кола польского, то се могло бы наступити лише по змѣнѣ регуляміну кола.

Почались фактичнй спростованя.

Забравъ слово п. Бобжиньскій и вôдповѣдавъ напередъ п. Бернадзіковскому на замѣтъ, мовь бы краевa рада шкôльна замикала школы; загально власти шкôльнй стараютъ ся о ширене шкôльництва мѣжь народнымъ. Вôдтакъ звернувъ ся до замѣтôвъ п. Барвѣньского. Въ справѣ рускои паралельки въ Тернополи словлено постулятъ рускихъ послôвъ, коли тымчасомъ въ захôднôй Галичинѣ не основано для Полякôвъ нѣ проектованой школы рôльничои въ Кросиѣ, нѣ гімназіи въ якôмъ мѣстѣ захôдноя Галичины. Рускую школу народну въ Тернополи засновано на передмѣстю Микулинецкôмъ рôвнорадно зъ польскою, та самѣ Русины внесли рекурсъ до міністерства просвѣты; отже резурсуютъ противъ того, що дôстали. Взагалѣ Русинамъ не дѣе ся въ школьництвѣ кривда. [*Гучнй оплески зъ правицѣ*].

П. Пілятъ вôдповѣвъ на закидъ п. Барвѣньского въ справѣ обсады катедры по пок. Алекс. Огоновскôмъ. Университетска колегія професорôвъ нѣколи не вела ся шовіізмомъ супротивъ рускихъ кандидатôвъ. Пок. Ол. Огоновского предложила на звычайного професора. Теперь обсада сеи катедры [по вôсьмохъ рокахъ!] находить ся въ трактѣ и е вже усмотреный кандидатъ.

О. Окуневскій вôдповѣвъ намѣстникови, що то неправда, мовь-бы намѣстникъ не знавъ нѣчого о надъужитяхъ выборчихъ въ Бучаччинѣ. Прецѣнь зъ Бучача рускій комітетъ [п. Телѣшевскій и другій] выславъ до намѣстника отверте письмо въ справѣ надужить комісаря Городиского! А п. намѣстникъ удае незнайка и выборы уважае переведеными легально.

П. Барвѣньскій, у вôдповѣдь на мову п. Бобжиньского, оправдувавъ ся, що не мавъ на думцѣ робити закиду краевôй радѣ шкôльнôй въ справѣ основана паралельки въ Тернополи; конетатуе фактъ, що мимо ухвалы сойму справу полагоджено користно аж дорогою міністерства, а се власне полишило по собѣ несмакъ. Вôдтакъ навѣвъ до роги, якими ходить справа основана чотиро-клясовои рускои школы въ Тернополи. Вкôнци вказавъ на трактованє одного кандидата-Русина на університетску катедру права приватного. Се причины, чому бесѣдникъ видить нещирôсть въ трактованю рускихъ справъ шкôльництва.

Опôвши по промовѣ справоздавця буджетовои провізорія гр. Андрей Потоцкого ухвалено провізорію и резолюцію п. Скалковского, взываючу правительство, щобы удѣлило фондôвъ на регуляцію Днѣстра коло Розвадова, и выдѣлъ краевый, щобы выробивъ проектъ осушеня багонъ надъ Днѣстромъ.

На предложенє комісіи буджетовои ухваливъ соймъ удѣлити погорѣльцямъ въ Дѣдушичахъ великихъ 700 зр., въ Пациковѣ 300 зр. а въ Братковцяхъ 500 зр. безповоротнои запомоги. Дальше ухваливъ соймъ 50.000 зр. до розпорядимости краевого выдѣлу на запомоги для околиць дôткненыхъ елементарными нещастями [градомъ] и 15.000 зр. на уладженє выставы галицкихъ выробôвъ артистичныхъ въ Парижи. — Также дано власть краевому выдѣлови отворити зъ днемъ 1 грудня 1899 дволѣтный практичный курсъ для дозорцѣвъ до осушуваня и наводнюванй грунтôвъ [на курсѣ мае бути 25 стіпендистôвъ.] — Дальше ухвалено внесене п. Скалковского въ справѣ увôльненя процентôвъ вôдъ листôвъ заставныхъ и облігацій, выдаваныхъ краевыми заведеньми кредитными и товариствами, а котрй необчислений на выскъ, вôдъ оплаты рентового податку, обтяжаючого такй вальоры въ высотѣ $1\frac{1}{2}\%$. — По вôдчитаню ще кôлькохъ интерпеляцій порядокъ дневный вычерпано.

Намѣстникъ гр. Пініньскій заявивъ, що на основѣ найвысшого припорученя соймъ вôдрочуе, а маршалокъ, пожелавши лучшого року посламъ и краеви, замкнувъ наради окликомъ въ честь цѣсаря: „Niech żyje! Многая лѣта!"

Засѣдане закôнчилось о год. $7\frac{1}{8}$ вечеромъ.

Зъ Городенки.

Честна Редакцию Діла!

Понеже уступ письма з Городенки умѣщеного в Нрі 276 Діла з дня 23 грудня 1898 під наголовком „Вибір Посла Д-ра Окуневского бурмістром міста Городенки" відносячій ся до моєй особи наводить на здогад, якобим ся для оправдана мого становища при виборі зверхности громадскоі в Городенці передким небудь жаловав за нелеґальний вплив п. старости на мене і з того поводу не есть згідний з правдою, проте упрашаю Честну Редакцию ґа підставі §. 19 закона з дня 17 грудня 1862 Дзев. зак. держ. Н-ро 6 взглядно з дня 15 жовтня 1868 Дзев. зак. держ. Н-ро 142 о поміщенє в найблизшім або в другім числі Діла сьлідуючого спростованя:

Неправдою есть щоби п. староста Сґрассер „уживаючи свого леґального впливу" кликав мене до себе колинебудь перед виборами зверхности громадскоі в Городенці і щоби я по такій конференції з ним зрозумів сей вплив так, що еслибим ся важив віддати голос на п. Окуневского, то готовим розлучити ся в женою, котра есть також учителькою в Городенці, а котруби в слідстве мого голосованя на п. Окуневского перенесено где инде. Натомість заявляю рішучо, що п. староста від часу выбору мого до ради громадскоі в Городенці, не тілько, що найменшого „анї леґального анї нелеґального впливу" на мене не завив, але навіть ніколи і словом зі мною справи выбору зверхности громадскоі в Городенці було наслідком мого свобідного узнаня, а не впливу п. старости Сґрассера, котрий що правда уважае свого впливу на учительство народне свого повіта не в цілях політичних но щоби точно сповняло свої обовязки і підносило просьвіту нашого народа, чого навіт і сам дописователь, може не обізнаний добре з діяльностею п. старости на пункті підношеня шкільництва в повіті, не заперечивби по ближшім розпізнаню правдивого стану річи.

З високим поважанєм

Володимир Кашицкий.

НОВИНКИ.

— Краєвый Союзъ кредитовый у Львовѣ, якъ довѣдуемось, занявъ ся уложенемъ *взорцевого статута для повѣтовых товариствъ кредитовыхъ, яко стоваришень зъ обмеженою порукою*, и тымъ способомъ зробивъ початокъ до орґанізацiи нашихъ рускихъ товариствъ кредитовыхъ по повѣтахъ. Статуты тѣ мають розсылати ся до тыхъ повѣтôвъ, де до теперь нема ще нашихъ товариствъ кредитовыхъ. Въ найблизшôмъ часѣ мають заснувати ся такй товариства въ Камѣнцѣ струмиловôй на повѣтъ каменецкій и въ Копычинцяхъ на повѣтъ гусятинъскій. Сподѣвати ся треба, що нашъ Краевый Союзъ кредитовый розбудить повѣты въ рускôй части краю въ тôмъ напрямѣ, щобы въ кождôмъ повѣтѣ стануло свое товариство кредитове та щобы тымъ чиномъ рускій народъ дôйшовъ до питомои орґанізацiи економічнои. Щасть Боже розпочатому дѣлу!

— На руки посла Остапчука увôйшли двѣ петиціи до сойму: въ громады Козяры [пов. збаражского] о зниженє престациі школьноі и зъ Розношинець о вылученє парцель [сѣножатей] зъ громады катастральноі Синявы. Петиціи передано дотычнымъ комісіямъ.

— Посолъ Дашиньскій умѣстивъ онодгы въ вѣденьскôй Arbeiter-Ztg. статью п. заг. „Graf Eduard Starzeński". Якъ вѣдомо, пос. Дашиньскій назвавъ въ парламентѣ ц. к. старосту зъ Подґужа Старженьского лихварем та потайнымъ ліверантомъ сѣна для вôйска и взывавъ гр. Туна, щобы гр. Старженьскому выточивъ слѣдство. Коли-жь о слѣдствѣ, мимо обѣцянок гр. Туна и гр. Пініньского, доси не чувати, а що бôльше, пôдчасъ остатного побуту намѣстника въ Краковѣ гр. Старженьскій бувъ запрошеный краковскимъ старостою Лясковскимъ на обѣдъ въ честь намѣстника, — то пос. Дашиньскій провокуе старосту Старженьского въ Arbeiter Ztg., абы выточивъ ему прасовый процесъ. Въ процесѣ Дашиньскій хоче свѣдками доказати гр. Старженьскому цѣлый рядъ учинкôвъ [лихва и т. д.], описаныхъ въ Arbeiter-Ztg., а не згôдныхъ зъ урядомъ ц. к. старосты.

— Процесъ о бороду ц. к. старосты. Въ Надвôрнôй веде ся скандальне процесованє межи тамошнымъ старостою а фризіромъ-жидомъ, котрый пôзвавъ старосту о 17 зр. 60 кр. за голенє бороды. Судья засудивъ старосту на заплату фризіерови тои сумы и коштôвъ процесу. О надвôрнянскихъ исторіяхъ мы невдовзѣ поговоримо ширше.

— Старостамъ Иполитови Сабатови въ Косовѣ, Богуславови Кешковскому въ Самборѣ и д-ру Юлію Шумлянському у Львовѣ надавъ цѣсарь титулъ и характеръ радникôвъ намѣстництва, а радникови намѣстництва Адольфови Гутови титулъ и характеръ радника двору.

— Ц. к. центральна вѣденьска комісія для памятникôвъ штуки у Вѣдни займала ся сего мѣсяца [въ наслѣдокъ справоздання консерватора ґрафа Ивана Шептицкого] справою колишнього костела св. Анны въ Ярославѣ, оберненого на магазинъ артилерійный. Се мае бути будôвля значнои вартости артистичнои зъ XVII столѣтя, а що теперь е планъ обѣ вежѣ тои церкви усунути, то центральна комісія постановила выступити противъ того и не лише зажадати вôдновы обохъ вежъ, але и пристособленя тои будôвлѣ на костелъ для вôйсковои залоги въ Ярославѣ.

— Товариство Шкôльна Помôчь въ Станиславовѣ складае отсимъ прилюдну подяку Преосв. Еп. Константину Чеховичеву за даръ 10 зр. на цѣли товариства. — *Выдѣла.*

— Друкарня Наукового товариства имени Шевченка вразъ зъ книгарнею и зъ выдавництвами [„Записки", „Літературно-науковій Вістник" і пр.] перенесла ся зъ нинѣшнымъ днемъ зъ улицѣ Академічнои до власного дому при улицы Чарнецкого число 26. Се подае ся до вѣдомости всѣхъ интересованыхъ, маючихъ письменнй чи личнй орудки та зносины зъ Науковымъ товариствомъ имени Шевченка або зъ его друкарнею.

— Дирекція почтъ оповѣщуе: На основѣ розпорядженя выс. міністерства торговлѣ зъ 10 падолиста с. р. ч. 53676 поова ся до загальноі вѣдомости, до ц. уряды почтовôй [касы] вôдъ 1 сѣчня 1899 не будуть въ *недѣлѣ пополудни* принимати анѣ выдавати посылокъ и листôвъ вартôстныхъ, якъ также пакетôвъ, анѣ не будуть принимати анѣ выплачувати переказôвъ почтовыхъ и вкладокъ щадничихъ якъ также чекôвъ. — Рôвно-жь зносить ся зъ днемъ повышимъ доручуване листôвъ и пересылокъ черезъ листоносôвъ *въ недѣлѣ пополудни*, выняшши тѣ мѣсця, въ котрыхъ истнуючій *одноразовый* курсъ почтовый надходить доперва въ полудне або пополудни. — О сколько рухъ почтовый для публики зостане также въ дняхъ святочныхъ обмеженый, установить ся для поодинокихъ урядôвъ почтовыхъ пôзнѣйше и подасть ся въ своѣмъ часѣ до загальноі вѣдомости. — Зъ ц. к. Дирекціи почтъ и телеґрафôвъ. Львôвъ дня 28 грудня 1898.

— Изъ Збаража доносять: Прибувъ сюда умысно зъ Парижа якійсь торговельникъ старинностій и закупивъ у Гаминôй три шафы на книжки зъ часôвъ Людовика XIV. Шафы тѣ призначонй на всесвѣтну выставу въ Парижи.

— Проклята мамона. Въ Загребѣ лучило ся, що велика выграна державнои льотеріи припала на льосъ, котрого властителемъ бувъ бѣдный селянинъ Микола Новаковичъ. Вôнъ, одержавши сто тысячъ зр. такъ утѣшивъ ся, що збожеволѣвъ. Бѣда безъ грошей, бѣда и зъ грôшми!

— Дивный выпадокъ лучивъ ся онодгы въ родинѣ Ґ. въ Варшавѣ. Передъ десяти лѣтами панѣ Ґ. поховала въ однôмъ дни двоє дѣтей и въ жалю за ними збожеволѣла. Всякй средства и пробы привернена недужôй здоровля показались безуспѣшными. Була и въ заведеню для божевôльныхъ, зъ-вôдки вôдобрали ей передъ пôвтора року назадъ до дому. Лѣкарѣ орекли, що апатичный станъ недужои вже не змѣнить ся. Але братъ недужои д-ръ К., приѣхавши до шурина на свята, запроектувавъ ще одну пробу, пригадуючи собѣ, що его сестра передъ недугою дуже любила убирати дѣтямъ на свята ялинку. Казавъ и теперь убрати ялинку, освѣтити гарно, а рôвночасно прикликавъ двоє дѣтей сторожа Панѣ Ґ., впроваджена нагло до комнаты, въ котрôй була ялинка зъ горючими свѣчками а дѣти весело колядували — страшно закричала и збмлѣвши упала на пôдлогу. Сеся торжественна хвиля выкликала власне пожадану реакцію. Недужа — якъ доносять варшавскій часописи — вôдзыскала вже притомность ума, а хочь въ наслѣдокъ сильного зворушеня хвилево занедужала, однакъ лѣкарѣ одноголосно твердять, що она незабавомъ поверне цѣлкомъ до здоровя.

— Дрôбнй вѣсти. Комітетъ львôвскои комнаты адвокатскои ухваливъ проектъ, щобы въ адвокатскôй комнатѣ означити годины, въ якихъ бы удѣлювано сторонамъ безплатнои порады адвокатскои. Справа прийде ще пôдъ рѣшене повного выдѣлу комнаты. — Въ Денисовѣ [повѣту тернопôльского] у господаря Кароля Савака згорѣла дитина: мати выйшла до коровы а дитина вытягла огонь зъ печи, запалила на собѣ шмаге и до кôлькохъ годинъ умерла. — Въ зелѣзничôй будцѣ мѣжь Денисовомъ а Слободою загорѣло вôдъ угля трое людей; двоє вôдтерто а одно померло. — Въ Городенцѣ покусала сими днями скажена собака дванацять особъ; громада выслала ихъ на клініку професора Буйвіда до Кракова. — Въ Дрогобичи отвор но сими днями новый шпиталь, фундованый богатымъ жидомъ М. Ґартенберґомъ.

Вѣсти зъ Епархіи Львôвскои.

На конкурсъ розписано парохію Володимирцѣ, дек. журавеньского, зъ речницемъ до 19 лютого 1899. — Правительство асигнувало платню для прив. сотрудника въ Журавнѣ на 2 роки, а въ Побужанахъ и Незнановѣ на 1 рôкъ. — Консисторія вставилась до президіи намѣстництва о згоду на канон институцію оо. Ив. Алиськевича на Ярославичѣ [повторно] и Дим. Іосифовича на Середпôльцѣ. — О. Яр. Лучакôвскій, парохъ Коростова, дôставъ третє сотрудництво въ Тернополи. О. Ив. Рудницкій, сотр. зъ Володимирець, дôставъ намъ завѣдательство. — Консисторія вставилась до намѣстництва о даръ милости для вдôвъ по священикахъ: Конст. Завадовскои, К. Ковальскои, Теклѣ Мацѣлиньскои, Евг. Голодиньскои и сироты Викт. Стельмахôвъ, а также о продовженє платнѣ зъ реліґ. фонду для прив. сотрудникôвъ въ Струтинѣ нижнôмъ, Мѣзуни и Пôдгородю:

Телеґрамы „Дѣла".

Прага 31 грудня. Начальники всѣхъ громадъ либохôвицкого повѣту выслали до вôйсковыхъ властій ультіматумъ въ жаданемъ, щобы вôйсковй власти зносили ся зъ чеськими громадами выключно въ чеськôй мовѣ. Въ противнôмъ случаю чеськй громады не дадуть льокалѣвъ для контрольныхъ зборôвъ и въ загалѣ не будуть вôдповѣдати на нѣмцй письма вôйсковыхъ властій. Яко остаточный речинець сповненя згаданыхъ жаданъ ультіматумъ подае день 1-ого марта 1899.

Горицiя 31 грудня. Редакція дневника Sentinella оголосила заяву, що на случай, якъ бы архіепископъ вôддавъ свôй голосъ въ сеймѣ въ користь словѣньскихъ жаданъ, редакція дневника перейде на протестантизмъ. Зъ причины тои заявы редакція мала одержати вôдъ 80 особъ листы зъ признанемъ.

Кандія 31 грудня. Выконуючій комітетъ повстанцѣвъ розвязано. Его президентъ Такіянакісъ не принявъ жертвованои ему княземъ місіи. Зъ огляду на ее, що участь Такіянакіса въ зарядѣ острова е безусловно конечна, князь вразивъ его телеґрафічно до Кандіи.

Парижъ 31 грудня. Міністерство кольоній заперечило вѣсть подану американьскими дневниками, що Дрейфуса вже 4-ого грудня выекспедіовано до Европы. Касаційный трибуналъ переславъ судови въ Каенѣ цѣлый рядъ питань, котрй судья слѣдчій предложить Дрейфусови.

Римъ 31 грудня. Въ цѣтни прибуде до Риму цѣсарь Вільгельмъ.

Букарештъ 31 грудня. Урядовый дневникъ оголосивъ мѣжнародный почтовый договôръ ухваленый въ Вашинґтонѣ.

Лондонъ 31 грудня. Американьске правительство мае бути дуже невдоволене въ того, що Испанія намѣряе Ильойльо лишати въ рукахъ повстанцѣвъ. Америка рѣшила ся боронити своеи поваги на Филипінахъ, а евентуально навѣть выступити противъ повстанцѣвъ зъ оружемъ въ руцѣ. Якъ Ильойльо не вôддасть ся добровôльно, Америка возьме его силою.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. Дирекція желѣзницъ державныхъ оповѣщуе:

Пôвнôчно-нѣмецкій звязокъ желѣзничій зъ Галичиною и Буковиною. (Тарифа часть II. спитокъ 2). Зъ днемъ 1 сѣчня 1899 входить въ житє додатокъ IV.

Пôвнôчно-нѣмецкій рухъ товаровый зъ Галичиною и Буковиною. (Тарифа часть II. спитокъ 3 зъ 1-ого жовтня 1896). — Зъ днемъ 1 сѣчня 1899 увôйде въ житє додатокъ V.

Австро-угорско-баварскій звязокъ желѣзничій. — Зъ днемъ 1 сѣчня 1899 входить въ житє нова тарифа вынимкова для перевозу нафты и т. п.

Надôслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на кам'яницѣ пяноци Галицкой



поручае въ великôмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекозиды, барометры, термометры, рôжни ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райцайни, тамыце мôрничій, піены, лібеле, манометры и т. п.

Уряджене дзвоникôв електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найспорше и найдешевше. 4185



(IV.)

Уважати на той выпаленый знакъ на корку, якъ такожь на етікету зъ червонымъ орломъ припоручає яко охорону противъ частыхъ фальшованъ

МАТТОНОГО

Giesshübler Sauerbrunn.

ЛИПЕ

-ъ реставрація НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12. дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячій снѣдання.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкачій дорги	12 „
Фляки	12 „
Нôжка телча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавіоръ	15 „
Обѣдъ зъ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки зъ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походить зъ моєй реставрація, даю вôдбиравчимъ марки. — Найлѣпшій вино по найдешевшихъ цѣнахъ. почавши вôдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 167—7 Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ ЗІНҐЕРА

човенковй и обручковй, зъ первôрядныхъ фабрикъ заграничныхъ и вѣдеиьскихъ, уреґульованій якъ найточнѣйше, зъ пятилѣтнюю ґарантіею

Зінґера ручнй вôдъ **25 до 48 зр.**



Зінґера ножнй вôдъ **27 до 65 зр.**

На раты мѣсячній по 4 зр., або готôвкою 10% дешевше. Замовлена зъ провінція полагоджую даромъ Цѣнники зъ точными илюстраціями пересылаю на жадане даромъ и оплатно.

397 20—? Зъ поважанемъ **Иванъ Ляврукъ** механикъ

Львôвъ, улиця Галицка ч. 6.

НА СВЯТА!

Знаменитй Горѣвки и Румы

а такожь

„ff" спіритусъ ректифікованый 37½ Bongout на наливки поручае

Перша Брôдска Рафінерія Спіритусу *фабрика Руму и Лікерôвъ* 471 8—10

Братôвъ Капелюшъ въ Старыхъ Бродахъ

Складъ фабричный Львôвъ Знесѣнє.

Екепедиція почавши вôдъ 5-кільовыхъ посылокъ.

Найвôдповѣднѣйшимъ дарункомъ на Рôздво и Новый Рôкъ есть

Илюстрованый Календарь „Просвѣты" на рôкъ 1899.

Дôстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта", Ринокъ ч. 10.



До П. Т. Властителевъ коней.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маєте намѣръ купити собѣ добрй и дешевй дерги на конѣ — звôлѣть, Впов. Пане удати ся до Складу диванôвъ „Au Louvre" у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Там знайдете Впов. Пане, великанський выбôръ дерґ, по начудôвно низькихъ цѣнахъ. На провінцію высылаємо на жадане нашъ богато илюстрованый цѣнникъ даромъ и оплатно 190



¾ натуральной величины

Орігінальнй анґлійскій бритвы зъ найпершои діямантовои стали, досконалй, вглубленo шлюфованій, выстрений, готовй до ужитку. Цѣна зъ etui ¾ вглубленo шлюфована зр. 1.50 а ½ вглубленo шлюфованій зр. 1·80, порто 20 кр.

Бритвы безпеченства изъ здѣймаючимъ ся патентованымъ охоронымъ гребенемъ. Покалѣчене лица пôдчасъ голеня також у недосвѣдныхъ рôкомъ выключене. Безъ охоронного гребеня надае ся до ужитку яко звычайна бритва. Вôстре найделікатнѣйше ¾ вглубленe вышлюфоване. Цѣна зъ etui 2·50 зр.

Практичный дарунокъ Рôздвяный!

Ручить за кождy штуку. Коли не до вподôбы звертае ся гроше. Высылка за послѣплатою, або за попередною заплатою.

Вытягъ зъ многихъ подякъ зъ 23/10 1898.

Прошу прислати ще 5 орій. анґлійскихъ бритвъ зъ діямантовои стали; попередно прислаными я вповнѣ вдоволений. Людвикъ Загранникъ парохъ въ Купновичахъ.

2 анґл. бритвы одержавъ; дуже добрй. Въ интересѣ правды поручаю Вашу фірму найсовѣстнѣйше. Теофіль Глушкевичъ парохъ въ Малновѣ.

Подôбно пишуть Всч. Отцѣ:

Левъ Шанковскій, деканъ стрыйскій.

І. Юрчакевичъ, парохъ Свитковои.

О. Полиньскій, парохъ Юровець.

Кипр. Дурбакъ, парохъ Ладичина и много иншихъ особъ зъ рôзныхъ кругôвъ.

Патентованй прилады до ѣды.

Англійска марка „Sheffield". Prima якôсть зъ колодками зъ рога, або кости, вôстря шлюфованій. Вôстря не выпадають анѣ не розкладують ся навѣть въ кипятку. Туцинъ одной пары (12 ножевъ и 12 вилокъ) 6 зр. Також продае ся по ½ туцина пары. D. 54 7—?

Фабричный складъ

Sheffield-скихъ Англія бритвъ

HEINRICH LADEN

Wien VIII, Feldgasse 10.

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ блюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудôвно низькихъ цѣнахъ. MAISON de Nouveautes Madame Bertha Fiedler.

Львôвъ, пл. Капітульна ч. 3.

190 82—?

Артистично. ретовничо

ЗАВЕДЕНЄ А. ЗІҐМАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

доставляе и выконуе якъ найдешевше и найстараннійше.

ДРУКАРНЯ въ кавчуковыми черенками для кождого легко надаюча ся, почавши вôдъ 1 зр. и высше. Стампідѣ металевй и кавчуковй, гербы, монограмы, стампільній марки, станцы, таблицѣ литй и граніровани и проче.

Замовлена зъ провінція полагоджують ся вôдворотною почтою.

290 85—52

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть заробити особы всякого стану въ кождôй мѣсцевости певно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ паперôвъ державныхъ и льосôвъ. Зголошена до: LUDWIG GESTERREICHER, VIII Deutschgasse 8, BUDAPEST. 7—10

Вдова по священику або учителю

найде мѣсце до заряду малого господарства у старшого вдôвця священика въ Перемышльщинѣ. *Листы пôдъ* O. B. poste restante Новый Санчъ.

495 2—3

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ

ВЫКЛЮЧНЫЙ СКЛАДЪ И РОБôТНЯ КОВДЕРЪ И МАТЕРАЦôВЪ

у Львовѣ, ул. Коперника ч. 5.

Понеже въ многихъ склепахъ продаютъ ковдры и матерацы яко мои выробы, заявляю, що тутъ у Львовѣ не выробляю для жадного чужого склепу, але продаю власного выробу ковдры и матерацы тôлько у себе, у власномъ склепѣ при ул. Коперника ч. 5. — Ковдры великій и на ватѣ вовняной вôдъ 3·50 зр. въ кождôй цѣнѣ до 14 зр. Ковдры атласовй, шовковй великій и на ватѣ вовняной вôдъ 10·50 зр. почавши — Матерацы чисто волосѣнній вôдъ 12·50 зр. въ кождôй цѣнѣ до 30 зр. — Подушки волосѣнній и зъ пѣря, простирала, пôшвы и т. п. Хто отже на зиму потребуе доброй, теплой ковдры або матераца, дôстане ся найдешевше просто у моєй робôтни у Львовѣ ул. Коперника ч. 5. у фірмы „ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ. 338 17—15

(Львôвъ, Бюро „Интересса").

Диваны перскй и портіеры

традней (старинний)

продае, в уе и выпозичае, а також приймае на переховокъ. Складъ диванôвъ „Au Louvre", Львôвъ ул. Сикстуска 6. — Пôльги въ сплатахъ пôсля умовы.

На жадане высылаємо нашй богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

Отворене готелю.

Завѣдомляе ся вѣжливо подорожуючу Впов. Р. Т. Публику, що у Львовѣ ул. Казимирôвска ч. 3 отворено готель пôдъ фірмою

ГОТЕЛЬ пôдъ **ЗОЛОТЫМЪ МЕДВЕДЕМЪ**

котрый въ огляду, що находить ся въ середмѣстю при принципальной и головной улици, для подорожуючои Р. Т. Публики є дуже догôдным.

Покоє просторй и опрятній, уряджений въ всякимъ комфортомъ, въ цѣлости вôдповѣдають найвыбагливѣйшимъ вымогамъ Р. Т. Подорожныхъ.

Цѣна покоєвъ вôдъ 60 кр. и высше.

Зъ поважанемъ

Зарядъ Готелю пôдъ Золотымъ медведемъ.

377 12—12

Решткы хôдниковъ и высортованій диваны, портіеры, фіранки, каши, коцы, дерги на конѣ, ґобеліны и рôжній предметы декораційкй по цѣнахъ бачно дешевыхъ. Складъ диванôвъ „Au Louvre" Львôвъ ул. Сикстуска 6 (Пасажъ Гавсмана). Також на раты безъ пôдвышшня цѣнъ. Для провінція цѣнники даромъ и оплатно. 190

МЫЛЬНИЧКИ и пензлики до голеня припоручае Иванъ Ляврукъ ножôвникъ у Львовѣ, Галицка 6.

Також и на раты

безъ вôдвышшня цѣнъ

диваны, портіеры, хôдники, ковдры ватованій, капы на столы и лôжка, коцы, дерги на конѣ, якъ також всякій артикулы потрѣбній до уряджена домового въ складѣ диванôвъ „Teppichhaus au Louvre", Львôвъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высылае ся цѣники даромъ и оплатно. 190



ПАСАЖЪ ГАВСМАНА

І. ЛЬВôВСКЕ

Photo-Plasticon

46 разôвъ преміоване.

Въ сѣмъ тыждни є до побаченя:

Подорожь довкола землѣ.

Вступъ 10 кр. 278

МЕБЛЬ І-а якости въ цушкахъ по 5 кл. розсылае за послѣплатою 2·50 зр. І. Менчеръ 492 въ Макулинцяхъ. 3—3

Linimet. Capsici comp.

въ антики Ріхтера въ Празѣ.

При купнѣ сего загально знаменитого, бôль усмирюючого втирання, котрый є до набути у всѣхъ антикахъ, треба все уважати на марку: „Якôръ".

МАШИНКИ АМЕРИКАНЬСКЙ до сѣкання мяса по зр. 4. Сита волосѣній почвôрій до паштетôвъ по зр. 1, 1.30 и 1.60.

поручае ПЕТРО ХИПОНСТОВСКИЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры.)

МОЛИТВЕНИКЪ ДЛЯ ДІТЕЙ

виданій

коштом рускаго тов. педаґоґічного

В подотяній оправі з золоченим хрестом 20 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Академічна ч. 8.

Ц. к. упр. галиц. акційный

БАНКЪ ИПОТЕЧНЫЙ

перенѣсъ

КОНТОРУ ВЫМЄНЫ

и

вôддѣлъ депозитовый

котрыхъ бюра мѣстили ся дотеперь въ мезаннинѣ власного, будынку до льокалю фронтового въ партерѣ.

Вôддѣлъ депозитовый

принимае вклады и выплачуе завдатки на рахунокъ бѣжучій, принимае до переховання паперы вартôстнй и дае на нихъ завдатки.

Крôмъ того запроваджено подôбно якъ въ институціяхъ заграничныхъ т. зв.

Депозиты сховковй (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. рôчно, депозитарь дôстае въ сталевôй касѣ панцирôй сховокъ до выключного ужитку и пôдъ власнымъ ключемъ, де **безпечно и дискретно** переховувати може своє майно або важній документы. 374 [4]

Пôдъ тымъ взглядомъ поробивъ Банкъ ипотечный якъ найдогôднійшій заряджена.

Принесы дотычно того рода депозитôвъ одержати можна безплатно у вôддѣлѣ депозитовôмъ.

Выстава загальна

всходныхъ и иншихъ чужихъ и краевыхъ диванôвъ, портіеръ, фіранокъ, хôдниковъ и дерґъ на конѣ.

Отворена цѣлый день а и ночи при електричнôмъ освѣтленю. Вступъ вôльный. Зачудовуючо дешевй цѣны вказавши докладно на всѣхъ товарахъ. Подекій въ сплатахъ пôсля умовы.

Упрашае ся кождого, хто бажае щось закупити, абы впередъ оглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы адресувати належить: Складъ диванôвъ „Au Louvre", Львôвъ, ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана) 190



На Рôздво и Новый Рôкъ

поручае свôй спеціяльный и богато заосмотреный маґазинъ всякихъ музичныхъ инструментôвъ

І. КАПРАЛИКЪ У ЛЬВОВѢ.

ЦѢННИКИ НА ЖАДАН GGRATIS.

470 7—104



ТУТКИ зъ найлучшои бібулки французкои, египетскои и Abadie, всюды жадати тôлько зъ фабрики „POLONIA" Каролины Недзвецкои у Львовѣ, ул. Сокола ч. 1. Наслѣдоване взборонене, марка охоронна.

893

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпôвѣдальный редактôръ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянського. Зъ друкарнѣ Института Ставропіґійского, пôдъ зарядомъ Іосифа Давидяка.

Ч. 284. Львовъ, Понедѣлокъ 21 Грудня 1898 (2 Сѣчня 1899.) Рочникъ XIX.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додаток „Библіотека найзначительнѣйших повѣстей“ выходитъ въ второкъ, а въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: H. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ выносить въ цѣлім краю: 1 зр. 50 кр. на чвертъ року, 3 зр. на пів року, 6 зр. на цѣлий рік.

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатком

въ Австрії: на цѣлий рік . . 18 зр. на пів року . . 9 зр. — за границею: на цѣлий рік . . 24 зр. на пів року . . 12 зр.

у Львовѣ: на цѣлий рік . . 16 зр. на пів року . . 8 зр. на чвертъ року . . 4 зр. на місяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція відкрыта ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні відъ порта.

Поодинокє числа коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звичайні принимають ся по цѣнѣ 10 кр. відъ одного стовпчика инсераторов або ся місце в 30 рубриці „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші дописи приватні платить ся по 15 кр. відъ стовпка.

Бесѣда посла Т. Окуневского

высолошена въ соймѣ при дебатѣ надъ буджетовою провізорією.

Я записавъ ся до голосу при буджетовій провізорії, хочь, о скѣлько знаю, послѣдными роками въ галицкѣмъ соймѣ не було звычаю забирати голосъ при буджетовій провізорії. Однакъ я учинивъ се головно черезъ те, що мы въ причины парляментарныхъ подій знайшли ся въ нашѣмъ краю въ дуже поважній ситуації, котра безусловно вымагае всесторонного выясненя. Въ додатку въ управѣ нашои найвысшои магістратуры краевои настали змѣны, котрій повинній бути рѣвножь на значенї и відъ взглядомъ невыконаныхъ щ задачь обговорений.

Передовсѣмъ звертаю ся до самого буджету и тутъ мушу заквестіонувати тую пропорцію 60 крейцарѣвъ краевого додатку до грунтового и домового податку, а 66 кр. до заробкового. Зъ відки сеся нерѣвномѣрность? Що уповажняе буджетову комісію до думки, що нашъ краевый промыслъ и торговля уже такъ выросли въ силу, що выдержать о 6 крейцарѣвъ додатокъ высшій, анѣжь грунтъ и хата? Прошу, панове! Менѣ здае ся и думаю, що цѣла палата є того переконѣченя, що зъ самымъ рѣльнымъ господарствомъ мы уже доробились до самого краю, и єли мы нашому, безусловно вже загибаючому господарству не прийдемо якъ найскорше въ помочь зъ могучою индустрією, наъ заробкомъ сталымъ черезъ шість зимовыхъ мѣсяцѣвъ, то мы безповоротно пропадемъ, оберемо ся всѣ въ жебракѣвъ. Якъ бы знайшовъ ся въ нашѣмъ краю якій геній, котрій бы далъ сталый заробокъ нашимъ хлопамъ и роботникамъ черезъ шість зимовыхъ мѣсяцѣвъ, то розвязавъ бы цѣле соціяльне питане нашого краю и мы стали бы ся єднами найщасливѣйшои землѣ. Та на бѣду такій геній не явить ся — мы мусимо йти дорогою инныхъ краѣвъ и крокъ за крокомъ, средствами и способами тамтыхъ краѣвъ змагати до розвитку нашого промыслу своими мізерными силами та й ще мізернѣйшими капіталами! Очевидно о прискоренѣй акції самостійныхъ держанъ, якъ н. пр. Угорщина або Румунія, намъ не думати, але все жь мы всѣ чуемо, що стоимо на порозѣ перестрою чисто агрономічного краю въ индустрійный. При такѣмъ станѣ рѣчей мусить бути передовсѣмъ обовязкомъ сойму, правительства и всѣхъ насъ старати ся той промыслъ підпирати, голубити, сказавъ бы-мы навѣть, коли ему природного тепла бракъ, підъ кльошъ поставити, абы потрафивъ выдержати суворый воздухъ конкуренції заграничной. А що-жь тымчасомъ дѣе ся? Ото відповѣдь сойму: „Мы накладаемо на тебе, промыслe, о 6 крейцарѣвъ бѣльше, нѣжь на себе самыхъ!“ И можлива жь тутъ конкуренція зъ чужостороннымъ промысломъ?

Иду дальше! Нашъ фіскалізмъ нашъ инспекторъ податковый! Хиба жь підъ его шрубою, за котру вінъ хоче дослужити ся золотого ковиѣра або може ордеру, — хиба-жь то се благодатне тепло, якого наша дитина потребуе, абы зрости и ще другихъ при собѣ кормити? Отже яка відстава до высшого додатку на податокъ заробковый?

Дальше — мы стоимо передъ справою дуже важною — передъ справою угоды зъ Угорщиною, для котрои всѣ справы краевій, культурній, просвѣтній и економічній въ нашѣмъ краю мусѣли уступити на другій планъ. Навѣть самъ п. намѣстникъ не мѣгъ сказати, коли зійдемо ся по разъ другій, щобы докінчити сій нашій соймовій наради. И думавъ, що соймова бѣльшість знайшовши ся разъ посередъ себе тутъ въ краю а стоячи передъ такъ важною справою, якою есть угорска угода, спонукае яку-небудь нараду, выкличе яку-небудь дискусію, щобы всѣ заинтересованій верствы высказали делегації и репрезентаціи краю у Відни, якъ она мае заступати тамъ интересъ краю. Та дарма! Лишь слухи доходять до краю, що угорска угода, уможливлюча и на дальше засыпуване нашого краю збіжемъ, мукою та угорскими волами, убиваюча нашъ краевый промыслъ, ба навѣть девальвуюча нашъ єдиный продуктъ краевый — нафту, зъ котрымъ зъ ласки природы ще якъ-такъ могли-бы мы выдержати конкуренцію, — и на дальшихъ десять лѣтъ має продовжитись, а наша делегація мовчить. Сорокъ міліонівъ самои ренты грунтовои Долитовщина тратить рѣчно черезъ сесю связь зъ Угорщинок, а галицка делегація мовчить, збирае ся голосувати за угодою! Підъ виливомъ т. зв. Mahl-Verkehr-у зникли нашій млыны а підъ виливомъ угорскои збіжевои біржи цѣлкомъ упала цѣна нашихъ земныхъ продуктівъ. Польска делегація мовчить — каже, що тымъ ратуе „интересъ Австрії“! И выходить дивне диво: Мы, т. в. Галичане, котрій не повинній хотѣти угорскои угоды, бо Угорщина засыпуе насъ своимъ збіжемъ и робить нашому промыслови конкуренцію, мы у Відни є найпершими прихильниками и оборонцями угоды, — а тѣ, котрыхъ промыслъ мае відбути въ Угорщинѣ, котрій отже властиво найбільше въ Австрії тои угоды потребують, т. в. индустрійный край Долѣшнои Австрії, Чехія, Моравa — тѣ нѣбы протестують противъ угоды и кажуть собѣ платити за неи языковыми и національными концесіями. Отже польска делегація, въ своѣмъ прислужництвѣ для кождого правительства, позволила выперти ся зъ природного становиска нетаціи на становиско просячого, зъ становиска домагаючого ся, на становиско просячого. Тѣ, котрымъ повинно залежати и дѣйстно имъ залежить на угодѣ зъ Угорщиною, т. в. Німцѣ, — они тои угоды нѣбы не хотять, — а мы, котрымъ тои угоды найменче треба, домагаемо ся ей нѣбы-то въ оборонѣ Австрії, жертвуючи при тѣмъ свій интересъ краевый.

Я просто не розумѣю, якъ можна було бути такъ слабымъ и у Відни таку політику вести! Єли при якій справѣ, то тутъ повинень бувъ край, т. в. соймъ або выдѣлъ краевый скликати такъ само, якъ въ справѣ реформы гімназій, всѣ верстви своѣи суспільности, выслухати ихъ голосу и потѣмъ рѣшуче у Відни занята становиско. Такимъ становискомъ можна бы було у Відни неодно для краю т. в. для економічного розвитку зго, якъ примѣромъ урегульованє Дністра коштомъ державы, побудованє мѣжь Сяномъ а Дністромъ каналу, або тымъ подібне выєднати або й вымусити. Тымчасомъ покорне наше телятко здобувае ся тѣлько на побільшенє персоналу міністерствъ то старостъ — отъ вамъ здобутокъ такои політики краевои!

А дальше, панове! Минувшои сесіи парляментарнои звернули загальну увагу деякій послы віденьскій на дуже важну справу — на недостатокъ всякои опѣки угорского правительства надъ угорскимъ роботникомъ, що відтакъ посередно мусить відбивати ся и на нашѣмъ краевѣмъ роботнику, позаякъ мы приневоленї при зняти зъ Угорщиною вытримувати конкуренцію зъ промысломъ угорскимъ. Звернули они загальну увагу на те, що тамъ, въ Залитавщинѣ предприемцѣ угорскій — по найбільшій части угорскій жиды — въ страшный способѣ выискують своего роботника такъ, що вінъ продае вже за нужденну платню кількохъ крейцарѣвъ не то силу свою, але рештки выниценыхъ мускулівъ и нервівъ. А роботникомъ тымъ въ додатку є не хто иншій, якъ рускій хлопъ на угорскій Руси, Словакъ та й Полякъ въ Спіжскій земли.

Я самъ ходивъ туда переконати ся — перейшовъ я черезъ рускій полонины границю угорску и знайшовъ тамъ нужду, страшну нужду, о якій мы тутъ ще понятя не маемъ. Що тамъ не дѣе ся зъ нашими рускими та й зъ нашими польскими хлопами! Величезну полонину гр. Телекіого полѣтуе жидъ — 600 овець въ нѣй выпасае та й своими відъ бруду капаючими руками вурду угорску мѣсить. Рускій хлопъ, оброслый, ще брудніїшій відъ жида полонинського, зъ костуромъ въ руцѣ загання вівцѣ та козы. Хлопъ подобнѣйшій до оранґутана, нѣжь до чоловѣка. Пійшовъ я дальше, до мѣсточка Русъ-Поляны. Тамъ підъ мѣстомъ хлопъ вже не мае нѣ с ого поля, нѣ навѣть кусника грунту на свою хату, єли взагалѣ тоту куриу буду можна назвати хатою. За землю підъ хату платить ся жидови 6 ренськихъ титуломъ чиншу; 12 ренськихъ за выарендоване двохъ морґівъ поля, де родить ся лише мізерный овесъ на хлѣбъ невеселый, бо нашого той хлопъ не їсть; 3 ренській платить той хлопъ титуломъ податку подымного, 4 ренській за пару коней, 50 крейцарѣвъ злѣсному, 50 крейцарѣвъ за быка; також за родину свою мусить хлопъ платити по 1 ренському відъ кождои повнолѣтнои въ хатѣ головы, 50 крейцарѣвъ за слугу, навѣть за пса 50 крейцарѣвъ. И хто жь годенъ выдержати конкуренцію зъ такимъ розбійничимъ промысломъ? Бачивъ я т. зв. купцѣвъ въ Угорщинѣ. Якъ они добре выглядають, якій въ нихъ червоній лиця, якій они широкоплечій та грубій, товстій мужчины! ний широкобедрій, здоровій ихъ жѣнки! Ахъ, тая раса буде жити! то не замлѣлый угорскій роббтникъ, чи вінъ Русинъ угорскій, чи Полякъ, чи Словакъ Тымчасомъ вы ще отворюете такому промыслови дорогу до насъ, — бажаете хиба такого гаразду и своему хлопови!

Прошу панове! Я стрѣтивъ ся въ Деляттинѣ та Надвірній ще зъ цѣкавѣйшою опѣкою нашого правительства. Бувъ тамъ недавно нашъ намѣстникъ кн. Сангушко тай слытавъ: якъ Угры выконують ветеринарскій приписы супротивъ нашои худобы, котру нашій селяне зъ тыхъ сторонъ провадять на торги до Угорщины. Ну и довѣдавъ ся нашъ панъ намѣстникъ, що истнуе ще зъ 18 цѣлтня 1889 р. ч. 24.109 опонѣщене слѣдуючого змісту: „Королѣвско угорске міністерство рѣльництва, промыслу и торговлѣ заборонило розношенїмъ зъ дня 3 цѣлтня с. р. ч. 16594 випроваджуване зъ Галичины до Угорщины рогатои худобы, овець, кізъ и безрогъ, а також перевозъ тыхъ звѣрят черезъ Угорщину“. — А пізнѣйшимъ розпорядженемъ зъ 19 падолиста 1890 ч. 78.637 намѣстництво ще заострило тую заборону! Отже відъ десять лѣтъ не сміе анї одна вівця „переступити границю угорску, а за те по 200 — 300 волівъ угорскихъ засыпуе ярмарки Надвірнои, Делятина и другихъ пограничныхъ мѣстъ. А знаете, що п. намѣстникъ кн. Сангушко на те сказавъ? „То угорска брутальність!“ Отъ и все! А у Відни про сесю заборону и не згадали галицкі делегаты!

Прошу, панове! Не забуваймо, що та сама Угорщина не лишь насъ, але такъ само выискуе довкругъ всѣ землѣ славіньскій, высысае Босну и Герцеговину. Тамъ угорска зелѣзница входить въ територію боснійску милю и дві — и на територіи Босны кричать угорскій кондукторы свое „mehet“. Въ Рѣцѣ [Фіюме], тѣмъ чудовѣмъ кусникомъ хорватскои землѣ, що ей выдерли Угры, зросла відъ 1871 року торговля о 900%. Трівогъ нашъ занедбаный упадае. Lloyd угорскій и угорска торговля зростае зъ міліона до 13 міліонівъ сотнарівъ метричныхъ. Фіюмекій рафінерія убивали ще до недавна весь нашъ промыслъ нафтовый, спроваджуючи тайно рафінованну вже кавказку забарвлену нафту. А мы при тѣмъ всѣмъ поводимо ся въ соймѣ такъ спокійно, якъ бы то були рѣчи для насъ зовсѣмъ байдужій, насъ зовсѣмъ не дотыкаючій.

Вже теперь Німцѣ чують, що ще десять лѣтъ, а угорскій промыслъ такъ підне се ся, що и Німцамъ не стане силы конкурувати зъ нимъ, а що жь доперва мы? Мы? Я вамъ скажу, панове, що мы робимо: Тутъ и тамъ задеклямуе хтось изъ сеи лѣвои стороны о краевомъ промыслѣ, але прийдуть выборы — на выборы выпше панъ староста податкового инспектора, непрячкомъ кажучи въ Печенѣжинѣ або въ Городенцѣ, и знайде ся въ рускомъ селѣ Олѣевѣ девять ткачівъ и одинъ коваль, котрій посмѣють голосувати на руску листу выборцѣ ъ. „Такъ?! — скрегоче панъ инспекторъ — я васъ навчу! А маете вы аркушики? Пождѣть!“ И не оглянулись бѣдній ткачѣ — мѣжь ними одинъ слѣпый — а вже йдуть податковій аркушики! Такъ підпирае ся у насъ промыслъ! Признаюсь панове, що я въ радѣ державній не виносивъ ще интерпеляції зъ такъ кровавымъ серцемъ якъ на того инспектора податкового, котрый заслѣпленый польскимъ шовінізмомъ, такъ тяжко покалѣчивъ бѣдныхъ рускихъ хлопівъ! А наше правительство? Уже рѣкъ нѣбы-то веде дисциплінарне слѣдство и може на конецъ скаже: „Ахъ, то тѣлько справа політична!“ Тутъ лежить нещасте нашого краю, въ тѣмъ підлѣмъ духѣ прагнетаючѣмъ и убиваючѣмъ всѣ, що ще живе, що ще хоче ратувати ся відъ смерти!

Передъ хвилею згадавъ я о нашѣмъ млынарствѣ. Коли сій галузи краевого промыслу приходило въ послѣдныхъ рокахъ бороти ся зъ угорскими млынами, тогды — послухайте панове, якъ нашій вельможѣ опѣкували ся нашимъ краевымъ млынарствомъ. Случай привівъ до моеи адвокатскои канцелярії изъ села Синькова, де дѣдичемъ панъ граф Голуховскій, — зъ Городинцѣ, де дѣдичемъ граф Волиньскій, — зъ Коропця, де панує нашъ панъ маршалокъ краевый, — зъ Космирина, Сновидова и другихъ бѣдныхъ мельниковъ зъ-надъ доплывівъ Дністра, — и они стали жалуватись, що ще ихъ дѣдамъ-прадѣдамъ колишній староста польскій Каньовскій-Потоцкій надавъ млынки, зъ котрыхъ предки ихъ давали дворови по дві мѣрки, а самій задержували собѣ 1 и 1/3 мѣрки и всю такъ звану обметицю. Въ часѣ регуляції сервітутівъ хотѣли тѣ бѣдній мелники розвязати се емфітевтичне відношене, та дворы не хотѣли. Такъ и осталось до нинѣ. Прийшло закладане грунтовыхъ книгъ. Граф Голуховскій въ Синьковѣ каже всѣ тѣ млынки интабулювати на себе, яко свою выключну власність, и ну-жь теперь процесувати бѣдныхъ хлопівъ въ тернопольскѣмъ судѣ! Подобна рѣчь дѣе ся въ добрахъ пана маршалка, де бѣдного селянина выкидають и відъ позоромъ, що млынови грозить завале, податливе бучацке староство опечатуе одинъ млынокъ по другѣмъ! Такъ то, панове, дбаете вы о підношене промыслу середъ нашого селянства!

Недавно тому стрѣтивъ ся я въ Гарасимовѣ, городеньского повѣта, ще зъ одною цѣкавою дбалости нашого уряду о тѣ мізерій млынки. Податковый панъ инспекторъ выміривъ пятьомъ гарасимівскимъ мельникамъ по 5 гульденівъ податку відъ млынка, котрый приносивъ найбільше 40 гульденівъ чистого доходу рѣчно, мимо постановы закона, що до 50 гульденівъ доходу не належить ся нѣякій податокъ. Я внѣсъ пять рекурсівъ — та панъ инспекторъ не предложивъ ще рекурсівъ до Львова, а вже прислався ажь десять ноцій! Такій то духъ нѣе въ нашѣмъ краю! И двигай тутъ промыслъ! дбай о добробытъ!

Бачучи та й відчуваючи закровавленымъ серцемъ все те, загадавъ я вчера, коли польска делегація краева мовчить, поставити зъ своеи стороны внесене, щобы скликати краеву анкету, котра бы застановилась надъ цѣлою тою справою, — щобы застановитись надъ нашимъ промысломъ, надъ грозячимъ ему зъ стороны Угорщины небезпеченьствомъ, — та по разъ сотый учувъ я значѣне злощасноп руки, котра нѣбы то въ интересѣ, а de facto на погибель краю такъ насъ здесяткувала при выборахъ до сойму, що я не мѣгъ на свое внесене знайти и 15 підписівъ посольскихъ! Ледви сѣмъ рускихъ послівъ підписало менѣ! Польскій селяне дали ся вамъ, панове, стероризувати и не підписали. Отже я теперь протестую самъ одинъ именемъ рускаго народу за всѣ тѣ кривды, якій вы намъ чините, протестую именемъ краю и Русинівъ противъ заключеня угоды зъ Угрими!

А теперь позвольте менѣ, абы я відъ тыхъ троха загальнѣйшихъ справъ перейшовъ до справъ менше загальныхъ, але за те бѣльше дотыкаючихъ селянства и моеи нарідности и черезъ те бѣльше болючихъ.

Передвчера учули мы тутъ бесѣды на шахъ зверхниківъ краевыхъ: бесѣды маршалка и нового намѣстника. Першого мы вже на его становиску знаемо; другого мы учули першій разъ. Межи тыми бесѣдами трудно було передовсѣмъ не замѣтити певнои суперечности, а особливо въ справѣ неспокою въ західній Галичинѣ. П. маршалокъ станувъ—

ВЖЕ ВЫЙШОВЪ МАЛОГО ФОРМАТУ **Молитвеникъ для женщинъ** въ прехорошихъ переплетахъ изъ шкоры, аксаміту, кости, шільдкрету и пр. по цѣнѣ 1·60, 2·00 2·25, 2·50, 3·00, 4 и 5 зр. — Набути можь лише въ склепѣ **М. СПОЖАРСКОГО и СЫНА у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.**

454 15—40

надъ мое сподѣване — на становиску польского шляхтича зъ партіи станьчикôвъ и узнавъ за вôдповѣдне особенно пôдчеркнути, що властямъ чи поліціи не удало ся схопити властивыхъ аґітаторôвъ. П. намѣстникъ бувъ инакшои думки. Вôнъ, хочь самъ всюда ѣхавъ, зорґанізованои аґітаційнои партіи и ея выселанникôвъ нѣгде не бачивъ, але за те побачивъ темноту и нужду селянина. Думаю, що правда по сторонѣ намѣстника. Але де-що и намѣстникъ пропустивъ.

Ще тамтого року вказавъ у соймѣ польскій селянинъ Поточекъ, що краевi грозить нещасте вôдъ пропінацiи. На ту причину нещасть вказавъ братъ Поточка въ радѣ державнôй. На ту причину и я вказувавъ що рôчно тутка. Такъ, панове! поручь темноты и нужды, найбôльшимъ нашимъ историчнымъ нещастямъ е наша исторична пропінація! Очевидно — я знаю, що вы на тôй точцѣ дуже дразливій, и готовій мôй голосъ збути пустою фразою радикалізму; тому-жь позвольте, що я заговорю до васъ нашимъ голосомъ о „нашôй святôй коршмѣ“. Прочитаю та й пригадаю вамъ, що редаґоване сиднчимъ отгутъ коло васъ поважанымъ посломъ Романовичемъ Słowo polskie въ тôмъ взглядѣ въ своѣмъ часѣ писало. Прочитаю той уступъ въ рускôмъ перекладѣ зъ „Дѣла“, бо Słow-a не маю пôдъ рукою, а п. Романовичь певно потвердить, що перекладъ вѣрный:

„Селяньскій розруха були вымѣрений выключно противъ жидôвъ. Невдоволене селянина плыло изъ страшнои нужды матеріальнои а жидôвскій вызыскъ плывъ изъ ще страшнѣйшои нужды и убожества. Що правительство зробило, щобы тымъ масамъ приспорити хлѣба и пôднести ихъ економічный станъ? Цѣлый напôръ селяньского руху звернувъ ся противъ жидôвъ-арендарѣвъ, що арендують право вышинку горѣвки. А хто е сторожемъ пропінаційного фонду? Хто шрубуе доходы того фонду и вôдкладае пропінаційнй надвышки? Хто выарендовуе цѣлй судовій округи рôзнымъ зелякимъ рыбамъ повѣтовымъ? Хто змушуе жида, вôдъарендовуючого коршму вôдъ такихъ шляхотскихъ арендарѣвъ, глядѣти за нечистыми заробками и интересами, обчисленными на выызыскъ селянина, щобы мôгъ заплатити сей высоко вышрубованый чинш аренды, на котрôмъ заробивъ уже оденъ або другій попередникъ?

„Хлопъ, що не въ коршмѣ горѣвку, мусить заплатити на удержане жида-коршмаря и на зыскъ того, котрый тую коршму не зъ любови, а для зыску пôдъарендувавъ, и на зыскъ того великого пана-арендаря, котрый выарендувавъ цѣлй округи, и на купонъ пропінаційнои позычки, котра въ квотѣ 63 міліонôвъ не въ его кишени утонула.

„Жидъ, що сидить въ коршмѣ, котру въ соймѣ окрычано за „святу“, здирае зъ селянина не лишь за горѣвку, бо-жь жидъ не за горѣвку платить таку рату, котра стане и на его заробокъ и на заробокъ его пана и пропінаційного фонду, — але вôнъ платить за pied á terre, за мѣсце до роблення интересôвъ — тожь и робить тѣ интересы.

„Той жидъ, въ бѣды вызыскуючи селянина, и той селянинъ, що мститъ ся, пускаючи коршму зъ дымомъ, — чи то не одна зъ найстрашнѣйшихъ ранъ суспôльныхъ въ Галичинѣ? А хибы повѣтовои адміністрациі? Книжки можна бы о тôмъ писати! И треба буде писати!“

И я кажу, що треба о тôмъ писати, а слава ему, п. Романовичеви, що здобувъ ся на такій справедливый артикулъ.

Такъ, панове! сли яка институція въ краю записала ся кроваво въ нашôй исторіи економічного розвою, то певно на першôй сторонѣ буде стоятн наша галицка „свята коршма“ зъ галицкою пропінацією, — тота институція нещастна, котра призвычаивши нашихъ предкôвъ и васъ до легкого, даремного заробку, т. зв. „сухои интраты“, скошлявила енерґію вашу до продуктивныхъ заробкôвъ, а народъ розпонла, вôдобрала ему фізичній и умовій силы. Сеся институція вôдбила ся пагубно и на промыслѣ галицкôмъ, бо звѣстно: капіталъ стремить туда, де найбôльшій процентъ, а нѣякій промыслъ не забезпечуваъ вѣками въ Галичинѣ такъ, якъ пропінація, завдяки монополеви горѣвчаному. Вѣками отже цѣлыми не мала Галичина жадного промыслу, лишь одну пропінацію, а та пропінація губила васъ, губила нашъ народъ, розпонла его, вôдбирала ему свѣдомбсть, точила якъ ракъ его організмъ. И тутъ головна причина зрыву селянства противъ шинкôвъ, жидôвъ, тутъ корѣнь всего зла.

А що-жь робить наше велике намѣстництво? Оно супротивъ того всего здобуло ся ледви на одно розпорядженя, спонукане внесенымъ п. Поточка тамтого року, котрый домагавъ ся ограниченя числа коршемъ на будучнбсть. И то все, то цѣла акція намѣстництва, а по-за тымъ „най буде якъ бувало“!

Щобы бодай въ тыхъ шинкôвъ жидôвскихъ повставали нашй господы христіяньскій! щобы дирекція пропінацiи вôддавала право шинкования нашимъ людямъ! Де тамъ! Все якъ въ давнôй Польщи. Два роки просить одинъ хлопъ, Рыбацкій зъ Незвиска, городеньского повѣту: „Дайте менѣ концесію на вино!“ Нѣчо не поможе! пропінація стратить! — вôдповѣдае староста. Хлопъ концесiи не дôстае! Ще якъ бувъ намѣстникомъ Казиміръ Бадені, пôдносивъ я въ соймѣ, що до Городниця приѣхавъ староста городеньскій зъ двома жандармами та ганьбивъ и стеторизувавъ старенького священника Глиньского за те, що той усею силою вôдтягавъ хлопôвъ вôдъ пропінацiи. „Ksiądz nie wiesz, że propinacya teraz cesarska i że jej dochodów teraz ukracać nie wolno?!“ верещавъ панъ староста передъ товпою выходячихъ зъ церкви людей. И панъ староста свое осягнувъ. Бѣдный старенькій священникъ подавъ ся, узнавъ, що панъ староста „скасувавъ тверезбсть“, а Мошко Груберъ розпивавъ народъ дальше. Я пôдносивъ се вже тутъ — панъ Бадені смѣявъ ся, затиравъ лишь руки. Очевидно, тôлько радикалъ може такій рѣчи говорити! Теперь маете наслѣдки! Сей бракъ енерґіи пана намѣстника е для мене якъ взагалѣ для кождого бажаючого лучшои долѣ для свого краю подвôйно болючій; бо сли вôнъ для свого польского народу не здобувъ ся на потрѣбну супротивъ пропінаторôвъ енерґію, то чого маемо надѣятн ся мы зъ рускимъ народомъ?

Слушно пôднѣсъ панъ намѣстникъ, що суды були справедливій, коли не засуджували бѣдныхъ польскихъ хлопôвъ высше якъ по два и кôлька мѣсяцѣвъ арешту; але що-жь знôвъ мы Русины маемо сказати, коли суды галицкій тамтого року по два и пôвтретя року криміналу диктували рускимъ хлопамъ за зхощасній ексцесы выборчій? Що мы маемо думати о львôвскôмъ карнôмъ судѣ, котрый судивъ Смерекôвцѣвъ по десять мѣсяцѣвъ криміналу за те, що нѣбы хлопы грозили панy комісареви выборчому, а самъ комісарь заявивъ, що вôнъ того не боявъ ся? Але правда, то було безпосередно по промовѣ п. президента міністрôвъ гр. Баденього у Вѣдни! Треба було показати, що п. Бадені, скинувши всю вину проливу крови пôдчасъ выборôвъ на аґітацію и терорызмъ хлопскій, сказавъ правду. А що-бъ доказати тую правду recte ложь, треба було бѣдного хлопа засудити на десять мѣсяцѣвъ криміналу. Що-жь мы Русины маемъ на те казати, якъ чотирохъ священникôвъ старостве жидачѣвске до арешту за дурнѣсько замикае, або що жиды за те, що рускаго священника въ Турцѣ пôдчасъ выборôвъ до рова кинули и тамъ кôпали, ледви сѣмь днѣвъ арешту дôстали?! Вôдтакъ жалуете ся, панове, що священникъ вилыву въ селѣ не маe. А хто-жь найгижше его пôдрывае, якъ не вашй старосты зъ комісарямъ?

(*Конець буде.*)

Свято Котляревского въ Бучачи.

[Письмо зъ Бучача.]

Дѣлю ся зъ Вами вражѣнямн зъ ювілейного вечера сотыхъ роковинъ вôдродженя нашои літературы, що вôдбувъ ся въ Бучачи дня 29 грудня.

Закутина у насъ глуха и жите наше народне бе такъ слабымъ живчикомъ, що зъ немалымъ лякомъ комітетъ приймавъ ся за се дѣло. Невеличкій кружокъ людей задумавъ пôйти слѣдомъ бôльшихъ осередкôвъ нашого духа и звеличити по силамъ сей вѣкопамятный рôкъ. Не стати насъ справдѣ на обхôдъ такъ величавый якъ по инчихъ мѣстахъ, на такій всенародній маніфестацiи и вѣча, якъ у Львовѣ або въ Станиславовѣ, однакъ кождый дѣлае, на скôлько спроможенъ. Видячи кругомъ якусь незрозумѣлу анеохоту до справъ народныхъ, непростиму байдужнбсть для власныхъ идеалôвъ або и театральный патріотизмъ, — маючи на очахъ наглядный доказъ сеи байдужности въ мікроскопійнôмъ навѣщуваню представлень гостившого тутъ руско-народного театру позамѣсцевою нашою интеліґенцією, — комітетъ, що занявъ ся устроенемъ вечера Котляревского, мавъ немало причинъ и мотивôвъ призадуматись надъ успѣхомъ сего патріотичного дѣла и длятого мусѣвъ обмежитись на найскромнѣйшій обхôдъ, безъ вѣча и безъ комедсу, на котрыхъ не мало бы бути участникôвъ сильныхъ духомъ а злученыхъ одными гадками и тыми самыми идеалами. Отже мы звеличали память нашого генія самымъ тôлько вечеромъ, въ котрого програмy вôйшли: прольоґъ, кантата Кишакевича, вôдчитъ и „Наталка Полтавка“. Та снмъ разомъ приспѣли на нашъ покликъ такожь нашй замѣсцевій братя, явилось численно духовенъство, мѣсцева Русь ставила ся якъ одинъ мужъ, явились такожь Поляки — и невеличка саля „Сокола“ була биткомъ заповнена.

Орхестра нашого народного театру пôдъ управною рукою п. Коссака вôдограла зъ незвôиваною прецизією увертуру основану на народныхъ мотивахъ — и невдовзѣ пôднялась занавѣса. Бувъ се прольоґъ. Всѣ стихли, наче завмерли, очи всѣхъ впялили ся въ сцену, на котрôй чудовый, импонуючій вырôсъ образъ. Мѣжь зеленымн смеречинами розмѣстились въ артистичнôмъ угрупованю, въ пребарвыхъ народныхъ костюмахъ: старцѣ, молодцѣ, жѣнки, дѣвчата, дѣти — всѣ вѣки людского житя, а на зеленôй могилѣ, пôдъ березовымъ простымъ хрестомъ посередъ нихъ старый лѣрникъ-бандуристъ въ козацкôмъ одязѣ... Очи глядѣли та не могли наглядѣтись, въ груди вôддыхъ спирало, — годѣ, годѣ се розказати. И пôдъ простй звуки лѣры, тихй та нѣжній, взявъ старый козакъ розказувати збраному людови про его долю-недолю, про его славу и терпѣня, змагання, цѣли, надѣѣ, про его бувальщину и будуччину, а коли по послѣдныхъ словахъ бандуриста „Ще не вмерла“ запала заслона, то зъ-першу мовь-бы несмѣло, но вôдтакъ сильно зъ грудей усѣхъ збраныхъ залунало наше „Ще не вмерла Украина“. Сего имну выслухали всѣ стоячи.

Вôдтакъ прийшла черга на кантату. Трудный се твôръ и вымагае сильного и рутинованого хору, а однакъ и сему трудови нашй аматорки и аматоры успѣшно дорости. Завдяки невсыпущимъ заходамъ о. Добрянського, котрый управлявъ хоромъ, и добрôй волѣ членôвъ хору, котрй не щадили свого труду, кантата сеся, въ артистичнôмъ супроводѣ фортепіяна, вышла може за слабо, задля невеличкого хору, однакъ поправно. Знати було выкôнчене, старанбсть въ подробицяхъ и певнбсть голосôвъ. Длятого и вражѣне, яке она зробила на слухачѣвъ, було сильне, а грôмкй оплески по укôнченю ей були для всѣхъ співаючихъ найлучшою нагородою за ихъ старания и труды. Теперь вôдчитавъ о. Добрянській коротку свою розвѣдку про исторію нашого вôдродженя, про цѣли, до якихъ стремѣти, и стежки, якими ступати велѣли намъ нашй вѣщуны. Прелеґентъ въ своѣй звязлôй, предметовôй та при тôмъ барвнôй рѣчи потрафивъ начеркнути коротко але ядренно услôвя нашого народного житя передъ соткою лѣтъ, обставины, въ якихъ выробивъ ся геній Котляревского, та ясно представивъ той далекосяглый вплывъ Ивана Петровича, а головно „Енеиды“ на розвôй нашого духа и літературы, котра росла постепенно, якъ постепенно росли писателѣ народній, вышколений на его творахъ. Прелеґентъ перейшовъ цѣлый вѣкъ нашои працѣ на нивѣ вôдродженя народного, а що рѣчь его заняла всѣхъ присутныхъ, прикувала ихъ увагу, бо ободряла а не мучила, доказомъ сего були невмовкаючій оплески всѣхъ слухачѣвъ и ґратуляціи прелеґентови.

Опболя — по вôдчитаню наспѣвшихъ зъ Львова и зъ Станиславова привѣтныхъ телеґрамъ — роздали ся звуки чудовои, неврôванои увертюры Лисенка. А за такé вôдогране сего твору належить ся орхестрѣ нашого народного театру повна честь и хвала.

Знôвъ пôдняла ся заслона — и передъ зôбраными станула зъ коновкою въ руцѣ и зъ пѣснею на устахъ — Наталка. Выконане сен простон, зъ житя народного выкроенон штуки, на котрон безсмертнôмъ тлѣ оснувало ся стôлько вже инчихъ штукъ, — выставлене „Наталки Полтавки“ силами аматорскими — смѣло можна сказати — заспокоило вымоги навѣть найстрожшихъ знатокôвъ. Всѣ аматоры, бачилось, вôдчули духа нашого ґенія и у вôдтворенiю поодинокихъ типôвъ вôлляли въ ґру вск свою душу. Якъ-бы живій станули всѣ намъ такъ знакомій характеры: Терпилихи, Наталки, Возьного, Выборного, Миколы и Петра. По кождôмъ спѣвѣ, а осôбливо по Лисенкôвôмъ дуетѣ Наталки зъ Петромъ и терцетѣ Терпилихи, Наталки и Выборного, бурѣ оплесковъ перерывали акцію. Сцена другои дѣѣ — Наталки зъ матѣрю — була вôддана въ такимъ чувствомъ, такъ трогаючо, що мимохôть сльозы ставали въ очахъ; насувались думки, що Иванъ Петровичъ лишь таку мôгъ мати на гадцѣ Наталку и лишь таку Терпилиху. Красный, дзвонкій та нѣжный голосъ Петра чарувавъ всѣхъ, а хитрый гуморъ Выборного, темпераментъ и артистична ґра Возьного та бурлацка вдача Миколы веселили слухачѣвъ. Нехай же вдоволене зъ честно сповненого дѣла буде всѣмъ аматорамъ найлучшою подякою за сей ихъ трудъ. Щире руске спаси-Бôґъ Вп. панямъ Кикевичевôй и п-нѣ Богозиньскôй та панамъ Угринови, Ганкевичеви, Витошиньскому и Маковскому. Но годѣ замовчати, що пальму першенства взяла п-на Рогозиньска, якъ казали недорôвнана, единa Наталка; отже ѣй припала найбôльша пайка признань и оплесковъ, а въ послѣдній сценѣ, по вôдспѣваню Лисенкового секстету „Зачинаймо веселить ся“ посыпавъ ся градъ цвѣтôвъ пôдъ стопы Наталки и ей матери Терпилихи.

Ще разъ залунавъ нашъ имнъ „Ще не вмерла“ — всѣ груди спѣвали въ торжественнôмъ настрою — и саля потому опустѣла, свято наше скôнчилось.

Не чванимось мы тымъ, що зробили, а пишемо, бо въ радости душа бажае подѣлитись чувствами зъ другими, абы свѣтъ знавъ, що всюды, навѣть по такихъ глухихъ закутинахъ, якъ наша сторона, наше жите бе, хочь и слабо, однакъ правильно, — мы таки поступаемо въ передъ. Зробили мы, що могли, а були-бъ и бôльше зробили, наколи-бъ жите наше въ Бучаччинѣ не было такъ слабо, коли бы були у насъ люде одной гадки и непохитной волѣ. Но дасть Богъ — буде лучше и у насъ! Поки-що мы вдоволенй и симъ невеличкимъ нашимъ торжествомъ и честь належну та подяку вôддаемо прилюдно всѣмъ Вп. панямъ и панамъ, котрй участю своею причинились до звеличання сего нашого торжества. А тымъ людямъ, що дали починъ до сего дѣла, що потрафили розбудити въ душахъ запалъ и дали першій товчокъ до сотворення нашого свята, нехай буде нагородою тая цвѣтка, котру мы зложили на могилѣ нашого незабутного Ивана Петровича тôлько за ихъ иніціятивою.

Наша дума, наша пѣсня не вмре, не загине! — *Очевидець.*

Переглядъ політичный.

Fremdenblatt вычисляючи оголошенй въ Wiener Ztg. цѣсарскій розпорядженя пише, що они е результатомъ безуспѣшности парляментарныхъ нарадъ и додае, що такъ що-до квоты, такъ и що до решты угодовои провізорія було намѣрене, що тй провізорія предложенй парляментови, мають обôймати лише пôврôчный речинець; выходить се такожь въ предложень внесеныхъ въ палатѣ словôвъ. Однакъ зъ огляду на се, що въ певнôй палатѣ не прийшло навѣть до дискусіи надъ сими предложеннями, треба було въ справѣ квоты вôдкликати ся до рѣшеня короны. Решта угодовои провізорія входить въ жите на пôдставѣ §. 14-ого.

На случай, якъ бы провізорія що до квоты могла бути установлена въ парляментарнôй дорозѣ, то дуже легко можна бы представити собѣ продовженe тои провізорія парляментомъ по уплывѣ пôврôчного речинця, якъ бы до того часу не осягнено помѣжь обома державами въ справѣ квоты дефінітивнои умовы. При продовженю квотовои провізорія въ повапарляментарнôй дорозѣ, треба бы по уплывѣ 6 мѣсяцѣвъ знôвъ вôдкликати ся до интервенціи короны. Щобы се уникнути, продовжено обѣ провізорія на цѣлый рôкъ. Рôвный речинець для обохъ провізорій вказуе такожь на стислу звязь, яка истнуе мѣжь квотою, а цлово-торговельнымъ договоромъ.

——

Словѣньскій послы тріестеньского сойму, котрыхъ на першôмъ засѣданю палаты, коли увôйшовъ до салѣ п. Наберґой, зневажили ґалерія, зложили свои мандаты и повѣдомили о тôмъ письменно президента кабінету гр. Туна. Въ тôмъ письмѣ доносять они о цѣлôй пригодѣ въ соймѣ и пишуть, що коли ґалерія обкидала ихъ зневагами, репрезентантъ правительства заховувавъ ся цѣлкомъ пасивно. Словѣньскій послы були навѣть пораженій на небезпеченьство житя, бо кинено на нихъ рамами зъ вôконъ, тожь заявляють, що въ будучности не будуть брати участи анѣ въ засѣданяхъ сойму, анѣ рады мѣскои. Сесе письмо пôдписали всѣ шесть словѣньскихъ послôвъ.

НОВИНКИ.

— **Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новôмъ-Санчи!**

— **Зъ университету.** Суплентура права приватного австрійского по покôйнôмъ д-рѣ Олександрѣ Огоновскôмъ уже затверджена міністерствомъ просвѣты. Лекторомъ е д-ръ Станиславъ Дністряньскій, сынъ краевого инспектора школъ народныхъ. Выклады зачинають ся сейчасъ по Новôмъ роцѣ старого стиля.

— **Коляда** въ рускôй женьскôй школѣ вправъ (при пляцу Стрѣлецкôмъ ч. 6) вôдбуде ся завтра (во второкъ) о годинѣ 11 передъ полуднемъ. На се свято школьне запрошуе ся родичѣвъ и всѣхъ прихильникôвъ рускои школы.

— **Рôчній загальній зборы товариства „Руска Бесѣда“ у Львовѣ** [Ринокъ ч. 10] вôдбудуть ся въ понедѣлокъ 16-ого сѣчня н. ст. 1899 точно о годинѣ 6-ôй вечеромъ въ локалѣ товариства изъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ: Справоздане секретаря, господаря,

РУКАВИЧКИ горсеты, портмонетки и шлийки въ великôмъ выборѣ поручае на свята **И. Черницкій и М. Ольшевскій** 484 3—0 рукавичники и бандажисты Львôвъ, Ринокъ 21.

касіера и контрольної комісіи; справоздане референта театрального: выборъ нового выдѣлу и контрольної комісіи а вкінци внески членівъ товариства.

— **Свій до свого!** При рождественскихъ святахъ святымъ обовязкомъ Русинівъ и Русинокъ есть: памятати на спасенный окликъ „свій до свого!“ — отже зъ всякими закупнами удавати ся до „Народної Торговлѣ“ або зарѣвно до рускихъ купцѣвъ-патріотівъ, якъ Коритовскій въ Калуши, Рогозиньскій въ Бучачи, Александеръ Витковицкій въ Бобрцѣ и богато иншихъ.

— **Противъ славныхъ виборівъ** до повѣтової рады въ Бродахъ внесено вже протестъ

— **Запытане** до п. Бобжиньского, віцепрезідента ц. к. краєвої рады шкільної, котрый теперь въ соймѣ казавъ, що Русинамъ не дѣють ся кривды въ шкільництвѣ: Длячого досі не выдано *анї одного стѣнного мапы рускої для шкіл* [не говорячи вже о атласѣ] *въ языцѣ рускімъ*, а наковдуе ся рускимъ школамъ народнымъ мапы польскій, якъ найновѣйша мапа „Galicya“ Маєрского? Чи то не кривда? Чи рускій грошѣ мають служити лише Ляхамъ? На Буковинѣ выдано мапу Буковины для шкілъ въ трехъ языкахъ: *въ рускімъ*, румунскімъ и нѣмецкімъ, отже тамъ рускій школы мають мапу руску. Най Русины Буковиньскій славлять Бога, що тамъ не верховодять Ляхи, бо инакше були бы такъ побачили руску мапу, якъ свое ухо..

— **Практичный патріотъ.** Колько має рочно платити членъ новозаснованого товариства „*Руска Бурса ремѣсничо и промыслова?*“ пытае оденъ зъ Львовянъ рускихъ. — Два зр. кажу. — А колько треба дати, абы вже не платити до смерти? — Не знаю, паночку, якъ довго гадаете жити. — Ну, я думаю, що ще 20 лѣтъ потягну, то приймѣть 40 зр. — и зложивъ готівкою 40 зр. и 50 кр. вписового. Дай Вамъ Боже прожити ще другихъ двацять лѣтъ! кажу, бо такихъ намъ треба, але богато-богато! Таке залагоджуване справы є на мій поглядъ практичне, бо членъ товариства спокійный, що не будуть упоминатись его о вкладки, адміністрація товариства не потребуе сушити собѣ головы упоминанями, не тратить часу на писане упімнень и грошей на порта, а що найважнѣйше, що фондъ відъ разу збільшае ся. Якъ бы такихъ членівъ мала „Бурса“ хоть 300 [а на колькинадцять мілліонівъ рускаго народу чей-же се не богато], свято жите мавъ бы касіеръ, а за колька недѣль можна бы ювілейный институтъ отворати! — *В. Нагірный.*

— **Господарка** пана Бобжиньского. Нашій громады почали новѣйшими часами чимъ-разъ численнѣйше заголошуватись до краєвої рады шкільної по датокъ зъ фондівъ краєвыхъ на будову шкілъ. Той датокъ мігъ выносити шесту часть цѣлого выдатку. Отже щобы нашимъ громадамъ замкнути дорогу по той датокъ, оголосила краєва рада шкільна такій обѣжникъ до всѣхъ окружныхъ радъ шкільныхъ въ справѣ того датку [гляди 43 число Dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej відъ нумеромъ 32.342, зъ дня 17. грудня 1898]:

„Выдаными дотеперь ореченями въ справѣ будовы шкілъ людовыхъ при помочи датківъ [zasiłków] зъ краєвого фонду шкільного по мысли арт. 9. устави зъ 24. цвѣтня 1894. ч. 49. Д. з. и р. кр. вычерпала ц. к. рада шкільна краєва цѣлый кредитъ призволеный на такій датки на рокъ 1898, а такожь заангажувала [?] кредитъ на ту цѣль въ дотеперѣшній высокости [100.000 зр. рочно] сподѣваный на роки 1899 и 1990 и колькинадцять тысячь зр. зъ кредиту сподѣваного на рокъ 1901.... Терминъ будовы шкілъ рада відкладае на роки відъ 1902—1904 и доперва зъ кредиту сподѣваного въ тыхъ рокахъ буде признавати датки.

Красне господарство пана Бобжиньского! Уставодавець мавъ на цѣли, щобы кождого року дістанало 100 громадъ датокъ по 1.000 зр. титуломъ підпомоги на будову школы. Тымчасомъ рада шкільна розшастала грошѣ зъ трехъ роківъ на передъ и зможе давати датки аж по уплывѣ чотирохъ роківъ. А ты, громадо, будуй школу сейчасъ! Пана Бобжиньского повинній за такій заслуги покликати на міністра фінансівъ до Испаніи...

— **Буджетъ міста Львова.** На четверговімъ засѣданю львівскої рады міскої д-ръ Гломбиньскій выголосивъ буджетове exposé. Відъ того на рокъ 1899 громада выдасть на свій зарядъ 607.631 зр., на просвѣту 535.094 зр., на комунікацію 417.438 зр., на сплату довгівъ 399.132 зр., на добродѣйні цѣли 165 470 зр., на поліцію 115.057 и на квартунокъ війска 34 142 зр. — разомъ 2,273.964 зр. — Доходы обѣцяе собѣ громада міста Львова въ тімъ самімъ роцѣ такій: 822.166 зр. зъ акцизы, 515.454 зр. зъ адміністрацій, 354.538 зр. зъ громадскихъ добръ, 329.526 зр. зъ додатківъ громадскихъ а вкінци 255.000 зъ чиншового податку — отже разомъ 2,276.624 зр. Буджетъ надзвычайный обчисляе ся въ квотѣ 102.000 зр. доходівъ а 97.275 зр. выдатківъ, буджетъ инвестиційный въ квотѣ выдатківъ и доходівъ 2,307.474 зр.

— **Д-ръ Еміль Дуніковскій**, професоръ мінералогіи въ львівскімъ університетѣ, выѣхавъ на два мѣсяцѣ зъ припоручення французского синдикату въ геольогічну подорожъ до Альжіра. Д-ръ Дуніковскій переправить ся черезъ Атласъ на полудне відъ Орану на мароканьскій граници и досягне Сагары.

— **Въ Теребовли** два пияй жовнѣры зъ 24 полку стрѣльцівъ пробили онодгы смертельно роботника Роззадовского, а другого Луповского сильно поранили. Чи буде коли конець выбрикамъ въ арміи?

— **О. Андрей Волянський**, парохъ зъ Бѣлои коло Чорткова, що то о его смерти хтось змістифікувавъ бувъ редакцію „Галичанина“, таки померъ. О рѣдкій сій пригодѣ пишуть намъ: Въ суботу 24 грудня покійный бувъ здоровъ, відправивъ службу Божу зъ парастасомъ и поѣхавъ до Чорткова въ справахъ урядовыхъ. Приѣхавши до дому, зачавъ при обѣдѣ читати „Галичанина“, привезеного зъ почты, и вычитавъ о своїй смерти. Коли почавъ застановляти ся надъ тымъ, чи се похибка, чи може чиясь злоба, дістався сильный ударъ на серце. Енергічному ратункови сына и сестры удало ся привернути его до памяти и здоровля на стілько, що коли приѣхавъ лѣкарь зъ Чорткова, мігъ выйти ще противъ него. По відъѣздѣ лѣкаря, чувъ ся нібы здоровымъ, лише ослабленымъ, ажь наразъ около 7 годины вечеромъ, коли задуманый ходивъ по комнатѣ, пристанувъ при столику и упавъ на землю. Закимъ занесли его на постѣль, віддавъ Богу духа. Для пояснення рѣчи треба сказати, що покійный, черезъ різні непріятности, які мавъ зъ причины пок. старооты Невядомского, и черезъ смерть жены такъ бувъ розстроєный нервово, що до удару серцевого выстатчила така незначуща причина, якъ містифікація о его смерти.

— **Огонь.** Дня 30. м. м. [въ пятницю] згоріло въ селѣ Полтвѣ [пов. перемышляньского] одинацять селяньскихъ загородъ зъ цѣлымъ добуткомъ а вартости колька тысячь зр. Причина огню на разѣ невѣдома.

— **Польскій ксьондзы** въ Конгресівцѣ. Кореспондентъ „Нового Времени“ В. Лялинъ, высланый до Варшавы зъ нагоды недавного відкрытя памятника Мицкевича, написавъ зъ Варшавы колька кореспонденцій, взагалѣ прихильныхъ Ляхамъ и польскій дневники навѣть де що зъ его дописей перепечатали. Однакъ промовчують одну рѣчь изъ симпатичныхъ имъ дописей сего кореспондента, а то се, що вінъ доносить о польскихъ ксьондзахъ въ Конгресівцѣ. Отже вінъ пише: „Въ Привисляньскімъ краю є межи ксьондзами фанатики не лѣпшій відъ ковеньского ксьондза Великевича [котрый відъ колькохъ мѣсяцівъ сидить у вязници и мае бути незадовго судженый за те, що женщинъ, маючихъ зносины зъ православными, замикавъ на цѣлій добы до пивниць підъ костеломъ межи домовины, а самъ відъ часу до часу заходивъ туда и смагавъ ихъ кнутами по нагімъ тѣлѣ.] Незабавомъ по ковеньскій исторіи увійшли до властій въ рівныхъ губерніяхъ Привисляньского краю жалобы на тортуры, якихъ позволяли собѣ ксьондзы. Оденъ зъ такихъ ксьондзівъ въ Сѣдлецкій губерніи уже відданый судови, обжалованый за потурбоване женщины заверженои нимъ у підземный льохъ підъ костеломъ, де такъ само якъ и въ Ковнѣ стояли домовины. Сѣдлецкій ксьондзъ каже на свое выправданє, що то домовины фундаторівъ костела, отже се мае бути нібы облекшаючою обставиною, якъ коли-бъ домовины фундаторівъ не могли на смерть заляканти замкненои у льоху. При деякихъ костелахъ найдено різній орудя до тортурованя, а ксьондзы поясняли, що то иногдѣ самій парохіане, а особливо парохіянки приходять до нихъ и просять абы ихъ *поучити*. Въ наслѣдокъ всего того квестію католицкого польского духовенства и католицкихъ семинарій въ Россіи почато вже займати ся.“

— **Дотепъ Кубанця.** Памятникъ королевои Изабелѣ Католицкои въ Гаванѣ зневажено передъ колькома днями въ дуже забавный способъ. Якійсь Кубанець прибравъ фігуру королевои въ плащь відъ дощу, перевѣсивъ ій черезъ плечѣ торбу подорожну и складане крѣсло, а на плечехъ прилѣпивъ великаньску карту зъ написію: „Щасливои дороги!“

— **Дотепный злодѣй.** До одного дому при улици de Moret въ Парижи закравъ ся злодѣй. На свое здивоване вінъ заставъ дома паню, котра побачивши его наробила крику и зъ страху зомлѣла. На крикъ позбѣгали ся сусѣды, а случайно также зъявились поліціянты. Они стали шукати въ мешканю за злодѣемъ при свѣтлѣ свѣчки, що имъ зъ чемности державъ якійсь чоловѣкъ. По безуспѣшномъ глиданю поліціянты подякували кречному панови, а самій вернули ще до комнаты тои панѣ. Она здивована запытала: „Якъ то? вы его не знайшли? Та-жь се бувъ той самый, що вамъ державъ свѣчку!“ Можна собѣ уявити, зъ якимъ носомъ вертали поліціянты посередъ цѣкавои публики.

— **Дрібні вѣсти.** Зъ днемъ 1. н. ст. сѣчня с. р. замикають ся аптики въ Перемышли о год. 9-ій замѣсть о 10-ій вечеромъ; нічна служба остане незмѣненою. — Въ Станиславовѣ уявлено иногды торговцѣвъ живымъ людскимъ товаромъ, жидівъ Іоська Ельмана и Хану Дірову. — Въ горальни п. Островского въ Мишковцяхъ підъ Тернополемъ трансмісія підрвала роботника и відъ погибъ на місци. — Сего року въ лѣтѣ отворена буде нова школа выдѣлова им. св. Марткна при ул. Зборівскихъ у Львовѣ; кошты будовы вынесуть 131.000 зр. — Зъ початкомъ сего року входить въ житя нова аптикарска такса установлена на коронахъ и гелерахъ; аптикарь обовязаний на рецептахъ відъ теперь обчислювати цѣну відъ корономои валюты. — Въ Перемышли покусавъ иногды скаженый песъ одну дитину; ся відослано до заведеня д-ра Буйвіда въ Краковѣ. — На львівскімъ університетѣ дістався иногды титулъ д-ра правъ п. Володимиръ Кульчицкій, судовый адъюнктъ зъ Болехова. — Зъ карныхъ заведень въ Станиславовѣ утікло иногды чотирохъ небезпечныхъ вязнівъ, зъ котрыхъ оденъ, Голодъ, бувъ засужденый за убійство на вічну вязницю.

Добрый вѣкъ домовый. Межи лѣками домовыми, уживанымы до успокоючого натирання, займае *Linimentum Capsici comp.*, приготовленый въ лабораторіи Ріхтера въ Празѣ, безперечно перше місце. Цѣна его низька: 40 кр., 70 кр. и 1 зр. за бутильку, котру розпізнати можна по червонімъ якорѣ (котвиці). 4 5 9—40

Вѣсти зъ Епархіи Львівскои.

Кваліфікаційній испыты на церковныхъ пѣвцѣвъ дістали: Василь Горинь и Ник. Сидоракъ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 2 сѣчня. Зъ Петербурга доносять, що вѣсть мовь-бы то россійске правительство позволило урядити въ Петербурзѣ папску нунціатуру, не має найменшои підставы.

Будапештъ 2 сѣчня. Міністеръ фінансівъ розеславъ податковымъ урядамъ вказане, щобы застановлено всѣ податковій екзекуціи. Відъ нині зачинае ся на Угорщинѣ станъ „ex lege“, першій разъ відъ часу заведеня дуалізму. — Нині відбуде ся поединокъ Банфіого зъ Горанскимъ.

Лондонъ 2 сѣчня. Мимо протесту англійского амбасадора, хіньске правительство позволило на розширене французскихъ кольоній въ Шангаю.

Мадритъ 2 сѣчня. Агенція Фабра доносить, що вѣсть о заговорѣ десяти офіцирівъ правдива. Потвердивъ се именно одинъ зъ міністрівъ, котрый тій справѣ приписуе велике значене.

Альжиръ 2 сѣчня. Фінансова комісія выслала до губернатора адресу и просьбу о знесене выданого въ 1870 роцѣ декрету, на підставѣ котрого оголошено рівноуправнене жидівъ.

Шангай 2 сѣчня Правительственне війско віднесло велику побѣду надъ повстанцями.

Малый фейлєтонъ.

Причинки до житеписи Т. Шевченка.

Въ послѣдній [XII-ій] книжцѣ россійского журнала „Русскій Архивъ“ появили ся два причинки до житеписи Тараса Шевченка зъ часівъ его пробуваня на засланю. Се — одинъ листъ Шевченка до звѣстного россійского поета Василя А. Жуковского — и листъ К. И. Герна до Лазаревского про Шевченка.

Якъ відомо, В. А. Жуковскій причинивъ ся до выкупу Т. Шевченка (22 цвѣтня 1838 р.) зъ кріпацтва, призначивши на се грошѣ зъ льотерії за свій портретъ, намальованый на добродѣйну цѣль славнымъ маляремъ Карломъ П. Брюлловомъ, опікуномъ Шевченка въ академіи штукъ. Зъ вдячности за те Шевченко присвятивъ В. А. Жуковскому свою поему „Катерина“ [выдану першій разъ друкомъ 1840 року въ збірнику п. заг. „Кобзарь“.] Отже до Василя А. Жуковского звернувъ ся бувъ Т. Шевченко листомъ изъ заслання просячи его о помочь въ тяжкімъ горю. А В. А. Жуковскій мігъ помогти, бо вінъ бувъ учителемъ наслѣдника престола Александра Николаевича [відтѣшного царя Александра II-ого]. Шевченко писавъ до него межи иншимъ:

„Я три роки здержувавъ ся, не смѣвъ васъ непокоити; але мѣра моеи здержливости урывавсь и я въ крайній потребѣ удаю ся до васъ, великодушный добродѣю мій. Я писавъ ще въ першімъ роцѣ мого выгнана К. П. Брюллову и нѣякого результату; бѣдный вінъ великій чоловѣкъ! При сій своїй величи не хоче вробити навѣть дрібниць, кажу: не хоче, бо вінъ може; позволяю собѣ думати — и перше добро [намальоване вашого портрета] було зроблене припадкомъ. (Простѣть менѣ таке нарѣканє на великого чоловѣка. Оно сумно, що въ великимъ геніямъ не сполучена велика розумна добродѣтель.) Я бувъ зъ обовязку служби въ Киргізскімъ степѣ и на Аральскімъ морі, при описній експедиціи, два роки; видѣвъ богато оріґінального, нѣгде ще не виданого, и болить мене, що нѣчого не мігъ я нарисувати, бо менѣ рисувати заборонено. То найбільше зъ всѣхъ моихъ нещасть! Змилосердѣть ся надъ мною! Выхлопотайте (вы богато можете!) дозвілъ менѣ тільки рисувати — більшь нѣчого и надѣятись не можу и не прошу нѣчого більше. Змилосердѣть ся надъ мною! Оживѣть мою убогу, слабу, вбиту душу! Коли вы (а о тімъ я не сумнѣваю ся) напишете до графа Орлова або до кого по вашій думцѣ лучше, то Богъ милостивый, и я погляну на свѣтъ Божій“.

Говорячи о своїмъ тяжкімъ житю, Шевченко пише дальше:

„Якъ бы можна було рисувати, я мігъ бы его зробити різнороднымъ, хочь самому сумно. Бога ради и ради прекраснои штуки, зробѣть добре дѣло, не дайте менѣ зъ туги умерти! Я постараю ся, наколи менѣ буде позволено, нарисувати для васъ усе, що є цѣкавого въ сімъ нецѣкавімъ, але поки-що таємничімъ краю“.

Для лучшого зрозумѣня сего письма Тараса Шевченка, пригадаймо ось-що: Шевченка арештовано дня 5 цвѣтня 1847 р. коли перевозивъ ся поромомъ на Днѣпрѣ, їдучи зъ Чернигова до Кіева. [Відъ той часъ арештовано Миколу Костомарова и ще вісьмохъ Украинцівъ, що були членами Кирило-Методіівского товариства, и знайдено у де-кого въ нихъ Шевченковій поезіи „Сонъ“, „Кавказъ“ та й ще деякій рукописи замість революційного — и се дало причину до арештованя его.] Зъ Кіева повезли Шевченка д Петербурга и засадили въ Петропавловску фортецу. По переслуханяхъ его въ „III-омъ отдѣленію“ граф А. Ѳ. Орловъ, шефъ жандармівъ, въ рапортѣ до царя Николая I. предложивъ такій присудъ на Шевченка: „Художника [артиста] Шевченка за складане революційныхъ и въ найвышімъ степени зухвалыхъ поезій, яко людину крѣпкои будовы тѣла, выдати салдатомъ въ Оренбурґскій окремый корпусъ зъ правомъ выслуги, поручивши начальству, мати найпильнѣйшій доглядъ, абы Шевченко въ жадному разѣ не писавъ революційныхъ и пасквільныхъ творівъ“. На оріґіналѣ царь власною рукою дописавъ оловцемъ: „відъ найпильнѣйшій доглядъ, заборонивши писати и малювати“ (28 травня 1847).

К. И. Горнъ, котрого письмо до Лазаревского подае „Русскій Архивъ“, бувъ адъютантомъ при оренбурґскімъ корпусімъ командантѣ В. А. Обручевѣ, и щиро сприявъ Шевченку. По поворотѣ Шевченка зъ експедиціи Горнъ принявъ Шевченка до свого дому, де вінъ и малювавъ. Отже К. И. Горнъ писавъ про Шевченка межи иншимъ:

„Перший подавъ менѣ звѣстку о Шевченку полубожевільный нашъ начальникъ штабу Прибытковъ, у котрого я, за-для его недуги, мавъ заняте.

Представте собѣ, К. И., якого господина до насъ нинѣ прислали? Єму заборонено и співати, и говорити, и ще щось тамъ. Ну, якъ же єму при такихъ условіяхъ можна жити?

„Хочь я опісля довѣдавъ ся, що заборона зовсімъ не відносила ся до співу, але я, мѣркуючи, що Шевченку дѣйстно тяжко буде жити, удавъ ся до добряги бриґадного ґенерала] Лонгина Ивановича Ѳедяева и я разъ зъ нимъ написали письмо до майора Мѣшкова, командата баталіона, до котрого придѣлено Шевченка, просячи его, щобы вінъ звернувъ особливу увагу на нещастного заслапца и помагавъ єму, въ чімъ може.

„Мѣшковъ зрозумівъ нашу просьбу по свому: ввявъ ся самъ лично по колька годинъ денно мучити бѣдного Тараса „салдатскою выправкою [екзерцирокою], учебнымъ шагомъ въ три пріема“ и иншими тонкостями „строевой науки“, аж знесилюючи ся, абы выробити зъ него „хорошого фротовника“. Се ся тортура тягла ся до весны слѣдуючого [1848] року, коли Шевченка удало ся выправити на Аральске море“.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. Дирекція зелѣзниць державныхъ оповіщує:

Рухъ льокальный. Додатокъ V. до тарифы для перевозу осібъ, пакунківъ подорожныхъ, посылокъ експресовыхъ и псівъ. Часть I. и II. зъ 1 сѣчня 1898. — Зъ днемъ 1 сѣчня 1899 входить въ житє додатокъ V. до тарифы для повысшого руху. Відъ сего додатку вылучае ся зелѣзницю льокальну. Ческа Ліпа-Німеч въ тарифы для ц. к. австрійскихъ зелѣзниць державныхъ, въ наслѣдокъ чого карты річній, карты на частковій просторы и карты абонаментовій ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ не управняють відъ 1-ого сѣчня 1899 до їзды на шляху згаданои зелѣзниці льокальнои.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На бѣдныхъ Ремизовчанъ на покритє кошітовъ и претенсій адвоката за-для процесу громадянъ зъ дворомъ за землю жертвували на мои руки въ наслѣдокъ просьбы посла о. Д. Танячкевича Всч. и Вп.: Т. Петровскій зъ Рыкова 2 зр., Д. Костѣвъ господаръ въ Дидовѣ 1 зр., о. П. Петрицкій зъ Колоколина 2 зр., Ю. Красицкій зъ Саджавки 6 зр., А. Качали зъ Медина 1 зр., Іоанъ Крижановскій 1 зр., Громада Городище 1·20 зр., Гр. Лотоцкій зъ Городка 1 зр., Парохіане изъ Зубрця 5·50 зр., Т. Гаморакъ зъ Устечка 2·25 кр., Лукашевскій зъ Мѣльця 1 зр., Товариство „Сѣчь“ и „Родина“ зъ Вѣдня 7·01 зр., Товариство „Громада“ зъ Вѣдня 3·50 зр., Ф. Снѣжиньска и Д. Шустъ въ Бродівъ 2 зр., К. Рогозиньскій зъ Бучача 2·50 зр., Д. Гузаръ изъ Завалова 2 зр., Гр.-кат. церковь въ Скварявѣ 1 зр., Бр. Гоцкій зъ Острова 2 зр., Иванъ Трушь изъ Золочева 50 кр., В. Бойко зъ Львова 10 зр., М. Чачковскій зъ Товстого 3·50 зр., К. Сеникъ зъ Бережницѣ королівскои 1 зр., Гр.-кат. парох. урядъ въ Чистопадахъ 3·10 зр., М. Кимаковичъ и зъ Золочева 1 зр., Леопольдъ Балицкій зъ Бурштина 1 зр., Иларіонъ Туна зъ Лашокъ 1 зр., Т. Ревакевичъ зъ Львова 50 кр., Иванъ Ольшаньскій] зъ Волѣ 2·50 зр., Левъ Сѣлиньскій зъ Ушнѣ 3·50 зр., Юл. Левицкій зъ Пенякъ 50 кр., Н. Дозорскій зъ Рогачина 50 кр., А. Маланюкъ зъ Павшівки 50 кр., І. Ляторовскій зъ Долины 50 кр., Ив. Мудракъ зъ Губичъ 1 зр., Гр.-кат. парох. урядъ въ Корчинѣ 50 кр., о. парохъ Е. М. зъ Х. 50 кр., Читальня въ Підгородищи 2·50 кр., Д. Танячкевичъ зъ складокъ 14 зр., Д. Куцерыбъ зъ Сѣнавы 2·50 зр., Гр. Словицкій] зъ Козловы 3 зр., Ю. Федусевичъ зъ Стрыя 2 зр., П. Скородиньскій зъ Борщева 1 зр., П. Чубатый зъ Тернополя 1 зр., А. Туркевичъ зъ Орѣшковець 1·50 зр., и Брацтво св. Василія въ Скварявѣ 1 зр. — Всѣмъ Всч. и Вп. Дателямъ въ имени бѣдныхъ Ремизовчанъ складаю горячу подяку! *Л. Несторъ* гр.-кат. парохъ въ Ремизовцяхъ п. Золочевъ. (*Прим. Ред.* Шкода що о. Л. Несторъ бодай колькома словами не подае до вѣдомости: чи и на що здали ся тій жертвы и якъ стоить справа Ремизовчанъ).

Надѣслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на кліматиціи площи Галицкой



поручая въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля, далековиды, барометры, термометры, рѣвнй ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайти, тамыце нѣрничѣ, шіны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене двогликовъ електричныхъ.

Всякѣ направки полагоджують ся якъ най скорше и найдешевше. 4185

Цѣна збѣжа и другихъ продуктовъ.

31 м. ст. грудня 1897.

Львовъ: Пшеница стара 8·90 до 9·30, пшеница нова 8·90 до 9·30, жито старе 7·75 до 8·05, жито нове 7·75 до 8·05, овесъ старый 6·50 до 6·75, овесъ новый 6·50 до 6·75, ячмѣнь пашнистый 5·80 до 6·15, ячмѣнь броварный 6·60 до 7·35, горохъ гот. 7·25 до 8·75, вика 4·90 до 5·50, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·—, бѣбъ —·— до —·—, бобикъ 5·25 до 5·50, гречка 7·70 до 8·25, конюшина червона 43·— до 51·—, конюшина бѣла 33·— до 43·—, конюшина шведска —·— до —·—, тымотка 17·— до 21·—, аниязь —·— до —·—, кукурудза стара 5·45 до 5·75, кукурудза нова 5·— до 5·25, рѣпакъ 10·50 до 11·10, хмѣль 107·— до 143·—, за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літровъ 17·30 до 17·50 зр.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дістати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ у Львовѣ Ринокъ ч. 10.

На подарунки!

в КАНЦЕЛЯРІЇ

„Руского Товариства Педагогічного“

при улици Академічній ч. 8.

можна купити слідуючі видання:

1) Образкові видання.

Звѣринець	10 кр.
Гостинець	10 „
Забавки	10 „
Менажерия	10 „
Робінзон	40 „
Квіточка	20 „
Віночок	20 „
Кобзар Тараса Шевченка	20 „
Франко: Лис Микита, 2-ге цілком перер. вид.	50 „
Мирон: Пригоди Дон Кіхота	40 „
Наші звѣрята	40 „
Дѣточі загадки ч. I.	30 „
„ „ ч. II.	30 „
Забавки для дітий	40 „
Мала менажерия	35 „
Велика менажерия	40 „
Нашим дітям ч. I.	40 „
„ „ ч. II.	40 „

2) Видання без образків.

Читанка ч. I. II. III. IV. в оправі 20 кр. без опр.	10 „
Китиця жевань, 2 ге розширене видане	20 „
Ів. Франко: Абу Каземові канці	20 „
Учитель на рр. 1890—1896	2 зр.
Дзвінок на рр. 1892—1896	3 зр.
Ів. Левицкий: Попались, Різдвяні сценки	10 кр.
Вол. Шухевич: Записки школяра	20 „
„ Від Бескида до Анділ	10 „
О. Нижанковский: Батько і мати, двоспів для дітий з фортепіяном	10 „
Леонида Глібова: Байки	5 „
В. Чайченка: Олеся; Байки; Комарь; Два оповідання, по	5 „
В. Чайченка: Дума про княгиню Кобзаря	5 „
Дніпрова Чайка: Казка про сонце та його сина; Писанка по	5 „
М. Лисенко: Тече вода з під явора. Двоспів з фортепіяном	10 „
Мапа етнографічна України-Руси	20 „
Гордієнка: Картагенці і Римляни	20 „
Юлій Верне: Подорож довкола землі	60 „
Барановский: Приписи до іспитів	20 „
Молитвенник народний, в полотно оправлен.	20 „
Д-р. Л. Кельнер: Коротка історія медатогії	60 „
Василь В—р: Джонатан Свіфт. Подорож Гулівера до краю великанів	25 „
Остап Макарушка: Коротний огляд руско-українського письменства	15 „

Всякі замовлени висилають ся скоро і точно.

Дуже пожадане на Рождвяній свята!

На разѣ тѣлько въ гандлю

П. Климентія Рогозиньского въ Бучачи

продають ся за 2 зр. а. в. за пересылкою почтовою нашій

„Пѣсни церковнѣ“

(32 коляды+5)

котрѣ на чотири голосы мѣшаній въ вытягомъ фортепіяновымъ уложивъ и выдавъ Семенъ Дорундякъ, а выдрукувавъ Ц. Г. Редеръ въ Липску. Укладъ пѣсень новѣтный, легонькій, поправный и цѣкавый, тому було бы грѣхомъ сказати „найко собѣ“ та й — хорони Боже — не купити, а тымъ самымъ не піддержати, розпочатого, въ церквѣ и школѣ дуже потрѣбного выдавництва. 478 6—10

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика рому, ліксрѣвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручає старѣ горѣвки польскѣ, розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bonbout“ на наливки, також правдивый оцетъ спіритусовый. 366 26—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

По низькихъ цѣнахъ

выготовляє



РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ М. ЧЕРНАВСКОГО

Львовъ, ул. Короля-Людвика ч. 3

всякѣ церковнѣ роботы:

Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 127—?

Охоронна марка: ЯКОРЪ.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

зъ аптики RIXTERA въ Празѣ,

признане за знамените, утихомирюче бѣль натирание; по цѣнѣ 40 кр., 70 кр. и 1 зр. на складѣ у всѣхъ аптикахъ. 405 18—40

Просимо жадати того

загально любимого средства домового

все лишь въ оригінальныхъ фляшкахъ зъ нашою маркою охоронною „ЯКОРЪ“ зъ аптики Ріхтера и для осторожности приймати лише фляшки зъ тою маркою охоронною яко взорѣвъ оригінальный.

Ріхтера аптика пѣдъ Золотымъ Львомъ въ Празѣ.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вѣдъ дня 12 лютого 1888 выдає

АСИГНАТЫ КАСОВІ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженемъ

а всѣ находячій ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовѣ** зъ 90-дневнымъ выповѣдженемъ будутъ **опроцентованій по 4½% вѣдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый **ДИРЕКЦІЯ.**

Решткы хѣдниковъ и высортованій диваны, портіэры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, гобеліны и рѣвнй предметы декораційнѣ по цѣнахъ бачено дешевыхъ. Складъ диванѣвъ „Au Louvre“ Львовъ ул. Сикстуска 6 (Насажъ Гавсмана). Такожъ на раты безъ пѣдвышеня цѣнъ. Для провінціи цѣнникы даромъ и оплатно. 190

Такожъ и на раты

безъ пѣдвышеня цѣнъ

диваны, портіэры, хѣдники, ковдры ватованій, капы на столы и лѣжка, коцы, дерги на конѣ, якъ такожъ всякѣ артикулы потрѣбнѣ до уряджена домового въ складѣ диванѣвъ „Teppichhaus au Louvre“, Львовъ ул. Сикстуска 6. (Насажъ Гавсмана). На провінцію высылаємо ся цѣнникы даромъ и оплатно. 19

ТУТКИ цигаретовѣ 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.



До П. Т. Властителевъ ховѣй.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маєте намѣръ купити собѣ добрѣ и дешевѣ дерги на конѣ — заводѣть, Впов. Пане удайте ся до Складу диванѣвъ **„Au Louvre“** у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Тамъ знайдете Впов. Пане, великанськѣй выборъ дергъ, по зачудуючо низькихъ цѣнахъ. На провінцію высылаємо на жадане нашій богато илюстрованій цѣнникы даромъ и оплатно 190



Выстава загальна

вехѣдныхъ и иншихъ чужихъ и краевыхъ диванѣвъ, портіэръ, фіранокъ, хѣдниковъ и дергъ на конѣ.

Отверена цѣлый день и въ ночи при електричнѣмъ освѣтленю.

Вступъ вѣльный. Зачудовуючо дешевѣ цѣны вказаній докладно на всѣхъ товарахъ. Полекшій въ оплатахъ пѣсля умовы.

Упрашає ся кождого, хто бажає щось закупити, абы впередъ оглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнникы даромъ и оплатно.

Листы адресувати належить: Складъ диванѣвъ „Au Louvre“, Львовъ, ул. Сикстуска 6. (Насажъ Гавсмана) 190

Ученикъ

VI кл. гімн. гляда лекцій на село. Ласкавѣ зголошеня прошу присылати на адресу: А. Микитякъ въ Озимині, п. п. Дубляны-Краицберґъ. 1—2 499

МАШИНЫ ДО ШИТЯ ЗІНГЕРА, чевенковѣ и обручковѣ (Ringschiff) зъ первородныхъ фабрикъ, найдокладнѣйше уретульованій при поручаю **ИВАНЪ АЙВРУКЪ** (передъ тымъ І. Гардолиньскій) **Львовъ Галицка 6.** 343

ЛОЖКИ столовѣ въ Альпаки зр. 650 зъ хиньского срѣбла зр. 14·—, Ложечки до кавы въ Альпаки зр. 3·25, зъ хиньского срѣбла зр. 7·— за тузинъ

поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры.)

Диваны перскѣ и портіэры

прадѣдъ (старинный)

продає, вимѣнює и выпозичає, а також приймає на переховокъ. Складъ диванѣвъ „Au Louvre“, Львовъ ул. Сикстуска 6. — Пѣльги въ сплатахъ пѣсля умовы.

На жадане высылаємо нашій богато илюстрованій цѣнникы даромъ и оплатно. 190

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНѢСТЬ

344

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне наглядно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поменени своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилає ся франко книга въ купертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Biereyʼs Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Е. ЗВІТЕКА

въ Найштіфтъ (Neustift) коло Оломуца



Выробъ мозаики въ окол. гробы, олтарь Божого Тѣла и гробы з Люрдъ вѣдзначкой св. Отцемъ Львомъ XIII

Признана на олицкотеологічнои академіи въ Петербурзѣ, нѣмецкои місіи въ Царгородѣ. — Илюстрованій цѣнникы franco. 477 Достава пѣдъ гарантією. 3—5

Маю честь повѣдомити, що зъ днемъ 1-ого сѣчня с. р. **перенѣсъ я свѣй выключный складъ ГЕРБАТЫ** зъ улицѣ Сикстуской ч. 17 у Львовѣ на улицю Сикстуску ч. 1.

Повѣдомляючи о тѣмъ Поважану Р. Т. Публику, поручаю ся и на дальше ласканымъ взглядамъ.

3 1—4 Зъ глубокимъ поважанемъ

Адольфъ Зінгеръ.

При однѣмъ вызначнѣмъ въ границяхъ державы

Товариству обезпечень

есть до обсады бѣльше посадъ, дотованыхъ сталою платнею, додатками на подорожъ и дѣтами, сподученыхъ зъ претенсію на дефінітивну посаду зъ управненемъ до пенсіи а посады тѣ для урядниковъ подорожуючихъ.

Знане одного слованьской мовы есть пожадане, хочь и не безусловно. Убѣсателѣ, котрій мають добру репрезентацію и мусять бути введенѣ въ найлучшій кругы, зволять свои оферты, при поданю своихъ дотеперѣшныхъ посадъ въ житю, вносити до Експедиціи Анонсовъ **Rudolf Mosse Wien** пѣдъ: „W. O 54. 9“. 3 1—3

КУКУРУДЗУ

цѣлыми вагонами доставляє

Народна Торговля.

Замовленя приймає Дирекція у Львовѣ. 479 3—

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ блузкахъ, рукавичкахъ, зельоскахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудуючо низькихъ цѣнахъ.

MAISON de Nouveautés Madame Bertha Fiedler.

Львовъ, пл. Капітульна ч. 3.

190 88—?

ОДИНОКЕ РУСКЕ

Артистично-літографічне

ЗАВЕДЕНЄ

Андрея Андрейчина

у Львовѣ ул. БАТОРОГО ч. 11

выготовляє

всякѣ літографічнѣ выробы

звычайнѣ візитовѣ білєты

вѣдъ 1 зр. за 100 штукъ, а новонаступаючій ся візитовѣ білєты въ гербахъ Галицкои Руси въ краскахъ по 1 зр. 60 кр. за 100 штукъ въ касетцѣ. 188

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вѣдзначена двома срѣбными медалями

выконує **дзвоны** рѣзнои ваги и приймає ушкоджені дзвоны до переливаня въ найкоротшомъ часѣ, а такожъ має на складѣ готовѣ дзвоны рѣзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнѣ замовленя, прошу о ласкавѣ замовленя такъ на поодинокѣ нови дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За тревалость матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвоновъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Зъ глубокимъ поважанемъ

3789 **АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.**

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1898

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу ві львівского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова	ПОЇЗД посп. відхо	ПОЇЗД особ.	зі Львова
приходить о					
	6.45	з Іцкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.40	„ Янова	6.05		„ Іцкан
	7.50	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	7.55	„ Сокаля	8.35		„ Кракова
	8.05	„ Лавочного		8.50	„ Кракова
	8.15	„ Тернополя на головний дворець		9.15	„ Сколього
	9.05	„ Кракова		8.45	„ Янова
	10.35	„ Іцкан		9.35	„ Підволочиск з головного двірця
	10.45	„ Ярослава		9.58	„ „ „ Підзамча
	1.01	„ Янова		9.55	„ Белзця
1.30	—	„ Кракова		10.55	„ Іцкан
	1.40	„ Сколього	1.55		„ Підволочиск з головн. двірця
1.50	—	„ Іцкан	2.08		„ „ „ Підзамча
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	2.40		„ Іцкан
2.20	—	„ „ „ головн. дворець	2.50		„ Кракова
	5.00	„ Підволочиск на Підзамче		3.—	„ Ст. ня
	5.25	„ „ „ головн. дворець		4.55	„ Ярослава
	5.40	„ Іцкан	**НІЧ**		
	5.55	„ Сокаля		4.10	до Кракова
НІЧ				5.20	„ Лавочного
	3.04	„ Підволочиск на Підзамче		6.30	„ Іцкан
	3.30	„ „ „ головн. дворець		6.40	„ Кракова
5.10		„ Кракова		6.55	„ Тернополя з головн. двірця
	6.10	„ „		7.—	„ Лавочного
8.45		„ Кракова		7.10	„ Сокаля
	9.10	„ Кракова		7.15	„ Тернополя з Підзамча
19.39		„ Підволочиск на Підзамче		7.44	„ Янова
18.45		„ Іцкан		10.05	„ Іцкан
9.55		„ Підволочиск на головн. дворець	10.40		„ Кракова
	10.30	„ Лавочного		11.00	„ Підволочиск з головного двірця
	12.15	„ Сколього		11.27	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 8 години вечором до 5 години 59 мінут рано. 5

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальный редактовъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянського. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

Ч. 285. Львовъ, Второкъ 22 Грудня 1898 (3 Сѣчня 1899.) Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (прѣчъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзамѣчатнѣйшихъ повѣстей" выходитъ що второкъ, а що второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Кнайзячого 2.; — въ Ярославю Л. Кришаневскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: Haasenstein & Vogler

Передплата на „ДѢЛО" и надсилкабот за инсераты въ Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границю:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженя. — Реклямаціи неопечатанѣ вольні вѣдъ порта.

Неодинокє число коштуе 8 кр. н. в.

Оголошенія звычай принимаютъ ся по дешевѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчка инсератового або ек мінске з вѣ рубрикѣ „Надсилане" по 25 кр. н. в.

Подяки и инші донесеня приватні числятъ ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

Бесѣда посла Т. Окуневского

выголошена въ соймѣ при дебатѣ надъ будженетовою провізорією.

(*Конецъ.*)

Коли я вже при тѣмъ предметѣ заговоривъ о пану намѣстнику, то позволю собѣ ще кѣлько слѣвъ сказати о его програмѣ и дотеперѣшнѣмъ его поведеню супротивъ Русинѣвъ.

Коли котрый намѣстникъ, то по моему теперѣшный мавъ чудесну нагоду заслужити собѣ не то на повне довѣре, але навѣть на любовь нашу, и то дивно легкимъ способомъ не ставляючимъ его навѣть въ пѣдозрѣне найзагорѣлыших шовіністѣвъ польскихъ, котрыхъ всякій успѣхъ Русинѣвъ ба навѣть всяка полскна Русинамъ дивною напухае завистію. Приятельскій его зносины зъ всѣма нами, бувшими его товаришами, симпатична его личность — все те уймало насъ такъ, що признаю ся, я самъ разъ сточивъ за него борбу зъ однымъ редакторомъ, коли той не написавъ о нѣмъ досыть прихильной статьѣ. Дрожачи навѣть о ту его симпатію посередъ руского народу, и скоро лишь довѣдавъ ся, що гр. Пінінський ставъ намѣстникомъ, написавъ сейчасъ до него письмо, щобы вѣнъ першій свѣй крокъ правлѣня въ краю зазначивъ благороднымъ учинкомъ — выробленемъ у цѣсаря амнестіи для нашихъ бѣдныхъ хлопѣвъ, щобы въ ювілейнѣмъ роцѣ обтеръ сльозы дѣтямъ, котрыхъ батькамъ грозить неповинно арештъ. И що-жь зробивъ п. намѣстникъ въ справѣ, котра певно нѣ его нѣ народу польского нѣчо не коштувала? Нѣчого! Вѣдъ Анны до Каѳы посылано насъ у бѣдни, врештѣ змилувавъ ся міністеръ судѣвництва и поручивъ судамъ предложити собѣ спасъ тыхъ, котрѣ не вѣдсѣдѣли кары. Міністеръ, на щасте Нѣмець, не Полякъ. Суды I ои инстанцій зрозумѣли міністра и попредкладали выказы, але-жь бо тутъ знову брать Полякъ — панъ президентъ Тхоржницкій — зъ высшого видко політичного становиска повѣдкидавъ усѣ тѣ выказы и ще зачавъ дорѣкати першимъ судамъ, що хлопѣвъ нашихъ до теперь не позамикали!.. На загальну амнестію панъ намѣстникъ отже не здобувъ ся.

Прийшла друга справа — справа боротьбы руского духовенства о руске письмо. Справа, въ котрѣй въ нашѣй адміністрациі запанувавъ безконечный хаосъ. И що зробивъ тутъ панъ намѣстникъ? Знову нѣчого!

Якъ залагодило намѣстництво велику хвалю въ захѣдній Галичинѣ — мы вже чули въ парляментѣ; тымчасомъ у всходній части краю не хоче перестати рухъ еміграційный до Америки. Вѣнъ теперь тымъ грѣшнѣйшій, що повернули зъ Канады деякѣ люде и сповѣдають о тѣмъ краю нечуваны чудеса. Всѣ нашѣ старанья, щобы людей задержати, на нѣчо не здають ся. Люде утѣкають въ-вѣдси мовь Ізраельтяне зъ єгипетскои неволѣ, увозячи зъ собою тѣлько кровавый жаль на тыхъ, що имъ пашпортѣвъ не выдавали та за метрики послѣдный грѣшь зъ мізерныхъ хлопскихъ кишень вытягали. Безрадне стоить знову намѣстництво супротивъ сего руху, якъ попередне. Старосты лише секують людей невыдаванемъ пашпортѣвъ, а люде помагають собѣ свѣдоцтвомъ щеплена вѣспы, котре уможливляе имъ подорожь до Америки. Знайшли ся були тутъ у Львовѣ люде гѣдни довѣря — якъ директоръ „Народнои Торговлѣ" п. Нагѣрный — котрѣ той еміграційный рухъ хотѣли унати въ руки, абы облекшити нашимъ нещастнымъ жертвамъ подорожь. Такъ вѣ! краеве правительство не позволило заложити тутъ пѣдъ дозоромъ властій еміграційне бюро. Лѣпше нехай справою завѣдуе Моравецъ въ Гамбургѣ! И Моравецъ лупить людей безъ милосердя!

И наше руске шкѣльництво довѣдалось о прихильности рады шкѣльной пѣдъ управою нового пана намѣстника! Передъ кѣлькома мѣсяцами выйшло розпоряджене регулююче науку руской мовы въ польскихъ гімназіяхъ. Звѣстно вамъ, панове, що Русины мають въ краю лише чотыри гімназіи. Такъ за-для брaку руских мусять они ходити до гімназій польскихъ. Для польской молодежи такого примусового положеня нѣгде нема. Отже вышло розпоряджене, що у всѣхъ польскихъ гімназіяхъ польскій дѣти потребують ходити на рускій наукъ доперва въ IV-бій клясѣ. Въ I, II. и III-бій клясѣ Поляки не потребують ходити на руске, доперва въ IV-бій троха пѣдготовляти ся, а въ V-бій мають вже учити ся разомъ, зъ всѣма Русинами, котрѣ того языка, въ додатку матѣрного, учили ся въ I, II. и III-бій клясѣ. Отже Русины, котрѣ языкъ рускій принесли зъ дому, та ще й учили ся его черезъ чотыри роки, мають теперь въ V-бій клясѣ учитись его рѣвномѣрно зъ польскими дѣтьми! Чи се пѣдъ взглядомъ дидактичнымъ но пронія? Що бѣльше! абы рускій молодежи задокументувати ясно, що ей языкъ — то щось такого низького, що его не треба брати на серіо, постановлено, що зла нота въ рускаго нѣчо не шкодить и ученикъ може зъ злою нотою переходити до высшои клясы. Щобы врешті значѣне рускои мовы зредукувати до значѣня гімнастики або співу, увольнено польску молодѣжь вѣдъ испиту зъ руского языка при матурѣ и заведено т. зв. нересѣчну ноту зъ трехъ лѣтъ. Отже по VIII-бій клясѣ Поляки дѣстануть матуральне свѣдоцтво, а въ нѣмъ ноту такожь зъ руского языка. Ба ще и на тѣмъ не конець! Для выгоды польскихъ дѣтей перенесено науку хрестоматіи и всеи старинной літературы за вѣсѣмъ столѣтій до осьмои клясы, въ котрѣй Полякѣвъ вѣдъ науки увольняе ся. Все те мае на выватись языковою рѣвноправностію въ школахъ! Отъ такій то языковій розпорядженя выдано за часѣвъ намѣстника Пінінського, щобы тѣлько уможливити Полякамъ урядничі посады на Руси. Най менъ теперь хто скаже: за кого властиво насъ намѣстникъ уважае? чи за рѣвноправныхъ горожанъ, чи за якихъ рабѣвъ на власній земли!

Такъ само и на університетѣ! Центральне правительство надало намъ способного професора до всеобщои исторіи, а що робить колегія польскихъ професорѣвъ? Не допускають того професора до испытования! Зголосивъ ся нашъ земляк, въ додатку стіпендистъ, до доцентуры зъ правомъ цивільнымъ. Університеты берлинський и вѣденський узнали працѣ нашого молодого ученого за добрѣ, та въ львовскѣмъ університетѣ мѣсця для него нема, аже въ Загребѣ его приняли!

А що-жь доперва наше народне шкѣльництво, де учитель-Русинъ не може зъ дому рушити ся безъ пѣдозрѣня! Учитель въ Петранцѣ важивъ ся лише сказати людямъ зъ свого села, щобы обстали при своѣмъ рускѣмъ кандидатѣ — ого! тѣлько й вѣнъ видѣвъ свою школу въ Петранцѣ, тѣлько и видѣвъ свое господарство унаслѣджене по батькови! Сейчасъ перенесено его — и середъ зимы мусѣвъ спродати цѣлый свѣй господарскій инвентарь та перенестись на иншу, далеку посаду.

Сегодня одержавъ я листъ вѣдъ одного священника изъ Золочівского повѣту: чи не була бы пора порушити справу шкѣлъ въ тѣмъ повѣтѣ, де всѣ школы замкненѣ, а ключѣ держать въ дворѣ. „Пѣднесѣть сесю справу, — пише до мене той священникъ, — бо нашъ староста такій порогъ просвѣты, що коли люде хотѣли на свѣй кошть спровадити хоть бы якого бакаларя, абы учивъ имъ дѣти читати и писати, то староста загрозивъ, що такого учителя сейчасъ жандармомъ выжене зъ села. Тымчасомъ будынки неопалюваны нищать ся, пороснѣють." Така то дбалѣсть о наше сѣльске шкѣльництво! Впрочѣмъ мы мали до того вчера хорошій примѣръ. Зъ устъ намѣстника мы почули: „Рада шкѣльна краева вдячно прийме кождy иніціятиву сойму для полѣпшеня быту учителѣвъ" — а коли прийшло до голосования надъ внесенемъ п. Малаховского, репрезентанть краевои рады шкѣльной панъ Бобжинський зъ усеи силы агітувавъ у сали противъ того внесеня, а вѣдтакъ пѣдчасъ самого голосования вынѣсъ ся зъ сали.

Вкѣнци мы думали наивно, що при такѣй высокѣй інтеліґенціи и при такъ тонкѣмъ умѣ п. намѣстника разъ вже покѣнчить ся въ тою грубою формою обманьствъ и урядового терорызму при выборахъ. Однакъ и сеся карта ще дуже сумна! Прийшли выборы въ Бучачинѣ, а вѣдтакъ въ V-ои курія въ Коломыйщинѣ и тутъ — позвольте панове, що я устами польского дневника опишу якъ було пѣдчасъ выборѣвъ въ Бучаччинѣ [*читав*]: „Вертаю зъ мѣста. Цѣлый ринок и гімназіяльна улиця, що не є до старостваа, такъ заповнена селянами, що тяжко пройти. Селяне подѣлены на менший и бѣльший групы наряджують ся, на кого мають голосувати. При кождѣй такѣй громадѣ стоять 2—4 жандармы и обсервують кождый рухъ бѣдного выборця. О. Олесницкій бѣгае вѣдъ громадки до громадки и питае, чи мають готовѣ картки до голосования. Зъ далека проходжують ся „паны" и усмѣхають ся до себе: „Не на богато придадуть ся ему тѣ картки, нашъ выйде цѣлкомъ певно! Моздырь, скажена піятика приготований на вечеръ, на злость Русинамъ!" Вражѣня страшне, пригнобляюче. Зъ одного боку конвульсійна борба рускихъ народовцѣвъ, борба на всякій случай благородна и гарна, а зъ другого усмѣхъ наруги, тота певность себе, певность побѣды, той тріюмфъ польскихъ „панѣвъ": „Будемо стрѣляти, будемо бенькетувати на злость Русинамъ!" Такъ, будете „стрѣляти" — а вѣдтакъ? Будете „бенькетувати" — а вѣдтакъ? „На злость Русинамъ" — а вѣдтакъ? Скѣнчѣть собѣ самѣ „панове" тую гарну пѣсоньку, котрои вы авторами... Гарный тріюмфъ! Конституція пѣдъ баґнетами — голосоване въ асистенціи жандармѣвъ! Тѣште ся, пийте, бенькетуйте, стрѣляйте, паны... а глядѣть, якій буде кѣнець! Хто нынѣ сѣе вѣтеръ, завтра жнирае бурю. Хто нынѣ на чуже зъ ручкою, тому завтра на его власне зъ вѣзкомъ. Баґнетомъ выскуе ся у Вѣдни одинъ голосъ, а мілioны тратите у власнѣмъ краю, на власній земли. О тѣште ся! бенькетуйте! стрѣляте панове!!!" [Пос. гр. Стадницкій: Хто-жь се пише?] Вашъ! [Бесѣдникъ показуе число Kurjer-a Lwowsk-ого] Вашъ! але совѣстный Полякъ! [*Веселость*].

Я приглянувъ ся выборамъ въ повѣтахъ снятинськѣмъ и надвірнянськѣмъ, власными очима. Прошу послухати, що я на власній очи и уши провѣривъ: Приѣздить комісарь п. Яворчиковскій на правыборы до Рожнова, — той самъ п. Яворчиковскій, що тамтого року въ Холоневѣ пѣдчасъ выборѣвъ на цвинтари спопукавъ пролывъ людскои крови; той панъ комісарь, що зъ побожности всѣмъ Ґаунтамъ цѣлуе руки. — Отже заѣхавъ вѣнъ на правыборы до Рожнова, вѣдтакъ до Залуча и Илинець и отъ въ якій способѣ перевѣвъ тамъ выборы: Вызначивъ вѣнъ всюды не лишь початокъ але и часъ кѣнця правыборѣвъ. На дверехъ до выборчого льокалю поставивъ жандармѣвъ. Звѣстно, на селѣ канцелярія мала, всѣ выборцѣ не мають въ нѣй мѣсця, отже ждуть покѣрно передъ дверми. Панъ комісарь допускае до голосования найперше дворскихъ слугъ, вѣдтакъ жидѣвъ, потому декого зъ громадянъ. Самъ рахуе голосы своихъ кандидатѣвъ. Коли уважае, що его кандидаты мають досыть, урывае выборы — „godzina urzędowa skończona". Сто до двѣста людей стоять передъ канцеляріею, недоумѣвають, що стало ся — тажь имъ простый розумъ каже, що законъ велить допустити ихъ всѣхъ до голосования. Та ба! Панъ комісарь инакше толкуе: „Пѣсля закона я обовязаный лише тыхъ приймати, котрѣ е въ сали. Васъ въ сали не було, отже я необовязаный допустити васъ до голосования". — „А чому-жь вы дверѣ жандармами замкнули?" — Панъ комісарь не чуе. Лише жандармы смѣють ся: „А хто-жь буде на-рѣкъ голосувати, якъ вы всѣ сего року вѣдголосуете?" Я тому зъ початку самъ не вѣривъ, але пересвѣдчившись, пѣйшовъ я до снятиньского старосты представити ему неможливу справу. И знаете, панове, що менѣ староста Цуляфъ вѣдповѣвъ?" „Вы, каже, законъ давець? Учинѣть же лучшій законъ! Я его такъ розумѣю, якъ п. Яворчиковскій". Пишу потѣмъ письмо до Є. Ексц. намѣстника Пінінського — письмо пропало якъ камѣнь у воду!

Пане намѣстнику! де вашъ благородный умъ? А що-жь супротивъ сего дивувати ся, якъ молоденькій п. Пшибыславскій изъ Залѣщикъ позволяе собѣ хлопа Шевчука ударити разъ и другій въ лице, або якъ вѣйтъ зъ Мишкова отъ яке письмо шле до одного сусѣдного священника [*читав*]: „Люде згромадили ся, бо панъ староста мавъ роздавати медалѣ... Хтось кличе за мишковскимъ вѣйтомъ... Обернувъ ся я, дивлюсь — панъ комісарь Пшибыславскій. „Ты мишковскій вѣйтъ?" пытае. — „Я!" вѣдповѣдаю покѣрно. „Коли ты вѣйтъ, то не будь свинею!" Такъ страшно зганьбивъ мене панъ комісарь передъ всѣми! Прошу Васъ, Всечестный Отче, уймѣть ся за мою честію.." т. д. *Онуфрій Джусъ*[1].

Згадавъ я передъ хвилею о трактованю руского языка въ нашихъ галицкихъ урядахъ. Признаю ся, що я бувъ майже певный, що новый нашъ п. намѣстникъ смѣло и рѣшучо возьме ся до сеи томлячои, хаотичнои справы, тымъ бѣльше, що мавъ же тутъ за собою торѣчну ухвалу соймову. Та якъ же и тутъ занѣвъ ся я! Свѣдомость наша народна дѣйшла вже, Богу дякувати, до тои точки, що не дасть ся придушити гнетомъ, перехитрити нѣякими хитрощами, — народъ хоче жити своимъ житемъ. Самѣ чей вже замѣркуете, що заборонюване нашого жита народного въ сесю добу кѣнця XIX-ого столѣтя може лишь розъярити нашѣ серця, але не убе вже нашого духа. А чимъ бѣльшій вѣдъ насъ напоръ, тымъ бѣльшій вѣдпоръ насъ буде вѣдпоръ. Хочь якъ томлене наше руске духовеньство, але оно добре розумѣе свою патріотичну задачу и тому выступило въ оборонѣ правъ народныхъ, вѣдозвало ся до урядѣвъ цѣсарскихъ: „Пишѣть до насъ по руски!" Духовеньство мало до сего цѣлковите право. Розпоряджене міністерске зъ 1869 року призволяе цѣсарскимъ урядамъ кореспондувати по польски зъ цѣсарскими правительственными урядами [landesfürstliche Behörden], але що-до нашихъ урядѣвъ оно въ § 5-бмъ найвыразнѣйше полишае дотогочасній принесъ. Отже парохъ не е „ц. к." и урядъ метрикальный не е ц. к. урядомъ правительственнымъ. Якимъ же правомъ пише ся до урядѣвъ парохіяльныхъ по польски? Довѣдуемо ся, що въ галицкѣмъ намѣстництвѣ вѣсля того, якъ нашій священники почали звертати адресованій до нихъ по польски урядовій письма, просто потрачено головы. Купы тыхъ письмъ лежать, а намѣстництво нѣ въ задъ нѣ въ передъ. Мы интерпелювали у Вѣдни, а тамъ кажуть: „П. намѣстникъ намъ скаже!" Слухаемо програмовои бесѣды п. намѣстника — п. намѣстникъ мовчить! Знаете, п. намѣстнику, якій наслѣдокъ зъ того выходить? Ото пѣдозрѣвають насъ — се вже може несправедливо, — що рѣчь зъ именованемъ нового митрополита взяла такій всѣмъ намъ нѣдомый оборотъ длятого, щобы митролитъ-старецъ не мавъ уже силы заступити ся за справы руской народности, щобы не пѣддержавъ, але примирившись руске духовеньство въ его борбѣ за свяѣ права народнѣ. [Намѣстникъ: *Ależ! ależ!*] Прошу васъ, п. намѣстнику, полагодьте разъ языкову справу, котру вамъ судьба до рѣшеня предложила, полагодьте такъ, якъ нашѣй народности належить ся, щобъ тая рана разъ загоѣла ся, а не дальше ятрила ся! Виджу по лицю п. комісаря правительственного, що вѣнъ щось не хоче вѣрити тому, що я говорю, отже ось пѣдъ рукою у мене „Odezwa do urzędów parafialnych i metrykalnych" городеньского староства, ось пѣдъ рукою у мене друге и третѣ письмо написане по руски въ намѣстництвѣ, — гр. Лось, нашъ правительственный комісарь, пѣдписавъ ся по руски [*бесѣдникъ показуе сій письма*], а староство городеньске на другѣй сторонѣ пише интімать латиньскими буквами! Коли вы, панове Поляки, не знаете, чимъ то пахне таке нѣпороване письма, то лишь подумайте собѣ, якъ бы Россіянинъ почастувавъ васъ по польски кирилицею або Прусакъ готикомъ! Смакувало бы? га? Такъ само оно намъ смакуе.

На закѣнченя ще одно. П. намѣстникъ сказавъ, що вѣнъ бувъ бы радъ, якъ бы вѣнъ собѣ заєднавъ таке довѣре, яке мали его по-

Торговлю ризъ и сосудѣвъ церковныхъ
рукодѣльню бронзовничу, котра приймае всякого рода рѣчи изъ бронзу до золочења и срѣблења и складъ срѣбла хінѣзкого (столового) 441 2—40

припоручае ся фірму:



Євг. Спожарского и Вол. Устеньского
при ул. Руской ч. 1. (въ каменици тов. „Просвѣты" у Львовѣ

передники. Не смійте ся, пане намѣстнику! Я бы вамъ изъ щиров душѣ желавъ, щобы вы заслужили собѣ трохи бѣльше любови, нѣжь вашій попередники. Я бы вамъ желавъ зъ усеи душѣ, щобы за вами не остала ся въ памяти могила Стасюка, анѣ „легальность выборча“ графа Казимира Баденього. Оставте сесю славу своимъ попередникамъ! А на дорогу свого урядованя приймѣть вѣдъ насъ одну увагу: Мы свѣдомѣ свого лихолѣтя прявсъ на нашѣй земли; мы лишь бажаемо теперь культурного и просвѣтного зросту нашого народу, а якъ довго урядъ цѣсарскій въ Галичинѣ буде дивити ся на культурный нашъ зрѣстъ крізь окуляры польскои зависти, — якъ довго въ интересѣ Польщѣ буде утискати нашій читальнѣ, школы и т. и., дотя мы вашими ворогами! Хочь спокойнѣ зъ природы, мы, загрожений вами въ найсвятѣйшихъ правахъ нашого культурного розвитку, добачати мусимо будучность нашу не въ квѣтизмѣ, але въ борбѣ!

Вѣдъ взглядомъ формальнымъ я є противъ буджету, бо не уважаю за вѣдповѣдне повѣряти фінансы нашого краю тымъ рукамъ, котрыхъ приятельскими назвати не можу.

Галицкій вѣдносины.

(Статья надѣслана.)

Вѣдъ симъ заголовкомъ помѣщена въ „Буковинѣ“ въ дня 16 (28) грудня 1898 статья надѣслана зъ Львова, де недвозначно натякує ся, що нове лихо наближаесь до нас. Найважнѣйшими моментами являють ся двѣ тамъ вѣднесенѣ рѣчи: 1) Зближенє москвофілѣвъ — ренегатѣвъ народу до Польщѣ а тымъ самымъ и до правительства. 2) Именованє митрополитомъ чоловѣка, котрый не лишь не мае симпатій у загалу Русинѣвъ, але его, невѣдповѣдного на таке становиско вѣдъ кождымъ взглядомъ, высуває ся лишь тому, щобы дразнити всѣ почутя достоинъства у Русинѣвъ. Статья уложена льогічно и тому приневолює запридуматвсь надъ нею.

Коли-бъ справдѣ одно и друге мало бути правдою, то оно дѣйстно значило бы тѣлько, що прилюдный ударъ въ лице цѣлого народу.

Поставити прийдесь такій питани: 1) Чи оно можливе? 2) Якій пожитокъ и яка шкода въ такого обиджаючого учинку?

Чи оно можливе? — Коли припускають ся найдальше йдучій дурницѣ, то и таке абсурдне дѣло можливе. Однакъ при крихту здоровѣмъ змыслѣ и при крихту природныхъ обставинахъ — оно абсолютно неможливе, бо се рѣвналось бы злочинови моральному такон ваги, що роздавлює завсѣгды своихъ моторѣвъ... Для поясненя наведу приkладъ: Я бачивъ великого пса, що бѣгъ черезъ село. Зъ деякого газдѣвства повыскакували поменчій цуцики и дзявкотять та причѣпають ся до брызька поважного; але сей тѣлькн оглядаесь приязно та покивує хвостомъ. Що-разъ бѣльшае цуцикѣвъ сила, бѣльшае завзята напастливѣсть. А що-жь робить брись? чи вѣдлещуесь якъ передше? Нѣ! починае гаркотѣти... Ще одна зачѣпка, а собака кинувъ ся на цуцикѣвъ и они скавулячи повтѣкали зъ ранами. Подѣбно дѣесь и зѣ всѣми народами, о чѣмъ доводить исторія на кождѣмъ листку; поясненя здають ся будуть зайвій.

Про обсадженє митрополіи годить ся ширше поговорити.

Зъ накиненого митрополита якій пожитокъ для правительства? якій для Риму? — коротко кажучи: нѣякого! Се воплочена пословица: „не мала баба клопоту...“ А на що? Для напасти! Такого нерозумного правительства годѣ вже собѣ уявити хоть-бы и въ нашихъ дурныхъ часахъ. А що Римъ не упавъ на голову и добре розумує кожде дѣло, заки забересь до него, о тѣмъ чей-же знае кождый вже вѣзвѣнтелігентникъ.

Всякій владика, хоть-бы патріотъ найкрайнѣйшій, мусить бути льояльный такъ для короны, якъ для Риму. Доказы дае часъ по 1848 роцѣ та ухвала догмату infallibilitas papae. Владика-патріотъ есть сильною вѣдпорою правительства и церкви въ народѣ, — владика безъ любови народу — се напасть для правительства и церкви, бо держава и церковь мусять мертву колоду вѣдтримувати, щобы не упала, черезъ що теряютъ повагу свою та любовь у народу...

Пояснѣмъ справу на нашихъ кандидатахъ на митрополію. Розважимо рѣчь, у насъ въ сѣй хвили нема бѣльше кандидатѣвъ на престолъ митрополичій — есть тѣлько одинъ Ен. Чеховичь. Про Ен. Куиловского нема бесѣды и о сѣмъ знають якъ други нашій такъ и вороги нашій. По перше: Ен. Куиловскій не є Русиномъ; по друге: въ Римѣ вѣнъ неможливый. А вже-жь сій факты рѣшають. Такъ одинокимъ кандидатомъ є Ен. Чеховичь. Вѣнъ найперше Епископъ руско-католицкій, а вѣдтакъ не опозиціоністъ, а тѣлько признаесь до народнои партіи, отже не противникъ Русинѣвъ. Чи се грѣхъ, що не есть противникомъ Русинѣвъ? На таке выходало бы — хоть Римъ, вѣдзначуючи его одинокого великимъ ордеромъ зъ брилянтами, заявивъ прилюдно свою о нѣмъ гадку.

Але припустѣмъ неправдоподѣбне: роблять митрополитомъ Ен. Куиловского, а може якого Василіянина — кажучи по мужицки — на злѣсть Русинамъ. Чи тогдѣ мусять выйти наслѣдки передвиджений въ допискѣ „Буковины“? Нѣ! мусѣло бы обернутись на вѣдворотъ.

По перше: Руске „ультрамонтанство“ [сли то конкретна назва] мусить у починѣ розбитись на кѣлька фракцій, а цѣлѣсть и частины стратять свою силу черезъ напѣръ народовства, бо будучи явно и тайно вѣдозрѣваными о антинародній змагання, утратять тверду землю зъ вѣдъ нѣгъ. Дальшою причиною було бы пониженє духовеньства въ повазѣ, зарѣвно чи оно бѣле, чи чорне, а чого въ противна выязувала бы ся неохота, а вѣдтакъ може и ненависть до духовеньства чорного, на котре звалювано бы и ближший и дальший причины розъярения за заколоту въ народѣ.

По друге: Праця прозваного руского ультрамонтанства, се-бъ-то вѣддане бѣлого духовеньства вѣдъ владу чорного въ напрямомъ, якій вѣдсувають звычайно, принесла бы розрѣстъ радикалізмови въ хоругвою народною. Чому? Якъ ширене радикалізму покликало закѣльчене ультрамонтанізму [за назву не вѣдповѣдаю, бо се мабуть накинена], такъ розрѣстъ ультрамонтанізму узброить до борбы радикалізмъ народный. Се историчный порядокъ въ борбѣ идей на свѣтѣ.

По трете: Кождя борба выкликує фанатизмъ и розумове розслѣджуване вытворенихъ вѣдносинъ. Тутъ може нѣхто не рахувавъ бы ся зъ нѣмецкимъ раціоналізмомъ, а таки оно мае вже почины въ нашѣмъ народѣ. У перше бачимо аґітацію раціоналістичну по реформаціи Лютра. Въ хвили теперизованя народу нашого непокликаными апостолами уніи показавъ ся и диссидентизмъ на Украинѣ, а въ хвили найбѣльшого знущаня політичного выступае Хмельницкій. Кождый гнетъ вѣдносить тѣлько силу та завзятѣсть гнетеныхъ. Зъ сею праздою историчною треба всѣмъ рахувати ся — всѣмъ, хоть-бы и колу польскому. И нинѣ політичнѣ причины ворушать супокой релігій. Нѣмцѣ австрійскій, якъ читаемо, полохають вѣдступленемъ вѣдъ католицизму до реформаціи. На Украинѣ неволя політична створила ворота раціоналізмови нѣмецкому черезъ „штувду“. А и у насъ, коли-бъ доведено до крайности, готовій проворній Нѣмцѣ обдарувати насъ галицкою штундою, чи то вѣдъ именемъ радикалізму чи якого христіяньского соціялізму; може и почала ся вже робота, та за політикою нѣхто не бачить...

По четверте: Се мусѣло бы вытворити нову борбу у народѣ и нову культурну добу. Якъ тамъ оно и скѣнчилось бы, то народъ, яко нація, оставъ бы. Але потерпѣли бы хиба: Римъ, церковь и правительство, тратячи довѣре въ народѣ.

Однакъ менѣ здаеть ся такъ: На-равнѣ можемо бути супокойнѣ, бо корона та Римъ мусять дбати такожь про свій интересъ, котрый якъ-разъ сполученый зъ интересомъ загроженого народу. Здаеть ся, що недоварѣній політики, намъ ворожій, де бы они и не були, не въ силѣ обаламутити сферъ рѣшаючихъ.

Ще одно насуваесь на гадку: Чому то саме въ роковины сумныхъ памятокъ страданя, боротьбы політичнои и вѣдродженя морального мала бы вѣднятись буря проти насъ? Чи захотѣло бы ся ще разъ зломати рускій народъ? чи захотѣло бы ся може довести до тои крайности, де роспука кидаесь необачна хоть-бы въ пропасть?

На перше питаня треба рѣшучо вѣдказати: нѣ! Чому? Самій-жь польскій анальфабеты второпають уже на стѣлько, що початокъ XX-ого столѣтя не є пора до вымазаня 30-міліонового народу зъ карты свѣтовои... Страхи? Хиба на Ляхи! Цѣла исторія ажь до нинѣ доказомъ на се.

Лишалось бы друге: привести Русинѣвъ до крайности. Але се груба похибка. Рѣкъ 1846 не удавъ ся у насъ; антісемітека метушня не мала мѣсця у Русинѣвъ. Маемо ажь надто практики на собѣ и на другихъ, щобы ставити народъ на пробу манліхерѣвъ... Мы поведемо страшнѣйшу борбу, якъ Хмельницкій, але моральну, але правными дорогами ажь до останнои хвилѣ — до хвилѣ нашого цѣлковитого высвободженя.

Наконець занытаю: якъ рускій народъ выйде зъ такои борбы? На всякій случай побѣдоносно! Кождый гнетъ розбудже всѣ дрѣмучій силы духовій, всю енергію самооборони. Коли у вѣйнѣ матеріяльнѣй каже ся „eventus belli dubius“, мимо всѣхъ приладжень та всѣхъ рахунквѣвъ — то у моральнѣй вѣйнѣ тамъ побѣда, де правда, а по нашѣмъ боцѣ и людска и Божа правда!

Противъ Наполеона Великого и тріюмфуючои Франціи выступивъ до борбы одинъ-одинѣсенькій Фіхте старшій. Вѣнъ промовивъ живымъ словомъ до ходячихъ трупѣвъ нѣмецкихъ — и трупы отворили очи, побачили свою ганьбу моральну и нерозумній зрозумѣли свое упадлене и страшный упадокъ — и вставъ одноцѣльный моральный народъ нѣмецкій. Овочѣ сего вѣдродженя черезъ одиницю були-бъ однакій и безъ Мольткого та Бісмарка, тѣлькн може солодшій и тривкѣйшій.

Гнетъ и нужда моральна, о скѣлькн они вытворюють ся зѣ злои волѣ противника, се найлѣпше оруже на гнетъ и нужду моральну. На мою гадку мы богато виний вдяки Казимирови Баденьому якъ и всѣмъ другимъ шовіністамъ. Се одинокій лѣкъ на нашу нездарнѣсть політичну и на нашу добродушнѣсть неоглядну, на нашу славну партійнѣсть рускую. Борше чи пѣзнѣйше, а прийде часъ, коли всѣ станувъ за одного а одинъ за всѣхъ, — коли стане весь 30-міліоновый народъ въ оборонѣ свого права якъ одна страшна филя, що нѣбы-то безцѣльно плыве, а йде невгамовано до цѣли, а та цѣль — идея правды. Хоть-бы и якій злидні ударяли на насъ, хоть-бы яка хуртовина ворожнечѣ зрывалась на народъ, — намъ не лякатись, бо оно приближае насъ до цѣли. Всяка політична нова бѣда и нова нужда зможуть докучити одиницямъ, опурту нізмови, а народови дають новій силы до новои побѣды.

Нехай же дѣесь воля Божа! Мы йдемъ супокойно у бѣй остатный! Наша зброя — просвѣта, наша справа — поступъ, нашъ стягъ — то идея, а XX-ый вѣкъ — се побѣда идей, се и наша побѣда!

28. XII. 1898. *М-о.*

Письма зъ краю.

Зъ Бучацкого пишуть намъ:

Въ справѣ статьѣ п. Солтана-Абґаровича: „Якъ працює нашъ селянинъ? — хочу до рѣченыхъ поясненъ поданыхъ въ „Дѣлѣ“ додати одну замѣтку, котра тутъ буде не безъ значѣня.

Дѣялось се въ жнива таки 1898 року, коли ще цѣна жита и пшеницѣ „тримала ся“. Паны квапились термінатки свои зъ нового зерна доставити до зелѣзницѣ [жито платилось ще по 7·50], а хлопы спѣшились першій снопы бодай пранниками оббити на новый хлѣбъ, на нове печиво — та закимъ себе поживили, цѣна упала на 6 зр.

Була се недѣля. Люде зъ Чехова дожидали при церкви приѣзду свого священника на службу Божу. Чехѣвъ — се сусѣдство до Дубенки, де панъ Солтанъ-Абґаровичь на „поцесіи“ панує. Та тогдѣ то 24-гульденовцѣ п. Солтана-Абґаровича, якъ бы въ день робучій, въ шѣсть и всѣмь паръ запрягу перетягають машины молотѣльній по-при церквы въ Дубенцѣ, Слобѣбцѣ та Чеховѣ, перетягають молотѣльнѣ-льокомобілѣ, щобы дня будного, робочого не стратити. Ось що значить поступъ на основѣ науки о „ekonomii krajowej“...

Чи и се робили люде зъ лѣнивства або може за кару, що черезъ цѣлый тыждень не доробились „nagrody“ службовои? — або вѣдай чи то не за роботу въ недѣлю бувае тая „nagroda“? — або може не хотѣли невѣры до церкви пѣйти, тожь нехай сеся худоба, чи се „bydlę“ иде до роботы, щобы конечно доробили ся хочь въ недѣлю надзвычайнои ремунераціи у філянтропа въ бучацкѣмъ повѣтѣ? Ой, таки святивъ бы ся „knut“, що то до него п. Солтанъ-Абґаровичь въ Słow-ѣ polsk-ѣмъ [зъ 26 липня 1898] вздыхае, тѣлько нѣдай сей кнутъ два кѣнцѣ мае...

А вже-жь и п. Брандесъ, нинѣшный „хованець“ Полякѣвъ, трафивъ таки въ самъ сукъ недолѣ хлопа, коли написавъ, що польскій дѣдичь [такъ само и посесоры] мучать [quälen] хлопа рускаго роботою въ недѣлю, бо коли тѣломъ и душею вѣнъ знидѣе, то справдѣ стане быдлятемъ. Тожь до потравы его тѣла — якъ розумно вѣдносить Марко Мурава — хочь тую поживу для душѣ его несмертельнои, дарма, що хлопскои, додаймо: щобы его хочь въ „божій день“ въ церкви его рѣдній словомъ божимъ накормити. А хто сен стравы ему вѣднимае, той справдѣ тяжкій порогъ народу рускаго.

Иванъ Гавриляшинъ.

Зъ Сокальщины пишуть намъ:

Тамтого року засудивъ мене ц. к. комісарь староства въ Сокали п. Матковскій, на донесене славного вѣйта зъ Винкова, Войтка Шейнара, на три днѣ арешту, нѣбы за нападъ на дѣмъ та за бунтоване людей вѣдчасъ праныборѣвъ. На выразне мое жаданя не хотівъ менѣ п. комісарь дати выроку на письмѣ, але конче бажавъ заперти мене до арешту. Лише завдяки выкрутови, що зъобовязую ся сесю кару вѣдсидѣти въ Белзѣ, пустивъ мене п. Матковскій до дому.

Выйшовши зѣ ст роства, пишу я сейчасъ просьбу о вырокъ, а самъ ѣду въ ночи до Львова, до руского комітету выборчого. Тамъ придѣлили менѣ до оборони Вп. д ра Стефана Федака и вѣнъ въ тѣй справѣ внѣсъ сейчасъ подане до намѣстництва. Мене и увѣльнено вѣдъ кары. Однакъ уже рѣкъ минавъ, а менѣ староство не присылало анѣ выроку засуду, анѣ увѣльняючого. Написавъ я сего року друге подане о сей вырокъ и одержую на письмо писане по руски ось-таку вѣдповѣдь:

„L. 22459. Zwierzchności gminnej w Witkowie udzielam z poleceniem aby zawiadomiła petenta iż wyrok dochodzenia przeprowadzonego przeciw niemu o przekroczenie ces. rozp. z 20 kwietnia 1854. dz. p. p. Nr. 96. nie dostarczył podstawy do oskarzenia go. — Sokal dnia 6 listopada 1898. C. k. Starosta *Korosteński.*“

Ну! що-жь бы то було, коли бъ я не бувъ выкрутивъ ся тымъ, що нѣбы вѣдсиджу въ Белзѣ, и не удавъ ся до намѣстництва? Бувъ бы-мъ вѣдсидѣвъ три добы въ арештѣ за дармо, бо п. комісарь сказавъ, що хотівъ мене лише настрашити. Гарный страхъ! нема що казати! Та гарнѣйше ще поняте обовязкѣвъ у того пана урядника.

А кѣлько то въ подѣбныхъ случаяхъ — jure caduco вѣдсидѣло?!

Переглядъ політичный.

Въ ческихъ и моравскихъ політичныхъ кругахъ говорять вѣдъ кѣлькохъ днѣвъ о недалекій димісіи гр. Туна и гр. Голуховского. О димісіи міністра справъ заграничныхъ говорено такожь вчера на вѣденьскій біржи. Вей тѣ поголоски появили ся рѣвночасно зъ цѣсарскимъ письмомъ до соймѣвъ краевыхъ, зъ чого выходить, що жереломъ поголосокъ о димісіи є невдоволена молодочехѣвъ зъ цѣсарского письма. Однакъ здаеть ся, що димісія гр. Туна є скорше побожнымъ бажанемъ Чехѣвъ, якъ порѣшенымъ фактомъ. Такъ само вѣсть о димісіи гр. Голуховского є що найменше передчасна, а выкликана здаеть ся вѣдповѣдею Туна на интерпеляцію о прускихъ выганяняхъ и конечною зъ тои причины вымѣною письмъ мѣжь правительствами обохъ державъ. Обурченя въ молодо-ческѣмъ сторонництвѣ зъ причины цѣсарского письма звертае ся головно противъ д-ра Кайцля, котрый мае бути головнымъ авторомъ письма. Пільзеньскій органъ молодо-Чехѣвъ въ тѣй справѣ пише: „Ческій народъ розпочинае новый рѣкъ зъ прикрыми чувствами. Якъ минувшого року зъ упадкомъ Баденього упали такожь надѣе нашого народу, такъ и надходячій рѣкъ заповѣдае ся упадкомъ гр. Туна, до котрого ческій народъ великій привязувавъ надѣе. Коли бы справдили ся поголоски о упадку Голуховского, то се доказувало бы, що вѣнъ упавъ жертвою улеглости Тунови“.

Деякій вѣденьскій дневники доносять о переговорахъ д-ра Люегера зъ Туномъ веденыхъ въ имени христіяньско-соціяльнои партіи а за посередництвомъ какатолицко-людового сторонництва. Цѣлею переговорѣвъ мае бути зближенє Люегерового сторонництва до правительства. Яко головне условіе того зближеня д-ръ Люегеръ мавъ поставити передане Вѣдни всего доходу зъ консумційныхъ податкѣвъ у Вѣдни.

Опозиція угорского сойму мала рѣшити ся залишити обструкцію въ справѣ выбору президіи, а то зъ тои причины, що крайна лѣвиця намѣряе поставити кѣлька внесень на обжалованє міністрѣвъ. Тыхъ обжалованъ не можна внести такъ довго, якъ довго палата не уконституована. Опозиція допустить до выбору президіи, а вѣдтакъ дальше буде вести обструкцію внесеними на обжалованє міністрѣвъ и дискусією надъ тыми обжалованями. — Въ кругахъ парляментарныхъ оповѣдають, що розпочали ся новій переговоры зъ опозиціею, але Банфі не мае зъ ними нѣчого спѣльного. Опозиція взагалѣ не гадае залишити обструкціи такъ довго, якъ довго, Банфі не уступить, и якъ довго не зобовяже ся словомъ чести, що нѣколи вже въ житю не увѣйде въ складъ нѣякого угорского правительства. — Правительство розѣслало до податковыхъ урядовъ наказъ, щобы не стягати податковъ примусовыми способами. Мимо того податники не користаютъ зъ того, але кождый хто може спѣшить до податковои касы и платить не лишь зале-

глый податокъ, але и за бѣжучій рѣкъ. Така глота, якъ вчера, нѣколи ще не панувала при податковыхъ касахъ. Межь иншими явивъ ся такожь старый Іокай и дякувавъ публицѣ за оказаный въ той способъ патріотизмъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Въ Вѣдни пишуть намъ:

Дня 25 грудня вѣдбули ся въ готели „Rabl“ [I. округъ] IV-тій звычайній загальній зборы рускаго робѣтничого товариства „Родина“ у Вѣдни.

Изъ справоздани уступаючого выдѣлу, котре подавъ голова товариства Михайло Богайчукъ, видко, що се товариство незвычайно скоро поступае напередъ. Членовъ звычайныхъ числить 137. — Доходу въ сѣмъ роцѣ мало 333 зр., розходу 168 зр., остаесь отже въ касѣ чистого доходу 165 зр. — Товариство пренумерувало крѣмъ нѣмецкихъ часописій Дѣло, Літературно-науковій Вістник, Громадський Голос, Руслан, книжочки „Просвѣты“ и Monitor. — Выдѣлъ старавъ ся рѣвно о пѣдпесене просвѣты въ товариствѣ и въ сѣй цѣли устровивъ ажь 23 популярныхъ вѣдчитовъ. Крѣмъ того устроило товариство концертъ въ честь Шевченка, 50-лѣтный ювілей внесеня напщины, въ сотій роковины вѣдродженя руского письменства и въ 25-лѣтный ювілей выступу Ив. Франка. Выдѣлъ старавъ ся о утриманє духа товарискаго въ товариствѣ, тому урядивъ три вечериньц зъ танцями, двѣ спѣльній вечерь, на Рѣздво и Великдень, одно аматорске представленє и пять прогульокъ.

По сѣмъ справозданю удѣлено выдѣлови абсолюторію и выбрано новый выдѣлъ, въ складъ котрого вѣйшли: Михайло Богайчукъ голова, Поворозникъ заступникъ, а яко члены: Гарапа, Мельникъ, Василикъ, Туркеневичъ и Левицкій.

Вѣдтакъ на внесене М. Богайчука выбрано проф. Михайла Грушевского, за его великій заслуги коло добра руского народу, почетнымъ членомъ товариства.

НОВИНКИ.

— Зъ народко-руского театру въ Рогатинѣ. Цикль представленъ розпочала дня 1 н. ст. сѣчня „Маруся“ Квѣтки разомъ зъ „Пролѣтомъ“ Матюка. Невеличка сала заповнилась по берега майже мѣсцевою публикою. Гра артистовъ вдоволяюча. — Репертуаръ на цѣлый тыждень такій: 3-ого сѣчня „Подружя на пробу“ оперетка; 4-ого сѣчня „Попыхайло“ комедія; 7-ого сѣчня штука Судермана „Честь“; 8-ого сѣчня „Нещасне кохання“, драма Манька; 10-ого сѣчня „33 ступена на ступень“ водевіль. — Звѣщаючи о сѣмъ Вп. Публику мѣсцеву и замѣсцеву, поручаемо ѣй опѣцѣ отсю одиноку институцію народно-рускои Мельпомены и просимо о громадну участь въ выставахъ. Репертуаръ буде все оголошеный заздалегѣдь.

— Вечерокъ зъ танцями „Академічної Громады“ вѣдбуде ся въ четверъ 9-ого н. ст. лютого 1899 р. Запрошеня вже розсылають ся. — *Комітет.*

— Посолъ д-ръ Окуневскій одержавъ вѣдъ круга учителѣвъ зъ Коломыѣ таку телеграму [по польски]: „За те, що Вы ревно обстали [про мовою въ соймѣ] за полѣпшене быту учительства найгорячѣйша Вамъ подяка!“ — При сѣй нагодѣ зазначимо, що всѣ послы-Русины вразъ изъ віцемаршалкомъ сойму Еп. Чеховичемъ голосували за наглостію внесеня п. Малаховского. Одинъ-одинокій голосувавъ противъ внесеня завѣдатель львѣвскои архіепархіи пралатъ о. Андрѣй Бѣлецкій. Чому? — се хиба лишь вѣнъ самъ знае.

— Зъ Ужгорода [Унгвара] насѣяла вѣдъ конецъ сего року вѣдрадна вѣсть, що въ тѣмъ мѣстѣ вже *руска друкарня* и вѣдъ нового року популярна часопись „Наука“, орґанъ товариства св. Василія Великого, печататись уже буде въ рускій друкарни. На заложеня рускои друкарнѣ редакція „Науки“ зачала збирати и пробирала якусь сумку зъ добровѣльныхъ жертвъ. Тымчасомъ лучила ся добра нагода вѣдкупити потаюючу вѣдъ пѣвтора року друкарню въ Ужгородѣ зъ чотирма машинами, зъ комплетомъ черенокъ мадярскихъ и въ якимсь запасомъ папіру. Отже куплено тую друкарню за сѣмъ тысячъ зр. и докуплено рускихъ черенокъ за пѣвтора тысяча зр. Розумѣе ся — якусь часть зъ тыхъ грошей треба буде покрыти зъ дальшихъ складокъ и „Наука“ въ кождѣмъ числѣ потуе нові складки, въ значній мѣрѣ и вѣдъ газдѣвъ угорско-рускихъ. Друкарня руска на Угорщинѣ — мусить утѣшити кождого Русина — все-жь она значить поступъ народної справы у нашихъ братѣвъ забескидскихъ — и мы пересылаемо угорско-рускимъ патріотамъ найщирѣйше бажаня, щобы тая друкарня продукувала якъ найбѣльше и найлучшихъ друкѣвъ рускихъ для просвѣты народу та й взагалѣ літературныхъ и науковыхъ. Щасть Боже!

— Вчера померъ Францъ Єнджейовичъ [на атакъ серца], властитель бѣльшои посѣлости, посолъ до сойму краевого и презесъ повѣтовои рады въ Равѣ рускій. Числивъ пятдесять кѣлька лѣтъ; лишивъ бездѣтну вдову [зъ Василевскихъ].

Зъ дефраваційнои хроніки. Офіціялъ податкового уряду въ Коломыи Михайло Жупникъ, здефравдувавши заставничій листъ Товариства кредитного земского на 10.000 коронъ, щезъ безъ слѣду.

— Самборска комісія испытова для учителѣвъ шкѣлъ народныхъ оголошуе, що испытъ кваліфікаційный въ речениці лютовѣмъ 1899 для учителѣвъ шкѣлъ народныхъ розпочне ся дня 13 лютого с. р. о 8 годинѣ рано. Подани заосмотрений въ приписаний документы службовій, короткій начеркъ перебѣгу жити, свѣдоцтва шкѣльній, декреты номінаційній, списъ переробленыхъ пѣдручникѣвъ, въ поданямъ послѣднои почты належить черезъ властиву раду шкѣльну окружну внести до комісіи испытовои на руки ц. к. дирекціи семінаріи учительскои въ Самборѣ найдальше до кѣнця сѣчня с. р.

— Помершій недавно професоръ політехніки Юліянъ Захарієвичъ, котрого життепись мы подали, заслугуе на згадку ще въ одного взгляду. Покѣйный бувъ зъ роду Русиномъ и греко-кат. обряду, але женячи ся за-молоду въ протестанткою, перейшовъ на протестантизмъ и всѣ дѣти зъ того [першого] супружя выховавъ въ протестантизмѣ. Протестантомъ остався ся до смерти и протестантскій пасторъ [Граель] погребавъ его. Пѣдъ взглядомъ народности признававъ ся до Полякѣвъ и—хоць протестантъ — бравъ участь въ маніфестаціяхъ латиньского обряду и выявлявъ щирбсть для справы латиньского костела. Въ тѣмъ дѣлѣ одна загранична польска часопись въ дописи зъ Львова подае: „Творомъ пок. Захарієвича бувъ костелъ сс. Францисканокъ при улици Курковѣй зъ притыкаючимъ до него обоѣчь клаштором. Плянъ давъ безплатно, печаливо управивъ будовою и мабуть докладавъ до неи зъ власнои кишенѣ, такъ що выгнаній зъ Гнізна законниць справедливо уважали его своимъ добродѣемъ и щирымъ приятелемъ. Фактъ той, посѣдчаючій о безкористности небѣщика прецѣнь бувъ дивный, коли звакити, що перейшовъ на протестантизмъ. Въ серци его позбстало таине привязане до католицкого костела. Що бѣльше! два рази выбрано его до комітетѣвъ, що займали ся пошанованемъ памяти Пія IX-ого а потѣмъ ювілея Льва XIII-ого. Було дивно, що вѣнъ въ своѣмъ положеню выбрь той принявъ, а ще дивнѣйше, що его такимъ выборомъ обдаровувано.“

При нагодѣ згадки о пок. Захарієвичу авторъ дописи зѣ Львова пригадуе назвища знаныхъ публично особѣ, котрѣ въ Галичинѣ перейшли зъ католицизму на протестантизмъ. Ось они: Станиславъ Долѣва Старженьскій, поетъ подѣльскій, знаный зъ думокъ и пѣсень писаныхъ пѣдъ именемъ „Стахъ зъ Замѣхова“, перейшовши на вѣру евангелицку записавъ львѣвскѣй громадѣ евангелицкѣй свѣй пѣдльвѣвскій фѣльварокъ Кульпаркѣвъ. Дальше — ученый рускій священикъ Иванъ Вагилевичъ, историкъ, археольоґъ и языкословъ; его, живучого въ нѣждѣ и опущеню представивъ Янъ Захарієсевичъ въ одній изъ своихъ першихъ п. заг. „Uczony“. Пѣзнѣйше — гр. Корнилъ Голеевскій, братъ знаного посла, чудакъ, перейшовъ на лютеранізмъ. Вкінци професоръ львѣвского университету лат. ксьондзъ Евгеній Янета, полігісторъ, що працювавъ на рѣзныхъ полѣхъ науки.

— Огнѣ. Вѣдъ Кристинополя пишуть намъ: Дня 28 грудня о 4 годинѣ рано счинивъ ся грѣзный пожаръ въ селѣ Клюсовѣ вѣдъ Кристинополемъ и знищивъ девять господаретъ селяньскихъ, въ котрыхъ сѣмъ було обезпеченыхъ. Пѣдозрѣного о пѣдпаленє селянина увязнила жандармерія.

— Въ справѣ обсады митрополіи львѣвскои и евентуально епископства станиславѣвского знаходимо въ Dziennik-y poznańsk-ім осьтаку цѣкаву допись зѣ Львова якогось S. S.:

„Именованый [sic!] митрополитомъ греко-католицкимъ або уніятскимъ львѣвскимъ епископъ греко-католицкій станиславѣвскій о. Куиловскій есть старцемъ звыжъ 70-лѣтнымъ и вѣддавна схорѣлымъ. Отже можна сумнѣвати ся, щобы вѣнъ змогъ енергічно управляти въ руки керму правлѣня надъ духовенствомъ „nurtowanem przez antikatolickie i radykalne prądy“. О. Куиловскій яко молодець бравъ участь въ угорскѣй революціи а по вѣйнѣ удавъ ся на еміграцію до Парижа, де вступивъ до дому основаного для пѣддвигненя унія о. Терлецкамъ, пѣзнѣйшимъ апостатою. Въ Парижи бувъ и высвяченый на єрея, а що тамъ не было уніятского епископа, то очевидно вызначувавъ его латиньскій въ латиньскѣмъ обрядѣ. И въ тѣмъ обрядѣ о. Куиловскій остававъ кѣлька лѣтъ, ажь дѣстав ши амнестію мѣгъ вернути до Галичины. Тутъ дѣставъ руску парохію въ Рускѣмъ селѣ пѣдъ Дубецкомъ, де вславивъ ся яко взірцевый душпастырь и звязавъ ся тѣсною приязнію въ домами Красицкихъ и Стадницкихъ. О. Куиловскій есть священикомъ выпробованого привязаня до кат. церкви, але вѣчомъ и недугою знѣвеченый не потрафить „poskromić niesforne żywioły“, котрѣ затруяли жите бл. п. кардиналови Сембратовичеви. Выборъ его свѣдчить о тѣмъ, що середъ духовенства уніятского, на жаль, нема якбицкого выбрати.“

„О. Андрей [при хрестѣ Романъ] Шептицкій, Василіянанъ, именованый [sic!] епископомъ уніятскимъ станиславѣвскимъ, мае доперва 33 роки. Есть вѣнъ сыномъ Яна гр. Шептицкого зъ Прилѣбичъ, дуже честного обывателя, и Софіи зъ гр. Фредрѣвъ, дочки першого и великого Александра Фредра. Родина Шептицкихъ, давна православна а потѣмъ уніятска выдала кѣлькохъ владыкъ, зъ котрыхъ одинъ бувъ творцемъ катедры св. Юра у Львовѣ. Коли ксь Генрикъ Яцковскій розпочинавъ велике дѣло реформы Василіянъ въ Галичинѣ, щобы за ихъ помочію „odrodzić skażoną unią“, молодый Шептицкій, найстаршій зъ рѣдни, вже докторъ правъ, повернувши до обряду своихъ предкѣвъ, „co dla człowieka kultury zachodnie] jest ofiarą nie małą“, надягъ василіяньскій кантуръ, ставъ монахомъ и священикомъ. Коли епископска митра спѣчне на головѣ молодого монаха, буде то „mitra cierniowa“, бо тяжка ждати-ме его задача. Якъ его, такъ и о. Куиловского повитае пѣдвладне духовенство нерадо и въ недовѣремъ длятого, що они щирѣ католики и зачислили ся колись до польского табору“.

— Въ справѣ недѣльного вѣдпочинку въ урядахъ політичнои адміністрациі въ краю выдавъ намѣстникъ гр. Левъ Пінінъскій такій обѣжникъ до всѣхъ ц. к. старостѣвъ:

„Узнаючи за рѣчь цѣлкомъ справедливу и вѣдповѣдаючу такъ интересови служби, якъ и політичныхъ урядниковъ та слугъ, щобы могли посватити одинъ день въ тыждни на вѣддыхъ и вѣдпочинокъ по трудахъ; надто руководачись взглядами на ихъ релігійній потребы и на родинне жите чую ся спонукананымъ зъ уповаженя ВЕ. пана міністра внутрѣшныхъ справъ запровадити въ пѣдвластныхъ менѣ політичныхъ урядахъ I и II инстанціи, почавши вѣдъ 1 сѣчня 1899 р. недѣльный и святочный вѣдпочинокъ.

„Въ недѣлѣ, а такожь въ свята Рождества Христового, Нового року, Божого Тѣла и въ Великодный Понедѣлокъ урядники и слуги мають бути вѣльній вѣдъ службовыхъ чинностій, послѣдкомъ чого перестае для нихъ таножь обовязокъ бути въ урядѣ. Очевидна рѣчь, що на тѣ днѣ не належить взывати сторѣнъ розписувати розправъ або задиджувати комісій. Але позаякъ може зайти нагла и непередвиджена потреба полагодженя пильнои урядовои справы, взглядно выданя заряджења въ однѣмъ зъ наведеныхъ днѣвъ, особливо въ урядовыхъ передполудневыхъ годинахъ, длятого одинъ зъ концептовыхъ або маніпуляційныхъ урядниковъ ц. к. староства, здѣбный до залагоджуваня такихъ справъ, повиненъ завсѣгды бути въ тыхъ годинахъ въ урядѣ. Сесй урядники будуть повинни службу зъ черги. Такъ само мають сповняти зъ черги службу въ недѣлѣ и высше згаданій свята маніпуляныты и слуги ц. к. староствъ, а то въ такій способъ, абы якъ найбѣльше ихъ число користало зъ недѣльного вѣдпочинку.

„Въ разѣ выимковыхъ обставинъ, вымагаючихъ збѣльшеної службовои пильности урядниковъ и слугъ, вѣльно начальникови уряду зарядити одноразово або лишь на якійсь часъ выимку вѣдъ повышихъ засадъ, однакъ лишь о скѣлько сего буде вымагати конечна потреба“.

Дальше поручае намѣстникъ въ обѣжнику, абы ц. к. староства, въ цѣли запровадженя недѣльного вѣдпочинку, выдали безпроволочно для пѣдвластныхъ имъ урядѣвъ вѣдповѣдній заряджења въ границяхъ повышихъ засадъ и зарядили оголошене ихъ въ громадахъ повѣту. Обѣжникъ кѣнчить ся слѣдующими словами:

„Коли, якъ учить досвѣдъ, бюроза робота въ недѣлѣ и свята вже дотепереъ не була рѣвно выдатною, якъ въ иншихъ дняхъ тыждня, маю надѣю и довѣре, що такъ перепроваджено увѣльнене урядниковъ и слугъ вѣдъ службы въ тѣ днѣ не лишь не вплыне уемно на хѣдъ урядованя, а противно, буде для нихъ товчкомъ вѣддати ся службовымъ чинностямъ зъ бѣльшою чинностію въ иншихъ дняхъ року“.

Анальоґічный обѣжникъ доручено такожь шефамъ секцій и шефамъ департаментѣвъ въ ц. к. намѣстництвѣ, а такожь радѣ шкѣльнѣй краевѣй, дирекціи пропінаційного фонду, дирекціямъ поліціи у Львовѣ и Краковѣ, а дирекція урядѣвъ помѣчничихъ намѣстництва дѣстала поручене, абы выдала вѣдповѣдній заряджења маючій на цѣли установлене черговои служби маніпуляційныхъ урядниковъ и слугъ въ недѣлѣ и высше наведеній свята для маніпуляційного трактованя наглыхъ безпроволочныхъ справъ въ ц. к. намѣстництвѣ.

— Арештантскій бунтъ въ Корнайбурзѣ Тамтого тыждня збунтували ся въ арештахъ въ Корнайбурзѣ арештанты, ажь зайшла конечность вараквірувати вѣйско. А причиною бунту була заборона пити злодѣямъ бѣльше якъ одинъ куфель пива на день. [Пѣсля звычаю вязнѣ мали право уживати половины свого дневного заробку на получшене харчу.] Велика часть арештантѣвъ жадала дозволу пити бодай двѣ гальбы пива на день, а коли сего не дозволено, невдоволений тюремній аматоры пива розбивали казнѣ и били шибы. Спроваджено войско: шѣстьохъ проводирѣвъ всаджено въ темній келіи, а тогдѣ прочій утихомирились.

— Шкарлятина въ Тернополи — якъ зъ вѣдтамъ доносять — прибрала вже такій застрашаючій розмѣры, що нема дня, абы не пѣрвала кѣлька жертвъ. Тымошный бурмістръ д-ръ Лучаковскій выступивъ зъ внесенемъ, абы хоць на короткій часъ замкнути середні школы, та дирекція зъ дидактичныхъ взглядѣвъ сему спротивила ся. Въ мѣстѣ велика паніка, богато родинъ просто повтѣкало.

— Платня урядниковъ мѣста Львова На засѣданю въ дни 31 грудня ухвалила рада мѣста Львова зрѣвнати платню урядниковъ магістрату въ платнями державныхъ урядниковъ. На разѣ будуть они побирати лише 10% дорожизного додатку, якъ его побирали въ 1898 роцѣ. Особна комісія уложить протягомъ мѣсяца сѣчня порядокъ урядничихъ рангъ и доперва на той основѣ мѣсна на а выплатит имъ въ любѣмъ платню за два мѣсяцѣ, т. е. за сѣчень и лютый, пѣдвышеню.

— Сегорѣчна зима справдѣ феномепальна. Вчера въ полудне [2-ого сѣчня] вказувавъ термометеръ Реомѣра 11 степенѣвъ выше зера. Вѣдъ кѣлькинадцятьохъ днѣвъ панувала найгарѣйша погода, пригадуюча початкові днѣ весны.

— О великѣмъ скарбѣ знайденѣмъ въ Печеренѣмъ Лаврѣ надходять блищій вѣсти. Вѣдпоручники археольоґічного товариства докладно переглянули монеты и показало ся ось-що: Найстарша монета: великій золотый медаліонъ цѣсарѣвъ всходнои имперіи римскои Констанція и Констанса. Монеты польскій, срѣбній и золотій, починають ся зъ часу Стефана Баторія а кѣнчать ся на часѣ Собѣского. Найцѣннѣйшій зъ польскій монетъ — то „донативы“ Стефана Баторія и Жигмонта III. и „коронаційній“ дукаты Яна-Казимира. Правдивымъ унікатомъ є знайденый въ тѣмъ скарбѣ золотый медаль князя Константина Острогского, воєводы кіївского, спортретованого вѣдъ стѣпъ до головы. Попадають ся такожь „родинній“ жетоны князѣвъ Радивилѣвъ и иншій.

— Дрѣбні вѣсти. Намѣстникъ гр. Пінінъскій выѣздить сего тыждня до Вѣдня. — Міністеръ для Галичины д-ръ Адамъ Єнджейовичъ пріѣхавъ вчера пополудни въ Вѣдня до Львова и замешкавъ палатѣ гр. Баденього.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— Именованя. Цѣсарь именувавъ надзвычайного професора астрономіи на львѣвскѣй політехніцѣ д-ра Вячеслава Ляску звычайнымъ професоромъ політехніки, а радника краевого суду д-ра Гросса зъ Градца звычайнымъ професоромъ карного права въ університетѣ въ Чернѣвцяхъ.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. Дирекція зелѣзниць державныхъ оповѣщуе:

Австро-угорско-баварскій звязокъ зелѣзничій. — Зъ днемъ 1 сѣчня 1899 входить въ житє нова тарифа часть II. зшитокъ Д. (зшитокъ спѣльны).

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зѣединувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Чернѣвцѣ 3. сѣчня. До буковиньского выдѣлу краевого выбрано вчера: бар. Мустацу [Румунъ], д-ра Рота [Нѣмець], радника суду кр. п. Ончула [Румунъ], радника суду кр. Богосевича [спольщеный Вѣрменинъ]. Заступниками ихъ выбрано двохъ Русинѣвъ, одного Румуна и одного Нѣмця. Соймъ вѣдрочено.

Вѣдень 3 сѣчня. Дневники доносять, що нарады парламенту розпѣчнуть ся на ново 12 або 17-ого с. м.

Градець 3 сѣчня. Вчера вѣдбула ся въ краевѣмъ судѣ *перша розправа въ словѣньскій мовѣ*. Словѣньскі выводы адвоката *запротоколовано въ тій-же мовѣ*.

Бадапештъ 3 сѣчня. Въ Комльошъ пяна товпа кинулась на жандармѣвъ, коли хотѣли зробити конецъ бійцѣ въ коршмѣ. Жандармамъ вѣдобрано оружє и подерто на нихъ одѣжь. Доперва жандармы зареквірований въ бѣльшѣмъ числѣ розбигнали напастникѣвъ.

Коблєнція 3. сѣчня. Въ однѣй реставраціи прийшло до бійки зъ чешскими роббтниками, въ котрѣй були навѣть въ роботѣ револьверы. Два ранені роббтники умерли на слѣдуючій день въ шпиталю.

Брукселя 3 сѣчня. Бельґія и Голяндія вѣдкинули ухвалы противанархіотичнои конференціи. Тутъ взагалѣ думають, що наради сеи конференціи скѣнчать ся на нѣчѣмъ.

Лондонъ 3. сѣчня. „Таймсъ“ зъ причины концесій признаныхъ Франціи хіньскимъ правительствомъ пише, що Англія не стерпить такого стану рѣчи. — Въ Болівіо вибухла небезпечна для мѣжнароднои торговлѣ революція. — Зъ Філядельфіи доносять, що вѣйсковый зарядъ намѣрне приступити до будовы пѣдморскихъ кабльовъ довжины 200 англійскихъ миль.

Новый Йоркъ 3. сѣчня. Мешканцѣ острова Ильолко заосмотрили ся въ оружє. Приготовляють ся до опору американьскому ґенералови Мілесови на случай, якъ бы хотѣвъ силою занятн згаданый островъ. Вождъ повстанцѣвъ пропавъ десь безъ вѣсти. Гадають, що вѣнъ орґаніэуе повстанє противъ Американцѣвъ. — Въ Гаванѣ вывѣшено вчера на публичныхъ будынкахъ американьску хоругов.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. А. Не. въ Кн. Выровнанй. — *Вп. І. Бе. въ Хо.* Згѣдній. — *Вп. С. Му. въ До.* Годять ся. — *Вп. І. Го. въ Ст.* Такъ. — *Вп. Т. Ми. въ Бо. вс.* Одержали. — *Вп. І. Ба. въ Бу.* Одержали. — *Вп. І. Ба. въ По.* Одержали и доручено куда належало.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктѣвъ.

2 н. ст. сѣчня 1899.

Львѣвъ: Пшениця стара 8·90 до 9·30, пшениця нова 8·90 до 9·30, жито старе 7·75 до 8·05, жито нове 7·75 до 8·05, овесъ старый 6·50 до 6·75, овесъ новый 6·50 до 6·75, ячмѣнь пашнетый 5·80 до 6·15, ячмѣнь броварный 6·60 до 7·35, горохъ гот. 7·25 до 8·75, вика 4·90 до 5·50, насѣня льняне —·— до —·—, насѣня конопне —·— до —·—, бббъ —·— до —·—, бобикъ 5·25 до 5·50, гречка 7·70до 8·25, конюшина червона 43·— до 51·—, конюшина бѣла 33·— до 43·—, конюшина шведска —·— до —·—, тымотка 17·— до 21·—, анижъ —·— до —·—, кукурудза стара 5·45 до 5·75, кукурудза нова 5·— до 5·25, рѣпакъ 10·50 до 11·10, хмѣль 107·— до 143·—, за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрѣвъ 17·30 до 17·50 зр.

Надѣслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площи Галицкой



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля, далеководы, барометры, термометры, рѣвній ареометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайни, тамыже мѣрничѣ, піоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджене дивників електричных.

Всякій направки подагоджують ся якъ най скорше и найдешевше. 4185

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ рынокъ ч. 10

выдало новый накладъ друковъ

I. Друки правничѣ:

1.	Позовъ въ справахъ дробныхъ дібра	по	25	кр.
2.	Контрактъ куша и продажа I. діб.	по	40	„
3.	„ „ „ II. „	по	40	„
4.	„ „ „ III. „	по	40	„
5.	Повномочія	по	40	„
6.	Подане о екс- к интабуляціФ, взборъ а) б) в) г) дібра	по	40	„
7.	Нашесь до поданя о интабуляцію діб.	по	20	„

II Друки для касъ позичковыхъ:

8.	Дневникъ касовый дібра	по	40	„
9.	Книга довжниковъ „	„	40	„
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„	2·—	„
11.	Скрипть довжный „	„	1·20	„
12.	Книжочка вкладкова (щадн.) „	„	3·—	„

III. Друки для крамниць-

13.	Книжка товарова дібра	по	40	„
14.	Книжка касова „	„	40	„

IV. Друки для читалень и касъ позичковыхъ:

15.	Списъ членовъ дібра	по	40	„
16.	Грамоты членьскій читальнѣ „Просвѣты“ примѣрникъ	по	2	„

За опаковане и оплату почты дочисляе ся надежитость особно.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВІТА“

у Львові, ринок ч. 10

видало своїм коштом і заходом:

„Панщина і єї скасоване в 1848 році“. Написав д-р Іван Франко, ціна 30 кр.

„У пятьдесяту річницю знесеня панщини і відродженя Галицкої Руси. Написав Любомир Селяньскій. Ціна 25 кр.

Вже вышовъ

новый накладъ

МОЛИТВЕННИКА

выданого „Просвѣтою“

въ народнѣй мовѣ, великій и догѣдного формату обіймаючій 757 сторінъ друку, найповнѣйшій зъ всѣхъ такихъ Молитвенниковъ.

Молитвенникъ сей мѣстить въ собѣ: I.) Молитвы щоденій ранній и вечѣрній. II.) Зъ Богослуженя церковного, именно: а) зъ Вечерні, б) зъ Повечерниці малой, в) зъ Повечерниці великой, г) зъ Утрені, д) Литургія св. Іоана Золотоустого, е) модене за св. Церковь, ж) Молитвы въ часѣ св. Литургіи. III.) Таины покаяня и пресв. Евхаристіи. IV.) Молитвы для рѣзного вѣку, стану и въ рѣзныхъ потребахъ. V.) Молитвы въ часѣ Великого посту VI.) Молитвы на празники а) Господскій, б) Богородичній, в) Святыхъ. VII.) Молитвы сполученій зъ вѣдпустами. VIII.) Акафистъ до а) Ісуса Христа, б) Пресв. Богородиці, в) св. Отця Николая. IX.) Зъ Молебна до пресв. Богородиці X.) Тропарѣ, кондаки, богородичній и прокимены а) недѣльній, б) щоденій, в) на празники Господскій, Богородичній и Святыхъ, г) на деякій потребы. XI.) Колиды и иншій пѣсни церковній. XII.) Таблицю пасхалиду.

Сей Молитвенникъ достати можна въ канцеляріи товариства „Просвѣта“ и въ книгарни Ставропигійскій по такихъ цѣнахъ:

I. На звычайнѣмъ папері:

1) Молитвенникъ брошурованый . . . 60 кр.
2) оправленый цѣло въ полотно зъ золоченями и вѣдтисками зѣ шабатуркою 90 кр.
3) оправленый цѣло въ шкіру зъ золоченями и вѣдтисками зѣ шабатуркою 1·20 кр.

II. На великомъ папері:

4) брошурованый . . . . . 70 кр
5) оправленый якъ пѣдъ 3) въ додаткомъ золоченыхъ берегівъ . . . . 1·60 кр

Замовляючій поодиноко Молитвенники зволять присылати 20 кр. на оплату почты.

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львівск. університету

поручае

свое переплетиче и галянтерійне заведене

у Львовѣ, ул. Академична ч. 6. 366

Подоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету: Служебниковъ, Евангелій, Молитвенниковъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумовъ, Мапъ, Дипломовъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ, блюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и короникахъ по чудово низькихъ цѣнахъ. **MAISON de Nouveautes Madame Bertha Fiedler.**

Львовъ, пл. Капітульна ч. 3.

190 83—?

Також и на раты

безъ пѣдвышки цѣнъ

диваны, портіеры, хѣдники, ковдры ватованій, капы на столы и лѣжка, коцы, дерги на конѣ, якъ такожъ всякій артикулы потрѣбній до уряджена домового въ складѣ диванівъ „Teppichhaus au Louvre“, Львовъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высилаемо ся цѣнники даромъ и оплатно. 190



До П. Т. Властителѣвъ коней.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маете намѣръ купити собѣ добрѣ и дешевій дерги на конѣ — зволѣть, Вповажаный Пане удати ся до Складу диванівъ „Au Louvre“ у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Тамъ знайдете Вповажаный Пане, великаньскій выборъ дергъ, по зачудовуючо низькихъ цѣнахъ. На провінцію высилаемо на жаданя нашій богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно 190

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимае вкладки на

КНИЖОЧКИ

2219 **и опроцентовує ихъ по**

4½% на рокъ.

ВИНА, МЕДЫ, КОНЯКИ

куращій, чистого домашного выробу, правдивій французскій.

продае 480 5—10

Народна Торговля.

ВСѢЛЯКІ КУПОНЫ

и

выльосованій цѣнній папиры

выплачує

безъ потрученя провізіи або коштовъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора выменѣны и вѣддѣлъ депозитовый перенесенѣ до льокалю партерового въ будынку банковомъ.

374 [1]

Сирота по священику

обзнакомлена въ кухнею, гладае мѣсця при одній особѣ въ мѣстѣ або на селѣ; приймe цѣлковите занятe домомъ. Ласкавій зволѣшеня пѣдъ адресою A. A. Журавно poste restante.

500 1—1

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ

выключный складъ и роботня

ковдеръ и матерацовъ

у Львовѣ, ул. Коперника ч. 5.

Понеже въ многихъ склепахъ продають ковдры и матерацы яко моя выробы, заявляю, що тутъ у Львовѣ не выробляю для жадного чужого склепу, але продаю власного выробу ковдры и матерацы только у себе, у власномъ склепѣ при ул. Коперника ч. 5. — Ковдры великій и на ватѣ вовняной вѣдъ 3·50 зр. въ кождій цѣнѣ до 14 зр. Ковдры атласовій, шовковій великій и на ватѣ вовняной вѣдъ 10·50 зр. почавши — Матерацы чисто волосѣнній вѣдъ 12·50 зр. въ кождій цѣнѣ до 30 зр. — Подушки волосѣнній и зъ пѣра, простирала, пѣшвы и т. п. Хто отже на зиму потребуе доброй, теплой ковдры або матераца, дѣстане ся найдешевше просто у моїй роботни у Львовѣ ул. Коперника ч. 5. у фірмы ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ. 338 18—15

(Львовъ, Бюро „Импресса“).

Машинки до стриженя волося и бороды препоручае Иванъ Лявруковъ кожѣвникъ у Львовѣ улиця Галицка 6.

Решткы хѣдниковъ и высортованій диваны, портіеры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, гобеліны и рѣзній предметы декораційній по цѣнахъ баєчко дешевыхъ. Складъ диванівъ „Au Louvre“ Львовъ ул. Сикстуска 6 (Пасажъ Гавсмана). Також на раты безъ пѣдвышеня цѣнъ. Для провінцій цѣнники даромъ и оплатно. 190

Рокъ науки бляхарства

мае круглый сирота селяньскій Де мігъ бы доучити ся? Щось доплативъ бы, а блізше скаже парохъ Дубравки п. Журавно.

8 1—4

МАШИНКИ патентованій до терта соди штука зр. 1·50. Машинки американьскій до сѣканя мяса по зр. 4·— поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры.)

Диваны перскій и портіеры

правдивій (старинный)

продае, в уе и выпозичае, а також приймае на переховокъ. Складъ диванівъ „Au Louvre“, Львовъ ул. Сикстуска 6. — Пѣльги въ сплатахъ пѣсля умовы.

На жаданя высилаемо нашій богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

АДОЛЬФЪ КАМПЕЛЬ

Львовъ, ул. Подлѣвского ч. 5.

выключне заступництво на Львовъ Австрійского товариства акційного фабрики Портляндъ-цементу въ Щаковѣй.

Продае дешевше нѣжь всюды

портляндъ цементъ, вапно скалисте и гидравлѣчне, выробы цементовій и штайнгутовій, огнетревалу папу дахову, асфальтовій плыты изоляційній, дестильованну смолу вуглеву карболінеумъ, якъ также взагалѣ всякій матеріялы будовляный — заручуючи за ихъ доброту.

Предприемство роботъ бетоновыхъ и крытя дахівъ дахівкою, лупкомъ и папою огнетревалою по цѣнахъ умѣреныхъ. — Телефонъ ч-ръ 460. 121 88—?

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педагогічного двотыждневникъ педагогічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Ворменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рокъ 3 зр. на пѣвъ року 1·60 кр. на чверть року 1 зр

Артистично-ритовничѣ заведенѣ А. ЗІ'МАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

доставляе и выконуе якъ найдешевше и найстаранійше.

ДРУКАРНЯ зъ кавчуковыми черенками для кождого легко надаючи ся, почавши вѣдъ 1 зр. и высше. Стампіді металевій и кавчуковій, гербы, монограмы, стампільній марки, станцы, таблицѣ литій и граверованій и проче.

Замовленя зъ провінцій подагоджують ся вѣдворотною почтою. 290 86—52

НА СВЯТА!

Знаменитій Горѣвки и Румы

а також

„ff“ спіритусъ ректифікованый 37½, Bongout на наливки

поручае

Перша Брѣдска Рафіне рія Спіритусу — *фабрика Руму и Лікерівъ* 471 4—10

Братовъ Капелюшъ въ Старыхъ Бродахъ

Складъ фабричный Львовъ Знесѣне.

Експедиція почавши вѣдъ 5-кільовыхъ посылокъ.

Розклад їзди поїздів залізничних

важний від 1 жовтня 1898

часом середньо-европейського (півгодиною пізнійшого о 36 хвилин від часу львівського).

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова
приходить о			відхо	дить о	
	6.45	з Ільцан	6.00		до Підволочиськ з головн. двірця
	7.40	„ Янова	6.05		„ Ільцан
	7.50	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиськ з Підзамча
	7.55	„ Сокаля	8.35		„ Кракова
	8.05	„ Лавочного		8.50	„ Кракова
	8.15	„ Тернополя на головний дворець		9.15	„ Сколього
	9.05	„ Кракова		8.45	„ Янова
	10.35	„ Ільцан		9.35	„ Підволочиськ з головного двірця
	10.45	„ Ярослава		9.58	„ „ „ Підзамча
	1.01	„ Янова		9.55	„ Белеця
1.30	—	„ Кракова		10.55	„ Ільцан
	1.40	„ Сколього	1.55		„ Підволочиськ з головн. двірця
1.50	—	„ Ільцан	2.08		„ „ „ Підзамча
2.18	—	„ Підволочиськ на Підзамче	2.40		„ Ільцан
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.50		„ Кракова
	5.00	„ Підволочиськ на Підзамче		8.—	„ Ст. ня
	5.25	„ „ „ голов. дворець		4.55	„ Ярослава
	5.40	„ Ільцан			
	5.55	„ Сокаля			
		ніч			**ніч**
	3.04	„ Підволочиськ на Підзамче		4.10	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.30	„ Ільцан
	6.10	„ „		6.40	„ Кракова
8.45		„ Кракова		6.55	„ Тернополя з голов. двірця
	9.10	„ Кракова		7.—	„ Лавочного
9.39		„ Підволочиськ на Підзамче		7.10	„ Сокаля
9.45		„ Ільцан		7.15	„ Тернополя з Підзамча
9.55		„ Підволочиськ на головн. дворець		7.44	„ Янова
	10.30	„ Лавочного		10.05	„ Ільцан
	12.15	„ Сколього	10.40		„ Кракова
				11.00	„ Підволочиськ з головного двірця
				11.27	„ „ „ Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. 9

ТУТКИ зъ найлучшои бібулки французкои. египетскои и Abadie, всюды жадати только зъ фабрики „POLONIA“ Каролины Недзвецкои у Львовѣ, ул. Сокола ч. 1. Наслѣдоване взборонене, марка охоронна.

893

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣвчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянськои. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

Ч. 286. Львовъ, Середа 23 Грудня 1898 (4 Сѣчня 1899.) Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що днія (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ що второкъ, и що второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшовского ул. Княжого 2.; — въ Ярославю Д. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Sellerstätte; P. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: H. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надсилкабот за инсерати виконує у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пів рону	9 зр.	на пів рону	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пів рону	8 зр.
на чверть рону	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пібдь ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямації неопечатані вільні вѣдь порта.

Поєдиноке число коштує 8 кр. а. в.

Отложеними листи приймають ся по цѣнѣ 10 кр вѣдь одного стрічка инсераторов або ся мѣсяць з 25 кр. в рубрицѣ „Надісляне“ по 25 кр. а. в.

Недокладне и пізне доставленє приватні числить ся по 15 кр. вѣдь сотника.

Що-жь зроблять „никамерованій“?!

Якъ вѣдомо — середъ дебаты надъ буджетовою провізорією въ соймѣ забравъ слово такожь посолъ Барвѣньскій — якъ сказавъ — въ уповажненя руского клюбу соймового.

Бесѣда посла Барвѣньского не була анѣ така обдумана та всесторонна, анѣ зовсѣмъ не така рѣшуча, якъ посла д-ра Окуневского, котрый вкінци заявивъ, що буде голосувати противъ провізорія буджетовои, а и Барвѣньскій очевидно — за буджетомъ. Рѣчь ясна — посолъ Барвѣньскій не смѣвъ говорити анѣ о угорскій угодѣ [скорпіоны, якими за тую угоду незаможный рускій посолъ смагавъ коло польске, досягали и плечей нашихъ никамератовъ, яко слѣпыхъ союзниковъ кола польского въ радѣ державній] — анѣ о селянськихъ розрухахъ противжидовскихъ въ Галичи изъ „святою коршмою“ — анѣ о доли засудженыхъ селянъ рускихъ за Бадєнівскій кровавій выборы — анѣ о выбо ахъ вже за часовъ намѣстникованія графа Шінінського. Посолъ Барвѣньскій обмежився ся на звычайного свого конька: на языкъ рускій въ урядахъ та школахъ — бо жь се такъ сказати-бъ суть его програмы політичной — и въ тѣчъ дѣлѣ его бесѣда була доповненемъ того, що передъ тымъ сказавъ у своїй промовѣ посолъ Окуневскій.

И вийшла цѣкава рѣчь! Никамерованый посолъ, союзникъ кола польского и пібпора правительства — мусѣвъ въ цѣлій своїй промовѣ констатувати лише: пакость за пакостію, кривду за кривдою, переслѣдуване за переслѣдуваннамъ! То чей же цѣкаве — въ устѣ посла-„урядовца“!

Прочитайте, що вонъ говоривъ:

„Перейдѣмъ ся лише по Львовѣ и споглянѣмо на всѣ тій уряды, що стоятъ пібдъ доглядомъ краевыхъ властій. И тутъ зразъ впаде намъ въ очи, якъ то переведена та рѣвноправность, почавши вѣдъ ц. к. намѣстництва, а скінчивши на дирекціи скарбу, почтъ и телеграфовъ. Одинъ судъ краевый цивільный стае лише доказомъ, що тамъ все вроблено, якъ нымагаютъ основній законы, якъ приказуютъ розпорядженя. Але на се можуть намъ сказати такъ, якъ колись сказавъ менѣ бувшій міністеръ торговлѣ гр. Вурмбрандъ, коли я домагавъ ся у него переведеня написовъ на желѣзницахъ и урядахъ почтовыхъ и телеграфічныхъ — „das sind Aeusserlichkeiten“. Правда, се зверхній означки, але они свѣдчать зарівно, якъ тамъ выглядае въ серединѣ — а выглядае всюды тамъ може ще гірше. Артакулъ XIX. основныхъ законовъ и тій численій розпорядженя (попередно згаданій) остаютъ у великій части мертвою буквою на папері, они не выконуютъ ся въ цѣлій повнѣ мимо того, що начальній власти краевій заявляютъ намъ свою добру волю и охоту бути справедливыми и безсторонними та увзглядняти оправданій нашій домагання. Такожь зъ устъ Е. Е. нового намѣстника чули мы такій запевненя. Се намъ мило почути, але такихъ словъ чули мы вже досыть, а хочемо бачити дѣла. Мило намъ було почути, якъ нашъ Наймілостивѣйшій монархъ на адресу краевого сойму вѣдповѣвъ намъ такожь рускою мовою и тымъ наново затвердивъ ся рѣвноправность и рѣвновартность зъ другою мовою краевою. Однакъ Е. Е. п. намѣстникъ, хочь въ своїй промовѣ звертавъ ся и до заступниковъ рускаго народа, до рускихъ словъ и запевнивъ ихъ о своїй справедливости и безсторонности, о увзглядненю оправданыхъ ихъ домаганъ, не звволивъ промовити хочь-бы сего коротного уступу рускою мовою, якъ то звычайно роблять краевій маршалки — и тымъ признати рѣвноправность рускаго языка въ польскимъ. Сподѣваемо ся, що Е. Е. намѣстникъ, вдучи яко заступникъ Корони за свѣтлымъ примѣромъ нашого Наймілостивѣйшого монарха, зволитъ такожь до рускаго народа и до его заступниковъ, рускихъ словъ промовляти рускою мовою; бо якъ же-жь можна сподѣвати ся, щобы вѣдтакъ староста або комісарь чи практикантъ признававъ руску мову рѣвноправною и нею послугувавъ ся въ рускими сторонами?

Въ марци 1897 выдавъ бувшій намѣстникъ кн. Санґушко до пібвладныхъ властій розпорядженя, що парохівъ рускихъ и рускій уряды парохіяльній належитъ уважати яко руску сторону и переписувати ся въ ними рускимъ языкомъ и письмомъ. Се була лише пригадка окружника попереднього намѣстника гр. Баденього. Однакъ староства не зважаютъ на се и по давному на перекоръ основнымъ законамъ и розпорядженимъ бажали бы понизити руске духовенство до степеня урядовыхъ Matrikelführer-бвъ.

Останными часами руске духовенство, огорчене такимъ непошанованемъ рускаго языка, стало домагати ся, щобы урядовій власти вѣдносили ся до урядовъ парохіяльныхъ въ рускімъ языцѣ, и длятого звертае дописи, писаній языкомъ польскимъ, а въ ц. к. намѣстництвѣ мае бути цѣлый складъ сихъ зверненыхъ дописій. Начальній власти, мушу се безсторонно признати, роблять всякій заходы, щобы хочь въ части вдоволити справедливымъ домаганямъ рускихъ стербвъ що-до языковои рѣвноправности, але звычайно все розбивае ся о опбръ або неохоту и непослухъ пібрядныхъ органовъ урядовыхъ, котрій часто дѣлаютъ на перекоръ всякимъ розпорядженямъ, на перекоръ основнымъ законамъ. Коли-жь на се пожалуемо ся передъ начальными властями, достаемо звычайно запевненя, що трудно вѣдъ разу се выконати, бо нема потрѣбного числа урядниковъ, обзнаныхъ зъ рускимъ языкомъ и письмомъ. Се признане изъ стороны самыхъ начальныхъ властій [а притакнувъ сему въ сѣй хвили и Е. Е. намѣстникъ, кивнувши головою] є тымъ сумнѣйше, що въ дѣйсности кождый компетентъ о посаду урядову у всходній Галичинѣ выписуе собѣ въ компетенційній табелѣ: „ist der polnischen und ruthenischen Sprache in Wort und Schrift mächtig“ и на тій пібставѣ центральній власти именуютъ урядниковъ для всходнои Галичины. Отсе той зачарованый кругъ, зъ котрого годѣ выйти, поки законы и розпорядженя строго выконуваній не будутъ. Хто хоче бути урядникомъ у всходній Галичинѣ и взагалѣ тамъ, де е руске населене, нехай выкаже ся докладнымъ знанямъ рускаго языка и письма; хто того не хоче учити ся, най деиде шукае мѣсця!

Може хто замѣтитъ, що я говорю лише загально, а не наводжу фактовъ. Мои панове! Можна бы дуже спору вязанку такихъ фактовъ навести, але я наведу лишь кольки, котрій кидаютъ ярке свѣтло, якъ у насъ въ тѣмъ взглядѣ поступаютъ пібвладній органы.

Пок. митрополитъ-кардиналъ мавъ у своихъ добрахъ провізоріяльный сборъ. Повномочникъ Е. Е. кардинала домагае ся спиcаня протоколу въ рускімъ языцѣ, однакъ судья вѣдмовивъ и треба було аж натиску зъ апеляціи, щобы судью до того спонукати. — Минувшои сесіи соймовои внесли руски послы интерпеляцію до правительственного комісаря, позаякъ судья тутешного карного суду въ прасовѣй справѣ не мігъ увзглядняти ихъ домаганя, щобы протоколъ въ ними бувъ списаный по руски. На сю интерпеляцію правительственный комісарь доси не зволивъ вѣдповѣсти, а той самъ судъ высилае рускимъ посламъ въ тій справѣ вѣдозву написану не по руски, хочь знае дуже добре, що они е сторона руска. Якъ-жежь можна сподѣвати ся щобы н. пр. въ селянинома, звычайно несвѣдомымъ права, поступало ся законно, коли въ такихъ выпадкахъ не знаже ся на законы?

Подібно поступаютъ и політичній и скарбовій власти. Одному священикови въ Бродщинѣ, що не хотѣвъ принять платничого наказу въ польскімъ языцѣ, домагаючись рускаго, казано примусово доставити сей наказъ або прибити на дверехъ его хаты. Староства посылаютъ формулярѣ выказу новобранцѣвъ въ нѣмецкімъ або польскімъ языцѣ и пібдъ загрозою кары кажуть выповнити, але борони Боже въ рускімъ языцѣ! инакше посылаютъ карного пбсланца. Староста перемышляньскій покликує навѣть священиковъ ad audiendum verbum пібдъ загрозою примусовои приставы. Такимъ способомъ якъ и нетактовнымъ поступованемъ при рѣзныхъ нагодахъ супротивъ священиковъ въ присутности селянъ пібкопує ся повагу духовенства и тымъ способомъ правительственій органы сходять ся въ своихъ змаганяхъ зъ радикалами. Его Е. п. намѣстникъ въ своїй промовѣ вказувавъ на потребу пошанованя власти. Признаемо вповнѣ конечну потребу пошанованя власти, особливо въ теперѣшныхъ часахъ загального розладу и розстрою, коли рѣзній чинники силкуютъ ся зничити повагу всякои власти. Але-жь до сего пошанованя власти начальнои треба такожь конечно спонукати и пібрядній органы урядовій, котрій маловажатъ собѣ законы и розпорядженя высшихъ властій, котрій пібрываютъ повагу духовнои власти, що одно ще може вилывати на народній масы.

Сподѣваемо ся отже, що Е. Е. намѣстникъ, постаравши ся о пібвищенє адміні-

Зъ нагоды рускои выставы штуки.

IV.*)

Въ „Дѣлѣ“ не появило ся доси ширшого справоздання зъ выставы образовъ членовъ Товариства для розвою рускои штуки. Знаю на певно, що таке справоздане було обѣцяне, а позаякъ реценсентъ не додержавъ слова, то я уважаю за вѣдповѣдне выручити его. Коли моя критика выдаватись-ме де-кому за остра [она така зовсѣмъ не е!], нехай знае, що така критика ще нѣкому не зашкодила.

На змѣстъ, а навѣть технічну якбсть артистичнои творчости вилывають головно два моменты: хѣдъ загально людского культурного розвитку, достосованый до національныхъ умовинъ та мѣсцевои природы, и меценаты штуки, взагалѣ консументы, взглядно ихъ потребы естетичній, смакъ, погляды и забаганки. Бувають часы або суспільности, де перемагае перший моментъ — тогдѣ мають перевагу бѣльшій артисты, пібносять рѣвень штуки, надають ѣй пятно власнои индівідуальности, пібносять смакъ публики и вѣдкрываютъ передъ нею що-разъ новѣйшій видокругы; або артисты понижуютъ ся до уподобань пересѣчныхъ богатыхъ интеліґентовъ, жиючихъ грошевій, а часто черезъ те и въ моральній залежности вѣдъ нихъ, — артистичный поступъ тогдѣ зупиняетъ ся або штука йде назадъ. Чимъ бѣльша залежность, тымъ бѣльшій застій. Лучае ся однакъ — и се тревае звычайно довше — що перший и другій моментъ вилываютъ на розвій штуки въ рівній силѣ, кождый зъ свого становища, — се часъ переходовый межи двома епохами [перелом].

У насъ, у всходній Галичинѣ, де ще до недавна ходовою европейскои культуры сталено грбаче чоло, и то зъ успѣхомъ, — перший моментъ нѣчого не значивъ, а не мігъ вилывати и другій, бо богатый меценатъ штуки и Русинъ — се поняття, котрій себе взаимно выключаютъ.

А однакъ наша штука [маю тутъ на гадцѣ спеціяльно малярство] черезъ довгій вѣки розвивалась и поступала все на передъ, але такъ незначно, що треба просто силувати ся, абы той поступъ добачити. Ся одиноку оселею були церкви, отже теренъ для змѣнъ и поступу неконче приступный. Що она тутъ не скостенѣла або не передавала безъ жадныхъ змѣнъ візантійскій шабльоны вѣдъ покольня до покольня — се мабуть заслуга нашои великому догматизмови неподатливои вдачѣ. Той поступъ видимо тымъ выразнѣйше, коли порівнаемо образы нашихъ церковъ зъ иконами россійскихъ церковъ минувшихъ столѣтій. Тамъ панує все штивність; у насъ проявляти ся якъ бы слабенькій вѣдблискъ жытя. Хочь въ послѣднихъ часахъ — о скблько знаю — и Россія въ бѣльшихъ мѣстахъ поступовои въ малярствѣ вѣдчинила дверь храмовъ, — у насъ противно: майже всѣ бѣльшій замовленя въ тѣмъ взглядѣ попроваджено такъ неумѣло, що анѣ поступъ анѣ руска штука нѣчо не скористали.

Малярство религійне пібтримуе у насъ лише офіціяльна потреба украшеня публичныхъ религійныхъ институцій; по-за тымъ оно не истнуе, а що-найбѣльше перебувае першій заледви замѣтный початокъ свого истнованя, чого доказъ дала перша выстава малярівъ членовъ Товариства для розвою рускои штуки.

Коли сю першу [по коломыйскій въ 1880 року другу] выставу образовъ нашихъ малярівъ порівнаемо зъ якою-будь нашою, отъ хоть-бы въ львівскою товариства Przyjaciół sztuk pięknych, переконаемо ся, яка она мізерна — менше навѣть зъ причины технічного выкінченя картонъ, якъ за-для ихъ змѣсту. У Полякбвъ, якъ и у нашихъ народбвъ выростае літературна и артистична творчість зъ цѣлого организму націи — а она вѣдбиткомъ ся споминовъ историчныхъ подій, уподобань, бажань и мрій а часомъ и вѣдблескомъ высоты интелектуальнои зрѣлости націи; — у насъ се можна сказати про літературну продукцію, а про артистичну зовсѣмъ нѣ; межи одною а другою прогалина величезна.

Коли-бъ нашій артисты малювали на розказъ нашои публики, выйшли бы зъ того послуху образы церковній, религійній [образъ церковный вѣдрізняе тымъ вѣдъ религійного, що въ другімъ вымагае ся вже артизму, коли перший може безъ сего обійти ся], историчній и побутовій; водпали бы краевиды безъ штафажівъ [особъ на краевидахъ по значній части на першихъ планахъ], поодинокій студій зъ природы, такъ типы людей якъ и мертвои природы, концепціи модерністично декораційній и илюстраторскій якъ и декадентично-символістичній. Малярство религійне и историчне є вже анахронізмомъ въ Европѣ, а рацію мало бы лише малярство церковне, зъ причины конечности украшеня домбвъ Божихъ, и малярство побутове [genre] зъ жытя мужицкого, котре въ нашій плебейскій націи є вельми пожадане, коли нашій найважнѣйшій, бо політичній и національній змагання мають свій корѣнь въ народѣ, въ мужицтвѣ.

На выставѣ не бачили мы, на жаль, анѣ одного такого образа зъ жытя мужиковъ и робітниковъ, навѣть анѣ одного типу національного, а се лишень доказъ, якъ у насъ штука вѣдорвана вѣдъ жытя, черезъ що — intra parentesin сказавши — маляръ нашій, до котрыхъ и авторъ сихъ словъ належитъ, выставили собѣ артистичне свѣдоцтво убожества. Не выставивъ нѣхто такожь образу историчного.

И що-жь властиво було выставити, коли такого образа у насъ ще нема? Правда, наша талановитый та енергічный трохи историчный маляръ Микола Ивасюкъ малюе вже вѣдъ давна „Вѣѣздъ Хмельницкого до Кіева“, однакъ зъ недомоги фінансовои не може выкінчити образа, бо историчній образы вымагають найбѣльшого грошевого накладу, вже хочь-бы черезъ заложене гардероби историчныхъ костюмовъ. Инший его образы зъ жытя Запорожцѣвъ трудно назвати историчными, а исторично-побутовыми, кромѣ „Хмельницкого пібдъ Збаражемъ“, але и то бѣльше портретъ славного гетьмана яко переможця, а не образъ историчный.

Молодій артисты управляютъ теперь илюстраторство въ дусѣ модномъ [модерніямъ], до чого не треба великого богатства, лише таланту, але и зъ обсягу тои штуки не выставлено нѣчого, а одиноким репрезентантомъ ви є Теофіль Терлецкій въ Монахіюмъ. Нашій публицѣ пригадавъ ся вонъ сего року черезъ Варшаву въ Tygodnik-у illustrowan бмъ, певно що и зъ тои причины, що у насъ илюстрованыхъ журналовъ нема. Помѣстивъ вонъ тамъ кольки прегарныхъ илюстрацій въ стилю „модéрнъ“.

*) Гл. чч. 245, 246 и 264 и 265.

страційного персоналу, буде строго наставати на те, щобы урядники точно выконували законы и розпоряджения въ дусѣ повнои справедливости, щобы такожь справы були скорше полагоджуваны и щобъ на тѣмъ не потерпѣла громадска автономія, бо теперь ще часто бувае, що выбрана нова рада и черезъ кѣлька лѣтъ не може обняти урядованя, позаякъ протесты внесенй не полагоджують ся по кѣлька рокѣвъ.

Выс. соймъ признавъ самъ потребу точного выконуваня розпоряджень и ухваливъ на внесене посла Вахнянина резолюцію до правительства въ справѣ выконуваня розпоряджень що-до языка руского въ урядованю. Сама повага краевои репрезентацін вымагае, щобъ она наставала на правительство и домагала ся выконуваня ухваленыхъ въ сѣй Выс. палатѣ резолюцій. Точне выконане сихъ розпоряджень языковыхъ можливе однакъ лише тодѣ, коли урядники будуть добре знали обидва краевй языки въ словѣ и письмѣ, до чого они обовязанй, займаючи въ краю урядовй посады.

За-для тыхъ причинъ поновляю я кождои сесіи соймовои мое внесене о заведене обовязковои науки обидвохъ языкѣвъ краевыхъ въ середныхъ школахъ, однакъ Выс. соймъ до сего не прихиливъ ся и ухваливъ лише полишити радѣ шк. краевѣй заведене надобовязковои науки руского языка, що не осягне намѣренои цѣли; а крѣмъ того установленe лекторѣвъ руского языка на университетахъ у Львовѣ и Краковѣ и на львѣвскѣй политѣхніцѣ. Рѣкъ добѣгае зъ того часу, якъ се ухвалено, а справа доси залягае въ міністерствѣ просвѣты. Оттакъ то выконуе правительство соймовй резолюцій, котрй вѣдносять ся до рускихъ справъ! Чи на тѣмъ не терпить и повага краевои репрезентацін, що правительство на волю сойму краевого такъ мало звертае уваги, се лишаю Вп. панамъ до осуду.

На поли публичного выховання не лѣпше выглядае та рѣвноправнѣсть, запоручена законамъ. Рускй професоры можуть навѣть знатного становища добити ся на чужихъ университетахъ, на пр. въ Празѣ, въ Градцу, рускй доценты можуть доступити габілітацій въ Краковѣ а навѣть въ Загребѣ, лише въ львѣвскѣй святини наукъ зачинень для нихъ ворота, бо тутъ не выстачае сама наукова кваліфікація, хочь-бы она була признана науковыми повагами вѣденьскими, берлиньскими або иншими европейскими. Сему вѣдпорному становищу львѣвского университету треба завдячити, що руска катедра цивільного права вѣсѣмъ лѣтъ необсаджена, що нинѣ нѣхто не хоче марнувати своихъ молодыхъ лѣтъ на науковй студіи, щобы вѣдтакъ по довголѣтныхъ трудахъ осѣсти на ледѣ. Такимъ способомъ рускй науковй силы, замѣсть служити краеви и для него працювати, тратять свѣй вѣкъ по-за границями краю, служать чужимъ.

На торѣшнѣй сесіи Выс. сойму ухвалено заснованe рускои гімназіи въ Тернополи въ сѣмъ ювілейнѣмъ роцѣ. Перша клясa вѣйшла въ житe доперва въ жовтни и показало ся, що умѣщене е, и силы учительскй и книжки, а що найважнѣйше, бѣльше якъ звычайне число ученикѣвъ. Однакъ всѣмъ вѣдомо, що правительство доперва пѣдъ великимъ напоромъ перевело сесю ухвалу Выс. сойму, вдоволяючи дѣйстнѣй потребѣ рускои молодежи. А чи такe заспокоюване дѣйстныхъ потребъ и домагань рускаго народа не лишае по собѣ гѣркаго несмаку — се панове самй зволите розсудити.

Коли вже о Тернополи мова, то мушу зъ поручена рускаго клюбу згадати и про другу справу шкѣльну, котра тягне ся вже два роки мимо всякихъ прагадокъ. Тернопѣлька рада мѣска ухвалила одноголосно въ одній зъ тамошныхъ чотирокласовыхъ шкѣлъ мужескихъ завести рускій языкъ выкладовый, позаякъ до сей школы учащають майже самй рускй хлопцѣ. Не сподобало ся се родичамъ кѣльканацять дѣтей польскихъ, внесли противъ сего протестъ и справа до нинѣ не порѣшена залягае въ міністерствѣ.

На подѣбну проволоку заносить ся и зъ ухвалою рады громадскои въ Добротворѣ, каменецкого повѣта, запавшою передъ осьми мѣсяцями и до нинѣ неполагодженою, хочь спонуканый моими выборцями, я пильно коло того заходивъ ся. Такъ само вже три роки неполагоджена ухвала рады громадскои въ Куликовѣ, жовкѣвского повѣта, въ тѣй самѣй справѣ.

Ѳ. Е. п. намѣстникъ въ своѣй промовѣ вказавъ на потребу просвѣты въ масахъ. Справдешна просвѣта може принятись и закоренити ся мѣцно, коли школа буде ей подавати молодежи въ рѣднѣй мовѣ, а може та просвѣта удержати ся и скрѣпитась лише зъ пѣдмогою читальнѣ; инакше давнй ученики народнои школы у великѣй части борше чи пѣзнѣйше стануть знова неписьменными, аналфабетами. Зъ просвѣтою буде такожь двигати ся добробытъ селяньства и мѣщаньства, коли въ народнѣй школѣ буде плекати ся замилованe до практичнои науки садовництва, пчѣльництва и господарства, до науки зручности, коли вѣдтакъ побѣчь читальнѣ повстане сѣльска крамниця, щадниця, каса позичкова и т. д. Але у деякихъ орґанѣвъ правительственныхъ е ще свои окремй погляды про тй способы пѣднесеня просвѣты и добробыту народного. Я самъ на собѣ сего досвѣдчивъ, що за те, що я въ Тернопѣльщинѣ свого часу засновувавъ читальнѣ и въ нихъ мавъ вѣдчиты найльояльнѣйшого змѣсту, бувъ запѣдозрѣный въ тамошнѣмъ старостві, котре доносило нѣбы-то тй читальнѣ мають цѣль ширити ненависть до другихъ народностій въ краю [такъ було въ реляцін], а теперь одного учителя въ Станиславовщинѣ представляють червонымъ радикаломъ за-для того, що мае по читальняхъ вѣдчиты о годѣвли товару и т. п. господарскихъ наукахъ. Се може выдати ся неимовѣрнымъ и выдуманымъ, але се можна стверднти документами. Такъ н. пр. перемыске староство передъ чотирма роками въ реляцін до намѣстництва не попирало потверджения статутѣвъ читальнѣ въ одній громадѣ того повѣта, позаякъ [се наводжу дословно] „до осягнення означенои статутомъ цѣли мають служити такожь слѣдуючй для загального спокою и порядку и для самыхъ основателѣвъ читальнѣ небезпечнй средства а именно: вѣдчиты и розмовы, закупно господарскихъ нарядѣвъ и потребъ, продажа рѣльныхъ плодѣвъ и заснованe задатковои касы". [*Слухайте! слухайте!*] Се дѣйстно неимовѣрне, але вовсѣмъ правдиве и характерызуе досадно погляды, якй ще е въ деякихъ староствахъ на просвѣту и матеріальне подвигнене нашого селяньства и мѣщаньства.

Чи-жь таке поступованя правительственныхъ орґанѣвъ може будити довѣре у народу до властій? чи не выкликуе се огорченя и невдоволенa? Є се справдѣ политика шпильковання..."

Отсе слова посла Барвѣньского.

А яке-жь заключене?

„Коли-бъ изъ змѣною краевого правительства — кѣнчивъ посолъ — мало наступити обмежена правъ рускаго народа, вѣдклоненое оправданыхъ потребъ для его розвою [*нѣбы то за др. Баденього и кн. Сапѣшка такій буев гаразде! Ред.*] — то мы сего не злякаемо ся, бо мы певнй, що руска суспольнѣсть вже на стѣлько свѣдома, що пѣддержить зъ цѣлою силою змагання до осягненя повнои рѣвноправности рускаго народа и не дасть ся зсунути до значеня меншевартныхъ народѣвъ".

Рѣчь певна — руска суспольнѣсть вже зъ-давна иде своею дорогою — зовсѣмъ иншою нѣжь посолъ Барвѣньскій. Але то замѣтне, що на сесію бесѣду атамана рускихъ урядовцѣвъ намѣстникъ мовчавъ, а панъ Бобжиньскій старавъ ся осмѣшити его замѣты що-до школъ въ Тернополи.

Що-жь теперь зроблять бѣдній нашій „инкамерованій"?

Поѣдуть незабаромъ до Вѣдня и знова у союзѣ зъ коломъ польскимъ будуть зъ усеи силы пѣдирати Высоке правительство...

Письма зъ краю.

Зъ Бобреччины пишуть намъ:

Якъ бы бувъ хто гадавъ, що дня 29 грудня „Руска Рада въ Бѣбрцѣ" яко політичне товариство займае ся політикою, бувъ бы дуже помылився, бо цѣлый часъ запяли рефераты торговельнй и господарскй, такъ що найбѣльшій політичный боягузъ мѣгъ смѣло коло самого комісара сидѣти.

Пѣднесено на передъ справу *Союза крамниць въ повѣті*, котрй черезъ те, що не побирають товарѣвъ гуртомъ зъ першои руки, и самй лишь вегетують и е пострахомъ покупцѣвъ. Вп. п. Нагѣрный, директоръ „Народнои Торговлѣ", пояснивъ справу такого гуртовного спроваджуваня товарѣвъ зъ першои руки, при чѣмъ пѣдписавъ, що Народна Торговля хоче недовѣ заложити пѣдъ Львовомъ магазинъ гуртовый. А о. Ив. Билинкевичъ вѣзвавъ всѣхъ присутныхъ членѣвъ заангітувати межи властителями крамниць, абы зголосили до выдѣлу „Рускои Рады", якихъ товарѣвъ кожда крамниця мѣсячно найбѣльше спотребовуе и яку цѣну за товаръ той платить. Тогдѣ буде можна за помочію Народнои Торговлѣ вѣднести ся до фабрикъ, абы гуртовно спроваджувати для крамниць товары. Особливо товары потрѣбнй для селянъ, якъ шкѣры, свѣтло, перкалѣ и хусты можна бы вбувати въ крамницяхъ зъ хѣсномъ для крамарѣвъ и селянъ. Инша рѣчь зъ товарами — для интелігенціи. Тутъ бы добрый бувъ склепъ у Бѣбрцѣ на удѣлахъ, до котрого повинний причинити ся головно священники и учителѣ. Такій склепъ есть въ Долинѣ коло Стрыя и, якъ кажуть, розвиває ся добре. Чому бы не мѣгъ розвиватись и въ Бобреччинѣ? Тажь мы не вѣдъ мачохи, а сила насъ значна: 150 учителѣвъ, 50 священникѣвъ, а ще додати урядникѣвъ троха — разомъ число поважне. А кѣлько то мы платимо за те, що не маемо гуртовного свого склепу? У Львовѣ цукоръ 38 кр., у насъ 40; у Львовѣ мука 16 кр., у насъ 19 кр.; нафта 18 кр., у насъ 19; всюда на кѣлько о крейцаръ або о два бѣльше, а тыхъ крейцарѣвъ Бѣгъ мае.

Другою справою, котру пѣднѣсъ о. Ив. Билинкевичъ, есть проектъ *устроеня вѣча через „Просвѣту" и „Руску Раду" въ Бѣбрцѣ въ осени 1899 року*, при чѣмъ бы устроено *выставу сѣльскихъ продуктѣвъ и знарядѣвъ господарскихъ* хотяй въ мініятурѣ. Радку тую приняли зборы „Рускои Рады", а філія „Просвѣты" певно радо се пѣдопре, бо-жь то интересъ вынятый зъ душѣ того товариства. Розширюване добрыхъ продуктѣвъ и уможливлене збуту ихъ въ ширшѣмъ кругѣ — то задача такои выставы, а при тѣмъ и охота похвалитись, що „и мы щось маемо" причинить ся до усовершуваня своихъ выробѣвъ. Щорѣчне устроюване такихъ выставъ може стягати значне число купуючихъ и причинити ся до живѣйшого торговельного руху нашои охрестности.

Оттакй то гадки въ Бобреччины пускаемо Вамъ, Вп. читателѣ, пѣдъ коляду. Дай Боже, абы при родинномъ теплѣ Рѣздвяныхъ святъ выгрѣлись они та выросли въ могуче дерево и зацвили на славу и добро нашои охрестности и цѣлои нашои вѣтчины!

Переглядъ політичный.

На вчерашнѣмъ засѣданю трієстиньского сойму словѣньскй послы не явили ся. Зъ причины утворена славяньскои гімназіи въ Пісіно соймъ ухваливъ резолюцію, въ котрѣй означено національнй права италійскои людности. Правительственный комісарь вѣднеръ енергічно пѣднесеній противъ правительства закиды, заявляючи, що утворена словѣньскои гімназіи въ Истрін вѣдповѣдало вымогамъ справедливости, а нѣхто не може въ тѣмъ добачувати загрожения интересѣвъ италійскои націи. Зъ причины, що публика вѣбрана на галерін безнастанно выкрикувала и правительственному комісареви не давала говорити, президентъ палаты казавъ галерію выпорожнити. Сесія вѣдрочена.

Slovenski Narod пише, що вже въ 1896 роцѣ Словѣнцѣ постановили за условѣ вступленя до сойму выповнене ихъ жадань. Але правительство анѣ думае о тѣмъ. Особливо вѣдносить ся се до шкѣльництва, де Словѣнцѣ нѣчо не одержали. Словѣньскй послы ждуть на скоре полагодженe ихъ справъ, бо въ противнѣмъ случаю будуть знати, якъ мають поступити. — На засѣданю сойму въ Горицію епископъ голосувавъ зъ Словѣнцями. Зъ тои причины 35 осѣбъ перейшло на протестантизмъ. — Въ Побережу веде ся сильна аґітація противъ словѣнскои гімназіи въ Пісіно. Въ тѣй справѣ уряджують Італійцѣ дня 15 с. м. вѣче. Всѣ бурмістры Побережа приреклн взяти участь въ сѣй демонстрацій.

— —

На вчерашнѣмъ засѣданю угорского сойму п. Шіма поставивъ внесене, щобы промовы Банфіого выгодошеном на послѣднѣмъ засѣданю палаты, не умѣщувати въ стенографічнѣмъ протоколѣ. Коли сесе внесене вѣдкинено, опозиція поставила внесене, щобы справу передати комісіи до розслѣджуваня протоколѣвъ. Голосоване надъ симъ внесенемъ вѣдложено до слѣдующого засѣданя. Вѣдтакъ президентъ заридивъ вѣдчитане найвысшого розпоряджения въ справѣ квоты. П. Польоні пѣдписавъ закидъ зъ тои причины, що палатѣ предложено лише вѣдпись, а не оригіналъ розпоряджена. Палата не може принятн его до вѣдомости, бо оно суперечне зъ законами. Міністеръ Люкачъ заявивъ, що найвысше розпоряджене, такъ пѣдъ взглядомъ змѣсту якъ и формы, цѣлковито вѣдповѣдае вымогамъ закона: Я бы мѣгъ се легко доказати, але стоячи на становиску, що доки палата не мае выбраного президента, не може запускати ся въ мериторичну дискусію, не згоджу ся на се, щобы замѣсть найвысшого рескрипту ставъ ся предметомъ спеціяльнои дискусіи. Правительство буде уважати своимъ обовязкомъ, чи то пѣдчасъ дискусіи надъ провізоріемъ, чи пѣдчасъ буджетовои дискусіи умотивувати свое поступоване зъ правного становиска. По кѣлькохъ ще промовахъ въ тѣй справѣ, президентъ вѣдрочивъ дальшу дискусію на нинѣ. При кѣнци засѣдання правительство предложило палатѣ справоздане о тыхъ зарядженяхъ, якй правительство уважало за потрѣбне поробити зъ огляду на теперѣшне положенe.

Дневники доносять, що провѣдники опозиційныхъ сторонництвъ нараджують ся надъ можливостію компромісу зъ правительствомъ. Посередникомъ мае бути гр. Юлій Андраши.

— —

Скликане національного збору на Критѣ буде здаять ся вѣдложене на пѣзнѣйше. Князь Юрій конферувавъ вчера зъ генеральнымъ грецкимъ конзулемъ зъ Салѣніки и зъ бувшимъ президентомъ комітета кретеньскихъ повстанцѣвъ Сфакіянакісомъ, котрый прибувъ до Кандіи на спеціяльне завѣзване князя. Адміністраційна рада, яка буде утворена на Критѣ, буде складати ся зъ управителѣвъ департаментѣвъ: адміністраційного, фінансѣвъ, судѣвництва, просвѣты, публичныхъ роботъ и торговлѣ. Новый зарядъ мае увійти въ житe вже въ днемъ 13-ого сѣчня. До судовыхъ трибуналѣвъ, котрй мають бути утворенй въ найблизшѣмъ часѣ, мае бути покликане провізорично певне число судьѣвъ зъ Греціи.

— —

Положенe Американцѣвъ на Филіпінахъ зачинае бути дуже критичне. Побереже пристани острова Ильойльо обсадили добре узброенй повстанцѣ и не гадають уступати. Ґенералъ Мілесъ зажадавъ вѣдъ повстанцѣвъ, щобы найдальше до трийцятого грудня вѣддали мѣсто въ руки Американцѣвъ. Повстанцѣ не сповнили жадання Мілеса и рѣшили евентуальный атакъ Американцѣвъ на мѣсто вѣдперти силою. Три американськй кораблѣ вже приготовили ся до борбы. Американьске правительство приготовляе нову вѣйскову експедицію на Филіпіны и вже за два тыждня вышле туды шѣсть полкѣвъ.

Ґенералъ Ріо донѣсъ до Мадрита, що повстанцѣ заманили одинъ испаньскій вѣддѣлъ въ замкнене мѣсце пѣдъ Балябака и вытяли его до ноги.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Союзъ крамарскій въ Перемышли оголосивъ въ часописяхъ и выславъ звыжь сто запрошень до крамниць та читалень въ перемыскѣмъ окрузѣ на нараду въ справахъ економічныхъ на день 12 грудня 1898; однакожь прибуло дуже мало людей: на 70 крамниць и 50 читалень явило ся всего: 16 делегатѣвъ и 3 священники. Сумно! Делегаты були зъ громадъ: Горохѣвцѣ, Мацьковичѣ, Княжичѣ, Вышатичѣ, Бушковичѣ, Бушковички, Селиска, Радохонцѣ, Нижанковичѣ, Валява, Медика, Нинковичѣ, Дахновъ, Старява коло Мостискъ, Старява Синѣцка и Быковъ.

Про саму нараду такъ доносить дописувательъ „Свободы":

„Нарада розпочалась о 11 годинѣ пѣдъ проводомъ о. Захарієвичa зъ Вышатичъ. П. Липецкій, начальникъ філіи Народнои Торговлѣ въ Перемышли, предложивъ точне справоздане зъ руху крамарского. Въ р. 1895 було всего 13 крамниць, котрй побрали товарѣвъ въ Народнѣй Торговли за суму 1195 зр. а опусту дѣстали 225 зр. Въ роцѣ же 1898-бмъ було въ зносинахъ зъ Народною Торговлею 70 крамниць, а товарѣвъ закуплено за 18.844 зр., при чѣмъ опущено зъ цѣны суму 2.077 зр., то значить бѣльше якъ 10%. Народна Торговля давала такожь крамницямъ кредитъ, и то въ р. 1898 на показну суму 2.743 зр. Якъ видко зъ того справоздання, рухъ крамарскій въ чотирохъ рокахъ вельми пѣдвисъ ся, а кобы такъ тыхъ 70 крамниць брало постѣй-

Незвычайнои доброты натуральнй Вина угорскй *бутелька по крайцарѣвъ 50, 60, 70, 80 и высше поручае* 474 2–5
Фірма: Иванъ Мупинській — Львѣвъ, Ринокъ ч. 40.

Промыслово-артистучну школу у Вѣдни укѣнчивъ п. Бала, котрый доповнивъ чи доповняе ще свое образованe въ Парижи; маемо отже и свого декоратора, хотяй у насъ поки-що нема стѣнъ, на котрыхъ бы мѣгъ такій артистъ малювати.

Коли вже вычисляю „позаставовыхъ" артистѣвъ, то доповню тутъ листу п. Пѣгуляковъ зъ Черновець та пп. Куриласомъ, Продайловичемъ и Янковскимъ, котрй, а спеціяльно Куриласъ и Процайловичъ числять ся въ Краковѣ до способнѣйшихъ ученикѣвъ тамошнои школы штукъ красныхъ, и Савиномъ Абрисовскимъ, котрого тяжка хороба вѣдъ кѣлькохъ лѣтъ вѣдрывае вѣдъ артистичного образованя, а шкода, бо се значный талантъ якъ въ маляретвѣ такъ и въ музицѣ.

У Львовѣ давъ ся пѣзнати яко енергічный продуцентъ т. зв. „фушерокъ" [образѣвъ обчисленыхъ лишь на продажъ] п. Титъ Романчукъ, выѣхавшій передъ кѣлькома мѣсяцями до Монахіюмъ за за омогою сойму взглядно выдѣлу краевого. Се у насъ одинъ зъ найбѣльшихъ талановъ маляркихъ. Якъ буде мати часъ на студіи, выробить ся зъ него знаменитый артистъ.

И сецессіонистъ у насъ е — именно п. Ковнстиньскій. Позаякъ се сецесія поп generis artis causa, а образѣвъ знаного у насъ широкимъ кругамъ маляря я не мавъ до сен поры нагоды бачити, отже не можу о его артистичнѣй дѣяльности говорити.

Але вернѣмъ до выставы.

(*Дальше буде.*)

Ив. Трушъ.

но товары въ Народнѣй Торговли, то торгъ зрѣсъ бы до сумы 200 тысячъ зр. Дай Боже, щобы до того чимъ скорше прийшло, бо тогдѣ бы Народна Торговля спровадживала товары ваґонами и заложила-бъ гуртовный складъ для сѣльскихъ крамниць.

Делеґатъ зъ Старины жалувавъ ся на священникѣвъ, що не всѣ они прихильнѣ хлопскѣй орґанізациі и до крамниць та читалень не хотять мѣшати ся, а хлопы самѣ не можуть собѣ порадити, бо бракує имъ просвѣты. — О. Головацкій зъ Медики поставивъ жаданє до Народнои Торговлѣ, щобы она припоручала певнѣ и честнѣ фірмы для закупна тыхъ товарѣвъ, котрыхъ въ нѣй ще нема, н. пр. нафты, зелѣза. — О. Захарієвичъ, вѣдповѣдаючи на кѣлька внесень делеґатѣвъ щодо сесыбѣвъ збожа, торговлѣ градивомъ, яйцями и т. д., заявивъ, що небавомъ приступить зарядъ „Союза крамарского“ до основанія *товариства на статутахъ*, котрого цѣлею буде успѣшнѣйше повести крамарство, якъ и всяку торговлю, особливо по селахъ. На слѣдуючѣй нарадѣ крамарскѣй справа основанія такого товариства на статутахъ буде залагоджена.

Зъ черги приступлено до нарады надъ другою точкою, т. є. надъ справою *заложенія товариства для торговлѣ безрогами и худобою*. Всѣ згодили ся, що таке товарыство есть дуже потрѣбне въ Перемышли и що можна бы въ такои торговлѣ немалѣ выски тягнути, бо разъ, що цѣна безрогъ бы пѣдскочила, отже наши селяне бѣльше бы заробляли, а друге, що и товарыство саме могло бы зъ часомъ прийти до великихъ фондѣвъ, бо щасте наше, що жиды не роблять въ такѣмъ гандлю конкуренціи. Рѣшено поробити приготовленя до заложенія такои Спѣлки и выготовити статутъ. Але зъ нимъ же ту зачинати, коли нанѣть комітету не було въ кого зложити! Отже лишено ту справу до слѣдуючои нарады, а по-ки-що слѣдити треба, якъ пѣйде „Спѣлцѣ“ въ Станиславовѣ. Пѣдпѣсъ ся такожъ одинъ голосъ зъ-помѣжь селянъ, щобы на слѣдуючу нараду зробити гостину, такъ якъ зробила рада повѣтова, то певно бѣльше бы на нараду привѣхало ..“

Зъ Городенки.

[*П. староста мае голосъ!*]

Понеже основа письма з Городенкі поміщеного в N-і 276 „Діла“ з дня 23. грудня 1898 на першій сторонѣ під наголовком: „Вибір посла Д-ра Т. Окуневского бурмістром міста Городенкі“ не есть згідна з правдов і має тенденцію підкопати довірє населенія до ц. к. Староства і понижити повагу урядову тої ц. к. власти і ѣї орґанів, — упрашаю Честну Редакцію на підставі §. 19 устави прасовой з дня 17/12 1868 (дн. зак. держ. N o 142) аби в найблизшім або другім чеслі Діла, помістила слідующе спростованє:

I. Неправдов есть, що при виборах радних з I круга, ц. к. Староста не допустив до згоди на компромісову лісту кандидатів і волів взяти на свою лісту 9 банкерів жидів і лиш 3 поляків, — натомість правдов есть, що ц. к. Староста в жадні компроміси не вдавав ся і тов одному з виборців, — котрий до него з проектом якогось компромісу зголосив ся, заявив з увагов, що ц. к. Староста не укладає жадних ліст кандидатів на радних, і з тої причини не стояв ц. к. Староста за тими 12 голосами з I-го круга.

II. Неправдов есть, що зі Сторони ц. к. Староства загрожено бідним жидам аркушками, податками, — Бог знає ще чим, — натомість правдов есть, що анї зі сторони ц. к. Староства, анї зі сторони его орґанів нікому не грожено, анї аркушиками, анї податками і не дійшла до ц. к. Староства з тої причини жадна жалоба, — а о пущеню в рух грошей — 1000 злр. нічого ц. к. Староству не відомо.

III. Неправдов есть, якобым взивав до себе директора школи народної Кашицкого і конферував з ним в справі виборів, — почім він здогадав ся, — що слиби важни ся віддати свій голос на Д-ра Окуневского, то готов розлучити ся з жінков, котра есть учителков в Городенці, а можут зі перенести куда йнде, — натомість правдов есть — що з директором Кашицким ніколи о виборах зверхности громадской в Городенці неконферував і ніякого впливу на него під взглядом тих виборів анї безпосередно, анї посередно, не заявляв, в слід чого подібна гадка могла повстати лиш в буйній фантазиі автора письма з Городенкі.

IV. Неправдов есть, що ц. к. Староста вступив в зязь з радним З., котрі під его впливом перенав між рускими радними, ролю Ефіялта, — натомість правдов есть, що радний З. зголушував ся у мене без взивання добровільно — з 2 або 3. радними з запитанєм, — чи не буду противний его виборови на заступника начальника громади, — на що їх отвітно поучивем.

V. Неправдов есть, що на вічу скликанім дня 11-ого грудня с. р. в Городенці з причини грозячої еміґрациі „загило“: „Гей хлопи! а ви що робите? Одни з раду куют, — а другі землю свою святу лишают за море утікают, а ти Світле Староство, так опікуєш ся людми?“ — натомість правдов есть що на згаданім вічу по відчитаню вірогідного і остерігаючого перед еміґрацією листу городенского еміґранта з Канади, на запитанє председателя Д-ра Окуневского нікто із участників віча не хотів забирати голосу — лишень Д-р Окуневскі поставивши питанє: для чого той спокійний нарід, котрий любит свою рідну землю утікає за море до Америки где еще більша біда — сам собі въ розумню відповів, що причинов того руху есть нещира опіка над тим народом кругів правительственних, котрі і тепер навязуючи до виборів підперают чи накидают нам зрадника З.“ — против чому ц. к. комісар правительственний рішучо запротестував — почім Д-р Окуневскі бесіду урвав і участники віча спокійно розійшли ся.

VI. Неправдов есть, що ц. к. Староста і комісар ставляли коло Ґазди перетягненого на свій бік жандарма, натомість правдов есть, що в слід повисшого виступленя Д-р Окуневского пішли люди, як автор письма з Городенки сам признав: „по хатах від радного до радного;“ — і з тої причини зголошувало ся дійстно кілко загрожених радних — котрих анї ц. к. Староста анї ц. к. комісар не перетягав на свій бік, з просьбою о охорону передъ можливими напастями і зневагами в слід чого зарядило ц. к. Староство для забезпечня публичного спокою і порядку частиші патролі ц. к. жандармериі головно на передмістях в Городенці. — В кінци заявляю що до Львова не їздивем по інформацію з причини виборів — попереже ординація выбор. гром. обіймає в тім взгляді достаточні постановы — натомість правдов есть, що їздивем до Львова в цѣли зложеня подяки на руку Его Ексцеленції Пана Намістника за Найвисше відзначенє мене хрестом кавалерским ордера Францішка Іосифа I.

Городенка дня 31 грудня 1898.

Ц. к. Староста *Страссерь*.

НОВИНКИ.

— Зима здаєть ся нинѣ взяла верхъ надъ всѣми „реакційными елементами“, котрѣ до теперь вели въ нею борбу. Мана весны, що вѣдъ кѣлькохъ днѣвъ манила насъ своимъ теплом, легкими подувами майже веснянного леготу, уступила мѣсце правдивѣй — бѣлѣй зимѣ. Нинѣ зъ-ночи насупивъ ся хмарами змѣнливый небосклѣнъ, а густѣ платки снѣгу, гнаний вѣтромъ, почали на добре свѣй танець. Якъ бы до того ще нашь рускій морозець, то була бы нагода полюбувати ся санною на Рѣдво.

— Дирекція Товариства для розвою руской штуки повѣдомляє своихъ членѣвъ, що до Ради знатокѣвъ для рѣшаня въ артистичныхъ справахъ Товариства выбраний голосованемъ [за помочію кореспонденціи] пп. Корнило Устіяновичъ, Александеръ Скругокъ и Антоній Пилиховскій, и высилаю своимъ членамъ уплатнишимъ цѣлый удѣлъ книжочки удѣловѣй и декларациі, котрѣ просять вѣдповѣдно выповнити и якъ найскорше декларациі звернути пѣдъ адресою Товариства [Шѣдвале ч. 7]. По выкѣпченю денкихъ замовлень повѣреныхъ Товариству, зачне Дирекція повѣдомляти своихъ членѣвъ якъ и ширшу публику о важнѣйшихъ порѣшеныхъ справахъ; поки-що дѣлимо ся зъ нашими членами сконстатованымъ фактомъ, що Товариство розвиває ся, якъ на початокъ, дуже добре, и смѣемо просити: коли рускѣй родины на Святый вечеръ будуть свободнѣ вѣдъ клопотѣвъ щоденного жита, нехай згадають и про розвѣй Товариства [черезъ придбане новыхъ членѣвъ], котре ихъ удѣлами стало на ноги. При сѣй нагодѣ бажаемъ членамъ веселыхъ святъ!

— Дня 14 н. ст. сѣчня о год. 11-ѣй рано вѣдбуде ся вѣче въ Городенцѣ. Выголошенѣ будуть три рефераты: 1) о касахъ позичковыхъ и о такѣй касѣ мающѣй оснувати ся въ Городенцѣ; 2) о „Пѣдгорскѣй Спѣлцѣ“; 3) о радахъ громадскихъ.

— Выдѣлъ Товариства рускихъ ремѣсникѣвъ „Зоря“ у Львовѣ запрошуе всѣхъ членѣвъ товариства на спѣльну „просфору“, котра вѣдбуде ся въ недѣлю 8-ого н. ст. сѣчня 1899 о годинѣ 12 въ полудне въ комнатахъ товариства, ул. Краковска ч. 17. — *В. Нагорный* голова, *А. Ильчишинъ* секретарь.

— Загальнѣ зборы товариства „Родина“ въ Коломыи вѣдбудуть ся въ недѣлю 15-ого н. ст. сѣчня въ комнатахъ товариства о год. 5-ѣй пополудни. Коли-бы въ означенѣмъ часѣ не явило ся потрѣбне число членѣвъ, то того самого дня вѣдбудуть ся о 6-ѣй годинѣ вечеремъ другѣ загальнѣ зборы зъ тымъ самымъ порядкомъ при якѣмъ-небуд числѣ членѣвъ. По зборахъ ліцитація часописей на цѣлый рѣкъ.

— На доходъ „Бурсы им. св. О. Николая“ въ Перемышли устроюе Товариство тов Бурсы дня 24 н. ст. сѣчня 1899 у великѣй сали перемыского магістрату *Вечерь зъ танцями*. Вступъ на салю вѣдъ особы 1 зр. 50 кр., для родины зъ трехъ особъ 4 зр., зъ чотирохъ особъ 5 зр. — Наддатки жертвы приймае ся въ подякою. Музика вѣйскова. — Запрошенія вже розбсланѣ; хто бы не дѣставъ, зволить зголосити ся до п. Льва Несторовича въ Перемышли, ул. Баштова 25. а сейчасъ вышле ся по разъ другѣй.

— Инфлюенца. Наслѣдкомъ змѣнливои и непостѣйнои погоды въ многихъ краяхъ — якъ доносять — лютнѣ ся инфлюенца. Въ Петербураѣ прибрала она навѣть грозѣй розмѣры и порывае жертвы. И у насъ у Львовѣ гостить сеся „паньска“ недуга: въ богато домахъ недужѣй на инфлюенцу мусѣли положити ся въ постѣль; така „приятность“ лучила ся пѣдъ свята и одному членови нашои редакціи.

— П. Никола Устіяновичъ, професоръ гімназіи въ Радовцяхъ на Буковинѣ, сынъ знаного поета Николая Устіяновича, при переходѣ въ станъ спочинку дѣставъ титулъ шкѣльного радника.

— Самоубійство въ поѣздѣ. Вчера въ поѣздѣ желѣзничѣмъ, що ишовъ зѣ Львова до Стрыя около 10-ои годины рано, роздавъ ся передъ въѣздомъ на стацію Николаѣвъ выстрѣлъ въ одинѣй передѣлцѣ II-ои класы. По задержаню поѣзду и отвореню ваґона найдено въ нѣмъ поручника оборони краевои зъ перестрѣленою головою, що лежавъ безъ памяти, але дававъ ще слабѣй знаки жита. Вѣдчеплено вѣсъ вѣдъ поѣзду и вѣзвано лѣкаря, а вѣдтакъ вѣдвезено смертельно раненого найблизшимъ поѣздомъ до вѣйскового шпиталю у Львовѣ. Якъ переслѣдчено ся зъ полишеного листу, самоубійникомъ есть поручникъ Вільгельмъ Липовичъ зъ Золочева. Вѣнъ пише, що единою причиною самоубійства есть переслѣдоване его старшиною. Але рѣвночасно заявля, що повѣренои собѣ касы не нарушивъ; справдѣ не стае тамъ около двохъ тысячъ зр, але вѣнъ ихъ не забравъ, лише въ мести спаливъ у печи.

— Пѣдозрѣне о отруѣне. Недавно померъ въ селѣ Спяхъ коло Соколова лат. священикъ кс. Іосифъ Децовскій, знаный антісемітъ, и заявивъ передъ смертію: „Менѣ вдаять ся, що жиды завдали менѣ отруѣ!“ Наслѣдкомъ сего секціоновано трупа, а внутрѣшности вѣдослано на клініку до Кракова.

— Въ вѣденьскѣмъ ґарнізонѣ заведено вчера теплу вечерю для воякѣвъ. Даютъ имъ теплу каву и хлѣбъ, або якусь мучну страву, а два разы въ тыждни дѣстають мясни консервы.

— Спритный „бордінґеръ“ [столовникъ]: Американьска „Свобода“ пише: Юзефъ Миклюшка, Полякъ, родомъ зъ Перемышлянъ, впросивъ ся на „бордъ“ до одного рускои вдовы-ґаздинѣ въ Нью-Іорку и, хотяй мае жену въ краю, обѣцявъ зъ нею женити ся. Она на стѣлько ему повѣрила, що дала въ переховокъ 180 долярѣвъ. До добы не стало слѣду ни по ґѣмъ, ани по грошахъ; повѣдають, що утѣкъ до краю, а бѣдна суджена заливае ся слезами. — Справа та пѣйде на дорогу судову.

— Фірма „Казимиръ Левицкій“. Подаемо до ласкавои вѣдомости, що торговлю порцеляны и скла по бл. п. Яковѣ Казимирѣ Рогали Левицкѣмъ провадити буде дальше вдова зѣ старшими сынами Яковомъ и Александромъ пѣдъ давною фірмою „Казимиръ Левицкій“.

— Дрѣбни вѣсти. Въ Камѣнцѣ струмиловѣй на Новый рѣкъ мулярь Іосифъ Яворекъ, вертаючи зъ своею любкою Розалією Сердиечко зъ костела, выстрѣливъ до нея зъ револьвера и пострѣливъ ѣй око; зранену вѣдвано пѣдъ дозоръ лѣкарскій, а Яворекъ утѣкъ безъ вѣсти. — Соціялисты въ Перемышли скликують народни зборы на 8-ого н. ст. сѣчня; на порядку дневнѣмъ стемпель дневникарскій; а знову 14-ого сѣчня вѣдбуде ся вѣче радикалѣвъ рускихъ; на порядку дневнѣмъ справы краевѣ и надходячѣ выборы до перемыскои рады повѣтовои. — Въ Перемышли вѣдобравъ собѣ оногды житя выстрѣломъ зъ карабіна жовнѣръ 10 полку пѣхоты; причиною самоубійства нещаслива любовь. — Въ Краковѣ выгравъ оногды на краковскій льосъ канцелістъ желѣзницѣ Іос. Лосикъ 25.000 зр. — Въ шпитали въ Снятинѣ померъ оногды мѣскій стражникъ Іосифъ Тичиньскій, котрый выскочивши изъ желѣзничого поѣзду розбивъ собѣ чашку. — Въ Петербураѣ отворено оногды выставу заходами института археольоґічного; выстава потрвае до 26 н. ст. сѣчня с. р.

Надѣслане.

Foulard-Seide 65 kr.

bis fl 3.35 per Meter — japanesische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weisse und farbige „Henneberg-Seide“ von 45 kr. bis fl. 14-65 p. Meter — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private** Porto- und steuerfrei ins Haus. — **Muster umgehend.** 6 [2]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Наука, штука и література.

— П. Філяретъ Колесса оповѣщуе: Въ выданѣй мною „Першій Службѣ Божій на чотири голоси мішаного хору“ композиціи Корсакова [„Милость мира“, „Святъ“] и Рафаловича [„Вѣрую“] написаний безъ означеного такту, способомъ речітативу, пѣсля всѣдныхъ напѣвѣвъ, та якъ-разъ вѣдповѣдають нашому обрядови. Тіи пѣсни спѣваютъ ся якъ лишь можна тихо и повѣльно, зъ выразною деклямациею слѣвъ. Ноты, котрыми кѣнчать ся поодинокѣ речения [фразы] музичнѣ, треба протягати довго и що-разъ тихше, такъ, щобы голосъ, стихаючи, наконецъ згубивъ ся. Дуже тихо и лишень зъ малыми crescend-ами спѣвае ся такожъ „Иже Херувимы“ Корсакова. Послѣдну фразу въ „Святъ“ можна спѣвати сильно. У „Вѣрую“ mf [мѣрно сильно] дозволене лише въ тыхъ мѣсцяхъ, де сопранъ або теноръ мае фіґурациі. — Якъ лишь розбѣде ся „Перша Служба Божа“, можна буде приступити до выдаванія дальшихъ „Службъ Божихъ“, въ котрѣ увбйдуть добрани а мало звѣстнѣ у насъ творы: Бортнианьского [особливо тѣ, що оснований на ирмольоґічныхъ напѣвахъ], Чайковского, Металлева, Глинки — правдивѣ перлы церковнои музики. Пѣснѣ будуть добирати ся по можности не трудни. — Цѣна лишае ся однакова: безъ пересылки 1 зр., изъ звычайною пересылкою 1 зр. 10 кр. а въ рекомандованою 1 зр. 20 кр. — *Філяретъ Колесса.*

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 4 сѣчня. Рада шкѣльна краева вѣдкинула подане вѣденьскихъ Чехѣвъ о утворенє чотирехъ новыхъ приватныхъ шкѣлъ зъ ческою выкладовою мовою. Рада шкѣльна руководилась тутъ крайнымъ шовінізмомъ, бо навѣть краевѣ инспекторы заявили ся за потребою утворенія такихъ шкѣлъ. — Цѣсарь принявъ вчера на спеціальнѣй авдіенціи міністра Ґолуховского. Вчера пополудни вѣдбула ся міністріяльна нарада. — Тунъ конферувавъ зъ президентомъ палаты Фуксомъ. — Авдіенція Банфіого у цѣсаря, не принесла нѣякихъ змѣнъ въ політичнѣй ситуаціи. Запинаґурованя евентуальныхъ переговорѣвъ компромісовыхъ зъ опозиціею, полишено до волѣ самого правительства. — На авдіенціи у цѣсаря бувъ японьскій посолъ Такачіро и передавъ цѣсареви золотый ланцухъ ордера Хризантемѣвъ. — Въ найблизшѣмъ часѣ будуть оголошенѣ номінациі новыхъ членѣвъ палаты панѣвъ. — Сегорѣчнѣ цѣсарскѣ маневры мають вѣдбути ся въ горѣшнѣй Австріи и Зальцбурґѣ.

Ґориція 4 сѣчня. Президентъ краю ґр. Коронініі подавъ ся до димісіи и зложивъ мандатъ, щобы не допустити до ухваленя правительственного предложеня о краевѣмъ фондѣ.

Будапештъ 4 сѣчня. Вчера вѣдбувъ ся поединокъ Горанского зъ Банфімъ. Противники стрѣляли до себе по два разы на вѣддаленє 20 кроковъ, але кулѣ пѣшли собѣ кудись боками. Розѣйшли ся, не подавши собѣ рукъ.

Римъ 4 сѣчня. Зъ Сициліи надходять грѣзни вѣсти. Дуже легко може выбухнути на ново страшна хлопска революція. Въ Месинѣ 5000 хлопѣвъ демонструвало противъ консумційнымъ податкамъ и спалили цловый урядъ. — Положенє въ Африцѣ дуже критичне. Скликано вѣйскову конференцію до котрои покликано такожъ ґенерала Кальдісеру.

Парижъ 4 сѣчня. Кн. Вікторъ Наполеонъ мавъ постановити и урадити въ найблизшѣмъ часѣ державный атентатъ. — Въ політичныхъ кругахъ обговорюють справу вымѣны французкои Новофундляндіи за англійскѣ терены въ Африцѣ, бо французкій станъ посѣдання въ Новофундляндіи не дасть ся удержати.

Лондонъ 4. сѣчня. Французке правительство мало домагати ся вѣдъ Англіи выдання Золѣ. Англійска тайна поліція шукае за нимъ. — Зъ Ганкавъ и Янтсе въ Хінахъ надходять непокоючѣ вѣсти. Цѣсарскѣ вѣйска высланѣ въ цѣли здавленя бунту, утѣкли передъ повстанцями.

Берлинъ 4. сѣчня. Хінськѣ власти увязнили въ Шатунъ двохъ нѣмецкихъ священикѣвъ.

Царгородъ 4 сѣчня. Дѣброка часопись Malumat оголосила статью, въ котрѣй выказуе, що заниціована царемъ мирова конференція въ теперѣшныхъ вѣдносинахъ не доведе до нѣякого результату.

Мадритъ 4 сѣчня. Испаньскій командантъ маринарки на Кубѣ доносить, що вѣдплывае зъ всѣма меншими кораблями, якѣ були ще на Кубѣ лишили ся.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На рѣчъ Рускои Бурсы Тернопѣльскои жертвували въ роцѣ 1898: Р. Т. Добродѣѣ: о. Ст. Вѣлиньскій зъ Чернихова 3 зр. 52 кр.; Т. Дейнека зъ Барткова 1 зр.; сов. Яворскій зъ Н. Санча 3 зр.; о. Залуцкій зъ Теребовлѣ 5 зр.; о. Иґн. Гавацкій зъ Перемилова 2 зр.; о. Іосифъ Реваковичъ зъ Хмелѣвки 6 зр.; о. Т, Ефиновичъ зъ Поповець 1 зр.; о. И. Герасимовичъ зъ Кривого 2 зр. 50 кр.; о. Д. Гузаръ зъ Завалова 1 зр; М. Копровскій зъ Вадовиць 3 зр.; д-ръ Гладишовскій зъ Тернополя 7 зр.; д-ръ Горбачевскій зъ Праги 5 зр.; о. Юв. Луцикъ зъ Пѣзанки гнилон 3 зр. 50 кр.; о. Крастъ Ходоровскій зъ Малашовець 3 зр.; о. Тим. Шанковскій зъ Нижѣбрка 2 зр.; проф. Борисикевичъ зъ Градцу 10 зр.; о. Он. Чубатый зъ Должанки 1 зр. 50 кр.; М. Мойсеовичъ нотарь зъ Залозець 6 зр.; о. Поховскій зъ Несторовець 7 зр.; В. Тиховскій зъ Коломыи 2 зр.; бл. п. Ем. Кард. Сембратовичъ 50 зр.; проф. Гецѣвъ зъ Рашева 2 зр.; о. Ис. Глиньскій зъ Буцнева, членъ-покровитель Бурсы 50 зр.; о. Поховскій зъ Несторовець 3 зр.; панѣ Ляндерова зъ Залозець 2 зр.; о. Евст. Цурковскій зъ Пастасова 3 зр; о. Молчко зъ Сервирѣвъ 5 зр.; кружокъ тернопѣльскихъ пп. богословѣвъ у Львовѣ 75 зр. (половина приходу зъ трафіки семинарицкои); о. Поховскій зъ Должанки вѣдъ своихъ прихожанъ 6 зр. 13 кр.; д-ръ Шкиранъ зъ Угорщины 2 зр.; о. Гр. Вацикъ зъ Пѣдгайчикъ 3 зр.; о. Чачковскій зъ Товстого 6 зр.; д-ръ Ст. Дроздовскій 50 кр.; о. Любовичъ зъ Острова 3 зр.; о. Ем. Воляньскій зъ Ходачкова малого 3 зр.; о. А. Коритко зъ Богатковець 1 зр. и о. Евст. Цурковскій вѣдъ своихъ прихожанъ 3 зр. 40 кр. — разомъ 293 05 кр. (въ тѣмъ 106 зр. титуломъ вкладокъ членьскихъ). Дары въ натуралияхъ, на жаль, не були обильнѣ. Въ часѣ двохъ лѣтъ послѣдныхъ жертвували: о. Чайковскій зъ Глибочка 8 кѣрцѣвъ бараболь и пѣвъ кѣрця ячмѣнныхъ крупъ; о. Куницкій зъ Игровицѣ 3 кѣрцѣ бараболь и 20 околотѣвъ соломы; о. Любовичъ зъ Острова пѣвъ кѣрця гречки; д-ръ Гладишовскій зъ Тернополя безрогу; ч. Думка, господарь зъ Купчинець, чвертку цибулѣ; ч. Содомора, господаръ зъ Бенены, корець муки житнои, 7 кѣпъ капусты и 15 літеръ крупъ; о. Поховскій въ Должанки 10 літровъ сыра; п. Бородіевичъ зъ Денисова 2 мѣхи половы и п. Домтровскій зъ Тернополя въ свята Великодни и Рѣздвяни пуделко тѣсточокъ для питомцѣвъ Бурсы. — Всѣмъ Добродѣямъ складаемо отсимъ сердечну подяку и просимо при нагодѣ надходячихъ святъ ласкаво не призабути на убогу молодѣжь тернопѣльскои Бурсы! Всѣмъ Р. Т. Добродѣямъ и Покровителямъ нашои институціи шле вѣдъ себе и вѣдъ молодежи щиро-сердечнѣ желанія! — *Выдѣлъ.*

На будову рускаго театру зложивъ черезъ Товариство „Просвѣта“ емерит. урядникъ п. Василь Бойко 30 зр.

☛ Просимо Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зъединувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатникѣвъ.

Оповістка.

Товариство „Шкільна Поміч“ в Коломиї приймe з початком другого півроку шкільного 5—6 учеників руської гімназиї [клас: приготовляючої і I—VI ої] до свого Інститута. Своїм вихованцям дає Інститут ціле удержанє, ліжко и сінником, надзір і провід домовий, а також меншу поміч в науці. Оплата виносить на рік 2 зр. на інвентар, 1·20 зр. річну вкладку членську і місячно 17 зр., а за пране біля 50 кр. — платних кождого місяця в гори. Питомці мусять при принятю виказати ся, що мають три рази зминяти біле на постіль, 6 пар біля, 6 ручників, 6 хусточок до носа і 2 пари обуви. Кождий принятий дістає карту принятя, без котрої не сьміє спровадитись до Інститута. Зголошувати ся треба до Товариства „Шкільна Поміч в Коломиї“ на руки управителя руської гімназиї С. Недільского до 25 січня 1899. [Инші руські часописи просить ся о ласкаве повторене сего конкурсу.]

ПЕРЕКАЗЫ

на Варшаву, Берлинъ, Парижъ, Лондонъ

выдає

СОКАЛЬ и ЛЛІЕНЪ

банковый Дімъ и контора вымѣны у Львовѣ.

Порученя зъ провінції выконують ся вѣдворотною почтою. 7 (I.)

Надѣслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на нинѣшнїй площи Галицкой



поручає въ великімъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, халескопы, барометры, термометры, рѣзкій ареометры, спрескопы, лупы, компасы, райсцайґа, таблице мѣричні, піоны, лібеле, манометры и т. п.

Уряджене дзвінкове електричныхъ.

Всякі направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 418

ЛИПЕ

Въ реставрації НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, дѣмъ власный, можна дістати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снїданок.

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр
Сѣкані легки	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ зъ абонаментъ	40 „

Всякі напитки зъ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для повности, що походять зъ моєи реставрації, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій пиво по найдешевшихъ цѣнахъ. почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжи, зъ великій выборъ стравъ и напитківъ звісмотрена кухня.

79 168—2 Зъ высокимъ поважанєм

НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ.

Дуже пожадане на Рождвяній свята!

На разъ тѣлько въ гандлю

П. Климентія Рогозиньского въ Бучачи

продають ся за 2 зр. а. в. за пересылкою почтовою наш

„Пѣсни церковнї“

(32 коляды+5)

котрї на чотири голосы мѣшанї зъ нотами зъ фортепіановымъ уложивъ и выдавъ Семенъ Дорундякъ, а выдрукувавъ Ц. Ґ. Редеръ въ Липску. Укладъ пѣсень новѣтный, легонькій, поправный и цѣкавый, тому було бы грѣхомъ сказати „вайко собѣ“ та й — хорони Боже — не купити, а тымъ самымъ не пѣддержати, розпочатого, въ церкві и школѣ дуже потрѣбного выдавництва. 478 7—10

ТОВАРИСТВО
ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОЇ ШТУКИ

стовариш. зареєстроване зъ ограниченою порукою

у Львовѣ, ул. Пѣдвалє ч. 7,

выконує всякі працѣ зъ обсягу артистичного малярства, рѣзьбарства и золотарства пѣсля композицій своихъ членівъ, а именно: образы релігійні до иконостасівъ, олтарѣвъ, хоругвъ, на тетраподъ, плащаницѣ и пр. и такіжъ образы до комнатъ; образы свѣтскі: историчні, портреты зъ натури и фотографій, краєвиды, побутовї и пр.; зъ дерева: кивоты, иконостасы, олтарѣ, образы и кресты процесійні, сповѣдальницѣ и т. д. и всякі працѣ золотарскі; рѣвножъ украшає внутра церковь, выготовляє пляны церковь, каплиць и пр. и утримує на складѣ фотографічні репродукції образівъ руских артистівъ.

Товариство ручить за стильове, старанне и совѣстне выконанє.

Цѣлею Товариства є: пѣднести нашу штуку и вытворити руску школу штукъ красныхъ. Поручаючи проте ся часто руске Товариство патріотичній опѣцѣ нашои П. Т. Публики духовної и свѣтскої надѣємо ся, що зводить Она причинити ся до осягненя сеи цѣли численными замовленями, котрї приймає выключно лишь Дирекція Товариства. 460 6—?

Зъ глубокимъ поважанєм *ДИРЕКЦІЯ.*

Товариство не послугує ся аґентами.

Диваны перскі и портіеры

праднід (старинні)

продає, купує и выпозичає, а також приймає на переховокъ. Складъ диванівъ „Au Louvre“, Львовъ ул. Сикстуска 6. — Пѣльги въ сплатахъ пѣсля умовы.

На жадане высилаємо нашъ богато илюстрований цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

Машинки до стриженя волосся и бороды припоручає Иванъ Ляврукъ ножѣвникъ у Львовѣ улиця Галицка 6.

Також и на раты

без пѣдвышки цѣнъ

диваны, портіеры, хѣдники, ковдры ватованї, капы на столы и лѣжка, коцы, дерги на конѣ, як також всякі артикулы потрѣбні до уряджена домового въ складѣ дивановъ „Teppichhaus au Louvre“, Львовъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высилає ся цѣнники даромъ и оплатно. 190





До П. Т. Властителевъ коней.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маєте намѣръ купити собѣ добрій и дешевій дерги на конѣ — зводѣть, Вповажаный Пане удати ся до Складу дивановъ „Au Louvre“ у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Там знайдете Вповажаный Пане, великаньскій выборъ дергъ, по надзвичайно низькихъ цѣнахъ. На провінцію высилаємо на жадане нашъ богато илюстрований цѣнникъ даромъ и оплатно 190

Решткы хѣдниківъ и высортованї диваны, портіеры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, гобеліны и рѣзнї предметы декораційні по цѣнахъ баснословно дешевыхъ. Складъ диванівъ „Au Louvre“ Львовъ ул. Сикстуска 6 (Пасажъ Гавсмана). Також на раты безъ пѣдвышеня цѣнъ. Для провінції цѣнники даромъ и оплатно. 190

ЛОЖКИ столовї зъ Альпаки зр. 650 зъ хінѣского срѣбла зр. 14·—, Ложечки до кавы зъ Альпаки зр. 3·25, зъ хінѣского срѣбла зр. 7·— за тузинъ поручає ПЕТРО ХІПОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣза у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры.)

Полотна, бѣлє столове, рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власнїй выробы

продає по

цѣнахъ фабричныхъ

Краєве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Кросна

въ своїй ново устроєнѣй торговли у ЛЬВОВѢ при ул. Килиньского ч. 2.

Замовленя зъ провінції просимо надсылати до Кросна.

Заразомъ остерѣгаємо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а инныхъ агентівъ анѣ похатниківъ не высылаємо. 2 1—52

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть заробити особы всякого стану въ кождій мѣсцевости повно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ папервъ державныхъ и льосівъ. Зголошеня до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII Deutsch-gasse 8, BUDAPEST. 8—10

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ блюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудово низькихъ цѣнахъ. MAISON de Nouveautés Madame Bertha Fiedler. *Львовъ, ул. Капітульна ч. 3.* 190 84—?

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

звѣстный вѣдъ кількинадцяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшає церкви въ стилю всходнѣмъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и инші рѣчи. Приймає рѣзьбарскі роботы пѣсля власныхъ плянівъ. Выготовлює всякои величины церковні образы до иконостасівъ, престолівъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побѣльшує зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторія реставрує всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячі въ кругъ працъ малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Пѣдписаный просить Вч. Духовенство занотувати собѣ его адресу. 205

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

Найвѣдповѣднѣйшимъ дарункомъ на Рождво и Новый Рокъ есть

Илюстрованый Календарь „Просвѣты“

на рокъ 1899.

Дістати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики

Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кільограмівъ loco фабрика.

Вино

въ барилкахъ 5кільограмовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило

мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільограмъ. 4038

ПОДЯКА.

Выдѣлъ читальнї „Просвѣты“ въ Мшанѣ пов. городецкого складає отсимъ щиросердечну подяку Всехв. Головному Выдѣлови товариства „Просвѣта“ за присланій намъ даромъ книжочки и портреты славныхъ Русинівъ, — якъ також Вп. д-рови Стефанови Федакови, адвокатови у Львовѣ, за щедрый даръ готівкою въ квотѣ 25 зр., чимъ вѣдновилисьмо и урядили хату на нашу читальню. Спаси Бѣгъ Вамъ! за Вашѣ жертвы и братню жичливість, котрыми допомогліете намъ до введеня въ житє захисту свѣтла и науки, що нас просвѣтит и вѣдродити цѣлу громаду. *Вѣдъ Выдѣлу читальнї „Просвѣты“ въ Мшанѣ.*

ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ

ВИКЛЮЧНЫЙ СКЛАДЪ И РОБОТНЯ КОВДЕРЪ И МАТЕРАЦІВЪ

у Львовѣ, ул. Коперника ч. 5.

Понеже въ многихъ склепахъ продають ковдры и матерацы яко моя выробы, заявляю, що тутъ у Львовѣ не выробляю для жадного чужого склепу, але продаю власного выробу ковдры и матерацы тѣлько у себе, у власномъ склепѣ при ул. Коперника ч. 5. — Ковдры великі и на ватѣ вовняной вѣдъ 3·50 зр. въ кождій цѣнѣ до 14 зр. Ковдры атласовї, шовковї великі и на ватѣ вовняной вѣдъ 10·50 зр. почавши — Матерацы чисто волосяный вѣдъ 12·50 зр. въ кождій цѣнѣ до 30 зр. — Подушки волосяный и зъ пѣря, простирала, пѣшвы и т. п. Хто отже на зиму потребує доброи, теплои ковдры або матераца, дістане се найдешевше просто у моєй роботни у Львовѣ ул. Коперника ч. 5. у фірмы ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ. 338 19—15

(Львовъ, Бюро „Импресса“).

Сирота по священику

обзнакомлена зъ кухнею, глядає мѣсця при одній особѣ въ мѣстѣ або на селѣ; приймє цѣлковите занятє домомъ. Ласкавї зголошеня пѣдъ адресою А. А. Журавно poste restante. 500 1—1

По низькихъ цѣнахъ

выготовляє

РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ М. ЧЕРНАВСКОГО

Львовъ, ул. Короля-Людвика ч. 3



всякій церковній роботы:

Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 128—?

До Всечестнѣйшого Духовенства!

Зъ особливою охотою удѣляємо Всечестнѣйшимъ Священникамъ пѣльгъ въ сплатахъ пѣсля умовы.

Поручаємо нашъ складъ богато заосмотреный въ диваны церковній и передъ престолы, як також сальоновій и настѣнній, хѣдники, фіранки, портіеры, коцы, ковдры, капы на столы и лѣжка, дерги на конѣ и коцы до подорожи.

Спеціальный вѣддѣлъ для конфекцій дамскои и дѣточои, бѣля мужескаго и дамскаго, парасолѣвъ и парасольокъ, капелюховъ, рукавичокъ, панчохъ, кореноkъ и стяжокъ.

На жадане высилає ся зъ принятностію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы и замовленя належыть адресувати: Магазинъ „Au Louvre,“ Львовъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautés пл. Капітульна ч. 3. 190



Выстава загальна

всходнихъ и инших чужих и краєвых диванівъ, портіеръ, фіранокъ, хѣдниковъ и дергъ на конѣ.

Отворена цѣлый день а въ ночи при електричномъ освѣтленю.

Вступъ вѣльный. Зачудовуюче дешевій цѣны вказаній докладно на всѣхъ товарахъ. Полскій въ сплатахъ пѣсля умовы.

Упрашає ся кождого, хто бажає щось закупити, абы внередъ оглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы адресувати належыть: Складъ дивановъ „Au Louvre“, Львовъ, ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана) 190

Розклад їзди поїздів залізничих

важний від 1 жовтня 1898

після часу середньо-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу ві дєнского].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова приходить о		ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД мішан. відхо.	зі Львова
	6.45		з Іцкан	6.09		до Підволочиск з головн. двірця
	7.40		„ Янова	6.05		„ Іцкан
	7.59		„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	7.55		„ Сокаля	8.35		„ Кракова
	8.06		„ Лавочного		8.50	„ Кракова
	8.15		„ Тернополя на головний дворець		9.15	„ Сколього
	9.05		„ Кракова		6.45	„ Янова
	10.35		„ Іцкан		9.35	„ Підволочиск з головного двірця
	10.45		„ Ярослава		9.53	„ „ „ Підзамча
	1.01		„ Янова		9.55	„ Белзця
1.30	—		„ Кракова		10.05	„ Іцкан
	1.40		„ Сколього	1.55		„ Підволочиск з головн. двірця
1.50	—		„ Іцкан	2.08		„ „ „ Підзамча
2.15	—		„ Підволочиск на Підзамче	2.40		„ Іцкан
2.30	—		„ „ „ головн. дворець	2.50		„ Кракова
	5.00		„ Підволочиск на Підзамче		5.—	„ Сколього
	5.35		„ „ „ голов. дворець		4.55	„ Ярослава
	5.40		„ Іцкан			
	5.55		„ Сокаля			
			мішан.			
	3.01		з Підволочиск на Підзамче		4.10	до Кракова
	3.30		„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
6.10			„ Кракова		6.30	„ Іцкан
	6.10		„ „		6.40	„ Кракова
8.45			„ Кракова		6.55	„ Тернополя з голов. двірця
	9.10		„ Кракова		7.—	„ Лавочного
9.39			„ Підволочиск на Підзамче		7.10	„ Сокаля
9.45			„ Іцкан		7.15	„ Тернополя з Підзамча
9.55			„ Підволочиск на головн. дворець		7.44	„ Янова
	10.30		„ Лавочного		10.05	„ Іцкан
	12.15		„ Сколього	10.40		„ Кракова
					11.00	„ Підволочиск з головного двірця
					11.27	„ „ „ Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 мінут рано. 9

При закупнѣ товарівъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальний редактор Иванъ Белей. Накладъ въ фабр. Черлянському. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниловича.

Ч. 287. Львовъ, Четверъ 24 Грудня 1898 (5 Сѣчня 1899.) Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературний додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходитъ що второкъ, и що второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 34. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинского 2.; — въ Ярославю Л. Кржижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalck I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; въ Франкфуртѣ и Гамбургу: H. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитбот на инсерати у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додатком

въ Австрія:		за границы:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пѣдъ ч. 34 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лишъ ся на попередне застереженя. — Реклямація неопечатані вѣльній вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звычай приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрічка инсератового або за мѣсце в кольумнѣ „Надсланне" по 25 кр. а. в.

Подякы и инші дописы приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стрічка.

Христосъ раждается!

При великѣмъ святѣ церковнѣмъ, що велить весе ити ся всесленнѣй, народнымъ нашимъ звычаемъ збираю ся сегодня до спѣльнои святочнои вечерѣ всяка, хочь-бы якъ злиднями прибита р дина та въ радостнѣй для всего христіяньского мира памятцѣ зачерпне и собѣ духа до дальшого жытя и надѣю на лѣпшу долю. Въ сѣмъ невычерпанѣмъ жерелѣ надѣѣ и вѣры глядае и весь рускій народъ, якъ одна велика родина, силы до дальшои бороть бы жытя, до боротьбы о свои права, о свою красшу долю.

О скѣлько сама вже велика идея напоняе серце вѣрою и додае салъ до працѣ, о стѣлько успѣхы скрѣплюють ту вѣру и силы та загрѣвають до вытревалости. Отже при всякихъ нашихъ неудачахъ, якій зъ тяжкимъ серцемъ приходить ся намъ запесувати майже що днины, годѣ не бачити также и успѣховъ нашои працѣ, нашои въ такъ несказано трудныхъ условинахъ веденои боротьбы народнор. А успѣхи тѣ — то успѣхи ретельній, здобутій власными силами, безъ нѣчыя помочи, противно, зъ поконаемъ всякихъ можливыхъ перешкѣдъ и трудностій, якій не залишають намъ класти лѣдъ ноги сердечній приятелѣ нашого народного вѣдроджена и розвитку.

Чия-жь серце не забе ся живѣйше н. пр. на вѣсть, що маемо теперь въ краю 705 читалень „Просвѣты", зъ котрыхъ 184 прибуло въ сѣмъ роцѣ? Найважнѣйшій наші заходы, заходы коло просвѣты и економічного двигненя нашого народу, вѣнчають ся, хочь не такими ще успѣхами, якихъ бы бажати треба, якихъ щирый Русинъ горячо бажае, все-жь таки успѣхами очевидными. Разомъ зъ тымъ поступае также очевидячки національна свѣдомѣсть у нашого народу.

Радостію и надѣею мусить переймати кождого щирого Русина нашь — правда, зъ-разу позѣльный, а все таки — поступъ въ нашѣй організаціи економічнѣй и фінансовѣй.

Бажати бы лише треба, щобы тѣ успѣхы проявляли ся приспѣшеным ходомъ и щобы сягали чимъ разъ глыбше та чимъ разъ шырше. А до сего треба, щобы нѣ одна людина середъ насъ, способна до працѣ, не заклада ла рукъ анѣ не ставала осторонь.

„Спѣльными силами до спѣльнои роботы!" — повинно бути у насъ окликомъ кождои хвылѣ. Особливо сей рѣкъ, памятный для насъ всѣлякими народными спогадами, взиваючи ся живѣйшымъ народнымъ рухомъ, а вѣдъ насъ самыхъ залежить: не опускати рукъ и дальше!

Зъ сѣмъ бажаемъ стрѣчаемо велике радѣстне свято и кличемо на всю широку свату Русь-Украину:

Христосъ раждается!

Оповѣщене.

Дирекція „Краевого Союза Кредитового, стоваришеня зареєстрованого зъ обмеженою порукою у Львовѣ", подае отсимъ до вѣдомости Вп. *Основательѣвъ товариства кредитовыхъ по повѣтахъ*, що мае выготовленый *взірцевый статутъ* для повѣтовыхъ товариствъ кредитовыхъ, стоваришень зареєстрованыхъ зъ обмеженою порукою, та на жаданя высылае той же безплатно разомъ зъ потрѣбною информацією въ справахъ заложеня и впровадженя въ жытѣ стоваришеня.

Рівночасно подае ся также до загалъной вѣдомости, що „Краевый Союзъ Кредитовый" розпочавъ вже свою дѣяльность, та що интересованій можуть безпосередно заголошувати ся въ бюрѣ стоваришеня (ринокъ ч. 10. II. поверхъ) кождого дня въ годинахъ урядовыхъ вѣдъ 12 пол до 2-ой зъ полудня, окрѣмъ недѣль и рускихъ святъ, або письменно пѣдъ вказаною адресою.

Одень удѣлъ членьскій въ „Краевомъ Союзѣ Кредитовѣмъ" у Львовѣ выносить 25 зр. або 50 коронъ. Кождый членъ стоваришеня може мати бѣльше удѣловъ и число тыхъ-же е необмежене. Присылаючи призначену квоту на удѣлы належить долучити ще 1 зр. або 2 корони вписового на резервовый фондъ стоваришеня. До „Краевого Союза Кредитового" можуть приступати въ члены не лишь особы фізичній, але также товариства, спѣлки, братства церковній и громады. Якъ найчисленнѣйше приступленя въ члены „Краевого Союза Кредитового" є конечне задля придбання силы и повагы рускому стоваришеню краевому, и переведеня організаціи кредиту помѣжь рускимъ народомъ; тожь просимо приспѣшити надбанне удѣловъ членьскихъ, щобъ уже небавомъ можна выказати ся значнымъ числомъ тыхъ-же.

„Краевый Союзъ Кредитовый" приймае также вкладкы щадничій въ довѣльнѣй высотѣ и опроцентовуе ихъ по 4½%. При громадній участи всеи патріотичнои Публики руском въ сѣй для економічного вѣдродженя руского народу вельми важнѣй справѣ сподѣватись належить, що „Краевый Союзъ Кредитовый" стане абѣрною щадницею рускоѣго народу, божь прибираный грѣшъ народный буде служити въ господарныхъ рукахъ на економічній потребы его. Тому пѣдъ свято Христового Рождества и Новый Рѣкъ припоручаемо нове стоваришене доброѣ памяти загалу руского народу.

За дирекцію „Краевого Союза Кредитового", стоваришеня зареєстрованого зъ обмеженою порукою у Львовѣ, дня 2 н. ст. сѣчня 1898 р.

Гр. Врецьона. Д-рѣ Костя Левицкій.

Зъ сучаснои исторіи переслѣдувань рускаго духовеньства.

Въ 283 числѣ „Дѣла" зъ 31 грудня 1898 вычитавъ я, що на засѣданю сойму дня 30 грудня пѣдавъ п. посолъ Баранѣньскій до вѣдомости ц. к. намѣстника, що староста Петрусій зъ Перемышлянъ покликуе до себе рускихъ священикѣвъ ad audiendum verbum пѣдъ загрозою кары. Отже тую рѣчь хочу представити фактично, якъ була.

Староста Петрускій выслалъ пѣдъ днемъ 22 падолиста 1898 на реценісомъ до чотирохъ урядѣвъ парохіяльныхъ: въ Кореличахъ, Утѣховичахъ, Бѣлѣмъ и Дунаевѣ такій рѣвнозвучній письма: „Ч. 21904. Всечестному гр. кат. Урядови парафіяльному въ *Н.* въ цѣли доручена після адресу і предложена менї відворотнов почтов доводу доручення". А въ серединѣ на окремѣмъ пѣваркуши: „До Всечестного Отця *Н. Н.* гр. к. пребощa в *Н.* Упрашаю упреймо Вашу Всечестність аби зіхтів в справі урядовій зголосити ся в моім бюрі дня 28, 29 і 30 листопада і 1 грудня кождий іншого дня. Перемишляни 22 листопада 1898 *Pietruski*".

На се вѣзванне поѣхали пароси Бѣлого, Кореличъ и Утѣховичъ до старосты, а пѣвъ кождому зъ нихъ закомунікувавъ, *щобы метрики померших вѣйсковых выготовляв и передавав дотычному урядови громадскому*, почѣмъ не залишивъ наговорити кождому „любезностій" якъ ось: „Co ksiądz robił po odprawieniu mszy za św. p. Cesarzowę? bo mnie doniesiono, że ksiądz kartofle kopał" abo „Słyszałem, że ksiądz chce budować cerkiew. To nie na czasie, tam naród biedny" [мимоходомъ сказавши, тамъ складаютъ складки на латиньску каплицю вѣдъ часу, якъ комітетъ рускій ухваливъ будувати церковь] и таке инше.

Я хорый, отже написавъ-емъ до старосты, що зъ тои причины не можу явити ся. За те удостоивъ ся я другого письма за звороѣтнымъ рецепісомъ ось такого змѣсту: „До ч. 21904 До Всечестного Отца Александра Танчаковского Декана і гр. к. пароха в Дунаевѣ. Покликуючи ся на мое письмо з дня 22 листопада 1898 ч. 21904 прошу повторно еще умильнѣйше Вашу Всечестність, аби схотів зголосити ся у мене дня 7 грудня 1898 о годині 9 рано тим певнѣйше, же в разі противнім маѣбым тую велику прикрість, же бувбим змушений застосувати до Всечестности Вашої реторы §. 9 цісарского розпорядженя з 20 цвітня 1854 зак. держ. ч. 96. В Перемишлянах 29 листопада 1898 Ц. к. Староста *Pietruski*." — На таке dictum я хорый зволѣкъ ся и поѣхавъ 23 кільометры до Перемышлянъ раненько, щобы стати на 9 годину. П. староста дуже перепрашавъ мене, що трудивъ хорого, а вѣдтакъ сказавъ менѣ то, що и другимъ — *про метрики*. На мою примѣтку, що я о тѣмъ знаю, бо прецѣнь въ сѣй справѣ бувъ передъ пѣврокомъ обѣжникъ, и що въ даномъ случаю такъ поступлю, сказавъ менѣ староста, *щобы я припоручив „wrzędowi metrykalnemu, by ściśle się do tego stosował"*. Дальша розмова дотыкала инших священикѣвъ, то не кваліфікуюсь до оголошеня, а мене дотыкала хиба о стѣлько, що староста здавсь хотѣвъ заскнути менѣ, що я не знаю, що дѣе ся въ моѣмъ деканатѣ, однакъ се ему рѣшучо не удало ся.

Мана.

Рѣздяване оповѣдане *И. Потапенка*.

Дѣдъ Савелій давно вже прийшовъ зъ вечерѣ. Снѣгъ, падаючи, позасыпавъ усѣ слѣды його чобѣтъ по стежцѣ, що вела вѣдъ села на выгѣнъ до вѣтрака. На дворѣ сутенѣло, а въ морознѣмъ повѣтрѣ було тихо, тихо...

Дѣдови прийшла у голову гадка бути сей вечѣръ не дома, а у млынѣ. Прикро стало сынови його Трифону, коли учувъ про се вѣдъ батька. Идучи зъ вечерѣ дѣдъ сказавъ:

— Ну, сынашу, ты йди собѣ до дому, а я пѣйду до вѣтрака.

— Та що се зъ вами, тату? що будете робити теперь у млынѣ? Вы тамъ змерзнете та ще, хай Богъ милуе, простуду схопите. И вѣтру нема, та й те сказати: чи можна-жь у такій день, пѣдъ саме Рѣздво, пускати млына...

— Нѣ, сынку, я не буду пускати млына... я такъ тѣльки... посиджу трохи тамъ та помѣркую про свое давне жите.

— А якъ же, тату, вечеря? Коли будемо вечерати?

— Вечерайте, сыну, безъ мене...

— Отакои! безъ старого батька будемо вечерати!

— Е, що тамъ батько! Вѣнъ вже старый, йому вже не багато вѣку зосталось. Адже якъ умру, тогдѣ будете безъ мене вечерати? Я пѣйду, сыну.

И дѣдъ Савелій пѣйшовъ стежкою до млына. Трифонъ знавъ, що коли батько загадае що-небудь, вже не вѣдрадишь, то вѣнъ постоиша трохи на шляху, махнувъ рукою и пѣйшовъ до дому.

Вѣтракъ стоявъ на выгонѣ за селомъ. У сю хвилю вѣнъ бувъ звернены на полудень, бо учора зъ ранку вѣтеръ дувъ зъ полудня; черезъ те на дворѣ стало тепло наче весною и снѣгъ розтавъ було а отсе знову выпавъ.

Дѣдъ Савелій увійшовъ у млынъ. Тамъ поздовжь стѣны стояла лава; на нѣй дѣдъ спавъ у лѣтню пору, коли ночи бываютъ теплій; тутъ-же стоявъ стѣлъ, а у одномъ кутку висѣвъ невеличкій образъ. Дѣдъ засвѣтивъ дойову свѣчку, сѣвъ на лаву, схиливъ свою сиву голову та й замыслився ся. Вѣнъ бувъ высокого росту, кремезный, а у плечахъ мавъ, якъ то кажуть, косову сажѣнь; спина йому вже трохи згорбилась, бо, сказано, лѣта беруть своѣ. Вусъ у него сывый, але довгій, якъ у колишнього Запорожця. Волосе на головѣ тежь було бѣле, та де-не-де попадалось и жовте, бо пережило вже першу сивину.

Дѣдъ, якъ бувъ у кожусѣ пѣдперезаный поясомъ, такъ и зостався ся. Низько схиливъ голову и почавъ думати. Въ остатнѣ роки — а йому було вже т охи чи не вѣсѣмдесять — у него зъявилась потреба роздумувати про свое житя. Чи справдѣ теперь дѣдъ роздумувавъ, чи може у него въ головѣ друге що дѣялось, нѣхто того не зна' и не скаже. Адже бувае иногдѣ зъ чоловѣкомъ такъ, що сидить, сидить кѣлька годинъ, наче закамянѣвъ, очи устромить у яку-небудь точку и ему здаеть ся, що вѣнъ думае, думае... А потѣмъ спытае себе: объ чѣмъ я думавъ? — и вѣдповѣсти не зможе.

Дѣдъ Савелій почавъ думати що въ церквѣ. Якъ выйшовъ старый панъ-отець Амвросій зъ вѣвтаря сказати вѣдпускъ, дѣдъ глянувъ на него та й згадавъ давню давнину. Панъ-отець бувъ такій-же сывый якъ и дѣдъ Савелій, тожь и нѣчого дивного, коли дѣдъ згадавъ про давню годину; и голосъ у панъ-отця такій якъ и перше бувъ, хиба тѣлько тогдѣ бувъ свѣжѣйшій, звычайно, якъ у кожнои молодои людины. Не дивно, що коли дѣдъ згадавъ ту старовину, вона такъ врѣзалась йому въ голову, немовь молотомъ хто вбивъ вѣ туды.

Думавъ вѣнъ и дѣлу дорогу, йдучи зъ сыномъ, длятого и балакавъ зъ нимъ якось неуважно, и може черезъ те и вечерѣ вѣдцуравъ ся. А теперь, якъ прийшовъ до млына, тѣ гадки зовсѣмъ опанували його голову, що забувъ и про сына, и про вечерю, и про ту давню давнину, що вѣ вже прожилъ, та й про те, що въ того часу свѣтъ такъ змѣнивъ ся, що й пѣзнати його годѣ.

Сидить дѣдъ на стѣльци, схиливши стару сиву голову, а серце йому такъ ныа-ные, наче воно сподѣваеть ся отсе заразъ страшного суду...

Ну, до страшного суду ще далеко, а що панъскій управляющій Иванъ Антоновичъ Шпрунінъ Бога не боить ся и людей не соромать ся, то се свята правда. Бо коли-бъ вѣнъ бонвъ ся Бога и мавъ хочь крапплю сорому, не робивъ бы вѣнъ того, що отсе теперь выробляе. Панъ поѣхавъ кудысь у столицю, чи що, та й не заглядае у свою батьківщину, а Ивана Антоновича полишивъ доглядачемъ и давъ йому велику волю надъ людьми. И у другихъ панѣвъ катуютъ крепакѣвъ, але-жь вѣгде не роблять того зъ ними, що робить Шпрунінъ. По всьому видко, що не боить ся вѣнъ Бога и сидить у ньому якійсь хижій звѣръ. Не терпить його горда душа, коли селянинъ въ шапцѣ у ту хвилю, якъ вѣнъ на дворѣ, хочь-бы вѣнъ бувъ за кѣльканацять крокѣвъ вѣдъ того селянина; черезъ те уся челядь и селяне навѣть зимою ходили безъ шапокъ, бо Шпрунінъ що-година коли не коло роботниковъ, то такъ по селу тыняеть ся. А якъ доведеть ся комусь катувати кого, то й Господи! що то за катованне! Чоловѣкъ пѣсля сього и до роботы не здатенъ. Скаженый Иванъ Антоновичъ! Господи, якій скаженый! Скаженѣйшій вѣдъ найлютѣйшого звѣра. Очи йому такъ и горять якимсь пекельнымъ вогнемъ, такъ и шукають, кого-бъ вразити, зъѣбидити. Вѣнъ мабуть не то що не боить ся Бога, а навѣть и не знае, що Богъ е. Чого вѣнъ не выробляв у сѣмъ роцѣ! Певне, що на тѣмъ свѣтѣ не минуть ся йому всѣ поневѣряня та знущаня надъ людьми. По той бѣкъ рѣчки рѣсъ густый та высокій очеретъ, отъ у Пилипѣвку, передъ Рѣздвомъ, селяне почали косити той очеретъ та звозити на панъскій дворъ. За сею роботою заскочило людей Рѣздво. Звѣстно, въ таке свято хто робить? У сей день зѣйшовъ на землю самъ Господь, черезъ те сей день увесь миръ христіяньскій святкуе бѣльшь за всѣ празники. Кинули люде роботу и зъ ранку вѣсталисъ дома. Якъ уздрѣвъ Иванъ Антоновичъ, що на роботѣ нема нѣкого, то неначе сказивъ ся. „Хто, каже, сакъ-такѣ, давъ вамъ волю кинути роботу?" — Самѣ кинули! вѣдповѣли люде, адже сьогодня якій день! — „Якій такій, каже, день?" — Празникъ Господень, Рѣздвяный свята. — „Не хочу я нѣякихъ празниковъ знати! Щобъ менѣ робота аже горѣла!" — Почали люде благати його та вмовляти, щобъ не допускавъ

ВЖЕ ВИЙШОВ МАЛОГО ФОРМАТУ Молитвеникъ для женщинъ

въ прехорошнихъ переплетахъ изъ шкѣры, аксамиту, кости, шильдкрету и пр. по цѣнѣ 1·60, 2·00 2·25, 2·50, 3·00, 4 и 5 зр. — Набути можь лише въ склепѣ

М. СЛОКАРСКОГО и С-ИА у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.

Про руске письмо не було и згадки якъ въ бесѣдѣ зо мною, такъ и зъ иншими.

Уявляю собѣ зачудованє, зъ якимъ читателѣ стоять передъ сею сфінксовою загадкою и ставляють собѣ питанє: чому староста кликавъ тѣлько чотирохъ пароховъ зъ цѣлого повѣта, щобы имъ особисто закомунікувати приказъ о выданю метрикъ помершихъ вѣйсковыхъ, хочь о тѣмъ уже булъ до всѣхъ обѣжникъ староства? — Отже здаєсь менѣ, що потрафлю подати ключь до розвязанія тои загадки.

Ще 29 червня 1897 р. рѣшило духовенъство деканата нараѣвского на соборчику въ Утѣховичахъ: „удержати въ силѣ рѣшенє соборчика въ Болотни [зъ передъ кількохъ рокѣвъ], щобы зо всѣми властями переписуватись лише по руски и вѣднести ся до ц. к. властій зъ жаданемъ, щобы они въ урядовѣй переписцѣ съ руско-кат. урядами парохіяльными придержувались розпорядженя Выс. ц. к. президіи намѣстництва зъ 24 марта 1897 р. ч. 3728 и уживали языка и письма рускаго". Выконуючи се рѣшенє, написавъ я до ц. к. староствъ въ Перемышлянахъ, Бережанахъ и Рогатинѣ слѣдуюче: „Маємо честь повѣдомити Св. ц. к. староство, що яко настоятелѣ руско-кат. урядовъ парохіяльныхъ, придержуємо ся народности рускои и уживаємо рускаго языка яко нашого материнского и просимо, щобы Св. ц. к. староство зволило на будуче по мысли розпорядженя В. президіи ц. к. Намѣстництва зъ 24 марта 1897 ч. 3728 у всякихъ кореспонденціяхъ зъ урядами парохіяльными въ обрубѣ староства въ *Н.*, а именно въ . . . , уживало выключно рускаго языка и письма, а неменше постарало ся для повышихъ урядовъ о рускѣ друки." — На се зачали зъ-разу появлятись кореспонденціи рускѣ, але коли обнявъ управу староства перемышляньского Петрускій, вернено до давнои практики и зачато писати по польски. И такъ выдало сесе староство по польски до всѣхъ урядовъ парохіяльныхъ въ повѣтѣ обѣжникъ зъ 12 червня 1898 ч. 10711 *въ справѣ предкладанія метрикъ помершихъ вѣйсковыхъ*, а вслѣдъ за тымъ приказъ до уряду парохіяльного въ Дунаевѣ зъ 14 червня 1898 ч. 11209, а до уряду парохіяльного въ Бѣлѣмъ зъ 14 червня 1898 ч. 11207 о выданю такихъ метрикъ въ случившихъ ся вже передъ тымъ выпадкахъ смерти [оба тѣ приказы дотычнѣ пароха выконали].

На соборчику въ Кореличахъ 30 червня 1898 пѣднесено сесѣ и ще иншѣ факты неруского кореспонденціи и ухвалено [супротивъ о много острѣйшого внесеня] на моє предложенє: „Всякѣ нерускѣ кореспонденціи вѣдъ ц. к. властій принимати и полагоджувати, а самѣ тѣ письма вѣдсылати черезъ урядъ деканальный до Митроп. Консисторіи въ цѣли внесеня жалобы де слѣдуе". Сесю ухвалу Митроп. Консисторія дописею зъ 28 липня 1898 ч. 6242 вповнѣ затвердила, пишучи: „На пѣдставѣ розпорядженя В. Президіи ц. к. Намѣстництва зъ 31 марта 1898 ч. 13347/96 має кождый священникъ право и обовязокъ, уживати въ урядовѣй переписцѣ языка и письма рускаго. Такій самый обовязокъ маютъ и дотычнѣ ц. к. власти. Коли-бы однакъ лучивъ ся выломъ въ того обовязку а взглядно закона, належитъ справу, о яку ходитъ, залагодити, а на дотычну власть при залученю ей дописи внести сюда жалобу". — О сѣмъ рѣшеню Митроп. Консисторіи повѣдомивъ я кондеканальну братію, якъ се було моимъ обовязкомъ, и такъ ухвала стала закономъ, котрого кождый пароховъ деканата нараѣвского обовязаный придержувати ся. Мимо того *тѣлько повысше згадани чотири пароси почули ся до сего обовязку и переслали черезъ нараѣвскій урядъ деканальный до Митроп. Консисторіи* наведеный въ горѣ польскій обѣжникъ перемышляньского староства зъ 12 червня 1898 ч. 10711 а приходы Бѣле и Дунаевъ такожъ и згаданѣ письма до нихъ присланѣ.

По сѣмъ выясненю здаєть ся кождый зъ читателѣвъ выробить собѣ самъ вѣдповѣдь на питанє: длячого староста взывавъ тыхъ чотирохъ пароховъ и говоривъ имъ о своѣмъ розпорядженю. Була се очевидна месть старосты, а причиною була руска мова.

Вкѣнци здало бы ся де-що сказати о тѣмъ дешевѣмъ патріотизмѣ, що то маніфестуе ся шумно выголошуваными фразами, и о солідарности рускѣй — але се надто болюче. Звѣстна рѣчь: крикунъ сказавъ свое и „благоденьствуе", а люде найумѣренѣйшѣ, однакъ пѣймаючѣ свѣй обовязокъ серіозно, терплять...

А. Ганчаковскій.

Замѣтки зъ переѣздки.

(*Докѣнченє*).

Знаємо зъ часописей и вѣдъ людей, зъ котрыми при кождѣй нагодѣ стыкаємось, що мало не у всѣхъ повѣтахъ рускихъ дуже щиро взяли ся до роботы та що при охочѣй и вытревалѣй праци хочь-бы лишь кількохъ людей можна цѣлый повѣтъ въ короткѣмъ часѣ розбудити и до праць заохотити и приневолити. Правда, е и такѣ людцѣ, що не тѣлько не дадуть ся пѣрвати до праць и жертвъ для загального добра анѣ будженемъ въ нихъ почутя анѣ представляваньемъ имъ морального упадку, але дуже часто ще й стараютъ пожиточну працю щирыхъ робѣтниковъ паралізувати. Отже якъ залюбленый усуває всякѣ перепоны, зъ нараженемъ неразъ навѣть власного житя, такъ кождый свѣдомый, любячѣй свою велику сѣмью, повиненъ всѣми способами смѣло прямувати до осягненя найсвятѣйшого бажаня — пѣдвигненя народного, а всякѣ въ дорозѣ тому стоячѣ перепоны безпощадно усувати. Якъ прокинувшѣй ся зо сну, бачучи свою хату въ огни, одною тѣлько гадкою веденый стає цѣлою силою волѣ до уратованя свого притулку, щобъ не стати комѣрникомъ, не зважаючи, чи при тѣмъ ратованю спалить одежину або й попече ся, — такъ всѣ свѣдомѣ члены нашои великои сѣмьѣ повинни безъ огляду на можливѣ неприятности и страты не тѣлько самѣ до щирои а вытревалои праць ставати, але и неохочихъ та несвѣдомыхъ всякими способами до тои святои праць потягати, щобы не стати зъ цѣлою сѣмьею вѣчнымъ бурлакомъ та не стягнути на себе проклону родины и несвѣдомыхъ братовъ та гнѣвъ Божій.

Не лякаймо ся праць! бо и найтяжша такъ довго выдаєсь трудною, поки не возьмемось до нея, а разъ розпочата додає намъ вѣдваги и силы, а чимъ близше до кѣнця, тымъ бѣльше заохочуе до выконаня и тымъ бѣльше чуємо ся вдоволеными. Не лякаймо ся такожъ жертвъ при тѣй праци! Тѣлько перший жертвы дае ся занадто оглядаючись на свѣй и родины бытъ, та опѣсля такъ втягае ся въ се навѣть скупый, що ани вѣдъ часу до часу нѣякои жертвы не дасть, то вѣдчуває якусь порожню въ своѣй совѣсти и здаєсь ему, що дармо жие на свѣтѣ.

Всѣ тѣшать ся тымъ, що сего року такъ богато народныхъ облогѣвъ почато орати и вѣддають честь тымъ, що до сен працѣ дали починъ, а мимо того е „заячесердній", котрѣ кажуть, що буде неможливо всему дати раду. Такъ можуть казати тѣлько тѣ, що не порозумѣли кождои праць и жертвы, бо якъ не въ кождѣй праци всѣ мусять брати участь, такъ и не на всѣ цѣли кождый свои ощадности даромъ давати мусить. Одно и друге такъ подѣлений, що всѣ, хочь не у всѣмъ, можуть участь взяти. Кождый стае участникомъ такои праць, до якои має способность и яка ему поручена. Такожъ и датки подѣленѣ на жертву и на користный вкладъ.

Коли хтось дае вкладъ на політичнѣ дневники, на просвѣтнѣ и науковѣ выдавництва, на товариство штукъ красныхъ, на товариства торговельнѣ, промысловѣ, фінансовѣ [якъ ось на новый Союзъ], той не поносить нѣякои жертвы, бо за свѣй грошь дѣстае часопись чи книжки, дѣстае вѣдсотки грошми, а кромѣ того має внутрѣшне вдоволене, що оборотомъ своихъ ощадностій причиняе ся до пѣдвигу своеи великои сѣмьѣ. Тому кождый повиненъ старатись не выдавати свого запрацьованого гроша марно на хвилевѣ приятности або для фальшивои амбіции, лишень вкладати ихъ въ такѣ рускѣ товариства и выдавництва.

Розумѣе ся — на иншого рода потребы для народного подвигу, безпосередно неприносячѣ жертводавцямъ користи, мусимо давати зъ огляду на хосенъ цѣлои сѣмьѣ. Така жертва вдоволяе чоловѣка бѣльше, нѣжь звычайнѣ выдатки на роднинѣ потребы, бо сесѣ мусять бути заспокоенѣ, вже зъ обовязку роднинного, а жертвы для цѣлои сѣмьѣ спонуканѣ чувствомъ спѣльнои народнои и засадами науки Христовои.

Въ виду того мусимо позбути ся смѣшного наслѣдованя такъ званыхъ панѣвъ и не садити ся анѣ на принятя анѣ на строѣ, якъ щоденнѣ такъ и забавовѣ. Черезъ тую ощадность забезпечимо не тѣлько своѣй родинѣ но и цѣлѣй сѣмьѣ народнѣй красшу, свободнѣйшу будучность. Щобы-ж тіи жертвы не заскочували насъ неприготоваными и щобы свята справа народного пѣдвигу не потерпѣла, платѣмъ — якъ було сказано въ 121 числѣ „Дѣла" — сталѣ рѣчнѣ датки, пѣсля почутя и змоги, догѣдными ратами.

Вкѣнци просимо всѣхъ щирыхъ людей, щобы въ заохочуваню до праць и жертвъ для загального добра уживали всякихъ можливыхъ способѣвъ — въ остаточнѣмъ разѣ, якъ се у иншихъ народовъ дѣе ся, навѣтъ примусу морального.

Бо яке-жь щасте есть бѣльше на свѣтѣ, якъ чиста совѣсть и любовь братня? Они насъ грѣють якъ сонечко въ лѣтѣ, они ведуть насъ до жизни вѣчнои!

Сильвань.

Переглядъ політичный.

Въ угорскѣмъ сеймѣ все та сама исторія. На вчерашнѣмъ засѣданю знова не можь було дѣйти до порядку дневного, бо обструкційнѣ промовы выповнили цѣле засѣдане, и зъ причины спѣзненои поры президентъ замкнувъ буду а справу выборчу президіи знова вѣдложивъ до слѣдуючого засѣдання. Вчера вѣдбула ся кабінетова нарада. Міністры запытанѣ по засѣданю про результатъ нарады, вѣдповѣдали, що ситуація нѣ троха не выяснила ся. Загально говорять, що компромісовѣ заходы не довели до нѣякихъ результатовъ, що противно, ситуація ще бѣльше заострила ся. Neue fr. Presse доносить зъ Будапешту, що въ політичныхъ кругахъ надѣють ся скорого розвязання кризы. Розвязанє має наступити въ той способѣ, що Банфі уступить, а міністеръ господовъ бр. Феєрвари займе ся утвореньемъ нового кабінету. — Точнѣсѣнько таке саме розвязанє кризы заповѣдали дневники ще передъ мѣсяцемъ. — Комітетъ студентовъ будапештеньского университета рѣшивъ скликати загальне вѣче университетскои молодѣжи. На вѣчу має бути ухвалена революція, щобы студенты здержали ся вѣдъ повненя вѣйсковои служби такъ довго, якъ довго буде тревати ex lege.

— —

Въ справѣ папскои нунціатуры въ Петербурзѣ не було, якъ доносить Politische Correspondenz, нѣякихъ переговоровъ мѣжь Ватиканомъ а россійскимъ правительствомъ. При нынѣшныхъ обставинахъ нема навѣть пѣдставы до подѣбного плану, бо передъ установленемъ сталои дипльоматичнои репрезентаціи въ Петербурзѣ, мусѣло бы наступити управильненє всѣхъ подробицъ католицкои церкви въ Россіи за помочею конкордату, або подѣбного акту. Правда, що въ послѣднихъ лѣтахъ осягнено порозумѣнє щодо кількохъ важныхъ точокъ, але до полагодженя лишило ся ще дуже много основныхъ справъ. Доки они не будуть порѣшенѣ, не може бути и бесѣды о папскѣй нунціатурѣ въ Петербурзѣ.

Въ кількохъ бѣльшихъ ткацкихъ фабри-

грѣха — робити у таке свято, що теперь увесь миръ христіяньскій празникуе. Такъ що-жь вонъ вѣдповѣвъ? „То, каже, христіяньскій миръ, а вы, каже, собани!" И заразъ по сѣй мовѣ наряднвъ сотськихъ, десятськихъ, объѣздчикѣвъ. „Щобъ у мене, каже, нѣодна душа не посмѣла празникувати!..." Боялись його всѣ селяне, Господи, якъ боялись! Отъ и теперь по всѣхъ селахъ празникъ, а тутъ усѣ люде на роботѣ.

Савелій бувъ тогдѣ мѣрошникомъ. Перехрестивъ ся, попросивъ Бога вѣдпустити йому тяжкій грѣхъ, що пѣдъ такій святый день, коли народивъ ся на земли Христосъ-младенець, вонъ мусѣвъ пускати млына. Вѣтеръ тогдѣ дувъ зъ полудня, гарный, способный вѣтрець — и почавъ вѣтракъ гуготѣти и запахло въ ньому свѣжимъ борошномъ... Проклятущій часъ и проклята память объ такѣмъ чоловѣцѣ...

Сидить дѣдъ Савелій, сидить изъ сею думкою. Гадки про далеке минуле чисто опанували його мозкомъ, а душу такъ обгорнувъ якійсь страхъ, що здаєть ся и не минуло йому вѣдъ тогдѣ уже сорокъ рокѣвъ, и не посивѣла голова й вусъ, и не зѣгнула ся спина, а чоло не покрыло ся зморщками... И стоить надъ нимъ якъ живый Иванъ Автоновичъ, люто поводить звѣрячими очима и говорить до нього: „Гляди, Савелій, щобъ у мене нѣякого празника не було! щобы млынъ бувъ на всѣмъ ходу, а борошно щобъ було чисте и щобы було його багато-багато! А якъ що не такъ буде, то гляди! зъ живого здеру шкуру вѣдъ шиѣ ажь до пятъ!" Тремтить Савелій, а все-жь таки знае, що повиненъ робити такъ, якъ хоче панъскій управитель. Встае, бере у руку свѣчку и йде... А на дворѣ пѣднявъ ся вѣтеръ и дме просто на крила. А ось Савелій уже тамъ, посередъ жорнѣвъ, пустивъ вѣтрака, жорна закрутились у логовинѣ и почалась робота...

Снѣгъ переставъ итти, хмары щезли и на небѣ засвѣтили зорѣ ясній та блискучѣ. Весело сьяли вони у морозномъ повѣтрѣ.

— Ну йди, йди! — казавъ Трифонъ своему десятилѣтньому сынови Василькови, — неси дѣдови вечерю, а то вонъ тамъ у млынѣ мабуть такъ задумавъ ся, що й забувъ про голодъ. Та тобѣ може боязко самому йти?

— Нѣ, тату, — вѣдповѣвъ хлопчина, — я не боюсь, та я й Вовчка вѣзьму зъ собою.

А Вовчокъ, гостромордый кудлатый песъ, догадуваєть ся мабуть, що йому деведеть ся пробѣгатись по снѣгу зъ Васильком, бо усе стоявъ пѣдъ дверима и чекавъ, поки вонъ выйде. Василько узявъ вузликъ зъ пирогами, узваромъ, кутьою, жареною рыбою, и выйшовъ зъ хаты. — „Ходѣмъ, Вовчку, до млына! понесемо дѣдови вечерю!" гукнувъ Василько до пса, що зъ радощѣвъ почавъ скакати йому ажь на плечѣ.

Иде Василько зъ Вовчкомъ, самъ попереду, а песъ то позаду, то поббчь, де бувъ снѣгъ неглыбокій. Стежку замело, але се дарма, вони шляхъ до млына добре знають та й чи далеко-жь то? А нѣчь весела, на селѣ по хатахъ ще миготять вогнѣ. Онъ и у вѣкнахъ церковного будынку, де живе панъ-отець Амвросій, свѣтить ся. Повѣтре чисте ясне, морозъ хватае за вуха и нѣсъ.

Иде Василько та думае: ось заразъ и вѣтракъ. Але що за диво? зъ-вѣдтя, де повиненъ бути вѣтракъ, доносить ся якійсь гукъ. Вѣтеръ невеличкій, але-жь вѣтеръ не може такъ густѣ! Иде Василько далѣ и Вовчокъ зъ нимъ. Ажь ось зъ-переду вызначило ся щось высоке, темне — се и вѣтракъ. Ще кѣлька крокѣвъ... Василько рантомъ зупинивъ ся а Вовчокъ зробивъ таку стѣйку, немовь вонъ бувъ справжній ловецькій песъ и зачувъ дичину.

„Що-жь се таке?... Крила крутять ся... Та се-жь вѣтракъ и гуготѣвъ! Якъ же се такъ? Не вже дѣдусь забувъ, якій сього дня день? А завтра... завтра ще значнѣйшій, ще важнѣйшій.. Нѣ, не може бути! Тутъ дѣда нема!... Дѣдъ усе наказувавъ Василька: „Надъ усе, внуче, почитуй Господа Бога и Його святѣ празники. А вже, казавъ, нема бѣльшого празника, якъ Рѣздво, бо у сей день людямъ свѣтъ вѣдкрывъ ся..." Сѣ речи Василько чувъ вѣдъ самого дѣда; чи може-жь бути, щобъ вонъ у такій святый вечѣръ пустивъ млына?... У Василька забило ся у грудяхъ. „Нѣ, се щось недобре. Дѣда тутъ нема, вонъ тутъ не може бути! Та й чи вѣтракъ се? чи не инше що-небудь? Може се мана? може се чары якѣ?" Василько нераз чувъ вѣдъ дѣда про чары та що вони найбѣльше бувають у сю нѣчь. „Слухай, внуче! — казавъ йому дѣдъ: Тысячѣ лѣтъ минуло, якъ Христосъ народивъ ся, а ворогъ людського роду дияволъ нѣякъ не може заспокоитись и черезъ те вонъ найбѣльше конть пакостя людямъ у сю нѣчь..." Василько згадавъ про се и його взявъ такій острахъ, що вонъ кинувъ на землю вузликъ и хрестячись побѣгъ до дому. Вовчокъ и собѣ, задравши хвостъ, понѣсъ ся за Васильком.

— Що зъ тобою? — спытавъ його батько, узрѣвши переляканый видъ хлопця.

— Ой, тату! ой любый тату! Тамъ дѣда нема... хтось вѣтрака пустивъ и крила крутять ся, крутять, ажь гуркотять!

— Та що се ты? Тобѣ мабуть звижало ся, що крила крутять ся. Якъ се може бути? Адже дѣдъ на моихъ очахъ пѣйшовъ до млына, не обеаглуздѣвъ же вонъ пускати вѣтрака у таке свято!

— Нѣ, нѣ, тату! тамъ дѣда нема, тамъ хтось нищій...

— Е, дурна дитина! вересешь катъ-зна-що... Гей, жѣнко! вѣзьми свѣтло та ходѣмъ до млына. Василько плете нѣсенѣтницю, вонъ мабуть за вечерею за багато зъѣвъ кутѣ та узвару, отъ у нього и крутять ся теперь у головѣ, а йому здалось, що то крила у вѣтраку крутять ся! — И Трифонъ зъ жѣнкою и двома дорослыми сынами та дочкою пѣйшли до млына. Позаду всѣхъ ишовъ Василько зъ Вовчкомъ.

Не дѣйшовши ще до млына Трифонъ зъ-далеки зачувъ уже якійсь гукъ, а дѣйшовши ближче побачивъ, що Василько казавъ правду: вѣтракъ на всѣмъ ходу и крила крутять ся, крутять ся... Хрестить ся Трифонъ и млына хрестить, але се не помагае. „Що за знакъ? каже Трифонъ: чи не чары се якѣ справдѣ? А тривай! Дай жѣнко менѣ свѣтло! Прочитаю Богородицю, тричи перехрещусь и полѣзу..." Такъ и зробивъ. Прошепотѣвъ тихенько молитву, перехрестивъ ся тричи, взявъ свѣтло та й полѣзъ по схѣдцяхъ у млынъ.

Вѣтракъ увесь двигтѣвъ; вѣтеръ дужшавъ и сильно трѣпавъ старыми вже крилами вѣтрака. Трифонъ увійшовъ у дѣдову хижку: тамъ було темно и дѣда не було; тогдѣ Трифонъ заглянувъ у самый вѣтракъ. Дѣдъ, замысленый, стоявъ надъ жорнами опершись грудьми на перекладину и звѣсивши голову; вонъ такъ глыбоко задумавъ ся, що й не чувъ нѣчого, навѣть не бачивъ, якъ передъ його очима крутались жорна.

— Тату, тату! що се въ вами? Не вже вы забули Бога?! — выкрикнувъ Трифонъ.

Савелій здрѣгнувъ ся, пѣднявъ голову и вырвнявъ ся.

— А що таке? — спытавъ сонным голосомъ.

Знаменитый въ смаку КОНЯКЪ ВОЛОСКІЙ натуральный продуктъ зъ в лоского вина, велику фляшку по 1 зр. 25 кр. поручае выключно Иванъ Мушиньскій, Львовъ, Ринокъ 40. (2 бутельки на посылку 5-кільограмову.) 374 8—8

ках въ Петербурзѣ вибухъ минувшого тиждня великій стрейкъ роботниковъ. При тѣмъ прийшло до розрухѣвъ, котрі здавлено за помочею поліціи и жандармеріи. Черезъ те, що фабрики розкинені въ подальшихъ околицяхъ мѣста, въ самѣмъ мѣстѣ довѣдали ся о розрухахъ доперва по цѣлковитѣмъ ихъ здавленю. Дневникамъ не позволено згадувати о тѣмъ всѣмъ ні однымъ словомъ.

— —

На зборахъ Филипіньскихъ повстанцѣвъ въ Ильойльо принято до вѣдомости справоздане зъ дѣяльности делегаціи повстанцѣвъ, котра просила генерала Мілеса, щобы здержавъ свій дальшій походъ, доки повстанцѣ не переумѣють ся зъ Агвінальдомъ. Испанцямъ запевнено свободный выѣздъ, але безъ оружя. Коли бы однакъ хотѣли выйти зъ краю зъ оружіемъ, не буде можь удержати населеня въ порядку. Окрѣмъ того повстанцѣ поробили всѣ можливі приготованя, щобы Американцямъ недати занятн обсадженыхъ повстанцями мѣсцевостій. Передъ Ильойльо все ще стоить испаньска канонірка, котрій Американцѣ не роблять нѣякихъ прикростій. Американьскій вояки на американьскихъ кораблях лютять ся, бо мусять спокійно придивляти ся, якъ на березѣ повстанцѣ вѣдъ рана до вечера вѣдбувають вѣйсковій вправы. Агвінальдо цофнувъ ся въ горы, де орґанізує головну боєву силу повстанцѣвъ, щобы въ нею ударити на Американцѣвъ, коли-бъ тымъ захотѣло ся задержати острови въ своѣмъ посѣданю. До Ильойльо мае сими днями надбйти 15 тысячный корпусъ добре узброєчыхъ повстанцѣвъ. Американцѣ будуть мати твердый орѣхъ до згрыженя. Головною силою Американцѣвъ суть арматы военныхъ кораблѣвъ, тымчасомъ ихъ приступъ до Ильойльо дуже тяжкій. Але хочь бы збомбардували и заняли мѣсто, будуть мусѣли перебути вѣдступову и розсыпану борбу на сушѣ въ горахъ де повстанцѣ будуть мати рѣшучу перевагу надъ невправленымъ и необзнанымъ зъ теренамъ американьскимъ войскомъ.

— Въ сѣлци Кологуры [філія парохіи Соколівки въ повѣтѣ бобрецкѣмъ] основано по довгихъ заходахъ та жидовскихъ перепонахъ, громадску крамницю и она гарно розвивае ся. Щасть Боже!

— Въ Воробіевцѣ [въ Тернопільщинѣ], якъ намъ зъ-вѣдти пишуть, обокрали злодѣѣ онодгы въ ночи церковь на кількадесять злр. Ширше о сѣй крадежи подамо [за-для недостачѣ мѣсця] въ слѣдующѣмъ числѣ.

— Д-ръ Дамянъ Савченъ занедужавъ бувъ у суботу, здавалось, небезпечно, але вже вставъ въ лѣжка и приходить до цѣлковитого здоровля.

— Загальній зборы „Руской Бесѣды" въ Тернополи, въ наслѣдокъ резигнації цѣлого выдѣлу, скликано на 19 н. ст. сѣчня [въ четверъ] вечеромъ, а коли-бъ не було комплету, на 8-у год. того-жь вечера. О громадну участь просить за-для ваги справы — *Выдѣл.*

— П. Філяретъ Колесса выдавъ [накладомъ Львѣвского Бояна] сими днями нову свою композицію „Обжинки. Картина етнографічна у пісняхъ народныхъ на хор мішаний и полученю з хорами жіночими, солями и рецітацією". Дѣстати можна: у Автора [академічна гімназія] або въ книгарни Ставропигійскѣй по 50 кр., зѣ звычайною пересылкою 55 кр. а зъ рекомандованою 65 кр.

— Россійскій археольоґъ Успеньскій подавъ до вѣдомости россійского археольоґічного института въ Царгородѣ, що въ старо-сербскѣмъ вілаетѣ Косово [славнѣмъ зъ битвы Сербовъ съ Турками] по-бчь одной церкви зъ X. вѣку, збудованой царемъ Самуиломъ, вѣднайшовъ на гробовѣй плытѣ славяньску напись зъ 950 року. Була бы се найдавнѣйша славяньска напись.

— Зъ Калуша одержуемо зъ просьбою о помѣщеня отсю оповѣстку: Філія общества им. М. Качковского въ Калуши устроюе при співучасти Р. Т. львѣвскихъ университетскихъ студентовъ дня 17 (29) сѣчня 1899 вечеръ зъ танцями. Дохѣдъ призначеный на выдатки 25 лѣтного празнованя дѣяльности сего общества. Вхѣдъ на салю за оказанемъ запрошеня. Білєтъ вѣдъ особы 2 кор., а фамілійный на 4 отобы 6 кор. Жертвы принимаемо зъ подякою. Стрѣй для дамъ візитовый, для мужчинъ балевый. Початокъ о год. 8 веч. — За комітетъ: *о. А. Петровичъ, д-ръ Косъ, о. И. Сѣчиньскій.*

— Дрѣбній вѣсти. Наталія зъ Левицкихъ Скоробогата, жена пароха въ Завадцѣ коло Калуша, померла дня 24 м. м. — Міністеръ Єнджейовичъ выѣхавъ уже зъ Львова до Вѣдня. — Въ Краковѣ тяжко занедужали два вызначній Єзуиты: провінціялъ кс. Янъ Бадені и кс. Щепковскій [реформаторъ Василіянъ]; кс. Бадені, чоловѣкъ ледви 40 лѣтъ, хорый безвыходно. — Въ Перемышли покусавъ скаженый песъ двохъ роботниковъ и двѣ служницѣ; выслано ихъ до д-ра Буяніда въ Краковѣ. — У Львовѣ застрѣливъ ся въ розстрою нервовѣмъ однорѣчный охотникъ д-ръ правъ Штетбаверъ сынъ почтового радника. — Зъ Кракова утѣкъ збѣжевый сензаль жидъ Гольдблюмъ, зарвавши обманьствами векслевыми звыжъ 20.000 зр.

— Міністра не буде бѣльша вѣдъ компетенціи такого самого міністра для Галичины.

Вѣдень 5 сѣчня. Онодгы вѣдбула ся кабінетова нарада, на котрѣй ухвалено скликати раду державну на 10 ого с. м., однакъ пѣдъ условѣмъ, що до того часу поправлятъ ся вѣдносины на Угорщинѣ. Рѣшуча постанова въ тѣй справѣ западе въ сихъ дняхъ. — Мѣска рада ухвалила поручити кабінетови вѣдкликати всѣ нѣмецкій письма походячи зъ Австроугорскои монархіи.

Брукселя 5, сѣчня. Вікторъ Наполеонъ рѣшучо заявивъ, що вѣнъ не думае о бонапартистичнѣмъ атентатѣ на Францію.

Парижъ 5 сѣчня. Зъ нагоды нового року президентъ Форъ въ части дарувавъ цѣлковито а въ части змягшивъ кару 647-омъ взятымъ засудженымъ военными судами.

Мадритъ 5 сѣчня. Положене увязненыхъ на Филипінахъ Испанцѣвъ мае бути просто страшне. Агенціи Фабра доносить, що монахѣвъ тягають по улицяхъ въ могузами перетягненими черезъ пѣсъ, або уживають ихъ якъ тяглу худобу. Епископа выбито прилюдно по лици. Многихъ полоняниковъ вымордовано. Пѣдъ Тангo Анга зѣбрала ся мала испаньска фльотиля. Увязненыхъ тамъ испанскихъ женщинъ, ще не выпущено на волю.

Петербургъ 5 сѣчня. Міністерство справъ внутрѣшныхъ выплатить сего року зъ зелѣзного фонду державного два мілюны на засѣвы и заосмотрене въ живность людности въ губерніяхъ, котрыхъ власній фонды будуть за малій, якъ такожь 200.000 рублѣвъ на надзвычайній запомоги погорѣльцямъ.

Софія 5 сѣчня. Дня 19-ого лютого вѣдбуде ся въ Женевѣ конґресъ членовъ тайного революційного правительства въ Мацедонін.

Просимо о скору **вѣднову передплаты** на „Дѣло" и о рѣвно скоре **выровнане залеглостій!**

НОВИНКИ.

— **Русины! Пѣдчасъ коляды не забувайте на ювілейну Руску ремѣсничо-промыслову Бурсу у Львовѣ!**

— Нашимъ Р. Т. Читателямъ и всѣмъ Братямъ и Сестрамъ нашимъ на цѣлѣй широкѣй Руси-Украины и за горами та за морями желаемо сердечно: **Веселыхъ и щасливыхъ святъ!** Христосъ раждается!

— **Заходами читальнѣ „Просвѣты" въ Скалѣ вѣдбуде ся д. 11 н. ст. сѣчня** *„торжественный обхѣдъ сотыхъ роковинъ вѣдродженя руско украиньскои літературы"* зъ такою програмою: 1) Вступне слово [про Котляревского]; 2) Бортнянського „Концертъ XXX. D-mol" хоръ мѣшаный; 3) фортепіянъ; 4) деклямація; 5) Ф. Колессы „На музицѣ" хоръ мужескій; 6) Нѣщиньского „Вечерницѣ" хоръ мѣшаный въ супроводѣ фортепіяна; 7) В. Матюна „Весновка" и П. Козлова „Коли-бъ я знавъ" сольо-співъ; 8) „Ура у бѣа!" хоръ мужескій. Хоры выконае мѣсцевый хоръ мѣщаньскій. Початокъ точно о 7 год. вечеромъ. Цѣны мѣсць: крѣсло 1 зр., паркетъ 40 кр. а для мѣщанъ и селянъ 20 кр. — Подаючи сесю звѣстку надѣемо ся, що Русины зъ цѣлои Борщѣвщины громадно завитають на сей святочный обхѣдъ такъ важнои въ нашѣмъ житю и хвилѣ снимъ доважуть, що и въ нашѣмъ кутѣ завитало сонце народнои самосвѣдомости, що вже нѣякъ не можна приложити до насъ давнои назвы „глухій кутъ"! — *Комітетъ.*

Капѣ жолудковій аптикаря Брады перше також вѣдъ назвою Маріацельскихъ капель на жолудокъ, задля свого випробованого знаменитого, побуджуючого и скрѣпляючого дѣланя при ослабленяхъ жолудка, и забуреняхъ травленя тѣшать ся у всѣхъ верствахъ суспільности що-разъ бѣльшимъ довѣремъ, а можна ихъ набути у всѣхъ аптикахъ. Поручаемо нашимъ поважанымъ читателямъ при замовленяхъ уважати на знаходячій ся въ кисератовѣй части нашого нинѣшного числа вѣдтискъ марки охоронной и пѣдписъ, якими засмотрене опаковане правдивыхъ Маріацельскихъ капель.

Телеґрамы „Дѣла".

Новый Санчь 5 сѣчня. Намѣстництво запытало президію суду, коли тамъ покѣнчать ся розправы за розрухи. Вчера мали вѣдбути ся чотири послѣдній розправы, — о котрыхъ закѣнченю намѣстництво одержать телеґрафічне справоздане. Станъ выимковый мае бути зневеный дня 8-ого с. м.

Прага 5 сѣчня. При доповняючихъ выборахъ до сойму, выйшли самі молодоческій кандидаты — Hlas Naroda потверджуе поголовку о маючѣмъ невдовзѣ наступити именованю міністра для Чехіи. Компетенціи сего

— Завтра якій день, тату? А вы пустили вѣтряка...

— Вѣтряка? Такъ се-жь не я... се Иванъ Антоновичъ Шпрунінъ...

— Тату, тату! перехрестѣть ся!

Савелій перехрестивъ ся и раптомъ прийшовъ до памяти, прокинувшись вѣдъ своихъ думъ и мрѣй про далеке минуле.

— Зупынн, сыну, млына, зупынн! — дрѣжачимъ голосомъ сказавъ вѣнъ Трифонови.

— Що се, тату, зробило ся зъ вами? Мана яка найшла на васъ чи що?

— Нѣ, сыну, не мана и не чары се, нѣ... Се таке, що ты не зрозумѣешь, тому, що то були другій часы, давня давнина, котра хвала Богу, нѣколи не верне ся. Не зрозумѣешь, сыну, не зрозумѣешь... Охъ, та й далеко занесли мене мои думы!.. А де-жь вечеря? принесли вечерю?

— Та ходѣть вже, тату, до дому. Дома й повечеряете... Вже нѣчь, холодно; ще простуду схопите...

— Ну, коли до дому, то й до дому, — вѣдповѣвъ Савелій и поплентавъ ся у слѣдъ за дѣтьми.

На другій день, на службѣ Божѣй, Савелій увѣйшовъ у вѣвтарь, перехрестивъ ся, зробивъ доземный уклѣнъ и пѣдѣйшонъ до панъ-отця.

— А, Савелій, здоровъ бувъ! — мовивъ панъ-отець, — що доброго чувати?

— Прийшовъ до васъ, пане отченьку, покутувати свій тяжкій грѣхъ. Ось що трапилось менѣ..." и Савелій оповѣвъ панъ-отцю про все, що трапилось йому вчора... „Важкій були часы... вы тогдѣ тежь були тутъ у насъ и все те памятаете... Чи простить менѣ Господь милосердный мій тяжкій грѣхъ, що я у такій день пустивъ вѣтряка?

— Богъ усякій грѣхи прощае, — вѣдповѣвъ панъ-отець, — а ты доземно поклонись та подякуй Господеви за те, що вѣнъ милосердный вѣдвернувъ вѣдъ руського люду тѣ страждання, ту гѣрку чашу, що въ нем людъ тѣлько лѣтъ пивъ, та ще й за те подякуй Йому, милосердному, що тѣ часы вже нѣколи не вернуть ся!

Дѣдъ ставъ на-вколѣшки, побожно зробивъ доземный поклѣнъ и зъ глыбокимъ чутемъ по думки вымовивъ тѣ слова, що сказавъ йому панъ-отець.

Переклавъ *Г. Коваленко.*

Маю честь повѣдомити, що зъ днемъ 1-ого сѣчня с. р. **перенѣсъ я свій выключный складъ ГЕРБАТЫ** зъ улицѣ Сикстуской ч. 17 у Львовѣ на улицю **Сикстуску ч. 1.**

Повѣдомляючи о тѣмъ Поважану Р. Т. Публику, поручаю ся и на дальше ласкавымъ взглядамъ.

3 2—4 Зъ глубокимъ поважанемъ

Адольфъ Зінгеръ.

Якъ загально вѣдомо, Ріхтера

скринки зъ камѣнцями до будовы

заосмотрені котвою, е наймилѣйшою забавкою дѣтей.



Они е одинокою забавкою, якою дѣти тревале цѣкавить ся и не кидають ей по кількохъ дняхъ.

Тому е они найдешевшимъ подарункомъ а заравомъ и найзнаменитшимъ для ихъ великои вартости у выхованю дѣтей и досконалого выконаня.

Они е взагалѣ найлѣпшою рѣчею, яку дѣтямъ можна подарувати до забавы и занятя. Нова скринка Нр. 28 жѣстича въ собѣ 258! камѣнцѣвъ до будовы зъ котвою, 14 зошитовъ зъ взорами, 11 зошитовъ зъ вытинанными взорами, 10 картинъ, 11 взорѣвъ опаковання, 2 плиты и т. и., за цѣну 177 коронъ, е безперечно найгарнѣйшимъ подарункомъ, якій дѣтямъ можна зробити.

Ріхтера скринки въ камѣнцями до будовы, заосмотрені котвою можна дѣстати у всѣхъ лѣпшихъ торговляхъ забавокъ по цѣнахъ вѣдъ 40, 75, 90 кр. до 6 зр. и высше, а на доказъ, що е правдивій, мають фабричну марку „котву". Всѣ скринки зъ камѣнцями до будовы безъ котвы е пѣдроблены меншои вартости, котрыхъ рѣшучо не треба принимати. Новый богато илюстрованый цѣникъ розсылае ся на жадане даромъ и франко

Новина! Штука терпеливости и забава товариска зъ „котвою". Близше подае цѣникъ.

Ф. Ад. Ріхтеръ и С-ка.

Перша австр.-угорска ц. и к. прив. фабрика скринокъ зъ камѣнцями до будовы.

КОНТОРА и СКЛАДЪ: I. **Operng. 16 Вѣдень.** Фабрика: XIII/1 (Hietzing) **Rudolfstadt** (Thuringen), **Olten, Rotterdam, London, New-York** 215 Pearl-Street. 447 6—6

НА СВЯТА!

Знаменитій Горѣвки и Румы

а также

„ff" спіритусъ ректифікованый 37½ Bongout на налевки

поручае

Перша Брѣдска Рафінарія Спіритусу *фабрика Руму и Лікерѣвъ* 471 5—10

Братовъ Капелюшь въ Старыхъ Бродахъ

Складъ фабричный Львовъ-Знесѣнє.

Експедиція почавши вѣдъ 5-кільовыхъ посылокъ.

Голляндско-Американьска лінія

зносины пароходами разъ або два на тыждень

зъ Роттердаму до Ню-Іорку

Бюро для квитъ: Wien, I. Kolowratring 9.

Бюро для покладу: Wien, IV. Weyringergasse 7 A.

I. каюта.	II. каюта.
1 апр: до 31 октовр. м. 290—400*)	1 авг. до 15 октобр. марокъ 200
1 новемб. до 31 марта м. 230—320	16 октоб. до 31 юлія марокъ 180

*) Вѣдъ дешевшими и меличкими каютами аже и вѣдъ скорости и слабшаго пароходу.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ ЗІНҐЕРА

човенковій и обручковій, зъ первориднихъ фабрикъ заграничныхъ и вѣденьскихъ, урегульованій якъ найточнѣйше, зъ пятилѣтнюю гарантією

Зінґера ручнѣ вѣдъ 25 до 48 зр.



Зінґера ножнѣ вѣдъ 27 до 65 зр.

На раты мѣсячнѣ по 4 зр., або готовкою 10% дешевше. Замовленя зъ провінціи полагоджую даромъ Цѣнники зъ точными илюстрациями пересылаю на жадане даромъ и оплатно.

297 21—? Зъ поважанемъ **Иванъ Ляврукъ** механикъ *Львовъ, улиця Галицка ч. 6.*

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ, блузахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудуючо нивькихъ цѣнахъ. **MAISON de Nouveautes Madame Bertha Fiedler** *Львовъ, пл. Капітульна ч. 3.* 190 85—?

Ножицѣ до стриженя худобы и Машинки до стриженя коней припоручае Иванъ Ляврукъ ножбянкъ у Львовѣ Галицка 6.

Решткы хѣдниковъ и высортованій диваны, портіеры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, гобеліны и рѣвній предметы декораційній по цѣнахъ баєчно дешевыхъ. Складъ диванѣвъ „Au Louvre" Львовъ ул. Сикстуска 6 (Пасажъ Гавсмана). Такожь на раты безъ вѣдвышеня цѣнъ. Для провінціи цѣнники даромъ и оплатно. 190

Артистично-ритовничє заведенє А. ЗІҐМАНА *у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.*

доставаае и выконуе якъ найдешевше и найстараннѣйше.

ДРУКАРНЯ зъ каучуковыми черенками для кождого легко издаюча ся, почавши вѣдъ 1 зр. и высше. Стампілѣ металевій и каучуковій, гербы, монограмы, стампільній марки, станцы, таблицѣ литій и гравіроваий и проче.

Замовленя зъ провінціи полагоджують ся вѣдворотною почтою. 290 37—52

ОДИНОКЕ РУСКЕ **Артистично-літоґрафічне заведенє Андрея Андрейчина** у Львовѣ ул. БАТОРОГО ч. 11 и готовче всякій літоґрафічній выробы **звычайній візитовій білєты** вѣдъ 1 зр. за 100 штукъ, а ново появивший ся візитовій білєты зъ гербомъ Галицкои Руси въ краскахъ по 1 зр. 60 кр. за 100 штукъ зъ касеткою. 188

Диваны перскій и портіеры *праднѣй (старинный)* продае, купуе и выповичае, а также приймае на переховокъ. Складъ диванѣвъ „Au Louvre", Львовъ ул. Сикстуска 6. — Пѣльги въ оплатахъ пѣсля умовы. На жадане высылаемо нашій богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

Рѣкъ науки бляхарства мае круглый сирота селяньскій. Де мѣгъ бы доучити ся? Щось доплативъ бы, а близше скаже пароха Дубравки н. Журавно. 8 2—4

Сирота по священику обзнакомлена зъ кухнею, глядая мѣсця при одній особѣ въ мѣстѣ або на селѣ; приймe цѣлковите занятє домомъ. Ласкавій зголошеня пѣдъ адресою А. А. Журавно poste restante. 500 1—1

ВИНА куративні,
МЕДЫ чистого домашнього выробу,
КОНЯКИ правдивий французький.
продаж 487 6—10
Народна Торговля.

КАЛЬОЗЕТЫ патент. Гуттмана (зъ герметичнымъ замкненямъ) по зр. 18 и 27. Ванны довгій по зр. 15 и 16 наєдовій по зр. 6 и 7·50
поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры.)

При однѣмъ выказанѣмъ въ границяхъ державы

Товариству обезпечень

есть до обсады больше посадъ, дотованыхъ сталою платнею, додатками на подорожъ и дѣтами, сполученыхъ зъ претенсіею на дефінітивну посаду зъ управненемъ до пенсіи а посады тій для урядниковъ подорожуючихъ.

Знане одной славяньскои мовы есть пожадане, хочь и не безусловно. Убѣгателѣ, котрій маютъ добру репрезентацію и муснтъ бути введени въ найлучшій кругн, зводятъ свои оферты, при поданю своихъ дотеперѣшныхъ посадъ въ житю, внести до Експедиціи Анонсовъ **Rudolf Mosse Wien** подъ: „W. O. 5479". 3 2—3

Також и на раты
безъ вѣдмѣны цѣнъ
диваны, портіеры, хѣдники, ковдры ватованій, капы на столы и лѣжка, коцы, дерги на конѣ, якъ такожъ всякій артикулы потрѣбній до уряджена домового въ складѣ диванѣвъ „Teppichhaus au Louvre", Львовъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высылае ся цѣнники даромъ и оплатно. 19

Brady-ого



КАПЛѢ ЖОЛУДКОВІЙ

(давнѣйше Маріацельскій капле жолудковій)

приспособлений въ аптицѣ „пѣдъ королемъ Угорщины" Кароля Браді у Вѣдни I. Fleischmarkt 1.

загально досвѣдне и знане средство лѣчниче зъ побуджуючого дѣланя на жолудокъ при забуреняхъ трауленя и инших недомаганяхъ жолудка.

Цѣна за фляшку . . . . . 40 кр.
Подвѣйна фляшка . . . . . 70 кр.

Не можу не звернути ще разъ уваги на те, що мои капле жолудковій часто бувають фальшованій. Тому при купнѣ треба уважати на повысшу охоронну марку зъ пѣдписомъ **C. Brady** а вѣдкинути яко неправдивій всякій фабрикаты, котрій не заосмотрений тою маркою охоронною и пѣдписомъ **C. Brady**. 412 9—22

Капле жолудковій аптикаря К. Браді
(давнѣйше Маріацельскій напле жолудковій)

опакований въ червоныхъ складистыхъ коробкахъ зъ образомъ св. Матери Божои зъ Маріацель [яко марки охоронной]. Подъ маркою охоронною мусить находитись стояча пѣбчь пѣдпись

Складовій части поданій.

Капле жолудковій правдивій можна набути у всѣхъ аптинахъ.



До П. Т. Властителѣвъ коней.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маете намѣръ купити собѣ добрій и дешевій дерги на конѣ — зволѣть, Впов. Пане удати ся до Складу диванѣвъ **„Au Louvre"** у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Тамъ знайдете Впов. Пане, вепиканьскій выборъ дергъ, по зачудовчо нивкихъ цѣнахъ. На провінцію высылаемо на жаданя нашій богато ілюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно 190

Головный складъ для Львова

ЛІКЕРОВЪ

Фабрики ц. к. уприв. Товариства акційного въ Schönpriesen (Чехи) далеко лѣпшихъ и значно дешевшихъ нѣжь лікеры французскій, находить ся

въ торговли **ВИНЪ**

МАКСА ВІКСЛЯ и СЫНА, улиця Краковска ч. 14.

СПЕЦІЯЛЬНОСТИ: Getreidekümmel, Kaiserbirnenliquer, Alter Korn и т. д. въ бутелькахъ камѣнныхъ дуже окрашеныхъ

Тамъ-же до набутя всякій роды **ВИНЪ**

австрійскихъ, угорскихъ и заграничныхъ вѣдъ гарантією чистыхъ и добрион якости, также шампаны и коняки первориднихъ фірмъ французскихъ.

Особливо поручена годній нашій

старій вина гегеляйскій и курацийний токаѣ

загально поручуваній пп. лѣкарямъ для недужихъ и реконвалесцентовъ, а лежачій въ нашихъ винницяхъ по части ще вѣдъ заложеня фірмы вѣдъ 1860 р.

Безплатна достава до дому. — Цѣнники безплатно.

Звертаемо увагу Пов. Р. Т. Публики на нашу спеціяльну

•• ВИНЯРНЮ ••

ново уряджену зъ великимъ комфортомъ, де кромѣ выбинку добрныхъ и чистыхъ вина продаемо также по цѣнѣ коштовъ холодній перекуски, якъ: правдиву праску шинку просто спроваджувану, петруги въ оливѣ и т. п.

11 1—5

Зъ глубокимъ повазаненъ
Макс Віксель и Сынъ.

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика руму, Лікеровъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручае старій горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bonbout" на наливки, также правдивый оцетъ спіритусовый. 365 27—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

Лишь тогдѣ правдивый, если тригранна фляшчина есть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтомъ папери).

Доси неперевысшеный!!!

В. Маагера

правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ



(въ законно обезпеченомъ опакованю)

зъ фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА

у Вѣдни



Розсѣдженый першорядныма повагами медичными и за-для своеи легкои стравности поручений также дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ котрыхъ лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ, збѣльшеня ваги тѣла, полѣпшеня сокѣвъ, а также взагалѣ прочищеня крови. — Фляшку по 1 зр. можна купити въ складѣ фабричномъ Wien, III/3., Heumarkt Nr. 3., а также майже у всѣхъ аптинахъ австро-угор. державы.

У Львовѣ у пп. аптикарѣвъ: Петра Міколяша. Жигмонта Рукера, Якова Байзера, Симеона Гая та у пп. купцѣвъ: Ст. Маркевича и Алойсія Гібнера.

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы. 427 7—18

W. MAAGER, WIEN

III./3., Heumarkt 3.

Противъ наслѣдувань заряджуе ся судове слѣдство.



Натуральной величины

Оригінальный англійскій бритвы зъ найпершои діямантовои стали, досконалѣ, вглублено шлюфований, высострений, готовій до ужитку. Цѣна зъ etui 3/4 вглублено шлюфована зр. 1.50 а 1/4 вглублено шлюфований зр. 1·80, порто 20 кр.

Бритвы безпечености изъ здѣймаю имъ ся патентованымъ охоронымъ гребенемъ. Покалѣчене лица пѣдчасъ голеня также у недосвѣдныхъ цѣлкомъ выключене. Безъ охоронного гребеня надаю ся до ужитку яко звычайна бритва. Вѣстре найделікатнѣйше 3/4 вглублене вышлюфоване. Цѣна зъ etui 2·50 зр.

Практичный даруноиъ Роздванный!

Ручить за кожду штуку. Коли не до вподоби звертае ся грошѣ. Высылка за послѣплатою, або за попередною заплатою.

Вытягъ зъ многихъ подикъ зъ 23/10 1898.

Прошу прислати ще 5 орій. англійскихъ бритвъ зъ діямантовои стали; попередно прислаными я вповнѣ вдоволеный. Людвикъ Загрядникъ парохъ въ Кушовичахъ.

2 англ. бритвы одержавъ; дуже добрі. въ интересѣ правды поручаю Вашу фірму найсовѣстнѣйше. Теофиль Глушкевичъ парохъ въ Мадновѣ.

Подѣбно пишуть Вси. Отцѣ:

Левъ Шанковскій, деканъ стрыйскій.

І. Юрчакевичъ, парохъ Святковои.

О. Полянъскій, парохъ Юровець.

Кипр. Дурбакъ, парохъ Ладичина и много инших особъ зъ рѣзныхъ кругѣвъ.

Патентований прилады до ѣды. Англійска марка „Sheffield". Prima якѣсть зъ колодками зъ рога, або кости, вѣстря шлюфований. Вѣстря не выпадають анѣ не розковтують ся навѣть въ кипятку. Тузинъ одной пары (12 ножѣвъ и 12 вилокъ) 6 зр. Также продае ся по 1/2 тузина пары. D. 04 8—?

Фабричный складъ

Sheffield-скихъ Англія бритвъ

HEINRICH LADEN

Wien VIII. Feldgasse 10.



Выставa загальна

вохдныхъ и инших чужихъ и правныхъ диванѣвъ, портіеръ, фіранокъ, хѣдникѣвъ и дергъ на коней.

Отворена цѣлый денъ а въ ночи при електричномъ осѣтленю.

Вступъ вольный. Зачудовчо дешовій цѣны указаній докладно на всѣхъ товарахъ. Полскій въ сплатахъ пѣдля умовы.

Упрашае ся кождого, хто бажае щось закупити, абы впередъ оглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы адресувати належить: Складъ диванѣвъ „Au Louvre", Львовъ, ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана) 190

КАТРАЙНЕРА

Кнейпа Солодова Кава.



Менѣвшакує она найлѣпше!

Удержуч ся вѣдъ много лѣтъ яко найлѣпшій додатокъ до звычайной кавы. При болѣзнахъ нервовыхъ, серцевыхъ, жолудковыхъ, безкровю и т. д. поручають лѣкарѣ. — Улюблена кава сотокъ тысячѣвъ родинъ.

До Всечестнѣйшого Духовеньства!

Зъ особливою охотою удѣляемо Всечестнѣйшимъ Священникамъ пѣльгъ въ сплатахъ пѣдля умовы.

Поручаемо нашъ складъ богато заосмотреный въ диваны церковній и передъ престолы, якъ также сальоновій и настѣнній, хѣдники, фіранки, портіеры, коцы, ковдры, капы на столы и лѣжка, дерги на конѣ и коцы до подорожи.

Спеціяльный вѣддѣлъ для конфекцін дамскои и дѣточои, бѣля мужескаго и дамскаго, парасолѣвъ и парасольокъ, капелюховъ, рукавичокъ, панчохъ, коронокъ и стажокъ.

На жадане высылае ся въ приятностію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы и замовленя належать адресувати: Магазинъ „Au Louvre," Львовъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautes пл. Капітульна ч. 3. 190

ТУТКИ

зъ найлучшои бібулки французкои, египетскои и Abadie, всюды жадати только зъ Фабрики „POLONIA" Каролины Недзвецкои у Львовѣ, ул. Сокола ч. 1. Наслѣдоване взборонене, марка охоронна.

893

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одпѣчальний редактеръ Иванъ Белей. Цинкеръ въ фабр. Черлинъскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Данилевича.

Ч. 288. Львовъ, Понедѣлокъ 28 Грудня 1898 (9 Сѣчня 1899.) Рочникъ XIX.

Выходить у Львовѣ ще зимъ (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Bibliotéka najcelniejszych powieści“ выходить що второкъ, и що второкъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кілинського 2.; — въ Ярославѣ Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитобет за инсераты принимаєть у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:	за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пів рову . . 9 зр.	на пів рову . . 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр.	на пів рову . . 8 зр.
на чверть рову . . 4 зр.	на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пів ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише по попереднє застереженю. — Реклямація неопечатані вільні від порта.

Поєдинче число числа коштує 5 кр. а. в.

Оголошеня малими принимають ся по цѣлій 10 кр. від одного стовпчика нонпарелевого або ся вмѣщає в рубриці „Надсланне“ по 25 кр. а. в.

Недѣльні и инші довшого приватні числа платить ся по 15 кр. від стовпика.

Въ справѣ языка рускаго.

У всякій борбѣ належить одноцѣло поступати супротивъ противника, щобы тымъ чином дійти до пожаданого успѣху. У насъ розпочала ся борба о рускій языкъ, котрого рівноправности не хотять узнати ц. к. власти въ краю, та въ теперѣшній хвили головно звертає на себе увагу поступоване наших урядівъ парохіяльныхъ, що домагають ся безъусловно рускои переписки зі стороны властей краевыхъ. Нема сумнѣву, що по нашій сторонѣ є право и справедливість, та що солідарнымъ поступованемъ зробить руске духовенство важный переломъ въ житю публичнімъ, але до того уважаю вказанымъ, щобы духовенство всѣхъ трохъ епархій однако поступало, придержуючись правныхъ формъ, бо тодѣ нѣкого не наразить ся и краєве правительство не буде могло выправдувати ся невідповѣднымъ поведенемъ интересованого духовенства.

Дозволяю мали нагоду высказати въ тій справѣ свою гадку Всесв. Консисторія у Львовѣ и въ Перемышли, якъ также ц. к. Намѣстництво. Митрополича Консисторія у Львовѣ стверджує, що кождый священикъ має право и обовязокъ уживати въ урядовій переписцѣ языка и письма рускаго, якъ также, що такій самый обовязокъ мають и дотычні ц. к. власти, та дораджує — якъ случить ся выломъ зъ того обовязку, щобы справу залагодити а на дотычну власть при долученю ей дописи внести жалобу до Митрополичои Консисторіи. Натомѣсць Епископска Консисторія въ Перемышли не каже собѣ присылати польскихъ письмъ урядовыхъ, тілько відносити ся просто до высшихъ властей. Вкінци ц. к. Намѣстництво не высказало ще своєи гадки, якъ належить поступати. Тымчасомъ переважна часть рускаго духовенства не приймає доручуваныхъ письмъ урядовыхъ въ польскімъ языцѣ, черезъ що наражує ся на примусове доручуване, а відтакъ відсилає доручені письма урядові до Консисторій, черезъ що справа не переходить правильного току инстанцій и не може бути якъ слѣдъ порѣшена — помінувши вже, що интересованій священики тымъ способомъ наражують ся на гризоти зі стороны ц. к. старостивъ. Зъ того выйшовъ хаосъ и занепокоєне помѣжь нашимъ патріотичнымъ духовенствомъ, и тому для информаціи позволяю собѣ высказати свою гадку прилюдно.

1) Передовсѣмъ не належить робити нѣякихъ трудностей при доручуваню письмъ урядовыхъ, хочь бы тѣ були выготовлені въ языцѣ польскімъ або нѣмецкімъ, позаякъ органъ доручуючій мусить своє здѣлати, та годѣ его взивати або й карати за то, що друга власть неправильно выготовила письмо призначено для руской стороны, чи тамъ руского уряду. Належить прото приймати всякій письма урядовѣ.

2) Коли доручене письмо урядове є выготоване неправильно, т. є. не въ языцѣ рускімъ и рускимъ письмомъ, то такого письма годѣ урядови парохіяльному полагоджувати що до самои рѣчи, бо тодѣ на зверхъ будуть дотычній власти уважати, що интересованый урядъ парохіяльный приняв тото письмо, але треба таке письмо безпроволочно звернути дотычній власти, долучуючи до особного письма, въ котрімъ належить домагати ся выготовленя тои дописи въ правній формѣ, то є въ рускімъ языцѣ и рускимъ письмомъ, по чімъ наступить полагодженє справы. Якъ бы дотычна власть відмовила урядови парохіяльному выготовленя дописи або формулярівъ въ языцѣ рускімъ и письмомъ рускимъ, тодѣ треба заразъ внести відклик до высшои власти черезъ першу инстанцію (до Намѣстництва черезъ Староство, до Суду окружного черезъ Судъ повѣтовый), долучуючи попереднѣ письма и домагаючи ся припоручення першій власти, щобы тѣ по мысли обовязующихъ приписовъ правныхъ выготовила въ языцѣ рускімъ и рускимъ письмомъ. Въ той способѣ такій справы перейдуть скоро правильный токъ инстанцій и чи то въ другій чи въ третій инстанціи разъ на все будуть успѣшно порѣшеній що-до языка переписки зъ урядами парохіяльными.

3) Про кождє нарушенє правъ рускаго языка зі стороны властей, якъ также про ужитѣ средства правнѣ и успѣхъ тыхъ же належить завѣдомляти урядъ деканальный, щобы той-же чи то безпосередно чи то через Консисторію мігъ зробити ужитокъ передъ высшими властями и тымъ чином духовенству була подана оборона своихъ властей супротивъ другихъ властей. Отся дорога дипльоматична буде средствомъ помічнымъ до правильной дороги правной якъ 2), та поставить цѣлу справу на ширшій основѣ борбы автономной власти духовной за права національнѣ.

Арх Кость Левицкій.

Львівскій університетъ а гал. Русины.

Недавна интерпеляція посла о. Таначкевича о рускій університетъ у Львовѣ спонукала мене занятись питанемъ: якого контингенту студентівъ достарчає галицко-руска суспільність сему університетови, котрого власність, якъ се доказавъ посолъ Таначкевичъ, належить ся побля права державного и народного рускому народови.

Розглянувши статистичнѣ даты поданій въ справозданяхъ львівского університету та въ „Rocznik-y statystyki Galicyi“ выданімъ краєвымъ бюромъ статистичнымъ, почисливши студентівъ руской народности та порівнавши их число зъ числомъ Поляківъ [вразъ изъ жидами] доходить ся до доволѣ невідрадныхъ результатівъ. Наведу кілька характеристичныхъ датъ:

Въ лѣтнімъ семестрѣ 1869/70 р. шкільного було на львівскімъ університетѣ 415 студентівъ-Русинівъ [41.92% всѣхъ звычайныхъ слухачівъ] проти 444 Поляківъ (межь ними 54 жидівъ); — въ пять лѣтъ опісля зменшив ся число Русинівъ на 358 [40.23%], а число Поляківъ зростає до 485 (44 жид); — відтакъ выказує число Русинівъ певный зрістъ и виносить въ лѣтн. сем. 1880 р. 365 [36.5%] проти 620 Поляківъ (въ тімъ 85 жид.), въ лѣтн. сем. 1885 р. 374 [38.32%] проти 600 Поляківъ (120 жид.), въ лѣтн. сем. 1890 р. 400 [34.19%] проти 705 Поляківъ (185 жид.), въ лѣтн. сем. 1895 р. 406 [28%, о 9 менше якъ 1870 р.] проти 1002 Поляківъ (281 жид). Аж *въ остатныхъ рокахъ замѣтный сталый зрістъ студентівъ Русинівъ*. И такъ въ зим. сем. 1895/6 р. 437 [32.13%] проти 1056 Поляківъ (295 жид.), въ зим. сем. 1896/7 р. 443 [31·42%] проти 1094 Поляківъ (316 жид.), а въ зим. сем. 1897/8 р. 510 Русинівъ [33·31%] проти 1202 Поляківъ (341 жид.). — Число студентівъ-Поляківъ импозантне въ порівнаню до числа студентівъ-Русинівъ передовсѣмъ завдяки „bracioм mojżeszowego wyznania“, що вписують ся всѣ за Поляківъ; крѣмъ жидівъ прибільшають число Поляківъ також рускій перекинчики, що вже въ молодечімъ, найбільше идейнімъ вѣцѣ цурають ся свого убогого, поневоленого народу, йдуть служити чужимъ богамъ. Въ 1885 р. на 133 свѣтскихъ студентівъ руско-кат. вѣры не признало ся до рускои народности 20, 1890 р. на 146 знов 20, 1895 р. на 194—11, а въ лѣтн. сем. 1898 р. на 280—17.

Не безъ интересу буде показати розділъ Русинівъ на факультеты.

Изъ статистичныхъ датъ выходить, що найбільшу силу атракційну має для Русинівъ факультетъ теольогічный. Порівнавши число студентівъ сего факультету зъ числомъ свѣтскихъ студентівъ, доходимо до результату, що число теольогівъ неразъ більше якъ два рази перевышає число свѣтскихъ студентівъ. Такъ н. пр. въ лѣтн. семестрѣ 1870 р. Русинівъ-теольогівъ було 280, а свѣтскихъ 135; въ лѣтн. сем. 1885 р. теольогівъ 261, свѣтскихъ лише 113; въ лѣтн. сем. 1890 р. теольогівъ 274, свѣтскихъ 126. Лише въ лѣтн. семестрѣ 1875 р. бачимо перевагу свѣтскихъ студентівъ надъ теольогами: 190 свѣтскихъ проти 168 теольогівъ и въ лѣтн. семестрѣ 1898 р. 263 свѣтскихъ проти 238 теольогівъ.

Зъ-межь свѣтскихъ факультетівъ фрекventують Русины найбільше выдѣлъ правничій. Число правниківъ-Русинівъ въ рокахъ 1870—1895 хитає ся межь 92 [1890 р.] а 141 [1875 р.]; аж въ остатныхъ рокахъ слѣдно постійный зрістъ, а въ лѣтн. сем. 1898 р. число ихъ досягло 225 [проти 863 Поляківъ, межь ними 255 жид.].

Вже менше интересу будить у Русинівъ фільософія. Дуже мале число фільософівъ-Русинівъ не тілько не зростає відповѣдно до що-разъ більшои потребы рускихъ учительскихъ силъ въ новоосновуваныхъ рускихъ гімназіяхъ, а противно, выказує въ порівнаню до давнѣйшихъ лѣтъ певну тенденцію. Въ образѣ реліґійнімъ повинень артистъ старати ся выликати у оглядаючого лише чуте реліґійне безъ усякихъ побічныхъ цѣлей.

Маємо надѣю, що Скрутокъ за рікъ выставить картины відповѣднѣйші своему талантови и образованю малярскому.

Корнило Устияновичъ приславъ пять образівъ церковныхъ. Зъ артистичного боку интересні були: „Шевченко на засланю“ и „Скитъ манявскій“.

Иванъ Трушъ выставивъ портреты пп. Дубравского и Павлика та кілька краєвидівъ.

Про краєвиды, що властиво є здобуткомъ малярскимъ послѣднихъ десятилѣть нашого вѣку, напишу при нагодѣ обширнѣйше, — якъ и про будовлю церковъ директоромъ В. Нагірничимъ, до чого потребую деякихъ студій. Церковь у Мостахъ великихъ, выбудовану побля плану В. Нагірного, я оглядавъ въ природѣ; належить она до найгарнѣйшихъ будівель нашихъ церковъ.

Зъ рѣзьбы не выставлено нічого.

Товариство для розвою рускои штуки задумує и на другій рікъ уладити выставу; она буде тымъ интереснѣйша, що артисты помістять на нѣй працѣ, котрі докладнѣйше будуть говорити про ихъ талантъ и змагання, длятого тогдѣ обширнѣйше про всѣхъ напишемо. Нинѣшне справозданє не повне, якъ и часткова була участь артистівъ.

Лишь про одного можемо поговорити довше, именно про Юліяна Панькевича, бо вінъ предложивъ намъ будь-то въ оріґіналахъ, будь-то въ фотоґрафічныхъ репродукціяхъ результаты кількалѣтнои малярскои працѣ.

(Дальше буде.)

Ив. Трушъ.

Зъ нагоды рускои выставы штуки.

(Дальше.)

Не часъ уже теперь, два мѣсяцѣ по замкненю выставы описувати поодинокій образы або высказувати про нихъ свои гадки; не буду навѣть вычислювати усѣхъ артистівъ и сортувати ихъ творы, бо се вже учинивъ у свій часъ справоздавець „Дѣла“; однакъ мушу відзначити, що удатного нового и интересного було дуже мало, хотяй се по части дасть ся оправдати тымъ, що выставу уладжено наборзѣ, такъ що не кождый мігъ выставити стілько творівъ и такій, въ якихъ бы можна було осудити и напрямъ и талантъ маляря.

Більше праць, и то дуже різнородныхъ помістивъ Антінъ Пилиховскій. Вінъ оброблявъ головно мотивы историчній а результатъ того показавъ ся квантитативно дуже значный.

Намалювати историчный образъ — значить: выбрати якійсь більше або менше важный моментъ зъ цивілізаційного житя минувшины, перестудіювати исторію, археольогію и артистичній памятки даного вѣку, уявити собѣ потімъ выбрану хвилю, а добрані моделѣ подібній до потрібныхъ дѣячівъ нагнути до своєи композиціи и надати кождій особѣ ей відрубну індівідуальність; а позаякъ кождая хвиля въ своїмъ оточеню [тутъ сцена] такъ богата въ різнородній свойства, що жаденъ артистъ не може всѣхъ уловити, але лише суму своихъ спостережень, своя власне враженє чи — якъ то кажуть артисты и критики — може влити въ образъ свою індівідуальність. Чи се все учинивъ Пилиховскій? Що-до исторіи и археольогіи, не знаю; артистичнымъ вымогамъ не відповівъ вінъ рѣшучо — зъ винимкою недокінченого образа „Оборона Десятинної церкви въ Кіевѣ передъ Татарами“.

Ще менше пощастило ся ему въ краєвидахъ, бо не понимає ихъ якъ артистъ, але якъ звычайный на красу природы менше вражливый лаикъ, и то не тогдѣ, коли нею любуе ся, але коли ся зі становища техніки и математики аналізує. Пилиховскій бачить въ природѣ на відкритімъ воздусѣ листки, галузки, камѣнчики та найдрібнѣйші складовѣ части будынківъ, а забуває про сонце або сумерк, віддалене, відношенє барвъ при тімъ и недобачує загального характеру або рисункового выразу выбраныхъ мотивівъ. Мушу відзначити ще одну дуже важну хибу: Пилиховскій докінчує, а можливо, що и малює відъ початку до кінця свои краєвиды въ роботни безъ попередныхъ докладныхъ студій зъ природы безпосередно, чого жаденъ артистъ не повинень робити. — Подібній хибы, але въ значно меншій мірѣ мавъ и выставленый краєвидъ Скрутка.

Я гадаю, коли-бы Пилиховскій залишивъ малярство историчне и краєвидове а цілу свою малярску совѣстність перенісъ на реліґійне и церковне, то бодай въ одномъ осягнувъ бы свѣтлій результаты; на се вказують декотрі гарно оброблені постати зъ его численныхъ историчныхъ картонівъ, або не зовсѣмъ але и дуже докладно перенесенй на полотно предметы зъ археольогічної выставы.

Хто оглядавъ выставленій на стѣнѣ vis-à-vis дверей студіи головъ Александра Скрутка, має понятє о монахійскімъ шкільнімъ малярствѣ. [Въ Монахіюмъ є по-за академією кілька приватныхъ шкілъ малярскихъ] зъ его добрыми и злыми прикметами. Монахійска академія тримала ся за часівъ Кавльбаха головно въ техніцѣ каліґрафічної лінії; вже за житя великого маляря а тогдѣ директора академіи почала она покидати сесю пристарѣлість, а переходити до техніки свѣтло-тѣней, при тімъ тратила тонкість рисунку а черезъ те и выразу [душѣ], а не набирала природности и свѣжости кольориту, черезъ що лишила ся позаду за академією парискою, за академіями англійскими а навѣть за краківскою школою штукъ красныхъ. Студія Скрутка є типово монахійскій, прегарно модельованій, але й бездушнѣ трохи, окрімъ студіи „старушки выглядаючои зъ-за вікна“, котре пригадує навѣть образы Рембрандта.

Зъ тыхъ образівъ можна заключити, що А. Скрутокъ мусівъ тамъ бути однымъ зъ найлѣпшихъ учениківъ, однакъ що вінъ по скінченю академічныхъ курсівъ намалювавъ, выйшло дуже слабенько. Иділя „Пара дѣтей“ на луцѣ въ день и друга на той тематъ, лишь дѣти значно старшій и сидять межи деревами въ пізный вечіръ — то рѣчи шаблёновій, въ смаку иллюстраторівъ Gartenlaube або Ueber Land und Meer. У насъ бачимо на кождімъ кроцѣ далеко интереснѣйші темы. На образѣ Матери Божои того-жь маляря виднівють два ангелы, а бодай мають ихъ зъ фотоґрафіи чи може зъ природы вимальований портретики представляти. Уважаю се за рѣчь дуже несмачну. Правда, вже за часівъ Перікля переношено портреты живыхъ особъ на марморовій фризы [зъ чого повстала байка, що Фейдіясъ за таке портретованє себе и Перікля, яко героївъ чи богівъ, вгнавъ у вавилонци]; повторяло ся се и практикує ся ажь до нинѣшного дня, але все портретує ся лишь такъ, що лица и выразы є відповідні до идеи композиціи и настрою образа, а тутъ разить прима тенденція відданя подібности лиць. Въ образѣ реліґійнімъ повинень артистъ старати ся выликати у оглядаючого лише чуте реліґійне безъ усякихъ побічныхъ цѣлей.

Маємо надѣю, що Скрутокъ за рікъ выставить картины відповѣднѣйші своему талантови и образованю малярскому.

Корнило Устияновичъ приславъ пять образівъ церковныхъ. Зъ артистичного боку интересні були: „Шевченко на засланю“ и „Скитъ манявскій“.

Иванъ Трушъ выставивъ портреты пп. Дубравского и Павлика та кілька краєвидівъ.

Про краєвиды, що властиво є здобуткомъ малярскимъ послѣднихъ десятилѣть нашого вѣку, напишу при нагодѣ обширнѣйше, — якъ и про будовлю церковъ директоромъ В. Нагірничимъ, до чого потребую деякихъ студій. Церковь у Мостахъ великихъ, выбудовану побля плану В. Нагірного, я оглядавъ въ природѣ; належить она до найгарнѣйшихъ будівель нашихъ церковъ.

Зъ рѣзьбы не выставлено нічого.

Товариство для розвою рускои штуки задумує и на другій рікъ уладити выставу; она буде тымъ интереснѣйша, що артисты помістять на нѣй працѣ, котрі докладнѣйше будуть говорити про ихъ талантъ и змагання, длятого тогдѣ обширнѣйше про всѣхъ напишемо. Нинѣшне справозданє не повне, якъ и часткова була участь артистівъ.

Лишь про одного можемо поговорити довше, именно про Юліяна Панькевича, бо вінъ предложивъ намъ будь-то въ оріґіналахъ, будь-то въ фотоґрафічныхъ репродукціяхъ результаты кількалѣтнои малярскои працѣ.

(Дальше буде.)

Ив. Трушъ.

ВЖЕ ВЫЙШОВЪ МАЛОГО ФОРМАТУ **Молитвеникъ для женщинъ** 424 17—69

въ прехорошихъ переплетахъ изъ шкіборы, аксаміту, коста, шільдкрету и пр. по цѣнѣ 1·60, 2·00 2·25, 2·50, 3·00, 4 и 5 зр. — Набути можь лише въ склепѣ

М. СПОЖАРСКОГО и СЫНА у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.

цію упадку. И такъ: коли въ лѣтн. сем. 1875 р. було 49 фільософовъ-Русиновъ [проти 105 Поляковъ, межи ними 3 жидовъ], то въ слѣдуючихъ рокахъ се число поволи спадає, а въ лѣтн. сем. 1897 р. виносить ледви 17. Вотакъ слѣдный зновъ незначный зростъ: въ лѣтн. сем. 1898 р. подносить ся се число фільософовъ-Русиновъ на 24 [проти 136 Поляковъ, межи ними 33 жидовъ].

Цѣкаво вкінци, якъ вотносять ся Русины до новоосноваиого медичного факультету у Львовѣ. Тутъ прийдесь хиба сконстатувати фактъ, що сей факультетъ будить у Русиновъ якъ найменше интересу. Число медиковъ-Русиновъ дуже мале, та й то замѣтно спадає. Коли першого року истнованя медичного факультету [1894/5] число медиковъ-Русиновъ выносило 18 [проти 65 Поляковъ, межи ними 25 жидовъ], то въ лѣтн. сем. 1897/8 спадає оно до 14, коли тымчасомъ число медиковъ-Поляковъ зросло въ тотъ-же часъ до 106 (межи ними 41 жидовъ).

Якъ зъ одного боку велика перевага студентовъ-теольоговъ умѣщеныхъ въ духовній семинарія, такъ зъ другого боку розмѣрно мале число свѣтскихъ студентовъ [особливожь фільософовъ и медиковъ], що мусять самій удержувати ся подчасъ студій университетскихъ, свѣдчить наглядно о незасобности рускои суспольности въ Галичинѣ.

Не вотъ рѣчи порѣвнати число студентовъ Русиновъ на львовскотъ университетѣ изъ загальнымъ числомъ Русиновъ въ Галичинѣ та выказати: колько студентовъ высилає тысячь Русиновъ на университетскій студіи до Львова. Изъ сего порѣвнаня дойшовъ я до результату, що 1880/81 року школьного здобуло ся тысячь Русиновъ ледви на 0·145 студента; 1890/91 року число се не то що не зросло, а навѣть подъупало до 0·141.

Замѣтивъ бы хто, що богато галицкихъ Русиновъ студіює не у Львовѣ, але на иншихъ австрійскихъ университетахъ и академіяхъ. Оно правда, але се число въ порѣвнаню до числа галицкихъ Поляковъ [вразъ изъ жидами], що вотбуваютъ студіи по-за Львовомъ, т. е. въ Краковѣ и на позакраевыхъ университетахъ та академіяхъ, є розмѣрно мале. И такъ коли 1880/81 року школьного находило ся 121 Русиновъ на университетахъ и академіяхъ позакраевыхъ а 9 на краковскотъ университетѣ, а 1890/91 року шк. въ позакраевыхъ высшихъ школахъ 90 а на краковскотъ университетѣ 62, то галицкихъ Поляковъ [вразъ изъ жидами] було: 1880/81 року шк. на позакраевыхъ университетахъ и академіяхъ 490 [въ краковскотъ университетѣ 741], а 1890/91 року шк. 511 [а на краковскотъ университетѣ 1059]. И коли тысячь Русиновъ доставило въ 1880/81 року шк. на всѣ австрійскій университеты [вразъ изъ львовскимъ] и на академіи 0·197 студента а въ 1890/91 такожь якъ-разъ тотъко, то тысячь Поляковъ [вразъ изъ жидами] достарчило въ 1880/81 роцѣ шк. на всѣ австрійскій университеты и академіи 0·673 студента, въ 1890/91 вже 0·712.

Всѣ тѣ числа, що стали дѣйстно „сумными рядами", доказуютъ, що коли елементъ польскій вразъ изъ жидовскимъ що-разъ бѣльше зростає подъ взглядомъ культурного розвою, выдаючи що-разъ бѣльше интелігенціи, — то навпаки руска суспольность въ Галичинѣ — *въ выимкомъ четырохъ остатныхъ лѣтъ, въ которыхъ слѣдно певный поступъ* — зовсѣмъ не поступала въ продукціи интелігентныхъ роботниковъ на запущенотъ народнотъ нивѣ.

Такій хронічный застой, въ виду быстрого зросту чужихъ и намъ ворожихъ елементовъ не може и не смѣє довше тревати. Наставъ уже крайный часъ взятись до енергічнои и интензивнои працѣ около економічного и культурного розвою нашого матеріяльно бѣдного та духово сильного народу. Колько-жь то найкрасшихъ талантовъ запропащує ся въ нашомъ народѣ, не маючи спромоги удержатись у высшихъ школахъ та вповнѣ розвинути ся? Тому-жь и найбольше пекучою, найбольше актуальною справою есть — по моѣй думцѣ — закладане бурсъ для убогои а талановитои рускои молодежи; се одинъ зъ найважнѣйшихъ способовъ, въякій можна бы запобѣчи цѣлковитому застоеви въ розвою нашихъ интелігентныхъ силъ. Тому-жь повинна галицкій Русины звернути передовсѣмъ въ томъ напрямѣ всѣ свои силы и средства та працювати зъ тымъ бѣльшою охотою, чимъ ширше русло пробиває собѣ на галецкотъ Руси струя чужихъ елементовъ...

Львовъ 30 XII. 1898.

Романъ Олександровичъ.

Переглядъ політичный.

Криза въ угорскомъ правительствѣ ще не порѣшена. Угорскій міністры: Банфі, Фейрварі, Люкачь и Сеченій, бавали черезъ колька днѣвъ у Вѣдни и вернули ажь вчера познымъ вечеромъ до Будапешту. У Вѣдни брали участь въ кольконъ нарадахъ кабінетовыхъ, котрій вотбували ся подъ проводомъ цѣсаря. Міністры Банфі и Люкачь конферували такожь окремо зъ президентомъ міністровъ гр. Туномъ. Въ повурядовыхъ кругахъ угорскихъ кажуть, що о димісіи бар. Банфіого нема бесѣды. Вчера передъ полуднемъ зобрало ся въ либеральномъ клюбѣ богато послововъ та нетерпеливо выжидали вѣстей въ Вѣдня. Въ полудне насшьла телеграма, що цѣсарь припоручивъ Банфіому почати зо сторонництвами переговоры, котрыхъ цѣлею мало бы бути головно довершене угоды. Гадки о тотъ припорученю цѣсарскотъ є всѣляки; дехто добачує въ тотъ заповѣдь упадку Банфіого, бо вонъ мавъ достати завывъ мирно погодити ся якъ равъ зъ тыми, котрій зъ своеи стороны передовсѣмъ домагають ся его уступленя. Кажуть, що таку дорогу выбрано для того, щобы не здавало ся, що опозиція побѣдила. Коли переговоры розбьють ся, тогдѣ Банфі буде мати добру нагоду уступити. Только и въ такомъ разѣ нема що гадати о томъ, щобы до керны прийшовъ хто зъ опозиціи; реконструкція кабінету выйде зъ ліберального сторонництва. Середъ національного сторонництва панує перекопане, що переговоры Банфіого будуть даремній. Такои самои гадки є и сторонництво независимыхъ. Зачувати, що на часъ переговоровъ сойтъ буде вотроченый. Опосля міністры поѣдуть зновъ до Вѣдня, щобы цѣсареви здати справу зъ ситуаціи.

Комітетъ независимыхъ громадянъ, зложеный зъ членовъ всѣлякихъ товариствъ, мавъ вчера засѣданя, на котромъ явило ся около 500 особъ. Бесѣдники дуже рѣзко выступали противъ правительства теперѣшного въ найбольшомъ степени незаконного стану рѣчей. Дальше постановлено на другу недѣлю скликати велике вѣче народне, въ котромъ бы взяли участь всѣ опозиційній сторонництва и всѣ круги столичного населенія. На томъ вѣчу буде ухваленый протестъ противъ панучого теперь безправя и выскаже ся подяку опозиціи за ея патріотичну боротьбу. Вкінци постановлено розпочати по цѣломъ краю велику акцію для повалення Банфіого.

——

Сербска скупштина похвалювала сего року богато важныхъ законовъ, котрій таки заразъ подобавали вже королѣвску санкцію. На увагу заслугують особливо законы: о подвисенію краевого хову худобы, о реорганізаціи войсковои управы, о змѣнѣ бѣлградскои высокои школы на университетъ зъ рѣвночаснымъ заложенемъ лѣкарского выдѣлу, новый карный законъ для войска, новый законъ о товариствахъ и зборахъ и т. и. Особливо велику вагу має новый законъ о товариствахъ и зборахъ; спровадить вонъ цѣлковиту змѣну въ політичномъ житю Сербовъ и внѣвечить цѣлкомъ політичній сторонництва. Подля нового закону урядники, професоры, лѣкарѣ, адвокаты, пенсіоністы, — отже вся сербска интелігенція, котра доси мала провѣдъ въ політичномъ житю Сербовъ, не смѣє мѣшати ся до руху сторонництвъ; такожь людямъ, засудженымъ за обиду маестату, не вольно належати до політичныхъ товариствъ. Коли ще до того зважити, що подля нового закона праесового, ухваленого на попередній сесіи скупштины, всякій дневникъ по триразовій конфіскатѣ мусить перестати выходити, такъ що вже до теперь всѣ значнѣйшій опозиційній дневники попадали: то можна собѣ выставити, якъ новый законъ о товариствахъ и зборахъ убє всякій політичный рухъ въ народѣ, котрый доси привыкъ до якъ найбольшихъ політичныхъ свободъ.

——

Робота касаційного трибуналу въ справѣ Дрейфуса має покинчити ся въ кінцемъ сего мѣсяця. Межи 15 а 20 с. м. будуть имовѣрно переслухани ще послѣдній свѣдки, а опосля прийде лише ждати на протоколъ зо взнань Дрейфуса, котрій д. 3. с. м. имовѣрно прийде до Парижа. Докладна телеграма зъ его показанемъ справы, що мовь то вонъ въ дни своеи дегрядаціи мавъ признати ся до вины, мала вчера наспѣти до Парижа. Публична розправа въ справѣ просьбы о ревізію процесу буде могла вотбути ся въ першій половинѣ лютого. Естергазого завезвано на свѣдка на день 17 лютого. Его адвокатъ старає ся у президента трибуналу о зелѣзный листъ для него.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Въ мѣсяци грудни 1898 р. внесено поданя до намѣстництва о заснованє новыхъ Читалень „Просвѣты" въ отсихъ 16 громадахъ: 1) Въ повѣтѣ Богородчаны: Ивановка, Саджава; 2) пов. Броды: Марконоль 3) пов. Чортковъ: Базаръ; 4) пов. Гусятинъ: Мшанець, Васильковцѣ; 5) пов. Калушъ: Мостище, Тужилювъ, Войнилювъ; 6) пов. Равaруска: Смолинъ; 7) пов. Рудки: Михайлевичѣ; 8) пов. Сокаль: Осердювъ; 9) пов. Станиславовъ: Сапоговъ; 10) пов. Стрый: Трухановъ; 11) пов. Тернополь: Забойки; 12) пов. Жидачевъ: Боянювъ.

Всѣхъ читалень Просвѣты [заложеныхъ и зголошеныхъ] зъ кінцемъ грудня було 705, а зъ нихъ въ сѣмъ роцѣ прибуло 184. Въ 1897 р. заложено новыхъ Читалень Просвѣты 183, позатамтого 107, въ роцѣ 1895-бмъ 92, въ 1894-бмъ 52, въ 1891.—1893. рр.: 87.) — Найбольше читалень въ 1898 роцѣ прибуло въ повѣтахъ: Золочевъ и Калушъ по 16; Гусятинъ и Рогатинъ по 9; Збаражъ и Львовъ по 8. Анѣ одна читальня не прибула въ повѣтахъ: Лѣсько, Сянокъ, Самборъ. Лише по 1 читальни прибуло въ повѣтахъ: Чешановъ, Добромиль, Дрогобичь, Городенка, Яворовъ, Косовъ, Мостиска, Снятинъ, Турка.

Найбольше читалень „Просвѣты" у всходній Галичинѣ є въ повѣтахъ: Перемышль 41, Рогатинъ 34, Борщевъ и Стрый по 31, Львовъ 27, Золочевъ и Бобрка по 26, Тернополь 22, Камѣнка 22. Найменше читалень „Просвѣты" маютъ повѣты: Снятинъ 1, Лѣсько и Сянокъ по 2, Чешановъ 4, Косовъ и Добромиль по 5, Самборъ 6, Старе-место и Турка по 8, Городенка и Рудки по 9. Въ заходній Галичинѣ є въ шестьохъ повѣтахъ по 1 читальни „Просвѣты".

Просимо о скору **вотновy передплаты** на „Дѣло" и о рѣвно скоре **выровнанє залеглостій**!

НОВИНКИ.

— **Русины! Памятайте на Руску Бурсу въ Новомъ-Санчи!**

— **Рускій аматорскій театръ въ Коломыи.** Літературно-драматичне общество въ Коломыи устроює при участи „Коломыйского Бояна" въ користь будовы „Народного Дому въ Коломыи въ сали „Сокола" въ четверъ 12 н. ст. сѣчня 1899. *Малэнчинъ вечеръ.* Програма: I) Маланка, оріґінальный сценічный образъ зъ рускаго народного житя зъ танцями и співами [дѣйствуючій лица: Маланка, Дѣдъ, Козовотъ, Газдина, Цыганъ, Жовнѣръ, Мѣхоносъ, Колядники, легінь, дѣвчата; дѣе ся въ навечерію Нового року въ покутскотъ селѣ]; — II) „Тато на заручинахъ", мѣщаньска пригода въ 1 дѣйствію Григорія Григорівича; — III) „Кумъ Матѣй зъ кутского народмѣстя", монольогъ; — IV) „Вечерниця", другій актъ зъ оперы „Назарь Стодоля", слова и музика П. И. Нѣщиньского, сповнить хоръ „Коломыйского Бояна" въ оріґінальныхъ народныхъ костюмахъ. — Початокъ точно о 7½ год. вечеромъ. О 12 год. въ ночи „Апотеоза Нового року", образъ сценічный освѣтленый бенґальскимъ огнемъ. — Буфетъ у власномъ зарядѣ. — Стрій візитовый. — Цѣны мѣсць: Крѣсла въ 1—4 рядахъ 1 зр., въ 5—8 рядахъ 80 кр., въ дальшихъ рядахъ 50 кр.; на бальконѣ: ложѣ 4 зр., нумерованій мѣсця 50 кр.; партеръ 40 кр.; ґалерія 20 кр.; партеръ для учениковъ, военныхъ до фельдвебля, мѣщанъ и селянъ 20 кр. — Добровольній жертвы принимають ся. - Білеты можна достати въ „Народнотъ Торговли" а въ день представленя вотъ 6 год. вечеромъ при касѣ. — За Выдѣлъ: проф. *Юл. Насальскій* предсѣдатель, проф. *М. Рыбачекъ* директоръ, *М. Бересскій* секретарь.

— **Зъ Нового Санча:** Выдѣлъ Товариства „Руска Бурса" въ Новомъ Санчи складає прилюдно всѣмъ Добродѣямъ нашои молодои институціи найсердечнѣйшій желанія: нехай живуть, крѣплять ся и множать ся рускій патріоты! Замѣсть розсылання білетовъ новорѣчныхъ зложили члены Выдѣлу Бурсы въ Новомъ-Санчи 5 зр. и призначують: 2 зр. на обновленє рускихъ церквей [на руки Впр. крил. о. Теоф. Павликова], 2 зр. на погорѣльцевъ въ Жегестовѣ, а 1 зр. на Бурсу ремѣсничо-промыслову у Львовѣ. — При сѣй нагодѣ поручає ся Выдѣлъ памати всѣхъ Вп. Добродѣевъ товариства та всѣхъ щиро-рускихъ патріотовъ и заявляє, що зъ весною приступає до купна плацу вотъ будову церкви Бурсы въ Новомъ-Санчи. — За Выдѣлъ: *П. Лѣпкій* предсѣдатель, *І. Черкавскій* заступникъ предсѣдателя и секретарь, *В. Яворскій* скарбникъ.

— Посвященє и отвореніе нового будынку ґімназіи въ Бучачи вотбуде ся во второкъ 10-ого с. м. о 11-тій годинѣ передъ полуднемъ въ присутности намѣстника гр. Пінінського.

— **Въ справѣ дефравдациі въ Коломыи** мѣститъ одна львовска часопись такій близшій вѣсти: Дефравдантъ Жупникъ „Міхалъ" а властиво „Мехель" [Полякъ „мойжешового", сынъ кингаря зъ Дрогобича], офіціялъ податковый, бувавъ сталымъ гостемъ въ казарни центральнотъ при „зеленомъ столику". Краева дирекція скарбу перенесла его на власный коштъ до иншого податкового уряду, та панъ „Міхалъ", заки перенѣсъ ся, бавивъ ся весело дальше въ Коломыи. Дня 21 грудня вонъ подробивши документы выманивъ зъ депозитовъ повѣтового суду въ Коломыи заставный листъ на 10.000 коронъ, вымѣнивъ его въ одній жидовскій конторѣ и выѣхавъ зъ Коломыи за тридневною вотпусткою. Доперва дня 30 грудня при уставленю депозитового рахунку помѣчено бракъ 10.000 коронъ и въ наслѣдокъ его переведено надзвычайный шконтръ депозитовъ судовыхъ. Чи лишь только всего здефравдувавъ панъ Мехель, годѣ поки що сказати, хочь можна допускати, що вонъ не зрѣкавъ бы ся свого становиска и канціи 900 зр. за-для 5000 зр. Загально сподѣваютъ ся дисциплінарно комісіи зо Львова, а тымчасомъ тутешне староство зарядило оногды строгій шконтръ. Власти глядятъ за дефравдантомъ. — Подля новѣйшихъ вѣстій зъ Коломыи Жупникъ спроневѣрывъ мабуть ажь сорокъ тысячь зр.

— **Доповняючій выборъ посла до сойму** краевого въ курія вольшои посѣлости рашківского округа на мѣсце п. Еди. Енджейовича, зложившого мандантъ, розписаный на день 7 н. ст. лютого 1899 року.

— **Середнѣ школы въ Австріи.** Міністерство просвѣты оголосило статистичный выказъ публичныхъ ґімназій и реальныхъ школъ въ Австріи изъ сего року школьного. Ґімназій есть 196 зъ 64.653 ученниками а реальныхъ школъ 97 зъ 30.437 ученниками, отже середныхъ школъ взагалѣ есть 293 зъ 95.090 ученниками. — Ґімназій повныхъ есть 176 а неповныхъ 20; удержують ихъ: 151 держава, 9 край, 10 мѣста, 4 епископы, 13 чины монашій, 2 фонды а 7 приватій особы; выкладовый языкъ есть: нѣмецкій въ 105, ческій въ 45, польскій въ 25, утраквістичный въ 11, італіяньскій въ 4, сербо-хорватскій въ 4, рускій въ 2 ґімназіяхъ. — Школъ реальныхъ есть: 72 повныхъ а 25 неповныхъ; удержують ихъ: 64 держава, 24 край, 5 мѣста, 1 греко-всходный релігійный фондъ буковиньскій а 3 приватій особы у Вѣдни; выкладовый языкъ есть: нѣмецкій въ 62, ческій въ 25, польскій въ 6, італіяньскій въ 3 а сербо хорватскій въ 1 школѣ реальнотъ. [Що-до рускихъ школъ середныхъ то замѣтне попередъ у сего те, що Русины не мають анѣ одной школы реальной; ґімназій мають всего лишь двѣ [у Львовѣ и въ Перемышли]; рускій паралельки въ Коломыи и паралельки въ Тернополи числять ся до ґімназій польскихъ; межи мѣшаными 11 ґімназіями є одна руско-нѣмецка въ Чернівцяхъ; на прочъ 10 мѣшаныхъ ґімназій складають ся передовсѣмъ словѣньско-нѣмецкій, а такожь румуньско-нѣмецка въ Сучавѣ.

— **Про обокражу церкви въ Воробіевцѣ** [въ Тернопольщинѣ] пише намъ Вп. о. парохъ: Въ ночи на 3-ого сѣчня злодѣе добули ся до церкви вокномъ, приставивши собѣ драбину [и то мою зъ гумна, хотяй мали ближшихъ сусѣдовъ]. Взяли дня скарбонку, въ которыхъ було колькадесять зр. готовкою, книжки щадничій „Дністра" и иничій записы довжній. Одну колодку вотбили и покручену, розервену лишили въ церкви, а що не могли вотомкнути замковъ на ключѣ и сильнѣшихъ колодокъ, взяли скарбонки зъ собою, вотомкнувши собѣ дверѣ въ захристія. Вокно, которымъ влѣзли, цѣлкомъ побите и видко силомъ покальчили собѣ руки, бо скрозь кровію побризкано. Рано по 8-ій годинѣ прийшовши до церкви на службу Божу, застався и дверѣ въ захристія вотомкнені и вокно высаджене. Люде розбѣгли ся шукати по поляхъ. Въ годину знайшли одну скарбонку, котрои злодѣе не могли вотомкнути, лише зъ боку вѣко вотогнули и грошѣ вытрясли. Въ годину пізнѣйше приносять другу скарбонку, цѣлкомъ зруйновану, поколену, бо такожь не могли замка вотомкнути; выбрали грошѣ готовкою, а книжки щадничій и записи, покровавлені покинули коло скринки. Правдоподобно и грошѣ паперовій будуть покровавлені. Варта у насъ рокова, але при недоглядѣ тыхъ, до котрыхъ се належить, більше пильнує корчмы, якъ церкви. — *Іосифъ Терешкевичъ* парохъ.

— **Изъ Станиславова:** На комерсѣ въ день ювілея вотродженя украиньско-рускои літературы розпродано въ Станиславовѣ книжокъ за 30 зр. [продавано: Франка „Зівяле листя" и „Мій намаратд", Маслика „На великі роковини" и Колессы „Століття обновленої українсько-руської літературы". На больоки зобрано 14 зр. на фондъ для незасобныхъ літератовъ. За помочь при збиранію складокъ дякують прилюдно подписаній Вп. пп. Гавриловній и и М. Чорненькотъ. — *А. Крушельницкій* студ. філ. *Ю. Олесницкій* студ. правъ.

— **Нова стація телеґрафу** зъ обмеженою службою денною отворить ся зъ днемъ 10 н. ст. сѣчня 1899 въ *Никличахъ* перемыского повѣту при тамошномъ ц. к. урядѣ почтовомъ.

— **Въ „Новомъ Времени"** [ч. 8200 въ 5 н. ст. сѣчня 1899] умѣстивъ якійсь Н. Кучиньскій допись, котра тыкає ся Тараса Шевченка. Н. Кучиньскій розказує, що въ 1887 р. переѣжаючи черезъ Ташкентъ [столицю Туркестана въ середній Азіи] повнавъ ся тамъ въ вотставнымъ полковникомъ Косаревомъ. Той оповѣдавъ, що Шевченко яко салдатъ бувъ подъ его командою. Надъ „неблагонадежнымъ" постомъ розтягнено особливый надзоръ; слѣджено, абы не мавъ чорнила, паперу, пера або оловця. Але при всѣй контроли Шевченкови таки удавало ся писати. Коли-жь выловили его на томъ злочинѣ, то вотбирали рукопись и передавали Косареву. Косаревъ, переѣзджаючи на пенсію до Ташкента, забравъ тѣ папиры Шевченка вразъ изъ своими паперами въ куферку и вотъ того часу лежали собѣ въ коморѣ. Н. Кучиньскій просивъ Косарева, щобы показавъ ему тѣ папиры, але той не могъ его заразъ учинити, а обѣцявъ показати въ суботу, бо того дня его женка мала прятати въ коморѣ. Тымчасомъ Кучиньскій мусѣвъ выѣхати зъ Ташкента передъ суботою, вотдакъ не мавъ уже нагоды бачити ся зъ Косаревомъ, а недавно Косаревъ умеръ. Отже радить, щобы хто въ справѣ письмъ Тараса Шевченка и записокъ самого неббщика Косарева розвѣдавъ ся у дѣтей не-

Просто на Угорщинѣ у одного зъ найретельнѣйшихъ продуцентовъ закупивъ я особисто знамепитій колькалѣтній вина угорскій и продаю ихъ: Столове по 50 кр., Neszmelyer по 60 кр., Геґеляйске по 70 кр. за бутильку, ґарантуючи за найвысшу доброту ихъ и натуральности. Фірма **Иванъ Мушиньскій** Львовъ, Ринокъ ч. 40. 2—1174

бщика, у двохъ дочокъ або у сына [Вячеслава, що служить яко офіцеръ въ якімсь баталіонѣ туркестанськімъ].

— Кс. Стояловскій не мае щастя въ процесахъ. Недавно вѣдбула ся въ апеляційнімъ судѣ въ Ясли розправа въ наслѣдокъ рекурсу кс. Стояловского противъ выроку повѣтового суду въ Горлицяхъ, котрымъ увольнено старосту гр. Михаловского вѣдъ переступства обиды чести кс. Стояловского. Гр. Михаловскій мавъ сказати до властителя друкарнѣ Кнапіка, у котрого кс. Стояловскій хотѣвъ печатати свои газетки: „По що вы входите въ зносины въ такимъ лайдакомъ?“ Якъ горлицкій судъ, такъ теперь и апеляційный судъ въ Ясли увольнивъ гр. Михаловского.

— Выдѣлъ Товариства „Бурса св. Іоана Крестителя“ въ Дрогобичи складае отсимъ всенародно подяку Вп. Товариствамъ, „Рускому Касиновi“ и „Зорѣ“, котрѣ головно заходами Всч. о. Антонія Рудницкого, катихита школы жѣночихъ, и Вп. п. Анатоля Луцика професора ц. к. гімназіи устроили дня 21 грудня 1898 концертъ въ 100-ный ювілей вѣдродженя руекон літературы, зъ котрого дохѣдъ призначеный въ хосенъ Бурсы. Доходу всего було 106 зр. 41 кр., выдаткѣвъ 43 зр. 03 кр., отже чистого приходу дѣстала Бурса 63 зр. 08 кр. Выдѣлъ складае проте щире спаси Бѣгъ всѣмъ спрялючимъ Бурсѣ, котрѣ въ якій-небудь способѣ причинили ся до узбирання сеи квоты. Вп. Панямъ и Панамъ, що не жалували труду взяти участь въ хорахъ; панѣ М. Погорецкѣй за удачно вѣдекламовану „На вѣчну память Котлярескому“; Вп. П-ѣ Ляльковѣй за концертову гру на фортепянѣ; Вп. Григорію Кузеви за выголошеный зъ артизмомъ прольогъ „Великій роковины“ и Вп. М. Волошинови за соля; такожь всѣмъ зволившимъ заняти ся розпродажію білетѣвъ. — При тѣй нагодѣ зложили наддатки Р. Т.: о. Мих. Бачиньскій 60 кр., о. Вас. Гошовскій 90 кр., п-нѣ Рѣпецка 1 зр., п. Земанъ торговельникъ зелѣза 1 зр., д-ръ Сеґаль адвокатъ краевый 1 зр., д-ръ Бергверкъ 50 кр., д-ръ Тіґерманъ лѣкарь 50 кр., радникъ Л. Рѣпецкій зъ Балон прислався 5 зр., меншими датками узбирано 80 кр. — За Выдѣлъ Бурсы *П. Кмить* предсѣдатель.

— Кс. Янъ Бадені, провінціалъ Єзуитѣвъ и писатель польскій, померъ у четверъ рано минулого тыждня въ несповна 40-вѣмъ роцѣ жытя на закаженє крови. Польскій Єзуиты [въ рясахъ и не въ рясахъ] утратили въ небѣщику велику силу. Аґітувавъ вѣнъ перомъ и словомъ пѣдъ окликомъ христіяньского соціалізму на корысть станьчикѣвскои партіи. Небѣщикъ бувъ родомъ зъ Королѣвства польского, але выховувавъ ся въ тернопѣльскѣмъ конвіктѣ єзуитскѣмъ, до товариства Єзуитѣвъ вступивъ 1873 р., высвятивъ ся 1885, професію одержавъ 1892, въ 1896 р. бувъ віцепровінціяломъ Єзуитѣвъ у Львові а въ цѣтни 1897 р. ставъ провінціяломъ въ Краковѣ. Мѣжь его писаннями знаходить ся брошура о рускѣмъ радикалізмѣ, — написана на основѣ интервю зъ радикалами личныхъ помѣчень автора на радикальныхъ вѣчахъ.

— Зборы членѣвъ „Селяньскои Рады“ въ Долинѣ вѣдбудуть ся дня 2 н. ст. лютого 1899 о годинѣ рано въ сали рады повѣтовои. Передъ зборами будуть вписы въ члены, а вѣдтакъ уконституованя товариства.

— Померший недавно Францъ Єнджейовичь, маршалокъ равскои рады повѣтовои и посолъ до сойму, померъ [у Львовѣ] смерцію не природною, бо, якъ показало ся, отруивъ ся стрихніною. Причиною самоубійства була матеріяльна руина сего вызначного шляхтича польского черезъ нещасливий спекуляцін. Стрыечный братъ его, міністеръ для Галичины, приѣхавъ бувъ умысне до Львова розглянути, чи не дало бы ся ще якъ полатати интересы равского маршалка, але заставъ уже трупа, бо той на годину передъ приѣздомъ міністра заживъ убійчои отруты. На кѣлька годинъ передъ смертію ще проходжувавъ ся въ женою по улици. Небѣщикъ бувъ посвоячений зъ Баденіми, Скшиньскими и Мірами.

— Обходъ столѣтного ювілея уродинъ россійского поета Александра Пушкина въ день 26 ст. ст. мая 1899 р. пѣдготовлае ся не лише въ Петербурзѣ, але и по иншихъ бѣльшихъ мѣстахъ Россіи, въ Одесѣ, въ Кіевѣ и н. Въ Кіевѣ університетъ св. Володимира ухваливъ: а) устроити торжественный актъ, на котрѣмъ мають промовляти професоры Владимировъ и Дашкевичь та прив. доцентъ Лобода; выдати „Пушкинскій сборникъ“, до котрого мають написати мѣжь иншими: Владимировъ о станѣ россійскои літературы до Пушкина, Лобода по Пушкинѣ, а Дашкевичь о вплывѣ захѣдно-европейскои літературы на творчѣсть Пушкина; вкѣнци в) устроити невеличку выставу Пушкиніяны.

— Вѣличка въ небезпеченьствѣ. Въ славныхъ вѣлицкихъ салінахъ засыпано послѣдными днями двѣ коморы, именно „Штайнгавзеръ“, де вѣдбувала ся пекольна ѣда и „Михаловицѣ“. Стало ся се длятого, що въ коморѣ „Штайнгавзеръ“ обірвала ся брыла, ваги 200 тонъ, а въ „Михаловицяхъ“ пукла стеля и грозила горѣшнѣй части мѣсточка Вѣлички якъ-разъ въ мѣсци на котрѣмъ стоить костелъ. Грубѣсть землѣ выносить въ тѣмъ мѣсци лише 30 сижнѣвъ, а пѣдперти нѣякъ не можна було.

— Найвысшій ордеръ японьскій дѣставъ цѣсарь Францъ-Іосифъ вѣдъ мікада; минувшого тыждня вручивъ его цѣсареви на особнѣй авдіенціи японьскій амбасадоръ Коґоро Такаґіра, придѣленый до служѣы дипльоматичнои у Вѣдни.

— Карна розправа противъ ксьондза Бѣляковича зъ Ковна, обжалуваного о середновѣчне тортуроване женщинъ-католичокъ, котрѣ мали любовнѣ зносины зъ православными мужчинами, вызначена на 8 (20) лютого с. р. передъ трибуналомъ окружного суду въ Петербурзѣ [а не въ Ямбурзѣ, якъ первѣстно доношено]. Кс. Бѣляковича будуть боронити найсланнѣйшій адвокаты: Полякъ Спасовичь и Россіянинъ Андрѣевскій. Розправа, кажуть, буде вести ся при замкненыхъ дверехъ.

— Жидова на Украинѣ. Въ мѣстѣ Катеринославѣ [въ полудневѣй Россіи] на 120.000 мешканцѣвъ есть нѣ бѣльше нѣ менше якъ 80.000 сынѣвъ Израиля. То бы ще може не найбѣльше лихо, але вся торговля и весь промыслъ тамъ у рукахъ жидѣвъ, а видко се найлучше въ сабашъ — мѣсто тогдѣ выглядае якъ бы вымерло.,.

— Посолъ Дашиньскій одержавъ зъ Львова письмо зъ 5 с. м., повѣдомляюче его, що въ наслѣдокъ его статьѣ въ Arbeiter-Ztg. намѣстникъ гр. Пінінъскій выточивъ дисциплінарне слѣдство гр. Едвардови Старженьскому зъ Подгужа и що се слѣдство розпочне ся въ Краковѣ дня 10 с. м. Провадити его буде радникъ намѣстництва Гільдъ зъ Львова. Отже въ згаданѣмъ письмѣ радникъ Гільдъ просить посла Дашиньского, щобы 10-ого явивъ ся въ краківскѣмъ старостві и умотивувавъ свои замѣты пѣднесенѣ противъ старосты гр. Старженьского [лихва и т. п.]. Цѣкава рѣчь, чи посолъ Дашиньскій скористае зъ сеи нагоды, чи може буде обставати таки за процесомъ карнымъ.

— Дрѣбнѣ вѣсти. Рада мѣста Турки надала почетне горожанство старостѣ Францови Бѣлиньскому и начальникови суду радникови въ Турцѣ Ив. Ківяровскому. — Намѣстникъ гр. Левъ Пінінъскій выѣхавъ оногды до Кошиловець, а завтра зъ Бучача поверне до Львова и въ середу буде приймати на авдіенціи. — Въ Бруховичахъ коло Львова отворено стацію жандармеріи. — Зъ Золочева доносять, що тамъ зъявили ся бузьки; коли се не байка, то бузьки „пошили ся въ дурнѣ“.

Посмертнѣ — ∓ — оповѣстки.

Софія Анизія Крохмалюкѣвна, дочка бл. п. о. Данїила, пароха въ Маркополи, упокоила ся по довгѣй а тяжкѣй недузѣ дня 31 грудня въ 19 весни жытя въ Машкозничахъ коло Тернополя. Покѣйна полишила по собѣ загальный жаль не лишь мѣжь родиною, але и у всѣхъ, що ю знали. Вже въ школѣ молодѣ ю сили пѣдкосила надмѣрна праця, котрою хотѣла добитись кусинка хлѣба, щобы вѣдтакъ зъ хѣсномъ трудитись для бѣдного народу. Неумолима смерть перешкодила ѣй доняти сеи цѣли, забираючи ю зъ сего свѣта въ пѣтѣ жытя. Перомъ ѣй земля и в. п.!

Наука, штука и література.

— Въ справѣ органу руского товариства педаґоґічного „Учитель“ одержуемо зъ мѣста вѣдъ одного фахового педаґоґа отсе письмо:

Одинокій органъ у насъ, що трактуе про справы педаґоґічнѣ, се „*Учитель*“, выдавництво руского товариства педаґоґічного. Въ „Дѣлѣ“ вѣдъ часу до часу подавано змѣстъ поодинокихъ чиселъ „Учителя“; на жаль, выходивъ вѣнъ только два разы на мѣсяць, а якъ довѣдуемо ся зъ певного жерела, вѣнъ уже одинацятый рѣкъ стоить бѣльше жертволюбивостію поодинокихъ людей, що працюють надъ его змѣстомъ, анѣжь передплатою.

Дивно у насъ якось веде ся! Рускихъ школъ маемо велике число — кожда школа мае право и обовязокъ передплачувати до своеи бібліотеки педаґоґічну часопись, отже учителѣ могли бы, передплачуючи „Учителя“ безъ найменшого вкладу зѣ свого боку, не только пѣдпирати цѣли руского товариства педаґоґічного, але и придбати собѣ въ рѣднѣй мовѣ кромѣ загальныхъ вѣдомостій, потрѣбныхъ кождому освѣченому чоловѣкови, ще и неодну вѣдомѣсть входячу спеціяльно въ ресортъ ихъ звання. Тымчасомъ по нашихъ рускихъ школахъ заповнюють за руский грошѣ бібліотеки шкѣльній польскій часописи педаґоґічнѣ, а органъ руского товариства педаґоґічного нехай оттакъ собѣ животѣе! Може намъ хто скаже, що се тому, бо „Учитель“ не редаґованый якъ слѣдъ. Мы на се скажемо: выбачте, се неправда. Мы умысне перечитували кожде число „Учителя“, а по-при него и письма польскі, и умысне здержували ся въ осудомъ аж пѣдъ конець року, щобы насъ хто не посудивъ, що заздалегѣдь хвалимо своє въ цѣли реклямы; отсихъ кѣлька стрѣчокъ подаемо доперва по появленю послѣдного числа „Учителя“, бо хочемо, вказуючи на его цѣлый змѣстъ за 1898 рѣкъ, выказати, що вѣнъ вповнѣ вѣдповѣвъ своему завданю, а при сѣй нагодѣ выказати, що „Учитель“ мѣстить въ своихъ стовпцяхъ статьѣ такій, що не только змѣстомъ цѣкавѣ, але просто родичамъ и выхованцямъ пожаданѣ и до знання конечнѣ.

Въ тѣй цѣли наведемо тутъ только деякій статьѣ зъ „Учителя“ за 1898 рѣкъ: И такъ: професоръ о. Ант. Глодзиньскій укѣнчивъ довгій рядъ своихъ статей про „Огородъ шкѣльный“. Хочь заголовокъ тыхъ статей: „шкѣльный“, мимо того се праця, котра повинна находити ся въ домѣ кождого чоловѣка, що плекае садовину и огородовину. Цѣла тая праця числить около 10 аркушѣвъ друку; за-для розповсюднення выдало товариство ю передрукомъ, тожь и небавомъ появить ся она въ книгарскѣй розпродажи. „Огородъ шкѣльный“ се перша и одинока праця въ рускѣй мовѣ, оперта на фаховыхъ найновѣйшихъ розслѣдахъ. Поменшимъ статей змѣсту загально поучаючого и цѣкавого находимо въ кождѣмъ числѣ доволѣ. Ось заголовки деякихъ: „Сила книжокъ“, „Науковѣ розслѣды надъ душею дитины“, „Провина и кара“, „Увагы и гадки о домашнѣмъ выхованю дѣвчатъ“, „Моральне значѣне вправъ фізичныхъ“, „Значѣне гімнастики въ выхованю молодежи, а передовсѣмъ дѣвчатъ“, „Публичне выховане“, „Одинъ день въ американьскихъ школахъ“, „Грошъ въ рукахъ дѣтей“, „Справедливѣсть въ выхованю“, „Французке народне шкѣльництво“, „Школы народнѣ въ Вашінґтонѣ“, „Жите и наука въ французкихъ семінаріяхъ для учительокъ“, „Рады педаґоґічнѣ“, „Учитель народный въ Швайцаріи“, „Етнольоґія Рѣздва“ и т. п.

Мы навели только де-що зъ „Учителя“ за 1898 рѣкъ, а вже и се поучуе насъ доволѣ про змѣстъ „Учителя“ и его цѣли. Коли-жь скажемо, що передплата рѣчна на „Учителя“ выносить всего 3 зр., то покаже ся, що нѣяка часопись не подае за тѣ грошѣ только цѣкавого и пожадамого матеріялу для кождого просвѣченого чоловѣка. Се уважаемо за вѣдповѣдне пѣдвести въ справѣ выдавництва нашого товариства педаґоґічного въ цѣли заохоты нашихъ Родимцѣвъ, щобы пѣдпирали выдавництво „Учителя“, котрый выходить два разы въ мѣсяци [5-ого и 20-ого кождого мѣсяця] пѣдъ редакцією професора Володимира Шухевича. Передплату належить высылати до Адміністрациі „Учителя“: Львѣвъ улиця Вѣрменьска 8, всякѣ-жь письма до Редакціи: улиця Собѣщины 7.

— Васыля Щурата „Наше Вѣдродженє“, драматычна дума, выдана въ 500 примѣрникахъ въ Перемышли яко „Памятка святочного обходу сотыхъ роковинъ вѣдродженя рускаго народа русынамъ дѣвочямъ Институтомъ въ Перемышли 8 (20) XII. 1898“ [дуже гарне выдане, 21 сторінъ, меншов 8-ки] вже цѣлкомъ розійшло ся.

Добрый лѣкъ домовый. Межи лѣками домовыми, уживаными до усмиряючого натирання, займае *Liniment. Capsici comp.*, приряджений въ лябораторіи Ріхтера въ Празѣ, безперечно перше мѣсце. Цѣна его низька: 40 кр., 70 кр. и 1 зр. за бутальку, котру розпізнати можна по червонѣмъ якорѣ (котвици). 4'5 10—40

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 9 сѣчня. Рада державна скликана на д. 17 с. м. Порядокъ дневный, якъ доносять нимѣцкій дневники, буде послами розсланый письменно. У всякѣмъ разѣ мають передовсѣмъ прийти на дневный порядокъ внесеня на обжалованє міністрѣвъ и принятє цѣсарскихъ розпоряджень, выданыхъ на пѣдставѣ §. 14-того. Доносять такожь, що вѣсти про именованя міністра для Чехіи не мають пѣдставы.

Вчера вѣдбуло ся тутки богато соціяльстичныхъ зборѣвъ, на котрыхъ принято рѣзноязычнѣ резолюції въ справѣ змесеня дневникарского стемпля и заборони кольпортажѣ. Такій зборы въ тымъ самымъ предметомъ нарадъ вѣдбули ся такожь по мѣстахъ краю.

Кракѣвъ 9 сѣчня. Вчера закѣнчили ся наряды конґресу соціяльно-демократичного сторонництва польского. Нарады тревали три днѣ. Заходами сторонництва уладжене такожь вчера народне вѣче, на котрѣмъ принято резолюції противъ дневникарского стемпля и противъ заборони кольпортажѣ.

Будапештъ 9 сѣчня. Зъ Вѣдни доносять, що вчера вѣдбула ся пѣдъ проводомъ цѣсаря рада кабінетова, въ котрѣй взяли участь угорскій міністры Банфі, Фазварі, Люкачь и Сечѣній: постановлено почати переговоры зъ сторонництвами въ цѣли уздоровленя парляментарнои ситуації.

Парижъ 9 сѣчня. Президентъ касаційного трибуналу подавъ ся до димісіи; причиною мае бути, що міністеръ судовництва не пристався на его гадку, высказану въ справѣ Барда и Пікарта.

Канеа 9 сѣчня. Провѣдъ въ комісіи, зложенѣй зъ 12 христіянъ и 4 магомеданъ для выготовленя конституції, обнявъ Сфакіянакісъ. Вѣсти, поданѣ въ заграничныхъ дневникахъ, мовь то кн. Юрій мае удати ся до Кандіи, уважають тутъ за передчасни. Такожь нема на разѣ бесѣды о тѣмъ, щобы мѣжнародній войска на Кретѣ мали бути зменшенѣ.

Манілія 9 сѣчня. Начальникъ повстанцѣвъ Аґінальдо протестуе противъ наѣзду Американцѣвъ, котрѣ мали лише увольнити населенє вѣдъ неволѣ испаньскои.

Новый Іоркъ 9 сѣчня. Зъ Вашінґтону доносять, що правительство постановило выслати на Филіпіны три великій кораблѣ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. К. Яс. въ Ба. На сѣчень 1899 р. зостало 1 зр. — *Вп. И. Ма. въ Ст.* За 1898 прийде ще 3 зр., а въ пересылкою зъ жовтня учинено по баженю. — *Вп. М. Ко. въ Ва.* За I кварталъ ще 80 кр. — *Вп О. Ма. въ Но.* До кѣнця грудня 1898 — *Вп С. Ко. въ Ск.* За I. кварталъ ще 3·50 зр. — *Вп. Я. Ян. въ Щ.* За грудень 1898. — *Вп. А. Ка. въ Го.* За 1898 ще 6·50 зр. а дотычна фірма твердить, що вже два разы цѣнники выслала.

Послѣдній вѣсти.

До Вѣдни насипѣла зъ Риму до нунціи поки-що неофіціяльна вѣсть о именованю Еп. Куиловского митрополитомъ львѣвскимъ а Василіянина о. Шептицкого епископомъ станиславѣвскимъ. Справу именованя суфраґана для митрополита полишено поки-що въ завѣшеню.

— Нинѣ померъ въ Краковѣ Єзуитъ кс. Щепковскій, звѣстный „реформаторъ Василіянъ“, въ 76 роцѣ жытя.

Малый фѣйлєтонъ.

Божа Матѣрь.

[Рѣзделена мельодія людовои поетки Клары Мюллеръ.]

I.

Mater Gloriosa.

На вулицѣ темнѣй низѣсенькій дѣмъ,
А жите мовь ѣнля тече передъ нимъ.
Одна ту солома безъ лѣжки й рядна,
Блискоче повѣрхъ сього вѣрка ясна.
Ту радѣсть могуча — дитина маленька!
Щаслива на руки приймѣ' ѣѣ ненька!
Вже глянувъ зъ хлопячихъ очець тыхъ на свѣтъ
Спаситель грядучихъ величезныхъ лѣтъ...

II.

Mater Dolorosa.

Ще поглядъ останній на чоло
поблѣдлое Сына!
Не плачь, бѣдна Матѣрь! хочь ты вже
теперь сиротина.
Хай серце жѣноче Тобѣ лютый
жаль оплѣта, —
Згадай, якъ томивсь Вѣнъ недавно
пѣдъ гнетомъ хреста!
Якъ швидко Єдиного люде
въ Тебе одѣбрали
На житѣ недовге для мукъ и
тяжкои печали!
Всмѣхнись на послѣдокъ Ты любѣй
дитинѣ Своѣй,
Бо смерть Його рання се втѣха та
вѣчный спокѣй.
Глянь ще разъ на милого Сына
й не треба слѣзъ лити,
Бо въ матери мертвій дѣти —
щаслівій дѣти!

м. Хвастѣвъ 18. XII. 98. *Сергій Бердяєв.*

Цѣна збѣжа и другихъ продуктѣвъ.

7 н. ст. сѣчня 1899.

Львѣвъ: Пшениця стара 8·80 до 9·20, пшениця нова 8·80 до 9·20, жито старе 7·50 до 7·80, жито нове 7·50 до 7·80, овесъ старый 6·50 до 6·75, овесъ новый 6·50 до 6·75, ячмѣнь пашнистый 5·70 до 6·—, ячмѣнь броварный 7·65 до 7·50, горохъ гот. 7·— до 9·—, вика —·— до —·—, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·—, бѣбъ —·— до —·—, бобикъ 5·30 до 5·50, гречка 5·40 до 5·50, конюшина червона 40·— до 55·—, конюшина бѣла 35·— до 45·—, конюшина шведска 35·— до 45·—, тымотка 15·— до 21·—, анижъ —·— до —·—, кукурудза стара 5·50 до 5·75, кукурудза нова 5·— до 5·25, рѣпакъ 10·50 до 11·10, хмѣль 60·— до 70·—, за 56 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрѣвъ 17·30 до 17·50 зр.

Курсъ Львѣвскій

въ дня 7 н. ст. грудня 1899.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣзн. гал. Кар.-Людм. по 200 зр. м. к.	210 —	212 —
Зелѣзн. Львѣв.-Чернов.-Ясси по 200 зр.	295 —	298 —
Банку гипот. галиц. по 200 зр. а. в.	377 —	385 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	200 —	210 —
Банку для торговлѣ и промыслу 200 зр.	205 —	212 —
Листы заставнѣ за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. въ 10% прем.	110 —	110 70
Банку гипот. гал. 4½% а. в. льос. 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	96 50	97 20
„ краевого 4½% а. в. льос. въ 51	101 —	101 70
„ „ 4% а. в. льос. въ 57 л.	98 —	98 70
Товариства кредит. 4% (I. емісія)	97 —	97 70
„ „ 4% льос. въ 41½ л.	97 —	97 70
„ „ 4% льос. въ 56 л.	95 —	95 70
Облиги за 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	97 70	98 40
Буков. фонду пропинаційного 5% в. а.	102 25	— —
Комунальнѣ Банку краев. 5% (II. ем.)	102 30	— —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	100 50	101 20
Позички краевои въ 1873 по 6% а. в.	104 —	— —
Позички краевои въ 1893 по 4% а. в.	96 90	97 60
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	94 50	95 20
Льосы:		
Мѣста Кракова	27 25	28 —
Мѣста Станиславова	51 —	— —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 66	5 76
Наполеондоръ	9 52	9 62
Півімперіялъ	9 50	9 60
Рубель срѣбный	1 20	1 25
Рубель паперовый	1 27	1 28
100 жарокъ нѣмецкихъ	58 80	59 20

Надѣсланє.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на камениці площи Галицкои



поручае въ великѣмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, пінсеры, льорнетэ, бінокле, далековиды, барометры, термометры, рѣзни ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайґи, тамыве нѣрничѣ, шкельки, лібелѣ, нанометры и т. п.

Уряджене дзвонковъ електричныхъ.

Вскяй направки полагоджують ся якъ найт. корше и найдешевши 4157

Тяснене 5 н. ст. сѣчня 1899

ПРОМЕСЫ

на 3% Льосы австр. кредит. земск. заведенія

Головна выграна 50.000 зр.

продають по 1 зр. и стемпель 50 кр. разомъ 1 зр. 50 кр.

СОКАЛЬ и ЛЬВОВЪ

банковый дѣмъ и контора вымѣны у Львовѣ.

Порученя зъ провінціи полагоджують ся вѣдворотною почтою. 7

ЛИПЕЦЬ

въ реставрації **НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА**, улица Трибунальска ч. 12, дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр.
Смажій легки	12 „
Фляки	12 „
Ножка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Камеръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по най умѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моея реставрації, даю вѣдбиранчимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ. почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ страваъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 169—? Зъ высокимъ повожанемъ

НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ.

ТОВАРИСТВО «ПРОСВІТА»

у Львовѣ, ринок ч. 10

видало своїм коштом і заходом:

„Панщина і єї скасованє в 1848 році". Написав д-р Іван Франко, ціна 30 кр.

„У пятьдесяту річницю знесеня панщини і відродженя Галицкої Руси. Написав Любомир Селяньский. Ціна 25 кр.

„NEW-YORK"

ТОВАРИСТВО ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТЄ.

Основане въ р. 1845. Въ Австріи вѣдъ 1876.

Найстарше въ свѣтѣ мѣжнародне товариство обезпечень на жите.

Числа зъ предложеного высокому ц. к. Міністерству справъ внутрѣшныхъ бѣлянсу рго 1897:

Майно 31 грудня 1897:
990 міліонѣвъ коронъ.

Надвышка 31 грудня 1897:
164 міліонѣвъ коронъ.

Прихѣдъ въ премінхъ, процентахъ и наймахъ въ 1897 роцѣ:
206 міліонѣвъ коронъ.

Нововыставлений и заплачений полісы въ 1897 роцѣ:
688 міліонѣвъ коронъ.

Стана обезпеченя 31 грудня 1897:
4½ Міліярдѣвъ коронъ.

„New-York" складає повный капіталъ на покрытє довершеныхъ въ Австрін обезпечень въ пуніярно забезпеченыхъ папераxъ въ ц. к. Міністерскѣмъ урядѣ выплатъ у Вѣдни.

ГЕНЕРАЛЬНА ДИРЕКЦІЯ (Ґенеральна Репрезентація) ДЛЯ АВСТРІИ:

ВѢДЕНЬ, I. Graben 8 (въ домѣ Товариства). 226

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ, бабкахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудовно низькихъ цѣнахъ. MAISON de Nouveautes Madame Bertha Fiedler, *Львовъ, вул. Капітульна ч. 3.* 190 66—?

ПОДЯКА.

Читальня въ Гозѣвѣ складає отсимъ Свѣтлому Головному Выдѣлови Товариства „Просвѣта" у Львовѣ щиро-сердечне спасибѣгъ за ласкавый даръ 36 книжочокъ.

За Выдѣлъ: *Павло Кульчицкій* голова, *Яцъ Гошовскій* секретарь.

Диваны перскі и портіеры

традиц. (старинскі)

продая, купуе и выпозичае, а также приймае на переховокъ. Складъ диванѣвъ „Au Louvre", Львовъ ул. Сикстуска 6. — Пѣльги въ сплатахъ пѣсля умовы.

На жадане высылаемо нашій богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

ЛѢЖКА зелѣзній складаній по зр. 5·50, въ бокахъ, орѣхово лякированій по зр. 12·—, 14·—, 16·—, 18·—, 20·—, Матерацы спружиновій по зр. 12·50 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры.)



До П. Т. Властителѣвъ коней.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маєте намѣръ купити собѣ добрій и дешевій дерги на конѣ — зволѣть, Впов. Пане удати ся до Складу диванѣвъ **„Au Louvre"** у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Тамъ знайдете Впов. Пане, великанскій выборъ дергъ, по зачудовано низькихъ цѣнахъ. На провінцію высылаемо на жадання нашій богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно 190

КУКУРУДЗУ

цѣлыми вагонами доставляє

Народна Торговля.

Замовленя приймае Дирекція у Львовѣ. 479 4—?

Дуже пожадане на Рождвяній свята!

На разѣ тѣлько въ гандлю

П. Климентія Рогозиньского въ Бучачи

продають ся за 2 зр. а. в. за пересылкою почтовою нашій

„Пѣсни церковні"

(32 коляды+5)

котрѣ на чотири голосы мѣшаній въ вытягомъ фортепіановымъ уложивъ и выдавъ Семенъ Дорундякъ, а выдрукувавъ Ц. Г. Редеръ въ Липску. Укладъ пѣсень новѣтный, легонькій, поправный и цѣкавый, тому було бы грѣхомъ сказати „найко собѣ" та й — хорони Боже — не купити, а тымъ самымъ не вѣддержати, розпочатого, въ церквѣ и школѣ дуже потрѣбного выдавництва. 478 8—10

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко

по **9** зр. **20** кр., **10** зр. **20** кр., **10** зр. **70** кр. и **11** зр. **20** кр.

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко

по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожій вина фляшками)

высилає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІИ.

92 84—?

При однѣмъ выznачѣмъ въ границяхъ державы

Товариству обезпечень

есть до обсады бѣльше посадъ, договаяныхъ сталою платнею, додатками на подорожъ и дѣтами, спольученыхъ зъ претенсіею на дефінітивну посаду зъ управненемъ до пенсіи а посады тій для урядниковъ подорожуючихъ.

Знана одного славянскої мовы есть пожадане, хочь и не безусловно. Убѣгателѣ, котрій мають добру репрезентацію и мусять бути введений въ найлучшій кругы, вволять свои оферты, при поданю своихъ дотеперѣшныхъ посадъ въ житю, внести до Експедиціи Анонсовъ **Rudolf Mosse Wien** вѣдъ: „W. O. 5479". 3 3—3

ПОДЯКА.

Дакую прилюдно пп. Кречковскій і Королевій, що уділили мині ласкаво своєї помочи при розпродажі бльокіи на фонд для незасібних літератів.

Антін Крушельницький студент фільософії.

Також и на раты

безъ вѣдвышки цѣнъ

диваны, портіеры, хѣдники, ковдры ватованій, капы на столы и лѣжка, коцы, дерги на конѣ, якъ также всякій артикулы потрѣбній до уряджена домового въ складѣ диванѣвъ „Teppichhaus au Louvre", Львовъ ул. Сикстуска 6. (Насежъ Гавсмана). На провінцію высылає ся цѣникъ даромъ и оплатно. 190

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика рому, ліверовъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у ЛЬВОВѢ

поручае старій горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bonbout" на наливки, также правдивый оцетъ спіритусовый. 306 23—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.



По низькихъ цѣнахъ

выготовляє

РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ М. ЧЕРНАВСКОГО

Львовъ, ул. Короля-Людвика ч. 3

всякій церковній роботы:

Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 120—?

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. заст.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всякі паперы цѣнні и МОНЕТЫ

по найдешевшомъ курсѣ денномъ не числячи нѣякои провізіи.

Контора вымѣны и вѣддѣлъ депозитовый перенесенї до льокалю партерового въ будынку банковомъ.

374 [2]

Рештки хѣдниковъ и высортованій диваны, портіеры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, гобеліны и рѣзні предметы декораційній по цѣнахъ бачно дешевыхъ. Складъ диванѣвъ „Au Louvre" Львовъ ул. Сикстуска 6 (Насежъ Гавсмана). Також на раты безъ вѣдвышеня цѣнъ. Для провінціи цѣнники даромъ и оплатно. 190

НОЖКИ и ножицѣ огородничій поручае ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ ножовникъ у Львовѣ, ул. Галицка 6.

Ученикъ VI кл. гімн. гласкавій вголошеня прошу присылати на адресу: А. Микитинъ въ Озимині, п. п. Дублины-Кранцберґъ. 499 2—3

Охоронна марка: ЯКОРЪ.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

зъ антики РІХТЕРА въ Празѣ,

признане за знамените, утихомирюче бѣль натирана; по цѣнѣ 40 кр., 70 кр. и 1 зр. на складѣ у всѣхъ антикахъ.

Просимо жадати того 405 14—40

загально любимого средства домового

все лишь въ оріґінальныхъ фляшкахъ зъ нашою маркою охоронною „ЯКОРЪ" въ антики Ріхтера и для осторожности приймати лише фляшки зъ тою маркою охоронною яко выробъ оріґінальный.

Ріхтера антика пѣдъ Золотымъ Львомъ въ Празѣ



Выстава загальна

всходныхъ и иншихъ чужихъ и краевыхъ диванѣвъ, портіеръ, фіранокъ, хѣдниковъ и дергъ на конѣ.

Отперена цѣлый день и въ ночи при електричнѣмъ освѣтленю.

Вступъ вѣльный. Зачудовуючо дешевій цѣны вказаній докладно на всѣхъ товарахъ. Подекій въ сплатахъ пѣсля умовы.

Упрашае ся кождого, хто бажае щось закупити, абы наперед оглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы адресувати належить: Складъ диванѣвъ „Au Louvre", Львовъ, ул. Сикстуска 6. (Насежъ Гавсмана) 190

До Всечестнѣйшого Духовеньства!

Зъ особливою охотою удѣляемо Всечестнѣйшимъ Священникамъ пѣльгъ въ сплатахъ пѣсля умовы.

Поручаемо нашъ складъ богато заосмотреный въ диваны церковній и передъ престолы, якъ также сальоновій и настѣнній, хѣдники, фіранки, портіеры, коцы, ковдры, капы на столы и лѣжка, дерги на конѣ и коцы до подорожи.

Спеціальный вѣддѣлъ для конфекціи дамскои и дѣточои, бѣля мужескаго и дамскаго, парасолѣвъ и парасольокъ, капелюховъ, рукавичокъ, панчохъ, коронокъ и стяжокъ.

На жадане высылає ся въ приятностію цѣнникъ даромъ и оплатно.

Листы и замовленя належить адресувати: Магазинъ „Au Louvre," Львовъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautes пл. Капітульна ч. 3. 190

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 **жовтня** 1899

після часу середньо-европейского (пізнійшого о 38 минут від часу віденского).

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова
приходить о			відходить о		
	6.45	з Ізяслав	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.40	„ Янова	6.05		„ Ізяслав
	7.50	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	8.55	„ Сокаля	8.36		„ Кракова
	8.05	„ Лавочного		8.50	„ Кракова
	8.15	„ Тернополя на головний дворець		9.15	„ Скодього
	9.05	„ Кракова		9.45	„ Янова
	10.35	„ Ізяслав		9.35	„ Підволочиск з головного двірця
	10.45	„ Ярослава		9.55	„ „ „ Підзамча
	1.01	„ Янова		9.55	„ Белзця
1.30	—	„ Кракова		10.56	„ Ізяслав
	1.40	„ Скодього	1.55		„ Підволочиск з головн. двірця
1.50	—	„ Ізяслав	2.05		„ „ „ Підзамча
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	2.40		„ Ізяслав
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.50		„ Кракова
	5.00	„ Підволочиск на Підзамче		3.—	„ Ст ня
	5.25	„ „ „ головн. дворець		4.55	„ Ярослава
	5.40	„ Ізяслав			
	5.55	„ Сокаля			
		ЖИТЄ			ЖИТЄ
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.10	до Кракова
	8.20	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
6.10		„ Кракова		6.30	„ Ізяслав
	6.10	„ „		6.40	„ Кракова
8.45		„ Кракова		6.55	„ Тернополя з головн. двірця
	9.10	„ Кракова		7.—	„ Лавочного
9.39		„ Підволочиск на Підзамче		7.10	„ Сокаля
9.45		„ Ізяслав		7.15	„ Тернополя з Підзамча
9.55		„ Підволочиск на головн. дворець		7.44	„ Янова
	10.30	„ Лавочного		10.05	„ Ізяслав
	12.15	„ Скодього	10.40		„ Кракова
				11.00	„ Підволочиск з головного двірця
				11.27	„ „ „ Підзамча

ЗАМІТКА: Пера нічна числять ся від 8 годин вечером до 5 годин 59 минут рано. 9

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одповѣдальный редактор Иван Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянського. Зъ друкарні Інституту Ставропигійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Лящишина.

Ч. 289. Львовъ, Второкъ 29 Грудня 1898 (10 Сѣчня 1899.) Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзначнѣйшихъ повѣстей" выходитъ що второкъ, и що второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплата и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Короля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кілинського 2.; — въ Ярославю Л. Кришановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитбет за инсераты виключно у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" съ літер. додатком

въ Австрії:		за границю:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пів року	9 зр.	на пів року	12 зр.

У Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пів року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на місяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Рекламації неопечатканій вільній відъ порта.

Неодинокє членє петиту 8 кр. в. в.

Оголошенья звичай приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. відъ одного стрічия инсератового або ся мѣнше а въ рубрицѣ „Надісланє" по 25 кр. в. в.

Недокладнѣ и инчій доносенє приватній платитъ ся по 15 кр. відъ стрічия.

Краєвый Союзъ кредитовый.

Зъ початкомъ сего року впровадженo въ житє „Краєвый Союзъ кредитовый, стоѣрышенє зареєстроване зъ обмеженою порукою у Львовѣ". Нова сеся институція є дуже великон ваги, тому и заслугує на пильну увагу загалу руснон суспільности.

Краєвый Союзъ кредитовый мае бути для насъ центральною институцією кредитовою въ краю, котрон потребу відчуваємо не відъ нинѣ, бо коли Поляки вже давно выдвигнули свои могучій институція кредитовій въ центрѣ краю, якъ Галицке товариство кредитове земске, Галицку касу ощадности, Банкъ гіпотечный, Банкъ краєвый и другій, Русины, прибитій нещасливымъ розвязаємъ „Общого рольничо-кредитового заведенія для Галичины и Буковины", довго не хотѣли посѣрати власнымъ силамъ до поважнѣйшои роботы економічнои и ще до нинѣ выслугують ся своимъ грошемъ чужимъ богамъ...

Треба було неустрашенои енергіи одиниць, щобы переломити тоту зневѣру своихъ при закладаню „Народнои Торговлѣ" и відтакъ при основаню „Дністра". При добрѣй волѣ керманичѣвъ и при заинтересованю загалу обѣ тотій институція економічній зъ чистымъ характеромъ руснымъ розвинули ся на грунтѣ народнѣмъ такъ, що ихъ будучность запевнена и они стали нашими заборолами народными. Мы купуємо и продаємо у себе та даємо прожитокъ своимъ; обезпечуємо свое майно у себе, маємо запоруку совѣстного вынагородженя шкоды и удержуємо своихъ людей независимыхъ...

Але сего за мало для нашого орґанізму народного, бо головна артерія нашого добутку народного плыве чужимъ руслomъ. Мы впрошуємо ся зъ нашимъ грошемъ до другихъ институцій, просимо тамъ, коли потребуємо гроша, та вкінци платимо нашу працю на рѣчь економічныхъ здобутківъ нашихъ противникбвъ. И той противникъ глумить ся ще зъ насъ, що мы за мало дѣлаємо для економічного підношеня нашого народу, бо найважнѣйшій институція економічній, т. є. щадничій и кредитовій, находять ся не въ нашихъ рукахъ. И не диво! Коли приступаємо до якогонебудь більшого интересу, якъ значнѣйше купно, більша позичка, парцеляція посѣлости — зараз мусимо оглядати ся за чужою институцією кредитовою та відъ нея залежить довершеня нашого дѣла. Тымъ чиномъ відчуваємо свою залежність и понижене, хочь маємо свои капіталы народовій, щобы відъ того вызволити ся. Сли хочемо здобути собѣ дѣйству незалежність національну, *мусимо довести до того, щобы руский грошь служивъ тілько рускій справѣ!*

Отсю цѣль поклали основателѣ Краєвому Союзови кредитовому, котрого головнымъ мѣсцемъ пробуваня буде Львовъ, а въ мѣру розвою и потребы буде Союзъ засновувати свои філіи и заступництва [аґенціи] по цѣлѣмъ краю.

Початки до орґанізації кредитовои вже у насъ є. По селахъ и мѣсточкахъ маємо касы позичковій: церковій, громадскій, самостійній и читальняній. Въ головныхъ мѣстахъ повѣтовыхъ завязують ся відъ кількохъ лѣтъ руснй стоваришеня кредитовій и таке стоваришеня для своихъ членбвъ васнуваєъ „Дністеръ" у Львовѣ. Краєвый Союзъ кредитовый мае то все розширити и сполучити до судѣльнои роботы орґанічнои — бо вонъ буде дальше орґанізувати стоваришеня, товариства и спблки економічній, якъ также дбати о кредитъ для тыхъ стоваришень, товариствъ и спблокъ економічныхъ, що приступлять въ его члены, та контролювати ихъ дѣяльність. Головна отже мета Краєвого Союза лежить въ тѣмъ, щобы *цѣлый нашъ край заосмотрити сѣтью своихъ институцій кредитовыхъ, збирати ними зайвый грошь и розмѣщувати его черезъ помічній институція кредитовій тамъ, де того вымагають жизненій интереси економічній руского народу.*

Окрѣмъ того Союзъ удѣляє своимъ членамъ приступного кредиту, приймае до користного обороту капіталы за условленымъ опроцентованемъ и въ депозитъ. Дальше буде Союзъ въ мѣру узысканого призволеня законного [концесіи] выдавати свои листы заставній и утримувати відділъ заставничій, а вкінци переводити парцеляцію посѣлостій и взагалѣ сполучеными силами доконувати всякій пожиточній предпріемства економічній на користь своихъ членбвъ.

Зъ того слѣдуе, що цѣль Краєвого Союза кредитового є дуже важна и обдумана на широкій розмѣры за-для сотвореня найважнѣйшои и найбільше потрѣбной намъ институції економічной, що мае намъ стати подоймою до підднесеня добробыту народного. Краєвый Союзъ кредитовый не вытворить нѣякои конкуренціи помѣжь нашими рускими институціями, але доповнить то, чого намъ недостае. Тому щирій змаганя основателѣвъ Союза повинній ободрити кождого Русина и вказати на конечну потребу солідарного підпиранія сеи новои институції кредитовои въ самбмъ ей початку!

Коли вже початокъ зробленый и приступлено до введеня въ житє Краєвого Союза кредитового, то сподѣваємо ся, що кождый Русинъ и кожда Русинка по змозѣ приступлять до Союза зъ удѣлами та въ Союзѣ будуть умѣщувати свои ощадности, щобы відтакъ цѣлый народъ рускій мбгъ хбснувати зъ добродѣйствъ сеи институції.

„Niema Rusi"?!

Зъ уваги „на релігійнй потребы и на роднне житє" політичныхъ урядниковъ и слугъ запровадивъ п. намѣстникъ въ політичныхъ урядахъ I. и II. инстанцій недѣльный и святочный відпочинокъ, почавши відъ 1 сѣчня с. р. Річь цѣлкомъ справедлива, и чудуватись хиба треба зъ одной стороны, що такъ пізно звернено увагу на тй релігійнй потребы и роднне житє урядниковъ та слугъ, а зъ другои стороны, що замѣчено тй потребы поки-що лишь у урядниковъ та слугъ політичныхъ.

Тілько въ розпорядженю ц. к. намѣстника королѣствъ Галичины и Володимиріи подыбуємо, бліже у нѣмъ роздивившись, маленькій гачокъ: нема у нѣмъ анѣ згадки про свята рускій! Коли бы хто хотѣвъ розумѣти се розпорядженє въ дусѣ „найбільшои безсторонности и справедливости", о якій п. намѣстникъ при отворенію минувшои сесіи сеймовои зволивъ упоминати рускихъ послбвъ, и припускавъ бы, що оно відносить ся зарбвно до рускихъ якъ и до латиньскихъ святъ, то мусѣвъ бы гірко нависти ся, спинившись на словахъ „въ недѣлѣ, а также у свята Рождества Христового, Нового року, Божого Тѣла и у Великодный Понедѣлокъ". Не можлива річь, щобы въ розпорядженю, выданбмъ для краю, котрого исходна часть тыкъ дуже рбзнить ся відъ заходнои своими „релігійными потребами и роднимъ житемъ", говорило ся лише о святахъ взагалѣ, а не згадувало ся нѣ словомъ за обряды; не можлива также річь, щобы въ розпорядженю не було згадки про свято Богоявленьске, коли бы оно справдѣ мало відносити ся также и до рускихъ святъ. Коротко кажучи, річь нова, що п. намѣстникъ въ своѣмъ розпорядженю, выданбмъ также и для руского краю, цѣлкомъ зъігнорувавъ „релігійнй потребы и роднне житє" урядниковъ-Русинбвъ, а запорядивъ святочный відпочинокъ для політичныхъ урядниковъ та слугъ лише въ недѣлѣ и въ свята латиньскій.

Річь се на око дрібна, бо урядники и слуги Русины звыкли вже до того, що у свои свята мусять сидѣти въ урядѣ, отже и дальше лишав ся по давному. Однако справа набирае иншого значѣня, коли придивитись ѣй въ свѣтлѣ рбвноправности релігійнои и національнои.

Хочь рускій обрядъ, не згадуючи вже про часть заины римского престола, значѣнемъ и правами своими въ австрійскій держави відъ часбвъ цѣсаря Іосифа II. зрбвнаный зъ обрядомъ латиньскимъ, все-жь таки галицка Польща и доси не може позабути давныхъ своихъ поглядбвъ на унію, котра мае бути чимсь иншимъ відъ римскои вѣры и служити мае лише за помбстъ до зримщеня та спольщеня Руси. Коли пр. на Буковинѣ православіе користуясь правами не то рбвноправне але по просту пануючои въ краю вѣры, то на галицкій Руси руско-католицкій обрядъ все таки, якъ за давныхъ польскихъ часбвъ, мусить бороти ся о свои права. Галицкому судьѣ або ц. к. старостѣ анѣ на гадку не прийде вбзвати жида на термінъ въ суботу або въ жидбвске свято; але въ найбільшій рускій свята взывае ся неразъ цѣлій громады Русинбвъ на всѣякій терміны або ны-

---

ВАСИЛЬ ЩУРАТЪ.

Наше вбдродженє.

Драматична дума.

Одушевленымъ любовію для рбдного краю и рбдного народа, для его живого слова и живои пѣсни, свѣдомымъ его сумнославнои минувшости и высокого звания въ будучности, — выхованицямъ Рускаго Дѣвочого Института въ Перемышли отсю свою драматичну думу посвячуе — *авторъ.**)

Особы

Украина, молода дѣвчина въ народнбмъ одягу зъ калиновымъ цвѣтомъ на головѣ.

Слава, молода дѣвчина зъ ясною зорею на чолѣ и зъ лавровымъ вѣнцемъ на головѣ.

Боянъ, старый дѣдъ зъ довгимъ сивымъ волосемъ, въ одягу давного руського жерця, зъ лѣрою въ лѣвій руцѣ.

Геній, опѣкунчій духъ народа въ подобѣ ангела.

Дѣють ся на Украинѣ відъ кбнець XVIII. ст.

Перша повна.

Украина и Слава.

Видъ вольного простору украиньскихъ степбвъ. Генъ въ глубинѣ людскій оселѣ на половину въ руинахъ. Декуды згарища тлѣють ще, прорываючи яркими блисками темряву ночи, кидаючи огневій пятна на татарськй, ляцькій и козацькій могили. Близше зеленѣють вже дерева. Биля одного дерева смутна дѣвчина зъ калиновымъ цвѣтомъ на головѣ — Украина. Вона дивить ся въ сторону згарищь, мовь крбзь сонъ загинаючи, то знова въ низъ опускаючи руки. Зъ противной стороны, изъ-за зелени деревъ помалу выступае якъ весна гожа дѣвчина зъ ясною зорею на чолѣ и зъ лавровымъ вѣнцемъ на головѣ, въ довгихъ, поважныхъ, свѣтлыхъ шатахъ — Слава. Вона йде напередъ, розглядаеть ся навкруги, неначе пізнавала-бъ давно посѣщанй мѣсця, бачить могилы и згарища, спиниюсть ся, потімъ знова дивить ся по земли.

Слава.

Вже вздовжь и вширь збѣшла я всю краину.
Слѣду стопы моеи тутъ не видко.
Скрбзь, де не гляну, скрбзь одну руину
у пбтьмѣ бачу. Все-жь хиба такъ швидко
минае тутъ, якъ сонъ минае срѣбный?
Край мовь чужій, а все-таки подібный
до краю, де на княжому престолѣ
я Рурика зъ Нормандіи саджала,
де Кіевъ зъ пбдъ Хазарськои неволѣ
вызволювала, воѣ выряджала
въ походы, била у степахъ всѣ орды,
то знова справляла княже вбйсько горде
генъ, генъ! на чорній Дарданелѣвъ воды,
Царградъ корила Олега рукою,
лякала Игоремъ его завзятымъ
и Святославомъ, щобъ неразъ безъ бою
вести домбвъ ихъ зъ окупомъ богатымъ.
Де-жь подвигбвъ тыхъ всѣхъ подѣлись блиски?
Де слѣдъ просвѣты, що ви зъ колыски
я вывела и нею озарила
скрань Ярослава? Де в тея сѣмя
державныхъ силъ, що пало зъ рукъ Данила,
дало єму въ Европѣ знане ймя,
въ Литвѣ приймалось Польщи на загладу,
поки та Польща, въ помбчь взявши зраду,
не вывела Русь противъ Руси въ поле?
Живуть хиба на тыхъ руинахъ внуки
козацтва, що, мовь быстрій соколы,
въ бій линуло, шло на смерть, на муки
и на побѣды?... Чи-жь всю жизни силу
пово сховало тутъ, въ отсю могилу?...
А Сагайдачный, Вишенській, Могила,
Богданъ, Палій — на те-жь хиба плекали
въ души и въ серци идеалы силы
твои, краю, щобъ, немовь о скалы
розбитй филь, обернулись въ пѣну?
Скажи!... Мовчишь?... Озви ся, Украино!

Украина, не змѣнюючи свого становища, мовь зъ сну прокидаючись, звертае свій видъ въ сторону Славы.

Украина.

Жите взяли вже — сонъ женуть відъ мене.
Чи мали-бъ се мене будити днесь
знова на тяжкій страждання, на нужденне
завмиране невинне?... Вѣчно-жь, весь
той часъ, якій до Божого ще суду
лишать ся, каратись сномъ буду?

Вона знова звертаеть ся въ сторону могилъ и згарищь. Слава озираеть ся навкруги, замѣчае Украину, зближаеть ся до неи приязно.

Слава.

Ты тутъ!... Се-жь я, твоя найкраща мрія!
Вона сама теперь до тебе йде!

Украина прокидаеть ся.

Украина.

Що чую?... Мрія — чую — чи надія?

Слава.

Надія — мрія! Хто ихъ розведе?
въ будучность духомъ линешь — вздришь надію;
въ минувшость тугу шлешь — пробудишь мрію.
Я в одно и друге — зву ся Слава!

Украина здивована пбднимае въ гору очи.

Украина.

Чого-жь днесь хочешь въ мене? Въ гостѣ йдешь?
Мѣдъ мій гбркій, погана въ мене страва.
Нѣчимъ приймати! Йди, — а чей знайдешь
въ сусѣдбвъ краще! Йди! тамъ за тобою
теперь сыны мои глядять! Въ спокою
лиши мене!...

Слава.

Сыны?... Твои?... Въ сусѣдбвъ?...

Украина.

Ти, що въ той часъ, коли ты геть пбйшла,
відцурались мене, не маючи видбвъ
будучности. Якъ мати ихъ взяла
въ обймы зрада.

Слава.

Нѣ!... Не розумѣю!

Украина.

Ледви тобѣ я розповѣсти вспію
се такъ доладно, якъ отсій руины,
ти згарища розповѣдять тобѣ.
Дивись на нихъ! Чи бачишь тамъ? Ти тѣни?
То сѣра та товпа, що и въ журбѣ
и въ злиднихъ все менѣ однако вѣрна,
хочь гнесь сама, катамъ своимъ покбрна.
А ти каты?... Ты думала-бъ чужинцѣ?
Ба и вони — та гбрше чужихъ свои-жь,
свои рбднѣськй дѣточки, родимцѣ
мои колишнй прикладають нбжь
теперь до серця матери своеи.
Отъ, Славо, видъ твбй, наче вѣтка Феѣ
въ краинѣ чарбвъ выплекана, будить
все, що для мене вмерло вже давно,
що нинѣ всякій ворогъ лишь огудить.
А тепле слово устъ твоихъ — воно
мене морозить! Ставишь передъ очи
ты свѣтлый образъ — я лишь въ пбтьмѣ ночи
руины образъ бачу. Ихъ рбзница
у серци можу родить жалю ббль,
серпанкомъ суму накрывае лиця.
Такъ меркне краска цвѣту нашихъ пбль
въ погбдный день, пбдъ ясныхъ сонця жаромъ.

Слава.

Що стало ся? Пбймити хочу — даромъ!

Украина.

Пбймити хочешь, вбдки та руина

*) Сею Драматичну дію — выголошену чотирма панночками-институтками въ Перемышли на святочнбмъ обходѣ сотыхъ роковинъ відродженя руско-украиньского народу рускимъ дѣвочимъ Институтомъ въ Перемышли 8 (20) грудня 1898 — зволивъ намъ удѣлити Авторъ въ рукописи. — *Ред.*

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ

ВІСТНИК

Приймаєть ся передплата на 1899 рік [2-ий рік видання]. під редакцією М. Грушевського, О. Маковея й І. Франка виходить що місяця книжками коло 12 аркушів [белетристика, оригінальна й переклади найвизначнійших утворів чужих літератур, розвідки й огляди літературні, культурні, критика й хроніка культурного життя]. Передплата 8 зр. рочно, може бути оплачена натами.

сылає ся до рускихъ громадъ урядниковъ на всѣляку комісію, котрій опісля урядують підчасъ самои службы Божои. И те все выправдує ся опісля — помилкою, забутемъ, якъ коли бы у п. судьѣ чи п. старосты не було въ канцеляріи на столѣ календаря. Коли по мѣстахъ и мѣсточкахъ, де є ц. к. уряды, пр. въ свято Божого Тѣла всѣ уряды беруть участь въ торжественнѣмъ богослуженю и въ процесіи, то не тѣлько на Богоявленьске свято але навѣть на т. зв. дворскихъ богослуженяхъ рускихъ, якъ на именины або уродины цѣсаря и т. п., не видно въ церкви нераз нѣ живого духа изъ стороны ц. к. урядовъ. Выглядає се на очевиднє и нарошне маловажене рускаго обряду изъ стороны тыхъ, котрымъ се найменше яло ся.

Не инакше выглядає и найновѣйше розпорядженє р. намѣстника въ справѣ святочного вѣдпочинку урядниковъ. Могъ бы хто сказати на се, що урядниковъ Русинівъ є такъ мало, що годѣ за для нихъ заводити по урядахъ ще и въ рускій свята вѣдпочинокъ. Отже такъ але не є. Правда, що въ причинѣ загально вѣдомыхъ Русинівъ въ політичныхъ урядахъ є не богато, особливо на мѣсцяхъ видніѣйшихъ; за те немало найде ся ихъ на мѣсцяхъ низшихъ або и мѣжь слугами, а и тѣ мають вчейже свои „релігійні потребы“ и потребы „родинного житя.“ Врештѣ нема потребы заводити въ урядахъ святкованя подвійныхъ святъ: въ латинській свята могли бы урядувати Русины, въ рускій свята Поляки; и такимъ чиномъ заспокоилось бы „релігійні и родинні потребы“ едныхъ и другихъ. Мимохѣть приходить тутъ на гадку, якъ то одного часу тухольна руска гімназія старала ся о те, щобы обходженє въ нѣй лише рускій свята. Выдавало ся се рѣчею цѣлкомъ слушною, бо Поляковъ мѣжь молодѣжею не бувало звычайно анѣ одного. Що-жь на се вѣдповѣла власть? Гімназія — сказано — не є для самыхъ тѣлько Русинівъ; хочь Поляковъ въ нѣй нема, але имъ вѣльно ходити до рускои гімназіи и длятого не треба имъ запирати вступу до нея. Оттакъ и зъ політичными урядниками: уряды не є тѣлько для самыхъ Поляковъ; и Русинамъ вѣльно вступати до політичныхъ урядовъ и не можна имъ того вступу нѣчимъ запирати!

Але щобы такъ задивляти ся на справу, до сего треба справдѣ безсторонности и справедливости, и то не тѣлько въ словахъ, але и въ дѣлахъ; а о се у насъ, звѣстно, дуже трудно. П. намѣстникъ, хочь не приїшовъ до насъ анѣ зъ Варшавы анѣ навѣть зъ Кракова, очевидно позабувъ, що на Руси живуть Русины, и то не тѣлько по селахъ але и въ ц. к. урядахъ, ба навѣть въ урядахъ політичныхъ.

Мы не сумнѣваємо ся, що нашій послы пригадають ему се въ радѣ державнѣй; але зъ другои стороны гадаємо, що и нашій Ординаріяты вчей-же запротестують, де слѣдъ, противъ сеи зневаги, заподѣянои нашому обрядови и рускому народови — противъ всѣхъ ціи Русинівъ на Руси.

Чи се вѣдживає давный окликъ „Niema Rusi“?!

Справы парляментарній.

Канцелярія палаты послівъ вже розвісила порядокъ дневный першого засѣданя, скликаного на 17-ого с. м. На порядку дневнѣмъ поставлено верифікацію кількохъ выборовъ, перше читане правительственного предложеня въ справѣ контингенту рекрутовъ на бѣжучій рѣкъ, кілька обжалованъ міністровъ, справу выимкового стану въ Галичинѣ и кілька дрібнѣйшихъ справъ. Окрѣмъ того правительство повѣдомить палату о зарядженяхъ въ справѣ буджетовои и угодовои провізорія выданыхъ на підставѣ §. 14-ого. Угодова комісія приступить сейчасъ до дальшои працѣ, а передовсѣмъ полагодить законъ о статистицѣ товарівъ и законъ о всекураційныхъ товариствахъ, стоячихъ въ звязи зъ цлово-торговельнымъ договоромъ. Коли комісія полагодить оба тѣ законы, тогдѣ цлово-торговельный законъ буде готовый о стілько, що его буде можна предложити повновѣ палатѣ. Поки-що, правительство буде стремѣти до найскорѣйшого полагодженя буджету. Якъ при буджетѣ стрѣне ся зъ сильною обструкціею, вѣдрочить палату, а вѣдповѣдне зарядженє выдасть на підставѣ §. 14-ого, розумѣє ся лишь въ тѣмъ случаю, коли тымчасомъ знайдесь якійсь способъ полагодити кризу на Угорщинѣ.

Чехи — якъ пишуть Narodni Listy — будуть мусѣли въ сѣй сесіи парляменту рѣшити ся на якусь енергічнѣйшу постану супротивъ правительства. Темпо сповнюваня молодо-чеськихъ постулятівъ мусить бути прискорене. Однакъ було-бъ се легкодушність — выкликувати въ сѣй хвили конфліктъ мѣжь молодо-Чехами а правительствомъ, бо се могло-бы повалити Туна и уможливити прихильне для Нѣмцівъ правительство.

П. д-ръ Ферничіч, перший віцепрезідентъ посольскои палаты, здаючи передъ выборцями справу изъ своеи парляментарноі дѣяльности сказавъ, що доси Словѣнцѣ не одержали нѣчо зъ своихъ оправданыхъ постулятівъ. Мимо того они не можуть покинути правицѣ. Коли ихъ постулятовъ не будуть сповненій а они звернуть ся до правицѣ зъ просьбою о помочь въ цѣли повалення правительства, то правиця певно имъ тои помочи не вѣдмовить [?].

Montags Revue доносить, що на пятницѣмъ засѣданю палаты дно 17 с. м. опозиція намѣрає поставити слѣдуючій внесеня о обжалованє міністровъ: 1) зъ причины выданя языковыхъ розпоряджень для Шлеска; 2) въ причины выданя міністромъ торговлѣ розпорядженя въ справѣ уживаня ческои монеты на почтахъ въ Чехіи: 3) въ причины оголошеня буджетовои провізорія на підставѣ §. 14-ого; 4) зъ причины именованя професоровъ для ческои, свѣжо удержавненои гімназіи въ Опавѣ, для котрои буджетъ не бувъ ще парляментомъ ухваленый.

Переглядъ політичный.

Зъ Будапешту доносять, що становиско Банфіого не є захитане. Въ політичныхъ кругахъ припускають ще одну евентуальность, именно тую, що Банфі уступить підъ условіями, що сеймъ приїме угоду. Банфі усунувъ бы ся, а черму міністерства обняло бы урядованє міністерство підъ проводомъ дотеперѣшного міністра фінансівъ Люкача. Въ кульоарахъ палаты розбійшла ся вѣсть, що правительство перегеворює вже зъ опозиціею, щобы згодила ся на коротке вѣдрочене палаты въ цѣли переведеня переговорівъ зъ сторонництвами. Банфі намѣрає вже нині вѣдрочити сеймъ и розпочати переговоры зъ опозиціею. Провідники опозиційныхъ сторонництвъ вѣдбули нараду, на котрій уложили остаточній условія, підъ котрыми заключать угоду. Угода опозиціи зъ правительствомъ може наступити выключно підъ условемъ дымісіи кабінету. Банфі мавъ уже погодити ся зъ тою гадкою, а розходить ся ему лишь о се, щобы переговоры перевѣвъ его кабінетъ. Вѣнъ уступить доперва тогдѣ, коли опозиція дасть запоруку переведеня угоды зъ Австріею. Якъ бы переговоры не довели до результату, Банфі намѣрає соймъ розвязати. Дневники высказують ся дуже пессімістично що-до осягненя компромісу. — Сими днями опозиційній горожане и послы урядять вѣча для запротестованя противъ безправного стану [ex lex]. Приготовляючій комітеты вѣдбули вже въ недѣлю засѣдани и ухвалили вѣзвати загалъ горожанъ, щобы въ оборонѣ своихъ правъ зробили революцію.

——

На хіньскій території вѣдбула ся дипльоматична вѣйна мѣжь Франціею и Англіею. Розходилось тутъ очевидно о кусень тѣла хіньскои державы. Франція намѣряла розширити свою територію въ Шангай, але коли дотычній переговоры зъ хіньскимъ правительствомъ були вже майже увѣнчаній успѣхомъ, вмѣшали ся въ сесю справу Англія и Америка. Амбасадоры обохъ державъ звернулись до правительства въ Пекінѣ зъ представленями, котрій довели до того, що Хіны вѣдкинули жадання Франціи. Англію и Америку мали підпирати въ сѣй справѣ Нѣмеччина и Японъ. Зъ причины дипльоматичного погрому Франціи панує въ англійскій пресѣ велика радість.

——

Зъ Вашингтона доносять, що положенє на Филіпінахъ дуже критичне. Однакъ правительство не тратить ще надѣѣ, що справа дасть ся полагодити въ мирный способъ. На вчерашнѣмъ засѣданю сенату п. Гоаръ промовлявъ противъ заборчои політики американьскои Унії и заявивъ, що буде голосувати противъ ратифікаціи мирового договору. Бувшій контркандидатъ президента Мекъ Кінлього Бріянъ выголосивъ въ Чікаго промову, въ котрій таножь дуже остро критикувавъ заборчу політику президента. На Филіпінахъ станъ рѣчи такій грѣзный, що ухваленє сенатомъ підношенє числа сталого вѣйска до 100.000 вояківъ не выстарчить на здавленє евентуального бунту филіпінськихъ повстанцівъ. Усмиренє Филіпінівъ може Америку коштувати бѣльше, якъ звѣстечене іспаньского панованя на Кубѣ. Окрѣмъ попередно вже призначеныхъ вѣйскъ вѣдѣйде на Филіпіны ще одинъ правильный полкъ пѣхоты. Експедиція вѣдбуде ся черезъ Суецъ. — Папскимъ нунціемъ на Филіпінахъ мае стати американьскій епископъ Кіне.

„Прапоръ“ а руске духовеньство.

[Статья надіслана зъ кругівъ духовеньства.]

Вже два роки выходить въ Перемышли „Прапоръ“, мѣсячникъ суспільно-політичный и економічный для руско-католицкого духовеньства. У насъ вѣдчувала ся зъ-давна потреба часописи чи письма, котре було бы выразомъ гадокъ нашого духовеньства. Давнѣйшій пробы, якъ н. пр. „Миръ“, не осягнули сеи цѣли; треба було выждати щаслившій хвилѣ. Така нагода лучила ся въ роцѣ церковно-ювілейнѣмъ. Святочный спомынъ важнои подѣі въ рускій церкви зъ-передъ триста лѣтъ заставивъ галицко-руске духовеньство подумати таножь поважно про се: яке становище займае нынѣ се духовеньство въ католицкѣмъ світѣ и середъ свого народу? — и се дало причину до повстаня „Прапора“.

Де-хто зажуривъ ся, що „Прапоръ“, моливъ, станувъ на христіанъско-соціяльнѣмъ грунтѣ. Та духовеньству не розходить ся о пусту формулку, але о суть. Най собѣ его орґанови прикладають назву яку хто хоче, то духовеньство буде все того переконаня, що выховане суспільности на суспільность христіяньску есть найсвятѣйшимъ его обовязкомъ. И „Прапоръ“ давъ пізнати ся въ сѣмъ напрямѣ за тѣ два роки, думаю, несогірше. Навѣть людѣ, що радѣ бы въ серца заклинути ему щось поважного, можуть се учинити хиба лише въ дрібничцѣ. „Прапоръ“ підносить питаня живій, якій деинде не мають лучшого мѣсця. Вѣнъ порушує справы, въ котрыми духовеньство носило ся довгій лѣта, не находячи для нихъ вѣдповѣдного збутя. Вѣнъ дае починъ до розвязуваня узлівъ, що довгій лѣта давлять руску церковь, а въ нею и народъ. Се и цѣль „Прапора“. Вѣнъ мае зъ католицкого становиска розбирати сучасній питаня и потребы та вѣдповѣдати на нихъ устами цѣлого рускаго духовеньства. И справдѣ, Провидѣню треба дякувати, що якъ-разъ въ нинѣшныхъ часахъ почало выходити се письмо. Въ часахъ, коли замѣтній намагана властей свѣтскихъ до придбаня собѣ особливыхъ прерогативъ въ справахъ церкви, въ часахъ розбурханого а не заспокоеного питаня національного, въ часахъ починаючого вѣдбиватись ся питаня класового — въ сихъ часахъ руске католицке духовеньство уважае своимъ обовязкомъ сказати поважно и свое слово. Наше духовеньство есть такожь живою частиною рускаго народу и хоче сказати слово въ хвили, коли сей народъ зрывае ся до культурного житя. Якъ посѣвъ, хочь одень киненый на рѣлю въ кінцемъ серпня а другій зъ кінцемъ жовтня, мимо того дозрѣвае одень по другѣмъ ледви въ тыждень, такъ нашъ народъ нынѣ въ одномъ роцѣ поступае дальше мѣжь давнѣйше поступивъ въ десяти або й въ бѣльше лѣтахъ — вѣнъ, можна сказати, хоче догнати другій народы, що значно скорше розпочали у себе культурну роботу. При такъ поспѣшнѣмъ розвою народу най заговорить голоснѣйше и его духовеньство — и лишь невѣжа або злоба будуть сему нерадій.

„Прапоръ“ мае познакомити руске духовеньство зъ рухомъ католицкого духовеньства другихъ краівъ нашои держави. Рускаго священника не вдоволять нынѣ вѣсти черпанѣ зъ письмъ польского духовеньства въ Галичинѣ. Се духовеньство, зарозумѣло не вѣдъ нынѣ на свій обрядъ въ порівнаню до нашого, оказуе рускому товаришови — бодай у всходнѣй Галичинѣ — не много серця и не много зъєднуе его для себе. Оно впрочѣмъ нынѣ надто вѣддане деякимъ вертиямъ, абы могло зрозумѣти рускаго душпастыря и працювати зъ нимъ въ однѣмъ напрямѣ. Клясичнымъ выразомъ его погляду буде се, що оно въ значнѣй части уважало за злишне перечитати и выяснити вѣрнымъ пастырскій листъ австрійского Епископату зъ нагоды выборовъ въ 1897 роцѣ. За те руске духовеньство може користати много вѣдъ католицкого клира иншихъ краівъ, у котрого свѣтоглядъ есть значно ширшій.

„Прапоръ“ мае выяснити вѣдношенє духовеньства до народу, мае бути наглядною мѣрою участи сего духовеньства въ народнѣй роботѣ. Є у насъ поважній люде, котрій добачують звязь духовеньства зъ народомъ лише въ родиннѣмъ житю духовеньства [гляди „Літературно науковій Вістникъ“ кн. VIII и IX, часть 2 ст. 114]. Такій поглядъ чей-же хибный. Абы и якъ перецѣнати поступъ нашого люду, то до самостійного а хосенного ведена читальнѣ, краминцѣ, позичковои касы, шпихлѣра и т. п. вѣнъ, въ дуже малыми вынятками, ще не дорісъ. Де сесій институція повстають и де они красно розвиваються, тамъ лучить душпастыря зъ народомъ щось бѣльше, якъ сама лише женитьба. Шкода, що такій щирій люде уважають злишнымъ обзнати у вѣльнѣй хвили руске духовеньство на мѣсци, т. є. въ его парохіяхъ, бо нѣ вѣча въ столичнѣмъ мѣстѣ, нѣ нарисы деякихъ писательокъ [гляди „Літературно науковій Вістникъ“ кн. XI, часть 1, ст. 148] не дають вѣрного жерела до поважного суду. Дивна рѣчь! Сего року накинули ся радикалы на своихъ зборахъ острѣйше на ненавистныхъ имъ „попівъ“. А прецѣнь якъ-разъ минувшого року духовеньство дало доказъ навѣть пожертвованя за народну справу. Оно якъ-разъ теперь зъ подвоєною ревностію стае до роботы, а своимъ рѣшучимъ выступомъ въ справѣ переписки зъ властями зробить въ короткѣмъ часѣ може бѣльше, анѣжь зробили до теперь всѣ меморіялы політичныхъ товариствъ. Мимо того радикалы ухвалюють нынѣ підѣймати на „попівъ“ борбу! Ну, може сю загадку розвяже колись „Прапоръ“ — коли душпастырь при совѣстнѣй праци пізнають лучше тыхъ своихъ парохіянъ, котрыми нынѣ такъ величае ся радикальна партія...

„Прапоръ“ мае підносити вѣрно публичну опінію. Знана рѣчь, що въ нашѣмъ краю робить ся публична опінія вѣдъ якось часу на закликанє. „Прапоръ“ повиненъ звертати увагу духовеньства на се, що є справдѣшна, здорова опінія публична, а що забобонъ.

„Прапоръ“ мае приготовити поле до розвязаня великихъ а пекучихъ питань. Справа патронату ажь просить ся! Мѣсце колишныхъ великодушныхъ „ктиторівъ и благодѣтелівъ“ заняли нынѣ въ бѣльшій части люде, котрымъ добро церкви и ея вѣрныхъ зовсѣмъ чуже. Многій зъ нихъ самі се вѣдчувають, декотрій навѣть були-бъ радій вбути ся почести патронівъ. — Вѣдносины церкви до держави починають нынѣ таножь насувати деякій питаня. Церковь свѣдома слівъ „Богу що Боже а цѣсарю що цѣсаря“, але грубу зависимость вѣдъ свѣтскои власти мусить уважати за шкодну для обохъ сторінъ.

„Прапоръ“ мае свѣдчити передъ свѣтомъ: хто є руске духовеньство, якій его погляды и

Торговлю ризъ и сосудівъ церковныхъ
рукодѣльню бронзовничу, котра приїмае всякого рода рѣчи изъ бронзу до золочена и срѣбленя и складъ срѣбла хіньского (столового) 481 9—40

припоручає ся фірму:



Свг. Спожарского и Вол. Устеньского
при ул. Рускій ч. 1. (въ каменици тов. „Просвѣты“ у Львовѣ

взяла ся тутъ? — Говорять про Татаръ:
народъ найдикшій! — Справдѣ, Украина
вѣдъ нихъ чимало вже приймила каръ.
Сто разъ страшнѣйшій, дикшій той дичи
всякъ, що у бій въ культуры ймя кличе!
Дикарь все нищить, скрізь пожары пирять,
въ ясиръ людей жене его нагай,
цѣлѣський край, якій ногами змѣрять,
дикарь зруйнує, — та на тому й край!
Понищивши домы, храмы, всѣ муры,
вѣнъ ще не знищивъ людськои культуры!
Бо захистомъ ви не є те дѣло
рукъ людськихъ, що его палять вогнемъ;
бо захистомъ ви — нашъ духъ, що смѣло
творити-ме, якъ довго мы живемъ!
Щобъ вдертись въ духа край, въ край ідеалівъ
въ Татаръ не мае силы, нѣ въ Вандалівъ!
Лишь той, хто самъ въ кранѣ духа творить,
лишь той и нищити потрафить тамъ;
хто дѣло духа самъ собѣ сотворить,
найлѣпше знищити потрафит самъ.
До Татарва не вспѣла одолѣти
й не одолѣла-бъ насъ була по вѣкъ,
тамъ иншій ворогъ нашій власній дѣти
запрягъ до дѣла знищеня... Не рѣкъ
воно тревае! Найкрасшого цвѣту
позбулась я. Отрутою налито
серцій, зъ якихъ найбѣльше все любови
я пила... Роду вже нема теперь,
що нерозривно спільностію крови
у цѣлість бувъ бы звязаный. Вѣнъ вмеръ!
Для мене вмеръ вѣнъ, щобъ для иншихъ жити,
для тыхъ, що въ гробъ хотять мене зложити;
щобъ въ ними разомъ Люблянську могилу
копати поспѣшно, щобъ зъ ними вразъ,
руйнуючи мою останню силу —
народъ мій простый, темный — парастасъ
заздалегідь вже правити по славѣ
въ злощасномъ городѣ Переяславѣ.

Украина знову вѣдвертаеть ся на хвилю въ сторону могилъ и згарищъ. Слава неначе попадае въ коротку задуму. Незамѣтно въ глубинѣ сцены являеть ся старый дѣдъ зъ довгимъ сивымъ волосемъ, въ одягу давного рускаго жерца, зъ лѣрою у лѣвій руцѣ. Вѣнъ дивить ся на Славу и на Украину, здивованый спинаеть ся на мѣсци, жде, неначе-бъ хотѣвъ змѣркувати, що стало ся.

Друга поява.

Украина, Слава и Боянъ.

Слава.

Досыть! досыть! Все, все вже зрозумѣле!
Та скоро многій вже твои сыны
тобѣ на згубу ворогови силы
свои дали, — чомъ вѣрній, чомъ вони,
до сего дня оставши ся при тобѣ,
тебе въ защиту не вбъмуть разъ, пробі'!

Украина.

Чи-жь сила ихъ? Чи-жь сила тыхъ, що нынѣ
мою лишь любовію живуть,
всѣмъ забутій, мовь середъ пустыні
блукають ся, самій вѣдмоги ждуть?...

Боянъ.

Вѣдмоги ждуть!.. Вѣдмоги и пророка!
А тутъ такъ глухо! Вѣтьма скрізь глыбока!
Де-жь я знайду пророка днесь въ тѣмъ краю?
Пропадь-же лѣро!... Не тобѣ одчаю
пѣснѣ дзвонити! Най царить тишá!!!

Кинувши лѣру геть на землю, вѣнъ дальше незамѣчений сѣдае підъ могилою.

Слава.

Вѣдмоги ждуть!.. А де-жь народа твого
духъ опѣкунчій, Ґеній твій, небого?
Невже-жь по сонця заходѣ на небѣ
твоѣмъ не свѣтить мѣсяць? Чи-жь тогдѣ,
коли я вѣдси геть пійшла, въ потребѣ
тебе твій Ґеній позабувъ, въ бѣдѣ?
Де Ґеній твій?

Ґеній въ подобѣ ангела чудеснымъ ангельськимъ способомъ являеть ся на сценѣ. Слава и Украина мовь зжахнулись передъ несподіваною появою. Та Украина заразъ же зъ легка простягае до Ґенія руки, якъ коли-бъ хотѣла благати або обіймити его.

(Конець буде.)

ака его праця. Звѣстно, якъ польска праса лаяла руске духовеньство „шизматиками“, особливо вѣдъ часу Наумовича. Неспамятна на свои власнѣ раны, она ще й нинѣ силуе ся вмонити въ несвѣдомыхъ рѣчи, що справдѣ католицке е лишь те, що ѣй подобае ся такимъ назвати. Всѣмъ ще добре въ памяти тѣ напасти, якѣ посыпали ся на руске духовеньство въ остатнихъ лѣтахъ. Згадати хочь бы деякѣ. Намѣстникъ гр. Казимиръ Баденi зложивъ на русскихъ душпастирѣвъ цѣлкомъ позажно вину за еміграцію селянъ до Россіи. Хочь деякѣ епископы були нашои гадки, та се не спинило графа въ его розмаху и вѣнъ при нагодѣ витания его вѣдчасъ переѣздовъ просто лаявъ найповажнѣйшихъ духовныхъ. Той самъ панъ закинувъ опѣсля въ радѣ державнѣй рускимъ священникамъ всякѣ надужитя при выборахъ, хочь строге слѣдство судове не выказало по ихъ сторонѣ нѣякои вины. Мало було сего! вѣнъ, фальшиво поинформувавши монарха, вложивъ въ его уста нагану на адресу духовныхъ членѣвъ руской депутациі, що мовь-то они выѣхали до Вѣдня въ часѣ прибутя пок. Кардинала до Львова, хочь загально знано, що депутація выѣхала до Вѣдня по позитаню покойного достойника у Львовѣ. Знайшло бы ся ще богато иншого, але й сего досыть на доказъ, що „не все правда, що на весѣлю спѣвають“. Такѣ звоваги вѣдпирати и подавати свѣтови правдивѣ факты — то задача поважного писема, якимъ повиненъ бути „Прапоръ“.

(*Конецъ буде.*)

С. *

НОВИНКИ.

— Зъ руско-народного театру въ Рогатинѣ. Репертуаръ на дальше такiй: въ четверъ 12 сѣчни „Запорожецъ“, комедіо-опера; 13 сѣчня: „Попихайло“, комедія; 14 сѣчня „Малка Шварценкопфъ“, комедія; недѣля 15 сѣчня „Не ходи Грацю“, драма; второкъ 17 сѣчня „Бѣдне дѣвча“, оперета; четверъ 18 сѣчня „За хлѣбомъ“, драма; субота 21 сѣчня „Мікадо“, оперета; 21 сѣчня „Шельменко наймитъ“, комедія. — Доси околиця ще майже не була въ театрѣ, отже просимо по посяточнѣмъ часѣ не забувати на одиноку руску сцену, хиба що хто хоче, щобы его имя було оголошене въ часописи.

— Рускій языкъ въ школѣ дороговыхъ кондукторѣвъ. Якъ уже звѣстно нашимъ читателямъ — краевый выдѣлъ у Львовѣ вѣдъ половины падолиста 1898 року взявъ въ житя школу дороговыхъ кондукторѣвъ, котра наразѣ мае тревати до 15 н. ст. цвѣтня 1899 р. Сеся школа умѣщена въ партеровѣй комнатѣ соймового дому и складае ся въ одинъ, и то I-ои класы. Управляе нею старшій инжинеръ, п. Свѣтовскій, а учать въ нѣй предметовъ фаховыхъ инжинеры а польского языка учить яко предмету обовязкового по двѣ годины тыжднево проф. Білоскурскій. Рускій языкъ був повиненый. Ажь опѣсля, старанемъ деякихъ рускихъ послѣвъ а головно члена краевого выдѣлу д-ра Савчака введено въ сѣй школѣ зъ днемъ 1. н. ст. сѣчня с. р. и *надобовязкову науку рускаго языка* для тыхъ учениковъ сея школы, котрѣ руской мовы не знаютъ нѣ устно нѣ письменно. Всѣхъ учениковъ въ сѣй школѣ есть 40, зъ того 35 числовыхъ а 4 надчисловыхъ; 16 зъ-межи числовыхъ учениковъ дѣстае стіпендія по 300 зр. рѣчно. На науку руского языка, котрого учить проф. Григ. Врецьона, вписало ся 19 правильныхъ и 3 неправильныхъ учениковъ, разомъ 22, у вѣцѣ вѣдъ 16 до 30 лѣтъ житя, и въ дуже рѣзнородными кваліфікаціями. На 40 учениковъ е ледви кѣлькохъ руской народности. Ученики, що записали ся на науку руского языка, самѣ Поляки, бо Мазуры. Они радо и цѣкаво прислухуютъ ся рускимъ практичнымъ выкладамъ и зъ кождою годиною науки роблять очевидный поступъ.

— Зъ Бѣлого Камня [коло Золочева]: Въ Бѣлѣмъ Каменi отворили мы зъ днемъ 1 сѣчня 1899 *руску крамницю мѣшаныхъ товарѣвъ* яко склепъ церковный. Просимо Вп. отцѣвъ-парохѣвъ зъ сусѣдства: ласкаво оголосити своимъ парохіянамъ, щобы вѣдъ теперь на ярмаркахъ въ Бѣлѣмъ Каменi купували въ нашѣмъ склепѣ. [Просимо уклѣпно всѣ часописи о повторене сего оголошення]. — За Выдѣлъ читальнѣ „Просвѣты“ *Н. Копачъ* голова читальнѣ, мѣсцевый парохъ, *М. Кандзелькій* секретарь.

— Въ справѣ будовы зелѣзницѣ Львовъ-Винники. Кѣлькохъ предпринѣмцевъ, котрѣ звязались до сиблки въ цѣли будовы зелѣзничои лiнiи Львовъ-Винники, внесли — якъ мы свого часу доносили — до львовскои мѣскои рады просьбу, щобы громада мѣста Львова причинилась субвенцiею сему предпринѣмству въ мѣскихъ фондѣвъ въ высотѣ 250.000 зр. Однакъ ессю петицiю рада мѣста Львова вѣдкинула. Дня 3 с. м., на жадане групы польскихъ послѣвъ, вѣдбула ся въ тѣй справѣ въ ealи магістратскѣй конференцiя, а въ нѣй мѣжь нашими взяли участь послы Давидъ Абрагамовичъ и Теофіль Меруновичъ. По мерi торичнѣмъ представленю справы адвокатомъ д-ромъ Маріяньскимъ и по заявленю, що репрезентація м. Львова вѣдносить ся справдѣ до сего предпринѣмства симпатично а лише буджетъ не позволяе рѣшитись на такѣ значнѣ розходы, вывязалась оживлена дискусія надъ проектованою будовою зелѣзницѣ. Вкѣнци не порѣшено нѣчого; повстала лише гадка, щобы громада мѣста Львова причинилась субвенцiею на будову зелѣзницѣ Львовъ-Винники тогдѣ, коли рѣзночасно була бы запроектована будова лiнiи Не смышляны-Бережаны-Пѣдгайцѣ. Згадана лiнiя мала бы для Львова важне значѣне не лише зъ комунікаційныхъ, але и апровізаційныхъ взглядѣвъ.

— Зъ Дрогобицкого пишуть намъ: Примѣрна громада! Въ 1897 роцѣ поблагословлено въ Раневичахъ, філіи парохіи Болохѣвцѣ коло Дрогобича, фундаменты пѣдъ нову камѣнну церковь. Нѣхто тогдѣ анѣ не подумавъ, щобы церковь до року стала готовою, бо громада мала, всего сто нумерѣвъ, и рѣкъ був голодный. А тымчасомъ Раневичане, за проводомъ и щирыми заходами пароха о. Ант. Ясеницкого и сотрудника о. Ив. Филиповича, довершили се дѣло своими малыми фондами [що не стало, дозичали, а нѣякихъ колектантѣвъ не высылали] и дня 31 грудня 1898 посвятивъ нову, мурована, бляхою крыту церковь Вир. о. деканъ Стефанъ Хелакъ, яко делегатъ Еп. Ординарiята, при участи духовенства и народу. Годить ся пѣднести, що при будовѣ сей церкви заслужили ся особливо ч. Иванъ Михацъ, начальникъ громады, и ч. Иванъ Бабякъ, провізоръ церковный.

— Зъ Бучача, де нинѣ вѣдбуваe ся посвященe нового будынку гімназiи, надѣслано намъ друковану [польску] програму приятя намѣстника гр. Пiнiньского. Намѣстникъ приѣздить около 10-ои рано. При тріюмфальнѣй брамѣ передъ ратушемъ витають его: бурмістръ [Штернъ], духовеньство обохъ обрядѣвъ, зверхность жидѣвскои громады и инши корпорацiи тд стоварышеня. Вѣдъ брамы ведуть намѣстника въ процесiю до лат. костела. Зъ-вѣдти вѣнъ удаесь до гімназiи, де при входѣ до будынку витають его тѣло учительске и цѣла рада мѣска. По посвященю гімназiи намѣстникъ вѣдвѣдуе мѣскѣ школы мужеску и женьску, школу фундацiи бар. Гірша, магістратъ, а вѣдтакъ удае ся до староства, де приймае депутацiи и удѣлае авдiенцiй. Потѣмъ удае ся до ради повѣтовои, де витае его повѣтова репрезентація. Зъ-вѣдтамъ выѣздить на дворець и по загальнѣмъ попрацанiю вѣдъѣздить до Львова о 2 годинѣ въ полудня.

— П. Василій Вѣтеръ, управляючій учитель школы въ Тысьменичанахъ, надѣславъ намъ у вѣдповѣдь на допись въ 275 числѣ „Дѣла“ п. заг. „Якѣ вѣють у насъ вѣтры“ — письмо, въ котрѣмъ на пѣдставѣ §. 19 закона прасового просить о помѣщене такого спростованя: „Неправда, що въ часѣ посвященя школы въ Тысьменичанахъ не було анѣ одной рускои фаны въ декорацiи школы, бо такъ рускій якъ и польскій фаны були вѣдповѣдно умѣщенiй. А також неправда, щобы я лизунъствомъ старавъ ся приподобатись Полякамъ, бо вѣдъ дитинства я безустанно працюю щиро и совѣстно для народу взагалѣ, придержуючись вѣрно своеи народности рускои, котрои вѣсть и не перестану бути вѣрнымъ сыномъ. А що мою щиру и совѣстну працю для народу кождый безъ взгляду навѣть на его вѣроисповѣдане, вповнѣ уznae, то не суть наслѣдки лизунъства, тѣлько заслуга, до котрои повиненъ стремѣти кождый уцтивый и честный чоловѣкъ“. — Написавъ п. Вѣтеръ ще бѣльше, але позаякъ все проче не держане въ рамахъ закона прасового, то й не надае ся до друку.

— Кс. Касперъ Щепковскій, бувшій провінціалъ Єзуитѣвъ, звѣстный реформаторъ оо. Василіянъ, померъ — якъ мы вже вчера донесли зъ послѣднихъ вѣстяхъ — у Краковѣ въ 76 роцѣ житя, а 58 лѣтъ прожывши Єзуитомъ. Родивъ ся вѣнъ въ Томашовѣ въ Галичинѣ 1823 р. а до Єзуитѣвъ вступивъ уже 1840 р. По 1846 р., въ часѣ выгнания Єзуитѣвъ, Щепковского выслано, яко клирика до Франціи. Зъ-вѣдтамъ вернувъ вѣнъ вже еромонахомъ 1851 р. и почавъ розвивати рухливу дѣяльность въ Познаньщинѣ, Шлеску и въ Галичинѣ [у Львовѣ, Тернополи и Санчи]. Въ 35 роцѣ житя став ректоромъ въ Старѣй-весi, а 1866 р. выбрано его провінціяломъ. Яко провінціялъ основавъ колегію Єзуитѣвъ у Краковѣ и допомогъ до сконання колегіи Єзуитѣвъ въ Сѣремѣ въ Познаньщинѣ. Вѣдтакъ був ректоромъ конвікту въ Тернополи, знова ректоромъ въ Старѣй-весi, потѣмъ ректоромъ дому на Весолѣй въ Краковѣ [въ часѣ славной исторія зъ Барбарою Убрикъ Краковяне напали були на дѣмъ Єзуитѣвъ]. Зъ Кракова покликавъ Щепковского провінціялъ Генрикъ Яцковскій [„ініціаторъ реформы чини св. Василія“ якъ его Сава называе] до Добромиля на реформатора Василіянъ; тутъ перебувъ вѣнъ до 1893 р., коли знова выбрано его провінціяломъ Єзуитѣвъ. Хочь старый, а ще займавъ ся енергічно утвердженямъ Єзуитѣвъ на Руси, закладавъ нѣвѣ ихъ домы и будувавъ костелы єзуитскій въ Станиславовѣ, Коломыи и [„na kresach“] въ Черновцахъ. Въ 1897 р. зложивъ усѣ свои уряды, бо ослабъ и дожидавъ смерти.

— Археольогічный институтъ въ Петербурзѣ устроивъ недавно першу россійску артистично-археольогічну выставу дуже рѣдкихъ предметовъ, головно старинныхъ иконъ, а по-при те хрестовъ, металічныхъ украшень иконъ и старинно-рускаго шитва. Выстава се цѣкава не лише для любителѣвъ старины, але и для кождого, хто интересуе ся иконографіею. На выставѣ зобрано иконы зъ трехъ епохъ иконописы въ Россіи: зъ епохи новгородскои до XVI. вѣку, зъ московскои изъ XVI. и XVII. вв. и въ переходовои въ кѣнци XVII. и XVIII в. Въ найдавнѣйшій епосѣ иконописъ була наслѣдуваемъ візантійскои. Се потверджуютъ: лѣтописнѣ вѣсти о грецкихъ иконописцяхъ, що малювали въ Кіевѣ и Новгородѣ, загально розповсюдненый старорускій переказъ о грецкихъ або корсуньскихъ школахъ на Руси, якѣнци дохований до нашѣ памятники иконописи въ Кіевѣ и Новгородѣ. Въ другій епосѣ иконописна штука розвивае ся въ національнѣмъ дусѣ, а въ третій [конецъ XVII. и початокъ XVIII вѣку] видко вже явный переломъ — наклѣнъ до наслѣдуваня захѣдныхъ Европы въ живописнѣмъ стилю иконъ, въ техніцѣ и въ тематахъ.

— Въ Лондонѣ застрѣливъ ся онегды 24-лѣтнiй гр. Францъ Каролі, attaché австрійско-угорскои амбасады. Причиною самоубійства була серцева недуга т. зв. недуга Баседова. Самоубійникъ був сыномъ президента угорскои палаты панѣвъ гр. Тібора Каролього.

— Въ Краковѣ засудженого онегды жида Мошка Арона Урбаха на 7 дѣвъ арешту за фальшоване коняку и чаю Попова. На пробу продававъ вѣнъ першій разъ правдивѣ выробы, а опѣсля свои фальсифікати: коняку вартости кѣлькадесять крейцарѣвъ и чай изъ зелъ и примѣшки пѣску. Такій то жидѣвскій „промыслъ“!

— Зелѣзничій мѣстъ на Днѣстрѣ. На державнѣй муровани, що веде въ Дрогобича до Самбора, мае небавомъ станути на рѣцѣ Днѣстрѣ въ Радговичахъ недалеко Самбора зелѣзный мѣстъ на мѣсце до теперѣшнього старого деревляного. Намѣстництво зарядило въ тѣй цѣли всякѣ потрѣбнѣ техничнѣ студіи.

— Дрѣбнѣ вѣсти. Віцепрезідентъ краевои рады шкѣльнои д-ръ Бобжинський выѣхавъ до Вѣдня. — Судъ повѣтовый въ Перемышли розписавъ на день 19 с. м. лiцитацію друкарнѣ п. Николы Джулиньского. — Въ Бродахъ вѣдкрывъ Русинъ п. С. Носевичъ торговлю мѣшаныхъ товарѣвъ. — Знаный артистъ малярь Юлій Коссакъ въ Краковѣ тяжко занедужавъ безвыхѣдно. — Заступникомъ провінціяла кс. Єзуитѣвъ на мѣсце помершого кс. Яна Баденого став кс. Лянгнеръ. — За для великихъ снѣгѣвъ застановлено на часъ необмеженый рухъ вотѣвничій на шляху Новый Лупковъ-Тѣсна. Хиротонія православного епископа-номіната о. Вол. Репты вѣдбуде ся дня 17 с. м. въ Черновцахъ; хиротонізацiи довершить черновецкій митрополитъ Аркадій Чуперковичъ въ сослуженю еп. Никодима Милаша изъ Задару.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Крилошаньскій вѣдзнаки дѣстали оо.: Анатоль Свинкевичъ пароха въ Куninѣ, Григорій Чайковскій пароха въ Бѣтлѣ, Конр. Лодиньскій пароха въ Либохорѣ, Анатоль Кордасевичъ пароха въ Рясохачи, Мих. Фолисъ пароха въ Розджаловѣ; о. Мих. Фолисъ именованый такожъ тит. совѣтникомъ Еп. Консисторіи. — Въ пропозицію приятѣй: на Лупковъ дек. нелеховского оо.: Вас. Охинчъ, Теод. Грабецъ, Евг. Хомишьскій; — на Потѣкъ великій дек. старосамборского оо.: Іос. Ленчикъ, Макс. Хомишинъ, Мих. Кузьмакъ, Ант. Жовкѣвскій, Ант. Фолисъ, Алексей Брикъ, Вас. Поляньскій; — на Башню дек. любачѣвского оо.: Іос. Іванѣвскій, Вол. Насальскій, Ром. Кмицикевичъ, Ив. Грицкевичъ, Ив. Костекъ, Левъ Полошиновичъ, Теод. Савойка, Петро Куликъ; — на Прусикъ дек. сяноцкого оо.: Никифоръ Лещишакъ, Ив. Калужницкій, Евг. Хомишьскій, Алексей Виковичъ, Петро Мекелята, Іос. Сѣкиржиньскій; — на Вощицѣ дек. комарняньского оо.: Ром. Кмицикевичъ, Алексей Яцѣвъ, Макс. Хомишинъ, Ром. Кордасевичъ, Сам. Борисъ, Илар. Двулѣтъ, Іос. Винницкій, Атам. Бонанно, Каз. Гермакъ, Вол. Гоцкій, Сим. Кульчицкій, Ант. Фолисъ, Іос. Шандровскій, Миронъ Чарнянській; — на Краковець дек. яворѣвского оо.: Ив Волосиньскій, Вол. Бачиньскій, Ив. Костекъ, Ив. Городецкій, Григ. Грицикъ, Ант. Фолисъ, Петро Кузикъ; — Грѣзне дек. горожаньского оо.: Іос. Козакевичъ, Мих. Жарскій, Стеф. Сапрунъ, Дан. Ленкій и Маркилъ Раставецкій; — въ поновѣй пропозаціи на парохію Кульчицѣ дек. самборского оо.: Ив. Ильницкій, Григ. Бѣлиньскій, Вол. Насальскій, Іос. Шайдицкій, Дим. Гординьскій, Ив. Кринницкій, Юл. Гумецкій и Щаст. Раставецкій. — Презенту на Лѣтиню дек. мокриньского дѣставъ о. Петро Свинъ. — Канон. инстытуцію на Багноватe дек. высочаньского дѣставъ о. Емил. Гомза.

Наука, штука и література.

— На увагу рускимъ роднямъ. Звертаемо увагу рускихъ родинъ, що дбаютъ про выховане своихъ дѣтей въ народнѣмъ дусѣ, на органъ „Руского товариства педагогічного“ „*Дзвінок*“, илюстроване письмо для дѣтей и молодежи, що вступило въ десятый рѣкъ свого выдавництва. Беруть въ нѣмъ участь старшій и молодшій нашій писатель та писательки, якъ: Уляна Кравченко, д-ръ Ив. Франко, Борисъ Грѣнченко, Стефанъ Пятка, Вѣра Лѣбедова, Остапъ Макарушка, Сильв. Яричевскій, Любомиръ Селиньскій и инши. „Дзвінок“ подае оповѣдання, поезіи статьѣ зъ рѣзныхъ галузей наукъ, а особливо цѣнный „Розмовы Николця зъ татком“ про исторію руского письменства, дальше загадки, забавы и таке иншe. Редакція старается доводити ся одиноку руску часопись для молодежи до що-разъ кращого розвитку. На жаль, публика руска до селъ западто мало опѣкуе ся сею часописею. Коли у иншихъ народѣвъ число передплатниковъ подѣбныхъ часописей выносить тысячѣ, то „Дзвінок“ мае ихъ такъ мало, що передплата не покрывае коштѣвъ друку!.. Озѣдчить се дуже сумно про старанія нашои публики о національне выховання нашои молодежи. Чи жь мае его подавати выключно школа?..

Передплата „Дзвінка“ дуже низька: рѣчно 3 зр., пѣврѣчно 1.50 зр., квартально 75 кр. Адреса Редакціи: улиця Баторія, 38, I пов., а Адміністрациі: ул. Вѣрменьска 8.

Просимо о скору **вѣднову передплаты** на „Дѣло“ и о рѣвно скоре **выровнанe заległostій**!

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 10 сѣчня. Вчера вѣдбула ся пѣдъ проводомъ гр. Туна рада міністрѣвъ. Вѣдтакъ цѣсарь принявъ Голуховского на спеціальнѣй авдiенцiи. — Зъ Петербурга доносять, що програма мѣжнароднои конференціи для розоруженя вже уложена и зъ кѣнцемъ сѣчня буде розѣслана амбасадорамъ державъ. Конференція мае вѣдбути ся при кѣнци марта. — Ostdeutsche Rundschau доносить, що вѣйсковый судъ здеградувавъ велике число резервовыхъ офіцирѣвъ, котрѣ въ падолистѣ 1897 року брали участь въ уличныхъ розрухахъ и кричали: „Прочь въ Баденiмъ!“

Прага 10 сѣчня. Молодоческе бюро прасове розѣслало до всѣхъ партійныхъ часописей рѣвнозвучну кореспонденцію, маючи на цѣли влагодити вражѣне, яке выкликало цѣсарске письмо до ческого сойму. Впрочѣмъ цѣлу одвѣчальность старае ся сей комунікатъ звалити на намѣстника Чехіи. — Нѣмецкій громады въ Чехіи, котрѣ въ минувшѣмъ роцѣ зъ причины языковыхъ розпоряджень рѣшили не выконувати припорученыхъ правительствомъ справъ, позменшували своимъ урядникамъ платню зъ огляду на зменшене працѣ громадскихъ урядѣвъ.

Парижъ 10 сѣчня. Дрейфусъ вѣдославъ уже вѣдповѣдь на питаня слѣдчои комісіи касаційного трибуналу, въ котрѣй запевняе, що нѣколи передъ нѣкимъ не признавъ ся до вины и до нинѣ до нея не признае ся.

Лондонъ 10 сѣчня. „Таймсъ“ доносить, що въ цѣлѣй Россіи роблять ся горячкови уруженя. Въ корабельн. варстатахъ працюютъ горячково, а контингентъ сухопутныхъ вѣйскъ въ минувшѣмъ роцѣ значно поббѣльшено. Окрѣмъ того Россія приготовляе бѣльшій експедиціи вѣйскъ для своихъ гарізонѣвъ въ Азіи. Въ усѣхъ варстатахъ будовы кораблѣвъ-пануе горячкова чинность.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На Руску Бурсу въ Стрыю за часъ вѣдъ 1 вересня до 31 грудня 1898 зложили: I. *Грѣшми*: а) *Датки одноразовѣ* Р. Т.: Рада мѣска Николаева, Рада мѣска Стрыя, Рада повѣтова жидачѣвска и Рада повѣтова калуска по 50 зр.; Народна Торговля у Львовѣ 25 зр.; д-ръ Ст. Федакъ зъ Львова 10 зр.; д-ръ Куровецъ зъ Калуша 3 зр.; Б. К. Л. П. П. Р. Ш. зъ Янова коло Теребовлѣ 4 зр.; о. Лукавецкій зъ Жидачева 2 зр., о. Ад. Каленюкъ зъ Довголуки 1 зр.; о. Несторъ Рудницкій зъ Яблѣнки складку 2 зр. 50 кр.; складка на комерсѣ въ Стрыю въ день концерту 15 грудня 13 зр. 85 кр.; складка на весѣлю у о. Щуровского въ Нинewѣ 10 зр. 50 кр.; за спроданый „Галицкій отголоскъ“ 1 зр. 68 кр. б) *Вкладки членскій* Р. Т.: Пелліхъ зъ Янова 5 зр.; Антъ. Шашкевичъ зъ Перегиньска 3 зр., Яцъ Голѣйчукъ зъ Перевѣзца 3 зр., Бабякъ зъ Дулибъ 3 зр., о. Ив. Бачиньскій зъ Синевѣдска 3 зр., Н. Федоровъ зѣ Сколього 1 зр., Гадзиньскій зъ Велдѣжа 1 зр.; стрыйскій члены: о. Бобикевичъ 50 кр., Ив. Вахнянинъ 1 зр.; Глушкевичъ 1 зр. 50 кр., Иги. Гошовскій 1 зр. 25 кр., Ив. Логиньскій 75 кр., Павликъ 1 зр., Як. Бойкевичъ 1 зр. 25 кр., о Сельскій 1 зр. Юст. Чапельскій 75 кр., Вол. Варивода 1 зр. 25 кр., Е. Квартацкій 1 зр. Ив. Ревакович 1 зр. 25 кр., Вол. Клосевичъ 1 зр. 25 кр., Дим. Хирѣвскій 75 кр., о. Кордасевичъ 1 зр. 25 кр., Марія Олесницка 1 зр., д-ръ Евг. Олесницкій 50 кр., о. Юл. Федусевичъ 50 кр., Проскурницкій 50 кр., Филиповскій 50 кр., д-ръ Антоневичъ 25 кр., Іос. Левицкій 25 кр., д-ръ Ярославъ Олесницкій 25 кр., д-ръ Дутчакъ 50 кр., Софія Вариводѣвна 25 кр., Марія Коренцѣвна 25 кр., Ольга Тишиньска 25 кр. II. *Натуралійми* жертвували Р. Т.: Ив. Шиперъ селянинъ зъ Лукавицѣ мѣхъ бульбы, дѣжку буракѣвъ и морквы; отецъ Иванъ Головкевичъ зъ Лукавицѣ 5 клг. сыра; о. Вол. Потучко зъ Сѣхова 4 мѣхъ бульбы; о. Кирчѣвъ зъ Долгого 2 мѣхи бульбы; Михайлѣвъ зъ Сѣхова 4 мѣхи бульбы; о. Желехѣвскій зъ Верчанъ] 1 мѣхъ бульбы; о. Мѣйскій зъ Лукавицѣ 1 мѣхъ бульбы, о. Петро Шанковскій изъ Завадова 3 мѣхи бульбы; громада Конюховъ на руки ч. вѣйта Протулика 5 мѣховъ бульбы и капусту; п. Тишовницкій зъ Долголуки 2 копы капусты.

Велике спасн-Бѣгъ всѣмъ Добродѣямъ товариства, але и покорна просьба до Вп. Роднимцевъ, щобъ и на дальше не поскупили своѣи теплои та милостивои руки. Бурса наша удержуе сего року ажь 32 питомцѣвъ, котрымъ въ части безплатно, въ части за умѣреною доплатою вѣдъ 4 до 13 зр., пересѣчно до 7 зр., дае: хату, опалъ, осѣтлене, цѣлковите удержане, помѣчь наукову та й совѣстный доглядъ. То дѣти переважно селянскій, для котрыхъ безъ сеи помочи дверѣ школы стояли бы зачинені! Жертвуючи нашъ трудъ — а трудъ се немалый: удержати такій тяжкій апаратъ въ природнѣмъ розвою, — маемо повне право жадати вѣдъ загалу суспільности, щобы прийшовъ намъ зъ помочію матеріяльною. Сими днями розѣслали мы печатану вѣдозву до братствъ церковныхъ и громадъ въ охрестности Стрыя зъ просьбою о коляду для нашои Бурсы. Нехай вѣдозва сея не прогомонить безслѣдно. Въ першѣмъ рядѣ просимо Отцѣвъ духовныхъ, тыхъ природныхъ провѣдниковъ народу: зволѣть пояснити прихожанамъ Вашимъ благородну цѣль нашого товариства и загрѣти ихъ при нагодѣ теплымъ словомъ до дрѣбныхъ но численныхъ датковъ! Нехай инстытуція, котру по части здвигнувъ патріотизмъ Вашъ, росте та крѣпить ся на славу Руси-неньки!

За Выдѣлъ Рускои Бурсы Стрыйскои *Юл. Федусевичъ* предсѣдатель, *Ив. Вахнянинъ* секретарь.

Высокоповажаный Пане! Мого выробу Наливки озочевѣ, Горѣвки, Розолісы и Лікеры такъ добрѣ и такъ дешевѣ та взагалѣ такъ совѣстно и чисто выроб лювавий, що лишь на тѣй основѣ осмѣляю ся просити, абы Вы Вп. Пане, скоштували мои выробы въ моѣй торговли безплатно и безъ жадныхъ зобовязань, а мою фірму зволили справ ѣдливо уважати за ретельну и на довѣре заслугуючу.

474 8–4

Фірма: **Иванъ Мушиньскій — Львовъ, Рынокъ ч. 40.**

Надосланє.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на пляцовій площи Галицкой



поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле, далекозиды, барометры, термометры, рѣзні ареометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайги, таблы мѣрничі, піоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджена двадникѣв електричныхъ.

Всякі направки полагоджують ся якъ найс. корше и найдешевше 4157

„Артист.-літературних Новин"

вийшли:

Книжка I. „МОІ ЛИСТИ" поезиї Д-ра В. Щурата.

„ II. „НОВЕАІ ЕДҐАРА ПО" переклад з англійского Івана Петрушевича.

Ціна книжки 1 корона, гарно оправної 2 корони. Замовлятн можна у видавця М. ЗАЯЧКІВСКОГО, Львів ул. Підвальська ч. 1.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта" у Львовѣ Рынокъ ч. 10.

Маю честь повѣдомити, що зъ днемъ 1-ого сѣчня с. р. перенѣсъ я свій выключный складъ ГЕРБАТЫ зъ улицѣ Сикстуской ч. 17 у Львовѣ на улицю Сикстуску ч. 1.

Повѣдомляючи о тѣмъ Поважану Р. Т. Публику, поручаю ся и на дальше ласкавымъ взглядамъ.

3 3—4 Зъ глубокимъ поважанемъ

Адольфъ Зінгеръ.

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вѣдзначена двома срѣбными медалями

выконує **дзвоны** рѣзнои ваги и приймае ушкоджені дзвоны до переливания въ найкоротшѣмъ часѣ, а такожъ маѣ на складѣ готовѣ дзвоны рѣзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшні замовленя, прошу о ласкавѣ замовленя так на поодинокі нові дзвоны якъ и на цѣлі групы. За тревалість матеріялу и гармонійный звукъ моіхъ дзвонівъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Зъ глубокимъ поважанемъ

3789 **АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.**

НОЖИЦѢ дамскі и кравецкі всякого рода припоручає Иванъ Лярукъ ножовникъ у Львовѣ улиця Галицка 6.

Також и на раты

безъ вѣдвышки цѣнъ

диваны, портіэры, хѣдники, ковдры ватованій, капы на столы и лѣжка, коцы, дерги на конѣ, якъ такожъ всякій артикулы потрѣбній до уряджена домового въ складѣ диванівъ „Teppichhaus au Louvre", Львовъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высилає ся цѣнники даромъ и оплатно. 190

ВАННЫ довгій лякировані по зр. 15 и 16, цинковій по зр. 24., насѣдопо зр. 6·—, и 7·50. Кльосеты комнатній по зр. 8·50, 17 и 30 поручає ПЕТРО ХШОНСГОВСКИЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры.)



До П. Т. Властителѣвъ коней.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маете намѣръ купити собѣ добрѣ и дешевѣ дерги на конѣ — зволѣть, Вповажаный Пане удати ся до Складу диванівъ „Au Louvre" у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Тамъ знайдете Вповажаный Пане, великаньскій выборъ дергъ, по зачудовано низькихъ цѣнахъ. На провінцію высилаємо на жаданє нашій богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно 190



Выстава загальна

вохідныхъ и вишихъ чужихъ и краевыхъ диванівъ, портіэръ, фіранокъ, хѣдниковъ и дергъ на коні.

Отворена цѣлый день а въ ночи при електричнѣмъ освѣтленю.

Вступъ вольный. Зачудовуючо дешевій цѣны вказаній докладно на всѣхъ товарахъ. Полекшій въ сплатахъ вѣсля умовы.

Упрашає ся кождого, хто бажае щось закупити, абы впередъ оглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы адресувати належить: Складъ диванівъ „Au Louvre", Львовъ, ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана) 190

Ученикъ VI кл. гімн. глядає лекцій на село. Ласкавѣ зголошеня прошу приеылати на адресу: А. Микитякъ въ Озимині, п. п. Дубляны-Краицберґъ. 8—2

499

МУЖЕСКУ Безсильность 344

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Российске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко надежитости, высилае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

ОДИНОКЕ РУСКЕ

Артистично-літоґрафічне ЗАВЕДЕНЄ

Андрея Андрейчина

у Львовѣ ул. БАТОРОГО ч. 11

виготовляє

всякій літоґрафічній выробы

звычайнѣ візитовѣ білеты вѣдъ 1 зр. за 100 штукъ, а ново появившій ся візитовій білеты въ гербахъ Галицкой Руси въ краскахъ по 1 зр. 60 кр. за 100 штукъ въ касеткою. 188

Правникъ ученикъ вѣдзначный, добрый педатоґъ глядае лекцій. К. К., Броды poste restante. 1—3

501

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Макурковичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ, блюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудуючо низькихъ цѣнахъ. **MAISON de Nouveautes Madame Bertha Fiedler.** *Львовъ, пл. Капітульна ч. 3.*

190 88—?

Артистично-ритовничє

ЗАВЕДЕНЄ

А. ЗІҐМАНА

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 14.

доставляє и выконує якъ найдешевше и найстараннѣйше.

ДРУКАРНЯ зъ кавчуковыми чєсенками для кождого легко надаюча ся, почавши вѣдъ 1 зр. и высше. Стампіле металевій и кавчуковій, гербы, монограмы, стампільній марки, станцы, таблицѣ литій и ґравіровани и проч.

Замовленя зъ провінціи полагоджують ся вѣдворотною почтою.

290 88—52

Диваны перскій и портіэры

прадівій (старинний)

продае, купуе и выпозичае, а такожъ приймае на переховокъ. Складъ диванівъ „Au Louvre", Львовъ ул. Сикстуска 6. — Пільги въ сплатахъ пѣсля умовы.

На жаданє высилаємо нашій богато илюстрованій цѣнника даромъ и оплатно. 190

Илюстрованый Календарь „Просвѣты" на рѣкъ 1899.

Дѣстати можна по цѣнѣ 35 кр., а въ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта", Рынокъ ч. 10.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вѣдъ дня 12 лютого 1888 выдае

АСИҐНАТЫ КАСОВІЙ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженемъ

а всѣ находячій ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовій зъ** 90-дневнымъ выповѣдженемъ будутъ **опроцентованій по 4½% вѣдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый **ДИРЕКЦІЯ.**

Подяка.

Ґорькую чашу ажъ до дна испити прийде ся менѣ по утратѣ моеи найвильшои и найдорожшои жены Людмилы зъ Матковскихъ, котру по тяжкій недузѣ въ 45 роцѣ життя а по 29-лѣтнѣмъ щасливѣмъ супружествѣ несподѣвано смерть менѣ забрала. Въ тій нещастній долі, въ тѣмъ ґорькѣмъ жалю стали вѣдрадою для мене не тѣлько найблизша родина, але и цирожичливій мои сусѣды священники и мои любій парохіяне. Довѣдавшись о смерти моеи покійної жены радо поспѣшили зъ потѣхою и въ богослуженемъ-парастасами мои найближій сусѣды оо.: Маляркевичъ зъ Никловичъ и І. Петрикъ зъ Волосткова черезъ 3 днѣ, якъ такожъ Впр. о. Левъ зъ Бортятина и Пасѣчиньскій зъ Макунева, а навѣть не жалували труду для вѣддання послѣдноп услуги покійній на похоронѣ дня 24 грудня м. р. Тожъ приймѣть Впр. и Всч. Отцѣ мою сердечну подяку: Вы Впр. о. Декане за провѣдъ въ похоронѣ, Вы Всч. о. Кушнѣръ зъ Волчищовичъ за трогательне повне потѣхи пращальне слово въ церквѣ. Вы Всч. о. Пасѣчиньскій за надгробне слово. Дякую и Вамъ оо. Петрикъ и Маляркевичъ яко найближшимъ и найбільше молившимъ ся о покійній, а такожъ и Вамъ о. Папъ зъ Тулиголовъ, о. Теленъ зъ Ожомлѣ разомъ зъ сыномъ-сотрудникомъ, о. Ольховый зъ Добрянъ, о. Круликовскій зъ Довгомостискъ и о. сотрудникъ Бованко зъ Судовои Вишнѣ. — Не менше дякую и Вамъ мои любій парохіяне зъ Дмитровичъ, Дитятичъ и Кульматичъ, що надзвычайно любовь оказали-сте до покійної, заносячи и въ день и въ ночи черезъ три днѣ молитвы и пѣнія до Бога, оплакуючи реннымы слезами утрату Вашои добродѣйки-вѣмостѣ и що выдячуючись за дѣзнану доброту, занесли-сте ей якъ-бы свою матѣрь на раменахъ на мѣсце вѣчного вѣдпочинку. — Приймѣть вкінци подяку и Вы, Пане учителю Ґмитрасевичъ, що потрудили ся и причинились до звеличеня торжественного походу похоронного, провадячи шкільну молодѣжь въ шпалерѣ.

Теодоръ Савула опечаленый мужъ, *П. Матковскій* отець, *Северинъ* и *Иванъ Матковскій* братя, *Ольга Матковска* и *Теодора Гумецка* сестры, *Михаилъ Матковскій* и *Юліянъ Гумецкій* шваґрове, *Семенъ Савула* дѣверъ покійної.

До Всечестнѣйшого Духовеньства!

Зъ особливою охотою удѣляємо Всечестнѣйшимъ Священникамъ пільгъ въ сплатахъ пѣсля умовы.

Поручаємо нашъ складъ богато заосмотреный въ диваны церковній и передъ престолы, якъ такожъ сальоновій и настѣнній, хѣдники, фіранки, портіэры, коцы, ковдры, капы на столы и лѣжка, дерги на конѣ и коцы до подорожи.

Спеціальный вѣддѣлъ для конфекціи дамскои и дѣточои, бѣля мужескаго и дамскаго, парасолѣвъ и парасольокъ, канелюхівъ, рукавичокъ, панчохъ, коронокъ и стяжокъ.

На жаданє высилає ся въ приятностію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы и замовленя належить адресувати: Магазинъ „Au Louvre," Львовъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautes пл. Капітульна ч. 3. 190

Розклад їзди поїздів залізничих

важний від 1 жовтня 1898

пѣсля часу середно-европейского [пізнѣйшого о 36 мінут від часу зі вѣзского].

ПОІЗД посп.	ПОІЗД особ.	до Львова	ПОІЗД посп. відхо	ПОІЗД особ.	зі Львова
	6.45	в Іцкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.40	„ Янова	6.05		„ Іцкан
	7.50	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	7.55	„ Сокаля	8.35		„ Кракова
	8.05	„ Лавочного		8.50	„ Кракова
	8.15	„ Тернополя на головний дворець		9.15	„ Сколього
	9.05	„ Кракова		8.45	„ Янова
	10.35	„ Іцкан		9.35	„ Підволочиск з головного двірця
	10.45	„ Ярослава		9.53	„ „ „ Підзамча
	1.01	„ Янова		9.55	„ Белзца
1.50	—	„ Кракова		10.55	„ Іцкан
	1.40	„ Сколього	1.55		„ Підволочиск з головн. двірця
1.50	—	„ Іцкан	2.08		„ „ „ Підзамча
2.18	—	„ Підволочиск на Підзамче	2.40		„ Іцкан
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.50		„ Кракова
	5.00	„ Підволочиск на Підзамче		3.—	„ Охтми
	5.25	„ „ „ голов. дворець		4.55	„ Ярослава
	5.40	„ Іцкан			
	5.55	„ Сокаля			
					ЗНІЧОК
	5.04	„ Підволочиск на Підзамче		4.10	до Кракова
	5.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.30	„ Іцкан
	6.10	„ „		6.40	„ Кракова
6.45		„ Кракова		6.55	„ Тернополя з голов. двірця
	9.10	„ Кракова		7.—	„ Лавочного
9.39		„ Підволочиск на Підзамче		7.10	„ Сокаля
9.45		„ Іцкан		7.15	„ Тернополя з Підзамча
9.55		„ Підволочиск на головн. дворець		7.44	„ Янова
	10.30	„ Лавочного		10.05	„ Іцкан
	12.15	„ Сколього	10.40		„ Кракова
				11.00	„ Підволочиск з головного двірця
				11.27	„ „ „ Підзамча

ЗАМІТКА: Пера ночи числить ся від 6 годины вечером до 5 годины 59 мінут рано. 9

Задивлюючо

Знаменитій Горѣвки и Румы

а такожъ

„ff" спіритусъ ректифікованый 97½ Bonbeut на наливки

поручає

Перша Брідска Рафінерія Спіритусу — *фабрика Руму и Лікерівъ* 471 6—10

Братовъ Капелюшъ въ Старыхъ Бродахъ

Складъ фабричный Львовъ-Знесѣнє.

Експедиція почавши вѣдъ 5-кільовыхъ посылокъ.

Рештки хѣдниковъ и высортованій диваны, портіэры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, гобеліны и рѣзній предметы декораційній по цѣнахъ баєчно дешевыхъ. Складъ диванівъ „Au Louvre" Львовъ ул. Сикстуска 6 (Пасажъ Гавсмана). Також на раты безъ вѣдвышеня цѣнъ. Для провінціи цѣнники даромъ и оплатно. 190

ТУТКИ зъ найлучшои бібулки французкои, египетскои и Abadie, всюды жадати только зъ фабрики „POLONIA" Каролины Недзвецкои у Львовѣ, ул. Сокола ч. 1. Наслѣдоване взборонене, марка охоронна.

893

При закупнѣ товарівъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальный редактоєъ Иванъ Белей. Папіръ зъ фабр. Черлянськои. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

Ч. 290. Львовъ, Середа 30 Грудня 1898 (11 Сѣчня 1899.) Рочникъ XIX.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнамениттихъ перекладовъ“ выходитъ во второкъ, и во второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймаютъ: у Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людовика 9, и А. Ольшевского ул. Кнайзе-ве 2; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и инсераты на инсерати: нинѣй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	. 18 зр.	на цѣлый рѣкъ	. 24 зр.
на пѣвъ року	. 9 зр.	на пѣвъ року	. 12 зр.
	у Львовѣ:		
на цѣлый рѣкъ	. 16 зр.	на пѣвъ року	. 8 зр.
на чверть року	. 4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередно застереженє. — Реклямація неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Неодиноке число кошту 8 кр. а. в.

Оголошеня звичайній приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрічки инсератового або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Неодмѣнне и иншій доносячій приватній оголошеня ся по 15 кр. вѣдъ стрічки.

Въ справѣ проекту выдѣлу краевого о касахъ Райфайзена.

[Статья надѣслана]

Коли слѣдимо за дѣяльностію сойму краевого и его германчѣвъ політичныхъ, то мусимо признати, що краєва автономія не забувае за насъ, хочь безъ насъ. Кажемо за насъ въ розумѣню рускаго народу, чи тамъ добра краю въ интересѣ обохъ народовъ замешкуючихъ край, а безъ насъ тому, бо хочь п. намѣстникъ признавъ репрезентацію краеву за выразъ волѣ всѣхъ, то въ дѣйстности всѣ мы добре знаемо, що теперѣшна репрезентація краю далека вѣдъ того, щобы ся можна уважати правдивымъ выразомъ змагань бѣльшости краю а тымъ менше выразомъ волѣ загалу Русинѣвъ.

Не вдѣмъ далеко, але згадаймо про три остатнѣ роки. Передъ трема роками мучили насъ окружныма громадами въ ласки зелѣзной руки, — недавъ отсе притихло, зразъ засвитало розширенє автономіи краевои пѣдъ видомъ адресы, — вблѣдло те зверево [якъ каже демократичный посолъ Романовичъ], а тутъ вже выринае нова благодать зъ рога Райфайзенокъ — въ рукахъ польскои автономіи краевои. А той бѣдный Русинъ самъ вже не знае, що тутъ робити зъ дарунками для его добра. Наши противники політичній кажуть, що мы — слѣпа опозиція деструкційна, бо намъ даютъ улѣпшеный устрій громадъ а мы не приймаемо ся; намъ хотятъ придбати широку власть автономіи краевои, а мы хочемо автономіи народу рускаго и вызволенія зъ-пѣдъ опѣки шляхотско польскои; намъ хотятъ дати касы позичковій по громадахъ въ рукахъ выдѣлу краевого — а мы? Досы мовчимо, а та треба сказати свое слово, бо сего жадае вѣдъ насъ загальный интересъ народный безъ огляду на все пѣбчне.

Привѣдъ до справы касъ Райфайзена дало звѣстне внесене п. Вахнянина на торбчнѣй сесіи сойму, вѣдтакъ на основѣ ухвалы соймовои выдѣлъ краевый выславъ яко свого делегата д-ра Д. Савчака на студія до кѣлькохъ краѣвъ и зъ-вѣдси выйшло предложенє выдѣлу краевого поставленє на остатнѣй сесіи сойму краевого: щобы соймъ принявъ до вѣдомости проектъ взорцевого статута „Спѣлокъ для ощадностій и позичокъ“, стоваришень въ необмежною порукою, та уповажнивъ выдѣлъ краевый до выконуваня патронату и контролѣ надъ спѣлками, основаными на основѣ того статута, по засягненю гадки выдѣловъ повѣтовыхъ що-до потребы и пожитку такихъ стоваришень въ данихъ мѣсцевостяхъ. Вѣдтакъ выбрано комісію для организаціи касъ Райфайзена и поручено ѣй, щобы въ маю с. р. приняла передъ соймъ зъ готовымъ рефератомъ.

Той „патронатъ“ выдѣлу краевого мае бути не тѣлько зверхною формою, але дѣйстнымъ патронованемъ малоземельнои суспѣльности, позаякъ выдѣлъ краевый мае выконувати начальный надзоръ и контролю надъ „спѣлками“, мае удѣлювати имъ помочи при закладаню и веденю, мае удѣлювати запомоги въ фонду краевого на закладинз та давати позички въ позичкового фонду для „спѣлокъ“, котрый мае ся установити въ сумѣ одного мілліона, то значить: выдѣлъ краевый приймае на себе ролю банку селянъского, а выдѣлы повѣтовій стануть его агентурами по повѣтахъ и тымъ чиномъ справдѣ розширять ся кругъ дѣланя автономіи краевои, хочь добре знаемо, що анѣ полеска губернія анѣ польскій бецирки не спонияють того круга дѣланя, якій уже до нинѣ мали сповнити. Тутъ мимохѣть выглядить шило зъ мѣшка — стремленє, щобы въ свои руки взяти справу кредиту для люду хлѣборобского и тымъ спровадити на него що бѣльшу зависимѣсть суспѣльно-економічну. Де не поможе власть старостиньска и заходы повѣтовои автономіи, тамъ мае допомогти добродѣйство мілліона краевого грошa ..

Заснова будучои организаціи мае бути централістична. Одно бюро выдѣлу краевого перемѣнить ся въ институцію кредитову на кѣлька тысячъ касъ позичковыхъ для ощадностій и позичокъ, бо самъ выдѣлъ краевый не мае довѣря до успѣшной дѣяльности выдѣловъ повѣтовыхъ, позаякъ полишивъ имъ тѣлько подаване добромѣнія що-до потребы и пожитку стоваришень въ данѣй мѣсцевости. Не знати, чи комісія соймова и самъ соймъ краевый згодать ся на таке октройованє повѣтовои автономіи, але на всякій способъ — якъ выдѣлъ краевый зачне организувати свои Райфайзенки по селахъ и мѣсточкахъ, то не полишать на боцѣ выдѣловъ повѣтовыхъ та „порядныхъ“ вѣйтовъ громадскихъ, и такъ судьба Райфайзенокъ перейде менше бѣльше въ тотѣй самій руки, въ котрыхъ спочиваютъ давній позичковій касы громадскій, а чи тѣ люде вѣдмѣнять ся формою статута?

Зъ кѣнцемъ 1896 року мало бути въ Галичинѣ 3.427 громадскихъ касъ позичковыхъ зъ основнымъ капіталомъ *шести мілліонѣвъ гульденовъ*! Д-ръ Савчакъ въ своѣмъ справозданю пѣдносить, що гадка громадскихъ касъ позичковыхъ була добре обдумана, однакъ переведене показало ся невѣдповѣднымъ для того, бо зарядъ тыхъ касъ вѣддано вѣйтамъ, котрѣ „вложеного на нихъ обовязку не выповнили та выповнити не могли“. — Що уряды громадскій тои доброи гадки не перевели въ дѣло, се всѣ добре знаемо, бо видимо на власнѣй очи, але щобы они не могли були того выповнити при помочи дѣяльнои и розумнои автономіи повѣтовои и краевои, сему не можна увѣрити такъ само, якъ тому, мовъ бы сама форма Райфайзенокъ могла змѣнити духа людей упавшихъ и управы автономічнои въ нашѣмъ краю. Автономія запропастила у насъ шѣсть мілліонѣвъ маетку въ громадскихъ касахъ позичковыхъ — и тота сама автономія мае теперь Райфайзенками спасти народъ, а супротивъ того шѣсть мілліонѣвъ маетку громадского най пропадае! Чи то не є легкодушность?

Треба може впередъ выступити противъ негосподарности по громадахъ и завести тамъ ладъ, не на основѣ політики деморалізаціи, але справдѣ свободнои самоуправы народнои для добра суспѣльности. А чи повѣтова або й краева управа старалась у насъ коли небудь о то, щобы руководъ по громадахъ взяли особы розумнѣ и непохватного характеру, чи може свободнымъ громадянамъ не кидае ся колоды пѣдъ ноги въ ихъ змаганяхъ до змѣны нездалыхъ радъ и старшинъ громадскихъ, щобы утримати при власти тотѣ одиниць, що йдуть на руку політицѣ одной касты суспѣльнои, хочь добре знае ся о ихъ упавшѣмъ характерѣ та о ихъ шкѣднѣй роботѣ? И за кѣлька десять лѣтъ той персоналъ адміністраційны такъ вышколено въ его урядованю, що нинѣ выдѣлъ краевый, при помочи своихъ люстраторовъ, не въ силѣ навѣть провѣрити тыхъ всѣхъ мальверзацій, якѣ дѣють ся по громадахъ. И хто-жь иншій, якъ не тѣ самій „порадній“ вѣйты и писарѣ громадскій зголосять ся до „позвату“ по грошѣ на Райфайзенку, щобы наживати ся при новѣмъ интересѣ?

Организація, курсы, кошты заложеня и позички зъѣдять вновъ мілліоны гроша краевого, а вѣдтакъ скаже ся, що гадка касъ Райфайзена була добра, але не було силы ани перевести...

Най наша автономія выдобуде въ упадку и приверне до корыстного розвою упавшій касы позичковій громадскій, а зробить вже дуже много для добра хлѣборобовъ. Вѣдтакъ середъ невѣдрадного стану економічного най вѣдкине всякій аспірацій політичній а пѣдпомагае добродѣйну дѣяльность товариствъ позичковыхъ, а тогдѣ досвѣдъ покаже: якій касы для насъ найбѣльше вѣдповѣдній.

Маемо два товариства въ краю, що займаютъ ся економічнымъ пѣднесенемъ народу и закладанемъ мѣсцевыхъ касъ позичковыхъ: польске товариство „kółek rolniczych“ и руске товариство „Просвѣта“, якъ такожь „Краевый Союзъ кредитовый“, що поклавъ собѣ за цѣль: организувати стоваришеня, товариства и спѣлки економічній; перше и другій товариства маютъ свои области національній до дѣланя най отже кождо въ нихъ розвивае свою дѣяльность: „kółka rolnicze“ помежь польскимъ народомъ, а „Просвѣта“ и „Краевый Союзъ кредитовый“ межи рускимъ народомъ въ краю, та при моральнѣй и матеріальнѣй пѣдмозѣ зъ стороны автономіи краевои доповнять все те, чого не зможуть выповнити громадскій касы позичковій. Най лише власти краевій не ставляють имъ перепонъ, а соймъ краевый най отворить имъ вѣдповѣдный кредитъ зъ фондовъ краевыхъ.

Але до того треба змѣнити духа управы автономічнои, треба направити зло лѣтъ минулыхъ и покликати всѣ здоровій чинники до праць надъ пѣднесенемъ добробыту народного. А коли до самостѣйнои организаціи кредиту селянъского не є способній у насъ поки-що

ВАСИЛЬ ЩУРАТЪ.

Наше вѣдроджене.

Драматична дума.

Трета поява.

Украина, Слава, Боянъ и Геній.

Ґеній.

Мене вамъ треба? Лину
въ могилъ до васъ... Въ опѣцѣ ту руину
держу я все... И де найбѣльше живо
збирае смерть — на дикихъ берегахъ
погибели; де пѣтьма все пожиру
зъ душъ людскихъ; скрѣзь, де вже розпука шляхъ
промощуе собѣ, тамъ я витаю!
Все бережу тебе, нещасный краю,
сердечна Украино! Въ часъ крамолы,
межиусобицъ племѣнныхъ, вражды
натхнувъ тебе я такъ, що ты по волѣ,
по власнѣй волѣ прорекла: ходи
княжити славенъ Рурику надъ нами!
И вѣнъ пришовъ. Варяжськими руками
я спасъ тогдѣ тебе вѣдъ згубы. Згодомъ,
коли всѣ рускій душѣ здавивъ страхъ,
коли звукъ Темуджина надъ народомъ
просторъ пожежь луну, що смерти жахъ
по всѣй земли несла, надѣю вбила,
я новъ спасавъ тебе — пѣславъ Данила.
Не туча йшла грѣзна на пышній боры
твои, не буря зъ нихъ верхи зривала,
зъ корѣнемъ рвала ихъ — то зъ Польщѣ горы
ворожихъ филь ударили... Скала
була-бъ розсыпалась! Ты, Украино,
зъ народомъ закрѣпощенымъ єдино
зъ моихъ рукъ помочь въ крайный часъ дбстала:
повставъ Богданъ — народна сила встала!
Ося сама, що днесь лишь сномъ сповита
въ твоѣмъ народѣ спить. Ще, видко, часъ
ѣй встати и сказати: Я не вбита!
тираны прочь! досыть менѣ вже васъ!..
Настань той часъ, я збуджу силу сонну!
А поки що, най пѣсню невгомонну
спѣвають ѣй твои спѣвцѣ-поеты,
щобъ не за крѣпко спала, щобъ жити
плекала сѣмя вѣчне!..

Боянъ, що доси сидячи пѣдъ могилою думавъ важку думу, по сихъ словахъ оживленый пѣднимаетъ ся зъ землѣ и выступае наперед.

Боянъ.

А знайдете
менѣ такого днесь, що до путя
и животворнымъ заспѣвавъ бы словомъ,
будивъ народъ и бувъ ему покровомъ?
Знайдѣть, внажѣть менѣ его! Я нинѣ
натхну его, такъ якъ натхнувъ колись
Митусу противъ княжои гординѣ,
пѣвця походу Игоря, що скрѣзь
будивъ вѣдвагу Игоревыхъ воѣвъ,
будивъ завзяте Игоревыхъ боѣвъ
зъ Половцями. Знайдѣть, внажѣть ту душу,
що духа дня пѣймила бы! Я въ мить,
однымъ удáромъ въ струны збуджу, душу
въ нѣй думу, що у пѣсни загремить
якъ въ хмарѣ грѣмъ, якъ думы тѣ гремѣли,
що ихъ колись про Жовтѣ Воды пѣли
и про Пильнцѣ кобзарѣ. Зъ хмаръ грому
въ спокойный часъ не буде, безъ вѣтровъ.
На нашѣмъ небѣ хмаръ досыть! — Нѣкому
лишь рушити ихъ. Де-жь той вихоръ-спѣвъ,
зъ якихъ грудей вѣнъ вырветъ ся оркáномъ,
рабови скаже: Рабе, ты днесь панóмъ!

Ґеній.

Сумнѣвъ, зневѣра — се познаки смерти!
Не згине той, хто много мае страть,
а той, хто по надѣѣ слѣдъ затерти
зневѣрѣ давъ, розпуцѣ серце радъ
вѣдчинюе.

Украина.

Хиба-жь тутъ ще за мало
причинъ розпуки, де й спѣвця не стало,
де й тыхъ не стало, що спѣвця пѣймити
могли-бъ?..

Боянъ.

Озватись дружно на пѣсню!

Ґеній.

Все мало-бъ васъ вже зрадити, лишити?

Украина.

Лишили многій, та не всѣ ще, нѣ!

Боянъ.

Лишь чернь осталась! Де для неи слово
простое!

Ґеній.

Сумнѣвъ, зневѣра знову!
Чи той герóй, хто зачинавъ лишь боѣ,
чи той, хто ихъ кѣнчивъ... Ще чернь отся —
ще зъ неи выйдуть лицарѣ-героѣ,
що бóй зачнуть и будуть до кѣнця
вести его! То чернь пророка гóдна!
И я ѣй дамъ пророка ще!...

Слава.

Послѣдна
година бе, найвысшій часъ приходить!

Боянъ.

Пошли-жь его!

Украина.

Чому вѣнъ ще не йде!

Ґеній.

Не йде? Хто знае, чи вже не надходить!

Боянъ.

Такъ де жь вѣнъ, де вѣнъ?

Украина.

Де пророкъ той, де?

Слава.

Я заразъ выйшла бы ему на стрѣчу!

Ґеній.

Вѣнъ вже идеˊ! Я самъ его вже кличу!
Вже предтеча шляхъ до серць народныхъ
ему зготовивъ, щобъ вóйновъ до всѣхъ,
щобъ марне силъ не тративъ благородныхъ,
щобъ словомъ духа запалити мóгъ,
такъ запалити духа въ сѣмъ народѣ,
щобъ сей народъ, давно сказавши: годѣ!
въ запалѣ вже не бачивъ перешкоды,
йшовъ смѣло до высокихъ, свѣтлыхъ метъ
и пóдвигами дивувавъ народы
и журавлямъ тымъ, що въ чужій край летъ
звернули, въ себе показавъ выреѣ,
щобъ жаль имъ стало вóтчины своеи,
щобъ навернулись!..

Слава и Боянъ.

Ахъ! чи-жь се можливо?

Украина.

Хто-жь предтеча той, що нинѣ вже
неамѣтно готовить чудо, диво?
Хто ангелъ, що мене днесь береже?

Ґеній.

Народа сынъ, народа добрый знатокъ!
Въ народѣ днесь вѣдкрывъ тыхъ силъ завдатокъ,
що вѣнъ колись ихъ выявити зможе.
Въ народѣ словесѣранóмъ вѣдкрывъ
вѣнъ нинѣ сѣмя животворне, гоже,
зъ якого згодомъ неодинъ порывъ
и неодна здорова живыи сила
ще выросте, що дасть могучій крила
порывамъ душъ! Вѣнъ все, чого не стало
усѣмъ, що нинѣ стратили запалъ,
будучности позбулись идеалу,
вѣдкрывъ въ народѣ — силу, що нѣ скалъ
нѣ филь ворожихъ силъ не уляже,
вѣдкрывъ любовь, що все любити каже,
все те, що рóдне. Вѣнъ въ новóмъ Енею
вѣдкрывъ любовь, ту, що въ чужій краѣ
жене его, де мóгъ бы ще зъ сѣмею
спасати рóдній скарбы тій свои,
якихъ не встигли вороги закрасти,
де мóгъ бы имъ новій основы класти —
жатю, стремлѣнямъ, тýгамъ своего духа,

ВЖЕ ВЫЙШОВЪ МАЛОГО ФОРМАТУ **Молитвеникъ для женщинъ** 424 | 8—60
въ прехорошихъ переплетахъ изъ шкóры, аксамиту, кости, шільдкроту и пр. по цѣнѣ 1·60, 2·00 2·25, 2·50, 3·00, 4 и 5 зр. — Набути можь лише въ склепѣ
М. СПОЖАРСКОГО и СЫНА у Львовѣ, улиця Руска ч. 1.

анѣ выдѣлы повѣтовій анѣ выдѣлъ краєвый, то належить въ тѣмъ напрямѣ пѣдпирати добродѣйну дѣяльность истнуючихъ товариствъ въ краю, бо тымъ способомъ не выкине ся на дармо гроша краєвого на шумній наслѣдуваня орґанізацій по другихъ краяхъ, але выдасть ся публичный грѣшь на пожиточну дѣяльность економічну.

Супротивъ того всего тутъ наведеного уважаю намѣрену орґанізацію касъ системы Райфайзена пѣдъ „патронатомъ“ выдѣлу краєвого коштовнымъ експеріментомъ політичнымъ, що не доведе до дѣйстнои користи интересованыхъ хлѣборобовъ.

— *кій—кій.*

Переглядъ політичный.

Вчерашна рада кабінетова займала ся диспозиціями для сесіи рады державнои. Програма праць для рады державнои зависить теперь не лишь вѣдъ самого правительства, але также вѣдъ того, якою дорогою пѣйде розвѣй справъ на Угорщинѣ. Въ самѣмъ Вѣдни ситуація ще невыяснена, особливо що-до становиска нѣмецкого сторонництва людового. Говорять, що такъ само якъ на Угорщинѣ, и у Вѣдни мають розпочатись переговоры и торги зѣ сторонництвами. До тыхъ переговорѣвъ мають бути втягненій зъ одного боку молодо-Чехи и феодалы а зъ другого члены нѣмецкого поступового сторонництва зъ Чехіи и нѣмецка вѣрноконституційна велика посѣлость.

——

Дня 6 с. м. вѣдбули ся въ Празѣ загальній зборы чеcкого союза аґрарного, на котрыхъ окрѣмъ послѣвъ зъ чеcкого аґрарного сторонництва Ратая и Прашака були также деякій поелы зъ молодочеcкого сторонництва. Въ дискусіи бесѣдники не щадили докорѣвъ політицѣ молодо-Чехѣвъ. Правительственна політика молодо-Чехѣвъ, казали, не принесла значнѣйшихъ здобутковъ, а пожертвовано интересы селяньства. Зъ-мѣжь послѣвъ забравъ слово также Енґель въ оборонѣ чеcкого клюбу рады державнои. Выявити стану рѣчи не хотѣвъ зъ огляду на интересованій союзній зъ чеcкимъ клюбомъ сторонництва, але вѣзивъ всѣ чеcкій партіи до солідарности, бо лишь такъ можлива побѣда Чехѣвъ надъ Нѣмцями. Иншій молодочеcкій бесѣдники заявили, що на случай, якъ бы ихъ тактика показала ся хибною, они вѣддадуть свои мандаты до розпорядимости выборцѣвъ. Вкінци по бурливѣй дискусіи ухвалено таку резолюцію: „Чеcке селяньство стоить въ справѣ угоды зъ Угорщиною на становиску, яке выложило въ своѣмъ меморіялѣ предложенѣмъ радѣ державнѣй, и взывае молодочеcкихъ послѣвъ, щобы пѣдъ нѣякимъ условомъ не голосували за угодовыми предложеніями, за-для пустыхъ приречень, але щобы якъ найострѣйше противъ тыхъ предложень выступили. Пѣдъ враженѣмъ послѣднои сесіи сойму селяньство заявляе, що оно непохитно буде стояти за самостѣйностію чеcкои держави. Селяньство протестуе противъ короткои сесіи сойму и домагае ся, щобы соймамъ давано довшій часъ до нарадъ.

——

Зъ Будапешту доносять, що при теперѣшныхъ переговорахъ правительства зѣ сторонництвами розходить ся такожь о се: що мае стати ся, коли-бъ угода не могла бути полагоджена въ парляментарнѣй дорозѣ и була въ Австріи введена на пѣдставѣ §. 14-ого. Правительство и ліберальна партія домагають ся, щобы въ такѣмъ случаю управильнити вѣдносины мѣжь обома державами на пѣдставѣ самостѣйности обохъ державъ, але зъ полишенѣмъ цловои спѣльности на пѣдставѣ цлово-торговельного договору. Опозиція домагаесь, щобы въ такѣмъ случаю знести также цлову спѣльность. Въ правительственныхъ кругахъ передвиджують, що переговоры въ тѣй справѣ будуть тяжкѣ.

Опозиційній сторонництва були взагалѣ непригоговани на се, що правительство розпѣчне зъ ними якій-небудь переговоры. Результатъ першои конференціи провѣдникѣвъ опозиціи выйшовъ такій, що опозиційній сторонництва годять ся на продовжене до 1903 року, постановъ заключеныхъ въ першѣмъ артикулѣ закона зъ 1898 року, але въ замѣну за се домагають ся правильного поступованя при выборахъ, розширеня выборчого права и введеня куріяльного судовництва въ выборчихъ справахъ.

Въ соймѣ треває дальше технічна обструкція. Що угорске міністерство, поки-що не гадае уступати, заключають зъ того, що Банфі и Люкачь передъ вѣдѣздомъ зъ Вѣдня конферували зъ Туномъ о угодовѣй програмѣ. Місію Банфіого пояснюють въ той способъ, що тутъ передовсѣмъ розходить ся о двѣ рѣчи. До компромісу зъ опозиційными сторонництвами здаеть ся не прийде, а особа Банфіого при пробѣ привернена парляментови способности до працѣ уступае на другій планъ. Можлива рѣчь, що кабінетъ Банфіого лишить ся у керны, але безъ дотеперѣшного свого керманича, безъ Банфіого.

——

Въ Америцѣ ширить ся що разъ сильнѣйша аґітація противъ анексіи Филипіньскихъ островѣвъ. Сенаторъ Врінъ выголосивъ промову, въ котрѣй выступивъ противъ експанзивнои політики теперѣшного президента. Бесѣдникъ доказувавъ, що Америка на пѣдставѣ своеи конституціи не мае права загортати чужихъ земель и панувати надъ иншими народами, не спытавши ихъ, чи они годять ся на се. Въ наслѣдокъ такои політики утерпить второчѣмъ засада Монро, бо коли зломила ся сама Америка загортаючи неамериканьску територію, то также европейскій и азійскій держави будуть вѣдъ теперь чути ся управнеными забирати американьскій землѣ. Сеся промова зробило въ сенатѣ и на американьскѣмъ населеню велике враженѣ.

Филипіньскій повстанцѣ думають серіозно о скиненю американьского зверхництва на Филипінахъ. Въ свѣжо выданѣй проклямаціи Аґінальдо грозить, що Американцѣвъ выжене зъ острова, и заявляе, що лишь они будуть одвѣчальній за можливый проливъ крови въ найблизшѣй будучности. Панемъ ситуаціи на Филипінахъ поки-що е американьскій ґенералъ Отісъ. Власти зарядила надзвычайну осторожность а вѣйско стоить готове, щобы въ кождѣй хвили унеможливити и здавити рухавку повстанцѣвъ. — Американьскій урядъ заграничныхъ справъ дбаетъ заповнене, що по проклямаціи мира на Кубѣ и Филипінахъ Нѣмцѣ заберуть Каролиньскій острови. Мѣжь Испанією а Нѣмеччиною мае бути въ тѣй справѣ все уложене, а цѣна купна островѣвъ выносить нѣлька міліонѣвъ марокъ.

Цѣсарь Вільгельмъ вѣдвѣдавъ онодгы французского амбасадора въ Берлинѣ. Сей крокъ нѣмецкого цѣсаря выкликавъ въ Парижи живе заинтересоване и найрѣзнѣйшій коментарь. Взагалѣ приписують ему велике політичне значѣня. Берлиньскій кореспондентъ „Фіґара“ доносить о своѣмъ интервю зъ французкимъ амбасадоромъ, що візита цѣсаря Вільгельма заповѣдая недалеке порозумѣне въ економічныхъ справахъ. Згоджено ся именно на заведене у всѣхъ кольоніяхъ французского и нѣмецкого ввозового цла, котре мае послужити на покрыте коштовъ кольоніяльныхъ експедицій. Франція обстае при ввозовыхъ цлахъ въ Туніси и Мадаґаскарѣ.

——

На Кретѣ наступило порозумѣне мѣжь вождами повстанцѣвъ а княземъ Юріемъ. Президентъ розвязаного правительства національного Сфакіянакісъ переконавъ ся о неможливости опору по заняттѣ конзулѣвъ, що російській и англійській ґарнізонъ лишить ся на островѣ и ще султанъ вже намѣрне уznати власть князя-комісаря. Здаеть ся, що одинъ высшій турецкій урядникъ, членъ торговельного трибуналу, православный Грекъ Костакісфенді Ваяні поѣде на Крету яко представитель султана въ правительствѣ князя Юрія. Зъ того выходить, що Порта помирила ся зъ доконанымъ фактами и бажае уратувати бодай позоры посѣдання Креты, котра въ такѣмъ случаю стане такимъ самымъ турецкимъ вазальствомъ, якъ Болгарія. Порта мае впрочѣмъ теперь богато клопоту зъ Македонією, де панують такій непевній вѣдносины, що амбасадоры мали Порту повѣдомити, що коли въ тѣй провінціи выбухнуть розруxи, держави мусѣли бы поступити такъ само, якъ поступили зъ Кретою. Сфакіянакісъ помирившись ся зъ княземъ, одержавъ почетный урядъ президента конституційнои комісіи. Сеся комісія, зложена зъ десяти Грекѣвъ и чотирохъ Туркѣвъ, выготовляе при помочи конзулѣвъ проектъ конституціи, котрый вѣдтакъ затвердить соймъ. Опѣсля черезъ перше пятилѣтя не буде сойму, щобы выборами до него не будити въ народѣ політичныхъ пристрастій. Черезъ сей часъ князь буде рядити майже деспотично, однакъ першій соймъ выбере комісію, котра буде пильнувати, щобы самоволя бюрократіи не укорочувала конституційныхъ свобѣдъ. Зъ того видко, що згода наступила по обопѣльныхъ уступкахъ князя и начальникѣвъ повстанцѣвъ. — Polit. Corresp. доносить, що въ найблизшихъ днехъ приѣдуть до Канді чотири российскій офіцеры обняти высшій становиска въ зарядѣ острова.

„Прапоръ“ а руске духовеньство.

[Статья надѣслана зъ кругѣвъ духовенства.]

II.

„Прапоръ“ — се одиноке у насъ письмо, що печатае ся въ 2.500 примѣрникахъ и доходить до рукъ кождого рускаго священника. Але се и одиноке письмо, котре матеріяльно пѣддержуе одень за трохъ, бо минувшого року уплатило передплату 687 духовныхъ, а сего року хиба не много бѣльше. Ну, се знову цѣкавый обявъ. Редакція, видно, знае добре вдачу „рутенца“, коли постановила собѣ твердо: або высылати свое письмо всѣмъ, або упасти. Коли бъ не се, хто знае, чи осягнула бъ и се число перед- и послѣ-платникѣвъ. А прецѣнь по двохъ лѣтахъ можна чей-же пѣзнати, що редакція свѣдома свого завдання. Чей-же можна вже нынѣ сказати, що „Прапоръ“ порушуе справы дуже важній, а декотрій розвѣдки просто знаменитій. Нема выдавництва на свѣтѣ, котре вдоволило-бъ усѣхъ. Тожь не дивота, коли и „Прапоръ“ мае свое „але“. Ось и я пѣднѣсъ бы кѣлька замѣтокъ.

Першій зъ нихъ — то языкъ сего письма. „Прапоръ“ стоить на народнѣмъ ґрунтѣ, а зъ-вѣдси выходить для него и деякій обовязки. Розумѣю, що змѣстъ важнѣйшій чимъ форма, але и форма додае цѣлости много вартости. Знаемо всѣ добре, якою неможливою мѣшанниною языкѣвъ печатають ся часомъ рѣчи призначені для духовеньства. Се ослабляе ихъ значѣне и не дае розвинути ся якъ слѣдъ літературѣ церковнѣй. Се шкодить рускому письменству взагалѣ, бо не выробляе у священникѣвъ почути красы свого слова и почасти вѣдгороджуе ихъ вѣдъ духовои звязи зъ всею освѣченою громадою. Кождо поважне выдавництво мусить мати се на увазѣ — хочь знаемо, якій трудности мають редакціи зъ рознородными дописами — а „Прапоръ“ въ першихъ двохъ рокахъ свого выдавництва мусѣвъ, видко, звертати увагу лише на найважнѣйшу рѣчь — на змѣстъ. Длятого, не докоряючи редакціи, годить ся звернути ей увагу на будуче: языкъ выдавництва повинизъ бы порядкувати оденъ чоловѣкъ, докладно обзнаный зъ рускою мовою.

Зъ другимъ замѣтомъ може хто другій и не згодить ся. Маю на думцѣ способъ выслову поодинокихъ гадокъ. Не думаю тымъ сказати, що мова дана чоловѣкови на те, абы укрывавъ свои гадки — сему богови най служить хто инша! — але одну гадку можна высказати въ рѣзнѣй тонаціи. Я бувъ бы за лагѣднѣйшою. Здае ся, що редакція числила ся тутъ зъ нашою вдачею — и зъ сеи точки погляду мае може слушность. Але думаю, що называне всего по имени, зъ пратискомъ, було бы бѣльше властиве въ кружкахъ меншихъ, прим. на соборчикахъ або зборахъ повѣтовыхъ. Письмо поважне, вѣддаване пѣдъ осудъ загалу, подавало бы може бѣльше надѣй на успѣхъ, коли-бъ вело тонъ лагѣднѣйшій. Вартость кождого письма творять: рѣчеве оброблене пѣднятого питаня и безсторонность автора. Тымъ бѣльше письмо выдаване духовеньствомъ мусить знайти бѣльше признаня, скоро при переводженю интересного заголовка незбитыми фактами буде вызначати ся спокоемъ. Та й сей замѣтъ дрѣбный, впрочѣмъ легко его увзгляднити.

Вкінци здало бы ся, абы „Прапоръ“ доходивъ до рукъ читачѣвъ скорше, отакъ хочь коло половины мѣсяця, за котрый печатае ся. Вправдѣ се дрѣбниця, часомъ независѣма вѣдъ редакціи, але и сеи дрѣбниці належало бы на будуче уникати, бо точность пѣдносить дуже кожде выдавництво.

Може хто мавъ бы ще иншій замѣтки, все-жь таки они будуть дрѣбній и всѣ разомъ взяті не оправдають сеи повздержности, зъ якою бѣльшость вѣдносить ся до редакціи въ надсыланю передплаты. Коли-бъ такъ вызначити у дискретной редакціи списъ всѣхъ тыхъ, що читають „Прапора“ за дармо, и тыхъ немногихъ, що переховують его въ своѣй „бібліотецѣ“ нерозтятого, а дальше, коли-бъ такъ перевести совѣстну студію надъ матеріяльною стороною тыхъ отцѣвъ, надъ чхъ працею у власнѣй парохіи и надъ ихъ подвигами въ публичнѣмъ житю, — хто знае, чи выслѣды не були бы въ де-чѣмъ интересній. Бо коли письмо выдаване будь що-будь зъ пожертвованемъ праць и часу не чужими, а таки найблизшими братами, коли се письмо обговорюе найбѣльше пекучѣ справы, коли дотеперь нема у насъ иншого подѣбного письма до выбору и коли таке письмо не въ силѣ когось заинтересувати, — то не дивота, що его когось часомъ злегковажать. А сего руске духовеньство допустити не повинно! Для него десять уже повинно бути всякого легковаженя, ему пора була бы почути ся до слушнои гѣдности. До теперь мѣгъ де хто оправдувати себе у божествомъ. Але нынѣ поправило ся. Пѣдвышене дару зъ ласки для вдѣвъ и дотаціи для всего духовеньства рѣшучо полѣпшило его долю и нынѣ було бы грѣхомъ сховати за себе руку тамъ, де розумъ и серце кажуть дати. „Прапоръ“ не вымагае милостынѣ, але за малу цѣну хоче служити чимъ може. Вѣнъ хоче здучити весь клиръ пѣдъ однымъ дахомъ зъ католицкою церквою и рускимъ народомъ. Его цѣль, якъ уважати можна зъ дотеперѣшнього піонера духового вѣдродженя украиньскои Руси, автора „Енеиды“, „Наталки Полтавки“ и „Москаля Чарѣвника“, Полтавця Ивана Петровича Котляревського посередъ потомкѣвъ вѣльного украиньского козацтва, що по зруйнованю Запорожськои Сѣчи царицею Катериною II. переселило ся въ наддунайську країну, волячи жити пѣдъ властію турецького султана, нѣжь дома пѣдъ кормигою Россіи, въ неволи. Гостячи надъ Дунаемъ, Иванъ Петровичъ Котляревський завѣвъ розмову зъ рыбалками, потомками давного козацтва, про козацькій, славній часы. А почувши середъ розмовы зъ усть кѣлькохъ козакѣвъ красній уступы патріотичного змѣсту зъ власнои „Енеиды“, дазъ имъ пѣзнати въ своѣй особѣ автора, чимъ выкликавъ середъ нихъ велике здивуване, радѣсть и таке одушевлене, що вони въ своѣмъ запалѣ стали благати его, абы, лишивши ся мѣжь ними, ставъ ихъ гетьманомъ.

Четверта поява

Украина, Слава, Боянъ и живый образъ.

Украина.

Иване!
Тебе народъ мѣй гетьманомъ днесь робить!

Слава.

Про мене вѣнъ имъ рѣчь теперь веде!

Боянъ.

Моѣй вѣнъ лѣрѣ слухачѣвъ способить!

Украина.

Ахъ, Боже, Боже! Що за чудо! Слово
его народъ мѣй будить весь на ново!
Вѣнъ згадуе: якъ то колись бувало
у насъ... у насъ... въ Гетьманщинѣ колись;
якъ то козацьке вѣйсько выступало
въ походъ, не знавши: стѣй, не шевелись!
И ты се, ты се будишь думу тужну,
ты мѣй Иване?

Краевидъ зновъ змѣняеть ся. На украиньскихъ земляхъ вже не видко нѣ згарищь, нѣ руинъ, лишь гарій села, розкѣшній пѣдъ сонѣшнымъ и погѣднымъ небомъ. Все дише силою житя.

Пята поява.

Украина, Слава, Боянъ и Ґеній.

Ґеній.

Збудить ще й оружну
вѣнъ думу днесь! Оружну збудить сну!
Не ту, що тута днесь живе по вѣй!
Не ту, що трупы лишь кладе въ могилу!
Се буде сила вѣчныхъ змагань, мрѣй,
що не поляже въ нѣякому бою!
Въ нихъ Русь знайде для себе красшу зброю
нѣжь та, що вже ржа ей поѣла.
Знайде въ нихъ зброю крѣпшу всѣхъ мечѣвъ,
страшнѣйшу всѣхъ рушниць, пушокъ, бо сила
ей гартована въ огни умовъ,
въ огни запалу серць, въ тѣмъ духа жарѣ,
якимъ займеть ся все, щобы въ пожарѣ
лихе все попеломъ взялось, пропало!
Се буде сильна сила идеалу,
що зъ тугъ по силѣ давныхъ днѣвъ походить,
що на могилѣ силы давныхъ днѣвъ
будучности могучу силу вродить —
будучности надѣю! И сумнѣвъ
ей не вбе! Вона на трупахъ стане
и наче громомъ животорнымъ гряне
пророцтвомъ дня воскресного!

Слава.

Я въ нею!

Боянъ.

Я, рабъ ей, вѣдъ нынѣ служу ѣй!
Якъ рабъ ѣй служу лѣрою своею!

Ґеній.

Чи чуешь Украино?

Украина, все ще дивлячись въ ту сторону, де явивъ ся ей очамъ образъ Ивана П. Котляревського середъ козацького народа надъ Дунаемъ, не звертае уваги на питане Ґенія.

Украина.

Сыну мѣй!...
Иване мѣй!... Я йду до тебе!... лину!...

Ґеній.

Щаслива-жь путь! въ щасливую годину!

Просто на Угорщинѣ у одного зъ найретельнѣйшихъ продуцентовъ закупивъ я особисто знаменитій колькалѣтній вина угорскій и продаю ихъ: Столове по 50 кр., Neszmelyer по 60 кр., Ґеґеляйске по 70 кр. за бутильку, ґарантуючи за найвысшу доброту ихъ и натуральность. Фірма **Иванъ Мушиньскій** Львовъ, Ринокъ ч. 40.

2—4474

ныхъ статей, есть удержувати взаимъ не лишь межи духовеньствомъ и народомъ, але и межи духовеньствомъ а его настоятелями, чимъ улекшить си ихъ урядъ, иншѣ на жаль такъ трудный. Коли клиръ добре зорганізованый, коли кождый священникъ то само думае и чуе, то и становиско настоятеля миле и крѣпке. Его не втягне тогды нѣхто до нещесного пѣдприемства, бо знае, що настоятель може йти лише разомъ зъ своимъ духовеньствомъ або безъ него.

Се зровумѣло руске духовеньство, коли пѣдперло „Праворъ“ заразъ въ першѣмъ роцѣ будь-що будь поважно. Належало-бъ лише бажати, абы сеся пѣдпора була чимъ-разъ крѣпша. Та й до сего прийде — сего каже надѣятись будуча ся у духовеньства свѣдомость своихъ обовязкѣвъ и своихъ правъ. А для певнѣйшого и скоршого успѣху най вѣльно буде вказати на одну рѣчь. У насъ есть орґанізація деканальна, лише на жаль она декуда недостаточно понимана. Выкористати сесю орґанізацію якъ слѣдъ, а она окаже ся знаменитою. Якъ поняли ся тѣ деканаты, що рѣшили спѣльно постояти за свою рѣдну мову, такъ слѣдъ понимати ся въ кождѣй справѣ, котра обходить церковь и народъ. Деканатъ, котрый першій рѣшить пѣдперти солідарно „Праворъ“ [такій рѣшенн було бъ може найкраще маркувати подѣбно якъ складае ся приречена въ университетахъ], деканатъ, котрый першій выбере до сего одного зъ братвъ и на его руки вложить передплату, сей деканатъ зачне важною подѣю друге пядесятьлѣте нашого житя-бутя. За „Праворомъ“ пѣйдуть поволи всѣ другій выдавництва, котрій нынѣ надармо выглядають пѣдпоры зъ стороны найповажнѣйшои частины руского освѣченого верства, се-бъ-то духовеньства.

Наконець одно слово до редакціи „Праворa“. Звѣстна рѣчь, що найщарша людина знеохотить ся, коли въ пѣднятѣй роботѣ кличе о помѣчь довго а надармо. Але все-жь таки се знеохочене буде малодушностію. Редакція певно свѣдома сего, що на случай упадку ви письма могло бы минути много лѣтъ, заки повстало бы подѣбне друге. Тожь хочь-бы замѣсть 687 передплатниковъ по 3 зр. мало 344 платити по 6 зр., то „Праворъ“ повинень бути веденый при тѣй самѣй засадѣ й дальше — хиба тѣлько ще старанніѣше. „Вытревати“ — се талізманъ на повѣльну вдачу Русина.

С.

Просимо о скору **вѣднову передплаты** на „Дѣло“ и о рѣвно скоре **выровнанє залеглостій**!

НОВИНКИ.

— **Зъ Львѣвского повѣту.** Львѣвска рада повѣтова ухвалила на засѣданю дня 10 сѣчня с. р. на внесене о. Горняка змѣну регуляминy въ тѣмъ дусѣ, що вѣдъ теперь мають ся выдавати усѣ обѣжники до громадъ и обшарвъ дворскихъ въ языкахъ рускѣмъ и польскѣмъ, а на письма рускій, вношенй сторонами до рады повѣтовой, мае ся вѣдповѣдати по руски и рускими буквами. — На тѣмъ засѣданю принято резигнацію ес. инфулата Фелікса Заблоцкого зъ віцемаршалка, а на его мѣсце выбрано бѣльшостію голосовъ Леопольда Бачевского [сына] зъ Снесѣня.

— **Посолъ Дашиньскій** — дѣставши вѣзване вѣдъ радника двору Гільда, щобы явивъ ся 10-ого с. м. въ краковскѣмъ старостве и тамъ зложивъ передъ нимъ [Гільдомъ] зѣзнания въ справѣ закидѣвъ, який починивъ въ вѣденьскѣй Arbeiter Zeitung старостѣ зъ Подґужа гр. Едвардови Старженьскому — цѣлавъ Гільдови письмо, въ котрѣмъ заявляе, що лише передъ судомъ буде давати вѣдповѣди, а передъ делеґатомъ дисциплінарной комісіи не ставить ся и не подасть свѣдкѣвъ. Сей свѣй крокъ выправдуе тымъ, що вѣнъ не мае права змушувати свѣдкѣвъ говорити правду передъ дисциплінарною комісією, бо не мае для нихъ до диспозиціи карной санкціи въ §§. 197 и 199 а) зак. карн., а евентуальній неправдивій зѣзнания свѣдкѣвъ передъ дисциплінарною комісією можуть, вѣдля закона, уйти безкарно, або въ найлучшѣмъ разѣ вѣдпасти вѣдъ приписъ §§ 205 и 461 зак. карн. Въ кѣнцевыхъ мотивахъ свого письма до радника Гільда Дашиньскій обстае за тымъ, щобы панъ граф староста очистивъ ся въ починеныхъ ему закидѣвъ передъ судомъ, бо вѣнъ не може зречи ся найширшои публичной контролѣ справы гр. Старженьского. Дашиньскій покликуе ся также на намѣстника, котрый на послѣдній соймовій сесіи сказавъ, що буде старатись, абы адміністрація стала ся якъ найбѣльше горожаньскою. Таке письмо прислав Дашиньскій Гільдови, вѣдбувши зъ нимъ передъ тымъ довѣрочну нараду.

— **О дефравдаціи Міхала гесте Меховя Жупніка** въ Коломыи надходять такій близшій вѣсти: Въ червни 1898 р. розбійшлась була по Коломыи чутка, що офіціялъ уряду податкового Міхалъ Жупнікъ выграв у карты въ „центральнѣй“ казарни Гіршгорна вѣдъ пана К. около 8.000 зр. Теперь выяснило ся, въ якій то способѣ Жупнікъ „выгрававъ“, абы мати за що вести таке гуляще и розпустне житє, що кождому мусѣло впадати въ очи. Вѣдомо вже, що по утечи Жупніка вѣдкрыто дефравдацію 5000 зр. изъ спадковои масы по пок. Агопсовичу, а всѣ були певнѣ, що се не одинока дефравдація. Вѣдъ 2-ого грудня веде ся шконтръ, але дуже трудно орієнтувати ся, бо дневники нефальшованій, отже дефравдація дають ся выкрывати лише случайно. Такъ онодгы одинъ коломыйскій адвокатъ приймовъ по запавшій купоны вѣдъ облігацій — и показало ся, що Жупнікъ облігацій продавъ й грошѣ забравъ. Того одного дня сконстатовано двѣ дефравдаціи по 5000 зр. Отже доси на певно вже звѣстно, що панъ Мехель укравъ 15.000 зр. Въ урядѣ податковѣмъ велика консернація...

— **Старостами** именованій секретарѣ намѣстництва: Якубъ Соколовскій, Ив. Винярскій, д-ръ Стан. Устіановскій, и старшій комісарѣ повѣтовій гр. Мавркій Дѣдушицкій и Іос. Рудскій. — Повѣтовій комісарѣ бар. Августъ Іоркашъ-Кохъ и Алекс. Стахъ именованій старшими повѣтовыми комісарами, а повѣтовій комісарѣ Стан. Коритовскій, Володисл. Марекъ и Мечисл. Стрѣльбицкій именованій секретарями галицкого намѣстництва.

— **Змѣны въ судовництвѣ.** Державный прокураторъ Вінкентій Момлиньскій перенесеный зъ Самбора до Перемышля, а адъюнктъ судовый Тад. Закревскій въ Зборовѣ именованый заступникомъ державного прокуратора въ Самборѣ.

— **Д-ръ Дамянъ Савчакъ**, членъ выдѣлу краевого, поздоровѣвши обвинъ уже урядованя.

— **Рухъ на зелѣзничихъ шляхахъ** Бѣрки велькій-Грималѣвъ, Лужаны-Залѣщики, Гадікфальва-Бродина, Острѣвъ-Березовица, Пѣдвысоке-Бѣла чортковска-Залѣщики и на всѣхъ льокальныхъ зелѣзницахъ коломыйскихъ и буковинскихъ зъ днемъ 10 с. м. [вчера] наново привернено.

— **У Львовѣ** кружать въ послѣднихъ дняхъ поголоски о великаньскѣмъ фінансовѣмъ краху, котрый мавъ дѣткнути кѣлька знаныхъ а богатыхъ аристократичныхъ родинъ. Сей крахъ мавъ наступити въ наслѣдокъ якихсь фінансовыхъ операцій „на широку ногу“, а рѣшаючу ролю мала вѣдограти рухома торговля лѣсами. Крахъ мае сягати пѣвтора міліона зр. и дотыкати не лише тыхъ, що брали чинну участь въ операціяхъ. Справа держить ся въ тайнѣ, та мимо того подробицѣ ся выходять вѣдъ часу до часу на дневне свѣтло и вже голосно про нихъ говорять. Здаесь, що сесю тайну не долго буде можна удержати и цѣла справа станесь незабавомъ явною.

— **Примѣрні монахи-Домінікане.** Monitor доносить, що Домінікане въ Жовтанцяхъ, де они е властителями бѣльшои посѣлости, вѣзвали на першій день руских святъ Рождества Хр лѣсничого, побережника и кѣлькинадцять селянъ изъ Жовтанець, щобы явились о 7 годинѣ рано въ лѣсѣ, де мае прибути ихъ лѣсовый инспекторъ, щобы вѣдобрати сяги. Вѣзваній прибули и пережадали въ лѣсѣ цѣлый день. Якъ-бы такои соблазни допустивъ ся въ латиньске свято властитель-жидъ, кѣлько бы краку наробили побожнѣ монахи, якъ злобились бы они такимъ дикимъ надъужитемъ!

— **Велика крадѣжь.** Въ селѣ Стадницы, коло Кіѣва въ Россіи вломили ся невыслѣдженѣ доси злодѣе до каси властителя села Ернеста Рогозиньского и забрали 200 тысячѣвъ рублѣвъ въ банкнотахъ и золотѣ и неколѣ на суму 300 тысячѣвъ рублѣвъ. Пѣдъ стодолою згубили злочинцѣ утѣкаючи 100 рублѣвъ въ срѣблѣ. Пѣдозрѣного о крадѣжь офіціалиста арештовано, але на другій день злодѣй прилѣпивъ на шинхлѣри картку зъ повѣдомленемъ, що арештованый невинный, а крѣмъ того описавъ подрѣбно, якъ отворивъ пѣдроблеными ключами касу вертгаймовску и якъ довершивъ крадежи.

— **До Тернополя**, де вѣдъ давного часу лютить ся шкарлятина, заѣхавъ санітарный инспекторъ д-ръ Баржицкій на инспекцію мѣста и въ товаристве санітарного асистента д-ра Моссора та мѣского фізика д-ра Лявблінґера вѣдвѣдуе мешканя, де були выпадки шкарлятины. — Пишуть, що шкарлятина проявуе ся й по селахъ, н. пр. въ Настасовѣ.

— **Сумна пригода.** Зъ Рокитна недалеко Львова пишуть намъ: Стала ся у насъ така пригода въ однѣй родинѣ: Мати пѣйшла изъ сметанною до Львова, а отець, заробникъ, пѣйшовъ жидови по горѣвку до другои коршмы, а трое дѣточокъ [6-лѣтню дѣвчину, 4-лѣтного хлопчака и 1 рѣчну дѣвчинку] полишили въ хатѣ, замкнувши на ключь. За той часъ натлѣвъ ся вороховъ на горячѣй руре та й „дѣдухъ“ и заки отець вернувъ ся до дому, всѣ трое дѣточки подушили ся.

— **Добра гостина.** При ул. Жерельнѣй ч. 6. у Львовѣ справлявъ веселій свята зелѣзничій роботникъ Кубакъ и запросивъ въ гость заробника Иванишевича зъ женкою. По доброй забавѣ, пѣзно въ нѣчь, гостѣ хотѣли вже йти домѣвъ, але гостинный Кубакъ не хотѣвъ ще зъ ними роздучитись: почавъ ихъ просити, щобы остались, а коли просьба не помагала, розпочавъ колегневчу, да взявъ ся й до кулакѣвъ, а коли ще и се не переконвѣчило гостей о его гостинности, кинувъ ся на Иванишевичѣвъ зъ ножемъ и сильно ихъ покалѣчивъ. Покалѣчений гостѣ мусѣли шукати ратунку на станціи ратунковѣй, а гостинного Кубака взяла поліція до себе — на свята!

— **Сумный юзілей.** Львѣвска поліція — просто безъ серця! Онодгы приходила славного злодѣя Рудольфа Загурского, караного вже не богато, лише 49 разѣвъ за крадѣжь. Загурскій хотѣвъ обдѣти злодѣйскій ювілей вломанемъ до конторы инжинера Левинъского, та поліція перешкодила ему въ тѣмъ, зловивши его in flagranti въ хвили, коли вже зъ вѣкна конторы видно ему було лише ноги. „Юзілата“ запровадженно на инспекцію поліційну и тамъ вѣдберe „ювілейнѣ желания“.

— **Цѣнный учитель.** Россійскій дневникъ подали справдѣшне curiosum. Въ книзѣ выдатковъ на удержане школы въ Забородю въ могилѣвскѣй губерніи, фігуруе ось така позиція: „10 рублѣвъ дѣставъ учитель, а за него, неписьменного, пѣдписавъ ся Никита Голопятинъ“. Учитель — неписьменный! Чого-жь властиво вѣнъ учивъ? Може лише читати?

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— **Именованя.** Авскультантами судовыми въ округѣ львѣвского высшого суду краевого именованій практиканты: Володимиръ Вергановскій, Каз. Анґельчиковскій, Стан. Копиньскій, Кар. Скульскій, Ив. Константиновичъ, Вич. Колчикевичъ, Ив. Роговскій, Володимиръ Гвоздовичъ, Свят. Дзеровичъ, Людв. Реръ, Ив. Сковроньскій, Ив. Нікишъ и Стан. Батицкій.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. Дирекція зелѣзницъ державныхъ оповѣщуе:

Почавши вѣдъ 1 липня с. р. можна буде надавати въ льокальнѣмъ руху ц. к. австр. зелѣзниць держ. — зъ выимкою зелѣзниць льокальныхъ Бѣрки вел.-Грималѣвъ-Тернопѣль-Кошичинцѣ, Львѣвъ-Белзець, Львѣвъ-Янѣвъ, Луцкѣвъ-Твена, Долина-Выгода, Коломыйскій зелѣзницѣ льокальній, Буковиньскій зел. льокальній и краевій — низше наведеній артыкулы яко посылки поспѣшній также за марками перевозывыми, пѣдъ слѣдуючими условями:

До надачъ не треба листа перевозового, однакъ кожда посылка мусить бути заосмотрена точною и тревалою адресою надавцы и вѣдбирателя, якъ также поданемъ станціи призначеня и змѣсту посылки. Вага одной штуки не може выносити бѣльше якъ 20 кільоґрамѣвъ на вѣддалене до 160 кільометрѣвъ, а не бѣльше якъ 10 кґр. на вѣддалене до 330 клм. Посылокъ по надъ 20 кґр., взглядно на бѣльше вѣддалене якъ 330 клм. не приймае ся до перевозу. Належитѣсть перевозова у обохъ случаяхъ выносить 50 сотикѣвъ и оплачуе ся марками, котрѣ можна купити въ касахъ пакунковыхъ. Така марка складае ся зъ двохъ частей, зъ котрыхъ бѣльшій вѣдтинокъ придѣпляе ся до адресы посылки, а меншій заосмотреный печаткою станціи надачѣ, передае ся надавцеви яко посвѣдчене надачѣ. На одну таку марку можна надати тѣлько одну штуку. Такихъ посылокъ не можна обтяжати переказами, анѣ обезпечати для нихъ речинця доставы.

Того рода посылокъ не важить ся зъ уряду, однакъ зелѣзница може вѣдмовити принятя, наколи-бы вже при вступнѣй оцѣнцѣ показало ся, що посылка перевыснае найвѣльше дозволену вагу. За сконстатовану въ дорозѣ надвышку ваги побирае ся вѣдъ адресата тарифою приписану належитѣсть перевозову. Такъ само зачислить ся означеный въ тарифѣ додатокъ до перевозового, если змѣстъ посылки фальшиво подано.

Надача згаданыхъ посылокъ вѣдбуваe ся въ станціяхъ при касахъ пакунковыхъ, а на перестанкахъ у будниковъ, въ часѣ призначенѣмъ на експедицію. Станціи, въ котрыхъ буде заведена служба доставы, доставлять посылки оплаченій марками адресатамъ до дому, пѣдъ тыми самыми условіями, якъ посылки експресовій; иншій станціи повѣдомляють тѣлько адресатѣвъ о прибутю посылки. Посылокъ, який надѣйдуть до перестанкѣвъ не буде ся авізувати; полиция ся однакъ Р. Т. адресатамъ до волѣ умовити ся зъ дотычнымъ будникомъ о якійсь иншій способѣ що-до повѣдомленя або доставы такихъ посылокъ. Будникъ есть обовязаный бути по-мочнымъ Р. Т. Публицѣ въ тѣмъ взгладѣ. Близшихъ поясненъ удѣляють на жадане станціи.

Списъ артикулѣвъ: сунициѣ, пиво, масло [также штучне и рослинне] цитрины, яйця [зъ выимкою мурашныхъ], екстрактъ росѣльный, оцетъ кухонный, тукъ, якъ лой, смалець, рыбы живій и забитѣ, также вуджений, солений, консервы зъ рыбъ и икра [зъ выимкою кавіору], мясо свѣже; вуджене, маринованѣ, солене и консервы мясній, продукты мясній, якъ: шинки, ковбасы и т. п., дрѣбъ живый въ клѣткахъ, скринкахъ и кошахъ, печиво, также мацы, ярины, также молода кукуруза въ шулькахъ, пробки збожа, горѣхи лѣсковій, дрѣжджѣ въ плынѣ и прасованій, мѣдъ, бульба, мароны, сыръ, марґарина, мельоны, молоко [зъ выимкою згущеного], воды мінеральній, также штучній [въ скринкахъ], мощь виняный и овочевый, горѣхи, овочѣ свѣжій и сушенй, дерева овочевій, помаранчѣ, повила, лой, также штучный, вода содова, также изъ сокомъ овочевымъ [въ скринкахъ], солонина, звѣрята забитѣ [худоба и дрѣбъ], сыръ сухій, дичина забита, также забитѣ кролики.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 11 сѣчня. Зъ припорученя Голуховского вставлено въ спѣльный буджетъ кредитъ на уряджене австро-угорскои амбасады въ Вашингтонѣ. Дотеперѣшній послы: американьскій у Вѣдни и австро-угорскій въ Вашингтонѣ будуть именованій амбасадорами. — Дирекція почтъ въ Трієстѣ выдала до урядниковъ обѣжниковъ, въ котрѣмъ поручае зъ партіями, уживаючими словѣньскои и хорватскои мовы, порозумѣвати ся въ тыхъ мовахъ.

Парижъ 11 сѣчня. Ренольдъ запытаный въ касаційнѣмъ трибуналѣ, чи Дрейфусъ въ дни своои деґрадаціи признавъ ся до вины, вѣдмовивъ вѣдповѣди.

Римъ 11 сѣчня. Протоколъ нарады противанархістичнои конференціи пѣдписали представителѣ всѣхъ державъ окрѣмъ представителя Анґлії.

Мадритъ 11 сѣчня. Сагаста заявивъ одному дневникареви, що о кабінетовѣй кризѣ вже нема бесѣды и кабінетъ не бачить причины ставити справы довѣря.

Надѣслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на кнайпацінхъ площи Галицкои



поручае въ великѣмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, лѣрнеты, бінокле, далековиды, барометры, термометры, рѣвній ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райцайґи, таниье мѣрничѣ, піоны, лібеле, манометры и т. п.

Уряджене дзвонивъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4157

ВИНА куращійнѣ.
МЕДЫ чистого домашного выробу,
КОНЯКИ правдивій французскѣ.
продае 480 8—10
Народна Торговля.

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ, блюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудуючо низькихъ цѣнахъ MAISON de Nouveautes Madame Bertha Fiedler
Львѣвъ, пл. Капітульна ч. 3.
190 86—1

МАШИНКИ АМЕРИКАНЬСКІЙ до сѣяня нися по зр. 4. Сита волосѣяні почвѣрдій до пшеницѣвъ по зр. 1 1.30 и 1.60.
поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры.)

Такожь и на раты
безъ пѣдвышки цѣнъ
диваны, портіэры, хѣдники, ковдры ватованій, капы на столы и лѣжка, коцы, дерги на конѣ, якъ такожь всякій артикулы потрѣбній до уряджена домового въ складѣ диванѣвъ „Teppichhaus au Louvre“, Львѣвъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высылае ся цѣнники даромъ и оплатно. 190

НОЖЕ кухонній стодовій до ярин и масарскій, припоручае Иванъ Ляврукъ у Львовѣ, Галицка 6.

Решти хѣдниковъ и высортованій диваны, портіэры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, гобеліны и рѣзній предметы декораційній по цѣнахъ бавчно дешевыхъ. Складъ диванѣвъ „Au Louvre“ Львѣвъ ул. Сикстуска 6 (Пасажъ Гавсмана). Также на раты безъ пѣдвышеня цѣнъ. Для провінціи цѣнники даромъ и оплатно. 190

Рѣкъ науки бляхарства
мае круглый сирота селянській. Де мѣгъ бы доучати ся? Щось доплативъ бы, и близше скаже парохъ Дубравки п. Журавно.
8 3—4

Рѣкъ засновання 1892

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНѢСТЕРЪ“

перше и одиноке руске товарыство асекураційне, припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ Впреосв. Митроп. и Преосв. Еп. Ординаріятами всѣхъ трехъ епархій, обезпечае будынки, уряджене домашне, скотъ, господарскій знаряды, збоже въ зернѣ и солонѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ противъ шкодъ огневыхъ.

„Днѣстеръ“ вступивъ въ 6-тый рѣкъ своеи дѣяльности зъ збѣльшеными фондами гарантійными, котрыхъ станъ въ днемъ 31 грудня 1897 выносить:

Фондъ резервовый	73.874·47 зр.	176.143·87 зр.
Резерва премій	52.269·40 „	
Фондъ основный	50.000·— „	

Выплачений шкоды до кѣнца 1897 року 430.100 зр. 42 кр.
Тарифы „Днѣстра“ дуже умѣркованій, условія обезпеченя корстній, а шкоды ліквідують ся безпроволочно. — Полісы „Днѣстра“ приймае Банкъ краевый при пожичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечатись черезъ „Днѣстеръ“ въ Товаристве взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ, котре дае найкористнѣйшій условія, представляе своими значными фондами найбѣльшу гарантію, и выдае полісы и квіты въ рускѣмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“ стоваришене зъ обмеженою порукою удѣляе пожички за *оплатою 5½% и 1% додатку на кошты адміністраційнѣ* за интабуляцію або порукою двохъ вѣдповѣдныхъ ручителѣвъ, до сплаты въ ратахъ на 3 до 10 лѣтъ и приймае вкладки до опроцентованя вѣдъ членѣвъ и третихъ особъ по 4½%. Удѣлъ членьскій выносить 25 зр., вписове 1 зр. Членомъ бути и пожичку дѣстати може тѣлько членъ обезпеченый въ „Днѣстрѣ“. Информаціи удѣляе Дирекція листовно. 34 45—25

Зголошеня о удѣленя агенцій въ охрестностяхъ, де нема близько агентѣвъ „Днѣстра“, приймають ся.

Львѣвъ, ринокъ ч. 10. (ДОМЪ „Просвѣты“.)

Пожички на хлѣбовъ Тов. взаим. обезп. и взаим. кредиту „Днѣстеръ“ на 5½% и 1% додатку на кошты адм.

Информація и посередництво до заключеня обезпечень житевыхъ въ найкористнѣйшихъ комбінаціяхъ.

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету

поручае

своє переплетиче и галянтерійне заведеніе

у Львовѣ, ул. Академична ч. 9. 366

Подоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету: Служебниковъ, Евангелій, Молитовниковъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумовъ, Мапъ, Дипльомовъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

ТКАЦКЕ ТОВАРИСТВО

въ Глинянахъ

оголошуе, що маѳ на складѣ великій засобы

КИЛИМОВЪ

свого выробу 318 14—36

въ розмаитыхъ десеняхъ

Цѣна по 6 зр. за 1 метеръ квадрат.

Знаменитій

Горѣвки и Румы

а такожъ

„ff“ спіритусъ ректифікованый 97½ Bongout на наливки

поручае

Перша Брідска Рафінерія Спіритусу *фабрика Руму и Ліверовъ* 471 7—10

Братовъ Капелюшъ въ Старыхъ Бродахъ

Складъ фабричный Львовъ-Знесѣнє.

Експедиція почавши вѣдъ 5-кільовыхъ посылокъ.

АДОЛЬФЪ КАМІЕЛЬ

Львовѣ, ул. Подлѣвского ч. 5.

выключне заступництво на Львовѣ Австрійского товариства акційного фабрики Портляндъ-цементу въ Щаковой.

Продае дешевше нѣжь всюды

портляндъ цементъ, вапно скалисте и гидравлѣчне, выробы цементовій и штайнгутовій, огнетревалу цеглу дахову, асфальтовій плыты изоляційній, дестильованну смолу вуглеву карболінеумъ, якъ такожъ взагалѣ **всякій матеріялы будовлиній** — заручуючи за ихъ доброту.

Предприемство роботъ бетоновыхъ и крытя даховъ дахувкою, лупкомъ и папою огнетревалою по цѣнахъ умѣреныхъ. — Телефонъ ч-ръ 460. 121 84—?

По низькихъ цѣнахъ

выготовляе



РѢЗЬБАРСКІЙ ВАРСТАТЪ М. ЧЕРНАВСКОГО

Львовъ, ул. Короля-Людвика ч. 3

всякій церковній роботы:

Иконостасы, Олтарѣ, Амвоны и проч. 80 121—?

До Всечестнѣйшого Духовеньства!

Зъ особливою охотою удѣляемо Всечестнѣйшимъ Священникамъ пільгъ въ сплатахъ пѣсля умовы.

Поручаемо нашъ складъ богато засмотреный въ диваны церковній и передъ престолы, якъ такожъ сальоновій и настѣнній, хѣдинки, фіранки, портіэры, коцы, ковдры, капы на столы и лѣжка, дерги на конѣ и коцы до подорожи.

Спеціяльный вѣддѣлъ для конфекцій дамскои и дѣточои, бѣля мужеского и дамского, парасолѣвъ и парасольокъ, капелюховъ, рукавичокъ, панчохъ, короконъ и стяжокъ.

На жаданѣ высилае ся въ приятностію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы и замовленя належыть адресувати: Магазинъ „Au Louvre,“ Львовъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautes пл. Капітульна ч. 3. 190

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика руму, лікеровъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

У ЛЬВОВѢ

поручае старій горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bongout“ на наливки, такожъ правдивый оцетъ спіритусовый. 366 29—?

Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Коперника ч. 9.

Дуже пожадане на Роздвяній свята!

На разѣ тѣлько въ гандлю

П. Климентія Рогозиньского въ Бучачи

продають ся за 2 зр. а. в. за пересылкою почтовою нашій

„Пѣсни церковнѣ“

(32 коляды+5)

котрій на чотири голосы мѣшанѣ въ вытягомъ фортепіановымъ уложивъ и выдавъ Семенъ Дорундякъ, а выдрукувавъ Ц. Г. Редеръ въ Липску. Укладъ пѣсень новѣтный, легонькій, поправный и цѣкавый, тому було бы грѣхомъ сказати „найко собѣ“ та й — хорони Боже — не купити, а тымъ самымъ не пѣддержати, розпочатого, въ церквѣ и школѣ дуже потрѣбного выдавництва. 478 9—10



До П. Т. Властителевъ коней.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маете намѣръ купити собѣ добрій и дешевій дерги на конѣ — зволѣть, Впов. Пане удати ся до Складу диванѣвъ „Au Louvre“ у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6, Тамъ знайдете Впов. Пане, великаньскій выборъ дергъ, по зачудовано низькихъ цѣнахъ. На провінцію высилаемо на жаданя нашій богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно 190

Диваны перскій и портіэры

традиційній (старинній)

продае, в[illegible]уе и выпозичае, а такожъ приймае на переховокъ. Складъ диванѣвъ „Au Louvre“, Львовъ ул. Сикстуска 6. — Пѣльги въ сплатахъ пѣсля умовы.

На жаданя высилаемо нашій богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мавуркевичъ. Львовъ ул. Галицка ч. 12.



Выстава загальна

всходныхъ и инпихъ чужихъ и краевыхъ диванѣвъ, портіэръ, фіранокъ, хѣдинкѣвъ и дергъ на конѣ.

Отверена цѣлый день а въ ночи при електричнѣмъ освѣтленю.

Вступъ вѣльный. Зачудовуючо дешевій цѣны указаній докладно на всѣхъ товарахъ. Полекшій въ сплатахъ пѣсля умовы.

Упрашае ся кождого, хто бажае щось закупити, абы впередъ отглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы адресувати належыть: Складъ диванѣвъ „Au Louvre“, Львовъ, ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана) 190

За певну и добру льокацію

поручаемо

4½% листы ипотечній
4% листы ипотечній короновій
5% листы ипотечній преміованій
4% листы товариства кредитового земского
4½% листы Банку краєвого
5% обліґаціи Банку краєвого
4% позичку краєву
4% обліґаціи пропінаційній

и всякій ренты державній

Тій паперы продаемо и купуемо по пайточнѣйшомъ курсѣ деннѣмъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и вѣддѣлъ депозитовый перенесенѣ до льокалю партерового въ будынку банковомъ. 374 [3]

Головный складъ для Львова

ЛІКЕРОВЪ

Фабрики ц. к. уприв. Товариства акційного въ Schönpriesen [Чехи] далеко лѣпшихъ и значно дешевшихъ нѣжь лікеры французскій, находять ся

въ торговли ВИНЪ

МАКСА ВІКСЛЯ и СЫНА, улиця Краковска ч. 14.

СПЕЦІЯЛЬНОСТИ: Getreidekümmel, Kaiserbirnenliquer, Alter Korn и. т. д. въ бутелькахъ камѣнныхъ дуже окрашеныхъ

Тамъ-же до набутя всякій роды **ВИНЪ**

австрійскихъ, угорскихъ и заграничныхъ вѣдъ гарантією чистыхъ и добрыхъ якости, такожъ шампаны и конякы первырядныхъ фірмъ французскихъ.

Особливо поручена гѣдній нашій

старій вина гегеляйскій и курацій ний токаѣ

загально поручуваній пп. лѣкарями для недужныхъ и реконвалесцентовъ, а лежачій въ нашихъ винницахъ по части ще вѣдъ заложенія фірмы вѣдъ 1860 р.

Безплатна достава до дому. — Цѣнникы безплатно.

Звертаемо увагу Нов. Р. Т. Публики на нашу спеціяльну

ВИНЯРНЮ

ново-уряджену въ великимъ комфортомъ, де кромѣ выбору добрыхъ и чистыхъ винъ продаемо такожъ по цѣнѣ кошторъ холодній перекуски, якъ: правдиву краску шинку просто спроваджунану, пструги въ олівѣ и т. п.

11 2—5

Зъ глубокимъ поважаніемъ

Макъ Віксель и Сынъ.

Розклад їзди поїздів залізничих

важний від 1 жовтня 1898

після часу середньо-европейского [пів години о 36 мінут від часу ліводного].

ПОЇЗД особ.	ПОЇЗД особ.	до Львова	ПОЇЗД особ.	ПОЇЗД особ.	зі Львова
приходить о			відхо	дить о	
	6.45	з Ізкан	6.00		до Підволочиск з головн. двірця
	7.40	„ Янова	6.05		„ Ізкан
	7.59	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	7.55	„ Сокаля	9.36		„ Кракова
	8.05	„ Лавочного		8.50	„ Кракова
	8.15	„ Тернополя на головний дворець		9.15	„ Сколього
	9.05	„ Кракова		8.45	„ Янова
	10.35	„ Ізкан		9.35	„ Підволочиск з головного двірця
	10.45	„ Ярослава		5.53	„ „ „ Підзамча
	1.01	„ Янова		9.35	„ Белзця
1.30	—	„ Кракова		10.55	„ Ізкан
	1.40	„ Сколього	1.55	—	„ Підволочиск з головн. двірця
1.50	—	„ Ізкан	2.08		„ „ „ Підзамча
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	2.40		„ Ізкан
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.50		„ Кракова
	5.00	„ Підволочиск на Підзамче		3.—	„ Сучави
	5.25	„ „ „ головн. дворець		4.55	„ Ярослава
	5.40	„ Ізкан			
	5.56	„ Сокаля			
		нічн			**нічн**
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.10	до Кракова
	8.30	„ „ „ головн. дворець		6.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.30	„ Ізкан
	6.10	„ „		6.40	„ Кракова
8.45		„ Кракова		6.55	„ Тернополя з головн. двірця
	9.10	„ Кракова		7.—	„ Лавочного
9.39		„ Підволочиск на Підзамче		7.10	„ Сокаля
9.45		„ Ізкан		7.15	„ Тернополя з Підзамча
9.55		„ Підволочиск на головн. дворець		7.44	„ Янова
	10.30	„ Лавочного		10.05	„ Ізкан
	12.15	„ Сколього	10.40		„ Кракова
				11.00	„ Підволочиск з головного двірця
				11.27	„ „ „ Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 5 години вечером до 5 години 59 мінут рано. 9



ТУТКИ зъ найлучшои бібулки французкои, египетскои и Abadie, всюды жадати только зъ фабрики „POLONIA“ Каролины Недзвецкои у Львовѣ, ул. Сокола ч. 1. Наслѣдоване взборонене, марка охоронна. 393

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папіръ зъ фабр. Черлянськои. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

Ч. 291. Львовъ, Четверъ 31 Грудня 1898 (12 Сѣчня 1899.) Рочникъ XIX.

ДѢЛО

Виходитъ у Львовѣ що днѣ (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ, и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинского 2.; — въ Ярославю Л. Кримановскій; — у Відни: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургу: H. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надсилкабез за инсераты на провінцію у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	. 18 зр.	на цѣлый рѣкъ	. 24 зр.
на пѣвъ року	. 9 зр.	на пѣвъ року	. 12 зр.

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лишь на попереднє застереженє. — Рекламаціи безоплатныя лишь пѣдъ штемпля почтового.

Поєдинокє число комплету 8 кр. а. в.

Оголошеня звычайні приймаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. пѣдъ одинъ стрѣчкы инсерационовой або ей мѣсце в рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подякы и иншій домовскій приватній тяжкыть ся по 15 кр. пѣдъ стрѣчкы.

Запросины до передплаты

на рѣкъ 1899.

Зъ Новымъ ст. ст. рокомъ 1899 имъ вступае нашъ дневникъ въ двацатый рѣкъ выдавництва — и выходити буде въ такѣмъ самѣмъ обемѣ, зъ шѣстьма въ мѣсяць аркушами „Бібліотеки найзнам. повѣстій“ и при задержаню дотеперѣшныхъ условій передплаты — т. є. 18 зр. на рѣкъ, 9 зр. на пѣвъ року, 4·50 зр. на чверть року, 1·50 зр. на мѣсяць.

Розумѣе ся само собою, що и дотычно своєи програмы „Дѣло“ останесь вѣрнымъ своєй народнѣй и політичнѣй програмѣ та въ цѣлою совѣстностію дальше служити буде честнѣй справѣ народнѣй яко виповнѣ независимый орґанъ народовцѣвъ и всего народу рускаго.

Якъ доси, такъ и на будуще „Дѣло“ буде щиро стояти на сторожи правъ свого народу, — буде рѣшучо выступати противъ усякои кривды, зъ якои бы стороны она й выходила, буде добивати ся для свого народу новыхъ належныхъ ёму правъ.

Якъ доси, такъ и на будуще буде зъ одной стороны черезъ численнй дописи зеркаломъ гадокъ и житя свого народу, а зъ другои буде совѣстно информувати своихъ читателѣвъ о всѣхъ справахъ и пѣсля найлучшого свого розумѣня подавати рады и вказувати дороги, якими народъ рускій у всякихъ справахъ имае доходити до бажаной цѣли.

Якъ доси, такъ и на будуще буде цѣлымъ серцемъ пѣдпирати все, що середъ Русинѣвъ честне и народолюбне, а безпощадно буде демаскувати и бичувати всяку гниль моральну, коррупцію.

Пѣдчасъ справъ політичныхъ и національныхъ зарѣвно звертати буде увагу на справы економічнй и на науку.

Всѣхъ же Русинѣвъ — всѣхъ народовцѣвъ и загаломъ людей доброи волѣ просимо, щобы въ почутю свого народного обовязку найщирше пѣдпирали й на дальше наше „Дѣло“, якъ морально такъ и матеріяльно. Не лишь удержаня, але й що-разъ бѣльшого розвою „Дѣла“ вымагае честь народовцѣвъ и добро справы рускои.

Просимо отже Вп. Читателѣвъ нашихъ присылати якъ найскорше передплату — взглядно й залеглости — та зъединувати „Дѣлу“ якъ найбѣльше новыхъ передплатниковъ.

Вѣдъ выдавництва „Дѣла“.

ЗЪ НОВЫМЪ РОКОМЪ 1899.

Плывуть рѣки, плывуть
У далекій свѣй путь —
И доброе и людске горе
У далеке сине море
Филями несуть.

Ой плыве въ филяхъ часъ,
Повенъ лиха, прикрасъ;
Ой плыне и поринае,
Молодикомъ вырнае
Новорѣчный часъ.

Ой молодику мѣй,
Новый року надѣй!
Хто-жь тебе не ѣме витати?
Хто-жь тобѣ не вбере хаты
Серца — цвѣтомъ мрѣй?

Зъ хаты въ хату гуртокъ
Зъ зерномъ йде дѣточокъ
Засѣвати радѣсть нѣву
И желань веселу мову —
Зъ серденька цвѣтокъ.

Ось я сѣяти йду
Въ руску бѣдну рѣдню:
Засѣвати новорѣчнй
Зерна бажанй вѣдвѣчнй
На долю новѹ...

Ой бажаю я всѣмъ,
Що у смутку нѣмѣмъ,
У кайданахъ за выборы:
Щобъ Богъ зваживъ слѣзъ всѣхъ море,
Давъ свободы дѣмъ!

Вамъ, моя о мужики,
Силы серця, руки,
Й сильки розуму бажаю,
Щобъ дѣло вести до краю
На новій рокй...

Вамъ въ дѣлахъ старшинѣ
Я бажаю одно:
Щобъ були братамъ братами,
Зѣркими проводирами —
Йшли въ одно дѣло!

Сесь, що оре облогъ —
Щобъ всю пакѣсть замогъ,
Щобъ добувъ землѣ новои
Для пшеницѣ золотои
На колачь, пирогъ!

И вамъ свѣтлій браты
Совѣшный путь яти
Помагай Бѣгъ! разомъ, спѣльно!
Замикайте тьму всю щѣльно,
Щобъ рай вѣднайти!

Ой и вамъ хрунѣ я
Забажавъ бы раи —
Щобъ въ остапне схаменулись,
На шляхъ правды повернулись
Для нового дня...

Краю мѣй! рѣдный мѣй!
Рускій народе мѣй!
У роботѣ знайдешь долю,
Въ силѣ рускѣй — руску волю!
Та ори, та сѣй!

Марко Мурава.

Пѣдъ Новый рѣкъ.

Минаючій зъ нинѣшнымъ днемъ рѣкъ зазначивъ ся у всесвѣтнои исторіи важными подѣями. Испаньско-американьска вѣйна позбавила Испанію ей кольоній, а Сполучены державы пѣвнѣчнои Америки выдвигнула на становище, зъ котрого они стають забирати голосъ не тѣлько въ справахъ американьскихъ. Выправа Нѣмеччины до Хінъ дала починъ до акціи европейскихъ державъ, котру можна уважати за початокъ мирного розбору хіньского царства. Справу Креты, що вѣдъ давна була небезпечнымъ для Европы огнищемъ заколотѣвъ на всходѣ, полагоджено остаточно противъ волѣ Туреччины на очевидну користь грецкого елементу. Годѣ не згадати и миролюбнои гадки про загальне розброеня, котра выйшла зъ такъ поважной стороны, за яку уважати треба россійского царя. Гадка ся здувала свѣтъ тымъ бѣльше, що вѣдозвала ся зъ тои стороны, зъ котрои якъ найменше можна було ей надѣяти ся. Будучность покаже, що зъ сего выйде. Поки-що, хочь гадку принято всюды прихильно, якось не дуже заносить ся на се, щобы „оружный миръ“ переставъ ущасливляти народы.

Все жь така и той оружный миръ набуть чи не лѣпшій, нѣжь безоружна вѣйна, яка пануе въ Австрії, особливо вѣдъ часу ей месіи, гр. Каз. Баденього. За прикладомъ Австрії, а въ части и наслѣдкомъ того хаосу, якій въ нѣй пануе, пѣшла и Угорщина; а розладъ въ обохъ половинахъ державы не вѣщуе нѣчого доброго. Є патріоты, котрй хотять спасати Австрію автономією краѣвъ. Пуста мана! Се духъ Баденього товче ся дальше не на гаразды державы. Поки не буде переведена рѣвноправнѣсть народѣвъ, поки одни народы будуть верховодити надъ другими, поки автономіе народѣвъ не стане довершеным дѣломъ: поти нема выглядѣвъ на ладъ и спокѣй въ Австрії.

Середъ вѣйны національнои нема анѣ гадки про поступъ на поли економічнѣмъ и соціальнѣмъ. Угода зъ Угорщиною не вѣщуе Австрії и ей краямъ пѣддвигненя въ економічною занепаду. Увага на доходы державнй не допускае навѣть до здѣйстненя такихъ постулятѣвъ, якъ знесеня малои льотерії та стемпля дневникарского и календарского. Урядники державнй дѣждали ся, правда, коштомъ найвищихъ верстевъ суспѣльности полѣпшеня свого парляментарного стану; але за те народній учителѣ, вѣдъ котрыхъ залежить выховане цѣлыхъ масъ народу и просвѣта народна, зъ жалемъ мусять завидувати всѣляким возным и слугамъ державнымъ ихъ матеріяльного становища.

Въ Галичинѣ вельможно пануе давна політична система. Польщене Руси поступае дальше при помочи organicznej pracy. Ц. к. комісія едукаційна выпирае руску мову чимъ разъ бѣльше навѣть зо школъ. Успѣшно помагае тій organicznej pracy такожь мирна а енергічна и интензивна політика т. зв. рускихъ послѣвъ-угодовцѣвъ. Тій політицѣ дякувати треба мѣжь иншимъ такожь и за авѣст-

Зъ нагоды рускои выставы штуки.

V.

Юліянъ Панькевичь образувавъ ся въ малярствѣ въ школѣ штукъ красныхъ въ Краковѣ и у вѣденьскій академіи, а напрямы тыхъ школъ вѣдбили ся значно на его малярскій карієрѣ.

Краковска школа по именованю Юліяна Фалата директоромъ стала ся одною зъ найпоступовѣйшихъ и найліберальнѣйшихъ, а маючи знаменитыхъ артистѣвъ яко професорѣвъ и одною зъ найлѣпшихъ малярскихъ институцій въ Европѣ. Але ще въ 1880-ыхъ рокахъ, не говорити о давнѣйшихъ, коли тогдѣшній адепты навѣть мало розправляли про модній напрямы, або й мало про нихъ знали, панувало тамъ въ повнѣмъ блеску своєи силы традиційне замилуване въ грецкихъ антикахъ, а професоры ставляли ихъ яко взоры, до чого нинѣшна штука имае стремѣти, и пѣддавали своимъ ученикамъ въ техніцѣ замилуване до рисунковыхъ и малярскихъ детайлѣвъ.

Вѣденьска академія, котрой дѣдъ малярскій е инакъ вже пристарѣлою институцією, если була лѣпша вѣдъ краковскои школы, то дуже незначно. Отже академічній студія не богато дали нашому артистови на будучность, а ихъ некористный вплывъ переслѣдуе его до нинѣ. Що Панькевичь, котрый уже зъ десять лѣтъ жие головно „на провінціи“, вѣдбитый вѣдъ цивілізаційныхъ центрѣвъ, хочь-бы галицкихъ, а посѣдае будь що будь слабѣ пѣдставы для далшого розвитку, не зовсѣмъ попавъ въ артистичну парафіянщину — се имае завдячувати своему артистичному чуттю, котре пѣдтримуе его енергічна и своему фахови щиро вѣддана вдача, — що все въ бѣльшій або меншій мѣрѣ веде до артизму. О скѣлько Краковъ и Вѣдень вѣдобрали ему наклѣнъ до ширшого розмаху, годѣ нинѣ розсудити, хочь-бы и зъ тои причины, що Панькевичь не може йти безвзглядно за власными уподобанями, бо вѣнъ е передовсѣмъ малярем церковнымъ, а въ тѣмъ завода сеся прикмета не конче потрѣбна, сли вже просто не шкѣдлива. Отже церковне малярство не дае ему вѣльного поля до розвою артистичнои индивідуальности, котра уважае ся нинѣ за найвысшій покликъ штуки и найважнѣйшою цѣхою таланту. Зъ тои-жь причины годѣ ему докладно означити мѣсце, яке вѣнъ мѣгъ бы займати мѣжь артистами.

Артистъ, хочь-бы навѣть значно талановитый, малюючи церковній образы на замовленє сѣльскихъ и маломѣскихъ громадъ, прощае ся зъ впровадженымъ до своихъ творѣвъ власного „я“, бо мусить пѣддати ся пануючимъ формулкамъ и традиційному звычаеви а часто навѣть забаганкамъ въ тѣмъ взглядѣ нераз зовсѣмъ некомпетентныхъ людей. Слабѣ артистичній натуры пѣддаютъ ся такѣй конечности безусловно, сильнѣйшій переводять свои личній переконѣчня, хочь въ малѣй части. Панькевичь належить до тыхъ послѣднихъ и власне тымъ е вѣнъ для насъ интереснымъ.

Приглядаючи ся его образамъ, вѣдносить ся при нождѣмъ загальне вражѣне браку силы и децизіи въ понятю руху, рисунку, въ характерѣ и кольорѣ и взагалѣ досадности вѣ всѣхъ напрямахъ; не опуская его лишь одинъ сентиментъ, але и той подекуды за мало заанцентованый. За те бачимо въ образахъ Панькевича богато нѣжного чутя, замилуване до штуки, и то въ дуже высокѣмъ степени, артистичну інтеліґенцію и ширбсть. Се приметы, котрй уповажняють его до назвы артиста.

Коли-бъ мы порѣвнали платню и якѣсь деякихъ образѣвъ, якій Панькевичь доставляе на замовленє, мы бы знайшли певну невластиву пропорцію одного до другого: вѣнъ бѣльше дае, нѣжь дѣстае, а въ працю свою вкладае по змозѣ все свое знане и добру охоту. Працюючи въ своѣмъ званю, вѣнъ мае тяжку задачу до розвязаня, бо мусить вѣдповѣсти вымогамъ церковнымъ и старатись вдоволити своему бажаню: выкѣнчити образъ и гарно и добре, а зъ тои причины переходить иногдѣ непринятій колізіи въ „партіями“, котрй часомъ найсвѣтлѣйшій прикметы иконы уважають за ей хибы. Почутє тонкости лініи и менше артистичне замилуване въ детайлях стае ему тутъ въ пригодѣ, чого доказомъ образы, якій Панькевичь запрезентувавъ на выставѣ.

До виднѣйшыхъ належать св. Николай въ цѣлѣй постати на золотѣмъ тлѣ, призначеный для глиняньскои церкви. Не пѣдхлѣбляе вѣнъ тутъ публицѣ конвенціональными яркими кольорами, а держить цѣлу постать въ зимныхъ пѣвтонахъ, уважаючи золоте тло за частину атмосферы, котра зъ-за постати святого свѣтить; золоте сяево розстелюе ся и на море, котре артистъ вѣдповѣдно до візантинізму стилізуе, и на каменистый берѣгъ. Се образъ стильовый, якъ и Матѣрь Божа на тлѣ украньскихъ вышивокъ, чи килиму, образъ, котрый по усуненю деякихъ, навѣть нераз значныхъ рисунковыхъ недостачь мѣгъ бы знайти помѣщене на кождѣй европейскѣй выставѣ або украшати стѣну якого первороднаго костела въ Парижи, бо вѣдзначае ся тонкостью артистичнои обробки и релігійнымъ, якъ-бы лірычнымъ настроемъ. До значнѣйшыхъ и бѣльшихъ его образѣвъ належить такожь св. Николай въ архіерейскихъ ризахъ, вышитыхъ украньскою орнаментикою, до чого помысловый маляръ придумавъ и олтарь дуже гарнои и оріґінальнои структуры, шкода що не въ якѣмсь чистѣмъ стилю або бодай въ стилевѣй гармонії.

Що Панькевичь, яко совѣстный артистъ, замовленыхъ образѣвъ не копіюе зъ нашихъ бѣльше або менше знаныхъ або добрыхъ, якъ то звычайно практикуе ся при мальованю образѣвъ до церкви, сего доказомъ тѣ численній студії и проекты, якій выйшли зъ пѣдъ его руки. Замѣтнѣйшій мѣжь ними: рисунокъ до композиціи Сошествія св. Духа, рисунки и студії головъ до образѣвъ Матери Божои, Христа, Пророкѣвъ и Апостолѣвъ. Деякій студії до послѣдныхъ були навѣть интересній, бо за моделѣвъ до нихъ образъ собѣ Панькевичь нашихъ мужикѣвъ. Правда, галилейскій рыбаки мусѣли бути троха вѣдмѣнній вѣдъ нашихъ людей, все-жь таки они певно вѣдповѣднѣйшій на сесю цѣль, нѣжь примѣромъ типы італійскихъ аристократичныхъ фамілій XV, XVI и XVII вѣковъ, якъ се представляли малярѣ італійского ренесансу, що лише силою традиціи перейшло въ цѣлу европейску штуку, а що ще й до нинѣ затемнюе головы навѣть значнѣйшихъ артистѣвъ. Выимкомъ въ тѣмъ взглядѣ бувъ уже въ XV вѣцѣ Донателло, одинъ зъ найбѣльшихъ артистѣвъ вѣдродженя. Вѣнъ перший показавъ ширшому свѣтови досадно, що італійскій роботникъ а типомъ бѣльше похожимъ на Апостолѣвъ, нѣжь членъ аристократичныхъ фамілій Медичевъ, Розере. Італійскимъ майстрамъ удало ся сотворити лише два типы Апостолѣвъ а то: Мозаччівы св. Петра яко старенького простолюдина-рыбака и Рафаелевы св. Павла, апостола-мыслителя. Прегарный типъ Ісуса Христа, принятый всѣми артистами, походить вѣдъ

Торговлю рызъ и сосудѣвъ церковныхъ
рукодѣльню бронзовничу, котра приймае всякого рода рѣчи изъ бронзу до золочена и срѣблена и складъ срѣбла хіньского (столового) 421 10—40

припоручае ся фірму:



Евг. Спожарского и Вол. Устеньского
при ул. Рускѣй ч. 1. (въ каменици тов. „Просвѣты“ у Львовѣ

ный указъ, котрый на смѣхъ зводить науку рускои мовы въ середныхъ школахъ.

Въ сѣмъ роцѣ станула польскому ржондови до помочи ще одна могуча сила одинъ чинъ монашій.... Они, якъ довѣдуємо ся, горнуть до себе всю молодь, дѣвчатъ и парóбкóвъ, уладжують що мѣсяця соборчики зъ науками, сповѣдею и т. д Учать, що мы всѣ римо-католики, що греко-католикóвъ тутъ нѣкихъ нема. Пóдъ загрозою церковныхъ каръ заказують ходити до читалень, читати книжки просвѣтныхъ нашихъ товариствъ, бо тамъ ширить ся низму, и т. п.

Оттакъ зъ усѣхъ бокóвъ добирае ся до насъ organiczna praca. При тóмъ всѣмъ таки середъ руском суспóльности сей рóкъ не лишивъ ся безъ слѣду. Обходы внесеня панщины, Котляревского, свѣдчать о сильнóмъ розбудженю народного духа середъ широкихъ масъ. Борба рускаго духовеньства о права рускои мовы дае надѣю нашои побѣды, скоро тóлько не бракне солідарности и вытревалости. Отворене бурсы въ Новóмъ Санчи, значне розширене бурсы въ Перемышли, основане товариства бурсы ремѣсничои и промысловои у Львовѣ, великій прирóстъ членóвъ и читалень „Просвѣты“, заснованє спóлки для рускихъ выдавництвъ, станиславóвска спóлка для торговлѣ безротами, краевый союзъ кредитовый у Львовѣ, — отсе нашій здобутки на полѣ просвѣтнóмъ и економічнóмъ. Додати до сего ще и наукову дѣяльность Наукового Товариства им. Шевченка, котре завдяки жертволюбности украинськóй могло набути велику камяницю и зъ приростомъ майна свого зможе ще гарнѣйше розвинути свою дѣяльность, — то минаючій рóкъ не дае намъ поводу до песимістичныхъ поглядóвъ на нашій народній справы; противно, може оживити насъ надѣю на лучшу будучность.

Зъ тою надѣею витаемо новый рóкъ окликомъ: Наша сила — въ насъ самыхъ! Тóлько рукъ не опускати намъ, а въ згóдинóй и вытревалóй роботѣ сповнити пóволи силъ своихъ свои народній обовязки: то побѣда належить до насъ!

Письма зъ краю.

Зъ Сокальщины пишуть намъ:

Въ однóмъ торóчнóмъ процесѣ мѣжь христіяниномъ а жидомъ въ львóвскóмъ краевóмъ судѣ карнóмъ сказавъ адвокатъ-Поляникъ: „Жиды дуже добродѣйный елементъ для нашого краю, бо они причиняють ся тутъ до пóднесеня торговлѣ и промыслу, не такъ, якъ тій Нѣмцѣ-Прусаки гакатисты, що забирають польску землю въ Познаньщинѣ“.

Що то у насъ за-для малого гроша не говорить ся и не пише ся! Намъ, що день-удень тверезыми очима дивимо ся на роботу того „добродѣйного“ елементу, справа представляе ся зовсѣмъ инакше.

Якъ жиды причиняють ся до пóднесеня торговлѣ и промыслу та чи то я чамъ такъ тѣшитись Полякамъ, въ се не входжу, але що и жиды не згóрше гакатистóвъ забирають „польску“ землю — бóльшій посѣлости, се повиненъ бы знати той львóвскій Поляникъ-адвокатъ. Вóнъ може хиба не знати лишь того, якъ той „добродѣйный“ елементъ выглядае въ характерѣ „влашчічелі великей пошадлошчі“. Мы-жь укажемо ему лишь одинъ моментъ — станъ службы по жидовскихъ дворахъ.

Отже въ дворѣ, де жидъ господарує яко властитель чи посессоръ, служба дичѣе морально и нидѣе фізично. Тамъ звычайно мѣстить ся усяка збиранина: и жиды, и й христіяне, и то рускаго и латиньскаго обряду. Нѣколи нема тамъ перерви въ роботѣ. Въ недѣлю роблять жиды, въ суботу христіяне, въ руске свято латинники, въ польске Русины. Въ нидѣлю и въ руске свято ѣде нашъ мужикъ зъ паномъ Срулькомъ або Мошкомъ за всякими орудками до мѣста, за що дóстае шестку на могорычь. Взагалѣ служба христіяньска, що живе по жидовскихъ фóльваркахъ, — а ихъ въ нашóй богоспасаемóй Галичи разъ у разъ множать ся, — вóдвыкае вóдъ церкви, котра едина могла бы пóддержати его морально, и дичѣе. А якъ вóнъ живе? Нѣяка власть санітарна въ те не вгляда, а оно дуже цѣкаве! Цѣлі родины парубкóвъ дворскихъ мешкають у смердячихъ норахъ — инакше й годѣ назвати тыхъ славетныхъ хатъ — можна-бъ сказати гинють середъ нехари, бруду и смѣтя. Коли-бъ — не дай Боже — проявила ся колись чума въ нашóмъ краю, то у тыхъ курлакъ-парiзóвъ найшла бы для себе достойне приняте... Весь мебель, на якій наглядишь въ такóй хатѣ, то лиха скриня, де мѣстять ся всѣ статки — трохи лахóвъ сего бѣлого мурина — и берлóгъ изъ затухлои соломы, на котрóмъ вóнъ по цѣлоденнóмъ трудѣ вразъ изъ родиною спочивае у гнилóмъ воздусѣ.

Наші patres patriae не вóдмовляють своєи опѣки навѣть бездушнóй худобѣ, а за сихъ бѣдолахъ, сотворенихъ на образъ и подобіе Боже, дичѣючихъ и нидѣючихъ, позабули и соймы, и парламенты, и увесь свѣтъ...

Зъ Тернопóльщины пишуть намъ:

Въ славнóмъ селѣ Деннсовѣ вóдбуло ся въ першóй половинѣ грудня посвячене громадского дому, де помѣщено урядъ громадскій и читальню. На се свято Деннсовцѣвъ загостило около 60 запрошеныхъ селянъ зъ околицѣ, а мѣжь ними звѣстный патріотъ изъ Слобóды [въ Бережаньскóмъ] п. Старухъ. Починъ посвящене дому, довершенóмъ мѣсцевымъ сотрудникомъ о. Свергуномъ и по короткóй патріотичнóй промовѣ о. Свергуна, закóнченóй многолѣтомъ для цѣсаря ювілата, мѣсцевый хоръ вóдспѣвавъ цѣсареву многая лѣта. Вóдтакъ вóдбувъ ся въ новóй сали комерсъ при грѣ мѣсцевои капелѣ на дутыхъ инструментахъ. На комерсѣ першій забравъ слово п. Старухъ. Пóднѣсъ значѣне 1898 року для Русинóвъ яко юзілейного — ювілеи внесеня панщины, ювілея Ивана Котляревского и ювілеи цѣсарского. Вóдтакъ зóйшовши на нашій вóдносины, загрѣвавъ до працѣ и вытревалости, а пóдъ конець звеличавъ заслуги Вир. о. Витошиньского, славно звѣстного пароха денисовского, котрый мусячи шукати пóдъ той часъ паратованя свого здоровля не мóгъ бути тогдѣ мѣжь товариствомъ, а яка то була бы для всѣхъ радóсть, коли-бъ и его особа тутъ витала! Бесѣда п. Старуха зворушила всѣхъ до слѣзъ. Забава середъ промовъ, деклямацій, любои музики, гарного спѣву патріотичныхъ пѣсень тѣ розмовъ протяглась до 4-ои годины рано.

Всьо выпало красно, прикладно — тымчасомъ опóвсля розходить ся въ селѣ вѣсть, що терноπóльскому пану старостѣ не подобало ся, що п. Старухъ зъ Бережанщины прибувъ до Деннсова „агітувати“ та бунтувати хлопóвъ въ Тернопóльщинѣ, и выдавъ приποручене на будуще при першóй подóбнóй нагодѣ взяти и приставити до староства. Сеся вѣсть всѣхъ дуже огóрчила. Прецѣнь же п. Старухъ, яко выслуженый вахмайстеръ жандармерiи, знае приписы такъ добре, якъ бы й самъ староста, и вóнъ не розумѣвъ бы того: що я бунтовано, а що законна патріотична дѣяльность? Вóнъ же въ Деннсовѣ въ почестію говоривъ о ювілею цѣсаря, а що по-при то не величавъ польскихъ шляхтичóвъ, то чей же се не бунтъ! Мы бы радили — въ интересѣ самои власти — залишити тоту пересадну опѣку надъ рускимъ народомъ, бо оно не може довести до добра. Народъ нинѣ вже не стадо темнякóвъ, розумѣе свое конституційне право и не дасть ся загулюкати та застрашити. Страхи на ляхи!

Переглядъ політичный.

Найвысшій трибуналъ выдавъ засаднича оречене въ справѣ урядовои мовы въ чеcкихъ судахъ. Именно въ одній цивільній справѣ въ Ліберци обжаловувачій хотѣвъ внести подане и промовляти по чески, але заборонивъ ему президентъ трибуналу. Въ наслѣдокъ вóдклику обжаловуючого высшій судъ въ Празѣ орѣкъ, що окружній суды яко суды торговельній обовязаній приймати подания и переводити розправы въ обохъ краевыхъ мовахъ. Противна сторона вóдкликала ся до найвысшого трибуналу, а той вповнѣ потвердивъ оречене высшого суду въ Празѣ. Въ умотивованю свого оречення найвысшій трибуналъ повѣдае, що въ цѣлóмъ ческóмъ королѣствѣ въ судахъ повинній бути уживанній обѣ краевій мовы яко цѣлкомъ рóвноуправненій. Дальше найвысшій трибуналъ пóдпирае свое оречене взглядами на нову цивільну процедуру, котра на першій планѣ высуває устне поступованє. Вкóнци трибуналъ покликуесь на языковій розпорядженя зъ 24 лютого 1898, котрій обертають ся въ тыхъ самыхъ границяхъ, що найвысшій цѣсарскій постановы зъ 8 цвѣтня 1848, т. е. въ границяхъ посѣдаючихъ силу закона.

——

Ситуація въ Горицкóмъ соймѣ въ наслѣдокъ того, що италійскій посли и архіепископъ не явились на засѣданю, такъ заострила ся, що имовѣрно прийде до розвязаня сойму. Италійцѣ, яко завзятій противники предложеня о школьнóмъ фондѣ, и дальше не будуть брати участи въ засѣданяхъ сойму. Дня 15 с. м. вóдбуде ся въ Трiестѣ зъѣздъ италійскихъ бурмістрóвъ Истрiи, щобы занята становиско въ справѣ заснованя хорватскои гімназіи въ Пісіно.

——

До вѣденьскихъ дневникóвъ доносять зъ Будапешту, що вѣсти о услóвяхъ ухваленыхъ на конференціи делегатóвъ опозиційныхъ сторонництвъ не є автентичній. На всякій случай мають они становити лише пóдставу до переговорóвъ мѣжь делегатами опозиція а дисидентами ліберальцого сторонництва. Справа особъ не була предметомъ нарадъ. Мѣжь иншими услóвями угоды опозиція мае поставити ревізію закона о віцинальныхъ зелѣзницяхъ и о урядничій прагматицѣ. Що до справы угоды зъ Австрiею кружать найрóзнѣйшій вѣсти, але до сеи поры годѣ ще знати: що буде пóдставою переговорóвъ. Neue fr. Presse одержала зъ Будапешту донесене о цѣлкомъ иншихъ услóвяхъ ставленыхъ опозиціею, анѣжь подають всѣ иншій часописи. Опозиція мае выключно домагати ся димісіи Банфіого. Хоть домагае ся такожь ухвалена въ Австрiи угоды въ дорозѣ парляментарній, згодить ся такожь на ей заведене до 1903 року на пóдставѣ §. 14-ого. Тѣ дo[illegible]ни Neue fr. Presse уважають всѣ за хибній і инспірованій ліберальною партіею. Опозиція не така дуже охоча до угоды, якъ то представляе кореспондентъ N. fr. Presse. Коли на вчерашнóмъ засѣданю палаты послóвъ вóдбувалися ся поименній голосованя, въ бóчнóй сали вóдбувала ся нарада делегатóвъ опозиціи. Опозиція домагае ся димісіи цѣлого кабінету, а не лишь Банфіого, бо тóлько въ уступленю цѣлого міністерства добачуе запоруку здѣйсненя жаданыхъ реформъ. Дальше опозиція домагае ся, щобы угода въ Австрiи була ухвалена въ парламентарній дорозѣ, а не на пóдставѣ §. 14-ого. Однымъ словомъ, всѣ жадания є такій, на якій ліберальне сторонництво нѣякъ не згодить ся.

——

Въ петербургскихъ кругахъ політичныхъ голосять, що въ найблизшихъ дняхъ прибуде до Петербурга посередникъ французского правительства въ дуже довѣрочній місіи. Именно мае вóнъ повѣдомити россійске правительство о станѣ англійско-французскихъ вóдносинъ и поінформуватись що-до становиска Россіи. Здаеть ся, що Россія не мае великои охоты помагати Франціи, коли Англія не перестане поступати собѣ зъ Франціею дальше въ той способъ, якъ доси. Франція мусѣла въ послѣднихъ часахъ зносити вóдъ Англіи одно упокорене за другимъ. Въ Африцѣ мусѣла Франція уступити передъ Англіею на першу вѣсть о военныхъ приготованяхъ свого сусѣда. Нинѣ, уступая Франція передъ своимъ суперникомъ въ Хінахъ. Французскій посолъ въ Пекинѣ цофнувъ жадани що-до розширеня французскои юрисдикціи въ Шангаю. До погрому Франціи въ тій справѣ причинилась Америка, котра по вóйнѣ зъ Испанією виставае ся яко чинный участникъ универсальнои політики, а за свого союзника въ Европѣ выбрала собѣ найсильнѣйшу морску державу — Англію. Меритóрично анѣ Англія анѣ Америка зъ той невдачѣ Франціи нѣчого не скористали, а со тымъ бóльше мусить Французовъ болѣти. Франція зачинае вóдчувати потребу сильнѣйше притулитись до теперѣшного свого союзника, щобы спóльно зъ Россіею зрóвноважити союзъ Англіи зъ Америкою. Россія въ цѣлій тій справѣ поступае дуже осторожно и такъ въ Парижи якъ въ Лондонѣ старае ся лагодити антагонізмы мѣжь обома державами.

☞ На опаскахъ нинѣшного числа „Дѣла“ знайдуть ти наши Р. Т. Передплатники, котрій доси ще не выровнали цѣлои передплаты за рокъ 1898-ый, зазначену нашою Адміністрацію квоту залеглости по нинѣшный день. Дуже просимо выровнати тую залеглость якъ найскорше, *по змозѣ вóдворотною почтою*, бо Адміністрація мусить при кóнцѣ року присылкою тыхъ залеглостій выровнати довги выдавництва, якій зъ причины залеглостій мусѣли настати въ фабрицѣ паперу, въ друкарни т. д. А щобы тоти „залеглости“ за часописи скончилась у Русинóвъ, то просимо такожь — вразъ изъ залеглостію присылати и передплату, кому трудно на довшій часъ, вóдай на коротшій, бо-жь рѣчь ясна, що лекше, передплатникови постаратись о 4 зр. 50 кр. квартально або хочь бы 1 зр. 50 кр. мѣсячно, якъ Адміністрации дневника о тысячѣ зр.! Прецѣнь же она мусить платити все готóвкою, а коли выдавництво независиме, безъ нѣякои субвенціи, здане вдино на передплату, то кождый легко уявить собѣ тій клопоты, якій выдавництву приносить ся справдѣшна язва — „залеглости“!

НОВИНКИ.

— Сердечно дякуючи всѣмъ Р. Т. Читателямъ нашимъ, що зъ нагоды Рóздва Христового и Нового року зволили почтити нашу Редакцію и наше выдавництво своими желанями — мы вóдъ себе пóдъ Новый рóкъ шлемо нашимъ Р. Т. Читателямъ якъ и загаломъ Русинамъ найщирши желаня: **Щасливого Нового року!** — щасливого для кождои хаты и кождои родины! щасливого для кождои громады! щасливого для загалу Русинóвъ, для всего нашого народу, для цѣлои Руси-Украины!

— **На народный фонд** [взглядно членьскій вкладки для „Народнои Рады“] зложили: о. С. Крижановскій зъ Либохоры 1 зр., о. Т. Березовскій зъ Дубравки 50 кр., о. Н. Гавацкій зъ Печенѣжина 1 зр., о. Данило Михайлóвъ зъ Ваповець 1 зр., Иванъ Ясеницкій зъ Молодятына 1 зр., Онуфрій Гецьвъ зъ Ряшева 5 зр., о. Иванъ Навроцкій зъ Голгочь 1 зр., Г. Семкóвъ зъ Голгочь 1 зр., о. И. Дашкевичь зъ Тустановичь 1 зр., п. Иванъ Борисъ зъ Кракова 2 зр., посолъ Дмитро Остапчукъ зъ Тарасбяки 1 зр., п. Антоній Серафинъ зъ Калуша 2 зр.

— **Выимковый станъ** въ послѣднихъ вóсьмохъ повѣтахъ Галичины мае — вóдъ ухвалы рады міністрóвъ — знести ся вже въ найблизшихъ дняхъ.

— **Читальня „Просвѣты“** въ Надвóрнóй устроює въ недѣлю 15-го н. ст. сѣчня 1899 представленє оратóрія сценічнои въ 4 актахъ „Нóчь Вефлеемска“ въ сали уряду громадского. Початокъ о годинѣ 6 вечеромъ.

Леонарда да Вінчі, одного зъ найгеніяльнѣйшихъ артистóвъ усѣхъ вѣковъ.

Крóмъ тыхъ студій, предложивъ нашъ Панькевичь и цѣлый цикль фотографій изъ своихъ давнѣйшихъ праць, про котрій теперь уже не часъ давати докладнѣйшій оцѣнки, скажу лише, що они зовсѣмъ не гóршій вóдъ выставленыхъ.

Въ хвиляхъ вóльныхъ вóдъ занять, котре Панькевичеви дае удержане, вóнъ займае ся мальованемъ краевидóвъ, о чóмъ свѣдчать численій образки того рода.

Менший и молодшій артисты и дилетанты не управляють нинѣ жадного рода малярства такъ пильно, якъ краевидъ, але й нѣгде не плодить ся тóлько малярскихъ недородкóвъ, якъ въ тóмъ напрямѣ. Панує якесь загальне переконане, що умѣти намалювати историчный образъ, або якій будь иншій, хочь бы портретъ, треба учити ся малярства, значить, вóдбóрати вóдъ учителя a priori въ формѣ уваги результаты, чи суму досвѣду кóлькавѣковыхъ змагань малярóвъ въ данóмъ напрямѣ; а для вѣрного вóддания предметóвъ природы, якъ: деревъ, воды, скалъ, пѣску, ихъ кольорóвъ, ихъ взаимныхъ вóдносинъ, вóддаленя, гармонiи барвъ и хвилевыхъ ефектóвъ — треба мати лишь добру волю и чути въ собѣ до сего талантъ. Не знаю, чи и о скóлько подѣляе высказаный поглядъ Панькевичь, бачу лишь, що вóнъ выróсъ по-надъ артистóвъ того рода и дилетантóвъ, хочь бы черезъ те, що любить природу артистичнымъ чутемъ и мае розумѣне ей формъ, кольору и тонóвъ, а се выстатчае, що ему вóдъ часу до часу деякій мотивы природы удаеть ся перенести на полотно зъ артистичнымъ успѣхомъ, часто навѣть, о скóлько я сконстатувавъ, несвѣдомо.

Выѣшений на выставѣ краевиды въ малóмъ форматѣ зъ Доры, Яремча и зъ надъ Днѣстра, на котрій наша публика звертала меншу увагу, свѣдчать про рѣшучій талантъ сего артиста и въ тóмъ напрямѣ; а малі-бъ они бóльшу вартóсть, коли-бъ Панькевичь обсервувавъ въ природѣ контрасты кольорóвъ и вóддававъ ихъ фарбами, що вельми причиняе ся до оживленя краевида, якъ и вóдносины дальшихъ тонóвъ до ближшихъ и широке трактованє предметóвъ, оминаючи непотрѣбній детайлѣ, що становить суть пейзажу.

Є у насъ гарный звычай, що маляреви, занятому украшеньемъ церкви, повѣрня часомъ мѣсцевый пароxъ намалюване власного портрета и своихъ рóднѣ. Здаесь, що въ такій способъ повстали два портреты пензля Панькевича, що були выѣшенй на першóй стѣнѣ комнаты „Сокола“, де уладжено выставу. Одинъ представляе старенького священника, якъ вказуе пелерина, каноника, а другій мабуть его жену. На першій поглядъ можна осудити, що мусять бути подóбній до живычихъ особъ, хочь оба трохи слабій и кольоритомъ за подóбній до себе. Интересно было ихъ порóвнати зъ инше устáвленою студією А. Скрутка, зъ монахійскои академіи, котрого прегарно модельованый Баварчикъ выпавъ непрiродно въ краскахъ, бо тоны въ тѣняхъ, якъ и переважна часть образóвъ зъ монахійскихъ шкóлъ, выпали за монотонній и за брунатній, що въ малярскóмъ жаргонѣ называ ся: медóвникóвій. Панькевичь однако пóшовъ дальше якъ послѣдный, бо не обмежився ся на модельованю [умѣлóсть малювати такъ, що предметъ выступае зъ тла], але старавъ ся выдобути индівідуальность характеру и унятн въ форму лиця душу представленыхъ особъ.

Лиця згаданыхъ особъ значно характеристичній, отже и нетяжкій до вóддання, длятого, хочь портреты суть зовсѣмъ уданій, годѣ зъ нихъ судити про талантъ Панькевича и въ тóмъ напрямѣ. Въ кождóмъ разѣ свѣдчать они, що Панькевичь и на тóмъ полѣ пробуе своихъ силъ и то зъ успѣхомъ.

Ив. Трушъ.

(Конець буде.)

— Читальня мѣщанська въ Бродахъ устроює въ недѣлю [15 н. ст. сѣчня] въ салї Товариства музичного *аматорске представленє театральне*, именно „Сватанє на Гончарівцѣ“ оперету въ 3 актахъ изъ співами и танцями. Въ третѣмъ актѣ буде „козакъ въ чотирі пари“. — Цѣны мѣсць: крѣсло першорядне 1 зр., другорядне 60 кр., третерядне 40 кр., бальконъ 40 кр., галєрія 20 кр. Білєты можна дѣстати въ торговлї п. С. Носевича а вечеромъ [въ день представленя] при касѣ. — Початокъ точно о год. 7-ѣй вечеромъ.

— У Вѣдни появила ся брошура посла Мадейского, бувшого міністра просвѣты, т. зат. „Die Nationalitäten-Frage in Oesterreich und ihre Lösung“. Авторъ зазначує у вступѣ словѣ, що погляды высловлений въ брошурѣ в вѣдгомономъ его власныхъ постереженю, а выводы свои кѣнчить конкретными внесенями. Межи иншимъ предкладає вѣнъ основанє народного сенату при державнѣмъ трибуналѣ и краевыхъ радъ народныхъ для охороны правъ національныхъ меншостій. Поки нема ще сеи брошуры у Львовѣ, а тѣлько коротки звѣстки телєграфічни, годѣ о нѣй щось позитивного сказатя.

— Львѣвскимъ старостою на мѣсце уступившого п. Колярговского буде именованый староста зъ Вадовиць п. Францъ.

— Новый комендантъ мѣста Львова, ген. Панатовскій, обѣйме урядованє зъ днемъ 14 с. м.

— Кваліфікація на громадскихъ урядниковъ. Пѣсля найновѣйшого розпорядженя выдѣлу краевого, громадскими писарями въ меншихъ мѣстахъ и бѣльшихъ громадахъ будуть могли бути лишь такї кандидаты, котрї скѣнчали низшу тімназію або выдѣлову школу, а лише въ малыхъ мѣсточкахъ выстане народна школа. Крѣмъ того будуть мусѣли старати ся о свѣдоцтво однорѣчнои практики въ урядѣ автономічнѣмъ або політичнѣмъ, вкѣнци мусять пѣддати ся кваліфікаційному испытови, котрого подробицѣ уложить выдѣлъ краевый въ порозумѣню зъ намѣстництвомъ. Касіэры або контролоры мають выказати ся свѣдоцтвомъ испыту зъ рахунковости, а поліційнї инспекторы свѣдоцтвомъ зъ кваліфікаційного испыту, що до котрого бу[illegible]ї постановы рѣвно-жь уложить выдѣ[illegible]ї зъ намѣстництвомъ. Коли [illegible] именувала своимъ у[illegible] наведенои кваліфіка[illegible] буде заразъ усуненый, [illegible]ючи его, буде уважати [illegible]хто радѣ громадскѣй у [illegible] именованє буде проводити, [illegible] до одвѣчальности. Речинець, вѣдъ котрого тѣ приписы стануть обовязуючими, оголосить выдѣлъ краевый пѣзнѣйше.

— Зъ Гнинянъ доносять, що въ справѣ побитя селянина Шевця зъ Полтвы респіціянтомъ скарбовои сторожи Гофманомъ — о чѣмъ мы свого часу писали и пос. Танячкевичъ интерпелювавъ въ радѣ державнѣй — запавъ судовый выровъ. Именно засуджено Гофмана на три днѣ арешту взглядно на 15 зр. кары и на заплату пошкодованому Шевцеви 30 зр. Изъ повѣтовои скарбовои дирекції зъ Бережанъ була въ тѣй справѣ слѣдча комісія у покривдженого Шевця.

— Нотарь п. Євгенъ Стрыйскій обнявъ дня 5 с. м. урядъ нотаря у Вашковцяхъ надъ Черемошемъ.

— Месть чи божевольность? Въ „Зеленковѣй друкарни“ у Львовѣ друкарскій помічникъ 17 лѣтный Вільгельмъ Бараньскій, безъ всякои розумнои причины почавъ вчера стрѣляти зъ револьвера до директора друкарнѣ п. Тодшіндлєра и до машиніста Копистиньского, але хѣбивъ, а натомѣсть ранивъ робѣтника Князка въ щоку и въ бѣкъ; раненого вѣдвезено на ратункову стацію и выдобуто кулю. Бараньского удало ся скопити, коли наново набивавъ револьверъ, и вѣддано поліціи.

— У Львовѣ померъ сеи ночи въ 62-ѣмъ році життя Францъ Вчелякъ, сповласникъ знаної фабрики столярскои „Братя Вчелякъ“ у Львовѣ. Бувъ вѣнъ вызначнымъ промысловцемъ и мавъ декорацію кавалєрского хреста Францъ Іосифа.

— Въ справѣ Моры-Коритовского, котрый свого часу втѣкъ изъ вязниці въ Станиславовѣ и бувъ увязненый въ Будапештѣ, будапештеньскій судъ на жаданє станиславовского суду зъ домаганямъ его выдачи, вѣдповѣвъ вѣдмовно. Узнано его пѣсля угорскихъ правъ невиннымъ и увольнено. Послѣдна цензія въ тѣй справѣ прислугує міністерству судовництва.

— Противъ дневникарского стемпля — якъ мы вже звѣщали — вѣдбули ся зборы соціяльно-демократичнои партіи скрозь по мѣстахъ цѣлои монархіи. И львѣвскій соціяльнї демократы вѣдбули оногды въ пасажи Гавсмана зборы робѣтниковъ, поставивши на денный порядокъ знесенє дневникарского стемпля и дозволъ кольпортажи. Изъ запрошеныхъ кѣлькохъ послѣвъ зъ львѣвского округа выборчого звявили ся тѣлько д-ръ Пентакъ и Козакевичъ. Референтомъ справы бувъ п. Гавкевичъ [кандидатъ адвокатскій]. Въ довшѣй по руски выголошенѣй бесѣдѣ напятнувавъ вѣнъ поступованє австрійскихъ властій а передовсѣмъ галицкихъ зъ дневниками барвы опозиційнои, а заразомъ строго осудивъ міністра Кайцля. Коли міністеръ бувъ тѣлько молодоческимъ посломъ, тогдї выступавъ остро противъ дневникарского стемпля, а теперь мовчить и лучить сесю справу зъ введенемъ податку вѣдъ цукру, котрый мае принести державѣ 16 міліонѣвъ зр. за 2 міліоны, котрї принесе въ Австрію гаетный стемпель. За пѣльгу стемплеву робоче населенє мае оплатити ся такимъ великимъ окупомъ! Вчорашнї збори ухвалили таку резолюцію: „Зборы якъ найстрѣйше засуджують, що дневникарскій стемпель, супротивъ всѣхъ, стѣлько разівъ повторюва ных обѣщанокъ правительства, до нинѣшного дня не внесеный. Зборы протестують противъ того, щобы найпростѣйше, не терпляче проволоки культурне бажанє, именно усуненє стемпля дневникарского, було предметомъ політичного цыганьства и було ужыване за средство пресіи до пѣдвышки консумційныхъ податковъ. Зборы взывають правительство въ имени всѣхъ розумныхъ и честныхъ людей безъ рѣзницѣ суспѣльныхъ верствъ и партій, щобы правительство вже разъ пѣдчасъ послѣдней парляментарнои сесіи внесене свое предложенє на ново внесло и якъ найскорше користно полагодило. Заразомъ домагають ся зборы вѣдъ послѣвъ, котрї безъ рѣзницѣ партійного становиска заявили ся за внесенямъ дневникарского стемпля, абы рѣшучо не допустити, щобы зновъ справа внесенє сего стемпля рѣзными штучками не пѣйшла въ забуте. Зборы мають пересвѣдченє, що мимо парляментарныхъ трудностій так власне вестороння и доконечно признана змѣна, може стати закономъ безъ перешкодъ на однѣмъ парляментарнѣмъ засѣданю и тому зборы пятнують кожду дальшу проволоку вѣдъ якои-небудь формы яко непростимый злочинъ споювеный на духовныхъ и матеріальныхъ интересахъ народу“. Въ дальшѣй нарадѣ пѣдвись п. Козакевичъ, що „Народна часопись“, додатокъ до Gazety lwowsk-oj, не платить газетного стемпля а всѣ инши дневники мусять платити.

— Вѣча въ Перемышльщинѣ вѣдбудуть ся дня 13 с. м. въ Горохѣвцяхъ коло Перемышля а 19-ого с. м. въ Перемышли, де посолъ Новаковскій здасть справу зъ посольскои дѣяльности.

— За намѣренє убійство жены станувъ позавчера въ карнѣмъ судѣ у Львовѣ властитель бѣльшои посѣлости Петро Мічковскій, бувшій львѣвскій фотографъ. Минувшого року въ лютѣмъ хотѣвъ вѣнъ позбути ся жены через струче[illegible] ей зъ галєрії другого поверха въ „Краковскѣмъ готели“.

— Стрейкъ „кошерныхъ“ рѣзниковъ. Зъ Перемышля доносять, що тамошнї жидовскї рѣзники перестали рѣзати худобу на „кошеръ“, бо кагалъ пѣдвысшивъ ритуальну оплату вѣдъ штуки битои худобы зъ 1 зр. 70 кр. на 2 зр. 50 кр., а до того за „трефну“ штуку не звертае такы, що дотепер було въ звычаю. Стрейкъ сей тягне ся вже звыжь тыждень, а жадна сторона не хоче уступити.

— „Coailtionsnichte“. Передъ кѣлькома лѣтами — за часѣвъ коаліційного міністерства — тото слово „Coalitionsnichte“ зъ устъ нинѣшного бурмістра Вѣдня д-ра Люегера захитало позицію міністра просвѣты д ра Мадейского, бо дѣло йшло о молодого кузина жены пана міністра просвѣты — д-ра Ігнатія Рознера, котрый быстрымъ скокомъ высконивъ бувъ въ секретарѣ міністерскѣй. . Кѣлька тѣтъ вѣдъ того часу — и д-ръ Рознеръ, якъ читаемо отсе въ урядовѣмъ дневнику, именованый радникомъ секціи міністерства.

— Дрѣбнї вѣсти. Маршалокъ краевый гр. Стан. Бадені выѣхавъ на три днѣ до Радехова. — Король Оскаръ шведскій и королева Єлисавета румуньска именовани почестными членами петербургскои Академіи наукъ. — Въ Наварія коло Львова дютять ся кѣръ.

Надѣслане.

Seid.-Damaste 75 kr.

bis fl. 14.65 p. Met. — sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg Seide von 45 kr. bis fl. 14.65 p. Met. in den modernsten Geweben, Farben, und Dessins. **An Private** porto- und steuerfrei ins Haus. **Muster umgehend.** 6 [5]

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 12 сѣчня. Донесеня прагенскихъ дневниковъ о намѣренѣй правительствомъ угодовѣй акціи межи Чехами а Нѣмцями, не мають пѣдставы въ прагенскихъ кругахъ політичныхъ о подѣбнѣй акціи нѣчо не знають. Зъ Риму доносять, що въ огляду на сумне положенє бразилійскихъ еміґрантѣвъ, правительство заборонило еміґрацію до Бразилії.

Мадритъ 12 сѣчня. Ґенералъ Ріосъ телєграфуе, що повстанцѣ громадять свои силы довкола Манілї, щобы ударити на мѣсто. Американцѣ приготовляють ся до оборони.

Бѣлградъ 12 сѣчня. Мілянъ по поворотѣ зъ Угорщины обѣйме назадъ начальный провѣдъ надъ сербскою армією. Въ той способѣ хоче заперечити вѣстямъ, мовь-бы вѣнъ намѣравъ зрезигнувати зъ того становиска.

Парижъ 12 сѣчня. Поліційный судъ засудивъ Золю на кару 100 франкѣвъ и 500 франкѣвъ вѣдшкодованя за внесенє обжалованя противъ Жюдета за те, що знеславивъ вѣтця Золї на пѣдставѣ сфальшованыхъ документѣвъ.

Вашингтонъ 12 сѣчня. Комісія сенату для заграничныхъ справъ уповажнила свого президента, щобы въ справозданю зъ мировыхъ переговорѣвъ поручивъ сенатови принятї договоръ безъ змѣны.

Малый фейлєтонъ.

Заминенє рахунковъ за рѣкъ 1898.

Якъ капля воды або зерно пѣску у бездонне море, такъ канувъ зновъ одинъ рѣкъ у неповоротну минувшость; остають ся тѣлько спомины. Пануюча планета Сонце [котре насъ Русиновъ „політично“ не грѣло] уступило свое мѣсце вродливѣй Венерѣ: она обняла на цѣлый рѣкъ керму судьбы земнои кулї зъ цѣлымъ ей „багажомъ“. И старый рѣкъ, згорбленый у три погибелї, зъ повною торбою историчныхъ и неисторичныхъ „фактѣвъ“, въ сходженыхъ чоботахъ и въ пѣдраной свитѣ [наслѣдкомъ свого цѣлорѣчного занятя] потюпавъ на тамтой свѣтъ, полишаючи свое наслѣде молодому „рочкова“ 1899-ому. Взагалѣ зъ кождымъ новымъ наслѣдникомъ — не говорячи вже о наслѣдникахъ престолѣвъ — лучить ся сподѣване и надѣя кращои будучности. Чи сему молодикови удасть ся розвязати неодну загадку та полагодити неодну „нетерпячу проволоки“ квестію, се покаже будучность. Але кинѣмо окомъ на „дѣяльность“ небощика старого грѣшника!

За его володѣня горда сеньора Испанія дѣстала по лядвіяхъ вѣдъ американьского Янкеса. Испанцямъ не осталось нѣчого лучшого, якъ забавитись въ політыку нашихъ радикалѣвъ и „наплювати“ на свои острови та вѣдступити ихъ за монету [котрои бракъ вѣдчувають Испанѣцъ такъ, якъ и мы Галилейцѣ]. Въ додатку Испанія мае ще й то внутрѣшне вдоволенє, що на злость Янкесови перевезла собѣ мощѣ Колюмба зъ Кубы до дому.

Старый грѣшникъ немало причинивъ клопотѣвъ и республиканьскѣй Франціи. „Чортѣвскій островъ“ якъ „смокъ на Вавели“ забажавъ своѣи жертвы. И подано ему капітана, „чистого“ Француза Дрейфуса, котрый — хочь „на трехъ ногахъ“ — спотыкнувъ ся. Нѣхто не знае, чимъ властиво прогрѣшивъ ся сей „тринѣжникъ“, але его справа набрала свѣтового розголосу, выкликала скандальный процесъ, що тягнесь у безконечность, неодного позбавила золотого ковнѣра, полковникъ Анрі „пѣдголивъ ся“ чи его „пѣдголила“ у-послѣдне, полковникъ Естергази давъ изъ Франціи „нурка“, подѣбно „спасъ ся бѣгствомъ“ и великій Золя. Щасте Дрейфуса, що вѣнъ е „мойжешового“, бо инакше, чи винень чи невинень, бувъ бы вже по нѣмъ и слыхъ загинувъ. Якъ бы такъ були запроторили до Чорта якого „христианина“, то и когутъ бы бувъ по нѣмъ не запѣявъ. Але „nasze wiare“ имѣе своихъ боронити — порушила всѣ пружины, щобы свого Дрейфуса вывести зъ „чортѣвскихъ закамарковъ“ и повернути до дальшого „кошерного“ житя. Чи и коли верне Дрейфусъ на многолюдний бульвары паризкѣй, се поки-що тайна молодого року...

Гордому народови тевтоньскому, що „крѣмъ Бога не боить ся нѣкого на свѣтѣ“, старый рѣкъ зробивъ пакость высылаючи „зелѣного князя“ до Вальгалѣ... У Фрідріхсруге запанувало цѣлкомъ „Ruhe“... Тогдї вѣдбтхнувъ свободнѣйше „всесторонный артистъ“ цѣсарь Вільгельмъ и урядивъ собѣ „Lustreise“ до самого Єрусалима...

Великого „політичного клина“ вѣбивъ батюшка „бѣлый царь“ своимъ проектомъ „загального розоруженя“. Приповѣдка каже: „хитрый Малоросєсъ“, але батюшка Никола не Малоросєсъ, а таку штудерну пустивъ штуку! „Розоруженя!“ звенить у воздусѣ, а тымчасомъ скрѣзь, навѣть у самои „матушки Рассеи“ по арсеналахъ гукъ-стукъ... Чи се все лагодить ся для переховку въ „музеяхъ“ на вѣчну память для грядучихъ поколѣнь?...

А що-жь въ нашѣй Австро-Угорщинѣ? Вѣнъ державный застрягавъ кѣлька разівъ въ парляментарнѣмъ багнѣ, бѣдный гр. Тунъ ажь прѣвъ вытягаючи его рѣзными австрійскими штучками. Навѣть на обструкцію выналшовъ чудовый лѣкъ [радикальнѣйшій якъ аптикарскій средства]: неборачиско то вѣдмикавъ то замикавъ „буду“, то обѣцювавъ грушки на вербѣ, то хапавъ ся дуже енергічного конституційного средства — §. 14-ого, а конець-кѣнцѣвъ при угодѣ зъ Угорщиною „зачепивъ ся о пень и постоявъ цѣлый день“... И Банфіому на Угорщинѣ не меншій клопѣтъ зѣ своею „будою“. Мусѣвъ навѣть поединкуватись, якъ колись нашъ „Кизьо“, а обструкція таки не уступае... Взагалѣ політика державна не може поволичатись — сказавши словами жовкѣвского посла — „реальными здобутками“, а единою вѣдрадою бувъ дощикъ ордеровый...

Въ нашѣй Галилеи небощикъ старый грѣшникъ змінивъ намъ особу „пѣдъ кавказами“. Новый намѣстникъ, при своѣмъ европейскѣмъ образованю и поведеню, потрафивъ вѣдъ разу зъорієнтуватись въ „krajowej polityce“ и мы Русины можемо бути „спокѣйні“, бо-жь самъ вѣнъ заявивъ въ соймѣ, що буде ступати дорогою своихъ попередниковъ...

И на свято-юрскѣй горѣ не стало голосы, та старый рѣкъ полишивъ полагодити дѣло новому, не хотѣвъ самъ выбирати зъ межи „званныхъ“ и „незванныхъ“ — то дуже дразлива квестія, не хотѣвъ брати ся на свою совѣсть..

Найважнѣйшимъ спомиономъ зъ панованя старого року въ нашѣй любѣй, горѣвкою, лихвою та нуждою славнѣй Галилеи були протиждовскѣй рекрухи „na zachodzie“. Войтекъ и Мацекъ кинули ся на „święte karczmy“, пороздивали дорогій — нектаръ, пустили у воздухи жидовскї бебехи немовь тото „перекотиполе“... Бѣдный народъ Израиля вельми бувъ наполохавъ ся] [хочь нѣ одному Ицкови навѣть „пейсовъ“ не вѣрвано], краева праса асимілиційна пѣдмесла гвалтъ пѣдъ небеса, а власти завели такій станъ, що до Нового Санча прибувъ „панокъ“, що мае власть ужывати дуже „делікатного“ инструменту — шибеницѣ. Станъ сей назвала одна юдофільска газета: „w znaku szubienicy“. До того заординовано у Фриштаку, „маніхерѣвскій пітулки“, котрї показали ся дуже успѣшными, бо ажь вѣсѣмъ Мацькѣвъ вскочило въ „царство небесне“. Зъ порядку рѣчи за „забаву“ повсаджувано сотки Мацькѣвъ, Яськѣвъ и Войткѣвъ за „краты“ и уряджено соломоньскій судъ беручи на увагу „niski stopień oświaty“, „materyalną nędzę“ и т. п. Гай, гай! мимохѣть пруть ся на гадку процесы нашихъ селянъ за выборы рѣкъ передъ тымъ...

Въ політицѣ краевѣй 1898 рѣкъ закѣнчивъ ся тридневною сесією сойму. Скликуючи соймъ на „тридневку“ высоке правительство держало ся засады „omne trinum perfectum“ и мало рацію. За три днѣ ухвалено гладко провізорію буджетову и деякї инши кавалки“. Все було бы выпало ще гладше, якъ бы не „вѣчно невдоволенї“ Русины та то „крикливе“ учительство народне. Але остаточно польскій свѣтъ не заналивъ ся... навѣть вѣдъ бесѣды посла Барвѣньского, що закрокувала де-що на „опозиційный жаль“. Посолъ повтаряючи разъ-у-разъ: „жаль мусимо мати“, „жаль мусимо мати“ — выкликавъ бувъ тымъ на хвилю непотрѣбный жаль въ палатѣ, подолякамъ мякшого серця пѣдходили вже слезы до очей — але вкѣнци независимый вѣдъ рускаго народу посолъ заявивъ, що буде зъ товаришами голосувати за буджетомъ. Та й слушно, бо „згода будуе, незгода руйнуе“...

И такъ рѣкъ не вѣнъ закѣнчивъ ся, а наставъ новый, що дѣлить насъ вѣдъ почину XX столѣтя. Якій вѣнъ буде, особливо для насъ Русиновъ, сего не догляне нѣ телескопомъ нѣ при помочи Рентґеновыхъ лучѣвъ. Нѣколи неопускаюча надѣя каже гладѣти дальше въ непроглядну будучность. На ставѣ народнѣмъ видне напись: „Дальша боротьба о народнї права и дальша праця — а прийде краща доля!“ Смѣло на передъ! А що, якъ бы першій новый рѣкъ XX столѣтя заставъ насъ панами на своѣй земли?! *Ж.*

Цѣна збѣжа и другихъ продуктѣвъ.

12 н. ст. сѣчня 1899.

Львѣвъ: Пшениця стара 8·80 до 9·20, пшениця нова 8·80 до 9·20, жито старе 7·50 до 7·80, жито нове 7·50 до 7·80, овесъ старый 6·50 до 6·75, овесъ новый 6·50 до 6·75, ячмѣнь пашнистый 5·70 до 6·—, ячмѣнь броварный 7·50 до 7·56, горохъ гот. 7·— до 9·—, вика —·— до —·—, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·—, бѣбъ —·— до —·—, бобикъ 5·30 до 5·60, гречка 5·40 до 5·50, конюшина червона 40·— до 55·—, конюшина бѣла 35·— до 45·—, конюшина шведска 35·— до 40·—, тымотка 15·— до 21·—, анижъ —·— до —·—, кукурудза стара 5·50 до 5·75, кукурудза нова 5·— до 5·25, рѣпакъ 10·50 до 11·—, хмѣль 60·— до 70·—, за 56 кіло у Львовѣ, оковита за 10.000 літрѣвъ 16·50 до 17·— зр.

Надѣслане.

ВЕНЕДИКТЪ КОПЕРНИЦКІЙ

Оптикъ и Механікъ у Львовѣ, площа Галицка ч. 1., противъ Банку Гіпотечного на нынѣшнїй площи Галицкой



поручае въ великѣмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ: окуляры, цвікеры, лѣрнеты, бінокле, далековиды, барометры, термометры, рѣзнѣ ареометры, мікроскопы, лупы, компасы, райсцайги, таниые мѣрничѣ, ніоны, лібелѣ, манометры и т. п.

Уряджена дневникѣвъ електричныхъ.

Всякї направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4157

ЛИПЕЦЬ

въ ресторациї НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ѣй рано горячї снѣдання.

ЦѢНИНИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкана легка	12 „
Фляки	12 „
Вѣжка телача зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавіаръ	15 „
Обѣдъ зъ абонаментѣ	40 „

Всякї напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моихъ ресторациї, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій пиво по найдешевшихъ цѣнахъ почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

70 160—? **Зъ высокимъ поважанемъ**

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

Укінчений гімназіяліст

пошукує місця на селі яко інструктор домовий. — Близша відомість у Н. Труша, Львів, Підвале, 7.

Новости въ футряныхъ товарахъ капелюхахъ, блюзахъ, рукавичкахъ, вельонахъ, стяжкахъ и коронкахъ по чудуючо низькихъ цѣнахъ. **MAISON de Nouveautes Madame Bertha Fiedler.**

Львовъ, пл. Капітульна ч. 3.

190 87—?

ЛѢЖКА зелѣзнй складнй по зр. 5·50, въ бокахъ, орѣхово лакированй по зр. 12·—, 14·—, 16·—, 18·—, 20·—, Матерацы спружиновй по зр. 12·50 поручае ПЕТРО ХЩОНСТОВСКИЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна 1 (напротивъ катедры.)

ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ

ВЫКЛЮЧНЫЙ СКЛАДЪ И РОБОТНЯ

ковдеръ и матерацовъ

у Львовѣ, ул. Коперника ч. 5.

Понеже въ многихъ склепахъ продаютъ ковдры и матерацы яко мои выробы, заявляю, що тутъ у Львовѣ не выробляю для жадного чужого склепу, але продаю власного выробу ковдры и матерацы тѣлько у себе, у власномъ склепѣ при ул. Коперника ч. 5. — Ковдры великй и на ватѣ вовняной вѣдъ 5·50 зр. въ кождой цѣнѣ до 14 зр. Ковдры атласовй, шовковй великй и на ватѣ вовняной вѣдъ 10·50 зр. почавши — Матерацы чисто волосѣнний вѣдъ 12·50 зр. въ кождой цѣнѣ до 30 зр. — Подушки волосѣнний и зъ пѣра, простирадла, пошвы и т. п. Хто отже на зиму потребуе доброи, теплои ковдры або матераца, дѣстане се найдешевше просто у моѣй роботни у Львовѣ ул. Коперника ч. 5. у фірмы ЮСИФЪ ШУСТЕРЪ. 338 20—0

(Львовъ, Бюро „Интереса")

Ученикъ VI кл. гімн. гляда лекцій на село. Ласкавй зголошеня прошу присылати на адресу: А. Микитякъ въ Озимининѣ, п. п. Дубляны-Кранцберґъ. 3—3

МОЛИТВЕНИКЪ ДЛЯ ДІТЕЙ

виданий

коштом руского тов. педаґоґічного

В полотнянній оправі з золоченим хрестом 20 кр.

Продае ся в книгарни Наук. тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Академічна ч. 8.

Вѣдъ 1 (13) сѣчня 1897 выходить у Львовѣ що четверга (на мѣсця популярныхъ газетокъ „Батьковщина" и „Читальня") тыждневa популярна газетка

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

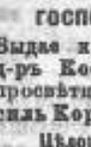
Выдае и за редакцію вѣдповѣдае д-ръ Костъ Левицкій. Редакторъ просвѣтно-господарскои части Василь Король, учитель господарства.

Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на пѣвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львовъ, ринокъ ч. 10 въ домѣ „Просвѣты").

„СВОБОДА" мѣстить: 1) передовй статьѣ звычайно політичного змѣсту; 2) статьѣ информаційнй політичного змѣсту (н. пр. о сегорѣчнои сесіи соймовои, о выборахъ, вѣдозвы Краевого руского комітету выборчого, о нарадахъ рады державнои); 3) статьѣ окремѣ переважно економічного або господарского змѣсту (н. пр. д-ра Костя Левицкого, О громадахъ окружныхъ, О заводовыхъ стоваришеняхъ господарскихъ, д-ра Дам. Савчака О новомъ законѣ дороговомъ, О краевой продажи соли, О краевой акцизѣ вѣдъ напитковъ, Вас. Нагірного Вѣсть зъ Народнои Торговлѣ, о. Пелеховского Торговля безрогами, Гр. Врецьоны О пасѣчництвѣ; 4) дописи зо всѣхъ сторонъ краю; 5) порады, питаня и вѣдповѣди въ справахъ просвѣтно-господарскихъ и суспільно-політичныхъ; 6) рухъ селянства руского; 7) вѣсти зъ Просвѣты; 8) що чувати въ свѣтѣ; 9) новины; 10) господарство промысль и торговля.

Linimet. Capsici comp.

зъ антики Ріхтера въ Празѣ.



При купнѣ сего загально знаменитого, бѣль усмиряючого втираня, котрый е до набутя у всѣхъ антикахъ, треба все уважати на марку: „Якоръ".

Оголошене.

Смиренно низше пѣдписаный гляднть мѣсця де мѣгъ бы выучити нотного спѣву за винагородою, а по Томинѣй Недѣли мѣгъ остатись пѣвцемъ. На жадане може прислати похвальнй свѣдоцтва. — *Михаилъ Хамула*, Борткѣвъ п. Красне. 494 3—3

Також и на раты

безъ пѣдвышки цѣнъ

диваны, портіеры, хѣдники, ковдры ватованй, капы на столы и лѣжка, коцы, дерги на конѣ, якъ такожъ всякй артикулы потрѣбнй до уряджения домового въ складѣ диванѣвъ „Teppichhaus au Louvre", Львовъ ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана). На провінцію высылае ся цѣнники даромъ и оплатно. 190

ТУТКИ цигаретовй 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазурквичъ, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

ОДИНОКЕ РУСКЕ

Артистично-літографічне

ЗАВЕДЕНЄ

Андрея Андрейчина

у Львовѣ ул. БАТОРОГО ч. 11

виготовле

всякй літографічнй выробы

звычайнй візитовй білеты

вѣдъ 1 зр. за 100 штукъ, а ново поснивший ся візитовй білеты въ гербомъ Галицкои Руси въ краскахъ по 1 зр. 60 кр. за 100 штукъ въ касеткою. 188

Книгарня Наук. Товариства имени Шевченка

у Львовѣ, ул. Академічна ч. 8, 222 10—?

має на складѣ слѣдуючі книжки:

Памятковe число „Зорі"		—·50 кр
Партицкый Омелян. Історична старинна Галичини		3·— „
„ „ Провідні ідеї в письмах Т. Шевченка		—·35 „
„ „ Скандинавщина в давній Руси		—·20 „
„ „ Слово о полку Ігоревім		—·80 „
„ „ Темні місця в Слові о полку		1·40 „
„ „ Велика славян. держава перед 20 0 літ.		—·20 „
Пачовський Михайло Др. Про билини і думи		—·10 „
Подоленко К. Т. За громаду, оповідане		—·20 „
Познанський Борис. Весна в українському селі		—·20 „
„Правда" письмо літер. наукове з 1873, 76, 77, 79, 89—96 по з р. 1878 1 зр., XIII з доповненем		2·— „ 1·50 „
Равіта. Гетьман Мазепа, повість з польского		1·20 „
Раймунд. В оборонѣ чести, повість		2·50 „
„ Міщанське племя, повість з німецького		1·20 „
Родзевич М. Девайтіс, повість з польского		1·— „
Рогова. Син гетьмана, повість історична з великоруского		1·50 „
Руданський Ст. Твори т. І. 40 кр., т. ІІ. 50 кр., т. ІІІ. 50 кр. т. IV.		—·60 „
Семер. Задля святої земли, повість з подського		—·50 „
Скот Вальтер. Ришард Львине серце, повість історична з англійського		1·20 „
Смирнов-Дашкевич-Шараневич. Монографії до історії галицкої Руси		1·50 „
Солтан Абгар. При стрілецькій ватрі		—·40 „
Стінде Юлій. Родина Бухгольців, повість з німецького		1·— „
Сурин Іван. Твори		—·10 „
Садьо. Нещоє дни III. кл. гімназ.		—·65 „
Толстой Кость Гр. Серебряний князь, істор. пов. з великорус.		2·— „
Толстой Лев Гр. Дитячий, хлопячий і молодечий вік		1·40 „
„ „ Микола Палкин		—·10 „
Тургенев Іван. Батьки і діти, повість з великоруського		1·20 „
„ „ Дворяньске гніздище, повість з великорус.		—·65 „
„ „ Дим, повість з великоруського		1·50 „
Уманець і спілка. Словар російсько-украін. т. І. ІІ. і ІІІ. по		2·50 „
Устиянович Корній. Раєвський і росайський панславізм		—·80 „
„ Микола. Повісти		—·85 „
Федькович Юрій. Повісти і оповідання		—·20 „
„ „ Як козам роги виправляють		—·10 „
Фейлет Октав. Дневник одної пані, повість з французского		—·60 „
„ „ З великого свѣта		—·80 „
„ „ Любов убогого молодца		1·20 „
Франко Іван. Без праці, байка		—·20 „
„ „ Жіноча неволя в народних пісних		—·85 „
„ „ Нарис історії філософії		—·30 „
„ „ Наші коляди		—·20 „
„ „ Старозавітні апокріфи, памятки староруської літератури		2·— „
„ „ Украдене щастя		—·30 „
Хвалько (Кримский). В народі побрехенька без тенденції		—·15 „
Цар Михаил. Надельмаєр апостол свободи		—·10 „
Чайковський Андрій Др. В чужім гніздї		1·40 „
„ Олюнька		1·— „
Чайченко В. (В. Грінч.), Книга байок		—·50 „
„ Книга казок		—·60 „
„ На розпутті		—·80 „
„ Оповіданя		—·80 „
„ Під хмарним небом (поезиі)		1·— „
„ Сонячний промінь		—·60 „
„ Ясні зорі		—·20 „
„ Нахмарило, комедия		—·20 „
Шашкевич Вол. Зільник, збірник поезий		—·20 „
Шевченко Тарас. Кобзар, 3 томи з пересилкою		7·— „
Шекспір — Куліш. Драматичні твори, ч. І.		1·— „
Шіллер — Горницкий. Орлеаньска дѣва, трагедия		—·35 „
„ — Грінченко. Марія Стуарт трагедия		—·50 „
„ — Кміцікевич. Вільгельм Тель		—·30 „
Школиченко. Між народ, оповідане		—·20 „
Щурат Василь. Чернеча республика на Афоні		—·10 „

Крім того мав на складі слідуючі мапи, образи, виданя образкові, ноти і т. і.

Гуцул і Гуцулка, дві картини олійні по	—·50 зр.
Остап Вересай, картина хромолітографічна	—·50 „
Шевченко в 26 році життя, фотографія	—·50 „
Шевченко з бандурою над Дніпром	—·25 „
М. Вербицкий. Завіщане Т. Шевченка, ноти	—·50 „
Монограми до вишивок і гафту	2·— „

ТОВАРИСТВО

ДЛЯ РОЗВОЮ РУСКОИ ШТУКИ

стоваришене зареєстроване въ ограниченою порукою

у Львовѣ, ул. Пѣдвалє ч. 7,

выконуе всякй працѣ въ обсягу артистичного малярства, рѣзьбарства и золотарства пѣсля композицій своихъ членовъ, а именно: образы релігійнй до иконостасовъ, олтарѣвъ, хоругвъ, на тетраподъ, плащаницѣ и пр. и такіжъ образы до комнатъ; образы свѣтскй: историчнй, портреты въ натуры и фотографій, краевиды, побутовй и пр.; зъ дерева: кивоты, иконостасы, олтарѣ, образы и кресты процесійнй, споѣдальницѣ и т. д. и всякй працѣ золотарскій; рѣвножъ украшае внутра церковь, выготовляе пляны церковь, каплиць и пр. и утримуе на складѣ фотографічнй репродукціи образовъ руских артистовъ.

Товариство ручить за стильове, старанне и совѣстне выконанє.

Цѣлею Товариства е: пѣднести нашу штуку и вытворити руску школу штукъ красныхъ. Поручаючи прото се чисто руске Товариство патріотичнѣй опѣцѣ нашои П. Т. Публики духовнои и свѣтскои надѣемо ся, що зволить Она причинити ся до осягненя сеи цѣли численными замовленями, котрй приймае выключно лишь Дирекція Товариства. 460 7—?

Зъ глубокимъ поважанемъ *ДИРЕКЦІЯ.*

Товариство не послугуе ся аґентами.

Въ кождой руской хатѣ повиненъ знаходитись

Илюстрованый Календарь „Просвѣты"

на рѣкъ 1899.

Дѣстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта", Ринокъ ч. 10.



Brady-ого

КАПЛѢ ЖОЛУДКОВЙ

(давнѣйше Маріяцельскій каплѣ жолудковй)

приспособлений въ аптицѣ „пѣдъ королемъ Угорщины" Кароля Браді у Вѣдни I. Fleischmarkt 1.

загально досвѣдне и знане средство лѣчнице въ побуджуючого дѣланя на жолудокъ при забуреняхъ травленя и инших недомаганяхъ жолудна.

Цѣна за фляшку . . . . . 40 кр.
Подвѣйна фляшка . . . . . 70 кр.

Не можу не звернути ще разъ уваги на те, що мои каплѣ жолудковй часто бувають фальшованй. Тому при купнѣ треба уважати на повышшу охоронну марку въ пѣдписомъ **C. Brady** а вѣдкинути яко неправдивй всякй фабрикаты, котрй не заосмотрений тов маркою охоронною и пѣдписомъ **C. Brady.** 412 10—22

Каплѣ жолудковй аптикаря К. Браді

(давнѣйше Маріяцельскій каплѣ жолудковй)

опакованй въ червоныхъ складистыхъ коробкахъ въ образомъ св. Матери Божои зъ Маріяцель [яко марки охоронной]. Пѣдъ маркою охоронною мусить находитись етонча пѣдпись

Складовй части подань.

Каплѣ жолудковй правдивй можна набути у всѣхъ аптикахъ.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики

Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кільограмовъ loco фабрика.

Вино

въ барилкахъ бкільограмовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило

мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільограмъ. 4038

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вѣдъ 1 черня 1889 у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр. на пѣвъ року 1·60 кр. на чверть року 1 зр

До Всечестнѣйшого Духовеньства!

Зъ особливою охотою удѣляемо Всечестнѣйшимъ Священникамъ пѣльгъ въ сплатахъ пѣсля умовы.

Поручаемо нашъ складъ богато заосмотреный въ диваны церковнй и передъ престолы, якъ такожъ сальоновй и настѣнній, хѣдники, фіранки, портіеры, коцы, ковдры, капы на столы и лѣжка, дерги на конѣ и коцы до подорожи.

Спеціяльный вѣддѣлъ для конфекцій дамскои и дѣточои, бѣля мужескаго и дамскаго, парасолѣвъ и парасольокъ, канелюховъ, рукавичокъ, панчохъ, коронокъ и стяжокъ.

На жадане высылае ся зъ приятностію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы и замовленя належить адресувати: Магазинъ „Au Louvre," Львовъ, ул. Сикстуска ч. 6 або „Maison de Nouveautes пл. Капітульна ч. 3. 190

Решткы хѣдниковъ и высортованй диваны, портіеры, фіранки, капы, коцы, дерги на конѣ, гобеліны и рѣзнй предметы декораційнй по цѣнахъ баєчно дешевыхъ. Складъ диванѣвъ „Au Louvre" Львовъ ул. Сикстуска 6 (Пасажъ Гавсмана). Також на раты безъ пѣдвышеня цѣнъ. Для провінціи цѣнники даромъ и оплатно. 190

Диваны перскй и портіеры

традиві (старинні)

продае, в[illegible]уе и выпозичае, а также приймае на переховокъ. Складъ диванѣвъ „Au Louvre", Львовъ ул. Сикстуска 6. — Пѣльги въ спалатахъ пѣсля умовы.

На жадане высылаемо нашъ богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно. 190

НАПРАВЫ машинъ до шитя приймае Ив. Лявруквъ, можѣвникъ у Львовѣ, ул. Галицка ч. 6



До П. Т. Властителѣвъ конѣй.

Коли Вы, Вповажаный Пане, маете намѣръ купити собѣ добрй и дешевй дерги на конѣ — звольтѣ, Впов. Пане удати ся до Складу диванѣвъ „Au Louvre" у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 6. Тамъ знайдете Впов. Пане, великанській выборъ дергъ, по зачудуючо низькихъ цѣнахъ. На провінцію высылаемо на жадане нашій богато илюстрованій цѣнникъ даромъ и оплатно 190



Выстава загальна

всѣходныхъ и инших чужихъ и краевыхъ диванѣвъ, портіеръ, фіранокъ, хѣдниковъ и дерґъ на конѣ.

Отворена цѣлый день и въ ночи при електричномъ осѣтленю. Вступъ вѣльный. Зачудовуючо дешевй цѣны всякаго докладно на всѣхъ товарахъ. Полекый въ сплатахъ пѣсля умовы.

Упрашае ся кождого, хто бажае щось закупити, абы впередъ оглянувъ тую выставу.

На провінцію цѣнники даромъ и оплатно.

Листы адресувати належить: Складъ диванѣвъ „Au Louvre", Львовъ, ул. Сикстуска 6. (Пасажъ Гавсмана) 190

Розклад їзди поїздів зелізничих

важний від 1 жовтня 1898

пѣсля часу середно-европейского [пів годины о 36 минут від часу ґринвіцкого].

ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	до Львова	ПОЇЗД посп.	ПОЇЗД особ.	зі Львова
приходить о			відхо	; о	
	6.45	з Іцкан	6.09		до Підволочиск з головн. двірця
	7.40	„ Янова	6.05		„ Іцкан
	7.50	„ Тернополя на Підзамче	6.15		„ Підволочиск з Підзамча
	7.55	„ Сокаля	8.35		„ Кракова
	8.06	„ Лавочного		8.50	„ Кракова
	8.15	„ Тернополя на головний дворець		9.15	„ Сколього
	9.05	„ Кракова		8.45	„ Янова
	10.35	„ Іцкан		9.35	„ Підволочиск з головного двірця
	10.45	„ Ярослава		9.58	„ „ „ Підзамча
	1.01	„ Янова		9.55	„ Белзця
1.30	—	„ Кракова		10.55	„ Іцкан
	1.40	„ Сколього	1.55		„ Підволочиск з головн. двірця
1.50	—	„ Іцкан	2.08		„ „ „ Підзамча
2.15	—	„ Підволочиск на Підзамче	2.40		„ Іцкан
2.30	—	„ „ „ головн. дворець	2.50		„ Кракова
	5.00	„ Підволочиск на Підзамче		5.—	„ Ст[illegible]ня
	5.25	„ „ „ голов. дворець		4.55	„ Ярослава
	5.40	„ Іцкан			
	5.55	„ Сокаля			
	3.04	з Підволочиск на Підзамче		4.10	до Кракова
	3.30	„ „ „ головн. дворець		5.20	„ Лавочного
5.10		„ Кракова		6.30	„ Іцкан
	6.10	„ „		6.40	„ Кракова
8.45		„ Кракова		6.55	„ Тернополя з голов. двірця
	9.10	„ Кракова		7.—	„ Лавочного
9.30		„ Підволочиск на Підзамче		7.10	„ Сокаля
9.45		„ Іцкан		7.15	„ Тернополя з Підзамча
9.55		„ Підволочиск на головн. дворець		7.44	„ Янова
	10.30	„ Лавочного		10.05	„ Іцкан
	12.15	„ Сколього	10.40		„ Кракова
				11.00	„ Підволочиск з головного двірця
				11.27	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 минут рано. 9

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальнй редактовъ Иванъ Белей. Шапѣръ въ заб. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Инстытуту Ставропигійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниловича.